Ălənžil n-Ɣisa
Ălmasex: Kitab Ălmuqăddăs

Tamasheq: New Testament

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex: Kitab Ălmuqăddăs
Tamasheq: New Testament

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tamasheq)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
b95f369b-a236-5ca8-8cab-11f74279d73c

Contents

Mătti . . . 1
Marqəs . . . 64
Luqa . . . 101
Exya . . . 163
Ijităn n-inəmmušal . . . 208
Kăl-Roma . . . 265
1 Kăl-Kurənta . . . 293
2 Kăl-Kurənta . . . 321
Kăl-Gălasya . . . 339
Kăl-Ifăsus . . . 350
Kăl-Fəlibb . . . 359
Kăl-Kuləs . . . 366
1 Kăl-Tăslonika . . . 373
2 Kăl-Tăslonika . . . 379
1 Timoti . . . 382
2 Timoti . . . 390
Titus . . . 395
Fălyamon . . . 398
Ɣăbranităn . . . 400
Yaqub . . . 420
1 Bəṭrus . . . 426
2 Bəṭrus . . . 434
1 Exya . . . 439
2 Exya . . . 446
3 Exya . . . 447
Hudd . . . 449
Tănăfalilt . . . 451

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb Mătti

Ățțarex n-Ɣisa Ălmasex
(Luqa 3:23-38)

1 Ățțarex n-ƔisaĂlmasex wa n-ahăya n-ănnăbi Dawəd d-ahăya n-Ibrahim da:
2 Ikrăš Ibrahim Isxaqq,
Isxaqq ikrăš Yaqub,
Yaqub ikrăš Yăhuda d-ayətma-s wi iyyăḍnen.
3 Yăhuda ənta, təkrăš-as hănne-s Tamar, Faris d-Zira.
Ikrăš Faris Xăšrun,
ikrăš Xăšrun Aram,
4 ikrăš Aram Aminădab,
ikrăš Aminădab Nasun,
ikrăš Nasun Sălmun.
5 Ikrăš Sălmun d-hănne-s Rahab Boɣaz,
ikrăš Boɣaz d-hănne-s Rutt Ɣubăyd,
Ɣubăyd ənta, ikrăš Yasa.
6 Yasa ənta a orăwăn ămănokal Dawəd.
Dawəd ənta, ikrăš d-hănne-s n-Urya Sulăyman,
7 Sulăyman ənta ikrăš Raxăbyăm,
Raxăbyăm ikrăš Abya,
Abya ikrăš Asaf,
8 Asaf, ikrăš Yăhušăffat,
Yăhušăffat ikrăš Yoram,
Yoram ikrăš Uzya,
9 Uzya ikrăš Yotam,
Yotam ikrăš Axaz,
Axaz ikrăš Ezekya,
10 Ezekya, ikrăš Mănase,
Mănase ikrăš Amon,
Amon ikrăš Yozya,
11 Yozya ikrăš Yăxunya d-ayətma-s wi iyyăḍnen.
Ăzzăman-wen-dăɣ a dăɣ-əttəkfălăn kăl-Ișrayil
s-ăkall wa n-Babilun.
12 Ḍarăt atəkfəl-wen-dăɣ ad-ikrăš Yakonya Ășșălat,
Ășșălat ikrăš Zurubabil,
13 Zurubabil ikrăš Abihud,
Abihud, ikrăš Ilyakim,
Ilyakim ikrăš Yazur,
14 Yazur ikrăš Ăssăddiq,
Ăssăddiq, ikrăš Yahim,
Yahim ikrăš Ɣəlihud,
15 Ɣəlihud ikrăš Ɣəlyazăr,
Ɣəlyazăr, ikrăš Mittăn,
Mittăn, ikrăš Yaqub.
16 Yaqub-en-dăɣ a ăshăyăwăn Yusəf wa n-ăhaləs n-Măryăma
ta torăwăt Ɣisa wa s-itawănna Ălmasex.

17 Ɣur-ăzzăman wa n-Ibrahim təkkəd ăzzăman wa n-Dawəd, okăynăt
mărawăt əzzurəyaten d-əkkoẓăt; ɣur-ăzzăman wa n-Dawəd təkkəd
ăzzăman wa n-atəkfəl n-kăl-Iṣrayil s-ăkall wa n-Băbilun, okăynăt
mărawăt əzzurəyaten d-əkkoẓăt; ɣur-ăzzăman daɣ wa n-atəkfəl n-kăl-Iṣrayil s-ăkall wa n-Babilun təkkəd ăzzăman wa n-tiwit n-Ălmasex,
mărawăt əzzurəyaten d-əkkoẓăt a okăynen.

Tiwit n-Ɣisa Ălmasex
(Luqa 2:1-7)

18 Ǝnta da əmmək wa s-iwa Ɣisa Ălmasex: ma-s Măryăma, ittar-tăt
ăhaləs s-isəm-net Yusəf măšan dăɣ-a-wa ităjj Măssinăɣ s-tărna n-Unfas
Šăddijăn, təkrăš ənniyăt hărwa wăr toher d-Yusəf isəftaɣ.
19 Yusəf-i n-anəmmutăr-net, ăhaləs n-ămaɣdal a ămoos, inhăy a-s
tanfust-den-dăɣ ɣas, ăssosăm, wăr t-illa ere dăɣ-ija isălan ed wăr-irha ad-tăt-ikšəf. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl t-dd-ijjăš ənniyăt n-ad-hin-izjăr isălan-net dăɣ-ufăr.
20 Izinəzjum dăɣ-a-wen-dăɣ a-s has-dd ănfalăl ănjălos n-Emăli dăɣ-tăharjit, inn’-as: «Yusəf Ăgg-Dawəd, wăr tăksuḍăd adubən n-Măryăma
făl-a-s ənniyăt wa la, Unfas Šăddijăn a-s əssəbab-net,
21 ad-təkrəš alyaḍ, təjəd-as isəm Ɣisa făl-a-s ənta a madăn-iɣləs tamətte-net dăɣ-ibăkkaḍăn-net.»
22 A-wa iket-net ija i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi n-Măssinăɣ iyyăn a-s
innă:
«Innă Emăli:
23 ‹Săjdăt!
Ad-təkrəš tămawaḍt wărăt təzzey meddən ənniyăt,
təkrəš alyaḍ, iwăr-t isəm Imanuwil›.
Imanuwil, ălmăɣna-net: Măssinăɣ, izzăɣ-dd jere-năɣ.»
24 Inkăr-dd Yusəf dăɣ-eḍəs, ămešăl a-wa has-innă ănjălos n-Emăli,
iẓẓəẓlăy-dd Măryăma,
25 măšan wăr dăr-s oher isəftaɣ har təjrăw eɣăf-net, təkrăš alyaḍ,
ăswăr-t isəm Ɣisa.

2

Imusănăn wi dd-fălnen ijəj, əmmaɣăn i-Ɣisa

1 Ăzzăman wa d-ămoos Harudəs ămănokal n-teje ta n-Ălyăhudəyăt ad-iwa Ɣisa dăɣ-taɣrəmt ta n-Bătlehăm hăt teje-ten-dăɣ. Ăzzăman-en-dăɣ
daɣ ad-dd-osăn imusănăn dd-falnen emăynăj, əkkan-dd Yărussălam,
2 sastanăn ăddinăt d-ămănokal n-kăl-Ălyăhud wa s-iket iwa s-ənhăyăn
atăr-net a-s dd-izjăr s-emăynăj; əllăɣen-asăn a-s ass ad-dd-jăn i-ad-t-əɣbədăn.
3 Isl’ ămănokal Harudəs i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, iššəwwăš ənta d-kăl-Yărussălam iket-dăɣ-năsăn.
4 Ăsdăw-dd ḍarăt-a-wen e d t-illăm ămănokal n-kăl-tikutawen d-ălɣalim
n-Ăṭṭăwrăt, issəstăn-tăn d-edăgg wa dăɣ-mad-iwəy Ălmasex.
5 Ǝnnăn-as: «Bătlehăm ta hăt teje ta n-Ălyăhudəyăt a dăɣ-mad-iwəy
făl-a-s iktab ănnăbi iyyăn a-s, inna Măssinăɣ:
6 ‹Ya Bătlehăm, kămm-i hăt teje ta n-Ălyăhudəyăt, tidət,
wăr təkned təmɣăre jer-tiɣărmaten ti n-kăl-Ălyăhud
măšan, kămm-i-dăɣ ənḍărrăt ad-dd-mad-izjăr ămănokal

wa madăn-izar i-tamətte-nin ta n-kăl-Iṣrayil,
isəssiɣəd-tăt.› »
7 Islă Harudəs i-a-wen ɣas, ikkăs-dd imusănăn-winnin s-takše, ad-
tăn-ikann asəstan d-ăzzăman wa dăɣ-hasăn-dd-ănfalăl atăr wa s-ənnăn
ənhayăn-t.
8 Issəgl’-en ḍarăt-a-wen, dăɣ-a-s hasăn-inna: «Ăkkăt Bătlehăm, təknəm
asəstan d-alyaḍ, afăl t-təjrăwăm, əqqəlăt-ahi-dd, təjəm dăɣ-i isălan i-ad-t-
ăkkăɣ, ărkăɣăɣ-as năkk-dăɣ.»
9 Ǝslăn i-a-wa inna, əglăn. A ənḍărrăn, atăr-wənnin ənhăyăn s-emăynăj-
da-dăɣ, ăzzar-asăn har tanămhăla n-ehăn wa iha alyaḍ.
10 Ǝnhăyăn atăr-en, əknăn tedăwit.
11 Ǝjjăšăn ehăn wa jənnəj-ənhăyăn atăr, ənhăyăn alyaḍ d-ma-s
Măryăma, ărkăɣăn-as, ad-t-ɣabbădăn. Orăn ḍarăt-a-wen tisətwar-năsăn,
əkkăsăn-as-dd tibəddar n-orăɣ d-matălxer d-telḍəḍt.†
12 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s tăn-issəlmăd Măssinăɣ dăɣ-tăharjit s-udaɣnet i-
ad-əqqəlăn Harudəs. Jăn tabarăt tiyyăt săl ta dd-jăn, əqqălăn ăkall-năsăn.

Ajiwəḍ s-Miṣra

13 Ǝglăn imusănăn ənnin ɣas, ănfalăl-dd ănjălos n-Emăli i-Yusəf dăɣ-
tăharjit, inn’-as: «Yusəf, ənkăr, əḍkəl alyaḍ d-ma-s, jawăḍ s-ăkall wa n-
Miṣra, təzzăɣăd dihen-dăɣ har ašăl wa d-hak mad-ănnăɣ tăddoobed ad-
dd-təqqəlăd făl-a-s alyaḍ-i, itammăɣ-as Harudəs i-ad-t-ănɣ.»
14 Inkăr, iḍkăl alyaḍ d-ma-s, ăhona s-Miṣra ehăḍ-wen-dăɣ,
15 izzăɣ dihen har ăba Harudəs. Ij’-a-wen i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi
iyyăn a-s innă, innă Emăli:
«Ǝɣreɣ-dd Rure-ɣ i-ad-dd-izjăr Miṣra.»

Aratăn wi issănɣa Harudəs

16 Ilmăd Harudəs a-s əssəswădăn-t imusănăn ed wăr t-dd-olesăn uɣəl
ɣas, ikăf s-aḍkăr. Omăr ălwăqq-wen-dăɣ s-ad-ămmătăn ilyaḍăn wi hănen
Bătlehăm d-attayăn-net t-əllanen daw-əssin iwətyan ed tăqqăn-ten-dăɣ a
togdăhăt d-ta s-has-ənnăn imusănăn, ănfalălăn-asăn-dd atăr dăɣ-s.
17 Ămoos a-wen-dăɣ ijăn a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi Yirmiya† a-s
inna dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ:
18 «Ij’ emăsli n-tisnant dăɣ-aɣrəm wa n-Rama,
ja tahăla d-tikălelen.
A-wa Răhila hallăt ilyaḍăn-net,
ăbă-dd a tăt-isəssisumăn,
ed ilyaḍăn-net, ămmun iket-dăɣ-năsăn.»

Iqqăl-dd Yusəf ăkall wa n-Iṣrayil

19 Ăba Harudəs ɣas, ănfalăl-dd ănjălos n-Emăli i-Yusəf dăɣ-tăharjit dăɣ-
ăkall wa n-Miṣra, inn’-as:
20 «Ǝḍkəl alyaḍ d-ma-s ămăra, təqqəlăd ăkall wa n-Iṣrayil ed ăddinăt wi
s-kăla tattarăn iji n-iman-net, ăba-tăn.»
21 Inkăr Yusəf, iḍkăl alyaḍ d-ma-s, iqqăl ăkall wa n-Iṣrayil.
22 Măšan, islă a-s Erkilyas ăgg Harudəs a ămnakălăn dăɣ-edăgg n-ti-s
făll-teje ta n-Ălyăhudəyăt ɣas, igdăl-as əmmәttəsu ad-tăt-ăkk i-ad-dăɣ-s
izzăɣ. Ănfalăl-as-dd Măssinăɣ dăɣ-tăharjit, inn’-as ad-ăkk teje ta n-Galila.

---

† **2:11 2:11** Aḍutăn-wi-dăɣ, itawănn’-asăn daɣ: Miri (myrrhe dăɣ-Təfrănsit). † **2:17 2:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net săḍisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

23 Iwwăḍ-in teje-ten ɣas, izzăɣ dăɣ-taɣrəmt s-isəm-net Năṣirăt. Ija a-wen
i-ad-itbət a-wa ənnăn ănnăbităn făll-Ɣisa a-s ənnăn:
«Ad-t-iwăr isəm: U-Năṣirăt.»

3

Ălxuṭbăt wa ija Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Marqəs 1:1-8; Luqa 3:1-18; Exya 1:19-28)

1 Išilan-win-dăɣ d-izzăɣ Ɣisa taɣrəmt ta n-Năṣirăt, ad-issəntă Exya
wa n-Enəsselmăɣ ămašal-net, ijanna i-ăddinăt dăɣ-tenere n-teje ta n-
Ălyăhudəyăt:
2 «Utabăt făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-kăwăn-dd.»
3 A-wen-dăɣ išlăn Exya, a dăɣ-ăssewăl ănnăbi Saya,† a-s innă:
«Ad-t-iməl ăhaləs ăsiɣăren dăɣ-tenere,
ijanna i-ăddinăt:
‹Ăknăt tabarăt i-Emăli,
səssiɣədăt data-s ibaran-net.› »
4 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ilsa Exya asălso iknan s-elăm n-amnəs warăn
amẓadăn, ijbas s-tamăntəka n-elăm, iddar s-tašwalt d-torawăt.
5 Tisən-t-dd ăddinăt dd-falnen aɣrəm wa n-Yărussălam d-teje ta n-
Ălyăhudəyăt iket-net d-idăggan iket-năsăn wi ohăẓnen ejănš wa n-
Ɣurdəni,
6 ad-tilɣun ibăkkaḍăn-năsăn dat-taməttе, isalmaɣ-tăn Exya dăɣ-ejănš wa
n-Ɣurdəni.
7 Ijrăh-in Exya a-s taməttе ta t-dd-təkkăt, han-tăt ăddinăt ăjjootnen la
taggayt ta n-kăl-faris d-ta n-kăl-sadus ărhanen ad-tăn-isəlmăɣ, innăḍ-dd
săr-săn, inn’-asăn: «Ya taššălen-i-dăɣ! Wădden tənnăm təmsădăm! Ǝyya,
a tărham ad-tətwəsəlmăɣăm i-ad-təfələm daw-ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa s-
išwar fălla-wăn dd-oḍa? Lăɣătăt-ahi, mi kăwăn-issəlmădăn s-a-wen?
8 Sətbətăt tătubt-năwăn s-timašalen ăhuuskătnen,
9 wăr tăsfăllăm făll-tənna n-a-s əzzurəyăt n-Ibrahim a tămoosăm ed
afăl tăqqăl s-isălan n-əzzurəyăt ɣas, Măssinăɣ, ăddoobăt ad-isəmməskəl
tihun-ti-dăɣ hannăyăm, ixlək-dd dăɣ-snăt əzzurəyăt i-Ibrahim.
10 Ăjăt ənniyăt făl-a-s emm n-tutăla ăru d-insa făll-ikewăn n-ihəškan, e d
t-illăm ahəšk wărăn itirəw aratăn iha ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ, itwəjăr-in
dăɣ-efew.
11 Năkk, aman a dăɣ-kăwăn-salmaɣăɣ i-ad-umas a-wen ašămol n-tătubt-
năwăn măšan, ilkam-ahi ăhaləs hi-ijan mijraw wa-dăɣ s-wăr-ănhăjjăɣ
wăla-dăɣ d-ad-əḍəsăɣ issal n-tifădelen-net, ənta, Unfas Šăddijăn d-efew
a dăɣ-kăwăn-mad-isəlmăɣ,
12 iṭṭaf tesăyt-net ta s-mad-hin-izuzzăr allon-net, isədəw əttăɣam wa
olăɣăn dăɣ-ejănd-net, irməs ahošăr wa wăr-ih’ ălfăyda, ijăr-t-in dăɣ-efew
ăhijăljălăn hărkuk.»

Atwəsəlmaɣ n-Ɣisa dăɣ-aman
(Marqəs 1:9-11; Luqa 3:21-22)

13 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dd-ifăl Ɣisa teje ta n-Galila, ikkă-dd Exya i-ad-t-
isəlmăɣ dăɣ-ejănš wa n-Ɣurdəni

---

† **3:3** **3:3** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

14 măšan, unjăy Exya s-a-wen, ănn-ak, inn’-as: «Năkk a ămiɣatărăn s-ad-
hi-səlmăɣăd dăɣ-aman, ɣas əndek e-d il’ əmmək n-a-s kăyy a hi-dd-itakkăn
i-a-wen?»
15 Inn’-as Ɣisa: «Ămăra-dăɣ, əqbəl s-a-wen ed əmmək-wen-dăɣ a-s mad-
nămašăl a-wa oɣădăn, irha Măssinăɣ.» Ij’-as Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas,
issəlmăɣ-t Exya.
16 Ătwăsălmăɣ Ɣisa, diha-dăɣ dd-izjăr aman, ad-dd-ămerăn išənnawăn
dăɣ-təssəba-net, inhăy Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ har fălla-s dd-ăzzubbăt
dăɣ-ănnuɣ n-tedăbert măllăt.
17 Dăɣ-tamăzăyyat-ten-dăɣ ad-dd-ijmăḍ emăsli išənnawăn, innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»

4

Ăžžurrăb Iblis Ɣisa
(Marqəs 1:12-13; Luqa 4:1-13)

1 Oɣăd Unfas ŠăddijănƔisa ḍarăt-a-wen s-tenere i-ad-t-ižžurrəbət Iblis.
2 Ija dihen əkkoẓăt timərwen n-ehăḍ d-ašăl, ăẓum, wăr-ikša, wăr-iswa.
Šămad tokay tăqqăn-ten-dăɣ, ad-ălluẓ.
3 Ălwăqq-wen-dăɣ ad-t-ohăẓ Iblis-i n-ălmužărrib, inn’-as:
«Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ănn i-tihun-ti-dăɣ ad-umasnăt
tijəlwen!»
4 Inn’-as Ɣisa: «Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Tămudre n-ăgg-adəm, wăr təmdă făl tetăte ɣas,
iddăret daɣ s-e d t-illăm
măjrăd dd-izjarăn emm n-Măssinăɣ.› »
5 Iwwăy-t Iblis ḍarăt-a-wen s-aɣrəm wa šăddijăn n-Yărussălam, ij’-e făll-
afălla n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, inn’-as:
6 «Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ăyy iman-năk s-ăkall ed iktab
dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Ad-săr-k dd-amăr Măssinăɣ ănjălosăn-net
əkbəlăn-kăy dăɣ-ifassăn-năsăn
i-ad-wăr hak-rəssəl wăla-dăɣ tăhunt tiyyăt ɣas.› »
7 Inn’-as Ɣisa: «Iktab daɣ dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Wăr-e tarəməd Emăli-năk, Măssinăɣ.› »
8 Iwwăy-t daɣ Iblis s-aḍaɣ iyyăn iknan aḍkul, issəkn’-e əddəwəlăn n-
ăddunya iket-net d-ălxurmăt-năsăn, inn’-as ămăra:
9 «Hakkăɣ-kăy a-wa-dăɣ iket-net, afăl dat-i tărkăɣăd, tăɣbădăd-ahi.»
10 Inn’-as Ɣisa: «Iblis, ajəj-ahi; iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Ăɣbəd Emăli-năk Măssinăɣ,
ənta ɣas a fălla-k ilan ălxidmăt.› »
11 Oyy’-e Iblis ḍarăt-a-wen, osăn-t-dd ănjălosăn ăssaɣăt-wen-dăɣ,
ăxdămăn-as.

Sănto n-ămašal n-Ɣisa dăɣ-taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum
(Marqəs 1:14-15; Luqa 4:14-15)

12 Islă Ɣisa atărməs n-Exya wa n-Enəsselmăɣ ɣas, ikkă teje ta n-Galila.
13 Izjăr taɣrəmt ta n-Năṣirăt, iglă izzăɣ ta n-Qăfărnaxum, a-wen taɣrəmt
hat asălim n-ejănš wa n-Galila dăɣ-attayăn n-teje ta n-Ẓabilun d-ta n-
Naftali;

14 ămoos a-wen a ăssiitbătăn măjrăd wa ija ănnăbi Saya† a-s innă:
15 «Ya kăl-Ẓabilun, ya kăl-Naftali!
Kăwăneḍ-i hănen asălim d-ejănš wa n-Galila,
Kăwăneḍ-i hin-əllanen i-ejănš wa n-Ɣurdəni, săjdăt!
Kăwăneḍ-i n-kăl-teje ta n-Galila əzzăɣăn inəẓẓulam,† săjdăt!
16 Tamətte ta hăt tihay, ămlăwlăw-dd fălla-s ănnur măqqărăn,
ăddinăt daɣ wi s-kăla əzzăɣăn tihay ti hănen tamăttant,
ašăl-i, ăzzubbăt-dd fălla-săn ănnur.»
17 Ɣur-dihen-dăɣ ad-issənta Ɣisa ămašal-net, ixaṭṭăb, ijanna i-ăddinăt:
«Utabăt făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.»

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen
(Marqəs 1:16-20; Luqa 5:1-11)

18 Irjaš Ɣisa ašăl iyyăn dăɣ-asălim n-ejănš wa n-Galila a-s inhăy əssin
ayətmatăn: Simyon wa s-itawănna Bəṭrus d-ăŋŋa-s Idris, təjjarăn tătart-
năsăn dăɣ-aman ed iməhhuyya n-imănan a ămoosăn,
19 inn'-asăn: «Ǝlkəmăt-ahi, ad-kăwăn-ăjăɣ meddən săr-i dd-sadawnen
ăddinăt i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»
20 Oyyăn titarren-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ, əlkămăn-as.
21 Illa-hin i-dihen, olăs daɣ Ɣisa ahănay n-əssin ayətmatăn iyyăḍ:
Yaqub d-ăŋŋa-s Exya, han turăft n-aman əntăneḍ d-abba-năsăn Zăbdi,
samăkrasăn titarren-năsăn; iɣr'-en-dd s-iman-net əntăneḍ-dăɣ.
22 Oyyăn abba-năsăn hakd turăft n-aman dihen-dăɣ, əlkămăn-as
ălwăqq-wen-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Galila
(Luqa 6:17-19)

23 Ălliil Ɣisa teje ta n-Galila iket-net, isaɣra ăddinăt dăɣ-ihănan n-ăddin
wi n-kăl-Ălyăhud, ixaṭṭăb isălan n-Ălənžil n-Təmmənəya n-Măssinăɣ,
izizuy ăddinăt dăɣ-turhənnawen-năsăn d-ălɣibăn-năsăn.
24 Intăj isəm-net dăɣ-ăkall iket-net har ăwwăḍ Surya. Tamawayăn-
dd săr-s imarhinăn d-inaɣyabăn d-iməlšan d-wi təjrăw tašăkărkărăt d-
inəbdan, izizuy-tăn iket-dăɣ-năsăn.
25 Dăɣ-asikəl-net, təlkam-as tamətte tăjjeet han ăddinăt dd-falnen teje ta
n-Galila d-tidbi ti n-mărawăt; iyyăḍ, Yărussălam d-Ălyăhudəyăt d-illa-hin
i-Ɣurdəni sihen ad-dd-falăn.

5

Ălxuṭbăt wa ija Ɣisa făll-afălla n-taḍaɣt

1 Inhăy Ɣisa əjut n-tamətte ta has-təlkămăt ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt,
ăqqima, əkkăn-t-dd inəṭṭulab-net, ăqqimăn edes-has;
2 iḍkăl măjrăd, ad-tăn-isaɣra, ijann'-asăn:

Tisunḍaḍ
(Luqa 6:20-23)

3 «Tənḍəḍ i-wi ăẓoẓnen iman-năsăn dat-Măssinăɣ
ed Təmmənəya n-Măssinăɣ ti-năsăn.
4 Tənḍəḍ i-wi ăsninnen dăɣ-iman-năsăn

† **4:14** **4:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **4:15** **4:15** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

ed ad-ismaḍăn ulhawăn-năsăn.
5 Tənḍəḍ i-wi ăẓednen ha taẓidert
ed ad-əkusən ăkall.
6 Tənḍəḍ i-wi inaqq laẓ d-fad n-asətbat n-iqqud
ed ad-ăyyăwănăn dăɣ-a-wa s-tammăɣăn.
7 Tənḍəḍ i-wi s-ha tăhanint ulhawăn-năsăn
ed ad-hasăn-aḍən Măssinăɣ tăhanint.
8 Tənḍəḍ i-wi s-šăddijăn ulhawăn-năsăn
ed ad-ənhəyăn Măssinăɣ.
9 Tənḍəḍ i-wi n-kăl-ălɣafyăt
ed ad-tăn-iwăr isəm: dăgg-Măssinăɣ.
10 Tənḍəḍ i-wi tamăḍraynen dăɣ-təssəba n-iqqud-năsăn
dăɣ-erhet n-Măssinăɣ
ed Təmmənəya n-Măssinăɣ, ti-năsăn.
11 Tənḍəḍ-awăn e-d kăwăn-gaggărăn ăddinăt,
tiɣəzzəbun-kăwăn,
jannen fălla-wăn s-bahu
e d t-illăm a lăbasăn dăɣ-ăddimmăt-in.
12 Dăwătăt, talwəm dăɣ-iman-năwăn ed ad-ijat
marušăt-năwăn dăɣ-ălžănnăt,
ălɣizabăt-wen-dăɣ kăwăn-săknen ăddinăt ašăl-i-dăɣ,
a əssəknăn i-ănnăbităn wi hawăn-dd-ăzzarnen.»

Imumənăn, tesəmt d-ănnur a ămoosăn i-ăddunya (Marqəs 9:50; Luqa 14:34-35)

13 «Kăwăneḍ a-s tesəmt n-ăddunya măšan, tesəmt, afăl tăt-təjmăḍ
temḍe-net, ma s-tăt-e-isəsməm ăwadəm? Ad-ăbas t-illa a tənfa ar ad-
hin-tăḍf, əfkəlfəkəlăn-tăt ăddinăt.
14 Kăwăneḍ a-s ănnur n-ăddunya. Aɣrəm ya iwarăn afălla n-aḍaɣ wăr
mad-iffăr;
15 ăddinăt, wăr sărmisăn tefătelt təzzar, əjən-tăt daw-ăkoss, ănn-ak,
ăsaḍəf ăsikakăn a făll-tăt-e-siləyăn i-ad-ăsimălăwlăw ănnur-net ehăn d-
a-wa t-ihăn iket-net.
16 A-wen-dăɣ a făl, imləwləwet ănnur-năwăn kăwăneḍ-dăɣ, s-əmmək-
en-dăɣ, dat-ăddinăt i-ad-ənhəyăn imărkedăn-năwăn, səmɣărăn Abba-
năwăn-i ihăn išənnawăn.»

Alămăr wa ăynayăn d-wa ărəwăn

17 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Wăr teɣalăt năkk, oseɣ-dd i-ad-hin-əkkəsăɣ a-
wa innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa d-a-wa ənnăn ănnăbităn wi iyyăḍnen,
asətbat-net a-s dd-oseɣ wădden anăxas-net.
18 Ăsidătteɣ-awăn a-s ad-iba išənnawăn d-ăkall, wăr-ăba wăla-dăɣ
tahnəqqet wăla tătbăqqet tiyyăt ɣas dăɣ-alămăr n-Măssinăɣ a ikkăs wăr-
itbet a-wa dăɣ-s ătwănnăn iket-net.
19 A-wen-dăɣ a făl ere ănmăšrăyăn i-alămăr wa dăɣ-săn ojărăn
təmməḍrit, meɣ ittăr ad-išənnəməšrəy ăwadəm iyyăn s-a-wen-dăɣ,
ăwadəm-en, ənta a madăn-umas wa ojărăn iba n-təfărre dăɣ-Təmmənəya
n-Măssinăɣ măšan, ere itamašalăn a-wa innă alămăr, isalmad ăddinăt a-
wa inna i-ad-t-ămašălăn əntăneḍ-dăɣ, ăwadəm-en, ad-umas ămizăr dăɣ-
Təmmənəya n-Măssinăɣ.
20 Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-a-s afăl wăr-ojer iqqud-năwăn wa
n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, xăram-awăn ujəš n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ.»

Aḍkăr, iji n-iman, kəssən d-tenăšše (Luqa 12:57-59)

21 «Wădden, təslam a-s imɣarăn-năwăn wi n-ibda, ătwănn'-asăn, inna
Măssinăɣ: ‹Wăr jed iman ed ere ijăn iman dăɣ, iwăr-t uḍlem dat-
Măssinăɣ›,
22 măšan năkk, ənneɣ-awăn a-s: ere ijjăš aḍkăr făll-ăŋŋa-s dăɣ, iwar-
t uḍlem, ere innăn i-ăŋŋa-s: ‹Amăros›, ăniihăjja s-ad-ămawăy s-ăššăreɣa
wa măqqărăn s-itawănna Sinhidrin† i-ad-itwəšrăɣ; ere daɣ innăn i-ăŋŋa-s:
‹Təkšăfăd›, ăniihăjja d-ad-t-ăkš efew wa n-žohănnăma.
23 Afăl təkked ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tăwwayăd takute-năk, afăl
ălwăqq wa d-sănsed tăkute-năk făll-tasəskărt ta n-tikutawen har dd-
təkted a-s ikka hărăt jere-k d-ăŋŋa-k,
24 wăr ketăd, ăyy'-et dədi-dăɣ, əqqəl ăŋŋa-k har hak-ănš təzzar, təjəd
takute-năk i-Măssinăɣ.
25 Kunta irwas-kăy ăwadəm, išk'-ak s-əlxəkum, uf'-ak ad-dăr-s
tənməknăd šik iket-di d-hin-tiwəḍăm əlxəkum ed əlxəkum, afăl t-in-
tăwwăḍăm, ad-kăy-ăj ere wa kăy-ăsiwărăn uḍlem dăɣ-ifassăn n-ăgg-
ăššăreɣa, ăj'-ik ăgg-ăššăreɣa dăɣ-ifassăn n-ălgomi, ăj'-ik ălgomi dăɣ-
takărmut.
26 Ăsidătteɣ-ak a-s edăgg-en, afăl t-təjjăšăd, wăr t-dd-mad-təzjărăd a
təkked wăr dd-təssəmdăd timẓal n-har tămma ta kăy-irwăs.»

Isălan n-əzzəna

27 «Wădden, təslam a-s ătiwănna: ‹Wăr jed əzzəna›,
28 năkk ənneɣ-awăn a-s ere ijăn dăɣ-tamăḍt wăr-ădobăn akăyad n-
derhan, isălan əmdăn, izn'-et dăɣ-ulh-net.
29 Kăyy, kunta tiṭṭ-năk ta n-aɣil a kăy-isifun abăkkaḍ, kukkərət-tăt-dd,
təjrəd-tăt-in făll-k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, iji
n-tiṭṭ təjjəšăd ălžănnăt, uhən tətwəjărăd-in dăɣ-temse təmda taɣəssa-năk.
30 Kunta daɣ ăfuss-năk wa n-aɣil a kăy-isifun abăkkaḍ, ənkəḍ-t, təjrəd-
t-in făll-k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, iji n-ăfuss
təjjəšăd ălžănnăt, uhən təjjăšăd temse təmda taɣəssa-năk.»

Isălan n-aməzzi (Mătti 19:9; Marqəs 10:11-12; Luqa 16:18)

31 «Ṭəssanăm a-s ătwănnă: ‹Ere irhăn azəmməzzi n-hănne-s, ăkf'-et-tăt
tăkarḍe n-aməzzi təzzar›
32 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: ere ăzmăzzăyăn hănne-s s-wădden
arămas a tăt-ija tikər-as, ij'-et temăznit; ere daɣ wa ădobănăn tamăḍt
dd-tămmiizzăyăt, izna.»

Isălan n-tihuḍawen s-bahu

33 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, inn'-asăn: «Təslam a-s ătiwănna i-imɣarăn-năwăn
wi n-ibda: ‹Wăr mad-tărẓəd tafləst, a-wa hăḍăd s-Măssinăɣ s-ad-t-tăjəd,
ăj'-e›,
34 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: wăr heḍăm făw. Wăr heḍăm s-išənnawăn
ed əntăneḍ a-s tasăqqaymut n-təmmənukəla n-Măssinăɣ,
35 wăla s-ăkall ed ənta a-s isəkkukal n-iḍarăn-net wăla s-Yărussălam ed
ənta a-s aɣrəm wa n-Măssinăɣ-i n-ămănokal măqqărăn,
36 wăla făll-eɣăf-năk ed wăr tăddobed ad-səmləlăd wăla ad-səkwəlăd
wăla-dăɣ iyyăn ɣas dăɣ-amẓadăn-năk.

---

† **5:22 5:22** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

37 E-d kăwăn-issəstăn ăwadəm d-hărăt, ănnăt-as: ‹Ǝyya› i-tidət,
tənnəm: ‹Ăbo› i-bahu, a tăssewăḍăm făll-a-wen-dăɣ, Iblis a dd-ifal.»

Ukəs n-eɣa d-ălxăr
(Luqa 6:29-30)

38 Inn’-asăn daɣ: «Təslam a-s ătiwănna: ‹Tiṭṭ a təẓẓalăt tiṭṭ, esen a
itəẓẓalăn esen›,
39 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: əlɣənăt i-ere hawăn-irhan a lăbasăn; afăl
hak-istăɣ ăwadəm făll-tăjomăst-năk ta n-aɣil, səgdəl-as daɣ ta iyyăḍăt.
40 Afăl hak-iška ăwadəm s-əlxəkum dăɣ-təssəba n-tanăkăbbat-năk, ăyy-
as-in daɣ anăkăbba-năk i-ad-wăr-ija a-wen,
41 afăl kăy-ăšhăššăl ăgg-əlxəkum aḍkul n-ăẓuk har əḍḍəkuḍ n-
kelumetăr, awəy-as-t har əssin kelumetărăn;
42 ere kăy-idălăn, təkfəd-t, wăr tənneḍăd făll-ere dăɣ-k ittarăn
ămarwas.»

Ărhăt ăddinăt
(Luqa 6:27-28, 32-36)

43 «Təslam a-s ătiwănna: ‹Ărh ănhăraj-năk, təknəsăd ašănjo-năk›
44 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: ărhăt išənja-năwăn. [Ăjăt ălhimmăt i-wi
hawăn-tajjănen terk tittar, ăjăt a olaɣăn i-wi dăr-wăn okăḍnen], ădəlăt
Măssinăɣ i-wi kăwăn-samăḍraynen, tiɣəzzəbun-kăwăn.
45 Dihen, ad-itbət a-s aratăn n-Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn a
tămoosăm; ənta, isajmaḍ-dd tăfukt-net făll-ăddinăt wi lăbasnen hakd wi
olăɣnen, isasaway-dd akăsa-net făll-imaɣdalăn hakd inămăšrayăn.
46 Afăl wăr tărhem ar imărhan-năwăn, ma kăwăn-ibḍan d-ăddinăt wi
iyyăḍnen, əndek marušăt-năwăn? Inarmasăn n-tiwse-dăɣ, a-wen, tajjăn-t.
47 Afăl wăr təjjəm isofan ar i-ayətma-wăn, ma kăwăn-iẓlayăn d-ăddinăt
wi iyyăḍnen? Wădden inəẓẓulam†-dăɣ, a-wen, tajjăn-t.
48 Umasăt ăddinăt əmdanen, wăr iwer ălɣib ed Abba-năwăn-i ihăn
išənnawăn, imda, wăr t-illa ălɣib t-iwarăn.»

6

Isălan n-tikutawen

1 «Ăjăt ənniyăt, wăr-itumaset iqqud-năwăn i-Măssinăɣ a jam i-ad-
kăwăn-in-əjrăhăn ăddinăt ed afăl a-wen-dăɣ a tajjăm, wăr mad-təkrəšăm
marušăt ɣur-Măssinăɣ-i n-Abba-năwăn ihăn išənnawăn.
2 E-d təkkatăd, wăr wetăd tăsinsăɣt data-k šund a-wa tăjjăn
ălmunafeɣăn dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-tišarriten i-ad-
tăn-aməlăn ăddinăt; ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-năsăn, imdă-dd ɣur-
təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn ăddinăt.
3 A ăniihăjjăn a-s, kăyy, e-d təkkatăd, ăj’-e dăɣ-ufăr, wăr-ilămmădet
wăla-dăɣ ăfuss-năk wa n-tăšalje a-wa ikfa wa n-aɣil,
4 dihen, ad-tumas takute-năk a iṣtarăn, ăkf’-ik Măssinăɣ-i n-Abba-năk
ihannăyăn wăla a-wa iṣtarăn, timẓal n-emărked-năk.»

Tamădilt n-Măssinăɣ
(Luqa 11:2-4)

† 5:47 5:47 — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

5 «E-d təddalăm Măssinăɣ, wăr tolehăm d-ălmunafeɣăn-i s-e-d tumadăn,
təjraẓ-asăn tebădde dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-ammas n-
tišarriten i-ad-tăn-in-əjrăhăn ăddinăt. Ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-
năsăn, imdă-dd ɣur-təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn ăddinăt.
6 Kăyy, e-d təddalăd Măssinăɣ, əjjəš ider n-ehăn-năk, təɣfəlăd-t-dd făll-
iman-năk, tədləd Abba-năk-i ăttunkălăn ed Abba-năk-i ihannăyăn wăla
a-wa ijăn dăɣ-atunkəl, ad-hak-ăj erhet-năk.
7 E-d təddalăd Măssinăɣ, wăr tăsjătăd măjrăd wărăn infa hărăt šund
a-wa tăjjăn inəẓẓulam† -i ɣur-ija a-s asjət n-măjrăd-en-dăɣ a dd-madăn-
isəmmənənnăḍ ăfuss n-Măssinăɣ, ăkf'-en a-wa dăɣ-s əttărăn.
8 Wăr dăr-săn tolehăm, a-wa s-tămiɣatărăm, issan-t Abba-năwăn iket-net
hărwa wăr dăɣ-s t-tətterăm.»

Ălmital n-tamădilt n-Măssinăɣ

9 «E-d təddalăm Măssinăɣ, ănnăt:
‹Abba-nănăɣ-i ihăn išənnawăn,
10 səmɣărnet ăddinăt isəm-năk wa šăddijăn.
Taset-dd Təmmənəya-năk,
ăjet erhet-năk făll-ărori n-ăkall,
s-əmmək wa s-ija dăɣ-išənnawăn.
11 Ăkf'-anăɣ isudar wi s-nămiɣatăr ašăl-i-dăɣ,
12 ănš-anăɣ uḍlemăn-nănăɣ
s-əmmək wa s-nənašš i-inaḍlamăn-nănăɣ.
13 Wăr toyyed Iblis ăžžurrăbăt-anăɣ
isiḍəw-anăɣ dăɣ-abăkkaḍ,
agəẓ-anăɣ dăɣ-s,
[ed Təmmənəya, tărna hakd ălxurmăt, i-năk hărkuk. Amin!]›
14 Afăl naššăm i-ăddinăt wi kăwăn-ḍallămnen, ad-hawăn-in-ănš daɣ
Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn,
15 măšan afăl wăr nəššəm i-ăddinăt wi kăwăn-ḍallămnen, wăr hawăn-
in-e-ănš daɣ Măssinăɣ-i n-Abba-năwăn ibăkkaḍăn-năwăn.»

Isălan n-ăẓum

16 «Ašăl wa d-tuẓamăm i-ad-tăɣbədăm Măssinăɣ, wăr tăsbănẓăẓăm
šund a-wa tăjjăn ălmunafeɣăn-i sawărnen tekenẓart idmawăn-năsăn i-ad-
səlmədăn ăddinăt a-s ăẓumăn; ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-năsăn, imdă-
dd ɣur-təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn ăddinăt,
17 ănn-ak, kăyy, e-d tăẓumăd, ərdəb-in, sănɣəlăd aḍutăn
18 i-ad-wăr-iləmməd ăwadəm a-s tăẓumăd i-ad-tăɣbədăd Măssinăɣ ed
igdăh-ak a-wa dăɣ s-Abba-năk-i ăttunkălăn, ihannăy a-wa ijăn dăɣ-
atunkəl, ad-hak-ăj erhet-năk.»

Isălan n-ărrəzăɣ wa n-tidət (Luqa 12:33-34)

19 «Wăr təjmerăm ărrəzăɣ i-ăddunya ed tăddoobăt tukmadt d-tenekt
ad-t-tăkš, ăddooben daɣ imăkrăḍăn ad-t-akrən.
20 Ănn-ak, a-wa jammărăd, əjmăr-t i-ălžănnăt-i wăr ha tukmadt wăla
tenekt wăla imăkrăḍăn t-ărẓănen wăla-i t-okărnen.

† **6:7 6:7** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

21 Ădduuttăt a-s inəzjam n-ulh n-ăwadəm, wăr təffilăn edăgg wa dăɣ-
itwăr təla-net.»

Tihay d-ănnur
(Luqa 11:34-36)

22 «Tiṭṭ n-ăgg-adəm a-s tefătelt n-taɣəssa-net, afăl tolaɣ tiṭṭ-năk, ad-
hannăy taɣəssa-năk iket-net,
23 măšan afăl ijraw hărăt tiṭṭawen-năk, adiš taɣəssa-năk daɣ, wăr
hənnəy hărăt. Ɣas kunta kăyy ănnur wa hak-ămoosnăt tiṭṭawen-năk, iha
tihay, adiš tidət-dăɣ a-s, ad-kăy-ărməsnăt tihay ăssuksăḍnen.»

Iba n-inəzjam
(Luqa 16:13; 12:22-31)

24 «Wăr t-illa ăwadəm ăddooben ad-ixdam i-əssin imălan: iyyăt-i-dăɣ,
ad-akəḍ d-iyyăn, ărh wa iyyăḍăn meɣ daɣ ikf'-iman-net i-iyyăn, iksən wa
iyyăḍăn. Wăr-ăddoobăt ăwadəm ad-ixdam i-Măssinăɣ, ošal daɣ ḍarăt
terše n-aẓrəf.
25 A-wen-dăɣ a-făl hawăn-janneɣ: wăr kăwăn-jărrăwnet inəzjam n-a-wa
mad-təkšəm d-a-wa mad-təswəm d-a-wa mad-təlsəm; iman-năwăn, ajăn
wădden ojărăn tetăte? Ăssexăt n-taɣəssa-năwăn daɣ, wădden ojăr isəlsa?
26 Səjrăhăt ɣas igḍaḍ-wi əllăynen dăɣ-ălhăwa, wăr tədumun, wăr
təjlubun, wăr təggărăn dăɣ-ijăndăn măšan, ăssodăr-tăn Abba-năwăn-i
ihăn išənnawăn. Ajăn wădden tufăm-tăn s-a ăjjeen!
27 Ǝndek ɣas dăɣ-wăn wa ăddooben s-inəzjam-net ad-isiwəḍ taɣrəst-net
wăla s-a ogdăhăn d-emm n-asənnan?
28 Adiš, mafăl kăwăn-əjrawăn inəzjam n-a-wa mad-təlsəm? Săɣret-
kăwăn tăboyt n-išəkraš hărăt, ənhəywăt-tăt-ak, daggăl, wăr ẓətt, wăr
ẓəmməy
29 măšan ăsidătteɣ-awăn a-s wăla ămănokal Sulăyman hakd terše-net
iket-net, wăr kăla ojăr tăboyt-i-dăɣ asəssihăɣ n-ašăl.
30 Ɣas kunta Măssinăɣ isalsa teyəšše n-išəkraš s-ašăl-i-dăɣ təbdaj,
ašəkka ad-hin-tiɣar, tărɣ s-əmmək-wen-dăɣ, ăb' ăṭṭăma n-ad-wăr hawăn-
iẓẓəẓmăy kăwăneḍ? Təmmətkit ija immun-năwăn!
31 Wăr kăwăn-ɣăllăbnet inəzjam har dd-təqqəlăm jannem: ‹Ma mad-
năkš? Ma mad-nəsəw? Ma mad-năls?›
32 Inəzjam šund-win-dăɣ, inəẓẓulam a dăɣ-săn ošalnen, ɣallăbăn-tăn.
Kăwăneḍ, Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn, wăr t-illa a-s tămiɣatărăm s-
wădden, issan-t.
33 Ǝdgəẓăt s-tizarăt dăɣ-umăɣ n-Təmmənəya n-Măssinăɣ d-iqqud dăɣ-
isălan-net, dihen, ad-hawăn-in-isiwəḍ Măssinăɣ a-wa iyyăḍăn iket-net.
34 Wăr kăwăn-ɣăllăbnet inəzjam n-ašəkka ed hak ašăl d-a-wa ăwwăy
dăɣ-inəzjam, hak ašăl-dăɣ, təgdăh-as tămăɣatert-net.»

7

Wăr toẓemăm ăwadəm
(Luqa 6:37-38, 41-42)

1 «Wăr toẓemăm ăwadəm i-ad-wăr kăwăn-itiẓəm ăwadəm
2 făl-a-s, a-wa s-toẓămăm ăddinăt wi iyyăḍnen a-s kăwăn-e-aẓəmăn
kăwăneḍ-dăɣ; a-wa s-kătăm ăddinăt wi iyyăḍnen a-s kăwăn-e-əkətən
əntăneḍ-dăɣ.
3 Mafăl hannăyăd teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k, a-s ija a-wen, wăr
hənnəyăd afăɣot wa ihăn tiṭṭ ta-năk?

4 Meɣ daɣ, əndek əmmək wa s-mad-tənnəd i-ăŋŋa-k: ‹Ăyy-ahi ad-
əkkəsăɣ teẓewt dăɣ-tiṭṭ-năk›, a-s ija a-wen, kăyy iman-năk, iha afăɣot tiṭṭ
ta-năk.
5 Ălmunafeɣ yaden! Ǝkkəs-in afăɣot wa ihăn tiṭṭ-năk təzzar, dihen, ad-
tudabed ahănay, tudabed ukəs n-teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k.
6 Ǝllan-t ăddinăt-i s-dăɣ-a-wa tăjjăn, wăr-əẓleyăn d-iyyăḍan, wăr tăn-
təkfem a šăddijăn ed hălăn ad-kăwăn-dd-əqqəlăn, aḍwən fălla-wăn;
iyyăḍ, wăr-əẓleyăn d-əlxənžărăn, wăr daw-săn-in-jerăm tisɣalen-năwăn
ed ad-tănăt-əfkəlfəkəlăn.»

Ădəlăt Măssinăɣ
(Luqa 11:9-13; 6:31)

7 «Ădəlăt Măssinăɣ, ad-kăwăn-ăkf; əmmăɣăt, ad-təjrəwăm; ăɣrăt-t, ad-
hawăn-ăkawăn.
8 Ere idălăn, ad-ikrəš, ere immăɣăn ad-ijrəw; ere iɣrăn Măssinăɣ dăɣ-
tămăɣatert t-tărmasăt, ad-has-tăt-ikkəs.
9 Ǝndek dăɣ-wăn wa s-e-d dăɣ-s ittăr rure-s tajəlla ad-t-ăkf tăhunt?
10 Meɣ wa s-e-d t-idăl dăɣ-emăn, ad-t-ăkf taššălt?
11 Ɣas, kunta kăwăneḍ-i n-inăllăbăsăn, təssanăm isuf n-a-wa olăɣăn
i-aratăn-năwăn, ăb’ ăṭṭăma n-ad-wăr kăwăn-ikfa Abba-năwăn-i ihăn
išənnawăn a-wa ufăn, afăl t-dălăm dăɣ-s.
12 Tajjăt i-ăddinăt a-wa s-tărhăm ad-hawăn-t-tajjăn ed a-wen-dăɣ a innă
alămăr wa n-ănnăbi Mosa d-ănnăbităn wi iyyăḍnen.»

Zăbo wa hărəwăn d-wa kărruẓăn
(Luqa 13:24)

13 «Ǝjjəšăt tămudre ta n-tidət s-emm wa kărruẓăn făl-a-s ill’-ee zăbo
hărəwăn, olwan, ənta a tilal təššəm n-ăddinăt măšan, ajilal-net, əlhəllak,
14 a-s ija a-wen, emm wa kărruẓăn d-zăbo wa sădidăn, wăr-əjjətăn
ăddinăt wi săr-s tajjăšnen măšan, tămudre ta n-tidət a-s itiɣəd.»

Hak ăwadəm d-imojjan-net
(Luqa 6:43-44)

15 «Ăgəẓăt iman-năwăn dăɣ-ănnăbităn wi n-bahu-i s-a-s kăwăn-dd-tisən,
jan iman-năsăn ikərwatăn wăr ih’ ăššar, a-s ija a-wen, tiɣəs ənsaynen a
ămoosăn.
16 Wăr hawăn-təmtəllənet, ad-tăn-təzzəyăm s-timašalen-năsăn. Ajăn
ewărwăr, itiirəw-dd lăɣnăb? Meɣ ajăn ajărof itiirəw-dd tehăyne?
17 Ahəšk olaɣăn, ad-dd-arəw aratăn olaɣnen măšan erk ahəšk, wăr dd-
e-arəw a săl aratăn lăbasnen.
18 Ahəšk olaɣăn, wăr-itirəw aratăn lăbasnen, ahəšk daɣ lăbasăn, wăr-e
arəw aratăn olaɣnen.
19 E d t-illăm ahəšk wărăn itirəw aratăn ih’ ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ,
itwəjăr-in dăɣ-efew.
20 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ănnăbităn wi n-bahu, timašalen-năsăn a-s
tăn-e-təzzəyăm.»

Ăddinăt wi ɣarrănen isəm n-Emăli s-bahu
(Luqa 13:25-27)

21 «Wădden ăddinăt iket-năsăn wi hi-jannănen: ‹Emăli, Emăli›, a he-
əjjəšnen Təmmənəya n-Măssinăɣ. Təmmənəya n-Măssinăɣ, wăr tăt-e-
ijjəš ar ere wa itamašalăn erhet n-Abba-nin-i ihăn išənnawăn.
22 Ašăl wa ilkămăn, ad-dd-əggədăn ăddinăt ăjjootnen, ənnən-ahi:
‹Emăli, Emăli! Wădden măjrăd wa dăɣ-năloləy i-ăddinăt, kăyy a t-ijăn

dăɣ-imawăn-nănăɣ? Wădden nəkkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt s-isəm-năk? Wădden nəja tikunen ăjjootnen s-isəm-năk?›
23 Ăddinăt-en, ašăl-en, ad-hasăn-ănnăɣ s-afălla: ‹Năkk ya wăr kăwăn-əzzeyăɣ, ajəjăt-ahi, inămăšrayăn a tămoosăm.› »

Isălan n-ihănan wi n-əssin
(Marqəs 1:22; Luqa 6:47-49)

24 «Ere islăn i-măjrăd-wa-dăɣ s-iket t-jeɣ, ad-itamašal a-wa ənnəɣ, ad-alăh d-ăhaləs ijrahăn hărăt iɣăšăn ăkall har iwwăḍ tăhunt i-ăssas, idăy fălla-s ehăn-net.
25 Ij’ akăsa, ărtăynăt timḍəl d-anji făll-ehăn-en măšan, wăr-oḍa ed iday făll-tăhunt.
26 Măšan wa islăn i-măjrăd-in, ăqqima wăr t-ămešăl, olăh d-ere irmas iba n-tayətte idăyăn ehăn-net dăɣ-tasənjit.
27 Ij’ akăsa, ărtăynăt timḍəl d-anji făll-ehăn-en, oḍa, ălhahăm-in s-iyyăt.»
28 Iḍăs ălxuṭbăt-wen-dăɣ ija Ɣisa taməttе, əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn
29 făll-əjjăruẓăt-i-dăɣ hasăn-ija a-wa isăɣra ed isaɣr’-en s-ălxikmăt n-ere issanăn a-wa iha wădden šund ălɣulam wi n-Ăṭṭăwrăt.

8

U-jəri wa ăzozăy Ɣisa
(Marqəs 1:40-45; Luqa 5:12-16)

1 Ătrară-dd Ɣisa taḍaɣt ɣas, təlkăm-as taməttе tăjjeet.
2 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-has-dd-ilkăḍ ăhaləs ijraw jəri, irkăɣ data-s, inn’-as: «Ălɣalim, afăl tărhed a-wen-dăɣ, tăddoobed ad-hi-šəšdəjăd.»
3 Iẓẓăl ăfuss-net, iḍăs-t, inn’-as: «Ărheeɣ-t, išdaj.» Šăddij dăɣ-jəri ălwăqq-wen-dăɣ.
4 Inn’-as Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl’ iyyăn n-a-s năkk a kăy-ăzozăyăn, əgləw, səkən iman-năk i-u-tikutawen, təjəd takute ta s-inna ănnăbi Mosa dăɣ-isălan n-təšədje n-kăl-jəri i-ad-umas a-wen tajuhe i-taməttе n-a-s təzzăyăd.»

Ănaxdim n-kăbtăn wa ăzozăy Ɣisa
(Luqa 7:1-10)

5 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen aɣrəm wa n-Qăfărnaxum, ilkăḍ-as kăbtăn iyyăn, ad-t-ilaqqăd, ijann’-as:
6 «Ălɣalim, ănaxdim-in insa ɣur-ehăn, təbdan-t tiẓẓurt d-tisnant.»
7 Inn’-as Ɣisa: «Ad-t-asăɣ, zuzəyăɣ-t.»
8 Ăwwežăb-as kăbtăn, inn’-as: «Aha-aha ălɣalim! Wăr-ănhăjjăɣ d-ad-təkkəd ehăn-in, təjjəšăd-t, ănn ɣas tăfert, ad-izzəy ănaxdim-in
9 făl-a-s năkk-i-hi, əllan-t imănokalăn daw-t-əlleɣ, leɣ daɣ năkk əssărdusa daw-i t-əllanen; e-d ənneɣ i-iyyăn: ‹Ǝgləw›, ad-igləw; e-d ənnəɣ i-wa iyyăḍăn: ‹Ǝyyăw›, ad-hi-dd-ass. Akli-nin daɣ e-d has-ənneɣ: ‹Ăj a-wa›, ad-t-ăj.»
10 Islă Ɣisa i-măjrăd-wen-dăɣ ija kăbtăn ɣas, ijrăẓ-as ălxal-net; innăḍ-dd ḍarăt-a-wen s-ăddinăt wi has-əlkamnen, inn’-asăn: «Ăsidătteɣ-awăn a-s, wăla dăɣ-ăkall wa n-Iṣrayil, wăr kăla ənhăyăɣ ere s-ogdăh immun-net d-wa n-ăhaləs-i-dăɣ.

11 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ilkam ad-dd-asən ădinăt ăjjootnen, dd-falnen
emăynăj d-atăram ənɣəymən d-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub dăɣ-amăjaru
wa madăn-ăj dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
12 A-s ij'-a-wen, ădinăt wi s-ăniihăjja a-s əntăneḍ a ănnuflăynen
dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ, ad-hin-ətwəjărăn dăɣ-tihay ti n-ajăma, ad-
hallăn, ẓiməkărkiẓăn isenăn făl tămujriẓt.»
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-kăbtăn: «Ǝgləw, ijrăw-ak Măssinăɣ a-wa s-
tomănăd.» Izzăy ănaxdim-net ăssaɣăt-wen-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa taḍăggalt n-Bəṭrus d-imarhinăn ăjjootnen
(Marqəs 1:29-34; Luqa 4:38-39)

14 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă ehăn wa n-Bəṭrus. A-s hin-iwwăḍ, tənsa
taḍăggalt n-Bəṭrus, tărmas-tăt tenăde.
15 Iḍăs afuss-net, tărẓa făllа-s tenăde, təbdăd, tăsmăjarăt-t.
(Marqəs 1:32-34; Luqa 4:40-41)
16 Toḍa tăfukt ɣas, ămewăyăn-dd săr-s iməlšan ăjjootnen, innă tăfert
ɣas, əzzayăn; ăzozăy daɣ dihen e d t-illăm ere ărhinăn.
17 Ijă a-wen i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi Saya† a-s innă:
«Iḍkăl făllа-năɣ ălɣibăn-nănăɣ,
ăzozăy-anăɣ dăɣ-turhənnawen-nănăɣ.»

Kəssən n-iman
(Luqa 9:57-62)

18 Inhăy Ɣisa aɣliɣəli wa t-dd-ja tamətte s-əjut ɣas, innă i-inəṭṭulab-net,
ad-əjləyăn ejănš s-ašrut wa iyyăḍăn.
19 Ilkăḍ-as-dd ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt iyyăn, inn'-as: «Ălɣalim, e-s təkked-
dăɣ, əlkamăɣ-ak.»
20 Inn'-as Ɣisa: «Ibăggan lan tihaliwen, igḍaḍ lan iskak măšan, Ăgg-
ăgg-adəm, wăr ila wăla edăgg dăɣ-issənsă eɣăf-net.»
21 Iggăd-dd ăhaləs iyyăn irhan alkum-has, inn'-as: «Ălɣalim, ăkf'-ahi
turhajăt n-ad-ăglăɣ əẓkăɣ abba-nin, əqqəlăɣ-dd, əlkəmăɣ-ak.»
22 Inn'-as Ɣisa: «Ǝlkəm-ahi, təyyəd făllа-k inəmmuttan ad-əẓkən
inəmmuttan-năsăn.»

Issəbdăd Ɣisa aḍu-i-dăɣ măqqărăn făll-ejănš
(Marqəs 4:35-41; Luqa 8:22-25)

23 Ănmăjjaš Ɣisa turăft n-aman d-inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen,
24 wăr-ăhojăn a-s aḍu-i-dăɣ ăṣṣoohen-da-dăɣ dd-inkărăn, ad-
tibhilbəhilnăt tinăzzămăren i-turăft siha d-siha. A-s ităjj a-wen-dăɣ,
Ɣisa ənta, iṭṭas.
25 Ǝssənkărăn-t inəṭṭulab-net dăɣ-eḍəs, ənnăn-as: «Ălɣalim, agəẓ-anăɣ,
nəhlăk.»
26 Inkăr-dd, inn'-asăn: «Ma kăwăn-ăssirmăɣăn? Təmmətkit ija immun-
năwăn!» Ibdăd ălwăqq-wen, ăsmăhăḍ făll-aḍu d-ejănš, sămmeḍ-in a-
wen-dăɣ iket-net.
27 Ǝqqălăn-dd ɣas inəṭṭulab oran imawăn, jannen: «Uwwuww! Wa
ăwadəm s-wăla aḍu d-ejănš, sajadăn-as, ma ămoos?»

Iməlšan wi n-əssin ăzozăy Ɣisa
(Marqəs 5:1-20; Luqa 8:26-39)

---

† **8:17** **8:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay
dat-tiwit-net.

28 Ăsjăn Ɣisa d-inəṭṭulab-net făll-ašrut n-ejănš wa n-teje ta n-Gadara ɣas,
əlkăḍăn-as-dd əssin iməlšan əzzaɣnen tiɣənneren, janen tăllăbăst-ta-dăɣ
s-ăbas t-illa ere ihălăn ad-dd-ăj tiṭṭ-ten-dăɣ hăn.
29 Ǝnhăyăn Ɣisa ɣas, ăɣwătten alšinăn, ad-jannen: «Ya Rure-s n-
Măssinăɣ, ma dăɣ-năɣ tărhed? Ajăn tissust-nănăɣ a-s dd-tosed iket-di dd-
tiwəḍ tăqqăn n-a-wen?»
30 Ḍann tahrut n-əlxənžărăn dăɣ-attayăn n-dihen,
31 dălăn alšinăn Ɣisa, ənnăn-as: «Kunta takkăsăd-anăɣ dăɣ-ăkall, suk-
anăɣ tahrut ta n-əlxənžărăn.»
32 Inn’-asăn: «Ăglăt!» Ǝzjărăn alšinăn meddən-ənnin, əjjăšăn
əlxənžărăn, ad-dd-titrəktərikăn, wa-dăɣ n-afălla n-taḍaɣt, tiḍəwăn dăɣ-
ejănš, tattăn-tăn aman.
33 Ošălăn imăḍanăn-năsăn s-aɣrəm, jăn isălan n-a-wa ijăn d-a-wa dd-
išreyăn făll-iməlšan wi n-əssin i-ăddinăt.
34 A ənḍărrăn, aɣrəm iket-dăɣ-net da-dăɣ dd-izjărăn s-Ɣisa, ənhăyăn-t
ăddinăt ɣas, ad-t-təddalăn dăɣ-ad-ifəl ăkall-năsăn.

9

Ăzozăy Ɣisa anăbdon iyyăn
(Marqəs 2:1-12; Luqa 5:17-26)

1 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen turăft n-aman, ijlăy ejănš s-taɣrəmt ta-net.
2 Diha-dăɣ hin-əwwăḍăn a-s ăddinăt-da-dăɣ, ămisawăyăn ănabdon
insan făll-asəftăɣ. Inhăy Ɣisa immun-năsăn ɣas, innă i-anăbdon: «Alyaḍ-
in, wăr təkkesăd ăṭṭăma, ibăkkaḍăn-năk, ătwănšăn-ak.»
3 Diha-dăɣ d-innă a-wen-dăɣ, a dd-əggădăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ad-
jannen dăɣ-iman-năsăn: «Wa ənta, ăskafăr.»
4 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa ihăn inəzjam-năsăn, a-wen-dăɣ a făl
hasăn-inna: «Ma itajjăn erk ənniyăt-wa-dăɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn?
5 Ma ojărăn tărăɣse jer-ad-tənnəd i-ăwadəm: ‹Ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-
năk›, d-ad-has-tənnəd: ‹Ǝbdəd, ərjəš?›
6 Ašăl-i, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ijraw făll-ărori n-ăkall
turhajăt n-tenăšše n-ibăkkaḍăn.» Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-anăbdon:
«Ǝbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, əqqəl ehăn-năk.»
7 Ibdăd, iqqăl ehăn-net.
8 Tărmăɣ tamətte ta tənhăyăt a-wa ijăn, ad-tiimələn ăddinăt Măssinăɣ-i
ikfăn dăgg-adəm tădabit togdăhăt d-a-wa-dăɣ.

Iɣră-dd Ɣisa Mătti i-ad-umas ănăṭṭalib-net
(Marqəs 2:13-17; Luqa 5:27-32)

9 Ifăl Ɣisa dihen ḍarăt-a-wen, inhăy ănarmas n-tiwse s-isəm-net Mătti
ăqqiima dăɣ-edăgg n-ălxidmăt-net, iɣr’-e, inn’-as: «Ǝlkəm-ahi»; ibdăd
Mătti, ilkăm-as.
10 Ăsmăjarăt Mătti Ɣisa s-ehăn-net ḍarăt-a-wen. Itaɣăyma Ɣisa dăɣ-
edăgg wa n-imənsiwăn a-s erk ăddinăt han inarmasăn n-tiwse ăjjootnen
da-dăɣ, osăn-dd, ănɣăymăn dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
11 Ǝnhăyăn-t hărăt dăɣ-kăl-faris t-əllanen dihen ɣas, ənnăn i-inəṭṭulab-
net: «Ma isaharăn ălɣalim-năwăn imənsiwăn d-inarmasăn n-tiwse d-erk
ăddinăt-wi-dăɣ?»
12 Isl’-asăn Ɣisa ɣas, innă: «Ăddinăt ăssoxătnen, wăr-ămɣatărăn s-
lăxtur; imarhinăn a săr-s ămiɣatărnen.»

13 Inn’-asăn daɣ: «Ma ămoos ălmăɣna n-a-wa s-inna Măssinăɣ dăɣ-măjrăd-net:
‹Ojăr a-s ɣur-i la tăhanint idəm uhən tikutawen.›
A-wen ălmăɣna-net a-s, năkk, wăr dd-ămešăláɣ s-ăddinăt wi ordănen iman-năsăn iqqud, inăsbăkkaḍăn a-s dd-ămešăláɣ i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»

Isălan n-ăẓum
(Marqəs 2:18-22; Luqa 5:33-39)

14 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya Ɣisa ḍarăt-a-wen, ənnăn-as: «Mafăl
năkkăneḍ d-kăl-faris nətuẓam dehiyyăn, a-s ija a-wen, inəṭṭulab wi-năk,
wăr tuẓamăn?»
15 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Ajăn kăl-tuksest ilzam-tăn
ăẓum tăn-ăẓiẓăkănẓărăn a ikka ămaẓlay ill’-e jere-săn? Ǝlkamăn išilan-wi
dăɣ-tăn-mad-ifəl ămaẓlay, dihen, ad-əjrəwăn s-ăẓum.
16 Wăr t-illa ere itəggatăn tikəst i-temălsit wăššărăt s-taswəḍt n-tabdoɣt
tăynayăt; afăl ija a-wen, ad-dd-tărkəb taswəḍt ta tăynayăt temălsit, tăj
amənd ojărăn wənnin.
17 Ăddinăt, wăr təjjən aman n-lăɣnăb ăynaynen, ăxxiimmărnen dăɣ-
ijdad; ere ijăn a-wen har kăfăn aman-ənnin dăɣ-ijdad, ad-has-səbbuqqen
ijdad-net, ifut dăɣ-lăɣnăb hakd-dăɣ dăɣ-ijdad. Aman n-lăɣnăb ăynaynen,
ăxxiimmărnen, iddidăn ăynaynen a dăɣ-tăn-itajj ăwadəm, dihen, wăr-e
ifut măssi-săn dăɣ-wi wăla wi.»

Isălan n-elle-s n-Žayrus d-tamăḍt ta dd-izajjăr ašni
(Marqəs 5:21-43; Luqa 8:40-56)

18 Ămmiijrăd Ɣisa i-tamətte dăɣ-isălan-win-dăɣ a-s a ənḍărrăn-dăɣ,
iyyăn dăɣ-imănnăhăḍăn n-taɣrəmt-en-dăɣ da-dăɣ t-dd-osăn, irkăɣ data-
s, inn’-as: «Talyaḍt-in, iket tăt-ăba măšan nidawet săr-s, sənsəd fălla-s
ăfuss-năk, ad-dd-təddăr.»
19 Ibdăd Ɣisa, ăddew dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
20 Igla har šik-dăɣ tamăḍt tiyyăt lat măraw iwətyan d-əssin ijammăḍ-tăt
ašni da-dăɣ dd-mălăt ḍara-s, ḍăs afăr n-erăswăy-net
21 ed a-s tăjj a-wen-dăɣ, janna dăɣ-iman-net: «Afăl ḍăsăɣ wăla-dăɣ
erăswăy-net, ad-əzzəyăɣ.»
22 Innăḍ-dd săr-s Ɣisa, inhăy-tăt, inn’-as: «Talyaḍt-in, wăr təkkesăd
ăṭṭăma, ăzozăy-kăm immun-năm.» Təzzăy tamăḍt ăssaɣăt-wen-dăɣ.
23 A-s hin-iwwăḍ Ɣisa d-inəṭṭulab-net ehăn n-emănnăhăḍ, inhăy
imăwatăn n-tiɣnab ti n-uḍəf n-iba d-ăddinăt wi hasăn-hallănen, ăsikălăl
a-wen-dăɣ iket-net, ja tăkat dăɣ-išənnawăn.
24 Omăr s-ad-əzjărăn ăddinăt fălla-s ed inn’-asăn: «Tarat, wăr tăt-ăba,
eḍəs ɣas a ja.» Jăn-t tekăškăšt.
25 Təzjăr fălla-s tamətte ɣas, ijjăš ehăn wa dăɣ-tənsa talyaḍt, irmăs-tăt-
dd s-ăfuss, tənkăr-dd.
26 Ǝntăjăn isălan n-a-wen-dăɣ dăɣ-teje-ten-dăɣ iket-net.

Iməddorɣal wi n-əssin ăzozăy Ɣisa

27 Ašăl iyyăn, irjaš Ɣisa a-s t-ăɣrăn əssin iməddorɣal, ăsiɣăren, jannen-
as: «Ya Ăgg-Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»
28 Iwwăḍ-in Ɣisa ehăn wa ikka, əjjăšăn-t-dd fălla-s iməddorɣal ənnin
n-əssin ɣas, inn’-asăn: «Ak tidət-dăɣ a-s təflasăm a-s ăddobeɣ ad-arăɣ
tiṭṭawen-năwăn?» Ǝnnăn-as: «Ălɣalim, nəflas a-wen.»
29 Iḍăs Ɣisa tiṭṭawen-năsăn, inn’-asăn: «Itwəjjet-awăn a-wa dăr-ogdăh
immun-năwăn.»

30 Ămerănăt tiṭṭawen-năsăn măšan, ikna asəmmăhəḍ dăɣ-săn, inn'-
asăn: «He kăwăneḍ! Wăr jem isălan n-a-wa ijăn dăɣ-ăwadəm wăl' iyyăn»,
31 măšan, əzjărăn ehăn fălla-s ɣas, əffăyăn isălan dăɣ-ăkall iket-net.

Isălan n-amălšon wa ăzozăy Ɣisa

32 Diha-dăɣ d-əglăn iməddorɣal, a-s amălšon iyyăn s-ikras alšin wa t-ihăn
iləs-net da-dăɣ săr-s dd-ăwwăyăn ăddinăt.
33 Ikkăs dăɣ-s Ɣisa alšin wa t-ihăn, ad-itamăjrad. Təqqăl-dd tamətte
ɣas tor' emm, janna: «Wăr kăla ătwănhăy šund a-wa-dăɣ dăɣ-ăkall wa
n-Iṣrayil.»
34 Măšan, kăl-faris əntăneḍ a jannen: «A-wa tărna n-Iblis-i n-ămănokal
n-alšinăn a-s itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.»

Təmɣăre n-tăhanint ta oḍăn Ɣisa i-tamətte

35 Ăllil Ɣisa ḍarăt-a-wen iɣărman d-tidbi iket-năsnăt, isaɣra dăɣ-ihănan
n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ixaṭṭăb Ălənžil wa n-Təmmənəya n-Măssinăɣ,
izizuy ăddinăt dăɣ-turhənnawen d-ălɣibăn.
36 Inhăy Ɣisa tamətte ta tăjjet has-təlkămăt ɣas, tănɣ'-e tăhanint-
net; inhăy fălla-săn aləḍḍeš d-ezărri, olăhăn-as ɣas d-tihatten wăren la
amăḍan.
37 Innăḍ-dd s-inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Ašəkrəš ăggolăt, əttăɣam ijjət
măšan, wăr-əjjətăn inaxdimăn t-olăynen.
38 Ădəlăt măssi-s n-ašəkrəš i-ad-dd-išəmmišəl inaxdimăn olăynen
ašəkrəš-net.»

10

Ămašal wa issăɣlăf Ɣisa inəmmušal-net
(Marqəs 3:13-19; Luqa 6:12-16)

1 Iɣră-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin, ikf'-en
tărna n-ukəs n-alšinăn dăɣ-ăddinăt d-azuzi n-ăddinăt dăɣ-turhənnawen
d-ălɣibăn.
2 Ismawăn n-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin ăsnăfrăn da: Simyon wa s-
itawănna Bəṭrus d-ăŋŋa-s Idris; Yaqub wa n-ăgg Zăbdi d-ăŋŋa-s Exya;
3 Fəlibb d-Bărtălămma; Tomi d-Mătti wa n-ănarmas n-tiwse; Yăqub ăgg
Ălfa d-Tade;
4 Simyon wa n-Kăna d-Yăhudəs wa n-Isxaryut-i t-e-isəssăɣdărăn.

Ăšmašăl Ɣisa inəṭṭulab-net i-ad-ăxṭəbăn
(Marqəs 6:7-13; Luqa 9:1-6)

5 Ǝntăneḍ-den-dăɣ inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin ăšmašăl Ɣisa s-innă:
«Wăr təkkem tiwsaten ti n-inəẓẓulam,† wăr təjješăm aɣrəm n-kăl-Sămari;
6 wăr təkkem ar tamətte ta n-kăl-Iṣrayil tăssujjălăt šund tihatten.
7 Dăɣ-tekle-năwăn, ăxṭəbăt i-ăddinăt a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ,
tohăẓ-dd.
8 Zuzəyăt imarhinăn, sənkărăm-dd inəmmuttan, šəšdəjăm ăddinăt wi
ijrăw jəri, təkkəsăm alšinăn dăɣ-iməlšan; ănnuɣmăt n-Măssinăɣ wa
təjrăwăm bănnan, ăkfăt-t i-ăddinăt bănnan.
9 Wăr tiwəyăt orăɣ, wăla aẓrəf, wăla totəyya dăɣ-fărtəmatăn-năwăn,

† **10:5 10:5** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

10 wăr tiwəyăt šăkkoš, wăla anăkăbba săl wa təlsăm, wăla tifădelen săl
ti sălăm, wăla tăborit ed, wăr t-ih’ ăššăk a-wen, hak ănaxdim-dăɣ, ărhuj-
as ălxaqq n-tide-net.
11 Aɣrəm d-tadăbayt təjjăšăm-dăɣ, səstənăt d-ere wa s-ăniihăjja ad-ɣur-s
təzzubbem, təzzubbem ɣur-s har ašăl wa d-tăssawăḍăm tekle.
12 Ehăn təjjăšăm-dăɣ, ăjrăt făllа-s ăssălam;
13 afăl kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, sănsăt fălla-săn ălxer wa
tăwwayăm; kunta daɣ wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, ăglăt d-ălxer-
năwăn.
14 Ehăn, wăla aɣrəm, tosăm-dăɣ, har wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-
s, meɣ unjăyăn s-asjəd i-măjrăd-năwăn, əzjărăt-t, tăbbăkbăkăm iḍarăn-
năwăn i-ad-wăr kăwăn-iləttăɣ wăla ăboqqal-net.
15 Ăsidătteɣ-awăn a-s ehăn-en-dăɣ, meɣ aɣrəm-en-dăɣ, ašăl wa ilkămăn,
tojăr tisnant ta t-madăt-tărməs ta tărmăsăt iɣărman wi n-Sodoma d-
Gomora.»

Ilkam ălɣizabăt
(Marqəs 13:9-13; Luqa 21:12-17)

16 Inn’-asăn daɣ: «Ənhəywăt, năkk da-dăɣ kăwăn-ăšimašălăn i-ad-
talăhăm d-tihatten əllanen jer-tiɣəs; udaɣăt i-iman-năwăn šund taššălen,
ijjəšet-kăwăn ălɣafyăt wa ihăn tidăberen.
17 Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-dăgg-adəm; ad-kăwăn-əjən dăɣ-ifassăn n-
əlxəkum, əjən dăɣ-wăn tiwit dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud.
18 Dăɣ-təssəba n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn, ad-hawăn-aškən ăddinăt
s-gəfărăn d-imănokalăn, tăttărmăsăm-dd săr-săn, măšan ad-umas a-
wen əssəbab făl tămoosăm tijuhawen-in, təjəm isălan-in i-tiwsaten ti n-
inəẓẓulam.
19 Afăl təttărmăsăm, wăr tăšăwwašăt dăɣ-isălan n-a-wa mad-tənnəm d-
əmmək wa s-tăn mad-tənnəm, ed afăl tăbokăm i-măjrăd, ad-kăwăn-itwəkf
a-wa mad-tənnəm,
20 făl-a-s wădden kăwăneḍ a maden-ămmăjrăd, Unfas wa n-Abba-
năwăn a madăn-ămmăjrăd dăɣ-idăggan-năwăn.
21 Ad-isəttărməs ăwadəm ăŋŋa-s i-ad-ămmăt, isəttărməs abba rure-
s i-ad-ămmăt, ănnăbdădăn aratăn d-imărawăn-năsăn, əjən iman n-
imărawăn-năsăn;
22 ad-dăr-wăn akəḍăn ăddinăt iket-năsăn dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa
kăwăn-iwarăn măšan ere ibdădăn s-ăṣṣahăt dăɣ-immun-net, ad-iɣləs.
23 Afăl kăwăn-ăqquzzăben ăddinăt dăɣ-aɣrəm iyyăn, jawăḍăt-asăn s-
iyyăn; ăsidătteɣ-awăn a-s, a-s dd-e-săɣləyăm iɣărman n-Iṣrayil iket-năsăn,
iqqal-dd Ăgg-ăgg-adəm.»
24 «Wăr t-illa ănăṭṭalib ufan ălɣalim-net wăla akli ufan măssi-s,
25 igdăh ɣas i-ănăṭṭalib, ad-ăttiilăl ălɣalim-net, ăttiilăl daɣ akli măssi-s.
Kunta ăddinăt wăla măssi-s n-ehăn, jăn-as isəm Abălzăbil, a-wen Iblis, ăb’
ăṭṭăma n-a-wa he-ənnən făll-inalkimăn-net; ad-fălla-săn ənnən a ojărăn
a-wa ənnăn făll-măssi-s n-ehăn.»

Uksaḍăt Măssinăɣ wădden dăgg-adəm
(Luqa 12:2-7)

26 «Ənneɣ-awăn: Dăgg-adəm, wăr tăn-tăksuḍăm. Wăr t-illa a
ăttunkălăn s-wădden ad-dd-infiləl, wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-dd-
iffukkăr.
27 A-wa hawăn-janneɣ dăɣ-takše, ănnăt-t s-afălla dat-ăddinăt iket-
năsăn; a-wa hawăn-ăsmătăktăkăɣ, săqqəyyăt-t făll-afălla n-ihănan.

28 Wăr tăksuḍăm dăgg-adəm-i wăren ăddoobăt ar tenăɣe n-taɣəssa,
wăr-ăddoben tenăɣe n-iman; ănn-ak, uksaḍăt Wa ăddoben ad-ihlək iman
hakd taɣəssa dăɣ-žohănnăma.
29 Ɣur-wăn, wădden igḍaḍ əssin, tămma ɣas a nazzăn? Hakd a-wen-dăɣ,
wăr-ilkem ad-dăɣ-săn oḍa iyyăn, a ikkăs Abba-năwăn wăr otes s-a-wen,
30 wăla amẓadăn n-iɣăfawăn-năwăn, ăḍḍinăn.
31 Wăr tărmeɣăm, tojărăm abrək n-igḍaḍ ălqim.»

(Luqa 12:8-9)

32 «Ere ăsjăyhăn dăgg-adəm a-s năkk a t-ilăn, ad-səjjəyhăɣ năkk-dăɣ
Abba-nin-i ihăn išənnawăn a-s ăwadəm-en, i-nin;
33 ere daɣ wa hi-ăkkuddălăn dat-dăgg-adəm, ad-t-əkkuddəlăɣ năkk-dăɣ
dat-Abba-nin-i ihăn išənnawăn.»

Tăkoba wădden ălxer
(Luqa 12:51-53; 14:26-27)

34 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Wăr teɣalăt ălɣafyăt ad-dd-ăwwăyăɣ s-ăkall,
tăkoba, wădden ălɣafyăt a săr-s dd-ăwwăyăɣ.
35 Năkk, oseɣ-dd i-ad-ibḍəw ăhaləs d-ti-s, təbḍəw talyaḍt d-ma-s, təbḍəw
tamăḍt d-taḍăggalt-net,
36 umasăn kăl-ehăn n-ăwadəm išənja-net.
37 Ere hi-ăssofăn ti-s meɣ ma-s, a-di, wăr-ănhăjja ad-umas ănăṭṭalib-in,
ere daɣ wa hi-ăssoofăn rure-s meɣ elle-s, wăr-ănhăjja ad-umas ănăṭṭalib-
in.
38 Ere wa wărăn ăsdăw i-aḍkul n-tajəttewt-net ta n-tamăttant, ilkəm-ahi,
a-di, wăr-ănhăjja d-ad-umas ănăṭṭalib-in.
39 Ere wa wărăn idgeẓ ar dăɣ-igguẓ n-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-
ifut dăɣ-ălžănnăt, măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-
dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, ăwadəm-en, ad-iɣləs dăɣ-ălaxărăt.»

Hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net
(Marqəs 9:41)

40 Inna daɣ: «Ere kăwăn-ăsbărrăkăn, năkk a ăsbărrăk, wa hi-
ăsbărrăkăn, wa hi-dd-ăsmašălăn a ăsbărrăk.
41 Ere ăsbărrăkăn ănnăbi dăɣ-təssəba n-a-wa s-iqqăl ănnăbi, əlkamăn
dăɣ-s imraš šund wi mad-ijrəw ănnăbi; ere ăsbărrăkăn ere oɣadăn dat-
Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-iqqud-net, ilkam ad-ijrəw imraš šund wi mad-
ijrəw ere oɣadăn dat-Măssinăɣ.
42 Ere wa issəswăn wăla-dăɣ alkas n-aman sămmeḍnen i-iyyăn dăɣ-
inəṭṭulab dăɣ-təssəba n-a-wa s-ămoos ănăṭṭalib-in, ăsidătteɣ-awăn a-s,
wăr t-e-ijmăḍ marušăt n-emărked wa ămešăl.»

11

Isəstanăn wi ija Exya wa n-Enəsselmăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Luqa 7:18-35)

1 Issəmdă Ɣisa asəmmətăr n-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin ɣas, ifăl
dihen, ad-isaɣra ăddinăt, ixaṭṭăb dăɣ-iɣărman wi n-teje-ten-dăɣ.
2 Iha Exya takărmut a-s islă ijităn n-Ălmasex, ăšmašăl săr-s hărăt dăɣ-
inəṭṭulab-net
3 i-ad-has-t-dd-səstənăn kunta ənta a-s Wa s-ătwănnă ilkam ad-dd-ass
meɣ ilkam ere săl ənta. Osăn-t-dd inəṭṭulab-win-dăɣ, əllăɣen-as a-wa innă
Exya.
4 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Əqqəlăt Exya, suɣəlăm-as a-wa s-
təslăm d-a-wa tənhăyăm;

5 ănnăt-as: iməddorɣal hannăyăn; inəbdan rajjăšăn, wi ijrăw jəri
tišdajăn, imẓaj sallăn; inəmmuttan nakkărăn-dd; tilăqqiwen, sallănăt i-
Ălənžil.
6 Tənḍəḍ i-ere wa dăɣ-i wărăn ij' ăššăk.»

A-wa innă Ɣisa făll-Exya wa n-Enəsselmăɣ

7 Əglăn meddən-winnin dd-ămešălnen ɣas, ădwănnăt Ɣisa i-tamətte
dăɣ-isălan n-Exya, inn'-asăn: «Ak, a-s təzjărăm s-tenere, ma tənhăyăm?
Ak teẓewt ăsiwălawăl aḍu a tənhăyăm? Ăbo!
8 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ăhaləs ăsisahăɣăn ašăl a
tənhăyăm? Ənhəywăt-tăn-ak ăddinăt wi sasahaɣnen ašăl, ihănan n-
imănokalăn a əzzaɣăn?
9 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ănnăbi a tənhăyăm? Tidət lab a-s
ănnăbi, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ere ojărăn tumast n-ănnăbi a tənhăyăm.
10 Ənta-en-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:

‹Ənhəy! Ăzizărăɣ-ak anămmašul-in
wa he-iknən tabarăt-năk.›

11 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr torew tamăḍt ăhaləs wăr-ojer Exya wa n-
Enəsselmăɣ măšan hakd-a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere t-wărăn ojer dăɣ-
Təmmənəya n-Măssinăɣ.
12 Ɣur-ašăl wa dd-osa Exya har ašăl-i-dăɣ, ija amjăr ăṣṣoohen făll-ujəš n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ; amjăr-en, wăr dăɣ-s ikărrəš ašăl ar ăddinăt wi
əkfărnen
13 făl-a-s, ănnăbităn wi dd-ăzzarnen i-Exya iket-năsăn, hakd-dăɣ alămăr
wa n-ănnăbi Mosa, ăloläy a-wen-dăɣ iket-net dăɣ-isălan n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ hundăɣ har ašăl-i-dăɣ n-ăzzăman wa n-Exya wa n-Enəsselmăɣ.
14 Kunta făw ad-tăqbəlăm s-a-wen-dăɣ, ălleɣeɣ-awăn a-s dăɣ-ănnăbităn,
ənta a-s ănnăbi Ɣəli wa s-ătwănna ilkam ad-dd-aləs uɣəl.
15 Ămăra, ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»
16 Olăs daɣ Ɣisa, inn'-asăn: «Ak, mi dăr-mad-sənnəfăqqăɣ əzzurəyyăt
ta-dăɣ? Tănifăqqa ɣas d-ălžămaɣăt n-aratăn janen aɣrəf dăɣ-təfărre,
jannen iyyăḍ i-wi iyyăḍnen:
17 ‹Ənhəywăt, kăwăneḍ, wăr lem asăfar;
nəwăt-awăn taɣănibt, tunjăyăm s-dăllol!
Nənẓăr-awăn tiswal n-tisnant măšan,
wăr təṭṭefăm iba!›
18 Exya, ăzzăman wa dd-osa, wăr-itətt imənsiwăn olaɣnen, wăr-isəss aman
n-lăɣnăb ăxxiimmărnen, ənnăn fălla-s ăddinăt: ‹Ih'-e alšin›,
19 išrăy-t-dd Ăgg-ăgg-adəm, ənta itihăr dăr-wăn a-wa tăttăm d-a-wa
săssăm, ɣas tənnăm dăɣ-s: ‹Wa ənta, insăy, irăf aman n-lăɣnăb wi
ăxxiimmărnen, inarmasăn n-tiwse d-ălfusaɣ wi iyyăḍnen a-s imidiwăn-
net.› Ăsidătteɣ-awăn a-s:
‹Sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ,
ijităn n-ăwadəm a t-isatbatăn.› »

Iɣărman wi făll-ăsmăqqa Ɣisa
(Luqa 10:13-15)

20 Ăsmăqqa Ɣisa ḍarăt-a-wen făll-iɣărman wi dăɣ-ija tikunen ăjjootnen
măšan, ăsɣărăn-as ulhawăn-năsăn, unjăyăn ătubăn.
21 Inn'-asăn: «Iməskay kăl-Qorazin d-kăl-Băṭsăyda, ălmăṣṣibăt ɣas
a fălla-wăn maden-iḍəw ed ənnăr iɣărman wi n-Tir d-Săyda əzzăɣăn

inəẓẓulam† a dăɣ-jănăt tikunen-ti-dăɣ jănen ɣur-wăn, ăru d-əlsăn
šakutăn, əblənbulun dăɣ-eẓəd făl təmɣăre n-tătubt-năsăn.
22 A-wen-dăɣ a fal hawăn-janneɣ a-s ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn ijjəš
ăddăyyăt ojărăn wa ijjăšăn iɣărman wi n-Tir d-Săyda.
23 Kăwăneḍ-i-š əzzăɣnen aɣrəm wa n-Qăfărnaxum, ma tăɣelăm? Tor-
dam a-s aɣrəm-năwăn ad-itimɣar har awəḍ išənnawăn? Xăram-awăn!
Ănn-ak, ad-təhələm ider, wăr kăwăn-dd-e-tawăɣ a săl temse ed tikunen
ti jănen ɣur-wăn, ənnar janăt dăɣ-aɣrəm wa n-Sodoma, ăru d-ătubăn
imuzăɣăn-net, ăqqayəm aɣrəm-năsăn iday har ašăl-i-dăɣ.
24 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ, a-s ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn-ijjəš
ăddăyyăt ojărăn wa ijjăšăn aɣrəm wa n-Sodoma.»

Ălɣibadăt n-Ɣisa i-Abba-net
(Luqa 10:21-22)

25 Iḍkăl Ɣisa măjrăd, innă: «Abba, kăyy-i n-Emăli n-išənnawăn d-ăkall,
timəlăɣ-kăy făl-a-s hărătăn-wi-dăɣ, təffărăt-tăn i-iməssorha d-imusănăn
n-ăddunya-ta-dăɣ măšan, tăsnăfalăläd-tăn-dd wăla i-aratăn.
26 Tidət Abba, kăyy a tiiməlăɣ ed ădduuttăt a-s ənta-den-dăɣ erhet-năk
wa ăhusken.»

Ămašal wa s-dd-osa Ɣisa d-tăsonfat ta ihakk

27 Innă Ɣisa i-ăddinăt ḍarăt-a-wen: «Wăr t-illa a-s wădden ij’-e Abba-
nin dăɣ-ifassăn-in, wăr t-illa ere hi-ijan muzəyăt imdan kunta wădden
Abba, wăr t-illa daɣ ere ijan muzəyăt imdan i-Abba kunta wădden năkk-i
n-Rure-s-i t-dd-ifălăn d-ere wa s-ărheɣ ad-has-t-zuzəyăɣ.»
28 Inn’-asăn daɣ: «Ǝyyăwăt iket-dăɣ-năwăn kăwăneḍ-i ăsifăgga ăẓuk wa
tăllinjem, ad-hawăn-sunfăɣ,
29 mašălăt erhet wa-nin, təyyəm-ahi ad-kăwăn-săɣrăɣ ed năkk, ăẓeedăɣ,
hahi-taẓidert, wăr hi-iha əkkəbru; ənta-den-dăɣ a-wa hawăn-ha tăsonfat
n-iman-năwăn, tăɣləsăm.
30 A-wa făllа-wăn ărheɣ, wăr-ăẓẓay, amišəl n-erhet-in daɣ, i făsuusăn.»

12

Isălan n-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat
(Marqəs 2:23-28; Luqa 6:1-5)

1 Ašăl iyyăn n-əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat, irăs Ɣisa d-inəṭṭulab-
net išəkraš n-ălkăma. Ǝglan dăɣ-a-wen-dăɣ a-s ălluẓăn inəṭṭulab, ad-
nakkăḍăn tiɣăɣănen n-ălkăma, taffăẓăn tiblalen-năsnăt.
2 Ǝnhăyăn-tăn hărăt dăɣ-kăl-faris ɣas, ənnăn i-Ɣisa: «Ǝnhəy, ăɣtəl
inəṭṭulab-năk ed išl’-en a wărăn itətwəjj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-
tăsonfat.»
3 Inn’-asăn: «Adiš kăwăneḍ wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab a-wa ij’ ămănokal
Dawəd ašăl wa d-ălluẓ ənta d-ejhăn-net?
4 Ătwănn’-anăɣ, ijjăš ənta d-ejhăn-net ehăn n-Măssinăɣ, ad-tattăn
tijəlwen-ti n-tikutawen s-innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa, wăr t-illa ere
s-xălal tetăte-năsnăt a săl kăl-tikutawen? Tijəlwen-tin-dăɣ, wăr has-
xălalnăt ənta wăla ejhăn-net măšan, ălluẓ ɣas, ikš’-enăt ənta d-meddən
wi dăr-ăddew.

---

† **11:21 11:21** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

5 Ajăn wăr tăɣrem dăɣ-alămăr a-s ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, kăl-
tikutawen wăr hasăn-ămoos anməšri i-a-wa innă alămăr afăl əxdămăn
dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ed əjrawăn s-ad-ənməšrəyăn i-fărəḍăn
wi ătiwăɣtăsnen i-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.
6 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ill'-e jere-wăn
ere t-ojărăn.
7 Xăxx, ənnar təssanăm ălmăɣna n-a-wa innă Măssinăɣ a-s innă:
‹Ojăr a-s ɣur-i la tăhanint idəm uhən tikutawen›,
iket-di-š, wăr səḍlimăm bănnan inəṭṭulab-wi-dăɣ wăren əɣšed hărăt.
8 Ăgg-ăgg-adəm, a ănnihăḍăn dăɣ-a-wa s-ila ăgg-adəm s-ad-t-ăj d-a-wa
s-wăr ila s-ad-t-ăj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat

(Marqəs 3:1-6; Luqa 6:6-11)

9 Ifăl Ɣisa dihen, ikk' ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
10 Diha-dăɣ d-t-ijjăš a-s ăhaləs iyyăn da-dăɣ s-ăqqur ăfuss-net. Ǝggădăn-
dd ăddinăt iyyăḍ s-Ɣisa, ənnăn-as: «Ak xălal meɣ xăram ad-izuzəy
ăwadəm iyyăn dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat?» Ăsaru ɣas făl t-
əssəḍlămăn a-s tammăɣăn.
11 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl toḍa tehăle
ta n-iyyăt ila dăɣ-anu dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ad-dăɣ-s tăt-ăyy
har akəy ašăl-en təzzar?
12 Uhən kăwăneḍ, wăr təjrehăm a-s ăgg-adəm ufa arəzzej s-a ăjjeen?
Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s wăr t-illa a ăssixrămăn iji n-a olaɣăn dăɣ-ašăl wa
n-əssəbət-i n-tăsonfat.»
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăhaləs wa s-ăqqur ăfuss-net: «Ǝẓẓəl ăfuss-
năk.» Iẓẓăl ăhaləs ăfuss-net, izzăy, olăh ăfuss-net ăssaɣăt-wen-dăɣ d-
ăfuss-net wa iyyăḍăn wăr-ijrew hărăt.
14 Ǝzjărăn kăl-faris edăgg-en ɣas, ănmănhăyăn jer-iman-năsăn dăɣ-
isălan n-əmmək wa s-mad-əjən iman-net. Ilmăd Ɣisa a-wa lăbasăn has-
kittəwăn ɣas, ifăl dihen, iglă.

Ɣisa a-s ănămmašul n-Măssinăɣ wa s-ătwănna

15 Dăɣ-tekle-net, əlkămăn-as-dd imarhinăn ăjjootnen, ăzozăy-tăn iket-
dăɣ-năsăn.
16 Hărwa wăr-ifel dihen-dăɣ, ăsmătăr-tăn hullan d-ad-wăr jen isălan n-
ere wa ămoos i-ăwadəm wăl' iyyăn.
17 Ămoos a-wen inna a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi Saya† a-s innă, innă
Măssinăɣ:
18 «Ǝnta da ănaxdim-in wa ăsnăfrănăɣ,
ənta a əkneɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in.
Ad-fălla-s sănsăɣ Unfas-in,
isəssiɣəd inəẓẓulam† dăɣ-iqqud i-Măssinăɣ.
19 Wăr t-mad-ijjəš ăjaḍ,
wăr mad-isăqqəy bănnan,
wăr t-illa ere has-madăn-isəll ăsiɣăyya

---

† **12:17 12:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **12:18 12:18** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

dăɣ-tišarriten bănnan.
20 Wăr mad-ărẓ wăla-dăɣ teẓewt
a-wa-dăɣ has-ija iba n-ăddăɣwa
Wăr mad-isəmməkət wăla-dăɣ tefătelt,
ad-isəjăr ăṭṭăma ăddinăt wi əbrărnen,
ăj iqqud dăɣ-edăgg iket-net.
21 Isəm-net a madăn-isəjăr inəẓẓulam ăṭṭăma.»

Tărna ta n-Ɣisa, wăr toher hărăt d-ta n-Iblis
(Marqəs 3:20-30; Luqa 11:14-23; 12:10)

22 Ăwwăyăn-dd ăddinăt s-Ɣisa ḍarăt-a-wen amălšon ăsidărɣăl alšin wa
t-ihăn, ikras daɣ iləs-net; ăzozăy-t, olăs ahănay, ad-itamăjrad.
23 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn, ăkuunăn, jannen: «Ăm-
mukkăn ənta-i-dăɣ a-s Ăgg-Dawəd wa s-ătwănna!»
24 Ǝslăn kăl-faris i-a-wen ɣas, ənnăn: «A-wa Abălzăbil, Iblis wa n-
ămănokal n-alšinăn a t-ihan; ənta a t-ikfăn tărna ta s-itakkăs alšinăn dăɣ-
ăddinăt.»
25 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa zinəzjumăn, inn’-asăn: «E d t-illăm
əddəwəl s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ad-t-iba, umas
timšar; aɣrəm daɣ wăla ehăn wa s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-
iman-năsăn, wăr-e ăhaj ibdad.
26 Afăl dd-iqqăl Iblis isattăɣ iməššerəkăn-net siha d-siha, iman-net ɣas a
iknas; ere iknasăn d-iman-net ya, wăr t-illa əmmək s-ăhoja ibdad.
27 Kunta daɣ tənnăm năkk, tărna n-Abălzăbil wa n-ămănokal n-alšinăn
a-s tăn-takkăsăɣ dăɣ-ăddinăt, adiš, inəṭṭulab wi-năwăn, ma ămoos isəm
wa s-tăn-takkăsăn dăɣ-ăddinăt? Inəṭṭulab-năwăn-en-dăɣ, a-s ilkam ad-
ăjjayhən fălla-wăn, səḍləmăn-kăwăn,
28 măšan, kunta năkk, tărna n-Unfas n-Măssinăɣ a-s takkăsăɣ alšinăn
dăɣ-ăddinăt, ăniihăjja a-s ăssiilmăd-kăwăn a-wen a-s Təmmənəya n-
Măssinăɣ, təll’-ee jere-wăn.
29 Wăr t-illa ere ăddooben ujəš n-ehăn n-ăhaləs n-anăkfor, awəy ilalăn
n-ehăn-net ar s-ad-t-ikrad təzzar; dihen, ad-udabăt terăẓẓe n-ehăn, awəy
a-wa t-ihăn.
30 Ere hi-wărăn irha-dăɣ, a-di, ašănjo-nin; ere daɣ wa hi-wărăn itilal
s-asdu, ašəmmăhəš ɣas a t-išlan.»

Abăkkaḍ wa s-wăr t-təlla tenăšše-net amăɣlol

31 Inn’-asăn daɣ: «Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s abăkkaḍ ămešăl ăgg-
adəm d-asəkkufăr ija-dăɣ, ăddoobăt Măssinăɣ ad-has-t-in-ănš măšan
ere ăskafărăn dăɣ-isălan n-Unfas Šăddijăn-dăɣ, wăr-ilkem ad-has-in-
ătiwănša.
32 Ere innăn a lăbasăn făll-Ăgg-ăgg-adəm-dăɣ, ăddoobăt ad-ijrəw
tenăšše n-a-wen măšan, ere wa innăn a lăbasăn dăɣ-isălan n-Unfas
Šăddijăn, wăr-ilkem ad-has-in-ătiwănša dăɣ-ăddunya wăla ălaxărăt.»

A-wa ijănna ăgg-adəm a isalmadăn s-a-wa ihăn ulh-net
(Luqa 6:43-45)

33 Olăs daɣ, inn’-asăn: «Ahəšk olaɣăn, a-s mad-t-tasəd, aratăn-net daɣ
i olaɣnen; erk ahəšk daɣ, a-s t-mad-t-tasəd, aratăn-net daɣ, i lăbasnen;
ahəšk, aratăn-net a-s ititwəzzəy.
34 Ya kăwăneḍ-i n-taššălen-i-dăɣ! Kăwăneḍ-i n-inăllăbăsăn, əndek
əmmək wa s-ăddoobăt ad-dd-izjăr măjrăd olaɣăn imawăn-năwăn? A-wa
iḍkărăn ulh n-ăgg-adəm a dd-izajjărăn emm-net.

35 Ăwadəm-wa olăɣăn, milɣaw n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa olăɣăn
măšan, enăllăbăs ənta, tăllăbăst n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa lăbasăn.
36 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ašăl wa ilkămăn e-d t-təllăm taxxalt d-tašujəšt
inna ăwadəm, ad-tăt-iẓəl dat-Măssinăɣ.
37 Iyyăt-i-dăɣ, ad-kăy-iɣləs măjrăd-năk, meɣ daɣ, măjrăd-năk iman-net,
a kăy-madăn-isiḍəw, iwăr-kăy uḍlem.»

Irrum wa jăn kăl-faris i-Ɣisa
(Marqəs 8:11-12; Luqa 11:29-32)

38 Ăwwežăbăn-as iyyăḍ dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ənnăn-as:
«Ălɣalim, ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ, nənhăy.»
39 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Ǝzzurəyăt-ta-dăɣ n-tenăllăbăst n-
temăznit, wăr tăksuḍ Măssinăɣ; wăr təmmăɣ ɣas ar ad-ətwəjjən ijităn
n-Măssinăɣ data-s măšan, təlmədet a-s wăr-ilkem dăɣ-s iji n-Măssinăɣ săl
wa n-ănnăbi Yunəs.
40 Ǝmmək-wa-dăɣ s-kăla ikkăs Yunəs kăraḍ išilan d-kăraḍ ihăḍan dăɣ-
tăsa n-emăn wa măqqărăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-ikkəs Ăgg-ăgg-
adəm kăraḍ išilan d-kăraḍ ihăḍan dăɣ-ider n-ăkall.
41 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-ənkărăn kăl-aɣrəm wa n-Nəniba, səḍləmăn
kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ, ed ašăl wa d-hasăn-ixṭăb ănnăbi Yunəs, ătubăn.
Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill'-ee jere-wăn ere ojărăn Yunəs, măšan
hakd-a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-ad-tutabăm.
42 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-tənkăr tămănokalt ta s-kăla tăxkăm dăɣ-
ăkall wa n-ajus s-isəm-net Saba, tăjjăyh făll-kăl-ăzzăman-i-dăɣ, səḍləm-tăn
dăɣ-ăššăreɣa ed, ənta təfăl-dd ăkall ujəjăn i-ad-səjəd i-iməjridăn n-tayətte
wi ităjj ămănokal Sulăyman. Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill'-ee jere-
wăn ere ojărăn ămănokal Sulăyman, măšan hakd a-wen-dăɣ, tunjăyăm
s-asjəd-has.»

Ǝlhəllak wa ihăn iba n-tătubt təmdat
(Luqa 11:24-26)

43 Olăs daɣ, inn'-asăn: «E-d izjăr alšin ăwadəm, ad-ăkk tinariwen i-ad-
dăɣ-snăt immăɣ i-edăgg dăɣ-ăssunfa măšan, ad-has-t-iba;
44 afăl has-t-ăba, ad-ănn i-iman-net: ‹Năkk-i-dăɣ, ma hi-idgaẓăn,
əqqəlăɣet ɣas ehăn-in wa dd-fălăɣ.› Afăl dd-iqqăl edăgg wa ifăl s-tizarăt,
ad-t-dd-ass wăr t-ih' ăwadəm, ifraḍ, ămmujnăt.
45 Igləw ălwăqq-wen, awəy-dd əssa alšinăn iyyăḍ t-ojărnen tăllăbăst,
əjjəšăn ăwadəm-ənnin-dăɣ, əzzăɣăn dăɣ-s; umas a-s talɣa n-ăwadəm-en
ta tăzzarăt, təššăm i-ta təšrăyăt.» Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Ǝnta-den-dăɣ
a-wa dăr-mad-talăh talɣa n-əzzurəyăt-ta-dăɣ n-tenăllăbăst.»

Anna d-ayətma n-Ɣisa
(Marqəs 3:31-35; Luqa 8:19-21)

46 Ămmiijrăd Ɣisa i-tamətte dihen-dăɣ a-s ma-s d-ayətma-s da-dăɣ dd-
əbdădnen dat-emm n-ehăn, ăšmašălăn-dd săr-s ăwadəm i-ad-hasăn-t-dd-
iɣăr.
47 Osă-dd ăwadəm-en Ɣisa, inn'-as: «Anna-năk d-ayətma-k, əbdadăn-ak
dat-emm n-ehăn, ărhan ahănay-năk.»
48 Ăwwežăb Ɣisa i-ăwadəm-en, inn'-as: «Mi iqqalăn anna-nin, mi
iqqalăn ayətma-ɣ?»
49 Iẓẓăl ăfuss dăɣ-tanămhăla n-inəṭṭulab-net təzzar, innă: «Ǝnhəywăt-
tăn-ak, anna-nin d-ayətma-ɣ!

50 E d t-illăm ere itamašalăn erhet n-Abba-nin-i ihăn išənnawăn, ənta a-s
ăŋŋa-ɣ, ənta a-s wălătma-ɣ, ənta a-s ma-ɣ.»

13

1 Izjăr Ɣisa ašăl-wen-dăɣ, ikk' asălim n-ejănš, ăqqima.
2 Tăddew-dd săr-s tamətte tăjjeet, ijjăš-as turăft n-aman, ăqqima dăɣ-s,
tăqqimă-dd tamətte ənta təbdad dăɣ-asălim n-aman, tăsijăd-as.
3 Issăɣlăy-tăn tangalen ăjjootnen. Ij'-asăn tiyyăt dăɣ-hasăn-innă:

Tangalt ta n-ănăsdamu
(Marqəs 4:1-9; Luqa 8:4-8)

4 «Kăla izjăr ănăsdamu iyyăn i-ad-iddumət ašəkrəš-net.
Ălwăqq wa d-itidumut, oḍănăt tiblalen tiyyăḍ dăɣ-ăbara, ăkkukkăren-
tănăt-dd igḍaḍ, əkšăn-tănăt.
5 Oḍa ašăr iyyăn jer-tihun, ăffoqqăt-dd šik ed wăr-intem dăɣ-ăkall,
6 tăsmăqqăt-dd tăfukt jənnəj-s, təssărɣa isəffuqqa, ăqqur-in a-di iket-net
ed wăr-əntemăn ikewăn-net dăɣ-hărăt.
7 Oḍa ašăr iyyăn dăɣ-tabəŋŋənt, tədwăl-dd fălla-s tabəŋŋənt, təẓmăd-
as.
8 Oḍa ašăr wa iyyăḍăn dăɣ-ăkall olaɣăn, ikrăš aratăn, ijă tibolăsen s-
tiyyăḍ temeḍe n-tablalt a tănăt-iwarăn, tiyyăḍ săḍisăt timərwen, tiyyăḍ
kăraḍăt timərwen.
9 Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»

Ăddălil n-tangalen
(Marqəs 4:10-12; Luqa 8:9-10)

10 Ǝssəstănăn-t inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen d-ăddălil wa făl isaɣlay
ăddinăt tangalen.
11 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Kăwăneḍ, təjrawăm turhajăt n-ujreh
n-əddăraj wa n-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, ăddinăt wi
iyyăḍnen, wăr jen a-wen.
12 Ăwadəm wa s-išwăr ifhăm hărăt, ad has-iwwaḍ musnăt har isəssikəy
măšan, wa s-wăr t-illa a ijrah, wăr t-in-ikka hărăt, ănn-ak, ad-dăɣ-s
ămahăɣ wăla a-wa ənḍărrăn iṭṭăf.
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa făl saɣlăyăɣ ăddinăt tangalen i-ad-:
‹Ǝswaḍăn, wăr hənniyăn;
ăsijădăn, wăr səllən;
wăr t-illa daɣ a jarrăhăn.› »
14 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa făllа-săn inna ănnăbi Saya† a-s innă,
innă Măssinăɣ:
«Ăddinăt! Ad-sallăm, wăr jărrəhăm;
ad-təkyadăm, tăsibălalăɣăm, wăr t-illa a hannăyăm.»
15 Ǝnta daɣ a innăn a-s, innă Măssinăɣ:
«Tamətte-ta-dăɣ, tăsɣăr-ahi ulh-net;
tăẓmăẓẓaj'-ahi iman-net,
tăsdărɣăl-ahi iman-net
i-ad-ăbas hannay, ăbas sall,
i-ad-wăr jărrăh hărăt
făl iba n-tărha-i-dăɣ ja n-ad-săr-i dd-tənnăḍ,
tutab, zuzəyăɣ-tăt.»

† **13:14 13:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

16 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ ed
hannăynăt tiṭṭawen-năwăn, sallănăt daɣ timəẓẓujen-năwăn.
17 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, ăsdărhănăn ănnăbităn ăjjootnen d-
imaɣdalăn ahănay n-a-wa hannăyăm măšan, wăr t-ənheyăn; ăsdărhănăn
măsăllăt n-a-wa s-săllăm măšan, wăr has-əslen.»

Ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu
(Marqəs 4:13-20; Luqa 8:11-15)

18 Săjdăt ămăra i-ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu:

19 «Ăbara wa dăɣ-oḍănăt tiblalen, ənta a-s ăddinăt wi săllănen i-isălan
n-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, wăr tăn-jărrăhăn, as'-en-dd Iblis, ilbəy-
dd dăɣ-ulhawăn-năsăn a-wa s-əslăn.
20 Tihun ti jer-oḍănăt tiblalen, əntănăteḍ a-s ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn
dăɣ-săn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-ihliləy, iqbəl-t šik măšan,
21 wăr t-itəyy ikraš ikewăn dăɣ-ulh-net; ad-ăj ăzzăman ənḍărrăn ăkoyăd
dăɣ-s, măšan afăl dd-tosa tissust meɣ osă-dd ălɣizabăt dăɣ-təssəba n-
măjrăd n-Măssinăɣ, ad-hin-ibbuṭṭəl a-wa s-omăn.
22 Tabəŋŋənt ta jer-oḍănăt tiblalen, ənta a-s ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn
dăɣ-săn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-has-iẓməd dăɣ-ulh-net s-tărha n-wălăt-
ăddunya d-eylăl n-tărha n-ajmur-net, wăr t-illa a săr-s dd-isaɣsal.
23 Ăkall wa olăɣăn dăɣ-oḍănăt tiblalen, ənta a-s ăddinăt wi s-e-d isla
iyyăn dăɣ-săn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-t-ijrăh, ijjəš-as-t ălfăyda. Tarəw-
dd săr-s tiyyăt tablalt temeḍe n-tablalt, tarəw-dd săr-s tiyyăt săḍisăt
timərwen n-tablalt, tarəw-dd săr-s daɣ tiyyăt kăraḍăt timərwen n-tablalt.»

Isălan n-əttăɣam d-terk teyəšše

24 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa daɣ tangalt tiyyăt dăɣ-hasăn-innă: «Təmmənəya
n-Măssinăɣ, tănifăqqa d-ăhaləs iyyăn infărăn əttăɣam olaɣăn dăɣ-
ašəkrəš-net.
25 Ija ehăḍ, əṭṭăsăn ăddinăt ɣas, osă-dd ămiksăn iyyăn ašəkrəš wa n-
ălkăma ăddomăt ăhaləs-ənnin, infăr dăɣ-s erk idommăn, iglă.
26 Ăsfăqqăt-dd ašəkrəš wa n-əttăɣam wa olăɣăn, orăw, tədwăl-dd daɣ
terk teyəšše edes-has.
27 Ǝnhăyăn inaxdimăn n-măssi-s n-ašəkrəš terk teyəšše ta dd-tədwălăt
ɣas, osăn-t, ənnăn-as: ‹Măssi-năɣ, ajăn wădden kăyy əttăɣam olaɣăn
ɣas a tənfărăd dăɣ-ašəkrəš-năk, əndek siha s-dd-ha terk teyəšše ta t-hăt
ămăra?›
28 Inn'-asăn: ‹A-di imojjan n-ere hi wărăn irha.› Ǝnnăn-as inaxdimăn-
net: ‹Adiš, nəlbəyet-tăt-in?›
29 Inn'-asăn: ‹Aha-aha! Wăr jem a-di, ed afăl təttărăm ad-hin-təlbəyăm
terk teyəšše, ham miši n-ad-hin-təlbəyăm daɣ ălkăma.
30 Ăyyăt-tăn ad-ədwəlăn issənăn-essăn har ăzzăman wa n-amili n-
išəkraš, dihen, ad-ănnăɣ i-wi tiləynen išəkraš, ad-dd-əlbəyăn terk teyəšše
s-tizarăt, əjən-tăt tikărrad, təzzar, sărɣən-tăt, sədwən-ahi-dd ḍarăt-a-wen
ălkăma, əjən-t dăɣ-ejănd-in.› »

Təmmənəya n-Măssinăɣ, a ənḍărrăn a-s sănta, timɣar
(Marqəs 4:30-32; Luqa 13:18-19)

31 Issăɣlăy-tăn-dd daɣ ḍarăt-a-wen tangalt tiyyăt, inn'-asăn:
«Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-temătăwt ăddomăt ăwadəm dăɣ-
ašəkrəš-net.

32 Temătăwt-ten-dăɣ, ənta a tojărăt təmmətkit dăɣ-idommăn măšan,
tədwăl-dd, tăqqăl ahəšk ojărăn tiyəššawen n-ašəkrəš iket-năsnăt har
ẓattăn igḍaḍ iskak-năsăn dăɣ-iləktan-net.»

(Luqa 13:20-21)

33 Issăɣlăy-tăn-dd tangalt tiyyăt daɣ, inn'-asăn: «Təmmənəya
n-Măssinăɣ, tolăh d-takməttet n-tăẓẓa təssărtăy tamăḍt d-kăraḍ
ănnăfăɣatăn n-ejel n-ălkăma i-ad-ikəf iket-net.»

(Marqəs 4:33-34)

34 Tangalen a dăɣ-issăɣra Ɣisa isălan-wi-dăɣ iket-năsăn, wăr t-illa a inna
i-tamətte s-wădden tangalen a dăɣ-hasăn-t-inna.

35 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi n-Măssinăɣ iyyăn, innă
Măssinăɣ:
«Ad-săɣləyăɣ ăddinăt tangalen,
ăjăɣ isălan s-ad-dd-tăxlăk ăddunya-dăɣ, ăttunkălăn.»

Ălmăɣna n-tangalt ta n-əttăɣam d-terk teyəšše

36 Ifăl Ɣisa tamətte, ijjăš ehăn ɣas, əkkăn-t-dd inəṭṭulab-net, əttărăn
dăɣ-s ad-hasăn-arr tangalt ta n-terk teyəšše.

37 Inn'-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm ənta, a ăddomen əttăɣam wa olăɣăn,

38 ăddunya a-s ašəkrəš-net; əttăɣam wa olăɣăn a-s aratăn n-Təmmənəya
n-Măssinăɣ, terk teyəšše a-s aratăn wi n-Iblis.

39 Iblis a-s ămiksăn wa ăddomen terk teyəšše dăɣ-ašəkrəš, amili n-
išəkraš a-s sămdo n-ăddunya, ănjălosăn a-s imalayăn n-ašəkrəš.

40 Ǝmmək-wen-dăɣ s-dd-tatălbay terk teyəšše, tămmăḍkăl, tətwəjăr-in
dăɣ-efew, əmmək-wen-dăɣ a he-ijən ašăl wa d-tamănd ăddunya.

41 Ašăl-en, ad-išəmmišəl Ăgg-ăgg-adəm ănjălosăn-net i-ad-hin-aləmăn
dăɣ-Təmmənəya-net ăddinăt wi šinməšrəynen imidiwăn-năsăn d-wi
tamašalnen a lăbasăn, əḍkəlăn-tăn,

42 əjrən-tăn-in dăɣ-tahəst-i dăɣ-tăn wăr mad-išləw ar tahăla,
ẓiməkărkiẓăn isenăn făl tămujriẓt.

43 Ašăl-en, ăddinăt wi oɣădnen dat-Măssinăɣ, ad-fălla-săn ăj Măssinăɣ
ănnur-net, əjən asmăɣmăɣ wa tăjj tăfukt dăɣ-Təmmənəya n-Abba-năsăn.
Ere ilăn timəẓẓujen s-islă, isăjdet!»

Wăr t-illa a-s wădden tojăr-t Təmmənəya n-Măssinăɣ

44 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-ejănd n-orăɣ
inbalăn dăɣ-ašəkrəš iyyăn. Təgla tanfust har ašăl wa d-fălla-s oḍa ăhaləs
iyyăn. A-wa-dăɣ has-ja tedăwit, ikn'-e ufăr i-ad-wăr săr-s iləmməd
ăwadəm wăl' iyyăn. Iglă ḍarăt-a-wen, ăttužžăr-in a-wa ila iket-net i-ad-
udabăt akăraš n-ašəkrəš-en-dăɣ dăɣ-inbal orăɣ-wənnin-dăɣ.»

45 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-u-mamăla
itammăɣăn i-timăɣwanen n-tilăllaten,

46 ijrăw tiyyăt təknat əlləllu ɣas iglă, ăttužžăr-in a-wa ila iket-net, iqqăl-
dd, ižžənš'-et.»

47 Inn'-asăn daɣ: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-tătart jărăn
iməhhuyya n-imănan dăɣ-ejănš i-ad-săr-s dd-ărməsăn tulaten n-imănan
ăjjootnen,

48 təḍnăy tătart ɣas, əntăšăn-tăt-dd s-asălim n-aman, ad-biḍḍun imănan
s-iyyăn-iyyăn, hak iyyăn d-əẓẓənəf-net. Jăn wi əfrănnen dăɣ-deketăn-
năsăn, jărăn-in fălla-săn wi hasăn wăr iha ălfăyda.

49 A-wen-dăɣ daɣ a madăn-ăj ašăl wa d-tamănd ăddunya, a dd-asən
ănjălosăn, əbḍəwăn imaɣdalăn d-inăllăbăsăn,

50 əjrən-in inăllăbăsăn dăɣ-tahəst ta-dăɣ tăn-wăr mad-išləw ar tahăla,
ẓiməkărkiẓăn isenăn făl tămujriẓt.»
51 Issəstăn Ɣisa inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen, inn’-asăn: «Ak a-wa hawăn-
ənneɣ, təjrahăm-t meɣ?» Ǝnnăn-as: «Ǝyya, nəjrah-t.»
52 Inn’-asăn: «E d t-illăm ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt iknan afăham n-a-wa
ămoosăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, irḍa săr-săn, ad-has-iwwaḍ
musnăt ăynayăn făll-wa ărəwăn ila, afăl ija a-wen, ad-alăh d-abba n-
eɣewən dd-itakkăsăn hărătăn ăynaynen d-i ărəwnen dăɣ-ijăndăn-net.»

Ăsɣărăn kăl-Năṣirăt ulhawăn-năsăn i-Ɣisa
(Marqəs 6:1-6; Luqa 4:16-30)

53 Issəmda Ɣisa tənna n-tangalen-tin-dăɣ ɣas, ifăl dihen,
54 ikkă taɣrəmt ta dăɣ-idwăl. Issăɣra dihen dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-kăl-
Ălyăhud, ăkunăn ăddinăt iket-năsăn dăɣ-a-wa isaɣra, əqqălăn-dd ɣas oran
imawăn, jannen: «Wa, əndek siha s-t-dd-ha təlɣuləma-ta-dăɣ d-tikunen ti
ităjj?
55 Ajăn wădden a-wa rure-s n-mənizye wa-dăɣ nəzzăy? Wădden ma-s,
Măryăma? Ayətma-s: Yaqub, Yusəf, Simyon d-Hudd?
56 Ajăn wădden šătma-s da-dăɣ t-əllănen jere-năɣ? Ɣas əndek siha s-t-
dd-iha a-wa-dăɣ ităjj iket-net?»
57 Jăn-as a-wen-dăɣ s-t-əzzayăn asăkor, unjăyăn săr-s omănăn. Inn’-
asăn: «Ănnăbi, wăr t-illa edăgg s-wădden ătiwăsămɣăr dăɣ-s ar dăɣ-ăkall-
net d-ɣur-kăl-ehăn-net.»
58 Igdăl-as iba n-immun-năsăn ad-ɣur-săn ăj tikunen ăjjootnen.

14

Tamăttant n-Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Marqəs 6:14-29; Luqa 9:7-9)

1 Ăzzăman-en-dăɣ ad-dd-iwwăḍ mawmaw n-Ɣisa Harudəs wa n-
ămănokal n-teje ta n-Galila.
2 Issăɣră-dd kăl-əlxəkum-net, inn’-asăn: «Ăhaləs-wa-hi s-săllăɣ, Exya
wa n-Enəsselmăɣ dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan, a-wen-dăɣ a t-ikfăn
tărna n-tikunen ti itamašal.»
3 Innă Harudəs a-wen făl-a-s ənta iman-net a ăstărmăsăn Exya, ij’-e dăɣ-
tišəm təzzar ij’-e dăɣ-takărmut, dăɣ-təssəba n-Harudəyăt ta n-hănne-s n-
ăŋŋa-s Fəlibb dăɣ-s ohăɣ Harudəs.
4 Ăzzăman-en-dăɣ ad-ăsmăqqa Exya făll-Harudəs, inn’-as: «Wăr hak-
xălal ad-tărkəbăd hănne-s n-ăŋŋa-k.»
5 Ad-itammăɣ ya Harudəs i-ăsaru făl t-issănɣa măšan, ăksuḍ tamətte ed
iket-net təssan a-s Exya, ănnăbi a ămoos.
6 Təgla tanfust har ašăl wa n-isəkta n-tiwit n-ămănokal Harudəs. Ašăl-
en, dăɣ-ăzzăho wa ijăn, təggăd-dd elle-s n-Harudəyăt, ad-dallăl dat-
imăjarăn wi-dd-osănen; ijrăẓ a-wen i-ămănokal.
7 Dăɣ-tedăwit-net, iɣr’-et-dd, ijjăš-as ărkăwăl n-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s
mad-təttăr, a ămoos-dăɣ.
8 Təglă talyaḍt, təttăr ăddăbara dăɣ-ma-s, təntăj-tăt-dd ma-s, tənn’-as,
ănn’-as: «Ărheeɣ dăɣ-k eɣăf n-Exya insa dăɣ-aẓăwa.» Təglă tămawaḍt, ja
isălan dăɣ-ămănokal.
9 Ǝnxăsăn iman n-ămănokal măšan, ăbas ăddoobăt uɣəl s-a-wa inna, ed
ihăḍ-as s-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s mad-təttăr, a ămoos-dăɣ, dat-imăjarăn-net.
Omăr ḍarăt-a-wen s-ad-itwəjj a-wa tărha.

10 Issəglă ăwadəm wa inakkăḍăn iɣăfawăn n-kăl-takărmut wi lănen s-
tamăttant, inkăḍ-dd eɣăf n-Exya,
11 ăwwăy-t-dd insa dăɣ-aẓăwa; ikf'-e i-talyaḍt, tăwwăy-t talyaḍt i-ma-s.
12 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya ḍarăt-a-wen, əḍkălăn tafəkka-net, əẓkăn-
tăt; əkkăn Ɣisa, jăn dăɣ-s isălan.

Səmmos afḍăn n-ăhaləs wi ăsyăwăn Ɣisa
(Marqəs 6:30-44; Luqa 9:10-17; Exya 6:1-14)

13 Əjjăšăn isălan n-iba n-Exya Ɣisa ɣas, ifăl teje-ten-dăɣ dăɣ-turăft
n-aman, ikkă tenere n-iman-net măšan, əslăn-t ăddinăt ɣas, fălăn-dd
iɣărman, ălliilăn asălim n-ejănš, əlkamăn-as.
14 Izjăr-dd Ɣisa turăft n-aman, inhăy tamətte-ta-dăɣ tăjjet has-dd-
təlkămăt ɣas, tănɣ'-e tăhanint-net, ad-dăɣ-săn izizuy wi n-inaɣyabăn.
15 Ja takkăṣt ɣas, ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Ălɣalim, tenere
a nəha, ij'-anăɣ ehăḍ, səfəl iman-năk tamətte, ad-tăkk tidbi-ti ohăẓnen
žănš-dd a təkša.»
16 Inn'-asăn Ɣisa: «Wăr ămɣatărăn s-ad-əkkən edăgg. Un, šăkšăt-tăn
kăwăneḍ iman-năwăn.»
17 Ənnăn-as: «Wăr nəṭṭef ar səmmosăt tijəlwen d-əssin imănan.»
18 Inn'-asăn: «Awəyăt-ahi-dd a-wa təṭṭăfăm.»
19 Omăr ḍarăt-a-wen s-ad-ăqqaymən ăddinăt făll-teyəšše, iḍkăl tijəlwen
ti n-səmmosăt d-imănan wi n-əssin, ăjoẓăy išənnawăn, ămmoy i-
Măssinăɣ; ăfrăsfărăs tijəlwen, ănkăḍnăkăḍ imănan təzzar, ikfă a-wen-dăɣ
iket-net i-inəṭṭulab-net, ăẓunăn-t jer-ăddinăt.
20 Əkšăn iket-dăɣ-năsăn har əyyəwănăn, ăsdăwăn-dd a-wa dd-təjlăš
tamətte, osăn-t iḍnăy măraw deketăn d-əssin n-tijəlwen d-imănan.
21 Səmmos afḍăn n-ăwadəm dăɣ-wăr ăḍḍinnăt tiḍeḍen wăla aratăn a
ikšăn ašăl-wen-dăɣ.

Răjjoš n-Ɣisa făll-aman
(Marqəs 6:45-52; Exya 6:15-21)

22 Izzəlzăm Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net ujəš n-turăft ta n-aman i-ad-
has-izarăn s-efăyy n-ejănš wa iyyăḍăn, ad-isagla ənta tamətte.
23 Issəglă tamətte ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt, ad-itəddal Măssinăɣ. A-s
toḍa tăfukt, wăr dd-ăqqima dăɣ-edăgg-ənnin-dăɣ, ar ənta ɣas.
24 A-s ija a-wen, turăft n-aman ta dăɣ-əglăn inəṭṭulab tăsisăgdăh
ejănš măšan, inkăr-dd fălla-săn aḍu ăwwiɣwăɣăn turăft, băhhălnăt-as
tinăzzămăren siha d-siha.
25 Igl' ehăḍ ɣas, ilkăm-asăn-dd irjaš făll-aman.
26 Ənhăyăn-t inəṭṭulab, ikk'-en-dd irjaš făll-aman ɣas, ărmăɣăn, ad-
jannen: «Os'-anăɣ ămăttănkul iyyăn», ad-naḍḍăwăn iɣăran.
27 Ăssewăl-asăn šik, inn'-asăn: «Meddən, ănset ənniyăt-năwăn, năkk
a-wa; wăr tărmeɣăm.»
28 Iggăd-dd Bəṭrus dăɣ-a-wen-dăɣ, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, kunta kăyy a-
wa, amăr s-ad-kăy-in-ăkkăɣ, năkk-dăɣ, ărjašăɣ făll-aman.»
29 Inn'-as Ɣisa: «Əyyăw!» Izjăr-dd Bəṭrus turăft n-aman, ikkă-dd Ɣisa
irjaš făll-aman.
30 Inhăy Bəṭrus əṣṣuhu n-aḍu făll-ejănš ɣas, irmăɣ, əqqălăn-t aman
alămaẓ ălwăqq-wen-dăɣ, ad-isaɣărat, ijanna: «Ya Ălɣalim! Agəẓ-ahi.»
31 Irmăs-t-dd Ɣisa s-ăfuss, inn'-as: «Təmmətkit ija immun-năk, ma
itajjăn ăššăk dăɣ-ulh-năk.»
32 Əjjăšăn-dd turăft făll-inəṭṭulab wi iyyăḍnen ɣas, ibdăd aḍu.

33 Ǝnhăyăn wi ăqqimănen dăɣ-turăft a-wen ɣas, ărkăɣăn data-s, ənnăn-
as: «Tidət-dăɣ a-s kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ.»

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Žănnăṣarăt
(Marqəs 6:53-56)

34 Tăsjăn turăft n-ăman-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ dăɣ-teje ta n-
Žănnăṣarăt.
35 Ǝzzăyăn-t kăl-aɣrəm-en ɣas, ošălăn, jăn isălan dăɣ-attayăn-en, ad-săr-
s dd-tiwəyăn ăddinăt e d t-illăm ere ărhiinăn.
36 Laqqădăn kăl-aɣrəm Ɣisa dăɣ-ad-tăn-ăyy, ad-ăḍəsăn kud-dăɣ afăr n-
erăswăy-net, ed ere t-iḍăsăn-dăɣ, ad-izzəy.

15

Alkum i-agna
(Marqəs 7:1-13)

1 Osăn-dd kăl-faris iyyăḍ d-hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt dd-falnen
Yărussălam Ɣisa,
2 ənnăn-as: «Mafăl tinməšrəyăn inəṭṭulab-năk i-agna wa hanăɣ-dd-
oyyăn imărawăn-nănăɣ? Tattăn wăr-ăsserădăn ifassăn-năsăn s-əmmək
wa s-t-ifrăḍ agna-nănăɣ.»
3 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ad-kăwăn-səstənăɣ: kăwăneḍ-š,
mafăl tinməšrəyăm i-alămăr wa n-Măssinăɣ, tajjăm agna-năwăn jənnəj-s?
4 Wădden Măssinăɣ innă:
‹Səmɣăr ti-k d-ma-k›,
innă daɣ:
‹Ere ăbodărăn ti-s meɣ ma-s, adiš, ămmătet.›
5 Təssanăm s-a-wen-dăɣ iket-net măšan, iyyăḍ dăɣ-wăn, saɣren ăddinăt a-
s ăddoobăt ăwadəm ad-ănn i-ti-s d-ma-s: ‹A-wa s-ăsidărhănăɣ ad-kăwăn-
ədhəlăɣ săr-s, jeɣ-t takute i-Măssinăɣ.› Ija ɣur-wăn a-s ere innăn a-wen-
dăɣ i-imărawăn-net, ad-ăbas t-iwar ălxaqq-năsăn.
6 Ǝnhəywăt ɣas a-wa kăwăn-išlăn: tăsbăṭṭălăm-in a-wa inna Măssinăɣ,
jăm a-wa hawăn-inna agna-năwăn dăɣ-edăgg-net.
7 Ălmunafeɣăn yaden! Tidət a-wa fălla-wăn innă ănnăbi Saya† a-s innă,
innă Măssinăɣ:
8 ‹Tamətte ta-hi, iḍlay-net ɣas
a-s hi-tăssiimɣăr
ulh-net, ujəj-ahi;
9 Ălɣibadăt-wa hi-tăjj d-tikutawen ti hi-tăjj,
mălayăɣna ɣas
ed a-wa săɣren făll-ismawăn n-Măssinăɣ,
wăr ămoos ɣas ar fărəḍăn dd-ăɣtasăn i-iman-năsăn.› »

A-wa isamăḍasăn ăgg-adəm
(Marqəs 7:14-23)

10 Iɣră-dd Ɣisa tamətte s-iman-net ḍarăt-a-wen, inn'-as: «Săjdăt,
təjrăhăm a-wa hawăn-janneɣ:
11 wădden a-wa itajjăšăn emm n-ăgg-adəm a t-isamăḍasăn, a-wa
dd-itəffalăn ammas n-ulh-net ijănna s-emm-net a t-isamăḍasăn dat-
Măssinăɣ.»

† **15:7** **15:7** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

12 Ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Kăyy ya, a-wa tənned, ikma
kăl-faris hullan.»
13 Inn'-asăn Ɣisa: «E d t-illăm emăɣt s-wădden Abba-nin-i ihăn
išənnawăn a t-ăddomen, ilkam, ad-hin-ăttălbăy.
14 Ăyyăt kăl-faris d-iman-năsăn, olăhăn ɣas d-imalwayăn dărɣalnen;
emədderɣəl ya ilwayăn amidi-net, ejăḍăl ɣas a əkkan issənăn-essăn dăɣ-
anu.»
15 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Fassăr-anăɣ tangalt-ta-dăɣ jed. »
16 Inn'-asăn Ɣisa: «Ɣas kăwăneḍ-dăɣ, wăr t-illa a təjrahăm hărwa?
17 Ajăn wăr təjrehăm a-s ăsink esăk? A-wa isuk ăwadəm emm-net, tăsa-
net ɣas a itakk, ijăr-t-in ḍarăt-a-wen dăɣ-tăkoyt
18 măšan, măjrăd wa dd-izajjărăn emm n-ăwadəm, ulh-net a dd-itəffal,
ənta-den-dăɣ a-wa t-isamăḍasăn dat-Măssinăɣ
19 făl-a-s ulh n-ăgg-adəm, a dd-itəffal erk ənniyăt, iji n-iman, əzzəna,
iba n-tăkrakiḍt, tikra, tajuhe n-bahu, təkkufăra.
20 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi samăḍasnen ăwadəm, wădden tetăte
wăr-ăsserăd ifassăn-net.»

Ăzozăy Ɣisa elle-s n-tamăḍt tiyyăt
(Marqəs 7:24-30)

21 Ifăl Ɣisa edăgg-en ənta d-inəṭṭulab-net ɣas, ikkă teje ta hăn iɣărman
wi n-Tir d-Săyda.
22 Ill'-ee dihen-dăɣ a-s šik-dăɣ, tamăḍt tiyyăt ila ăkall wa n-Xăna da-dăɣ
t-dd-tosăt, ad-t-laqqăd, saɣărat, jann'-as: «Ălɣalim! Ya Ăgg-Dawəd, aḍən-
ahi tăhanint; elle-ɣ tăllubbăḍ, issəkn'-et alšin wa tăt-ihăn aɣăna.»
23 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Ǝggădăn-dd săr-s inəṭṭulab-net, ənnăn-as:
«Săfəl-anăɣ tamăḍt-ta-dăɣ, tăsɣăf-anăɣ, e-s nəkka-dăɣ, tăseɣărăt ḍara-
năɣ!»
24 Inn'-asăn Ɣisa: «Năkk tamətte ta n-kăl-Iṣrayil-i toolăhăt d-tihatten
ăssujjălnen a-s hi-dd ăšmašăl Măssinăɣ. A-wa săl əntăneḍ, wăr hi-săr-s-
dd-ăšmašăl.»
25 Măšan hakd a-wen-dăɣ, təkk'-e-hi-dd tamăḍt, tărkăɣ data-s, tənn'-as:
«Ălɣalim, əkkəs-ahi tekăriḍt.»
26 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Wăr-ănhăjja ad-dd-ikkəs ăwadəm amənsi
daw-aratăn, ijăr-t-in i-iyyăḍan?»
27 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, tidət măšan, a-wen wăr-ikkes a-s afăl
ălwăqq wa d-itătt măssi-s n-ehăn, ăddooben iyyăḍan ad-ăkkămen a-wa
ititrəkkin.»
28 Ja măjrăd-wen-dăɣ ɣas, inn'-as Ɣisa: «Tamăḍt! Immun-năm, tidət-
dăɣ a-s i măqqărăn; ăjet a-wa təttărăd.» Təzzăy elle-s dăɣ-tamăzăyyat-
ten-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn ăjjootnen

29 Ifăl Ɣisa teje-ten-dăɣ ɣas, ikkă asălim n-ejănš wa n-Galila, iwwăn dihen
taḍaɣt tiyyăt ăqqima fălla-s.
30 Ǝkkăn-t-dd ăddinăt ăjjootnen ăwwaynen inəbdan d-iməddorɣal d-
inaɣyabăn d-ăddinăt s-əkradăn ilsawăn-năsăn d-imarhinăn ăjjootnen,
əssənsăn-tăn daw-iḍarăn-net; ăzozăy-tăn iket-dăɣ-năsăn.
31 Ăkunăn ăddinăt dăɣ-a-wa ija ed hannăyăn a-s, wi s-kăla əkrăsăn
ilsawăn-năsăn, tamăjradăn; inaɣyabăn, tazzăyăn; inəbdan, rajjăšăn;
iməddorɣal, hannăyăn. Tənhăy tamətte a-wen ɣas, ad-t-timəl, janna:
«Təmmal i-Emăli wa n-Iṣrayil.»

Ăsyăwăn Ɣisa əkkoẓ afḍăn n-ăwadəm
(Marqəs 8:1-10)

32 Ikkăs-dd Ɣisa inəṭṭulab-net s-takše, inn’-asăn: «Naqq’-ahi tăhanint
n-tamətte-i-dăɣ; a ilan kăraḍ išilan, təlkam-ahi, ăbas əṭṭafăn ăddinăt a
əkšăn, wăr-ăddobeɣ ad-tăn-săglăɣ ălluẓăn s-əmmək-wa-dăɣ, ad-hasăn-
indăr ad-hin-awəḍăn ihănan-năsăn făl iba n-ăṣṣahăt.»
33 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ǝndek diha d-mad-nəjrəw tijəlwen
ăššikšănen tamətte jat əjut-wa-dăɣ dăɣ-tenere-ta-dăɣ?»
34 Inn’-asăn: «Maniket tijəlwen təṭṭăfăm?» Ǝnnăn-as: «Ǝssayăt, nəṭṭaf
daɣ hărăt n-imănan.»
35 Ăsɣăyma Ɣisa tamətte iket-net,
36 iḍkăl ḍarăt-a-wen tijəlwen ti n-əssayăt d-a-wa t-əkfăn dăɣ-imănan,
ămmoy i-Măssinăɣ, ăfrăsfărăs annin-dăɣ iket-net təzzar, ikf’-e i-inəṭṭulab
i-ad-t-uẓanăn jer-ăddinăt.
37 Təkša tamətte ta təllăt dihen-dăɣ hundăɣ har təyyəwăn iket-dăɣ-net,
ăsdăwăn-dd inəṭṭulab a-wa dd-əjlăšăn ăddinăt, osăn-t iḍnay əssa deketăn.
38 Ǝkkoẓ afḍăn n-ăwadəm dăɣ-wăr ăḍḍinnăt tiḍeḍen d-aratăn a ikšăn
ašăl-wen-dăɣ.
39 Issəglă Ɣisa tamətte ḍarăt-a-wen təzzar, ijjăš turăft n-aman, ikkă teje
ta n-Magadan.

16

Edăwănne wa ija Ɣisa d-kăl-ăddin
(Marqəs 8:11-13; Luqa 12:54-56)

1 Ašăl iyyăn, osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-faris d-kăl-sadus Ɣisa, jăn-as
asəstan dăɣ-otasăn irrum-net, i-ad-əjrəwăn ăsaru făl t-əssəḍlămăn,
ənnăn-as: «Ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ hanăɣ-issətbătăn a-s tidət-dăɣ a-
s Măssinăɣ a kăy-dd-ăšmašălăn.»
2 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: [«Ajăn wădden e-d tăbok tăfukt i-ejăḍăl har
tənhăyăm a-s šăggaɣ, ad-tənnəm: ‹Ašəkka, wăr-e iwət ajənna.›
3 Afăl ăffăw har tənhăyăm ajənna ikannă-dd, ad-tənnəm: ‹Ašăl-i,
ad-iwət ajənna, ənhəywăt-ak, kăwal-dd.› Kăwăneḍ-i s-e-d təkyădăm
išənnawăn, ad-təlmədăm a-wa dd-imalăn, mafăl hawăn-indar ad-tăɣrəm
išmal n-ăzzămanăn wi jănen, təfhəmăm ălmăɣna-năsăn?]
4 Kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ, tenăllăbăst n-temăznit, wăr təmmăɣ ɣas ar i-ad-
ətwəjjən ijităn n-Măssinăɣ data-s măšan, təlmədet a-s wăr dăɣ-s ilkem iji
n-Măssinăɣ săl wa n-ănnăbi Yunəs.» Inn’-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ifăl-tăn,
iglă.

Təmmətkit n-immun n-inəṭṭulab
(Marqəs 8:14-21)

5 Ijlăy Ɣisa ənta d-inəṭṭulab-net ejănš s-ašrut wa iyyăḍăn. Ǝglan făll-
ejănš-en-dăɣ a-s dd-əktăn inəṭṭulab-net a-s wăr-əwweyăn ăzzad dăɣ-
tijəlwen.
6 Ǝjlăyăn ejănš ɣas, inn’-asăn Ɣisa: «He kăwăneḍ! Agəẓăt iman-năwăn
dăɣ-tăẓẓa ta n-kăl-faris d-kăl-sadus.»
7 Inn’-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ad-tinmənnin jer-iman-năsăn: «A-wa, a-wa
dăɣ s-wăr nəwwey tijəlwen a făl hanăɣ-itajj măjrăd-wa-dăɣ.»
8 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa dăɣ-zinəzjumăn, inn’-asăn: «Mafăl
tinmənnim? ‹A-wa, a-wa dăɣ s-wăr năwwey tijəlwen a făl hanăɣ-itajj
măjrăd-wa-dăɣ›, təmmətkit ija immun-năwăn.

9 Adiš, kăwăneḍ har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a təjrahăm? Ajăn təttəwăm-in
səmmosăt tijəlwen-ti tăẓunăm i-səmmos afḍăn n-ăhaləs? Maniket deketăn
dd-tăsdăwăm dăɣ-a-wa dd-təjlăš tamətte?
10 Adiš təttəwăm-in əssayăt tijəlwen-ti s-ăsyăwănăɣ əkkoẓ afḍăn n-
ăhaləs, maniket deketăn dd-təjlăš tamətte?
11 Ma hawăn-igdalăn ad-təfhəmăm a-s wădden tijəlwen a dăɣ-hawăn-
ăssewălăɣ? A hawăn-ənnəɣ: ‹Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-tăẓẓa ta n-kăl-faris
d-kăl-sadus.› »
12 Inn'-asăn Ɣisa a-wen ɣas, əfhămăn a-s wădden isălan n-tăẓẓa ta n-
tijəlwen a dăɣ-hasăn-ăssewăl, ănn-ak, ămmijrăd-asăn dăɣ-isălan n-ad-
agəẓăn iman-năsăn dăɣ-a-wa săɣren kăl-faris d-kăl-sadus.

Tajuhe ta ija Bəṭrus dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Marqəs 8:27-30; Luqa 9:18-21)

13 Ikkă Ɣisa ḍarăt-a-wen aɣrəm s-itawănna Qăyṣăra wa n-Fəlibb. Dihen-
dăɣ ad-issəstăn inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Ma jannen ăddinăt, mi ămoos
Ăgg-ăgg-adəm?»
14 Ǝnnăn-as: «Iyyăḍ jannen: kăyy a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ; iyyăḍ
jannen: kăyy a-s ănnăbi Ɣəli; iyyăḍ făw a jannen: kăyy a-s ănnăbi Yirmiya†
meɣ iyyăn dăɣ-ănnăbităn dd-olasăn uɣəl.»
15 Inn'-asăn: «Kăwăneḍ-š, ma tənnăm, mi ămoosăɣ?»
16 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Kăyy a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ-i
iddărăn.»
17 Inn'-as Ɣisa: «Simyon ăgg Exya, tənḍəḍ-ak ed isălan wi s-iket tăn-
jed, wădden ad-dd-təkkasăd dăɣ-eɣăf-năk, Abba-nin-i hăn išənnawăn a
hak-tăn-dd-ăsnăfalălăn.
18 Năkk daɣ, ənneɣ-ak: isəm-năk Bəṭrus,† ăssiilmădăɣ-kăy a-s făll-
tăhunt-ten-dăɣ, ad-mad-ădyăɣ ălkănisăt-in s-ălaxărăt wăla Iblis, wăr
fălla-s mad-ikrəš ašăl;
19 ad-kăy-ăkfăɣ isyar n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, a təgdălăd făll-ărori
n-ăkall, ad-itwəgdəl dăɣ-išənnawăn, a tăqbălăd făll-ărori n-ăkall, ad-
itwăqbəl dăɣ-išənnawăn.»
20 Ăsmăhăḍ Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ăṣṣahăt dăɣ-inəṭṭulab-net i-ad-wăr-
ənnen i-ăwadəm wăl' iyyăn a-s ənta a-s Ălmasex.

Issəlmăd Ɣisa inəṭṭulab-net s-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Marqəs 8:31–9:1; Luqa 9:22-27)

21 Ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ad-issəntă Ɣisa asəlmad n-inəṭṭulab-net a-s ilzam-
t ad-ăkk Yărussălăm, inhəy dăɣ-s tersəmmawen ăjjootnen jer-ifassăn
n-inušămăn wi n-Iṣrayil d-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt; ad-əjən iman-net măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net,
ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.
22 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, ikkăs-t-dd Bəṭrus s-takše, ad-
itikləwləw fălla-s, ijann'-as: «Ălɣalim, ogăẓ-kăy Măssinăɣ! A-wen ya, wăr
t-illa əmmək s-kăy-irmăs.»
23 Ikna Ɣisa akăyad dăɣ-Bəṭrus, inn'-as: «Šənkəš făll-i Iblis-wa, kăyy
əssəbab n-anməšri a hi-tămoosăd ed inəzjam-năk, i n-dăgg-adəm wădden
i n-Măssinăɣ.»

† **16:14 16:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net sădisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **16:18 16:18** Ălmăɣna n-isəm-net dăɣ-Tălyunanit: Tăhunt.

Alkum i-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 8:34–9:1; Luqa 9:23-27)

24 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Ere irhăn alkum-hahi-dăɣ,
adiš, iksənet iman-net, ăjet făll-tamăttant šund ta n-tajəttewt təzzar,
ilkəmet-ahi.
25 Wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ogăẓ iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-
ifut dăɣ-ălžănnăt măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-
dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, ad-ijjəš ălžănnăt.
26 Ma s-infa ăgg-adəm ad-irbăx ăddunya iket-dăɣ-net, a-s ija a-wen, ăfota
dăɣ-ălaxărăt? Ajăn ma t-illan s-ăddoobăt ăwadəm ad-t-ăkf i-ad-săr-s iɣləs
iman-net dăɣ-temse?
27 Ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt n-Abba-net
ăddeew d-ănjălosăn-net, ašăl-en, hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-
net.
28 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s han-kăwăn ăddinăt əbdadnen diha-dăɣ, wăr-e
iba, wăr-ənheyăn Ăgg-ăgg-adəm ijjaš Təmmənəya-net.»

17

Tihusay n-ălxurmăt n-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 9:2-13; Luqa 9:28-36)

1 Săḍis išilan ḍarăt a-s inna a-wen-dăɣ, iɣră-dd Bəṭrus d-Yaqub d-Exya
wa n-ăŋŋa-s n-Yaqub s-edes, ikka dăr-săn taḍaɣt tiyyăt šəjreet.
2 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s ijjăš data-săn ini ăynayăn, ămmuttăy,
ăsmăɣmăɣ idəm-net šund tăfukt, jăn-dd imălsan-net təməlle ta n-ănnur
ăsimăɣmăɣăn.
3 A ənḍărrăn ănnăbi Mosa d-ănnăbi Ɣəli da-dăɣ hasăn-dd-ănfalălnen,
falăn-dd išənnawăn, ad-tamăjradăn d-Ɣisa.
4 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, ufa ad-nəzzăɣ ɣas diha-dăɣ,
kunta tărḍed s-a-wen, ad-əkrəsăɣ kăraḍ ihəktan: wa-năkk, wa n-Mosa d-
wa n-Ɣəli.»
5 Hărwa-dăɣ ămmiijrăd a-s, tejărăkt tiyyăt tăsimăɣmăɣăt da-dăɣ tăn-
dd-təlsăt s-tele-net, ijmăḍ-tăt-dd emăsli innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in, săjdăt-as!»
6 Ǝslăn inəṭṭulab i-emăsli-wen-dăɣ ɣas, hăn-dd ăbbunbăyăn iket-dăɣ-
năsăn a-wa-dăɣ hasăn-təja tărəmmeɣt.
7 Ikk’-en-dd Ɣisa, issənsă ifassăn-net fălla-săn, inn’-asăn: «Wăr
tərmeɣăm, ənkărăt-dd.»
8 A-s dd-əḍkălăn idmawăn-năsăn, wăr t-illa ere hannăyăn ar Ɣisa.
9 Ătrarăn-dd taḍaɣt ɣas, inn’-asăn Ɣisa: «Wăr jem isălan n-a-wa hawăn-
dd-ănfalălăn ašăl-i-dăɣ i-ăwadəm wăl’ iyyăn, har ašăl wa dd-mad-inkăr
Ăgg-ăgg-adəm jer-inəmmuttan.»
10 Ǝssəstănăn-t ḍarăt-a-wen, ənnăn-as: «Mafăl jannen ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt a-s ănnăbi Ɣəli a ilan s-ad-dd-ass təzzar, išrəy-t-dd Ălmasex?»
11 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Tidət, ănnăbi Ɣəli a ilan s-a-dd-ass,
isəssiɣəd hărăt iket-net,
12 măšan, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ănnăbi Ɣəli, ăru dd-osa, ăkkuddălăn-t
dăgg-adəm, jăn-as a-wa s-ărhăn. A-wen-dăɣ has-jăn a-s ilkam daɣ, ad-t-
əjən i-Ăgg-ăgg-adəm.»

13 Inn’-asăn a-wen ɣas, əfhămăn inəṭṭulab a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ a-s
hasăn-iha ti-net.

Ăzozăy Ɣisa alyaḍ n-amălšon
(Marqəs 9:14-29; Luqa 9:37-43a)

14 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net tamətte, ikk’-e-hi-dd ăhaləs
iyyăn, irkăɣ data-s a t-ilaqqăd, ijann’-as:
15 «Ălɣalim, aḍən tăhanint i-rure-ɣ, təjraw-t tašăkărkărăt t-saknet aɣăna
hullan. E-d t-tărmăs, ad-itiḍəw dăɣ-efew, itiḍəw dăɣ-aman dehiyyăn.
16 Ăwwăyăɣ-t-dd s-inəṭṭulab-năk măšan, indăr-asăn ad-t-zuzəyăn.»
17 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-inəṭṭulab-net, inn’-asăn: «Ya əzzurəyăt-
i-dăɣ wărăt tomen s-Măssinăɣ, tănimăšrăy-as, hundăɣ har əmme əlleɣ
jere-wăn, əṣbarăɣ-kăwăn? Awəyăt-ahi-dd alyaḍ.»
18 Os’-e-hi-dd alyaḍ, ăsmăhăḍ Ɣisa dăɣ-alšin i-ad-t-izjăr; izjăr-t, izzăy
ăssaɣăt-wen-dăɣ.
19 Ǝkkăsăn-dd inəṭṭulab ḍarăt-a-wen Ɣisa s-ăssaɣăt d-wăr ɣur-s t-illa
ăwadəm s-takše, ənnăn-as: «Alšin-wənnin-hi, mafăl hanăɣ-indăr ad-t-
nəkkəs dăɣ-alyaḍ?»
20 Inn’-asăn: «Təmmətkit-i ija immun-năwăn a hawăn-igdălăn s-a-wen;
ənnar wădden a-wen, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s afăl ogdăh immun-năwăn d-
temătăwt ta tojărăt təmmətkit dăɣ-idommăn har tənnăm i-aḍaɣ-wa-dăɣ:
‹Haan dăɣ-edăgg wa hed, təddəkăd dihen›, ad-ăj a-wa has-tənnăm; ad-
ăbas t-illa făw a hawăn-indarăn. [
21 Alšin daɣ šund wa-hi, wăr t-itəkkəs ar tamădilt n-Măssinăɣ d-ăẓum.]»

Ăsihe wa s-əssin d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tănăkra-net
(Marqəs 9:30-32; Luqa 9:43-45)

22 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net teje ta n-Galila, inn’-asăn:
«Ăgg-ăgg-adəm, išwar ăttermăs, ijjəš ifassăn n-ăgg-adəm,
23 ad-əjən iman-net măšan, ašăl wa n-kăraḍ, ad-dd-inkăr jer-
inəmmuttan.» Ǝnxăsăn iman n-inəṭṭulab a-s hasăn-innă a-wen-dăɣ.

Isălan n-tiwse

24 Ijjăš Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum ɣas, osăn-dd in-
armasăn n-tiwse n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn Bəṭrus, ənnăn-as: «Ajăn
ălɣalim wa-năwăn, wăr-ihəkk tiwse ta n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn?»
25 Inn’-asăn Bəṭrus: «Ihakk’-et lab.» Ijjăš-dd Bəṭrus ehăn făll-Ɣisa ɣas,
iššəšwăr-as Ɣisa, issəstăn-t, inn’-as: «Ma torded Simyon, mi ilan s-ad-
itəẓẓal tiwse i-imănokalăn n-ăddunya: ak imăjarăn meɣ kăl-ăkall a lanen
s-ad-hasăn-əẓəlăn tiwse?» Inn’-as Bəṭrus: «Imăjarăn.»
26 Inn’-as Ɣisa: «Adiš kăl-ăkall, wăr tăn-təlzem.
27 Ămăra, i-ad-wăr năqqen iɣăfawăn n-ăddinăt n-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn rammăsnen tiwse, ăkk ejănš, tərməsăd-dd dăɣ-s emăn iyyăn,
tarəd emm-net, ad-dăɣ-s təjrəwăd ărriyal n-aẓrəf, təkkəsăt-t-dd, təẓləd
fălla-năɣ năkk d-kăyy.»

18

Tărha n-mijraw
(Marqəs 9:33-37; Luqa 9:46-48)

1 Ohăẓăn-dd inəṭṭulab Ɣisa ălwăqq-wen, ənnăn-as: «Ma ămoos
ăwadəm wa ojărăn dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ?»
2 Iɣră-dd Ɣisa ara ənḍărrăn s-iman-net, ij’-e jere-săn,

3 inn’-asăn: «Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s a təkkăsăm wăr tutabăm, taləhəm
d-aratăn, xăram-awăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
4 Ere wa ăsrăsăn iman-net har alăh d-ara-wa-dăɣ, ənta a-s wa ojărăn
dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ;
5 ere daɣ wa ăsbălălăn ara šund wa-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, năkk a
ăsbălăl.»

Wăr jem a he-isiḍəwăn ăwadəm dăɣ-abăkkaḍ
(Marqəs 9:42-48; Luqa 17:1-2)

6 «Aratăn daɣ wi săr-i omănnen, ere hasăn-ămoosăn əssəbab n-
tanməšrayt-dăɣ, ăwadəm-en, iššăm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta
măqqărăt s-itəẓẓad ălkăma dăɣ-err-net, itwəjăr-in dăɣ-ider n-ejărew wa
səmmăn, əkšən-t aman.
7 Tamăskoyt ăddunya dăɣ-təssəba n-tinməšrayen ti dăɣ-s tajjănen făl-
a-s, wăr t-illa əmmək făw s-mad-tăqqayəm ăddunya-ta-dăɣ wăr dăɣ-s
ănmăšrăyăn ăddinăt, măšan, amăskoy ăwadəm wa madăn-umas əssəbab
n-tanməšrayt-ten-dăɣ.
8 Kăyy, kunta ăfuss-năk meɣ aḍăr-năk a kăy-isifun abăkkaḍ, adiš,
ənkăḍ-t-in, təjrəd-t-in fălla-k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed
uf’-ak, ad-təjjəšăd ălžănnăt jeed ăfuss, meɣ aḍăr, uhən leed əssin ifassăn-
năk d-əssin iḍarăn-năk, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa s-hărkuk ăhijăljăl;
9 kunta daɣ tiṭṭ-năk a kăy-isifun abăkkaḍ, adiš, kukkərət-tăt-dd, təjrəd-
tăt-in fălla-k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf’-ak, ad-
təjjəšăd ălžănnăt jeed tiṭṭ, uhən ad-leed sănatăt tiṭṭawen, tətwəjărăd-in
dăɣ-žohănnăma, temse ta s-hărkuk tăhijăljăl.
10 He kăwăneḍ! Wăr lăkkăhăt wăl’ iyyăn dăɣ-aratăn-win-dăɣ ed ijmaḍ-
t ăššăk a-s əbdadăn ănjălosăn-năsăn hak ăssaɣăt dat-Abba-nin-i ihăn
išənnawăn i-ad-tăn wăr-itəḍḍis hărăt. [
11 Ăgg-ăgg-adəm, osă-dd i-ad-iɣləs ăddinăt wi ăssujjălnen.]»

Isălan n-tehăle ta tăssujjălăt
(Luqa 15:3-7)

12 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ad-kăwăn-səstənăɣ: ma tənnăm?
Kunta ila ăwadəm temeḍe n-tehăle, har dăɣ-snăt tăssujjăl tiyyăt, ma
he-ăj? Wădden ad-ăyy ti n-təẓẓayăt timərwen d-təẓẓayăt əfradnăt făll-
tiḍaɣen, isəssəjjəl ta hin-oḍăn?
13 Afăl-tăt dd-ijrăw, ad-ăj tedăwit tojărăt ta ija a-s ila ti n-təẓẓayăt
timərwen d-təẓẓayăt wăren ăssujjăl.
14 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-ăddăwăt Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn
ed wăr-irha făw ad-iba wăl’ iyyăn ɣas dăɣ-aratăn-net.

Isălan n-tenăšše jer-imumənăn dăɣ-ălkănisăt
(Luqa 17:3)

15 Afăl kăy-iḍlăm ăŋŋa-k, ăkk’-e, səlmədăd-t s-a-wa hak-iɣšăd jere-wăn
əssin-ewăn ɣas. Afăl hak-ăsjăd, adiš jed-t dăɣ-tabarăt ta tolăɣăt, wăr t-illa
daɣ a iḍasăn temiḍt-năwăn
16 măšan, afăl unjăy s-asjəd-hak, əqqəl-t-dd tăddewăd d-ăwadəm, meɣ
əssin, dăɣ-təssəba n-ad-ăjjayhăn ăddinăt i-a-wa itawănnen iket-net ed
‹Hărăt iket-net, ufa ad-ila sănatăt meɣ kăraḍăt tijuhawen.›
17 Afăl jed a-wen-dăɣ uhən-dăɣ har ămăra-dăɣ, unjay s-asjəd-hawăn,
sərrəwrəw-as s-ălkănisăt. Afăl has-təmməjrăd ălkănisăt har unjăy s-
asjəd-has, umaset data-k šund ănăẓẓalim n-amăjar, meɣ šund ănarmas
n-tiwse.

18 Ăsidătteɣ-awăn a-s a-wa təkrădăm făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ad-
itwəkrəd ašăl wa ilkămăn, a-wa torăm daɣ făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ad-
ămar daɣ ašăl wa ilkămăn.

Tartit dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ

19 Ăssiilmădăɣ-kăwăn daɣ a-s făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, edăgg dăɣ-
ănmărḍăn əssin dăɣ-wăn făll-talɣa, a tămoos-dăɣ, har dălăn Abba-nin-i
ihăn išənnawăn, ad-ăj a-wa dăɣ-s əttărăn
20 făl-a-s edăgg iket-net dăɣ-ăžžimmăɣăn əssin, meɣ kăraḍ inəṭṭulab-in,
dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in, əlleɣ jere-săn.»

Tenăšše d-iba-net

21 Ohăẓ-t-dd Bəṭrus ălwăqq-wen, inn'-as: «Ălɣalim! Har maniket
ihăndăggan d-hi-təwar tenăšše i-ăŋŋa-ɣ hi-iḍallămăn? Ak, ajăn əgdăhăn
əssa ihăndăggan?»
22 Inn'-as Ɣisa: «Ăbo, wăr-ənneɣ har əssa ihăndăggan, a hak-janneɣ,
našš'-as har əssayăt timərwen janen əssa inəḍfusăn.»
23 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt, inn'-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ,
tănifăqqa d-ămănokal dd-issăɣrăn ăddinăt wi irwăs i-ad-has-siḍənən a-
wa tăn-irwăs, əẓəlăn-as.
24 Han isălan n-a-wen-dăɣ a-s dd-ittəlwăy ănaxdim-net iyyăn irwas
aẓrəf-i-dăɣ ăjjen.
25 Măšan ma n-əmmək! Indăr-as ad-iẓəl aẓrəf-wen-dăɣ ɣas, omăr măssi-
s s-ad-hin-ănš ənta d-hănne-s d-aratăn-net d-a-wa ila dăɣ-ilalăn iket-net
i-ad-inmiwəḍ ənta d-ehăre-net.
26 Isl' ănaxdim i-a-wen ɣas, ošăl s-măssi-s, irkăɣ dat-măssi-s, ad-t-
ilaqqăd, ijann'-as: ‹Ya măssi-ɣ, əṣbăr făll-i tene-ta-dăɣ, təkfəd-ahi tăqqăn
tăynayăt i-ad-hak-əẓəlăɣ ehăre-năk iket-dăɣ-net.›
27 Tănɣa tăhanint-net măssi-s ɣas, ăsdărfăt, inš'-as-in a-wa t-irwăs iket-
net.
28 Măšan, diha-dăɣ dd-izjăr ănaxdim-ənnin-dăɣ făll-măssi-s, ad-
ămmoqqăs d-iyyăn dăɣ-imidiwăn-net dăr-ănnixdăm irwas hărăt n-aẓrəf,
ăkbăttăt-t s-tăkorsăyt, oɣay-as, ijann'-as: ‹Əẓəl-ahi ehăre-in wa kăy-ihăn.›
29 Irkăɣ-as amidi-net, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: ‹Əṣbăr făll-i, ad-hak-əẓəlăɣ
ehăre-năk.›
30 Unjăy s-ad-has-isəjəd, ilwăy-t, ăswăjj'-e dăɣ-takărmut i-ad-tăt-iha har
has-iẓəl a-wa t-irwăs iket-net.
31 Ənhăyăn inaxdimăn wi iyyăḍnen dăr-ănniixdăm a-wa ija amidi-năsăn
ɣas, əknăn iman-năsăn tisnant, əglăn, jăn isălan n-a-wa ijăn iket-net dăɣ
măssi-săn.
32 Issăɣr'-e-hi-dd măssi-s, inn'-as: ‹Kăyy ănaxdim n-enăllăbăs a
tămoosăd! Ajăn wădden təlɣădăd-ahi ɣas, oyyeɣ-ak-in a-wa kăy-ărwăsăɣ
iket-net.
33 Adiš, ma hak-igdalăn, ad-taḍənăd tăhanint šund ta hak-oḍănăɣ i-
amidi-năk?›
34 Ijjăš-t aḍkăr hullan făll-akli-net-wen-dăɣ, issăɣră-dd gărdităn-net i-
ad-t-in-əjărăn dăɣ-takărmut, ăqqayəm ihannăy dăɣ-s aɣăna har iẓəl a-wa
t-irwăs has-in-oyya ihənnin iket-dăɣ-net.»
35 Innă daɣ ḍarăt-a-wen: «Əlmədăt a-s šund a-wen-dăɣ a hawăn-mad-
ăj Abba-nin-i ihăn išənnawăn, afăl wăr tənmənšim jer-iman-năwăn s-ulh
imdan.»

19

Aməzzi d-iba-net
(Marqəs 10:1-12; Luqa 16:18)

1 Issəmdă Ɣisa tənna n-isălan-win-dăɣ ɣas, ifăl teje ta n-Galila, ikkă tidbi
ti hin-əllanen i-ejănš wa n-Ɣurdəni dăɣ-teje ta n-Ălyăhudəyăt;
2 əlkămăn-as-dd ăddinăt ăjjootnen, ăzozăy dăɣ-săn wi ărhinnen.
3 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-dd-əbdădăn kăl-faris iyyăḍ data-s, orămăn-t s-asəstan dăɣ-innă a wărăn itətwənn, ənnăn-as: «Dăɣ-a-wa innă alămăr-nănăɣ, ak ajăn xălal i-ăhaləs, ad-izəmməzzəy hănne-s făl-ăsaru, a ămoos-dăɣ?»
4 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Adiš kăwăneḍ wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ edăgg wa dăɣ-ătwănna a-s:
‹S-tizarăt a-s dd-ixlăk Ămaxlak ăddunya,
ăhaləs d-tamăḍt a dd-ixlăk.› »
5 Inn'-asăn daɣ:
« ‹Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl mad-ifəl ăhaləs ti-s d-ma-s,
asăɣ d-hănne-s, umasăn făll-əssin-essăn, tiyyăt taɣəssa.
6 Ad-ăbas ămoosăn əssin ăddinăt, ămoosăn tiyyăt taɣəssa.›
A-wen-dăɣ a făl, a-wa osăɣ Măssinăɣ i-ad-umas iyyăn hărăt, wăr t-ibəḍḍəwet ăgg-adəm.»
7 Ǝnnăn-as: «Adiš mafăl ijanna ănnăbi Mosa a-s:
‹Afăl irha ăhaləs azəmməzzəy n-hănne-s,
ilzam-t ad-tăt-ăkf tăkarḍe n-aməzzi təzzar,
izəmməzzəy-tăt?› »
8 Inn'-asăn Ɣisa: «A-wa hawăn-innă ănnăbi Mosa, inn'-awăn-t dăɣ-təssəba n-tăɣart-i jăn ulhawăn-năwăn; ənnar wădden a-wen, s-tizarăt a-s dd-tăxlăk ăddunya, wădden a-wen a dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ.
9 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ere hin-ăzmăzzăyăn hănne-s a-s, ija a-wen, wădden tikra a has-təja, olăs adubən n-iyyăt, izna.»
10 Ǝggădăn-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Šămad a-wen-dăɣ a ijan, adiš, ufa ɣas, ăqqiima ăwadəm wăla adubən.»
11 Inn'-asăn Ɣisa: «Wădden ăddinăt iket-năsăn a ăddobătnen ujreh n-măjrăd-wa-dăɣ, wi ikfa Măssinăɣ turhajăt-net ɣas, a t-jarrăhnen.
12 Tidət, wădden ăddinăt iket-năsăn a əjrawnen turhajăt-ten-dăɣ n-ad-ăqqaymən wăr-ădobănăn: iyyăḍ, a-s dd-əwăn-dăɣ, əjrawăn s-a-wen; iyyăḍ, əgdălăn-asăn-t imidiwăn-năsăn-i tăn-jănen imudăšăn, əkkăsăn-tăn dăɣ-meddən; iyyăḍ daɣ, unjăyăn s-adubən dăɣ-təssəba n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
Ere ăddoben ujreh n-măjrăd-wa-dăɣ, ijrăhet-t.»

Ija Ɣisa ălbăraka dăɣ-aratăn
(Marqəs 10:13-16; Luqa 18:15-17)

13 Ămmewăyăn-dd ḍarăt-a-wen aratăn s-Ɣisa i-ad-tăn-isəwăr ifassăn-net, ittăr-asăn dăɣ-Măssinăɣ a dăɣ-săn ijăn ălbăraka; ənhăyăn inəṭṭulab ăddinăt wi tăn-dd-ăwwăynen ɣas, ăklăwlăwăn fălla-săn.
14 Iɣtăl-tăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ăyyăt aratăn ad-hi-dd-əkkən, wăr tăn-in-tăwweɣăm făll-i, făl-a-s, Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddinăt wi dăr-săn ănifăqqănen a-s tăt-ihakk.»
15 Ăswăr-tăn ifassăn-net ḍarăt-a-wen, ija dăɣ-săn ălbăraka təzzar, ifăl edăgg-en.

Ăddunya meɣ ălaxărăt
(Marqəs 10:17-31; Luqa 18:18-30)

16 Igla Ɣisa har šik-dăɣ ăhaləs iyyăn da-dăɣ t-dd-ikkăn, inn'-as: «Ălɣalim,
ma ămoos emărked wa s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-əjrəwăɣ tămudre ta tăɣlălăt?»
17 Inn'-as Ɣisa: «Mafăl hi-sastanăd d-emărked s-tăddobed iji-net?
Milɣaw, Măssinăɣ ɣas a olaɣăn. Ămăra, kunta tărhed ad-təjrəwăd
tămudre tăynayăt, adiš, mašăl alămărăn n-Măssinăɣ.»
18 Inn'-as ămawaḍ: «Win-š alămărăn, ma ămoosăn?» Inn'-as Ɣisa:
«Ǝntăneḍ da: Wăr jed iman, wăr jed əzzəna, wăr tokerăd, wăr tăjjəyhăd
s-bahu,
19 səmɣăr ti-k d-ma-k, tărhəd anhăraj-năk s-tărha ta jed i-iman-năk.»
20 Innă ămawaḍ-en i-Ɣisa: «Ăɣdalăɣ i-a-wen-dăɣ iket-net; ma t-illan daɣ
hin-oḍanăɣ?»
21 Inn'-as Ɣisa: «Kunta tărhed ad-dd-təmdəwăd s-iba n-ălɣib dat-
Măssinăɣ, əgləw, tužžăr-in ehăre-năk, təkfəd-t i-tilăqqiwen i-ad-təkrəšăd
ărrəzăɣ dăɣ-ălžănnăt; dihen, əqqəl-dd, əlkəm-ahi.»
22 Isl' ămawaḍ i-a-wen-dăɣ ɣas, ənxăsăn iman-net, inkăr iglă ed a-wa ila
dăɣ-ehăre, tikunen.

Tămudre ta tăɣlălăt d-ărrəzăɣ wa n-tidət

23 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Ăsidătteɣ-awăn a-s iẓẓəwăt
ad-ijjəš ere irzaɣăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.
24 Ojăr tărăɣse ta ija ad-ijjəš amnəs s-tiṭṭ n-ănaẓmay uhən, ad-ijjəš ere
irzaɣăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
25 Ǝslăn inəṭṭulab i-a-wen ɣas, əqqănăn iɣăfawăn-năsăn, ənnăn-as:
«Adiš mi madăn-iɣləs?»
26 Ikyăd dăɣ-săn Ɣisa, inn'-asăn: «A-wen, wăr t-ăsmăkkănăn dăgg-
adəm, măšan Măssinăɣ ənta, ăddoobăt-t ed wăr t-illa a has-indarăn.»
27 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Năkkăneḍ-i-š-i oyyănen a-wa nəla iket-net
nəlkăm-ak, əndek isălan-nănăɣ, ma s-ilkam ad-t-nəjrəw?»
28 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s ašăl wa dd-mad-təzzubbət
ăddunya-ta tăynayăt-i dăɣ-mad-ixkəm Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt-net
făll-hărăt iket-net, ad-tăqqayməm kăwăneḍ-i hi-əlkămnen făll-mărawăt
tisăqqima n-təmmənukəla d-sănatăt, təšrăɣăm tiwsaten ti n-mărawăt d-
sănatăt n-Iṣrayil.
29 Ere oyyăn ihănan-net d-ayətma-s d-šătma-s d-ti-s d-ma-s d-məddana-
s d-išəkraš-net dăɣ-ăddimmăt-in, ilmədet a-s ad-ijrəw a-wa hin-oyyă ija
temeḍe n-anəḍfus, ijrəw daɣ tămudre ta tăɣlălăt.
30 Ălwăxla a-s a ăjjeen dăɣ-wi ăzzarnen ašăl-i-dăɣ, ad-ijjəš ajilal, a ăjjeen
daɣ dăɣ-wi hănen ajilal ašăl-i-dăɣ, ad-izar.»

20

Isălan n-măssi-s n-ašəkrəš d-inaxdimăn-net

1 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt ḍarăt-a-wen, inn'-asăn: «Təmmənəya n-
Măssinăɣ, tănifăqqa d-ăhaləs ilan ašəkrəš-net; ăffăw-t ɣas, ifăl ehăn-net,
immăɣ i-inaxdimăn issăxdăm ašəkrəš-net n-lăɣnăb.
2 Ănmănnăk dăr-săn făll-timẓal n-ărriyal n-aẓrəf i-ašăl təzzar, ăssok'-en
ašəkrəš-net i-ad-t-əxdəmăn.
3 Ij' agdəlset ɣas, olăs azăjor, ijrăw iyyăḍ ăqqimnen ădiwănnen wăr-išla
hărăt, iḍkăl-tăn;

4 əntăneḍ-dăɣ, inn’-asăn: ‹Ăglăt kăwăneḍ-dăɣ tăxdəmăm dăɣ-ašəkrəš-
in wa n-lăɣnăb, ad-kăwăn-ăkfăɣ ălxaqq n-tide-năwăn›;
5 əglăn, əxdămăn. Təjă tarăhut ɣas, olăs aḍkul n-iyyăḍ, olăs daɣ iji n-a-
wen s-tezzar.
6 Təglă takkăṣt ɣas, izjăr daɣ, inhăy iyyăḍ əbdadnen wăr tăn-išla hărăt,
inn’-asăn: ‹Kăwăneḍ ma s-təbdadăm ašăl iket-net, wăr t-illa a kăwăn-
išlan?›
7 Ǝnnăn-as: ‹Wăr t-illa ere hanăɣ-ikfan əššăɣəl.› Inn’-asăn: ‹Ăkkăt
kăwăneḍ-dăɣ ašəkrəš-in, təxdəmăm dăɣ-s.›
8 Toḍă tăfukt ɣas, issăɣră-dd măssi-s n-ašəkrəš ănaẓraf-net, inn’-as:
‹Ǝɣər-dd inaxdimăn, təẓləd-asăn, sănt s-wi dd-əšrăynen har təkkəd wi
dd-ăzzarnen.›
9 Ǝjrăwăn wi dd-osănen šămad təgla takkăṣt timẓal-năsăn; hak iyyăn
ijraw ărriyal n-aẓrəf wa ămoosăn timẓal n-ašăl.
10 Osăn-dd ḍarăt-a-wen wi dd-ăzzarnen s-ălxidmăt ija ɣur-săn a-s, ad-
ajărăn inaxdimăn-wi dd-əšrăynen timẓal măšan, əjrăwăn əntăneḍ-dăɣ
ărriyal n-aẓrəf šund wa əjrăwăn inaxdimăn wi n-tišrayăt dăɣ-ălxidmăt.
11 Ǝjrăwăn timẓal-năsăn ɣas, ăbjănjănăn făll-măssi-s n-ašəkrəš, ad-has-
jannen:
12 ‹Ajăn wădden inaxdimăn-wi dd-əšrăynen, iyyăn n-ăssaɣăt ɣas a
jăn əxdamăn, a-s ija a-wen năkkăneḍ, ašăl imdan a nəja nəxdam,
siknənniwət-anăɣ tăfukt. Ɣas əndek əmmək wa s-ila a-s ad-dăr-săn
nagdăh timẓal?›
13 Innă măssi-s n-ašəkrəš i-iyyăn dăɣ-săn: ‹Amidi-nin, wăr-əkšeɣ
ălxaqq-năk, wădden ărriyal n-aẓrəf a făll-nənnăfhăm, əkfeɣ-ak-t, ma
tărhed daɣ?
14 Ǝrməs ehăre-năk, təgləd. Ma dăɣ-kăy-ikma a-s ăsisăgdăhăɣ-kăy dăɣ-
aẓrəf-in kăyy-i dd-ăzzarăn, tajjăd dăɣ-i erk asăwaḍ, d-wa dd-išrăyăn?
15 Ajăn wădden a-wa ehăre-nin s-ăddoobeɣ ad-has-ăjăɣ a-wa s-ărheɣ.
Ma dăɣ-kăy-ikma a-s olaɣăɣ?› »
16 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ǝlmədăt a-s s-əmmək-wen-dăɣ a-s ăddinăt
wi hănen ajilal, ad-izarăn măšan, wi ăzzarnen, ad-əjjəšăn ajilal.»

Ăsihe wa s-kăraḍ d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net (Marqəs 10:32-34; Luqa 18:31-34)

17 Ălwăqq wa d-irmăs Ɣisa tamdujt ta n-Yărussălam, ikkăs-dd inəṭṭulab-
net s-takše, inn’-asăn:
18 «Ǝnhəywăt, năkkăneḍ-da-hi ăjoẓăynen, nəkka Yărussălam-i-dăɣ
mad-ăttărmăs Ăgg-ăgg-adəm i-ad-ijjəš ifassăn n-imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-t-siḍəwən dăɣ-ăššăreɣa-năsăn,
əɣtəsăn-as tamăttant,
19 əjən-t dăɣ-ifassăn n-inəẓẓulam† -i t-maden-ăj tekăškăšt, əjən dăɣ-s
tiwit s-ebărtăk, əṣləbăn-t făll-tajəttewt i-ad-ămmăt măšan, ašăl wa n-
kăraḍ ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»

A-wa təttăr ma-s n-dăgg-Zăbdi dăɣ-Ɣisa (Marqəs 10:35-45)

20 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-dd-tosa hănne-s n-Zăbdi Ɣisa, ənta d-məddana-s
wi n-əssin, tărkăɣ data-s, tənn’-as tărha a dăɣ-s təttăr hărăt iyyăn.

† **20:19 20:19** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

21 Inn’-as Ɣisa: «Ma tărhed?» Tənn’-as: «Ǝssin ilyaḍăn wi leeɣ, əntăneḍ
da, ăj’-ahi ărkăwăl n-a-s ašăl wa dd-mad-tăqqəlăd dăɣ-Təmmənəya-năk,
ad-săqqaymədiyyăn daw-aɣil-năk, săqqaymədwa iyyăḍăn daw-tăšalje-
năk.»
22 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn’-as: «Kăwăneḍ, wăr təssenăm a dăr-săstanăm.
Ajăn năkk, kara n-tisnant wa s-ilkam ad-t-ăswăɣ, tăddoobem tesăse-net?»
Ǝnnăn-as dăgg-Zăbdi: «Năddoobăt-t.»
23 Inn’-asăn Ɣisa: «Tidət lab a-s ad-tənhəyăm ălɣizabăt šund wa mad-
ənhəyăɣ măšan, dăɣ-isălan wi n-taɣimit daw-aɣil-in d-tăšalje-nin, wădden
năkk a ihakkăn a-wen; Abba-nin a t-ihakkăn i-wi s-t-ăsmăjnăt.»

Mijraw wa n-tidət

24 Ǝslăn inəṭṭulab wi iyyăḍnen n-măraw i-a-wen ɣas, ijjăš-tăn ălhăm
făll-ayətma-win-dăɣ n-əssin.
25 Iɣr’-en-dd Ɣisa iket-năsăn s-iman-net, inn’-asăn: «Təssanăm a-s
imănokalăn ăxkămăn făll-kăl-ăkall-năsăn s-ăṣṣahăt; kăl-əlxəkum daɣ,
wăr lămmeḍăn făll-kăl-ăkall
26 măšan, kăwăweḍ, wăr jem a-wen; wa dăɣ-wăn irhăn mijraw, umaset
ănaxdim i-imidiwăn-net,
27 ere dăɣ-wăn irhăn tăzert, umaset akli n-imidiwăn-net təzzar,
28 s-əmmək wa s-Ăgg-ăgg-adəm, wăr dd-ămesăl s-ăddunya i-ad-has-
əxdəmăn ăddinăt, ămešăl-dd săr-s i-ad-ixdəm ənta iman-net, ăkf iman-
net, ămmăt i-ad-isəddărfət ăddinăt ăjjootnen dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn.»

Iməddorɣal wi n-əssin ăzozăy Ɣisa
(Marqəs 10:46-52; Luqa 18:35-43)

29 A-s dd-izjăr Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta n-Žărriko, təlkăm-as
tamətte tăjjeet.
30 Igla har a ənḍărrăn, əssin iməddorɣal da-dăɣ, ăqqiimăn dăɣ-asălim
n-zăbo wa dd-ija. Ǝslăn a-s Ɣisa a okayăn ɣas, ad-saɣăren, jannen: «Ya
Ăgg-Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»
31 Ɣattăl-tăn tamətte i-ad-hin-susəmăn măšan, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn:
«Ya Ălɣalim, Ăgg-Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»
32 Isl’-asăn Ɣisa, ibdăd, iɣr’-en-dd, inn’-asăn: «Ma s-tărham ad-hawăn-
t-ăjăɣ?»
33 Ǝnnăn-as: «Ălɣalim, arr tiṭṭawen-nănăɣ i-ad-nənhəy.»
34 Tănɣ’-e tăhanint-năsăn, iḍăs tiṭṭawen-năsăn, ămerănăt ăssaɣăt-wen-
dăɣ, olăsăn ahănay; əlkămăn-as ḍarăt-a-wen.

21

Ujəš n-Ɣisa i-aɣrəm wa n-Yărussălam
(Marqəs 11:1-11; Luqa 19:28-40; Exya 12:12-19)

1 Ohăẓ-in Ɣisa d-inəṭṭulab-net Yărussălam, iha ămăra taɣrəmt ta n-
Bătfaži, edes i-taḍaɣt ta tăsijătăt ihəškan wi n-əzzăytun, ăšmašăl əssin
dăɣ-inəṭṭulab-net,
2 inn’-asăn: «Ăkkăt tadăbayt ta n-data-wăn, təjjašăm-tăt ɣas, ad-dăɣ-s
təjrəwăm tešeḍt təkrafăt s-t-illa ăẓa-net edes-has; arăt-tăt-dd, təlwəyăm-
ahi-tăt-dd ənta d-ăẓa.
3 Ere hawăn-innăn hărăt, ănnăt-as: ‹Ălɣalim a dăɣ-săn ilan əššăɣəl,›
afăl has-tənnăm a-wen, ad-hawăn-dd-ăyy tešeḍt hakd d-ăẓa-net.»
4 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi n-Măssinăɣ a-s innă:

5 «Ănnăt i-kăl-Yărussălam:
Ǝnhəywăt, ikk’-iwăn-in ămănokal-năwăn,
ikk’-iwăn-in s-əmmək wărăn inbej tiṭṭ,
ešeḍ ɣas a inay
ara n-tešeḍt ɣas a inay.»
6 Ǝglăn inəṭṭulab, jăn a-wa hasăn-inna Ɣisa;
7 wătăn-as-dd tešeḍt d-ăẓa-net, əstăjăn-asăn isəlsa-năsăn təzzar, inăy Ɣisa
ăẓa.
8 Ad-fattăɣ ya tamətte iket-net, isəlsa făll-tabarăt-ta ija, nakkăḍăn-dd iyyăḍ
ileḍleḍăn dăɣ-ihəškan, săns’-en-tăn dăɣ-zăbo-wa ija i-asəmɣar-net.
9 Tăseɣărăt tamətte-ta has-tăzzarăt hakd ta has-təlkămăt, janna:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar
dăɣ-təssəba n-Ăgg-Dawəd,
Ija Măssinăɣ ălbăraka dăɣ-wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli,
Imɣaret isəm n-Emăli dăɣ-išənnawăn iket-dăɣ-năsăn!»
10 Ijjăš-dd Ɣisa Yărussălam ɣas, ămramăr aɣrəm iket-dăɣ-net, hak
ăwadəm-dăɣ, ibdad, ijanna i-amidi-net: «Ma ămoos ăwadəm-wa hanăɣ-
dd-ijjăšăn?»
11 Ad-janna tamətte ta təlkămăt i-Ɣisa: «A-wa Ɣisa, ănnăbi wa dd-ifălăn
Năṣirăt ta n-Galila.»

Iššəšdăj Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Marqəs 11:15-19; Luqa 19:45-48; Exya 2:13-22)

12 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen ehăn n-ămudd wa măqqărăn ihăn Yărussălam,
ad-dăɣ-s isattăɣ ăttužžar d-imăžănšan-năsăn, ăsbărăɣwăl tisəskar ti n-kăl-
amăhaš n-iẓărfan, ijjar-in tisăqqima n-ăttužžar n-tidăberen,
13 isattăɣ-tăn, ijann’-asăn: «Wădden iktab a-s, innă Măssinăɣ:
‹Ehăn-in, ad-umas ehăn n-tittar›;
măšan kăwăneḍ jăm-t, tasəssihărt n-imăkrăḍăn.»
14 Iha Ɣisa ehăn n-ămudd-en-dăɣ a-s t-dd-osăn iməddorɣal d-inəbdan,
ăzozăy-tăn.
15 Ǝggădăn aratăn hanen ehăn n-ămudd-en-dăɣ, ad-saɣăren, jannen:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar dăɣ-təssəba n-Ăgg-Dawəd!»
Ǝnhăyăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt tikunen-ti s-
iket tănăt-ija, əslăn i-a-wa jannen aratăn ɣas, ijjăš-tăn ălhăm făll-Ɣisa.
16 Ǝggădăn-dd săr-s, ənnăn-as: «Ajăn kăyy, wăr səlləd i-a-wa jannen
aratăn-wi-dăɣ?» Inn’-asăn Ɣisa: «Sallăɣ-asăn.» Olăs, inn’-asăn: «Ajăn
wăr tăɣrem a-wa innă Măssinăɣ dăɣ-əlkəttab-net, a-s innă:
‹Imawăn n-aratăn d-imărkăsăn
ad-dd-zajjăr təmmal i-Măssinăɣ.› »
17 Ifăl Ɣisa edăgg-en ɣas, odwa tadăbayt ta n-Bitanya.

Ahəšk wa ilɣăn Ɣisa
(Marqəs 11:12-14, 20-26)

18 Ăffăw, iqqăl Ɣisa Yărussălam dăɣ-a-s ălluẓ.
19 Dăɣ-tekle-net, inhăy ahəšk n-ašar iɣtan dăɣ-asălim n-zăbo, ikk’-e-hi-
dd măšan, wăr fălla-s ijrew ar ifărketăn, wăr t-hen aratăn. Imməjrăd i-
ahəšk, inn’-as: «Ija Măssinăɣ a-s wăr-ilkem ad-torawăd!» Ăqqur-in ahəšk-
en s-iyyăt ălwăqq-wen-dăɣ.
20 Ǝnhăyăn inəṭṭulab a-wen ɣas, ăqqănăn iɣăfawăn-năsăn ad-jannen:
«Ǝndek əmmək wa s-hin-ăqqur ašar wa-dăɣ s-iyyăt?»

21 Inn’-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s afăl itbat immun-năwăn, wăr t-
illa ăššăk t-ihan, ad-tudabem iji n-a-wa jeɣ i-ašar-wa-dăɣ, təgləm făw har
afăl tənnăm i-aḍaɣ wa-dăɣ: ‹Tălbăy-dd dăɣ-edăgg wa hed, tăɣtəd dăɣ-
ejărew wa səmmăn dihen›, ad-ăj a-wa tənnăm.
22 A dăɣ-dălăm Măssinăɣ s-ulh omanăn-dăɣ, ad-hawăn-t-ăkf.»

Măjrăd wa ija Ɣisa d-imănokalăn n-kăl-tikutawen dăɣ-ehăn n-ămudd (Marqəs 11:27-33; Luqa 20:1-8)

23 Ijjăš Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn, isaɣra taməttе dihen a-s t-dd
osăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, ənnăn-as: «Mi
kăy-ikfăn turhajăt n-amišəl n-tikunen-ti-dăɣ? Mi kăy-ikfăn tărna-ta-dăɣ
s-tăjjăd a-wa tăjjăd?»
24 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn’-asăn: «Ad-hawăn-ăjăɣ năkk-dăɣ asəstan
iyyăn, afăl hi-tăwwežăbăm, ad-hawăn-ăllăɣeɣ năkk-dăɣ ere wa hi-ikfăn
turhajăt ta s-tamašalăɣ a-wa tăjjăɣ.»
25 Inn’-asăn: «Mi dd-ăšmašălăn Exya wa n-Enəsselmăɣ i-ad-isəlmăɣ
ăddinăt dăɣ-aman? Ak Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn meɣ dăgg-adəm ɣas?»
Inn’-asăn a-wen ɣas, əqqălăn-dd, ămmiizăɣăn jer-iman-năsăn, jannen:
«Afăl has-nənna: ‹Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn›, ad-hanăɣ-ănn: ‹Adiš,
mafăl wăr tomenăm s-a-wa hawăn-innă.›
26 Afăl has-nənna daɣ dăgg-adəm ɣas a t-dd-ăšmašălnen, ad-fălla-năɣ
tiḍəw taməttе-ta-dăɣ ed təkkas iket-net ăššăk a-s Exya ănnăbi n-Măssinăɣ
a ămoos.»
27 Əqqălăn-t-dd, ənnăn-as: «Wăr nəssen.» Inn’-asăn Ɣisa: «Adiš năkk-
dăɣ, wăr hawăn-e-ăllăɣeɣ ere wa hi-ikfăn tărna ta s-tăjjăɣ a-wa tăjjăɣ.»

Aratăn wi n-əssin

28 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăddinăt wi has-ăsijădnen: «Ma tənnăm dăɣ-
tanfust-ta-dăɣ? Ătwănna, kăla t-illa ăhaləs ilan əssin aratăn. Ašăl iyyăn,
iɣră-dd dăɣ-săn wa iššămăn, inn’-as: ‹Alyaḍ-in, ašăl-i, ăkk ašəkrəš wa
n-lăɣnăb, tăxdəmăn dăɣ-s.›
29 Inn’-as rure-s, wăr-igla măšan, a ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, ămmujrăẓ,
ikk’ ašəkrəš, ixdăm dăɣ-s.
30 Iɣră-dd daɣ wa s-əssin, inn’-as a ənnin-dăɣ innă i-wa ăzzarăn. Inn’-as
rure-s, igla măšan, a-s dd-təšrăy tanfust, wăr-igla.
31 Ămăra, əndek dăɣ-săn wa ămešălăn erhet n-abba-net?» Ənnăn-
as ăddinăt: «Un, wa ăzzarăn.» Inn’-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s
kăwăneḍ-i hannăyăɣ, ad-hawăn-izarăn kăl-tiwse d-tălkăxbaten ujəš n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ.
32 Exya, a-s kăwăn-dd-osa, issəkn’-iwăn tabarăt ta n-iqqud măšan,
tunjăyăm tomănăm s-a-wa hawăn-innă, a-s ija a-wen kăl-tiwse d-
tălkăxbaten, omănăn săr-s; tăjjihăm i-a-wen-dăɣ iket-net măšan, wăr
tătubăm, tamənăm s-a-wa hawăn-innă.»

Inaxdimăn wi n-inăllăbăsăn (Marqəs 12:1-12; Luqa 20:9-19)

33 Issăɣlăy Ɣisa taməttе tangalt tiyyăt dăɣ-innă: «Săjdăt! Kăla t-illa
ăhaləs ilan təfărre-net, ij’-as afăraj, ija dăɣ-s ašəkrəš n-lăɣnăb, ija daɣ
dăɣ-ašrut-net iyyăn, edăgg wa dăɣ-iẓimməw lăɣnăb, iday dăɣ-s edăgg n-
soro i-ămagaẓ-net; ifăr-t ḍarăt-a-wen i-inəsduma iyyăḍ təzzar, ikk’ ăkall
iyyăn.
34 Tăwwăḍ-dd tăqqăn n-amili n-ašəkrəš ɣas, ăšmašăl-dd s-inəsduma
inaxdimăn-net, i-ad-has-dd-awəyăn folăt-net dăɣ-a-wa dd-orăw ašəkrəš;

35 măšan, ănaxdim săr-săn dd-ăšmašăl-dăɣ, ad-t-ărməsăn, ad-tithəkken
meɣ jăn iman-net meɣ t-əkfăn sămmăjori n-tihun.
36 Olăs-dd daɣ ašəmmišəl n-inaxdimăn iyyăḍ săr-săn, issəlkăm-asăn-dd
daɣ i-ăjjootnen ojărnen wi săr-săn ăšmašăl s-tizarăt; jăn-asăn a ənnin-dăɣ
jăn i-wi hasăn-dd-ăzzarnen.
37 A-s təšrăy tanfust, rure-s iman-net a săr-săn dd-ăšmašăl ed, inna dăɣ-
iman-net: ‹Ənta ya i n-rure-ɣ, ănihăjja s-ad-t-səmɣărăn.›
38 Măšan, ənhăyăn inəsduma rure-s wa dd-imalăn ɣas, ănmănnăn jer-
iman-năsăn: ‹Ənhəywăt-ak, amăkkasu-net; əyyăwăt, năjet iman-net i-ad-
hanăɣ-dd-tăqqəl tăkasit-net.›
39 Osă-dd ɣas, ərmăsăn-t, əzjărăn dăr-s ašəkrəš, ănɣăn-t kərəf.»
40 Inn’-asăn Ɣisa: «Ma tordam, wi-dăɣ inaxdimăn, ma hasăn-mad-ăj
măssi-s n-ašəkrəš afăl tăn-dd-osa, ənta iman-net?»
41 Ənnăn-as ăddinăt: «Adiš, afăl dd-osa iməkkərukaḍ-wi-dăɣ, wăr
hasăn-e-aḍən tăhanint, ad-tăn-ilhəs iket-dăɣ-năsăn, aləs tefert n-ašəkrəš-
net i-iyyăḍ t-e-əkfənen folăt-net afăl dd-ăwwăḍ ăzzăman wa n-amili n-
ašəkrəš.»
42 Inn’-asăn Ɣisa: «Adiš kăwăneḍ, kăla wăr tăɣrem edăgg wa innăn
dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
‹Tăhunt ta hin-jărăn ălbănnatăn s-ənnăn wăr tənfa hărăt,
ənta a-s a-s təšrăy tanfust,
tămoos tăhunt ta tufăt n-aɣmăr hakkăt ăṣṣahăt ehăn;
a-wen iket-net Măssinăɣ ad-t-ijăn i-ad-umas
tăqqăn n-eɣăf dat-tiṭṭawen-nănăɣ.› »
43 Inn’-asăn Ɣisa: «Janneɣ-awăn ămăra a-s dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl,
Təmmənəya n-Măssinăɣ, ad-dăɣ-wăn tăttărmăs, tətwəkf i-tamətte tiyyăt
madăt-tămašăl a-wa hasăn-tənnă dăɣ-erhet n-Măssinăɣ.» [
44 Tăhunt-ta-hi, ere fălla-s oḍăn, ad-ărrăẓrăẓ; ere făll-toḍa daɣ, ad-t-
təlkəẓ.]
45 Əslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris i-tangalen-tin-dăɣ tăn-
issăɣlăy Ɣisa ɣas, əlmădăn a-s əntăneḍ-en-dăɣ a-s iha ti-năsăn.
46 Əttărăn ad-t-ərməsăn măšan, ăksuḍăn tamətte ed, təkkas ăššăk a-s Ɣisa,
ănnăbi a ămoos.

22

Isălan n-amăjaru wa măqqărăn
(Luqa 14:15-24)

1 Issăɣlăy Ɣisa daɣ tamətte tangalen dăɣ-isălan n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ, innă:
2 «Təmmənəya ta n-Măssinăɣ, ăddoobăt ăwadəm ad-tăt-isənnəfăqq d-
tanfust n-ămănokal isidubunăn rure-s. Ašăl wa d-ităjj a-wen, ăsmăjarăt-
dd ăddinăt ăjjootnen s-ehăn-net.
3 Ămmujnăt-dd hărăt iket-net ɣas, ăšmašăl inaxdimăn-net s-ăddinăt wi
dd-iɣra s-aẓli ašăl-wen-dăɣ; măšan, unjăyăn iket-dăɣ-năsăn s-ad-dd-asən.
4 Olăs săr-săn ašəmmišəl n-eklan săl winnin-dăɣ ăzzarnen, inn’-
asăn: ‹Ăglăt, ănnăt i-ăddinăt: tăwwăɣăm-ahi, imənsiwăn, ămmujnen,
əssănɣăɣ-awăn a-wa iddăren iket-net jer-wa n-iwan hakd wa n-taɣsiwen;
əyyăwăt šik, kăwăneḍ ɣas a-s iqqal aẓli ămăra.›
5 Wăr jen teɣăre ta tăn-dd-ija hărăt, iglă hak iyyăn dăɣ-əššăɣəl-net: wa
ikkăn ašəkrəš-net, wa ikkăn mamăla-net;
6 əggădăn-dd iyyăḍ făw, ərmăsăn hărăt dăɣ-inaxdimăn wi dd-ăšmašăl
ămănokal, ăsmăḍrăyăn iyyăḍ, jăn iman n-iyyăḍ.

7 Ǝjjăšăn isălan ămănokal ɣas, ijjăš-t ălhăm, iɣră-dd ejhăn n-əssărdusa-
net, issəgl’-en i-ad-əlhəsăn imăjjan n-iman-win-dăɣ, səntəsăn aɣrəm-
năsăn.
8 Innă ḍarăt-a-wen i-inaxdimăn-net iyyăḍ: ‹Imənsiwăn wi n-aẓli,
əskărăn-dd, măšan ăddinăt wi dd-ăsmăjareɣ săr-săn, wăr dăr-săn
ănhăjjăn,
9 ăglăt ămăra, ilalăt tišarriten n-aɣrəm ti dăɣ-tažămmaɣăn ăddinăt, ere
dăr-tămmoqqăsăm-dăɣ, səmməjurum-t-dd s-ehăn-in.›
10 Ăllilăn inaxdimăn tišarriten iket-dăɣ-năsnăt, ăsdăwăn-dd a-wa
əjrăwăn dăɣ-ăddinăt iket-net jer-wi n-erk ăddinăt hakd-dăɣ wi n-
iməssorha, iḍnăy ehăn tamətte.
11 Ijjăš-dd ămănokal făll-tamətte i-ad-tăt-isəbbărrək. Ăzjăzza tamətte,
ijrăh-in a-s ih’-et ăhaləs wărăn ija isəlsa wi s-ănihăjja s-ad-tăn-ăj ere ihan
aẓli, wăr-ăssahăɣ ašăl.
12 Issăɣr’-e-hi-dd, inn’-as: ‹Măndam! Ǝndek əmmək wa s-dd-təjjăšăd
edăgg-wa-dăɣ a-s wăr tăssahăɣăd ašăl?› Wăr t-illa a has-inna ăhaləs-en.
13 Inna ămănokal i-inaxdimăn-net iyyăḍ: ‹Ărməsăt-t, təkrədăm
iḍarăn-net hakd ifassăn-net, təjrəm-t-in dăɣ-tihay ti n-ajăma i-ad-ihall,
iẓiməkărkiẓ isenăn făl tămujriẓt.›
14 Tidət, ătwăɣrăn-dd ăddinăt ăjjootnen măšan, wăr əjjətăn wi
ənnəfrănnen.»

Isălan n-tiwse i-ămănokal Qăyṣăr
(Marqəs 12:13-17; Luqa 20:20-26)

15 Ănmăkkăsăn kăl-faris s-takše ḍarăt-a-wen, ad-tattărăn əmmək s-
ăswănnăn Ɣisa a wărăn itətwənn i-ad-t-səttărməsăn.
16 Ăšmašălăn-dd săr-s hărăt dăɣ-inəṭṭulab-năsăn ăddewnen d-iyyăḍ la
taggayt ta n-kăl-Harudəs; osăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim, nəssan a-s tidət
ɣas a janned, wăr săɣrid ar tabarăt ta n-tuksəḍa n-Măssinăɣ, wăr tăkkulăd
d-a-wa jănnen ăddinăt, wăr tăn-tăẓmăẓlăyăd;
17 ămăra, lăɣăt-anăɣ, dăɣ-a-wa hannăyăd: ak iwar-anăɣ ad-nəẓəl tiwse
i-ămănokal wa măqqărăn Qăyṣăr meɣ?»
18 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net erk ənniyăt n-asəstan wa t-jăn ɣas, inn’-asăn:
«Ălmunafeɣăn yaden! Mafăl hi-tižărrubum?»
19 Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Săknăt-ahi-dd ărriyal n-aẓrəf wa s-təẓẓalăm
tiwse», əkfăn-as-t-dd.
20 Inn’-asăn: «Mi lăn ăṭṭăṣwer d-isəm wa t-iwărăn?»
21 Ǝnnăn-as: «I n-ămănokal Qăyṣăr.» Inn’-asăn: «Adiš, suɣəlăt i-
ămănokal wa măqqărăn a-wa fălla-wăn ila, təkfəm daɣ Măssinăɣ a-wa
fălla-wăn ila.»
22 Iqqăn ălwižab-wen-dăɣ tăn-ikfa iɣăfawăn n-ăddinăt. Fălăn Ɣisa
ḍarăt-a-wen, əglăn.

Ăwwežăb Ɣisa dăɣ-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan
(Marqəs 12:18-27; Luqa 20:27-40)

23 Ašăl-wen-dăɣ iman-net ad-dd-əbdădăn data-s ăddinăt la taggayt ta
n-kăl-sadus-i jannănen a-s wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan, afăl ăba
ăwadəm, əmdăn isălan-net; əssəstănăn-t,
24 ənnăn-as: «Ălɣalim, inn’-anăɣ ănnăbi Mosa: ‹Afăl ădobăn ăhaləs,
ăba-t wăr-oher ara d-hănne-s, idubənet-tăt ăŋŋa-s i-ad-ikrəš əzzurəyăt
i-ăŋŋa-s wa ăba, i-ad-wăr hin-itiləm isəm n-wa ăba făll-ărori n-ăkall.›

25 Ămăra, əkkəs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf. Kăla hanăɣ-hăn əssa ayətma;
ădobăn dăɣ-săn wa n-amăqqar, ăba-t wăr ikreš ara. Tăqqimă-dd hănne-s
i-ăŋŋa-s wa has-ilkămăn
26 măšan, ăba-t ənta-dăɣ wăr-oherăn ara, tăqqimă-dd i-wa s-kăraḍ
ḍarăt-a-wen; təgla tanfust s-əmmək-wen-dăɣ har wa n-əssa.
27 Ḍarăt iba-năsăn iket-năsăn, ăba tamăḍt ənta-dăɣ.
28 Năssistăn-kăy: ašăl wa n-tanăkra jer-inəmmuttan, əndek dăɣ-əssa
ayətma-win-dăɣ wa s-mad-tumas hănne-s ed, ənhayăn-tăt adubən iket-
năsăn?»
29 Inn'-asăn Ɣisa: «Tidət-dăɣ a-s kăwăneḍ toškam ed a-wa ənnăn
əlkəttabăn hakd-dăɣ a-wa dăr-togdăh tărna n-Măssinăɣ, wăr t-illa a dăɣ-s
təfhamăm.
30 Ašăl wa ilkămăn, meddən hakd tiḍeḍen, ad-ăbas tidubunăn ed ad-
talăh tămudre-năsăn d-ta n-ănjălosăn wi hănen išənnawăn.
31 Ămăra, dăɣ-isălan wi n-tanăkra n-inəmmuttan, ajăn wăr tăɣrem a-wa
hawăn-inna Măssinăɣ, a-s innă:
32 ‹Năkk a-s Măssinăɣ n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub›? A-wen, ălmăɣna-
net a-s ăddinăt-win-dăɣ, han ălžănnăt, tiimələn Măssinăɣ; ənnăr wăr-
əddərăn, wăr təjjən a-wen. Măssinăɣ, wădden inəmmuttan a-s ămoos
Măssinăɣ, ămoos-t i-wi əddărnen.»
33 Ijrăẓ a-wen-dăɣ issăɣra Ɣisa i-tamətte ta has-tăsijădăt.

Alămăr wa ufăn
(Marqəs 12:28-34; Luqa 10:25-28)

34 Ǝslăn kăl-faris i-əmmək wa s-ăssoḍăf Ɣisa kăl-sadus imawăn-năsăn
ɣas, əžžəmmăɣăn-dd əntăneḍ-dăɣ săr-s.
35 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-săn n-ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt, ija i-Ɣisa asəstan dăɣ-
otas irrum-net.
36 Inn'-as: «Ălɣalim, ma ămoos ɣur-Măssinăɣ alămăr wa ojărăn?»
37 Inn'-as Ɣisa: «Alămăr wa ojărăn da:
‹Ad-tărhəd Emăli-năk Măssinăɣ s-ulh-năk imda,
tărhəd-t s-iman-năk əmdan,
tărhəd-t s-tayətte-năk iket-net.›
38 Ǝnta-den-dăɣ alămăr wa ăzzarăn dăɣ-alămărăn, ənta daɣ a ojărăn dăɣ-
alămărăn.
39 Ill'-ee daɣ wa s-əssin wărăn dăr-s iẓley:
‹Ad-tărhəd ănhăraj-năk s-əmmək wa s-tărhed iman-năk.›
40 Alămărăn-win-dăɣ n-əssin a iṭṭafăn a-wa innă alămăr n-Măssinăɣ d-a-
wa ənnăn ănnăbităn iket-net.»

Ɣisa Ălmasex, ojăr tumast n-ahăya n-Dawəd
(Marqəs 12:35-37; Luqa 20:41-44)

41 Inhăy Ɣisa ažəmmăɣ wa fălla-s dd-jăn kăl-faris ɣas, issəstăn-tăn, inn'-
asăn:
42 «Ak ma tordam, Ălmasex, mi iqqal? Mi s-ămoos Rure-s?» Ǝnnăn-as:
«Dawəd.»
43 Inn'-asăn Ɣisa: «Kunta Ălmasex rure-s n-Dawəd, adiš, mafăl has-
ijanna Dawəd s-măjrăd ija Unfas Šăddijăn dăɣ-emm-net: ‹Emăli?›
44 Dawəd en-dăɣ a imməjrădăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn, innă:
‹Inna Emăli Măssinăɣ i-Emăli-nin:
Ǝyyăw, ɣayəm daw-aɣil-in
har ăjăɣ išənja-năk daw-iḍarăn-năk.›

45 Ɣas kunta Dawəd iman-net iɣarr Ălmasex s-isəm ‹Emăli›, əndek əmmək
wa s-ăddoobăt ad-umas rure-s?»
46 Wăr tăn-ijješ ere t-ikfan ălwižab n-asəstan-wen-dăɣ hasăn-ija; ijrăw
dăɣ-săn ălɣafyăt ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ăbas t-illa-i dăɣ-săn ihălăn asəstan-net
ḍarăt-a-wen.

23

Issəḍlăm Ɣisa ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris
(Marqəs 12:38-39; Luqa 11:43, 46; 20:45-46)

1 Iḍkăl Ɣisa măjrăd ḍarăt-a-wen, imməjrăd i-tamətte d-inəṭṭulab-net,
innă:
2 «Ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris a iwar ăttăfăssir n-Ăṭṭăwrăt ta n-Mosa
i-ăddinăt.
3 Tamašalăt a-wa hawăn-jănnen iket-net, măšan, he kăwăneḍ, wăr
təttəlălăm ijităn-năsăn făl-a-s a-wa jănnen, wăr-oher hărăt d-a-wa tajjăn.
4 Tajjăn fărəḍăn n-Măssinăɣ ăẓuk sawarăn iẓerhan n-ăddinăt,
šahăššalăn-tăn amišəl-năsăn, a-s ija a-wen, wăr tăn-iha ad-hasăn-ilalăn
s-aggay-năsăn wăla-dăɣ s-emm n-assəkăḍ.
5 A-wa tamašalăn iket-net, i n-təssəba ɣas n-ad-tăn-in-əjrăhăn ăddinăt,
šallăjăn ikətban ojărnen wi n-ăddinăt, tajjăn isəlsa ăhobătnen,
6 ărhan taɣimit dăɣ-idăggan wi ănnuflăynen dăɣ-imjora d-ihănan n-
ăddin wi n-kăl-Ălyăhud,
7 ijraẓ-asăn ad-hasăn-tajjăn ăddinăt isofan dăɣ-tišărriten, titwăɣrin s-
isəm: ‹Ălɣalim, ălɣalim!›
8 Kăwăneḍ, wăr jem a-wen, wăr tărḍem titwăɣrim s-isəm: ‹Ălɣalim› ed
Ălɣalim-năwăn, iyyăn ɣas, kăwăneḍ, ayətmatăn a tămoosăm.
9 Wăr tăɣrem ăwadəm wăl' iyyăn s-isəm ‹Abba› ed Abba iyyăn ɣas a
lam, a t-ămoosăn, Abba-năwăn wa ihăn išənnawăn.
10 Wăr tărḍem ɣarrăn-kăwăn ăddinăt s-isəm: ‹Ămănokal›, ed wăr lem
ar iyyăn n-Ămănokal, a t-ămoosăn: Ălmasex.
11 Wa ojărăn dăɣ-wăn, umaset akli n-imidiwăn-net.
12 Ere iḍkălăn iman-net-dăɣ, ad-irəs măšan, wa ăsrăsăn iman-net, ad-t-
iḍkəl Măssinăɣ.»

Iməskay kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
(Marqəs 12:40; Luqa 11:39-42, 44, 47-51; 20:47)

13 «Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn
yaden! Ǝnhəywăt ɣas, kăwăneḍ a itiṭəbbun Təmmənəya n-Măssinăɣ i-
ăddinăt; ălwăxla, a-s wăr tăt-təjjəšăm, ăddinăt daɣ wi ărhanen ujəš-net,
gaddălăm-asăn s-a-wen.
[
14 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn
yaden! Kăwăneḍ a itihăɣăn a-wa ihăn ifassăn n-tinuḍăfen, tajjăm
imaddăn šəjrootnen i-ad-kăwăn-in-əjrăhăn ăddinăt, ilkam dăɣ-wăn
ăššăreɣa səmmăn.]
15 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn
yaden! Wăr t-illa edăgg wăr təkkəm făll-ăkall wăla făll-aman i-ad-dăɣ-
s dd-təjrəwăm ăwadəm iyyăn ɣas jăm dăɣ-ăddin-năwăn măšan, igdăh-
as ɣas ad-hawăn-ilkəm i-ad-t-səmmuttəyăm, umas, u-žohănnăma s-tojăr
ămăra tăllăbăst ta ija ta jăm s-əssin ihăndăggan.

16 Iməskay kăwăneḍ-i n-imalwayăn dărɣalnen. Jannem: afăl ihăḍ
ăwadəm s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, wăr t-iwer ărkăwăl n-tahuḍe-net
măšan, afăl ihăḍ s-orăɣ wa t-ihăn, iwar-t ărkăwăl n-tahuḍe ta ija.
17 Tidət-dăɣ a-s irmas-kăwăn iba n-tayətte, dărɣalăm. Ajăn, ehăn n-
ămudd wa măqqărăn, ma iẓlay d-orăɣ wa t-ihăn? Wădden təšədje-ta-dăɣ
ija ehăn n-ămudd, a dd-torăwăt əlləllu wa ija orăɣ wa t-ihăn?
18 Jannem daɣ: ere ihăḍăn s-isəm n-edăgg wa n-tikutawen, wăr t-iwer
ărkăwăl n-tahuḍe-net măšan, afăl ihăḍ s-takute-ta tənsăt făll-edăgg-en,
iwăr-t ărkăwăl n-tahuḍe ta ija.
19 Iməddorɣal yaden! Ajăn wădden tihusay n-edăgg wa n-tikutawen a
ăshăsken takute ta fălla-s isănsa ăwadəm.
20 Tidət a-s ere wa ihăḍăn s-isəm n-edăgg wa n-tikutawen, ihăḍ daɣ s-a-
wa fălla-s insăn iket-net,
21 wa ihăḍăn daɣ s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, adiš, Măssinăɣ-i n-
Măssi-s n-ehăn-en a ihăḍ.
22 Wa ihăḍăn s-išənnawăn, wădden tasăqqimit ta făll-ăminakăl
Măssinăɣ a-s ihăḍ, Măssinăɣ iman-net a ihăḍ.

23 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn
yaden! Hakkăm s-iqqud a-wa ămoosăn tămukăst-năwăn dăɣ-wăla
ənnăɣnaɣ d-ăkamən d-tiyəššawen-ti iyyăḍnen măšan, tăsisăndărăm dăɣ-
amišəl n-a-wa ifrăḍ alămăr dăɣ-isălan n-ălɣădalăt n-ulh, d-tăhanint, d-
immun s-Măssinăɣ; hărătăn-win-dăɣ a-s ănihăjja a-s təssəntăm săr-săn,
səlkəmăm-asăn amišəl n-wi iyyăḍnen olăɣnen.
24 Imalwayăn dărɣalnen a tămoosăm, šănšašăm a-wa săssăm i-ad-wăr
dăɣ-s dd-itaɣiməy wăla ešš iyyăn ɣas uhən-dăɣ, a-wa hin-sitrəjjim dăɣ-
tisatten-năwăn, ogdăh d-amnəs təmɣăre.

25 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn
yaden! Kannăm ašəšdaj n-afălla n-karatăn d-ikassăn-năwăn, a-s ija a-wen,
ammas n-ulhawăn-năwăn, ixla; šašdajăm tiɣəswen-năwăn, a-s ija a-wen,
ammas n-ulhawăn-năwăn, wăr-iḍney ar tikra d-əwwəli.
26 Ya kăl-faris-i n-iməddorɣal, sirədăt ammas n-karatăn d-ikassăn-
năwăn i-ad-išdajăn təzzar, ad-saradăm afălla-năsăn.

27 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn
yaden! Tolăhăm ɣas d-tiẓəska wăššarnen s-ăshăskăt ăwadəm afălla-
năsnăt, a-s ija a-wen, ammas-năsnăt, wăr t-iha ar iɣăsan n-măɣsoy d-
mărkăhaw isamăḍasăn.
28 Ǝnta-den-dăɣ a-wa dăr-toolăhăm; saknem ăddinăt ălmăt a-s
tăɣdalăm, a-s ija a-wen, ammas n-ulhawăn-năwăn, wăr-iḍney ar
təlmənufăɣa d-tăxărme.

29 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ălmunafeɣăn
yaden! Kăwăneḍ a salmadnen ăddinăt s-idăggan wi dăɣ-əẓkăn ănnăbităn,
sahaskem iẓəkwan wi n-imaɣdalăn wi n-ibda ăba;
30 išl'-iwăn a-wen-dăɣ măšan, jannem: ‹Ǝnnăr nəzzaɣ dăɣ-ăzzăman n-
abbatăn-nănăɣ, wăr dăr-săn nətumas imăjjan n-iman n-ănnăbităn-wi s-
əssănɣălăn ašni-năsăn.›
31 Jannen a-wen-dăɣ uhən-dăɣ wăr hin-təjrehăm a-s asətbat ɣas a tajjăm
n-a-s, tămoosăm ihăyawăn n-abbatăn-năwăn-wi janen iman n-ănnăbităn.
32 A-wa əssəntăn abbatăn-năwăn ɣas a hin-samdem.
33 Taššălen a tămoosăm, wăr təẓleyăm d-tanăɣwăt. Lăɣătăt-ahi ɣas
əndek əmmək wa s-mad-tăɣləsăm dăɣ-žohănnăma?

34 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl săr-wăn-in-ăšimăšălăɣ hărăt dăɣ-
ănnăbităn d-iməssorha d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-təjəm iman n-iyyăḍ,
təṣləbăm iyyăḍ, təjəm tiwit s-ibărtăkăn dăɣ-iyyăḍ dăɣ-ihănan n-ăddin-
năwăn, tăqquzzəbum iyyăḍ s-aɣrəm-aɣrəm
35 i-ad-dăɣ-wăn əḍmənăn iman n-e d t-illăm ămaɣdal s-jam iman-net
bănnan făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ɣur-ašni n-Xăbălla wa n-ămaɣdal ăba
hundăɣ har ašni n-Zăkărya wa n-ăgg Bărăyka-i s-ătwăjjăn iman-net jer-
edăgg wa šăddijăn ihăn ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-edăgg wa dăɣ-
raqqănăt tikutawen.
36 Ăsidătteɣ-awăn a-s ăddinăt-win-dăɣ ăba, əḍmanăn iman-năsăn dăɣ-
kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ.»

Tahăla n-Ɣisa făll-Yărussălam
(Luqa 13:34-35)

37 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Yărussălam, ya Yărussălam! Tamăskoyt
kămm-i tăjjăt iman n-ănnăbităn, hakkăd sămmăjori n-tihun inəmmušal
wi săr-m dd-ăšmašăl Măssinăɣ, əndek ɣas a-wa-dăɣ wăr jeɣ dăɣ-utăr n-
asdu n-imuzăɣăn-năm šund a-wa tăjj tekăzzit i-ikărtăn-net daw-tafriwen-
net măšan, təssəndărăm-ahi.
38 Ămăra, ənhəywăt, isălan əmdăn, ad-kăwăn-ăyy Măssinăɣ d-iman-
năwăn, umas ehăn-năwăn timšar.
39 Ăssiilmădăɣ-kăwăn, wăr t-ih’ ăššăk a-wen, ăbas ilkam ad-hi-
tənhayăm hundăɣ har ašăl wa d-mad-taləsăm tənna n-a-s: ‹Naməlet wa
dd-osăn s-isəm n-Emăli!› »

24

Terăẓẓe n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Marqəs 13:1-2; Luqa 21:5-6)

1 Ălwăqq wa d-ifăl Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ohăẓăn-t-dd
inəṭṭulab-net, ăddoqqen-as tihusay n-akăros wa ija ehăn n-ămudd wa
măqqărăn.
2 Islă i-təmmal ta tăjjăn i-ehăn-en ɣas, inn’-asăn: «Wădden hannăyăm
tihusay n-edey-wa-dăɣ? Ăsidătteɣ-awăn a-s ilkam ašăl d-wăr mad-dăɣ-
s dd-tăqqayəm wăla-dăɣ tăhunt tiyyăt warăt tamidit-net ed, ad-ăttăɣtăɣ
iket-dăɣ-net.»

Išmal n-sămdo
(Marqəs 13:3-23; Luqa 21:7-24; 17:22-24)

3 Ikkă Ɣisa ḍarăt-a-wen taḍaɣt ta tăssidwălăt ihəškan wi n-əzzăytun,
ăqqima. Ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as dăɣ-tenere n-iman-năsăn:
«Ălɣalim, lăɣăt-anăɣ, hărătăn-win-dăɣ s-tənned, əmme d-mad-əjən?
Ǝkkəs-anăɣ dăɣ-taɣdărt n-išmal n-uɣəl-năk d-tăməddawt n-ăddunya.»
4 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn’-asăn: «He kăwăneḍ, ăjăt ənniyăt; wăr
kăwăn-išăšket ăwadəm wăl’ iyyăn
5 făl-a-s, ad-kăwăn-dd-asən ăddinăt ăjjootnen ăwwaynen isəm-in, ănn
hak iyyăn dăɣ-săn: ‹Năkk a-s Ălmasex›, šiškən s-a-wen-dăɣ ăddinăt
ăjjootnen.
6 Ad-təsləm i-isălan n-imjărăn d-măhewəl n-imjărăn, wăr tăxwelăm ed
ilzam ad-ăj a-wen măšan, sămdo n-ăddunya ənta, wăr-ija hărwa.
7 Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl amidi-net, ăj laẓ, iškəḍkəḍ
ăkall dăɣ-idăggan ăjjootnen,

8 sănto n-tăməddawt n-ăddunya ɣas a-wa, olăh d-sănto n-tiẓẓurt ta
rămmăsăt tamăḍt s-išwar təjraw eɣăf-net.
9 Ad-kăwăn-ăqqəzzəbun ăddinăt, əjən iman-năwăn kərəf, akəḍnăt
dăr-wăn tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăn-
iwarăn.
10 Ad-təjməḍ tuksəḍa n-Măssinăɣ ulhawăn n-i ăjjootnen dăɣ-wăn,
tənmăɣdărăm jer-iman-năwăn, tənməkyəḍăm jer-iman-năwăn,
11 asən-dd ănnăbităn n-bahu ăjjootnen, šənnəməšrəyăn ăddinăt
ăjjootnen.
12 Ad-ăj iba n-iqqud təmɣăre ta-dăɣ făl ad-tismaḍ tărha n-Măssinăɣ dăɣ-
ulhawăn n-ăddinăt ăjjootnen
13 măšan, ere wa ăkoyădăn dăɣ-alkum-hahi dăɣ-immun-net har ašăl wa
d-imda a-wen-dăɣ iket-net, ad-iɣləs.
14 Ad-ətwəjjən isălan n-Ălənžil n-Təmmənəya n-Măssinăɣ i-tiwsaten
n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt i-ad-əslənăt i-isălan-win-dăɣ təzzar, təmdəw
ăddunya.»

Erk ăzzămanăn wi dd-malənen

15 Inna Ɣisa daɣ: «Afăl ašăl wa d-tənhăyăm ănabxas wa n-eməkkărekăḍ
s-innă ănnăbi Danyăl har dd-ijjăš edăgg wa šăddijăn ihăn ehăn n-ămudd
wa măqqărăn ad-t-isamăḍas, [ašăl-en, ăwadəm wa iɣarrăn isălan-wi-dăɣ,
ijrăhet ălmăɣna-năsăn!]
16 Ašăl-en, wi hănen teje ta n-Ălyăhudəyăt, jawăḍnet dăɣ-azzal s-ašrut
wa n-iḍaɣăn;
17 wi dd-ogăẓ ašăl-en əwarăn afălla n-ihănan, wăr dd-təzəbbutnet i-ad-
əḍkəlăn a hasăn-ihan ammas n-ehăn, jawăḍnet dăɣ-azzal.
18 Wi dd-ogăẓ ašăl-en han išəkraš, wăr dd-tăqqălnet ḍara-săn i-ad-
əḍkəlăn isəlsa-năsăn.
19 Timəskay tiḍeḍen ti mad-ijrəw ašăl-en-dăɣ lanăt ənniyăt meɣ
siḍuḍnăt, ed ad-tăẓẓăwăt talɣa-năsnăt.
20 Əttărăt dăɣ-Măssinăɣ ad-wăr itəmzəyyit ajiwəḍ-năwăn d-ăzzăman wa
n-akăsa meɣ tajrəst meɣ d-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
21 Ăzzăman-en, ad-tăj tissust tăssuksăḍăt s-ad-dd-tăxlăk ăddunya-dăɣ,
wăr kăla ătiwănhăy šund ənta făll-ărori n-ăkall; ad-təmdəw ăddunya daɣ,
wăr-ilkem ad-ija a dăr-s olăhăn.
22 Afăl wăr-ifneẓ Măssinăɣ dăɣ-tăqqăn n-tisnant ta hăt išilan-en-dăɣ,
wăr t-illa ere madăn-iɣləs; măšan ad-išəkšəl Măssinăɣ tăqqăn n-tiẓẓurt-
ten-dăɣ dăɣ-təssəba n-ăddinăt wi ăsnăfrăn i-əlɣəllas.
23 Dihen, afăl hawăn-innă ăwadəm: ‹Ənhəywăt-t-ak Ălmasex, ənta da›
meɣ: ‹Ənta den›, wăr t-təflesăm.
24 Ad-dd-asən ălmasexăn n-bahu d-ănnăbităn n-bahu, əjən ijităn d-
hărătăn ăssuksăḍnen, šiškən ənnăr ămmukkăn a-wen wăla ăddinăt wi
ăsnăfrăn Măssinăɣ.
25 He kăwăneḍ, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt hărwa wăr jen hărătăn-win-
dăɣ.
26 Ere hawăn-innăn: ‹Ənhəywăt, Ălmasex wa n-Ămaɣlas, osă-dd, iha
tenere-ta›, wăr təkkem dihen; meɣ daɣ afăl hawăn-ătwănna: ‹Ih’ ehăn
iyyăn dihen›, wăr t-təflesăm.
27 Ăgg-ăgg-adəm, ad-alăh ass-net d-essam-i s-e-d issăm dăɣ-emăynăj, ad-
itwənhəy asmăɣmăɣ-net dăɣ-atăram.
28 Dihad t-təlla tamăɣsoyt, ad-itajj ellay.»

Uɣəl n-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 13:24-27; Luqa 21:25-28)

29 Ăssewăḍ Ɣisa făll-a-wen, innă:
« ‹Təmda ɣas tisnant n-išilan-win-dăɣ,
ad-əlsənăt tihay tăfukt,
iba təmălle n-ewăr;
ətrəkken-dd etran,
ənhəynəhəyăn iməṣṣuha wi hănen išənnawăn.›
30 Ălwăqq-wen-dăɣ, a dd-e-tənfiləl tamătart ta sălmadăt s-ass n-Ăgg-ăgg-
adəm dăɣ-išənnawăn, ad-šoršənăt tiwsaten ti wărnen ărori n-ăkall, ad-t-
ənhəynăt, imal-dd, inay tijărăken, təlkam-as tărna-net d-ălxurmăt-net.
31 Dihen, ad-išəmmišəl ănjălosăn-net i-ad-săhəḍăn tăsinsăɣt s-afălla,
sədwən-dd săr-s e d t-illăm ere ăsinăfrăn Măssinăɣ dăɣ-e d t-təllăm
tamdujt, səntən dăɣ-ašrut iyyăn, səmdəwăn-dd s-ašrut wa iyyăḍăn.»

Ăjăt ənniyăt
(Marqəs 13:28-31; Luqa 21:29-33)

32 «Səjrăhăt ɣas əmmək wa s-idaggăl ašar: wădden e-d t-tənhăyăm a-s
dd-inšăr har lămmeḍăn ifărketăn-net, ad-tənnəm, os'-anăɣ ăzzăman wa
olăɣăn;
33 əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl tənhăyăm išmal-wi-dăɣ s-hawăn-ənneɣ
har jăn, adiš əlmədăt a-s Ăgg-ăgg-adəm, ohăẓ-dd uɣəl-net, os'-iwăn făw.
34 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr-e takəy əzzurəyăt-ta-dăɣ, wăr jen hărătăn-
win-dăɣ s-hawăn-ənneɣ iket-dăɣ-năsăn.
35 Ojăr tărăɣse ija ad-ib' išənnawăn d-ăkall, uhən ad-iba tənna-nin.»

Ɣaymăt tăsidăwăm i-ass n-Ăgg-ăgg-adəm
(Marqəs 13:32-37; Luqa 17:30, 34-36)

36 Innă Ɣisa daɣ ḍarăt-a-wen: «Ămăra, dăɣ-isălan n-ašăl d-ăssaɣăt
wa d-mad-əjən hărătăn-win-dăɣ, wăr t-illa ere t-issanăn; wăr t-əssenăn
ănjălosăn wi hănen išənnawăn wăla Ăgg-ăgg-adəm; Abba ɣas, a t-
issanăn.
37 Ass n-Ăgg-ăgg-adəm, ad-alăh a-wa dăɣ-s-e-ijən d-a-wa ijăn dăɣ-išilan
wi n-ănnăbi Nox.
38 Ăzzăman wa n-Nox, dat-anji wa n-ḍuf, tayăwanăn ăddinăt, sassăn,
tidubunăn, sidubunăn har ašăl wa d-ijjăš Nox turăft n-aman ta măqqărăt
s-has-innă Măssinăɣ ad-tăt-ikən.
39 Wăr t-illa a-s tăn-ha tijya-net har fălla-săn dd-oḍăn aman wi n-anji wa
n-ḍuf, olăm-tăn-in iket-dăɣ-năsăn. Šund a-wen-dăɣ ijăn a madăn-ăj ašăl
wa dd-mad-dd-ass Ăgg-ăgg-adəm.
40 Ašăl-en, ad-ăddewăn əssin meddən dăɣ-tenere, ămmăḍkăl iyyăn,
itwəyy-dd iyyăn,
41 ad-taddăhnăt sănatăt tiḍeḍen dăɣ-iyyăn edăgg, tammăḍkăl tiyyăt,
tətwəyy-dd tiyyăt.
42 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tokayăm ed wăr təssenăm ašăl n-ass n-Emăli-
năwăn.
43 Wădden kăwăneḍ iman-năwăn təssanăm a-s ənnăr issan măssi-s n-
ehăn ălwăqq wa s-t-dd-itis emăkrăḍ s-ehăḍ i-ad-ărẓ ehăn-net, iket-di, wăr-
itəṭṭəs i-ad-has-ărẓ emăkrăḍ ehăn-net.
44 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tăsidăwăm, tăɣtafăm ed, Ăgg-ăgg-adəm, ad-
dd-ass s-ăssaɣăt d-wăr fălla-s jem.

Tangalt ta n-ănaxdim wa olăɣăn d-wa n-enăllăbăs (Luqa 12:41-48)

45 Ănaxdim wa n-ămaɣdal ijrăhăn hărăt, ənta a mad-isăɣləf măssi-s təla-
net i-ad-ănnihăḍ făll-inaxdimăn-net wi iyyăḍnen, isamănsaw-tăn e-d ija
ălwăqq n-a-wen.
46 Tənḍəḍ i-ănaxdim wa mad-ijrəw măssi-s ăddunkăt dăɣ-ălxidmăt wa
dăɣ-t ija, ălwăqq s-t-dd-osa-dăɣ.
47 Ăsidătteɣ-awăn a-s ănaxdim-en, ad-t-isăɣləf măssi-s təla-net iket-net,
48 măšan, erk ănaxdim ənta, ad-ănn dăɣ-iman-net: ‹Năkk, măssi-ɣ,
ăhoja-hin făll-i, ăbas dd-iqqal›,
49 ad-iḍannăy imidiwăn-net wi iyyăḍnen tiwit, itatt, isass ənta d-
imăswan n-əlxəmăr,
50 ănaxdim-wen, ilkam ad-t-dd-iɣdăr măssi-s dăɣ-ašăl d-ăssaɣăt d-wăr
făllа-s ija, ilməd s-erk əššăɣəl wa t-išlăn a ija a-wa-dăɣ,
51 afăl t-dd-osa, ad-t-iqquzzəbət, isărtəy-t d-ălmunafeɣăn dăɣ-tihay ti n-
ajăma wăr-iha ar tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.»

25

Tangalt ta n-timawaḍen

1 Ija Ɣisa i-ăddinăt tangalt tiyyăt daɣ dăɣ-hasăn-innă: «Təmmənəya
ta n-Măssinăɣ, tănifăqqa d-mărawăt timawaḍen wăren əzzey meddən
əḍkălnen tiftəl-năsnăt s-ehăḍ i-ad-əlkəḍnăt i-ămaẓlay s-edăgg-wa-dăɣ
ităjj aẓli.
2 Səmmosăt dăɣ-timawaḍen-tin-dăɣ, ijraw-tănăt iba n-tayətte,
səmmosăt ti iyyăḍnen, timəssorha.
3 Ălwăqq wa d-gilləwnăt, əḍkălnăt ti ijrăw iba n-tayətte tiftəl-năsnăt
măšan, wăr dăɣ-snăt jenăt aman n-kărănžil hasnăt-əgdăhnen.
4 Ti n-timəssorha əntănăteḍ, jănăt aman dăɣ-butəlăn s-edes, ăwwăynăt-
tăn.
5 Ad-simăqqulnăt ya ḍarăt a-wen i-ămaẓlay. Tăqqălnăt-as, tăqqălnăt-as
har ălḍăšnăt, ilɣăd-tănăt-in eḍəs iket-năsnăt.
6 Šămad igl’ ehăḍ ad-ija eɣări innăn: ‹Ămaẓlay ya, iwwăḍ-dd, səlkəḍăt-
as.›
7 Ənkărnăt-dd timawaḍen iket-năsnăt, əḍkălnăt tiftəl-năsnăt.
8 Əggădnăt-dd ti ijrăw iba n-tayətte, ənnănăt i-ti n-timəssorha:
‹Năkkănăteḍ ya, tiftəl-nănăɣ, išwar ămmutnăt, ăkfəmăt-anăɣ-dd hărăt
n-aman.›
9 Ənnănăt-asnăt ti n-timəssorha: ‹A făw, wăr năddobăt ed a-wa nəṭṭaf
dăɣ-aman, wăr hanăɣ-igdeh iket-nănăɣ, ăkkəmăt u-mamăla, žănšəmăt-dd
aman i-iman-năkmăt.›
10 Əglănăt i-ad-dd-žənšənăt aman, osă-dd ămaẓlay ḍara-snăt.
Ănmăjjašnăt dăr-s ti n-timəssorha ăsdăwnen i-a-wen, ammas n-ehăn
təzzar, ăṭṭubben ishar n-edăgg.
11 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, əqqălnăt-dd ti ijrăw iba n-tayətte, ad-
takăwkawnăt ashăr, jannenăt: ‹Măndam, măndam! Arr-anăɣ-in emm
n-ehăn.›
12 Măšan, inn’-asnăt măssi-s n-edăgg: ‹Ălɣafyăt-năkmăt, wăr kămăt-
əzzeyăɣ.› »
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt
tokayăm ed wăr təssenăm ašăl wăl’ ăssaɣăt wa s-dd-mad-dd-ass Emăli.»

Tangalt ta n-isuf wi ităjj Măssinăɣ
(Luqa 19:11-27)

14 Olăs daɣ Ɣisa, innă: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tănifăqqa d-isălan
n-ăhaləs iyyăn dd-ijjăš ənniyăt n-asikəl, ăssawăḍ tekle ɣas, issăɣră-dd in-
axdimăn-net, ij' ehăre-net iket-net jer-ifassăn-năsăn i-ad-săr-s ăxdəmăn;
15 ikf'-iyyăn səmmos ibəlɣan n-orăɣ, wa iyyăḍăn, ikf'-e əssin ibəlɣan,
wa s-kăraḍ, ikf'-e iyyăn n-ablăɣ; hak iyyăn-dăɣ, ikf'-e s-a-wa dăr-togdăh
tardast-net təzzar, ăssokăl.
16 Šik-dăɣ a-s hin-ămmummălăt wa n-səmmos ibəlɣan, orăɣ-net, irbăx
fălla-s səmmos ibəlɣan iyyăḍ.
17 Wa n-əssin daɣ, ija šund a-wen-dăɣ, irbăx făll-wi-net, əssin iyyăḍ daɣ.
18 Wa n-iyyăn n-ablăɣ n-orăɣ, iglă, iɣăš-as anu, təzzar inbăl dăɣ-s a-wa
t-ikfa măssi-s.
19 Ăhoja-hin măssi-săn dăɣ-asikəl har ašăl wa dd-iqqăl; osă-dd ɣas, iɣră-
dd inaxdimăn-net i-ad-has-əjən ălmeḍan n-a-wa tăn-issăɣlăf.
20 Os-e-hi-dd wa n-səmmos ibəlɣan n-orăɣ, ăwway daɣ səmmos ibəlɣan
wi dd-irbăx; inna i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, səmmos ibəlɣan n-orăɣ wi hi-
təssăɣlăfăd, əntăneḍ da, ărbăxăɣ-dd fălla-săn səmmos iyyăḍ.›
21 Inn'-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn ha tafləst a tămoosăd;
šămad h'-ik tafləst dăɣ-a-wărăn əjjət, adiš ad-kăy-săɣləfăɣ a ăjjeen. Ǝyyăw
ɣayəm edes-in, ad-nahăr tedăwit ta jeɣ.›
22 Osă-dd ḍarăt-a-wen wa n-əssin ibəlɣan n-orăɣ, inna i-măssi-s:
‹Măssi-ɣ, əssin ibəlɣan-wi hi-təssăɣlăfăd, ărbăxăɣ-dd fălla-săn əssin
iyyăḍ.›
23 Inn'-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn ha tafləst a tămoosăd;
šămad h'-ik tafləst dăɣ-a-wărăn əjət, adiš ad-kăy-săɣləfăɣ a ăjjeen. Ǝyyăw
ɣayəm edes-in, ad-nahăr tedăwit ta jeɣ.›
24 Išrăy-dd wa n-iyyăn n-ablăɣ, innă i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, əssanăɣ a-s
kăyy emăṣṣehi a tămoosăd, tijlubud a wăr tăddomed, tiləyəd ašəkrəš dăɣ-
wăr tənferăd hărăt,
25 jeɣ-ak tuksəḍa-ta-dăɣ făl təgled ɣas, əgleɣ năkk-dăɣ, jeɣ anu i-ablăɣ
n-orăɣ wa hi-təssăɣlăfăd, ənbălăɣ-t dăɣ-s; ənta da, ərməs təla-năk.›
26 Inn'-as măssi-s: ‹Kăyy wa-hi, erk ănaxdim n-eməssendəd a tămoosăd!
A-s təssănăd a-s tijlubeɣ a wăr-ăddomeɣ, tiləyăɣ ašəkrəš dăɣ-wăr ənferăɣ
hărăt,
27 mafăl wăr jed aẓrəf-in dăɣ-bănk i-ad-ăttăḷḷăɣăɣ hărăt fălla-s afăl dd-
ăqqălăɣ?›
28 Inna i-ăddinăt ḍarăt-a-wen, ad-dăɣ-s ahăɣăn ablăɣ n-orăɣ wa iṭṭăf,
əkfən-t i-wa n-măraw ibəlɣan.
29 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ăwadəm wa ilăn hărăt ad-has-iwwaḍ, ijat a-wa
ila măšan, wa wărăn ila hărăt, ad-dăɣ-s ăttărmăs wăla a-wa iṭṭăf.
30 ‹Ămăra, amălɣon wa-hi, ərməsăt-t, təjrəm-t-in dăɣ-tihay ti n-ajăma
wăr iha ar tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.› »

Ăššăreɣa wa n-tilkamăt

31 Innă Ɣisa daɣ: «Ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt-
net ăddew d-ănjălosăn-net, ad-ăqqayəm făll-tasăqqaymut-net ta n-
ălxurmăt i-ad-imnukəl.
32 Ašăl-en, ad-dd-ăqqaymənăt data-s tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-
năsnăt, iẓəmmăẓləy ăddinăt s-əmmək wa s-iẓamăẓlay amăḍan tahrut i-
ad-ibḍəw tihatten d-išulaɣ.
33 Dihen, ad-ăj tihatten daw-aɣil-net, ăj išulaɣ daw-tăšalje-net.

34 Tihatten ti t-əllănen daw-aɣil-net, ad-hasnăt-ănn ămănokal:
‹Ǝyyăwmăt, kămăteḍ-i n-timəssunḍaḍ n-Abba-nin, uhənmăt təmmənəya
ta hakmăt-ăsmăjnăt Abba a dd-tăxlăk ăddunya.
35 Ašăl wa d-ălluẓăɣ, kămăteḍ a hi-ăswăyănăn, a-s ăffudăɣ, kămăteḍ a
hi-issəswăn, a-s hakmăt-ămjareɣ, tăsbărrăkmăt-ahi,
36 a-s ɣălulăɣ, təssəlsămăt-ahi, a-s ărhinăɣ, təssəfărmăt-ahi, a-s heɣ
takărmut, jămăt-ahi-dd ăsafu.›
37 Afăl inn' ămănokal a-wen-dăɣ, ad-has-ənnən imaɣdalăn wi t-əllănen
dihen: ‹Emăli, əmme d-kăy-nənhăy tălluẓăd, nəššəkš'-ik? Ǝmme d-kăy-
nənhăy tăffudăd, nəssəsw'-ik?
38 Ǝmme hanăɣ-dd-tămjared har kăy-năsbărrăk? Ǝmme d-ɣălulăd har
kăy-nəssəlsa?
39 Ǝmme d-tărhinăd meɣ əmme d-təjjăšăd takărmut har hak-in-nəja
ăsafu?›
40 Dihen, ad-hasăn-ănn ămănokal: ‹Ăsidătteɣ-awăn a-s hak ăssaɣăt d-
jăm a-wen-dăɣ i-iyyăn dăɣ-ayətma-ɣ dăɣ-ăddunya, kud-dăɣ wa ənḍărrăn
dăɣ-săn, šund năkk a-s t-jăm.›
41 Ad-dd-innăḍ ămănokal ḍarăt-a-wen s-wi wărnen tăšalje-net, ănn'-
asăn: ‹Kăwăneḍ iməlɣan ilɣan Măssinăɣ a tămoosăm, ăflăt dat-i, ăkkăt
temse ta tăɣlălăt tămmujnet i-Iblis d-ănjălosăn-net,
42 făl-a-s kăwăneḍ, ălluẓăɣ data-wăn, wăr hi-təššəkšăm; ăffudăɣ, wăr
hi-təssəswăm;
43 ămjareɣ-awăn, wăr hi-tăsbărrăkăm; ɣălulăɣ, wăr hi-təssəlsăm;
ărhinăɣ, əjjăšăɣ takărmut măšan, wăr hi-dd-jem ăsafu.›
44 Afăl hasăn-inna ămănokal a-wen, ad-has-ənnən əntăneḍ: ‹Emăli,
əmme kăy-nənhăy tălluẓăd? Ǝmme kăy-nənhăy tăffudăd, meɣ ɣălulăd,
meɣ tămijared-anăɣ-dd, meɣ tărhinăd, meɣ hed takărmut năqqim wăr
hak-nəkna hărăt?›
45 Ad-hasăn-ănn ămănokal: ‹Ăsidătteɣ-awăn a-s ed wăr jem a-wen i-
iyyăn dăɣ-ayətma-ɣ dăɣ-ăddunya, kud-dăɣ wa ənḍărrăn dăɣ-săn, šund
năkk a-s wăr t-jem.›
46 Ăywa, wi-hi əntăneḍ, ad-hin-ətwəjărăn dăɣ-tisnant ta tăɣlălăt măšan,
imaɣdalăn əntăneḍ, ad-əjjəšăn tămudre ta tăɣlălăt.»

26

Utăr n-asăɣdăr n-Ɣisa
(Marqəs 14:1-2; Luqa 22:1-2; Exya 11:45-53)

1 Ija Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, innă i-inəṭṭulab-net:
2 «Təssanăm a-s əssin išilan a hin-ăqqimănen i-ămudd wa n-Faṣka-i dăɣ-
mad-ăttărmăs Ăgg-ăgg-adəm, itwəṣləb făll-tajəttewt.»
3 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-dd-əžžəmmăɣăn imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil dăɣ ehăn n-Qayăf wa n-ămănokal n-kăl-
tikuṭawen.
4 Ănmănnakăn dihen făll-əmmək wa s-mad-săɣdărăn Ɣisa, əjən iman-
net dăɣ-ufăr
5 măšan, ənnăn, wăr-ufa ad-ăj a-wen dăɣ-ašăl wa n-ămudd i-ad-wăr təjj
tamdərwayt dăɣ-tamətte.

Tamăḍt ta təssănɣălăt aḍutăn făll-Ɣisa
(Marqəs 14:3-9; Exya 12:1-8)

6 Ămjarăt Ɣisa ašăl iyyăn dăɣ-taɣrəmt ta n-Bitanya i-ehăn n-ăhaləs s-
isəm-net Simyon wa s-kăla t-ijrăw jəri.

7 Ill'-e ɣur-s dihen-dăɣ, ăsiɣămăr dăɣ-edăgg wa n-imənsiwăn, a-s t-dd-tosa tamăḍt tăwwayăt butəl n-aḍutăn lanen ălqim ad-tăn-sanɣal făll-eɣăf n-Ɣisa.
8 Ǝnhăyăn inəṭṭulab-net a-wen, wăr hasăn-ijreẓ, ăhnăffen dăɣ-iman-năsăn ad-jannen: «Šăɣšad yaden!
9 Aḍutăn-wi-dăɣ, mafăl wăr hin-ənšən, umas ălqim-năsăn takute i-tilăqqiwen.»
10 Ilmăd Ɣisa a-wa kittəwăn, inn'-asăn: «Ma s-naxxăsăm iman n-tamăḍt-i-dăɣ? Tihusay n-hărăt, təj'-ahi-t!
11 Tilăqqiwen ya, əllanăt ɣur-wăn hărkuk, a-s ija a-wen, năkk, ilkam ad-kăwăn-ăflăɣ.
12 Asănɣal wa făll-i ja aḍutăn-wi-dăɣ, ašəšwar a dd-ja i-ăddinăt dăɣ-isălan n-ămukən n-taɣəssa-nin i-aẓəkka.
13 Ăsidătteɣ-awăn a-s edăgg dăɣ-ătwăxṭăbăn isălan n-Ălənžil dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-dăɣ-s ətwəsuɣəlăn isălan n-a-wa təja, i-ad-tăt-kittəwăn ăddinăt.»

Anu n-taɣdărt wa iɣăš Yahudəs
(Marqəs 14:10-11; Luqa 22:3-6; Exya 12:1-8)

14 Dăɣ-a-wen-dăɣ, a dd-iggăd Yahudəs Isxaryut wa n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin, ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen,
15 inn'-asăn: «Ma hi-hakkăm afăl hawăn-əssăɣdărăɣ Ɣisa?» Ăsseḍănăn-as kăraḍăt timərwen n-ărriyal n-aẓrəf, əkfăn-as-tăn.
16 Ad-itammăɣ Yăhudəs ɣur-ălwăqq-wen-dăɣ i-tašləlt s-hasăn-t-ăstărmăs.

Ămudd wa n-Faṣka
(Marqəs 14:12-21; Luqa 22:7-14, 21-23; Exya 13:21-30; 1 Kur. 11:23-25)

17 Ašăl wa ăzzarăn n-ămudd wa n-Faṣka, dăɣ-tamăkšanăt tijəlwen-ti wăr ha tăẓẓa, ənnăn inəṭṭulab i-Ɣisa: «Ălɣalim, əndek diha d-tărhed ad-nəsəssikəy imənsiwăn n-ămudd wa n-Faṣka?»
18 Inn'-asăn: «Ǝjjəšăt aɣrəm, təkkəm ehăn n-măndam, tənnəm-as, inn'-ak ălɣalim: ‹tăqqăn-in, tohăẓ-dd; ad-səssikəyăɣ năkk d-inəṭṭulab-in ămudd wa n-Faṣka dăɣ-ehăn-năk.› »
19 Jăn inəṭṭulab a-wa hasăn-innă Ɣisa, əglăn ad-siməjnun imənsiwăn wi n-Faṣka.
20 Ij' ehăḍ ɣas, ănɣăyma Ɣisa d-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin dăɣ-edăgg wa n-imənsiwăn.

Ăsfăkkăr-dd Ɣisa ămaɣdar-net

21 Tamănsawăn dihen-dăɣ a-s hasăn-innă: «Ăsidătteɣ-awăn a-s iyyăn dăɣ-wăn a hi-madăn-isəssăɣdăr.»
22 Ǝkmăn-tăn iman-năsăn a-s hasăn-innă a-wen-dăɣ, ad-has-jannen s-iyyăn-iyyăn: «Ălɣalim, ajăn năkk?»
23 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn Ɣisa: «Wa dăr-i madăn-imzəyyət iji n-ăfuss dăɣ-ăkoss, ənta a hi-madăn-isəssăɣdăr.
24 Tidət-dăɣ a-s Ăgg-ăgg-adəm, ad-t-iba ed a-wen-dăɣ a ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ dăɣ-isălan-net măšan, amăskoy ăwadəm wa t-madăn-isəssăɣdăr! Ăwadəm-en, iššăm-as-in, ad-wăr dd-ijješ ăddunya.»
25 Iggăd-dd Yăhudəs wa t-madăn-isəssăɣdăr, innă ənta-dăɣ: «Ălfăqqi-nin, ăwadəm wa s-jănned, adiš năkk?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»

Tasăktot šăddijăt
(Marqəs 14:22-26; Luqa 22:15-20; 1 Kur. 11:23-25)

26 Tattăn dihen-dăɣ a-s iḍkăl Ɣisa tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, irẓ’-
et, ăẓun-tăt jer-inəṭṭulab-net, inn’-asăn: «Uhənăt, ăkšăt, a-wa taɣəssa-
nin.»
27 Iḍkăl-dd daɣ kara han aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen, ămmoy i-
Măssinăɣ təzzar, ikf’-asăn-t, inn’-asăn: «Uhənăt, ăswăt iket-năwăn;
28 a-wa ašni-nin wa ămoosăn ărkăwăl n-tassaɣt ta tăynayăt d-Măssinăɣ.
Ašni-nin, ad-inɣəl dăɣ-təssəba n-tenăšše n-ibăkkaḍăn i-ăddinăt ăjjootnen.
29 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, wăr-ilkem ad-əsweɣ ad-dd-ijmaḍăn ara n-
lăɣnăb hundăɣ har ašăl wa d-mad-aləsăɣ năkk d-kăwăneḍ tesăse-net, s-
ălxal ăynayăn dăɣ-Təmmənəya ta n-Abba-nin.»

Ilkam ad-ikkuddəl Bəṭrus Ɣisa
(Marqəs 14:27-31; Luqa 22:31-34; Exya 13:36-38)

30 Ăwwăy Ɣisa d-inəṭṭulab-net isuhaɣ n-təmmal n-Măssinăɣ dd-əzjarnen
əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur, əglăn ḍarăt-a-wen, əkkăn taḍaɣt ta tăssidwălăt
ihəškan wi n-əzzăytun.
31 Ǝwwăḍăn-in dihen ɣas, inn’-asăn: «Xorəzzəma wa-hi madăn-irməs,
ad-dd-arəw akuddəl-năwăn hahi ehăḍ-i-dăɣ, tăjawăḍăm iket-dăɣ-năwăn,
təyyəm-ahi-dd năkk ɣas făl-a-s iktab dăɣ-əlkəttab a-s:
‹Ad-əwətăɣ amăḍan, iba-t,
ămmăhăšnăt tihatten iket-năsnăt.› »
32 Inn’-asăn daɣ: «Afăl dd-ənkărăɣ jer-inəmmuttan, ad-hawăn-izarăɣ s-
teje ta n-Galila.»
33 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Năkk iman-in, kud ăjewăḍăn
imidiwăn-in wi iyyăḍnen iket-năsăn dăɣ, wăr mad-ăjawăḍăɣ, ăyyăɣ-kăy,
făw!»
34 Inn’-as Ɣisa: «Ăsidătteɣ-ak a-s wăr mad-ăj ekăz kăraḍ iɣoran ehăḍ-i-
dăɣ s-wădden tăkkudəlăd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.»
35 Inn’-as Bəṭrus: «Năkk ɣas, kud-dăɣ tamăttant a tihrăɣ dăr-k, wăr
kăy-mad-əkkuddəlăɣ.» Abăraj-wen-dăɣ ija Bəṭrus, a jăn daɣ inəṭṭulab wi
iyyăḍnen iket-dăɣ-năsăn.

Ăssaɣăt wa ikkăs Ɣisa dăɣ-ašəkrəš wa n-Žătsămmani
(Marqəs 14:32-34; Luqa 22:39-46)

36 Ăddew dăr-săn Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ašəkrəš iyyăn iknan asədwal n-
ihəškan s-isəm-net Žătsămmani, əwwăḍăn-in ɣas, inn’-asăn: «Ɣaymăt,
tăqqəlăm-ahi diha-dăɣ, ad-ədəlăɣ Măssinăɣ, əqqəlăɣ-kăwăn-dd.»
37 Iššənkăš-in fălla-săn, ăddeew d-Bəṭrus d-məddana-s n-Zăbdi wi n-
əssin; ɣur-ăssaɣăt-wen-dăɣ, ad-t-əssəntăn iman-net təkma, ixwăl.
38 Innă i-inəṭṭulab wi dăr-ăddew: «Ărɣan iman-in, ărɣan har išwar hi-
ăba, wăr hanăɣ-ilăqqădet eḍəs.»
39 Iššənkăš-in daɣ fălla-săn a ənḍărrăn, irkăɣ, ăsḍăs timme-net ăkall,
ad-itəddal Măssinăɣ, ijanna: «Ya Abba-nin, kunta ămmukkăn a-wen-dăɣ,
səssijəj-ahi tisnant-ta-dăɣ! Hakd a-wen-dăɣ, ăjet erhet wa-năk wădden
wa-nin.»
40 Iqqăl-dd Ɣisa inəṭṭulab-net wi n-kăraḍ, ogăẓ-tăn-dd əṭṭasăn; issənkăr
Bəṭrus, inn’-as: «Ɣas kăwăneḍ, indăr-awăn wăla-dăɣ ad-dăr-i tahərəm
iyyăn n-ăssaɣăt ɣas dăɣ-wăr kăwăn-ilɣed eḍəs!

41 Ǝnkărăt, ədəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis;
ăgg-adəm, tidət-dăɣ, a-s ăsidărhăn amišəl n-a ăjjeen ăhuusken măšan,
igdal-as iba n-ăṣṣahăt n-tumast-net amišəl n-a-wa irha.»
42 Olăs-dd daɣ ăsihe wa s-əssin, iššənkăš-in fălla-săn, ad-itəddal
Măssinăɣ, ijanna: «Abba-nin, kunta wăr t-illa făw əmmək s-ăɣlăsăɣ dăɣ-
tisnant-ta-dăɣ, adiš, ăjet erhet-năk.»
43 Olăs-tăn uɣəl, ogăẓ-tăn-dd, ij'-asăn eḍəs alăɣad-wa-dăɣ făl hasăn-
indăr wăla ad-arən tiṭṭawen-năsăn.
44 Ifăl-tăn daɣ asihe wa s-kăraḍ, idăl daɣ Măssinăɣ s-əmmək-wənnin-
dăɣ.
45 Iglă, iqqăl-tăn-dd, issənkăr-tăn, inn'-asăn: «Ɣas kăwăneḍ təṭṭasăm,
sinfum hărwa? Ǝnkărăt-dd ămăra, ăssaɣăt n-atărməs-in, ohăẓ-dd. Ăgg-
ăgg-adəm, ad-itwăɣdăr, ijjəš ifassăn n-inăsbăkkaḍăn,
46 ənkărăt, ăglăt-anăɣ; os'-anăɣ wa hi-e-isəssăɣdărăn.»

Atărməs n-Ɣisa
(Marqəs 14:43-53; Luqa 22:47-53; Exya 18:2-11)

47 Wăr-issəmdă Ɣisa tənna n-a-wen-dăɣ a-s Yăhudəs, wa n-iyyăn dăɣ-
inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin da-dăɣ, ăsilăl tamətte tăjjeet dd-
ăšimašălăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil; əšlajăn
iyyăḍ tikobawen, ăwwayăn iyyăḍ iboriyăn.
48 Tamətte-ten-dăɣ, ij'-as Yăhudəs wa n-ămaɣdar tamătart dăɣ-has-inna:
«Ăhaləs wa s-hi-tənhăyăm har t-osăsăɣ dăɣ-idmarăn-in, ənta a-s Ɣisa,
ărməsăt-t.»
49 Osă-dd Yăhudəs, oɣăd iman-net s-Ɣisa, inn'-as: «Ălfăqqi-nin, jeɣ-ak
ăsafu!» Osăs-t dăɣ-idmarăn-net.
50 Inn'-as Ɣisa: «Amidi-nin, ăj ya a-wa s-dd-tosed». Toḍa tamətte făll-
Ɣisa ălwăqq-wen-dăɣ, tərmăs-t.
51 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net, ilbăy-dd tăkoba-net, ištăf-dd săr-s
taməẓẓujt n-akli n-ămănokal n-kăl-tikutawen.
52 Iɣtăl-t Ɣisa, inn'-as: «Suɣəl tăkoba-năk dăɣ-titar-net; ere iknăsăn s-
tăkoba, ad-ămmăt s-tăkoba.
53 Ăddoobeɣ teɣăre n-Abba-nin ămăra-dăɣ, afăl t-ăɣreɣ daɣ, šik-dăɣ a-
s mad-săr-i dd-išəmmišəl măraw ajhanăn n-ănjălosăn d-əssin hi-ohăɣnen
tinahăɣen
54 măšan afăl ija a-wen, əndek əmmək wa s-mad-itbat a-wa făll-i ənnăn
ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn n-Măssinăɣ.»
55 Innă Ɣisa i-tamətte ḍarăt-a-wen: «Ajăn năkk ănaɣtaf a ămoosăɣ
a-s hi-dd-takkăm d-tikobawen d-iboriyăn i-ad-hi-tărməsăm? Wădden
hannăyăm-ahi hak ašăl ăqqiimăɣ dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
saɣreɣ, mafăl wăr hi dăɣ-s tərmesăm?
56 Măšan, əlmədăt a-s a-wa ijăn iket-net, ija i-ad-itbət a-wa ənnăn
ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn.» Ăjewăḍăn inəṭṭulab-net iket-năsăn, oyyăn-
t-dd ənta ɣas jer-išənja-net.

Tebădde n-Ɣisa dat-ăššăreɣa wa măqqărăn
(Marqəs 14:53-65; Luqa 22:54-55, 63-71; Exya 18:12-14, 19-24)

57 Təlwăy tamətte ta tərmăsăt Ɣisa s-Qayăf wa n-ămănokal n-kăl-
tikutawen-i s-a-s ităjj a-wen-dăɣ ăžžimmăɣăn ɣur-s ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-inušămăn n-Iṣrayil.

58 Tamətte-en, ij'-as-dd Bəṭrus alkum šəjren har təjjăš ammas n-ăɣalla
n-ehăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen; osă-dd Bəṭrus, ijjăš ənta-dăɣ, igla
ăqqima edes i-gărdităn, ad-isimăqqul i-ajilal n-tanfust-ta-dăɣ.
59 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-Sinhidrin† wi tirənen
ăššăreɣa iket-năsăn, ad-tammăɣăn i-tajuhe n-bahu ənnăn făll-Ɣisa i-ad-t-
siḍəwăn dăɣ-ăššăreɣa, sənnəhəjjən-t d-tamăttant;
60 ənnăn fălla-s bahutăn ăjjootnen măšan, wăr tăn-iha a ibdadăn făll-
hărăt. Ǝggădăn-dd əssin ăddinăt ăjjəyhnen s-bahu,
61 ad-jannen: «Ăhaləs-i-dăɣ, năjjəyha a-s inna, ăddoobăt ad-ănd ehăn n-
ămudd wa măqqărăn n-Măssinăɣ, idəy-dd iyyăn ăynayăn dăɣ-edăgg-net
dăɣ-kăraḍ išilan.»
62 Isl' ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen ɣas, ihă-dd ibdad, imməjrăd,
innă i-Ɣisa: «Ma tənned dăɣ-a-wa fălla-k itawănnen? Măjrăd!»
63 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Inn'-as ămănokal n-kăl-tikutawen ălwăqq-
wen: «Jarăɣ-kăy s-idəm n-Măssinăɣ-i iddărăn, lăɣăt-anăɣ kunta kăyy a-s
Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ.»
64 Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn; ăssiilmădăɣ-kăy daɣ a-s
ɣur-ašăl-i-dăɣ, ad-tənhəyăm Ăgg-ăgg-adəm, ăqqiima daw-aɣil n-Wa ilăn
tărna iket-net, taləsəm-t daɣ ahănay, iqqal-dd, ifal-dd išənnawăn, inay
tijărăken.»
65 Isl' ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen-dăɣ ɣas, ijjăš-t ălhăm, wa-dăɣ
făl, irmăs err n-erăswăy-net, ăsɣărrawăt-t făll-iman-net, innă: «A-wa
ăskafăr, wădden sallăm-as a-s ăskafăr; ma nətajj i-tijuhawen daɣ? Igdăh-
anăɣ a-wa dăɣ-inna meɣ ma tənnăm?»
66 Ǝnnăn-as: «Wa ənta, ănihăjja d-tamăttant!»
67 Ad-fălla-s situfăn, dabbăɣăn-as, ḍaẓẓăn dăɣ-s iyyăḍ,
68 jannen-as: «Ǝyyaa Ălmasex, luləy ya, tăllăɣed-anăɣ mi hak-istăɣăn?»

Akuddəl n-Bəṭrus i-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 14:66-72; Luqa 22:56-62; Exya 18:15-18, 25-27)

69 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăqqiima Bəṭrus dăɣ-təfărre n-ammas n-ăɣalla.
Tos'-e-hi-dd tănaxdimt tiyyăt, tənn'-as: «Kăyy-i-dăɣ hannăyăɣ, kăla
tăddewăd d-Ɣisa wa n-Galila?»
70 Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen dat-ăddinăt iket-năsăn, inn'-as: «Wăr-əssenăɣ
a dăɣ-hi-tăssewălăd.»
71 Innă Bəṭrus a-wen ɣas, ăškătarăš s-emm n-ăɣalla n-ehăn, tənhăy-t
daɣ tănaxdimt tiyyăt, ad-janna i-ăddinăt wi t-əllanen dihen: «Hannăyăm-
t ăhaləs-wa-dăɣ, kăla ăddew d-Ɣisa wa n-Năṣirăt.»
72 Ad-itəhhaḍ Bəṭrus išənnawăn d-ăkall, ijanna: «Ăhaləs-wa-dăɣ s-hi-
jănnem, wăr t-əzzeyăɣ.»
73 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, əkkăn-t-dd ăddinăt əbdadnen dăɣ-ammas
n-ăɣalla-en-dăɣ, ənnăn-as: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s kăyy-dăɣ, iyyăn dăɣ-ăddinăt
wi n-Ɣisa, temăslăɣt-năk iman-net a tăsdăttet a-wen.»
74 Ad-ităhhaḍ Bəṭrus, ilaqqăn iman-net siha d-siha, ijanna: «Ǝnneɣ-
awăn, ăhaləs wa s-hi-jănnem, wăr t-əzzeyăɣ.» Diha-dăɣ d-innă a-wen-dăɣ,
ad-iwăt ekăz ăɣora.
75 Iktă-dd Bəṭrus măjrăd wa s-kăla has-t-ija Ɣisa, a-s has-inna: «Wăr
mad-iwət ekăz ăɣora ašăl-i-dăɣ s-wădden tăkkuddălăd-ahi har kăraḍ
ihăndăggan.» Izjăr ḍarăt-a-wen, ad-ihall a-wa-dăɣ has-ja tisnant.

† **26:59 26:59** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

27

Tebădde n-Ɣisa dat-Bilatəs
(Marqəs 15:1; Luqa 23:1-2; Exya 18:28-32)

1 Ăffăw ɣas, əžžəmmăɣăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-
Iṣrayil, əṭṭăfăn iyyăn n-emm dăɣ-isălan n-iji n-iman n-Ɣisa,
2 ərmăsăn-t, jăn dăɣ-s tišəm təzzar, əlwăyăn-t s-Bilatəs wa n-gəfăr.

Imməntăl Yăhudəs i-iman-net
(Ijităn 1:18-19)

3 Inhăy Yăhudəs-i t-issăɣdărăn a-s ăššăreɣa n-tamăttant a əɣtăsăn i-Ɣisa
ɣas, ămmujrăẓ a-wa ija; ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-
Iṣrayil, ăssoɣăl-asăn kăraḍăt timərwen n-ărriyal n-aẓrəf wi t-əkfăn.
4 Os'-en-dd, inn'-asăn, «Ofeɣ abăkkaḍ, Ɣisa, wa jeɣ dăɣ-ifassăn-năwăn,
wăr t-illa a iɣšad.» Ǝnnăn-as: «Un, ma năkkul? A-wen əššăɣəl-năk.»
5 Irmăs Yăhudəs aẓrəf-ənnin, ijăr-asăn-t-in dăɣ-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn təzzar, iglă, ăsselăy aɣan, ija tărsəm dăɣ-err-net, imməntăl i-
iman-net.
6 Ǝkkəmen-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen aẓrəf wa hin-ijăr măšan,
ənnăn: «Wăr hanăɣ-xălal iji n-aẓrəf-wa-dăɣ făll-wa n-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, ed ənta a-s ătwăjjăn iman n-ăhaləs.»
7 Ǝžžəmmăɣăn dăɣ-isălan n-a-wa mad-əjən i-aẓrəf-en, ohărăn emm,
ənnăn, ad-săr-s žănšən ašəkrəš n-ăhaləs iyyăn hin-ižanšen iləkkan, i-ad-
umas edăgg-en, tiẓəska i-imăjarăn.
8 Dăɣ-təssəba n-ăddăbara-wen-dăɣ a făl har ašăl-i-dăɣ, təfărre-ten-dăɣ,
iwăr-tăt isəm: «Ašəkrəš wa n-ašni.»
9 Ămoos a-wen-dăɣ jăn a ăssitbătăn a-wa innă ănnăbi Yirmiya,† a-s innă
dăɣ-əlkəttab-net:
«Ărmăsăn kăraḍăt timərwen n-ărriyal n-aẓrəf,
ălqim-wen-dăɣ a-s t-əḍkăḍăn kăl-Iṣrayil,
ənta-den-dăɣ a-wa dăr-ăssagdăhăn ălqim n-ăgg-adəm,
10 əžžənšăn săr-s ašəkrəš wa n-i n-iləkkan
s-əmmək wa s-hi-tăn-innă Emăli.»

Ămewăy Ɣisa s-Bilatəs
(Marqəs 15:2-5; Luqa 23:3-5; Exya 18:33-38)

11 Ălwăqq wa dd-ibdăd Ɣisa dat-Bilatəs wa n-gəfăr, issəstăn-t, inn'-as:
«Ak, kăyy a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud meɣ?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-
năk, tənned-tăn.»
12 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, ad-t-
saḍlamăn siha d-siha măšan, wăr t-illa a hasăn-inna.
13 Innă gəfăr i-Ɣisa: «Ajăn kăyy, wăr səlləd i-tikunen ti făllа-k
titwənninen?»
14 Wăr t-təlla tăfert dd-təzjarăt emm n-Ɣisa, iqqăn a-wen eɣăf n-gəfăr.

Bărɣăbbas wa n-emăjj n-iman
(Marqəs 15:6-15; Luqa 23:13-25; Exya 18:39–19:16)

15 Ăzzăman-en, hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyy'-in gəfăr u-takărmut wa
dăɣ-s təttăr tamətte.
16 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ih' ăhaləs s-isəm-net Bărɣăbbas takărmut, isəm-
net iyyăn Ɣisa ənta-dăɣ, wăr t-illa ere s-wădden issan făll-terwidəma-net.

---

† **27:9** **27:9** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləăy dăɣ-isălan-net săḍisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

17 Inhăy Bilatəs tamətte-ta dd-təžžəmmăɣăt săr-s ɣas, inn'-asăn:
«Lăɣătăt-ahi, əndek jer-meddən-wi-dăɣ n-əssin wa s-tărham a hawăn-t-in-
səwwəyyăɣ? Ma tăssofăm Bărɣăbbas meɣ Ɣisa wa s-itawănna Ălmasex?»
18 Ij'-asăn Bilatəs asəstan-wen-dăɣ făl-a-s issan a-s təmɣăre n-tismiten-
năsăn ɣas a făl ăstărmăsăn Ɣisa.
19 Ăqqiima Bilatəs hărwa dăɣ-edăgg wa dăɣ-iɣattăs ăššăreɣa a-s dd-
tăšmašăl hănne-s ăwadəm săr-s i-ad-wăr-isəmtəltil iman-net d-iman n-
ăhaləs wărăn iɣšed hărăt ed tənn'-as, ənḍăhaḍ, əgdălăn-as imănăwnăwăn
n-ăhaləs-en-dăɣ eḍəs.
20 Əggădăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil,
ăšhăššălăn tamətte i-ad-təttăr dăɣ-gəfăr ad-hasăn-dd-isəwwəy Bărɣăbbas,
ămmăt Ɣisa.
21 Olăs daɣ gəfăr, inn'-asăn: «Əndek jer-meddən-wi-dăɣ n-əssin wa s-
tărham ad-hawăn-t-in-səwwəyyăɣ?» Ənnăn-as: «Bărɣăbbas.»
22 Inn'-asăn Bilatəs: «Ɣisa-š wa s-itawănna Ălmasex, ma has-e-ăjăɣ?»
Ənnăn-as iket-dăɣ-năsăn: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt!»
23 Inn'-asăn Bilatəs: «Mafăl, ma iɣšăd t-ăsiinăhăjjăn d-tamăttant?»
Ăsɣăyyăn daɣ s-ăṣṣahăt: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt.»
24 Inhăy Bilatəs a-s wăr t-illa a infa măjrăd-net ed, təssəntă tamətte
amdərway n-əššənju ɣas, iḍkăl-dd ăkoss han aman, ăsserăd ifassăn-net
dat-tamətte təzzar, inn'-asăn: «Ăhaləs-i-dăɣ ya ămaɣdal, tăjjihăm a-s wăr
dăɣ-i əḍmenăn iman-net; oyyeɣ jere-wăn dăr-s.»
25 Tənn'-as tamətte iket-net: «Əyya, nərḍa s-a-wen; əḍmənnet iman-net
dăɣ-năɣ năkkăneḍ d-ihăyawăn-nănăɣ.»
26 Ăswăyy'-asăn-in Bilatəs Bărɣăbbas, ăswăjja tiwit n-ebărtăk dăɣ-Ɣisa
təzzar, ikf'-asăn-t i-ad-itwəṣləb făll-tajəttewt.

Jăn əssărdusa Ɣisa tekăškăšt
(Marqəs 15:16-20; Exya 19:2-3)

27 Əlwăyăn əssărdusa wi n-gəfăr Ɣisa s-ammas n-ehăn wa n-gəfăr,
iɣlăyɣălăy-t-dd dihen ejhăn n-əssărdusa imdan,
28 əkkăsăn dăɣ-s isəlsa-net, əssəlsăn-t anăkăbba šăggăɣăn,
29 jăn-as ălmăt, korona, a-wen, takənbut šund ta n-imănokalăn təẓat
dăɣ-isənnanăn, jăn ălmăt tăborit ta n-təmmənukəla dăɣ-ăfuss-net wa n-
aɣil, ad-rakkăɣăn data-s, ḍazzăn, jannen-as: «Ămănokal n-kăl-Ălyăhud,
nəj'-ak gărdəbu!»
30 Situfăn fălla-s, tihăɣăn dăɣ-s tăborit ta jăn dăɣ-ăfuss-net, təggatăn-t
săr-s făll-eɣăf.
31 Əssəgdăhăn dăɣ-tekăškăšt ta tăn-təšlăt ɣas, əkkăsăn-dd fălla-s
anăkăbba-wənnin šăggăɣăn, ăssoɣălăn-as isəlsa-net təzzar, əglăn dăr-s
i-ad-itwəṣləb făll-tajəttewt.

Atwəṣləb n-Ɣisa făll-tajəttewt
(Marqəs 15:21-32; Luqa 23:26-43; Exya 19:17-27)

32 Əglan dăr-s a-s ămmoqqăsăn d-ăhaləs n-tadăbayt ta n-Qərwan s-isəm-
net Simyon; ăšhăššălăn-t alənji n-tajəttewt ta făll-mad-itwəṣləb Ɣisa.
33 Əkkăn d-Ɣisa edăgg s-itawănna: Gălgota, a-wen ălmăɣna-net:
«Edăgg wa n-akărkor.» Əwwăḍăn-in edăgg-en ɣas,
34 əssărtăyăn əssărdusa asməd d-asăfar iyyăn ifannăẓăn tisnant i-ad-
has-t-səswən, măšan, ăkrăbbăt-t ɣas, unjăy săr-s.

35 Ǝṣlăbăn-t əssărdusa făll-tajəttewt ɣas, jăn tisăɣeren i-ad-uẓanăn
isəlsa-net jer-iman-năsăn; ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa s-kăla tăn-innă
ănnăbi iyyăn a-s innă:

«Ăẓunăn isəlsa-nin jer-iman-năsăn
jăn tisăɣeren făll-anăkăbba-nin.»
36 Ǝssəmdăn a-wen-dăɣ ɣas, əqqimăn, jăn ənniyăt i-Ɣisa,
37 əttəytăyăn ăllox jənnəj-s i-ad-əlmədăn ăddinăt ăddălil wa săr-s dd-
orăwăn tamăttant. Ăllox-en, iktab fălla-s:

«A-WA ƔISA WA N-ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».

38 Ašăl-en, ămizăyyen əssin inaɣtafăn atwəṣləb d-Ɣisa; ătwăṣlăb iyyăn
daw-aɣil-net, ătwăṣlăb wa iyyăḍăn daw-tăšalje-net.
39 Iqqăl Ɣisa tekăškăšt i-ăddinăt-wi tikəynen, gaggărăn-t, siwliwilăn
iɣăfawăn-năsăn,
40 jannen-as: «Ǝyyaa, kăyy-i innăn tăddoobed terăẓẓe n-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn taləsăd-t edey dăɣ-kăraḍ išilan, ăɣləs iman-năk ya ămăra!
Kunta tidət-dăɣ a-s kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, zubbət-dd tajəttewt!»
41 Ad-ḍaẓẓăn dăɣ-s daɣ imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam d-
Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil, jannen:
42 «Wădden iɣlăs ăddinăt wi iyyăḍnen, iɣləset ya iman-net ămăra.
Ikkəset-dd iman-net făll-tajəttewt, dihen ad-nəfləs a-s ənta a-s ămănokal
n-Iṣrayil;
43 wădden oman s-Măssinăɣ, iɣləset-t Măssinăɣ ya ămăra kunta ənta
irh’-e, ed innă, ənta a-s Rure-s.»
44 Ǝggădăn-dd daɣ inaɣtafăn wi ătwăṣlăbnen edes-has, ad-t-gaggărăn
əntăneḍ-dăɣ s-əmmək-en-dăɣ.

Tamăttant n-Ɣisa
(Marqəs 15:33-41; Luqa 23:44-49; Exya 19:28-30)

45 Ǝlsănăt tihay ărori n-ăkall iket-dăɣ-net wa-dăɣ n-tarăhut hundăɣ har
tezzar.
46 Təjă tezzar ɣas, ăsɣărăt Ɣisa s-afălla, innă dăɣ-tawalt-net:
«*Yăḷḷoy, Yăḷḷoy,*
lama săbăxtani?»
A-wen ălmăɣna-net:
«Măssi-ɣ Măssinăɣ, Măssi-ɣ Măssinăɣ,
mafăl hi-təyyəd d-iman-in
dăɣ-tisnant-ta-dăɣ?»
47 Ǝslăn-as ăddinăt əbdadnen dihen, wăr-əfhemăn a-wa ijănna ɣas, ad-
jannen: «Săjdăt-as, ănnăbi Ɣəli a iɣarr!»
48 Ošăl-dd iyyăn dăɣ-săn ălwăqq-wen-dăɣ, issəlmăɣ tăḍuft təttalăt făll-
ăbori dăɣ-bənegăr təzzar, ăssok’-et-dd emm n-Ɣisa i-ad-tăt-isuməm,
infəw-t a-wen dăɣ-fad
49 măšan, ənnăn-as imidiwăn-net: «Ǝšləy-as, ăyy’-e ad-nənhəy kunta ad-
t-dd-ass ănnăbi Ɣəli, iɣləs-t.»
50 Ăsɣărăt Ɣisa daɣ s-ăṣṣahăt, təzzar, əjmăḍăn-t iman.
51 Diha-dăɣ d-ija a-wen a-s ărido wa ibḍăn edăgg n-ămudd wa
šăddijăn d-wa iknăn təššədje dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn da-dăɣ a-s
iqqărrawăt dăɣ-ammas, wa-dăɣ n-afălla-net har ider-net; ăškăḍkăḍ ăkall,
ăṣṣoren iḍaɣăn;
52 ămerănăt tiẓəska, ənkărăn-dd inəmmuttan n-imumənăn ăjjootnen

53 ḍarăt-tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan. Ăjjəyhăn ăddinăt ăjjootnen
tăn-ənhaynen a-s dd-əjjăšăn aɣrəm wa šăddijăn n-Yărussălam ḍarăt
tanăkra-năsăn jer-inəmmuttan.
54 Inhăy kăbtăn iyyăn n-kăl-Roma d-əssărdusa wi jănen ənniyăt i-Ɣisa
a-wa ijăn d-aškəḍkəḍ wa ija ăkall ɣas, ărmăɣăn, ad-jannen: «Tidət-dăɣ a-s
ăhaləs-i-dăɣ, Rure-s n-Măssinăɣ.»
55 Əbdadnăt daɣ tiḍeḍen ăjjootnen dihen, əswaḍnăt dăɣ-ijəj dăɣ-a-wa
ijăn iket-net. Tiḍeḍen-tin-dăɣ a-s kăla ədhălnăt Ɣisa, ăddewnăt dăr-s wa-
dăɣ n-a ifăl teje ta n-Galila har əntănăteḍ-da-dăɣ;
56 h’-enăt Măryăma ta n-Mulăždaləyăt d-Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub
d-Yusəf, h’-enăt daɣ ma-s n-dăgg-Zăbdi.

Aẓəkka n-Ɣisa
(Marqəs 15:42-47; Luqa 23:50-56; Exya 19:38-42)

57 Tokăy takkăṣt ɣas, osă-dd ăgg-ehăre iyyăn la taɣrəmt ta n-Arimata
n-anăṭṭalib n-Ɣisa s-isəm-net Yusəf.
58 Ənta-en-dăɣ a ikkăn Bilatəs, ittăr dăɣ-s turhajăt n-ad-dd-ikkəs tafəkka
n-Ɣisa făll-tajəttewt, iṣtăr-tăt; irḍ’-as Bilatəs s-a-wen.
59 Ikkăs-dd Yusəf tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt, ikn’-et, issəls’-et tefit
60 təzzar, issəns’-et dăɣ-aẓəkka ăynayăn s-ăru t-iɣaš i-iman-net dăɣ-
esăwăl; ăsɣărănɣarăt-t-dd ḍarăt-a-wen tăhunt măqqoorăt, ăṭṭubbăt săr-s
emm n-aẓəkka təzzar, iglă.
61 A-s ităjj a-wen-dăɣ, təbdad Măryăma ta n-Mulăždaləyăt d-
tanəmmăɣrut-net ta iyyăḍăt, ăqqimănăt tissənen dat-aẓəkka-en-dăɣ,
hannăynăt a-wa ijăn iket-net.
62 Ăba Ɣisa dăɣ-ašăl wa n-dat-wa d-siməjnun kăl-Ălyăhud i-ašăl wa n-
əssəbət-i n-tăsonfat. Ašăl wa ilkămăn i-wen n-əssəbət wa n-tăsonfat,
əkkăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris Bilatəs, ənnăn-as:
63 «Ămănokal-nănăɣ, nəkittəw a-s ăwadəm wa išinməšrəyăn ăddinăt,
a-s iddăr, innă, afăl t-ăba, kăraḍ išilan ḍarăt-tamăttant-net, ad-dd-inkăr
jer-inəmmuttan.
64 Nărha dăɣ-k, ad-səwwəjjəd ənniyăt i-aẓəkka-net hundăɣ har akəyən
kăraḍ išilan-win-dăɣ s-innă, dihen, wăr mad-akrən inəṭṭulab-net tafəkka-
net, əffărăn-tăt təzzar, ənnən i-tamətte a-s inkăr-dd jer-inəmmuttan. Afăl
jăn a-wen, ad-tajăr tanməšrayt ta jăn ta ija ənta iman-net.»
65 Inn’-asăn Bilatəs: «Ăjăt a-wa s-tărhăm. Ənhəywăt, hărăt dăɣ-
əssărdusa-dədi, səwwəjjəm-tăn ənniyăt i-aẓəkka s-əmmək wa s-tărhăm.»
66 Əkkăn aẓəkka, əssəbdădăn data-s əssărdusa təzzar, əknăn-t ăṭabbu
i-ad-wăr-itədubut ăwadəm wăl’ iyyăn arr-net.

28

Inkăr-dd Ɣisa jer-inəmmuttan
(Marqəs 16:1-11; Luqa 24:1-12; Exya 20:1-10)

1 Tăbboqqăt tifawt n-ašăl wa n-ḍarăt wa n-əssəbət-i n-tăsonfat ɣas,
təkka Măryăma ta n-Mulăždaləyăt aẓəkka tăddeew d-Măryăma ta iyyăḍăt
n-tanəmmăɣrut-net.
2 A ənḍărrăn, ăzzubbăt-dd ănjălos n-Emăli dd-ifalăn išənnawăn,
ăškăḍkăḍ ăkall s-ăṣṣahăt, ăsɣărarăd-in tăhunt ta hărăt emm n-aẓəkka,
ăqqima fălla-s.
3 Ănjălos-i-dăɣ, ăsimăɣmăɣ šund essam, jan isəlsa-net təmølle-i-dăɣ
măqqărăt.

4 Ija a-wen ɣas, jăn əssărdusa wi jănen ənniyăt i-aẓəkka tarəmmeɣt-ta-
dăɣ făl dd-hăn ăbbunbăyăn šund ămmun.
5 Imməjrăd ănjălos i-tiḍeḍen, inn'-asnăt: «Wăr tărmeɣmăt; əssanăɣ a-s
Ɣisa wa ătwăṣlăbăn făll-tajəttewt a-s tammăɣmăt;
6 ăbas t-illa diha, inkăr-dd jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-tăn-innă,
əyyăwmăt, ənhəymăt edăgg wa s-kăla dăɣ-s insa.
7 Šəwənkətmăt ămăra, təjəmăt isălan n-tanăkra-net jer-inəmmuttan
i-inəṭṭulab, tăllăɣătmăt-asăn daɣ a-s ăzzar-awăn iket-năwăn s-Galila ed
dihen-dăɣ ad-t-mad-tənhəyăm. Ǝnta-den-dăɣ măjrăd wa s-dd-ămešălăɣ
i-ad-hakmăt-t-in-səssiwəḍăɣ.»
8 Fălnăt šik aẓəkka, tărtay-asnăt tarəmmeɣt d-təmɣăre n-tedăwit,
ošălnăt i-ad-əjənăt jănăt isălan dăɣ-inəṭṭulab-net.
9 Wăr t-illa a hin-əjrahnăt a-s hasnăt-dd-ilkăḍ Ɣisa iman-net, ij'-
asnăt ăsafu. Ohăẓnăt-t-dd, ărkăɣnăt data-s, ad-timəllutnăt i-iḍarăn-net,
ɣăbbădnăt-t.
10 Inn'-asnăt: «Wăr tərmeɣmăt, əqqəlmăt ayətma-ɣ, tənnəmăt-asăn a-s,
ăzzarăɣ-asăn s-teje ta n-Galila-i-dăɣ hi-mad-ənhəyăn.»

Utăr n-akuddəl n-tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan

11 Hărwa hanăt zăbo, əglanăt a-s əkkăn əssărdusa wi jănen ənniyăt
i-aẓəkka aɣrəm, ăwwayăn isălan n-a-wa ijăn iket-net i-imănokalăn n-kăl-
tikutawen.
12 Ǝslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil i-isălan-win-
dăɣ ɣas, ănɣăymăn făl a-wen. Inkăr ălžămaɣăt-năsăn ɣas, əkfăn aẓrəf
ăjjeen i-əssărdusa təzzar, ənnăn-asăn:
13 «Ere kăwăn-issəstănăn, ănnăt-as: osăn-anăɣ-dd inəṭṭulab n-Ɣisa s-
ehăḍ, nəṭṭas, okărăn tafəkka-net, əglăn dăr-s.»
14 Ǝnnăn i-əssărdusa: «Afăl əjjăšăn isălan gəfăr, ad-t-nəsəsmăḍ fălla-
wăn, tăɣləsăm.»
15 Ărmăsăn əssărdusa aẓrəf-năsăn, əglăn dăɣ-əššăɣəl-năsăn, jăn a-wa
hasăn-ătwănnăn. Ămoos a-s isălan-win-dăɣ a əflăsăn kăl-Ălyăhud har
ašăl-i-dăɣ.

Ămašal wa măqqărăn issăɣlăf Ɣisa inəṭṭulab-net
(Marqəs 16:14-18; Luqa 24:36-49; Exya 20:19-23; Ijităn 1:6-8)

16 Ǝkkăn inəṭṭulab wi n-măraw d-iyyăn taḍaɣt ta hăt teje ta n-Galila
hasăn-ija Ɣisa tasəssihărt, ogăẓăn-t-in fălla-s.
17 Ǝnhăyăn-t ɣas, ărkăɣăn-as, ad-t-ɣabbădăn măšan, hakd a-wen-dăɣ,
han-tăn iyyăḍ dăɣ-s janen ăššăk.
18 Ohăẓ-dd Ɣisa ălžămaɣăt wa n-inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Wăr t-illa
jer-išənnawăn d-ăkall a-s wădden əjrawăɣ fălla-s tărna;
19 a-wen-dăɣ a făl ămăra, ăglăt; ăkkăt tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-
năsnăt, səṭṭuləbăm dăɣ-snăt ăddinăt, səlmăɣăm-tăn dăɣ-aman s-isəm n-
Abba d-Rure-s d-Unfas Šăddijăn,
20 săɣrəm-tăn amišəl n-a-wa s-hawăn-omărăɣ iket-net. Năkk-da, ad-dăr-
wăn ăddewăɣ, ədhalăɣ-kăwăn hak ašăl har təmdəw ăddunya.» Amin!

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb Marqəs

Ămašal wa dd-ăssawăḍ Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Mătti 3:1-12; Luqa 3:1-17; Exya 1:19-23)

1 Sănto n-Ălənžil n-ƔisaĂlmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ da:
2 Ǝnta-en-dăɣ a făll-innă ănnăbi Saya† dăɣ-əlkəttab-net:
«Ǝnhəy! Ăzizărăɣ-ak, inna Măssinăɣ,
ănămmašul-in wa he-iknən tabarăt-năk.
3 Ănămmašul-en, ăseɣărăt dăɣ-tenere, ijanna:
‹Ăknăt tabarăt n-Măssinăɣ,
səssiɣədăt ibaran-net.› »
4 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s dd-osă Exya wa n-Enəsselmăɣ, ixaṭṭăb, ijanna i-
ăddinăt: «Utabăt, tətwəsəlmăɣăm dăɣ-aman i-ad-təjrəwăm tenăšše n-
ibăkkaḍăn.»
5 Ijanna a-wen-dăɣ, ad-săr-s dd-zajjărăn ăddinăt ăjjootnen dd-falnen
teje ta n-Ălyăhudəyăt d-aɣrəm wa n-Yărussălam, safăkkarăn-dd a-wa
ămešălăn dăɣ-ibăkkaḍăn dat-tamətte, isalmaɣ-tăn dăɣ-aman n-ejănš wa
s-itawănna Ɣurdəni.
6 Ils’ Exya emăls iknan s-elăm n-amnəs warăn amẓadăn, ijbas s-
taməntəka n-elăm, iddar s-tašwalt d-torawăt.
7 Ixaṭṭăb, ijanna i-tamətte: «Ad-hi-dd-išrəy-i hi-ojărăn tărna, ij’-ahi tifut
ta-dăɣ s-wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-əddunkuɣ i-ad-arăɣ issal n-tifădelen-
net.
8 Năkk, aman a dăɣ-kăwăn-salmaɣăɣ, măšan ənta, Unfas Šăddijăn a
dăɣ-kăwăn-e-isəlmăɣ.»

Atwəsəlmaɣ n-Ɣisa
(Mătti 3:13-17; Luqa 3:21-22)

9 Išilan-win-dăɣ a dăɣ-dd-ifăl Ɣisa taɣrəmt ta n-Năṣirăt hăt teje ta n-
Galila, ikkă-dd Exya, issəlmăɣ-t dăɣ-aman n-ejănš wa n-Ɣurdəni.
10 Diha-dăɣ dd-izjăr aman, ad-inhăy išənnawăn a-s dd-ămerăn,
ăzzubbăt-dd fălla-s Unfas Šăddijăn dăɣ-ănnuɣ n-tedăbert măllăt,
11 ijmăḍ-dd emăsli išənnawăn, innăn:
«Kăyy-i-dăɣ a-s Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
kăyy a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»

Ăžžurrăb Iblis Ɣisa
(Mătti 4:1-11; Luqa 4:1-13)

12 Šik ḍarăt-a-wen, oɣăd Unfas n-Măssinăɣ Ɣisa s-tenere,
13 ijă dăɣ-s əkkoẓăt timərwen n-ašăl, itižărrub-t Iblis, irtay d-iwăɣsan,
ăxdamăn-as ănjălosăn.

Sănto n-ămašal n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 4:12-17; Luqa 4:14-15)

14 Ittărmăs Exya wa n-Enəsselmăɣ ɣas, ikkă Ɣisa teje ta n-Galila, ad-dăɣ-s
ixaṭṭăb isălan n-Ălənžil n-Măssinăɣ.

---

† **1:2 1:2** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ălolăy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

15 Ijanna i-ăddinăt: «Tăqqăn tăwwăḍ! Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-
dd; utabăt, tamənăm s-isălan n-Ălənžil.»

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen
(Mătti 4:18-22; Luqa 5:1-11)

16 Ălliil Ɣisa asălim n-ejănš wa n-Galila a-s inhăy Simyon d-ăŋŋa-s Idris,
təjjarăn titarren-năsăn dăɣ-aman ed iməhhuyya n-imănan a ămoosăn.
17 Inn'-asăn Ɣisa: «Ǝlkəmăt-ahi, ad-kăwăn-ăjăɣ meddən săr-i dd-
sadawnen ăddinăt i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»
18 Oyyăn titarren-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ, əlkămăn-as.
19 Illa-hin i-dihen a ənḍărrăn, inhăy Ɣisa dăgg-Zăbdi: Yaqub d-ăŋŋa-s
Exya, samăkrasăn titarren dăɣ-turăft-năsăn ta n-aman,
20 iɣr'-en-dd ăssaɣăt-wen-dăɣ. Oyyăn abba-năsăn Zăbdi dăɣ-turăft ta
n-aman ənta d-inaxdimăn, əlkămăn-as.

Amălšon wa ăzozăy Ɣisa dăɣ-Qăfărnaxum
(Luqa 4:31-37)

21 Ǝkkăn taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum; ij'-en ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat
dihen ɣas, ikka Ɣisaehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ad-dăɣ-s isaɣra
tamətte.
22 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn făl əjjăruẓăt-i-dăɣ hasăn-ija a-
wa isăɣra, ed isaɣr'-en s-ălxikmăt n-ere issanăn a-wa iha wădden, šund
ălɣulam wi n-Ăṭṭăwrăt.
23 Ehăn n-ăddin-en, ih'-ee ăhaləs ih' alšin, inhăy Ɣisa ɣas, ad-isaɣărat,
ijanna:
24 «Ya Ɣisa wa n-Năṣirăt, ma dăɣ-năɣ tărhed? Ajăn ahălak-nănăɣ a-s dd-
tosed? Ǝssanăɣ ere wa tămoosăd, kăyy-i-dăɣ a-s: Wa Šăddijăn dd-ăšmašăl
Măssinăɣ.»
25 Ăsmăhăḍ dăɣ-s Ɣisa, inn'-as: «Ǝṭṭəf emm-năk, təzjărăd ăhaləs-i-dăɣ!»
26 Ăššăkăḍkăḍ alšin ăhaləs s-ăṣṣahăt, ăsɣărăt dăɣ-išənnawăn təzzar,
izjăr-t.
27 Issărmăɣ a-wa ijăn ăddinăt, əqqălăn-dd hak iyyăn isastan amidi-net,
ijanna: «Ma ămoos a-wa? Ma tămoos teɣăre-ta-hi tăynayăt, tăṣṣohet?
Wa ənta wăla alšinăn e-d fălla-săn ăsmăhăḍ, ad-əjən a-wa inna.»
28 Šik-dăɣ a-s intăj isəm-net dăɣ-teje ta n-Galila iket-dăɣ-net.

Ăzozăy Ɣisa taḍăggalt n-Simyon d-imarhinăn ăjjootnen
(Mătti 8:14-17; Luqa 4:38-41)

29 Izjăr-dd Ɣisaehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud ɣas, ăddew d-Yaqub d-
Exya s-ehăn wa n-Simyon d-Idris.
30 A-s hin-əwwăḍăn ehăn, tăssinsa tenăde taḍăggalt n-Simyon. Ǝllăɣen-
as săr-s ăddinăt ălwăqq-wen-dăɣ.
31 Os'-e-t, irmăs-tăt-dd s-ăfuss, issəbdăd-tăt, tərẓa fălla-s tenăde,
təbdăd, ad-tăn-simjurut.
32 Toḍa tăfukt ɣas, ămewăyăn-dd imarhinăn d-iməlšan iket-năsăn,
33 ăddew-dd aɣrəm iket-net dat-emm n-ehăn-wen-dăɣ iha.
34 Ăzozăy dăɣ-săn i ăjjootnen əjrawnăt tăkmoten wăren oleh, ikkăs
daɣ alšinăn ăjjootnen dăɣ-ăddinăt. Alšinăn əntăneḍ, wăr tăn-itəyy
ămmijrădăn ed əssanăn ere wa ămoos.

Ămašal n-Ɣisa s-teje ta n-Galila
(Luqa 4:42-44)

35 Emăɣăr n-ašăl wa iyyăḍăn, hărwa janăt tihay, inkăr Ɣisa, ikkă tenere
n-iman-net, ad-itəddal Măssinăɣ.
36 Kăla has-itammăɣ Simyon d-imidiwăn-net
37 har t-əjrăwăn, ənnăn-as: «Tamətte iket-net a hak-təmmaɣăt.»
38 Inn'-asăn: «Năkket tidbi ti n-data-năɣ i-ad-hasnăt-ăxṭəbăɣ əntănăteḍ-
dăɣ, ed a-wen-dăɣ a-s dd-ămešălăɣ.»
39 Issăɣlăy-dd teje ta n-Galila iket-net, ixaṭṭăb dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-
kăl-Ălyăhud, itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ijraw jəri
(Mătti 8:1-4; Luqa 5:12-16)

40 Osă-dd ăhaləs ijraw jəri Ɣisa, irkăɣ data-s, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as:
«Afăl tărhed a-wen-dăɣ, tăddobed ad-hi-šəšdəjăd.»
41 Tănɣ'-e tăhanint-net, iẓẓăl ăfuss-net, iḍăs-t, inn'-as: «Ărheeɣ-t,
išdaj.»
42 Izzăy dăɣ-jəri ălwăqq-wen-dăɣ, šăddij.
43 Ikn'-e Ɣisa asəmmətăr təzzar, issəgl'-e măšan,
44 inn'-as: «Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl' iyyăn, əgləw, səkən iman-
năk i-u-tikutawen, təjəd takute ta s-innă alămăr wa n-Mosa dăɣ-isălan n-
təšədje-năk i-ad-ăllăɣăt i-ăddinăt a-s təzzeyăd.»
45 Măšan, igl' ăhaləs-ənnin-dăɣ ɣas, wăr t-illa ere dăr-ămmoqqăs s-
wădden ija dăɣ-s isălan, ăbas ăddobăt Ɣisa ad-ijjəš aɣrəm wăl' iyyăn
ar s-ufăr. Ăqqima dăɣ-tenere ad-săr-s dd-təffalăn ăddinăt išrutăn n-ăkall
iket-net.

2

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ibdanăn
(Mătti 9:1-8; Luqa 5:17-26)

1 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, olăs-dd Ɣisa uɣəl n-Qăfărnaxum. Ǝslăn
ăddinăt a-s ih' ehăn wa dăɣ-itizəbbut ɣas,
2 əkkăn-t-dd s-əjut har ăbas t-illa edăgg wăla-dăɣ dat-emm n-ehăn.
3 Ămmiijrăd-asăn dihen-dăɣ a-s t-dd-osăn əkkoẓ meddən ămisawăynen
anăbdon iyyăn,
4 măšan, igdăl-asăn əjut n-tamətte ad-t-sănsən dat-Ɣisa. Ăɣlăyăn,
ăwwănăn afălla n-ehăn, əkkăsăn-in ajobăn-wi ăsiităxnen ehăn dăɣ-
tanămhăla n-edăgg wa dăɣ-ibdăd Ɣisa, ăstăraræăn-dd s-axăbabu wa jăn
anăbdon, insa făll-asəftăɣ-net.
5 Inhăy Ɣisa immun-năsăn ɣas, innă i-anăbdon: «Alyaḍ, ătwănšăn-ak
ibăkkaḍăn-năk.»
6 Edăgg-en, han-t hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt. Ǝslăn i-a-wa inna ɣas,
ăbjănjănăn,
7 ad-jannen: «Wa ma t-ăsihălăn măjrăd-wa-dăɣ? Ăskafăr! Mi ăddoben
tenăšše n-ibăkkaḍăn săl Măssinăɣ?»
8 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net ălwăqq-wen-dăɣ a-wa dăɣ-zinəzjumăn, inn'-
asăn: «Mafăl tajjăšăn erk inəzjam šund-wi-dăɣ ulhawăn-năwăn?
9 Ma ojărăn tărăɣse jer-ad-tənnəd i-anăbdon: ‹Ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-
năk,› d-ad-has-tənnəd: ‹Ǝbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, ărjəš.›
10 Ašăl-i, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ijraw făll-ărori n-ăkall
turhajăt n-tenăšše n-ibăkkaḍăn.» Innă Ɣisa i-anăbdon ḍarăt-a-wen:
11 «Ǝnneɣ-ak, əbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, əqqəl ehăn-năk.»

12 Ibdăd, iḍkăl asəftăɣ-net ăssaɣăt-wen-dăɣ, iglă hannăyăn-t ăddinăt
iket-dăɣ-năsăn. Ăqqiimăn-dd ɣas, tof’-en tăkunt n-a-wa ijăn, tiimələn
Măssinăɣ, jannen: «A-wa ijăn ašăl-i-dăɣ, wăr kăla t-nənhăy.»

Iɣră-dd Ɣisa Lewi i-ad-umas ănăṭṭalib-net
(Mătti 9:9-13; Luqa 5:27-32)

13 Olăs Ɣisa azăjor, ikk’ asălim n-ejănš wa n-Galila, ad-t-dd-takkăn
ăddinăt ăjjootnen, isaɣr’-en.
14 Igla dăɣ-a-wen-dăɣ a-s inhăy Lewi ăgg Ălfa, ăqqiima dăɣ-edăgg n-
ălxidmăt-net, ămoos ănarmas n-tiwse, inn’-as Ɣisa: «Əlkəm-ahi!» Ibdăd
Lewi, ilkăm-as.
15 Ḍarăt-a-wen, ăsmăjărăt Lewi Ɣisa s-ehăn-net. Itaɣăyma Ɣisa dăɣ-
edăgg wa n-imənsiwăn a-s erk ăddinăt han inarmasăn n-tiwse ăjjootnen
has-əlkamnen da-dăɣ; osăn-dd, ănɣăymăn dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
16 Ənhăyăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt n-taggayt ta n-kăl-faris a-s ohar Ɣisa d-
erk ăddinăt d-inarmasăn n-tiwse ɣas, ənnăn i-inəṭṭulab-net: «Mafăl itihăr
ălɣalim-năwăn imənsiwăn d-inarmasăn n-tiwse d-erk ăddinăt?»
17 Isl’-asăn Ɣisa ɣas, inn’-asăn: «Ăddinăt ăssoxătnen, wăr-ămɣatărăn
s-lăxtur; imarhinăn a săr-s ămiɣatărnen. Năkk, wăr dd-ămešălăɣ s-
ăddinăt-wi ordănen iman-năsăn iqqud, inăsbăkkaḍăn a-s dd-ămešălăɣ.»

Isălan n-ăẓum
(Mătti 9:14-17; Luqa 5:33-39)

18 Ašăl iyyăn d-ăẓumăn inəṭṭulab wi n-Exya d-kăl-faris, osăn-dd ăddinăt
Ɣisa, ənnăn-as: «Mafăl inəṭṭulab wi n-Exya d-kăl-faris tuẓamăn, a-s ija
a-wen wi-năk əntăneḍ, wăr tuẓamăn?»
19 Inn’-asăn Ɣisa: «Ajăn kăl-tuksest, ilzam-tăn ăẓum a ikk’ ămaẓlay ill’-e
jere-săn? A ikk’ ămaẓlay ill’-e jere-săn, wăr tăn-ilzem ad-uẓamăn.
20 Əlkamăn išilan wi tăn-e-ifəl, dihen, ad-əjrəwăn s-ăẓum.
21 Wăr t-illa ere itəggatăn tikəst i-temălsit wăššărăt s-taswəḍt n-tabdoɣt
tăynayăt. Afăl ija a-wen, wăr-e ăhaj a-s dd-e-təsăr taswəḍt ta tăynayăt
făll-temălsit ta wăššărăt, tăjj amənd ojărăn wənnin.
22 Wăr t-illa daɣ ere itajjăn aman n-lăɣnăb ăynaynen, ăxxiimmărnen
dăɣ-ijdad. Ere ijăn a-wen har kăfăn aman-ənnin dăɣ-ijdad, ad-has-
səbbuqqen ijdad-net, ifut ḍarăt-a-wen dăɣ-lăɣnăb hakd-dăɣ dăɣ-ijdad.
Aman n-lăɣnăb ăynaynen ăxxiimmărnen, iddidăn ăynaynen a dăɣ-tăn-
itajj ăwadəm.»

Isălan n-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat
(Mătti 12:1-8; Luqa 6:1-5)

23 Ašăl iyyăn n-əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat, irăs Ɣisa d-inəṭṭulab-
net išəkraš n-ălkăma ad-dăɣ-săn dd-nakkăḍăn inəṭṭulab-net tiɣăɣănen n-
ălkăma.
24 Ənhăyăn hărăt dăɣ-kăl-faris a-wa tăn-išlăn ɣas, ənnăn-as: «Ənhəy,
ma isawăjjen inəṭṭulab-năk a wărăn-itətwəjj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-
tăsonfat?»
25 Inn’-asăn Ɣisa: «Adiš kăwăneḍ, kăla wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab a-wa
ija Dawəd a-s ămɣatăr, ălluẓ ənta d-imidiwăn-net.
26 Ătwănn’-anăɣ, ijjăš ehăn n-Măssinăɣ dăɣ-ăzzăman wa d-ămoos
Ăbyatăr ămănokal n-kăl-tikutawen, ikša dăɣ-tijəlwen-ti ămoosnen takute
i-Măssinăɣ, s-wăr t-illa ere s-t-təlla tetăte-năsnăt a săl kăl-tikutawen, ikfa
dăɣ-snăt daɣ meddən wi dăr-s ăddewnen.»

27 Inn’-asăn daɣ: «Wădden ăgg-adəm a dd-ixlăkăn i-əssəbət, ănn-ak,
əssəbət a dd-ixlăkăn i-tănoflayt n-ăgg-adəm.
28 A-wen-dăɣ a făl Ăgg-ăgg-adəm, a ănnihăḍăn dăɣ a-wa s-ila ăgg-adəm
d-a-wa s-wăr ila s-ad-t-ăj, dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

3

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net
(Mătti 12:9-14; Luqa 6:6-11)

1 Olăs Ɣisa ḍarăt-a-wen ujəš n-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud. Ill’-e
dihen ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net.
2 Jan-as kăl-faris ənniyăt, tassănăn ihăl ad-t-izuzəy dăɣ-ašăl n-ălɣibadăt,
əjrəwăn ya ăsaru s-t-əssəḍlămăn.
3 Innă Ɣisa i-ăhaləs wa s-ăqqur ăfuss-net: «Ǝyyăw, əbdəd dăɣ-ammas
n-ălžămaɣăt.»
4 Innă i-ălžămaɣăt ḍarăt-a-wen: «Ak a xălalăn dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i
n-tăsonfat iji n-emărked, meɣ iji n-a lăbasăn, igguẓ n-iman, meɣ iji n-
iman?» Wăr t-illa ere has-innan hărăt.
5 Issăɣlăy-tăn-dd asăwaḍ n-aḍkăr irtayăn d-tisnant făl təssəba n-tăɣart-i
jăn ulhawăn-năsăn, innă ḍarăt-a-wen i-ăhaləs: «Ǝẓẓəl ăfuss-năk». Iẓẓăl
ăfuss-net, izzăy.
6 Ǝzjărăn kăl-faris edăgg-en ɣas, ănmănhăyăn d-taggayt ta n-kăl-
Harudəs dăɣ-isălan n-əmmək wa s-mad-əjən iman n-Ɣisa.

Ăzozăy Ɣisa ăddinăt ăjjootnen dăɣ-tamətte

7 Ăddew Ɣisa ḍarăt-a-wen d-inəṭṭulab-net s-asălim n-ejănš wa n-
Galila, tăddew-dd săr-s tamətte tăjjeet dd-falăt teje ta n-Galila d-ta n-
Ălyăhudəyăt,
8 iyyăḍ falăn-dd Yărussălam, iyyăḍ ăkall wa n-Iduma d-ăkall wa iwărăn
ašrut wa n-emăynăj n-ejănš wa n-Ɣurdəni d-iɣărman wi n-Tir d-Săyda d-
ălžămaɣăt ăjjeen dd-ikkan daw-măsăllăt n-hărătăn wi ităjj.
9 Innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net ălwăqq-wen, ad-has-səmməjnun turăft n-
aman ijjăš i-ad-wăr t-tăsnăkmăm tamətte
10 făl-a-s ăzozăy dăɣ-săn i ăjjootnen hundăɣ har ămăra-dăɣ, əqqălăn-dd
ăddinăt hak iyyăn itikəl amidi-net făl tărha n-ad-t-ăḍəsən.
11 Iməlšan əntăneḍ, e-d t-ənhăyăn, ad-ărkăɣăn data-s, saɣăren, jannen:
«Kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ»
12 măšan, ikann dăɣ-săn asəmmăhəḍ i-ad-wăr-əllăɣen ere wa ămoos.

Inəmmušal wi n-măraw d-əssin
(Mătti 10:1-4; Luqa 6:12-16)

13 Iwwăn Ɣisa ḍarăt-a-wen taḍaɣt, iɣră-dd s-iman-net inəṭṭulab wi s-
irha, əkkăn-t-dd.
14 Ăsnăfrăn dăɣ-săn măraw d-əssin wi s-irha i-ad-t-əllan ɣur-s, ăswăr-
tăn isəm inəmmušal wi n-inaxṭabăn n-Ălənžil,
15 ikf’-en daɣ tărna n-ukəs n-alšinăn dăɣ-ăddinăt.
16 Ǝntăneḍ-da wi n-măraw d-əssin ăsnăfrăn: Simyon wa ăswăr isəm
Bəṭrus;
17 Yaqub d-ăŋŋa-s Exya, wi n-dăgg-Zăbdi s-ij’ isəm Boyărnažəs, a-wen
ălmăɣna-net: dăgg-ejjaj;
18 Idris d-Fəlibb d-Bărtălămma d-Mătti d-Tomi d-Yaqub wa n-ăgg Ălfa
d-Tade d-Simyon wa n-ăššažeɣ
19 d-Yăhudəs Isxaryut-i t-e-isəssăɣdărăn.

Torda n-kăl-ehăn n-Ɣisa
(Mătti 12:22-37; Luqa 11:14-23; 12:10)

20 Iqqăl-dd Ɣisa ehăn ɣas, olăs-dd fălla-s ălžămaɣăt tidawt har ăbas
ijraw ənta d-inəṭṭulab-net wăla ălwăqq s-ăssokăn hărăt imawăn-năsăn.
21 Əslăn kăl-ehăn-net i-a-wen ɣas, əkkăn-t-dd i-ad-t-ărməsăn făl-a-s
jannen: «A-wa, immar-t hărăt.»

Ehăn s-əknasăn məssaw-s, wăr-e ăhaj

22 Əggădăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt wi dd-fălnen Yărussălam, ənnăn: «A-
wa Abălzăbil, Iblis wa n-ămănokal n-alšinăn a t-ihan, ənta a t-ikfăn tărna
ta s-itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.»
23 Iɣr'-en-dd Ɣisa, issăɣlăy-tăn tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Əndek əmmək
wa s-tordam a-s Iblis ăddoobăt, ad-dd-iqqəl isattăɣ Iblis?
24 Afăl dd-əqqălăn kăl-iyyăn n-əddəwəl əknasăn jer-iman-năsăn,
əddəwəl-en, wăr-e ăhaj ibdad.
25 Ehăn daɣ s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ehăn-en,
wăr-e ăhaj ibdad.
26 Afăl ibdăd Iblis i-iməššerəkăn-net, ad-tăn-ikannăs, wăr-e ăhaj ibdad,
sămdo-net ɣas a ikka.
27 Wăr t-illa ere ăddoben ujəš n-ehăn n-ăhaləs n-anăkfor, awəy ilalăn-
net ar s-ad-t-ikrad təzzar, dihen, ad-udabăt ad-awəy a-wa ihăn ehăn-net.»

Abăkkaḍ wa s-wăr t-təlla tenăšše-net

28 «Ăsidătteɣ-awăn a-s abăkkaḍ of'-ăgg-adəm d-asəkkufăr ija-dăɣ,
ăddoobăt Măssinăɣ ad-has-t-in-ănš,
29 măšan ăwadəm wa ăskafărăn dăɣ-isălan n-Unfas Šăddijăn, wăr-ilkem
ad-has-in-ătiwănša, ed iwăr-t uḍlem n-abăkkaḍ iɣlalăn.»
30 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wa-dăɣ făl a ənnin s-ənnăn: «Ih'-e alšin.»

Anna d-ayətma-s n-Ɣisa wi n-tidət
(Mătti 12:46-50; Luqa 8:19-21)

31 Osăn-dd ayətma-s n-Ɣisa ăddeewăn d-ma-s, əbdădăn dat-emm n-
ehăn, ăšmašălăn-dd săr-s ăwadəm i-ad-hasăn-t-dd-iɣăr.
32 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăqqiima Ɣisa jer-tamətte has-jat afăraj; ənnăn-as
ăddinăt: «Təbdad ma-k d-ayətma-k [d-šătma-k] dat-emm n-ehăn, sastanăn
dăr-k.»
33 Inn'-asăn: «Əndek anna-nin d-ayətma-ɣ [d-šătma-ɣ]?»
34 Issăɣlăy-dd tamətte ta tăqqiimăt akăyad-net, innă: «Ənhəywăt anna-
nin d-ayətma-ɣ, əntăneḍ-da-dăɣ.
35 E d t-illăm ere itamašalăn erhet n-Măssinăɣ, ənta a-s ăŋŋa-ɣ d-
wălătma-ɣ d-ma-ɣ.»

4

Tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:1-9; Luqa 8:4-8)

1 Olăs Ɣisa daɣ asəɣăr n-tamətte dăɣ-asălim n-ejănš wa n-Galila.
Tăddew-dd săr-s tamətte tăjjeet, ijjăš-as turăft n-aman, ăqqima dăɣ-s,
tăqqimă-dd tamətte ənta təbdad dăɣ-asălim n-aman, tăsijăd-as.
2 Issăɣra ăddinăt hărătăn ăjjootnen s-tangalen. Dăɣ-a-wa tăn-issăɣra,
inn'-asăn ašăl iyyăn:
3 «Săjdăt! Kăla izjăr ănăsdamu iyyăn i-ad-iddumət ašəkrəš-net.

4 Ălwăqq wa d-itidumut, oḍănăt tiblalen tiyyăḍ dăɣ-ăbara, ăkkukăren-
tănăt-dd igḍaḍ, əkšăn-tănăt.
5 Oḍa ašăr iyyăn jer-tihun, ăffoqqăt-dd šik ed wăr-intem dăɣ-ăkall,
6 tăsmăqqăt-dd tăfukt jənnəj-s, təssărɣa isəffuqqa, ăqqur-in a-di iket-net
ed wăr-əntemăn ikewăn-net dăɣ-hărăt.
7 Oḍa ašăr iyyăn dăɣ-tabəŋŋənt, tədwăl-dd fălla-s tabəŋŋənt, təẓmăd-
as, iɣrăy-in.
8 Oḍa ašăr wa iyyăḍăn dăɣ-ăkall olaɣăn, ikrăš aratăn; ijă tibolăsen
s-tiyyăḍ kăraḍăt timərwen n-tablalt a tănăt-iwarăn, tiyyăḍ săḍisăt
timərwen, tiyyăḍ temeḍe.»
9 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»

Ăddălil wa făl isaɣra Ɣisa tamətte s-tangalen
(Mătti 13:10-17; Luqa 8:9-10)

10 Izjăr-dd Ɣisa ălžămaɣăt ɣas, əssəstănăn-t inəṭṭulab-net wi n-măraw
d-əssin, d-ăddinăt wi săr-s dd-saɣlaynen d-ălmăɣna n-tangalen ti ija.
11 Inn'-asăn: «Kăwăneḍ, təjrawăm turhajăt n-ujreh n-əddăraj wa
ămoosăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, ăddinăt wi iyyăḍnen
n-ajăma, a-wa s-e-əslən iket-net, tangalen a dăɣ-has-e-əslən i-innin:
12 ‹Ad-əswaḍăn, wăr hənnəyăn,
ăsijădăn, wăr səllən;
i-ad-wăr t-illa a jarrăhăn,
i-udaɣ ad-utabăn s-Măssinăɣ,
əjrəwăn tenăšše.› »

Ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:18-23; Luqa 8:11-15)

13 Inn'-asăn daɣ: «Xas ta-dăɣ tangalt, wăr tăt-təjrehăm? Adiš əndek
əmmək wa s-mad-təjrăhăm tangalen ti iyyăḍnen?
14 Ănăsdamu, ənta a-s ănaxṭab n-măjrăd n-Măssinăɣ.
15 Ăddinăt iyyăḍ, olăhăn d-ăbara wa dăɣ-oḍănăt tiblalen. E-d əslăn i-
măjrăd n-Măssinăɣ, šik a-s tăn-dd-itis Iblis, isəttəw-asăn-t-in.
16 Ăddinăt iyyăḍ, olăhăn d-tihun-ti jer-oḍănăt tiblalen; e-d əslăn i-măjrăd
n-Măssinăɣ, ad-əhləyləyăn, ăqbəlăn-t šik
17 măšan, wăr t-təyyən ikraš ikewăn dăɣ-ulhawăn-năsăn, ad-əjən
ăzzăman ənḍărrăn ăkoyădăn dăɣ-s măšan afăl dd-tosa tissust meɣ osă-
dd ălɣizabăt dăɣ-təssəba n-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-hin-əbbuṭṭəlăn a-wa
s-omănăn.
18 Ăddinăt iyyăḍ, əntăneḍ a-s tabəŋŋənt ta jer-oḍănăt tiblalen, ad-əslən
i-măjrăd n-Măssinăɣ
19 măšan, ad-has-əẓmədăn dăɣ-ulhawăn-năsăn s-tărha n-wălăt-ăddunya
d-eylăl n-tărha n-ajmur-net d-derhanăn iyyăḍ ăjjootnen, wăr t-illa a săr-
săn dd-isaɣsal.
20 Ăddinăt wi iyyăḍnen, əntăneḍ a-s ăkall wa olăɣăn dăɣ-oḍănăt
tiblalen. Ǝntăneḍ a-s e-d əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-t-ăqbəlăn, ijjəš-
asăn-t ălfăyda; tarəw-dd săr-săn tablalt tiyyăt kăraḍăt timərwen n-tablalt,
tiyyăt săḍisăt timərwen, tiyyăt temeḍe n-tablalt.»

Tangalt ta n-tefătelt
(Luqa 8:16-18)

21 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Ăwadəm, wăr-isărmis tefătelt təzzar, ăj'-et daw-
ăkoss meɣ daw-tešejit, ănn-ak, edăgg iḍkalăn a făll-tăt-e-isăns.

22 Wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-dd-infiləl, wăr t-təlla takše s-wădden
ad-dd-təffukkăr.
23 Ere dăɣ-wăn ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!
24 Ăjăt ənniyăt i-a-wa s-sallăm făl-a-s, a-wa dăr-ogdăh asjəd wa tăjjăm
i-Măssinăɣ ad-dăr-mad-agdăh daɣ ajăraw-năwăn ɣur-s.
25 Ăwadəm wa s-išwăr ifhăm hărăt, ad-has-iwwaḍ musnăt har isəssikəy
măšan, wa s-wăr t-illa a ijrah, wăr t-in-ikka hărăt, ănn-ak, ad-dăɣ-s
ămahăɣ wăla a-wa ənḍărrăn iṭṭăf.»

Tangalt ta n-temăttăwt
(Mătti 13:31-35; Luqa 13:18-19)

26 Inn'-asăn daɣ: «Sănto n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, olăh d-a-wa s-e-d
ăddomăt ăwadəm ašəkrəš-net,
27 jer-iṭṭas wăla okay, jer-ehăḍ wăl' ašăl, ad-idaggăl ădomm dăɣ-ašəkrəš,
itifăqqut-dd, dăɣ-a-s, wăr təha tijya n-a-wen măssi-s ed,
28 ăkall a dd-madăn-arəw d-iman-net teyəšše s-tizarăt, ḍara-s teɣăɣănt,
təzjăr-dd tejent n-ălkăma teɣăɣănt.
29 Diha-dăɣ d-mad-inhəy măssi-s n-ašəkrəš a-s iŋŋa ălkăma, ad-dd-mad-
iḍkəl ălgori-net i-illuy-net.»
30 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Ma dăr-mad-nəsəssilăh sănto n-Təmmənəya
n-Măssinăɣ? Ǝndek ɣas tangalt tăsisăjrăhăt sănto-net?
31 Sănto n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, olăh d-temătăwt ta tojărăt
təmmətkit dăɣ-idommăn. A-s tăt-itidumut ăwadəm, wăr t-təlla temătăwt
dăɣ-ăddunya tăt-tojărăt təmmətkit,
32 măšan, hakd a-wen-dăɣ, afăl tăt-ăddomăt ăwadəm, ad-dd-tăjj
tadăwla-i-dăɣ măqqărăt, tajăr tiyəššawen iket-năsnăt təššəjrət, təkrəš
iləktan-i-dăɣ măqqornen har wăla-dăɣ igḍaḍ, kallăn daw-tele-net.»
33 Tangalen ăjjootnen olăhnen d-ti-dăɣ, s-ălxal ăsisăjrăhăn a-s issăɣra
Ɣisa ăddinăt;
34 wăr t-illa a inna i-tamətte s-wădden tangalen a dăɣ-hasăn-t-innă
măšan, e-d ănmăjrăw d-inəṭṭulab-net dăɣ-edăgg iṣtarăn, ad-hasăn-
ăffăssăr ălmăɣna n-tangalen-tin-dăɣ iket-năsnăt.

Ăssasăm Ɣisa aḍu d-ejănš
(Mătti 8:23-27; Luqa 8:22-25)

35 Toḍa tăfukt ɣas, innă i-inəṭṭulab-net: «Nəjləyet ejănš s-ašrut wa n-
emăynăj.»
36 Fălăn tamətte, əglăn dăr-s inəṭṭulab dăɣ-turăft n-aman ta dăɣ-
ăqqiima, ăddeewnăt dăr-săn daɣ turfen n-aman tiyyăḍ.
37 Ǝglan a-s dd-inkăr aḍu-i-dăɣ ăṣṣoohen, ad-tibhilbəhilnăt
tinăzzămăren i-turăft har išwar təḍnay aman.
38 A-s ităjj a-wen, ăssoomăt Ɣisa adăfor, iṭṭas dăɣ-ajilal n-turăft n-aman.
Ǝssənkărăn-t inəṭṭulab dăɣ-eḍəs, ənnăn-as: «Ălɣalim! Ajăn wăr kăy-
təssărmăɣ tamăttant-nănăɣ?»
39 Inkăr-dd, ăsmăhăḍ făll-aḍu, innă i-ejănš: «Ismaḍ! Ǝzjəw!» Ibdăd-in
aḍu, sămmeḍ-in a-wen-dăɣ iket-net.
40 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Ma-kăwăn ăssiirmăɣăn? Ma ija immun-
năwăn?»
41 Jăn inəṭṭulab tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl dd-əqqălăn ɣas, tinmənnin: «Ma
ămoos ăwadəm-wa-dăɣ s-wăla aḍu d-ejănš, sajadăn-as?»

5

Ăzozăy Ɣisa amălšon iyyăn
(Mătti 8:28-34; Luqa 8:26-39)

1 Ǝwwăḍăn-in ašrut n-ejănš wa iyyăḍăn, a-wen dăɣ-ăkall wa n-Gadara.
2 Diha-dăɣ dd-izjăr Ɣisa turăft n-aman, ad-has-dd-ilkăḍ amălšon dd-
izjarăn tiẓəska.
3 Dihen-dăɣ ad-izzaɣ, wăr t-illa ăwadəm ăddoben akărad-net wăla-dăɣ
s-tišəm.
4 Akărad has-jăn ăddinăt s-tifren hakd tišəm-dăɣ, ad-tănăt-dd-isăqqətəs,
wăr t-illa făw ere ăddoben a dăɣ-s ănnăhăḍ.
5 Ehăḍ d-ašăl iha tiẓəska, meɣ ošal făll-iḍaɣăn, inaḍḍăw iɣăran, išašar
iman-net s-tihun.
6 Ojja Ɣisa dăɣ-ijəj ɣas, ošăl-dd săr-s, irkăɣ data-s,
7 iḍkăl emăsli-net, innă: «Ɣisa, Rure-s n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul, ma
dăɣ-i tărhed? Făl Măssinăɣ, wăr hi-tăqquzzăbed.»
8 Alšin wa t-ihăn a ijannen a-wen ed isamăhaḍ Ɣisa fălla-s i-ad-t-izjăr.
9 Issəstăn-t Ɣisa, inn'-as: «Mi isəm-năk?» Inn'-as ăhaləs: «Isəm-in:
ejhăn ed nəjjət.»
10 Ad-laqqădăn alšinăn wi t-hănen Ɣisa i-ad-tăn-wăr-ikkes dăɣ-ăkall.
11 A-s ităjj a-wen-dăɣ, iḍan ehăre n-əlxənžărăn făll-tasăja n-taḍaɣt hat
attayăn-en-dăɣ.
12 Ad-laqqădăn alšinăn Ɣisa, jannen-as: «Suk-anăɣ əlxənžărăn i-ad-tăn-
nəjjəš.»
13 Irḍ'-asăn s-a-wen. Ǝzjărăn alšinăn ăhaləs, əjjăšăn əlxənžărăn, ad-dd-
titrəktərikăn a iwwăḍăn əssin afḍăn n-əlxənžăr, wa-dăɣ n-afălla n-taḍaɣt,
tiḍəwăn dăɣ-ejănš, tattăn-tăn aman.
14 Ǝnhăyăn imăḍanăn n-əlxənžărăn a-wa ijăn ɣas, ăjewăḍăn. Ošălăn,
jăn isălan dăɣ-kăl-aɣrəm d-attayăn-net. Ad-dd-tišəl tamətte, tiwnifit-dd
a-wa ijăn.
15 Osăn-dd ăddinăt edăgg wa iha Ɣisa, ogăẓăn-dd amălšon wa s-kăla
t-ih' ejhăn n-alšinăn, ăqqiima, ij' isəlsa, təh'-e daɣ tijya n-iman-net.
16 Jăn dăɣ-săn ăddinăt wi ăjjəyhnen i-a-wa ijrăwăn amălšon d-
əlxənžărăn isălan ɣas,
17 ad-təddalăn Ɣisa d-ad-ifəl ăkall-năsăn.
18 Ălwăqq wa d-itajjăš Ɣisa turăft n-aman, ikk'-e-hi-dd ăhaləs wa s-kăla
t-hăn alšinăn, ad-t-ilaqqăd d-ad-dăr-s idaw.
19 Wăr has-irḍa Ɣisa s-a-wen, ănn-ak, inn'-as: «Ǝgləw, əqqəl ehăn-năk,
diha t-əllăn išăqqaɣăn-năk, tăllăɣed-asăn təmɣăre n-a-wa hak-ija Emăli
d-əmmək wa s-hak-oḍăn tăhanint.»
20 Iglă, ad-itajj isălan n-təmɣăre n-a-wa has-ija Ɣisa dăɣ-teje ta jăt isəm:
«Ta n-măraw iɣărman». Ere has-islăn-dăɣ, ad-dd-iqqəl ɣas ăkun dăɣ-
isălan-net.

Isălan n-elle-s n-Žayrus d-tamăḍt ta dd-izajjăr ašni
(Mătti 9:18-26; Luqa 8:40-56)

21 Izjăr Ɣisa ḍarăt-a-wen s-asălim n-ejănš wa iyyăḍăn, diha-dăɣ dd-
ăsjănăn dăɣ-asălim n-aman, ad-săr-s dd-tăddew tamətte tăjjeet.
22 Os'-e-hi-dd dihen iyyăn dăɣ-ălfăqqităn n-ehăn n-ăddin wa n-kăl-
Ălyăhud n-taɣrəmt-en s-isəm-net Žayrus, inhăy Ɣisa ɣas, irkăɣ data-s,
23 ad-t-itəddal, ijann'-as: «Talyaḍt-in, tăbok i-iba, nidawet săr-s, sənsəd
fălla-s ifassăn-năk, ad-təzzəy, təddăr.»

24 Ăddew dăr-s Ɣisa, təlkam-as daɣ tamətte tăjjeet t-tăsinăkmămăt.
25 Tamətte-en, h’-et tamăḍt ijammăḍ ašni a ilan măraw iwətyan d-əssin,
26 təkna ahănay n-aɣăna jer-ifassăn n-lăxturtăn, tăsmălkăw-in a-wa təla
iket-net măšan, wăr t-illa făw a-hin-ifnaẓăn dăɣ-turhənna-net, ănn-ak,
tiwwaḍt ɣas ad-dd-tajj fălla-s.
27 Təsl’ isălan n-Ɣisa ɣas, təjjăš-dd tamətte s-ḍarăt, ḍăs erăswăy-net,
28 ed a-s tăjj a-wen-dăɣ, janna: «Wăla erăswăy-net, kud-t-ḍăsăɣ, ad-
əzzəyăɣ.»
29 Diha-dăɣ d-ḍăs erăswăy-net, ad-iktăl ašni wa tăt-dd-izajjărăn, tofrăy
ăssaɣăt-wen-dăɣ dăɣ-taɣəssa-net a-s təzzăy dăɣ-tiẓẓurt-net.
30 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net, ălwăqq-wen-dăɣ, făl tărna ta t-dd-təjmăḍăt,
innăḍ-dd s-tamətte, innă: «Mi iḍăsăn isəlsa-nin?»
31 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ajăn wăr hənnəyăd tamətte ta kăy-
tăsinăkmămăt a-s jănned: ‹Mi hi-iḍăsăn?› »
32 Issăɣlăy-tăn-dd akăyad-net i-ad-inhəy ta t-təḍăsăt.
33 Tənhăy tamăḍt ălafu wa təjrăw ɣas, təkk’-e-hi-dd, tăšikăḍkăḍ a-wa-
dăɣ has-ja tarəmmeɣt, toḍa data-s, tənn’-as tidət iket-net.
34 Inn’-as Ɣisa: «Talyaḍt, ăzozăy-kăm immun-năm, əgləw dăɣ-ălxer,
təzzeyăd dăɣ-tiẓẓurt-năm.»
35 Ămmiijrăd Ɣisa hărwa a-s dd-osăn ăddinăt dd-falnen eɣewən n-
ălfăqqi n-ehăn wa n-ăddin, ənnăn-as: «Elle-k, ăba-tăt. Ma s-salăyyaɣăd
Ălɣalim daɣ?»
36 Wăr hin-ijreh Ɣisa a-wa jănnen, innă i-ălfăqqi n-ehăn wa n-ăddin:
«Wăr tărmeɣăd, amən ɣas.»
37 Igdăl Ɣisa i-ăddinăt iket-năsăn ad-dăr-s idawăn a-s təggădăd Bəṭrus
d-Yaqub d-Exya wa n-ăŋŋa-s.
38 A-s hin-əwwăḍăn eɣewən n-emănnăhăḍ n-ehăn wa n-ăddin, wăr hin-
ogeẓăn ar tamətte tədgaẓăt; ăsikălăl, ăššurša a-wen-dăɣ, dăɣ-išənnawăn.
39 Ijjăš-in fălla-săn, inn’-asăn: «Ma kăwăn-idgaẓăn, hallăm? Tarat, wăr
tăt-ăba, eḍəs ɣas a ja.»
40 Jăn-t tekăškăšt. Izzəzjăr-tăn iket-dăɣ-năsăn, wăr dd-ăqqima dihen
ar d-ti-s d-ma-s n-talyaḍt, d-inəṭṭulab wi dăr-dd-ăddew. Ijjăš ḍarăt-a-wen
edăgg wa dăɣ-tənsa talyaḍt,
41 irmăs-tăt-dd s-ăfuss, inn’-as: «*Talita kumi*», a-wen ălmăɣna-net:
«Talyaḍt, əmneɣ-am, ənkăr-dd.»
42 Təbdăd talyaḍt ăssaɣăt-wen-dăɣ, tărjăš. Talyaḍt-en-dăɣ, la măraw
iwətyan d-əssin. Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn făl tihusay n-a-wa-
dăɣ ijăn.
43 Ikn’-en-dăɣ Ɣisa asəmmətăr i-ad-wăr jen isălan n-a-wa ijăn dăɣ-
ăwadəm wăl’ iyyăn təzzar, inn’-asăn ad-tăt-əkfən a təkša.

6

Iba n-immun n-kăl-taɣrəmt ta n-Năṣirăt
(Mătti 13:53-58; Luqa 4:16-30)

1 Ifăl Ɣisa dihen, ăddew d-inəṭṭulab-net s-taɣrəmt ta dăɣ-idwăl.
2 Ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ijjăš ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud,
ad-dăɣ-s isaɣra. Ăsijădăn-as ăddinăt ăjjootnen ăkuunnen dăɣ-a-wa
ijanna, əqqălăn-dd ɣas oran imawăn, jannen: «Ăhaləs-wa-dăɣ, əndek siha
s-t-dd-iha a-wa ităjj? Mi t-ikfăn təlɣuləma d-tădabit n-iji n-tikunen ti ităjj?

3 Ak a-wa, ajăn wădden Ɣisa wa n-mənizye n-rure-s n-Măryăma n-ăŋŋa-
s n-Yaqub d-Yusəf d-Hudd d-Simyon? Wădden šătma-s da-dăɣ əzzăɣnen
jere-năɣ.» Jăn-as a-wen-dăɣ s-t-əzzayăn asăkor, unjăyăn săr-s omănăn.
4 Inn'-asăn: «Ănnăbi, wăr t-ill' edăgg s-wădden ătiwăsămɣăr dăɣ-s, ar
dăɣ-ăkall-net, d-ɣur-imărawăn-net d-dăɣ-ehăn-net.»
5 Igdăl-as a-wen-dăɣ, ad-ɣur-săn ăj tikunen săl hărăt dăɣ-imarhinăn făll-
ăssinsa ifassăn-net, əzzăyăn.
6 Tof'-e tăkunt n-iba n-immun-năsăn. Issăɣlăy-dd ḍarăt-a-wen dăɣ-
attayăn n-tidbi-en-dăɣ, isaɣra ăddinăt.

Ăšmašăl Ɣisa inəṭṭulab-net s-əssin-əssin
(Mătti 10:5-15; Luqa 9:1-6)

7 Iɣră-dd Ɣisa inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin ḍarăt-a-wen, ăšmašăl-
tăn s-əssin-əssin dăɣ-a-s tăn-ikfa tărna făll-alšinăn.
8 Ăsmătăr-tăn, inn'-asăn: «Wăr təḍkelăm dăɣ-asikəl-năwăn a săl
tăborit; wăr tăwweyăm ăzzad, wăla šăkkoš, wăl' aẓrəf,
9 asəsăt tifădelen-năwăn, wăr jem əssin irăswăyăn.»
10 Inn'-asăn daɣ: «Ehăn təjjăšăm-dăɣ, təzzăɣăm dăɣ-s har ašăl wa d-
tăssawăḍăm tekle.
11 Edăgg tosăm-dăɣ, wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, unjăyăn s-asjəd-
hawăn, əzjărăt-t, tăbbăkbăkăm tifădelen-năwăn i-ad-wăr tănăt-iləttăɣ
wăla-dăɣ ăboqqal-net. Ilkam, ad-ăjjăyh a-wen făll-săn.»
12 Əglăn inəṭṭulab, ad-xaṭṭăbăn i-ăddinăt i-ad-utabăn,
13 takkăsăn daɣ alšinăn ăjjootnen dăɣ-ăddinăt, šawwăyăn inəbdan s-
əzzăyt, zizuyăn-tăn.

Tamăttant n-Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Mătti 14:1-12; Luqa 9:7-9)

14 Isl' ămănokal Harudəs mawmaw n-Ɣisa ed ih' isəm-net imawăn n-
ăddinăt iket-năsăn. Jannen iyyăḍ dăɣ-săn: «A-wa Exya wa n-Enəsselmăɣ
a dd-inkărăn jer-inəmmuttan, a-wen-dăɣ a t-ikfăn tădabit n-tikunen-ti
itamašal.»
15 Jannen iyyăḍ: «Ăbo, a-di ănnăbi Ɣəli», jannen wi iyyăḍnen: «A-wa
iyyăn dăɣ-ănnăbităn wi n-ibda.»
16 Islă Harudəs i-a-wen ɣas, innă ənta: «A-wa Exya wa s-əssəfrăsăɣ eɣăf-
net, ənta a dd-olăsăn tanăkra jer-inəmmuttan.»
17 Ăzzăman-en, Harudəs iman-net a omărăn s-ad-ăttărmăs Exya, ijjəš
tišəm, itwəjăr-in dăɣ-takărmut, dăɣ-təssəba n-Harudəyăt ta n-hănne-s n-
ăŋŋa-s Fəlibb dăɣ-s ohăɣ Harudəs,
18 făl-a-s innin, inn'-as Exya: «Wăr hak-xălal, ad-tărkəbăd hănne-s n-
ăŋŋa-k.»
19 Təkšăr ya Harudəyăt Exya făl a-wen-dăɣ, ad-tattăr tamăttant-net
măšan, wăr hənnəy tašləlt s-ja a-wen.
20 Ăksuḍ daɣ Harudəs Exya ed, issan a-s ăhaləs oɣadăn n-eməššeddəj
a ămoos, ogaẓ-t dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ. E-d has-ăsjăd ămmiijrăd, ad-t-
əkmun iman-net kud-dăɣ, ijraẓ-as asjəd-has.
21 Han a-wen-dăɣ a-s dd-tosa tamənteIt ta s-taqqăl Harudəyăt a ija a-wa-
dăɣ. Ašăl d-tajjăn iməšlan wi n-isəkta n-tiwit n-Harudəs, ăsmăjarăt-dd
Harudəs kăl-əlxəkum-net d-kumăndatăn n-əlɣəskăr-net d-imizărăn n-teje
ta n-Galila,

22 təjjăš-dd elle-s n-Harudəyăt, ad-dallăl data-săn, ijrăẓ a-wen i-Harudəs
d-imăjarăn-net. Iɣră-dd ămănokal talyaḍt, inn'-as: «Ǝttăr dăɣ-i a-wa
tărhed, ad-ham-t-ăkfăɣ.»
23 Ad-has-itəhhaḍ s-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s təttăr, kud-irha umas tăẓune
n-ăkall-net.
24 Təzjăr talyaḍt, tənnă i-ma-s: «Ma dăɣ-s mad-əttărăɣ?» Tənn'-as ma-s:
«Ǝttăr dăɣ-s eɣăf n-Exya wa n-Enəsselmăɣ.»
25 Tăqqăl-dd ămănokal šik, tənn'-as: «Ărheɣ ad-hi-təkfəd ămăra-dăɣ
eɣăf n-Exya wa n-Enəsselmăɣ insa dăɣ-aẓăwa.»
26 Ǝnxăsăn iman n-ămănokal hullan măšan, ăbas ăddoobăt uɣəl s-a-
wa inna, ed ihăḍ-as s-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s mad-təttăr, a ămoos-dăɣ, dat-
imăjarăn-net, wăr-irha daɣ ad-ărẓ dăɣ-tənna-net i-talyaḍt.
27 Ăšmašăl ăssaɣăt-wen-dăɣ əssărdasi dăɣ-wi jănen ənniyăt i-ehăn-net
i-ad-dd-ifrəs eɣăf n-Exya. Ikk' əssărdasi takărmut ta ih' Exya, ifrăs-dd
eɣăf-net,
28 iwwăy-t-dd insa dăɣ-aẓăwa, ikf'-e i-talyaḍt, təkf'-e talyaḍt i-ma-s.
29 Ǝslăn inəṭṭulab n-Exya tamăttant-net ɣas, əglăn, əḍkălăn-dd tafəkka-
net, əẓkăn-t.

Uɣəl n-inəṭṭulab wi ăšmašăl Ɣisa
(Mătti 14:13-14; Luqa 9:10)

30 Ǝqqălăn-dd inəṭṭulab wi ăšmašăl Ɣisa, jăn dăɣ-s isălan n-a-wa jăn
d-a-wa əssăɣrăn iket-net.
31 Inn'-asăn: «Năkket edăgg n-iman-nănăɣ, sunfəm a ənḍărrăn.» Ij'-
asăn măjrăd-wen-dăɣ, făl-a-s igdăl-asăn, əjut n-emerjaš n-ăddinăt wăla
ăssaɣăt s-ăssokăn hărăt imawăn-năsăn.
32 Ǝjjăšăn turăft n-aman, əkkăn tenere n-iman-năsăn.
33 Ǝnhăyăn-tăn ăddinăt ăjjootnen a-s əglăn, əzzăyăn-tăn ɣas, fălăn-dd
iɣărman iket-năsăn, ošălăn-dd har hasăn-ăzzarăn făw s-edăgg wa əkkăn.
34 Izjăr-dd Ɣisa turăft n-aman, inhăy əjut wa jăn ăddinăt ɣas, tănɣ'-e
tăhanint-năsăn ed, olăhăn ɣas d-tihatten wăren la amăḍan, ad-tăn-isaɣra
hărătăn ăjjootnen.

Ăsyăwăn Ɣisa səmmos afḍăn n-ăhaləs
(Mătti 14:15-21; Luqa 9:11-17; Exya 6:1-14)

35 Toḍa tăfukt ɣas, osăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Năkkăneḍ,
edăgg n-tenere a nəha, ij'-anăɣ ehăḍ;
36 səgləw ăddinăt, ad-əkkən tidbi d-imăzzaɣăn wi ohăẓnen, žənšən-dd
a əkšăn.»
37 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Un, ăkfăt-tăn a əkšăn.» Ǝnnăn-as:
«Ajăn a tărhed ad-năkk aɣrəm i-ad-dd-nəžănš tijəlwen n-sănatăt timaḍ
n-ărriyal n-aẓrəf i-ad-nəšăkš tamətte-ta-dăɣ?»
38 Inn'-asăn: «Ǝssənăt-dd maniket tijəlwen lăm.» Ǝlmădăn-dd, ənnăn-
as: «Səmmosăt tijəlwen d-əssin imănan.»
39 Omăr-asăn ḍarăt-a-wen s-ad-əbḍəwăn ăddinăt, săqqaymən-tăn făll-
teyəšše ta dalet.
40 Tăqqima tamətte s-temeḍe-temeḍe n-ăwadəm, səmmosăt-səmmosăt
timərwen n-ăwadəm.
41 Iḍkăl Ɣisa tijəlwen ti n-səmmosăt d-imănan wi n-əssin, ăjoẓăy
išənnawăn, ămmoy i-Măssinăɣ; ăfrăsfărăs tijəlwen, ănkăḍnăkăḍ imănan
wi n-əssin təzzar, ikfă a-wen-dăɣ iket-net i-inəṭṭulab-net i-ad-t-uẓanăn jer-
ăddinăt iket-năsăn.
42 Ǝkšăn iket-dăɣ-năsăn har əyyəwănăn.

43 Ăsdăwăn-dd inəṭṭulab a-wa dd-əjlăšăn, osăn-t iḍnăy măraw deketăn
d-əssin n-tijəlwen d-imănan.
44 Səmmos afḍăn n-ăhaləs a əkšănen ašăl-wen-dăɣ.

Irjăš Ɣisa făll-aman
(Mătti 14:22-27; Exya 6:16-21)

45 Ăsrarăd Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net s-ujəš n-turăft ta n-aman,
izarăn-as s-efăyy n-ejănš wa iyyăḍăn, ebre n-taɣrəmt ta n-Băṭsăyda, ad-
isagla ənta tamətte.
46 Făl-t tamətte ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt, ad-itəddal Măssinăɣ.
47 A-s ijă ehăḍ, təha turăft n-aman ta hăn inəṭṭulab ammas n-ejănš, a-s
ija a-wen Ɣisa ənta, ih' asălim n-aman.
48 Ojj'-en ăsimăɣatăr-tăn aḍu šămad igla ehăḍ, ikk'-en-dd irjaš făll-aman
har dăroɣ tăn-okăy.
49 Ənhăyăn-t ikk'-en-dd irjaš făll-aman ɣas, ăɣelăn ămăttănkul iyyăn,
ad-naḍḍăwăn iɣăran.
50 Hannăyăn-t măšan, indăr-asăn a t-əzzəyăn a-wa-dăɣ hasăn-təja
tarəmmeɣt. Ăssewăl-asăn šik, inn'-asăn: «Əfləsăt-ahi, năkk a-wa, wăr
tărmeɣăm.»
51 Ijjăš-dd fălla-săn turăft n-aman ɣas, ibdăd aḍu. Ămoos-asăn a-wa ijăn
tăkunt-i-dăɣ măqqărăt.
52 Indăr-asăn ujreh n-asjət wa ija i-tijəlwen făl tăɣart-i-dăɣ jăn ulhawăn-
năsăn.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Žănnăṣarăt
(Mătti 14:34-36)

53 Ijlăy Ɣisa d-inəṭṭulab-net ejănš, ăsjănăn dăɣ-ăkall wa n-Žănnăṣarăt.
54 Diha-dăɣ dd-əzjărăn dăɣ-turăft n-aman, ad-əzzăyăn ăddinăt Ɣisa,
55 ad-tišələn dăɣ-ăkall iket-net, tazăwen-dd săr-s imarhinăn făll-tišija
s-edăgg wa s-əslăn ih'-e i-ad-tăn-izuzəy.
56 Edăgg osa-dăɣ, jer-iɣărman, tidbi, wăla ăssukăn, ad-dd-awəyăn
ăddinăt imarhinăn-năsăn, tattărăn ad-ăḍəsăn kud-dăɣ afăr n-erăswăy-net
ed, ere t-iḍăsăn-dăɣ, ad-izzəy.

7

Isălan n-alkum i-agnatăn

1 Əžžəmmăɣăn-dd kăl-faris d-hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt dd-falnen
Yărussălam s-Ɣisa.
2 Əjrăhăn-in dăɣ-a-wen-dăɣ a-s tattăn iyyăḍ dăɣ-inəṭṭulab-net, wăr-
ăsserădăn ifassăn-năsăn.
3 Iqqăn a-wen iɣăfawăn-năsăn făl-a-s kăl-faris d-kăl-Ălyăhud iket-
năsăn, ămoosăn ăddinăt əlkamnen i-ălɣadatăn wi hasăn-dd-oyyăn
imărawăn-năsăn: wăr hasăn-t-təlla tetăte ar s-ad-ăsserădăn ifassăn-
năsăn har taɣmărt təzzar.
4 Afăl əkkăn ăssuk har t-dd-fălăn, wăr hasăn-t-təlla tetăte ar s-ad-
ăsserădăn telămăkt-năsăn iket-net. Lan daɣ ălɣadatăn ăjjootnen s-
əlkamăn săl wi-dăɣ: ašəšdaj n-ikassăn d-iɣsas d-iɣerăn d-isəftaɣ.
5 Əssəstănăn kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt Ɣisa, ənnăn-as: «Mafăl
inəṭṭulab wi-năk, wăr-əlkemăn i-agna wa hanăɣ-dd-oyyăn imărawăn-
nănăɣ? Tattăn wăr-ăsserădăn ifassăn-năsăn.»

6 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălmunafeɣăn! Tidət-dăɣ a-wa fălla-wăn innă ănnăbi
Saya,[†] a-s innă, inna Măssinăɣ:
‹Tamətte-ta-hi, iḍlay-net ɣas
a-s hi-tăssiimɣăr
ulh-net, ujəj-ahi;
7 semɣar wa hi-jăn ăddinăt, mălayăɣna ed
a-wa saɣren dăgg-adəm făll-i,
wăr-ămoos ɣas ar fărəḍăn dd-ăɣtasăn i-iman-năsăn.›
8 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s, kăwăneḍ-dăɣ, təšlăyăm i-alămăr wa n-Măssinăɣ,
təṭṭăfăm ălɣadăt n-dăgg-adəm.»
9 Inn’-asăn daɣ: «Kăwăneḍ, jărăm-in alămăr wa n-Măssinăɣ, jăm agna-
năwăn dăɣ-edăgg-net.
10 Wădden, innă ănnăbi Mosa:
‹Səmɣăr ti-k d-ma-k›,
innă daɣ:
‹Ere ăbodărăn ti-s meɣ ma-s, ămmătet.›
11 Təssanăm s-a-wen-dăɣ iket-net măšan kăwăneḍ-da-dăɣ, iyyăḍ dăɣ-wăn,
saɣren ăddinăt a-s, ăddoobăt ăwadəm ad-ănn i-abba-net d-anna-net: ‹A-
wa s-ăsidărhăn ad-kăwăn-ədhəlăɣ săr-s, jeɣ-t takute i-Măssinăɣ›,
12 ija ɣur-wăn a-s ere innăn a-wen-dăɣ i-imărawăn-net, ad-ăbas t-iwar
ălxaqq-năsăn.
13 A-wa săɣrem d-a-ăjjeen dăr-s ănifăqqăn a-s hin-tăsbăṭṭălăm a-wa inna
Măssinăɣ, jăm a-wa hawăn-inna agna-năwăn dăɣ-edăgg-net.»
14 Iɣră-dd Ɣisa tamətte s-iman-net daɣ, inn’-as: «Săjdăt-ahi iket-dăɣ-
năwăn, təjrăhăm a-wa hawăn-janneɣ:
15 Wăr t-illa a itajjăšăn emm n-ăgg-adəm ăddooben asəmmăḍəs-net, a-
wa dd-itəffalăn ammas n-ulh-net ijănna s-emm-net a t-isamăḍasăn dat-
Măssinăɣ.
[
16 Ere dăɣ-wăn ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet.]»
17 Ifăl Ɣisa tamətte ɣas, iqqăl ehăn, əssəstănăn-t inəṭṭulab-net dihen
d-ălmăɣna n-tangalt ta ija.
18 Inn’-asăn: «Adiš kăwăneḍ har ămăra-dăɣ, wăr təjrehăm a-s ăsink,
esăk? Ajăn wăr hənnəyăm a-s, wăr t-illa a isuk ăwadəm emm-net
ăddooben a t-isəmmăḍəs
19 făl-a-s, a-wa dd-itəffalăn ajăma, wăr-itəkk ulh-net, tăsa-net a itakk,
izjăr ḍarăt-a-wen, ăj’-e-hin dăɣ-tăkoyt.» Ǝmmək-wen-dăɣ a-s isaxlal Ɣisa
imənsiwăn iket-năsăn.
20 Inn’-asăn daɣ: «A-wa dd-itəffalăn ulh n-ăgg-adəm, a t-isamăḍasăn
dat-Măssinăɣ,
21 făl-a-s ammas n-ulh n-ăgg-adəm a dd-itəffal erk ənniyăt wa n-
abjənjən, iba n-tăkrakiḍt, tikra, iji n-iman,
22 əzzəna, tăkkărdădt, tăllăbăst, amsud, asəmmăḍəs n-iman, erk
derhan, asəkkufăr, əkkəbru, taxxalen.
23 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi samăḍasnen ăgg-adəm, ed ammas n-
ulh-net a dd-təffalăn.»

Elle-s n-tamăjart ta ăzozăy Ɣisa (Mătti 15:21-28)

[†] **7:6 7:6** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ălolăy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

24 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă teje ta n-Tir. Iwwăḍ-in ɣas, ijjăš ehăn iyyăn, făl-a-
s wăr irha ad-fălla-s əlmədăn ăddinăt măšan, hakd-a-wen-dăɣ, wăr-iṣter
ass-net.
25 Šik-dăɣ a-s t-təslă tamăḍt tiyyăt s-ih' alšin elle-s, təkk'-e-hi-dd, tărkăɣ
data-s.
26 Tamăḍt-en, wăr tăt-len kăl-Ălyăhud, ti n-teje ta n-Finisya hăt ăkall wa
n-Surya. Tos'-e-hi-dd ɣas, təttăr dăɣ-s ad-ikkəs alšin dăɣ-elle-s măšan,
27 inn'-as Ɣisa: «Ăyy aratăn ad-ăyyăwănăn təzzar ed, wăr-ănhăjja ad-
dd-ikkəs ăwadəm amənsi daw-săn, ijăr-t-in i-iyyăḍan.»
28 Tăwwežăb-as tamăḍt, tənn'-as: «Ălɣalim, tidət măšan a-wen wăr hin-
ikkes a-s iyyăḍan, ăddooben ad-tattăn a-wa dd-sitrəkkin aratăn.»
29 Inn'-as Ɣisa: «Ǝgləw, dăɣ-təssəba n-a-wa-dăɣ tənned, a făl, elle-m,
izjăr-tăt alšin.»
30 Tăqqăl ehăn-net, togăẓ-in elle-s, tənsa făll-tešejit, izjar-tăt alšin.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs măẓẓəjăn s-ikras iləs-net
(Mătti 15:29-31)

31 Ifăl Ɣisa teje ta n-Tir, ikka ta n-Săyda, ihăl ebre n-ejănš wa n-Galila
dăɣ-a-s ijlay teje ta n-măraw iɣărman.
32 Ǝwwăyăn-dd săr-s ăddinăt ăhaləs măẓẓəjăn s-ikras iləs-net ad-dăɣ-s
tattărăn ad-fălla-s isăns ifassăn-net.
33 Irmăs-t-dd Ɣisa s-edes təzzar, ij' assəkăḍ-net dăɣ-timəẓẓujen-net, ijă
daɣ s-assəkăḍ-net emătăm-net făll-iləs n-ăhaləs,
34 ăjoẓăy išənnawăn, ăhnăffăt təzzar, inn'-as: «*Efata*», a-wen ălmăɣna-
net: «Marr.»
35 Ămerănăt timəẓẓujen-net hakd iləs-net, ad-itamăjrad.
36 Ăsmătăr Ɣisa ăddinăt iket-năsăn d-ad-wăr jen isălan n-a-wen-dăɣ i-
ăwadəm wăl' iyyăn măšan, a ikk' isamătar-tăn, sawaḍăn əntăneḍ dăɣ-
tənna n-a-wa ijăn.
37 Ămoos Ɣisa i-ăddinăt tăkunt-i-dăɣ măqqărăt, əqqălăn-dd ɣas jannen:
«A-wa, a-wa ităjj iket-net ifran, isasla imẓaj, isamăjrad daɣ wi s-əkrăsăn
ilsawăn-năsăn.»

8

Ăsyăwăn Ɣisa əkkoẓ afḍăn n-ăhaləs
(Mătti 15:32-39)

1 Tolăs-dd tamətte daɣ ažəmmăɣ făll-Ɣisa dăɣ-išilan-win-dăɣ. Inhăy a-s
wăr t-illa a təṭṭaf təkšă ɣas, iɣră-dd inəṭṭulab-net, inn'-asăn:
2 «Naqq'-ahi tăhanint n-taməttе-i-dăɣ; a ilan kăraḍ išilan, təlkam-ahi,
ăbas əṭṭafăn a əkšăn;
3 afăl tăn-əssəglăɣ s-ihănan-năsăn, ălluẓăn s-əmmək-wa-dăɣ, ad-hasăn-
indăr ad-tăn-in-awəḍăn făl iba n-ăṣṣahăt ed, han-tăn-i dd-falnen ijəj.»
4 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Mi ăddooben dăɣ-tenere-ta-dăɣ ad-išăkš
taməttе jat əjut-wa-dăɣ?»
5 Issəstăn-tăn Ɣisa, inn'-asăn: «Maniket tijəlwen təṭṭăfăm?» Ǝnnăn-as:
«Ǝssayăt.»
6 Ăsɣăyma Ɣisa taməttе iket-net, iḍkăl tijəlwen ti n-əssayăt, ămmoy i-
Măssinăɣ, ăfrăsfărăs-tănăt təzzar, ikf'-enăt i-inəṭṭulab i-ad-tănăt-uẓanăn
jer-ăddinăt; ăẓunăn-tănăt.
7 Ǝkfăn-t a-wa lăn dăɣ-imănan, iḍkăl-t, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ikf'-en
i-inəṭṭulab-net i-ad-tăn-uẓanăn jer-ăddinăt.

8 Təkša tamətte ta t-təllăt dihen-dăɣ hundăɣ har təyyəwăn. Ăsdăwăn-dd
inəṭṭulab a-wa dd-əjlăšăn ăddinăt, osăn-t, iḍnay əssa deketăn.
9 A iwwăḍăn əkkoẓ afḍăn n-ăhaləs a ikšăn ašăl-wen-dăɣ. Təkša tamətte
ɣas, issəgl'-et Ɣisa; təglă.
10 Ijjăš ənta d-inəṭṭulab-net turăft n-aman ăssaɣăt-wen-dăɣ, əkkăn tidbi
ti hănen teje ta n-Dălmănuta.

Irrum wa jăn kăl-faris i-Ɣisa
(Mătti 16:1-4; Luqa 12:54-56)

11 Osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-farisƔisa, ămɣănnănăn dăr-s, tiirəmən-t,
jannen-as: «Ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ hanăɣ-issətbătăn a-s tidət-dăɣ a-
s Măssinăɣ a kăy-dd-ăšmašălăn.»
12 Ăhnăffăt dăɣ-iman-net, innă: «Mafăl tammăɣ əzzurəyăt-ta-dăɣ i-iji n-
Măssinăɣ? Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr-ilkem ad-ija iji n-Măssinăɣ wăl' iyyăn
data-wăn.»
13 Ifăl-tăn ḍarăt-a-wen, olăs ujəš n-turăft n-aman, ijlăy ejănš s-efăyy wa
iyyăḍăn.

Ăsmăqqa Ɣisa făll-təmmətkit n-immun n-inəṭṭulab
(Mătti 16:5-12)

14 Dăɣ-tekle-ten-dăɣ, əttəwăn-in inəṭṭulab ad-awəyăn ăzzad, wăr-
əwweyăn dăɣ-turăft n-aman ar tiyyăt tajəlla.
15 Ăsmătăr-tăn Ɣisa, inn'-asăn: «He kăwăneḍ! Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-
tăẓẓa ta n-kăl-faris d-Harudəs.»
16 Ǝslăn inəṭṭulab i-a-wen ɣas, ad-tinmənnin jer-iman-năsăn: «A-wa, a-
wa-dăɣ s-wăr nəwwey tijəlwen a făl hanăɣ-itajj măjrăd-wa-dăɣ.»
17 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa tinmənnin, inn'-asăn: «Mafăl əkkan
inəzjam-năwăn a-wa s-wăr tăwweyăm tijəlwen? Ajăn ulhawăn-năwăn jan
tăɣart-ta-dăɣ făl ăbas hannăyăm, ăbas jarrăhăm?
18 Ma jănăt tiṭṭawen-năwăn tənhəyăm săr-snăt, ma jănăt timəẓẓujen-
năwăn, təsləm săr-snăt?
19 Ajăn təttəwăm-in tijəlwen ti n-səmmosăt ăẓunăɣ i-səmmos afḍăn
n-ăhaləs, maniket deketăn dd-tăsdăwăm dăɣ-a-wa dd-təjlăš tamətte?»
Ǝnnăn-as: «Măraw d-əssin.»
20 Inn'-asăn: «Ălwăqq wa d-ăẓunăɣ əssayăt tijəlwen i-əkkoẓ afḍăn
n-ăwadəm, maniket deketăn əḍnaynen dd-təjlăš tamətte?» Ǝnnăn-as:
«Ǝssa.»
21 Inn'-asăn: «Adiš, har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a təjrahăm?»

Ăzozăy Ɣisa emədderɣəl iyyăn dăɣ-Băṭsăyda

22 Iwwăḍ-in Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta n-Băṭsăyda ɣas, ittəlwăy-dd
săr-s emədderɣəl iyyăn, əttărăn dăɣ-s ad-t-iḍəs, izzəy.
23 Irmăs-t Ɣisa s-ăfuss, ilwăy-t hundăɣ har dăr-s izjăr tadăbayt təzzar,
ăswăr tisutaf-net tiṭṭawen n-emədderɣəl, ăswăr-t ḍarăt-a-wen ifassăn-
net, inn'-as: «Ak, hannăyăd hărăt meɣ?»
24 Ăsfănăwnăw emədderɣəl, innă: «Hannăyăɣ ăddinăt măšan, olăhăn-
ahi d-ihəškan ărjašnen.»
25 Olăs Ɣisa asəwăr n-ifassăn-net tiṭṭawen-net ɣas, ăsnăflăy ahănay,
izzăy, oɣăd ahănay-net i-hărăt iket-net.
26 Issəgl'-e Ɣisa, inn'-as: «Wăr resăd wăla tadăbayt, aɣəd iman-năk ɣas
s-ehăn-năk.»

Tajuhe ta ija Bəṭrus dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Mătti 16:13-20; Luqa 9:18-21)

27 Izjăr Ɣisa ḍarăt-a-wen ənta d-inəṭṭulab-net, ikka dăr-săn tidbi-ti
hănen attayăn n-aɣrəm wa s-itawănna Qăyṣăra wa n-Fəlibb. Ǝglan hărwa
a-s tăn-issəstăn Ɣisa, inn’-asăn: «Ma jannen ăddinăt dăɣ-isălan-in? Ma
jannen mi ămoosăɣ?»
28 Ăwwežăbăn-as, ənnăn-as: «Iyyăḍ jannen: kăyy a-s Exya wa n-
Enəsselmăɣ; iyyăḍ jannen: kăyy a-s ănnăbi Ɣəli; iyyăḍ făw a jannen: kăyy
iyyăn dăɣ-ănnăbităn dd-olasăn uɣəl.»
29 Issəstăn-tăn daɣ, inn’-asăn: «Kăwăneḍ-š, ma tənnăm, mi ămoosăɣ?»
Ăwwežăb-as Bəṭrus, inn’-as: «Kăyy a-s Ălmasex.»
30 Ăsmăhăḍ dăɣ-săn Ɣisa ḍarăt-a-wen, d-ad-wăr jen isălan-win-dăɣ i-
ăwadəm wăl’ iyyăn.

Ăloləy Ɣisa dăɣ-isălan n-tamăttant-net
(Mătti 16:21-23; Luqa 9:22)

31 Ɣur-dihen-dăɣ ad-issəntă Ɣisa asəɣăr n-inəṭṭulab-net n-a-s Ăgg-ăgg-
adəm, ilzam-t ad-inhəy tersəmmawen ăjjootnen, ənkărăn-t inušămăn wi
n-Iṣrayil d-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-əjən
iman-net măšan, kăraḍ išilan ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-aləs tanăkra jer-
inəmmuttan.
32 Ij’-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ s-əmmək ilan ujreh; ikkăs-t-dd Bəṭrus
s-takše, ăklăwlăw fălla-s.
33 Innăḍ-dd Ɣisa s-inəṭṭulab-net, iɣtăl Bəṭrus, inn’-as: «Šənkəš făll-i,
Iblis-wa! Kăyy, inəzjam-năk, i n-dăgg-adəm, wădden i n-Măssinăɣ.»

Alkum i-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 16:24-28; Luqa 9:23-27)

34 Iɣră-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen tamətte d-inəṭṭulab-net s-iman-net, inn’-
asăn: «Ere irhăn alkum-hahi-dăɣ, adiš, iksənet iman-net, ăjet făll-
tamăttant šund ta n-tajəttewt təzzar, ilkəmet-ahi.
35 Ere wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ogăẓ iman-net, dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
ad-ifut dăɣ-ălžănnăt; măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net, dăɣ-ăddunya-
ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, d-ăddimmăt n-Ălənžil, ad-iɣləs.
36 Ma s-infa ăgg-adəm ad-irbăx ăddunya iket-dăɣ-net, a-s ija a-wen, ăfota
dăɣ-ălaxărăt?
37 Ajăn ma t-illan s-ăddoobăt ăwadəm ad-t-ăkf i-ad-săr-s iɣləs iman-net
dăɣ-temse?
38 Ere hi-ăkrakăḍăn, năkk d-măjrăd-in, dat-əzzurəyăt-ta-dăɣ n-temăznit
tănmăšrăyăt i-Măssinăɣ, ad-t-əkrukəḍăɣ năkk-dăɣ-i n-Ăgg-ăgg-adəm,
ašăl wa d-mad-dd-iqqəl dăɣ-ălxurmăt n-Abba-nin, ăddew d-ănjălosăn wi
n-iməššeddəjăn.»

9

Tihusay n-ălxurmăt n-Ɣisa Ălmasex

1 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ăsidătteɣ-awăn a-s han-kăwăn ăddinăt
əbdadnen diha-dăɣ wăr-e iba wăr-ənheyăn Təmmənəya n-Măssinăɣ tosa-
dd s-ăṣṣahăt.»
(Mătti 17:1-13; Luqa 9:28-36)

2 Sădis išilan ḍarăt a-s inna a-wen-dăɣ, iɣră-dd Ɣisa Bəṭrus d-Yaqub
d-Exya s-edes, ikka dăr-săn taḍaɣt tiyyăt təḍkalăt təzzar, ijjăš dihen ini
ăynayăn data-săn;
3 ămlăwlăwăn-dd imălsan-net, jăn-dd təməlle s-kăla wăr-tătwănhăy
făll-ăṛori n-ăkall.
4 Ănfalăl-asăn-dd dihen ănnăbi Ɣəli d-ănnăbi Mosa dd-falnen
išənnawăn, ad-tamăjradăn d-Ɣisa.
5 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, ufa ad-nəzzăɣ ɣas diha-dăɣ,
ad-nəkrəs kăraḍ ihəktan: wa-năk, wa n-Mosa d-wa n-Ɣəli.»
6 Wăr-issen a ijănna a-wa-dăɣ has-ja tarəmmeɣt ənta d-imidiwăn-net.
7 Təls’-en-dd tele n-tejărăkt tiyyăt ălwăqq-wen-dăɣ, ifăl-dd emăsli
išənnawăn, innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
săjdăt-as!»
8 A-s dd-olăsăn inəṭṭulab aḍkul n-asăwaḍ-năsăn, šanăšlamăn siha d-siha,
wăr t-illa ere hannăyăn edes-hasăn kunta wădden Ɣisa ɣas.
9 Ălwăqq wa dd-titrurun taḍaɣt, ăsmăhăḍ dăɣ-săn Ɣisa i-ad-wăr jen
isălan n-a-wa ənhăyăn i-ăwadəm wăl’ iyyăn hundăɣ har ašăl wa dd-mad-
inkăr Ăgg-ăgg-adəm jer-inəmmuttan.
10 Ăsjădăn i-a-wa hasăn-inna, ad-tinməsəstinăn d-ălmăɣna n-tanăkra
jer-inəmmuttan ed, iqqan a-wen iɣăfawăn-năsăn.
11 Ǝssəstănăn-t, ənnăn-as: «Mafăl jannen ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-s
ănnăbi Ɣəli a ilan s-a dd-ass təzzar, išrəy-t-dd Ălmasex?»
12 Inn’-asăn: «Tidət, ănnăbi Ɣəli a ilan s-a dd-ass isəssiɣəd hărăt iket-net;
măšan, mafăl iktab a-s Ăgg-ăgg-adəm, ilzam-t ad-inhəy tersəmmawen
ăjjootnen, səffăṭṭən dăɣ-s dăgg-adəm?
13 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ănnăbi Ɣəli, ăru dd-osa, măšan ăkkuddălăn-t
dăgg-adəm, jăn-as a-wa s-ărhăn ed, a-wen-dăɣ a ənnăn əlkəttabăn dăɣ-
isălan-net.»

Ăzozăy Ɣisa alyaḍ n-amălšon
(Mătti 17:14-21; Luqa 9:37-43)

14 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net wi n-kăraḍ, ogăẓăn-dd
inəṭṭulab-wi iyyăḍnen, ămmiizăɣăn d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, tăɣlay-tăn
tamətte.
15 Tojja tamətte Ɣisa ɣas, tof’-et tăkunt, tošăl săr-s, ad-has-tajjăn isofan.
16 Inn’-asăn: «Ma tămmizăɣăm?»
17 Inn’-as ăhaləs iyyăn dăɣ-tamətte: «Ălɣalim, əlwăyăɣ-dd săr-k rure-ɣ
ih’ alšin ikrasăn iləs-net;
18 edăgg dăɣ-t irmăs-dăɣ, ad-t-ăjjăḍlăt s-ăkall, ad-isakăffaw, iẓiməkărkiẓ
isenăn, isaqăqqad; əttărăɣ dăɣ-inəṭṭulab-năk ad-dăɣ-s t-əkkəsăn măšan,
indăṛ-asăn.»
19 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Ya əzzurəyăt-i-dăɣ wărăt tomen, hundăɣ
har əmme əlleɣ jere-wăn, əṣbarăɣ-kăwăn? Awəyăt-ahi-dd alyaḍ.»
Ăwwăyăn-as t-dd.
20 Diha-dăɣ d-inhăy alšin Ɣisa, ad-ijjăḍlăt alyaḍ s-ăkall, ad-itišbărḍil,
isakăffaw.
21 Issəstăn Ɣisa ti-s, inn’-as: «Ǝmme t-irmăs a-wa?» Inn’-as ăhaləs:
«Hărwa măḍrəy,
22 dehiyyăn făw, itəjjar-t alšin dăɣ-efew meɣ dăɣ-aman i-ad-ămmăt. Ɣas,
kunta tăddoobed hărăt dăɣ-a-wa-dăɣ, aḍən-anăɣ tăhanint, agəẓ-anăɣ.»

23 Inn’-as Ɣisa: «Tənned: ‹kunta tăddoobed!› Ǝlməd a-s wăr t-illa a-s
wădden răqqiis i-amumən.»
24 Iḍkăl ti-s n-alyaḍ emăsli-net ălwăqq-wen-dăɣ, innă: «Omanăɣ, agəẓ-
ahi dăɣ-iba n-immun.»
25 Inhăy Ɣisa tamətte tošal-dd săr-s ɣas, ăsmăhăḍ dăɣ-alšin, inn’-
as: «Alšin wa ikrăsăn iləs n-alyaḍ-i-dăɣ, ăẓimăẓẓăj-t; omarăɣ-kăy s-ad-
t-təzjărăd, wăr-ilăkkămet ad-t-dd-tăqqalăd.»
26 Ăɣwăttăt alšin, ibbəkbăk alyaḍ s-ăṣṣahăt təzzar, izjăr-t; ăktăyyăt
alyaḍ har ăɣelăn ăddinăt ăba-t
27 măšan, irmăs-t-dd Ɣisa s-ăfuss, issənkăr-t-dd, ibdăd făll-iman-net.
28 Ǝqqălăn ehăn ɣas, əssəstănăn inəṭṭulab Ɣisa s-edes, ənnăn-as: «Alšin-
wənnin-hi, mafăl hanăɣ-indăr ad-t-nəkkəs dăɣ-alyaḍ?»
29 Inn’-asăn: «Alšin šund-wa, wăr t-ill’ əmmək s-izjăr ar s-tamădilt n-
Măssinăɣ.»

Ăsihe wa s-əssin d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Mătti 17:22-23; Luqa 9:43-45)

30 Fălăn dihen ɣas, ăllilăn teje ta n-Galila măšan, wăr-irha Ɣisa ad-săr-s
ilməd ăwadəm
31 ed isaɣra inəṭṭulab-net, ijann’-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm, ad-ăttărmăs,
ijjəš ifassăn n-dăgg-adəm, əjən iman-net măšan, kăraḍ išilan ḍarăt
tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»
32 Wăr-əjrehăn măjrăd-wen-dăɣ, h’-en daɣ tasăja n-ad t-səstənăn d-
ălmăɣna-net.

Tărha n-mijraw
(Mătti 18:1-5; Luqa 9:46-48)

33 Ǝwwăḍăn-in Qăfărnaxum, əjjăšăn ehăn wa əkkăn ɣas, issəstăn Ɣisa
inəṭṭulab-net, inn’-asăn: «Ma tămmizăɣăm dăɣ-tabarăt?»
34 Wăr t-illa a has-ənnan. Ij’-asăn asəstan-wen-dăɣ, făl-a-s, dăɣ-
tekle-năsăn, ămmiizăɣăn jer-iman-năsăn i-ad-əlmədăn əndek dăɣ-săn wa
ojărăn.
35 Ăqqima Ɣisa ɣas, iɣră-dd inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin s-iman-
net, inn’-asăn: «Wa dăɣ-wăn irhăn tăzert, iməlet daw-imidiwăn-net,
umaset-asăn akli.»
36 Irmăs ḍarăt-a-wen ara iyyăn, ij’-e jere-săn təzzar, iḍkăl-t dăɣ-ifassăn-
net, inn’-asăn:
37 «Ere ăsbălălăn ara šund wa-dăɣ, dăɣ-təssəba-nin, năkk a ăsbălăl; ere
wa hi-ăsbălălăn, wădden năkk a ăsbălăl, Wa hi-dd-ăšmašălăn a ăsbălăl.»
(Mătti 10:42; Luqa 9:49-50)
38 Inn’-as ănăṭṭalib wa s-isəm-net Exya: «Ălɣalim, nənhay ăhaləs
itakkăsăn alšinăn dăɣ-ăddinăt s-tărna n-isəm-năk, nənn’-as, wăr-itiləset,
ed wăr dăr-năɣ ăddew.»
39 Inn’-asăn Ɣisa: «Wăr has-t-təgdelăm, făl-a-s, wăr t-illa ere madăn-ăj iji
n-Măssinăɣ s-tărna n-isəm-in aləs daɣ, a ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, tiẓmit-in.
40 Ere wărăn hanăɣ-iknes, a-di, amidi-nănăɣ.
41 Ere kăwăn-issəswăn kara n-aman, dăɣ-təssəba n-a-wa s-Ălmasex a
kăwăn-ilăn, ăsidătteɣ-awăn a-s ilkam, ad-ijrəw, ălhăk n-emărked wa ija.»

Wăr tumasăt əssəbab n-tanməšrayt i-ăwadəm
(Mătti 18:6-9; Luqa 17:1-2)

42 «Aratăn wi săr-i omănnen, ere ămoosăn əssəbab n-tanməšrayt i-
wăla iyyăn dăɣ-săn-dăɣ, ăwadəm-en, iššăm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt

ta măqqărăt s-itəẓẓad ălkăma dăɣ-err-net, itwəjăr-in dăɣ-ider n-ejărew wa səmmăn hărwa wăr-ofa abăkkaḍ-wen-dăɣ.
43 Kăyy, kunta ăfuss-năk a ăbokăn ad-hak-ăssăbăb s-abăkkaḍ, itiḍărrut-kăy, ənkăḍ-t-in hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ ed uf'-ak, ad-jeed ăfuss, təjjəšăd ălžănnăt, uhən, ad-leed əssin ifassăn, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa n-žohănnăma wărăn itəməkit [
44 d-tiwəkkawen ti wăren təməttit s-hărkuk əfradnăt dăɣ-tiɣəswen n-ăddinăt].
45 Kunta daɣ aḍăr-năk a ăbokăn ad-kăy-isidəw dăɣ-abăkkaḍ, itiḍărrut-kăy, ənkăḍ-t-in hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-təjjəšăd ălžănnăt, jeed aḍăr, uhən ad-leed əssin iḍarăn, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa n-žohănnăma-i hănăt [
46 tiwəkkawen ti wăren təməttit s-hărkuk əfradnăt dăɣ-tiɣəswen n-ăddinăt].
47 Kunta daɣ tiṭṭ-năk a ăbokăn ad-kăy-siḍəw dăɣ-abăkkaḍ, tiḍărrut-kăy, kukkərət-tăt-dd hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-təjjəšăd Təmmənəya n-Măssinăɣ jeed tiṭṭ, uhən ad-leed sănatăt tiṭṭawen, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa n-žohănnăma.
48 Dihen, tiwəkkawen ti əfrădnen dăɣ-tiɣəswen n-ăddinăt, əddarnăt hărkuk.

Tangalt ta n-tesəmt
(Mătti 5:13; Luqa 14:34-35)

49 Ere ămešălăn abăkkaḍ, ad-ijjəš efew s-əmmək-wa-dăɣ s-tajjăš tesəmt imənsiwăn i-ad-tăn-təjjəš temḍe.
50 Tesəmt, hărăt olaɣăn măšan, afăl tăt-təjmăḍ temḍe, ma tăt-e-isəsməmăn? Tumaset tămudre-năwăn a ha tesəmt, tənhirəjăm dăɣ-ălɣafyăt.»

10

Aməzzi d-iba-net
(Mătti 19:1-12; Luqa 16:18)

1 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă teje ta n-Ălyăhudəyăt d-illa-hin i-ejănš wa n-
Ɣurdəni, təlkăḍ-as-dd tamətte tăjjeet, ad-isaɣra daɣ ăddinăt, s-əmmək wa s-izzăy ad-t-ăj.
2 Osăn-t-dd hărăt dăɣ-kăl-faris, orămăn-t s-asəstan iyyăn i-ad-ănn a wărăn itətwənn, ənnăn-as: «Dăɣ-a-wa innă alămăr-nănăɣ, ak ajăn xălal i-ăhaləs ad-izəmməzzəy hănne-s?»
3 Inn'-asăn Ɣisa: «Ma dăr-kăwăn-ăsmătăr ănnăbi Mosa.»
4 Ǝnnăn-as: «Ănnăbi Mosa, ijraw i-ăhaləs ad-ăkf tăkarḍe n-aməzzi i-hănne-s təzzar, izəmməzzəy-tăt.»
5 Inn'-asăn Ɣisa: «Alămăr wa hawăn-iktăb ănnăbi Mosa, iktăb-awăn-t dăɣ-təssəba n-tăɣart-i jăn ulhawăn-năwăn,
6 ənnăr wădden a-wen:
‹S-tizarăt a-s dd-ixlăk Ămaxlak ăddunya,
ăhaləs d-tamăḍt a dd-ixlăk,
7 təssəba n-a-wen-dăɣ a făl mad-ifəl ăhaləs ti-s d-ma-s,
irtəy d-hănne-s,
8 umasăn făll-əssin-essăn tiyyăt taɣəssa,
ad-ăbas ămoosăn əssin ăddinăt,
ămoosăn tiyyăt taɣəssa.›
9 Ɣas, a-wa osăɣ Măssinăɣ, wăr t-ibəḍḍəwet ăgg-adəm.»

10 Iqqăl-dd Ɣisa ehăn ɣas, əssətănăn-t inəṭṭulab-net d-ălmăɣna n-a-wa
innă.
11 Inn'-asăn: «Ere hin-ăzmăzzăyăn hănne-s, olăs adubən n-iyyăt, izna,
12 tamăḍt daɣ təbḍăt d-ăhaləs-net, tolăs adubən n-iyyăn, təlmədet a-s,
təzna ənta-dăɣ.»

Ija Ɣisa ălbăraka dăɣ-aratăn
(Mătti 19:13-15; Luqa 18:15-17)

13 Ǝlwăyăn-dd ăddinăt aratăn s-Ɣisa i-ad-dăɣ-săn ăj ălbăraka, măšan,
ăklăwlăwăn inəṭṭulab-net făll-imalwayăn-năsăn.
14 Inhăy Ɣisa a-wa tăn-išlăn ɣas, əkmăn-t iman-net, inn'-asăn: «Ăyyăt
aratăn ad-hi-dd-əkkən, wăr tăn-in-tăwweɣăm făll-i făl-a-s, Təmmənəya
n-Măssinăɣ, ăddinăt wi dăr-săn ănifăqqănen a-s tăt-ihakk.
15 Ăsidătteɣ-awăn a-s ere wărăn iqbel Təmmənəya n-Măssinăɣ s-
əmmək wa s-tăt-mad-iqbəl ara, wăr tăt-mad-ijjəš.»
16 Ăsɣăyma ḍarăt-a-wen aratăn făll-ifaddăn-net, ăswăr-tăn ifassăn-net,
ijă dăɣ-săn ălbăraka.

Ăddunya meɣ ălaxărăt?
(Mătti 19:16-22; Luqa 18:18-23)

17 Ălwăqq wa d-ăbok Ɣisa ad-ifəl edăgg-en, ošăl-dd săr-s ăhaləs iyyăn,
irkăɣ data-s, inn'-as: «Ălɣalim wa olăɣăn, ma s-əleɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-
əkkusăɣ tămudre ta tăɣlălăt?»
18 Inn'-as Ɣisa: «Mafăl hi-janned wa olăɣăn? Wăr t-illa ere olaɣăn săl
Măssinăɣ,
19 wădden, təssanăd alămărăn-net: Wăr jed iman, wăr jed əzzəna, wăr
tokerăd, wăr tăjjəyhăd s-bahu, wăr təḍlemăd ăwadəm, səmɣăr ti-k d-ma-
k.»
20 Inn'-as ăhaləs: «Ălɣalim, hărătăn-win-dăɣ, ăɣdalăɣ-asăn hărwa
ămoosăɣ ara.»
21 Ikn'-e Ɣisa azəjjəzz, ijrăẓ-as, inn'-as: «Hărăt iyyăn a hak-in-ăba:
əgləw, tužžăr-in a-wa leed, təkfəd-t i-tilăqqiwen i-ad-təkrəšăd ărrəzăɣ
dăɣ-ălžănnăt; dihen, əqqəl-dd, əlkəm-ahi.»
22 Isl' ăhaləs i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, innăḍ, ənxasăn iman-net, ed il'
ehăre n-tikunen.

Ărrəzăɣ wa n-tidət
(Mătti 19:23-30; Luqa 18:24-30)

23 Issăɣlăy-dd Ɣisa tamətte akăyad-net, innă i-inəṭṭulab-net: «Aẓwi ija
i-wi ărzăɣnen ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
24 Inhăy a-s iqqan a-wen iɣăfawăn n-inəṭṭulab-net ɣas, inn'-asăn daɣ:
«Ilyaḍăn-in, aẓwi ija ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ!
25 Ojăr tărăɣse ta ija ad-ijjəš amnəs s-tiṭṭ n-ănaẓmay uhən, ad-ijjəš ere
irzaɣăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
26 Iknă măjrăd-wen-dăɣ uɣən n-iɣăfawăn-năsăn, ad-tinmənnin: «Adiš
mi madăn-iɣləs?»
27 Issəjrăh-tăn Ɣisa, inn'-asăn: «A-wen, dăgg-adəm wăr t-ăsmăkkănăn
măšan Măssinăɣ ənta, ăddoobăt-t ed, wăr t-illa a has-indarăn.»
28 Inn'-as Bəṭrus ḍarăt-a-wen: «Ălɣalim, năkkăneḍ, wădden noyyă a-wa
nəla iket-net, nəlkăm-ak.»

29 Inn’-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn, a-s, wăr t-illa ere madăn-ifəl ehăn-
net d-ayətma-s d-šătma-s d-ma-s d-ti-s d-aratăn-net d-ihărawăn-net dăɣ-
ăddimmăt-in, d-ăddimmăt n-Ălənžil
30 s-wădden ad-ijrəw dăɣ-ăzzăman-wa-dăɣ s-temeḍe n-anəḍfus ihănan,
ayətma, šătma, matte, aratăn d-ihărawăn ăddewnen d-ălɣizabăt, ijrəw
daɣ tămudre tăɣlalăt dăɣ-tilkamăt.
31 A ăjjeen dăɣ-wi ăzzarnen ašăl-i-dăɣ, ad-ijjəš ajilal, a ăjjeen dăɣ-wi
hănen ajilal ašăl-i-dăɣ, ad-izar.»

Ăsihe wa s-kăraḍ d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net (Mătti 20:17-19; Luqa 18:31-34)

32 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen eɣăf n-tamətte, irmăs tamdujt ta n-Yărussălam,
ăššiwwăšăn inəṭṭulab-net, wăr ozja ənniyăt n-wi has-əlkamnen. Ikkăs-
dd inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin s-takše, ad-hasăn-itajj isălan n-a-wa t-
madăn-irməs,
33 inn’-asăn: «Ǝnhəywăt, năkkăneḍ-da-hi əkkănen Yărussălam-i-dăɣ
mad-ăttărmăs Ăgg-ăgg-adəm, ijjəš ifassăn n-imănokalăn n-kăl-tikutawen
d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ad-t-siḍəwăn dăɣ-ăššăreɣa-năsăn, ăɣtəsăn-as
tamăttant təzzar, əjən-t jer-ifassăn n-inəẓẓulam,†
34 i-ad-t-əjən tekăškăšt, sutəfən făll-a-s, əjən dăɣ-s tiwit, əjən iman-
net măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-
inəmmuttan.»

A-wa əttărăn dăgg-Zăbdi dăɣ-Ɣisa (Mătti 20:20-28)

35 Ohăẓăn-dd dăgg-Zăbdi, Yaqub d-Exya Ɣisa, ənnăn-as: «Ălɣalim,
nărha ad-hanăɣ-təjəd a-wa dăɣ-k mad-nəttăr.»
36 Inn’-asăn: «Ma s-tărham ad-hawăn-t-ăjăɣ?»
37 Ǝnnăn-as: «Ăkf’-anăɣ ad-ăqqayəm iyyăn dăɣ-năɣ daw-aɣil-năk,
ăqqayəm wa iyyăḍăn daw-tăšalje-năk i-ad-numas wi săr-k orăknen dăɣ-
ălxikmăt, afăl dd-tăqqălăd dăɣ-ălxurmăt-năk.»
38 Inn’-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ, wăr təssenăm a dăr-săstanăm. Ajăn
năkk, kara n-tisnant wa mad-ăswăɣ, tăddobem tesăse-net, meɣ daɣ, ajăn
tăddoobem hărăt i-tamăttant ta mad-ăjăɣ?»
39 Ǝnnăn-as: «Năddoobăt-t.» Inn’-asăn Ɣisa: «Tidət lab a-s ad-təswəm
kara n-tisnant wa mad-ăswăɣ, təjəm tamăttant ta mad-ăjăɣ
40 măšan, dăɣ-isălan n-taɣimit daw-aɣil-in d-tăšalje-nin, wădden năkk a
ihakkăn a-wen; Măssinăɣ a t-ihakkăn i-wi s-t-itwăr.»

Mijraw wa n-tidət (Mătti 20:24-28; Luqa 22:24-27)

41 Ǝslăn inəṭṭulab wi n-măraw i-a-wen ɣas, ijjăš-tăn ălhăm făll-Yaqub
d-Exya.
42 Iɣr’-en-dd Ɣisa iket-năsăn s-iman-net, inn’-asăn: «Təssanăm a-s
imănokalăn n-tiwsaten, ăxkamăn fălla-snăt s-ăṣṣahăt; kăl-əlxəkum daɣ,
wăr lămmeḍăn făll-kăl-ăkall
43 măšan, kăwăneḍ, wăr jem a-wen; wa dăɣ-wăn irhăn mijraw, umaset
akli n-imidiwăn-net təzzar,
44 ere dăɣ-wăn irhăn daɣ tăzert i-imidiwăn-net, umaset akli-năsăn
təzzar.

† **10:33 10:33** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

45 Ăgg-ăgg-adəm, wăr dd-ămešăl i-ad-has-ăxdəmăn ăddinăt, ănn-ak,
ămešăl-dd i-ad-ixdəm ənta iman-net, ăkf tămudre-net i-ad-isəddărfət
ăddinăt ăjjootnen.»

Emədderɣəl wa ăzozăy Ɣisa
(Mătti 20:29-34; Luqa 18:35-43)

46 Əglan har hin-əwwăḍăn taɣrəmt ta n-Žărriko. Ălwăqq wa dd-izajjăr
Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt-ten-dăɣ, təlkam-asăn tamətte tăjjeet. Zăbo
wa dd-jăn, ăqqiima emədderɣəl s-isəm-net Bărtima ăgg Tima dăɣ-asălim-
net, itattăr takute dăɣ-ăddinăt.
47 Islă a-s Ɣisa wa n-Năṣirăt a okayăn ɣas, ăsɣărăt, innă: «Ya Ɣisa wa
n-Ăgg Dawəd, aḍən-ahi tăhanint!»
48 Ăɣtălăn-t ăddinăt i-ad-hin-isusəm măšan, ăsɣărăt s-afălla: «Ya Ăgg-
Dawəd, aḍən-ahi tăhanint.»
49 Ibdăd Ɣisa, innă: «Əlwəyăt-ahi-t-dd.» Əlwayăn-as-t-dd, jannen-as:
«Əhəl iman-năk, iɣarr’-ik.»
50 Ijăr-in emədderɣəl abărnuš-net dihen, iggăd s-iyyăt, ikka Ɣisa.
51 Os’-e-hi-dd ɣas, inn’-as Ɣisa: «Ma s-tărhed ad-hak-ăjăɣ?» Inn’-as
emədderɣəl: «Ălɣalim, aləsăɣet ahănay.»
52 Inn’-as Ɣisa: «Əgləw, ăzozăy-kăy immun-năk.» Olăs Bărtima ahănay
ălwăqq-wen-dăɣ, ilkăm i-Ɣisa.

11

Ujəš n-Ɣisa i-aɣrəm wa n-Yărussălam
(Mătti 21:1-11; Luqa 19:28-40; Exya 12:12-19)

1 Ohăẓ-in Ɣisa d-inəṭṭulab-net Yărussălam, ih’ ămăra taɣrəmt ta n-
Bătfaži, edes i-taḍaɣt ta tăsijătăt ihəškan wi n-əzzăytun. Ɣur-dihen-dăɣ,
ad-ăšmašăl əssin dăɣ-inəṭṭulab-net,
2 inn’-asăn: «Ăkkăt tadăbayt ta n-data-wăn, dăɣ-ujəš-năwăn-has, ad-
təjrəwăm ăẓa ojayăn s-kăla wăr t-iney ăwadəm, arăt-t-dd, təlwəyăm-t-dd.
3 Ere hawăn-innăn, mafăl t-tirəm, ănnăt-as: ‹Ălɣalim a dăɣ-s ilan
əššăɣəl, ăssimda dăr-s ɣas, năssoɣăl-awăn-t-dd.› »
4 Əglăn inəṭṭulab wi n-əssin, əjrăwăn ăẓa ojayăn dăɣ-tăšarrit dat-emm
n-ehăn iyyăn, orăn-t-dd.
5 Ənnăn-asăn ăddinăt t-əllanen dihen: «Mafăl tirəm ăẓa?»
6 Ăssoɣălăn-asăn a-wa hasăn-inna Ɣisa, oyyăn-tăn, orăn-t, əglăn dăr-s.
7 Əlwăyăn-dd ăẓa i-Ɣisa, əstăjăn-as isəlsa-năsăn, inăy-t.
8 Ad-fattăɣ təššəm n-ăddinăt isəlsa-năsăn făll-tabarăt, ɣattăsăn-dd wi
iyyăḍnen ileḍleḍăn dăɣ-ihəškan, fattăɣăn-tăn făll-tabarăt,
9 ăsiɣăren wi has-ăzzarnen hakd wi has-əlkamnen, jannen:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar!
Ija Măssinăɣ ălbăraka
dăɣ-wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli,
10 irxăm Măssinăɣ Təmmənəya
ta s-ija ărkăwăl-net i-abba-nănăɣ Dawəd.
Ozana i-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul.»
11 Iwwăḍ-in Ɣisa aɣrəm wa n-Yărussălam, ijjăš ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, ăzjăzz’-e iket-net; inhăy a-s ija făllа-s ehăḍ ənta d-inəṭṭulab
wi n-măraw d-əssin ɣas, ikkă dăr-săn tadăbayt ta n-Bitanya.

Ašar wa ilɣăn Ɣisa
(Mătti 21:18-19)

12 Ăffăw, a-s dd-izjăr tadăbayt ta n-Bitanya, ălluẓ.
13 Ojja ahəšk s-isəm-net ašar inšarăn, ikk'-e-hi-dd, itassăn warăn-t aratăn
măšan, wăr fălla-s ijrew ar ifărketăn ed, wăr-ija ăzzăman n-tirwe-net.
14 Innă i-ašar: «Wăr-issəlkăm Măssinăɣ ad-torawăd har tənkăr
ăddunya.» A-s innă a-wen-dăɣ, sallăn-as inəṭṭulab-net.

Ikkăs Ɣisa kăl-mamăla dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 21:12-17; Luqa 19:45-48; Exya 2:13-22)

15 Ǝwwăḍăn-in Yărussălam, ijjăš Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
ad-dăɣ-s isattăɣ ăttuẑẑar d-imăẑănšan-năsăn, isibrăɣwil tisəskar n-kăl-
amăhaš n-iẓărfan d-tisăqqima n-ăttuẑẑar n-tidăberen.
16 Wăr-oyy' ăwadəm wăl' iyyăn ăwwayăn a inazzăn ăttuẑẑăr-t dăɣ-ehăn
n-ămudd wa măqqărăn.
17 Isaɣră ăddinăt, ijann'-asăn: «Ajăn wădden iktab a-s, innă Măssinăɣ:
‹Ehăn-in ad-umas ehăn n-ămudd
i-tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt,›
măšan kăwăneḍ, jăm-t tajnut n-imăkrăḍăn.»
18 Ǝslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt i-a-wen ɣas,
ad-tattărăn əmmək s-jăn iman-net măšan, wăr helăn a-wen, făl-a-s ămoos
a-wa isăɣra, a itəḍḍasăn ulhawăn n-tamətte, ijraẓ-as iket-net.
19 Ij' alməẓ ɣas, izjăr Ɣisa d-inəṭṭulab-net aɣrəm.

A-wa isadabat immun
(Mătti 21:20-22)

20 Ăffăw, əkkăn-dd edes i-ašar-wənnin, ənhăyăn-t ăqqur har ikewăn-
net.
21 Iktă-dd Bəṭrus a-wa ijăn ɣas, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, ənhəy-t-ak ašar
wa təlɣănăd, ăqqur-in.»
22 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Amənăt s-Măssinăɣ,
23 ăsidătteɣ-awăn a-s ere dăɣ-wăn innăn i-aḍaɣ-wa-dăɣ: ‹Haan, təjrəd
iman-năk dăɣ-ejănš wa səmmăn›, ija a-wen, dăɣ-a-s, wăr-ij' ăššăk dăɣ-ulh-
net, iflas s-a-wa innă ad-ăj, ad-ijrəw ɣur-Măssinăɣ a-wa dăɣ-s ittăr.
24 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ a-s, a dăɣ-dălăm Măssinăɣ-dăɣ, dăɣ-a-s
təflasăm a-s ad-t-təjrəwăm, ad-hawăn-t-ăkf.
25 E-d təbdădăm-dăɣ i-ad-tədləm Măssinăɣ har dd-təktăm a-s iɣšad-
awăn ăwadəm hărăt, ănšăt-as-in ed, afăl jăm a-wen, ad-hawăn-in-ănš daɣ
Abba-năwăn Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn erk imojjan-năwăn. [
26 Afăl wăr nəššəm i-ăddinăt, wăr hawăn-in-e-ănš Abba-năwăn
Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn ibăkkaḍăn-năwăn.]»

Ăšmăšăkken imănokalăn n-kăl-tikutawen tărna n-Ɣisa
(Mătti 21:23-27; Luqa 20:1-8)

27 Olăs-dd Ɣisa uɣəl n-Yărussălam ənta d-inəṭṭulab-net ɣas, issăɣlăy-dd
dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn. Osăn-t-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen
d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil,
28 ənnăn-as: «Mi kay-ikfăn turhajăt n-amišəl n-tikunen-ti-dăɣ? Mi kăy-
ikfăn tărna-ta-dăɣ s-tăjjăd a-wa tăjjăd?»
29 Inn'-asăn Ɣisa: «Ad-hawăn-ăjăɣ năkk-dăɣ asəstan iyyăn; wažăbăt-ahi
ɣas ad-hawăn-ăllăɣeɣ năkk-dăɣ ere wa hi-ikfăn turhajăt ta s-tamašalăɣ a-
wa tăjjăɣ.

30 Asəstan-in da: Mi dd-ăšmašălăn Exya wa n-Enəsselmăɣ i-ad-isəlmăɣ
ăddinăt dăɣ-aman? Ak Măssinăɣ meɣ dăgg-adəm ɣas?»
31 Inn’-asăn a-wen ɣas, əqqălăn-dd ămmiizăɣăn jer-iman-năsăn, jannen:
«Afăl has-nənna: ‹Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn›, ad-hanăɣ-ănn: ‹Adiš,
mafăl wăr tomenăm s-a-wa hawăn-inna.›
32 Afăl has-nənna daɣ dăgg-adəm, aaa...» Wăr helăn tənna n-a-wen, ed
ăksuḍăn, ad-fălla-săn tiḍəw tamətte-ta-dăɣ ed təkkas iket-net ăššăk a-s,
Exya, ănnăbi n-Măssinăɣ s-tidət a ămoos.
33 Ǝnnăn-as: «Wăr nəssen.» Inn’-asăn: «Adiš, năkk-dăɣ wăr hawăn-e-
ăllăɣeɣ ere wa hi-ikfăn tărna ta s-tăjjăɣ a-wa tăjjăɣ.»

12

Isălan n-inaxdimăn wi n-inăllăbăsăn
(Mătti 21:33-44; Luqa 20:9-18)

1 Issăɣlăy Ɣisa daɣ tangalen tiyyăḍ tamətte. Ij’-asăn tiyyăt dăɣ-hasăn-
innă: «Kăla t-illa ăhaləs ăddomen ašəkrəš n-lăɣnăb, ij’-as afăraj, ijă dăɣ-s
edăgg wa dăɣ-iẓimməw lăɣnăb, idăy dăɣ-s edăgg n-soro i-ămagaẓ-net;
ifăr-t ḍarăt-a-wen i-inəsduma iyyăḍ təzzar ikk’ ăkall iyyăn.
2 Iwwăḍ-dd ăzzăman n-amili n-ašəkrəš ɣas, ăšmašăl-dd ănaxdim-net s-
inəsduma i-ad-has-dd-awəy ɣur-săn folăt-net dăɣ-a-wa dd-orăw ašəkrəš.
3 Os’-en-dd ănaxdim, ărmăsăn-t, tithəkkin-t har t-əksănăn təzzar,
əssəglăn-t korăyrăy.
4 Ăšmašăl-dd săr-săn daɣ ănaxdim iyyăn, ăsfătăqqen eɣăf-net,
ăsmăḍrăyăn-t.
5 Olăs daɣ ašəmmišəl n-iyyăn, ărmăsăn-t ənta, ănɣăn-t kərəf; issəlkăm-
asăn-dd-i ăjjootnen, ăsmăḍrăyăn aɣil-năsăn, jăn iman n-aɣil wa iyyăḍăn.
6 Wăr has-dd-ăqqima ḍarăt-a-wen ar ad-săr-săn dd-išəmmišəl rure-s
ikna tărha ed inna dăɣ-iman-net: ‹Ǝnta ya šămad rure-ɣ, ănihăjja s-ad-
t-səmɣărăn›,
7 măšan ənhăyăn-t inəsduma imal-dd ɣas, ănmănnăn: ‹Ǝnhəywăt-ak,
amăkkasu-net; əyyăwăt, nărməset, năjet iman-net i-ad-tumas takăsit ti-
nănăɣ›;
8 ărmăsăn-t, ănɣăn-t kərəf təzzar, jărăn-t-in ḍarăt ašəkrəš.»
9 Issəmdă Ɣisa tangalt ɣas, inn’-asăn: «Ăssiistănăɣ-kăwăn, ma mad-ăj
măssi-s n-ašəkrəš ămăra? Ǝḍmanăɣ-awăn a-s ad-dd-ass ənta iman-net,
ilhəs inəsduma-wi-dăɣ təzzar, aləs tefert n-ašəkrəš-net i-iyyăḍ.»
10 Inn’-asăn daɣ: «Ajăn wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
‹Tăhunt ta hin-jărăn ălbănnatăn s-ənnăn wăr tənfa hărăt,
ənta a-s a-s təšrăy tanfust,
tămoos tăhunt ta tufăt n-aɣmăr hakkăt ăṣṣahăt ehăn;
11 a-wen Emăli a t-ijăn i-ad-umas
tăkunt dat-tiṭṭawen-nănăɣ.› »
12 Issəmdă Ɣisa tənna n-a-wen ɣas, ad-tattărăn imănokalăn n-
kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil əmmək s-t-
ăstărmăsăn ed əssanăn a-s əntăneḍ-en-dăɣ a ăssiiɣlăy tangalt-ta-dăɣ
măšan, wăr helăn a-wen făl tuksəḍa-i jăn i-tamətte; əšlăyăn-as, əglăn.

Isălan n-tiwse i-Qăyṣăr wa n-ămănokal
(Mătti 22:15-22; Luqa 20:20-26)

13 Ăšmašălăn-dd săr-s ḍarăt-a-wen hărăt dăɣ-kăl-faris d-hărăt dăɣ-
kăl-Harudəs i-ad-has-əqqənăn tănḍărbat, siḍəwən-t dăɣ-a inna wărăn
itətwinn.

14 Osăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim, nəssan a-s tidət ɣas a janned, wăr
tăkkulăd dăɣ-a-wa jănnen ăddinăt, wăr tăn-tăẓmăẓlăyăd, wăr săɣrid daɣ
ɣas ar tidət n-tabarăt n-Măssinăɣ. Ămăra, năssiistăn-kăy: ak iwar-anăɣ
ad-nəẓəl tiwse i-ămănokal Qăyṣăr meɣ? Năẓlet-tăt meɣ?»
15 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net s-təlmənufăɣa ta t-təllăt ḍarăt asəstan-
năsăn, inn'-asăn: «Mafăl hi-tižărrubum? Awəyăt-ahi-dd ărriyal n-aẓrəf-
năwăn har t-ənhəyăɣ.»
16 Ăwwăyăn-as-t-dd, inn'-asăn: «Mi ilăn ăṭṭăṣwer d-isəm wa t-iwărăn?»
Ǝnnăn-as: «I n-ămănokal Qăyṣăr.»
17 Inn'-asăn: «Adiš, suɣəlăt i-ămănokal wa măqqărăn a-wa fălla-wăn ila,
təkfəm daɣ Măssinăɣ a-wa făllа-wăn ila.» Ǝqqălăn-dd ɣas, tof'-en tăkunt
n-ălwižab-wa-dăɣ hasăn-ija.

Ăwwežăb Ɣisa dăɣ-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan
(Mătti 22:23-33; Luqa 20:27-40)

18 Osăn-t-dd ḍarăt-a-wen hărăt dăɣ-kăl-sadus-i ɣur-ija a-s wăr təlkem
tanăkra n-inəmmuttan, əssəstănăn-t, ənnăn-as:
19 «Ălɣalim, inn'-anăɣ ănnăbi Mosa: ‹Afăl ăba ăŋŋa-s n-ăwadəm, oyyă-
dd hănne-s dăr-wăr oher ara, idubənet-tăt ăŋŋa-s i-ad-ikrəš əzzurəyăt
i-ăŋŋa-s wa ăba i-ad-wăr hin-itiləm isəm n-wa ăba făll-ărori n-ăkall.
20 Ămăra, əkkəs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf: kăla t-əllan əssa ayətma;
ădobăn dăɣ-săn wa n-amăqqar măšan, ăba-t wăr-ikreš ara.
21 Oyyă-dd hănne-s, ădobăn-tăt wa s-əssin, ăba-t ənta-dăɣ wăr dd-oyya
ara, a-wen-dăɣ daɣ a ija wa s-kăraḍ;
22 ăba-tăn əssa-essăn măšan, wăr tăn-iha i dd-oyyan ara; ăba daɣ tamăḍt
ḍara-săn.
23 Năssiistăn-kăy: ašăl wa n-tanăkra jer-inəmmuttan, əndek dăɣ-săn wa
s-e-tumas hănne-s ed, ənhayăn-tăt adubən əssa-essăn?› »
24 Inn'-asăn Ɣisa: «Ǝnta-den-dăɣ tasətbat n-išk wa jăm ed, a-wa ənnăn
əlkəttabăn hakd-dăɣ a-wa dăr-togdăh tărna n-Măssinăɣ, wăr t-illa a dăɣ-s
təfhamăm.
25 Ašăl wa dd-nakkărăn inəmmuttan, meddən hakd tiḍeḍen, ad-
ăbas tidubunăn ed ad-talăh tămudre-năsăn d-ta n-ănjălosăn wi hănen
išənnawăn.
26 Ămăra, dăɣ-isălan wi n-inəmmuttan d-tanăkra-năsăn, ajăn wăr
tăɣrem dăɣ-əlkəttab wa n-ănnăbi Mosa a-wa has-innă Măssinăɣ ɣur-
tabsăɣt ta tăhjăljălăt wăr răqq? Wădden, inn'-as Măssinăɣ: ‹Năkk a-s
Măssinăɣ n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.›
27 A-wen, ălmăɣna-net a-s, ăddinăt-win-dăɣ, han ălžănnăt, tiimələn
Măssinăɣ; ənnăr wăr-əddерăn, wăr təjjən a-wen. Măssinăɣ, wădden
inəmmuttan a-s ămoos Măssinăɣ, ămoos-t i-wi əddărnen. Tidət-dăɣ a-
s toškam ed tənnăm wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan.»

Alămăr wa ufăn
(Mătti 22:34-40)

28 Ohăẓ-dd iyyăn dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt ăsijădăn i-edăwănne wa ija
Ɣisa d-kăl-sadus d-ălwižab wa ăhuusken hasăn-ija, inn'-as: «Ma ămoos
ɣur-Măssinăɣ alămăr wa ojărăn?»
29 Inn'-as Ɣisa: «Ǝnta da wa ojărăn:
‹Ya Iṣrayil, səjəd!
Emăli-nănăɣ Măssinăɣ, ənta ɣas a-s Emăli.
30 Ad-tărhəd Emăli-năk Măssinăɣ s-ulh-năk imda

tărhəd-t s-iman-năk əmdan,
d-tayətte-năk təmda d-ăṣṣahăt-năk iket-net.›
31 Wa s-əssin daɣ da:
‹Ad-tărhəd ănharăj-năk s-əmmək wa s-tərhed iman-năk.›
Wăr t-illa alămăr ojărăn-win-dăɣ.»
32 Inn’ ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt i-Ɣisa: «Ălɣalim, tənned tidət:
Măssinăɣ iyyăn, wăr t-illa ar ənta.
33 Iwar ăgg-adəm ad-t-ărh s-ulh-net imda,
d-tayətte-net təmda d-ăṣṣahăt-net iket-net;
ărh daɣ ănharăj-net s-əmmək wa s-irh’ iman-net.
A-wen, wăr t-təlla tasəbḍărt wăla takute wăr-ojer.»
34 Inhăy Ɣisa iqqud n-ălwižab-net ɣas, inn’-as: «Kăyy, ăbas tujəjăd
Təmmənəya n-Măssinăɣ.» Ăbas t-illa ḍarăt-a-wen ere ihălăn asəstan-net.

Ɣisa, ojăr tumast n-ahăya n-Dawəd
(Mătti 22:41-46; Luqa 20:41-44)

35 Isaɣra Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ijanna i-ăddinăt: «Ma
isawănnen ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-s Ălmasex, rure-s n-Dawəd?
36 Wădden Dawəd iman-net a innăn s-măjrăd ija Unfas Šăddijăn dăɣ-emm-net a-s:
‹Emăli Măssinăɣ, innă i-Emăli-nin,
əyyăw, ɣayəm daw-aɣil-in,
hundăɣ har ăjăɣ išənja-năk daw-iḍarăn-năk.›
37 Ɣas šămad Dawəd iman-net iɣarr Ălmasex s-isəm Emăli; əndek əmmək
wa s-ăddoobăt ad-umas rure-s?»
Ijrăẓ măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa i-tamətte ta tăjjeet has-tăsijădăt.

Hewăt!
(Mătti 23:1-36; Luqa 11:37-54; 20:45-47)

38 Dăɣ-a-wa isăɣra, inn’-asăn: «Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt, əjraẓnăt-asăn timukal dăɣ-isəlsa ăhobătnen, ijraẓ-asăn ad-
hasăn-titwəjjin isofan dăɣ-tišarriten,
39 ărhan tisăqqima-ti ănnuflăynen dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud
d-atwəsəmɣar dăɣ-imjora,
40 tihăɣăn a-wa ihăn ifassăn n-tinuḍăfen, a-s ija a-wen, hărkuk tumadăn
i-ad-tăn-in-əjrăhăn ăddinăt; ilkam dăɣ-săn ăššăreɣa səmmăn.»

Tănuḍăft ta tojărăt imărrəzăɣăn ihuk
(Luqa 21:1-4)

41 Ăqqiima Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn dat-əssəndoqq wa
dăɣ-titwəjjinăt tikutawen, ikyad dăɣ-əmmək wa s-dăɣ-s săns tamətte
aẓrəf. Təjjarăn dăɣ-s kăl-ehăre ăẓrəf ăjjeen;
42 tosă-dd tănuḍăft lăqqəwăt, tăstărăkkăt dăɣ-əssəndoqq sănatăt
tămmaten əbḍanen.
43 Iɣră-dd Ɣisa inəṭṭulab-net s-iman-net, inn’-asăn: «Ăsidătteɣ-awăn a-s
tănuḍăft-ta-dăɣ n-talăqqe, tojăr ăddinăt iket-năsăn ihuk,
44 făl-a-s iket-năsăn, a-wa s-ăssakăyăn s-wăr-ămɣatărăn a əkfăn, a-s ija
a-wen ənta, a-wa təṭṭăf i-tămudre-net iket-net a təkfa.»

13

Terăẓẓe ta təlkamăt dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 24:1-2; Luqa 21:5-6)

[1] Izjăr-dd Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn ɣas, inn'-as iyyăn dăɣ-
inəṭṭulab-net «Ălɣalim, ənhəy ɣas tihun-ti-dăɣ ăhuskătnen, tihusay n-
ehăn!»
[2] Inn'-as Ɣisa: «Wădden hannăyăd-t ehăn-wa-dăɣ măqqărăn ăhusken?
Wăr mad-dăɣ-s dd-tăqqayəm tăhunt tiyyăt warăt tamidit-net, ad-ăttăɣtăɣ
iket-dăɣ-net.»

Išmal n-tăməddawt n-ăddunya
(Mătti 24:3-35; Luqa 17:22-24; 21:7-24)

[3] Ăqqiima Ɣisa ḍarăt-a-wen făll-taḍaɣt ta tăssidwălăt ihəškan wi n-
əzzăytun, ikyad dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqăran, issəstăn-t Bəṭrus d-
Yaqub d-Exya d-Idris dăɣ-takše,
[4] ənnăn-as: «Lăɣăt-anăɣ əmme d-mad-ăj a-wa s-tənned? Ǝkkəs-anăɣ
dăɣ-taɣdărt n-išmal wi s-mad-nəlməd a-s sămdo n-hărăt iket-net, iwwăḍ-
dd?»
[5] Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «He kăwăneḍ, ăjăt ənniyăt, wăr
kăwăn-išăšket ăwadəm,
[6] ad-dd-asən ăddinăt ăjjootnen făll-isəm-in, ănn hak iyyăn dăɣ-săn:
‹Năkk a-s Ălmasex›, šiškən s-a-wen-dăɣ ăddinăt ăjjootnen.
[7] Ad-təsləm i-isălan n-imjărăn d-măhewəl n-imjărăn, wăr tăxwelăm ed
ilzam ad-ăj a-wen măšan, sămdo n-ăddunya ənta, wăr-ija hărwa.
[8] Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl amidi-net, ăj laẓ, iškəḍkəḍ
ăkall dăɣ-idăggan ăjjootnen, sănto n-tăməddawt n-ăddunya ɣas a-wa,
olăh d-sănto n-tiẓẓurt n-tamăḍt jarrăwăt eɣăf-net.
[9] Măšan, ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn: ad-hawăn-aškən ăddinăt s-
əlxəkum, əjən dăɣ-wăn tiwit dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud;
səbdədăn-kăwăn dat-gəfărăn d-imănokalăn, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa
kăwăn-iwarăn; umas a-wen əssəbab făl tămoosăm tijuhawen-in data-săn,
[10] i-ad-əslənăt tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt i-isălan n-Ălənžil təzzar.
[11] Afăl kăwăn-ăstărmăsăn ăddinăt, wăr tăšăwwašăt dăɣ-isălan n-a-
wa mad-tənnəm, ăjăt măjrăd wa kăwăn-e-itwəkfən ăssaɣăt-wen-dăɣ ed
wădden kăwăneḍ a maden-ămmăjrăd, Unfas Šăddijăn a he-ijən dăɣ-
imawăn-năwăn a-wa s-lăm s-tənna-net.
[12] Išilan-en, ad-isəttărməs ăwadəm ăŋŋa-s i-ad-ămmăt kərəf, isəttărməs
abba rure-s, ănnăbdădăn aratăn d-imărawăn-năsăn, əjən iman n-
imărawăn-năsăn;
[13] ad-dăr-wăn akəḍăn ăddinăt iket-năsăn, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa
kăwăn-iwarăn, măšan ere wa ihălăn iman-net, ăkoyăd dăɣ-alkum-hahi
har ašăl wa d-imda a-wen-dăɣ iket-net, ad-iɣləs.

Erk ăzzămanăn wi dd-malənen

[14] Afăl tənhăyăm ănabxas wa n-eməkkărekăḍ hăr ăqqima dăɣ-
edăgg wa s-wăr-ila s-ad-dăɣ-s ăqqayəm, ăwadəm wa iɣarrăn isălan-wi-
dăɣ, ijrăhet ălmăɣna-năsăn! Wi irmăs a-wen-dăɣ əzzaɣăn teje ta n-
Ălyăhudəyăt, jawăḍnet dăɣ-azzal s-ašrut wa n-iḍaɣăn,
[15] wa iwărăn afălla n-ehăn, wăr dd-itəzəbbutet i-ad-iḍkəl a has-ihan
ammas n-ehăn,
[16] wa ihăn išəkraš, wăr dd-ităqqălet ḍara-s i-ad-iḍkəl asălso-net.
[17] Timəskay tiḍeḍen-ti mad-ărməsăn išilan-win-dăɣ lanăt ənniyăt meɣ
siḍuḍnăt.
[18] Ǝttărăt dăɣ-Măssinăɣ ad-wăr-itəmzəyyit ajiwəḍ-năwăn d-ăzzăman
wa n-tajrəst

19 ed išilan-en-dăɣ, ad-ăj ălɣizabăt ăssuksăḍăn s-ad-dd-ixlăk Măssinăɣ ăddunya-dăɣ, wăr kăla ătiwănhăy šund ənta făll-ărori n-ăkall, ad-təmdəw ăddunya daɣ, wăr-ilkem ad-ija a dăr-s olăhăn.

20 Afăl wăr-ifneẓ Emăli dăɣ-tăqqăn n-tisnant ta hăt išilan-win-dăɣ, wăr-iɣəlləs wăl’ ăgg-adəm iyyăn ɣas; măšan, ad-išəkšəl Măssinăɣ tăqqăn n-tiẓẓurt-ten-dăɣ, dăɣ-təssəba n-ăddinăt wi ăsnăfrăn i-əlɣəllas.

21 Ăzzăman-en, afăl hawăn-inna ăwadəm: ‹Ənhəywăt-ak, Ălmasex, ənta da!› meɣ ‹Ənhəywăt-ak, ənta den!› wăr t-təflesăm.

22 Ad-dd-asən ălmasexăn n-bahu d-ănnăbităn n-bahu, əjən ijităn ăssuksăḍnen d-tišušab, šiškən ənnăr ămmukkăn a-wen wăla ăddinăt wi ăsnăfrăn Măssinăɣ.

23 He kăwăneḍ! Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt hărwa wăr jen hărătăn-win-dăɣ.»

Uɣəl n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 24:29-31; Luqa 21:25-28)

24 «Ḍarăt tisnant ta madăt-tăj dăɣ-išilan-win-dăɣ,
‹ad-əlsənăt tihay tăfukt,
iba təməlle n-ewăr,
25 ətrəkken-dd etran dăɣ-išənnawăn,
ənhəynəhəyăn iməṣṣuha wi hănen išənnawăn.›
26 Ălwăqq-wen-dăɣ, ad-e-itwənhəy Ăgg-ăgg-adəm, imal-dd, inay tijărăken, təlkam-as tărna-net d-ălxurmăt-net.
27 Dihen, ad-išəmmišəl ănjălosăn-net, sədəwən-dd săr-s dăɣ-tisdas iket-năsnăt e d t-illăm ere ăsinăfrăn Măssinăɣ dăɣ-e-d t-təllăm tamdujt făll-ărori n-ăkall hakd-dăɣ dăɣ-išənnawăn.»

Iji n-ənniyăt
(Mătti 24:32-36; Luqa 21:29-33)

28 «Səjrăhăt ɣas əmmək wa s-idaggăl ašar: wădden e-d t-tənhăyăm a-s dd-inšăr har lămmeḍăn ifărketăn-net, ad-tənnəm, os’-anăɣ ewelăn.

29 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl tənhăyăm hărătăn-win-dăɣ s-hawăn-ənneɣ har əqqălăn iji, adiš əlmədăt a-s Ăgg-ăgg-adəm, ohăẓ-dd uɣəl-net, os’-iwăn făw.

30 Ăsidătteɣ-awăn a-s, wăr-e takəy əzzurəyăt-ta-dăɣ wăr jen hărătăn-win-dăɣ s-hawăn-ənneɣ iket-dăɣ-năsăn.

31 Ojăr tărăɣse ija ad-ib’ išənnawăn d-ăkall, uhən ad-iba tənna-nin.

Ɣaymăt tăsidăwăm i-ass n-Ɣisa Ălmasex

32 Dăɣ-isălan n-ašăl meɣ ăssaɣăt wa dăɣ-mad-əjən hărătăn-win-dăɣ, wăr t-illa ere t-issanăn; wăr t-əssenăn ănjălosăn wi hănen išənnawăn wăla Ăgg-ăgg-adəm; Abba ɣas, a t-issanăn.

33 He kăwăneḍ! Ɣaymăt tokayăm ed wăr təssenăm ăssaɣăt s-dd-e-ass.

Tangalt ta n-isuf wi ităjj Măssinăɣ

34 A-wa madăn-ăj, olăh d-ăhaləs iɣarrăn asikəl. Ăssawăḍ tekle ɣas, issəḍmăn ehăn-net dăɣ-inaxdimăn-net; ăsmătăr hak iyyăn dăɣ-săn d-a-wa s-ila s-ad-t-ăj. Inna i-wa iɣlăfăn emm-n-ehăn, ăqqaymet okay.

35 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tokayăm ed, wăr təssenăm ăssaɣăt s-dd-e-ass măssi-s n-ehăn, alməẓ meɣ tišrayăt n-ehăḍ meɣ ăɣora meɣ tifawt.

36 Uksaḍăt ad-dd-ass wăr jem făll-a-wen, iɣdăr-kăwăn-dd təṭṭasăm.

37 A-wa hawăn-janneɣ, janneɣ-t daɣ i-ăddinăt iket-năsăn, ɣaymăt tokayăm.»

14

Anu n-taɣdărt wa kittəwăn imănokalăn i-Ɣisa
(Mătti 26:1-5; Luqa 22:1-2; Exya 11:45-53)

1 Ăqqiimăn-in əssin išilan i-ămudd wa n-Faṣka-i dăɣ-tamăkšanăt
tijəlwen ti wăr ha tăẓẓa. Tattărăn imănokalăn n-kăl-tikutawen əmmək
s-əssăɣdărăn Ɣisa, əjən iman-net măšan,
2 ənnăn, wăr-ufa ad-ăj a-wen dăɣ-ašăl wa n-ămudd, i-ad-wăr təjj
tamdərwayt dăɣ-tamətte.

Tamăḍt ta təssănɣălăt aḍutăn făll-Ɣisa
(Mătti 26:6-13; Exya 12:1-8)

3 Ašăl iyyăn d-ămijarăt Ɣisa i-Simyon wa s-kăla t-ijrăw jəri izzăɣăn
tadăbayt ta n-Bitanya, itamănsaw dihen-dăɣ, a-s t-dd-tosa tamăḍt
tăwwayăt butəl iknan dăɣ-tăhunt măllăt, han aḍutăn lanen ălqim wăr-
iqqer hărăt. Tosă-dd ɣas, tărẓa emm n-butəl wa tăwwăy, ad-sănɣal aḍutăn
wi t-hănen făll-eɣăf n-Ɣisa.
4 Ǝnhăyăn ăddinăt-wi dăr-ăniɣăyma a-wen, wăr hasăn-ijreẓ, ăhnăffen
dăɣ-iman-năsăn, ad-jannen: «Mafăl baxxăsăn aḍutăn-wi-dăɣ,
5 wădden ăddooben ad-hin-ənšən kăraḍăt timaḍ n-ărriyal n-aẓrəf
ămoosnen takute i-tilăqqiwen.» Oḍănăn ya aḍkăr i-tamăḍt-ten-dăɣ.
6 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăkfăt-tăt ălɣafyăt, mafăl has-naxxăsăm iman?
Tihusay n-hărăt təj'-ahi-t!
7 Tilăqqiwen ya, əllanăt ɣur-wăn hărkuk, ălwăqq s-tărhăm-dăɣ,
tăddoobem ad-hasnăt-təjəm ălxer măšan, năkk, ilkam ad-kăwăn-ăflăɣ.
8 Tamăḍt-i-dăɣ, təja a-wa tăddoobăt, təššəswăr-dd i-ăddinăt dăɣ-isălan
n-əmukən n-tafəkka-nin i-aẓəkka.
9 Ăsidătteɣ-awăn a-s edăgg dăɣ-ătwăxṭăbăn isălan n-Ălənžil, dăɣ-
ăddunya-ta-dăɣ, ad-dăɣ-s ətwəsuɣəlăn isălan n-a-wa ja i-ad-tăt-kittəwăn
ăddinăt.»

Anu n-taɣdărt wa iɣăš Yahudəs
(Mătti 26:14-16; Luqa 22:3-6)

10 Inkăr Yăhudəs Isxaryut wa n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin,
ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen i-ad-hasăn-isăɣdăr Ɣisa, ărməsăn-t.
11 Ăsdăwen-tăn isălan wi dd-iwwăy, jăn-as ărkăwăl n-ad-t-əkfən aẓrəf.
Ad-itammăɣ Yăhudəs ɣur-ălwăqq-wen-dăɣ i-tašləlt s-hasăn-t-ăstărmăs.

Ămudd wa n-Faṣka
(Mătti 26:17-30; Luqa 22:7-23; Exya 13:21-30; 1 Kur. 11:23-25)

12 Ašăl wa ăzzarăn n-ămudd dăɣ-tamăkšanăt tijəlwen-ti wăr təha tăẓẓa,
ălwăqq wa d-ɣarrăsăn ăddinăt i-taɣsiwen ti n-Faṣka, ənnăn inəṭṭulab i-
Ɣisa: «Ǝndek diha d-tărhed ad-nəsəssikəy imənsiwăn n-ămudd wa n-
Faṣka?»
13 Ăsmašăl əssin dăɣ-săn s-aɣrəm, inn'-asăn: «Ǝjjəšăt aɣrəm, ad-dăr-
wăn immuqqəs ăhaləs ăwwayăn iddid n-aman, əlkəmăt-as
14 s-ehăn wa mad-ijjəš, tənnəm i-măssi-s n-ehăn-en: ‹Inn'-ak ălɣalim,
səkən-anăɣ edăgg dăɣ-ehăn-năk wa dăɣ-mad-səssikəyăɣ ămudd wa n-
Faṣka năkk d-inəṭṭulab-in.›
15 Ad-kăwăn-isəkən soro n-ehăn-net ih' ehăn hərəwăn, šăddiijăn dăɣ-
ămmuujnen isəftaɣ, dihen-dăɣ ad-mad-nəsəssikəy ămudd.»
16 Ǝglăn inəṭṭulab, əjjăšăn aɣrəm, ənhăyăn hărătăn s-əmmək-wa-dăɣ
s-hasăn-tăn-innă, ad-siməjnun imənsiwăn wi n-Faṣka.

17 Ij’ ehăḍ ɣas, osă-dd Ɣisa ăddeew d-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin.
18 Tamănsawăn dihen-dăɣ a-s hasăn-inna: «Ăsidătteɣ-awăn a-s iyyăn
dăɣ-wăn dăr-i oharăn ămăra-dăɣ a hi-madăn-isəssăɣdăr.»
19 Ǝkmăn-tăn iman-năsăn a-s hasăn-innă a-wen-dăɣ, ad-has-jannen s-
iyyăn-iyyăn: «Ajăn năkk?»
20 Inn’-asăn: «Ǝnneɣ: iyyăn dăɣ-wăn dăr-i ănimăjjăn ăfuss dăɣ-ăkoss a
hi-madăn-isəssăɣdăr.
21 Tidət-dăɣ a-s Ăgg-ăgg-adəm, ad-t-iba, ed a-wen-dăɣ a ənnăn
əlkəttabăn n-Măssinăɣ dăɣ-isălan-net măšan, amăskoy ăwadəm wa t-
madăn-isəssăɣdăr! Ăwadəm-en, iššăm-as-in ad-wăr dd-ijješ ăddunya
făw.»

Asəbdad tasăktot ta šăddijăt

22 Tattăn dihen-dăɣ a-s iḍkăl Ɣisa tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar,
ăẓun-asăn-tăt, inn’-asăn: «Uhənăt, a-wa taɣəssa-nin.»
23 Iḍkăl ḍarăt-a-wen kara han aman n-lăɣnăb, ăxxiimmărnen, ămmoy
i-Măssinăɣ təzzar, ikf’-asăn-t iket-dăɣ-năsăn, əswăn dăɣ-s.
24 Inn’-asăn: «A-wa ašni-nin wa ămoosăn ărkăwăl n-tassaɣt ta tăynayăt
d-Măssinăɣ, ašni-nin, ad-inɣəl dăɣ-təssəba n-ăddinăt ăjjootnen.
25 Ăsidătteɣ-awăn a-s ăbas ilkam ad-əsweɣ a dd-ijmaḍăn ara n-lăɣnăb
hundăɣ har ašăl wa d-mad-ăswăɣ wa ăynayăn dăɣ-Təmmənəya n-
Măssinăɣ.»
26 Ăwwăy Ɣisa d-inəṭṭulab-net isuhaɣ n-təmmal n-Măssinăɣ dd-əzjarnen
əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur, əglăn ḍarăt-a-wen, əkkăn taḍaɣt ta tăssidwălăt
ihəškan wi n-əzzăytun.

Ilkam ad-ikkuddəl Bəṭrus Ɣisa
(Mătti 26:31-35; Luqa 22:31-34; Exya 13:36-38)

27 Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Ad-tăqqəlăm ḍar’-i iket-dăɣ-năwăn ed iktab
dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
‹Ad-əwətăɣ amăḍan, iba-t,
ămmăhašnăt tihatten iket-năsnăt.›
28 Afăl dd-ənkărăɣ jer-inəmmuttan, ad-hawăn-izarăɣ s-teje ta n-Galila.»
29 Iggăd-dd Bəṭrus, inn’-as: «Kud-irha əkkuddəlăn-kăy imidiwăn-in iket-
năsăn, năkk iman-in, wăr kăy-mad-əkkuddəlăɣ.»
30 Inn’-as Ɣisa: «Ăsidătteɣ-ak a-s ehăḍ-i-dăɣ, a-s-e-ăj ekăz əssin iɣoran,
tăkkuddălăd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.»
31 Ibbărăḍ Bəṭrus, innă daɣ: «Năkk ɣas, kud-dăɣ tamăttant a tihrăɣ dăr-
k, wăr kăy-mad-əkkuddəlăɣ.» Abăraj-wen-dăɣ ija Bəṭrus, a jăn imidiwăn-
net.

Ăssaɣăt wa ikkăs Ɣisa dăɣ-ašəkrəš wa n-Žătsămmani
(Mătti 26:36-46; Luqa 22:39-46)

32 Ăddew dăr-săn Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ašəkrəš iyyăn iknan asədwal n-
ihəškan s-isəm-net Žătsămmani. Ǝwwăḍăn-in ɣas, inn’-asăn: «Ɣaymăt,
tăqqəlăm-ahi diha-dăɣ har ədəlăɣ Măssinăɣ.»
33 Iššənkăš-in fălla-săn, ăddeew d-Bəṭrus d-Yaqub d-Exya; ɣur-ăssaɣăt-
wen-dăɣ ad-t-əssəntăn iman-net təkma, ixwăl.
34 Inn’-asăn: «Ărɣan iman-in, ărɣan har išwar hi-ăba; wăr təṭṭesăm,
ɣaymăt ɣur-i, wăr hanăɣ-ilăqqădet eḍəs.»
35 Iššənkăš-in daɣ fălla-săn a ənḍărrăn, irkăɣ, ad-itəddal Măssinăɣ,
ijanna: «Kunta ămmuukkăn a-wen-dăɣ, ajəjet-ahi ăssaɣăt-i-dăɣ.»

36 Innă daɣ dăɣ-tittar-net: «Abba-nin, wăr t-illa a-s wădden tăddoobed-
t, səssijəj-ahi tisnant-ta-dăɣ, măšan hakd a-wen-dăɣ, ăjet erhet wa-năk
wădden wa-nin.»
37 Iqqăl-tăn-dd Ɣisa, ogăẓ-tăn-dd əṭṭasăn, issənkăr Bəṭrus, inn’-as:
«Simyon, kăyy təṭṭasăd? Adiš, indăr-ak wăla-dăɣ ad-təjəd ăssaɣăt iyyăn
tokayăd,
38 ăyyăt făllа-wăn eḍəs, ədəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-
tănḍărbaten n-Iblis; ăgg-adəm, tidət-dăɣ a-s ăsidărhăn amišəl n-a ăjjeen
ăhuusken măšan, igdal-as iba n-ăṣṣahăt n-tumast-net amišəl n-a-wa irha.»
39 Olăs daɣ ašənkəš făllа-săn, ad-itəddal Măssinăɣ s-əmmək-wənnin-
dăɣ s-t-idăl s-tizarăt.
40 Olăs-tăn-dd uɣəl, ogăẓ-tăn-dd, ij’-asăn eḍəs alăɣad wa-dăɣ făl hasăn-
indăr wăla ad-arən tiṭṭawen-năsăn; issənkăr-tăn măšan, ăba-hasăn a
hasăn-ənnăn a-wa-dăɣ hasăn-ija, ăẓuk n-eḍəs.
41 Ifăl-tăn, ij’-asăn-dd uɣəl wa s-kăraḍ, inn’-asăn: «Ɣas kăwăneḍ
təṭṭasăm, sinfum hărwa? Igdăh-awăn; ăssaɣăt wa d-ititwăɣdir Ăgg-ăgg-
adəm, ijjəš ifassăn n-inăsbăkkaḍăn, osă-dd.
42 Ǝnkărăt, ăglăt-anăɣ, os’-iwăn ămaɣdar-in.»

Atărməs n-Ɣisa
(Mătti 26:47-56; Luqa 22:47-53; Exya 18:2-11)

43 Ămmiijrăd hărwa a-s dd-osa Yăhudəs, iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net wi n-
măraw d-əssin, ăsilăl tamətte s-iyyăḍ, əšlajăn tikobawen, iyyăḍ ăwwayăn
iboriyăn; ăšimašălăn-tăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-Iṣrayil.
44 Tamətte-ten-dăɣ, ij’-as Yăhudəs wa n-ămaɣdar tamătart dăɣ-has-inna:
«Ăhaləs wa s-hi-tənhăyăm har t-osăsăɣ dăɣ-idmarăn-in, ənta a-s Ɣisa,
ărməsăt-t, təgləm dăr-s dăɣ-a-s has-təknam iji n-ənniyăt.»
45 Osă-dd Yăhudəs, oɣăd iman-net s-Ɣisa, inn’-as: «Ălfăqqi!» Osăs-t dăɣ-
idmarăn-net.
46 Toḍa tamətte făll-Ɣisa, tărmăs-t.
47 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net, ilbăy-dd tăkoba-net, iwăt săr-s akli
n-ămănokal n-kăl-tikutawen, ištăf-dd săr-s taməẓẓujt-net.
48 Inna Ɣisa i-tamətte: «Ajăn năkk ănaɣtaf a ămoosăɣ a-s hi-dd-takkăm
d-tikobawen d-iboriyăn i-ad-hi-tărməsăm?
49 Wădden hak ašăl əlleɣ-t jere-wăn, saɣreɣ dăɣ-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, mafăl wăr hi dăɣ-s tărmesăm? Ǝlmədăt a-s a-wa ijăn ašăl-
i-dăɣ, ija i-ad-itbət a-wa ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ dăɣ-isălan-in.»
50 Ăjewăḍăn inəṭṭulab iket-năsăn, oyyăn-dd Ɣisa ənta ɣas jer-išənja-net.

Ămawaḍ wa ăjewăḍăn

51 Ilkăm-as-dd ămawaḍ iyyăn wărăn ilsa ar tasəjbəst lămmeḍăt daw-
wăr t-illa hărăt, ăkbătten-t-dd ăddinăt ɣas,
52 oyy’-asăn-in tasəjbəst-net, ošăl wăr ilsa tikəst.

Tebădde n-Ɣisa dat-ăššăreɣa wa măqqărăn
(Mătti 26:57-68; Luqa 22:54-55, 63-71; Exya 18:12-14, 19-24)

53 Ittəlwăy Ɣisa s-ămănokal n-kăl-tikutawen-i s-a-s ităjj a-wen-dăɣ,
ăžžimmăɣăn ɣur-s kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil d-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt.

54 Tamətte-en, ij’-as-dd Bəṭrus alkum šəjren har təjjăš ammas n-ăɣalla
n-ehăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen; osă-dd Bəṭrus, ijjăš ənta-dăɣ, iglă
ăqqima edes i-gărdităn, ad-itazzăh s-efew.
55 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tattărăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-
Sinhidrin-i† tirənen ăššăreɣa ere innăn bahu făll-Ɣisa, siḍəwən-t dăɣ-
ăššăreɣa, ăɣtəsăn-as tamăttant măšan, wăr t-illa uḍlem fălla-s əjrawăn.
56 Ǝggădăn-dd ăddinăt ăjjootnen, ad-t-saḍlamăn măšan, indăr-asăn ad-
ănnăfhămăn făll-bahutăn-năsăn.
57 Sawarăn-t iyyăḍ bahu,
58 jannen: «nəsall’-as a-s innă: ‹Năkk, ad-ărẓăɣ ehăn n-ămudd wa
măqqărăn dăyăn ifassăn n-dăgg-adəm, səbdədăɣ-dd dăɣ-kăraḍ išilan i
wăr deyăn ifassăn n-ăgg-adəm dăɣ-edăgg-net› »
59 măšan, wăla bahu-wen-dăɣ, indăr-asăn ad-fălla-s ănnăfhămăn.
60 Ihă-dd ămănokal n-kăl-tikutawen ibdad dăɣ-ammas n-ălžămaɣăt,
innă i-Ɣisa: «Ma tənned dăɣ-a-wa fălla-k itawănnen? Măjrăd!»
61 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Issəstăn-t ămănokal n-kăl-tikutawen daɣ,
inn’-as: «Ajăn kăyy a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Wa ibbəlălăn.»
62 Inn’-as Ɣisa: «Ămoosăɣ-t; ăssiilmădăɣ-kăy daɣ a-s ɣur-ašăl-i-dăɣ,
ad-tənhəyăm Ăgg-ăgg-adəm, ăqqiima daw-aɣil n-Wa ilăn tărna iket-net,
taləsəm-t daɣ ahănay, iqqal-dd, ifal-dd išənnawăn, inay tijărăken.»
63 Isl’ ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen ɣas, ijjăš-t ălhăm wa-dăɣ făl
irmăs err n-erăswăy-net, ăsɣărrawăt-t făll-iman-net, inna: «Ma nətajj
i-tijuhawen daɣ?
64 Təslăm-as iket-năwăn a-s ăskafăr wădden; ma tənnăm dăɣ-isălan-
net?» Ăswărăn-t uḍlem iket-năsăn, ənnăn ănihăjja d-tamăttant.
65 Ad-fălla-s situfăn, salsen ekăršăy idəm-net, sattăɣăn-as, jannen-as:
«Luləy ya!» Sattăɣăn-as daɣ gărdităn.

Akuddəl n-Bəṭrus i-Ɣisa
(Mătti 26:69-75; Luqa 22:56-62; Exya 18:15-18, 25-27)

66 Ăqqiima Bəṭrus dăɣ-ammas n-ăɣalla-en-dăɣ a-s t-dd tosa tiyyăt dăɣ-
tinaxdimen n-ămănokal n-kăl-tikutawen;
67 tənhăy-t izzah s-efew, tăzjăzz’-e, tənn’-as: «Kăyy-dăɣ, kăla tăddewăd
d-Ɣisa wa n-Năṣirăt?»
68 Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen, inn’-as: «Wăr-əjrehăɣ, wăr-əssenăɣ a dăɣ-hi-
tăssewălăd.» Izjăr Bəṭrus ḍarăt-a-wen, ikk’ emm n-ăɣalla ɣas, iwăt ekăz
ăɣora.
69 Tənhăy-t daɣ tănaxdimt tiyyăt, ad-janna i-ăddinăt-wi t-əllanen dihen:
«Hannăyăm-t ăhaləs-wa-dăɣ, iyyăn dăɣ-săn.»
70 Olăs daɣ Bəṭrus akuddəl n-a-wen. A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, ənnăn-as
ăddinăt əbdadnen dihen: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s iyyăn dăɣ-săn a tămoosăd ed
kăyy-dăɣ, Galila a kăy-lăt.»
71 Ad-hasăn-ităhhaḍ, ilaqqăn iman-net siha d-siha, ijann’-asăn: «Ăhaləs
wa s-hi-jănnem, wăr t-əzzeyăɣ.»
72 Diha-dăɣ d-innă a-wen-dăɣ ad-iwăt ekăz ăɣora wa s-əssin. Iktă-dd
Bəṭrus măjrăd wa s-kăla has-t-ija Ɣisa a-s has-innă: «Wăr mad-iwət ekăz
əssin iɣoran wăr tənned har kăraḍ ihăndăggan, wăr hi-təzzeyăd.» Izjăr,
ad-ihall.

† **14:55 14:55** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

15

Tebădde n-Ɣisa dat-Bilatəs
(Mătti 27:1-2, 11-14; Luqa 23:1-5; Exya 18:28-38)

1 Hărwa emăɣăr ad-ănmănhăyăn kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil
d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-Sinhidrin-i† tirənen ăššăreɣa; jăn tišəm dăɣ-
Ɣisa təzzar, əlwăyăn-t s-Bilatəs.
2 Inhăy-t Bilatəs ɣas, issəstăn-t, inn'-as: «Ak, kăyy a-s ămănokal n-kăl-
Ălyăhud meɣ?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»
3 Ad-t-sawarăn uḍlemăn ăjjootnen.
4 Issəstăn-t Bilatəs daɣ, inn'-as: «Ǝnhəy ɣas a-wa fălla-k itawănnen? Ma
tənned kăyy iman-năk?»
5 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa har iqqăn asusəm-net eɣăf n-Bilatəs.

Bărɣăbbas wa n-emăjj n-iman
(Mătti 15:31; Luqa 23:13-15; Exya 18:38–19:36)

6 Ăzzăman-en, hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyy'-in gəfăr u-takărmut wa
dăɣ-s təttăr tamətte.
7 A-s ităjj a-wen, ih' ăhaləs s-isəm-net Bărɣăbbas takărmut ənta d-
imidiwăn-net s-kăla dd-əssənkărăn tamətte har jăn iman n-ăwadəm dăɣ-
a-wen-dăɣ.
8 Tənkăr tamətte iket-net ad-tattăr dăɣ-Bilatəs a-wa s-izzăy ad-hasăn-t-ăj.
9 Inn'-asăn: «Ak ajăn tărham ad-hawăn-in-ăyyăɣ ămănokal n-kăl-
Ălyăhud?»
10 Issan Bilatəs a-s təmɣăre n-tismiten n-imănokalăn n-kăl-tikutawen a
făl ăstărmăsăn Ɣisa.
11 Ǝntăjăn-dd tamətte s-Bilatəs i-ad-hasăn-dd-isəwwəyy Bărɣăbbas.
12 Olăs daɣ Bilatəs, inn'-asăn: «Ma s-tărham ad-t-ăjăɣ i-wa s-itawănna
ămănokal n-kăl-Ălyăhud?»
13 Olăsăn eɣări, jannen: «Itwăṣləbet făll-tajəttewt.»
14 Inn'-asăn Bilatəs: «Mafăl, ma iɣšăd t-ăsiinăhăjjăn d-tamăttant?»
Ăsɣăyyăn dăɣ-išənnawăn: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt.»
15 Ăssof Bilatəs alkum i-erhet-năsăn, ăswăyy'-asăn-in Bărɣăbbas,
ăswăjja tiwit s-ebărtăk dăɣ-Ɣisa təzzar, ikf'-asăn-t i-ad-itwăṣləb.

Asəmmăḍri wa jăn əssărdusa i-Ɣisa
(Mătti 27:27-31; Exya 19:2-3)

16 Ǝlwăyăn əssărdusa wi n-gəfăr Ɣisa s-ammas n-ehăn wa dăɣ-iɣattăs
ăššăreɣa, iɣlăyɣălăy-t-dd dihen ejhăn n-əssărdusa imdan,
17 əssəlsăn-t anăkăbba šăggăɣăn, jăn-as ălmăt, korona, a-wen, takənbut
šund ta n-imănokalăn, təẓat dăɣ-isənnanăn,
18 ad-has-tajjăn isofan, jannen-as: «Ămănokal n-kăl-Ălyăhud, nəj'-ak
gărdəbu.»
19 Hakkăn-t tiwit s-tăborit făll-eɣăf, situfăn fălla-s, rakkăɣăn data-s,
ălmăt ɣabbădăn-t.
20 Ǝssəgdăhăn dăɣ-tekăškăšt ta tăn-təšlăt ɣas, əkkăsăn-dd fălla-s
anăkabba-wənnin šăggăɣăn, ăssoɣălăn-as isəlsa-net təzzar, əzjărăn dăr-s
aɣrəm s-edăgg wa-dăɣ ila s-ad-dăɣ-s itwəṣləb făll-tajəttewt.

---

† **15:1 15:1** A-wa ălzămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

Atwəṣləb n-Ɣisa
(Mătti 27:32-44; Luqa 23:26-43; Exya 19:17-27)

21 Ǝglan dăr-s a-s ămmoqqăsăn d-Simyon wa n-tadăbayt ta n-Qərwan
n-abba n-Ălxaḍer d-Rəffus, ifal-dd išəkraš; ăšhăššălăn-t alənji n-tajəttewt
ta făll-mad-itwăṣləb Ɣisa.
22 Ăwwăyăn Ɣisa s-edăgg wa s-itawănna Gălgota, a-wen, ălmăɣna-net:
«Edăgg wa n-akărkor.»
23 Ǝssărtăyăn-as-dd dihen asməd d-asăfar iyyăn ifannăẓăn tisnant dăɣ-
taɣəssa n-ăwadəm măšan, unjăy isw’-e.
24 Ǝṣlăbăn-t əssărdusa făll-tajəttewt ɣas, jăn tisăɣeren i-ad-uẓanăn
isəlsa-net jer-iman-năsăn, əlmədăn əndek a-wa he-ikrəš hak iyyăn dăɣ-
săn.
25 Agdəlset a-s t-əṣlăbăn făll-tajəttewt, ɣur-ăssaɣăt wa s-təẓẓa.
26 Ǝttəytăyăn ăllox jənnəj-s i-ad-əlmədăn ăddinăt ăddălil wa săr-s dd-
orăwăn tamăttant; ăllox-en, iktab fălla-s:
«A-WA ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».
27 Ašăl-en, ămizăyyen əssin inaɣtafăn atwəṣləb d-Ɣisa; ătwăṣlăb iyyăn
daw-aɣil-net, ătwăṣlăb wa iyyăḍăn daw-tăšalje-net.
28 A-wen-dăɣ jăn i-Ɣisa a-s ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ ad-ăj făl-a-s,
iktab a-s:
«Ad-iḍan dăɣ-iməddăɣwa.»
29 Iqqăl Ɣisa tekăškăšt i-ăddinăt-wi tikəynen, gaggărăn-t, siwliwilăn
iɣăfawăn-năsăn, jannen-as: «Ǝyyaa, kăyy wădden tənned tăddobed
terăẓẓe n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, taləsăd-t edey dăɣ-kăraḍ išilan,
30 əɣləs ya iman-năk ămăra, təzzəbbud-dd tajəttewt!»
31 Jăn-t daɣ imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
tekăškăšt, tinmənnin: «Ǝnta-i iɣlăsăn ăddinăt wi iyyăḍnen, indar-as
ămăra ad-iɣləs iman-net.
32 Kunta ənta a-s Ălmasex wa n-ămănokal n-Iṣrayil, izzubbətet-dd
tajəttewt, ad-t-nənhəy, namən săr-s.» Jăn-t wi ătwăṣlăbnen edes-has
tekăškăšt, ad-t-gaggărăn əntăneḍ-dăɣ.

Iba n-Ɣisa
(Mătti 27:45-56; Luqa 23:44-49; Exya 19:28-30)

33 Ǝlsănăt tihay ărori n-ăkall iket-dăɣ-net wa-dăɣ n-tarăhut hundăɣ har
tezzar.
34 Təja tezzar ɣas, ăsɣărăt Ɣisa s-ăṣṣahăt, innă:
«*Yăḷḷoy, Yăḷḷoy,*
lama săbăxtani?»
A-wen ălmăɣna-net:
«Măssi-ɣ Măssinăɣ, Măssi-ɣ Măssinăɣ,
mafăl hi-tiyyəd d-iman-in
dăɣ-tisnant-ta-dăɣ?»
35 Ǝslăn-as ăddinăt əbdadnen dihen, wăr-əfhemăn a-wa ijănna ɣas, ad-
jannen: «Săjdăt-as, ănnăbi Ɣəli a iɣarr.»
36 Ošăl-dd săr-s iyyăn dăɣ-săn, issəlmăɣ tăḍuft təttalăt făll-ăbori dăɣ-
bənegăr, iẓẓăl-as-tăt i-ad-tăt-isuməm, infəw-t a-wen dăɣ-fad, ihakk-as-
tăt dihen-dăɣ, ijanna: «Ad-nənhəy ya kunta ad-t-dd-ass ănnăbi Ɣəli,
izəzzubbət-t-dd tajəttewt.»
37 Ăsɣărăt Ɣisa s-ăṣṣahăt ḍarăt-a-wen, əjmăḍăn-t iman.

38 Iqqărrawăt ălwăqq-wen-dăɣ ărido wa ibḍăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, edăgg wa šăddijăn d-edăgg wa iknăn təšədje dăɣ-ammas, wa-
dăɣ n-afălla-net har ider-net.
39 Inhăy kăbtăn iyyăn iswaḍăn dăɣ-Ɣisa a-s t-ijmăḍ unfas a-wen ɣas,
innă: «Tidət-dăɣ a-s ăhaləs-i-dăɣ, Rure-s n-Măssinăɣ.»
40 Əbdadnăt daɣ dihen tiḍeḍen tiyyăḍ dăɣ-ijəj, əkyadnăt dăɣ-a-wa ijăn.
Tiḍeḍen-en, h'-enăt Măryăma ta n-Mulăždaləyăt, Măryăma ta n-ma-s n-
Yaqub wa ənḍărrăn d-Yusəf d-tiyyăt s-isəm-net Sălma.
41 Əntănăteḍ-en-dăɣ ad-dd-ăddewnen d-Ɣisa, wa-dăɣ n-Galila, ədhalnăt-
t s-a-wa əṭṭăfnăt har əntănăteḍ-da-dăɣ; əbdadnăt daɣ edes-hasnăt tiyyăḍ
ăjjootnen dd-ăddeewnen d-Ɣisa a-s dd-ikka Yărussălam.

Aẓəkka n-Ɣisa
(Mătti 27:57-61; Luqa 23:50-56; Exya 19:38-42)

42 Tokăy takkăṣt n-ašăl wa n-əlžəmət, sadaw tamətte i-ašăl wa n-əssəbət-
i n-tăsonfat,
43 osă-dd Yusəf wa n-Arimata, ăhaləs ătiwăsămɣărăn dăɣ-inušămăn n-
Iṣrayil, ijar ăṭṭăma n-a-s təlkam Təmmənəya n-Măssinăɣ. Ənta-en-dăɣ a
ihălăn tikawt n-Bilatəs, ittăr dăɣ-s tafəkka n-Ɣisa.
44 Tofa tăkunt n-armuḍ n-tamăttant n-Ɣisa Bilatəs, issăɣră-dd kăbtăn
iyyăn i-ad-t-isəstən d-a-s tădduuttăt tamăttant-net meɣ?
45 Ijă dăɣ-s kăbtăn-en isălan n-a-s ăba-t ɣas, issărrăx-as aḍkul n-tafəkka-
net.
46 Iglă Yusəf, ižžənsă-dd tefit, ikkăs-dd tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt, ij'-
et dăɣ-tefit təzzar, issəns'-et dăɣ-aẓəkka iɣašăn dăɣ-esăwăl; ăsɣărănɣarăt
ḍarăt-a-wen tăhunt măqqoorăt, ăṭṭubbăt săr-s emm n-aẓəkka.
47 Tăjjəyha Măryăma ta n-Mulăždaləyăt d-Măryăma ta n-ma-s n-Yusəf i-
a-wen-dăɣ iket-net, əknănăt asəbbuyən n-edăgg wa dăɣ-iẓka Ɣisa təzzar,
əglănăt.

16

Tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan
(Mătti 28:1-10; Luqa 24:1-12; Exya 20:1-10)

1 Okăy əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat ɣas, təžžənšă-dd Măryăma ta
n-Mulăždaləyăt d-Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub d-Sălma əlɣənfărăn i-ad-
əšwəynăt săr-săn tafəkka n-Ɣisa.
2 Tifawt n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, ɣur-ajmuḍ n-tăfukt,
əkkănăt aẓəkka.
3 Əglanăt, tinmənninăt jer-iman-năsnăt: «Năkkănăteḍ-i-dăɣ, mi hanăɣ-
e-ikkəsən tăhunt ta măqqărăt təhărăt emm n-aẓəkka?»
4 Əwwăḍnăt-in ɣas, əkyădnăt, ənhăynăt a-s tăhunt-tənnin măqqărăt,
tăɣiraräd-in.
5 Əjjăšnăt ammas n-aẓəkka, ənhăynăt ămawaḍ ilsan emăls măllăn,
ăqqiima daw-aɣil-năsnăt, tărtăy-asnăt tarəmmeɣt d-tăqqăn n-eɣăf.
6 Măšan, inn'-asnăt ămawaḍ: «Wăr tăqqănnet iɣăfawăn-năkmăt, wăr
tărmeɣmăt, Ɣisa wa n-Năṣirăt ătwăṣlăbăn s-tammăɣmăt, inkăr-dd jer-
inəmmuttan, ăbas t-illa diha; ənhəymăt edăgg wa s-kăla dăɣ-s insa.
7 Ămăra, ăkkəmăt inəmmušal d-Bəṭrus, tənnəmăt-as a-s ăzzar-awăn
iket-năwăn s-Galila, dihen-dăɣ ad-mad-t-tənhəyăm s-əmmək wa-dăɣ s-kăla
hawăn-tăn-inna.»

8 Ǝzjărnăt-dd aẓəkka ɣas, ošălnăt, tăšišăkădkăḍ-tănăt tarəmmeɣt
tărtayăt d-tăqqăn n-eɣăf. Wăr t-illa ere s-ənnanăt hărăt a-wa-dăɣ hasnăt-
ja tarəmmeɣt.

Anfiləl wa dd-ija Ɣisa i-Măryăma ta n-Mulăždaləyăt
(Mătti 28:16-20; Luqa 24:13-49; Exya 20:11-23)

[
9 Ašăl wa n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ ad-dd-inkăr Ɣisa
jer-inəmmuttan. Ănfalăl-dd s-tizarăt i-Măryăma ta n-Mulăždaləyăt-i dăɣ-
ikkăs əssa alšinăn,
10 təglă, təj'-isălan dăɣ-ăddinăt wi s-kăla ăddewăn d-Ɣisa-i s-a-s ităjj a-
wen, əṭṭafăn iba-net, ăsniinăn.
11 Ǝslăn a-s tənhay-t iddar măšan, unjăyăn s-ad-tăt-əfləsăn.

Anfiləl n-Ɣisa i-əssin dăɣ-inalkimăn-net
(Luqa 24:13-35)

12 Issəkna Ɣisa iman-net ḍarăt-a-wen i-əssin dăɣ-inalkimăn-net əkkanen
ejef. Ănfalăl-asăn-dd dăɣ-ini săl wənnin-dăɣ dd-ănfalăl i-Măryăma.
13 Ǝqqălăn Yărussălam, jăn isălan dăɣ-imidiwăn-năsăn wi iyyăḍnen
măšan, wăr tăn-əflesăn əntăneḍ-dăɣ.

Ămašal wa issăɣlăf Ɣisa inəṭṭulab-net
(Mătti 28:16-20; Luqa 24:36-49; Exya 20:19-23)

14 Ănfalăl-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab wi n-măraw d-iyyăn dăɣ-
ălwăqq d-ăžžiimmăɣăn, tamănsawăn. Ăklăwlăw fălla-săn dăɣ-təssəba n-
iba immun-năsăn d-tăɣart-ta jăn ulhawăn-năsăn făl-a-s, unjăyăn əflăsăn
ăddinăt wi t-ənhăynen, inkar-dd jer-inəmmuttan.
15 Inn'-asăn: «Ămăra, ăglăt, ilalăt ăddunya iket-net, tăxṭəbăm Ălənžil
i-e d t-illăm ăgg-adəm.
16 Wa omănăn, ătwăsălmaɣ dăɣ-aman, ad-iɣləs; wa ăsɣărăn ulh-net, ad-
t-iwăr uḍlem dat-Măssinăɣ.
17 Ǝntăneḍ-da hărătăn wi mad-ămašălăn wi maden-amən: ad-əkkəsăn
alšinăn dăɣ-ăddinăt s-tărna n-isəm-in, ad-ămmăjrădăn awalăn ăynaynen,
18 əṭṭəfăn taššălen dăɣ-ifassăn-năsăn, kud-əswăn sunsəj-dăɣ, wăr hasăn-
e-iɣšəd hărăt, e-d ăswărăn ifassăn-năsăn imarhinăn, ad-əzzəyăn.»

Iqqăl Ɣisa išənnawăn-i dd-ifăl
(Luqa 24:50-53)

19 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, immədkăl s-išənnawăn, igl' ăqqima
daw-aɣil n-Măssinăɣ.
20 Ǝglăn inəṭṭulab ḍarăt-a-wen, ad-xaṭṭăbăn isălan dăɣ-idăggan iket-
năsăn. Idhal-tăn Emăli, isidəttut măjrăd-năsăn s-ijităn n-Măssinăɣ wi
tamašalăn. Amin!]

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb
Luqa

Ăšajəš

1 I-Tăyofil wa əkneɣ semɣar:
Ǝttărăn ăddinăt ăjjootnen, ad-əktəbăn s-ălmăɣna isălan wi jănen jere-năɣ,
2 s-əmmək-wa-dăɣ s-hanăɣ-tăn-ăssoɣălăn ăddinăt wi tăn-ənhăynen s-tiṭṭawen-năsăn s-tizarăt, ija Măssinăɣ imawayăn n-măjrăd-net.
3 A-wen-dăɣ a făl năkk-dăɣ, ijjăš-ahi-dd ənniyăt n-ad-əmmăɣăɣ i-isălan-en-dăɣ s-iyyăn-iyyăn ɣur-alăṣăl-năsăn, hundăɣ har ašăl-i-dăɣ, i-ad-hak-hasăn-in-ăjăɣ akătab ăsisăjrăhăn,
4 təkkəssăd ăššăk a-s teɣăre ta təjrăwăd, tətbat.

Isălan wi ija ănjălos dăɣ-tiwit n-Exya

5 Ăzzăman wa d-ămoos Harudəs ămănokal n-teje ta n-Ălyăhudəyăt, ill'-e
ăhaləs iyyăn dăɣ-wi n-kăl-tikutawen s-isəm-net Zăkărya, išɣal dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn dăɣ-taggayt n-kăl-tikutawen ta n-ihăyawăn n-Abya, isəm n-hănne-s Elizăbăt, tahăyawt n-Harun a tămoos.
6 Oɣadăn issənăn-essăn dat-Măssinăɣ, əṭṭafăn s-ălxaqq fărəḍăn d-alămărăn n-Emăli,
7 măšan wăr len ara ed Elizăbăt, tăjjojra, tăwwăḍ-tăn-dd daɣ tušăre issənăn-essăn.
8 Ašăl iyyăn dd-tăqqăl tasəssăɣlit taggayt n-kăl-tikutawen ta iha Zăkărya, išl'-e əššăɣəl-net dat-Măssinăɣ hundăɣ har fălla-s oḍănăt tisăɣeren,
9 ămoos a-wen ălɣadăt n-kăl-tikutawen n-a-s afăl oḍanăt tisăɣeren făll-ăwadəm, ənta a-madăn-isəhhuh matălxer dăɣ-ehăn wa šăddijăn n-Emăli.
10 Ašăl-en, isihəwhəw matălxer dăɣ-ehăn-en-dăɣ, a-s ităjj a-wen-dăɣ, ălžămaɣăt wa n-inaɣbadăn, itəddal Măssinăɣ dat-emm n-ehăn n-ămudd wa s-ijjăš Zăkărya ammas-net.
11 A ənḍărrăn, ănfalăl-as-dd ănjălos n-Emăli făll-aɣil n-tasəskărt-ta făll-tihuh matălxer.
12 Inhăy Zăkărya ănjălos ɣas, iggăd ənniyăt, irmăɣ
13 măšan, inn'-as ănjălos: «Zăkărya! A-wa təttărăd dăɣ-Măssinăɣ, ad-ăj, hănne-k Elizăbăt, ad-təkrəš ara, təjəd-as isəm: Exya.
14 Ad-hak-umas əssəbab n-tedăwit d-tisrawt, səddəwət daɣ tiwit-net ăddinăt ăjjootnen.
15 Ad-umas ere ilan isəm ɣur-Emăli d-idəm ɣur-Măssinăɣ, wăr mad-isəw aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen wăl' asməd wăl' iyyăn, ad-t-iḍnəy Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ hărwa iha tăsa n-ma-s.
16 Ǝnta a dd-madăn-isuɣəl a ăjjeen dăɣ-kăl-Iṣrayil Emăli-năsăn, Măssinăɣ,
17 ilkəm-as s-ənniyăt d-ăṣṣahăt wa n-ănnăbi Ɣəli i-ad-dd-isuɣəl ulhawăn n-abbatăn aratăn-năsăn, əkrəšăn iməkkeddəlăn tayətte ta karrăšăn ăddinăt lanen idəm dat-Măssinăɣ, isəbdəd taməttе tăsidăwăt i-ad-təlkəm i-Emăli.»

18 Innă Zăkărya ḍarăt-a-wen i-ănjălos: «Ǝndek a-wa s-mad-əlmədăɣ a-
s a-wa hi-jănned tidət? Năkk, amɣar wăššărăn a ămoosăɣ, hănne-ɣ daɣ
ti-wăššărăt.»
19 Inn’-as ănjălos: «A-wa năkk Žibril-wa s-hărkuk əbdădăɣ dat-
Măssinăɣ, ăšmašăl-ahi-dd săr-k i-ad-kăy-dd-səssiwəḍăɣ isălan-wi-dăɣ
ăhuskătnen.
20 Ămăra, šămad wăr hi-təflesăd a-s hak-əmməjrădăɣ s-tizarăt, ad-
itwəṭṭəf emm-năk, ikrəs iləs-năk hundăɣ har ašăl wa d-mad-itbatăn isălan-
wi-dăɣ hak-jeɣ.»
21 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tamətte tăqqal i-Zăkărya, tof’-et tăkunt n-a-wa t-
in-išlăn d-a-wa t-in-iṭṭafăn.
22 Ălwăqq wa dd-izjăr, ittăr ad-ămmăjrăd i-ăddinăt măšan, indăr-as,
əlmădăn a-s hărăt a has-dd-ănfalălăn dăɣ-ehăn-en-dăɣ, ad-hasăn-isitufəy
i-ad-tăn-isəfhəm a-wa ijăn.
23 Issəmdă Zăkărya tăqqăn-net dăɣ-əššăɣəl ɣas, iqqăl ehăn-net.
24 Təkrăš hănne-s ḍarăt-a-wen ənniyăt ɣas, ja səmmos orăn təffăr iman-
net dăɣ-ehăn-net,
25 janna: «Ǝnta da a-wa hi-ija Emăli-nin, ənta a dăɣ-i dd-iswăḍăn, ikkăs
făll-i tăkrakiḍt ta ămoosăɣ jer-ăddinăt.»

Isălan-wi ija ănjălos dăɣ-tiwit n-Ɣisa Ălmasex

26 Təjjăš Elizăbăt ewăr-net wa s-săḍis ɣas, ăšmašăl Măssinăɣ ănjălos-net
Žibril s-taɣrəmt tiyyăt s-itawănna Năṣirăt hat teje ta n-Galila,
27 ăssok’-e tămawaḍt wărăt təzzey meddən s-isəm-net Măryăma, ittar
ăhaləs n-ahăya n-ămănokal Dawəd s-isəm-net Yusəf.
28 Osă-dd ănjălos Măryăma, inn’-as: «Ǝjeɣ-am ăsafu kămm-i
tənnəfrănăt ed, təkrăšăd idəm ɣur-Emăli-năm.»
29 Issărmăɣ-tăt măjrăd-wen-dăɣ, ad-tattăr ălmăɣna n-manăwen-wa-dăɣ.
30 Inn’-as ănjălos: «Măryăma, wăr tărmeɣăd, ăzzăbbăt-dd Măssinăɣ
ănnuɣmăt-net fălla-m,
31 kămm da-dăɣ, ad-təkrəšăd ənniyăt, təkrəšăd ara, təjəd-as isəm Ɣisa.
32 Ad-ikrəš isəm, iwăr-t isəm Rure-s n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul, ad-ăj
Emăli Măssinăɣ əṭṭəbəl wa n-ămănokal Dawəd-i t-ăshăyăwăn dăɣ-ifassăn-
net,
33 ad-imnukəl hărkuk făll-ehăn wa n-ihăyawăn n-Yaqub, tiɣlal
təmmənukəla.»
34 Tənnă Măryăma ḍarăt-a-wen i-ănjălos: «Ǝndek əmmək wa s-e-ăj a-
wen ed năkk, wăr-əzzeyăɣ meddən.»
35 Inn’-as ănjălos: «Ad-făllа-m dd-izzubbət Unfas Šăddijăn, tăls’-im
tărna n-wa iknăn aḍkul, a-wen-dăɣ a făl ara wa šăddijăn dd-e-iwən, ad-t-
iwăr isəm Rure-s n-Măssinăɣ.
36 Ara n-meddən-năm, Elizăbăt, wădden ti-wăššărăt măšan, ad-təkrəš
ara ənta-dăɣ, ənta-i s-kăla tămoos teməjjejrut, ha ămăra ewăr-net wa s-
săḍis
37 ed, wăr t-illa a-s wădden ăddoobăt-t Măssinăɣ.»
38 Tənn’-as Măryăma: «Năkk, taklit n-Emăli, itwəjjet-ahi a-wa s-tənned.»
Ifăl-tăt ănjălos ăssaɣăt-wen-dăɣ, iglă.

Təkkă Măryăma Elizăbăt

39 Təkkă Măryăma išilan-win-dăɣ taɣrəmt tiyyăt n-kăl-Yăhuda hat
iḍaɣăn.
40 Tăwwăḍ-in ehăn wa n-Zăkărya, ad-tinməjj isofan d-Elizăbăt.

41 Diha-dăɣ d-has-təja Măryăma ăsafu, ad-iggăd, iɣbăr-tăt alyaḍ wa ihăn
tăsa-net, iḍnăy-tăt Unfas Šăddijăn ălwăqq-wen-dăɣ.
42 Təḍkăl Elizăbăt emăsli-net, tənnă: «Tənḍəḍ-am kămm jer-tiḍeḍen,
tənḍəḍ daɣ i-ara wa ihăn tăsa-năm.
43 Ǝnta năkk-i-dăɣ, ma ămoosăɣ tis-ahi-dd anna n-Emăli-nin?
44 Ijmaḍ-t ăššăk a-s diha-dăɣ d-əslănăt timəẓẓujen-in i-ăsafu-năm, ad-
iggăd ara-wa ihăn tăsa-nin s-tedăwit.
45 Tənḍəḍ-am kămm-i təflăsăt a-s Emăli a ijăn-dăɣ, ilkam ɣas, ad-isətbət
a-wa s-ijjăš ărkăwăl-net.»

Təmmal n-Măryăma i-Măssinăɣ

46 Tənnă Măryăma:
«Timələn iman-in təmɣăre n-Emăli,
47 ăddiwăt ulh-in făl təssəba
n-a-wa hi-ija Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-in.
48 Ikyăd-dd dăɣ-təmmăḍrit n-taklit-net.
Ɣur-ašăl-i-dăɣ, e d t-illăm
ere ilkamăn făll-ărori n-ăkall,
ad-hi-ănn: ‹Tənḍəḍ-am›
49 făl-a-s, Wa ilăn tărna, ij’-ahi a ăjjeen, šăddiij isəm-net.
50 Tăhanint-net tənsa făll-əzzurəyatăn
ti t-ăksuḍnen dăɣ-iwətyan iket-năsăn.
51 Issəkna tărna n-ăfuss-net,
ăsmăḍrăy s-ăṣṣahăt-net ăddinăt wi iha əttəkəbru,
52 ikkăs-dd daw-kăl-ăṣṣahăt təmmənukəla-năsăn,
issəfrăr tilaqqiwen,
53 ăsyăwăn iməlluẓa dăɣ-a-wa ăẓedăn,
ăsɣăr ifassăn n-kăl-ehăre.
54 Idhăl kăl-Iṣrayil-i n-eklan-net,
wăr hin-iṭṭef fălla-săn tăhanint-net
55 ed, ămoos a-wen ărkăwăl iɣlalăn
ijjaš i-imărawăn-nănăɣ wi n-ibda
s-əmmək wa s-t-ija i-Ibrahim d-ihăyawăn-net.»
56 Təzzăɣ Măryăma ɣur-Elizăbăt har tăssakăy əḍḍəkuḍ n-kăraḍ orăn
təzzar, tăqqăl ehăn-net.

Tiwit n-Exya wa n-Enəsselmăɣ

57 Tăwwăḍ-dd tăqqăn ta dăɣ-jarrăw Elizăbăt eɣăf-net, təkrăš ara n-eyy.
58 Ǝslăn ănhărajăn-net d-išăqqaɣăn-net tihusay n-a-wa has-ija Emăli
ɣas, ohărăn dăr-s tedăwit ta ja.
59 Ikrăš ara əttam išilan ɣas, ămelăy, jăn-as ăddinăt isəm Zăkărya i-ad-
umas anəmmăɣru n-ti-s
60 măšan, tənn’-asăn ma-s: «Ăbo! Iwăret-t isəm Exya.»
61 Ǝggădăn-dd săr-s ăddinăt, ənnăn-as: «Wăr t-illa ăwadəm dăɣ-
ihănan-năwăn iwar isəm-wen-dăɣ.»
62 Ăstafăyăn i-ti-s n-alyaḍ i-ad-ănn ənta isəm wa s-irha ad-iwăr rure-s.
63 Ăstafăy-asăn i-ad-t-dd-əkfən a făll-iktăb, iktăb-asăn fălla-s: «Isəm-
net: Exya.» Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn.
64 Ămera iləs n-Zăkărya ălwăqq-wen-dăɣ, ad-itamăjrad, itiməl
Măssinăɣ.
65 Tărmăs tuksəḍa n-Măssinăɣ ăddinăt-wi əzzăɣnen dăɣ-attayăn-en-dăɣ
d-kăl-iḍaɣăn wi n-Ălyăhudəyăt, ad-timsiɣulăn isălan-wi-dăɣ.

66 Ǝṭṭăfăn ăddinăt iket-năsăn wi əslănen a-wa ijăn dăɣ-ulhawăn-năsăn,
ăqqimăn-dd ɣas, jannen: «Ak ara-wa-dăɣ, ma mad-umas?» Ara-i, ăsiwăr-t
Măssinăɣ ăfuss-net.

Ălolăy Zăkărya s-tărna n-Unfas Šăddijăn

67 Zăkărya-i n-ti-s n-alyaḍ, iḍkăr-t Unfas Šăddijăn, ălolăy, inna:
68 «Təmmal i-Emăli-i n-Ămakraš n-Iṣrayil făl-a-s,
ənta, ad-dd-iššărjăšăn tamətte-net, ăsdărf'-et.
69 Ăsfăqqăt-anăɣ-dd isək n-əlɣəllas dăɣ-ehăn n-akli-net Dawəd.
70 A-wen ăru tăn-inna Măssinăɣ
s-imawăn n-ănnăbităn-net wi n-iməššeddəjăn.
71 Issəlmăd-anăɣ a-s ad-hanăɣ-agəẓ dăɣ-išənja-nănăɣ,
ikkəs-anăɣ dăɣ-ifassăn n-imiksănăn-nănăɣ iket-dăɣ-năsăn.
72 A-wen-dăɣ a făl oḍăn tăhanint
i-abbatăn-nanăɣ wi n-ibda,
iktă-dd ărkăwăl-net wa n-tassaɣt šăddijăn hasăn-ijjăš.
73 Ămoos a-wen tahuḍe ija i-abba-nănăɣ Ibrahim
74 a-s has-innă, ad-hanăɣ-agəẓ dăɣ-išənja-nănăɣ,
ad-nəzzaɣ jere-săn măšan, wăr tăn-năksuḍ.
75 A-wen ij'-e, i-ad-t-năɣbəd hak ašăl dăɣ-təšədje
d-iqqud dăɣ-tuksəḍa-net.
76 Kăyy daɣ i n-rure-ɣ,
ad-kăy-iwăr isəm ănnăbi n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul,
kăyy a-madăn-izar i-Emăli i-ad-təknəd ibaran-net,
77 səlmədăd ăddinăt-net s-əlɣəllas
wa t-illăn ɣur-Măssinăɣ i-tenăšše n-ibăkkaḍăn-năsăn
78 făl-a-s, Măssinăɣ oḍăn-anăɣ tăhanint.
Dăɣ-idəm n-ehăf n-ărrăxmăt-net,
ad-hanăɣ-dd-isəssiwəy Ămaɣlas
olăhăn d-tăfukt dd-təjammăḍăt išənnawăn
79 i-ad-imləwləw ănnur-net
făll-ăddinăt wi ăqqimănen dăɣ-tihay,
han tele ta n-tamăttant,
i-ad-hanăɣ-išărjəš dăɣ-tabarăt ta n-ălxer.»
80 Idaggăl Exya, tiwwaḍ tayətte-net, izzaɣ tinariwen hundăɣ
har ašăl wa t-dd-ăšmašăl Măssinăɣ s-kăl-Iṣrayil.

2

Tiwit n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 1:18-25)

1 Ăzzăman wa d-ăsiṭăbăl Qăyṣăr Ojărtăn e d t-illăm ămănokal, omăr
s-ad-tiḍan tamətte făll-ărori n-ăkall.
2 Tăḍint-ten-dăɣ tăzzarăt, təja dăɣ-ăzzăman wa d-ămoos Kirənyus gəfăr
n-teje ta n-Surya.
3 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ inn' ămănokal wa măqqărăn, a făl hak
ăwadəm, iqqăl taɣrəmt-ta dăɣ-iwa i-ad-iḍan.
4 Ifăl-dd Yusəf taɣrəmt ta n-Năṣirăt hăt teje ta n-Galila, ikkă taɣrəmt n-
amɣar-net Dawəd ta s-itawănna Bătlehăm hăt teje ta n-Ălyăhudəyăt, ed
ahăya n-Dawəd a ămoos,
5 i-ad-iḍan ənta d-Măryăma ta n-tămutărt-net-i s-a-s ităjj a-wen-dăɣ, la
ənniyăt.

6 Han taɣrəmt-ten-dăɣ, a-s dd-tosa tăqqăn ta dăɣ-jarrăw Măryăma eɣăf-
net.
7 Təjrăw eɣăf-net, təkrăš teɣăfădde-net, təttăl-t dăɣ-ikăršăyăn, təssəns'-
e dăɣ-efăyd făl-a-s, ehăn wa n-imăjarăn, ăbas t-iha edăgg.

Anfiləl wa dd-ija ănjălos i-imăḍanăn

8 Ăkall-en, han-t imăḍanăn ăssinbărnen irəzzejăn-năsăn dăɣ-isalwan
illa-hin i-aɣrəm sihen.
9 A ənḍărrăn, ibdăd-dd ănjălos n-Măssinăɣ data-săn, ăsmălăwlăw-dd
ălxurmăt n-Emăli edăgg wa hăn, əknăn-dăɣ tarəmmeɣt
10 măšan, inn'-asăn ănjălos: «Wăr tărmeɣăm, ənhəywăt, ăwwayăɣ-
awăn isălan n-ălxer maden-umas əssəbab n-tedăwit i-tamətte iket-dăɣ-net.
11 Ašăl-i, iw'-awăn Ămaɣlas dăɣ-taɣrəmt ta n-ămănokal Dawəd, ənta a-s
Ălmasex n-Emăli.
12 Ǝnta da a-wa s-t-mad-təzzəyăm: ad-tənhəyăm ara s-iket iwa, ittal dăɣ-
ikăršăyăn, insa dăɣ-efăyd.»
13 Diha-dăɣ d-issəmdă ănjălos tənna n-a-wen-dăɣ, ad-dd-ăddew abrək
n-ănjălosăn timəlnen Măssinăɣ, jannen:
14 «Təmmal i-Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn,
ălxer ija făll-ărori n-ăkall
i-ăddinăt-wi făll-tənsa tărha-net.»

Tikawt n-imăḍanăn i-Bătlehăm

15 Ǝqqălăn ănjălosăn išənnawăn ɣas, ănmănnăn imăḍanăn: «Adiš,
năkket Bătlehăm i-ad-nənhəy a-wa ijăn d-a-wa hanăɣ-issəlmăd Emăli.»
16 Ăšwănken ălwăqq-wen-dăɣ, ogăẓăn-in dihen Măryăma d-Yusəf d-ara
wa s-iket iwa, insa dăɣ-efăyd.
17 Ǝnhăyăn-t imăḍanăn ɣas, ăssoɣălăn i-ăddinăt a-wa hasăn-ătwănnăn
făll-ara wa ənḍărrăn.
18 Ăkunăn ăddinăt iket-năsăn wi əslănen i-a-wa ənnăn imăḍanăn
19 măšan, Măryăma-i n-ma-s n-alyaḍ, təṭṭăf isălan-win-dăɣ iket-năsăn
dăɣ-iman-net, siməktəw-tăn dăɣ-ulh-net i-ad-təlməd ălmăɣna-năsăn.
20 Ǝqqălăn imăḍanăn ḍarăt-a-wen, ad-samɣarăn Măssinăɣ, tiimələn-
t făl təssəba n-a-wa əslăn d-a-wa ənhăyăn s-əmmək-wa-dăɣ s-hasăn-
ătwănna.
21 Ikrăš ara əttam išilan ɣas, ămelăy, jăn-as isəm Ɣisa, isəm wa s-hasăn-
innă ănjălos ad-has-t-əjən hărwa wăr-iwa.

Amiwi n-Ɣisa s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn

22 Dăɣ-isălan n-a-wa tənna Ăṭṭăwrăt ta n-Mosa, ăddew Yusəf d-Măryăma
s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ihăn Yărussălam i-ad-šəšdəjăn iman-
năsăn, ăwwăyăn daɣ ara i-ad-t-săɣləfăn tărna n-Emăli
23 făl-a-s, iktab dăɣ-alămăr n-Emăli a-s: «Alyaḍ n-eyy wa n-teɣăfădde,
umaset eməššeddəj n-Măssinăɣ.»
24 Dăɣ-isălan n-ašəšdaj n-iman-năsăn, lan s-ad-əjən takute n-sănatăt
tidăberen dăɣ-ti n-ăroj meɣ daɣ sănatăt măllolnen dăɣ-ti n-aɣrəm ed, a-
wen-dăɣ a iktabăn dăɣ-alămăr n-Emăli.

Tittar ti ija Šămɣun wa wăššărăn i-Ɣisa

25 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ izzaɣăn Yărussălam s-isəm-net
Šămɣun. A ija a-wa-dăɣ, ijar ăṭṭăma n-əlɣəllas wa s-inna Măssinăɣ i-
Iṣrayil, ăssinsa daɣ Măssinăɣ Unfas Šăddijăn fălla-s.

26 Ăru d-has-dd-ănfalăl Măssinăɣ dăɣ-tăharjit, ijjăš-as ărkăwăl s-tărna n-Unfas Šăddijăn n-a-s wăr mad-ămmăt wăr-inhey Ălmasex n-Emăli.

27 Ašăl-en-dăɣ, imhăl-t-dd Unfas Šăddijăn s-ehăn n-ămudd wa măqqărăn i-ad-imzəyyət d-imărawăn n-Ɣisa ălwăqq wa d-tajjăn a-wa fălla-săn irha ălɣadăt dăɣ-isălan wi n-ihuk-net i-Măssinăɣ.

28 Irmăs-t-dd Šămɣun dăɣ-ifassăn-năsăn, ad-itiməl Măssinăɣ, ijanna:

29 «Emăli!
Ămăra, ărməs unfas dăɣ-akli-năk
i-ad-igəl dăɣ-ălxer ed, a-wa s-has-tənned, ijă.
30 Ăjjunfănăt tiṭṭawen-in dăɣ-əlɣəllas-năk
31 wa dd-tăsmăjned i-ăddunya iket-dăɣ-net.
32 Əlɣəllas wa s-ənta a-s ănnur i-inəẓẓulam[†]
i-ad-hasăn-dd-tənfilələd,
ămoos ălxurmăt-năk i-kăl-Iṣrayil-i n-tamətte-năk.»

33 Iqqăl-dd ti-s d-ma-s ɣas tof'-en tăkunt n-a-wa itawănnen făll-alyaḍ-i-dăɣ.

34 Ittăr Šămɣun ḍarăt-a-wen a dăɣ-săn ijăn ălbăraka təzzar, innă i-Măryăma-i n-ma-s: «Alyaḍ-i, ənhəy, ăsnăfrăn-t Măssinăɣ i-ad-umas tebădde d-ejăḍăl i-kăl-Iṣrayil, umas daɣ əssəbab n-tamɣənnant i-ăddinăt ăjjootnen.

35 Dăɣ-təssəba-net, ad-dd-iffukkăr a-wa ihăn ulhawăn n-ăddinăt ăjjootnen. Kămm daɣ, ad-ham-umas əssəbab n-uɣšad n-iman olăhăn d-tidij n-tăkoba.»

Tajuhe n-Hănnătu ta n-tănnăbit

36 Ăzzăman-en, təll'-ee tănnăbit təknat tušăre la tawset ta n-dăgg-Ašir s-isəm-net Hănnătu wălăt Fanwăl. Dăɣ-təmmăḍrit-net, kăla tăt-iḍăs adubən dăɣ-təja əssa iwətyan,

37 ăb' ăhaləs-net ɣas, tăqqiimă-dd, wăr toles adubən, la ămăra-dăɣ a iwwăḍăn əttamăt timərwen n-awătay d-əkkoẓ. A ija a-wen-dăɣ, kăla wăr fel ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ehăḍ d-ašăl ɣabbăd Măssinăɣ, tăxdam-as, tuẓam.

38 Ăssaɣăt-wen-dăɣ ad-dd-tosa ənta-dăɣ, ad-tiiməl Măssinăɣ, tajj isălan n-Ɣisa i-ăddinăt iket-năsăn wi jărnen ăṭṭăma n-ad-dd-izəzzubbət Măssinăɣ tădarfit-net făll-Yărussălam.

Təmmiwəḍa n-Ɣisa

39 Əssəmdăn imărawăn n-Ɣisa a-wa fălla-săn ifrăḍ alămăr n-Emăli ɣas, əqqălăn taɣrəmt-năsăn Năṣirăt, dăɣ-teje ta n-Galila.

40 Idaggăl Ɣisa, itiṣuhut, itəggar-t sărho dăɣ-isălan n-a-wa irha Măssinăɣ făll-ăgg-adəm, ikna daɣ făll-s Măssinăɣ asəns n-ănnuɣmăt-net.

Ikrăš Ɣisa măraw iyətwan d-əssin

41 Hak awătay, əkkan imărawăn n-Ɣisa Yărussălam i-ămudd wa n-Faṣka.

42 Ikrăš Ɣisa măraw iwətyan d-əssin ɣas, ăddewăn dăr-s ed, a-wen-dăɣ, a innă ălɣadăt n-ămudd.

[†] **2:32 2:32** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

43 Ăssakăyăn ămudd dihen ɣas, əqqălăn ihănan-năsăn măšan, ăqqiima-
hin Ɣisa ḍara-săn dăɣ-Yărussălam. Wăr t-oḍenăn hundăɣ har hin-əjrăhăn
a-s wăr dăr-săn ăddew.
44 Ǝjăn ašăl imdan n-asikəl ija ɣur-săn a-s ăddew d-iməssukal-wi
iyyăḍnen dăr-săn ohărnen tabarăt, əjrăhăn-in a-s wăr dăr-săn ăddew
ɣas, əqqălăn dăɣ-adăriš-năsăn, ad-has-tammăɣăn ɣur-išăqqaɣăn-năsăn d-
imuzăyăn-năsăn
45 măšan, ăba-hasăn-t hundăɣ har hin-əwwăḍăn Yărussălam.
46 Šămad okayăn kăraḍ išilan ad-t-əjrăwăn ăniɣăyma dăɣ-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ăsijăd-asăn tafăssarăn əlkəttabăn n-
Măssinăɣ, isastan-tăn.
47 Ăkunăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn wi sallănen i-a-wa ijănna dăɣ-tayətte-
net d-ălwižabăn-net.
48 Ălwăqq wa d-t-ənhăyăn imărawăn-net dihen, ăqqănăn iɣăfawăn-
năsăn, tənn'-as ma-s: «Alyaḍ-in, ma ămoos a-wa hanăɣ-jed? A ija a-wa-
dăɣ, nətammăɣ-ak năkk d-abba-năk ed năɣel asujjəl a jed.»
49 Inn'-asăn: «Mafăl hi-tammăɣăm, ajăn wăr təssenăm a-s leɣ s-ad-hi-
əšləwăn əššăɣəlăn n-Abba-nin dăɣ-ehăn-net?»
50 Wăr t-illa a əjrahăn dăɣ-a-wa hasăn-innă.
51 Ăddew dăr-săn ḍarăt-a-wen s-Năṣirăt, ăqqim isajăd i-a-wa has-
jannen. Təṭṭaf anna-net hărătăn-winnin-dăɣ, wăr tăn-iha-i hin-tatăwa.
52 Idaggăl Ɣisa dăɣ-eɣăs-net, itisărhut, ijraẓ i-Măssinăɣ hakd dăgg-
adəm.

3

Ălxuṭbăt wa ija Exya wa n-Enəsselmăɣ
(Mătti 3:1-12; Marqəs 1:1-8; Exya 1:19-28)

1 Awătay wa s-măraw d-səmmos dăɣ-təmmənukəla n-Qăyṣăr Tibăryus,
ămoos Bunəs Bilatəs gəfăr n-teje ta n-Ălyăhudəyăt, ămoos Harudəs
ămănokal n-teje ta n-Galila, ăŋŋa-s Fəlibb ăminakăl făll-Tarăkunit d-
Ǝyyadurəya, Lisanyas ənta ăminakăl făll-ăkall wa n-Abila.
2 Ăzzăman-en, Hənnan d-Qayăf a ăminakălnen făll-kăl-tikutawen.
Išilan-win-dăɣ, ad-imməjrăd Măssinăɣ i-Exya ăgg Zăkărya dăɣ-tenere.
3 Ikk' Exya ḍarăt-a-wen ikallăn iket-năsăn wi hănen attayăn n-ejănš wa
s-itawănna Ɣurdəni. Ixaṭṭăb, ijanna i-ăddinăt: «Utabăt, tətwəsəlmăɣăm
dăɣ-aman i-ad-təjrəwăm tenăšše n-ibăkkaḍăn.»
4 A-wen-dăɣ išlăn Exya, a iktabăn dăɣ-əlkəttab wa n-ănnăbi Saya†
ălwăqq wa d-inna dăɣ-s:
«Săjdăt, ija emăsli iyyăn ijannen:
‹A-wa emăsli ăssewălăn dăɣ-tenere,
ăknăt tabarăt n-Emăli,
səssiɣədăt ibaran data-s.
5 Iɣəšran-wi ɣăšnen, ad-ənbəlăn,
iḍaɣăn d-ijefăn, ad-aləmən,
ibaran-wi ăkrănbăynen, ad-aɣədən,
tabarăten-ti ărbăɣrăbăɣnen, ad-agdăhnăt,
6 e d t-illăm ăgg-adəm,
ad-inhəy əlɣəllas wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ.› »

† **3:4** **3:4** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

7 Osăn-dd ăddinăt ăjjootnen ărhanen ad-tăn-isəlmăɣ Exya dăɣ aman,
inn'-asăn: «Ya taššălen-i-dăɣ! Wădden tənnăm təmsădăm! Əyya, a
tărham ad-tətwəsəlmăɣăm i-ad-təfləm daw-ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa s-
išwar fălla-wăn dd-oḍa. Lăɣătăt-ahi, mi kăwăn-issəlmădăn s-a-wen?
8 Sətbətăm tătubt-năwăn s-imărkedăn, təyyəm fălla-wăn tənna n-a-s
əzzurəyăt n-Ibrahim a nămoos ed afăl tăqqăl s-isălan n-əzzurəyăt ɣas,
ăyyăt-ahi ad-hawăn-ănnăɣ a-s: Măssinăɣ, ăddoobăt ad-isəmməskəl tihun-
ti-dăɣ hannăyăm, ixlək-dd dăɣ-snăt əzzurəyăt i-Ibrahim.
9 Ăjăt ənniyăt făl-a-s emm n-tutăla ăru d-insa făll-ikewăn n-ihəškan, e d
t-illăm ahəšk wărăn itirəw aratăn ih'-ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ, itwəjăr-in
dăɣ-efew.»
10 Əssəstănăn-t ăddinăt wi has-ăsijădnen, ənnăn-as: «Ma s-nəla s-ad-t-
năj?»
11 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Ere dăɣ-wăn ilăn əssin imălsan, ăkfet
iyyăn i-wa wărăn ila wăl' iyyăn, wa ilăn a ikša, ăkfet ere wa t-wărăn ila.»
12 Osăn-t-dd ḍarăt-a-wen inarmasăn n-tiwse i-ad-tăn-isəlmăɣ dăɣ-aman,
ənnăn-as: «Ălɣalim, ma s-nəla s-ad-t-năj?»
13 Inn'-asăn: «Wăr tətterăm dăɣ-ăddinăt ar a-wa s-omăr əlxəkum.»
14 Əssəstănăn-t əssărdusa, ənnăn-as: «Năkkăneḍ-i-š, ma hanăɣ-
iwarăn?» Inn'-asăn: «Wăr toheɣăm ăwadəm, wăr təssəḍlămăm ăwadəm
s-bahu, ăjăt ărramăt dăɣ-timẓal-năwăn.»
15 Ăddinăt iket-dăɣ-năsăn wi əslănen i-a-wa ijănna Exya, jărăn ăṭṭăma,
ad-tinməsəstinăn kunta wădden ənta-i-dăɣ a-s Ălmasex.
16 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Năkk, aman a dăɣ-kăwăn-salmaɣăɣ
măšan, ilkam-ahi ăhaləs hi-ijan mijraw wa-dăɣ s-wăr-ănhăjjăɣ wăla-
dăɣ d-ad-ăḍəsăɣ issal n-tifădelen-net, ənta ad-kăwăn-isəlmăɣ dăɣ-Unfas
Šăddijăn d-efew i-ad-hin-istəb a-wa lăbasăn.
17 Iṭṭaf tesăyt-net ta s-hin-e-izzuzzăr allon-net, isədəw allon wa olăɣăn,
ăj'-e dăɣ-ejănd-net, irməs ahošăr wa wărăn infa hărăt, ăj'-e dăɣ-efew
ăhijăljălăn hărkuk.»
18 Ikk' Exya dədi, itajj isălan n-ălxer n-Ălənžil-wi-dăɣ, isamătar daɣ
ăddinăt s-ălmăɣnatăn ăjjootnen.
19 Ăzzăman-en-dăɣ, ad-ăsmăhăḍ Exya făll-ămănokal Harudəs Intibbas
dăɣ-isălan n-Hărudəyyas ta n-hănne-s n-ăŋŋa-s Fəlibb dăɣ-s ohăɣ, illăɣăt-
as daɣ ibăkkaḍăn ăjjootnen ămešăl săl wen-dăɣ.
20 Ăssewăḍ Harudəs făll-a-wen-dăɣ iket-net iji n-Exya dăɣ-takărmut.

Atwəsəlmaɣ n-Ɣisa dăɣ-aman
(Mătti 3:13-17; Marqəs 1:9-11)

21 A-wen-dăɣ iket-net, ija ḍarăt a-s ăssilmăɣ Exya ăddinăt ăjjootnen
d-Ɣisa iman-net dăɣ-aman. Ălwăqq wa d-ititwəsəlmeɣ Ɣisa, itəddal
Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s dd-ămerăn išənnawăn,
22 ăzzubbăt-dd fălla-s Unfas Šăddijăn dăɣ-ănnuɣ n-tedăbert măllăt,
ijmăḍ-dd emăsli išənnawăn, innăn:
«Kăyy-i-dăɣ a-s Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
kăyy a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»

Ăṭṭarex n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 1:1-17)

23 Ila Ɣisa əḍḍəkuḍ n-kăraḍăt timərwen n-awătay a-s issənta ămašal-
net, ija ɣur-ăddinăt iket-năsăn wi t-hannăynen a-s rure-s n-Yusəf wa n-ăgg
Xali.
24 Xali ənta, ăgg Mătata, Mătata ăgg Lewi,
Lewi ăgg Mălki, Mălki ăgg Yănnay,
Yănnay ăgg Yusəf,
25 Yusəf ăgg Mătaṣiyas, Mătaṣiyas ăgg Ɣămmosa,
Ɣămmosa ăgg Năxwama, Năxwama ăgg Xăšli,
Xăšli ăgg Naggay,
26 Naggay ăgg Mătti, Mătti ăgg Mătaṣiyas,
Mătaṣiyas ăgg Šămɣi, Šămɣi ăgg Yosăx,
Yosăx ăgg Yoda,
27 Yoda ăgg Exya, Exya ăgg Ɣisa,
Ɣisa ăgg Žărrubabil, Žărrubabil ăgg Ăṣṣălat,
Ăṣṣălat ăgg Năyri,
28 Năyri ăgg Mălki, Mălki ăgg Ăddi,
Ăddi ăgg Kosăm, Kosăm ăgg Ălmădăm,
Ălmădăm ăgg Err,
29 Err ăgg Ɣisa, Ɣisa ăgg Ɣəlyazăr,
Ɣəlyazăr ăgg Yurim, Yurim ăgg Mătata,
Mătata ăgg Lewi,
30 Lewi ăgg Simyon, Simyon ăgg Yăhuda,
Yăhuda ăgg Yusəf, Yusəf ăgg Yonăm,
Yonăm ăgg Ilyakim,
31 Ilyakim ăgg Mălaya, Mălaya ăgg Măyna,
Măyna ăgg Mătata, Mătata ăgg Natan,
Natan ăgg Dawəd,
32 Dawəd ăgg Isaya, Isaya ăgg Ăɣbăydi,
Ăɣbăydi ăgg Boɣaz, Boɣaz ăgg Sala,
Sala ăgg Nasun,
33 Nasun ăgg Aminădab, Aminădab ăgg Ădmin,
Ădmin ăgg Arni, Arni ăgg Xăšrun,
Xăšrun ăgg Faris, Faris ăgg Yăhuda,
34 Yăhuda ăgg Yaqub, Yaqub ăgg Isxaqq,
Isxaqq ăgg Ibrahim, Ibrahim ăgg Tarăxa,
Tarăxa ăgg Naxur,
35 Naxur ăgg Sarux, Sarux ăgg Raggăw,
Raggăw ăgg Falăx, Falăx ăgg Ɣăbbir,
Ɣăbbir ăgg Salăx,
36 Salăx ăgg Kăynăm, Kăynăm ăgg Arfăɣšad,
Arfăɣšad ăgg Săm, Săm ăgg Nox,
Nox ăgg Lamăx,
37 Lamăx ăgg Mătussaləm, Mătussaləm ăgg Inuk,
Inuk ăgg Yarăt, Yarăt ăgg Măxlălyil,
Măxlălyil ăgg Kăynăm,
38 Kăynăm ăgg Anuš, Anuš ăgg Šətti,
Šətti ăgg Adəm, Adəm ənta, Măssinăɣ a t-dd-ixlăkăn.

4

Ažurrəb wa ija Iblis i-Ɣisa
(Mătti 4:1-11; Marqəs 1:12-13)

1 A-s dd-ifăl Ɣisa ejănš wa n-Ɣurdəni, iḍkar Unfas Šăddijăn s-ăṣṣahăt.
Unfas-en-dăɣ a t-oɣădăn s-tenere.
2 Ijă dihen əkkoẓăt timərwen n-ašăl itižărrub-t Iblis. Tăqqăn-ten-dăɣ,
ij’-et iket-net wăr t-illa a ikkan emm-net təzzar, ălluẓ.
3 Os’-e hi-dd Iblis, inn’-as:
«Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, amăr i-tăhunt-ta-dăɣ ad-tumas tajəlla.»
4 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn’-as:
«Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ:
‹Tămudre n-ăgg-adəm, wăr təmda făll-tetăte ɣas.› »
5 Iwwăy-t Iblis s-edăgg iknan aḍkul, issəkn’-e dăɣ-ešăfălli n-tiṭṭ, e d t-illăm
əddəwəl iwarăn ărori n-ăkall,
6 inn’-as ămăra:
«Ad-kăy-ăkfăɣ tărna d-təmɣăr făll-əddəwəlăn-wi-dăɣ hannăyăd iket-năsăn făl-a-s i-nin, hakkăɣ-tăn daɣ i-ere wa s-ărheɣ,
7 a-wen-dăɣ a făl, hakkăɣ-ak-tăn iket-năsăn afăl hi-tăɣbădăd.»
8 Ăwwežăb-as, inn’-as: «Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Emăli-năk Măssinăɣ a dat-e-tărkăɣăd,
ənta ɣas a fălla-k ilan ălɣibadăt.› »
9 Iwwăy-t Iblis ḍarăt-a-wen s-Yărussălam, issəbdăd-t făll-afălla n-ehăn
n-ămudd wa măqqărăn təzzar, inn’-as:
«Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ăyy iman-năk s-ăkall ed, iktab dăɣ-edăgg iyyăn dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
10 ‹Ad-dd-išəmmišəl ănjălosăn-net
i-ad-kăy-agəẓən dăɣ-ăššar,
11 əkbəlăn-kăy dăɣ-ifassăn-năsăn
i-ad-wăr hak-răssəl wăla-dăɣ tăhunt tiyyăt ɣas.› »
12 Inn’-as Ɣisa: «Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Wăr-e tarməd Emăli-năk Măssinăɣ.› »
13 Ăžžurrăbăt-t Iblis s-a-wa s-ăddobăt iket-net, indăr-as ɣas, ujəj-t, ad-isimăqqul i-ad-săr-s ijrəw taffawt tiyyăt daɣ.

Sănto n-ălxidmăt n-Ɣisa dăɣ-teje ta n-Galila
(Mătti 4:12-17; Marqəs 1:14-15)

14 Iqqăl Ɣisa ḍarăt-a-wen teje ta n-Galila, toɣad-t tărna n-Unfas Šăddijăn
dăɣ-a-wa ităjj, intăj isəm-net dăɣ-teje-ten-dăɣ iket-net.
15 Isaɣra ăddinăt dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ăssiimɣărăn-t
ăddinăt iket-năsăn.

Tăɣart n-ulh n-kăl-Năṣirăt
(Mătti 13:53-58; Marqəs 6:1-6)

16 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă taɣrəmt ta n-Năṣirăt-i-dăɣ idwăl, ij’-e ašăl wa
n-əssəbət-i n-tăsonfat, ikk’ ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud ed, a-wen-dăɣ
a-s izzay ad-t-ăj.
17 Təddalăn ăddinăt Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s ibdăd Ɣisa jere-săn, əkfăn-t
əlkəttab wa n-ănnăbi Saya† i-ad-hasăn-dăɣ-s iɣăr. Ikkăs-in i-əlkəttab aḍh
wa ija təzzar, or’-e dăɣ-edăgg wa dăɣ-iktăb:

† **4:17** **4:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

18 «Insa făll-i Unfas n-Emăli,
ăsnăfrănăn-ahi
i-ad-ăjăɣ isălan n-Ălənžil i-tilăqqiwen,
ăšmašăl-ahi-dd i-ad-ăjăɣ isălan i-wi hănen tikărmuten,
əjrəwăn iman-năsăn,
zuzəyăɣ iməddorɣal,
səddărfeɣ ăddinăt-wi ătiwăkrăšnen,
19 zəzzubbeɣ-dd awătay n-ănnuɣmăt n-Emăli făll-ărori n-ăkall.»
20 Issəmdă Ɣisa teɣăre ɣas, iɣfăl əlkəttab, ăssoɣăl-t i-ănaxdim-wa ijăn
ənniyăt i-ehăn wa n-ăddin. Iqqăl-dd, ăqqima ɣas, ăsbălalăɣăn dăɣ-s
ăddinăt-wi hănen ehăn n-ăddin-en-dăɣ iket-dăɣ-năsăn.
21 Iḍkăl măjrăd, inn’-asăn: «Măjrăd wa s-təslăm ašăl-i-dăɣ, itbăt.»
22 Əqqălăn-dd ɣas oran imawăn, tof’-en tăkunt n-tihusay n-iməjridăn
wi dd-zajjărnen emm-net, ad-jannen: «Ak ajăn a-wa wădden ăgg-Yusəf
wa-dăɣ nəzzăy?»
23 Inn’-asăn Ɣisa: «Əssanăɣ a-s ad-hi-dd-səktəwăm oẓẓ wa innăn:
‹Lăxtur, kăyy-ak səssəfăr i-iman-năkk təzzar›, tənnəm-ahi: ‹Təmmaẓ jed
dăɣ-ăkall-năk a-wa s-nəsla jed-t dăɣ-aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.› »
24 Inn’-asăn daɣ: «Tidət-dăɣ a-s wăr t-illa ănnăbi ătiwăqbălăn dăɣ-ăkall-
net.
25 Ăsidătteɣ-awăn a-s kăla t-əllănăt tinuḍăfen ăjjootnen dăɣ-Iṣrayil dăɣ-
ăzzăman wa n-ănnăbi Ɣəli. Ăzzăman-en, oɣăy mănna i-ăddinăt, jăn kăraḍ
iwətyan d-săḍis orăn wăr t-təlla teddamt n-ajənna watăt ăkall-en-dăɣ, ija
laẓ s-kăla wăr-ătwănhăy a dăr-olăh făll-ărori n-ăkall.
26 Ija a-wen iket-net măšan, wăr dd-ăšmašăl Măssinăɣ ănnăbi Ɣəli ar
s-tănuḍăft tiyyăt ɣas dăɣ-snăt təzzaɣăt taɣrəmt ta n-Sarăfta dăɣ-teje ta
n-Săyda.
27 Ḍarăt Ɣəli daɣ, osă-dd ăzzăman wa n-ănnăbi Ilyas. Ăzzăman-en,
əllan-t ăddinăt ăjjootnen dăɣ-ăkall wa n-Iṣrayil ijraw jəri măšan, wăr tăn-
iha-i s-dd-ăšimašăl Măssinăɣ Ilyas a săl ăhaləs iyyăn n-amăjar il’ ăkall wa
n-Surya s-isəm-net Năɣma i-ad-t-išəšdəj.»
28 Əslăn ăddinăt i-hărătăn-win-dăɣ hasăn-innă dăɣ-ehăn n-ăddin ɣas,
kăfăn a-wa-dăɣ hasăn-ija aḍkăr-net,
29 ămẓăyẓăyăn-t iket-năsăn, əzzəwen-t hundăɣ har afălla n-aḍaɣ wa făll-
idăy aɣrəm i-ad-t-in-səttərəkken, ămmăt
30 măšan, ikka Ɣisa jere-săn, iglă.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs n-amălšon
(Marqəs 1:21-28)

31 Ătrară-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen, ikka taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum hăt teje
ta n-Galila ad-isaɣra dihen ăddinăt hak ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat;
32 əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn făll-əjjăruẓăt-i-dăɣ hasăn-ija a-
wa isăɣra ed isaɣr’-en s-ălxikmăt ăṣṣohen.
33 Ehăn n-ăddin-en, ih’-e ăhaləs ih’ alšin, inhăy Ɣisa ɣas, ad-isaɣărat
s-afălla, ijanna
34 «Ya Ɣisa wa n-Năṣirăt, ma dăɣ-năɣ tărhed? Ajăn ahălak-nănăɣ a-s dd-
tosed? Əssanăɣ ere wa tămoosăd, kăyy-i-dăɣ a-s: Wa Šăddijăn dd-ăšmašăl
Măssinăɣ.»
35 Ăsmăhăḍ dăɣ-s Ɣisa, inn’-as «Əṭṭəf emm-năk, təzjărăd ăhaləs-i-dăɣ!»
Ijjăḍlăt alšin ăhaləs jer-ăddinăt təzzar, izjăr-t, wăr t-illa a has-iɣšad.

36 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn, tinmənnin: «Ma ămoos
măjrăd wa? Wa ənta wăl' alšinăn e-d fălla-săn ăsmăhăḍ s-tărna-net, ad-
əzjărăn ăddinăt.»
37 Intăj isəm n-Ɣisa ḍarăt-a-wen-dăɣ, wăr t-illa edăgg dăɣ-teje-ten-dăɣ
s-wădden timsiɣulăn dăɣ-s isălan-net.

Ăzozăy Ɣisa taḍăggalt n-Bəṭrus d-imarhinăn ăjjootnen
(Mătti 8:14-17; Marqəs 1:29-39)

38 Izjăr Ɣisa ehăn wa n-ăddin ɣas, ikka ɣur-Simyon. Ămzăyyăt-in d-a-s
tărmas tenăde tăṣṣoohet taḍăggalt n-Simyon, əttărăn dăɣ-s ăddinăt ad-
tăt-izuzəy.
39 Ibdăd-dd Ɣisa jənnəj-s, ăsmăhăḍ făll-tenăde, tărẓa fălla-s. Tənkăr-dd
ălwăqq-wen-dăɣ, ad-tăn-simjurut.
40 Toḍa tăfukt ɣas, ămewăyăn-dd săr-s imarhinăn s-hak iyyăn d-
turhənna-net i-ad-tăn-izuzəy, ăswăr hak iyyăn ifassăn-net, ăzozăy-tăn.
41 Zajjărăn alšinăn ăddinăt ăjjootnen, saɣăren, jannen: «Kăyy a-s Rure-
s n-Măssinăɣ» măšan, isamăhaḍ fălla-săn, wăr tăn-itəyy ămmijrădăn ed,
əssanăn a-s ənta a-s Ălmasex.
42 Ăffăw ɣas, ikka Ɣisa tenere n-iman-net măšan təmmăɣ-as tamətte hăr
t-təjrăw, ad-tattărăn ăddinăt əmmək s-t-əṭṭăfăn edes-hasăn i-ad-wăr-ilkem
ad-tăn-ifal;
43 inhăy tayətte-năsăn ɣas, inn'-asăn: «Iwar-ahi ad-ăxṭəbăɣ isălan n-
ălxer n-Təmmənəya n-Măssinăɣ i-iɣărman-wi iyyăḍnen əntăneḍ-dăɣ ed
a-wen-dăɣ a-s dd-ămešălăɣ.»
44 Ad-ixaṭṭăb ḍarăt-a-wen dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud n-teje
ta n-Ălyăhudəyăt.

5

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen
(Mătti 4:18-22; Marqəs 1:16-20)

1 Ašăl iyyăn d-ibdad Ɣisa dăɣ-asălim n-ejănš wa n-Žănnăṣarăt,
tăɣlăyɣălăy-t-dd tamətte tăjjeet tărhat ad-səjəd i-măjrăd n-Măssinăɣ wa
ităjj.
2 Inhăy sănatăt turfen n-aman ojaynen s-ăqqiimăn məssaw-snăt dăɣ-
asălim n-aman, saradăn titarren-năsăn.
3 Ijjăš dăɣ-snăt ta n-Simyon, ittăr dăɣ-s ad-has-tăt-in-imhəl hundăɣ har
təfəl asălim n-aman, ăqqima dăɣ-s, ad-isaɣra tamətte.
4 Issəmdă măjrăd ɣas, inna i-Simyon: «Səgləw turăft-năk hundăɣ har
ammas n-aman, təjrəd kăyy d-imidiwăn-nak titarren-năwăn.»
5 Inn'-as Simyon: «Ălɣalim, ehăḍ imdan a nəja nəšɣal wăr t-illa a nărmas
măšan, făl tənna-năk, ad-nəjăr titarren-nănăɣ.»
6 Jăn a-wa hasăn-innă, ărmăsăn-dd ašăl-en-dăɣ imănan-i-dăɣ ăjjootnen
har dd-ăqqălnăt titarren-năsăn, təssarnăt.
7 Ad-tallăfăn i-imidiwăn-năsăn wi hănen turăft-ta iyyăḍăt i-ad-dd-
ašələn, ilalăn-asăn. Osăn-dd, əḍnăyăn turfen-năsăn tissənen hundăɣ har-
dăɣ tilkəyyitnăt.
8 Inhăy Simyon Bəṭrus a-wa ijăn ɣas, irkăɣ dat-Ɣisa, inn'-as: «Emăli,
ajəj-ahi făl-a-s năkk anăsbăkkaḍ a ămoosăɣ.»
9 Tărmăs tarəmmeɣt-i-dăɣ măqqărăt Simyon d-imidiwăn-net făl təssəba
n-əjut n-imănan-i-dăɣ ărmăsăn.

10 Tăkunt-ta tărmăsăt Simyon, ənta daɣ a tărmăsăt Yaqub d-Exya wi n-dăgg-Zăbdi-i dăr-ohăr ălxidmăt. Innă Ɣisa i-Simyon ḍarăt-a-wen: «Wăr tărmeɣăd, ɣur-ašăl-i-dăɣ, ad-tumasăd ăwadəm săr-i dd-isadawăn ăddinăt i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»
11 Ăssoɣălăn-dd ḍarăt-a-wen turfen-năsăn asălim n-aman, oyyăn a-wa tăn-išlăn iket-net, əlkămăn-as.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ijraw jəri
(Mătti 8:1-4; Marqəs 1:40-45)

12 Iha Ɣisa iyyăn dăɣ-iɣărman a-s t-inhăy ăhaləs ilsa jəri, ikk'-e-hi-dd, irkăɣ data-s, ad-t-ilaqqăd, ijann'-as: «Ălɣalim, afăl tărhed a-wen-dăɣ, tăddoobed ad-hi-šəšdəjăd.»
13 Iẓẓăl Ɣisa ăfuss-net, iḍăs-t, inn'-as: «Ărheeɣ a-wen, išdaj», ifăl-t jəri ălwăqq-wen-dăɣ.
14 Ăsmătăr-t Ɣisa, inn'-as: «Wăr jed isălan i-ăwadəm wăl' iyyăn n-a-s năkk a kăy-ăzozăyăn; ănn-ak, əgləw, səkən iman-năk i-u-tikutawen, təjəd takute ta n-təšədje s-ălmăɣna wa s-tăn-innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa i-ad-hasăn-umas a-wen tajuhe n-a-s təzzăyăd.»
15 Hak ašăl tiwwaḍ-dd terše n-isəm i-Ɣisa, tidaw-dd săr-s tamətte tăjjeet i-ad-səjəd i-isălan n-Ălənžil, təzzəy dăɣ-turhənnawen-net.
16 Măšan Ɣisa ənta, ăssoof edăgg iṣtarăn dăɣ-ijraw s-tamădilt n-Măssinăɣ.

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs ibdanăn
(Mătti 9:1-8; Marqəs 2:1-12)

17 Ijraw Ɣisa ɣur-Emăli tărna tăṣṣoohet ăssitbăt azuzi wa ităjj i-ăddinăt. Ašăl iyyăn d-isaɣra, ăqqiimăn edes-has kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt dd-falnen tidbi n-Galila d-Ălyăhudəyăt d-Yărussălam.
18 A ənḍărrăn meddən iyyăḍ-da-dăɣ ămisawăyăn anăbdon insan făll-asəftăɣ. Ǝttărăn a-wa dăɣ-he-əjən ərəsăn tamətte, sənsən-t dat-Ɣisa
19 măšan, ăba-hasăn ălmăɣna n-a-wen făl əjut-i-dăɣ ja tamətte. Ăɣlăyăn, ăwwănăn afălla n-ehăn, sărăn dăɣ-assətax n-ehăn edăgg s-ăddooben ad-săr-s dd-šujəšăn anăbdon, ăstărarăn-t-dd ḍarăt-a-wen har t-dd-əssənsăn dăɣ-ammas n-tamətte, dat-Ɣisa.
20 Inhăy Ɣisa immun-năsăn ɣas, innă: «Ăhaləs, ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-năk.»
21 Ǝslăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris i-a-wen ɣas, ad-jannen dăɣ-iman-năsăn: «Ma ămoos wa ăwadəm isikuforăn s-əmmək-wa-dăɣ? Mi ăddoben tenăšše n-ibăkkaḍăn săl Măssinăɣ?»
22 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa ămiɣănnănăn ulhawăn-năsăn, inn'-asăn: «Ma tămmizăɣăm dăɣ-ulhawăn-năwăn?
23 Ma ojărăn tărăɣse jer-ad-tənnəd i-ăwadəm: ‹Ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-năk› d-ad-has-tənnəd: ‹Ǝbdəd, ărjəš.›
24 Ašăl-i, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ijraw făll-ărori n-ăkall turhajăt n-tenăšše n-ibăkkaḍăn.» Inna ḍarăt-a-wen i-anăbdon: «Ǝnneɣ-ak, əbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, əqqəl ehăn-năk.»
25 Ibdăd anăbdon ăssaɣăt-wen-dăɣ dat-ăddinăt iket-năsăn, iḍkăl asəftăɣ-net, iqqăl ehăn-net itiməl Măssinăɣ.
26 Ăqqiimăn-dd ăddinăt ɣas tof'-en tăkunt n-a-wa ijăn, tiimlən Măssinăɣ. Təj'-asăn tarəmmeɣt arămas wa-dăɣ făl jannen: «Ašăl-i, iman-net, nənhăy hărătăn ăqqannen eɣăf.»

Iɣră-dd Ɣisa Mătti s-iman-net
(Mătti 9:9-13; Marqəs 2:13-17)

27 Ifăl Ɣisa edăgg-en ɣas, inhăy ăhaləs irammăsăn tiwse s-isəm-net Lewi,
ăqqiima dăɣ-edăgg n-ălxidmăt-net, inn'-as: «Ǝlkəm-ahi.»
28 Ibdăd Lewi, ibḍă d-a-wa t-išlăn iket-net, ilkăm-as.
29 Ăsmăjarăt Lewi Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ehăn-net. Itaɣăyma Ɣisa dăɣ-
edăgg wa n-imənsiwăn a-s erk ăddinăt han inarmasăn n-tiwse ăjjootnen
da-dăɣ, osăn-dd, ănɣăymăn dăr-s ənta d-inəṭṭulab-net.
30 Ǝnhăyăn kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-wen ɣas, ămjănjănăn jer-
iman-năsăn ad-jannen i-inəṭṭulab-net: «Mafăl tattăm, sassăm, tihrəm
ikassăn d-inarmasăn n-tiwse d-erk ăddinăt?»
31 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Ăddinăt ăssoxătnen, wăr-ămɣatărăn s-
lăxtur, imarhinăn a săr-s ămiɣatărnen;
32 năkk, wăr dd-ămešălăɣ s-ăddinăt-wi ordănen iman-năsăn iqqud,
inăsbăkkaḍăn a-s dd-ămešălăɣ i-ad-utabăn.»

Isălan n-ăẓum
(Mătti 9:14-17; Marqəs 2:18-22)

33 Ǝnnăn-as ḍarăt-a-wen: «Inəṭṭulab wi n-Exya hakd-dăɣ kăl-faris,
hărkuk tuẓamăn, tumadăn măšan, wi-năk əntăneḍ, tattăn, sassăn.»
34 Issăɣlăy-tăn tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Kăl-tuksest, wăr tăn-ilzem
ăẓum a ikka ămaẓlay ill'-e ɣur-săn
35 măšan, ilkam ad-dd-ass ăzzăman-wa tăn-mad-ifəl ămaẓlay, ăzzăman-
en, ad-uẓamăn.»
36 Ij'-asăn Ɣisa tangalt tiyyăt dăɣ-hasăn-innă: «Wăr t-illa ere dd-
isaɣărrawen tikəst dăɣ-erăswăy ăynayăn i-ad-săr-s isəmməkukəs i
wăššărăn ed, afăl ija a-wen, ad-dd-isăqqərriwət erăswăy wa ăynayăn
bănnan, ḍarăt-a-wen daɣ, tabdoɣt-ta tăynayăt, wăr mad-talăh d-ta
wăššărăt ini.
37 Wăr t-illa daɣ ere itajjăn aman n-lăɣnăb ăynaynen ăxxiimmărnen dăɣ-
ijdad, ere ijăn a-wen har kăfăn aman ənnin ăynaynen dăɣ-ijdad, ad-has-
səbbuqqen ijdad-net, ifut ḍarăt-a-wen dăɣ-aman hakd-dăɣ dăɣ-ijdad.
38 Aman n-lăɣnăb ăynaynen ăxxiimmărnen, iddidăn ăynaynen a dăɣ-
tăn-itajj ăwadəm.
39 Ăwadəm daɣ wa iswăn aman n-lăɣnăb s-ăru d-ăxximmărăn, ăbas
ăsidărhăn tesăse n-wi ăynaynen ed ad-ănn: ‹Wi s-ăru d-əxxəmărăn a
ăẓednen.› »

6

Isălan n-əssəbət, ašăl wa n-tăsonfat
(Mătti 12:1-8; Marqəs 2:23-28)

1 Ašăl iyyăn n-əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat, ălliil Ɣisa išəkraš
n-ălkăma, əlkamăn-as inəṭṭulab-net, nakkăḍăn tiɣăɣănen n-ălkăma,
tifəffərun-tănăt jer-ifassăn-năsăn, taffăẓăn tiblalen-ti tănăt-dd-zajjărnen.
2 Ǝggădăn-dd hărăt dăɣ-kăl-faris tăn-hannăynen, ənnăn-asăn: «Mafăl
tajjăm a wărăn itətwəjj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat?»
3 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Adiš kăwăneḍ, wăr tăɣrem dăɣ-
əlkəttab a-wa ija Dawəd ašăl wa d-ălluẓ ənta d-ejhăn-net?
4 Wădden ătwănnă, ijjăš ehăn n-Măssinăɣ, iḍkăl dăɣ-tijəlwen ti n-
tikutawen s-wăr t-illa ere s-xălal tetăte-năsnăt săl kăl-tikutawen măšan,
ənta, ikš'-enăt, ikfă dăɣ-snăt daɣ imidiwăn-net wi dăr-ăddew.»

5 Inn'-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ăgg-ăgg-adəm a ănnihăḍăn dăɣ-a-wa s-
ila ăgg-adəm d-a-wa s-wăr ila s-ad-t-ăj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat

(Mătti 12:9-14; Marqəs 3:1-6)

6 Iqqăl-dd əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat ɣas, ijjăš Ɣisa ehăn n-ăddin wa
n-kăl-Ălyăhud ad-dăɣ-s isaɣra. Ehăn-en, ih'-e ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net wa
n-aɣil.
7 Jan-as ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris ənniyăt, tassănăn ihăl ad-t-
izuzəy dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat meɣ i-ad-t-səḍləmăn.
8 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa dăɣ-zinəzjumăn, innă i-ăhaləs wa s-
ăqqur ăfuss-net: «Ǝyyăw, əbdəd dăɣ-ammas n-ălžămaɣăt.» Inkăr-dd
ăhaləs, ibdăd diha s-has-innă.
9 Inn'-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ăssiistănăɣ-kăwăn: Ak a xălalăn dăɣ-
ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat iji n-emărked meɣ iji n-a lăbasăn, igguẓ
n-iman meɣ iji n-iman?»
10 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa asăwaḍ-net iket-dăɣ-năsăn təzzar, innă i-ăhaləs:
«Ǝẓẓəl ăfuss-năk.» Ija a-wa has-innă, izzăy ăfuss-net ălwăqq-wen-dăɣ.
11 Ija a-wen ɣas, wăsăn kăl-ăddin, ănmănhăyăn jer-iman-năsăn dăɣ-
isălan n-a-wa he-əjən i-Ɣisa.

Inəmmušal wi n-măraw d-əssin

(Mătti 10:1-4; Marqəs 3:13-19)

12 Išilan-win-dăɣ ad-iwwăn Ɣisa taḍaɣt, ikkăs dihen ehăḍ imdan, itəddal
Măssinăɣ.
13 Ăffăw ɣas, iɣră-dd inəṭṭulab-net, ăsnăfrăn dăɣ-săn măraw d-əssin,
ăswăr-tăn isəm inəmmušal.
14 Ǝntăneḍ da inəṭṭulab-wi ăsnăfrăn: Simyon wa s-ija isəm Bəṭrus d-
ăŋŋa-s Idris; Yaqub d-Exya, Fəlibb d-Bărtălămma,
15 Mătti d-Tomi; Yaqub wa n-ăgg Ălfa d-Simyon wa s-itawănna ăššažeɣ,
16 Hudd ăgg Yaqub d-Yăhudəs wa n-Isxaryut-i ămoosăn ămaɣdar.

Ăzozăy Ɣisa ăddinăt ăjjootnen

(Mătti 4:23-25)

17 Ăzzubbăt-dd Ɣisa taḍaɣt ḍarăt-a-wen ənta d-inəṭṭulab-net, ătrarăn-
dd făll-eɣărɣăr dăɣ-təbdad tamətte tăjjeet d-ăddinăt ăjjootnen dd-falnen
Ălyăhudəyăt d-Yărussălam d-iɣărman wi n-Tir d-Săyda hănen asălim n-
ejănš.
18 Ăddinăt-en-dăɣ, osăn-dd iket-dăɣ-năsăn i-ad-səjdən i-a-wa isaɣra,
əzzəyăn dăɣ-turhənnawen-năsăn, əjrəwăn dăɣ-săn wi hăn alšinăn iman-
năsăn.
19 Tattăr taxləkt-ten-dăɣ iket-net ad-t-təḍəs ed zajjăr-t-dd tărna tăn-
zizuyăt iket-dăɣ-năsăn.

Tisunḍaḍ

(Mătti 5:1-12)

20 Iswăḍ Ɣisa dăɣ-inəṭṭulab-net, innă:
«Tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ-i
ăẓoẓnen iman-năwăn dat-Măssinăɣ ed,
Təmmənəya n-Măssinăɣ, ti-năwăn.
21 Tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ-i inăqq laẓ
ašăl-i-dăɣ ed, ad-tăyyăwănăm;

tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ-i hallănen
ašăl-i-dăɣ ed, ad-tăddăwem.
22 Tənḍəḍ-awăn afăl dăr-wăn okăḍăn dăgg-adəm,
afăl kăwăn-əkkăsăn jer-iman-năsăn;
afăl kăwăn-gaggărăn;
afăl əttărăn uɣšad n-ismawăn-năwăn
dăɣ-ăddimmăt n-Ăgg-ăgg-adəm.
23 Dăwătăt, taləwəm dăɣ-ašăl-wen-dăɣ făl-a-s ad-ijat marušăt-năwăn
dăɣ-ălžănnăt; erk ălxal-wen-dăɣ hawăn-han ašăl-i-dăɣ, a əjjăšăn abbatăn-
năsăn i-ănnăbităn.»

Isəmmăqq

24 «Iməskay kăwăneḍ-i n-imărrəzăɣăn ed,
ălxer-năwăn, ih' ifassăn-năwăn.
25 Iməskay kăwăneḍ-i n-imăyyăwănăn n-ašăl-i-dăɣ ed,
ad-tulaẓăm.
Iməskay kăwăneḍ-i daẓẓănen ašăl-i-dăɣ ed,
ad-təṭṭəfăm iba, təlhəm.
26 Iməskay kăwăneḍ-i timələn ăddinăt ed, ălxal-wen-dăɣ a
əjjăšăn abbatăn-năsăn i-ănnăbităn wi n-bahu n-ibda.»

Tărha n-iməksănăn-nănăɣ
(Mătti 5:38-48; 7:12)

27 «Kăwăneḍ-i hi-ăsijădnen, ənneɣ-awăn: Ărhăt išənja-năwăn, ăjăt a
olaɣăn i-ăddinăt-wi dăr-wăn okăḍnen,
28 ăjăt ălhimmăt i-wi hawăn-ărhanen a lăbasăn, ădəlăt Măssinăɣ i-wi
fălla-wăn jannănen bahu.
29 Afăl hak-istăɣ ăwadəm făll-tăjomăst-năk tiyyăt, səgdəl-as daɣ ta
iyyăḍăt; afăl irmăs ăwadəm tanăkkăbbat-năk, ăkf'-e daɣ anăkăbba-năk.
30 Ere kăy-idălăn-dăɣ, ăkf'-e; wăr təttərăd dăɣ-ăwadəm ad-hak-isuɣəl
a-wa dăɣ-k irmăs.
31 A-wa s-tărhăm, ad-hawăn-t tajjăn ăddinăt, ăjăt-asăn-t kăwăneḍ-dăɣ.
32 Afăl wăr tărhem ar imărhan-năwăn, əndek marušăt-năwăn?
Wădden, inăsbăkkaḍăn-dăɣ, ărhan ăddinăt wi tăn-ărhanen.
33 Afăl wăr təjjəm a olaɣăn ar i-wi hawăn-t-tajjănen, əndek irhuj-
năwăn? Wădden, wăl' inăsbăkkaḍăn, a-wen, tajjăn-t.
34 Afăl daɣ wăr səmərwisăm ar i-ăddinăt wi dăɣ-tordăm timẓal, əndek
marušăt wa s-mad-təjrəm ăṭṭăma-net? Wădden, inăsbăkkaḍăn-dăɣ,
samărwasăn i-imidiwăn-năsăn ed, ordan ɣur-săn azăbăna.
35 Ărhăt išənja-năwăn, tajjăt-asăn a olaɣăn; səmmərwəsăt i-ere dăɣ-wăr
jerăm ăṭṭăma n-timẓal. Dihen, ad-ijat marušăt-năwăn, tumasăm aratăn n-
Măssinăɣ wa iknan aḍkul ed, ənta, milɣaw-net, wăr săr-s iẓley wi wăr ha
tămayit hakd-dăɣ wi n-inăllăbăsăn.
36 Təjjəšet-kăwăn təmɣăre n-tăhanint ta hăt Abba-năwăn.

Wăr săḍlamăt ăwadəm
(Mătti 7:1-5)

37 Afăl wăr tənnem dăɣ-ăwadəm, wăr mad-dăɣ-wăn ănn ăwadəm, afăl
wăr təssəḍlămăm ăwadəm, wăr kăwăn-e-isəḍləm ăwadəm, naššăt i-ad-
təjrəwăm tenăšše.
38 Ăkfăt, ad-təjrəwăm; ere wa ihakkăn, ad-ijrəw a ăjjeen dăɣ-asəbbətăr-
net ed, ilkam ad-hanăɣ-ikət Măssinăɣ isuf-net s-əmmək wa s-nətəkkat isuf-
nănăɣ i-ăddinăt.»

39 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa tangalt dăɣ-hasăn-inna: «Ajăn emədderɣəl ăddoobăt ad-ilwəy emədderɣəl? Wădden, ad-iḍwən issənăn-essăn dăɣ-anu?
40 Wăr t-illa ănăṭṭalib ojărăn ălɣalim-net măšan, ănăṭṭalib iket-net iɣradăn, ad-alăh d-ălɣalim-net.
41 Uhən kăyy, mafăl hannăyăd teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k, a-s ija a-wen, wăr hənnəyăd afăɣot wa ihăn tiṭṭ ta-năk?
42 Meɣ daɣ, əndek əmmək wa s-mad-tənnəd i-ăŋŋa-k: ‹Ăyy-ahi ad-hak-əkkəsăɣ teẓewt dăɣ-tiṭṭ-năk›, a-s ija a-wen, kăyy iman-năk, iha afăɣot tiṭṭ ta-năk. Ălmunafeɣ! Əkkəs-in afăɣot wa ihăn tiṭṭ-năk təzzar i-ad-tudabed ahănay d-ukəs n-teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k.»

A-wa ihan ulh a ijanna emm
(Mătti 7:17-20; 12:34-35)

43 «Wăr t-illa ahəšk olaɣăn itiirəwən aratăn lăbasnen, wăr t-illa daɣ erk ahəšk itiirəwən aratăn olaɣnen.
44 Hak ahəšk-dăɣ aratăn-net a-s ititwəzziy. Wăr mad-dd-təkkəsăd ara n-ašar făll-ewărwăr, wăr mad-təkkəsăd daɣ lăɣnăb făll-tahəjjart.
45 Ăwadəm-wa olăɣăn, milɣaw n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa olăɣăn măšan, enăllăbăs ənta, tăllăbăst n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa lăbasăn ed, a-wa iḍkărăn ulh n-ăgg-adəm a dăɣ-itamăjrad emm-net.»

Ăssasăn wi n-əssin
(Mătti 7:24-27)

46 «Mafăl hi-jannem: ‹Emăli, Emăli!› a-s ija a-wen, wăr təjjəm a-wa hawăn-janneɣ.
47 Ere hi-dd-ikkăn-dăɣ, ăsjăd i-măjrăd-in, ad-itamašal a-wa ənneɣ, ad-kăwăn-săknăɣ ere wa dăr-olăh.
48 Olăh d-ăwadəm itəddayăn ehăn, iɣăš ăssas-net har iwwăḍ tăhunt, idăy făllа-s. Ij’ akăsa, ij’ anji ăṣṣoohen, inkăf i-taɣăšamt siha d-siha măšan, wăr tăt-ăsmăramăr ed, təkn’ ăntum dăɣ-ăkall
49 măšan ere wa islăn i-măjrăd-in wăr has-ăsjăd, olăh d-ere idăyăn ehăn-net făll-tasənjit wărăt la ăssas, osă-dd anji, inkăf i-ehăn, immăr-t-in s-iyyăt, ij’-as tenăde təmdat.»

7

Ăzozăy Ɣisa ănaxdim n-kăbtăn iyyăn
(Mătti 8:5-13)

1 Issəsla Ɣisa isălan-win-dăɣ i-tamətte ɣas, ijjăš aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.
2 Ill’-e dihen kăbtăn ilan akli ikna tărha-i s-a-s ităjj a-wen-dăɣ ija turhənna ta-dăɣ s-išwar hin-ăssijja.
3 Islă kăbtăn a-s dd-ijjaš Ɣisa ăkall ɣas, ăšmašăl săr-s hărăt dăɣ-inušămăn n-kăl-Ălyăhud i-ad-dăɣ-s əttărăn ad-dd-ass, izuzəy akli-net.
4 Osăn-dd kăl-Ălyăhud Ɣisa, dălăn-t dăɣ-ad-t-izuzəy, ənnăn-as: «Ăhaləs-i-dăɣ, ăniihăjja s-ad-has-təkkəsăd tekăriḍt,
5 irha tumast-nănăɣ hullan, ənta a hanăɣ-issəkrăsăn ehăn n-ăddin wa nəla.»
6 Ăddew dăr-săn Ɣisa. Wăr-ujəj a-s has-dd-əlkăḍăn imidiwăn n-kăbtăn dd-ăšimašăl, ənnăn-as: Inn’-ak kăbtăn: «Ălɣalim! Wăr tăslăyyăɣăd iman-năk făl-a-s, wăr-ănhăjjăɣ d-ad-dd-təjjəšăd ehăn-in,

7 a-wen-dăɣ daɣ a făl wăr-ăsnăhăjjăɣ iman-in d-ad-kăy-in-ăkkăɣ, ănn
tiyyăt tăfert, ad-izzəy ănaxdim-in.
8 Năkk, əllan-t imănokalăn jənnəj-i, leɣ daɣ năkk əssărdusa daw-i t-
əllanen, e-d ənnəɣ i-iyyăn: ‹Ǝgləw›, ad-igləw, e-d ənnəɣ i-wa iyyăḍăn:
‹Ǝyyăw›, ad-hi-dd-ass; akli-nin daɣ, e-d has-ənneɣ: ‹Ăj a-wa›, ad-t-ăj.»
9 Islă Ɣisa i-a-wen ɣas, ijrăẓ-as kăbtăn, innăḍ-dd s-ăddinăt wi has-
əlkămnen, inn'-asăn: «Ăsidătteɣ-awăn a-s wăla dăɣ-ăkall wa n-Iṣrayil,
wăr kăla ənhăyăɣ ere s-ogdăh immun-net d-wa n-ăhaləs-i-dăɣ.»
10 Ǝqqălăn meddən-wi dd-ămešălnen, ogăẓăn-in akli wa s-kăla ărhin,
izzay.

Issənkăr-dd Ɣisa rure-s n-tănuḍăft tiyyăt jer-inəmmuttan

11 Ašăl wa n-ḍarăt wen, ăddew Ɣisa d-inəṭṭulab-net s-taɣrəmt s-isəm-net
Nayin, təlkam-asăn daɣ tamətte tăjjeet.
12 Diha-dăɣ dd-əjjăšăn aɣrəm, ad-ămmoqqăsăn d-ăddinăt ăwwăḍnen
hărăt ăwwaynen enəmmettən s-tiẓəska; enəmmettən-en, alyaḍ s-wăr təla
ma-s ar ənta, ti-s daɣ wăr-idder.
13 Ojjă Ɣisa tamăḍt-ten-dăɣ, tănɣ'-e tăhanint-net, inn'-as: «Ǝlɣən Iblis.»
14 Ikkă-dd enəmmettən, iḍăs-t, əbdădăn ăddinăt-wi t-ămisawăynen,
innă i-enəmmettən: «Ămawaḍ, ənneɣ-ak: ənkăr!»
15 Ăqqimă-dd enəmmettən ăssaɣăt-wen-dăɣ, ad-itamăjrad, ăssoɣăl-t
Ɣisa i-ma-s.
16 Ărmăɣăn ăddinăt iket-năsăn, ad-tiimələn Măssinăɣ, jannen: «Ašăl-i,
ănfalăl-dd ănnăbi măqqoorăn jere-năɣ, Măssinăɣ osă-dd tamətte-net i-ad-
tăt-iɣləs.»
17 Ămsaɣăl măjrăd-wen-dăɣ ătwănnăn făll-Ɣisa dăɣ-Ălyăhudəyăt d-
attayăn-net.

Isəstanăn wi ija Exya wa n-Enəsselmăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa (Mătti 11:2-19)

18 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya, jăn dăɣ-s isălan n-a-wa ijăn iket-dăɣ-net.
19 Iɣră-dd dăɣ-săn əssin, ăšmašăl-tăn s-ălɣalim i-ad-t-səstənăn kunta
ənta a-s Wa s-ătwănna ilkam ad-dd-ass meɣ ilkam iyyăn săl ənta.
20 Osăn-dd meddən, ənnăn-as: «Exya wa n-Enəsselmăɣ a hanăɣ-
dd-ăšmašălăn săr-k, inn'-anăɣ ad-kăy-nəsəstən, ‹kunta kăyy a-s Wa s-
ătwănna ilkam ad-dd-tasəd meɣ ilkam ere săl kăyy?› »
21 Ăssaɣăt-wen-dăɣ t-sastanăn, ăzozăy Ɣisa ăddinăt ăjjootnen dăɣ-
tiẓẓoren d-alšinăn, ikfa daɣ iməddorɣal ăjjootnen turhajăt n-ahănay.
22 Ăwwežăb i-meddən wi dd-ăšmašăl Exya, inn'-asăn: «Ăqqəlăt
Exya, suɣəlăm-as a-wa tənhăyăm d-a-wa təslăm, ănnăt-as: iməddorɣal
hannăyăn, inəbdan rajjăšăn; wi ijraw jəri, tišdajăn, imẓaj, sallăn;
inəmmuttan nakkărăn-dd; tilăqqiwen, sallănăt i-Ălənžil.
23 Tənḍəḍ i-ere wa dăɣ-i wărăn ij' ăššăk.»

A-wa innă Ɣisa făll-Exya wa n-Enəsselmăɣ

24 Ǝglăn inămmašalăn n-Exya ɣas, ădwănnăt Ɣisa i-tamətte dăɣ-isălan
n-Exya, inn'-asăn: «Ak, a-s təzjărăm s-tenere, ma tənhăyăm? Ak teẓewt
ăsiwălawăl aḍu a tənhăyăm? Ăbo!
25 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ăhaləs ăsisahăɣăn ašăl a
tənhăyăm? Ǝnhəywăt-tăn-ak ăddinăt-wi sasahaɣnen ašăl, əntăneḍ-den
ănnuflăynen dăɣ-ihănan-wi n-imănokalăn.

26 Adiš mi təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ănnăbi? Tidət lab a-s ănnăbi,
ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ere ojărăn tumast n-ănnăbi a tənhăyăm.
27 Exya, ənta-en-dăɣ a făl inna əlkəttab n-Măssinăɣ:

‹Ǝnhəy! Ăzizărăɣ-ak ănămmašul-in
wa he-iknən tabarăt data-k.›
28 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, wăr t-illa ara n-tamăḍt ojărăn Exya măšan, hakd
a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere t-wărăn ojer dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»

29 Ăddinăt-wi has-əslănen iket-năsăn hakd-dăɣ inarmasăn n-tiwse ărḍăn
s-Təmmənəya n-Măssinăɣ ed, ăqbălăn ad-tăn-isəlmăɣ Exya
30 măšan, kăl-faris d-ălɣulam-i unjăynen s-asəlmaɣ-net, ăsfatăn iman-
năsăn dăɣ-a-wa iɣtăs Măssinăɣ.
31 Innă Ɣisa: «Ak, mi dăr-mad-sənnəfăqqăɣ kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ? Ak,
mi dăr-olăhăn?
32 Olăhăn ɣas d-aratăn janen aɣrəf dăɣ-təfărre, jannen iyyăḍ i-wi
iyyăḍnen:
‹Ǝnhəywăt, kăwăneḍ, wăr lem asăfar;
nəwăt-awăn taɣănibt, tunjăyăm s-dăllol!
Nənẓăr-awăn tiswal n-tisnant măšan,
wăr təlhem!›
33 Exya wa n-Enəsselmăɣ, ăzzăman wa dd-osa, wăr-itətt imənsiwăn
olaɣnen, wăr-isəss aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen; tənnăm: ‹Ih’-e alšin›,
34 išrăy-t-dd Ăgg-ăgg-adəm, ənta itihar dăr-wăn a-wa tăttăm d-a-wa
săssăm, ɣas tənnăm dăɣ-s: ‹Wa ənta, insăy, irăf aman wi n-lăɣnăb
ăxxiimmărnen, amidi n-inarmasăn n-tiwse d-ălfusaɣ wi iyyăḍnen.›
35 Măšan a-wen wăr hin-ikkes a-s:
‹Sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ,
ijităn n-aratăn-net a t-isatbatăn.› »

Təjrăw tamăḍt tiyyăt tenăšše n-ibăkkaḍăn-net

36 Ămjarăt-dd Ɣisa ašăl iyyăn i-u-faris iyyăn, ikk’-e-hi-dd, ad-
tamănsawăn.
37 Təsla tamăḍt n-tanăsbăkkaḍt hat aɣrəm-en-dăɣ a-s Ɣisa ămijarăt i-u-
faris-en ɣas, a ənḍărrăn, ənta da-dăɣ tăwway butəl n-aḍutăn.
38 Tosă-dd, təjjăš fălla-săn ehăn wa dăɣ-tamănsawăn, təkka dihad
ăsiɣămăr Ɣisa, măl daw-iḍarăn-net, ad-hall. Hall har təssəbdăj iḍarăn-net
s-imeṭṭawăn-net, ad-tăn-timəs s-tišəkkaḍ-net, timəllut-asăn, sănɣal fălla-
săn aḍutăn.
39 Inhăy u-faris wa dd-ăsmăjaren Ɣisa a-wen ɣas, ad-ijanna dăɣ-iman-
net: «Ǝnnăr ămoos ăhaləs-i-dăɣ ănnăbi, ilməd a-s tamăḍt-ta-dăɣ t-
təḍasăt, tălkăxbat.»
40 Inn’-as Ɣisa: «Simyon, ărheɣ ad-hak-ănnăɣ hărăt iyyăn.» Inn’-as
Simyon: «Ălɣalim, ăsijădăɣ-ak, măjrăd.»
41 Inn’-as Ɣisa: «Kăla t-illa ăhaləs irwasăn əssin meddən: iyyăn,
irwas-t səmmosăt timaḍ n-ărriyal n-aẓrəf, wa iyyăḍăn, irwas-t, səmmosăt
timərwen n-ărriyal n-aẓrəf.
42 Inhăy a-s wăr tăn-iha-i ăddooben timẓal n-ehăre-net, ma n-əmmək
ɣas, inš’-asăn-in a-wa tăn-irwăs. Ăssistănăɣ-kăy kăyy Simyon: ‹Ǝndek
dăɣ-săn wa has-madăn-ikən tămayit?› »
43 Inn’-as Simyon: «Ordeɣ a-s wa s-hin-oyyă ămarwas wa ojărăn.» Inn’-
as Ɣisa: «Toɣadăd.»

44 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-tamăḍt təzzar, innă i-Simyon: «Wădden
hannăyăd tamăḍt-ta-dăɣ, əjjăšăɣ-dd ehăn-năk, wăr hi-təkfed aman s-
ăsserădăɣ iḍarăn-in măšan ənta, təssəbdăj-tăn s-imeṭṭawăn-net, tomăs-
tăn s-tišəkkaḍ-net,
45 ălwăqq wa dd-oseɣ ehăn-năk, wăr hi-dd-təlkeḍăd, tasəsăd-ahi dăɣ-
idmarăn-năk măšan ənta, a dd-oseɣ, timəllut i-iḍarăn-in făll-semɣar-i-dăɣ
hi-təja.
46 Kăyy daɣ, wăr təšweyăd eɣăf-in, a-s ija a-wen ənta, iḍarăn-in a təšwăy
s-aḍutăn.
47 Dăɣ-təssəba n-tărha-i-dăɣ măqqărăt hi-təssəkna, a-wa ăjjen la dăɣ-
ibăkkaḍăn, ătiwănšăn-as-in. Tidət-dăɣ a-s ere wa s-hin-ătwănša a
ənḍărrăn, tămayit-net daɣ ti-ənḍărrăt.»
48 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-tamăḍt: «Ibăkkaḍăn-am, ătiwănšănăm-in.»
49 Ǝslăn imăjarăn i-a-wen-dăɣ ɣas, ad-jannen dăɣ-iman-năsăn: «Ma
ămoos ăwadəm wa ăddooben tenăšše n-ibăkkaḍăn n-ăddinăt?»
50 Innă Ɣisa i-tamăḍt ḍarăt-a-wen: «Immun-năm a kăm-iɣlăsăn, əgləw
dăɣ-ălxer.»

8

Tiḍeḍen-ti n-timadhalen n-Ɣisa

1 Ălliil Ɣisa ḍarăt-a-wen iɣărman d-tidbi ăjjootnen, ixaṭṭăb i-ăddinăt
isălan n-ălxer n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddeewăn dăr-s inəṭṭulab-net
wi n-măraw d-əssin
2 d-hărăt dăɣ-tiḍeḍen s-tiyyăḍ, ikkas dăɣ-snăt, alšinăn d-tiyyăḍ ăzozăy
dăɣ-turhənnawen. Tiyyăt dăɣ-snăt, isəm-net Măryăma ta n-Mulăždaləyăt,
ikkas dăɣ-s ənta əssa alšinăn,
3 tiyyăt isəm-net Tăxya, ənta a-s hănne-s n-Šuza wa ixkămăn făll-
inaxdimăn n-ehăn n-ămănokal n-ăkall wa s-isəm-net Harudəs, tiyyăt
Suzănna d-timidiwen-net tiyyăḍ ăjjootnen, iket-dăɣ-năsnăt, ədhalnăt Ɣisa
d-inəṭṭulab s-a-wa əṭṭăfnăt.

Tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:1-9; Marqəs 4:1-9)

4 Tăddew-dd tamətte tăjjeet s-wăr t-illa aɣrəm wăr dd-fel s-Ɣisa.
Issăɣlăy tamətte tangalt, inn’-asăn: «Kăla izjăr ănăsdamu iyyăn i-ad-
iddumət ašəkrəš-net.
5 Ălwăqq wa d-itidumut, oḍănăt tiblalen tiyyăḍ dăɣ-ăbara, ăfkălfăkălăn-
tănăt ăddinăt, ăkkukkăren-tănăt-dd igḍaḍ, əkšăn-tănăt.
6 Oḍa ašăr iyyăn jer-tihun, diha-dăɣ dd-ăffoqqăt, ad-hin-ăqqur făl iba
n-abduj.
7 Oḍa ašăr iyyăn dăɣ-tabəŋŋənt, tədwăl-dd fălla-s tabəŋŋənt, təẓmăd-
as.
8 Ašăr wa iyyăḍăn, oḍa dăɣ-ăkall olaɣăn, idwăl-dd, ikrăš aratăn s-
timaḍ.»
Ija măjrăd-wen-dăɣ ɣas, iḍkăl emăsli-net, innă: «Ere ilăn timəẓẓujen
s-islă-dăɣ, isăjdet.»

Ăddălil wa făl isaɣra Ɣisa s-tangalen
(Mătti 13:10-17; Marqəs 4:10-12)

9 Ǝssəstănăn-t inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen d-ălmăɣna n-tangalt ta ija.
10 Inn’-asăn: «Kăwăneḍ, təjrawăm turhajăt n-ujreh n-əddăraj wa n-
isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ mašăn, ăddinăt wi iyyăḍnen, wăr jen
a-wen.

‹Ad-əswaḍăn, wăr hənnəyăn;
sallăn, wăr jărrăhăn.› »

Ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu
(Mătti 13:18-23; Marqəs 4:13-20)

11 «Ămăra, tangalt, ălmăɣna-net da:
Tiblalen a-s măjrăd n-Măssinăɣ.
12 Ăbara wa dăɣ-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, ənta a-s ăddinăt-wi sallănen
i-măjrăd n-Măssinăɣ, as’-en-dd Iblis, ilbəy-t-dd dăɣ-ulhawăn-năsăn i-ad-
wăr-omenăn s-Măssinăɣ, iɣləs-tăn.
13 Tihun ti jer-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, əntănăteḍ a-s ăddinăt-wi s-e-
d əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-əhləyləyăn, ăqbəlăn-t šik, măšan wăr
t-təyyən ikraš ikewăn dăɣ-ulhawăn-năsăn, ad-əjən ăzzăman ənḍărrăn
ălmăt ătubăn, măšan afăl ătwăžžurrăben, ad-hin-əbbuṭṭəlăn a-wa s-
omănăn.
14 Tabăŋŋənt ta dăɣ-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, ənta a-s ăddinăt wi s-e-d
əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-tăn-ăɣləbăn inəzjam n-tărha d-ajmur d-
iẓəjraẓ n-wălăt-ăddunya, əẓmədăn-as, indăr-asăn ad-əhələn s-data dăɣ-
tuksəḍa-năsăn i-Măssinăɣ.
15 Ăkall wa olăɣăn dăɣ-oḍănăt tiblalen tiyyăḍ, olăh d-ăddinăt-wi s-e-d
əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-t-əknən uḍəf s-sărho dăɣ-ulhawăn-năsăn,
ad-hasăn-t-ijjəš ălfăyda ăddewăn d-akuyəd.»

Tefătelt
(Marqəs 4:21-25)

16 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Wăr t-illa ere isarmasăn tefătelt təzzar,
isəbbumbəy făllа-s ăkoss meɣ tăt-ija daw-tešejit, ănn-ak, asili a tăt-itajj
făll-ăsaḍəf ăsikakăn i-ad-hannăyăn ăddinăt wi dd-tajjăšnen ehăn ănnur-
net.
17 Wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-dd-infiləl, wăr t-təlla daɣ takše s-
wădden ad-dd-təffukkăr s-tarăhut.
18 Ăjăt ənniyăt i-əmmək wa s-sajadăm; ăwadəm wa ifhămăn hărăt, ad-
has-iwwaḍ musnăt har isəssikəy măšan, wa s-wăr t-illa a ijrah, wăr t-in-
ikka hărăt, ănn-ak, ad-dăɣ-s ămahăɣ wăla a-wa s-orda a-s iṭṭaf-t.»

Anna d-ayətma n-Ɣisa wi n-tidət
(Mătti 12:46-50; Marqəs 3:31-35)

19 Tosă-dd anna n-Ɣisa d-ayətma-s măšan, igdăl-asăn əjut n-tamətte ad-
t-ənhəyăn.
20 Ătwănn’-as: «Təbdad anna-năk d-ayətma-k dat-emm n-ehăn, ărhan
ahănay-năk.»
21 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Anna-nin d-ayətma-ɣ, ăddinăt-wi sajad-
nen i-măjrăd n-Măssinăɣ, tamašalăn a-wa inna.»

Issəbdăd Ɣisa aḍu făll-ejănš
(Mătti 8:23-27; Marqəs 4:35-41)

22 Ijjăš Ɣisa ašăl iyyăn turăft n-aman ənta d-inəṭṭulab-net, inn’-asăn:
«Nəjləyet ejănš s-ašrut wa iyyăḍăn», əglăn.
23 Əglan făll-aman-en-dăɣ a-s hin-iṭṭăs Ɣisa. A ənḍărrăn, inkăr-dd aḍu-
i-dăɣ ăṣṣoohen, ad-ḍakkăr turăft aman, əjjăšăn miši.
24 Ohăẓăn-dd inəṭṭulab Ɣisa, ad-t-sănkarăn dăɣ-eḍəs, jannen-as:
«Ălɣalim, Ălɣalim, nəhlăk!» Inkăr-dd Ɣisa, ăsmăhăḍ făll-aḍu d-
tinăzzămăren ti ăṣṣoohătnen, ibdăd a-wen-dăɣ iket-net, sămmeḍ-in.

25 Inn’-asăn Ɣisa: «Ma ija immun-năwăn.» Ǝqqălăn-dd ɣas ărmaɣăn,
oran imawăn, tinmənnin: «Ma ămoos ăwadəm-wa-dăɣ s-e-d omăr i-aḍu
d-aman ad-has-səjdən?»

Ăzozăy Ɣisa ăwadəm iha alšin
(Mătti 8:28-34; Marqəs 5:1-20)

26 Ăsjănăn ḍarăt-a-wen dăɣ-ăkall wa n-kăl-Gadara ănimăswăḍăn d-teje
ta n-Galila.
27 Diha-dăɣ dd-izjăr Ɣisa turăft n-aman, ad-has-dd-ilkăḍ ăhaləs n-aɣrəm-
en-dăɣ han alšinăn. A ilan ăzzăman, wăr-iləss tikəst, wăr-il’ edăgg n-
iman-net, izzaɣ tiẓəska.
28 Inhăy Ɣisa ɣas, ăsɣărăt təzzar, irkăɣ data-s, inn’-as: «Ya Ɣisa wa n-
Rure-s n-Măssinăɣ wa iknăn aḍkul, ma dăɣ-i tărhed? Dalăɣ-kăy d-ad-wăr
hi-tăqquzzăbed.»
29 A-s ijănna a-wen-dăɣ, isamăhaḍ Ɣisa făll-alšin wa t-ihăn, i-ad-t-izjăr.
Ăhaləs-en, itajjăš-t alšin s-e-d t-ijjăš, akărad ad-t-tajjăn ăddinăt s-tišəm d-
tifren măšan, isaɣătas-dd a-wen-dăɣ iket-net, ăzzăwăt-t alšin s-tinariwen.
30 Issəstăn-t Ɣisa, inn’-as: «Mi isəm-năk?» Inn’-as amălšon: «Isəm-in
ejhăn», ed alšinăn ăjjootnen a t-hanen.
31 Ad-laqqădăn alšinăn-wi t-hănen Ɣisa i-ad-wăr tăn-ăssoka anu wa
wărăn il’ ider ihăn ălaxărăt.
32 Iḍan dihen ehăre n-əlxənžărăn făll-tasăja n-taḍaɣt, əlɣădăn alšinăn
Ɣisa i-ad-tăn-ăyy ad-əjjəšăn əlxənžărăn-en-dăɣ, irḍ’-asăn s-a-wen.
33 Ǝzjărăn alšinăn ăhaləs, əjjăšăn əlxənžărăn, ad-dd-titrəktərikăn wa-
dăɣ n-afălla n-taḍaɣt, tiḍəwăn dăɣ-ejărew wa səmmăn, tattăn-tăn aman.
34 Ǝnhăyăn imăḍanăn-năsăn a-wa ijăn ɣas, ăjewăḍăn, jăn isălan dăɣ-
kăl-aɣrəm d-attayăn-net.
35 Osăn-dd ăddinăt ăwinafătnen a-wa ijăn, ogăẓăn-dd ăhaləs wa dăɣ-
ikkăs Ɣisa alšinăn, ăqqiima edes i-iḍarăn n-Ɣisa, ijă isəlsa, h’-e daɣ tijya
n-iman-net; ărmăɣăn.
36 Jăn dăɣ-săn ăddinăt wi ăjjəyhnen i-a-wa ijăn isălan n-əmmək wa s-
dd-iɣlăs amălšon dăɣ-alšinăn wi t-əzzăɣnen.
37 Măšan, əjjăšăn-tăn isălan n-a-wa ijăn ɣas, ad-tattărăn kăl-Gadara dăɣ-
Ɣisa ad-ifəl ăkall-năsăn făll-tarəmmeɣt-i-dăɣ jăn. Ijjăš Ɣisa turăft n-aman,
iqqăl.
38 Ittăr dăɣ-s ăhaləs wa dăɣ-ikkăs alšinăn ad-t-ăyy ad-dăr-s idaw măšan,
inn’-as Ɣisa:
39 «Ǝqqəl ehăn-năk, tăllăɣed i-ăddinăt təmɣăre n-a-wa hak-ija
Măssinăɣ». Iglă ḍarăt-a-wen, ad-isanăfas dăɣ-aɣrəm iket-net təmɣăre n-
a-wa has-ija Ɣisa.

Isălan n-elle-s n-Žayrus d-tamăḍt ta dd-izajjăr ašni
(Mătti 9:18-26; Marqəs 5:21-43)

40 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa ašrut n-ejănš wa iyyăḍăn, təlkăḍ-as-dd
tamətte has-tăqqalăt.
41 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ s-isəm-net Žayrus, ənta a-s ălfăqqi
n-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud n-taɣrəmt-en; irkăɣ dat-Ɣisa, ad-dăɣ-s
itattăr ad-idawăn s-ehăn-net,
42 făl-a-s itiba elle-s lat marăw iwətyan d-əssin s-ənta ɣas a ila. Ăddeew
dăr-s s-ehăn-net dăɣ-a-s t-tăɣilăyɣălăy tamətte siha hakd siha.
43 Tamətte-en, h’-et tamăḍt izajjăr ašni a ilan măraw iwətyan d-əssin,
wăr t-illa lăxtur wăr tosa măšan, ăbă-dd i tăt-ăzozăyăn.

44 Təkkă-dd ḍarăt Ɣisa, ḍăs afăr n-erăswăy-net, iktăl ašni wa tăt-dd-
izajjărăn ălwăqq-wen-dăɣ.
45 Innă Ɣisa: «Ma ămoos ăwadəm wa hi-iḍăsăn?» Wăr t-illa ere
innan hărăt. Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Ălɣalim, tăsinăkmăm-kăy tamətte
tăjjeet dăɣ-ifăyyăn iket-năsăn.»
46 Inn'-asăn Ɣisa: «Iḍăs-ahi ăwadəm iyyăn făl-a-s, ofrayăɣ i-tărna ta
hi-dd-təjmăḍăt.»
47 Təlmăd tamăḍt a-s tăffukkăr-dd ɣas, təkkă-dd Ɣisa tăšikăḍkăḍ, tărkăɣ
data-s, təllăɣăt-as dat-ăddinăt iket-năsăn ăddălil wa făl ḍăs afăr n-
erăswăy-net d-əmmək wa s-təzzăy ălwăqq-wen-dăɣ.
48 Inn'-as Ɣisa: «Talyaḍt-in, ăzozăy-kăm immun-năm, əgləw dăɣ-ălxer.»
49 Ămmiijrăd Ɣisa dihen-dăɣ a-s dd-osa ăhaləs dd-ifalăn eɣewən n-
ălfăqqi n-ehăn wa n-ăddin, inn'-as: «Elle-k, ăba-tăt, wăr tăslăyyăɣăd
ălɣalim daɣ.»
50 Islă Ɣisa i-isălan wi dd-ăssawăḍ ăhaləs-en ɣas, innă i-Žayrus: «Wăr
kăy-isărmaɣet hărăt, amən ɣas, ad-təzzəy.»
51 Iwwăḍ-in Ɣisa ehăn n-Žayrus ɣas, igdăl i-ăddinăt ad-t-əjjəšăn, wăr-
ăddew ar d-Bəṭrus d-Exya d-Yaqub d-ti-s d-ma-s n-talyaḍt.
52 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tăsikălăl tamətte iket-dăɣ-net, hall iba n-talyaḍt
măšan, inn'-asăn Ɣisa: «Wăr təlhem ed talyaḍt, wăr tăt-ăba, eḍəs ɣas a
ja.»
53 Jăn-t tekăškăšt ed əkkasăn ăššăk a-s ăba-tăt.
54 Ijjăš Ɣisa edăgg wa dăɣ-tənsa talyaḍt, irmăs-tăt-dd s-ăfuss, iɣr'-et,
inn'-as: «Talyaḍt, ənkăr-dd!»
55 Ǝqqălăn-tăt-dd iman-net, təbdăd-dd s-iyyăt, omăr-tăn d-ad-tăt-əkfən
a təkša.
56 Ǝqqălăn-dd imărawăn-net ɣas tof'-en tăkunt. Ăsmătăr-tăn Ɣisa d-ad-
wăr jen isălan n-a-wa ijăn dăɣ-ăwadəm wăl' iyyăn.

9

Ăšmašăl Ɣisa inəmmušal-net
(Mătti 10:5-15; Marqəs 6:7-13)

1 Iɣră-dd Ɣisa inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin, ikf'-en tărna d-
ălxikmăt făll-e d t-illăm alšin d-tădabit n-ad-zizuyăn ăddinăt dăɣ-
turhənnawen-năsăn,
2 ăšmašăl-tăn ḍarăt-a-wen i-ad-xaṭṭăbăn isălan n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ d-ad-zizuyăn imarhinăn,
3 inn'-asăn: «Wăr tiwəyăt wăla a ənḍărrăn dăɣ-asikəl-năwăn, wăr
tiwəyăt tăborit, wăla šăkkoš, wăla ăzzad, wăla aẓrəf; wăr tiwəyăt əssin
irăswăyăn.
4 Ehăn təjjăšăm-dăɣ har kăwăn-ăsmăjarăt, ɣaymăt dăɣ-s har ašăl wa
d-tăssawăḍăm tekle.
5 Aɣrəm təjjăšăm wăr kăwăn dăɣ-s ăsbărrăk ăwadəm, əzjărăt-t,
tăbbăkbăkăm iḍarăn-năwăn i-ad-wăr kăwăn-iləttăɣ wăla ăboqqal-net,
ilkam ad-ăjjăyh a-wen fălla-săn.»
6 Ǝglăn inəṭṭulab, tadăbayt əmmărăn-dăɣ, ad-dăɣ-s ăxṭəbăn isălan n-
ălxer, zuzəyən dăɣ-s imarhinăn.

Iggăd ənniyăt n-ămănokal Harudəs
(Mătti 14:1-12; Marqəs 6:14-29)

7 Islă Harudəs-i ixkămăn făll-teje ta n-Galila a-wa ităjj Ɣisa d-inəṭṭulab-
net ɣas, iqqăn eɣăf-net făl-a-s, jannen ăddinăt iyyăḍ dăɣ-isălan n-Ɣisa a-s
ənta-i-dăɣ a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan,
8 jannen iyyăḍ: «A-wa ănnăbi Ɣəli dd-olasăn uɣəl», jannen wi iyyăḍnen:
«A-wa iyyăn dăɣ-ănnăbităn wi n-ibda dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan.»
9 Harudəs ənta iman-net, innă: «Exya-š, ajăn wădden năkk a dd-
issəfrăsăn eɣăf-net, ma ămoos-š wa hi-dd-išreyăn făll-sallăɣ ijităn-wi-
dăɣ?» Ad-itattăr ya Harudəs əmmək s-inhăy Ɣisa.

Asyăwăn Ɣisa səmmos afḍăn n-ăhaləs
(Mătti 14:13-21; Marqəs 6:30-44; Exya 6:1-14)

10 Ǝqqălăn-dd inəmmušal, jăn dăɣ-Ɣisa isălan n-a-wa jăn iket-net. Ikkăs-
tăn-dd s-takše, ikka dăr-săn taɣrəmt ta n-Băṭsăyda.
11 Ǝlmădăn ăddinăt s-a-wen ɣas, əlkămăn-as-dd. Ilkăḍ-asăn-dd Ɣisa,
ad-hasăn-itajj isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, izizuy dăɣ-săn wi n-
imărhinăn ăḍḍirărnen s-a-wen.
12 Ohăẓ-dd ejăḍăl n-tăfukt ɣas, ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net wi n-măraw
d-əssin, ənnăn-as: «Səgləw tamətte ad-tăkk tidbi-ti ohăẓnen d-imăzzaɣăn
i-ad-təmmăɣ i-edăgg dăɣ-tənsa d-i dăɣ-təkša făl-a-s, edăgg n-tenere a
nəha.»
13 Inn'-asăn: «Un, šăkšăt-tăn kăwăneḍ iman-năwăn.» Ǝnnăn-as: «Wăr
nəṭṭef ar səmmosăt tijəlwen d-əssin imănan, afăl wădden aɣrəm a nəkka,
i-ad-dd-nəžănš a təkša tamətte jat əjut-wa-dăɣ.»
14 Ălžămaɣăt-en-dăɣ, ih'-e a iwwăḍăn səmmos afḍăn n-ăhaləs. Innă
Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Săqqaymət ăddinăt, təbḍəwăm-tăn s-səmmosăt-
səmmosăt timərwen n-ăwadəm.»
15 Jăn inəṭṭulab a-wa hasăn-innă, ăsɣăymăn ăddinăt iket-năsăn.
16 Iḍkăl Ɣisa ḍarăt-a-wen tijəlwen ti n-səmmosăt d-imănan wi n-əssin,
ăjoẓăy išənnawăn, ămmoy i-Măssinăɣ, ăfrăsfărăs tijəlwen, ănkăḍnăkăḍ
imănan təzzar, ikfă a-wen-dăɣ iket-net i-inəṭṭulab-net i-ad-t-uẓanăn jer-
ăddinăt.
17 Ǝkšăn iket-dăɣ-năsăn har əyyəwănăn, ăsdăwăn-dd a-wa əjlăšăn,
osăn-t iḍnăy măraw deketăn d-əssin n-tijəlwen d-imănan.

Tajuhe ta ija Bəṭrus dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Mătti 16:13-19; Marqəs 8:27-29)

18 Ašăl iyyăn, itəddal Ɣisa Măssinăɣ, əllan-t ɣur-s inəṭṭulab-net, har šik-
dăɣ, inn'-asăn: «Ma janna tamətte dăɣ-isălan-in, ma janna, mi ămoosăɣ?»
19 Ǝnnăn-as: «Iyyăḍ jannen: kăyy a-s Exya wa n-Enəsselmăɣ, iyyăḍ
jannen: kăyy a-s ănnăbi Ɣəli, iyyăḍ făw a jannen: kăyy iyyăn dăɣ-
ănnăbităn wi n-ibda dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan.»
20 Inn'-asăn: «Kăwăneḍ-i-š, ma tənnăm, mi ămoosăɣ?» Ăwwežăb-as
Bəṭrus, inn'-as: «Kăyy a-s Ălmasex wa n-Măssinăɣ.»

Ălolăy Ɣisa dăɣ-isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Mătti 16:20-21; Marqəs 8:30-31)

21 Ăsmăhăḍ dăɣ-săn Ɣisa, omăr-tăn d-ad-wăr jen isălan-win-dăɣ i-
ăwadəm wăl' iyyăn,
22 inn'-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm, ilzam-t ad-inhəy tersəmmawen ăjjootnen,
ənkărăn-t inušămăn wi n-Iṣrayil d-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam
n-Ăṭṭăwrăt, əjən iman-net măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net,
ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»

Alkum i-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 16:24-28; Marqəs 8:34–9:1)

23 Inn’-asăn iket-năsăn ḍarăt-a-wen: «Ere irhăn alkum-hahi-dăɣ, adiš,
iksənet iman-net, ăjet hak ašăl făll-tamăttant šund ta n-tajəttewt təzzar,
ilkəmet-ahi.
24 Wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ogăẓ iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-
ifut dăɣ-ălžănnăt, măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-
dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, ad-iɣləs.
25 Ma s-infa ăgg-adəm ad-irbăx ăddunya iket-dăɣ-net, a-s ija a-wen,
ăššiiška iman-net, ăfota dăɣ-ălaxărăt?
26 Ere hi-ăkrakăḍăn-dăɣ năkk d-măjrăd-in, ad-t-əkrukəḍăɣ năkk-dăɣ i
n-Ăgg-ăgg-adəm ašăl wa d-mad-dd-ăqqəlăɣ dăɣ-ălxurmăt-in d-ălxurmăt
n-Abba d-ănjălosăn wi n-iməššeddəjăn.
27 Ăsidătteɣ-awăn a-s han-kăwăn ăddinăt əbdadnen diha-dăɣ wăr-e iba
wăr-ənheyăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.»

Tihusay n-ălxurmăt n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 17:1-8; Marqəs 9:2-8)

28 Əḍḍəkuḍ n-əttam išilan ḍarăt a-s hasăn-ija Ɣisa măjrăd-wənnin-dăɣ,
ăddew d-Bəṭrus d-Exya d-Yaqub s-taḍaɣt tiyyăt i-ad-idəl Măssinăɣ.
29 Itəddal Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s data-săn dd-ijjăš ini ăynayăn, iqqăl-dd
emăls-net i măllăn-măllăn šund essam.
30 A ənḍărrăn, əssin meddən-da-dăɣ dd-falnen išənnawăn hasăn-dd-
ănfalălnen, ad-tamăjradăn d-Ɣisa. Meddən-en-hi, iyyăn ănnăbi Mosa, wa
iyyăḍăn ănnăbi Ɣəli.
31 Ănfalălăn-as-dd dăɣ-ălxurmăt, əjăn-as isălan n-əmmək wa s-mad-hin-
isəssiwăḍ ămašal n-Măssinăɣ s-tamăttant-net, dăɣ-Yărussălam.
32 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ilɣad eḍəs Bəṭrus d-imidiwăn-net, ənkărăn-dd ɣas,
ənhăyăn təmɣăre n-ălxurmăt n-Ɣisa d-meddən wi n-əssin dăr-ănnibdăd.
33 Ălwăqq wa d-igilləw Mosa d-Ɣəli, innă Bəṭrus i-Ɣisa: «Ălɣalim, ufa
ad-nəzzăɣ ɣas diha-dăɣ, nəkrəs kăraḍ ihəktan: wa-năk, wa n-Mosa d-wa
n-Ɣəli.» Wăr-issen Bəṭrus a ijanna.
34 Ijanna a-wen-dăɣ a-s tăn-dd-təlsa tele n-tejărăkt tiyyăt, ărmăɣăn.
35 Izjăr-dd emăsli tejărăkt-en innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa n-iyyăn ăsnăfrănăɣ,
săjdăt-as!»
36 A-s imda măjrăd-ənnin-dăɣ, wăr t-illa ere dd-ăqqimăn dihen-dăɣ a săl
Ɣisa. Ăssosămăn inəṭṭulab făll-a-wa ənhăyăn dăɣ-išilan-win-dăɣ, wăr t-
illa ere dăɣ-jan isălan.

Ăzozăy Ɣisa alyaḍ təjraw tašăkărkărăt
(Mătti 17:14-18; Marqəs 9:14-27)

37 Ašăl wa ilkămăn i-wen, ălwăqq wa dd-ăzzubbăt Ɣisa d-inəṭṭulab-net
taḍaɣt, təlkăḍ-as-dd tamətte tăjjeet.
38 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ, iḍkăl emăsli-net, innă: «Ălɣalim,
aḍən tăhanint i-ara-nin s-ənta ɣas a leɣ.
39 E-d t-irmăs alšin wa t-ihăn-dăɣ, ad-isaɣărat, itišbărḍil, isakăffaw,
isiləbbuḍ-t, šărnaš dăr-s ibiḍḍəw,
40 əttărăɣ dăɣ-inəṭṭulab-năk ad-dăɣ-s t-əkkəsăn măšan, indăr-asăn.»
41 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Ya əzzurəyăt-i-dăɣ wărăt tomen s-
Măssinăɣ, tănimăšrăy-as, hundăɣ har əmme əlleɣ jere-wăn, əṣbarăɣ-
kăwăn?» Innă i-ăhaləs ḍarăt-a-wen: «Awəy-ahi-dd rure-k.»

42 Ikka-dd alyaḍ Ɣisa a-s t-ăssoḍa alšin, ad-itišbărḍil măšan, ăsmăhăḍ
Ɣisa făll-alšin, izzăy alyaḍ, ăssoɣăl-t i-ti-s.

Ăsihe wa s-əssin d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tănăkra-net
(Mătti 17:22-23; Marqəs 9:30-32)

43 Ăkunăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn făl təssəba n-təmɣăre n-ijităn n-
Măssinăɣ. Inhăy Ɣisa a-s ăkunăn dăɣ-a-wa ităjj ɣas, innă i-inəṭṭulab-net:
44 «Ǝjjəšnet isălan-wi-dăɣ timəẓẓujen-năwăn: Ăgg-ăgg-adəm, išwar
ăttirmăs, ijjəš ifassăn n-dăgg-adəm.»
45 Wăr-əjrehăn măjrăd-wen-dăɣ hasăn-ija, ăttunkăl-asăn ălmăɣna-net i-
ad-wăr t-jărrăhăn hakd a-wen-dăɣ, ăksuḍăn ad-t-səstənăn d-ălmăɣna-net.

Mijraw wa n-tidət
(Mătti 18:1-5; Marqəs 9:33-37)

46 Tənkăr ḍarăt-a-wen tamɣənnant tăṣṣoohet jer-inəṭṭulab i-ad-
əlmədăn əndek dăɣ-săn wa ojărăn.
47 Iɣră Ɣisa edăwănne n-ulhawăn-năsăn ɣas, iḍkăl-dd ara iyyăn, ij'-e
edes-has,
48 inn'-asăn: «Ere ăsbălălăn ara-wa-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, năkk a
ăsbălăl, ere wa hi-ăsbălălăn, wa hi-dd-ăšmašălăn a ăsbălăl; wa dăɣ-wăn
ăsrăsăn iman-net, ənta a-s wa ojărăn.»
(Marqəs 9:38-40)
49 Issəstăn-t ănăṭṭalib-net Exya, inn'-as: «Ălɣalim, nənhay ăwadəm
iyyăn itakkăsăn alšinăn dăɣ-ăddinăt s-tărna n-isəm-năk, nənn'-as, wăr-
itilset, ed wăr hanăɣ-iha s-alkum-hak.»
50 Inn'-as Ɣisa: «Wăr has-t-təgdelăm făl-a-s ere wărăn kăwăn-iknes-dăɣ,
a-di, amidi-năwăn.»

Tikawt n-Ɣisa i-Yărussălam

51 Ohăẓăn-dd išilan-wi d-ila Ɣisa s-ad-t-iba, inkăr-dd jer-inəmmuttan,
ăkk išənnawăn ɣas, təjjăš-dd tărha n-tikawt n-Yărussălam ənniyăt-net s-
ăṣṣahăt.
52 Issəglă inămmašalăn data-s, ăssok'-en taɣrəmt tiyyăt n-Sămari i-ad-
has-əjrəwăn ehăn dăɣ-ăzzubbăt
53 măšan, unjăyăn kăl-taɣrəmt-ten-dăɣ s-ad-hasăn-imjurət, ed ija tam-
dujt ta n-Yărussălam.
54 Inhăy Yaqub d-Exya a-wen ɣas, ənnăn-as: «Ălɣalim, wi hi-ăddinăt,
ăyy-anăɣ ad-fălla-săn dd-nəzəzzubbət efew tăn-ilhăsăn.»
55 Innăḍ-dd săr-săn Ɣisa, ăsnărɣăm fălla-săn, inn'-asăn: «Wăr təssenăm
a jănnem,
56 Ăgg-ăgg-adəm wăr dd-osa i-ad-ilhəs ăddinăt, osă-dd i-ad-tăn-iɣləs.»
Okăyăn ḍarăt-a-wen s-taɣrəmt săl-ten.

Kəssən n-iman dăɣ-alkum i-Ɣisa
(Mătti 8:19-22)

57 Ǝglan dăɣ-a-wen-dăɣ a-s inn' ăhaləs iyyăn i-Ɣisa: «E-s təkked-dăɣ,
əlkamăɣ-ak.»
58 Inn'-as Ɣisa: «Ibăggan lan tihaliwen, igḍaḍ lan iskak măšan, Ăgg-
ăgg-adəm, wăr ila wăla edăgg dăɣ-issənsa eɣăf-net.»
59 Innă Ɣisa i-ăhaləs iyyăn ḍarăt-a-wen: «Ǝlkəm-ahi.» Inn'-as wa:
«Ălɣalim, ăkf'-ahi turhajăt n-ad-ăglăɣ ăẓkăɣ abba-nin, ăqqəlăɣ-kăy-dd,
əlkəmăɣ-ak.»

60 Inn’-as Ɣisa: «Ăyy inəmmuttan ad-əẓkən inəmmuttan-năsăn, kăyy,
əgləw ăj i-ăddinăt isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
61 Inn’-as iyyăn daɣ: «Ălɣalim, ărheɣ ad-hak-əlkəmăɣ măšan, ăkf’-ahi
turhajăt n-ad-ăjăɣ isənnăɣlaf d-ăddinăt-in təzzar.»
62 Inn’-as Ɣisa: «Ere issəntăn azzal wa n-ălxidmăt i-Măssinăɣ təzzar,
ad-išanăšlam ḍara-s, a-di, wăr-ănhăjja d-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»

10

Inəṭṭulab wi n-əssayăt timərwen d-əssin ăsmašăl Ɣisa

1 Ăsnăfrăn ălɣalim Ɣisa ḍarăt-a-wen, əssayăt timərwen n-ănăṭṭalib d-
əssin, ăšmašăl-tăn s-əssin-əssin i-ad-has-izarăn s-idăggan wi s-ikittəw ad-
tăn-immăr.
2 Inn’-asăn: «Ašəkrəš ăggolăt, əttăɣam ijjət măšan, wăr-əjjətăn
inaxdimăn t-olăynen, ădəlăt măssi-s n-ašəkrəš i-ad-dd-išəmmišəl in-
axdimăn olăynen ašəkrəš-net.
3 Săjdăt! Ăglăt, ăšimašălăɣ-kăwăn i-ad-talăhăm d-ikərwatăn əllanen jer-
tiɣəs.
4 Wăr tiwəyăt ăẓrəf, wăla šăkkoš, wăla tifădelen, wăr kăwăn-šəllunet
isofan dăɣ-tabarăt.
5 Ehăn təjjăšăm-dăɣ, ăjrăt fălla-s ăssălam s-tizarăt.
6 Kunta ehăn-en, izzaɣ-t ăgg-ălxer, ad-kăwăn-isəbbărrək, ăns fălla-s
ălxer-năwăn, kunta daɣ wăr t-iha ăgg-ălxer, adiš, akəyăt d-ălxer-năwăn.
7 Afăl təjrăwăm ehăn wa n-ăgg-ălxer, əzzăɣăt dăɣ-s, təkšəm, təswəm
a-wa kăwăn-mad-ăkf măssi-s făl-a-s, hak ănaxdim-dăɣ, ărhuj-as ălxaqq
n-tide-net, udaɣăt i-tikawt jer-ihănan.
8 Aɣrəm tosăm-dăɣ, ăsbărrăkăn-kăwăn məssaw-s, ăkšăt a-wa s-kăwăn-
mad-səmməjurun,
9 zuzəyăt imarhinăn-năsăn, tənnəm i-məssaw-s: ‹Təmmənəya n-
Măssinăɣ, tohăẓ-kăwăn-dd›
10 măšan, aɣrəm tosăm, wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, ilalăt
tišarriten-net, tənnəm i-məssaw-s:
11 ‹Tăjjəyhăm a-s wăla-dăɣ ăboqqal n-aɣrəm-năwăn wa iwărăn iḍarăn-
năнăɣ, năbbikbăk-in măšan, əlmədăt a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-
dd.›
12 Ǝnneɣ-awăn a-s ašăl wa ilkămăn, ad-tajăr tisnant ta madăt-tărməs
aɣrəm-en-dăɣ, ta tărmăsăt aɣrəm wa n-Sodoma.»

Iɣărman wi făll-ăsmăqqa Ɣisa
(Mătti 11:20-24)

13 «Iməskay kăl-Qorazin, iməskay kăl-Băṭsăyda! Ălmăṣṣibăt ɣas a
fălla-wăn madăn-iḍəw ed ənnăr iɣărman wi n-Tir d-Săyda əzzăɣăn
inəẓẓulam† a dăɣ-jănăt tikunen-ti-dăɣ jănen ɣur-wăn, ăru d-əlsăn
šakutăn, əblənbulun dăɣ-eẓəd făl təmɣăre n-tătubt-năsăn.
14 A-wen-dăɣ a făl ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn ijjəš ăddăyyăt ojărăn wa
ijjăšăn iɣărman wi n-Tir d-Săyda.
15 Kăwăneḍ-i-š-i əzzăɣnen aɣrəm wa n-Qăfărnaxum, ma tăɣelăm?
Tordam a-s ad-itimɣar aɣrəm-năwăn har awəḍ išənnawăn? Xăram-awăn!
Ănn-ak, ad-təhələm ider, wăr kăwăn-dd-e-awăɣ ar temse.»

† **10:13 10:13** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

16 Innă daɣ Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Ere hawăn-ăsjădăn, năkk a-s ăsjăd,
wa kăwăn-irfăḍăn, năkk a irfăḍ, ere daɣ wa hi-irfăḍăn, wa hi-dd-
ăšmašălăn a irfăḍ.» Issəmdă Ɣisa măjrăd ɣas, issəglă inəṭṭulab-net i-ad-
hin-səssiwəḍăn ămašal-net.

Uɣəl n-inəṭṭulab wi n-əssayăt timərwen d-əssin

17 Ǝglăn inəṭṭulab wi n-əssayăt timərwen d-əssin, a-s dd-əqqălăn əknan
dăɣ-tedăwit. Osăn-dd ɣas, ənnăn-as: «Ălɣalim, wăl' alšinăn, rakkăɣăn-
anăɣ e-d hasăn-năɣra isəm-năk.»
18 Inn'-asăn: «Hannăyăɣ Iblis har dd-ătrăkkăt dăɣ-išənnawăn šund
essam.
19 Ǝlmədăt a-s əkfeɣ-kăwăn tărna făll-taššălen d-tiẓerdəmen d-a-wa ila
Iblis dăɣ-tărna iket-net, wăr t-illa făw a ăddooben ad-hawăn-iɣšəd hărăt
20 măšan, wăr kăwăn-isădăwatet a-wa s-data-wăn rakkăɣăn alšinăn,
ănn-ak, isəddəwətet-kăwăn a-wa s-əktăbăn ismawăn-năwăn dăɣ-
išənnawăn.»

Tămayit n-Ɣisa i-Abba-net
(Mătti 11:25-27; 13:16-17)

21 Tăsdăwăt tărna n-Unfas ŠăddijănƔisa ălwăqq-wen-dăɣ, innă: «Abba,
kăyy-i n-Emăli n-išənnawăn d-ăkall, timəlăɣ-kăy făl-a-s hărătăn-wi-
dăɣ, təffărăt-tăn i-iməssorha d-imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ măšan,
tăsnăfalălăd-tăn-dd wăla i-aratăn. Tidət Abba, kăyy a timəlăɣ ed
ădduuttăt a-s ənta-den-dăɣ erhet-năk wa ăhusken.
22 Wăr t-illa a-s wădden ij'-e Abba-nin dăɣ-ifassăn-in, wăr t-illa ere hi-
ijan muzəyăt imdan kunta wădden Abba, wăr t-illa daɣ ere ijan muzəyăt
imdan i-Abba kunta wădden năkk-i n-Rure-s-i t-dd-ifălăn d-ere wa s-ărheɣ
ad-has-t-zuzəyăɣ.»
23 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-inəṭṭulab-net, ikkăs-tăn-dd s-takše, inn'-
asăn: «Tənḍəḍ i-tiṭṭawen ti hannăynen a-wa hannăyăm!
24 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ăsdărhănăn ănnăbităn ăjjootnen d-
imănokalăn ahănay n-a-wa hannăyăm măšan, wăr t-ənheyăn,
ăsdărhănăn măsăllăt n-a-wa s-sallăm măšan, wăr has-əslen.»

Ujəš n-tămudre ta tăɣlălăt
(Mătti 22:34-40; Marqəs 12:28-31)

25 A ənḍărrăn ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt iyyăn da-dăɣ dd-inkărăn, ija i-Ɣisa
asəstan dăɣ-otas irrum-net, inn'-as: «Ălɣalim, ma s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-
əkkusăɣ tămudre ta tăɣlălăt?»
26 Inn'-as Ɣisa: «Ma iktabăn dăɣ-Ăṭṭăwrăt, ma dăɣ-s tăɣred?»
27 Inn'-as ălɣalim, iktab dăɣ-s a-s:
«Ad-tărhəd Emăli-năk Măssinăɣ s-ulh-năk imda,
tărhəd-t s-iman-năk əmdan,
d-ăṣṣahăt-năk imda d-tayətte-năk təmda,
tărhəd daɣ ănhăraj-năk s-əmmək wa s-tărhed iman-năk.»
28 Inn'-as Ɣisa: «Toɣadăd, ăj a-wen, ad-təddărăd.»
29 Măšan irha ălɣalim-en ad-ikrəš tidət ɣas, innă daɣ i-Ɣisa: «Mi
ămoosăn ănhăraj-in?»

Tangalt ta n-u-Sămari

30 Inn'-as Ɣisa: «Kăla dd-ătrara ăhaləs iyyăn aɣrəm wa n-Yărussălam s-
wa n-Žărriko, igla har fălla-s oḍan inaɣtafăn, ohăɣăn a-wa ila, tithəkkin-t
har ăktăyyăt təzzar, əšlăyăn-as.

31 Israd dihen-dăɣ, a-s t-dd-immar u-tikutawen dd-ijan tabarăt-ten-dăɣ,
inhăy-t măšan, okăy-t šund wăr t-ihənnəy;
32 immăr-t-dd iyyăn n-u-Lewi, okăy-t ənta-dăɣ.
33 Măšan, immăr-t-dd u-Sămari dd-ijan tabarăt-ten-dăɣ, inhăy-t ɣas,
tănɣ’-e tăhanint-net,
34 os’-e-hi-dd, ăsserăd ibuyəsăn-net s-əzzăyt d-asməd n-lăɣnăb, ittăl-tăn
təzzar, ăsnăy-t tasnit-net, ăwwăy-t s-tăhănzabbut, iṭṭăf-as tăməzzuɣt d-
tămudre.
35 Ăffăw-t ɣas, ikfă əssin ărriyalăn n-aẓrəf ahănzabbu, inn’-as: ‹Taɣălift-
năk ăhaləs-i-dăɣ har dd-ăqqəlăɣ, a fălla-s təbxăsăd-dăɣ, afăl dd-ăqqălăɣ,
ad-hak-ăẓlăɣ.› »
36 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ălɣalim: «Ǝndek dăɣ-ăddinăt-wi-dăɣ n-
kăraḍ wa s-torded a-s ənta a-s ănhăraj n-ăhaləs-wa oḍăn dăɣ-ifassăn n-
inaɣtafăn?»
37 Inn’-as: «Wa has-oḍănăn tăhanint.» Inn’-as Ɣisa: «Adiš, əgləw kăyy-
dăɣ, təjəd šund a-wen-dăɣ.»

Măryăma d-Marta

38 Ifăl Ɣisa dihen ăddeew d-inəṭṭulab-net hăr dd-răsăn taɣrəmt tiyyăt
dăɣ-tăn-tăsbărrăk tamăḍt s-isəm-net Marta,
39 təla wălătma-s s-isəm-net, Măryăma. Tăqqiima Măryăma ɣur-ălɣalim
Ɣisa, ad-sajad i-a-wa ijănna,
40 a-s ija a-wen Marta ənta, tədgaẓ dăɣ-imjora n-Ɣisa. Tăhoja ɣas,
təjjăš-dd fălla-săn, tənn’-as: «Ălɣalim, ajăn wăr kăy-ikma a-wa s-tăqqiima
wălătma-ɣ wăr hi-tilal s-əššăɣəl, ănn’-as, ad-təbdəd tilal-ahi.»
41 Inn’-as Ɣisa: «Marta, Marta! Toẓarăd dăɣ-a ăjjeen wărăn infa hărăt,
42 hărăt iyyăn a ilan tənfa, wen ənta, tăsnăfrăn-t Măryăma, wăr-ilkem
daɣ ad-dăɣ-s ămehăɣ.»

11

Abba-nănăɣ wa ihăn išənnawăn
(Mătti 6:9-13; 7:7-11)

1 Ašăl iyyăn, itəddal Ɣisa Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn, issəmdă ɣas, inn’-
as iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net: «Ălɣalim, səlməd-anăɣ tamădilt n-Măssinăɣ
šund a-wa ija Exya i-inəṭṭulab-net.»
2 Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «E-d təddalăm Măssinăɣ, ănnăt:
‹Abba,
səmɣărnet ăddinăt isəm-năk wa šăddijăn,
taset-dd Təmmənəya-năk,
3 ăkf’-anăɣ hak ašăl isudar-nănăɣ,
4 ănš-anăɣ ibăkkaḍăn-nănăɣ ed năkkăneḍ-dăɣ,
nənašš i-wi hanăɣ-ḍallămnen,
wăr toyyed Iblis ăẓẓurrăbăt-anăɣ,
isiḍəw-anăɣ dăɣ-abăkkaḍ.› »

Akuyəd dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ
(Mătti 7:7-11)

5 Inn’-asăn daɣ: «Təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s afăl dăɣ-wăn ila
iyyăn amidi har t-osa s-ammas n-ehăḍ, inn’-as: ‹Amidi-nin, əffəd-ahi-dd
kăraḍăt tijəlwen
6 făl-a-s leɣ amidi-nin s-iket dd-osa ifal-dd asikəl, ăzzubbăt ɣur-i, wăr-
əleɣ a t-əššəkšăɣ›,

7 təssanăm a-s wăr has-mad-ănn amidi-net: ‹Wăr hi-tăsɣăfăd, ăbas ăddobeɣ tanăkra, ehăn iɣfal ămăra-dăɣ, aratăn daɣ ənsan.›
8 Ălleɣeɣ-awăn a-s kud-dăɣ wăr ibded i-ad-t-ăkf a-wa dăɣ-s ittăr dăɣ-idəm n-təmmidəwa ta n-jere-săn, ad-has-t-ăkf făl təssəba n-tăkrakiḍt ta mad-has-umas a-wen afăl əslăn ăddinăt i-tăkunt ta ija.
9 Ǝnneɣ-awăn: ădəlăt Măssinăɣ, ad-kăwăn-ăkf, əmmăɣăt, ad-təjrəwăm; ăɣrăt-t, ad-hawăn-ăkawăn.
10 Ere idălăn, ad-ikrəš, ere immăɣăn, ad-ijrəw; ere iɣrăn Măssinăɣ dăɣ-tămăɣatert t-tărmasăt, ad-has-tăt-ikkəs.
11 Ǝndek abba dăɣ-wăn wa s-e-d t-idăl rure-s dăɣ-emăn, ad-t-ăkf taššălt?
12 Meɣ əndek wa s-e-d t-idăl dăɣ-tekăkit, ad-t-ăkf teẓerdəmt?
13 Ɣas kunta kăwăneḍ-i n-inăllăbăsăn, təssanăm isuf n-a-wa olăɣăn i-aratăn-năwăn, ăb'-ăṭṭăma n-ad-wăr kăwăn-ikfa Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn Unfas Šăddijăn, afăl t-dălăm dăɣ-s.»

Tărna ta n-Ɣisa, wăr toher hărăt d-ta n-Iblis
(Mătti 12:22-30; Marqəs 3:22-27)

14 Ikkăs Ɣisa ḍarăt-a-wen dăɣ-ăhaləs iyyăn alšin has-igdalăn măjrăd, izjăr-t alšin, imməjrăd ɣas, ămoos a-wen tăkunt i-ăddinăt.
15 Ad-jannen iyyăḍ dăɣ-săn: «A-wa tărna n-Abălzăbil, Iblis wa n-ămănokal n-alšinăn a-s itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.»
16 Ǝttărăn wi iyyăḍnen ad-t-arəmən, ənnăn-as: «Ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ hanăɣ-issətbătăn a-s tidət-dăɣ a-s, Măssinăɣ a kăy-dd-ăšmašălăn.»
17 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa ihăn ənniyăt-năsăn, inn'-asăn: «E d t-illăm əddəwəl s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ad-t-iba; ehăn daɣ wa s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ad-ănd.
18 Afăl-dd iqqăl Iblis iknas iməššerəkăn-net, əndek əmmək wa s-e-tăhaj təmmənəya-net? Wădden tənnăm năkk, tărna ta n-Abălzăbil a-s takkăsăɣ alšinăn dăɣ-ăddinăt?
19 Kunta daɣ a-wa jănnem tidət, adiš inəṭṭulab wi-năwăn əntăneḍ, mi tăn-ikfăn tărna ta s-takkăsăn alšinăn dăɣ-ăddinăt? Inəṭṭulab-năwăn en-dăɣ a-s ilkam ad-ăjjayhən făllа-wăn, səḍləmăn-kăwăn.
20 Măšan, kunta năkk, tărna n-assəkăḍ n-Măssinăɣ a-s takkăsăɣ alšinăn, adiš Təmmənəya n-Măssinăɣ, təll'-e jere-wăn.
21 A ikk' ăhaləs n-anăkfor ijbas făll-tăẓoli-net, iɣlaf ehăn-net, ad-ogaẓ ehăre-net
22 măšan, afăl făllа-s dd-oḍa ere t-ojărăn ăṣṣahăt, ad-t-ărn, ahăɣ dăɣ-s tăẓoli-net ta făll-ăsifălla, uẓan ḍarăt-a-wen ehăre-net.
23 Ǝlmədăt a-s ere hi-wărăn irha-dăɣ, a-di, ašănjo-nin; ere daɣ wa hi-wărăn itilal s-asdu, ašəmmăhəš ɣas a t-išlan.

A-wa ihăn iba n-tătubt təmdat
(Mătti 12:43-45)

24 E-d izjăr alšin ăwadəm, ad-ăkk tinariwen i-ad-dăɣ-snăt immăɣ i-edăgg dăɣ-ăssunfa, afăl has-t-ăba, ad-ănn i-iman-net: ‹Năkk-i-dăɣ, ma hi-idgaẓăn, ăqqəlăɣet ɣas ehăn-in wa dd-fălăɣ.›
25 Afăl dd-iqqăl edăgg wa ifăl s-tizarăt, ad-t-dd-ass ifraḍ, ămmujnăt.
26 Igləw ălwăqq-wen, awəy-dd əssa alšinăn t-ojărnen tăllăbăst, əjjəšăn ăwadəm-ənnin-dăɣ, əzzăɣăn dăɣ-s; umas a-s talɣa n-ăwadəm-en ta tăzzarăt, təššăm i-ta təšrăyăt.»

27 Ămmiijrăd Ɣisa dihen-dăɣ a-s təḍkăl tamăḍt tiyyăt emăsli-net dăɣ-
tamətte, tənn’-as: «Tənḍəḍ i-tăsa ta dd-təzjărăd, tənḍəḍ i-ifăfan-wi
təṭṭăḍăd.»
28 Inn’-as Ɣisa: «Ănn-ak, tənḍəḍ i-wi sajadnen i-măjrăd n-Măssinăɣ,
tamašalăn a-wa inna.»

Isətbat n-a-s Măssinăɣ a dd-ăšmašălăn Ɣisa.
(Mătti 12:38-42; Marqəs 8:12)

29 Inhăy Ɣisa a-s tidawăn-dd săr-s ăddinăt ɣas, inn’-asăn: «Ǝzzurəyăt-
ta-dăɣ, tenăllăbăst, wăr təmmăɣ ɣas ar ad-ətwəjjən ijităn n-Măssinăɣ
data-s măšan, təlmədet a-s wăr dăɣ-s ilkem iji n-Măssinăɣ săl wa n-ănnăbi
Yunəs.
30 Ǝmmək wa s-kăla săr-s ămoos Yunəs iji n-Măssinăɣ i-kăl-Nəniba a-s
ija kăraḍ išilan dăɣ-tăsa n-emăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-umas Ăgg-
ăgg-adəm iji n-Măssinăɣ i-əzzurəyăt-ta-dăɣ.
31 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-tənkăr tămănokalt ta s-kăla tăxkăm făll-
ăkall wa n-ajus s-isəm-net Saba, tăjjayh făll-kăl-ăzzăman-i-dăɣ, səḍləm-
tăn ed, ənta făl-dd diha dd-imda ăkall i-ad-səjəd i-iməjridăn n-sărho wi
ităjj ămănokal Sulăyman. Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill’-e jere-wăn
ere ojărăn ămănokal Sulăyman măšan hakd a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-asjəd-
has.
32 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-ənkărăn kăl-aɣrəm wa n-Nəniba, səḍləmăn
kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ ed ašăl wa d-hasăn-ixṭăb ănnăbi Yunəs, ătubăn.
Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill’-e jere-wăn ere ojărăn Yunəs măšan
hakd a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-ad-tutabăm.»

Tangalt ta n-tefătelt
(Mătti 5:15; 6:22-23)

33 «Wăr t-illa ere isarmasăn tefătelt təzzar iffăr-tăt meɣ tăt-ija daw-
ăkoss, ănn-ak, aswăr a tăt-itajj edăgg iḍkalăn i-ad-hannăyăn ăddinăt wi
dd-tajjăšnen ehăn ănnur-net.
34 Tiṭṭ-năk a-s tefătelt n-taɣəssa-năk. Afăl toolaɣ tiṭṭ-năk, adiš taɣəssa-
năk, hannăy iket-net măšan, afăl wăr toleɣ tiṭṭ-năk, taɣəssa-năk iket-net a
ihan tihay.
35 Ɣas he kăyy! Ăj ənniyăt i-iman-năk, wăr-itumaset ănnur-năk tihay
i-taɣəssa-năk.
36 Afăl ha taɣəssa-năk iket-net ănnur, wăr tăt-iha făw a ihan tihay, ad-
tajjăd ahănay wa tăjjăd afăl hed edăgg tăsimălăwlăw tefătelt.»

Iməskay kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
(Mătti 23:1-36; Marqəs 12:38-40; Luqa 20:45-47)

37 Issəmdă Ɣisa măjrăd ɣas, issəkl’-e u-faris iyyăn ɣur-iman-net. Osă-dd
Ɣisa ehăn n-u-faris ɣas, ikk’ edăgg wa dăɣ-əskarăn imənsiwăn, ăsɣămăr
dăɣ-s.
38 Ăkun u-faris dăɣ-a-wa s-issənta Ɣisa tetăte wăr-ăsserăd ifassăn-net
s-ălxal wa n-kăl-Ălyăhud.
39 Inn’-as ălɣalim Ɣisa: «Kăwăneḍ-i n-kăl-faris, šašdajăm afălla n-kara
d-ikassăn wi iyyăḍnen, a-s ija a-wen, ammas n-ulhawăn-năwăn, wăr-iḍney
ar tikra d-tăllăbăst.
40 Tidət-dăɣ a-s irmas-kăwăn iba n-tayətte! Ajăn wădden wa dd-ijăn
afălla n-ăkoss, ənta daɣ a dd-ijăn ammas-net?
41 Ăktăt a-wa ihăn karatăn-năwăn d-ikassăn-năwăn i-tilăqqiwen, dihen,
ad-data-wăn išdaj hărăt iket-net.

42 Iməskay kăwăneḍ-i n-kăl-faris! Hakkăm s-iqqud a-wa ămoosăn
tămukăst-năwăn dăɣ-ənnăɣnaɣ d-tiyəššawen-ti iyyăḍnen, a-s ija a-wen,
təšlalăm-in făll-a-wa ămoosăn iqqud d-tărha n-Măssinăɣ, hărătăn-win-
dăɣ a-s ăniihăǰǰa a-s təssəntăm săr-săn, səlkəmăm-asăn amišəl n-wi
iyyăḍnen olăɣnen.
43 Iməskay kăwăneḍ-i n-kăl-faris! Tărham tisăqqima ti ănnuflăynen
dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ijraẓ-awăn ad-hawăn-taǰǰăn
ăddinăt isofan dăɣ-tišarriten.
44 Iməskay-năwăn făl-a-s, tolăhăm ɣas d-tiẓəska făll-iraǰǰăš ăwadəm
wăr-issen s-a-wen, səmməḍəsnăt-t.»
45 Inna iyyăn dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt i-Ɣisa: «Ălɣalim, kăyy ya
năkkăneḍ-dăɣ, jed-anăɣ erk măjrăd.»
46 Inn’-as Ɣisa: «Iməskay kăwăneḍ-dăɣ ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt! Sawarăm
ăddinăt ăẓuk s-iẓẓəwăt aggay-net, a-s ija a-wen, wăr kăwăn-iha ad-hasăn-
tilalăm s-aggay-net wăla-dăɣ s-emm n-assəkăḍ.
47 Iməskay kăwăneḍ-i təqqašnen iẓəkwan ăhuskătnen i-ănnăbităn wi
ănɣăn abbatăn-năwăn.
48 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s saknem a-s tărḍam s-a-wa jăn ed əntăneḍ, ănɣăn-
tăn, kăwăneḍ ɣăšăm iẓəkwan-năsăn.
49 A-wen-dăɣ a făl inna Măssinăɣ dăɣ-təmɣăre n-sărho-net:
‹Ad-săr-săn-dd-šəmmišəlăɣ ănnăbităn
d-inəmmušal ăǰjootnen,
ad-əjən iman iyyăḍ dăɣ-săn,
ăqquzzəbun wi iyyăḍnen.›
50 Han iman n-ănnăbităn wi ăba ɣur-sănto n-ăddunya har ašăl-i-dăɣ
dăɣ-kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ,
51 issəntă-dd a-wen ɣur-iman wi n-Xăbălla-i ăba s-tizarăt făll-ăkall-i-dăɣ
har iman wi n-Zăkărya wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen wa išrăyăn s-inɣăl
ašni-net dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, jer-edăgg wa n-tikutawen
d-edăgg wa šăddijăn. Tidət, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ăddinăt-win-dăɣ,
əḍmanăn iman-năsăn iket-dăɣ-năsăn dăɣ-kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ.
52 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt! Təṭṭafăm asăyar wa
n-musnăt măšan, wăr ləmmədăm, ăddinăt daɣ wi ărhănen almud,
tənkaẓăm-asăn-t.»
53 A-s ifăl Ɣisa ehăn-ənnin-dăɣ, samădadăn ălɣulam d-kăl-faris făllа-s,
taǰǰăn-as isəstanăn ăǰjootnen
54 dăɣ-otasăn ad-t-səwwənnən a wărăn oɣed, i-ad-əjrəwăn ăsaru s-t-
əssəḍlămăn.

12

He kăwăneḍ təlmənufăɣa!

1 Ḍarăt-a-wen, tăddew-dd tamətte-i-dăɣ tăǰjet s-Ɣisa har dd-ăqqimăn
ăddinăt tinməkukulăn. Innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net s-tizarăt: «Ăjăt ənniyăt
i-tăẓẓa ta n-təlmənufăɣa n-kăl-faris.
2 Wăr t-illa a ăttunkălăn s-wădden ad-dd-infiləl, wăr t-illa a iffarăn s-
wădden ad-dd-iffukkăr.
3 A-wen-dăɣ a făl, a tənnăm dăɣ-takše-dăɣ, ad-dd-iffukkăr, a
tăsmătăktăkăm dăɣ-ammas n-ihănan-năwăn-dăɣ, ad-t-săqqəyən ăddinăt
făll-afălla n-ihănan-năsăn.»

Uksaḍăt Măssinăɣ wădden dăgg-adəm
(Mătti 10:28-33, 19-20; 12:32)

4 «Kăwăneḍ-i n-imidiwăn-in, ənneɣ-awăn: wăr tăksuḍăm dăgg-adəm-i
wăren ăddobăt ar tenăɣe n-taɣəssa-năwăn, wăr t-illa a ăddoben săl a-
wen-dăɣ.
5 Ăyyăt-ahi ad-hawăn-ăllăɣeɣ ere wa s-təlam s-ad-t-tuksaḍăm: Uksaḍăt
Măssinăɣ-i inaqqăn, ila daɣ ḍarăt-a-wen tărna s-kăwăn-in-ijăr dăɣ-
žohănnăma, tidət, ənta-en-dăɣ a-s lam s-ad-t-tuksăḍăm!
6 Ɣur-wăn, wădden təssanăm a-s iba n-təfărre n-tošəmba a făl hin-
nazzăn səmmos dăɣ-săn sănatăt tammaten? Hakd a-wen-dăɣ, wăr tăn-iha
i hin-itatăwa Măssinăɣ,
7 wăr tărmeɣăm, wăla amẓadăn n-eɣăf-năwăn, ăḍinăn, tojărăm abrək
n-igḍaḍ ălqim.
8 Ălleɣeɣ-awăn a-s ere ăsjăyhăn dăgg-adəm a-s năkk a t-ilăn, ad-
ăjjayhăɣ năkk-dăɣ i n-Ăgg-ăgg-adəm dat-ănjălosăn n-Măssinăɣ a-s
ăwadəm-en, i-nin.
9 Ere daɣ wa hi-ăkkuddălăn dat-dăgg-adəm, ad-t-əkkuddəlăɣ năkk-dăɣ
dat-ănjălosăn n-Măssinăɣ.
10 Ere innăn a lăbasăn dăɣ-isălan n-Ăgg-ăgg-adəm-dăɣ, ăddobăt ad-
ijrəw tenăšše n-a-wen măšan, ăwadəm wa ăskafărăn dăɣ-isălan n-Unfas
Šăddijăn, wăr-ilkem ad-has-in-ătiwănša.
11 Afăl tămewăyăm s-ăššăreɣa dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud,
meɣ daɣ dat-kăl-ăššăreɣa d-əlxəkum, wăr kăwăn-ităšăwwašet əmmək wa
s-mad-təhələm iman-năwăn wăla a-wa mad-tənnəm,
12 afăl ălwăqq wa d-tamăjradăm, Unfas Šăddijăn a kăwăn-e-isăɣrən
ăssaɣăt-wen-dăɣ a-wa s-ănihăjja s-ad-tăn-tənnəm.»

Tărha n-hărăt sajraw hărăt

13 Ijanna Ɣisa a-wen-dăɣ a-s dd-iggăd ăwadəm iyyăn dăɣ-tamətte, inn'-
as: «Ălɣalim, ănn i-ăŋŋa-ɣ a dăr-i uẓan tăkasit-nănăɣ.»
14 Inn'-as Ɣisa: «Ăhaləs, mi hi-ijăn ălqaḷḷi-năwăn tuẓanăɣ-awăn tăkasit.»
15 Inna Ɣisa i-tamətte ḍarăt-a-wen: «He kăwăneḍ! Agəẓăt iman-năwăn
dăɣ-tărha n-hărăt făl-a-s, ăgg-adəm, kud-ila hărăt-dăɣ, wădden ărrəzăɣ-
net a iḍmanăn tămudre-net.»
16 Issăɣlăy-tăn tangalt, inn'-asăn: «Kăla t-illa ăhaləs n-amărrəzăɣ ilan
išəkraš has-dd-izajjăr ălfăyda măqqoorăn.
17 Inhăy a-s ibbăɣăr hullan ɣas, iqqăl-dd ad-ijanna i-iman-net: ‹Năkk-i-
dăɣ, ma mad-ăjăɣ, ăbas leɣ edăgg ăwwayăn əttăɣam-in?›
18 Ij' ăddăbara i-iman-net, innă: ‹Ad-ărẓăɣ ijăndăn-in, sădəyăɣ i tăn-
ojărnen, sădwăɣ dăɣ-săn ălkăma-nin d-a-wa leɣ iket-net,
19 dihen, ad-ănnăɣ i-iman-in: Ya iman-in, sunfăt, təkšəm, təzhəm dăɣ-
tănoflayt, itwar-awăn ărrəzăɣ madăn-ăj iwətyan ăjjootnen.›
20 Diha-dăɣ d-issəmda tənna n-a-wen, ad-has-innă Măssinăɣ: ‹Isəm
n-enəbbeddəl, ad-kăy-iba ehăḍ-i-dăɣ, ɣas mi madăn-ikus a-wa ăjjen
tăsdăwăd?›
21 Šund a-wen-dăɣ a madăn-irməs ere ijmarăn iman-net wăr-ikəttəw
Măssinăɣ.»

Iba n-ašəwwəš
(Mătti 6:19-21, 25-34)

22 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «A-wen-dăɣ a făl hawăn-
janneɣ: wăr kăwăn-jărrăwnet inəzjam n-a-wa mad-təkšəm d-a-wa mad-
təswəm d-a-wa mad-təlsəm.
23 Iman-năwăn, ojărăn tetăte; ăssexăt n-taɣəssa-năwăn daɣ, ojăr isəlsa.

24 Əkyədăt ɣas dăɣ-iẓuyaj, wăr tədumun, wăr təjlubun, wăr len timšiten
wăla ijăndăn măšan, ăssodăr-tăn Măssinăɣ, tufăm-tăn s-a ăjjeen.
25 Əndek ɣas dăɣ-wăn wa ăddoben s-inəzjam-net, ad-isiwəḍ taɣrəst-net
wăla s-a ogdăhăn d-emm n-asənnan?
26 Šămad a ogdăhăn d-a-wen-dăɣ təmmətkit wăr t-tăddobem, adiš ma
dăɣ-toẓarăm dăɣ-a-wa săl a-wen?
27 Əkyədăt ɣas dăɣ-tadăwla n-tăboyt: wăr ẓətt, wăr ẓəmməy măšan,
wăl' ămănokal Sulăyman hakd terše-net iket-net, wăr kăla ojăr tăboyt-i-
dăɣ asəssihăɣ n-ašăl.
28 Ɣas kunta Măssinăɣ isalsa teyəšše n-išəkraš s-ašăl-i-dăɣ təbdaj,
ašəkka ad-hin-tărɣ dăɣ-efew s-əmmək-wen-dăɣ, ăb' ăṭṭăma n-ad-wăr
hawăn-iẓẓəẓmăy kăwăneḍ. Təmmətkit ija immun-năwăn!
29 Wăr kăwăn-daggăẓnet inəzjam n-a-wa mad-təkšəm d-a-wa mad-
təswəm.
30 Hărătăn-win-dăɣ, kăl-ăddunya a ɣallăbăn. Kăwăneḍ, Abba-năwăn-i
ihăn išənnawăn, wăr t-illa a-s tămiɣatărăm s-wădden, issan-t.
31 Əmmăɣăt s-tizarăt i-Təmmənəya n-Măssinăɣ, dihen, ad-hawăn-in-
iwwaḍ a-wa iyyăḍăn.
32 Tahrut-in ta ənḍărrăt, wăr tărmeɣăm făl-a-s, irha Abba-năwăn, ad-ăj
Təmmənəya-net dăɣ-ifassăn-năwăn,
33 tužžărăt-in a-wa lăm, təktəm-t i-tilăqqiwen, təjəm i-iman-năwăn aẓrəf
iɣlalăn d-ijăndăn s-wăr-iɣəššəd a-wa dăɣ-săn itwărăn ed išənnawăn, wăr
tăn-hen imăkrăḍăn wăla temedhe.
34 Tidət-dăɣ a-s inəzjam n-ulh n-ăwadəm, wăr təffilăn dihad itwăr təla-
net.»

Ănaxdim wa olăɣăn d-wa lăbasăn

35 «Ɣaymăt tasidăwăm, təjbasăm, tăssirɣăm tiftəl-năwăn.
36 Alăhăt d-inaxdimăn əqqalnen i-măssi-săn dd-ifalăn aẓli s-tišrayăt n-
ehăḍ s-ad-dd-itis ɣas, oran-as emm n-ehăn.
37 Tənḍəḍ i-eklan-en-dăɣ dd-mad-agəẓ măssi-săn okayăn ăssaɣăt s-tăn-
dd-osa-dăɣ. Ăsidătteɣ-awăn a-s afăl tăn-dd-osa, ad-ijbəs ənta iman-net,
isăqqaym'-en, isəmmənsəw-tăn.
38 Jer-iqqăl-dd s-tišrayăt n-ehăḍ wăla s-emăɣăr, tənḍəḍ i-inaxdimăn-wi
dd-mad-agəẓ okayăn.
39 Wădden kăwăneḍ iman-năwăn təssanăm a-s ənnăr issan măssi-s n-
ehăn ăssaɣăt wa s-t-dd-itis emăkrăḍ s-ehăḍ i-ad-ărẓ ehăn-net, iket-di, wăr-
itəṭṭəs i-ad-has-ărẓ emăkrăḍ ehăn-net.
40 Kăwăneḍ-dăɣ, ɣaymăt tăsidăwăm, tăɣtafăm ed Ăgg-ăgg-adəm, ad-
dd-ass s-ăssaɣăt d-wăr făllа-s jem.»
(Mătti 24:45-51)
41 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, năkkăneḍ ɣas a tăssiɣlăyăd
tangalt-ta-dăɣ meɣ nohar-tăt d-ăddinăt-wi iyyăḍnen?»
42 Inn'-as ălɣalim Ɣisa: «Əndek ănaxdim wa n-ăgg-ărkăwăl ijrahăn
hărăt? Ənta-en-dăɣ a mad-isăɣləf măssi-s ehăn-net i-ad-ituẓan
imənsiwăn i-inaxdimăn-wi iyyăḍnen.
43 Tənḍəḍ i-akli wa dd-mad-agəẓ măssi-s ăddunkăt dăɣ-ălxidmăt wa
dăɣ-t ija, ălwăqq s-t-dd-osa-dăɣ.
44 Ăsidătteɣ-awăn a-s wen ənta, ad-t-isăɣləf măssi-s ehăre-net iket-net
45 măšan, ănaxdim wa innăn dăɣ-iman-net: ‹Năkk, măssi-ɣ ăhoja-hin
făll-i›, oḍa ḍarăt-a-wen dăɣ-inaxdimăn d-tinaxdimen ti iyyăḍnen, ad-tăn-
itəggat, itatt, isass əlxəmăr har t-ijmăḍ ənniyăt,

46 ănaxdim-en, ilkam ad-t-dd-iɣdăr măssi-s dăɣ-ašăl d-ăssaɣăt d-wăr
fălla-s ija, ilməd s-erk əššăɣəl wa t-išlăn a ija a-wa-dăɣ; afăl t-dd-osa,
ad-t-iqquzzəbət, isărtəy-t d-inămăšrayăn dăɣ-edăgg wăr-iha ar tahăla d-
aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.
47 A-wen-dăɣ a făl ănaxdim-wa issanăn erhet n-măssi-s, ăqqima wăr
t-ija, əlkamnăt dăɣ-s tiwit ăjjootnen
48 măšan, ănaxdim-wa wărăn issen erhet n-măssi-s, ija a wărăn oɣed,
ad-ijrəw tiwit wăren əjjət. Ere ijrawăn a ăjjen, ad-dăɣ-s itwəttar a
ăjjeen, ere iɣlafăn a măqqoorăn, ad-dăɣ-s itwəttar daɣ ad-dd-ikkəs a
măqqoorăn.»

Išmal n-ăzzăman
(Mătti 5:25-26; 10:34-36; 16:1-4; Marqəs 8:11-13)

49 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Oseɣ-dd i-ad-sărɣăɣ efew făll-ăkall,
ăsidărhănăɣ a-s ăru d-irɣa.
50 Ilkam dăɣ-i atwəsəlmaɣ s-wăr mad-sunfăɣ făw wăr-ija.
51 Ak tăɣelăm ălɣafyăt a-s dd-oseɣ i-ad-t-ăkfăɣ i-ăkall? Ăbo, ənneɣ-
awăn, tăbəḍḍawt a săr-s dd-ăwwăyăɣ.
52 Ɣur-ašăl-i-dăɣ, wăla-dăɣ ehăn han səmmos ăddinăt, ad-ənməkšărăn
jer-iman-năsăn, ad-əššunjun wi n-kăraḍ wi n-əssin, əššunjun daɣ wi n-
əssin wi n-kăraḍ.
53 Ad-ibḍəw abba d-rure-s, ibḍəw alyaḍ d-ti-s, təbḍəw anna d-elle-s,
təbḍəw talyaḍt d-ma-s, təbḍəw taḍăggalt d-hănne-s n-rure-s, təbḍəw
tamăḍt d-taḍăggalt-net.»
54 Innă Ɣisa daɣ i-tamətte: «Wădden e-d tənhăyăm tejărăkt təzjar-dd
s-emăynăj, ad-tənnəm: ‹Os’-anăɣ ajənna›, ăj a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-
tăn-tənnăm;
55 e-d tənhăyăm daɣ aḍu wa dd-ihan s-afălla, ad-tənnəm: ‹Ilkam dăɣ-
năɣ ašăl ăkkuusăn›, ăj a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-tăn-tənnăm.
56 Ălmunafeɣăn a tămoosăm! Kăwăneḍ-i əssănnen teɣăre n-išmal wi
n-išənnawăn d-ăkall, uhən-dăɣ, indar-awăn ad-təfhəmăm ăzzăman wa
fălla-wăn ijăn ašăl-i-dăɣ.
57 Mafăl wăr tăddobem ad-təlmədăm ɣur-iman-năwăn iji n-a-wa
olăɣăn?
58 E-d kăy-iɣra ere kăy-ăsiwărăn uḍlem s-ăššăreɣa, əttăr əmmək s-dăr-
s tănmăknăd hărwa wăr hin-tăwweḍăm ehăn wa n-ăššăreɣa, dihen, wăr
mad-kăy-irməs ăgg-ăššăreɣa, ăj’-ik dăɣ-ifassăn n-əlxəkum ed, əlxəkum
afăl təjjăšăd ifassăn-net, ad-kăy-ăj dăɣ-takărmut.
59 Ăsidătteɣ-ak a-s edăgg-en, wăr mad-t-dd-təzjărăd a təkkăsăd wăr
ẓelăd har tămma ta kăy-irwăs.»

13

Utabăt iket-di!

1 Ămmiijrăd Ɣisa hărwa a-s t-dd-osăn ăddinăt has-jănnen isălan n-
aɣăras wa ija Bilatəs wa n-ămănokal n-teje ta n-Ălyăhudəyăt i-meddən
n-Galila təzzar, issărtăy ašni-năsăn d-wa n-tikutawen-năsăn.
2 Inn’-asăn: «Ak tordam a-s kăl-Galila win-dăɣ ənhaynen tamăttant-ten-
dăɣ səmmăt, ojărăn kăl-Galila-wi iyyăḍnen tumast n-inăsbăkkaḍan?
3 Făw, măšan, ăsidătteɣ-awăn kăwăneḍ-dăɣ, a-s afăl wăr tătubăm, ad-
təjəm tamăttant šund-ten-dăɣ.

4 Meɣ daɣ tordam a-s meddən wi n-măraw d-əttam hănen Yărussălam
făll-dd-oḍa ăɣalla wa n-tăsahaɣt ta s-itawănna ta n-Silwi inɣ'-en, tordam
a-s ojărăn kăl-Yărussălam wi iyyăḍnen tumast n-inăsbăkkaḍăn?
5 Făw, măšan, ăsidătteɣ-awăn daɣ a-s afăl wăr tătubăm, ad-təjəm
tamăttant šund-ten-dăɣ jăn.»

Tangalt n-ahəšk-wa wărăn infa hărăt

6 Issăɣlăy-tăn-dd daɣ tangalt tiyyăt dăɣ-hasăn-innă: «Kăla ăddomăt
ăhaləs ašar dăɣ-ašəkrəš-net n-lăɣnăb, iwwăḍ-dd ăzzăman n-tirwe-net ɣas,
osă-dd i-ad-dăɣ-s ijrəw a lăn aratăn măšan, wăr t-illa a fălla-s ijraw.
7 Innă i-ănaxdim n-ašəkrəš: ‹Awătay wa s-kăraḍ da-dăɣ tisăɣ-dd, jarăɣ
ăṭṭăma n-ad-əjrəwăɣ aratăn dăɣ-ašar-wa-dăɣ măšan, wăr t-illa a t-dd-
ijammăḍăn, ămăra, ăɣtəs-t-in ed, ăsinăkmăm edăgg bănnan.›
8 Inn'-as ănaxdim: ‹Măssi-ɣ, ărheɣ dăɣ-k ad-t-təyyəd tene-ta-dăɣ ɣas,
ad-ăɣəšăɣ dawa-s, ăjăɣ dawa-s ădanda,
9 iha miši s-awătay wa dd-imalăn, ad-ikrəš aratăn, afăl wăr-ija a-wen,
ăɣtəs-t-in.› »

Ăzozăy Ɣisa tamăḍt ăsikărănbăy Iblis dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat

10 Ašăl iyyăn n-əssəbət, isaɣra Ɣisa dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
11 Təll'-e dihen tamăḍt lat măraw iwətyan d-əttam iṭṭaf-tăt alšin tăt-
ăsikărănbăyăn har ăbas tăddobăt iqqud n-tebădde-net.
12 Inhăy-tăt Ɣisa, iɣr'-et, inn'-as: «Tamăḍt, ălɣib-năm, təbḍed dăr-s.»
13 Ăswăr-tăt ifassăn-net, toɣăd tebădde-net ălwăqq-wen-dăɣ, ad-tiiməl
Măssinăɣ.
14 Inhăy ălfăqqi n-ehăn n-ăddin a-s ăzozăy-tăt Ɣisa dăɣ-ašăl n-əssəbət
ɣas, ijjăš-t ălhăm fălla-s, inna i-tamətte: «Ajăn wădden săḍis išilan a t-
əllanen i-ălxidmăt, tisăt-dd dăɣ-išilan-win-dăɣ, təyyəm-dd ass ašăl wa n-
əssəbət-i n-tăsonfat.»
15 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Ălmunafeɣăn, ajăn ih'-iwăn-i s-wădden
itir awdes-net meɣ ešeḍ-net dăɣ-ašăl n-əssəbət i-ad-t-išrəj?
16 Ma hawăn-ijrawăn, ad-təfhamăm ašăroj n-awdes-năwăn meɣ ešeḍ-
năwăn dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat, a-s ija a-wen, indar-awăn, ad-
təfhəmăm azuzi wa jeɣ i-tahăyawt-ta-dăɣ n-Ibrahim lat măraw iwətyan
d-əttam iṭṭaf-tăt Iblis dăɣ-tišəm-net.»
17 Innă Ɣisa a-wen ɣas, təlsa tăkrakiḍt imiksănăn-net iket-năsăn, tăqqăl-
dd tamətte ənta, tăddiiwăt dăɣ-təssəba n-timašalen-ti ăhuskătnen ităjj.

Tangalt ta n-temătăwt d-tăẓẓa
(Mătti 13:31-33; Marqəs 4:30-32)

18 Inna Ɣisa daɣ: «Ma dăr-tolăh Təmmənəya n-Măssinăɣ? Ma dăr-tăt-
mad-səssiləhăɣ?
19 Tolăh d-temătăwt-ta tojărăt təmmətkit ăddomăt ăwadəm dăɣ-
ašəkrəš, tədwăl-dd, tăqqăl ahəšk, ad-ẓattăn igḍăḍ iskak-năsăn dăɣ-
iləktan-net.»
20 Inn'-asăn daɣ: «Ma dăr-e-səssilăhăɣ Təmmənəya n-Măssinăɣ?
21 Tolăh d-takməttet n-tăẓẓa təssărtăy tamăḍt d-kăraḍ ănnăfăɣatăn n-
ejel n-ălkăma i-ad-ikəf iket-net.»

Emm wa kărruẓăn itiɣədăn s-ălžănnăt
(Mătti 7:13-14, 21-23)

22 Ifăl Ɣisa dihen ɣas, ăllil iɣărman d-tidbi iket-năsnăt, isaɣra ăddinăt,
ija tabarăt ta n-Yărussălam.

23 Igla a-s has-innă ăhaləs iyyăn: «Ălɣalim, wădden ăddinăt wi maden-
əjjəš ălžănnăt, wăr-əjjətăn?»
24 Innă Ɣisa i-tamətte: «Băllănăt i-ad-təjjăšăm s-ăṣṣahăt tămudre ta n-
tidət s-emm wa kărruẓăn făl-a-s, ăsidătteɣ-awăn a-s ăddinăt ăjjootnen,
ad-əttărăn ujəš-net măšan, ad-hasăn-indăr.
25 Afăl iɣfăl măssi-s n-ehăn tashărt n-ehăn făll-iman-net, ad-dd-
təbdədăm data-s ad-tăt-takăwkawăm, ɣarrăm-t, jannem-as: ‹Măndam,
măndam! Arr-anăɣ-in emm n-ehăn› măšan, ad-hawăn-ănn: ‹Ălɣafyăt-
năwăn, wăr kăwăn-əzzeyăɣ, wăr əssenăɣ əndek siha s-dd-hăm;›
26 tənnəm-as daɣ: ‹Ajăn wădden, nohăr dăr-k išəkša d-isəswa, təssăɣrăd
dăɣ-tišarriten n-iɣărman-nănăɣ?›
27 Măšan, ad-hawăn-ănn: ‹Ya inăsbăkkaḍăn-i-dăɣ, năkk ya wăr kăwăn-
əzzeyăɣ, ăjəjăt-ahi.›
28 Ašăl-wen-dăɣ, ad-tăj tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt,
ed ad-tənhəyăm Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub d-ănnăbităn iket-dăɣ-năsăn
ăqqiimăn dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ, a-s ija a-wen kăwăneḍ, ejer a-hin-
mad-tətwəjjəm dăɣ-žohănnăma.»

Tăɣart-ta jăn ulhawăn n-kăl-Yărussălam

29 «Ašăl-en, ad-dd-əfələn ăddinăt emăynăj d-atăram d-afălla d-ajus,
ănɣəymən dăɣ-amăjaru wa madăn-ăj dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
30 Ašăl-en, ənhəywăt! Wi hănen ajilal, ad-izarăn, wi ăzzarnen, ad-
əjjəšăn ajilal.»

Tăllăbăst ta ija Harudəs
(Mătti 23:37-39)

31 Ohăẓăn-t-dd hărăt dăɣ-kăl-faris, ənnăn-as: «He kăyy, jawăḍ făl-a-s,
irha Harudəs ad-ăj iman-năk.»
32 Inn'-asăn: «Ăglăt, ănnăt i-isəm n-ebăgg-di a-s năkk, takkăsăɣ alšinăn
dăɣ-ăddinăt, zizuyăɣ ašăl-i-dăɣ d-ašəkka, ašăl wa s-kăraḍ, ad-imdəw a-wa
hi-išlăn.
33 Ădduuttăt a-s əkkeɣ Yărussălăm ašăl-i-dăɣ d-ašəkka d-ašăl-wen făl-
a-s, wăr-ămmukkăn ad-ib' ănnăbi dăɣ-edăgg săl Yărussălam.»

Ilha Ɣisa făll-Yărussălam
(Mătti 23:13-39)

34 Innă Ɣisa: «Yărussălam, ya Yărussălam! Tamăskoyt kămm-i
tăjjăt iman n-ănnăbităn, hakkăd sămmăjori n-tihun inəmmušal wi săr-
m dd-ăšmašăl Măssinăɣ, əndek ɣas a-wa-dăɣ wăr jeɣ dăɣ-utăr n-asdu
n-imuzăɣăn-năm šund a-wa tăjj tekăzzit i-ikărtăn-net daw-tafriwen-net
măšan, təssəndărăd-ahi.
35 Ămăra, isălan əmdăn, ad-kăwăn-ăyy Măssinăɣ d-iman-năwăn, umas
aɣrəm-năwăn timšar, wăr-ilkem ad-hi-tənhayăm hundăɣ har ašăl wa d-
mad-taləsăm tənna n-a-s: ‹Năkfet wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli semɣar.›
»

14

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăsilăfafăɣnăt tikussawen elăm-net

1 Ašăl iyyăn daɣ n-əssəbət-i n-tăsonfat, ikla Ɣisa ɣur-iyyăn dăɣ-
imănokalăn n-kăl-faris, jan-as dihen ăddinăt iket-năsăn ənniyăt.
2 A ənḍărrăn ăhaləs iyyăn da-dăɣ s-ăsilăfafăɣnăt tikussawen taɣəssa-net
iket-net,

3 issəstăn Ɣisa kăl-faris d-ălɣulam-wi t-əllănen dihen: «Ak xălal meɣ
xăram, ad-izuzəy ăwadəm ămarhin dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat?»
4 Wăr t-illa a has-ənnan ɣas, iḍăs ămarhin, ăzozăy-t, issəgl'-e.
5 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl oḍa rure-s meɣ
awdes-net dăɣ-anu ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat ad-t-ăyy dăɣ-s har akəy
ašăl-en təzzar?»
6 Ăbă-hasăn-dd a has-ənnăn.

Asrəs n-iman d-imăjarăn

7 Ijrăh-in Ɣisa asənnəfrən wa tăjjăn imăjarăn i-idăggan wi ănnuflăynen
dăɣ-ehăn ɣas, issăɣlăy ăddinăt-wi dd-əklănen dihen tangalt, inn'-asăn:
8 «E-d kăwăn-ăsmăjarăt ăwadəm s-edăgg n-aẓli, wăr tăsnăfrănăm
idăggan-wi t-əllănen s-data ed, ăddobăt ad-dd-ass ăwadəm kăwăn-ojărăn
atwəsəmɣăr,
9 ănn'-awăn măssi-s n-ehăn, ad-tənkărăm, təkfəm-t edăgg. Ad-hawăn-
umas a-wen tăkrakiḍt ed, ad-kăwăn-təhhuššəl tebădde dat-ăddinăt iket-
năsăn, tăqqəlăm ḍara-săn.
10 Ufa a-s kăwăn-dd-ăsmăjarăt ăwadəm, ad-təkkəm ḍarăt ăddinăt iket-
năsăn, tăqqaymǝm, dihen, afăl dd-ijjăš măssi-s n-ehăn, inhăy dihad
tăqqimăm, ad-kăwăn-dd-iɣăr, ănn'-awăn: ‹Ǝyyăwăt, ɣaymăt s-data.› Ad-
hawăn-umas a-wen semɣar măqqoorăn dat-ăddinăt wi dăr-tăniɣăymăm.
11 Ere iḍkălăn iman-net ad-irəs, ere ăsrăsăn iman-net, ad-itwəsəmɣăr.»
12 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-u-faris wa t-dd-ăsmăjaren: «E-d dd-simjurud
ăddinăt s-ehăn-năk, s-ašăl wăla s-ehăḍ, wăr dd-tăsmăjared imidiwăn-
năk d-ayətma-k d-išăqqaɣăn-năk d-ănhărajăn-năk wi lănen hărăt făl-a-s,
əntăneḍ, ăddooben ad-hak-dd-suɣələn azăbăna,
13 ănn-ak, e-d, tărhed asəmməjəru n-ăddinăt, ăɣăr-dd tilăqqiwen d-
imăsjătăɣăn d-inəbdan d-iməddorɣal.
14 Tənḍəḍ-ak ed, əntăneḍ wăr-ăddoben ad hak-əẓələn ălxer wa hasăn-
jed, Măssinăɣ a ɣur-hak-t-əllan imraš n-a-wa jed ašăl wa n-tebădde.»

Isălan n-amăjaru wa măqqărăn
(Mătti 22:1-10)

15 Isl' iyyăn dăɣ-imăjarăn i-a-wa inna Ɣisa ɣas, inn'-as: «Tənḍəḍ i-ere
wa madăn-ăkš dăɣ-imjora-wi madăn-ăj dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
16 Inn'-as Ɣisa: «Kăla t-illa ăhaləs ijăn amăjaru-i-dăɣ măqqărăn,
ăsmăjarăt-dd săr-s ăddinăt ăjjootnen.
17 Ămmujnen imənsiwăn ɣas, ăšmašăl ănaxdim-net s-ăddinăt wi dd-iɣra
i-ad-hasăn-ănn: ‹Hărătăn ămmujnen, tăwwăɣăm-anăɣ›
18 măšan, ăssălăhăn-as isoran iket-dăɣ-năsăn. Inn'-as wa ăzzarăn: ‹Iket
əžžənšăɣ ašəkrəš, ărheɣ ad-t-asăɣ, ənhəyăɣ-t təzzar, ănš'-ahi-dd.›
19 Inna wa iyyăḍăn: ‹Iket əžžənšaɣ măraw iwdesăn-wi s-mad-ăxdəmăɣ
išəkraš-in, ărheɣ ad-tăn-arəmăɣ təzzar, ănš'-ahi-dd.›
20 Inn'-as wa s-kăraḍ: ‹Iket dd-əẓẓəẓlăyăɣ, wăr-ăddobeɣ ad-hin-asăɣ.›
21 Iqqăl-dd akli, ij' isălan i-măssi-s ɣas, ijjăš-t ălhăm făll-ăddinăt-win-
dăɣ; innă i-ănaxdim-net ămăra: ‹Ašəl šik, ilal tišarriten, təlwəyăd-dd
tilăqqiwen d-inaɣyabăn d-iməddorɣal d-imăsjătăɣăn.›
22 Igl' ănaxdim, iqqăl-dd, inna i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, a-wa tənned ija
măšan, ehăn, ih' e edăgg hărwa.›
23 Inn'-as măssi-s: ‹Ǝqqəl šik, ilal tišarriten, ăkk attayăn n-ifərjan,
šəhhəššəl ăddinăt ad-dd-asən i-ad-iḍnəy ehăn-in.
24 Ǝḍmanăɣ-awăn a-s meddən-winnin-dăɣ dd-ăsmăjareɣ s-tizarăt, wăr
tăn-e-ijjəš-i madăn-ikrəbbət imənsiwăn-in.› »

Ălqim wa ihăn alkum i-Ɣisa

25 Innăḍ-dd Ɣisa s-tamətte ta tăjjet has-təlkămăt, innă:
26 «Ere irhăn alkum-hahi, a-s ija a-wen, wăr tojer tărha ta hi-ija ta ija
i-abba-net, d-anna-net, d-hănne-s, d-aratăn-net, d-ayətma-s, d-šătma-s d-
iman-net, wăr-ăddobăt ad-umas ănăṭṭalib-in.
27 Ere wărăn ăsdăw i-alənji n-tajəttewt-net ta n-tamăttant i-ad-hi-ilkəm,
wăr-ăddobăt ad-umas ănăṭṭalib-in.
28 Ǝndek dăɣ-wăn wa s-wădden afăl irha edey n-ehăn, ad-ăqqayəm
təzzar ixsəb ălqim n-a-wa dăɣ-s mad-ăkš təzzar isănt edey-net,
29 afăl wăr ija a-wen, ad-isănt ăssas n-ehăn, indăr-as ad-t-in-isəmdəw,
əjən-t ăddinăt tadăẓẓa
30 ed, ad-ənnən: ‹Wa ăwadəm, issəntă edey n-ehăn, indăr-as ad-t-in-
isəmdəw.›
31 Ajăn wădden e-d irha ămănokal ad-ijăḍ amidi-net, ad-issən ăddobăt
ad-ikrəš fălla-s ašăl ənta-i ilăn măraw afḍăn n-ăhaləs făll-ămănokal wa
dăr-mad-iknəs-i ilăn ənta sănatăt timərwen n-efăḍ n-ăhaləs.
32 Afăl inhăy a-s a-wen wădden a dăr-ăddobăt amjăr, ad-išəmmišəl săr-s
ălžămaɣăt n-ălxer, ittăr dăɣ-s əmmək n-ălɣafyăt hărwa-dăɣ ogaẓ.
33 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ, ere wa dăɣ-wăn wărăn iksen a-wa ila
iket-net, wăr-ăddobăt ad-umas ănăṭṭalib-in.

(Mătti 5:13; Marqəs 9:50)

34 Tesəmt, hărăt olaɣăn măšan, afăl tăt-təjmăḍ temḍe-net, ma s-tăt-e-
isəsməm ăwadəm?
35 Ad-ăbas tənfa ăkall wăla ădanda, ad-hin-tăḍf ɣas.
Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»

15

Tehăle ta ăba, təttəjrăw-dd

(Mătti 18:10-14)

1 Tisən-dd inarmasăn n-tiwse d-erk ăddinăt ăjjootnen Ɣisa i-ad-has-
əslən.
2 Ǝnhăyăn kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-wen ɣas, ad-simtəktikăn,
jannen: «Ak, təjrahăm-in anɣim d-tihra ta ităjj d-erk ăddinăt?»
3 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa tangalt dăɣ-hasăn-inna:
4 «Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl ila temeḍe n-tehăle har dăɣ-snăt tăssujjăl
tiyyăt, wădden ad-ăyy ti n-təẓẓayăt timərwen d-təẓẓayăt əfradnăt, igləw,
isəssəjjəl ta dăɣ-s ăba har tăt-dd-ijrəw?
5 Afăl tăt-dd-ijrăw, ad-tăt-isəwăr iẓerhan-net ikna tedăwit,
6 afăl hin-iwwăḍ ihănan, ad-dd-iɣăr imidiwăn-net d-ănhărajăn-net,
ănn’-asăn: ‹Ǝyyăwăt, ăhrăt dăr-i tedăwit, tehăle-nin ta tăssujjălăt,
əjrăwăɣ-tăt-dd.›
7 S-əmmək-wen-dăɣ daɣ a făl, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, ad-tajăr tedăwit
ta madăt-tăj dăɣ-išənnawăn dăɣ-təssəba n-iyyăn anăsbăkkaḍ ătubăn,
uhən i-təẓẓayăt timərwen n-ăwadəm d-təẓẓa ɣur-ija a-s, wăr-ămɣatărăn
s-tătubt.

Ărriyal wa ăba, ittəjrăw-dd

8 Wădden daɣ afăl la tamăḍt măraw ărriyalăn n-aẓrəf hundăɣ har dăɣ-
săn ăb’ iyyăn, ad-sărməs tefătelt, ad-tišriwit ăkall n-ehăn, tiskənsəkit-t
hundăɣ har dd-təjrəw ărriyal-net wa ăba?
9 Afăl t-dd təjrăw, ad-dd-sədəw timidiwen-net d-tănhărajen-net, tănn’-
asnăt: ‹Ahărmăt dăr-i tedăwit, ed ărriyal-in wa ăba, əjrăwăɣ-t-dd.›

10 A-wen-dăɣ a făl hawăn-ălleɣeɣ a-s, tămoos tătubt n-anăsbăkkaḍ iyyăn
əssəbab n-tedăwit măqqoorăt i-ănjălosăn n-Măssinăɣ.»

Ămawaḍ wa ăba, ittəjrăw-dd

11 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Kăla t-illa ăhaləs ilan əssin aratăn.
12 Ašăl iyyăn, osă-dd wa ənḍărrăn ti-s, inn'-as: ‹Abba, akf'-ahi ejădăr-in
dăɣ-tăkasit.› Ăẓun ti-săn a-wa ila jere-săn.
13 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, ăttužžăr-in wa ənḍărrăn ejădăr-net,
irmăs aẓrəf-net, ikk' ăkall iyyăn ujəjăn, ăllil iẓəjraẓ n-iman-net, ad-ibaxxăs
a-wa ila.
14 Ălwăqq wa d-ikkəykăy a-wa iṭṭăf, oḍă-dd laẓ făll-ăkall wa iha iket-net,
toɣăy-as tămăɣatert.
15 Igla, ixdăm ɣur-iyyăn dăɣ-kăl-ăkall, ăssok'-e ăgg-ăkall išəkraš-net i-
ad-dăɣ-săn iḍən əlxənžărăn.
16 Ij'-as laẓ asəmmănənnăḍ wa-dăɣ făl dd-iqqăl isadărhan tetăte n-
išəkša-wi-dăɣ tattăn əlxənžărăn măšan, wăr t-ikfa măssi-săn turhajăt n-
a-wen.
17 Ǝqqălăn-t-dd iman-net ašăl iyyăn, ăznăzjamăt, innă: ‹Năkk-i-dăɣ, ma
hi-ijăn dăɣ a-wa? Ajăn wădden a-wa ila abba-nin dăɣ-inaxdimăn ijarrăw
a ikša har t-isəssikəy, uhən-dăɣ năkk, năkk-da-dăɣ, isimnənniḍ-ahi laẓ;
18 ăddăbara, ad-ənkărăɣ, ăqqəlăɣ abba-nin, ănnăɣ-as: Abba,
ănmăšrăyăɣ i-Măssinăɣ, ăbodărăɣ-kăy,
19 ăbas ăniihăjjăɣ d-ad-itwənn rure-k a ămoosăɣ, ăj'-ahi iyyăn dăɣ-
inaxdimăn-năk.›
20 Ibdăd, iqqăl ăkall wa iha ti-s. Ikkă-dd ehăn dăɣ-ijəj a-s t-ojja ti-s,
tănɣ'-e tăhanint-net, ošăl săr-s, or'-as ifassăn-net, oḍă dăɣ-săn, ad-t-itisəs
dăɣ-ijərjar-net, itiməllut-as.
21 Innă alyaḍ ălwăqq-wen i-ti-s: ‹Abba, ănmăšrăyăɣ i-Măssinăɣ,
ăbodărăɣ-kăy, ăbas ăniihăjjăɣ d-ad-itwənn năkk rure-k.›
22 Iɣră-dd ti-s inaxdimăn-net, inn'-asăn: ‹Asəlăt tărmaḍ, awəyăt-dd
anăkăbba wa ufăn, təjəm-as-t, ăjăt taḍhot dăɣ-assəkăḍ-net, təkfəm-t
tifădelen ăynaynen,
23 ărməsăt-dd ašjăr wa ojărăn tadhont, tăɣrəsăm-as, ăjet amăjaru d-
ăzzăho
24 făl-a-s rure-ɣ wa s-kăla ămmut iddăr-dd, kăla ăssujjăl măšan,
ittəjrăw-dd.› Ǝssəntăn eqqas d-tiɣləla ălwăqq-wen-dăɣ.
25 A-s ităjj a-wen, rure-s wa n-teɣăfădde ih' išəkraš. Ikka-dd dihen a-s
isla i-tandiwen d-tihărdănen d-isuhaɣ əkkan išənnawăn,
26 iɣră-dd iyyăn dăɣ-inaxdimăn, issəstăn-t d-a-wa ijăn,
27 inn'-as ănaxdim: ‹Ăŋŋa-k, ad-dd-iqqălăn, inɣ'-as ti-k ašjăr wa iddăren
ed, iqqăl-t-dd rure-s, iddar-iɣlas.›
28 Ojăl, unjăy s-ad-dd-ijjəš ehăn. Ikk'-e-hi-dd ti-s, ad-t-isalɣad.
29 Inna i-ti-s: ‹Wădden năkk, a ilan iwətyan əšɣalăɣ-ăk, wăr kăla
ănmăšrăyăɣ i-a hi-tənned măšan, wăr kăla hi-təkfed wăla dăɣ-eɣăyd s-
əkleɣ năkk d-imidiwăn-in
30 măšan, iqqăl-dd rure-k wa hin-ibxăsăn aẓrəf-năk dăɣ-tălkăxbaten
ɣas, tăɣrăsăd-as i-ašjăr-wa iddăren.›
31 Inn'-as ti-s: ‹Alyaḍ-in, kăyy, wăr kăla hi-fălăd, a-wa əleɣ iket-net i-năk
32 măšan ašăl-i, ăniihăjja s-ad-năj amăjaru d-ăzzăho, făl-a-s ăŋŋa-k wa
s-kăla ămmut, iddăr-dd, kăla ăssujjăl măšan, ittəjrăw-dd.› »

16

Ănaẓraf-wa wăr təha tafləst

1 Innă Ɣisa daɣ i-inəṭṭulab-net: «Kăla t-illa ăhaləs n-amărrəzăɣ dd-osăn
ăddinăt, əjăn dăɣ-s isălan n-əmmək wa s-ibaxxăs ănaẓraf-net ehăre-net.
2 Issăɣr'-e-hi-dd, inn'-as: ‹Kăyy, ma ămoos a-wa sallăɣ fălla-k? Siḍən-ahi
ehăre-nin ed, ăbas ărheɣ əššăɣəl-năk.›
3 Innă ănaẓraf ălwăqq-wen-dăɣ dăɣ-iman-net: ‹Ǝndek a-wa mad-ăjăɣ
afăl hi-ikkăs măssi-ɣ dăɣ-ălxidmăt? Ajăyak n-išəkraš, wăr t-ăddobeɣ,
tamădilt daɣ tăsikărakăḍ-ahi.
4 Ǝssanăɣ a-wa he-ăjăɣ s-kud-dăɣ ikkăs-ahi măssi-ɣ dăɣ-əššăɣəl, ad-hi-
siməjurun ăddinăt dăɣ-ihănan-năsăn›.
5 Issăɣră-dd ăddinăt wi irwăs măssi-s iket-năsăn, innă i-wa ăzzarăn:
‹Kăyy, maniket kăy-irwăs măssi-ɣ?›
6 Inn'-as: ‹Temeḍe n-băргo n-əzzăyt›. Inn'-as ănaẓraf: ‹Tăkarḍe-năk da
ta n-ămarwas, ɣayəm, əktəb šik fălla-s, səmmosăt timərwen n-băгgo.›
7 Innă i-wa iyyăḍăn: ‹Kăyy-i-š, ma kăy-irwas măssi-ɣ?› Inn'-as:
‹Temeḍe n-šaku n-ălkăma.› Ikf'-e-hi-dd ənta-dăɣ ălkaḍ-net wa n-ămarwas
d-aɣănib, inn'-as: ‹Ǝktəb: əttamăt timərwen n-šaku.›
8 Islă măssi-s n-ehăre i-amsud n-ănaẓraf-net ɣas ad-t-itiməl.» Inna Ɣisa
daɣ: «Ăddduuttăt a-s inəẓẓulam† n-ăzzăman-i-dăɣ, ojărăn imakṣaḍăn n-
Măssinăɣ amsud.»

Iba n-abăxas n-ehăre

9 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Ăjăt imidiwăn s-ehăre wa xăramăn n-wălăt-
ăddunya-ta-dăɣ n-ămăra, dihen, afăl făllа-wăn tăt-ăba, ad-təjrəwăm
irošan n-a-wen dăɣ-tămudre ta tăɣlălăt.
10 Wa iɣdălăn dăɣ-a-wa wărăn făror, ad-iɣdəl daɣ dăɣ-a-wa ăjjen, wa
wărăn iɣdel dăɣ-a-wa wărăn făror, wăr mad-iɣdəl daɣ dăɣ-a-wa ăjjen.
11 Afăl wăr tăɣdelăm dăɣ-ărrəzăɣ wa xăramăn n-ăzzăman-wa-dăɣ
wărăn infa hărăt, mi kăwăn-madăn-isăɣləf ărrəzăɣ wa n-tidət ihăn
ăddunya ta təlkămăt.
12 Afăl wăr tăɣdelăm dăɣ-ehăre n-ăddinăt wa kăwăn-əssăɣlăfăn, mi
kăwăn-madăn-isăɣləf wa mad-təkrəšăm dăɣ-ăddunya-ta dd-malăt.
13 Wăr t-illa ănaxdim ăddooben ad-ixdam i-əssin imălan; iyyăt-i-dăɣ,
ad-akəḍ d-iyyăn, ărh wa iyyăḍăn, meɣ daɣ, ikf'-iman-net i-iyyăn, iksən
wa iyyăḍăn. Wăr-ăddobăt ăwadəm ad-ixdam i-Măssinăɣ, ošal daɣ ḍarăt
terše n-aẓrəf.»

Ăsmăqqa Ɣis făll-kăl-faris

14 Ija Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, jăn-t kăl-faris tekăškăšt ed, əntăneḍ
əknan tărha n-aẓrəf.
15 Inn'-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ, jam iman-năwăn ăddinăt oɣadnen dat-
dăgg-adəm, măšan, Măssinăɣ issan a-wa ihăn ulhawăn-năwăn făl-a-s, a-
wa ăsihăsken dăgg-adəm, tajləlheyt ɣur-Măssinăɣ.
16 Ăzzăman wa n-alămăr wa n-Mosa d-əlkəttabăn wi n-ănnăbităn, ibdăd
ɣur-ănnăbi Exya wa Enəsselmăɣ, a ija a-wen-dăɣ, titwəjjin isălan n-Ălənžil
wa n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, tattărăn ăddinăt ujəš-net s-ăṣṣahăt-năsăn.

† **16:8 16:8** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Aşăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

17 Ojăr tărăɣse ija ad-iba išənnawăn d-ăkall uhən, ad-iba wăla-dăɣ
tătbăqqet tiyyăt ɣas dăɣ-alămăr n-Măssinăɣ.
18 Ere hin-ăzmăzzăyăn hănne-s, olăs adubən n-iyyăt, ilmədet a-s izna,
ere daɣ wa ădobănăn tamăḍt dd-tămmizzăyăt, ilmədet a-s izna ənta-dăɣ.»

Tangalt ta n-amărrəzăɣ d-Lazar wa n-talăqqe
(Mătti 19:1-12; Marqəs 10:1-12)

19 Inn’-asăn daɣ: «Kăla t-illa ăhaləs n-amărrəzăɣ s-hak ašăl ăsisahăɣ
ašăl dăɣ-isəlsa wi ăsmăɣmăɣnen, lănen ălqim, izha, ănnuflăy, ăyyiwăn.
20 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ins’ ăhaləs n-talăqqe s-isəm-net Lazar dat-emm
n-ehăn-net, əlsanăt tikussawen dăɣ-iffay arəssuḍ elăm-net.
21 A-wa has-ija əllăqqu, isadărhan ad-ăkš a-wa dd-ititrəkkin dăɣ-
imənsiwăn wi itătt amărrəzăɣ măšan, wăr t-ijărrəw; ăddeew-as a-wen
d-afḍărfăḍăr wa jănăt tikussawen făll-taɣəssa-net hundăɣ har dd-əqqălăn
iyyăḍan tallăɣăn-tănăt.
22 Har ašăl wa d-tămmut talăqqe, ăwwăyăn-tăt ănjălosăn s-Ibrahim dăɣ-
ălžănnăt, ămmut amărrəzăɣ ənta-dăɣ, iẓka.
23 Iha tisənsa ti n-žohănnăma-en-dăɣ ihannăy aɣăna a-s iḍkăl asăwaḍ-
net, ojj’ Ibrahim ill’-e Lazar edes-has.
24 Ad-iɣar Ibrahim, ijann’-as: ‹Y’ Abba Ibrahim, aḍən-ahi tăhanint,
šəmmišəl-dd săr-i Lazar i-ad-isəlmăɣ emm n-assəkăḍ-net dăɣ-aman,
isəsmăḍ iləs-in făl-a-s, ăsrăkăttăt-ahi efew wa heɣ.›
25 Inn’-as Ibrahim: ‹Alyaḍ-in, əktəw-dd a-s kăyy, tărzăɣăd hullan dăɣ-
tămudre-năk, a-s ija a-wen, Lazar, wăr-inhey a săl aɣăna, ămăra, ənta a
ăssismăḍăn, ănnuflăy, a-s ija a-wen kăyy, tiknənnəwid;
26 ḍarăt-a-wen daɣ, ill’-e eɣăy wărăn ila ider jere-năɣ dăr-wăn, wăr-
ăddoben wi n-ɣur-năɣ, ad-kăwăn-in-əkkən, wăr-ăddoben daɣ wi n-ɣur-
wăn, ad-hanăɣ-dd-əkkən kud-tărham-dăɣ.›
27 Inn’ ăhaləs ămăra: ‹Adiš abba, dalăɣ-kăy d-ad-šəmmišəlăd Lazar s-
ehăn n-abba-nin
28 făl-a-s, leɣ səmmos ăŋŋatăn i-ad-tăn-isəmmətăr, udaɣ ad-dd-əjjəšăn
edăgg-wa-dăɣ n-tissust.›
29 Inn’-as Ibrahim: ‹Wădden lan Mosa d-ănnăbităn-wi iyyăḍnen,
səjədnet-asăn.›
30 Inna i-Ibrahim: ‹Ăbo! Abba Ibrahim, afăl tăn-dd-iqqăl ere dd-inkarăn
jer-inəmmuttan, imməjrăd-asăn, ad-utabăn.›
31 Inn’-as Ibrahim: ‹Afăl wăr-ăsjădăn i-ănnăbi Mosa d-ănnăbităn
wi iyyăḍnen, wăr mad-utabăn kud-hasăn-ija ăwadəm dd-inkarăn jer-
inəmmuttan isălan-dăɣ.› »

17

Anməšri d-əssəbab-net
(Mătti 18:6-7, 21-22; Marqəs 9:42)

1 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Tanməšrayt, ad-tajj ɣas,
măšan, iməskay kăl-əssəbab-net.
2 Wa has-issəbăbăn, iššăm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta s-itəẓẓad
ălkăma dăɣ-err-net, itwəjăr-in dăɣ-ejărew wa səmmăn, uhən ad-umas
əssəbab n-tanməšrayt i-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-in.
3 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn: afăl kăy-iḍlăm ăŋŋa-k, ăɣtəl-t, kunta
ămmujrăẓ, ănš’-as.
4 Afăl hak-ija əssa uḍlemăn dăɣ-ašăl, ij’-ak-dd əssa uɣlawăn dăɣ-dăɣ-k
itattăr tenăšše, ănš’-as.»

Ălfăyda n-immun s-Măssinăɣ

5 Ǝnnăn inəmmušal i-Ɣisa: «Ălɣalim, siwəḍ immun-nănăɣ.»
6 Inn’-asăn Ălɣalim Ɣisa: «Afăl lam immun ogdăhăn d-temătăwt ta
tojărăt təmmətkit dăɣ-idommăn, ad-tudabem ad-tənnəm i-ahəkš-wa-dăɣ:
‹Ǝlbəy-dd iman-năk, săɣtəd-tăn dăɣ-ejănš›, ad-ăj a-wa has-tənnăm.
7 Ǝndek dăɣ-wăn wa s-afăl t-dd-odwa akli-net wa ăssixdăm dăɣ-ašəkrəš-
net, meɣ wa ăsḍăn arəzzej-net, ad-has-ănn: ‹Ǝyyăw mănsăw›,
8 wădden a has-mad-ănn: ‹Săŋŋ’-ahi-dd a əkšeɣ, təjəd isəlsa-năk wi
n-ălxidmăt, təkfəd-ahi amənsi har ăkšăɣ, ăswăɣ təzzar, təkšəd, təswəd
kăyy.›
9 Tordam a-s ăhaləs-en-dăɣ, ill’-e a mad-umay i-akli-en-dăɣ, ijăn a-wa
t-iwarăn?
10 Kăwăneḍ-dăɣ, e-d jăm a-wa s-hawăn-ătwănnă, ănnăt: ‹Năkkăneḍ,
jer-t-nəlla wăla wăr t-nəlla, eklan ɣas a nămoos, wăr nəja ɣas ar a-wa
hanăɣ-iwarăn.› »

Ăzozăy Ɣisa măraw meddən ijraw jəri

11 Ălwăqq wa d-ikka Ɣisa Yărussălam, ăllil zăbo wa ikkăn jer-teje ta
n-Sămari d-ta n-Galila.
12 Ijjăš-dd tadăbayt tiyyăt ɣas, əlkăḍăn-as-dd măraw meddən ijraw jəri,
əbdădăn-as dihen,
13 əḍkălăn imăslan-năsăn, ənnăn-as: «Ălɣalim Ɣisa! Aḍən-anăɣ
tăhanint.»
14 Inhăy-tăn, inn’-asăn: «Ăglăt, săknăt iman-năwăn i-kăl-tikutawen.»
Ǝglan hărwa a-s əzzăyăn iket-năsăn, šăddijăn.
15 Inhăy iyyăn dăɣ-săn a-s izzăy ɣas, iqqăl dăɣ-adăriš-net, iḍkăl emăsli-
net, ad-itiimǝl Măssinăɣ.
16 Osă-dd, irkăɣ dat-Ɣisa, ad-has-itumay, ăhaləs-en, i n-teje ta n-Sămari.
17 Innă Ɣisa: «Ajăn wădden măraw meddən a əzzăynen, ma jăn təẓẓa
wi iyyăḍnen?
18 Ɣas wăr tăn-dd-izjer făw ere dd-iqqalăn i-ad-aməl Măssinăɣ ar
amăjar-wa-dăɣ?»
19 Innă Ɣisa i-ăhaləs ḍarăt-a-wen: «Ǝbdəd, əgləw, iɣlăs-kăy immun-
năk.»

Išmal wi n-Təmmənəya n-Măssinăɣ
(Mătti 24:23-28, 36-41)

20 Ǝssəstănăn kăl-faris Ɣisa, ənnăn-as: «Ǝmme dd-mad-təzzubbət
Təmmənəya n-Măssinăɣ?» Inn’-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, wăr
mad-dd-tăj ass ilan mănhoy,
21 wăr mad-itwənn: ‹Ǝnta da›, wăla: ‹Ǝnta den›, făl-a-s ădduuttăt a-s,
Təmmənəya n-Măssinăɣ, təll’-e jere-wăn.»
22 Innă i-inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen: «Ǝlkamăn išilan dăɣ-mad-
səddărhənăm ahănay n-Ăgg-ăgg-adəm kud-dăɣ i-ašăl iyyăn ɣas, măšan,
wăr t-mad-tənhəyăm.
23 Afăl hawăn-ătwănna: ‹Ǝnta den›, meɣ: ‹Ǝnta da›, wăr təglem, wăr
təlkemăm i-a-wen
24 făl-a-s, Ăgg-ăgg-adəm, ass-net, ad-alăh d-essam-i s-e-d issăm dăɣ-
ašrut iyyăn n-išənnawăn, ad-isəmmələwləw ašrut wa iyyăḍăn.
25 Măšan, wăr mad-ăj a-wen ar s-ad-inhəy tersəmmawen, təkkuddəl-t
əzzurəyăt-ta-dăɣ təzzar,

26 făl-a-s, a-wa ijăn dăɣ-išilan wi n-ănnăbi Nox, a madăn-ăj daɣ dăɣ-
išilan-wi dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm.
27 Ăzzăman wa n-ănnăbi Nox, tayăwanăn ăddinăt, sassăn, tidubunăn,
sidubunăn har ašăl wa d-ijjăš Nox turăft n-aman ta măqqărăt s-has-innă
Măssinăɣ a tăt-ikən, oḍăn-dd făllа-săn aman wi n-ḍuf, əlhăsăn-tăn iket-
dăɣ-năsăn.
28 Šund a-wen-dăɣ daɣ a ijăn dăɣ-išilan wi n-Lut, tattăn ăddinăt, sassăn,
žanšen, satajăn, tidumun, təddayăn ihănan
29 har ašăl wa d-izjăr Lut aɣrəm wa n-Sodoma, iffăy-dd făllа-săn
Măssinăɣ ajənna n-efew d-əlkăbrit, ilhăs-tăn iket-dăɣ-năsăn.
30 Šund a-wen-dăɣ a madăn-ăj ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm.
31 Ašăl-en, wa iwarăn afălla n-ehăn, wăr dd-itəzəbbutet i-ad-iḍkəl ilalăn
has-hanen ider n-ehăn; wa ihan ašəkrəš-net daɣ, wăr-ităqqălet ehăn,
32 wăr hin-təttəwăm a-wa ijrăwăn hănne-s n-Lut.
33 Ere wa wărăn idgeẓ ar dăɣ-ajăraw n-iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
ad-ifut dăɣ-ălžănnăt, măšan, ăwadəm wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net, dăɣ-
ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, ad-iɣləs.
34 Ăssiilmădăɣ-kăwăn s-ehăḍ-wen-dăɣ, ad-ənsan əssin meddən făll-
asəftăɣ iyyăn, ămmăḍkăl iyyăn, itwəyy-dd wa iyyăḍăn,
35 ad-təẓẓadnăt sănatăt tiḍeḍen əttăɣam dăɣ-edăgg iyyăn, tămmăḍkăl
tiyyăt, tətwəyy-dd ta iyyăḍăt; [
36 ad-əhan əssin meddən ašəkrəš iyyăn, ămmăḍkăl iyyăn, itwəyy-dd
iyyăn.]»
37 Ǝssəstănăn inəṭṭulab Ɣisa, ənnăn-as: «Ălɣalim, əndek dihad-e-ăj a-
wen?» Inn’-asăn: «Dihad t-təlla tamăɣsoyt, ad-itajj ellay.»

18

Tangalt ta n-tănuḍăft d-ălqaḷḷi wa n-enăllăbăs

1 Ij’-asăn Ɣisa daɣ tangalt tiyyăt dăɣ-irha ad-tăn-isəlməd a-s lan s-ad-
təddalăn Măssinăɣ hărkuk, wăr dăɣ-s təkkəsăn ăṭṭăma.
2 Inn’-asăn: «Kăla t-illa aɣrəm ih’ ălqaḷḷi wărăn ăksuḍ Măssinăɣ, wăr-
issəfrăr daɣ dăgg-adəm.
3 Təll’-e daɣ dihen tănuḍăft t-dd-tiisət hak ašăl, təjann’-as: ‹Ǝkkəs-ahi
tekăriḍt dăɣ-ăwadəm wa hi-ohăɣăn.›
4 Ăhojă ălqaḷḷi wăr tăt-in-ijreh, har šik, innă dăɣ-iman-net ašăl iyyăn:
‹Kud-dăɣ wăr-ăksuḍăɣ Măssinăɣ, wăr-əssəfrărăɣ dăgg-adəm,
5 ad-əkkəsăɣ tekăriḍt i-tamăḍt-i-dăɣ hi-tăsɣăfăt i-ad-hi-tăkf ălɣafyăt.› »
6 Inn’-asăn Ălɣalim Ɣisa: «Săjdăt ɣas i-a-wa-dăɣ inna ălqaḷḷi-wa-dăɣ n-
enăllăbăs.
7 Ɣas tordam a-s Măssinăɣ wăr-e-ikkəs tekăriḍt i-wi ăsnăfrăn săr-s dd-
hallănen ehăḍ d-ašăl? Tordam a-s ad-hin-ăhaj făllа-săn?
8 Ăbo! Ălleɣeɣ-awăn a-s, ad-hasăn-ikkəs tekăriḍt šik măšan, tordam
făw s-ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm, ad-dd-agəẓ immun făll-ărori
n-ăkall?»

Tangalt ta ija Ɣisa făll-u-faris d-u-tiwse

9 Issăɣlăy Ɣisa ḍarăt-a-wen tangalt ăddinăt wi ordănen iman-năsăn
iqqud, a-s ija a-wen, əlkăhăn imidiwăn-năsăn, inn’-asăn:
10 «Kăla əkkăn əssin meddən ehăn n-ămudd wa măqqărăn i-ad-umadăn,
ăɣbədăn Măssinăɣ. Iyyăn u-faris, wa iyyăḍăn ănarmas n-tiwse.

11 Osăn-in ɣas, ibdăd wa n-u-faris, ad-itumad, ijanna dăɣ-iman-net:
‹Ăjoḍăyăɣ-ak Măssinăɣ făl-a-s, wăr-olehăɣ d-ăddinăt-wi iyyăḍnen n-
imăkrăḍăn d-iməzzəna, wăr-olehăɣ daɣ d-u-tiwse-wa-dăɣ,
12 tuẓamăɣ əssin išilan dăɣ-əssəboɣ, takkăsăɣ tămukăst n-a-wa jarrăwăɣ
iket-net.›
13 A-s ităjj a-wen u-tiwse ənta, ibdad dihen, təgdal-as tăkrakiḍt wăla ad-
iḍkəl asăwaḍ-net, ăsninăn iman-net, ijanna ənta: ‹Ya Măssinăɣ! Səsməḍ
făll-i, əkrəšăɣet data-k idəm năkk-i n-anăsbăkkaḍ.› »
14 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn a-s u-tiwse-wa-dăɣ, a-s iqqăl ehăn-net,
ijraw idəm wăr-ijrew u-faris dat-Măssinăɣ. Ere iḍkălăn iman-net, ad-irəs,
ere daɣ wa ăsrăsăn iman-net, ad-t-iḍkəl Măssinăɣ.»

Ija Ɣisa ălbăraka dăɣ-aratăn
(Mătti 19:13-15; Marqəs 10:13-16)

15 Ămmewăyăn-dd ḍarăt-a-wen imărkăsăn s-Ɣisa i-ad-dăɣ-săn ăj
ălbăraka, măšan, ənhăyăn inəṭṭulab-net a-wen ɣas, ăklăwlăwăn făll-
imărawăn-năsăn.
16 Iɣr’-en-dd Ɣisa s-iman-net, inn’-asăn: «Ăyyăt aratăn ad-hi-dd-əkkən,
wăr tăn-in-tăwweɣăm făll-i făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddinăt-wi
dăr-săn ănifăqqănen a-s tăt-ihakk.
17 Ăsidătteɣ-awăn a-s ere wărăn iqbel Təmmənəya n-Măssinăɣ s-
əmmək wa s-tăt-mad-iqbəl ara, wăr tăt-mad-ijjəš.»

Ăddunya meɣ ălaxărăt?
(Mătti 19:16-30; Marqəs 10:17-31)

18 Osă-dd ălfăqqi iyyăn n-kăl-Ălyăhud Ɣisa, inn’-as: «Ălɣalim wa olăɣăn,
ma s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-əkkusăɣ tămudre ta tăɣlălăt?»
19 Inn’-as Ɣisa: «Mafăl hi-ɣarrăd s-isəm: Wa olăɣăn? Wăr t-illa ere
olaɣăn săl Măssinăɣ.
20 Wădden təssanăd alămărăn-net: ‹Wăr jed əzzəna, wăr jed iman, wăr
tokerăd, wăr tăjjəyhăd s-bahu, səmɣăr ti-k d-ma-k.› »
21 Inn’-as ălfăqqi: «Ăɣdalăɣ i-a-wen-dăɣ iket-net hărwa ămoosăɣ ara.»
22 Isla Ɣisa i-măjrăd wa ija ɣas, inn’-as: «Hărăt iyyăn a hak-in-ăba:
tužžăr-in a-wa led iket-net, tuẓanăd-t i-tilăqqiwen i-ad-təjrəwăd ărrəzăɣ
dăɣ-ălžănnăt, dihen, əqqəl-dd, əlkəm-ahi.»
23 Isl’ ălfăqqi i-a-wen ɣas, ənxăsăn iman-net ed ila ehăre n-tikunen.
24 Inhăy-t Ɣisa ănxasăn iman-net ɣas, innă: «Unhh! Aẓwi ija i-ere
irzaɣăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ!
25 Ojăr tărăɣse ta ija i-amnəs ujəš s-tiṭṭ n-ănaẓmay uhən i-ere irzaɣăn
ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
26 Ǝnnăn-as ăddinăt-wi has-ăsijădnen a-s inna a-wen-dăɣ: «Adiš mi
madăn-iɣləs.»
27 Inn’-asăn: «A-wa wăr-ăsmăkkănăn dăgg-adəm, ăddoobăt-t
Măssinăɣ.»
28 Iggăd-dd Bəṭrus, inn’-as: «Năkkăneḍ-i-š oyyănen ihănan-nănăɣ
nəlkăm-ak, əndek isălan-nănăɣ, ma s-ilkam ad-t-nəjrəw?»
29 Inn’-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr t-illa dăɣ-wăn-i madăn-ăyy
ehăn-net meɣ hănne-s meɣ ayətma-s meɣ imărawăn-net meɣ məddana-s
dăɣ-təssəba n-Təmmənəya n-Măssinăɣ
30 s-wădden, ad-ijrəw a ănnuḍfăsăn făll-a-wen dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
ijrəw daɣ tămudre ta tăɣlălăt dăɣ-ăddunya ta dd-malăt.»

Ăsihe wa s-kăraḍ d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net (Mătti 20:17-19; Marqəs 10:32-34)

31 Ikkăs-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin s-takše,
inn'-asăn: «Ǝnhəywăt, năkkăneḍ-da hi-əkkănen Yărussălam i-ad-itbət a-
wa əktăbăn ănnăbităn dăɣ-isălan n-Ăgg-ăgg-adəm
32 făl-a-s, ad-t-əjən ayətma-s dăɣ-ifassăn n-inəẓẓulam,† əjən-t tekăškăšt,
səmmăḍrəyăn-t, sutəfən fălla-s,
33 əjən dăɣ-s tiwit, əjən iman-net măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt
tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.»
34 Ij'-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ măšan, wăr t-illa a dăɣ-s əjrahăn ed,
ăttunkăl-asăn ălmăɣna-net, wăr-əjrehăn a-wa dăɣ-hasăn-ăssewăl.

Emədderɣəl-wa ăzozăy Ɣisa (Mătti 20:29-34; Marqəs 10:46-52)

35 Ălwăqq wa d-hin-ohăẓăn taɣrəmt ta n-Žărriko, əkkăn-dd edes i-
emədderɣəl ăqqiimăn dăɣ-asălim n-zăbo, itattăr takute dăɣ-ăddinăt.
36 Islă i-tăkat ta ja tamətte ɣas, issəstăn d-a-wa ijăn.
37 Ǝnnăn-as ăddinăt: «Ɣisa wa n-Năṣirăt a okayăn.»
38 Ăsɣărăt, innă: «Ya Ɣisa wa n-Ăgg-Dawəd, aḍən-ahi tăhanint!»
39 Ăɣtălăn-t ăddinăt-wi ăzzarnen i-tamətte i-ad-hin-isusəm măšan,
ăsɣărăt s-afălla: «Ya Ăgg Dawəd, aḍən-ahi tăhanint!»
40 Ibdăd Ɣisa, omăr s-ad-săr-s dd-ăttălwăy. Os'-e-hi-dd emədderɣəl ɣas,
issəstăn-t, inn'-as:
41 «Ma s-tărhed ad-hak-t-ăjăɣ?» Inn'-as emədderɣəl: «Ălɣalim, aləsăɣet
ahănay.»
42 Inn'-as Ɣisa: «Ǝnhəy! Iɣlăs-kăy immun-năk.»
43 Inhăy ălwaqq-wen-dăɣ, ilkăm i-Ɣisa, ad-itiiməl Măssinăɣ, tiiməl daɣ
tamətte ta tənhăyăt a-wa ijăn Măssinăɣ făl tihusay n-ijităn-net.

19

Isălan n-Zakəyyu wa n-ajəzzəlu

1 Ijjăš Ɣisa aɣrəm wa n-Žărriko, ăllil-t.
2 A ənḍărrăn ăhaləs n-amărrəzăɣ n-ămănokal n-inarmasăn n-tiwse s-
isəm-net Zakəyyu da-dăɣ,
3 itattăr əmmək s-inhăy Ɣisa afăl okăy măšan, tənjăr-as-t tamətte ed, i
jəzzəlăn.
4 Ošăl, ăzzar i-tamətte, iwwăn ahəšk s-isəm-net sikamur i-ad-isənnəfləy
dăɣ-Ɣisa, afăl ikka dawa-s.
5 Iwwăḍ-dd Ɣisa dihen ɣas, iḍkăl asăwaḍ-net, inn'-as: «Zakəyyu!
Zubbət-dd šik, ašăl-i, ămijareɣ-ak.»
6 Ăzzubbăt-dd Zakəyyu šik, ăsmăjarăt Ɣisa dăɣ-tedăwit.
7 Ǝnhăyăn ăddinăt a-wen ɣas, ad-simtəktikăn, jannen: «A-wa, ăbă-has
ere ɣur-ăzzubbăt ar anăsbăkkaḍ-wa-dăɣ.»
8 Ibdăd Zakəyyu dat-Ălɣalim Ɣisa, inn'-as: «Ălɣalim, hakkăɣ tilăqqiwen
tăẓune n-ehăre-nin, kunta daɣ ill'-e ere s-kăla dăɣ-s ohăɣăɣ ehăre-net,
siɣulăɣ-as-t ija əkkoẓ inəḍfusăn.»

† **18:32 18:32** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

9 Innă Ɣisa ălwăqq-wen-dăɣ dăɣ-isălan n-Zakəyyu: «Ašăl-i-dăɣ, ehăn-
wa-dăɣ, ijjăš-t-dd əlɣəllas, ed ăhaləs-i-dăɣ, ənta-dăɣ ahăya n-ănnăbi
Ibrahim a ămoos
10 făl-a-s, Ăgg-ăgg-adəm, osă-dd, immaɣ i-ăddinăt-wi ăssujjălnen i-ad-
tăn-iɣləs.»

Tangalt ta n-isuf wi ităjj Măssinăɣ

11 Ǝnhăyăn ăddinăt Ɣisa d-inəṭṭulab-net han attayăn n-Yărussălam ɣas,
ăɣelăn ălwăqq wa d-fălla-săn dd-mad-təzzubbət Təmmənəya n-Măssinăɣ,
iwwăḍ-dd. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl issăɣlăy Ɣisa tangalt-ta-dăɣ i-wi has-
ăsijădnen,
12 inn'-asăn: «Kăla ikk' ăhaləs n-ăgg-ehăn ăkall ujəjăn i-ad-dăɣ-s dd-
ijrəw təmmənukəla, iqqəl-dd.
13 Ăssawăḍ tekle ɣas, iɣră-dd măraw dăɣ-inaxdimăn-net, hak iyyăn dăɣ-
săn, ikf'-e ablăɣ n-orăɣ təzzar, inn'-asăn: ‹Ăxdəmăt s-orăɣ-i-dăɣ iket-di
dd-taqqălăɣ.›
14 Măšan, făl mikḍaw-i-dăɣ dăr-s əjăn kăl-ăkall-net, oyyăn-t har iglă
təzzar, əssəlkămăn-as ălžămaɣăt ăšimašălăn s-ămănokal wa măqqărăn
ikka i-ad-has-ənnən: ‹Ăhaləs-di, wăr nărha ad-fălla-năɣ imnukəl.›
15 Hakd a-wen-dăɣ, ijrăw-dd təmmənukəla, iqqăl-dd ăkall-net; osă-dd
ɣas, iɣră-dd inaxdimăn-net winnin ikfa orăɣ i-ad-ilməd a-wa ărbăxăn dăɣ-
mamăla-năsăn.
16 Os'-e-hi-dd wa ăzzarăn, inn'-as: ‹Măssi-ɣ, ablăɣ-năk, ărbăxăɣ fălla-s
măraw iyyăḍ.›
17 Inn'-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn ha tafləst a tămoosăd;
šămad h'-iik tafləst dăɣ-a-wărăn ijət, ad-kăy-səmmənukəlăɣ făll-măraw
iɣărman n-ăkall-in.›
18 Osă-dd wa s-əssin ḍarăt-a-wen, innă: ‹Măssi-ɣ, ablăɣ-năk, ărbăxăɣ
fălla-s səmmos iyyăḍ.›
19 Innă daɣ i-wa: ‹Kăyy, ad-təmnukəlăd făll-səmmos iɣărman n-ăkall-
in.›
20 Osă-dd iyyăn daɣ, inn'-as: ‹Măssi-ɣ, ablăɣ-năk, ənta da; a təgled-dăɣ,
əkmasăɣ-t, itwar,
21 jeɣ-ak tuksəḍa-i-dăɣ măqqărăt ed əssanăɣ a-s emăṣṣehi a tămoosăd,
sikusăd-dd a wăr təssətwărăd, tiləyəd-dd ašəkrəš wăr tăddomed.›
22 Inn'-as măssi-s: ‹Kăyy wa-hi, erk ănaxdim a tămoosăd! A-wa-dăɣ dd-
izjărăn emm-năk a-s kăy-e-səḍləmăɣ; a-s təssanăd a-s năkk emăṣṣehi a
ămoosăɣ dd-isikusăn a wăr əssətwărăɣ, tiləyăɣ-dd ašəkrəš wăr-ăddomeɣ,
23 mafăl wăr jed aẓrəf-in dăɣ-bănk, dihen a-s t-dd-mad-ăqqəlăɣ,
ăttillăɣăɣ hărăt fălla-s.›
24 Innă ămănokal ḍarăt-a-wen i-ăddinăt-wi t-əllănen dihen: ‹Ahăɣăt
dăɣ-s ablăɣ wa iṭṭăf, təkfəm-t i-wa n-măraw.›
25 Ǝnnăn-as ăddinăt: ‹Ǝnta-š wădden ila măraw?› »
26 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn a-s ăwadəm wa ilăn hărăt, ad-has-
iwwaḍ măšan, wa wărăn ila hărăt, ad-dăɣ-s ămahăɣ wăla a-wa iṭṭăf.
27 ‹Ḍarăt-a-wen, išənja-nin winnin wăren irha ad-fălla-săn əmnukəlăɣ,
əlwəyăt-ahi-tăn-dd, tăɣrəsăm-asăn dat-i.› »

Ujəš n-Ɣisa i-Yărussălam
(Mătti 21:1-11; Marqəs 11:1-11; Exya 12:12-19)

28 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ăzzar-i-inəṭṭulab-net s-Yărussălam.
29 Ohăẓ-in tidbi ti n-Bătfaži d-Bitanya, edes i-taḍaɣt ta tăsijătăt ihəškan
wi n-əzzăytun; dihen-dăɣ ad-ăšmašăl əssin dăɣ-inəṭṭulab-net,

30 inn'-asăn: «Ăkkăt tadăbayt ta-n data-wăn, afăl tăt-təjjăšăm, ad-
təjrəwăm ăẓa ojayăn s-kăla wăr t-iney ăwadəm; arăt-t-dd, təlwəyăm-t-dd.
31 Ere kăwăn-issəstănăn d-a-wa făl t-tirəm, ănnăt-as: ‹Ila dăɣ-s ălɣalim
əššăɣəl.› »
32 Ǝglăn inəṭṭulab-wi ăšmašăl, ogăẓăn-in hărătăn s-əmmək-wa-dăɣ s-
hasăn-tăn-innă;
33 tiirən ăẓa a-s tăn-ăɣtălăn məssaw-s d-a-wa făl t-tirən.
34 Ǝnnăn-asăn inəṭṭulab wi n-əssin: «Ălɣalim a dăɣ-s ilan əššăɣəl.»
35 Ǝlwăyăn-dd aẓa i-Ɣisa, əstăjăn-as inkubba-năsăn, ăsnăyăn-as-t ɣas,
36 ad-fattăɣăn ăddinăt isəlsa-năsăn făll-zăbo wa mad-ilal iket-net.
37 Issəntă-dd Ɣisa atrur n-taḍaɣt ta n-əzzăytun ɣas, təddəwăt tamətte
ta n-inəṭṭulab-net iket-net, siiɣləlit, tiiməl Măssinăɣ s-afălla dăɣ-təssəba
n-ijităn wi ăssuksăḍnen tənhăy.
38 Tiiməl Măssinăɣ, janna:
«Ozana!
Ija Măssinăɣ ălbăraka dăɣ-ămănokal
wa dd-osăn dăɣ-isəm n-Emăli, ălxer ija,
imăl-t ălxurmăt dăɣ-išənnawăn iket-năsăn.»
39 Ǝggădăn-dd kăl-faris hanen tamətte, ənnăn i-Ɣisa: «Ălɣalim,
səssusəm inəṭṭulab-năk.»
40 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn a-s afăl ăssosămăn, ad-săqqărətnăt
tihun.»

Tisnant ta təlkamăt dăɣ-Yărussălam

41 Ohăẓ-in Ɣisa Yărussălam, inhăy-tăt ɣas, ad-ihall fălla-s,
42 ijanna: «Yărussălam! Ǝnnăr tăddobed ad-təlmədăd ašăl-i-
dăɣ, əmmək wa s-tăddobed ad-təjrəwăd ălɣafyăt n-iman-năm măšan,
ăttunkăl-am a-wen, wăr t-hənnəynăt tiṭṭawen-năm.
43 Ădduuttăt a-s, əlkamăn dăɣ-m išilan sămuumnen dăɣ-mad-kăm-
ăɣləyɣələyăn išənja-năm, ăẓbəbăn-kăm s-išrutăn iket-dăɣ-năsăn,
44 ăttăɣtăɣăn-kăm, kămm d-aratăn-năm, wăr mad-dăɣ-m-dd-əyyən wăla
ablăɣ iwarăn amidi-net făl-a-s, tunjăyăd s-ašăl wa săr-m dd-ăšbašăjăɣ.»

Ikkăs Ɣisa kăl-mamăla dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 21:12-17; Marqəs 11:15-19; Exya 2:13-22)

45 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ad-dăɣ-s isattăɣ
ăttužžar,
46 ijann'-asăn: «Ajăn wădden iktab a-s inna Măssinăɣ:
‹Ehăn-in, ad-umas ehăn n-tittar›,
măšan, kăwăneḍ jăm-t tajnut n-imăkrăḍăn.»
47 Isaɣra ḍarăt a-wen-dăɣ hak ašăl dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn.
Ǝnkărăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-
imizărăn n-kăl-Ălyăhud, ad-tattărăn əmmək s-jăn iman-net
48 măšan, ăbă-hasăn tamənteIt făl jăn a-wen ed, tăsijăd-as tamətte iket-
net, ijraẓ-as daɣ a-wa ijănna.

20

A-wa innă Ɣisa i-kăl-tikutawen
(Mătti 21:23-27; Marqəs 11:27-33)

1 Ašăl iyyăn, isaɣra Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ixaṭṭăb i-
ăddinăt isălan n-Ălənžil a-s t-dd-osăn kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-inušămăn n-Iṣrayil,

2 ənnăn-as: «Lăɣăt-anăɣ, mi kay-ikfăn turhajăt n-amišəl n-tikunen-ti-
dăɣ, meɣ daɣ mi kăy-ikfăn tărna-ta-dăɣ s-tăjjăd a-wa tăjjăd?»
3 Inn'-asăn: «Ad-hawăn-ăjăɣ năkk-dăɣ asəstan iyyăn, ămăra, lăɣătăt-
ahi:
4 Mi dd-ăšmašălăn Exya wa n-Enəsselmăɣ i-ad-isəlmăɣ ăddinăt dăɣ-
aman? Ak Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn meɣ dăgg-adəm ɣas?»
5 Ănmăkkăsăn s-takše, ad-jannen: «Afăl has-nənna: ‹Măssinăɣ a t-dd-
ăšmašălăn›, ad-hanăɣ-ănn: ‹Adiš, mafăl wăr tomenăm s-a-wa hawăn-
inna.›
6 Afăl has-nənna dăgg-adəm ɣas a t-dd-ăšmašălnen, ad-hanăɣ-tăkf
tamətte iket-net sămmăjori n-tihun ed təkkas iket-net ăššăk a-s Exya
ănnăbi n-Măssinăɣ a ămoos.»
7 Ǝqqălăn-dd, ənnăn-as wăr əssenăn ere t-dd-ăšmašălăn.
8 Inn'-asăn Ɣisa: «Adiš năkk-dăɣ, wăr hawăn-e-ăllăɣeɣ ere wa hi-ikfăn
tărna ta s-tăjjăɣ a-wa tăjjăɣ.»

Tangalt ta n-meddən wi fărnen ašəkrəš
(Mătti 21:33-44; Marqəs 12:1-11)

9 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen tangalt dăɣ-hasăn-innă: «Kăla
ăddomăt ăhaləs iyyăn ašəkrəš n-lăɣnăb, ifăr-t i-inəsduma iyyăḍ təzzar,
ikk' ăkall iyyăn dăɣ-hin-ăhoja.
10 Tăwwăḍ-dd tăqqăn n-amili n-ašəkrəš ɣas, ăšmašăl-dd săr-săn
ănaxdim i-ad-has-dd-awəy ɣur-săn folăt-net dăɣ-a-wa dd-orăw ašəkrəš.
Osă-dd inəsduma wi fărnen ašəkrəš, əḍnăyăn-t tiwit təzzar, əssəglăn-t
korăyrăy.
11 Olăs-dd săr-săn ašəmmišəl n-ănaxdim iyyăn daɣ, jăn dăɣ-s ənta-dăɣ
tiwit, ăsmăḍrăyăn-t, əssəglăn-t korăyrăy.
12 Ăšmašăl-dd săr-săn daɣ wa s-kăraḍ, ənta, ăsbayăsăn-t təzzar, əntăjăn-
t-in korăyrăy.
13 Innă măssi-s n-ašəkrəš ḍarăt-a-wen: ‹Ǝndek ăddăbara ămăra? Wăr
hin-ăqqima ɣas ar ad-săr-săn šəmmišəlăɣ rure-ɣ wa əkneɣ tărha, ənta ya,
ănihăjja s-ad-t-səmɣărăn.›
14 Ǝnhăyăn inaxdimăn rure-s n-măssi-s n-ašəkrəš imal-dd ɣas,
ănmănnăn jer-iman-năsăn: ‹Ǝnhəywăt-ak, amăkkasu-net, nărməset-t,
năjet iman-net, dihen ad-tumas tăkasit ti-nănăɣ›.
15 Ărmăsăn-t, əzjărăn dăr-s ašəkrəš, ănɣăn-t kərəf.» Inn'-asăn Ɣisa:
«Ma tordam, wi-dăɣ inaxdimăn, ma hasăn-mad-ăj măssi-s n-ašəkrəš?
16 Ǝḍmanăɣ-awăn a-s ămăra, ad-tăn-dd-ass ənta iman-net, ilhəs-tăn iket-
dăɣ-năsăn, aləs tefert n-ašəkrəš-net i-iyyăḍ.» Ǝslăn, ăddinăt i-a-wen ɣas,
ənnăn: «Assəkăḍ ăkall!»
17 Issăɣlăy-tăn-dd akăyad-net, inn'-asăn: «Adiš mafăl ătiwănna dăɣ-
əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
‹Tăhunt ta hin-jărăn ălbănnatăn s-ənnăn wăr tənfa hărăt,
ənta a-s a-s təšrăy tanfust,
tămoos tăhunt ta n-aɣmăr tufăt, hakkăt ăṣṣahăt ehăn;
18 tăhunt-ta-hi, ere fălla-s oḍăn,
ad-ărrăẓrăẓ; ere făll-toḍa daɣ, ad-ilkəẓ.› »
19 Inn'-asăn Ɣisa a-wen ɣas, əttărăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-imănokalăn
n-kăl-tikutawen əmmək s-t-ăstărmăsăn ălwăqq-wen-dăɣ ed, əssanăn a-
s əntăneḍ-en-dăɣ, a ăssiiɣlăy tangalt-ta-dăɣ măšan, wăr jen a-wen ed,
ăksuḍăn tamətte.

Isălan n-tiwse i-ămănokal Qăyșăr
(Mătti 21:45-46; 22:15-22; Marqəs 12:12-17)

20 Jăn-as ḍarăt-a-wen ənniyăt dăɣ-ijəj, ăšmašălăn-dd săr-s inaramăn
janen iman-năsăn ălmăt ăddinăt oɣadnen i-ad-t-səwwənnən a-wărăn
itətwənn, əjən-t dăɣ-ifassăn n-gəfăr d-əlxəkum-net.
21 Osăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim, nəssan a-s a-wa jănned d-a-wa săɣred
iket-net, oɣad; wăr tăẓmăẓlăyăd ăddinăt ed tabarăt ta n-Măssinăɣ ɣas a
saɣred.
22 Ămăra, năssistăn-kăy: ak iwar-anăɣ ad-nəẓəl tiwse i-Qăyșăr wa n-
ămănokal măqqărăn meɣ?»
23 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net amsud wa t-illăn ḍarăt asəstan wa has-jăn,
inn'-asăn
24 «Săkənăt-ahi-dd ărriyal, tăllăɣem-ahi ere wa ilăn ăṭṭășwer d-isəm wa
t-iwărăn?» Ǝnnăn-as: «I n-ămănokal Qăyșăr.»
25 Inn'-asăn: «Adiš, suɣəlăt i-Qăyșăr a-wa fălla-wăn ila, təkfəm daɣ
Măssinăɣ a-wa fălla-wăn ila.»
26 Indăr-asăn făw a t-səwwənnən erk măjrăd dat-tamətte, əqqălăn-dd
ɣas tof'-en tăkunt n-ălwižab wa hasăn-ija, ăssosămăn.

Isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan
(Mătti 22:23-33; Marqəs 12:18-27)

27 Os'-e-hi-dd ḍarăt-a-wen hărăt dăɣ-kăl-taggayt ta n-kăl-sadus-i
jănnănen a-s wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan, afăl ăba ăwadəm,
əmdăn isălan-net.
28 Ǝssəstănăn-t, ənnăn-as: «Ălɣalim, inn'-anăɣ ănnăbi Mosa: ‹Afăl
ădobăn ăhaləs, ăba-t wăr oher ara d-hănne-s, idubənet-tăt ăŋŋa-s i-ad-
ikrəš əzzurəyăt i-ăŋŋa-s wa ăba i-ad-wăr hin-itiləm isəm n-wa ăba făll-
ărori n-ăkall.›
29 Ămăra, əkkəs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf: Kăla t-əllăn əssa ăŋŋatăn,
ădobăn dăɣ-săn wa n-amăqqar măšan, ăba-t wăr-ikreš ara,
30 išrăy-t wa s-əssin s-adubən n-hănne-s,
31 ilkăm-as daɣ wa s-kăraḍ măšan, wăr tăn-iha i dăr-s oharăn ara;
ădobănăn-tăt əssa-essăn, ăba-tăn daɣ iket-năsăn, wăr t-illa i dăr-s oharăn
ara.
32 Ăba daɣ ḍara-săn tamăḍt.
33 Năssiistăn-kăy: ašăl wa n-tanăkra jer-inəmmuttan, əndek dăɣ-săn wa
s-e-tumas hănne-s ed, ənhayăn-tăt adubən əssa-essăn?»
34 Inn'-asăn Ɣisa: «Dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, tidubunăn meddən,
tidubunnăt tiḍeḍen
35 măšan, ăddinăt wi ikfa Măssinăɣ turhajăt n-ad-dd-ənkărăn jer-
inəmmuttan i-ad-əjjəšăn ălžănnăt, jer-wi n-meddən wăla tiḍeḍen, ad-ăbas
ămiɣatărăn s-adubən,
36 ed ăbas dăɣ-săn təlkam tamăttant, ad-alăhăn d-ănjălosăn, umasăn
aratăn n-Măssinăɣ ed, ənkărăn-dd jer-inəmmuttan.
37 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan, issətbăt-tăn
ănnăbi Mosa ed, ašăl wa t-iɣră Emăli dăɣ-tabsăɣt ta tăhjăljălăt wăr răqq,
iɣr'-e Mosa s-isəm: Măssinăɣ n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.
38 A-wen, ălmăɣna-net a-s, ăddinăt-win-dăɣ, han ălžănnăt, tiimələn
Măssinăɣ; ənnăr wăr əddərăn wăr təjjən a-wen. Măssinăɣ, wădden
inəmmuttan a-s ămoos Măssinăɣ, ămoos-t i-wi əddărnen ed data-s,
əddarăn iket-dăɣ-năsăn.»

39 Imməjrăd hărăt dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt ḍarăt-a-wen i-Ɣisa, ənnăn-
as: «Ălɣalim, edăwănne-năk, ikna.»
40 Ăbas t-illa ḍarăt-a-wen ere ihălăn asəstan-net.

Mi s-ămoos Ɣisa, rure-s?
(Mătti 22:41-46; Marqəs 12:35-37)

41 Issəstăn-tăn Ɣisa ḍarăt-a-wen, inn'-asăn: «Ma isawănnen ăddinăt a-s
Ălmasex, rure-s n-Dawəd?
42 Ajăn wădden Dawəd iman-net inna fălla-s dăɣ-əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur:
‹Inna Emăli i-Emăli-nin,
ɣayəm daw-aɣil-in,
43 hundăɣ hăr ăjăɣ išənja-năk daw-iḍarăn-năk.›
44 Ɣas kunta Dawəd iman-net iɣarr Ălmasex s-isəm ‹Emăli›, əndek
əmmək wa s-ăddobăt ad-umas rure-s?»

Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-təlmənufăɣa
(Mătti 23:1-36; Marqəs 12:38-40; Luqa 11:37-54)

45 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net dat-tamətte ta has-tăsijădăt:
46 «Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ijraẓ-asăn ad-tikələn
timukal dăɣ-isəlsa ăhobătnen, ijraẓ-asăn ad-hasăn-tajjăn ăddinăt isofan
dăɣ-tišarriten, ărhan tisăqqima ti ănnuflăynen dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-
kăl-Ălyăhud d-atwəsəmɣar dăɣ-imjora,
47 saknen a-s hărkuk tumadăn, a-s ija a-wen, tihăɣăn a-wa ihăn ifassăn
n-tinuḍăfen, ilkam dăɣ-săn ăššăreɣa səmmăn.»

21

Isălan n-tănuḍăft ta tojărăt imărrəzăɣăn ihuk
(Marqəs 12:41-44)

1 Iḍkăl Ɣisa ḍarăt-a-wen asăwaḍ-net, inhăy kăl-ehăre tajjăn aẓrəf
wa təkkatăn dăɣ-əssəndoqq wa n-tikutawen ihăn ehăn n-ămudd wa
măqqărăn,
2 inhăy daɣ tănuḍăft tiyyăt lăqqəwăt har dd-tosa, tăstărăkkăt dăɣ-
əssəndoqq sănatăt tămmaten əbḍanen.
3 Inhăy Ɣisa a-wen ɣas, inna: «Tidət-dăɣ a-s tănuḍăft-ta-dăɣ n-talăqqe,
tojăr ăddinăt iket-năsăn ihuk,
4 făl-a-s iket-năsăn, a-wa s-ăssakăyăn s-wăr-ămɣatărăn a əkfăn, a-s ija
a-wen ənta, dăɣ-əllăqqu-net, a-wa təṭṭăf i-tămudre-net iket-net, a təkfa.»

Terăẓẓe ta təlkămăt dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 24:1-2; Marqəs 13:1-2)

5 Islă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăddinăt iyyăḍ dăɣ-tamətte, tiimələn tihusay-ti
ija ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tiimələn daɣ a-wa t-ihăn d-tihun ti s-idăy
d-a-wa s-idlăj măšan, inn'-asăn:
6 «A-wa-dăɣ hannăyăm ăhusken, əlkamăn išilan dăɣ-wăr mad-dd-
tăqqayəm tăhunt tiyyăt ɣas warăt tamidit-net, ad-ăttăɣtăɣ iket-dăɣ-net.»

Išmal n-tăməddawt n-ăddunya
(Mătti 24:3-28; Marqəs 13:3-23)

7 Ǝssəstănăn-t, ənnăn-as: «Ălɣalim, əmme d-mad-ăj a-wen? Ǝkkəs-anăɣ
dăɣ-taɣdărt n-išmal wi-s-e-nəlməd a-s sămdo, osă-dd.»
8 Inn'-asăn Ɣisa: «He kăwăneḍ, wăr kăwăn-išăšket ăwadəm ed, ad-
dd-asən ăddinăt ăjjootnen s-isəm-in, ănn hak iyyăn dăɣ-săn: ‹Năkk a-s
Ălmasex!› meɣ ănn: ‹Tăqqăn, tăwwăḍ!› wăr tošelăm ḍara-săn.

9 Afăl təslăm i-isălan n-imjărăn d-tanăkra n-timəttawen, wăr-ităggădet
ənniyăt-năwăn; a-wen a ilan s-ad-ăj təzzar išrəy-t-dd sămdo n-hărăt iket-
net.»
10 Inn'-asăn daɣ ḍarăt-a-wen: «Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs
əddəwəl amidi-net,
11 ad-iškəḍkəḍ ăkall dăɣ-idăggan ăjjootnen, ăj laẓ d-turhənnawen
ăjjootnen, əzjărăn-dd hărătăn d-ijităn ăssuksăḍnen išənnawăn
12 măšan, dat-ad-ăj a-wen-dăɣ, ad-tăttărmăsăm, tətwăɣəzzəbem,
tăttălwăyăm s-ăššăreɣa dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, təjjəšăm
tikărmuten, sərrəwrəwăn-awăn ăddinăt s-imănokalăn d-gəfărăn dăɣ-
təssəba n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn,
13 ad-hawăn-umas a-wen əssəbab făl tămoosăm tijuhawen-in.
14 Wăr tăšăwwašnet ulhawăn-năwăn dăɣ-isălan n-a-wa mad-tənnəm
15 făl-a-s, ad-kăwăn-ăkfăɣ ăllifaẓ d-sărho dăɣ-măjrăd s-wăr t-illa ašănjo-
năwăn ăddoben tebădde data-wăn, wăla asəbbəggu-năwăn.
16 Ad-kăwăn-səttărməsăn imărawăn-năwăn, d-ayətma-wăn, d-
išăqqaɣăn-năwăn, d-imidiwăn-năwăn, səssănɣən kərəf iyyăḍ dăɣ-wăn,
17 ad-dăr-wăn akəḍăn ăddinăt iket-năsăn dăɣ-təssəba n-isəm-in wa
kăwăn-iwarăn
18 măšan, wăr hin-e-iba wăla emẓăd n-eɣăf-năwăn iyyăn ɣas.
19 Ere wa ăkoyădăn dăɣ-alkum-hahi dăɣ-immun-net har ašăl wa d-imda
a-wen-dăɣ iket-net, ad-iɣləs.»

Erk ăzzămanăn wi dd-malənen

20 «Afăl tənhăyăm Yărussălam a-s tăt-dd-ăɣlăyɣălăyăn əlɣəskărăn,
əlmədăt a-s əlhəllak-net, ohăẓ-dd.
21 Dihen, wi əzzăɣnen teje ta n-Ălyăhudəyăt, jawăḍnet dăɣ-azzal s-
ašrut wa n-iḍaɣăn; wi əzzăɣnen aɣrəm wa n-Yărussălam, əzjărnet-t; wi
əzzăɣnen ăroj-net, wăr dd-tăjjăšnet aɣrəm
22 făl-a-s, išilan-en, išilan n-ukəs n-eɣa dăɣ-mad-ăj a-wa ənnăn
əlkəttabăn n-Măssinăɣ iket-net.
23 Timəskay tiḍeḍen-ti irmăs a-wen-dăɣ lanăt ənniyăt meɣ siḍuḍnăt,
făl-a-s, ad-tăj tiẓẓurt măqqoorăt făll-ăkall, iḍəw aḍkăr n-Măssinăɣ făll-
tamətte-ta-dăɣ.
24 Aɣil-net iyyăn, ad-t-tăkš tăkoba, aɣil wa iyyăḍăn, ad-ăkkălăt dăɣ-
ikallăn wi iyyăḍnen, ad-əddəšnăt tiwsaten wăren ămoos ti n-Ălyăhud,
Yărussălam hundăɣ har akəy ăzzăman-năsnăt.»

Tăməddawt n-ăddunya
(Mătti 24:29-31; Marqəs 13:24-27)

25 «Ad-ăj hărăt dăɣ-tăfukt d-ewăr d-etran, əjənăt tirəmmaɣ dăɣ-tiwsaten
ti wărnen ărori n-ăkall dăɣ-təssəba n-emăsli-i-dăɣ ăssuksăḍăn he-ikkəs
ejărew wa səmmăn d-tinăzzămăren-net.
26 Ăddinăt iyyăḍ, ad-tăn-tănɣ tarəmmeɣt n-a-wa hannăyăn itajj făll-ăkall
ed, wăla iməṣṣuha wi hănen išənnawăn, ad-ənhəynəhəyăn.
27 Ălwăqq-wen-dăɣ, ad-e-ənhəyăn ăddinăt Ăgg-ăgg-adəm imal-dd, inay
tijărăken, təlkam-as tărna-net d-ălxurmăt-net.
28 Afăl əssəntăn hărătăn-win-dăɣ iji, əbdədăt, təḍkəlăm iɣăfawăn-
năwăn făl-a-s, əlɣəllas-năwăn, ohăẓ-dd.»

Ɣaymăt tokayăm
(Mătti 24:32-35; Marqəs 13:28-31)

29 Issăɣlăy-tăn Ɣisa ḍarăt-a-wen tangalt tiyyăt, inn’-asăn: «Səjrăhăt
dăɣ-ašar d-ihəškan wi iyyăḍnen;
30 wădden e-d, tăn-tənhăyăm a-s dd-ənšărăn, ad-təlmədăm d-iman-
năwăn a-s os’-iwăn akăsa.
31 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl tənhăyăm hărătăn-win-dăɣ s-hawăn-
enneɣ har əqqălăn iji, adiš əlmədăt a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.
32 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr-e takəy əzzurəyăt-ta-dăɣ wăr jen hărătăn-
win-dăɣ s-hawăn-ənneɣ iket-dăɣ-năsăn.
33 Ojăr tărăɣse ija ad-ib’-išənnawăn d-ăkall uhən ad-iba tənna-nin.
34 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, wăr ẓăẓayet tesăse n-asməd d-əlxəmăr
d-inəzjam n-ăddunya ulhawăn-năwăn, wăr toyyem ašăl-en-dăɣ oḍa-dd
făllа-wăn
35 šund tătart făl-a-s ašăl-en, ad-dd-iḍəw făll-ăddinăt wi wărnen ărori
n-ăkall iket-dăɣ-năsăn.
36 Ɣas, ɣaymăt jam ənniyăt, tăɣbadăm Măssinăɣ s-ălwăqq iket-net i-ad-
tăɣləsăm dăɣ-a-wa dd-imalăn, tudabem daɣ tebădde dat-Ăgg-ăgg-adəm.»
37 Itajj Ɣisa ašăl iket-net isaɣra dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn măšan,
e-d t-ija ehăḍ, ad-adəw taḍaɣt ta n-əzzăytun;
38 e-d ăffăw, ad-dd-tənšəy tamətte iket-net ehăn n-ămudd wa măqqărăn
i-ad-has-səjəd.

22

Anu n-taɣdărt wa iɣăš Yăhudəs
(Mătti 26:1-5, 14-16; Marqəs 14:1-2, 10-11; Exya 11:45-53)

1 Ohăẓ-dd ămudd wa n-Faṣka-i dăɣ-tattăn ăddinăt tijəlwen ti wăr tăskăf
tăẓẓa ɣas,
2 əggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ad-
tattărăn əmmək s-əjăn iman n-Ɣisa măšan, təgdăl-asăn-t tuksəḍa ta jăn
i-tamətte.
3 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-ijjăš Iblis Yăhudəs Isxaryut, iyyăn dăɣ-inəṭṭulab n-
Ɣisa wi n-măraw d-əssin,
4 iglă, imməjrăd d-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imănokalăn n-
ălgomităn, ănmăknăn dăr-s i-ad-hasăn-isăɣdăr Ɣisa.
5 Ăsdăwăt-tăn a-wa hasăn-inna, əjjăšăn-as ărkăwăl n-ad-t-əkfən aẓrəf,
6 irḍ’-asăn, ad-itammăɣ i-ăssaɣăt ănnuflăyăn d-wăr t-təlla tamətte edes
i-Ɣisa i-ad-hasăn-t-isəttărməs.

Isəmməjna i-ămudd wa n-Faṣka

7 Osă-dd ašăl wa dăɣ-tattăn ăddinăt tijəlwen-ti wăr ha tăẓẓa d-ɣarrăsnăt
taɣsiwen ti n-Faṣka,
8 ăšmašăl Ɣisa Bəṭrus d-Exya, inn’-asăn: «Ăglăt, səmməjnum-anăɣ
imənsiwăn wi n-ămudd wa n-Faṣka.»
9 Ǝnnăn-as: «Ǝndek diha d-tărhed ad-tăn-nəsəmmujnət?»
10 Inn’-asăn: «Diha-dăɣ d-e-təjjəšăm aɣrəm ad-dăr-wăn-e-immuqqəs
ăhaləs dd-iktarăn, əlkəmăt-as s-ehăn wa mad-ijjəš,
11 tənnəm i-măssi-s n-ehăn-en: ‹Inn’-ak ălɣalim, səkən-anăɣ edăgg dăɣ-
ehăn-năk wa-dăɣ mad-səssikəyăɣ ămudd wa n-Faṣka năkk d-inəṭṭulab-in.›
12 Ad-kăwăn-isəkən ehăn n-soro dăɣ-ămmujnen isəftaɣ, dihen-dăɣ ad-
mad-nəsəssikəy ămudd.
13 Ǝglăn, ənhăyăn hărătăn s-əmmək-wa-dăɣ s-hasăn-tăn-inna Ɣisa, ad-
siməjnun imənsiwăn wi n-Faṣka.»

Ămudd wa n-Faṣka
(Mătti 26:20-30; Marqəs 14:22-26; 1 Kur. 11:23-25)

14 Ămmujnăt-dd hărăt iket-net, əskărăn-dd imənsiwăn ɣas, ănɣăyma
Ɣisa d-inəmmušal dăɣ-edăgg wa n-imənsiwăn,
15 inn'-asăn: «Ăsdărhănăɣ hullan ad-dăr-wăn ahărăɣ Faṣka-ta-dăɣ
hărwa wăr-ăqquzzăbeɣ
16 făl-a-s, ădduuttăt a-s ăbas ilkam, ad-dăr-wăn tăt-oharăɣ hundăɣ har
ašăl wa d-mad-ăttălmăd ălmăɣna-net dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ.»
17 Iḍkăl-dd Ɣisa kara han aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen, ăjoḍăy i-
Măssinăɣ təzzar, ikf'-en i-inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Năɣəbbətăt a-wa jer-
iman-năwăn
18 făl-a-s, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s wăr-ilkem ɣur-ašăl-i-dăɣ ad-əsweɣ
a dd-ijmaḍăn lăɣnăb, hundăɣ har ašăl-wa dd-mad-tass Təmmənəya n-
Măssinăɣ.»

Asəbdad n-amənsi wa n-tasăktot šăddijăn

19 Iḍkăl Ɣisa ḍarăt-a-wen tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ, irẓ'-et təzzar, ăẓun-
asăn-tăt, inn'-asăn: «A-wa taɣəssa-nin ta mad-ăkfăɣ dăɣ-idăggan-năwăn,
tuẓanăt tajəlla jer-iman-năwăn kăwăneḍ-dăɣ i-ad-hi-dd-kittəwăm.»
20 Ǝssəmdăn tetăte ɣas, iḍkăl kara han aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen,
inn'-asăn: «A-wa ihăn kara-i-dăɣ a-s ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn ijăn
s-ašni-nin wa madăn-inɣəl dăɣ-ăddimmăt-năwăn
21 măšan, ənhəywăt-ak ămaɣdar-in, ənta-da-dăɣ dăr-i oharăn.
22 Ăsidătteɣ-awăn a-s Ăgg-ăgg-adəm, ătiwatăs ad-t-iba măšan,
amăskoy ăwadəm wa t-madăn-isəssăɣdăr!»
23 Ad-tinməsəstinăn ya inəṭṭulab jer-iman-năsăn i-ad-əlmədăn ere wa
ihălăn ad-ăj tăkunt-ten-dăɣ.

Mijraw wa n-tidət

24 Tənkăr dăɣ-săn tamădašt tăṣṣoohet ălwăqq-wen-dăɣ i-ad-əlmədăn
ere wa dăɣ-săn ojărăn.
25 Inn'-asăn Ɣisa: «Imănokalăn ăsiikălen əddəwəlăn-wi făll-ăxkamăn
măšan, hakd a-wen-dăɣ, ărhan ad-hasăn-itawănna dăgg-ălxer
26 măšan, kăwăweḍ, wăr jem a-wen: Wa ojărăn dăɣ-wăn, umaset šund
wa ənḍărrăn, wa n-ămizăr, umaset ănaxdim n-wi iyyăḍnen.
27 Ăssistănăɣ-kăwăn: əndek ere wa ăniihăjjăn d-semɣar jer-ere wa
ăqqiimăn itatt d-ere wa has-ixdamăn? Wădden wa ăqqiimăn itatt a
ăniihăjjăn d-semɣar. Ăywa! Năkk a-s kăwăn-dd-oseɣ, əjeɣ iman-in jere-
wăn dăɣ-edăgg n-ănaxdim.
28 Kăwăneḍ-i-dăɣ ɣas, ad-dd-ăqqimănen təlkamăm-ahi ḍarăt aɣăna wa
ənhăyăɣ,
29 a-wen-dăɣ a făl, tajjăɣ Təmmənəya ta n-Abba-nin jer-ifassăn-năwăn
s-əmmək wa s-tăt-ija jer-wi-nin,
30 i-ad-dăr-wăn ahărăɣ išəkša d-isəswa dăɣ-Təmmənəya-nin,
tăqqaymən făll-tisăqqima n-təmmənukəla i-ad-təšrăɣăm tiwsaten ti
n-mărawăt d-sănatăt n-Iṣrayil.»

Ăloläy Ɣisa dăɣ-isălan n-akuddəl wa t-mad-ăj Bəṭrus
(Mătti 26:31-35; Marqəs 14:27-31; Exya 13:36-38)

31 Innă Ălɣalim Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Simyon, Simyon, ittăr iblis turhajăt
n-ad-kăwăn-iskənsəkət šund ălkăma
32 măšan, dăläɣ-ak Măssinăɣ i-ad-wăr-ăba immun-năk săr-i; afăl hi-dd-
tăqqălăd, səbdəd ayətma-k dăɣ-ăddin.»

33 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, năkk, ăsidăwăɣ i-ad-dăr-k
idawăɣ s-takărmut hakd-dăɣ s-tamăttant.»
34 Inn’-as Ɣisa: «Bəṭrus, ăssiilmădăɣ-kăy a-s, a-s mad-iwət ekăz ăɣora
ašăl-i-dăɣ, tăkkuddălăd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.»

Isəmməterăn-wi ija Ɣisa i-inəṭṭulab-net

35 Inn’-asăn Ɣisa iket-năsăn ḍarăt-a-wen: «Ălwăqq wa d-kăwăn-
ăšmašălăɣ s-tizarăt wăr tăwweyăm aẓrəf wăla šăkkoš, wăla tifădelen,
ajăn ăba-hin hărăt făll a-wăn.» Ǝnnăn-as: «Wăla a ənḍărrăn.»
36 Ɣas, inn’-asăn: «Ămăra, ere ilăn aẓrəf, iḍkəlet-t, ere ilăn šăkkoš,
išləjet-t, ere dăɣ-wăn wărăn ila tăkoba, ižănšet-in anăkăbba-net i-ad-tăt-
ikrəš
37 ed, ălleɣeɣ-awăn a-s a-wa ătwănnăn făll-i dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s
inna:
‹Ăḍin dăɣ-inaḍlimăn›,
ad-ăj.»
38 Ǝnnăn-as əntăneḍ: «Ălɣalim, sănatăt tikobawen da»; inn’-asăn:
«Tăkat, igdăh-awăn măjrăd!»

Ăssaɣăt wa ikkăs Ɣisa dăɣ-ašəkrəš wa n-Žătsămmani
(Mătti 26:36-46; Marqəs 14:32-42)

39 Ifăl dihen ɣas, ăddew dăr-săn s-taḍaɣt ta n-əzzăytun ed, ăru-dăɣ a-
wen-dăɣ a-s izzay ad-t-ăj.
40 Ǝwwăḍăn-in taḍaɣt-en ɣas, inn’-asăn: «Ădəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-
agəẓ dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis.»
41 Iššənkăš-in Ɣisa fălla-săn s-əḍḍəkuḍ n-tejere n-tăhunt, irkăɣ, ad-
itəddal Măssinăɣ,
42 ijanna: «Abba, kunta tărhed a-wen-dăɣ, səssijəj-ahi kara n-tisnant-ta-
dăɣ măšan hakd a-wen-dăɣ, ăjet erhet wa-năk wădden wa-nin.»
43 Ijanna a-wen-dăɣ a-s has dd-ănfalăl ănjălos n-Măssinăɣ i-ad-t-
isəṣṣuhət.
44 Idgăẓ Ɣisa, ijlăy hullan dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ har tămoos tide-net
a olăhăn d-tikruten n-ašni dd-titrəkkitnen făll-ăkall.
45 Imdă d-tamădilt n-Măssinăɣ ɣas ibdăd, iqqăl-dd inəṭṭulab-net, ogăẓ-
tăn-dd tăssooḍăs-tăn tisnant.
46 Inn’-asăn: «Ma s-təṭṭasăm? Ǝnkărăt-dd, ădəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-
agəẓ dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis.»

Atărməs n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 26:47-56; Marqəs 14:43-50; Exya 18:2-11)

47 Hărwa-dăɣ ămmiijrăd i-inəṭṭulab-net a-s dd-osa ejhăn wa t-ittărăn,
ăzzar-as iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin wa s-isəm-net
Yăhudəs. Ohăẓ-dd Yăhudəs Ɣisa i-ad-t-asəs dăɣ-idmarăn-net
48 măšan, inn’-as Ɣisa: «Ɣas kăyy Yăhudəs, əmmək wa-dăɣ a-s saɣdarăd
Ăgg-ăgg-adəm?»
49 Ǝnhăyăn inəṭṭulab wi iyyăḍnen a-wa ikkăn iji ɣas, ənnăn: «Ak
năwtet-t s-tikobawen-nănăɣ meɣ?»
50 Iwăt iyyăn dăɣ-săn akli n-ămănokal n-kăl-tikutawen s-tăkoba-net,
ištăf-dd taməẓẓujt-net ta n-aɣil.
51 Iɣtăl-tăn Ɣisa, inn’-asăn: «Wăr jem a-di.» Iḍăs taməẓẓujt n-ăhaləs,
ăzozăy-t.
52 Innă Ɣisa i-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imănokalăn n-ălgomităn
wi ăɣlăfnen ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-inušămăn n-Iṣrayil d-wi

t-äššunjätnen: «Ma s-săr-i dd-tăwwayăm tikobawen d-iboriyăn šund ănaɣtaf?
53 Wădden hak ašăl ărtayăɣ dăr-wăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
mafăl wăr hi-dăɣ-s tărmesăm; əlmədăt a-s ašăl-wa-dăɣ, ašăl-năwăn
kăwăneḍ d-Iblis d-tihay-net.»

Tisətbat n-akuddəl wa ija Bəṭrus i-Ɣisa
(Mătti 26:57-58, 69-75; Marqəs 14:53-54, 66-72; Exya 18:12-18, 25-27)

54 Ărmăsăn Ɣisa, əlwăyăn-t s-ehăn n-ămănokal wa n-kăl-tikutawen, ij'-
asăn Bəṭrus alkum šəjren.
55 A-s hin-əwwăḍăn dihen, irɣă efew dăɣ-ammas n-ăɣalla, əzzahăn săr-s
ăddinăt; ijjăš Bəṭrus ənta-dăɣ, iglă ăqqima edes i-ăddinăt-en.
56 Tənhăy-t tănaxdimt tiyyăt ăqqiima s-efew, təkn'-e azəjjəzz, tənnă:
«Hannăyăm-t wa-daɣ, amidi n-Ɣisa.»
57 Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen, inn'-as: «Tamăḍt, wăr t-əzzeyăɣ.»
58 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen-dăɣ, inhăy-t ăwadəm iyyăn daɣ, inn'-as:
«Iyyăn dăɣ-săn a tămoosăd.» Inn'-as Bəṭrus: «Ăhaləs, ălɣafyăt-năk.»
59 Okăy a iwwăḍăn ăssaɣăt ḍarăt-a-wen, ikyăd dăɣ-s ăhaləs iyyăn, inna:
«Ijmaḍ-t äššăk a-s ăhaləs-i-dăɣ, amidi-năsăn făl-a-s ənta-dăɣ, i n-Galila.»
60 Inn'-as Bəṭrus: «Ăhaləs, wăr-əssenăɣ a dăɣ-hi-tăssewălăd.» Diha-dăɣ
d-innă Bəṭrus a-wen-dăɣ, hărwa-dăɣ ămmijrăd a-s iwăt ekăz ăɣora.
61 Innăḍ-dd săr-s Ɣisa, ămmoqqăs asawaḍ-năsăn, iknă dăɣ-s Ɣisa
akăyad ɣas, iktă-dd Bəṭrus măjrăd wa s-kăla has-t-ija a-s has-innă: «A-
s mad-iwət ekăz ăɣora ašăl-i-dăɣ, tăkkuuddălăd taməzzuyt-in har kăraḍ
ihăndăggan.»
62 Izjăr Bəṭrus, ad-ihall a-wa-dăɣ has-ja tisnant.

Ăsmăḍrăyăn əssărdusa Ɣisa
(Mătti 26:67-68; Marqəs 14:65)

63 Ǝzzănăn meddən-wi jănen ənniyăt i-Ɣisa săr-s, ad-dăɣ-s ḍaẓẓăn,
təggatăn-t;
64 ăqqănăn idəm-net s-ekăršăy, ad-has-jannen: «Luləy ya, tăllăɣed-anăɣ
ere wa kăy-iwătăn.»
65 Ad-sikuforăn, gaggărăn-t.

Tebădde n-Ɣisa dat-kăl-Sinhidrin wi ɣattăsnen ăššăreɣa
(Mătti 26:59-66; Marqəs 14:55-64; Exya 18:19-24)

66 Ăffăw ɣas, ăddew-dd ălžămaɣăt wa n-inušămăn n-Iṣrayil d-
imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, əlwăyăn Ɣisa s-kăl-
äššăreɣa.
67 Ǝwwăḍăn-in ɣas, əssəstănăn-t, ənnăn-as: «Kunta kăyy a-s Ălmasex,
əkkəs-anăɣ dăɣ-taɣdărt.» Inn'-asăn: «Kud-hawăn-tăn-ənneɣ-dăɣ, wăr hi-
e-təfləsăm;
68 kud-kăwăn-əssəstănăɣ daɣ, wăr hi-e-tăwwăžžăbăm
69 măšan, əlmədăt a-s ɣur-ašăl-i-dăɣ, ad-tənhəyăm Ăgg-ăgg-adəm,
ăqqiima daw-aɣil n-Măssinăɣ-i ilăn tărna.»
70 Ǝnnăn-as iket-dăɣ-năsăn: «Adiš kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ?» Inn'-
asăn: «Kăwăneḍ iman-năwăn, tənnăm a-s năkk a t-ămoosăn.»
71 Ǝnnăn ălwăqq-wen: «Ma nətajj i-tajuhe săl ta-dăɣ? Wădden nəslă
năkkăneḍ iman-nănăɣ i-a-wa dd-izjărăn emm-net.»

23

Tebădde n-Ɣisa dat-Bilatəs
(Mătti 27:1-2, 11-14; Marqəs 15:1-5; Exya 18:28-38)

1 Inkăr ălžămaɣăt iket-net, ittəlwăy Ɣisa s-Bilatəs wa n-gəfăr.
2 Osăn-in dihen ɣas, ad-t-saḍlamăn, jannen i-gəfăr: «A-s nărmăs
ăhaləs-i-dăɣ, išaška tamətte-nănăɣ, ijanna ənta a-s Ălmasex wa n-
ămănokal, ijanna daɣ i-ăddinăt wăr ẓelăm tiwse i-Qăyṣăr-i n-ămănokal
wa măqqărăn.»
3 Issəstăn Bilatəs Ɣisa, inn'-as: «Ak, kăyy a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud
meɣ?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»
4 Innă Bilatəs i-imănokalăn n-kăl-tikutawen d-tamətte: «Ăhaləs-i-dăɣ,
wăr hənnəyăɣ fălla-s uḍlem t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant.»
5 Ǝẓẓăjăn ăddinăt imăslan-năsăn s-afălla, ənnăn-as: «Issəntă-dd ašəšk
n-tamətte s-a-wa tăt-isăɣra ɣur-Galila ta dd-ifăl har dd-imdă Ălyăhudəyăt,
iwwăḍ-dd Yărussălam ămăra.»
6 Islă Bilatəs i-a-wen ɣas, issəstăn d-a-s Ɣisa i n-Galila meɣ?
7 Ilmăd a-s Galila a t-təlăt ɣas, ăssawăy-t i-Harudəs wa n-gəfăr n-Galila-i
făllа-s ixkamăn ed, a-s ităjj a-wen-dăɣ, iha Yărussălam.

Tebădde n-Ɣisa dat-Harudəs Antibbas

8 Inhăy Harudəs Ɣisa ɣas, iddəwăt hullan făl-a-s ăru irh' ahănay-
net dăɣ-təssəba n-a-wa făllа-s isăll, ijar daɣ ăṭṭăma n-ad-ăj Ɣisa, iji n-
Măssinăɣ iyyăn data-s.
9 Ija Harudəs isəstanăn ăjjootnen i-Ɣisa măšan, wăr t-illa a has-inna
Ɣisa.
10 A-s ităjj a-wen, imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt,
saḍlamăn Ɣisa s-ăṣṣahăt.
11 Iggăd-dd daɣ Harudəs d-əssărdusa-net, ad-t-samăḍrayăn, tajjăn-t
tekăškăšt; əssəlsăn-t anăkăbba iknan tihusay, ăssoɣălăn-t ḍarăt-a-wen
i-Bilatəs wa n-gəfăr.
12 Ašăl-ənnin-dăɣ, ad-ănmăẓăl Harudəs d-Bilatəs, ămedăwăn ed, dat-a-
wa, ănimăkšărăn.

Bilatəs, Bărɣăbbas, Ɣisa
(Mătti 27:15-26; Marqəs 15:6-15; Exya 18:39–19:16)

13 Ăsdăw-dd Bilatəs imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn d-tamətte,
inn'-asăn:
14 «Ăhaləs-i-dăɣ ya, tăwwăyăm-ahi-t-dd, tənnăm-ahi: ‹Išaška ăddinăt›,
əssəstănăɣ-t data-wăn măšan, wăr făllа-s əjrewăɣ făw a t-ăsinăhăjjăn d-
tamăttant dăɣ-hărătăn-wi-dăɣ t-sawarăm.
15 Ăssawăyăɣ-t i-Harudəs ənta-dăɣ măšan, wăr t-ill' uḍlem făllа-s ijraw
ed, ăssoɣăl-anăɣ-t-dd. Wăr făllа-s hənnəyăɣ făw a t-ăsinăhăjjăn d-
tamăttant.
16 Ăddăbara ămăra, ad-dăɣ-s səwwəjjăɣ tiwit, ăyyăɣ-t-in.» [
17 Ăzzăman-en, hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyy'-asăn-in Bilatəs u-
takărmut iyyăn.
18 Ohărăn iket-năsăn iyyăn n-emm, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn, jannen:
«Ămmătet ăhaləs-wa-dăɣ, səwwəyəd-anăɣ-dd Bărɣăbbas.»]
19 Bărɣăbbas-i-hi, iha takărmut făl-a-s kăla dd-issənkăr tamətte dăɣ-
aɣrəm har ij' iman n-ăwadəm dăɣ-a-wen-dăɣ.

20 Ittăr Bilatəs ad-hasăn-ămmăjrăd daɣ ed irha ənta ad-hin-isəwwəyy
Ɣisa
21 măšan, ăsɣăren iket-dăɣ-năsăn dăɣ-išənnawăn, ənnăn-as:
«Itwəṣləbet făll-tajəttewt, itwəṣləbet făll-tajəttewt!»
22 Olăs-tăn asəstan wa s-kăraḍ, inn'-asăn: «Mafăl, ma iɣšăd t-
ăsiinăhăjjăn d-tamăttant? Wăr fălla-s əjrewăɣ a t-ăsinăhăjjăn d-
tamăttant; ăddăbara ămăra, ad-dăɣ-s səwwəjjăɣ tiwit, səwwəyyăɣ-t-in.»
23 Ăxwălăn-t s-iɣăran-năsăn, tattărăn dăɣ-s ad-itwăṣləb făll-tajəttewt.
Oyy'-asăn iman-net, ăsjăd-asăn Bilatəs,
24 ăllil erhet-năsăn, iɣtăs-as tamăttant,
25 ăswăyy'-asăn-in ăhaləs wa dăɣ-s əttărăn ihăn takărmut dăɣ-təssəba
n-asənkar wa dd-ija i-tamətte d-iman-wi ija, ija Ɣisa dăɣ-ifassăn-năsăn i-
ad-has-əjən a-wa s-ărhăn.

Atwəṣləb n-Ɣisa Ălmasex făll-tajəttewt
(Mătti 27:32-44; Marqəs 15:21-32; Exya 19:17-27)

26 Ălwăqq wa d-ăwwăyăn Ɣisa i-ad-itwăṣləb, ăšhăššălăn ăhaləs s-isəm-
net Simyon n-tadăbayt ta n-Qərwan dd-ifalăn išəkraš alənji n-tajəttewt ta
făll-mad-itwăsḷəb Ɣisa; iḍkăl-tăt, ilkăm-asăn.
27 Təlkam-asăn daɣ taməttе tăjjeet əhanăt tiḍeḍen ăsiikălălnen,
təggatnăt iman-năsnăt s-ăkall.
28 Innăḍ-dd săr-snăt Ɣisa, inn'-asnăt: «Šăt-Yărussălam, wăr təlhemăt
făll-i, əlhəmăt făll-iman-năkmăt d-aratăn-năkmăt
29 ed, malăn-dd išilan dăɣ-mad-itwənn: ‹Tənḍəḍ i-timəjjejruten d-ti s-
kăla wăr-əkrešnăt ara, wăr kăla ăssoḍăḍnăt›,
30 ašăl-en, ad-ənnən ăddinăt i-iḍaɣăn: ‹Aḍəwăt fălla-năɣ›, ənnən i-
tiḍaɣen: ‹Ălsəmăt-anăɣ›
31 făl-a-s, efew kunta ošal dăɣ-ahəšk ibdajăn s-əmmək-wa-dăɣ, ma inna
wa ăqqurăn?»
32 Ăttilwăyăn daɣ dăɣ-a-wen-dăɣ əssin inaɣtafăn əkkanen tamăttant
əntăneḍ-dăɣ.
33 Ălwăqq wa d-hin-əwwăḍăn edăgg wa s-itawănna: «Edăgg wa n-
akărkor», əṣlăbăn Ɣisa, əṣlăbăn daɣ inaɣtafăn edes-has, iyyăn daw-aɣil-
net, wa iyyăḍăn daw-tăšalje-net.
34 Ălwăqq wa d-əṣlăbăn Ɣisa, innă: «Abba, ănš-asăn făl-a-s, wăr-
əssenăn a hăn»; jăn ḍarăt-a-wen tisăɣeren i-ad-uẓanăn isəlsa-net jer-iman-
năsăn.
35 A-s ităjj a-wen, təbdad taməttе, tăjjəyha i-a-wa ijăn iket-net; ḍaẓẓăn
imănnăhăḍăn n-kăl-Ălyăhud dăɣ-Ɣisa, jannen: «Wădden iɣlăs ăddinăt wi
iyyăḍnen, iɣləset ya iman-net ămăra kunta ənta a-s Ălmasex wa ăsnăfrăn
Măssinăɣ i-iman-net.»
(Mătti 28:16-20; Marqəs 16:14-18; Exya 20:19-23)
36 Ǝjăn-t əssărdusa taḍăẓẓa, ẓahaẓăn-t-dd bənegăr, hakkăn-as-t,
37 jannen-as: «Kunta kăyy a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud, ăɣləs iman-năk
ya!»
38 Ǝttəytăyăn ăllox jənnəj-s, iktab fălla-s:
«A-WA ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».
39 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inaɣtafăn wi ătwăṣlăbnen dihen, ad-isamăḍray
Ɣisa, ijann'-as: «Wădden kăyy a-s Ălmasex, ăɣləs iman-năk ya, tăɣləsăd-
anăɣ!»

40 Ăklăwlăw ănaɣtaf-wa iyyăḍăn făll-amidi-net, inn'-as: «Kăyy-i dăr-s
oharăn tisnant-ta-dăɣ, uksaḍ Măssinăɣ,
41 năkkăneḍ, a-wa hanăɣ-irmăsăn, imojjan-nănăɣ a săr-năɣ-t-dd-
orăwăn, nănihăjja dăr-s, iwar-anăɣ uḍlem măšan ənta, wăr t-illa a
lăbasăn iɣšad.»
42 Inn' ănaɣtaf wa s-iket imməjrăd i-Ɣisa: «Əktəw-ahi-dd afăl dd-
tăqqălăd tăminakălăd.»
43 Inn'-as Ɣisa: «Ăsidătteɣ-ak a-s ašăl-i-dăɣ, ad-dăr-i tahərəd ălžănnăt.»

Tamăttant n-Ɣisa Ălmasex
(Mătti 27:45-56; Marqəs 15:33-41; Exya 19:28-30)

44 A-s ităjj a-wen-dăɣ, išwar təja tarăhut, əlsănăt tihay ărori n-ăkall iket-
dăɣ-net hundăɣ har təja tezzar.
45 Tăttunkăl tăfukt, iqqărrawăt ărido wa ibḍăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, edăgg wa šăddijăn d-wa iknăn təšədje.
46 Ăsɣărăt Ɣisa s-ăṣṣahăt ḍarăt-a-wen, innă: «Abba, ărməs unfas-in.»
Innă a-wen-dăɣ ɣas, əjmăḍăn-t iman.
47 Inhăy kăbtăn wa ixkămăn făll-əssărdusa wi əṣlăbnen Ɣisa a-wa ijăn
ɣas, omăl Măssinăɣ, innă: «Wăr t-ih' ăššăk a-s ăhaləs-i-dăɣ, ămaɣdal.»
48 Ənhăyăn ăddinăt wi dd-ăddewnen s-edăgg-wen-dăɣ a-wa ijăn,
əqqălăn, ănxasăn iman-năsăn hullan.
49 A-s ităjj a-wen-dăɣ, əbdadăn imidiwăn n-Ɣisa dăɣ-ijəj əkyadăn
əntăneḍ d-tiḍeḍen-ti has-dd-əlkămnen wa-dăɣ n-Galila har əntănăteḍ-da-
dăɣ.

Aẓəkka n-Ɣisa
(Mătti 27:57-61; Marqəs 15:42-47; Exya 19:38-42)

50 Osă-dd ăhaləs oɣadăn, olaɣăn n-taɣrəmt ta n-Arimata s-isəm-net
Yusəf, iha inušămăn n-Iṣrayil-wi ɣattăsnen ăššăreɣa,
51 wăr-oher d-imizărăn-wi iyyăḍnen ăddăbaratăn-wi jăn dăɣ-isălan n-
Ɣisa ed ijar ăṭṭăma n-a-s ilkam ad-dd-təzzubbət Təmmənəya n-Măssinăɣ,
52 ənta-en-dăɣ a ihălăn ad-ăkk Bilatəs, ittăr dăɣ-s tafəkka n-Ɣisa,
53 oyyas-tăt Bilatəs ɣas, ikkăs-dd Yusəf tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt, ij'-et
dăɣ-tefit təzzar, issəns'-et dăɣ-aẓəkka iɣašăn dăɣ-esăwăl s-kăla wăr dăɣ-s
insa ere ăba.
54 Itajj a-wen-dăɣ ašăl wa d-siməjnun ăddinăt i-ămudd wa n-əssəbət-i
n-tăsonfat.
55 Əlkămnăt tiḍeḍen-ti dd-ăddewnen d-Ɣisa wa-dăɣ n-Galila har diha-
dăɣ i-Yusəf, ənhăynăt edăgg n-aẓəkka-en hakd-dăɣ əmmək wa s-tənsa
tafəkka n-Ɣisa dăɣ-aẓəkka-en.
56 Əqqălnăt ihănan ɣas, ad-sadawnăt əlɣənfărăn d-aḍutăn. Ijă ašăl wa
n-əssəbət-i n-tăsonfat ɣas, ăssunfănăt ed, a-wen-dăɣ, a innă alămăr wa
n-ănnăbi Mosa.

24

Tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan
(Mătti 28:1-10; Marqəs 16:1-8; Exya 20:1-10)

1 Abənnəbən n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, əkkănăt tiḍeḍen
aẓəkka ăwwaynăt əlɣənfărăn d-aḍutăn-wi dd-ăsdăwnăt,
2 ăwwăḍnăt-in aẓəkka, ogăẓnăt-in tăhunt-ta hărăt emm n-aẓəkka,
tăɣirarăd-in,
3 əjjăšnăt ammas n-aẓəkka măšan, wăr dăɣ-s ənheynăt tafəkka n-Ɣisa.

4 Ăqqanăn iɣăfawăn-năsnăt dăɣ-a-wen-dăɣ a-s dd-əbdădăn əssin
meddən əlsanen isəlsa ăsimăɣmăɣnen edes-hasnăt,
5 jănăt tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl dd-hănăt-ărkaɣnăt, ăsiḍăsnăt timmawen-
năsnăt ăkall. Ǝnnăn-asnăt meddən: «Ma s-tammăɣmăt i-ere iddarăn jer-
inəmmuttan?
6 Ɣisa, wăr t-illa diha, inkăr-dd dăɣ-tamăttant. Ǝktəwmăt-dd a-wa innă
hărwa iha teje ta n-Galila,
7 a-s innă: ‹Ăgg-ăgg-adəm, ilzam ad-ăttărmăs, ijjəš ifassăn n-
inăsbăkkaḍăn, əṣləbăn-t măšan, ašăl wa s-kăraḍ, a dd-inkăr jer-
inəmmuttan.› »
8 Ǝktănăt-dd iməjridăn-win-dăɣ ija Ɣisa.
9 Fălnăt aẓəkka ɣas, əkkănăt inəṭṭulab wi n-măraw d-iyyăn d-inalkimăn-
wi iyyăḍnen, jănăt dăɣ-săn isălan.
10 Tiḍeḍen-en, h’-enăt Măryăma ta n-tadăbayt ta n-Mulăždaləyăt, Tăxya
d-Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub d-tiyyăḍ daɣ sidəttutnen a-wa ənnănăt i-
inəṭṭulab
11 măšan, jăn-tănăt tinəbbuddal wăren əssen a jannenăt, unjăyăn s-ad-
tănăt-əfləsăn.
12 Iggăd-dd Bəṭrus, ošăl s-aẓəkka, iwwăḍ-in ɣas, ăssijja dăɣ-ămmas-net
măšan, wăr dăɣ-s inhey ar tefit tənsat d-iman-net, iqqăl ənta-dăɣ iqqan
a-wa ijăn eɣăf-net.

Zăbo wa n-Imayus
(Marqəs 16:12-13)

13 Ǝkkăn inalkimăn n-Ɣisa əssin ašăl-wen-dăɣ taɣrəmt ta n-Imayus
tănimăjjajăt d-Yărussălam s-əḍḍəkuḍ n-măraw kelumetărăn d-əssin,
14 ăssokalăn, simɣuɣulăn isălan n-a-wa ijăn iket-net
15 a-s tăn-dd-iwwăḍ Ɣisa iman-net, ăddew dăr-săn
16 măšan, indăr i-tiṭṭawen-năsăn ad-t-əzzəynăt.
17 Imməjrăd-asăn, inn’-asăn: «Ma s-tărjašăm ham ti-net?» Ăqqănăn
iɣăfawăn-năsăn, əbdădăn,
18 inn’-as dăɣ-săn wa s-isəm-net Kălyobbas: «Ɣas, kăyy ɣas, dăɣ-
Yărussălam təmdat a wăr hen isălan n-a-wa dăɣ-s ijăn išilan-wi-dăɣ?»
19 Inn’-asăn: «Ma dăɣ-s ijăn?» Ǝnnăn-as: «Un a-wa ijrăwăn Ɣisa wa
n-Năṣirăt-i ămoosăn ănnăbi ăṣṣoohen s-imojjan-net hakd măjrăd-net dat-
Măssinăɣ d-tamətte iket-net,
20 ărmăsăn-t imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imizărăn-nănăɣ, ăssoḍăn-t
dăɣ-ăššăreɣa-năsăn təzzar, əṣlăbăn-t.
21 Năkkăneḍ, nămoos hărăt dăɣ-wi əjărnen ăṭṭăma n-a-s ənta a madăn-
iɣləs Iṣrayil măšan, a-wa ašăl wa s-kăraḍ d-əjăn hărătăn-win-dăɣ,
22 ăqqănnăt daɣ tiḍeḍen-nănăɣ tiyyăḍ iɣăfawăn-nănăɣ ed, ənšăynăt
aẓəkka
23 măšan, wăr dăɣ-s in-ogeẓnăt tafəkka-net, ăqqălnăt-dd, ənnănăt
ănfalălăn-asnăt-dd ănjălosăn hasnăt-ənnănen, iddar.
24 Osăn iyyăḍ dăɣ-năɣ daɣ aẓəkka, ăsbayănăn a-wa ənnănăt tiḍeḍen
măšan, Ɣisa iman-net, wăr t-illa ere t-inhayăn.»
25 Inn’-asăn Ɣisa ălwăqq-wen: «Kăwăneḍ-i-š, tidət-dăɣ a-s ijraw-kăwăn
iba n-tayətte, uhən, ma ăsiɣărăn ulhawăn-năwăn, igdal-awăn ad-təjrăhăm
a-wa ənnăn ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn n-Măssinăɣ?
26 Wădden ənnăn ilzam ad-inhəy Ălmasex tăhănšariḍt təzzar, ijjəš
ălxurmăt-net.»

27 Irmăs-asăn-dd ḍarăt-a-wen ɣur-ănnăbi Mosa, ikkă-dd ɣur-ănnăbităn
wi iyyăḍnen iket-năsăn, itafăssar-asăn a-wa ənnăn əlkəttabăn dăɣ-isălan-
net.
28 Ohăẓăn-in taɣrəmt ta əkkăn ɣas, issəkn'-en a-s okay-tăn
29 măšan, ənnăn-as: «Ɣayəm ɣur-năɣ ed, ašăl iglă, ehăḍ-dăɣ, išwar ija»,
ăzzubbăt ɣur-săn.
30 Əqqălăn tetăte ɣas, iḍkăl tajəlla, ămmoy i-Măssinăɣ, irẓ'-et, ikf'-asăn-
tăt.
31 Ămerănăt tiṭṭawen-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ, əzzăyăn-t măšan,
ăttunkăl-asăn ăssaɣăt-wen-dăɣ.
32 Ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Wădden a-s hanăɣ-ămmijrăd dăɣ-
tabarăt, isafham-anăɣ əlkəttabăn n-ănnăbităn, sanăjmaḍăn ulhawăn-
nănăɣ făll-ad-t-əzzəyăn.»
33 Əbdădăn ăssaɣăt-wen-dăɣ, əqqălăn Yărussălam. Ogăẓăn-in inəṭṭulab
wi n-măraw d-iyyăn d-inalkimăn-wi iyyăḍnen, ăžžiimmăɣăn dăɣ-edăgg
iyyăn.
34 Ənnăn-asăn inəṭṭulab d-inalkimăn-wi iyyăḍnen: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s
Ɣisa, inkăr-dd jer-inəmmuttan, inhay-t Simyon.»
35 Əllăɣen-asăn əntăneḍ-dăɣ amuqqəs wa əjăn dăr-s dăɣ-tabarăt d-
əmmək wa s-t-əzzăyăn ălwăqq wa d-irẓa tajəlla.

Ănfalăl-dd Ɣisa i-inəmmušal
(Mătti 28:16-20; Marqəs 16:14-18; Exya 20:19-23)

36 Ămmiijrădăn hărwa a-s dd-ibdăd Ɣisa iman-net jere-săn, inn'-asăn:
«Ins' ălxer n-Măssinăɣ fălla-wăn.»
37 Ăxwălăn, əggădăn ənniyătăn-năsăn, əknăn tarəmmeɣt ed, ăɣelăn
ămăttănkul a hannăyăn
38 măšan, inn'-asăn Ɣisa: «Ma kăwăn-ixwalăn, iggad d-ənniyătăn-
năwăn, ikkas tafləst dăɣ-ulhawăn-năwăn?
39 Əkyədăt dăɣ-ifassăn-in d-iḍarăn-in, năkk iman-in a-wa, ăḍəsăt-ahi,
təkyədăm dăɣ-i i-ad-təkkəsăm ăššăk, ămăttănkul, wăr dăr-i mad-alăh ed,
wăr-ila taɣəssa wăla iɣăsan.»
40 Ijann'-asăn a-wen, isakn'-en ifassăn-net d-iḍarăn-net
41 măšan, təgdăl-asăn təmɣăre n-tedăwit-i-dăɣ jăn ad-t-əfləsăn. Inhăy
a-s ăqqanăn iɣăfawăn-năsăn ɣas, inn'-asăn: «Ak təlam a itamăkšen diha?»
42 Əkfăn-t-dd ašăr n-emăn ăhhoɣen,
43 irmăs-t-dd, ikš'-e data-săn.
44 Inn'-asăn ḍarăt-a-wen: «A-wa-dăɣ a hawăn-janneɣ hărwa əlleɣ jere-
wăn a-s ăhhuuššăl ad-itbət a-wa făll-i iktabăn dăɣ-alămăr wa n-ănnăbi
Mosa d-əlkəttabăn wi n-ănnăbităn d-Ăẓẓăbur.»
45 Ora ălwăqq-wen tiyətwen-năsăn i-ad-əfhəmăn əlkəttabăn,
46 inn'-asăn: «Iktab a-s Ălmasex, ilzam ad-inhəy tăhănšariḍt, inkăr-dd
ašăl wa s-kăraḍ jer-inəmmuttan,
47 ətwəjjən ḍarăt-a-wen isălan n-tătubt d-tenăšše n-ibăkkaḍăn s-isəm-
net i-tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt, isănt a-wen dăɣ-Yărussălam.
48 Kăwăneḍ a jeɣ tijuhawen n-a-wen iket-net,
49 năkk daɣ, ad-hawăn-dd-səssiwəyăɣ a-wa s-hawăn-ija Abba-nin
ărkăwăl-net, a-wen-dăɣ a făl wăr felăm aɣrəm-wa-dăɣ, a təkkăs tărna
ta dd-fălăt išənnawăn wăr kăwăn-təlsa.»

Tikawt n-Ɣisa i-išənnawăn
(Marqəs 16:19-20)

50 Ilwăy-tăn ḍarăt-a-wen har edes i-tadăbayt ta n-Bitanya, iḍkăl ifassăn-
net, ija dăɣ-săn ălbăraka.
51 Itajj dăɣ-săn ălbăraka hărwa a-s dăr-săn ibḍa, imməḍkăl s-
išənnawăn.
52 Ărkăɣăn-as əntăneḍ dihen-dăɣ təzzar, əqqălăn Yărussălam əknan
dăɣ-tedăwit.
53 Hak ašăl ḍarăt-a-wen, timăqqusăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
ihăn Yărussălam, tiimələn Măssinăɣ. Amin!

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb
Exya

Ăšajəš

1 S-tizarăt, a-s wăr t-illa a dd-ixlakăn, wăr t-illa a t-illăn a săl Wa s-
itawănna Măjrăd, Măjrăd ill'-e ɣur-Măssinăɣ, Măjrăd ənta a-s Măssinăɣ.
2 Ill'-e s-tizarăt ɣur-Măssinăɣ,
3 ənta a-s dd-ixlăk Măssinăɣ hărăt iket-net, wăr t-illa a dd-ixlakăn ar
s-ənta,
4 ənta a ăssodărăn hărăt iket-net, tămudre-ten-dăɣ ihakk a-s ănnur i-
dăgg-adəm;
5 ănnur, ămilăwlăw dăɣ-tihay măšan, unjăynăt săr-s.
6 Osă-dd ăhaləs dd-ăsimašăl Măssinăɣ s-isəm-net Exya,
7 i-ad-umas tajuhe, amənăn dăgg-adəm s-ănnur wa făll-hasăn-itajăyha.
8 Wăr-ămoos ənta iman-net ănnur, tajuhe-net a ămoos.
9 Ănnur-i-hi, ənta a-s wa n-tidət dd-osăn ăddunya i-ad-imləwləw făll-
dăgg-adəm, arr tiṭṭawen-năsăn.
10 Wa s-itawănna Măjrăd, ijjăš-dd ăddunya, təbnă-dd săr-s măšan,
tunjăy s-ad-t-təzzəy,
11 osă-dd ănnur ăkall-net măšan, wăr t-ăqbelăn imălan-net,
12 hakd a-wen-dăɣ dăɣ, wi t-ăqbălnen, omănăn săr-s, ăsdabăt-tăn ad-
umasăn aratăn n-Măssinăɣ.
13 Aratăn-en, tiwit-năsăn, wăr tămoos ta n-tăsa wăla ta n-erhet n-taɣəssa
wăla erhet n-ăgg-adəm, ti n-Măssinăɣ.

Măjrăd, iqqăl-dd ăgg-adəm

14 Măjrăd, ămoos-dd ăgg-adəm, izzăɣ-dd jere-năɣ ănnuuflăy dăɣ-
ănnuɣmăt d-tidət, năjjunfă dăɣ-ălxurmăt-net, ălxurmăt daɣ wa ikarrăš
Alyaḍ s-wăr-il' Abba i săl ənta.
15 Ǝnta-en-dăɣ a făll-ăjjəyha ănnăbi Exya a-s innă s-afălla: «Ad-hi-dd-
išrəy ere hi-ojărăn făl-a-s ill'-e hărwa wăr dd-ăxlekăɣ.»
16 Nəjrăw iket dăɣ-nănăɣ ejădăr-nănăɣ dăɣ-ălxurmăt n-ănnuɣmăt-net,
ajăraw nəja-dăɣ, ilkam-as iyyăn
17 făl-a-s, əmmək wa s-ija Măssinăɣ Ăṭṭăwrăt dăɣ-ăfuss n-ănnăbi Mosa,
ənta daɣ a-s ija ănnuɣmăt-net d-tidət-net dăɣ-ăfuss n-ƔisaĂlmasex.
18 Măssinăɣ, wăr t-illa ere s-kăla t-inhăy măšan, Rure-s wa n-iyyăn ɣur-s
izzăɣăn, ăsbayăn-anăɣ-t-dd.

Tajuhe ta ij' Exya făll-Ɣisa
(Mătti 3:11-12; Marqəs 1:7-8; Luqa 3:15-17)

19 Ǝnta da tajuhe ta ij' Exya a-s săr-s dd-ăšmăšălăn imănokalăn n-
kăl-Ălyăhud wi hănen Yărussălam, kăl-tikutawen d-dăgg-Lewi i-ad-t-
səstənăn d-a-wa ămoos.
20 Wăr hasăn-iffer iman-net, inn'-asăn: «Wădden năkk a-s Ălmasex.»
21 Olăsăn-t asəstan: «Adiš mi tămoosăd? Ămmuukkăn kăyy a-s ănnăbi
Ɣəli?» Inn'-asăn: «Wăr t-ămoosăɣ.» Ǝnnăn-as: «Adiš kăyy a-s ănnăbi wa
s-ənnăn ănnăbităn ilkam a dd-ass?» Inn'-asăn: «Ăbo!»
22 Olăsăn-as tənna: «Adiš, mi tămoosăd? Nărha ălwižab năwwăy i-
ăddinăt wi hanăɣ-dd-ăšmašălnen, ma tənned, mi tămoosăd?»

23 Inn’-asăn:
«Năkk a-s wa ăseɣăren dăɣ-tenere, janneɣ:
‹səssiɣədăt tabarăt dat-Emăli›,
s-əmmək wa s-tăn-innă ănnăbi Saya.†»
24 Ăddinăt-win-dăɣ săr-s dd-ămešălnen, i n-taggayt ta n-kăl-faris.
25 Olăsăn-t asəstan daɣ, ənnăn-as: «Adiš mafăl salmaɣăd ăddinăt
dăɣ-aman a-s wădden kăyy a-s Ălmasex wăla, Ɣəli wăla ănnăbi wa s-
ătwăṇna?»
26 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Năkk, aman a dăɣ-salmaɣăɣ ăddinăt
măšan, ill’-e jere-wăn ere wăr təzzeyăm,
27 ad-hi-dd-išrəy, wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-ăḍəsăɣ issal n-tifădelen-
net făl mijraw-i-dăɣ hi-ija.»
28 Tadăbayt ta n-Bitanya təwărăt asălim n-Ɣurdəni wa n-atăram a dăɣ-
itajj a-wa-dăɣ, dihen-dăɣ ad-isalmaɣ Exya ăddinăt dăɣ-aman.

Ɣisa, Ašăɣol n-Măssinăɣ

29 Ašăl wa n-ḍarăt-wen, inhăy Exya Ɣisa ikk’-e-hi-dd, innă i-tamətte:
«Ǝnhəywăt-ak Ašăɣol n-Măssinăɣ wa itakkăsăn ibăkkaḍăn n-ăddunya!
30 Ǝnta-i-dăɣ a făll-hawăn-ənneɣ: ad-hi-dd-išrəy ere hi-ojărăn făl-a-s ill’-
e hărwa wăr dd-ăxlekăɣ;
31 năkk iman-in, ibda wăr t-əzzeyăɣ măšan, i-ad-dd-ibbuyən i-kăl-Iṣrayil,
oseɣ-dd i-ad-salmaɣăɣ dăɣ-aman.»
32 Olăs daɣ Exya ajəyh, inna: «Hannăyăɣ Unfas Šăddijăn, ifal-dd
išənnawăn dăɣ-ănnuɣ n-tedăbert măllăt har fălla-s ăsjăn, izzăɣ fălla-s.
33 Kăla t-əlleɣ wăr t-əzzeɣăɣ măšan, wa hi-dd-ăšmašălăn i-ad-salmaɣăɣ
dăɣ-aman, inn’-ahi: ‹Ere wa s-tənhăyăd Unfas har fălla-s ăsjăn, izzăɣ fălla-
s, ənta a ihakkăn Unfas Šăddijăn.›
34 Năkk daɣ, ənhăyăɣ-t, ăjjəyhăɣ a-s ənta a-s Rure-s n-Măssinăɣ.»

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen

35 Ašăl wa n-ḍarăt-wen, ibdad Exya d-inəṭṭulab-net əssin dăɣ-edăgg-
wənnin-dăɣ a-s iswăḍ,
36 inhăy Ɣisa okay ɣas, innă: «Ǝnhəywăt-ak Ašăɣol n-Măssinăɣ!»
37 Ǝslăn inəṭṭulab-net wi n-əssin i-măjrăd-wen-dăɣ ij’ Exya ɣas, əlkămăn
i-Ɣisa.
38 Ăšnăšlăm Ɣisa ḍara-s, inhăy a-s əlkamăn-as ɣas, inn’-asăn: «Ma
tărham?» Ǝnnăn-as: «Răbbi, a-wen ălmăɣna-net: Ălɣalim! Ǝnde d-
təzzaɣăd?»
39 Inn’-asăn: «Ǝyyăwăt, ad-t-tənhəyăm.» Ǝglăn, ənhăyăn dihad izzăɣ,
əzzăɣăn ɣur-s ašăl-en-dăɣ. Itajj a-wen s-takkăṣt.
40 Inəṭṭulab wi n-əssin əslănen i-măjrăd wa ij’ Exya făll-Ɣisa ɣas
əlkămăn-as, iyyăn dăɣ-săn Idris wa n-ăŋŋa-s n-Simyon Bəṭrus;
41 Idris-en-dăɣ a osăn ăŋŋa-s Simyon, inn’-as: «Ǝyyăw, nəjrăw
Ălmasex». Ălmasex, ălmăɣna-net: Wa innəfrănăn.
42 Ilwăy Idris Simyon s-Ɣisa. Ikna Ɣisa akăyad dăɣ-Simyon, inn’-as:
«Wădden isəm-năk: Simyon ăgg Yunəs? Ad-kăy-iwăr isəm Sefas». Sefas,
ălmăɣna-net: Tăhunt.†

Ilkăm Fəlibb d-Natanăhil i-Ɣisa

---

† **1:23 1:23** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **1:42 1:42** Sefas dăɣ-Tălyunanit a has-itawănnen: Bəṭrus.

43 Ašăl wa n-ḍarăt-wen, ikka Ɣisa teje ta n-Galila a-s ămmoqqăs d-Fəlibb,
inn'-as: «Fəlibb, əlkəm-ahi.»
44 Fəlibb hakd Idris d-Bəṭrus, iket-năsăn, i n-taɣrəmt ta n-Băṭsayda.
45 Iglă Fəlibb ənta-dăɣ har osa Natanăhil, inn'-as: «Ašăl-i, nəjrăw ere
wa s-ij' ănnăbi Mosa isălan-net dăɣ-Ăṭṭăwrăt, əllăɣen daɣ ănnăbităn s-
ass-net: a t-ămoosăn Ɣisa wa n-ăgg Yusəf n-taɣrəmt ta n-Năṣirăt».
46 Inn'-as Natanăhil: «Ajăn Năṣirăt, a tăt-dd-ifəl a olaɣăn?» Inn'-as
Fəlibb: «Ǝyyăw, ənhəy-t.»
47 Inhăy Ɣisa Natanăhil ikk'-e-hi-dd ɣas, innă: «Ašăl-i-š, hannăyăɣ U-
Bănu-Iṣrayil n-ăgg-alăṣăl wăr ha tăkkărzăzzăl.»
48 Inn'-as Natanăhil: «Ǝnde hi-təzzăyăd?» Inn'-as Ɣisa: «Hannăyăɣ-kăy
hărwa wăr kăy-dd-iɣra Fəlibb, a-s ija a-wen, təlled-t daw-tele n-ašar.»
49 Iḍkăl Natanăhil emăsli-net, innă: «Ălɣalim, kăyy a-s Rure-s n-
Măssinăɣ, kăyy a-s ămănokal n-Iṣrayil!»
50 Inn'-as Ɣisa: «Ɣas a-wa-dăɣ făl hak-ənneɣ hannăyăɣ-kăy hărwa
təlled-t daw-tele n-ašar a făl tomănăd? Ǝlməd a-s ilkam dăɣ-k ad-tənhəyăd
hărătăn ojărnen a-wen-dăɣ təmɣăre.
51 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s ad-tənhəyăm išənnawăn
ămerăn, tənhəyăm daɣ ănjălosăn n-Măssinăɣ tiwənən tizəbbun-dd făll-
Ăgg-ăgg-adəm.»

2

Iji n-Măssinăɣ wa ăzzarăn ija Ɣisa

1 Kăraḍ išilan ḍarăt-a-wen, ij' aẓli dăɣ-hin-tătiwăɣra ma-s n-Ɣisa dăɣ-
taɣrəmt n-Kăna ta n-Galila;
2 ătwăɣr'-in daɣ Ɣisa s-aẓli-en-dăɣ ənta d-inəṭṭulab-net.
3 Ǝmdăn aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen tamăswanen dăɣ-aẓli ɣas,
tənn'-as ma-s: «Ăddinăt ya, ăbas lan aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen
əswăn.»
4 Inn'-as Ɣisa: «Anna, taẓidert, ăssaɣăt-in, wăr dd-iwweḍ hărwa.»
5 Tənnă ma-s i-inaxdimăn: «A hawăn-innă-dăɣ, təjəm-t.»
6 Ǝllan-t dihen săḍis iɣsas măqqornen əknanen dăɣ-tăhunt s-təggatăn
kăl-Ălyăhud ălwăḷḷa s-aman-wi tăn-hănen; hak iyyăn dăɣ-iɣsas-en-dăɣ,
itiwəy temeḍe n-lităr.
7 Innă Ɣisa i-inaxdimăn: «Ǝḍkărăt-dd iɣsas-i-hi aman»; əḍkărăn-tăn har
imawăn-năsăn.
8 Inn'-asăn daɣ: «Ǝlkəwăt ămăra, tawəyəm i-ere-wa ănnihăḍăn dăɣ-
imənsiwăn»; jăn a-wa hasăn-inna.
9 Ăkrăbbăt emănnăhăḍ n-imənsiwăn aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen
s-wăr-issen e-s t-dd-hăn kud-dăɣ əssanăn inaxdimăn-wi tăn-dd-əlkăwnen
siha s-dd-hăn; iɣră-dd ămaẓlay,
10 inn'-as: «Wăr t-illa ere s-wădden aman n-lăɣnăb wi ăxxiimmărnen
ăẓednen a isaswa ăddinăt har tăn-ijməḍ ənniyăt təzzar, išəšrəy-tăn-dd wi
wăren əkna tăẓude măšan, kăyy wi ăẓednen a təššəšrăyăd.»
11 Iji n-Măssinăɣ wa-dăɣ ija Ɣisa dăɣ-Kăna ta n-Galila a-s iji-net
wa ăzzarăn, ăsnăfalăl-dd săr-s tărna-net dat-ăddinăt, omănăn sar-s
inəṭṭulab-net.
12 Ătrara Ɣisa ḍarăt-a-wen, ikka taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum ăddeew d-
ma-s d-ayətma-s d-inəṭṭulab-net măšan, wăr-ăhoja dihen.

† **1:51 1:51** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

Iššəšdăj Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Mătti 21:12-13; Marqəs 11:15-18; Luqa 19:45-46)

13 Ohăẓ-dd ămudd n-kăl-Ălyăhud wa n-Faṣka ɣas, ăjoẓăy Ɣisa, ikka
Yărussălam.
14 Ogăẓ-dd dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ăttužžar n-iwdesăn d-
tihatten d-tidăberen d-kăl-amăhaš ăqqiimăn dăɣ-s,
15 iknă-dd ebărtăk n-iɣunan, ad-tăn-isattăɣ əntăneḍ d-tihatten-năsăn
d-iwdesăn-năsăn, išamăhaš iẓărfan n-kăl-amăhaš, isibrăɣwil tisəskar-
năsăn,
16 ijanna i-ăttužžar n-tidăberen: «Ǝkkəsăt a-wa diha, wăr jem ehăn n-
Abba-nin ehăn n-mamăla.»
17 Innă a-wen ɣas, əktăn-dd inəṭṭulab-net a-s iktab dăɣ-măjrăd n-
Măssinăɣ a-s:
«Tədgaẓ-ahi tărha n-ehăn-năk.»
18 Ǝggădăn-dd săr-s imizărăn n-kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «Ma ămoos iji
n-Măssinăɣ wa s-tăddobed iji-net i-ad-hanăɣ-səfləsăd a-s a-wa jed ămăra-
dăɣ, led săr-s.»
19 Inn’-asăn: «Ăndăt ehăn n-ămudd-wa-dăɣ ad-hawăn-t-dd səbdədăɣ
dăɣ-kăraḍ išilan.»
20 Ǝnnăn-as kăl-Ălyăhud: «Kăhh! Ajăn wădden ehăn n-ămudd-wa-dăɣ,
əkkoẓăt timərwen n-awătay d-săḍis a ija ibinnəw təzzar imdă, ɣas əndek
dihad ila əmmək ad-t-dd-səbdədăd kăyy dăɣ-kăraḍ išilan?»
21 Ij’-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ măšan, wăr-əjrehăn a-s ehăn n-ămudd
wa s-hasăn-iha isălan-net, taɣəssa-net ənta iman-net.
22 Šămad dd-inkăr Ɣisa jer-inəmmuttan a dd-əktăn inəṭṭulab-net tifer-
tin-dăɣ ija, omănăn s-a-wa ənnăn əlkəttabăn d-a-wa innă ənta iman-net.
23 Ăzzăman-wen-dăɣ n-ămudd wa n-Faṣka ăssakăy dăɣ-Yărussălam,
omănăn săr-s ăddinăt ăjjootnen hannăynen ijităn n-Măssinăɣ wi ităjj,
24 măšan wăr tăn-ifles ed izzay-tăn iket-dăɣ-năsăn,
25 wăr-ămɣatăr daɣ, ad-has-ăjjăyh ăwadəm wăl’ iyyăn făll-iyyăn ed,
issan d-iman-net a-wa ihăn ulh n-e d t-illăm ăgg-adəm.

3

Edăwănne wa ija Ɣisa d-Nikodem dăɣ-isălan n-tiwit ta tăynayăt.

1 Ehăḍ iyyăn, osă-dd iyyăn dăɣ-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud la taggayt ta
n-kăl-faris s-isəm-net Nikodem Ɣisa,
2 inn’-as: «Ălɣalim,† nəssan a-s kăyy ălɣalim dd-ăšimasăl Măssinăɣ a
tămoosăd făl-a-s ijităn n-Măssinăɣ wi tăjjăd, wăr t-illa ere ăddooben iji-
năsăn ar s-ad-t-idhal Măssinăɣ.»
3 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn’-as: «Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet† a-s a ikkăs
ăwadəm wăr-ija tiwit ta tăynayăt dd-fălăt išənnawăn, wăr mad-inhəy
Təmmənəya ta n-Măssinăɣ.»
4 Inn’-as Nikodem: «Ǝndek əmmək wa s-mad-iwəy ăwadəm wăššărăn?
Ajăn ăddobăt ad-iqqəl tăsa n-ma-s, ăj-dd tiwit ta s-sănatăt?»
5 Inn’-as Ɣisa: «Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet a-s ere wărăn iwa s-aman
d-Unfas Šăddijăn, wăr-e ijjəš Təmmənəya n-Măssinăɣ
6 făl-a-s, a-wa dd-torăw taɣəssa, i n-taɣəssa, a-wa dd-orăw Unfas daɣ, i
n-Unfas.

---

† **3:2 3:2** Dăɣ-Ɣăbranəyya: Răbbi. † **3:3 3:3** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin: (S-tidət, tidət).

7 Wăr-ităqqănet eɣăf-năk făl-a-s innin ənneɣ-ak: ‹Wăr hawăn-t-təlla ar
tiwit ta tăynayăt dd-fălăt išənnawăn.›
8 Wădden aḍu itəhhal siha s-irha, sallăd i-emăsli-net măšan, wăr
təssenăd siha s-dd-iha wăla siha s-ikka, a-wen-dăɣ daɣ, a ij’ ăwadəm iket-
net dd-iwan s-Unfas n-Măssinăɣ.»
9 Issəstăn Nikodem Ɣisa daɣ, inn’-as: «Ǝndek əmmək wa s-mad-ăj a-
wen?»
10 Inn’-as Ɣisa: «Ǝnd’-e-d-il’ əmmək a-s kăyy ălɣalim n-Iṣrayil ogdăhăn
d-a-wa-dăɣ, uhən-dăɣ wăr kăy-hen isălan n-a-wen-dăɣ?
11 Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet a-s nətajj isălan n-a-wa nəssăn,
nətajăyha daɣ făll-a-wa nənhăy măšan kăwăneḍ, wăr tărḍem s-tajuhe-
nănăɣ.
12 Ɣas, kunta wăr hi-təflesăm dihad hawăn-ăssewălăɣ dăɣ-isălan n-
hărătăn wi n-ăddunya, əndek əmmək wa s-hi-mad-təfləsăm afăl hawăn-
ăssewălăɣ dăɣ-isălan wi n-tidət əlkămnen n-išənnawăn?
13 Wăr t-illa ere iwwaḍăn išənnawăn kunta wădden ere wa-tăn-dd-
ifălăn, a-wen a t-ămoosăn Ăgg-ăgg-adəm-i dăɣ-săn izzăɣăn.
14 Ǝmmək-wa-dăɣ s-issărjăj ănnăbi Mosa taššălt dăɣ-tenere, əmmək-
wen-dăɣ daɣ a-s ilzam, ad-itwəḍkəl Ăgg-ăgg-adəm,
15 dihen, ere săr-s omănăn-dăɣ, ad-ijrəw tămudre tăɣlalăt
16 făl-a-s, Măssinăɣ, ija i-ăddunya tărha-ta-dăɣ făl ikfa Rure-s wa n-
iyyăn i-ere săr-s omănăn-dăɣ, wăr-e ămmăt, ănn-ak, ad-ijrəw tămudre ta
tăɣlălăt;
17 Măssinăɣ, wăr dd-ăšmašăl Rure-s s-ăddunya i-ad-tăt-išrăɣ, ănn-ak i-
ad-tăt-iɣləs.
18 Ere săr-s omănăn, wăr t-e-išrăɣ măšan, ere săr-s wărăn omen, ăru
d-itbăt ăššăreɣa-net făl-a-s, wăr-omen s-Rure-s n-Măssinăɣ wa n-iyyăn.
19 Ăddălil n-ăššăreɣa-en, ənta da: osă-dd ănnur ăddunya măšan,
ăssofăn dăgg-adəm tihay ed timašalen-năsăn ti lăbasnen.
20 Ăwadəm itamašalăn a lăbasăn hărkuk ăššunjăt ănnur, wăr dawa-s
dd-itəmmil ed ăksuḍ ad-dd-əffukkărăn erk imojjan-net
21 măšan, ere iglan făl tidət, wăr-ăksuḍ ad-dd-ăkk ănnur i-ad-dd-infiləl
a-s imojjan-net, Măssinăɣ a-s əssəbab-năsăn.»

Tajuhe ta s-sănatăt ija Exya wa n-Enəsselmăɣ făll-Ɣisa

22 Ḍarăt-a-wen, ikka Ɣisa d-inəṭṭulab-net teje ta n-Ălyăhudəyăt, əzzăɣăn
dihen-dăɣ, ad-isalmaɣ ăddinăt.
23 A-s ija a-wen, Exya ənta, tisən-t-dd ăddinăt, isalmaɣ-tăn dăɣ-edăgg s-
isəm-net Anun dăɣ-ihəẓ n-tadăbayt ta n-Saləm făl-a-s, əjjətăn aman dihen.
24 A-wen itajj hărwa wăr hin-ătwăjăr Exya dăɣ-takărmut.
25 Tənkăr tamɣənnant jer-inəṭṭulab n-Exya d-ăgg-Ălyăhud iyyăn dăɣ-
isălan n-ălwăḷḷa wa išăšdajăn ɣas,
26 əkkăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim,† ăhaləs wa s-kăla dăr-s tărtăyăd făll-
tăjjəyhăd făll-ašrut n-ejănš n-Ɣurdəni wa iyyăḍăn, ămăra isalmaɣ ənta-
dăɣ, takkăn-t ăddinăt iket-năsăn.»
27 Inn’-asăn Exya: «Ăgg-adəm, wăr-e ăj ar a-wa dăr-t-ăskăllăf Măssinăɣ.
28 Wădden, tăjjəyhăm iket-năwăn a-s ənneɣ: ‹Năkk, wăr-ămoosăɣ
Ălmasex, ămišəl ɣas a dd-jeɣ data-s.›
29 Nəssan a-s ămaẓlay ənta a ilăn tămaẓlayt măšan, amidi n-ămaẓlay-i
ɣur-săn t-illăn ăsijăd, ăsidăwăt-t emăsli n-ămaẓlay wa s-isăll. Ǝlmədăt a-s

† **3:26 3:26** Dăɣ-Ɣăbranəyya: Răbbi.

tedăwit-ten-dăɣ ităjj amidi n-ămaẓlay, a jeɣ năkk-dăɣ ămăra, tedăwit-in daɣ, təjlay, təmda.
30 Imɣaret isəm-net, ifnəẓet wa-nin.»

Isălan n-Wa dd-ifălăn išənnawăn

31 «Ere wa dd-ifălăn išənnawăn, ojăr ăddinăt iket-năsăn, ere wa dd-ifălăn ăkall, i n-ăkall, wăr mad-ăj daɣ ar isălan n-ăkall-i-dăɣ măšan, ere wa dd-ifălăn išənnawăn, [ojăr ăddinăt iket-năsăn ed]
32 ənta isălan n-a-wa inhăy d-a-wa islă a itajj măšan, wăr t-illa ere t-iflasăn.
33 Ere wa t-iflăsăn, ăssiitbăt tənna n-Măssinăɣ
34 făl-a-s, ere wa dd-ăšmašăl Măssinăɣ, a-wa innă Măssinăɣ a ijanna ed ăsinăflăy-t Măssinăɣ dăɣ-isuf n-Unfas-net.
35 Abba ikna tărha n-Rure-s, hărăt iket-net a ija dăɣ-ifassăn-net.
36 Ere wa omănăn s-Rure-s, ijraw tămudre ta tăɣlălăt, ere wa săr-s wărăn omen, wăr mad-inhəy tămudre ta ihăkk Măssinăɣ ed, insa fălla-s aḍkăr n-Măssinăɣ.»

4

Tu-Sămarit ta tomănăt s-Ɣisa

1 Ilmăd Ɣisa a-s əslăn kăl-faris a-s ojărăn inəṭṭulab wi isălmaɣ ənta, uhən wi isălmaɣ Exya, a-wen-dăɣ a ăɣelăn.
2 Tidət a-s, Ɣisa ənta iman-net, wăr t-illa ere ăssilmăɣ, inəṭṭulab-net ɣas a salmaɣnen ăddinăt.
3 Ifăl teje ta n-Ălyăhudəyăt, olăs tikawt n-ta n-Galila
4 măšan, i-ad-ăj a-wen, ilzam-t ad-ijləy teje ta n-Sămari.
5 Ăssookal har dd-iwwăḍ aɣrəm n-Sămari s-isəm-net Sišar, ikkă dihen anu wa ihăn ašəkrəš wa iɣăš ănnăbi Yaqub təzzar ikf'-e i-rure-s Yusəf, anu-en, iwăr-t isəm wa n-Yaqub.
6 Osă-dd anu ɣas, ăqqimă făll-emm-net i-ad-isunf a-wa-dăɣ has-ija aləḍḍeš n-asikəl. A-wen a itajjăn s-tarăhut.
7 Ăqqiima făll-emm n-anu-en-dăɣ a-s dd-tosa tu-Sămarit dd-təšrajăt, inn'-as Ɣisa: «Tamăḍt, săsw'-ahi-dd.»
8 A-s ităjj a-wen-dăɣ, əkkan inəṭṭulab-net aɣrəm i-ad-dd-žənšən imənsiwăn əkšăn.
9 Tənn'-as tamăḍt: «Ma kăy-ăsihălăn kăyy-i n-ăgg-Ălyăhud, ad-dăɣ-i təttărăd aman năkk-i n-tu-Sămarit?» Ăzzăman-en, kăl-Ălyăhud d-kăl-Sămari, wăr-ănmănnăkăn.
10 Inn'-as Ɣisa: «Ǝnnar təssanăd făll-isuf n-Măssinăɣ d-ere wa ham-ijănnen: ‹săsw'-ahi-dd›; kămm a has-madăn-ănn: ‹săsw'-ahi-dd›; ăkf'-im ənta, aman əddărnen.»
11 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, anu-i, i šəjreen, kăyy daɣ wăr led ăja, ɣas, əndek əmmək wa s-mad-dd-təjrəwăd aman əddărnen wi s-jănned?
12 Ajăn tojărăd abba-nănăɣ ănnăbi Yaqub-i hanăɣ-ikfăn anu-i-dăɣ dăɣ-iswa ənta d-aratăn-net d-irəzzejăn-net?»
13 Inn'-as Ɣisa: «Ere iswăn aman n-anu-i-dăɣ, ad-aləs fad
14 măšan, ere iswăn aman-wi t-mad-ăkfăɣ, wăr dăɣ-s ilkem fad ed, ad-dăɣ-s umasăn aman wi t-mad-ăkfăɣ, a dăɣ-has-dd-təffay tămudre ta tăɣlălăt.»
15 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, săsw'-ahi dăɣ-aman-win-dăɣ i-ad-ăbas tifadăɣ, əbḍəwăɣ s-iyyăt d-ašăroj n-anu-i-dăɣ.»

16 Inn'-as Ɣisa: «Ǝgləw, idaw-dd d-ăhaləs-năm, tăqqəlăd-ahi-dd.»
17 Tənn'-as tamăḍt: «Wăr-ădobănăɣ.» Inn'-as Ɣisa: «Tənned tidət a-s
wăr tădobănăd
18 făl-a-s, jed səmmos idubnawăn măšan, təzjărăt-tăn-dd iket-năsăn,
ăhaləs daɣ wa dăr-tărtăyăd ămăra-dăɣ, wăr tămsăxlălăm.»
19 Tənn'-as tamăḍt: «Ălɣalim, hannăyăɣ a-s kăyy ya ănnăbi a tămoosăd!
20 Ibda abbatăn-nănăɣ aḍaɣ-wa-dăɣ a făll-ɣabbădăn Măssinăɣ măšan,
kăwăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud, tənnăm wăr t-illa ălɣibadăt n-Măssinăɣ ar dăɣ-
Yărussălam.»
21 Inn'-as Ɣisa: «Tamăḍt, əfləs-ahi, ilkam ălwăqq d-wăr mad-tăɣbədăm
Abba făll-aḍaɣ-wa-dăɣ wăla dăɣ-Yărussălam.
22 Kăwăneḍ, ɣabbădăm a wăr təssenăm măšan, năkkăneḍ nəssan ere
wa nəɣabbăd ed, əlɣəllas, kăl-Ălyăhud a dd-ifăl.
23 Măšan, ilkam ăssaɣăt s-ənta-da-dăɣ nəha ămăra-dăɣ dăɣ-mad-
ăɣbədăn imumənăn wi n-tidət Abba s-tidət dăɣ-ənniyătăn-năsăn făl-a-s,
inaɣbadăn əjlaynen šund-win-dăɣ a has-əjraẓnen.
24 Măssinăɣ, Unfas, wăr-itətwənhəy, a-wen-dăɣ a făl ere t-iɣabbădăn,
iɣbədet-t s-ənniyăt d-tidət.»
25 Tənn'-as tamăḍt: «Ǝssanăɣ a-s Wa innəfrănăn s-itawănna Ălmasex,
ilkam ad-dd-ass, afăl dd-osa, ad-hanăɣ-isəssiɣəd dăɣ-hărăt iket-net.»
26 Inn'-as Ɣisa: «Năkk-i-dăɣ ham-ămmiijrădăn a t-ămoosăn.»
27 Ămmiijrăd-as Ɣisa hărwa a-s dd-əqqălăn inəṭṭulab-net. Iqqăn a-wa s-
ămmijrăd i-tamăḍt iɣăfawăn-năsăn măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr tăn-iha-i
t-ăssistănăn d-a-wa dăɣ-s irha wăla a-wa făl dăr-s ădiwănnăt.
28 Toyyă tamăḍt aɣăsis-net dihen-dăɣ, tăqqăl aɣrəm, tənnă i-ăddinăt:
29 «Ǝyyăwăt, ənhəywăt ăhaləs hi-illăɣen a-wa s-kăla t-jeɣ iket-net,
ămmuukkăn a-s ənta-i-dăɣ a-s Ălmasex.»
30 Ǝzjărăn-dd kăl-aɣrəm, əkkăn-dd Ɣisa.
31 A-s ităjj a-wen, salɣadăn inəṭṭulab ălɣalim-năsăn i-ad-ămmăklăw
32 măšan, inn'-asăn: «Năkk, leɣ a əkšeɣ wăr təssenăm.»
33 Ad-tinmənnin: «Ajăn iwwăy-as-dd ăwadəm amənsi ḍara-năɣ?»
34 Inn'-asăn Ɣisa: «Amənsi-nin, iji n-erhet n-Wa hi-dd-ăšmašălăn,
sətbətăɣ ămašal-net.
35 Wădden a jannem diha-dăɣ s-əkkoẓ orăn ad-ămalăyăn išəkraš?
Ǝnneɣ-awăn: ənhəywăt, əḍkəlăt tiṭṭawen-năwăn, təkyədăm dăɣ-išəkraš,
əŋŋan, wăr-ərhen ɣas ar amili.
36 Ăssaɣăt wa d-ijarrăw ănaxdim wa itiləyən išəkraš ălxaqq n-tide-net,
ənta-da-dăɣ dăɣ-təssəba n-ad-isədəw allon-net i-tămudre ta tăɣlălăt, i-ad-
imzəyyət ănaxdim-wa ăddomen d-wa itiləyən tedăwit
37 ed, oẓẓ wa innăn: ‹ăddomăt iyyăn, olăy wa iyyăḍăn›, innă tidət.
38 Năkk, ăssokăɣ-kăwăn illuy n-išəkraš dăɣ-wăn wăren irh' ăṣṣahăt,
iyyăḍ a tăn-ixdămăn, tărbăxăm kăwăneḍ-dăɣ ăṣṣahăt-năsăn.»
39 Omănăn kăl-Sămari n-aɣrəm-ənnin-dăɣ ăjjootnen s-Ɣisa dăɣ-təssəba
n-tajuhe ta hasăn-təja tamăḍt a-s hasăn-tənna: «Illăɣăt-ahi a-wa s-kăla
t-jeɣ iket-net.»
40 A-wen-dăɣ a făl osăn-dd Ɣisa ɣas, dălăn-t d-ad-ɣur-săn izzăɣ, ija ɣur-
săn əssin išilan.
41 Ǝslăn-as ənta iman-net ămmijrăd ɣas, jăn wi săr-s omănnen əjut
ojărăn wənnin.

42 Ǝnnăn wi săr-s omănnen i-tamădt: «Ămăra, ăbas săr-s noman
dăɣ-təssəba n-a-wa hanăɣ-tənned, nəsl'-as iman-nănăɣ, nomăn daɣ a-s
ădduuttăt a-s ənta a-s Ămaɣlas n-ăddunya.»

Rure-s n-ăgg-əlxəkum wa ăzozăy Ɣisa

43 Ăssakăy Ɣisa əssin išilan-win-dăɣ dihen ɣas, ikkă teje ta n-Galila
44 ed, issan a-s: «Wăr t-illa ănnăbi ătiwăsămɣărăn dăɣ-ăkall-net.»
45 Măšan, diha-dăɣ d-hin-iwwăḍ Galila, ad-t-ăsbărrăkăn kăl-ăkall ed,
ənhăyăn dăɣ-săn i ăjjootnen dăɣ-wi ăssakăynen ămudd dăɣ-Yărussălam
a-wa ija Ɣisa iket-net.
46 Iqqăl Ɣisa ḍarăt-a-wen tadăbayt ta n-Kăna hăt teje ta n-Galila dăɣ-
ăsmăskăl aman, ij'-en aman n-lăɣnăb ăxxiimmărnen. A-s ităjj a-wen-dăɣ,
ih' ăgg-əlxəkum iyyăn s-ărhin rure-s aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.
47 Islă a-s Ɣisa ifăl-dd Ălyăhudəyăt s-Galila ɣas, ikk'-e-hi-dd, ad-t-ilaqqăd
i-ad-dd-itrur, izuzəy rure-s s-išwar t-ăba.
48 Inn'-as Ɣisa: «Adiš kăwăneḍ a təkkăm wăr tənheyăm ijităn n-
Măssinăɣ d-tikunen, wăr-e tamənăm s-Măssinăɣ.»
49 Inn'-as kăbtăn: «Ălɣalim, năglet šik iket-di d-wăr-ămmut alyaḍ-in.»
50 Inn'-as Ɣisa: «Ǝgləw, rure-k iddar.» Iflăs kăbtăn a-wa has-innă Ɣisa,
iglă.
51 Ikka-dd ehăn-net hărwa a-s has-dd-əlkăḍăn inaxdimăn-net, ənnăn-as:
«Rure-k, iddar.»
52 Issəstăn-tăn d-ăssaɣăt wa-dăɣ ijrăw ălafu, ənnăn-as: «Ǝnḍəšel s-
tezzar ad-t-toyyă tenăde.»
53 Inhăy abba n-alyaḍ a-s ălwăqq-wen-dăɣ iman-net ad-has-innă Ɣisa:
«Rure-k, iddar». Omăn ašăl-wen-dăɣ s-Ɣisa ənta hakd ejădăš-net iket-net.
54 Iji n-Măssinăɣ wa-dăɣ a-s wa s-əssin ija Ɣisa ḍarăt efel-net i-
Ălyăhudəyăt s-Galila.

5

Anăbdon wa ăzozăy Ɣisa

1 Ijă ămudd iyyăn daɣ n-kăl-Ălyăhud ɣas, olăs Ɣisa tikawt n-Yărussălam.
2 Yărussălam, ujəš-net wa s-itawănna wa n-tihatten, h'-e tăsahaɣt n-
aman s-isəm-net dăɣ-Ɣăbranəyya: Bătẓata, ăɣlaynăt-tăt səmmosăt tisəkla
3 daw-ənsan imarhinăn d-iməddorɣal d-inəbdan d-inaɣyabăn ăjjootnen
[ăqqalnen i-emăremar n-aman
4 făl-a-s dehiyyăn, itizəbbut-dd ănjălos n-Emăli dăɣ-tăsahaɣt,
isəmrumăr aman-net. Ere ăzzarăn s-ujəš n-aman-en-dăɣ ḍarăt a-s tăn-
ăsimăramăr ănjălos, ad-izzəy a tămoos turhənna-net dăɣ].
5 Ins' ăhaləs dihen ibdanăn a ilan kăraḍăt timərwen n-awătay d-əttam.
6 Inhăy-t Ɣisa insa, ilmăd dăɣ-iman-net a-s ăhoja ăssins'-e bəddin-net
dihen-dăɣ ɣas, inn'-as: «Ajăn tărhed ad-kăy-dd-iqqəl ăssexăt-năk?»
7 Inn'-as anăbdon: «Ălɣalim, wăr leɣ ăwadəm hi-ijărăn dăɣ-tăsahaɣt
e-d ămramărăn aman. E-d săr-săn dd-ămhărhămărăɣ-dăɣ, ad-hi săr-săn
išwăr ere hi-ojărăn armuḍ.»
8 Inn'-as Ɣisa: «Ǝbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, ărjəš.»
9 Izzăy ăhaləs ălwăqq-wen-dăɣ, iḍkăl asəftăɣ-net, irjăš. Ašăl wa d-ităjj
a-wen-dăɣ, ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
10 Izzăy ɣas, osăn-t-dd imizărăn n-kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «Ajăn wăr
təssenăd a-s ašăl-i, əssəbət-i-dăɣ wăr hak-xălal aggay n-asəftăɣ-năk.»

11 Inn’-asăn: «Ăhaləs wa hi-ăzozăyăn, a hi-innăn: ‹Ǝḍkəl asəftăɣ-năk,
ărjəš.› »
12 Ǝnnăn-as: «Ma ămoos ăhaləs wa hak-innăn: ‹Ǝḍkəl asəftăɣ-năk,
ărjəš?› »
13 Ăhaləs wa izzăyăn, wăr-izzey ere wa t-ăzozăyăn ed ăzozăy-t Ɣisa ɣas,
izjăr tamətte.
14 Ămmoqqăs dăr-s Ɣisa ḍarăt-a-wen dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
inn’-as: «Ămăra d-təzzeyăd, wăr tolesăd iji n-abăkkaḍ, uksaḍ ad-kăy-ijrəw
a irnăn a-wa s-kăla kăy-ijrăw.»
15 Igl’ ăhaləs ḍarăt-a-wen, illăɣăt i-imizărăn n-kăl-Ălyăhud a-s Ɣisa a
t-ăzozăyăn.
16 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ad-tattărăn arămas n-Ɣisa ed ămešăl iji n-Măssinăɣ
wen-dăɣ dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
17 Inn’-asăn Ɣisa: «Abba-nin, ixdam hărkuk, năkk-dăɣ, a-wen-dăɣ a
jeɣ.»
18 Ămoos a-wen ămăra ăsaru wa făl tattărăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud
iji n-iman-net ed ənnăn, wăr-issəmɣăr ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat,
ăsisăgdăh daɣ iman-net d-Măssinăɣ ed, innă Abba-net a ămoos.

Turhajăt ta ikfă Măssinăɣ Ɣisa

19 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s, wăr t-illa
a ixaddăm Rure-s n-Măssinăɣ ar a-wa s-inhăy Abba-net ixdam-t, a-wa
ămešăl Abba iket-net, ad-t-ămašăl Rure-s ənta-dăɣ
20 făl-a-s, Abba ikna tărha n-Rure-s, isakn’-e daɣ a-wa itamašal iket-net,
ad-t-isəkən daɣ ijităn ojărnen wi-dăɣ təmɣăre, əknən iɣăfawăn-năwăn
uɣən.
21 Făl-a-s, əmmək wa s-dd-isănkar Abba inəmmuttan i-ad-tăn-isudăr,
əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ihakk Rure-s tămudre ere wa s-tăt-irha.
22 Wăr-išərrăɣ Abba ăwadəm wăl’ iyyăn măšan, ija ăššăreɣa n-hărăt
iket-net jer-ifassăn n-Rure-s
23 dăɣ-təssəba n-ad-t-səmɣărăn ăddinăt iket-năsăn s-əmmək wa s-
ăssimɣărăn Abba-net. Ere wărăn issəmɣăr Rure-s n-Măssinăɣ, wăr mad-
isəmɣăr Abba-i t-dd-ăšmašălăn.
24 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere ăsjădăn i-măjrăd-in, omăn
s-wa hi-dd-ăšmašălăn, ijraw tămudre ta tăɣlălăt, wăr-e inhəy ăššăreɣa,
ănn-ak, ad-dd-ihləbbət dăɣ-ifassăn n-tamăttant, ijjəš tămudre ta tăɣlălăt.
25 Ălleɣeɣ-ăwăn s-tidət tădduuttet a-s imal-dd ăssaɣăt s-ənta-da-dăɣ
nəha dăɣ-mad-əslən inəmmuttan i-emăsli n-Rure-s n-Măssinăɣ. Wi has-
maden-isəll, ad-əddărăn
26 făl-a-s, əmmək-wa-dăɣ s-tămudre, ifassăn n-Abba a təha, əmmək-
wen-dăɣ daɣ a-s ikfa Rure-s tădabit n-ad-isudăr ăddinăt.
27 Ǝnta a ikfă tădabit n-ăššăreɣa-năsăn ed ənta iman-net a-s Ăgg-ăgg-
adəm.
28 Ɣas, wăr tăqqănnet iɣăfawăn-năwăn făl-a-s, imal-dd ăssaɣăt dăɣ-
mad-əslən inəmmuttan iket-năsăn i-emăsli n-Ăgg-ăgg-adəm.
29 Ašăl-en dd-nakkăr tamətte jer-inəmmuttan, ăddinăt wi ămešălnen
sărho, ad-dd-ənkărăn i-tămudre ta tăɣlălăt, wi s-tăllăbăst ɣas a ămešălăn,
ad-dd-ənkărăn i-ăššăreɣa.»

Ɣisa Ălmasex, tidət ɣas a isaɣra tamətte

---
† **5:19 5:19** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

30 «Năkk, wăr t-illa făw a tajjăɣ d-iman-nin ɣas, tənna n-Măssinăɣ ɣas a-
s šarrăɣăɣ, ăššăreɣa-nin daɣ hărkuk oɣad ed, wădden erhet wa n-iman-in
a-s tattărăɣ iji-net, wăr təttărăɣ ar iji n-erhet n-Wa hi-dd-ăšmašălăn.
31 Afăl ăqqălăɣ tajuhe i-iman-in, wăr mad-tənfəw tajuhe-nin hărăt.
32 Ere săl năkk a făll-i itajăyhen, əssanăɣ daɣ a-s tajuhe-net făll-i ənta,
wăr tăt-iha ăššăk.
33 Wădden a-s tăšmašălăm ăddinăt s-Exya, ăjjəyha făll-i.
34 Ǝlmədăt a-s năkk, wăr t-illa ăgg-adəm dăɣ-tattărăɣ tajuhe măšan, a-
wa hawăn-ənneɣ, ənnəɣ-awăn-t dăɣ-derhan n-ad-tăɣləsăm.
35 Exya, a-s dd-osă, ămoos tefătelt tărɣat, tămilăwlăw măšan, wăr
təttерăm ar tedăwit n-ăssaɣăt ənḍărrăn dăɣ-ănnur-net.
36 Năkk, leɣ tajuhe tojărăt ta făll-i ijă Exya făl-a-s, ijităn wi s-hi-ikfa Abba
tădabit-năsăn, əntăneḍ-en-dăɣ a ăsidăttătnen s-ənta a hi-dd-ăšmašălăn.
37 Abba daɣ-i hi-dd-ăšmašălăn, ăsidăttăt a-wa ənneɣ măšan, wăr kăla
təslăm i-emăsli-net, wăr kăla t-tənhăyăm daɣ,
38 tănimăšrăyăm daɣ i-măjrăd-net ed, wăr tomenăm s-ere wa dd-
ăšmašăl.
39 Ǝlkəttabăn n-Măssinăɣ di-dăɣ safăykem, tammăɣăm dăɣ-săn i-
tămudre ta tăɣlălăt, a tajăyhanen făll-i
40 măšan, hakd a-wen-dăɣ, tunjayăm s-ad-hi-dd-təkkəm năkk, i-ad-
təjrəwăm tămudre ta tăɣlălăt.
41 Təmmal-in wădden dăgg-adəm a dd-təfal
42 măšan, əzzayăɣ-kăwăn, əssanăɣ a-s wăr təha tărha n-Măssinăɣ
ulhawăn-năwăn.
43 Năkk-i dd-osăn făll-isəm n-Abba-nin, tənkarăm-ahi măšan, afăl
kăwăn-dd-osa ere iglan dăɣ-ălhimmăt n-iman-net, šik a-s mad-t-tăqbəlăm.
44 Ǝndek əmmək wa s-mad-tamənăm kăwăneḍ-i wăren ətəmmăɣ ar i-
təmmal jer-iman-năwăn, a-s ija a-wen, wăr təmmeɣăm i-təmmal ta dd-
fălăt Măssinăɣ-i n-iyyăn.
45 Wăr teɣalăt năkk a kăwăn-e-isəḍləmăn dat-Abba, ănnăbi Mosa-i s-
tənnăm ənta a dăɣ-jarăm ăṭṭăma, a kăwăn-e-isəḍləmăn
46 făl-a-s, ənnar təflasăm ănnăbi Mosa, tamənăm săr-i ed, isălan-nin,
iktab-tăn.
47 Ɣas, šămad wăr təflesăm a-wa iktăb, əndek əmmək wa s-mad-
təfləsăm a-wa hawăn-janneɣ?»

6

Ăsyăwăn Ɣisa səmmos afḍăn n-ăwadəm
(Mătti 14:13-21; Marqəs 6:30-44; Luqa 9:10-17)

1 Ijlăy Ɣisa ḍarăt-a-wen s-asălim n-ejănš wa iyyăḍăn n-Galila s-itawănna
wa n-Tibăryad.
2 Ǝlkămăn-as-dd ăddinăt ăjjootnen hannăynen ijităn n-Măssinăɣ wi s-
izizuy imarhinăn.
3 Iwwăn taḍaɣt ənta d-inəṭṭulab-net, ăqqima făllа-s.
4 Ăzzăman-en, ohaẓ-dd ămudd n-kăl-Ălyăhud wa s-itawănna Faṣka.
5 Iḍkăl Ɣisa akăyad-net, inhăy tamətte ta tăjjet t-dd-təkkăt ɣas, inna
i-Fəlibb: «Ǝndek diha d-mad-nəžănš tijəlwen ăššikšănen tamətte-ta-dăɣ?»
6 Irrum ɣas a t-itajj ed issan ɣur-iman-net a-wa mad-ăj.
7 Ăwwežăb-as Fəlibb, inn’-as: «Kud-nəžžənša tijəlwen n-sănatăt timaḍ
n-ărriyal n-aẓrəf-dăɣ, wăr mad-igdăh a-wen i-tamətte jat əjut-wa-dăɣ kud-
dăɣ s-afărs-afărs.»

8 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wa s-isəm-net Idris n-ăŋŋa-s n-Simyon Bəṭrus, inn’-as:
9 «Ill’-e alyaḍ diha ilan səmmosăt tijəlwen n-tărruza d-əssin imănan măšan, a-wen ma ikna dăɣ-tamətte jat əjut-wa-dăɣ?»
10 Inn’-asăn Ɣisa: «Săqqəymăt tamətte.» Eddăg-en, ăssiidwăl teyəšše, tăqqima fălla-s tamətte iha a iwwăḍăn səmmos afḍăn n-ăhaləs.
11 Iḍkăl Ɣisa tijəlwen ti n-səmmosăt, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ăẓuntănăt i-tamətte. Ija a-wen-dăɣ daɣ i-imănan wi n-əssin, təkša tamətte har tăssakăy.
12 Ălwăqq wa d-əkšăn, əyyəwănăn, innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Sădwătdd ifărsăn wi ăjolăšnen i-ad-wăr-ibăxxəs əttăɣam.»
13 Ăsdăwăn-dd a-wa dd-əjlăšăn ăddinăt, osăn-t iḍnăy măraw deketăn d-əssin n-tijəlwen.
14 Ǝnhăyăn ăddinăt iji n-Măssinăɣ wa s-iket t-ija Ɣisa ɣas, ənnăn: «Ădduuttăt a-s ənta-da-dăɣ ănnăbi wa ilăn s-a dd-ass ăddunya.»
15 Ilmăd Ɣisa a-s ărhan ad-t-səmmənukəlăn s-ăššil ɣas, ifăl-tăn, olăs aggan n-taḍaɣt ənta ɣas.

Răjjoš n-Ɣisa făll-aman
(Mătti 14:22-27; Marqəs 6:45-52)

16 Ijă ehăḍ ɣas, ătrarăn-dd inəṭṭulab-net ejănš,
17 əjjăšăn turăft n-aman, ad-jallăyăn ejănš s-efăyy wa n-aɣrəm wa n-Qăfărnaxum. A-s ităjj a-wen-dăɣ, janăt tihay, wăr tăn-dd-ăwweḍ daɣ Ɣisa hărwa.
18 Inkăr-dd fălla-săn aḍu ăṣṣoohen, ănmăntaš ejănš.
19 Ăɣyămmen turăft n-aman-năsăn har ujəjăn asălim n-ejănš s-a iwwăḍăn səmmos meɣ săḍis kelumetărăn təzzar, ənhăyăn-t, ikk’-en-dd, irjaš făll-aman.
20 Ărmăɣăn măšan, inn’-asăn: «Năkk a-wa, wăr tărmeɣăm.»
21 Diha-dăɣ d-əttărăn ad-dd-ijjəš turăft fălla-săn ad-tăsjăn, təḍăs ăkall wa əkkăn.

Tajəlla ta n-tidət hăkkăt tămudre

22 Ăffăw ɣas, əjrăhăn-in ăddinăt-wi wărnen asălim n-ejănš wa dd-fălăn a-s turăft n-aman tiyyăt ɣas a-s kăla tăsjăn dihen măšan, wăr dăɣ-s igla Ɣisa, inəṭṭulab a dăɣ-s əglănen, ăkunăn.
23 Osănăt-dd daɣ turfen n-aman tiyyăḍ dd-falnen Tibăryad, əkkanătdd edăgg-wənnin dăɣ-əkšăn ăddinăt tijəlwen ḍarăt tămayit ta ija Ɣisa i-Emăli.
24 Təjrăh-in tamətte a-s Ɣisa hakd inəṭṭulab-net ăbas t-əllan dihen ɣas, əjjăšăn turfen n-aman ti s-iket dd-osănăt, əkkăn Qăfărnaxum, əmmaɣănas.
25 Ǝjrăwăn-t făll-asălim n-ejănš wa iyyăḍăn ɣas, ənnăn-as: «Ălɣalim, əmme dd-tosed diha?»
26 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s wădden ijităn n-Măssinăɣ wi tənhăyăm a făl hi-tammăɣăm, ănn-ak, tammăɣăm-ahi dăɣtəssəba n-tijəlwen ti-dăɣ təyyəwănăm.
27 Wăr tăxdemăm i-išəkša-i s-ilkam ad-tăn-iba, ănn-ak, ăxdəmăt i-išəkša wi dd-tiirəwnen săr-wăn tămudre ta tăɣlălăt-i kăwăn-mad-ăkf Ăgg-ăggadəm, ed ənta-en-dăɣ a ăswăr Abba Măssinăɣ ešwăl-net.»
28 Ǝnnăn-as: «Ǝndek əmmək wa s-mad-năxdəm erhet n-Măssinăɣ?»

† **6:26 6:26** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

29 Inn’-asăn Ɣisa: «Erhet n-Măssinăɣ a t-ămoosăn ad-təfləsăm wa dd-ăšmašăl.»
30 Ǝnnăn-as: «Săkən-anăɣ iji n-Măssinăɣ wa hanăɣ-kăy-madăn-isəfləs.
31 Abbatăn-nănăɣ a-s əzzaɣăn tenere, əkšăn tajəlla ta hasăn-dd-ăsfăl Măssinăɣ išənnawăn făl-a-s, iktab a-s:
‹Ikf’-en Măssinăɣ tajəlla dd-falăt išənnawăn i-ad-tăt-əkšən.› »
32 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s wădden ănnăbi Mosa a kăwăn-ikfăn tajəlla ta dd-fălăt išənnawăn, Abba-nin ənta, ad-kăwăn-ăkf tajəlla ta n-tidət dd-fălăt išənnawăn
33 ed, tajəlla ta ihăkk Măssinăɣ a tăt-ămoosăn ere wa dd-ifălăn išənnawăn, ənta a ihakkăn tămudre i-ăddinăt.»
34 Ǝnnăn-as: «Ălɣalim, ten-dăɣ tajəlla, ăkf’-anăɣ-tăt hărkuk.»
35 Inn’-asăn Ɣisa: «Năkk a-s tajəlla ta hakkăt tămudre, wa hi-dd-ikkăn, wăr-ilkem ad-ălluẓ, wa săr-i omănăn wăr-ilkem ad-ăffud.
36 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s tənhăyăm-ahi măšan, tunjăyăm tomănăm.
37 Ɣas, əlmədăt a-s ăddinăt-wi hi-ikfa Abba-nin a hi-dd-asən iket-dăɣ-năsăn, wăr mad-ăkfăɣ daɣ ărori-nin i-ere hi-dd-ikkan
38 ed, wăr dd-felăɣ išənnawăn i-ad-ăjăɣ erhet-in, fălăɣ-tăn-dd i-ad-ăjăɣ erhet n-Wa hi-dd-ăšmašălăn.
39 Erhet daɣ n-Wa hi-dd-ăšmašălăn a t-ămoosăn, ad-wăr-ăsbătăɣ wăl’ iyyăn dăɣ-ăddinăt-wi hi-ikfa, ănn-ak, a irha ad-tăn-dd-sənkărăɣ dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn
40 făl-a-s, erhet n-Abba-nin ənta da: e d t-illăm ere săr-i omanăn năkk-i n-Rure-s, ad-ijrəw tămudre ta tăɣlălăt, sənkărăɣ-t-dd dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn.»
41 Ad-simtəktikăn kăl-Ălyăhud jer-iman-năsăn făl-a-s innin inn’-asăn: «Năkk a-s tajəlla ta dd-fălăt išənnawăn»,
42 tinmənnin: «Ak wa ənta, wădden Ɣisa wa-dăɣ n-ăgg Yusəf, nəzzay ti-s, nəzzay ma-s? Ɣas, ma t-isawănnen išənnawăn a dd-ifal?»
43 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Ăyyăt fălla-wăn takšiwen,
44 wăr t-illa ere ăddoben ad-hi-dd-ăkk ar s-ad-t-dd-intaš Abba-nin săr-i, ere daɣ wa săr-i omănăn, ad-t-dd-sənkărăɣ dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn.
45 Ajăn wădden əktabăn ănnăbităn a-s:
‹Ilkam ad-umasăn dăgg-adəm iket-năsăn
inəṭṭulab n-Măssinăɣ›,
ɣas, ere islăn i-tənna n-Abba, irḍa s-a-wa t-issăɣra, ad-hi-dd-ăkk.
46 Ălmăɣna n-a-wen a-s wăr t-illa ere inhayăn Abba kunta wădden ere wa dd-ašmašăl Măssinăɣ, ənta ɣas a inhayăn Abba.
47 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere wa săr-i omănăn, ijraw tămudre ta tăɣlălăt.
48 Năkk a-s tajəlla ta hakkăt tămudre.
49 Abbatăn-năwăn a-s əzzaɣăn tenere, əkšăn mana,† a-wen tajəlla n-taləmmiẓt ta hasăn-dd-ăsfăl Măssinăɣ išənnawăn, hakd a-wen-dăɣ, ămmun,
50 măšan, tajəlla ta dd-təšrăyăt dd-fălăt išənnawăn, ere tăt-ikšăn, wăr-e ămmăt.
51 Năkk a-s tajəlla ta n-tămudre dd-fălăt išənnawăn, ere ikšan tajəlla-ten-dăɣ, ad-iddar hărkuk; taɣəssa-nin a-s tajəlla-ten-dăɣ mad-ăkfăɣ i-ad-təddăr ăddunya.»

---

† **6:49 6:49** A-wa isəm n-amənsi wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa d-hăn tanəẓruft. Itawănn’-as dăɣ-Tălyunanit: Mana; itawănn’-as dăɣ-Tămašăɣt: Taləmmiẓt n-Măssinăɣ.

52 Inna Ɣisa a-wen ɣas, tənkăr tamɣənnant tăṣṣoohet jer-kăl-Ălyăhud,
ad-tinmənnin: «Ǝndek əmmək wa s-mad-hanăɣ-ăkf taɣəssa-net i-ad-tăt-
năkš?»
53 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s afăl wăr təkšem
taɣəssa-nin năkk-i n-Ăgg-ăgg-adəm, təswəm daɣ ašni-nin, wăr mad-
təddărăm.
54 Ere ikšăn taɣəssa-nin, iswă ašni-nin, ijraw tămudre ta tăɣlălăt,
sənkărăɣ-t-dd daɣ dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn
55 făl-a-s, taɣəssa-nin a-s amənsi wa n-tidət, ašni-nin a-s tesăse ta n-tidət.
56 Ere ikšăn taɣəssa-nin, iswă ašni-nin, nosăɣ năkk d-ənta, heeɣ-t, ih'-
ahi.
57 Ǝmmək wa s-iddăr Abba-i hi-dd-ăšmašălăn, əmmək-wen-dăɣ a-s
əddarăɣ năkk-dăɣ. Ɣas, ere ikšăn taɣəssa-nin dăɣ, ad-has-umasăɣ əssəbab
n-tămudre tăɣlalăt.
58 Ǝnta-da-dăɣ tajəlla ta dd-fălăt išənnawăn təẓlăyăt d-tajəlla ta əkšăn
abbatăn-năwăn uhən-dăɣ, ămmun. Ere wa ikšăn tajəlla ta ămoosăɣ, ad-
iddar hărkuk.»
59 Ǝnta-da-dăɣ ălxuṭbăt wa ija Ɣisa dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud
ihăn aɣrəm wa n-Qăfărnaxum.

Măjrăd n-Ɣisa, ihakk tămudre

60 Ǝslăn inəṭṭulab-net ăjjootnen i-ălxuṭbăt wa s-iket t-ijă ɣas, ănmănnăn
jer-iman-năsăn: «Wa măjrăd, ojăr-anăɣ, mi ăddoben asjəd-has?»
61 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa simtəktikăn, inn'-asăn: «Ajăn wa
măjrăd, ikm'-iwăn?
62 Kud-tăjjəyhăm i-Ăgg-ăgg-adəm har iqqăl dăɣ-išənnawăn edăgg wa
s-kăla t-iha s-tizarăt, ma mad-tənnəm?
63 Unfas n-Măssinăɣ a ihakkăn tămudre, taɣəssa mălayăɣna. Iməjridăn
wi hawăn-jeɣ, hen tămudre ed, Unfas Šăddijăn a dd-falăn
64 măšan, iyyăḍ dăɣ-wăn hi-əlkamnen, wăr săr-i omenăn.» Inn'-asăn
Ɣisa a-wen ed issan ašăl ăzzarăn ăddinăt wi has-əlkămnen a-s ija a-wen
wăr săr-s omenăn, issan daɣ dăɣ-săn ere wa t-madăn-isəssăɣdăr.
65 Ăssewăḍ Ɣisa făll-a-wen, innă: «Ǝnta-den-dăɣ a-wa făl hawăn-ənneɣ
ihənnin a-s wăr t-illa ere hi-dd-madăn-ăkk ar s-ad-ijraw turhajăt n-a-wen
ɣur-Abba.»
66 Ɣur-ten-dăɣ, əqqălăn ḍara-s inalkimăn ăjjootnen, ăbas has-əlkamăn.

Tajuhe n-Bəṭrus făll-Ɣisa

67 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-inəṭṭulab-net wi n-măraw d-əssin, inn'-
asăn: «Kăwăneḍ-i-š, ajăn wăr tărhem uɣəl ḍar'-i?»
68 Inn'-as Simyon Bəṭrus: «Ălɣalim, mi mad-năkk? Kăyy a iṭṭafăn
iməjridăn-wi hakkănen tămudre ta tăɣlălăt;
69 noman săr-k, nəkkas daɣ ăššăk a-s kăyy a-s Wa Šăddijăn dd-ifălăn
Măssinăɣ.»
70 Inn'-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ-i n-măraw d-əssin, ajăn wădden năkk a
kăwăn-ăsnăfrănăn? Hakd a-wen-dăɣ, iyyăn dăɣ-wăn, iblis.»
71 Măjrăd-wen-dăɣ, ij'-e Ɣisa făll-Yăhudəs Ăgg Simyon wa n-Isxaryut
făl-a-s, ənta-i-dăɣ n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin a t-madăn-
isəssăɣdăr.

7

Tăɣart n-ulh n-ayətma-s n-Ɣisa

1 Ăllil Ɣisa ḍarăt-a-wen teje ta n-Galila făl-a-s, wăr irha ad-ilal ta n-
Ălyăhudəyăt ed, ăɣtafăn-as dăɣ-s imizărăn n-kăl-Ălyăhud i-ad-t-ănɣən
kərəf.
2 Ăzzăman-en, ohaẓ ămudd n-kăl-Ălyăhud wa s-e-d dd-ija ad-əzzăɣăn
daw-ihəktan.
3 Ǝggădăn-dd ayətma-s n-Ɣisa, ənnăn-as: «Ăkk Ălyăhudəyăt i-ad-
ənhəyăn inəṭṭulab-năk wi t-əllanen dihen ijităn-năk əntăneḍ-dăɣ,
4 ed ere irhan ad-săr-s əlmədăn ăddinăt, wăr-ixəddəm dăɣ-ufăr,
ɣas, kunta tajjăd timašalen ogdăhnen d-a-wa-dăɣ asuksăḍ, ăj'-enăt dat-
ăddunya iket-net.»
5 Ǝnnăn-as ayətma-s a-wen ed wăr săr-s omenăn əntăneḍ-dăɣ.
6 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălwăqq-in wăr-ija hărwa măšan, wa-năwăn ija
hărkuk,
7 kăwăneḍ wăr təla ăddunya ăddălil făl kăwăn-təkšăr măšan, năkk
təkšar-ahi ed, tajăyheɣ făll-ijităn-net wi lăbasnen.
8 Ăglăt ɣas kăwăneḍ, ăkkăt ămudd, năkk wăr t-əkkeɣ ed ăssaɣăt-in,
wăr-iwweḍ.»
9 Inn'-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ăqqima dăɣ-Galila-en-dăɣ.

Tikawt n-Ɣisa i-ămudd wa n-ihəktan dăɣ-Yărussălam

10 Ǝkkăn ayətma-s ămudd ɣas, ikk'-e ənta-dăɣ ḍarăt-a-wen, măšan, dăɣ-
ufăr i-ad-wăr săr-s ilmed ăwadəm.
11 Ij' ašăl wa n-ămudd ɣas, ad-has-tammăɣăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud,
sastanăn d-diha d-t-illa.
12 Tənkăr tamɣənnant dăɣ-taməttе dăɣ-isălan-net, ijanna aɣil iyyăn:
«Ăwadəm olaɣăn a ămoos», ijanna aɣil wa iyyăḍăn: «A făw, a-di,
išinməšrəy taməttе»;
13 măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere iḍakkălăn emăsli-net i-ad-aməl
Ɣisa făl tuksəḍa n-imizărăn n-kăl-Ălyăhud.
14 Ăẓunăn išilan n-ămudd ɣas, ikka Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
ad-dăɣ-s isaɣra.
15 Ăkunăn kăl-Ălyăhud dăɣ-ălxikmatăn wi tăn-isasla har jannen: «Wa
ălžahil, ənde d-dd-iɣra, mi t-issəlmădăn ăttăfăssir n-əlkəttabăn?»
16 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «A-wa săɣreɣ, wădden a dd-izjarăn erhet-
in, erhet n-Măssinăɣ-i hi-dd-ăšmašălăn a dd-ifal.
17 Ɣas, ere irhăn ad-ămašăl erhet n-Măssinăɣ, ad-ilməd kunta asəssăɣăr
wa tajjăɣ Măssinăɣ a dd-ifal meɣ-i dd-əkneɣ ɣur-iman-in.
18 Ere itamăjradăn făll-iman-net, aḍkul n-iman-net ɣas a itattăr măšan,
ere itattărăn təmmal n-wa t-dd-ăšmašălăn, tidət a ijanna, wăr t-iha a
ifraɣăn.
19 Ajăn wădden ănnăbi Mosa a kăwăn-ikfăn Ăṭṭăwrăt? Adiš mafăl
wăr təmišilăm a-wa hawăn dăɣ-s inna? Ma hawăn-ăɣšădăɣ a-s tattărăm
tenăɣe-nin?»
20 Ǝnnăn-as: «Tidət-dăɣ a-s ih'-ik alšin, mi itattărăn tenăɣe-năk?»
21 Inn'-asăn Ɣisa: «Jeɣ data-wăn iji iyyăn ɣas, tăkunăm dăɣ-s,
22 amili, nəssan a-s wădden ănnăbi Mosa a făll-dd-ăzzubbăt s-tizarăt,
imɣarăn wi has-ăzzarnen a făll-dd-ăzzubbăt măšan, omăr-kăwăn săr-s
ɣas, ad-samalayăm aratăn wăla dăɣ-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
23 Ɣas, šămad wăr kăwăn-ăšnămăšrăy d-Ăṭṭăwrăt asəmmili n-ara dăɣ-
ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat, adiš, mafăl kăwăn făll-i ih' ălhăm făl-a-s innin
ăzozăyăɣ ăwadəm imdan dăɣ-ašăl n-əssəbət?

24 He kăwăneḍ! Wăr təḍkeḍăm ăwadəm s-a-wa s-tordăm, hannăyăm
fălla-s, əḍkəḍăt-t s-a-wa ămoosăn tidət.»
25 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ad-jannen iyyăḍ dăɣ-kăl-Yărussălam: «Ajăn
wădden ənta-i-dăɣ a-s tattărăn tenăɣe-net?
26 Ǝnhəywăt-t, ădiwănnăt dăr-săn s-əmmək wa s-irha uhən wăr t-illa
a has-ɣaššădăn. Tordam a-s wădden asədəttu a jăn imizărăn-nănăɣ a-s
ənta-i-dăɣ a-s Ălmasex?
27 Ălwăxla a-s ənta-i, nəssan siha s-dd-iha, a-s ija a-wen Ălmasex, wăr
t-illa ere issanăn siha s-mad-dd-ihiy.»
28 Iḍkăl Ɣisa emăsli-net, hărwa isaɣra dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
innă: «Wădden təzzayăm-ahi, təssanăm daɣ siha s-dd-heɣ măšan, hakd a-
wen-dăɣ, əlmədăt a-s wăr dd-ăšmašălăɣ iman-in, ere wa hi-dd-ăšmašălăn,
wăr t-təzzeyăm măšan, ădduuttăt;
29 năkk-i t-dd-ifălăn, əzzayăɣ-t ed ənta a hi-dd-ăšmašălăn.»
30 Ǝttărăn arămas-net măšan, wăr t-illa ere t-iḍasăn ed ălwăqq-net, wăr
dd-iwweḍ hărwa.
31 Omănăn ăddinăt ăjjootnen hanen ălžămaɣăt-en-dăɣ s-Ɣisa ɣas, ad-
tinmənnin jer-iman-năsăn: «Ak tordam a-s Ălmasex făw kud-dd-osa-dăɣ,
ajăn ad-ăj ijităn n-Măssinăɣ ojărnen wi ij’ ăhaləs-i-dăɣ!»

Ǝttărăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud əmmək s-ărmăsăn Ɣisa

32 Ǝslăn kăl-faris i-aḍkul wa təja tamətte Ɣisa dăɣ-ătuktek ɣas, əssəglăn
imizărăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris ălgomităn n-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn i-ad-dd-ărməsăn Ɣisa.
33 Inn’-asăn Ɣisa: «Ǝlleɣ jere-wăn ălwăqq ənḍărrăn, ḍarăt-a-wen, ad-
ăqqəlăɣ ere wa hi-dd-Ăšmašălăn.
34 Ilkam dăɣ-wăn ad-hi-təmmăɣăm măšan, wăr mad-hi-təjrəwăm ed
siha s-əkkeɣ, wăr tăddobem aggaḍ-net.»
35 Ănmănnăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud jer-iman-năsăn: «Ǝndek ɣas
edăgg wa mad-ăkk dăɣ-t wăr mad-nəjrəw? Tordam a-s irha ad-ăkk kăl-
Ălyăhud wi əmmăhăšnen jer-kăl-Ălyunan† meɣ tordam a-s kăl-Ălyunan-
en-dăɣ a mad-ăkk i-ad-tăn-isăɣăr ămăra?
36 Meɣ ma tordam əndek ălmăɣna n-a-wa s-innă: ‹Ad-hi-təmmăɣăm
măšan, wăr hi-mad-təjrəwăm› d-a-wa s-innă daɣ: ‹Siha s-əkkeɣ, wăr
tăddobem aggaḍ-net?› »

Ɣisa a-s aman əddărnen

37 Ašăl wa išrăyăn măqqărăn d-imiddəw ămudd, ibdăd Ɣisa dat-
ălžămaɣăt, iḍkăl emăsli-net, innă: «Ere ăffudăn-dăɣ, aset-ahi-dd, ăswet.
38 Ere săr-i omănăn, ad-ənjəyăn ijərwan n-aman əddarnen dăɣ-ulh-net
s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ.»
39 Innă Ɣisa a-wen, dăɣ-isălan n-Unfas n-Măssinăɣ wa mad-əjrəwăn wi
maden-amən săr-s ed a-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn
ed Ɣisa wăr-ijješ ălxurmăt-net hărwa.

Ǝbḍăn ăddinăt dăɣ-təssəba n-Ɣisa

40 Təslă tamətte ta tăsijădăt i-a-wa innă ɣas, inn’ aɣil-net iyyăn:
«Ădduuttăt a-s ănnăbi wa s-ătwănna ənta-da-dăɣ.»

† **7:35 7:35** Itawann’-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

41 Inn' aɣil iyyăn daɣ: «Ălmasex lab ənta-da-dăɣ.» Inn' aɣil wa iyyăḍăn:
«Ajăn Ălmasex Galila a mad-dd-ifəl?
42 Wădden inn'-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s: ‹Ălmasex əzzurəyăt ta
n-ămănokal Dawəd d-tadăbayt-net Bătlehăm ta s-kăla dăɣ-s-izzăɣ a dd-
mad-izjăr?› »
43 Tăẓun tamətte dăɣ-təssəba n-Ɣisa,
44 əttărăn iyyăḍ dăɣ-săn ad-t-ărməsăn măšan, ikkă jere-săn, wăr t-illa
ere t-iḍasăn.
45 Ǝqqălăn-dd ălgomităn n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ənnăn-asăn
imizărăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris: «Mafăl wăr t-dd-təlweyăm?»
46 Ǝnnăn-asăn ălgomităn: «Năkkăneḍ a nəwa-dăɣ, wăr kăla nəslă i-
ăwadəm ijan măjrăd irẓan wa ija ăhaləs-i-dăɣ.»
47 Ǝnnăn-asăn kăl-faris: «Adiš kăwăneḍ-dăɣ, ăšnămăšrăy-kăwăn?
48 Meɣ ajăn hannăyăm dăɣ-năɣ ămizăr meɣ ere təla taggayt ta n-kăl-
faris săr-s omanăn?
49 Ajăn wăr hənnəyăm a-s wăr săr-s omen ar ăddinăt wi n-ălžuhal
wăren əssen a ihăn Ăṭṭăwrăt.»

Irmăs Nikodem ašrut wa n-Ɣisa

50 Iggăd-dd Nikodem wa n-u-faris s-kăla dd-ădwănnăt i-Ɣisa s-ehăḍ, inn'-
asăn:
51 «Ajăn ăššăreɣa-nănăɣ isaḍlam ăwadəm dat-ad-has-əslən ăddinăt,
itwəlməd a-wa iɣšăd?»
52 Ǝnnăn-as: «Ajăn kăyy-dăɣ Galila a kăy-təlăt? Səffəyk ɣas əlkəttabăn
n-Măssinăɣ, təmmaẓ təkkăsăd-dd dăɣ-săn ănnăbi dd-ifalăn Galila.» [
53 Ḍarăt măjrăd-wen-dăɣ, hak ăwadəm ikk' ehăn-net.

8

Tamăḍt ta s-ătwănnă, təzna

1 Odwa Ɣisa ənta ehăḍ-wen taḍaɣt ta n-ihəškan wi n-əzzăytun.
2 Ăffăw ɣas, olăs-dd uɣəl n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tăddew-dd
săr-s daɣ tamətte iket-net, ăqqima, ad-tăt-isaɣra.
3 Ǝwwăyăn-dd ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris tamăḍt tăttirmăsăt dăɣ-
əzzəna, əssəbdădăn-tăt dăɣ-ammas n-ălžămaɣăt təzzar,
4 ənnăn i-Ɣisa: «Ălɣalim, ta-dăɣ tamăḍt, a-s tăt-dd-năɣdăr, izinnəw-tăt
ăhaləs iyyăn.
5 Dăɣ-isălan n-tiḍeḍen-ti maden-ăttărmăs dăɣ-əzzəna, inn'-anăɣ ănnăbi
Mosa dăɣ-Ăṭṭăwrăt a-s ad-tănăt-năkf sămmăjori n-tihun. Ămăra,
năssistăn-kăy, ma tənned kăyy dăɣ-isălan-win-dăɣ?»
6 Otasăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris asəstan-net, wăr təmmăɣăn ɣas
ar i-ăsaru făl t-əssəḍlămăn. Ǝnnăn-as a-wen ɣas, ăddunkăt Ɣisa ad-ikattăb
făll-ăkall s-assəkăḍ-net.
7 Ăxwălăn-t s-asəstan ɣas, iḍkăl-dd săr-săn asăwaḍ-net, inn'-asăn:
«Ijăret-tăt dăɣ-wăn wa s-kăla wăr-ofa abăkkaḍ s-tăhunt ta tăzzarăt.»
8 Ăddunkăt daɣ ḍarăt-a-wen, ad-ikattăb făll-ăkall.
9 Ǝslăn ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris i-a-wa hasăn-inna ɣas, əglăn s-
iyyăn-iyyăn, ɣur-wi wăššarnen har wi măḍroynen. Wăr dd-ăqqima dăɣ-
edăgg-ənnin-dăɣ ar Ɣisa, təbdad data-s tamăḍt, dăɣ-ammas n-edăgg wa
s-kăla dăɣ-s ibdăd ălžămaɣăt.
10 Ibdăd-dd săr-s Ɣisa, inn'-as: «Tamăḍt! Ma jăn ăddinăt wi s-kăla kăm-
əṭṭăfăn? Ajăn ăbas kăm-ăsiwăr ăwadəm wăl' iyyăn uḍlem?»

11 Tənn’-as: «Ăbo, Ălɣalim, ăbas t-illa ăwadəm wăl’ iyyăn.» Inn’-as Ɣisa
daɣ: «Wăr kăm-əssəḍlămăɣ năkk-dăɣ, ămăra, əgləw măšan, wăr tolesăd
iji n-abăkkaḍ.»]

Ɣisa a-s ănnur n-ăddunya

12 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-tamətte: «Năkk a-s ănnur n-ăddunya, ere-wa
hi-ilkămăn wăr mad-irjəš dăɣ-tihay, ănn-ak, ad-ijrəw ănnur wa ihăkkăn
tămudre.»
13 Ǝggădăn-dd kăl-faris, ənnăn-as: «Kăyy ya tajăyhed făll-iman-năk,
a-wen-dăɣ daɣ a ăsdătten a-s tajuhe-năk, bahu.»
14 Inn’-asăn Ɣisa: «Kud-tajăyheɣ făll-iman-in-dăɣ, năkk, tajuhe-nin,
tădduuttăt ed, əssanăɣ siha s-dd-heɣ, əssanăɣ daɣ siha s-hălăɣ măšan
kăwăneḍ, wăr təssenăm siha s-dd-heɣ, wăla siha s-əkkeɣ.
15 Kăwăneḍ, tayətte ta n-dăgg-adəm a-s šarrăɣăm ăddinăt, năkk wăr
t-illa ere šarrăɣăɣ,
16 ḍarăt-a-wen daɣ, năkk, kud-əšrăɣăɣ ăwadəm-dăɣ, a-s mad-tasəm
ăššăreɣa-nin, i n-tidət făl-a-s, wăr t-jeɣ d-iman-in ɣas, oharăɣ-t d-Abba-
nin i hi-dd-ăšmašălăn.
17 Wădden iktab dăɣ-alămăr-năwăn a-s təgdăh tajuhe n-əssin ăddinăt
i-asəṭbat n-hărăt.
18 Ăywa, năkk leɣ sănatăt tijuhawen, ămoosăɣ tajuhe făll-iman-in,
ăjjəyh’-ahi daɣ Abba-i hi-dd-ăšmašălăn.»
19 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ənnăn-as kăl-faris: «Abba-năk-i-š, əndek diha
t-illa?» Inn’-asăn Ɣisa: «Wăr hi-təzzeyăm năkk wăla Abba-nin ed, ənnăr
hi-təzzayăm, təzzəyăm daɣ Abba-nin.»
20 A-s ijă Ɣisa măjrăd-wa-dăɣ, isaɣra dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
edes i-əssəndoqq wa dăɣ-inass aẓrəf d-oräɣ wa təkkatăn ăddinăt i-ehăn n-
ămudd wa măqqărăn măšan, wăr t-illa ere t-irmasăn ed, ălwăqq-net wăr
dd-iwweḍ hărwa.

A-wa iqqăl Ɣisa Ălmasex

21 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Təlkam dăɣ-i tekle, tekle daɣ dăɣ-mad-hi-
təmmăɣăm măšan, ad-tămmătăm dăɣ-abăkkaḍ-năwăn ed, edăgg wa
əkkeɣ, wăr tăddobem aggaḍ-net.»
22 Ǝslăn kăl-Ălyăhud i-a-wen ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Tordam
a-s wădden a-s ăbok ad-ănɣ iman-net a-s ijăn: ‹Edăgg wa əkkeɣ, wăr
tăddobem aggaḍ-net.› »
23 Inn’-asăn Ɣisa: «Kăwăneḍ ăddunya-i-dăɣ a kăwăn-lăt, năkk
išənnawăn a hi-lănen, kăwăneḍ, təl’-iwăn ăddunya-ta-dăɣ, a-s ija a-wen
năkk, wăr hi-təla.
24 A-wen-dăɣ daɣ a făl hawăn-ənneɣ a-s ad-tămmătăm dăɣ-ibăkkaḍăn-
năwăn ed, ijmăḍ-t ăššăk a-s afăl wăr tomenăm a-s ‹Năkk a iɣlalăn›, ad-
tămmătăm dăɣ-ibăkkaḍăn-năwăn.»
25 Ǝnnăn-as: «Kăyy-š, mi tămoosăd?» Inn’-asăn Ɣisa: «Ămoosăɣ a-di-
dăɣ s-ăru d-hawăn-ənneɣ: ‹Năkk ăɣlalăɣ›.
26 Leɣ a ăjjeen făllа-wăn ənneɣ, ill’-e daɣ uḍlem ăjjeen kăwăn-ăswărăɣ
măšan, Wa hi-dd-ăšmašălăn, ădduuttăt, wăr jənneɣ daɣ i-ăddunya ar a-
wa s-has-əsleɣ har tăn-innă.»
27 Inn’-asăn Ɣisa a-wen-dăɣ măšan, wăr əfhemăn s-isălan n-Abba-net a
hasăn-itajj.

28 Inn'-asăn daɣ ălwăqq-wen: «Afăl dd-osa ašăl wa d-tənhăyăm
Ăgg-ăgg-adəm ămmiiḍkăl s-išənnawăn dăɣ-ammas-năwăn, dihen, ad-
təlmədăm a-s: ‹Năkk a iɣlalăn›, təlmədăm daɣ a-s wăr t-illa a tajjăɣ d-
iman-nin, wăr jənneɣ ɣas ar a-wa hi-issăɣra Abba.
29 Ǝnta-i hi-dd-ăšmašălăn, idhal-ahi, wăr hi-oyya d-iman-in ɣas ed, ənta
ɣas a-s tamašalăɣ erhet-net hărkuk.»
30 Orăw-dd măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa, immun s-ăddinăt ăjjootnen.

A-wa isadărfen ăgg-adəm

31 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-kăl-Ălyăhud wi săr-s omănnen: «Afăl təkfăm
iman-năwăn i-măjrăd-in, ad-tumasăm inəṭṭulab ətbatnen,
32 təzzəyăm tidət, səddărfət-kăwăn.»
33 Ǝnnăn-as: «Năkkăneḍ-š wădden əzzurəyăt n-ănnăbi Ibrahim a
nămoos, wăr kăla hanăɣ-ikrăš ăwadəm wăl' iyyăn ɣas, ənnăr əmmək wa
s-jănned ad-năddărf?»
34 Inn'-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s, e d t-illăm
ăwadəm itamašalăn abăkkaḍ, ăkkilăt-as.
35 Təssanăm a-s akli, wăr-itəzzăɣ dăɣ-ehăn n-măssi-s hărkuk măšan,
Rure-s n-măssi-s n-ehăn ənta, ad-dăɣ-s izzaɣ hărkuk.
36 Afăl kăwăn-ăsdărfăt Rure-s n-măssi-s n-ehăn, ad-təjrəwăm iman-
năwăn.
37 Ǝssanăɣ a-s əzzurəyăt n-ănnăbi Ibrahim a tămoosăm măšan, hakd
a-wen-dăɣ, tattărăm tenăɣe-nin făl-a-s, wăr-ijrew măjrăd-in edăgg dăɣ-
ulhawăn-năwăn.
38 Năkk, wăr hawăn-jənneɣ ar a-wa ənhăyăɣ ɣur-Abba-nin ɣas,
kăwăneḍ daɣ, wăr təjjəm ɣas ar a-wa s-təslăm ɣur-abba-năwăn.»
39 Ăwwežăbăn-as, ənnăn-as: «Năkkăneḍ, ănnăbi Ibrahim a-s abba-
nănăɣ.» Inn'-asăn Ɣisa: «Ǝnnar ihăyawăn n-ănnăbi Ibrahim a tămoosăm,
ikad-di, tămašălăm a-wa ămešăl
40 măšan ămăra, kăwăneḍ-da-dăɣ, tattărnen tenăɣe-nin făl-a-s innin
ənneɣ-awăn tidət-ta s-əsleɣ ɣur-Măssinăɣ, tăkunt šund-ten, wăr tăt-ija
Ibrahim.
41 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ a-s kăwăneḍ, ijităn n-abba-năwăn ɣas,
a tamašalăm.» Ǝnnăn-as: «Năkkăneḍ ya, wădden ikẓewăn a nămoos,
Abba iyyăn a nəla, a t-ămoosăn: Măssinăɣ.»
42 Inn'-asăn Ɣisa: «Ǝnnar ămoos Măssinăɣ Abba-năwăn, tărhəm-ahi ed
ənta a dd-əzjarăɣ, ənta daɣ a dd-fălăɣ, wăr dd-əgleɣ d-iman-in, ənta a
hi-dd-ăšmašalăn.
43 Ajăn ma hawăn-igdalăn ad-təjrăhăm a-wa hawăn-janneɣ? Igdal-
awăn-t a-wa-dăɣ s-tunjăyăm asjəd i-măjrăd-in.
44 Iblis a-s abba-năwăn, ənta a-s tăqbalăm amišəl n-derhanăn-net, ənta-
i-s s-alăṣăl dăɣ-emăjj n-iman, wăr kăla ibdăd făll-tidət ed, tidət făw a wăr-
issen. E-d immərăd-dăɣ, bahu ɣas a ijanna ed a-wen-dăɣ a-s agna-net
făl-a-s, ănăsbahu a ămoos, ənta daɣ a-s abba n-bahu.
45 Năkk wăr hi-təflesăm ed tidət a hawăn-janneɣ.
46 Ǝndek dăɣ-wăn ɣas wa ăddoben ad-ăjjăyh a-s kăla ămešălăɣ
abăkkaḍ? Šămad tidət a hawăn-janneɣ, adiš mafăl wăr hi-fəlləsăm?
47 Ere wa ila Măssinăɣ, asjəd a itajj i-a-wa innă Măssinăɣ măšan,
kăwăneḍ, wăr tămoosăm aratăn n-Măssinăɣ, a-wen-dăɣ a făl wăr hi-
səjidăm.»

---

† **8:34 8:34** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

Ɣisa Ălmasex, ojăr ănnăbi Ibrahim

48 Ăwwežăbăn-as kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «A-wa tidət-dăɣ a-s nənna
kăyy u-Sămari a tămoosăd, ih’-ik alšin.»
49 Inn’-asăn Ɣisa: «Năkk lab, wăr h’-iha alšin, semɣar ɣas a jeɣ Abba-
nin, a-s ija a-wen kăwăneḍ, tunjayăm s-asəmɣar-in.
50 Năkk, wăr təttăraɣ ad-hi-səmɣărăn ăddinăt, ill’-e ere wa itattărăn ad-
hi-səmɣărăm, ənta-en-daɣ a kăwăn-madăn-išrăɣ.
51 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere iṭṭafăn măjrăd-in, wăr dăɣ-s
ilkem ad-inhay tamăttant.»
52 Ǝnnăn-as kăl-Ălyăhud: «Ɣur-ta-dăɣ, ad-nəlmăd s-tidət-dăɣ a-s ih’-ik
alšin, ajăn wădden Ibrahim hakd ănnăbităn wi iyyăḍnen, təmmăr-tăn-in
tamăttant, ɣas kăyy, ma kăy-ăsihălăn tənna n-a-s: ‹Ere iṭṭafăn măjrăd-in,
wăr dăɣ-s ilkem ad-inhay tamăttant.›
53 Adiš kăyy ija ɣur-k a-s tojărăd abba-nănăɣ Ibrahim d-ănnăbităn wi
iyyăḍnen ămmutnen? Ajăn kăyy, ma s-tăɣelăd tămoosăd-t?»
54 Inn’-asăn Ɣisa: «Ǝnnar iman-in ɣas a timəlaɣ, wăr-inəffəw a-wen
hărăt, Abba-nin-i s-tənnăm Emăli-năwăn a ămoos, ənta a hi-itiməlăn.
55 Abba-nin-en, əzzayăɣ-t măšan kăwăneḍ, wăr t-təzzeyăm. Afăl hawăn-
ənneɣ wăr t-əzzeyăɣ, ad-umasăɣ ănăsbahu dăr-wăn olăhăn. Ădduuttăt
a-s Abba-nin, əzzayăɣ-t, tamašalăɣ daɣ măjrăd-net.
56 Ănnăbi Ibrahim daɣ-i s-jannem abba-năwăn a ămoos, iddəwăt dăɣ-
derhan n-ahănay n-ašăl wa n-tiwit-in, inhăy-t ɣas, ija tedăwit təmdat.»
57 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ənnăn-as kăl-Ălyăhud: «Kăyy, wăr led wăla-
dăɣ səmmosăt timərwen n-awătay, uhən-dăɣ, hălăd ad-tənnəd, tənhayăd
ănnăbi Ibrahim?»
58 Inn’-asăn Ɣisa: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s dat-tiwit n-
Ibrahim, əlleɣ-t ed ‹Năkk ăɣlalăɣ.› »
59 Ǝḍkălăn ălwăqq-wen-dăɣ tihun i-ad-t-əjrən săr-snăt măšan, iffăr-asăn
dăɣ-tamətte, izjăr ehăn n-ămudd wa măqqărăn.

9

Ăzozăy Ɣisa emədderɣəl iyyăn

1 Ašăl iyyăn, irjaš Ɣisa a-s inhăy ăhaləs s-a-s dd-iwa-dăɣ dărɣal.
2 Ǝssəstănăn-t inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Ălɣalim,† ak ăhaləs-i-dăɣ s-ad-
dd-iwa-dăɣ dărɣal, ənta a ămešălăn abăkkaḍ wa has-ămoosăn əssəbab
n-tăddărɣălt meɣ imărawăn-net?»
3 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Wăr-ofa abăkkaḍ ənta wăla imărawăn-
net, ănn-ak Măssinăɣ a irhan ad-ăj ălɣib-net əssəbab s-issəkna tărna-net.
4 Iwar-anăɣ ad-năxdəm tărha n-Wa hi-dd-ăšmašălăn hărwa ij’ ašăl făl-
a-s, imal-dd ehăḍ s-wăr t-illa ere ăddoben ălxidmăt dăɣ-s.
5 A əkkeɣ heɣ ăddunya-ta-dăɣ, năkk a-s ănnur-net.»
6 Innă Ɣisa a-wen ɣas, ăssotăf făll-ăkall, issəbdăj tălaɣt s-tisutaf-net
təzzar, isəls’-et tiṭṭawen n-emədderɣəl.
7 Inn’-as ḍarăt-a-wen: «Ǝgləw, ărdəb dăɣ-tăsahaɣt n-aman ta n-Silwi.»
(Silwi, ălmăɣna-net: ănămmašul.) Iglă, irdăb-dd, a-s dd-iqqăl, ihannăy.
8 Ǝnhăyăn-t ănhărajăn-net d-ăddinăt wi t-əzzăynen hărwa dărɣal ɣas,
ănmănnăn: «Ka! Ajăn wădden a-wa emədderɣəl wa itaɣăymen dăɣ-
tăšarrit itattăr takute dăɣ-ăddinăt?»

† **9:2 9:2** Răbbi dăɣ-Ɣăbranəyya.

9 Innʼ aɣil-năsăn: «Ewăḷḷa ənta.» Innʼ aɣil wa iyyăḍăn: «Aa făw!
Wădden ənta, milhaw ɣas a jan.» Iggăd-dd emədderɣəl iman-net ălwăqq-
wen, innʼ-asăn: «A-wa năkk wədi-dăɣ təzzăyăm.»
10 Ǝnnăn-as: «Ǝndek əmmək wa s-ămerănăt tiṭṭawen-năk?»
11 Innʼ-asăn emədderɣəl: «Ăhaləs wa s-isəm-net Ɣisa a issəbdăjăn tălaɣt,
issəlsʼ-et tiṭṭawen-in təzzar, innʼ-ahi: ‹Ǝgləw, ărdəb dăɣ-tăsahaɣt n-aman
ta n-Silwi›. Ǝkkeɣ tăsahaɣt n-aman ălwăqq-wen-dăɣ, ărdăbăɣ-dd dăɣ-s.»
12 Ǝnnăn-as ăddinăt: «Wa kăy-ăzozăyăn-š, ma ija?» Innʼ-asăn ăhaləs:
«Wăr-əssenăɣ.»

Asəstan wa jăn kăl-faris i-emədderɣəl wa izzăyăn

13 Ǝmdăn ăddinăt d-asəstan n-ăhaləs wa s-kăla dărɣal ɣas, ăwwăyăn-t
s-kăl-faris
14 făl-a-s, ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat a dăɣ-issəbdăj Ɣisa tălaɣt-ta ăswăr
tiṭṭawen-net, orʼ-enăt.
15 Osă-dd emədderɣəl wa izzăyăn kăl-faris ɣas, əssəstănăn-t d-əmmək
wa s-izzăy. Innʼ-asăn: «Ăswăr Ɣisa tălaɣt tiṭṭawen-in, ărdăbăɣ, ənhăyăɣ.»
16 Innʼ aɣil n-kăl-faris iyyăn: «Wa-dăɣ Ɣisa, wăr-ămoos ănămmašul n-
Măssinăɣ ed ənnar t-ămoos, isəmɣăr ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.» Innʼ
aɣil-năsăn wa-iyyăḍăn: «Ajăn anăsbăkkaḍ wăr-idhel Măssinăɣ, ăddoobăt
amišəl n-ijităn wi ităjj ăhaləs-i-dăɣ ?» Ǝqqălăn-dd ɣas ămiɣănnănăn jer-
iman-năsăn dihen-dăɣ.
17 Ǝssəstănăn ḍarăt-a-wen emədderɣəl wa izzăyăn, ənnăn-as: «Kăyy
ma tənned, ma iqqal ăhaləs wa orăn tiṭṭawen-năk?» Innʼ-asăn: «Ǝn
ănnăbi a ămoos.»
18 Ăɣrăn-dd imizărăn n-kăl-Ălyăhud ḍarăt-a-wen imărawăn n-
emədderɣəl făl-a-s, wăr-əflesăn a-s kăla dărɣal, izzăy.
19 Osăn-dd imărawăn n-ăhaləs ɣas, əssəstănăn-tăn: «Ak rure-wăn wa s-
tənnăm a-s dd-iwa-dăɣ, dărɣal, ənta-da-dăɣ meɣ? Kunta daɣ a dd-iwa-dăɣ,
dărɣal, əndek əmmək wa s-ămăra, ihannăy?»
20 Ǝnnăn-asăn imărawăn n-ăhaləs: «Tidət lab a-s a-wa rure-năɣ, wăr
t-ihʼ ăššăk daɣ s-a-s dd-iwa-dăɣ, dărɣal
21 măšan, dăɣ-isălan n-əmmək wa s-ihannăy ămăra d-ere wa orăn
tiṭṭawen-net, a-wen, wăr hanăɣ-ha tijya-net, səstənăt-t ənta iman-net ed
ăhaləs iššamăn a ămoos, ăddoobăt ad-ăj isălan n-a-wa t-iqqălăn.»
22 Tuksəḍa n-imizărăn n-kăl-Ălyăhud a tăswănnăt imărawăn-net a-wen
făl-a-s, ăssiibdădăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud s-e d t-illăm ere irḍăn a-
s: «Ɣisa a-s Ălmasex», ad-has-əgdəlăn ujəš n-ehăn n-ăddin wa n-kăl-
Ălyăhud.
23 Dăɣ-tuksəḍa n-a-wen-dăɣ a făl ənnăn imărawăn n-ăhaləs: «Ăhaləs
iššamăn a ămoos, səstənăt-t ənta iman-net.»
24 Olăsăn-dd kăl-faris teɣăre n-ăhaləs wa s-kăla dărɣal, ənnăn-as:
«Ănn tidət i-Măssinăɣ făl-a-s, nəssan a-s wa kăy-ăzozăyăn, anăsbăkkaḍ
a ămoos.»
25 Innʼ-asăn: «Kunta anăsbăkkaḍ a ămoos wăla, wăr-əssenăɣ; hărăt
iyyăn a əssanăɣ: kăla dărɣalăɣ, ămăra, hannăyăɣ.»
26 Ǝnnăn-as daɣ: «Lăɣăt-anăɣ ma hak-ija? Ǝndek əmmək wa s-ora
tiṭṭawen-năk?»
27 Innʼ-asăn ăhaləs: «Wădden ăru d-hawăn-tăn-ənneɣ măšan, wăr hi-
tăsjădăm ɣas, mafăl tărham daɣ ad-hawăn dăɣ-s ăqqəlăɣ? Adiš a tărham
ad-tumasăm kăwăneḍ-dăɣ hărăt dăɣ-inəṭṭulab-net?»

28 Inn’-asăn a-wen ɣas, ad-t-gaggărăn, jannen-as: «Aa təfəw! Kăyy ɣas
a-s ănăṭṭalib-net, năkkăneḍ, inəṭṭulab n-ănnăbi Mosa a nămoos,
29 nəssan daɣ a-s ănnăbi Mosa imməjrăd-as Măssinăɣ măšan, wa-hi,
wăr nəssen e-s dd-iha.»
30 Inn’-asăn emədderɣəl wa izzăyăn: «Adiš tăqqăn n-eɣăf təja hărwa ed,
ənta a orăn tiṭṭawen-in măšan hakd a-wen, wăr təssenăm e-s dd-iha.»
31 Inn’-asăn daɣ: «Nəssan a-s Măssinăɣ, wăr iɣəbbəl tittar n-
inăsbăkkaḍăn măšan, iɣabbăl tittar n-e d t-illăm ere t-ăksuḍăn, itamašalăn
erhet-net.
32 Nəssan daɣ a-s wăr kăla ătwăsla ăwadəm oran tiṭṭawen n-ere s-a-s
dd-iwa-dăɣ, dărɣal.
33 Ɣas, ăhaləs-i-dăɣ, ənnăr wădden Măssinăɣ a dd-ifal, wăr-ikərrəš
tădabit n-a-wa ităjj.»
34 Issəmdă emədderɣəl wa izzăyăn d-măjrăd ɣas, ənnăn-as: «Ewad!
Kăyy iket-năk abăkkaḍ a dăɣ-wed, ma kăy-ăsihălăn ălxuṭbăt wa hanăɣ-
tăjjăd?» Ăššewăjăn săr-s ḍarăt-a-wen har t-əzzəzjărăn ehăn n-ăddin wa
hăn.

Kăl-faris, wăr-əẓleyăn d-imədorɣal

35 Islă Ɣisa a-s əkkăsăn-t dăɣ-ehăn n-ăddin-năsăn ɣas, os’-e-hi-dd, inn’-
as: «Ak kăyy tomanăd s-Ăgg-ăgg-adəm meɣ?»
36 Inn’-as ăhaləs wa s-kăla dărɣal: «Ălɣalim, săkən-ahi-t ɣas ad-săr-s
amənăɣ.»
37 Inn’-as Ɣisa: «Tənhăyăd-t ed, ənta-da-dăɣ hak-ămmijrădăn ămăra-
dăɣ.»
38 Inn’-as ăhaləs ălwăqq-wen: «Ălɣalim, omanăɣ săr-k.» Irkăɣ dat-Ɣisa
ăssaɣăt-wen-dăɣ.
39 Innă Ɣisa i-tamətte ḍarăt-a-wen: «Năkk, oseɣ-dd i-ad-əbḍəwăɣ jer-
ăddinăt:
wi dărɣalnen, ad-ənhəyăn,
wi hannăynen, ad-ăddărɣălăn.»
40 Ǝslăn kăl-faris wi t-əllănen ɣur-Ɣisa i-măjrăd-wen-dăɣ ija ɣas, ənnăn-
as: «Ajăn năkkăneḍ-dăɣ imədorɣal a nămoos?»
41 Inn’-asăn Ɣisa: «Ǝnnăr tămoosăm imədorɣal, wăr kăwăn-itəgger
uḍlem wa n-abăkkaḍ măšan, dăɣ-təssəba n-a-di-dăɣ s-tənnăm hannăyăm,
a făl, tumast-năwăn i-inăsbăkkaḍăn, tətbat.»

10

Tangalt ta n-a-s Ɣisa a-s Amăḍan n-iman

1 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s e d
t-illăm ere dd-ijjašăn afăraj n-arəzzej s-ašrut săl wa n-emm-net, emăkrăḍ
d-ănarkab a ămoos,
2 măšan, amăḍan n-tihatten ənta, emm n-afăraj a-s dd-itajjăš făll-
tihatten-net.
3 E-d tănăt-dd-osa, ad-has-arr ănaɣlaf-năsnăt s-ehăḍ emm n-afăraj. Afăl
has-ămera afăraj har dd-ijjăš fălla-snăt, ad-əslənăt tihatten-net i-emăsli-
net, iɣăr hak iyyăt s-isəm-net təzzar, izəzjăr-tănăt,
4 afăl tănăt-dd-izzəzjăr iket-năsnăt, ad-iməl data-snăt, əlkəmnăt-as ed,
əzzaynăt emăsli-net.
5 Amăḍan-en, tihatten-net, wăr mad-əlkəmnăt i-amăjar, ănn-ak, ad-has-
əffoqqətnăt ed, wăr-əzzeynăt emăsli-net.»

† **10:1 10:1** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

6 Ăsnăfăqq'-asăn Ɣisa isălan-win-dăɣ măšan, indăr-asăn ad-əfhəmăn a
dăɣ-hasăn-ăssewăl.

Ɣisa a-s amăḍan wa olăɣăn

7 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s năkk a-s emm
n-afăraj wa s-tajjăšnăt tihatten,
8 ăddinăt-wi hi-dd-ăzzarnen, imăkrăḍăn d-inarkabăn a ămoosăn iket-
dăɣ-năsăn, wăr hasăn-ăsjădnăt tihatten;
9 năkk a-s emm n-afăraj, ere săr-i t-dd-ijjăšăn-dăɣ, ad-iɣləs, ad-igilləw,
itaqqăl-dd, ijarrăw daɣ amăḍon.
10 Emăkrăḍ ənta, wăr dd-itis ar i-tikra d-aɣăras d-ahălak; năkk, oseɣ-dd
i-ad-əjrəwăn dăgg-adəm tămudre, əjrəwăn-tăt daɣ s-tănoflayt.
11 Năkk a-s amăḍan wa olăɣăn, amăḍan wa olăɣăn iman-net a ihakk
i-ad-ăɣləsnăt tihatten-net
12 măšan, ere wa s-tefert a făl ixdam, wăr-ămoos amăḍan olaɣăn,
wădden ənta a-s măssi-s n-tihatten. A-wen-dăɣ a-s, afăl inhăy taɣəssit
dd-malăt, ad-ăjawăḍ, ăyy tihatten d-iman-năsnăt, təjjəš-tănăt taɣəssit,
šəmməhəš-tănăt,
13 ed issan a-s tefert ɣas a făl ixdam, wăr-ăkkul a jănăt tihatten.
14 Năkk a-s amăḍan wa olăɣăn, əzzayăɣ tihatten-in, əzzaynăt-ahi daɣ.
15 Ǝzzaynăt-ahi s-əmmək wa s-əzzayăɣ Abba, izzay-ahi daɣ ənta.
Hakkăɣ-tănăt tămudre-nin,
16 leɣ hărwa tihatten ăjjootnen wăren ha afăraj-wa-dăɣ, iwar-ahi s-
ad-tănăt-dd-əwətăɣ, əslənăt əntănăteḍ-dăɣ i-emăsli-nin, təməl-t tiyyăt
tahrut iḍan iyyăn n-amăḍan.
17 Abba ənta, irh'-ahi ed hakkăɣ tămudre-nin, siɣulăɣ-tăt-dd iman-in.
18 Wăr t-illa ere ăddoben ad-dăɣ-i ahăɣ tămudre-nin, hakkăɣ-tăt d-iman-
in, siɣulăɣ-tăt-dd dăɣ d-iman-in, ənta-den-dăɣ turhajăt ta əjrăwăɣ ɣur-
Abba-nin.»
19 Ǝslăn kăl-Ălyăhud i-măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa ɣas, tənkăr tamɣənnant
daɣ jere-săn.
20 Ǝggădăn-dd dăɣ-săn iyyăḍ ăjjootnen, ad-jannen: «Ak mafăl tăsijădăm
i-ere ih' alšin, ăbbuddăl?»
21 Jannen wi iyyăḍnen: «Măjrăd wa dd-izjărăn emm n-ăhaləs-i-dăɣ,
wădden măjrăd s-ăddoobăt ad-t-ăj ere ih' alšin, nəssan daɣ a-s ere ih'
alšin, wăr-ăddoobăt ad-arr tiṭṭawen n-iməddorɣal.»

Unjăyăn kăl-Ălyăhud ăqbălăn Ɣisa

22 Ăzzăman-en, ijă ămudd n-tasăktot n-ašəšdaj wa jăn kăl-Ălyăhud i-
ehăn n-ămudd wa măqqărăn ihăn Yărussălam s-tajrəst,
23 irjăš Ɣisa dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn dăɣ-tele n-edăgg wa s-
itawănna: Wa n-Sulăyman,
24 əžžəmmăɣăn-dd fălla-s kăl-Ălyăhud, ənnăn-as: «Ǝkkəs-anăɣ dăɣ-
taɣdărt, kunta kăyy a-s Ălmasex, ănn'-anăɣ-tăn, ma s-tăqqalăd, təkkəsăd-
anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf-ta-dăɣ?»
25 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Wădden, əllăɣeɣ-awăn măšan, tunjăyăm
tomănăm săr-i, ənhəywăt ɣas ijităn wi s-hi-ikfa Abba-nin turhajăt n-
amišəl-năsăn, əntăneḍ-en-dăɣ a tajăyhanen făll-i.
26 Kăwăneḍ, wăr săr-i tomenăm făl-a-s wăr tăḍḍinăm dăɣ-ăddinăt wi
hănen tahrut ta n-inalkimăn-in.
27 Tahrut ta leɣ n-inalkimăn-in, sallăn i-emăsli-nin, əzzayăɣ-tăn,
əlkamăn-ahi daɣ.

28 Wi leɣ, hakkăɣ-tăn tămudre ta tăɣlălăt, wăr dăɣ-săn təlkem
tamăttant, wăr tăn-mad-ahăɣ daɣ ăwadəm wăl' iyyăn dăɣ-ăfuss-in
29 făl-a-s, Abba-nin-i hi-tăn-ikfăn, wăr t-illa ere s-wădden ill'-e jənnəj-s,
wăr t-illa daɣ ere ăddooben ukəs-năsăn dăɣ-ăfuss-net.
30 Năkk d-Abba, iyyăn hărăt, wăr nəẓley.»
31 Innă Ɣisa a-wen ɣas, obărăn-dd săr-s tihun i-ad-t-əkfən sămmăjori-
năsnăt măšan, inn'-asăn:
32 «Lăɣătăt-ahi ɣas dăɣ-ijităn n-Abba wi-dăɣ ăhuskătnen jeɣ jere-wăn,
əndek dăɣ-săn wa ilăn ăddălil n-tenăɣe ta s-tărham ad-hi-tăt-təjəm?»
33 Ǝnnăn-as kăl-Ălyăhud: «Wădden dăɣ-təssəba n-iji ăhusken jed a făl
kăy-nəhakk tamăttant, ănn-ak dăɣ-təssəba n-asəkkufar wa jed ed kăyy-i
n-ăgg-adəm, tăsisăgdăhăd iman-năk d-Măssinăɣ.»
34 Inn'-asăn Ɣisa: «Ajăn wădden iktab dăɣ-Ăṭṭăwrăt-năwăn a-s,
Măssinăɣ, innă:
‹Ăxlăkăɣ-dd dăgg-adəm dăɣ-milhaw-in›.
35 Wădden, nəssan daɣ a-s măjrăd n-Măssinăɣ, iɣlal, wăr-itəməttəy. Ɣas
kunta ăddinăt wi əlkămnen i-măjrăd-en, ixlăk-tăn-dd dăɣ-milhaw-net,
36 mafăl jannem ăskafărăɣ, năkk-i ăsnăfrăn Abba, ăšmašăl-ahi-dd s-
ăddunya făl-a-s innin ənneɣ-awăn: ‹Năkk Rure-s n-Măssinăɣ a ămoosăɣ.›
37 Ămăra kunta ɣas a-wa tamašalăɣ wădden Abba-nin a dd-ifal, adiš wăr
săr-i tomenăm măšan,
38 kunta a-wa tamašalăɣ Abba-nin a dd-ifal, adiš kud-dăɣ wăr săr-i
tomenăm năkk, ămənăt s-timašalen-en-dăɣ i-ad-təlmədăm, səbbuyənăm
a-s năkk, ărtayăɣ d-Abba, irtay dăr-i daɣ ənta, heeɣ-t, ih'-ahi.»
39 Ăsmăgăggăyăn daɣ kăl-Ălyăhud dăɣ-arămas-net măšan, ăẓlăbbăt-dd
Ɣisa dăɣ-săn, iglă.
40 Ikka ḍarăt-a-wen asălim wa n-emăynăj n-ejănš wa n-Ɣurdəni, dăɣ-
edăgg wa s-kăla dăɣ-s isalmaɣ Exya ăddinăt, izzăɣ dihen-dăɣ.
41 Ǝkkăn-t-dd ăddinăt ăjjootnen, jannănen: «Exya, wăr-ija tăkunt wăl'
iyyăt măšan, a-wa inna făll-ăhaləs-i-dăɣ, itbat iket-net.»
42 Omănăn ăddinăt ăjjootnen s-Ɣisa dăɣ-edăgg-en-dăɣ.

11

Issənkăr-dd Ɣisa Lazar jer-inəmmuttan

1 Ăzzăman-wen-dăɣ ad-ărhin Lazar wa n-taɣrəmt ta n-Bitanya n-ăŋŋa-s
n-Marta d-Măryăma
2 ta s-kăla təssənɣăl aḍutăn făll-iḍarăn n-Ɣisa təzzar, ad-tăn-timəs s-
tišəkkaḍ-net. Ǝnta-i-dăɣ a-s ămăra, ărhiin ăŋŋa-s, Lazar.
3 Ărhin ɣas, ăssawăynăt šătma-s ămašal s-Ɣisa, ənnănăt-as: «Ălɣalim,
ăss-dd, emărh-năk Lazar ărhiin.»
4 Iwwăḍ-dd ămašal Ɣisa ɣas, innă: «Turhənna ta tărmăsăt Lazar,
wădden ənta a t-madăt-tawəy s-ălaxărăt, turhənna-net ta-dăɣ a madăt-
tumas əssəbab făl ătwăsămɣăr Măssinăɣ, itwəsəmɣăr daɣ Rure-s.»
5 Tărha ta ija Ɣisa i-Lazar, ənta daɣ a ija i-Marta d-wălătma-s Măryăma.
6 Ǝjjăšăn isălan n-turhənna n-Lazar Ɣisa măšan, ăssakăy dăɣ-edăgg-
ənnin-dăɣ əssin išilan təzzar,
7 innă i-inəṭṭulab-net: «Ăqqəlăt-anăɣ Ălyăhudəyăt.»
8 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ălɣalim, ajăn wădden a ăynayăn tattărăn
kăl-Ălyăhud, ad-kăy-əkfən sămmăjori n-tihun dăɣ-teje-ten-dăɣ, ɣas ma
dăɣ-s tăqqalăd?»

9 Inn’-asăn Ɣisa: «Ajăn wădden măraw ăssaɣătăn d-əssin a hanen ašăl? Ere irjašăn hărwa ijă ašăl, wăr mad-ăjjărtăqqəl făl-a-s ihannăy data-s
10 măšan, ăwadəm irjašăn s-ehăḍ, ad-ăjjărtăqqăl ed irjaš dăɣ-tihay.»
11 Ija Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, inn’-asăn: «Emărh-nănăɣ Lazar, iṭṭas măšan, əgleɣ i-ad-t-dd-sənkărăɣ.»
12 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ălɣalim, adiš kunta eḍəs ɣas a ija, ill’-e ăṭṭăma n-ad-izzəy.»
13 Măjrăd wa hasăn-ija, ij’-asăn-t i-ad-tăn-isəlməd a-s Lazar ăba-t măšan, əbdadăn ənniyătăn-năsăn făll-eḍəs wa n-ere ilɣad eḍəs.
14 Ij’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen măjrăd s-ăddooben afăham-net, inn’-asăn: «Ǝlmədăt a-s Lazar ya ăba-t, măšan,
15 ăddiweɣ dăɣ-təssəba-năwăn ed a-s ărhin, wăr ɣur-s t-əlleɣ, ătiwatăs a-wen i-ad-săr-i tamənăm; ămăra, ənkărăt, ăkkăt-anăɣ-t.»
16 Iggăd-dd Tomi wa s-itawănna Didim, a-wen ălmăɣna-net: ekne, innă i-inəṭṭulab wi iyyăḍnen: «Ăglăt-anăɣ năkkăneḍ-dăɣ i-ad-nahăr d-ălɣalim-nănăɣ tamăttant.»

Ɣisa Ălmasex, isidur

17 A-s hin-osa Ɣisa Bitanya, ila Lazar əkkoẓ išilan dăɣ-aẓəkka.
18 Bitanya-i dăɣ-t-ăba, wăr jere-s t-illa d-Yărussălam ar kăraḍ kelumetărăn.
19 Ăba Lazar ɣas, osăn-dd kăl-Ălyăhud ăjjootnen Marta d-Măryăma, ad-sasmaḍăn ulhawăn-năsnăt.
20 Təsla Marta a-s imal-dd Ɣisa ɣas, təlkăḍ-as, a-s ija a-wen Măryăma ənta, tăqqima-hin ɣur-ehăn.
21 Tămmoqqăs d-Ɣisa ɣas, tənn’-as: «Ălɣalim, əssanăɣ a-s ənnăr təlled diha-dăɣ, wăr-itiba ăŋŋa-ɣ.
22 Măšan hakd a-wen-dăɣ, əssanăɣ a-s kăyy a təttărăd, dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, ad-hak-t-ăkf.»
23 Inn’-as Ɣisa: «Ăŋŋa-m a dd-inkăr dăɣ-tamăttant.»
24 Tənn’-as Marta: «Ǝssanăɣ lab s-ad-dd-inkăr dăɣ-tamăttant ašăl wa ilkămăn.»
25 Inn’-as Ɣisa: «Năkk a-s Wa dd-isănkarăn dăɣ-tamăttant, năkk a ihakkăn tămudre, ere săr-i omănăn-dăɣ, ad-iddar hărkuk kud-dăɣ ămmut,
26 ere iddarăn daɣ har săr-i omăn, wăr dăɣ-s təlkem tamăttant făw. Ak kămm Marta, təflasăd a-wen meɣ?»
27 Tənn’-as Marta: «Ǝyya Ălɣalim, omanăɣ a-s kăyy a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ s-ătwănna ilkam ad-dd-ass ăddunya.»

Issănɣăl Ɣisa imeṭṭawăn dăɣ-təssəba n-Lazar

28 Təja Marta măjrăd-wen-dăɣ ɣas, təglă, təkkăs-dd wălătma-s s-takše, tənn’-as: «Ălɣalim ya, osă-dd, inn’-am ad-t-in-tasəd.»
29 Təsla Măryăma i-a-wen ɣas, təggăd ăssaɣăt-wen-dăɣ, təkkă Ɣisa.
30 A-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr dd-ijješ Ɣisa aɣrəm hărwa, ih’ edăgg-wənnin-dăɣ dăɣ-dăr-s tămmoqqăs Marta,
31 əllan-t daɣ imănokalăn n-kăl-Ălyăhud iyyăḍ ɣur-Măryăma dăɣ-ehăn, sasmaḍăn ulh-net. Ǝnhăyăn-tăt a-s təbdăd šik, təzjăr ɣas, əlkămăn-as ed ija ɣur-săn a-s Lazar a təkka i-ad-tălh făll-aẓəkka-net.
32 Tăwwăḍ-in Măryăma diha t-illa Ɣisa, tənhăy-t ɣas, tărkăɣ-as, tənn’-as: «Emăli, əssanăɣ a-s ənnăr təlled diha-dăɣ, wăr-itiba ăŋŋa-ɣ.»
33 Inhăy-tăt Ɣisa hall ənta d-wi dăr-s ăddewnen, ɣas, ăsnin, əkmăn-t iman-net,

34 inn’-asăn: «Săknăt-ahi aẓəkka wa dăɣ-jăm Lazar.» Ǝnnăn-as: «Ǝyyăw, ənhəy-t.» Inhăy-t ɣas,
35 ilhă Ɣisa.
36 Ǝnnăn iyyăḍ dăɣ-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Təmɣăre n-tărha ij’-et i-Lazar»,
37 ənnăn wi iyyăḍnen: «Ǝnta-i orăn tiṭṭawen n-emədderɣəl, indăr-as ad-igdəl i-Lazar tamăttant?»

Issənkăr-dd Ɣisa Lazar jer-inəmmuttan

38 Olăsăn-t iman-net təkma, iglă ḍarăt-a-wen, ikk’ aẓəkka wa iha Lazar iɣăšăn dăɣ-esăwăl, ihar s-tăhunt măqqoorăt.
39 Osă-dd Ɣisa aẓəkka ɣas, innă i-ăddinăt: «Ǝkkəsăt-in tăhunt ta hărăt aẓəkka.» Təggăd-dd Marta ta n-wălăt ma-s n-enəmmettən ăssaɣăt-wen, tənna i-Ɣisa: «Ălɣalim, Lazar ya ăru d-irkăh, ašăl-net wa s-əkkoẓ a-wa ih’ aẓəkka.»
40 Inn’-as Ɣisa: «Ajăn wădden Marta ăru d-ham-ənneɣ a-s afăl săr-i tomănăd, ad-tənhəyăd tărna n-Măssinăɣ?»
41 Ǝkkăsăn-in ăddinăt tăhunt făll-emm n-aẓəkka ɣas, ăjoẓăy Ɣisa išənnawăn, innă: «Abba, ămmoyăɣ-ak aɣăbal wa jed a-wa dăɣ-k əttărăɣ,
42 əssanăɣ daɣ a-s ɣabbălăd tittar-in hărkuk măšan, ămmijrădăɣ-ak ămăra dăɣ-təssəba n-ălžămaɣăt-wa-dăɣ ibdădăn, dăɣ-təssəba n-ad-amənăn ăddinăt a-s kăyy a hi-dd-ăšmašălăn.»
43 Innă Ɣisa a-wen ɣas, iḍkăl emăsli-net, innă: «Lazar, əzjăr-dd!»
44 Izjăr-dd Lazar aẓəkka, ăqqanăn ifassăn-net d-iḍarăn-net s-isəssora, ilsă ekăršăy idəm-net. Inn’-asăn Ɣisa ălwăqq-wen: «Arăt-t, təbḍəwăm-t d-ikăršăyăn-wi-dăɣ ittăl, təyyəm-t ad-igləw.»

Ăswărăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud uḍlem Ɣisa
(Mătti 26:1-5; Marqəs 14:1-2; Luqa 22:1-2)

45 Osăn-dd kăl-Ălyăhud ăjjootnen, ənhăyăn a-wa ija Ɣisa ɣur-Măryăma ɣas, omănăn săr-s
46 măšan, əglăn iyyăḍ dăɣ-săn, osăn kăl-faris, əllăɣen-asăn a-wa ija Ɣisa.
47 Ǝžžəmmăɣăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris d-ălžămaɣăt wa n-kăl-Sinhidrin-i† iɣattăsăn ăššăreɣa, ănmănnăn: «Ǝndek ăddăbara? Wa ăwadəm, əjjətăn fălla-năɣ ijităn-net wi ăssuksăḍnen!
48 Ǝlmədăt a-s afăl t-noyya s-əmmək-wa-dăɣ, ad-săr-s amənăn ăddinăt iket-năsăn. Afăl ămoos a-wen a ijan, ad-ărẓən kăl-Roma-i hanăɣ-ăsităɣmărnen ehăn n-ămudd-nănăɣ wa šăddijăn, ăttăɣtăɣăn ăkall-nănăɣ.»
49 Iggăd-dd dăɣ-săn Qayăf-i s-ənta a ăminakălăn făll-kăl-tikutawen awătay-wen-dăɣ, innă: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s wăr t-illa a təjrahăm iket-dăɣ-năwăn,
50 ajăn wăr hənnəyăm a-s uf’-awăn, ad-ămmăt ăwadəm iyyăn dăɣ-təssəba n-tamətte uhən ad-tămmăt tamətte iket-net.»
51 Măjrăd-wen-dăɣ ija Qayăf, wădden a dd-ifalăn tayətte-net măšan, šămad ənta a ăminakălăn făll-kăl-tikutawen awătay-wen-dăɣ, ikf’-e Măssinăɣ măjrăd hin-ăssawăḍ tamətte n-a-s ilkam ad-ămmăt Ɣisa, dăɣ-təssəba n-tamətte ta n-Iṣrayil iket-net.

---
† **11:47 11:47** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

52 Təzzar daɣ wădden kăl-Iṣrayil ɣas a-s mad-ămmăt, ad-ămmăt i-ad-
dd-isədəw aratăn n-Măssinăɣ wi əmmăhăšnen jer-ikallăn, umasăn tiyyăt
taɣəssa.
53 Ăɣtăsăn ɣur-ašăl-wen-dăɣ n-a-s wăr-e sunfən făw wăr jen iman-net.
54 Iɣtăf ənta-dăɣ ɣur-ašăl-wen-dăɣ i-răjjoš dăɣ-edăgg t-hannăyăn kăl-
Ălyăhud. Ifăl ăkall-wen-dăɣ hăn, ikkă teje ta tohăẓăt tanəẓruft, izzăɣ
ənta d-inəṭṭulab-net dăɣ-aɣrəm s-isəm-net Ifɣahim.
55 Ohăẓ-dd ămudd n-kăl-Ălyăhud wa n-Faṣka ɣas, ăhhujjăjăn-dd ăddinăt
ăjjootnen s-Yărussălam i-ad-šəšdəjăn iman-năsăn dat-ămudd-en-dăɣ,
56 ad-tammăɣăn iməhhujjaj iket-năsăn i-Ɣisa, tinmənnin jer-iman-năsăn
dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn: «Ak, tordam a-s ihăl a dd-ăkk ămudd
meɣ?»
57 A-s jănnen a-wen-dăɣ, omarăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-
faris s-ere ilmădăn diha t-illa Ɣisa iket-net, isăɣdăret-t i-ad-ăttărmăs.

12

Təssănɣăl Măryăma aḍutăn făll-Ɣisa
(Mătti 26:6-13; Marqəs 14:3-9)

1 Ašăl wa s-săḍis dat-ămudd wa n-Faṣka, ikkă Ɣisa taɣrəmt ta n-Bitanya
dăɣ-izzăɣ Lazar wa dd-issənkăr jer-inəmmuttan.
2 Təssəskăr-dd Marta imənsiwăn dat-Ɣisa, ăniɣăyma d-Lazar d-imăjarăn
wi iyyăḍnen.
3 Təḍkăl Măryăma ḍarăt-a-wen tăẓune n-lităr n-aḍutăn lanen ălqim
wăr-iqqer hărăt, ad-tăn-sanɣal făll-iḍarăn n-Ɣisa, timəs-tăn s-tišəkkaḍ-
net. Ăbɣănɣălăn aḍutăn dăɣ-ehăn-ənnin-dăɣ iket-net.
4 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab n-Ɣisa wa s-isəm-net Yăhudəs wa n-
Isxaryut-i t-e-isəssăɣdărăn, innă:
5 «Mafăl aḍutăn-wi-dăɣ wăr hin-ənšen kăraḍăt timaḍ n-ărriyal n-aẓrəf
ămoosnen takute i-tilăqqiwen.»
6 Innă a-wen wădden dăɣ-a-s innin oẓar dăɣ-a əjrăwnăt tilăqqiwen,
ănn-ak făl-a-s innin emăkrăḍ a ămoos, ənta a-s ănaẓraf n-taggayt ta n-
inalkimăn n-Ɣisa, a ătwăjjăn dăɣ-əssəndoqq wa n-aẓrəf-dăɣ, ad-dăr-s in-
išləy.
7 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăkfăt-tăt ălɣafyăt, a-wa təja, təj'-e dăɣ-təssəba n-ašăl
wa d-mad-əjjəšăɣ aẓəkka.
8 Tilăqqiwen ya, əllanăt ɣur-wăn hărkuk măšan năkk, ilkam ad-kăwăn-
ăflăɣ.»

Utăr n-iji n-iman n-Lazar

9 Ǝslăn kăl-Ălyăhud ăjjootnen a-s iha Ɣisa taɣrəmt ta n-Bitanya
ɣas, fălăn-dd Yărussălam, əkkăn-t-dd măšan, wădden ənta ɣas a-s
otasăn ahănay-net, ərhan daɣ, ad-ənhəyăn Lazar wa dd-issənkăr jer-
inəmmuttan,
10 ăɣtăsăn imănokalăn n-kăl-tikutawen s-ad-əjən iman n-Lazar ənta-dăɣ
11 ed hannăyăn a-s, dăɣ-təssəba n-asənkar wa t-dd-ija Ɣisa jer-
inəmmuttan a făl, taqqălăn imănokalăn n-kăl-Ălyăhud ăjjootnen ḍarăt
kăl-tikutawen, timənən s-Ɣisa.

Ujəš n-Ɣisa i-Yărussălam
(Mătti 21:1-11; Marqəs 11:1-11; Luqa 19:28-40)

12 Ăffăw ɣas, təslă tamətte ta tăjjet dd-təkkăt ămudd a-s Ɣisa ikkă-dd
Yărussălam.
13 Ǝjjăšăn-tăt isălan ɣas, ad-dd-ɣattăsăn ăddinăt iləktan n-tišday,
lakkăḍăn-as, săɣăren s-afălla:
«Ozana! Ija Măssinăɣ ălbăraka
dăɣ-ămănokal wa n-Iṣrayil
dd-osăn făll-isəm n-Emăli.»
14 Ijrăw Ɣisa ăẓa iyyăn dăɣ-zăbo, inăy-t, ămoos a-wen a ăssitbătăn a-wa
iktăbăn dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
15 «Yărussălam ta dăyăt făll-taḍaɣt ta n-Sayon,
wăr tărmeɣăd, ənhəy ɣas ămănokal-năm
imal-dd inay ara n-tešeḍt.»
16 Ašăl wa d-jăn hărătăn-winnin-dăɣ, wăr tăn-əfhemăn inəṭṭulab n-Ɣisa
măšan, ašăl wa d-ijjăš təmɣăre n-ălxurmăt-net, əktăn-dd a-s ənta-en-dăɣ
a făl əktăbăn ănnăbităn hărătăn-win-dăɣ, ămešăl-tăn daɣ.
17 Ašăl-wen-dăɣ, tăssoɣăl tamətte iket-net a-wa ijă Ɣisa ed, tăjjəyha a-s
dd-issənkăr Lazar jer-inəmmuttan, ikkăs-t-dd dăɣ-aẓəkka.
18 Təlkăḍ-dd tamətte-en iket-net i-Ɣisa dăɣ-təssəba n-iji n-Măssinăɣ wa-
dăɣ s-təslă ij’-e.
19 Ǝnhăyăn kăl-faris a-wen ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Tənhăyăm
ămăra a-s a-wa wădden a dd-nəkka d-hărăt, tamətte iket-dăɣ-net a ḍara-s
tošalăt.»

Ăsdărhănăn kăl-Ălyunan iyyăḍ ahănay n-Ɣisa

20 Osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-Ălyunan† s-ijraẓ ăddin wa n-kăl-Ălyăhud,
əkkan-dd daw-ămudd-i-dăɣ i-ad-ăɣbədăn Măssinăɣ dăɣ-Yărussălam,
21 əjrăwăn ănăṭṭalib wa s-isəm-net Fəlibb wa n-taɣrəmt ta n-Băṭsăyda
ta n-Galila, ənnăn-as: «Ăhaləs, nărha ad-nənhəy Ɣisa.»
22 Iglă Fəlibb, ija isălan dăɣ-Idris, ăddewăn issənăn-essăn s-Ɣisa,
əllăɣen-as.
23 Ǝwwăḍăn-dd Ɣisa ɣas, inn’-asăn: «Ăssaɣăt wa dăɣ-mad-ijjəš Ăgg-
ăgg-adəm ălxurmăt-net, osă-dd.
24 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s a təkkăs temătăwt n-ălkăma wăr
tənbel dăɣ-ăkall tămmăt, ad-tămoos tiyyăt tablalt ɣas măšan, afăl tənbăl
dăɣ-ăkall har tămmut, a dd-tarəw tiblalen ăjjootnen.
25 Ere wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ijmăr iman-net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
ad-ifut dăɣ-ălžănnăt, măšan, ăwadəm wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net, dăɣ-
ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-nin, ad-ijrəw tămudre ta tăɣlălăt.
26 Ere dăɣ-wăn irhăn tumast n-ănaxdim-in-dăɣ adiš, ilkəmet-ahi făl-a-s,
năkk edăgg wa dăɣ-mad-əzzăɣăɣ, ənta daɣ a dăɣ-mad-izzăɣ ănaxdim-in,
ijrəw semɣar ɣur-Abba.»

Ăloláy Ɣisa dăɣ-isălan n-tamăttant-net

27 «Ărɣan iman-in, ărɣan ămăra-dăɣ, ak ma he-ănnăɣ făw? Abba, ăɣləs-
ahi dăɣ-ăssaɣăt-wa-dăɣ? Făw, năkk, əssanăɣ a-s təssəba n-ăssaɣăt-wa-
dăɣ a făl dd-ămešălăɣ.
28 Abba, səkən ăddinăt təmɣăre n-ălxurmăt n-isəm-năk.» Ifăl-dd emăsli
ălwăqq-wen-dăɣ išənnawăn innăn:
«Isəm-in, əssəmɣărăɣ-t,

---

† **12:20 12:20** Itawann’-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † **12:24 12:24** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

ad-t-aləsăɣ daɣ asəmɣar.»
29 Təslă tamətte ta t-təllăt dihen i-emăsli-ənnin-dăɣ ɣas, innă aɣil-net iyyăn: «Ak sallăm i-ejjaj wa ijjăjăn?» Inna aɣil wa iyyăḍăn: «A-di wădden ejjaj, ănjălos a has-imməjrădăn.»
30 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Emăsli wa s-iket has-təslăm, wădden təssəba-nin a dăɣ-ija, təssəba-năwăn kăwăneḍ a dăɣ-ija.
31 Ǝlmədăt a-s ămăra-dăɣ, ad-mad-tətwəšărrăɣ ăddunya, itwəstăɣ daɣ ămănokal-net Iblis,
32 năkk daɣ, afăl əmmədkălăɣ, ad-dd-ăɣrăɣ s-iman-in ăddinăt iket-năsăn.»
33 Innă a-wen-dăɣ i-ad-tăn-isəlməd əmmək wa s-mad-ămmăt.
34 Tənn'-as tamətte: «Ajăn wădden năɣra dăɣ-Ăṭṭăwrăt a-s Ălmasex, wăr-e ămmăt, iɣlal, adiš ma kăy-isawănnen: ‹Ăgg-ăgg-adəm, ad-ămmădkăl?› Wa Ăgg-ăgg-adəm făl wăr nəssen madăn-ămmădkăl, mi ămoos?»
35 Inn'-asăn Ɣisa: «Ănnur, wăr has-in-ăqqima ar a ənḍărrăn ill'-e jere-wăn, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-has-təlkəmăm i-ad-wăr kăwăn-ɣăddărnet tihay făl-a-s, ere irjašăn dăɣ-tihay, wăr-issen e-s ihăl.
36 Iket-di tăẓẓegăẓăm a-wen, a ikkăs ănnur ill'-e jere-wăn, amənăt săr-s i-ad-tumasăm dăgg-ănnur.» Innă Ɣisa a-wen ɣas, ifăl tamətte, iffăr.

Tăɣart n-ulhawăn n-tamətte

37 Ija Ɣisa data-săn ijităn n-Măssinăɣ-i-dăɣ ăjjootnen măšan, unjăyăn săr-s omănăn,
38 ămoos a-wen a ăssiitbătăn măjrăd wa ikfă Măssinăɣ ănnăbi Saya† a-s innă dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Emăli, mi omănăn s-a-wa nənna?
Mi s-dd-tănfalăl tărna n-ăfuss n-Emăli?»
39 Ăqqurăn ulhawăn n-kăl-Iṣrayil făl-a-s, innă ănnăbi Saya daɣ:
40 «Ăsdărɣăl-tăn Măssinăɣ,
ăsɣăr ulhawăn-năsăn i-ad-wăr hənnəyăn s-tiṭṭawen-năsăn,
əjrăhăn hărăt s-ulhawăn-năsăn,
utabăn i-ad-tăn-izuzəy Măssinăɣ.»
41 Măjrăd-wen-dăɣ, ij'-e ănnăbi Saya ăzzăman wa d-has-dd-ănfalăl ălxurmăt n-Ɣisa, ădwănnăt dăɣ-isălan-net.
42 Hakd a-wen-dăɣ, omănăn imizărăn n-kăl-Ălyăhud ăjjootnen s-Ɣisa măšan, təgdal-asăn tuksəḍa n-kăl-faris ad-sətbətăn immun-năsăn, făl-a-s ăksuḍăn ad-tăn-əkkəsăn dăɣ-ihănan n-ăddin-năsăn,
43 ăssofăn təmmal ta dd-fălăt dăgg-adəm uhən ta n-Măssinăɣ.

Ɣisa Ălmasex a-s ilkam ad-išrăɣ dăgg-adəm

44 Iḍkăl Ɣisa emăsli-net, innă: «Ere săr-i omănăn-dăɣ, ilmədet a-s wădden năkk a-s omăn, Măssinăɣ-i hi-dd-ăšmašălăn a-s omăn,
45 ere daɣ wa hi-inhăyăn, ilmədet a-s Măssinăɣ-i hi-dd-ăšmašălăn a inhăy.
46 Năkk a-s ănnur, ămešălăɣ-dd s-ăddunya dăɣ-təssəba n-ad-wăr-itəzzăɣ făw ere săr-i omanăn dăɣ-tihay,
47 ere islăn i-măjrăd-in wăr t-iṭṭef, wădden năkk a t-madăn-išrăɣ făl-a-s, wăr dd-ămešălăɣ i-ad-əšrăɣăɣ ăddunya, ănn-ak, ămešălăɣ-dd i-ad-tăt-ăɣləsăɣ.

† **12:38 12:38** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

48 Ere săr-i unjăyăn, unjăy s-măjrăd-in, măjrăd-en-dăɣ a t-e-išrăɣăn ašăl
wa ilkămăn
49 făl-a-s, măjrăd wa jeɣ iket-net, wădden a dd-əkkasăɣ dăɣ-eɣăf-in ɣas,
Abba-nin ənta iman-net-i hi-dd-ăšmašălăn a hi-ikfăn turhajăt n-ad-ănnăɣ
a-wa hi-inna, ăjăɣ daɣ isălan-net i-ăddinăt.
50 Ǝssanăɣ daɣ a-s e d t-illăm ăwadəm ilkamăn i-a-wa innă, ad-ijrəw
tămudre ta tăɣlălăt. A-wen-dăɣ a făl năkk, a-wa jănneɣ iket-net, jănneɣ-
tăn s-əmmək wa s-hi-tăn-innă Abba.»

13

Ăsserăd Ɣisa iḍarăn n-inəṭṭulab-net

1 Ehăḍ wa n-dat-wa n-ămudd wa n-Faṣka, ilmăd Ɣisa s-ăssaɣăt n-
ajmuḍ-net i-ăddunya i-ad-akk Abba, iwwăḍ-dd. Ehăḍ-en-dăɣ, issəmdă-
dd təmɣăre n-tărha-net s-inəṭṭulab-net, issəkn'-en tărha tokăyăt ta tăn-
isakna hak ašăl a ija a-wa-dăɣ.
2 Hărwa tamănsawăn a-s ija Iblis dăɣ-ulh n-Yăhudəs Ăgg Simyon wa
n-Isxaryut erk ənniyăt wa n-ad-isăɣdăr Ɣisa.
3 Dăɣ-təlluləya-net, issan Ɣisa a-s wăr t-illa a-s wădden ij'-e Abba-net
dăɣ-ifassăn-net, issan daɣ a-s Măssinăɣ-i t-dd-ăšmašălăn, ənta a iqqal.
4 Ǝssəmdăn tetăte ɣas, ibdăd Ɣisa, ikkăs emăls-net, iḍkăl-dd ekăršăy
iyyăn, ijbăs săr-s,
5 ijă ḍarăt-a-wen aman dăɣ-taẓăwat, ad-isarad iḍarăn n-inəṭṭulab-net,
itiməs-tăn s-ekăršăy wa s-ijbăs.
6 Iwwăḍ-dd ăssaɣăt wa n-asirəd n-iḍarăn n-Simyon Bəṭrus ɣas, iggăd
inna i-Ɣisa: «Xăša Ălɣalim! Năkk a iwar asirəd n-iḍarăn-năk wădden
kăyy.»
7 Inn'-as Ɣisa: «A-wa hi-išlăn, wăr mad-təjrăhăd ălmăɣna-net ămăra-
dăɣ măšan, ilkam ad-t-təfhəmăd.»
8 Inn'-as Bəṭrus ălwăqq-wen: «Kăla kăla Ălɣalim, năkk lab wăr-ilkem
ad-ărḍeɣ tăsserădăd iḍarăn-in.» Inn'-as Ɣisa: «Afăl wăr-ăsserădăɣ
iḍarăn-năk, wăr hak t-illa ad-nahăr.»
9 Innă Simyon Bəṭrus: «Adiš Ălɣalim, wăr təbdedăd ɣur-iḍarăn-in ɣas,
sirəd daɣ eɣăf-in hakd ifassăn-in.»
10 Inn'-as Ɣisa: «Wădden ere ăsserădăn telămăkt-net, wăr-ămɣatăr s-
ad-aləs asirəd daɣ kunta wădden iḍarăn-net ed, šăddij iket-net, kăwăneḍ,
a-s təkkăsăm iyyăn dăɣ-wăn, šăddiijăm.»
11 Măjrăd-wen-dăɣ, ij'-e Ɣisa ed, issan ere wa t-madăn-isəssăɣdăr. Dăɣ-
təssəba n-a-wen-dăɣ a făl hasăn-innă iyyăn dăɣ-săn, wăr šăddij.
12 Ăsserăd iḍarăn-năsăn ɣas, ils' emăls-net, iqqăl-dd, ăqqima dăɣ-
edăgg wa n-imənsiwăn, inn'-asăn: «Ak, kăwăneḍ, təfhamăm a-wa s-iket
hawăn-t-jeɣ meɣ?
13 Wădden a hi-jannem: ‹Ălɣalim d-Emăli,› ikna ed a-wen-dăɣ a
ămoosăɣ
14 ɣas, šămad năkk-i n-Emăli d-ălɣalim, ăsserădăɣ iḍarăn-năwăn, adiš
kăwăneḍ-dăɣ, iwar-kăwăn ad-tinməsiridăm iḍarăn jer-iman-năwăn;
15 əssəknăɣ-kăwăn ălmital he-tinməjjim jer-iman-năwăn s-əmmək-wa-
dăɣ s-hawăn-t-jeɣ.
16 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s wăr t-illa akli ojărăn măssi-s,
wăla ănămmašal ojărăn ere wa t-ăšmašălăn.

† **13:16 13:16** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

17 Tənḍəḍ-awăn kunta təssanăm s-hărătăn-wi-dăɣ, ad-tăn-tamašalăm.
18 A-wa hawăn-janneɣ, wădden iket-năwăn a făl t-janneɣ făl-a-s năkk,
əzzayăɣ inəṭṭulab-in wi ăsnăfrănăɣ, ămăra, măjrăd n-Măssinăɣ a madăn-
isətbət a-wen ed, iktab dăɣ-s a-s:
‹Wa dăr-i ohărăn ăkoss,
ənta a-s ašănjo-nin.›
19 Əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-hărătăn-wi-dăɣ hărwa wăr-ətbetăn dăɣ-
təssəba n-a-s afăl jăn, ad-tamənăm a-s: ‹Năkk, ăɣlalăɣ›.
20 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s ere ăsbărrăkăn ere hin-ăsimašălăɣ,
a ămoos-dăɣ, năkk a ăsbărrăk, ere daɣ wa hi-ăsbărrăkăn, Wa hi-dd-
ăšmašălăn a ăsbărrăk.»

Ăloläy Ɣisa dăɣ-isălan n-ămaɣdar-net
(Mătti 26:20-25; Marqəs 14:17-21; Luqa 22:21-23)

21 A-s issəmda Ɣisa măjrăd-wa-dăɣ, əkman-t iman-net, inn’-asăn:
«Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s iyyăn dăɣ-wăn a hi-madăn-
isəssăɣdăr.»
22 Əslăn inəṭṭulab i-a-wen ɣas, ad-tinməkyidăn, tinməsəstinăn d-ere wa
s-iha ti-net.
23 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăsiɣămăr ănăṭṭalib wa ikna Ɣisa tărha edes-has,
24 inẓăj-as Simyon Bəṭrus tiṭṭ, inn’-as, ad-isəstən Ɣisa d-ere wa s-iha ti-
net.
25 Ăsmătăktăk ănăṭṭalib-en i-Ɣisa, inn’-as: «Ălɣalim, mi kăy-madăn-
isəssăɣdăr?»
26 Inn’-as Ɣisa: «Ere wa s-mad-səlmăɣăɣ afărs n-tajəlla dăɣ-aḍrəẓ, ənta-
en-dăɣ a hi-madăn-isəssăɣdăr.» Issəlmăɣ Ɣisa afărs n-tajəlla dăɣ-aḍrəẓ,
ikf’-e Yăhudəs wa s-itawănna Isxaryut n-ăgg Simyon.
27 Diha-dăɣ d-irmăs Yăhudəs afărs n-tajəlla-ənnin-dăɣ, ad-innăhăḍ Iblis
dăɣ-ulh-net, inn’-as Ɣisa ălwăqq-wen: «Yăhudəs! A-wa tăjjăd, ăj’-e šik.»
28 Ijă Ɣisa i-Yăhudəs măjrăd-wen-dăɣ măšan, wăr t-illa dăɣ-inəṭṭulab-
net wi iyyăḍnen ăsiiɣămărnen dăɣ-isəftaɣ i ifhamăn a-wa innă,
29 ăɣelăn a has-innă: «Žănš-dd a-wa s-nămiɣatăr i-ămudd wa n-Faṣka»
meɣ «Ăkf hărăt tilăqqiwen» făl-a-s, ənta a-s ănaẓraf-năsăn.
30 Irmăs-dd Yăhudəs afărs n-tajəlla wa has-dd-iẓẓăl Ɣisa ɣas, izjăr.
Isălan-wi-dăɣ, ehăḍ a-s tajjăn.

Alămăr wa ăynayăn ikfă Ɣisa inəṭṭulab-net

31 Izjăr Yăhudəs ɣas, innă Ɣisa i-inəṭṭulab-net: «Ămăra-dăɣ ad-mad-
itwəsəmɣăr Ăgg-ăgg-adəm, itwəsəmɣăr daɣ Măssinăɣ dăɣ-təssəba-net,
32 ăkf Ăgg-ăgg-adəm ălxurmăt ɣur-iman-net, ăkf’-as-t daɣ šik.
33 Ilyaḍăn-in, wăr-e ăhajăɣ əlleɣ jere-wăn, əssanăɣ a-s ilkam ad-hi-
təmmăɣăm măšan, ənneɣ-awăn a-wa s-kăla tăn-ənneɣ i-kăl-Ălyăhud wi
iyyăḍnen: ‹Edăgg wa əkkeɣ, wăr mad-tudabem aggaḍ-net›.
34 Ămăra, ənta-da fărəḍ wa ăynayăn əfrăḍăɣ fălla-wăn: ‹Nəməjjăt jer-
iman-năwăn anmărh šund wa hawăn-jeɣ, nəmărhăt jer-iman-năwăn,
35 anmărh jer-iman-năwăn en-dăɣ a he-isəlmədăn ăddinăt a-s tidət-dăɣ
a-s inəṭṭulab-in a tămoosăm.› »

Ăloläy Ɣisa dăɣ-isălan n-akuddəl wa t-e-ăj Bəṭrus
(Mătti 26:31-35; Marqəs 14:27-31; Luqa 22:31-34)

36 Issəmdă Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, iggăd-dd Simyon Bəṭrus, innă:
«Ălɣalim, əndek siha s-təkked?» Inn’-as Ɣisa: «Edăgg wa əkkeɣ, wăr

tăddobed ad-hi-săr-s təlkəmăd ămăra-dăɣ măšan, ilkam dăɣ-k ad-hi-dd-
tawəḍăd dăɣ-s.»
37 Inn'-as Bəṭrus: «Ălɣalim, mafăl wăr-ăddobeɣ alkum-hak ămăra-dăɣ?
Ăddobeɣ-t, năkk, ăsidăwăɣ wăla i-tamăttant dăɣ-təssəba-năk.»
38 Inn'-as Ɣisa: «Wădden tənned tăsidăwăd wăla i-tamăttant dăɣ-
təssəba-nin? Ikna măšan, ăsidătteɣ-ak a-s, wăr-e iwət ekăz ăɣora wăr
hi-tăkkuddălăd har kăraḍ ihăndăggan.»

14

Ɣisa Ălmasex a-s tabarăt ta tiɣədăt s-Măssinăɣ

1 Inn'-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Wăr rammăɣnet ulhawăn-năwăn,
amənăt s-Măssinăɣ, amənăt săr-i,
2 ehăn n-Abba-nin, han-t idăggan ăjjootnen, ənnăr wăr-itbet a-wen, wăr
hawăn-jənneɣ əgleɣ i-ad-hawăn-səmməjnuɣ edăgg,
3 afăl əgleɣ har hawăn-ăsmăjneɣ edăgg, ad-kăwăn-dd-ăqqəlăɣ,
əḍkəlăɣ-kăwăn, təmləm diha t-əlleɣ.
4 Edăgg daɣ wa əkkeɣ, təssanăm tabarăt-net.»
5 Iggăd-dd ănăṭṭalib wa s-isəm-net Tomi, inn'-as: «Ălɣalim, năkkăneḍ
lab, wăr nəssen siha s-təkked, əndek əmmək wa s-mad-nəlməd tabarăt-
net?»
6 Inn'-as Ɣisa: «Năkk a-s tabarăt, năkk a-s tidət, năkk daɣ a-s tămudre,
wăr t-illa făw ere ăddooben aggaḍ n-Abba ar s-ad-hi-ija əssəbab n-a-wen.
7 Šămad daɣ năkk təzzayăm-ahi, ad-təzzəyăm Abba-nin, šămad
təzzayăm-t, adiš, tənhăyăm-t.»
8 Iggăd-dd wa s-isəm-net Fəlibb, inn'-as: «Ălɣalim, səkən-anăɣ ɣas Abba,
igdăh-anăɣ a-wen-dăɣ.»
9 Inn'-as Ɣisa: «Ɣas Fəlibb, a-wa-dăɣ jeɣ iket-net ărtayăɣ dăr-wăn, wăr
hi-təzzeyăd? Wa hi-inhăyăn, inhay Abba, ɣas əndek əmmək wa s-jănned:
‹săkən-anăɣ Abba›.
10 Ajăn wăr tomenăd a-s năkk ărtayăɣ d-Abba, irtay dăr-i daɣ ənta,
heeɣ-t, ih'-ahi? A-wen-dăɣ a făl iməjridăn wi hawăn-tăjjăɣ, wădden a dd-
əkkasăɣ dăɣ-eɣăf-in ɣas, Abba-i dăr-i irtăyăn a ămoosăn əssəbab n-ijităn
wi tamašalăɣ iket-năsăn.
11 Amənăt a-s năkk ărtayăɣ d-Abba, irtay dăr-i daɣ ənta, heeɣ-t, ih'-
ahi. Kunta daɣ wăr tomenăm s-măjrăd-in, amənăt bănnan s-ijităn-wi
tamašalăɣ.
12 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s ere săr-i omănăn-dăɣ, ad-ăj ənta-
dăɣ ijităn-wi jeɣ, ăj făw-i tăn-əknanen mijraw ed năkk, əkkeɣ Abba.
13 A-wen-dăɣ a făl a təttărăm-dăɣ s-isəm-in, ad-t-ăjăɣ i-ad-ijrəw Abba
ălxurmăt dăɣ-təssəba n-Rure-s.
14 A təttărăm-dăɣ s-isəm-in, ad-hawăn-t-ăjăɣ.»

Unfas wa s-ilkam ad t-dd-isəssiwəy Măssinăɣ

15 «Kunta tidət-dăɣ a-s tărham-ahi adiš, əṭṭəfăt făreḍăn-in,
16 ad-hawăn-ădəlăɣ Abba i-ad-kăwăn-ăkf ănabdid iyyăn ɣur-wăn e-illan
hărkuk,
17 ənta a-s Unfas wa s-tidət ɣas a t-dd-zajjărăt, wăr tăddoobăt ăddunya
ad-t-tăqbəl făl-a-s wăr tăddobăt ahănay-net wăla muzəyăt-net măšan,
kăwăneḍ, təzzayăm-t ed ăherăj dăr-wăn, izzaɣ daɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn.
18 Wăr kăwăn-mad-ăyyăɣ tăjohălăm, ad-kăwăn-dd-ăqqəlăɣ,

† 14:12 14:12 Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

19 ăqqim-in a ənḍărrăn i-ad-ăbas hi-hannăy ăddunya măšan kăwăneḍ,
a hi-hannăyăm făl-a-s, əddarăɣ, təddarăm.
20 Ašăl-wen-dăɣ ad-mad-təlmədăm a-s năkk ărtayăɣ d-Abba, tărtayăm
dăr-i kăwăneḍ, ărtayăɣ dăr-wăn daɣ năkk.
21 Ere wa iknăn uḍəf n-fărəḍăn-in, ənta a-s emărh-in, ere daɣ wa hi-
irhăn, ad-t-ărh Abba-nin, ărhăɣ-t năkk-dăɣ, sənnəfiləlăɣ-as-dd daɣ iman-
in.»
22 Inn'-as ănăṭṭalib wa s-isəm-net Hudd iẓleyăn d-Yăhudəs wa n-
Isxaryut: «Ălɣalim, əndek əmmək wa s-mad-hanăɣ-dd-sənnəfilălăd iman-
năk wăr tăn-dd-tăsnăfalălăd i-ăddunya?»
23 Inn'-as Ɣisa: «Ere hi-irhan, ad-agəẓ măjrăd-in, dihen, ad-t-ărh Abba-
nin, nidaw-dd săr-s, nəzzăɣ ɣur-s.
24 Ere wa hi-wărăn-irha, wăr mad-iṭṭəf măjrăd-in. Măjrăd wa s-təslăm
ɣur-i, wădden a dd-əkkasăɣ dăɣ-eɣăf-in ɣas, Abba-nin-i hi-dd-ăšmašălăn
ahi-ikfăn turhajăt n-tənna-net.
25 Ɣas, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt hărwa əlleɣ jere-wăn,
26 ănabdid daɣ wa s-hawăn-ənneɣ, a t-ămoosăn Unfas Šăddijăn,
ad-hawăn-t-dd-isəssiwəy Abba s-isəm-in, afăl hawăn-t-dd-ăssawăy, ad-
kăwăn-isăɣăr hărăt iket-net, isəktəw-kăwăn-dd a-wa hawăn-ənneɣ iket-
net.
27 Ămăra, oyyeɣ ɣur-wăn ălxer, ălxer daɣ wa s-năkk ɣas a t-ihakkăn a
ɣur-wăn oyyeɣ ed năkk, isuf-wi hawăn-tăjjăɣ, wăr-olehăn d-wi hawăn-tăjj
ăddunya, wăr tăšăwwašnet ulhawăn-năwăn, wăr rămmăɣăt.
28 Wădden, sallăm-ahi a-s hawăn-ənneɣ: ‹Ǝgleɣ dăɣ-təssəba n-ad-
kăwăn-dd-ăqqəlăɣ›, ɣas ənnăr hi-tărham, ijrəẓ-awăn a-wa hawăn-ənneɣ
ed Abba-i əkkeɣ, ojăr-ahi.
29 Hărătăn-wi-dăɣ, janneɣ-awăn-tăn ămăra-dăɣ i-ad-kăwăn-əkkəsăɣ
dăɣ-taɣdărt hărwa wăr jen, dihen afăl jăn, ad-tamənăm săr-i.
30 Igdăh dăɣ-măjrăd diha-dăɣ ămăra făl-a-s, Iblis-i n-ămănokal n-
ăddunya, imal-dd. Ǝlmədăt a-s wăr făll-i ila tărna
31 măšan, ărheɣ ad-təlməd ăddunya a-s năkk ărheɣ Abba, wăr təmišilăɣ
daɣ ɣas ar erhet-net. Ǝnkărăt ămăra, ăflăt-anăɣ edăgg-wa-dăɣ.»

15

Ɣisa a-s ahəšk wa dăɣ-ărmamăn imumənăn

1 Fălăn dihen ɣas, inn'-asăn Ɣisa: «Năkk a-s ahəšk n-lăɣnăb wa n-tidət,
Abba-nin a-s ănăsdamu.
2 Kăwăneḍ a-s iləktan n-ahəšk, e d t-illăm elăkăt dăɣ-i irmamăn wărăn
itirəw, ad-t-in-iɣtəs Abba-nin, elăkăt daɣ iket-net itirəwăn aratăn, ad-hin-
isrəmsərəm ileḍan-net, išəšdəj-t i-ad-dd-arəw aratăn s-əjut.
3 Ɣur-ămăra-dăɣ, əlmədăt a-s šăddijăm dăɣ-təssəba n-asəssăɣăr wa
kăwăn-jeɣ.
4 A-wen-dăɣ a făl ɣaymăt tărtayăm dăr-i s-əmmək wa s-dăr-wăn ărtayăɣ.
Wăr t-illa elăkăt ăddooben tiirwe d-iman-net afăl wăr-irmem d-tafăja,
əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s wăr t-illa a iha ărramăt s-tăddobem amišəl-net
i-Măssinăɣ ar s-ad-dăr-i tărtayăm.
5 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s năkk a-s tafăja n-ahəšk n-lăɣnăb, kăwăneḍ a-s
iləktan-net. Ere wa dăr-i irtayăn, ărtayăɣ dăr-s năkk-dăɣ, ad-ămašăl i-
Măssinăɣ a iha ărramăt făl-a-s, wăr t-illa a-s tăddobem iji-net wăla năkk.
6 Ere dăr-i wărăn irtey iket-net, ad-hin-itwăɣtəs, itwəjăr-in šund elăkăt
ăqqurăn s-afăl hin-ătwăjăr dăɣ-efew, ad-ărɣ s-iyyăt măšan,

7 afăl năkk a ihan inəzjam-năwăn, ad-dăr-i tărtayăm, tamašalăm
măjrăd-in, a təttărăm dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, ad-hawăn-t-ăkf.
8 Afăl inəṭṭulab tamašalnen a iha ărramăt i-Măssinăɣ a tămoosăm, ad-
hawăn-dd-isənnifiləl a-wen ălxurmăt n-Abba-nin.
9 Tărha ta-hi ija Abba, ənta a hawăn-jeɣ năkk-dăɣ; əṭṭəfăt tărha-nin,
təzzăɣăm dăɣ-s.
10 Tărha-nin daɣ, wăr tăt-mad-təṭṭəfăm ar s-ad-təṭṭafăm fărəḍăn-in s-
əmmək wa s-əṭṭafăɣ fărəḍăn n-Abba-nin, əlkamăɣ i-tărha-net, əzzaɣăɣ
dăɣ-s.»

Ăsmadăw Ɣisa inəṭṭulab-net d-iman-net

11 «Măjrăd-wa-dăɣ hawăn-jeɣ, jeɣ-awăn-t dăɣ-təssəba n-ad-təjəm
tedăwit šund ta jeɣ, təjəm daɣ tedăwit təmdat.
12 Ămăra, ənta da fărəḍ wa kăwăn-ăsiwărăɣ: ‹Nəmărhăt jer-iman-
năwăn s-əmmək-wa-dăɣ s-kăwăn-ărheɣ›.
13 Wăr t-təlla tărha tojărăt ad-ăkf ăwadəm iman-net dăɣ-təssəba n-
imidiwăn-net,
14 afăl tamašalăm a-wa fălla-wăn əfrăḍăɣ, ad-kăwăn-ɣarrăɣ s-isəm:
‹imidiwăn-in›,
15 ad-ăbas kăwăn-jeɣ eklan-in ed akli, wăr dăɣ-s itəjj măssi-s isălan-net,
ănn-ak, ad-tumasăm imidiwăn-in făl-a-s, a-wa s-əsleɣ ɣur-Abba-nin iket-
net, əssəlmădăɣ-awăn-t.
16 Wădden kăwăneḍ a hi-ăsnăfrănăn, năkk a kăwăn-ăsnăfrănăn, ăɣreɣ-
kăwăn-dd i-ad-tamašalăm a iha ărramăt i-Măssinăɣ, umasnăt timašalen-
năwăn a iɣlalăn. Afăl jăm a-wen, a təttărăm dăɣ Abba-nin s-isəm-in, ad-
hawăn-t-ăkf.
17 Ənta da a-wa s-kăwăn-omarăɣ: ‹Nəmărhăt jer-iman-năwăn.› »

Ăddunya, tašănjot n-ălmăssexităn

18 «Kunta tokăḍ dăr-wăn ăddunya, əlmədăt a-s tokăḍ dăr-i data-wăn,
19 ənnăr tămoosăm ăddinăt ăttilălnen a-wa făll-təgl' ăddunya, wăr
kăwăn-kəssən. Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s wăr kăwăn-təla ăddunya, tokăḍ
dăr-wăn daɣ dăɣ-təssəba n-a-wa s-kăwăn-ăsnăfrănăɣ.
20 Ɣaymăt dd-kittəwăm măjrăd wa s-kăla hawăn-t-jeɣ a-s hawăn-ənnəɣ:
‹Wăr t-illa akli ojărăn măssi-s.› Kunta, tăqquzzăbăt-ahi ăddunya-ta-dăɣ,
adiš ad-kăwăn-tăqquzzəbət kăwăneḍ-dăɣ, kunta daɣ tăsjăd i-măjrăd-in,
adiš, ad-hawăn-səjəd kăwăneḍ-dăɣ
21 măšan, əlmədăt a-s wăr hawăn-mad-səjdən ăddinăt, ănn-ak,
ălɣizabăt a kăwăn-e-səknən dăɣ-təssəba-nin ed, wăr-əzzeyăn ere wa hi-
dd-ăšmašălăn.
22 Ənnăr wăr dd-oseɣ i-ad-hasăn-ăjăɣ isălan, iket-di, wăr tăn-itəwwer
abăkkaḍ măšan, ămăra-dăɣ d-hasăn-jeɣ isălan, ăbas hasăn-t-illa ăsaru
injărăn ibăkkaḍăn-năsăn.
23 Ere wa dăr-i okăḍăn, okăḍ daɣ d-Abba-nin.
24 Ənnăr wăr jere-săn jeɣ ijităn n-Măssinăɣ s-kăla wăr tăn-ija ăwadəm
dat-i, ăqqaymən wăr tăn-iwer abăkkaḍ, măšan ămăra-dăɣ, d-ənhăyăn
ijităn n-Măssinăɣ wi jeɣ dat-tiṭṭawen-năsăn, okăḍăn dăr-i năkk hakd
Abba-nin.
25 Hakd a-wen-dăɣ, mikḍaw-năsăn dăr-i, i n-təssəba n-ad-itbat măjrăd
n-Măssinăɣ wa iktăbăn dăɣ-alămăr-năsăn a-s tăn-iɣtăl, inn'-asăn:
‹Okăḍăn dăr-i dăgg-adəm bănnan baṭilăn.›
26 Afăl hawăn-dd-ăssawăyăɣ ănabdid wa t-illan ɣur-Abba, ənta-i n-Unfas
wa wăr dd-zəjjăr ar tidət ta dd-fălăt Abba, ad-hawăn-ăj isălan-in,

27 tumasăm tijuhawen-in făl-a-s, kăwăneḍ-i-dăɣ a-s wi s-a əssəntăɣ
ămašal-in har năkk-da-dăɣ, tăddewăm dăr-i.»

16

Ilkam ălɣizabăt

1 «Jeɣ dăɣ-wăn isălan-wi-dăɣ i-ad-wăr tinməšrəyăm.
2 Ilkam ad-hawăn-əgdəlăn kăl-Ălyăhud ămudd dăɣ-ihănan n-ăddin-
năsăn, ilkam făw ăzzăman s-ăwadəm inɣăn iyyăn dăɣ-wăn, ad-iɣal teɣse
a ikăt i-Măssinăɣ.
3 Ad-əjən a-wen ed wăr hi-əzzeyăn năkk wăla Abba.
4 Ǝllăɣeɣ-awăn hărwa ămăra, dăɣ-təssəba n-a-s afăl dd-əwwăḍăn
hărătăn-win-dăɣ, ad-dd-təktəwăm a-s ălleɣeɣ-awăn săr-săn hărwa wăr
jen, wăr hawăn săr-săn əllăɣeɣ ăru ed a-s ija a-wen, ărtayăɣ dăr-wăn
măšan
5 ămăra-dăɣ d-ăssawăḍăɣ uɣəl n-Wa hi-dd-ăšmašălăn, wăr kăwăn-iha-i
hi-isastanăn d-diha əkkeɣ
6 măšan, ăɣšadăn ulhawăn-năwăn dăɣ-təssəba n-a-wa hawăn-ənneɣ.
7 Tidət a hawăn-ənnəɣ, uf'-awăn ad-ăglăɣ ed, afăl wăr-əgleɣ, wăr mad-
kăwăn-dd-ass ănabdid, afăl əgleɣ, ad-hawăn-t-dd-sukăɣ.
8 Afăl dd-osa ănabdid, ad-isəlməd a-s toška ăddunya dăɣ-a-wa ămoosăn
abăkkaḍ d-a-wa ămoosăn iqqud d-a-wa ămoosăn ăššăreɣa n-Măssinăɣ;
9 ad-isəlməd ăddinăt a-s oškan dăɣ-isălan n-ibăkkaḍăn ed, wăr săr-i
omenăn,
10 isəlməd-tăn a-s oškan dăɣ-isălan n-iqqud ed əkkeɣ Abba, wăr-ilkem
ad-hi-tənhayăm,
11 isəlməd-tăn a-s oškan dăɣ-isălan n-ăššăreɣa ed Iblis-i n-ămănokal n-
ăddunya, ăššăreɣa-net, ăru d-t-iɣtăs Măssinăɣ.
12 Leeɣ a ăjjeen s-ărheɣ ad-hawăn-t-ănnăɣ măšan, wăr tăddobem ujreh-
net ămăra-dăɣ.
13 Afăl dd-osa Unfas wa wăr dd-zəjjăr ar tidət, ad-kăwăn-aɣəd dăɣ-tidət
iket-net făl-a-s, wădden isălan n-iman-net a dăɣ-e ămmăjrăd, ănn-ak, ad-
ăj isălan n-a-wa s-islă, ăllăɣăt-awăn hărătăn-wi dd-malənen.
14 Afăl dd-osa Unfas, ad-hi-isəmɣăr făl-a-s, ad-dd-irməs măjrăd-in,
isuɣəl-awăn-t.
15 A-wa ila Abba iket-net, i-nin, a-wen-dăɣ a făl hawăn-ənneɣ, ad-dd-
irməs măjrăd-in, isuɣəl-awăn-t.»

Təssəkma tekle n-Ɣisa iman n-inəṭṭulab-net

16 «Ăqqima-hin a ənḍărrăn i-ad-ăbas hi-hannăyăm, akəy daɣ ăssaɣăt
ənḍărrăn, taləsăm-ahi ahănay.»
17 Ǝslăn iyyăḍ dăɣ-inəṭṭulab-net i-tifer-tin-dăɣ ɣas, ănmănnăn jer-iman-
năsăn: «Ǝndek ălmăɣna n-măjrăd wa hanăɣ-ija a-s innă: ‹Ăqqima-hin a
ənḍărrăn i-ad-ăbas hi-hannăyăm, akəy daɣ ăssaɣăt ənḍărrăn, taləsăm-
ahi ahănay.› Ma ămoos daɣ ălmăɣna n-: ‹əkkeɣ Abba-nin› wa hanăɣ-
innă?»
18 Ănmănnăn daɣ: «Năkkăneḍ ya wăr t-illa a nəfham, ma ămoos
ălmăɣna ‹n-ălwăqq ənḍărrăn› wa s-hanăɣ-ijănna.»
19 Ilmăd Ɣisa a-s ărhan ad-t-səstənăn ɣas, inn'-asăn: «Kăwăneḍ,
tinməssəstinăm hărwa jer-iman-năwăn dăɣ-a-wa s-hawăn-ənneɣ:
‹Ăqqima-hin a ənḍărrăn i-ad-ăbas hi-hannăyăm, akəy daɣ ăssaɣăt
ənḍărrăn, taləsăm-ahi ahănay›.

20 Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet† a-s ad-šoršəm, səkkələlăm, a-s ija a-
wen ăddunya ənta tăsriiw, ad-ăɣšədăn iman-năwăn măšan, ad-dd-təšrəy
tedăwit a-wen.
21 Wădden tamăḍt ed, tăbok ajăraw n-eɣăf-net, ad-taẓăr hullan măšan,
afăl təjrăw eɣăf-net ad-hin-titaw tiẓẓurt-net tənnin-dăɣ iket-net, tisnant-
net, ad-has-tăt-in-sətəw tedăwit n-ara wa təkrăš.
22 Əmmək-wen-dăɣ a-s kăwăneḍ-dăɣ ămăra-dăɣ, ăɣšadăn iman-năwăn
măšan, ad-kăwăn-aləsăɣ ahănay, ăddăwen ulhawăn-năwăn, əjən daɣ
tedăwit-ta-dăɣ s-wăr t-illa ere ăddoben aɣăšad-net.
23 Ašăl-wen d-hi-mad-tənhəyăm, wăr mad-t-iməl făw a-s tămiɣatărăm d-
asəstan-in dăr-s. Ălleɣeɣ-awăn s-tidət tădduuttet a-s a təttărăm dăɣ-Abba
s-isəm-in, ad-hawăn-t-ăkf.
24 Har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a dăɣ-t-dalăm s-isəm-in, ădəlăt-t ămăra,
ad-kăwăn-ăkf a-wa dăɣ-s təttărăm i-ad-săr-wăn dd-təmdəw tedăwit.»

A əttărăn imumənăn dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, ad-hasăn-t-ăkf

25 «A ija a-wa-dăɣ, saɣlayăɣ-kăwăn tangalen, sinfăqqeɣ-awăn hărătăn,
măšan, imal-dd ălwăqq d-ăbas hawăn-e-tamăjradăɣ s-tangalen, ašăl-en,
ad-hawăn-ăjăɣ isălan n-Abba s-əmmək ăssiifhămăn.
26 Ašăl-wen, wăr mad-təmɣutărăm s-ad-hawăn-ădəlăɣ Abba, ad-t-
tədələm kăwăneḍ iman-năwăn s-isəm-in
27 făl-a-s, Abba iman-net irh'-iwăn ed tărham-ahi, tomanăm daɣ a-s
Măssinăɣ a dd-falăɣ.
28 Ənta a hi-dd-ăšmašălăn s-ăddunya ɣas, ămăra, falăɣ-tăt, ăqqalăɣ-t
ənta-i n-Abba.»

Ikrăš Ɣisa ašăl făll-ăddunya

29 Ənnăn-as inəṭṭulab-net: «Năkkăneḍ iket nəjrăh a-wa hanăɣ-janned
ed, ăbas hanăɣ-saɣlayăd tangalen, a-wa hanăɣ-janned ămăra iket-net, il'
ujreh.
30 Nəssan ămăra a-s wăr t-illa a-s wădden təssanăd-t, wăr tămɣatărăd
s-ad-kăy-isəstən ăwadəm d-hărăt wăl' iyyăn. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a
făl noman a-s kăyy Măssinăɣ a dd-falăd.»
31 Inn'-asăn Ɣisa: «Ak tənnăm tomanăm săr-i wădden?
32 Ikna măšan, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s imal-dd ăssaɣăt, ăssaɣăt daɣ s-
išwar dd-osa, ad-tămmăhăšăm, ilal hak iyyăn dăɣ-wăn tenere n-iman-net,
təyyəm-ahi năkk ɣas măšan, kud-hi-fălăm-dăɣ, wăr mad-ăqqaymăɣ năkk
ɣas ed, idhal-ahi Abba.
33 Əkkăsăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-hărătăn-wi-dăɣ i-ad-săr-i tamənăm,
təjrəwăm ălxer. Əlmədăt a-s ad-tənhəyăm aɣăna dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ
măšan, wăr kăwăn-isărmaɣet hărăt, əkrăšăɣ ašăl făll-ăddunya.»

17

Tittar ti n-tinahăɣen ija Ɣisa

1 Ija Ɣisa isălan-win-dăɣ ɣas, ăjoẓăy išənnawăn, innă: «Abba, tăqqăn
ta hi-təkfed, tăwwăḍ-dd, sətbət təmɣăre n-ălxurmăt n-Rure-k i-ad-
isətbət ənta-dăɣ wa-năk
2 făl-a-s Rure-k, ənta a təkfed tărna făll-e d t-illăm ăgg-adəm i-ad-umas
əssəbab wa ihăkkăn tămudre ta tăɣlălăt i-ăddinăt wi t-təssăɣlăfăd.
3 Tămudre-en, a tăt-ămoosăn: ad-kăy-əzzəyăn, kăyy-i n-Măssinăɣ wa
n-tidət, əzzəyăn Rure-k Ɣisa Ălmasex wa dd-tăšmašălăd.

---

† **16:20 16:20** Dăɣ-Tălyunanit: Amin, amin (S-tidət, tidət).

4 Ǝssəlmădăɣ s-ălxurmăt-năk făll-ărori n-ăkall, ăssawăḍăɣ-in daɣ
ămašal wa hi-təssăɣlăfăd,
5 ămăra Abba, iqqəlet-ahi-dd ălxurmăt wa ɣur-k leɣ hărwa wăr dd-
tăxlek ăddunya.
6 Dăɣ-a-wa əkkăsăɣ heɣ ăddunya-ta-dăɣ, ăsbayănăɣ-kăy i-ăddinăt wi
hi-dd-tohăɣăd dăɣ-s, təssăɣlăfăd-ahi-tăn; kăyy a tăn-ilăn măšan, təkfed-
ahi-tăn daɣ ɣas, əlkămăn i-măjrăd-năk, əṭṭăfăn-t.
7 Ašăl-i, əlmădăn a-s a-wa hi-təkfed iket-net, kăyy a dd-ifal
8 făl-a-s, a-wa hi-tənned iket-net, ənneɣ-asăn-t, ăqbălăn-t, əlmădăn
daɣ a-s tidət a-s kăyy a dd-fălăɣ, əflăsăn a-s kăyy a hi-dd-ăšmašălăn.
9 Təddalăɣ-kăy hasăn, wăr kăy-təddilăɣ i-ăddunya ta wărăt săr-k
tomen, təddalăɣ-kăy i-ăddinăt wi hi-tăsnăfrănăd făl-a-s, ăddinăt-win-
dăɣ a-s wi-năk.
10 A-wa leɣ iket-net, i-năk, a-wa led daɣ iket-net, i-nin; əntăneḍ-en-dăɣ
daɣ săr-k omănnen a dăɣ-dd-ănfalăl ălxurmăt-in.
11 Šămad năkk ămăra, əzjarăɣ ăddunya-ta-dăɣ i-ad-kăy-in-ăkkăɣ,
ăqqaymən dăɣ-s əntăneḍ, əttarăɣ dăɣ-k Abba Šăddijăn, ad-tăn-tagəẓăd
s-tărna n-isəm-năk wa hi-təkfed năkk-i n-Rure-k, i-ad-osaɣăn s-əmmək wa
s-nosaɣ năkk d-kăyy.
12 Ăzzăman wa əkkăsăɣ jere-săn, ogaẓăɣ-tăn s-tărna n-isəm-năk,
ogăẓăɣ-tăn daɣ iket-dăɣ-năsăn, jeɣ ənniyăt, wăr tăn-iha făw-i hi-
ănimăšrăyăn a-s təkkăsăd wa n-ăgg-əlhəllak i-ad-itbət a-wa dăɣ-ăloläy
əlkəttab.
13 Ămăra, năkk-da-dăɣ s-išwar kăy-in-ăqqalăɣ, tajjăɣ-asăn măjrăd-
wa-dăɣ, dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, i-ad-ăddăwen s-tedăwit n-tănoflayt ta s-
năkk ɣas a tăt-ihakkăn.
14 Ǝssăɣlăfăɣ-tăn măjrăd-năk măšan, tăššunjăt-tăn ăddunya ed, wăr
tăn-təla s-əmmək wa s-wăr hi-təla năkk-i s-omănăn.
15 Abba, wăr dăɣ-k təttărăɣ ad-tăn-təkkəsăd dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
ănn-ak, tattărăɣ dăɣ-k, ad-tăn-tagəẓăd dăɣ-a-wa lăbasăn.
16 Wăr tăn-təla ăddunya-ta-dăɣ s-əmmək wa s-wăr hi-təla năkk-dăɣ-i
s-omănăn.
17 Šəšdəj-tăn s-măjrăd-năk ed măjrăd-năk a-s tidət ta n-tidət.
18 Ăšimašălăɣ-tăn s-ăddunya s-əmmək wa s-hi-dd-tăšmašălăd săr-s,
19 năkk, hakkăɣ-kăy iman-in dăɣ-təssəba-năsăn i-ad-kăy-əkfən iman-
năsăn əntăneḍ-dăɣ, šəšdəj-tăn s-tidət-năk.
20 Wădden əntăneḍ-i-dăɣ ɣas a făl kăy-təddalăɣ, təddalăɣ-kăy daɣ
i-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn wi s-ilkam ad-săr-k amənăn dăɣ-təssəba n-
tajuhe-ta mad-əjən făll-i,
21 umasnet iket-dăɣ-năsăn iyyăt taɣəssa s-əmmək wa s-nămoos năkk
d-kăyy iyyăn, heɣ-kăy, hed-ahi, umasnet əntăneḍ-dăɣ iyyăn dăr-năɣ i-ad-
təfləs ăddunya a-s kăyy a hi-dd-Ăšmašălăn.
22 Năkk daɣ, ălxurmăt wa hi-təkfed, əkfeɣ-asăn-t i-ad-osaɣăn,
ămoosăn iyyăn s-əmmək wa s-nosaɣ, nămoos năkk d-kăyy, iyyăn.
23 Tartit-ta dăr-k jeɣ a dăr-săn jeɣ năkk-dăɣ i-ad-tumas tartit-năsăn ti
təmdat, təlməd daɣ ăddunya a-s kăyy a hi-dd-ăšmašălăn, təlməd daɣ a-s
jed-asăn tărha šund ta hi-jed.
24 Ǝttarăɣ dăɣ-k Abba a-s edăgg wa hi-təkfed, ăhrăɣet-t ɣur-k daɣ
d-ăddinăt-wi hi-təkfed i-ad-əjjunfun əntăneḍ-dăɣ, dăɣ-ălxurmăt wa
hi-təkfed ed, kăyy tărha-ta hi-jed, jed-ahi-tăt hărwa wăr dd-tăxlek
ăddunya.

25 Abba, kăyy-i oɣădăn, tunjăy ăddunya-ta-dăɣ s-ad-kăy-təzzəy măšan
năkk, əzzăyăɣ-kăy, ăddinăt daɣ wi săr-i omănnen, əflasăn a-s kăyy a hi-
dd-ăšmašălăn;
26 ăzozăyăɣ-tăn isəm-năk, ad-kăy-aləsăɣ daɣ azuzi-hasăn i-ad-təjjəš
tărha-ta hi-jed ulhawăn-năsăn, ăknăɣ tartit dăr-săn.»

18

Atărməs n-Ɣisa
(Mătti 26:47-56; Marqəs 14:43-50; Luqa 22:47-53)

1 Issəmda Ɣisa d-tittar-tin-dăɣ ɣas, iglă ənta d-inəṭṭulab-net, əjlăyăn
tasənjit ta s-itawănna ta n-Šădron, əjjăšăn ammas n-ašəkrəš n-ihəškan
ihan asălim n-aman,
2 a-wen edăgg s-issan Yăhudəs-i t-madăn-isəssăɣdăr a-s itakk'-e-hi-dd
Ɣisa d-inəṭṭulab-net.
3 Iha Ɣisa ammas n-ašəkrəš-en-dăɣ a-s Yăhudəs-da-dăɣ ăddew d-
əssărdusa d-ălgomităn n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn dd-ăssiglăn
imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris ăwwayăn tiftəl d-imămmălăn,
əšlajăn tikobawen.
4 Issan Ɣisa ɣur-iman-net a-wa has-iqqălăn, izjăr-dd săr-săn, inn'-asăn:
«Mi s-tammăɣăm?»
5 Ǝnnăn-as: «Ɣisa wa n-Năṣirăt.» Inn'-asăn Ɣisa: «Năkk da.» Ăddinăt-
en, ih'-en Yăhudəs-i t-e-isəssăɣdărăn.
6 Diha-dăɣ d-hasăn-innă: «Năkk da», issəkn'-en iman-net, ad-
ăškătarăšăn, təwăt-tăn tarəmmeɣt s-ăkall ălwăqq-wen-dăɣ.
7 Olăs-tăn asəstan, inn'-asăn: «Ak kăwăneḍ, mi s-tammăɣăm?» Ǝnnăn-
as daɣ: «Ɣisa wa-n Năṣirăt.»
8 Inn'-asăn: «Wădden ənneɣ-awăn: ‹Năkk da.› Kunta tidət-dăɣ a-s năkk
a-s təmmaɣăm adiš, ăyyăt inəṭṭulab-in ad-əglun.»
9 Ijă Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ i-ad-umas a ăsidătten a-wa s-kăla tăn-innă
a-s innă: «Abba, wi hi-təkfed, wăr dăɣ-săn ănmăšrăy wăl' iyyăn.»
10 Ilbăy-dd ălwăqq-wen-dăɣ Simyon wa s-itawănna Bəṭrus tăkoba-
net, iwăt săr-s Malkus wa n-akli n-ămănokal n-kăl-tikutawen, inkăḍ-dd
taməẓẓujt-net ta n-aɣil.
11 Iɣtăl Ɣisa Bəṭrus, inn'-as: «Suɣəl tăkoba-năk titar; wăr t-illa əmmək
s-unjăyăɣ s-tesăse n-kara n-tisnant wa hi-iẓẓăl Abba ăssaɣăt-wa-dăɣ.»
(Mătti 26:57-58; Marqəs 14:53-54; Luqa 22:54)
12 Irmăs kumănda d-əssărdusa-net d-ălgomităn-wi dd-ăšmašălăn
imănokalăn n-kăl-Ălyăhud Ɣisa, əkrădăn-t,
13 əlwăyăn-t s-tizarăt s-ehăn n-Xăna wa n-aḍăggal n-Qayăf-i n-ămănokal
n-kăl-tikutawen awătay-wen-dăɣ.
14 Qayăf-en-dăɣ a-s kăla innă i-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud dăɣ-isălan n-
Ɣisa: «Ufa ămmut ăhaləs iyyăn uhən təlhăs tamətte iket-net.»

Akuddəl wa ija Bəṭrus i-Ɣisa
(Mătti 26:69-70; Marqəs 14:66-68; Luqa 22:55-57)

15 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăddeew Simyon Bəṭrus d-ănăṭṭalib iyyăn, əjan
alkum šəjren i-Ɣisa. Ănăṭṭalib-en dăr-ăddew Simyon, izzay-t ămănokal
n-kăl-tikutawen, ijrăw-as a-wen-dăɣ ad-imzəyyət d-Ɣisa ujəš n-ăɣalla n-
ehăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen

16 măšan, ăqqima-hin Bəṭrus ənta ibdad dăɣ-təfărre dat-emm n-
ăɣalla. Ăhoja ănăṭṭalib wa izzăy ămănokal n-kăl-tikutawen ɣas, izjăr-dd, immərăd i-tamăḍt ta təṭṭăfăt emm n-ăɣalla, toyy'-e, ăššojăš-dd Bəṭrus.
17 Təkyăd tănaxdimt ta təṭṭăfăt emm n-ăɣalla dăɣ-Bəṭrus, tənn'-as:
«Ajăn kăyy wădden iyyăn dăɣ-inəṭṭulab n-ăhaləs-wa-dăɣ s-iket ittărmăs?» Inn'-as Bəṭrus: «Wăr t-ămoosăɣ.»
18 Itajj a-wen s-ăzzăman n-tajrəst, ăssiirɣăn inaxdimăn n-ămănokal n-
kăl-tikutawen d-ălgomităn wi ăɣlăfnen ehăn n-ămudd wa măqqărăn efew, əzzahăn săr-s, ibdăd-dd Bəṭrus edes-hasăn, ad-itazzăh ənta-dăɣ.

Tebădde n-Ɣisa dat-ăššăreɣa wa măqqărăn
(Mătti 26:59-66; Marqəs 14:55-64; Luqa 22:66-71)

19 Issəstăn ămănokal n-kăl-tikutawen Ɣisa, ittăr dăɣ-s ad-has-ăj isălan
n-inəṭṭulab-net d-a-wa tăn-isăɣra.
20 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Năkk, wăr kăla ənneɣ hărăt făw i-ăddinăt
dăɣ-ufăr, əssăɣrăɣ dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-ehăn n-ămudd wa măqqărăn-i dăɣ-tažămmaɣăn kăl-Ălyăhud, wăr t-illa a ăssiɣrăɣ dăɣ-ufăr ɣas,
21 mafăl hi-sastanăd? Səstən ăddinăt-wi əslănen i-a-wa əssăɣrăɣ,
əssanăn a-wa hasăn-ənneɣ.»
22 Diha-dăɣ d-innă Ɣisa a-wen-dăɣ ad-has-istăɣ iyyăn dăɣ-ălgomităn n-
ehăn n-ămudd wa măqqărăn, inn'-as: «Kăyy, ma kăy-ăsihălăn a təjəd erk măjrăd i-amănokăl n-kăl-tikutawen?»
23 Inn'-as Ɣisa: «Kunta jeɣ erk măjrăd, săkənăt-ahi a-wa dăɣ-
ănmăšrăyăɣ, kunta daɣ măjrăd oɣadăn a jeɣ adiš, mafăl tamătteɣ?»
24 Issəgdăh Xăna dăɣ-isəstanăn n-Ɣisa ɣas, ikrăd-t, ăssawăy-t i-Qayăf-i
n-ămănokal n-kăl-tikutawen.
25 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăqqiima Simyon Bəṭrus hărwa s-efew, itazzăh. A
ənḍărrăn, ăkrăttăt-t ăwadəm iyyăn, inn'-as: «Wădden kăyy-dăɣ iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net?» Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen, innă: «Wăr t-ămoosăɣ.»
26 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inaxdimăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen,
ămoosăn ašăqqaɣ n-ăhaləs wa s-dd-ifrăs Bəṭrus taməẓẓujt-net s-tăkoba, innă i-Bəṭrus: «Kăyy-i-dăɣ, ənhayăɣ-kăy tăddewăd d-Ɣisa dăɣ-ašəkrəš n-ihəškan wa-dăɣ ittărmăs?»
27 Olăs daɣ Bəṭrus akuddəl n-a-wen. Tamăzăyyat-ten-dăɣ, ad-iwăt ekăz
ăɣora.

Ămewăy Ɣisa s-Bilatəs
(Mătti 27:1-2, 11-14; Marqəs 15:1-5; Luqa 23:1-5)

28 Hărwa tifawt ad-fălăn d-Ɣisa ehăn wa n-Qayăf, əkkăn dăr-s ehăn
wa n-gəfăr măšan, unjăyăn s-ad-əjjəšăn ammas-net făl tuksəḍa n-ad-səmməḍəsăn iman-năsăn, igdəl-asăn a-wen-dăɣ tetăte n-isan n-taɣsiwen-ti lănen s-ad-ăɣrəsnăt ašăl wa n-ămudd wa n-Faṣka.
29 Ǝbdadăn dăɣ-ajăma n-ehăn-en-dăɣ a-s săr-săn dd-izjăr Bilatəs, inn'-
asăn: «Ma ămoos uḍlem wa tăsiwărăm ăhaləs wa təlwăyăm?»
30 Ǝnnăn-as: «Ǝnnăr a-s ija a lăbasăn, wăr t-dd-nələwwəy săr-k.»
31 Inn'-asăn Bilatəs: «Ăglăt, əšrăɣăt-t s-a-wa innă ălqanun-năwăn.»
Ǝnnăn-as imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Năkkăneḍ, dăɣ-a-wa innă ălqanun-nănăɣ, wăr hanăɣ-t-illa ad-năj iman n-ăwadəm.»
32 Wăr hasăn-ijrew ălqanun-năsăn tenăɣe n-ăwadəm i-ad-tədduttət
tənna n-Ɣisa făl tamăttant ta mad-ăj.

33 Olăs Bilatəs ujəš n-ehăn-net, iɣră-dd Ɣisa təzzar, inn’-as: «Ak, kăyy
a-s ămănokal n-kăl-Ălyăhud meɣ?»
34 Inn’-as Ɣisa: «Ak tifer-ti-dăɣ jed ămăra-dăɣ, ad-dd-təkkasăd dăɣ-eɣăf-
năk meɣ măsăllăt a tănăt-jed?»
35 Inn’-as Bilatəs: «Năkk-š ma ăkkulăɣ, ajăn ăgg-Ălyăhud a ămoosăɣ,
tăjjăšăn-ahi isălan-năk? Tumast-năk d-imănokalăn n-kăl-tikutawen a kăy-
dd-ăwwăynen săr-i, ɣas, lăɣăt-ahi, ma tăɣšădăd?»
36 Inn’-as Ɣisa: «Təmmənəya-nin, wăr tăt-təla ăddunya-ta-dăɣ, ənnăr
tăt-təla ăddunya-ta-dăɣ, iket-di, əknəsăn inəṭṭulab-in i-ad-wăr hi-jen
imănokalăn n-kăl-Ălyăhud dăɣ-ifassăn-năk, ămăra, Təmmənəya-nin, wăr
tăt-təla ăddunya-ta-dăɣ.»
37 Inn’-as Bilatəs ălwăqq-wen: «Adiš tidət-dăɣ a-s ămănokal a
tămoosăd?» Inn’-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk tənned-tăn, ămănokal a
ămoosăɣ. Năkk, ămešălăɣ-dd s-ăddunya-ta-dăɣ, weɣ-dd dăɣ-s i-ad-
umasăɣ tajuhe i-tidət, ere wa ilkămăn i-tidət iket-net, ad-isəjəd i-a-wa
jănneɣ.»
38 Innă Ɣisa a-wen ɣas, inn’-as Bilatəs: «Tidət-i-dăɣ făw, əndek-
tăt?» Innă Bilatəs a-wen ɣas, izjăr-dd daɣ s-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud,
inn’-asăn: «Ăhaləs wa hi-dd-tăwwăyăm, wăr fălla-s əjrewăɣ uḍlem t-
ăsinăhăjjăn d-tamăttant măšan,
39 šămad ăssilmădăɣ-kăwăn a-s hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyyăɣ-awăn-
in u-takărmut iyyăn, əssənăt ten’-i-dăɣ tărham ad-hawăn-in-səwwəyyăɣ
ămănokal n-kăl-Ălyăhud meɣ?»
(Mătti 27:15-31; Marqəs 15:6-20; Luqa 23:13-25)
40 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn, ənnăn-as: «Făw, wăr
hanăɣ-t-dd-toyyed, ănn-ak, səwwəyy-anăɣ-dd Bărɣăbbas.» Bărɣăbbas-i
s-ărhan a hasăn-t-dd-isəwwəyy, ătiwăssan a-s ănaɣtaf a ămoos.

19

Irḍa Bilatəs s-atwəṣləb n-Ɣisa
(Mătti 27:15-31; Marqəs 15:6-20; Luqa 23:13-25)
1 Irmăs Bilatəs Ɣisa, omăr əssărdusa i-ad-dăɣ-s əjən tiwit s-ibărtăkăn.
2 Ǝggădăn-dd əssărdusa, əẓẓăn ălmăt, korona, a-wen, takənbut n-
isənnanăn šund ta tăjjăn imănokalăn təzzar, ăswărăn-tăt eɣăf-net,
əssəlsăn-t anăkăbba šăggăɣăn
3 təzzar, ad-t-tiɣliɣələyăn, jannen-as: «Ămănokal n-kăl-Ălyăhud, nəj’-ak
gărdəbu», sattăɣăn-as siha d-siha.
4 Izjăr-dd Bilatəs daɣ s-kăl-Ălyăhud, innă: «Ǝnhəywăt, ăhaləs-i-dăɣ,
ăssoɣălăɣ-awăn-t-in i-ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s wăr t-illa uḍlem fălla-s
əjrawăɣ t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant.»
5 Izjăr-dd Ɣisa săr-săn ḍarăt-a-wen, ija takənbut ta n-isənnanăn, ilsa
anăkăbba wa šăggăɣăn, inn’-asăn Bilatəs ălwăqq-wen «Ăhaləs-năwăn
dədi.»
6 Ǝnhăyăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălgomităn Ɣisa ikk’-en-dd ɣas,
ăsɣăren iket-năsăn, ənnăn i-Bilatəs: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt, Itwəṣləbet
făll-tajəttewt!» Inn’-asăn Bilatəs ămăra: «Ărməsăt-t, təṣləbăm-t făll-
tajəttewt kăwăneḍ iman-năwăn făl-a-s năkk, wăr t-illa uḍlem fălla-s
əjrawăɣ t-ăsinăhăjjăn d-tamăttant.»
7 Ǝnnăn-as imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Năkkăneḍ, ijraw-anăɣ
Ăṭṭăwrăt iji n-iman-net ed, ija iman-net Rure-s n-Măssinăɣ.»

8 Isla Bilatəs i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, irmăɣ,
9 ijjăš ehăn-net təzzar, innă i-Ɣisa: «Kăyy-i-dăɣ făw, əndek siha s-dd-
hed?» Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Inn’-as Bilatəs:
10 «Mafăl wăr hi-jənnid hărăt? Ajăn wăr təssenăd a-s năkk leɣ tădabit
n-ad-kăy-in-ăyyăɣ, leɣ daɣ tădabit n-ad-kăy-əṣləbăɣ făll-tajəttewt?»
11 Inn’-as Ɣisa: «Wăr făll-i mad-təkrəšăd tărna wăl’ iyyăt săl ta kăy-ikfa
Măssinăɣ dăɣ-ăssaɣăt-wa-dăɣ, a-wen-dăɣ a făl ere wa hi-ijăn jer-ifassăn-
năk, ojăr-kăy tifut n-abăkkaḍ.»
12 Ad-itammăɣ ya Bilatəs i-ăddăbara s-t-in-ăswăyya măšan, ăsɣăren kăl-
Ălyăhud dăɣ-išənnawăn, ənnăn-as: «Afăl t-in-toyyed, ad-nəlməd a-s kăyy
wădden amidi n-Qăyṣăr a tămoosăd făl-a-s, nəssan a-s ere ijan iman-net
ămănokal iket-net, ad-umas ašănjo n-Qăyṣăr.»
13 Islă Bilatəs i-a-wen ɣas, izzəzjăr-dd Ɣisa təzzar, ăqqima dăɣ-edăgg wa
dăɣ-iɣattăs ăššăreɣa s-itawănna dăɣ-Ɣăbranəyya: Ɣăbbata.
14 Itajj a-wen s-tarăhut n-ašăl wa n-dat-wa n-ămudd wa n-Faṣka. Innă
Bilatəs i-imănokalăn n-kăl-Ălyăhud: «Uhənăt, ămănokal-năwăn dədi.»
15 Măšan, ăskălălăn iket-năsăn, ənnăn-as: «Ămmătet, ămmătet,
itwəṣləbet făll-tajəttewt.» Inn’-asăn Bilatəs: «Ɣas kăwăneḍ, ăba-
hawăn ere təṣlăbăm ar ămănokal-năwăn?» Ǝnnăn-as imănokalăn n-kăl-
tikutawen: «Năkkăneḍ, wăr nəla ămănokal săl Qăyṣăr.»

Atwəṣləb n-Ɣisa
(Mătti 27:32-44; Marqəs 15:21-32; Luqa 23:26-43)

16 Ijă Bilatəs Ɣisa jer-ifassăn-năsăn i-ad-itwəṣləb făll-tajəttewt. Ărmăsăn
əssărdusa Ɣisa, əlwăyăn-t təzzar,
17 ăslănjen-t tajəttewt ta făll-mad-itwəṣləb, əzjărăn dăr-s aɣrəm, əkkăn
dăr-s edăgg wa s-itawănna dăɣ-Ɣăbranəyya: «Gălgota»; a-wen ălmăɣna-
net: «Edăgg wa n-akărkor.»
18 Ašăl-en, ămizăyyen əssin inaɣtafăn atwəṣləb d-Ɣisa; iyyăn daw-aɣil-
net, wa iyyăḍăn daw-tăšalje-net, imăl-t ənta jere-săn.
19 Ǝṣlăbăn Ɣisa ɣas, issəktăb Bilatəs făll-ăllox iyyăn a-s:

«A-WA ƔISA WA N-NĂṢIRĂT
N-ĂMĂNOKAL N-KĂL-ĂLYĂHUD».

Ǝttəytăyăn-t jənnəj-s făll-tajəttewt ta făll-ătwăṣlăb.
20 Akătab-en, ăɣrăn-t kăl-Ălyăhud ăjjootnen făl-a-s, edăgg wa dăɣ-
ătwăṣlăb Ɣisa, ohaẓ aɣrəm. Ăllox-en, akătab wa t-iwarăn, ija dăɣ kăraḍ
iməjridăn: Ɣăbranəyya, Tăromanit d-Tălyunanit.
21 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-Ălyăhud, ăsmătărăn
Bilatəs d-udaɣ ad-iktəb a-s Ɣisa ămănokal n-kăl-Ălyăhud ănn-ak, iktəbet
a-s, innă: năkk, ămănokal n-kăl-Ălyăhud măšan,
22 inn’-asăn Bilatəs: «A-wa s-išwăr əktăbăɣ-t, əktăbăɣ-t.»
23 Ǝṣlăbăn əssărdusa Ɣisa făll-tajəttewt ɣas, əjăn i-isəlsa-net əkkoẓăt
tiẓunawen, iḍkăl hak iyyăn dăɣ-săn tăẓune tiyyăt, wăr dd-ăqqima ar
tanăkăbbat wăr iha aẓămay wăl’ iyyăn.
24 Ărmăsăn-tăt əssărdusa ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn: «Udaɣ
ad-tăt-nəsăɣărriwət, năjet fălla-s tisăɣeren i-ad-t-ikrəš iyyăn dăɣ-năɣ.»
Ǝjăn tisăɣeren, ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa iktăbăn dăɣ-măjrăd n-
Măssinăɣ a-s inna:

«Ăẓunăn isəlsa-nin,
jăn tisăɣeren făll-tanăkăbbat-in.»

Jăn əssărdusa a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ.

25 Edes i-tajəttewt ta făll-ătwăṣlăb Ɣisa, təbdad ma-s d-wălătma-s n-
ma-s d-Măryăma ta n-hănne-s n-Klufas d-Măryăma ta s-itawănna ta n-
Mulăždaləyăt.
26 Inhăy Ɣisa ma-s təbdad edes i-ănăṭṭalib wa ikna tărha ɣas, inn'-as:
«Anna, rure-m dədi ibdădăn edes-ham.»
27 Innă daɣ i-ănăṭṭalib: «Kăyy daɣ, ma-k dədi təbdădăt edes-hak,
taɣălift-năk.» Ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ij'-et-dd ănăṭṭalib-en s-iman-net, iṭṭăf-as
tămudre.

Tamăttant n-Ɣisa
(Mătti 27:45-56; Marqəs 15:33-41; Luqa 23:44-49)

28 Ilmăd Ɣisa a-s əssəbab wa făl dd-ămešăl s-ăddunya, ăssawăḍ-t-in iket-
net, făll-tajəttewt-en-dăɣ, innă: «Ăffuudăɣ.» Ămoos a-wen a ăssiitbătăn
a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ fălla-s.
29 Iskar dihen ăkoss iḍkarăn bənegăr, innă Ɣisa ăffuud ɣas, əttălăn
əssărdusa tăḍuft făll-ăbori, əssəlmăɣăn-tăt dăɣ-bənegăr təzzar, əẓẓălăn-
as-tăt i-ad-tăt-isuməm măšan,
30 ăkrăbbăt Ɣisa bənegăr ɣas, inna: «A-wa s-dd-oseɣ, ijă, imdă».
Ăskărăyrăy-dd eɣăf-net ḍarăt-a-wen, ijmăḍ-t unfas.
(Mătti 27:57-61; Marqəs 15:42-47; Luqa 23:50-56)
31 Itajj a-wen ašăl wa n-dat-wa n-Faṣka-i-dăɣ sadawăn ăddinăt i-
ămudd. Šămad wăr-ərhen imănokalăn n-kăl-Ălyăhud ad-tăn-dd-iɣdăr
ămudd wa n-Faṣka-i əknăn asəmɣar ed awătay-wen, oḍa ašăl wa n-
ămudd făll-əssəbət-i n-tăsonfat, ɣas, osăn Bilatəs, əttărăn dăɣ-s ad-amăr
i-əssărdusa terăẓẓe n-iḍarăn n-ăddinăt-wi ătwăṣlăbnen făll-tijəttewen
təzzar, əkkəsăn-tăn-dd fălla-snăt.
32 Osăn-dd əssărdusa ɣas, ărẓăn iḍarăn n-ănaɣtaf wa ăzzarăn, okăyăn
daɣ s-amidi-net wa iyyăḍăn, jăn-as a-wen-dăɣ ənta-dăɣ.
33 Ǝwwăḍăn-dd Ɣisa, ənhăyăn-t ămmut ɣas, okăyăn-t wăr-ărẓen iḍarăn-
net
34 măšan, inbăj iyyăn dăɣ-əssărdusa tajəẓẓelt n-Ɣisa s-allaɣ-net, izjăr-
tăt-dd ašni s-əlkamăn aman.
35 Năkk a iktăbăn isălan-wi-dăɣ ed, ăjjəyhăɣ-asăn iket-dăɣ-năsăn,
tajuhe-nin daɣ, wăr tăt-ih' ăššăk. Ɣas, siɣulăɣ-tăn năkk-i tăn-inhăyăn s-
tiṭṭawen-in dăɣ-təssəba n-ad-tamənăm s-Ɣisa.
36 Isălan-wi-dăɣ, jăn i-ad-itbət a-wa iktăbăn dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s
innă:
«Wăr mad-ărẓ eɣăs-net wăl' iyyăn.»
37 Innă daɣ măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn săl-wen:
«Ad-əjjənfun ăddinăt dăɣ-wa dăjăn.»

Aẓəkka n-Ɣisa

38 Osă-dd Yusəf wa n-tadăbayt ta n-Arimata. Ămoos ənta iman-net,
ănăṭṭalib n-Ɣisa, măšan, iffar a-wen făl tuksəḍa n-a-wa dăɣ-s-e-ənnən
imănokalăn n-kăl-Ălyăhud. Ǝnta-en-dăɣ a ihălăn tikawt n-Bilatəs, ittăr
dăɣ-s turhajăt n-ad-dd-ikkəs tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt; ikf'-e Bilatəs
turhajăt n-a-wen ɣas, ikkăs-dd tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt.
39 Osă-dd daɣ dihen Nikodem wa s-kăla dd-ădwănnăt i-Ɣisa s-ehăḍ,
iwway a okăyăn kăraḍăt timərwen n-kelu n-matălxer d-aḍutăn.
40 Ărmăsăn tafəkka n-Ɣisa, əknăn-tăt s-matălxer d-ăḍutăn təzzar,
əttălăn-tăt dăɣ-tefit, ed a-wen-dăɣ a tajjăn kăl-Ălyăhud i-ere ăba təzzar,
əjăn-t dăɣ-aẓəkka.

41 Edăgg wa dăɣ-ătwăṣlăb Ɣisa, ohaẓ-t ašəkrəš n-ihəškan, iha aẓəkka
s-kăla wăr dăɣ-s insa ere ăba.
42 Aẓəkka-wen-dăɣ a dăɣ-jăn tafəkka n-Ɣisa ed, wăr tăn-ujəj,
ăsinăkmăm-tăn daɣ ămudd-i s-afăl dd-iwwăḍ ăssaɣăt-net, ad-ăbas t-illa
emăremar.

20

Tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan
(Mătti 28:1-10; Marqəs 16:1-8; Luqa 24:1-12)

1 Abənnəbən n-ălxad-i n-ašăl ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, hărwa janăt tihay,
tənšăy Măryăma ta n-Mulăždaləyăt aẓəkka wa iha Ɣisa, tənhăy a-s tăhunt
ta măqqărăt hărăt emm n-aẓəkka, tămmuqqăs-in.
2 Tošăl s-Simyon Bəṭrus d-ănăṭṭalib wa iyyăḍăn ikna Ɣisa tărha, tənn'-
asăn: «Tafəkka n-Ălɣalim-nănăɣ, təmmăḍkăl, ăbas ha aẓəkka, wăr nəssen
ənde d-tăt-jăn ămăra.»
3 Igla Bəṭrus d-ănăṭṭalib wa iyyăḍăn, əkkăn aẓəkka.
4 Ošălăn issənăn-essăn măšan, ijmăḍ ănăṭṭalib wa iyyăḍăn Bəṭrus dăɣ-
azzal, išwăr-t-in s-aẓəkka,
5 ăddunkăt, ăssijjă dăɣ-ammas-net, inhăy tefit tənsa d-iman-net măšan,
wăr-ijješ ammas n-aẓəkka.
6 Iwwăḍ-t-dd Simyon Bəṭrus ɣas, ijjăš ənta aẓəkka, inhăy tefit ta tənsăt
d-iman-net,
7 olăs daɣ ahănay n-taswəḍt ta s-kăla təttăl eɣăf n-Ɣisa, tənsa d-iman-net
s-edes, toḍha.
8 Ijjăš-dd fălla-s ḍarăt-a-wen ănăṭṭalib wa iyyăḍăn t-dd-išwărăn s-
aẓəkka, inhăy, omăn;
9 făl-a-s, a-wa-dăɣ jăn ărtayăn d-Ɣisa iket-net, wăr-əfhemăn a-wa ənnăn
əlkəttabăn dăɣ-isălan-net, a-s ənnăn a-s, ilzam ad-t-iba təzzar, inkăr-dd
jer-inəmmuttan.
10 Ǝqqălăn ḍarăt-a-wen ihănan-năsăn.

Issəkna Ɣisa iman-net i-Măryăma ta n-Mulăždaləyăt
(Marqəs 16:9-11)

11 Tăqqimă-dd ḍara-săn Măryăma, təbdad edes i-aẓəkka, hall. Halla
dihen-dăɣ har šik-dăɣ tăssijjă dăɣ-ammas n-aẓəkka,
12 tənhăy əssin ănjălosăn ăssiimlălnen, ăqqimăn dăɣ-edăgg wa s-kăla
dăɣ-s tənsa tafəkka n-Ɣisa. Ăqqiima iyyăn dăɣ-edăgg wa s-kăla dăɣ-s insa
eɣăf n-Ɣisa, ăqqiima wa iyyăḍăn dăɣ-edăgg wa s-kăla dăɣ-s ənsăn iḍarăn-
net.
13 Ǝssəstănăn ănjălosăn Măryăma, ənnăn-as: «Măryăma, ma kăm-
isalhen?» Tənn'-asăn: «Tafəkka n-Ălɣalim-in a təmmăḍkălăt, wăr-
əssenăɣ ənde d-tăt-jăn ămăra.»
14 Tənna a-wen ɣas, tăšnăšlăm, tənhăy Ɣisa ibdad măšan, indăr-as ad-
t-təzzəy.
15 Imməjrăd-as, inn'-as: «Tamăḍt, ma kăm-isalhen? Ma dăɣ-m
ăba?» Ămmiijrăd-as măšan, tăɣel Măryăma măssi-s n-ašəkrəš a has-
ămmijrădăn, tənn'-as: «Ya ăhaləs-i-dăɣ, kunta kăyy a iḍkălăn tafəkka
n-Emăli-nin, əttarăɣ dăɣ-k idəm n-ad-hi-səknəd diha tăt-jed i-ad-tăt-
əḍkəlăɣ.»
16 Iɣr'-et Ɣisa s-isəm-net, inn'-as: «Măryăma!» Təggăd təzzar, tənnăḍ-dd
săr-s, tənn'-as dăɣ-Ɣăbranəyya: «Rabbuni»; a-wen ălmăɣna-net: «Măssi-
ɣ.»

17 Inn'-as Ɣisa ălwăqq-wen: «Wăr hi-ḍesăd, tawəɣəd-ahi făl-a-s, wăr-
oseɣ išənnawăn-i iha Abba-nin hărwa. Ămăra, əgləw, lăɣăt i-ayətma-ɣ a-s
əkkeɣ Abba-nin-i s-ənta daɣ a-s Abba-năwăn, əkkeɣ Măssi-ɣ-i n-Măssinăɣ-
i s-ənta a-s Măssinăɣ-i n-Măssi-wăn.»
18 Təkkă Măryăma ta n-Mulăždaləyăt inəṭṭulab, tənn'-asăn: «Năkk,
ənhayăɣ Emăli». Ad-dăɣ-săn tajj isălan n-a-wa has-innă Ɣisa.

Issəkna Ɣisa iman-net i-inəṭṭulab-net
(Mătti 28:16-20; Marqəs 16:14-18; Luqa 24:36-49)

19 Ehăḍ n-ašăl-wənnin-dăɣ n-ălxad, ăžžiimmăɣăn inəṭṭulab dăɣ-ehăn
iyyăn, ăṭṭubben imawăn-net făll-iman-năsăn a-wa hasăn-təja tuksəḍa n-
imănokalăn n-kăl-Ălyăhud. Wăr tăn-hen isălan a-s ənta iman-net da-dăɣ
dd-ibdădăn jere-săn, inn'-asăn: «Ins' ălxer n-Măssinăɣ fălla-wăn.»
20 Ij'-asăn isofan, ad-tăn-isakna ifassăn-net d-tajəẓẓelt-net. Ălwăqq-i-
dăɣ t-ənhăyăn, əjăn inəṭṭulab tedăwit-i-dăɣ măqqărăt.
21 Inn'-asăn Ɣisa: «Ins' ălxer n-Măssinăɣ făllа-wăn. Ămašal wa ijă Abba
dăɣ-ifassăn-in, jeɣ-t năkk-dăɣ ămăra dăɣ-ifassăn-năwăn.»
22 Ḍarăt-a-wen, ăshăḍ Ɣisa jənnəj-iɣăfawăn-năsăn, inn'-asăn: «Uhənăt
Unfas Šăddijăn,
23 ere wa s-tənšăm ibăkkaḍăn-net, ad-ijrəw tenăšše-năsăn, ere wa s-tăn
wăr tənšem, wăr mad-ijrəw tenăšše-năsăn.»

Issəkna Ɣisa iman-net i-Tomi

24 Ašăl wa d-jăn isălan-wi-dăɣ, wăr t-illa iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw
d-əssin s-isəm-net Tomi wa s-itawănna Ekne.
25 Osă-dd ɣas, ənnăn-as inəṭṭulab wi iyyăḍnen: «Išrăy-kăy-dd Emăli
Ɣisa.» Unjăy s-ad-tăn-ifləs, inn'-asăn: «Năkk ɣas, a əkkăsăɣ wăr t-ənheyăɣ
s-tiṭṭawen-in, ənhəyăɣ daɣ idraš n-ibuyəsăn dăɣ-ifassăn-net, ăjăɣ daɣ
assəkăḍ-in dăɣ-adăriš n-ibuyəsăn, ăjăɣ ăfuss-in dăɣ-tajəẓẓəlt-net ta inbăj
allaɣ, wăr mad-əfləsăɣ a-s dd-inkar jer-inəmmuttan.»
26 Ašăl wa n-əttam ḍarăt-a-wen, ăžžiimmăɣăn inəṭṭulab dăɣ-ehăn
ăṭṭubben, ih'-en ămăra Tomi. Wăla hin-əjrăhăn a-s dd-ibdăd Ɣisa jere-
săn, inn'-asăn: «Ins' ălxer n-Măssinăɣ făllа-wăn.»
27 Innă Ɣisa i-Tomi ḍarăt-a-wen: «Ahəẓ-ahi-dd, səjrăh ifassăn-in, hənda
assəkăḍ-năk, ăj'-e dăɣ-ăfuss-in, təjəd-t daɣ dăɣ-tajəẓẓelt-in, wăr tăsɣărăd
ulh-năk.»
28 Ăwwežăb-as Tomi, inn'-as: «Emăli-nin, Măssi-ɣ Măssinăɣ.»
29 Inn'-as Ɣisa: «Kăyy, tənhăyăd-ahi təzzar tomănăd, tənḍəḍ i-ăddinăt
wi hi-wăren-ənhey măšan, omănăn.»

Ăddălil-wa făl iktăb Exya əlkəttab-wa-dăɣ

30 Ija Ɣisa dat-inəṭṭulab-net ijităn n-Măssinăɣ ăjjootnen wăren əkteb
dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ
31 măšan, a-wa dăɣ-săn iktăbăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ iket-net, iktab dăɣ-
təssəba n-ad-tamənăm a-s Ɣisa a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ, ere
omănăn s-isəm-net-dăɣ, ad-ijrəw tămudre ta tăɣlălăt.

21

Olăs Ɣisa asəkən n-iman-net i-əssa dăɣ-inəṭṭulab-net

1 Ḍarăt-a-wen-dăɣ ijăn, ăsnăfalăl-dd Ɣisa daɣ iman-net i-inəṭṭulab-net
dăɣ-asălim n-ejănš wa s-itawănna Tibăryad. Ǝnta da əmmək wa s-hasăn-
dd ăsnăfalăl iman-net:

2 Ašăl iyyăn, ăžžiimmăɣ Simyon Bəṭrus, Tomi wa n-ekne d-Natanăhil wa n-taɣrəmt ta n-Kăna təhăt teje ta n-Galila d-dăgg-Zăbdi d-əssin inəṭṭulab iyyăḍ daɣ,

3 ăqqiimăn har šik-dăɣ, inn'-asăn Simyon Bəṭrus: «Năkk, əkkeɣ ejănš i-ad-əhhuyeɣ imănan.» Ǝnnăn-as inəṭṭulab wi iyyăḍnen: «Ăqqəl-anăɣ, năddew dăr-k.» Ǝzjărăn, əjjăšăn turăft n-aman, əglăn. Okăy-tăn ehăḍ-wen-dăɣ iket-net, wăr t-illa a ărmasăn.

4 Ăffăw ɣas, iwăr-dd Ɣisa asălim n-ejănš măšan, indăr-asăn ad-t-əzzəyăn.

5 Iɣr'-en, inn'-asăn: «Ilyaḍăn, ajăn wăr lem a təkšăm?» Ǝnnăn-as: «Ăbo!»

6 Inn'-asăn: «Ăjrăt ămăra tătart-năwăn s-ašrut wa n-aɣil n-turăft n-aman, ad-tărməsăm imănan.» Jărăn tătart-năsăn s-ašrut-wen-dăɣ tăn-issəkna, əttărăn ad-tăt-dd-ărkəbăn dăɣ-aman măšan, təndăr-asăn făl aḍănay-i-dăɣ təja imănan.

7 Inhăy ănăṭṭalib wa ikna Ɣisa tărha a-wen ɣas, inna i-Bəṭrus: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s a-wa Emăli-nănăɣ.» Islă Simyon Bəṭrus a-s a-wa Emăli Ɣisa ɣas, iḍkăl emăls-net wa ikkăs i-ălxidmăt, ij'-e dăɣ-err-net, ijăr iman-net dăɣ-aman, išyăf, ikk' asălim.

8 Ăɣyămmen-dd inəṭṭulab wi iyyăḍnen turăft, ăhoben-dd tătart ta təḍkărăt imănan ed, wăr t-illa jere-săn d-asălim n-ejănš ar sănatăt timaḍ n-aɣil.

9 Ǝwwăḍăn asălim n-aman ɣas, ənhăyăn efew irɣan făll-naŋŋăn imănan d-tajəlla,

10 inn'-asăn Ɣisa: «Awəyăt-dd a lăn imănan dăɣ-wi s-iket tăn-dd-tărmăsăm.»

11 Ijjăš Simyon Bəṭrus turăft ta n-aman, ăhobăt-dd tătart s-asălim n-aman, osăn-tăt, ih'-et a iwwăḍăn temeḍe d-səmmosăt timərwen n-emăn d-kăraḍ dăɣ-wi šuharnen măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr ser tătart.

12 Ǝŋŋăn imănan d-tajəlla ɣas, inn'-asăn Ɣisa: «Ǝyyăwăt, mănsăwăt.» Itajj a-wen-dăɣ iket-net măšan, wăr tăn-iha-i ihălăn asəstan-net d-ere wa ămoos ed, əssanăn ămăra a-s Emăli iman-net a-wa.

13 Iḍkăl Ɣisa tajəlla, ăẓun-asăn-tăt, ăẓun daɣ imănan jere-săn.

14 Ǝnta-da-dăɣ anfiləl wa s-kăraḍ dd-ija Ɣisa i-inəṭṭulab-net ḍarăt tanăkra-net jer-inəmmuttan.

Isəstanăn wi ija Ɣisa i-Bəṭrus

15 Ǝkšăn ɣas, innă Ɣisa i-Simyon Bəṭrus: «Simyon ăgg Yunəs, ak torded a-s tojăr tărha ta hi-jed, ta hi-jăn imidiwăn-năk?» Inn'-as Simyon: «Emăli, təssanăd a-s ărheɣ təmmidəwa-năk.» Inn'-as Ɣisa: «Adiš, ăj i-inəṭṭulab-in taɣălift ta ităjj amăḍan i-ikərwatăn-net.»

16 Ij'-as Ɣisa asəstan wa s-əssin, inn'-as: «Simyon ăgg Yunəs, ak torded a-s tărhed-ahi?» Inn'-as Simyon: «Năkk lab, ărheɣ təmmidəwa-năk.» Inn'-as Ɣisa: «Adiš, ăj i-inəṭṭulab-in tamăḍint ta ităjj amăḍan i-tihatten-net.»

17 Ij'-as Ɣisa asəstan wa s-kăraḍ, inn'-as: «Simyon ăgg Yunəs, ak tidət-dăɣ a-s tărhed təmmidəwa-nin?» Inxăs a-wen-dăɣ iman n-Bəṭrus d-a-s har kăraḍ ihăndăggan isastan-t d-a-s irh'-e meɣ? Inn'-as Bəṭrus ămăra: «Emăli, wăr t-illa a-s wădden təssanăd-t, təssanăd a-s jeɣ-ak tărha təmdat.» Inn'-as Ɣisa: «Adiš, ăj i-inəṭṭulab-in taɣălift ta ităjj amăḍan i-tihatten-net.

18 Ălleɣeɣ-ak s-tidət tădduuttet a-s dăɣ-təmmiwəḍa-năk, salsed iman-năk, erhet-năk ɣas a kăy-išilləwăn măšan, afăl wăššarăd, ere wăr

tămoosăd a kăy-madăn-isăls, tăttărmăsăd, tăttălwăyăd s-edăgg wăr tărhed.»
19 Inn'-as a-wen-dăɣ i-ad-isəlməd Bəṭrus ălxal n-tamăttant ta has-
tăqqălăt madăt-tumas tajuhe ta s-mad-isəmɣăr Măssinăɣ. Ij'-as Ɣisa
măjrăd-wen-dăɣ ɣas, inn'-as: «Ǝlkəm-ahi.»

Ănăṭṭalib wa ikna Ɣisa tărha

20 Ăšnăšlăm Bəṭrus ḍara-s, inhăy ănăṭṭalib wa irha Ɣisa, ilkam-asăn.
Ănăṭṭalib-wen-dăɣ a dd-insăn făll-idmarăn n-Ɣisa ehăḍ wa dăr-s ohărăn
amənsi, ənta-en-dăɣ a issəstănăn Ɣisa ehăḍ-wen a-s has-innă: «Ălɣalim,
əndek dăɣ-năɣ wa kăy-madăn-isəssăɣdăr?»
21 Inhăy-t Bəṭrus ilkam-asăn ɣas, innă i-Ɣisa: «Emăli, wa hi-š ănăṭṭalib,
ma dăɣ-s ilkamăn?»
22 Inn'-as Ɣisa: «Kud-ărheɣ ad-iddar har dd-ăqqəlăɣ, ma tăkkuulăd dăɣ-
a-wen? Kăyy, əlkəm-ahi ɣas.»
23 Măjrăd-wen-dăɣ ija Ɣisa i-Bəṭrus a dd-orăwăn a-wa s-jannen in-
alkimăn n-Ɣisa, ănăṭṭalib-en-dăɣ, wăr dăɣ-s təlkem tamăttant măšan, wăr
has-inna Ɣisa wăr mad-ămmăt, ănn-ak a inna i-Bəṭrus: «Ajăn kud-ărheɣ
ad-iddar har dd-ăqqəlăɣ, ma tăkkuulăd dăɣ-a-wen?»

Ajilal n-măjrăd

24 Ănăṭṭalib-wen-dăɣ făll-ija Ɣisa tajuhe-ten-dăɣ, a ăjjəyhăn i-isălan-wi-
dăɣ, iktăb-tăn, nəssan daɣ a-s tajuhe-net, tădduuttăt.
25 Ǝllan-t hărătăn ăjjootnen ija Ɣisa wăren əkteb diha-dăɣ. A-wa ija, ija
əjut wa-dăɣ s-ənnăr ittăr ăwadəm akătab-net s-iyyăn-iyyăn, wăr-ordeɣ
a-s tăddobăt tăkost n-ăkall-i-dăɣ aggay n-əlkəttabăn-win-dăɣ he-siwəlnen
dăɣ-isălan-net. Amin!

Ijităn n-inəmmušal
n-Ɣisa Ălmasex

Ăšajəš

1 A-wa năkk hin-iktabăn i-enəssemɣăr-in Tăyofil:
Dăɣ-əlkəttab-in wa ăzzarăn, ăssoɣălăɣ-ak isălan n-a-wa s-issəntă Ɣisa
iji-net d-a-wa issăɣra iket-net
2 hundăɣ har ašăl wa d-imməḍkăl s-išənnawăn, ḍarăt a-s ăsimătăr
inəmmušal wi ăsnăfrăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn.
3 Ǝntăneḍ-en-dăɣ a-s dd-ăsnăfalăl iman-net s-tizarăt ḍarăt tamăttant-
net i-ad-tăn-isəlməd s-timtăr ăjjootnen a-s iddar. Ija ḍarăt tanăkra-net jer-
inəmmuttan əkkoẓăt timərwen n-ašăl izzaɣ jer-inəṭṭulab-net, itajj'-asăn
isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.

Ărkăwăl wa ija Măssinăɣ i-aratăn-net

4 Ašăl iyyăn, ohar dăr-săn amənsi har šik-dăɣ, inn'-asăn: «Wăr felăm
aɣrəm wa n-Yărussălam, əqqəlăt i-a wa s-hi-təslăm saɣreɣ-t s-hawăn-ijjăš
Abba ărkăwăl-net;
5 tidət, Exya, aman a dăɣ-issəlmăɣ ăddinăt măšan kăwăneḍ, dăɣ-hărăt
n-išilan, ad-tətwəsəlmăɣăm dăɣ-Unfas Šăddijăn-i dd-e-izzubben făllawăn.»
(Marqəs 16:19-20; Luqa 24:50-53)
6 Ăžžiimmăɣăn dihen-dăɣ a-s t-əssəstănăn, ənnăn-as: «Emăli, ajăn
ăzzăman wa dăɣ-dd-taqqăl təmmənukəla Iṣrayil, osă-dd?»
7 Inn'-asăn: «Wădden kăwăneḍ a iwar almud n-tăqqăn wăla ăssaɣăt wa
iɣtăs Abba dăɣ-ălxikmăt-net;
8 kăwăneḍ, ad-təjrəwăm tărna, ad-făllawăn dd-izzubbət Unfas
Šăddijăn, tumasăm tijuhawen-in dăɣ-aɣrəm wa n-Yărussălam, dăɣ-teje
ta n-Ălyăhudəyăt iket-net d-ta n-Sămari təkkəm har diha dd-təmda
ăddunya.»
9 Inn'-asăn a-wen ɣas, imməḍkăl data-săn s-išənnawăn; əbdadăn,
əswaḍăn dăɣ-s har hasăn-t tənjăr tejărăkt.
10 Ăjoẓăyăn išənnawăn-i s-imməḍkăl a-s hasăn-dd-ănfalălăn əssin
meddən ăssiimlălnen, ənnăn-asăn:
11 «Ya kăl-Galila, ma s-təbdadăm tăjoẓăyăm išənnawăn? Ɣisa wa
imməḍkălăn jere-wăn s-išənnawăn, ilkam a dd-iqqəl s-əmmək-wa-dăɣ s-
t-tənhăyăm ikk'-en.»
12 Fălăn inəmmušal ḍarăt-a-wen taḍaɣt ta n-əzzăytunităn, əqqălăn
aɣrəm wa n-Yărussălam-i hasăn-t-illăn əḍḍəkuḍ n-tăẓune n-ăssaɣăt n-
răjjoš.
13 Ǝwwăḍăn-in aɣrəm, əkkăn soro n-ehăn-wa s-əzzăyăn ažəmmăɣ dăɣ-
s. A-wen: Bəṭrus, Exya, Yaqub, Idris, Fəlibb, Tomi, Bartălămma, Mătti,
Yaqub ăgg Ălfa, Simyon wa s-itawănna Ăššažeɣ, Hudd wa n-ăgg Yaqub.
14 Ǝjlayăn iket-dăɣ-năsăn dăɣ-a-wa hăn, oharăn iyyăn n-ulh dăɣ-temădilt
n-Măssinăɣ əntăneḍ d-tiḍeḍen təha Măryăma ta n-ma-s n-Ɣisa d-ayətma-s
n-Ɣisa.

Ănăṭṭalib wa ijjăšăn edăgg n-Yăhudəs Isxaryut

15 Ăžžiimmăɣăn dihen-dăɣ, ămoosăn temeḍe n-ăwadəm d-sănatăt
timərwen a-s dd-ibdăd Bəṭrus jere-săn, inn’-asăn:
16 «Ayətma-ɣ, a-wa innă Unfas Šăddijăn s-emm n-ănnăbi Dawəd, dăɣ-
isălan n-Yăhudəs-i dd-ăslălăn ăddinăt wi ărmăsnen Ɣisa, ijă;
17 kăla dăɣ-năɣ ăḍḍiin, kăla t-illa ijraw folăt-net dăɣ-ămašal wa hanăɣ-
issăɣlăf Măssinăɣ.
18 Aẓrəf-wa xăramăn irmăs i-ad-ămašăl abăkkaḍ wa ofa, ižžənšă săr-s
ašəkrəš wa dăɣ-dd-iha ăsikăṭṭăy făll-eɣăf-net, ăsfătăqqăt iman-net, ăẓun
dăɣ-ammas, ăbrăẓẓăt-dd a-wa ihăn tăsa-net iket-net făll-ăkall;
19 wăr t-illa ere izzaɣăn Yărussălam s-wădden han-t isălan n-a-wen-
dăɣ, əglăn ăddinăt făw har ašəkrəš-wen-dăɣ dăɣ-t-ăba, əjăn-as isəm dăɣ-
tawalt-năsăn: ‹Hăqqăldăma›, a-wen ălmăɣna-net: ‹Ašəkrəš wa n-ašni›.
20 Ămăra, iktab dăɣ-əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur a-s:
‹Iqqəlet ehăn-net timšar,
wăr t-itiləset ăwadəm uzăɣ.›
Iktab daɣ a-s:
‹Ijjəšet iyyăn edăgg-net.›
21 Ilzam ămăra ad-nəsənnəfrən iyyăn dăɣ-meddən wi hanăɣ-hănen s-
alkum i-Ɣisa dăɣ-takliwen-net d-uɣlawăn-net dăɣ-a-wa ikkăs Emăli Ɣisa
ill’-e jere-năɣ,
22 a-wen, ɣur-ašăl wa t-issəlmăɣ Exya dăɣ-aman har ašăl wa dd-inkăr
jer-inəmmuttan təkkəd ašăl wa d-imməḍkăl jere-năɣ s-išənnawăn.»
23 Ăsnăfrănăn-dd əssin meddən, iyyăn Yusəf wa s-itawănna Bărsabas,
jannen-as iyyăḍ Istus, wa iyyăḍăn Matiyas.
24 Dălăn Măssinăɣ ḍarăt-a-wen, ənnăn: «Emăli, kăyy a issanăn a-wa
ihăn ulh n-e d t-illăm ăgg-adəm, səlməd-anăɣ wa tăsnăfrănăd jer-meddən-
wi-dăɣ n-əssin
25 i-ad-ijjəš edăgg wa n-tənnəmušəla irfăḍ Yăhudəs, ikk’ edăgg wa ija
i-iman-net.»
26 Jăn tisăɣeren ḍarăt-a-wen, oḍănăt făll-Matiyas, ăḍḍin ya făll-
inəmmušal wi n-măraw d-iyyăn.

2

Ăzabbu wa dd-ija Unfas Šăddijăn făll-inəṭṭulab

1 A-s dd-iwwăḍ ašăl n-ămudd n-kăl-Ălyăhud wa s-itawănna Fantăkawt,
ăžžiimmăɣăn inəṭṭulab iket-dăɣ-năsăn dăɣ-iyyăn n-edăgg.
2 Wăla a hin-əjrăhăn a-s dd-ifăl emăsli iyyăn olăhăn d-i n-tamăḍalt
tăṣṣoohet išənnawăn, ănhăynăhăy edăgg-ənnin-dăɣ dăɣ-ăqqiimăn iket-
net;
3 ibdăd-dd făll-hak iyyăn dăɣ-săn a olăhăn d-ilsawăn n-imămmălăn n-
efew əbḍanen,
4 iḍnăy-tăn Unfas Šăddijăn ălwăqq-wen-dăɣ, ad-tamăjradăn awalăn
ăynaynen s-əmmək wa s-hasăn-issărɣăs Unfas turhajăt n-a-wen.
5 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăhhujjăjăn-dd kăl-Ălyăhud ăjjootnen ăddinnen s-
Yărussălam, wăr t-illa ăkall s-wădden falăn-t-dd.
6 Təslă tamətte n-aɣrəm i-emăsli wa ijăn, tošăl-dd iket-net s-edăgg wa
dăɣ-ija, təjraw-tăt tăkunt n-emăsli-wa-dăɣ d-a-wa s-hak ăwadəm-dăɣ, isall
i-inəmmušal ămmijrădăn tawalt n-ăkall-wa-dăɣ dd-ifăl.
7 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas, oran imawăn, təjraw-tăn tăkunt, jannen:
«Kăhh! Wi ăddinăt hanăɣ-ămmiijrădnen, ajăn wădden teje ta n-Galila
a tăn-lăt?

8 Ma n-əmmək n-a-s hasăn-nəsall ămmiijrădăn tawalen-nănăɣ?
9 Han-anăɣ ăddinăt dd-falnen Bartas, Midyas, Ilam, Mizəbbuṭamya,
Ălyăhudəyăt, Kafadusya, Fon, Azya;
10 Frižya, Banfilya, Miṣra, Libya, Qərwan, Roma,
11 iyyăḍ dăɣ-năɣ kăl-Ălyăhud s-alăṣăl, iyyăḍ inalkimăn n-ăddin wa n-
kăl-Ălyăhud, iyyăḍ dăɣ-năɣ kăl-Kritus, iyyăḍ Arabăn; măšan, nəsall’-asăn
iket-dăɣ-nănăɣ tiimələn tihusay n-ijităn n-Măssinăɣ dăɣ-tawalen-nănăɣ.»
12 Əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn, iqqan a-wa ijăn iɣăfawăn-
năsăn, tinmənnin: «Ma ămoos ălmăɣna n-a-wa-dăɣ?»
13 Əggădăn-dd iyyăḍ, jăn inəṭṭulab tekăškăšt, ad-jannen: «A-di, asməd
a dăɣ-ăyyiwănăn.»

Ălxuṭbat wa ija Bəṭrus ašăl wa n-Fantăkawt

14 Ibdăd-dd Bəṭrus jer-imidiwăn-net wi n-măraw d-iyyăn, iḍkăl emăsli-
net, innă i-tamətte: «Meddən, kăwăneḍ-i n-iməhhujjaj, kăwăneḍ-i n-kăl-
Ălyăhud əzzăɣnen Yărussălam, săjdăt-ahi iket-dăɣ-năwăn, təjrăhăm a-wa
hawăn-e-ănnăɣ dăɣ-ălmăɣna n-a-wa ijăn jere-wăn ašăl-i-dăɣ.
15 Wădden a-wa tordăm a ijan, meddən wi hannăyăm, wăr-əswen asməd
dăɣ-săn ikkasăn ənniyăt, wăr-ămmukkăn a-wen ed agdəlset-dăɣ iket ija.
16 A-wa ijăn ašăl-i-dăɣ, wăr-ămoos ɣas ar tasətbat n-a-wa inn’ ănnăbi
Yuwil† ăzzăman wa d-ălolăy, innă; innă Măssinăɣ:
17 ‹Ənta da a-wa ilkămăn dăɣ-išilan wi dd-malənen,
A dd-zəzzubbuɣ Unfas-in făll-e d t-illăm ăgg-adəm,
ad-ăkfăɣ măjrăd-in mədda-wăn d-ešše-wăn,
səssiwəḍăn-t-in dăgg-adəm,
ad-dd-ənfilələn hărătăn ăttunkălnen i-imawaḍăn-năwăn,
əhhərjun imɣarăn-năwăn tikunen;
18 išilan-en, a dd-zəzzubbuɣ Unfas-in
făll-eklan-in d-tiklaten-in,
əluləyăn iket-năsăn.
19 Ad-dd-əjmăḍăn hărătăn ăssuksăḍnen išənnawăn,
ăjăɣ ijităn n-Măssinăɣ făll-ărori n-ăkall,
inɣəl ašni, ărɣ efew, inkăr ăho s-išənnawăn.
20 Ad-tămaɣăy tăfukt, əjənăt tihay,
išwaɣ ewăr šund ašni təzzar,
ass-dd ašăl wa măqqărăn n-ălxurmăt iɣtăs Emăli.
21 Ašăl-en, ere iɣrăn isəm n-Emăli i-tinahăɣen, ad-iɣləs.›
22 Ya kăl-Iṣrayil, săjdăt i-isălan-wi-dăɣ: Ɣisa wa n-Năṣirăt, təssanăm
kăwăneḍ iman-năwăn a-s ăhaləs ăsinăfrăn Măssinăɣ a ămoos, issətbăt
a-wen dat-tiṭṭawen-năwăn s-tikunen d-tišušab d-ijităn n-Măssinăɣ wi ija
jere-wăn,
23 dăɣ-a-wa ităjj Măssinăɣ d-tələluləya-net, oyy’-iwăn tărmăsăm-t, jăm
iman-net s-ifassăn n-inəẓẓulam† wi t-əṣlăbnen făll-tajəttewt;
24 tidət, ămmut măšan, ikkăs-t-dd Măssinăɣ dăɣ-tamăttant ta t-
təẓbăbăt, ed wăr t-illa əmmək s-t-təṭṭăf dăɣ-tišəm-net.
25 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-ălolăy ănnăbi Dawəd a-s innă:
‹Hannăyăɣ hak ăssaɣăt Emăli dat-i;

† **2:16 2:16** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ălolăy dăɣ-isălan-net səmmosăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **2:23 2:23** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

iwar aɣil-in i-ad-ozja ənniyăt-in.
26 Ăsidăwăt a-wen ulh-in,
olwa iləs-in ed jarăɣ ăṭṭăma
n-ad-tăns tafəkka-nin dăɣ-ălxer,
27 wăr-e təyyəd iman-in ənsan dăɣ-ider n-ăkall,
wăr-e təyyəd Eməššeddəj-năk
rakkăh tafəkka-net dăɣ-aẓəkka.
28 Kăyy a hi-issəknăn tabarăt ta ha tămudre,
sămmeḍ ulh-in, ăddiwăt ed təlled-t edes-in.›
29 Meddən, kăwăneḍ-i n-ayətma-ɣ, əkkasăɣ ăššăk dăɣ-a-wa hawăn-janneɣ:
Amɣar n-amăzzaɣ Dawəd, ăba-t, iẓka; aẓəkka-net daɣ har ašăl-i-dăɣ, ill'-e
diha-dăɣ jere-năɣ.
30 Ǝnta-i n-ănnăbi, issan făll-ărkăwăl wa has-ihăḍ Măssinăɣ a-s has-innă:
‹Ilkam ad-isəbdəd dăɣ-edăgg-net iyyăn
dăɣ-ihăyawăn-net dăɣ-təmmənukəla.›
31 A-s ijănna Dawəd a-wen, ihannăy dăɣ-ijəj tanăkra n-Ălmasex jer-
inəmmuttan ed ăru d-ăloläy Dawəd dăɣ-isălan n-a wa s-ilkam ad-ăj. Ǝnta-
en-dăɣ a dăɣ-ăssewăl Dawəd a-s innă:
‹Wăr-e təyyəd tafəkka-nin təjar-in dăɣ-aẓəkka,
wăr-e təyyəd tafəkka-nin rakkăh dăɣ-aẓəkka.›
32 Ɣisa-i s-hawăn-heɣ isălan-net, năjjəyha i-asənkar wa t-dd-ija
Măssinăɣ jer-inəmmuttan təzzar
33 iḍkăl-t s-išənnawăn, ăsɣăym'-e daw-aɣil-net i-ad-imnukəl, ikf'-e Abba
Unfas Šăddijăn wa s-ijjăš ărkăwăl-net, ăzzăbbăt-t-dd daɣ făll-a-năɣ,
ăsnăflăy-anăɣ dăɣ-s, ənta-den-dăɣ a-wa dd-orăwăn a-wa s-săllăm d-a-wa
hannăyăm ašăl-i-dăɣ.
34 Ănnăbi Dawəd ya, təssanăm a-s wăr-imməḍkăl s-išənnawăn ed ənta
iman-net a innăn:
‹Innă Emăli Măssinăɣ i-Emăli-nin:
Ǝyyăw, ɣayəm, tăxkəmăd daw-aɣil-in
35 hundăɣ har ăjăɣ išənja-năk isəkkukal daw-iḍarăn-năk.›
36 Ašăl-i, əlmədnet kăl-Iṣrayil iket-dăɣ-năsăn a-s Ɣisa wa təṣlăbăm făll-
tajəttewt, ənta a ija Măssinăɣ Emăli d-Ălmasex!»

Ălmăssexităn wi ăzzarnen

37 Iḍăs măjrăd wa ija Bəṭrus ulhawăn n-ăddinăt wi has-ăsijădnen,
ənnăn-as ənta d-inəmmušal wi iyyăḍnen: «Ayətma-năɣ, ma hanăɣ-
iwarăn?»
38 Inn'-asăn Bəṭrus: «Utabăt, tətwəsəlmăɣăm iket-năwăn dăɣ-aman
s-isəm n-Ɣisa Ălmasex, i-ad-təjrəwăn tenăšše n-ibăkkaḍăn-năwăn, ăkf'-
iwăn Măssinăɣ Unfas Šăddijăn,
39 ed ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ, kăwăneḍ d-ihăyawăn-năwăn d-ăddinăt
wi əzzăɣnen dăɣ-ijəj, d-e d t-illăm ere dd-iɣra Emăli-nănăɣ Măssinăɣ s-
iman-net a-s t-ija.»
40 Ij'-asăn Bəṭrus isălan ăjjootnen, isatbat hărătăn data-săn, isamătar-
tăn, ijann'-asăn: «Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-əzzurəyăt-ta-dăɣ təfrăɣăt.»
41 Ăddinăt wi omănnen s-a-wa ătwănnăn, ătwăsălmăɣăn dăɣ-aman;
ămoos a-s, kăraḍ afḍăn n-ăwadəm ašăl-wen-dăɣ a dd-əwwăḍnen făll-
imumənăn.

Anməṭṭaf wa t-illăn jer-imumənăn

42 Ǝkfăn imumənăn iket-dăɣ-năsăn iman-năsăn i-a-wa tăn-săɣren
inəmmušal, oharăn ittus, tuẓanăn amənsi wa šăddijăn n-tasăktot,
təddalăn Măssinăɣ.
43 Təjjăš tuksəḍa n-Măssinăɣ tamətte iket-net, făl-a-s tamašalăn
inəmmušal tišušab d-ijităn n-Măssinăɣ ăqqannen eɣăf.
44 Ănimăṭṭafăn imumənăn iket-dăɣ-năsăn jer-iman-năsăn, əzzaɣăn
iyyăn n-edăgg, tihərən a-wa əṭṭăfăn,
45 žănš'-en-in a-wa lăn dăɣ-ehăre, ad-tuẓanăn ălqim-net s-a-wa dăr-
ogdăhnăt timɣutar n-hak iyyăn dăɣ-săn.
46 Ăkoyădăn hak ašăl s-iyyăn n-ənniyăt dăɣ-ažəmmăɣ dăɣ-təfărre n-
ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tihərən imənsiwăn dăɣ-ihănan-năsăn s-
iman ăddiwătnen; a-wa tăjjăn iket-net, il' əmmək,
47 tiiimələn Măssinăɣ, ăssiimɣărăn-tăn ăddinăt iket-năsăn. Isawaḍ-dd
Emăli hak ašăl făll-ălžămaɣăt-năsăn ăddinăt wi iɣallăs.

3

Anăbdon wa ăzozăyăn inəmmušal

1 Ašăl iyyăn, ikka Bəṭrus ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ăddeew d-Exya
i-ămudd wa n-tezzar.
2 Ălwăqq-wen-dăɣ daɣ, ad-dd-ămewăy s-emm n-ehăn n-ămudd wa s-
itawănna: «Tihusay», ăhaləs s-a-s dd-iwa-dăɣ ibdan. Hak ašăl dihen-dăɣ
a t-sănsen ăddinăt-net i-ad-itattăr takute dăɣ-ăddinăt wi dd-tajjăšnen ehăn
n-ămudd.
3 Inhăy Bəṭrus d-Exya ăbokăn ujəš n-ehăn n-ămudd ɣas, iẓẓăl-asăn
ăfuss.
4 Ikn'-e Bəṭrus d-Exya azəjjəzz təzzar, inn'-as Bəṭrus: «Ǝkən dăɣ-năɣ
akăyad.»
5 Iknă dăɣ-săn ăhaləs akăyad, ijar ăṭṭăma n-ad-t-əkfən hărăt
6 măšan, inn'-as Bəṭrus: «Wăr leɣ orăɣ wăl' aẓrəf măšan, a-wa leɣ,
hakkăɣ-ak-t s-isəm n-ƔisaĂlmasex wa n-Năṣirăt: əbdəd, ărjəš.»
7 Ăshătăl-as-dd Bəṭrus s-ăfuss-net wa n-aɣil, issəbdăd-t. Iqqăl-dd
ăṣṣahăt iḍarăn-net d-timẓəẓẓəden-net ăssaɣăt-wen-dăɣ;
8 ijă-dd tiyyăt teggedt, irjăš, ănmăjjaš dăr-săn ehăn n-ămudd, itaggăd
a-wa-dăɣ has-təja tedăwit, itiimə1 Măssinăɣ.
9 Ǝnhăyăn-t ăddinăt iket-năsăn irjaš, itiiməl Măssinăɣ,
10 əzzăyăn-t ɣas, ad-jannen: «Ak, wa wădden emădăl wa s-hărkuk
ăqqiima dat-emm wa ăhusken n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn.»
Ǝnhăyăn a-wa dăɣ-s ijăn ɣas, ăqqănăn iɣăfawăn-năsăn, tof'-en tăkunt
n-a-wa ijăn.

Iffəssăr Bəṭrus i-tamətte ălmăɣna n-azuzi wa jăn i-ănabdon

11 Iltăɣ ăhaləs-ənnin Bəṭrus d-Exya, unjăy făw dăr-săn ibḍa. Tošăl-dd
tamətte iket-net s-edăgg wa dăɣ-əbdădăn s-itawănna tisuḍaf n-ehăn wa
n-Sulăyman, ăɣlăyɣălăyăn-tăn-dd ăddinăt tufa tăkunt n-a-wa ijăn.
12 Inhăy Bəṭrus awnaf wa hasăn-ămoosăn ɣas, inn'-asăn: «Kăl-Iṣrayil,
ma s-dăɣ-năɣ təkyadăm s-əmmək-wa-dăɣ šund a-s năkkăneḍ d-iman-
nănăɣ, meɣ s-iqqud-nănăɣ dat-Măssinăɣ a-s năzozăy ăhaləs-i-dăɣ?
13 Măssinăɣ wa n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub, ənta-i n-Măssi-s n-abbatăn-
nănăɣ, ənta a iḍkălăn s-ălxurmăt-net, akli-net Ɣisa-wa tăstărmăsăm
təzzar, tăkkuddălăm-t dat-Bilatəs-i a-s ităjj a-wen-dăɣ, ăbook ad-t-in-
isəwwəyy măšan,

14 kăwăneḍ tăkkuddălăm Eməššeddəj d-Ămaɣdal, təttărăm dăɣ-
ămănokal ad-hawăn-dd-isəwwəyy emăjj n-iman,
15 jăm iman n-ămănokal wa ihakkăn tămudre măšan, issənkăr-t-dd
Măssinăɣ jer-inəmmuttan, năkkăneḍ a-s tijuhawen-net.
16 Ǝlmədăt a-s s-tărna n-isəm n-Ɣisa d-təssəba n-immun wa săr-s nəja,
a făl hannăyăm ăhaləs-wa-dăɣ təzzayăm, har t-dd-iqqăl ăṣṣahăt-net data-
wăn; immun s-isəm n-Ɣisa a ăzozăyăn ăhaləs-i-dăɣ hannăyăm ibdăd data-
wăn.
17 Ămăra ayətma-ɣ, əssanăɣ a-s a-wa təjăm kăwăneḍ d-imizărăn-năwăn,
ălžăhalăt a dăɣ-t təjăm,
18 a-wa ijăn, a otas Măssinăɣ i-ad-isətbət a-wa s-ăru d-ăloláyăn
ănnăbităn dăɣ-isălan-net, a-s ənnăn a-s Ălmasex, ad-inhəy aɣăna təzzar
imnukəl.
19 A-wa ənnăn, ijă, a-wen-dăɣ a făl ămăra, mujrəẓăt ibăkkaḍăn-năwăn,
tutabăm i-ad-hin-aməs Măssinăɣ ibăkkaḍăn-năwăn,
20 izəzzubbət-dd fălla-wăn išilan n-ălxer, i-ad-hawăn-dd isuɣəl Ɣisa-i n-
Ălmasex ăsnăfrăn-i s-ămăra-dăɣ,
21 ih' išənnawăn har ašăl wa d-mad-isəynəy Măssinăɣ hărăt iket-net, s-
əmmək wa s-ăru tăn-innă s-imawăn n-ănnăbităn-net wi n-iməššeddəjăn.
22 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ, ad-inn' ănnăbi Mosa:
‹Ad-hawăn-dd-isəssiwəy Emăli Măssinăɣ
ănnăbi dăr-toharăm temiḍt, dăr-i olăhăn,
săjdăt i-a-wa hawăn-e-ănn iket-net.
23 Ere unjăyăn s-asjəd-has,
ad-ăbas ăḍḍiin dăɣ-tamətte n-Măssinăɣ, ămmătet.›
24 Ămăra, ănnăbităn iket-năsăn, ɣur-Sumăyla har wi t-dd-əšrăynen,
ăloláyăn iket-dăɣ-năsăn dăɣ-isălan wi s-hanăɣ-sallăm nəttajj'-awăn-tăn
ašăl-i-dăɣ.
25 Kăwăneḍ a-s iməkkusa n-ănnăbităn-win-dăɣ ed tăkosăm ărkăwăl wa
ohăr Măssinăɣ d-abbatăn-nănăɣ ašăl wa d-innă i-Ibrahim:
‹S-isəm n-əzzurəyăt-năk a-s mad-ijjəš
ălbăraka tiwsaten n-ăkall iket-năsnăt.›
26 Təssəba-năwăn kăwăneḍ, s-tizarăt, a făl dd-issənkăr Măssinăɣ akli-
net, Ɣisa Ălmasex, ăšmašăl-t-dd săr-wăn i-ad-dăɣ-wăn ăj ălbăraka,
təbḍəwăm d-erk imojjan-năwăn.»

4

1 Ămmiijrăd Bəṭrus d-Exya hărwa i-tamətte a-s tăn-dd-osăn hărăt dăɣ-
kăl-tikutawen, ăddewăn d-emănnăhăḍ n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-
kăl-ṣadus.
2 Ăsɣăf-tăn asəɣăr wa tăjjăn inəmmušal i-tamətte ed, jannen i-ăddinăt
a-s Ɣisa Ălmasex, inkăr-dd jer-inəmmuttan,
3 ărmăsăn-tăn, jăn-tăn dăɣ-takărmut har ăffăw ed a-s ităjj a-wen-dăɣ,
ijjaš-dd ehăḍ.
4 Omănăn ăddinăt ăjjootnen əslanen i-măjrăd wa jăn, a-wa ătubăn dăɣ-
ašăl-wen-dăɣ, iwwăḍ səmmos afḍăn n-ăwadəm.
5 Ăffăw ɣas, əžžəmmăɣăn-dd imizărăn n-kăl-Ălyăhud d-inušămăn d-
ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt wi hănen Yărussălam
6 d-Hənnan wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen d-Qayăf d-Exya d-Ălxaḍer
d-kăl-ehăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen iket-năsăn.

7 Ǝssəbdădăn-dd Exya d-Bəṭrus jere-săn, ənnăn-asăn: «Kăwăneḍ, ma
tămoos tărna d-isəm wa s-tăjjăm a-wa tăjjăm?»
8 Ăzzubbăt-dd Unfas Šăddijăn s-ăṣṣahăt făll-Bəṭrus ăssaɣăt-wen-dăɣ,
inn'-asăn: «Imizărăn n-kăl-Ălyăhud, kăwăneḍ-i n-inušămăn,
9 asəstan a hanăɣ-tajjăm ašăl-i-dăɣ, dăɣ-isălan n-a-wa ăhusken ătwăjjăn
i-anăbdon d-əmmək wa s-iɣlăs.
10 Nărha ad-təlmədăm iket-năwăn, kăwăneḍ hakd kăl-Iṣrayil wi
iyyăḍnen a-s tărna n-isəm n-Ɣisa Ălmasex wa n-Năṣirăt təṣlăbăm făll-
tajəttewt măšan, issənkăr t-dd Măssinăɣ jer-inəmmuttan, tărna-net ənta-
en-dăɣ a tăzozăyăt ăhaləs wa hannăyăm ibdad data-wăn.
11 Ɣisa, ənta a-s tăhunt ta hin-jărăm
kăwăneḍ-i n-ălbănnatăn măšan,
tămoos-dd tăhunt ta n-aɣmăr făll-insa ehăn iket-net.
12 Wăr t-illa əlɣəllas ar s-isəm wa-net făl-a-s wăr t-illa isəm ikfa Măssinăɣ
daw-išənnawăn i-əlɣəllas n-dăgg-adəm săl wa-net.»
13 Islă ălžămaɣăt i-əṣṣuhu n-măjrăd wa hasăn-ija Bəṭrus d-Exya ɣas,
tof'-en tăkunt-năsăn, ed jan-tăn ăddinăt əžhalnen wăren əɣra măšan,
əlmădăn a-s Bəṭrus d-Exya, ămoosăn inalkimăn n-Ɣisa.
14 Ḍarăt-a-wen daɣ, anăbdon-wa izzăyăn, ənta-da-dăɣ ibdădăn edes-
hasăn, ăbas əssanăn a mad-ənnən.
15 Ǝzzəzjărăn Bəṭrus d-Exya ehăn wa dăɣ-ɣattăsăn ăššăreɣa iket-di d-
tamănhayăn əntăneḍ.
16 Dăɣ-taɣimit-năsăn, ənnăn: «Wi ăddinăt, ma hasăn-e-năj? Iji n-
Măssinăɣ wa ijăn, wăr t-iha ăššăk ed əssanăn săr-s kăl-Yărussălam iket-
dăɣ-năsăn, wăr năddoobăt akuddəl-net.
17 Ămăra, i-ad-wăr səməlsin isălan-wi-dăɣ făll-tamətte, nəsəmmăhăḍet
fălla-săn i-ad-ăbas ilkam ad-jan isălan n-isəm n-Ɣisa i-ăwadəm wăl' iyyăn,
olasăn ɣas, ămminănhayăn d-iman-năsăn.»
18 Ǝssăɣrăn-dd Bəṭrus d-Exya ḍarăt-a-wen, ăsmăqqăn făllа-săn i-ad-
ăbas ilkam ad-ăɣran wăla ăssiɣrăn isəm n-Ɣisa i-ăwadəm wăl' iyyăn.
19 Ăwwežăbăn-asăn, inn'-asăn Bəṭrus d-Exya: «Ǝssənăt kăwăneḍ iman-
năwăn kunta ma ufăn asjəd-hawăn kăwăneḍ, meɣ asjəd i-Măssinăɣ?
20 Dăɣ-a-wa hanăɣ-dd-iqqălăn năkkăneḍ, wăr năddobăt asusəm făll-
isălan nənhay, nəsl'-asăn.»
21 Olăs ălžămaɣăt asəmmăhəḍ dăɣ-săn təzzar, oyyăn-tăn-in ed wăr t-illa
uḍlem făllа-săn əjrawăn. Tăqqăl-dd tamətte iket-net, tiiməl Măssinăɣ făl
təssəba n-a-wa ija.
22 Anăbdon-wa izzăyăn, ăhaləs ilan a okăyăn əkkoẓăt timərwen n-
awătay.

Tittar ti jăn imumənăn ḍarăt a-s dd-ătiwăyya Exya d-Bəṭrus

23 Ătwăyyăn-in inəmmušal ɣas, əkkăn imidiwăn-năsăn, əjăn dăɣ-săn
isălan n-a-wa ənnăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn.
24 Ǝslăn i-isălan-en-dăɣ ɣas, əṭṭăfăn iyyăn n-emm, ad-təddalăn Măssinăɣ
s-afălla, jannen: «Emăli, kăyy a dd-ixlăkăn išənnawăn d-ăkall d-ejărew wa
səmmăn d-a-wa tăn-ihăn iket-net,
25 kăyy a innăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn s-emm n-abba-nănăɣ Dawəd-i
n-akli-năk:
‹Ma dăɣ-ədgaẓnăt tiwsaten?
Ma ijan ăddinăt dăɣ-a wăren infa hărăt?›
26 Ma ăsihălăn imănokalăn əššənju-năk,
tihərən d-imănnăhăḍăn emm făll-Emăli d-Ălmasex-net.

27 Itbat a-s ijăḍ Bunəs Bilatəs d-Harudəs akli-năk Ɣisa Wa n-Eməššeddəj
tăsnăfrănăd i-ad-umas Ălmasex. Ohărăn fălla-s emm əntăneḍ d-tiwsaten
ti n-inəẓẓulam† d-kăl-Iṣrayil dăɣ-Yărussălam.
28 A-wen jăn-t i-ad-itbat erhet-năk d-a-wa s-ăru t-dd-tăɣtăsăd.
29 Ămăra Emăli, agəẓ-anăɣ dăɣ-ăššar-năsăn, təkfəd eklan-năk ənniyăt
ozjan s-ăxṭăbăn măjrăd-năk.
30 Ilal-anăɣ s-tărna n-ăfuss-năk i-ad-nəzizuy ăddinăt, năj tikunen d-
tišušab s-isəm n-akli-năk Ɣisa Wa Šăddijăn.»
31 Diha-dăɣ d-əssəmdăn tamădilt n-Măssinăɣ, ad-ăškăḍkăḍ edăgg-
wənnin-dăɣ dăɣ-ăžžiimmăɣăn, iḍnay-tăn Unfas Šăddijăn iket-năsăn, ad-
xaṭṭăbăn măjrăd n-Măssinăɣ s-ənniyăt ozjan.

Tassaɣt ta t-təllăt jer-ălmăssexităn

32 Iṭṭaf ălžămaɣăt wa n-imumənăn iyyăn n-ulh d-iyyăn n-ənniyăt, wăr
tăn-iha făw ere ijannen a-wa i-nin wăla a-wa i-nin, ănn-ak tihərən a-wa
lăn iket-net jer-iman-năsăn.
33 Tajăyhen inəmmušal s-tărna tăṣṣohet, xaṭṭăbăn i-ăddinăt tanăkra-ta
dd-ija Emăli Ɣisa jer-inəmmuttan, ăssinsa daɣ Măssinăɣ ănnuɣmăt-net
s-ăṣṣahăt fălla-săn iket-năsăn.
34 Wăr tăn-iha făw ere ămiɣatărăn s-hărăt, žănš'-en-in dăɣ-săn wi lănen
išəkraš d-ihănan,
35 tiwəyən-dd ălqim n-a-wa tăn-in-əžžənšăn, sans'-en-t dat-inəmmušal
i-ad-t-uẓanăn jer-imumənăn. Hak ăwadəm, ijraw s-a-wa dăr-ogdăhnăt
timɣutar-net.
36 Osă-dd Yusəf wa n-ahăya n-Lewi, il' ăkall wa n-Qəbrus, ɣarrăn-
t inəmmušal s-isəm Bărnăbbas, a-wen ălmăɣna-net: enəssesmăḍ n-
talɣiwen. Ižžənša-hin ašəkrəš-net,
37 iwwăy-dd a-wa t-in-ižžənša, ikf'-e inəmmušal.

5

A-wa ija Ănanyas d-hănne-s Săfiɣa

1 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dd-iggăd Ănanyas ənta d-hănne-s Săfiɣa, ižžənša-hin
ašəkrəš-net
2 măšan, ănmănnăk d-hănne-s făll-ad-hin-iṭṭəf aɣil n-ălqim n-inăzzan-
net, awəy-dd a-wa iyyăḍăn i-inəmmušal.
3 Osă-dd ɣas, inn'-as Bəṭrus: «Ănanyas! Mafăl təyyəd Iblis itajj erk
ənniyăt ogdăhăn d-a-wa-dăɣ dăɣ ulh-năk? Ma kăy-isawănnen bahu i-
Unfas Šăddijăn a-s hin-taṭṭăfăd aɣil n-ălqim n-ašəkrəš-năk?
4 Mi kăy-ăšhăššălăn inăzzan-net? Ajăn wădden jer-inša-hin wăla, i
n-năk ɣas, tăddobed ad-has-təjəd a-wa s-tărhed. Ma dd-orăwăn săr-k
erk əššăɣəl-wa-dăɣ? Ǝlməd a-s wădden dăgg-adəm a-s tənned bahu,
Măssinăɣ a-s tăn-tənned.»
5 Islă Ănanyas i-tifer-tin-dăɣ ɣas, oḍa, əjmăḍăn-t iman. Ămoos a-wen
isəksaḍ i-ăddinăt wi əslănen i-a-wen-dăɣ.
6 Osăn-dd hărăt dăɣ-imawaḍăn, əssəlsăn-in tafəkka-net, əglăn dăr-s,
ənbălăn-t-in.
7 Okăy a iwwăḍăn kăraḍ ăssaɣătăn ḍarăt-a-wen ɣas, tosă-dd hănne-s
n-Ănanyas, wăr tăt-təha tijya n-a-wa ijăn.

† **4:27 4:27** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Aṣăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

8 Təjjăš-dd ɣas, issəstăn-tăt Bəṭrus, inn’-as: «Săfiɣa, lăɣăt-ahi, ak ajăn
ălqim-wa-dăɣ a-s hin-təžžənšăm ašəkrəš meɣ?» Tənn’-as: «Ǝyya!»
9 Inn’-as Bəṭrus: «Ma săr-wăn dd-orăwăn tanmənnakt šund-ta-dăɣ,
tiirəməm Unfas Šăddijăn? Ǝnhəy adăriš n-ăddinăt wi s-iket hin-ənbălăn
ăhaləs-năm, əqqalăn-dd, əbdadăn dat-emm n-ehăn i-ad-kăm-awəyăn
kămm-dăɣ.»
10 Toḍă ălwăqq-wen-dăɣ daw-iḍarăn n-Bəṭrus, tămmut ənta-dăɣ s-iyyăt.
Ǝḍkălăn-tăt imawaḍăn, əẓkăn-tăt edes i-ăhaləs-net.
11 Orăw-dd a-wen-dăɣ taksăḍt-i-dăɣ măqqărăt făll-ălkănisăt iket-net d-
ăddinăt wi iyyăḍnen əslănen i-a-wa ijăn.
12 Ǝjăn inəmmušal ijităn n-Măssinăɣ d-hărătăn ăssuksăḍnen ăjjootnen
dat-ăddinăt. Tažămmaɣăn imumənăn n-Ɣisa hak ašăl dăɣ-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn edes i-tăfala ta s-itawănna ta n-Sulăyman. Ǝknan tassaɣt,
əṭṭafăn iyyăn n-emm,
13 wădden ere dd-iggădăn-dăɣ, ad-fălla-săn dd-iwwaḍ, ăssiimɣărăn-tăn
ăddinăt.
14 Tiwwaḍăn-dd fălla-săn meddən d-tiḍeḍen ăjjootnen omannen s-
Emăli.
15 Tiwəyăn-dd săr-săn ăddinăt imarhinăn, săns’-en-tăn făll-isəftaɣ dăɣ-
ittus n-ad-tăn-tăls kud-dăɣ tele n-Bəṭrus afăl okăy, ed ere təlsa tele-net dăɣ,
ad-izzəy.
16 Təffalăn-dd ăddinăt iɣărman wi ohăẓnen, tišələn-dd s-Yărussălam
ăwwayăn imarhinăn d-iməlšan, zizuyăn-tăn inəmmušal iket-dăɣ-năsăn.
17 Iggăd-dd ămănokal n-kăl-tikutawen, osăm hullan ənta d-iyyăḍ săr-
s oraknen n-taggayt ta təglăt făll-tidət n-iman-net, s-itawănna ta n-kăl-
sadus, ănmănnakăn i-ad-əjrəwăn əmmək s-ăɣšădăn hărăt i-inəmmušal.
18 Ăstărmăsăn-tăn, əjăn-tăn dăɣ-takărmut ta măqqărăt.
19 Măšan, osă-dd ănjălos dd-ăšimašăl Măssinăɣ s-ehăḍ, ora tishar n-
takărmut, izzəzjăr-tăn-dd təzzar, inn’-asăn:
20 «Ăkkăt ehăn n-ămudd wa măqqărăn, tăxṭəbăm i-tamətte isălan n-
tămudre ta tăɣlălăt.»
21 Ǝjăn inəmmušal a-wa hasăn-ătwănnăn, ənšăyăn ehăn n-ămudd wa
măqqărăn ad-dăɣ-s saɣren ăddinăt. Ălwăqq wa dd-osa ămănokal n-kăl-
tikutawen ənta d-ăddinăt wi săr-s orăknen, issăɣră-dd kăl-Sinhidrin wi
n-imizărăn n-kăl-Ălyăhud ɣattăsnen ăššăreɣa, d-inušămăn n-kăl-Iṣrayil wi
iyyăḍnen, omărăn s-ad-dd-ăttălwăyăn inəmmušal dăɣ-takărmut.
22 Ǝglăn əssărdusa măšan wăr tăn-in-ogeẓăn dăɣ-səllul-năsăn, əqqălăn-
dd, əjăn isălan dăɣ-ălžămaɣăt wa ăqqimăn, ənnăn-asăn:
23 «A-s hin-nosa takărmut, ăṭṭubben imawăn-net, əbdadăn əssardusa
wi tăt-ăɣlăfnen dăɣ-idăggan-năsăn măšan, ălwăqq wa d-nora səllul, wăr
t-təha tiṭṭ.»
24 Islă kumănda wa ănniihăḍăn dăɣ-əssărdusa wi jănen ənniyăt i-
ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen ɣas,
ăqqănăn iɣăfawăn-năsăn har ăbas əssanăn a mad-ənnən.
25 Osă-dd ămaway n-isălan, inn’-asăn: «Meddən wi jăm dăɣ-takărmut,
han ehăn n-ămudd wa măqqărăn, saɣren dăɣ-s tamətte.»
26 Iggăd-dd kumănda ăddew d-ejhăn n-əssărdusa, əlwăyăn-dd
inəmmušal s-tilăqqad, ed ăksuḍăn ad-fălla-săn dd-təggəd tamətte
əntăneḍ-en-dăɣ, tăkf’-en sămmăjori n-tihun.
27 Osăn-dd ɣas, ăššojăšăn-tăn ehăn wa dăɣ-ăqqiima ălžămaɣăt wa n-
imănokalăn. Iḍkăl ămănokal n-kăl-tikutawen măjrăd, innă i-inəmmušal:

28 «Ajăn wădden ăru d-fălla-wăn năsmăhăḍ i-ad-ăbas ilkam ad-
tăssiɣrăm ăwadəm wăl' iyyăn s-isəm-wa-dăɣ? Ǝnhəywăt ɣas a-wa jăm
ămăra, təḍkărăm-anăɣ Yărussălam iket-net teɣăre-năwăn, tărham daɣ
ḍarăt-a-wen, ad-hanăɣ-səwərəm iman n-ăhaləs wa s-jannem.»
29 Ăwwežăb-asăn Bəṭrus d-inəmmušal: «Ufa amišəl n-a-wa innă
Măssinăɣ uhən asjəd i-a-wa jănnen dăgg-adəm.
30 Măssi-s n-abbatăn-nănăɣ, ad-dd-issənkărăn Ɣisa wa s-jăm iman-net
a-s t-təṣlăbăm făll-tajəttewt,
31 təzzar iḍkăl-t s-iman-net, ăsɣăym'-e daw-aɣil-net i-ad-imnukəl, umas
Ămaɣlas făll-hărăt iket-net. A-wen ij'-e Măssinăɣ i-ad-utabăn kăl-Iṣrayil,
əjrəwăn tenăšše n-ibăkkaḍăn-năsăn.
32 A-wen, năjjəyh'-as iket-net, ăjjəyh'-as daɣ Unfas Šăddijăn-i ikfă
ăddinăt wi tamašalnen erhet-net.»
33 Ăfḍănḍărrăy ălžămaɣăt dăɣ-ălhăm a-s islă i-a-wen-dăɣ, ad-tattărăn
əmmək s-tăn-in-olămăn făll-ărori n-ăkall.
34 Kittəwăn a-wen-dăɣ a-s, dd-ibdăd jere-săn iyyăn dăɣ-săn la taggayt ta
n-kăl-faris s-isəm-net Gamălyăl, ălɣalim ăzizăbben alămăr wa n-ănnăbi
Mosa a ămoos, tăssiimɣăr-t daɣ tamətte iket-net. Omăr s-ad-zəzjărăn
inəmmušal i-hărăt n-ăssaɣăt təzzar, inn'-asăn:
35 «Kăl-Iṣrayil, ăjăt ənniyăt i-a-wa s-tăbokăm ad-t-təjəm i-meddən-wi-
dăɣ;
36 əktəwăt-dd ɣas Tadi wa s-a ilan ăzzăman dd-osa, iji iman-net hărăt
dat-ăddinăt, ăslăl ḍara-s a iwwăḍăn əkkoẓăt timaḍ n-ăwadəm măšan,
wăr-ăhoja a-s ătwăjjăn iman-net, əmmăhăšăn inalkimăn-net, ăbă-dd
isălan-năsăn ḍarăt-a-wen.
37 Ḍara-s daɣ, dăɣ-ăzzăman wa n-tăḍint n-ăddinăt, osă-dd Yăhudəs wa
n-Galila, ăslăl ənta-dăɣ tamətte tăjjeet ḍara-s măšan, ămmut ənta-dăɣ,
əmmăhăšăn inalkimăn-net.
38 Ămăra, ăyyăt-ahi ad-hawăn-ăjăɣ ăddăbara: əjmăḍăt isălan n-
ăddinăt-wi-dăɣ, ăkfăt-tăn ălɣafyăt, təyyəm-tăn ad-əglun făl-a-s tiyyăt-i-
dăɣ, kunta a-wa tăn-išlăn, erhet n-ăgg-adəm meɣ a dd-ifalăn dăgg-adəm,
adiš, ad-t-in-iba
39 măšan, kunta Măssinăɣ ad-dd-ifal a-wa tăn-išlăn, adiš, wăr has-lem
tărna. He kăwăneḍ! Wăr-itumaset a-s Măssinăɣ a dăr-tăt-jam.» Ăsjăd
ălžămaɣăt iket-net i-ăddăbara-wen-dăɣ hasăn-ija Gamălyăl.
40 Ǝssăɣrăn-dd inəmmušal, ăswăjjăn dăɣ-săn tiwit s-ibărtăkăn,
ăsmăhăḍăn dăɣ-săn i-ad-ăbas ilkam ad-ămmijrădăn s-isəm n-Ɣisa təzzar,
ăswăyyăn-tăn-in.
41 A-s fălăn inəmmušal ehăn-en-dăɣ, əknan dăɣ-tedăwit făl təssəba n-
turhajăt ta tăn-ikfa Măssinăɣ n-ad-ənhəyăn erk əmmək šund wa-dăɣ, dăɣ-
idəm n-Ɣisa.
42 Tažămmaɣăn ḍarăt-a-wen hak ašăl dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
d-ihănan n-imumənăn wi iyyăḍnen. Wăr t-illa edăgg s-wădden xaṭṭăbăn
dăɣ-s, saɣren dăɣ-s Ălənžil n-ƔisaĂlmasex.

6

Ǝssa inušămăn wi ənnəfrănnen

1 Ăzzăman-en, hak ašăl tiwwaḍăn-dd imaksaḍăn n-Măssinăɣ dăɣ-wi
əlkamnen i-ăttăbeɣa wa n-kăl-Ălyunan† făll-ălžămaɣăt wa n-imumənăn.

† **6:1 6:1** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-ikka măjrăd jer-kăl-Ălyăhud wi əzzăɣnen jer-kăl-
Ălyunan d-kăl-Ălyăhud wi sawalnen Ɣăbranəyya. Ɜnnăn wi n-kăl-
Ălyunan, timəddun wi n-Ɣăbranităn tinuḍăfen-năsăn dăɣ-isălan n-
tiẓunawen n-tadhəlt ta tajjăn hak ašăl.
2 Ɜssăɣrăn-dd inəmmušal wi n-măraw d-əssin tamətte ta n-inəṭṭulab,
ənnăn-asăn: «Wăr-ănhăjja ad-năyy ălxuṭbăt n-isălan n-Măssinăɣ, năqqəl-
dd nănnuṭṭăf d-tiẓunawen n-imənsiwăn.
3 A-wen-dăɣ a făl, sənnəfrənăt jere-wăn əssa meddən ătiwăsămɣărnen,
iḍnay Unfas Šăddijăn n-iməssorha, ănnuṭṭăfnen d-əššăɣəl-wen-dăɣ,
4 dihen, năkkăneḍ, ad-năkf iman-nănăɣ tamădilt n-Măssinăɣ d-ălxuṭbăt
hak ašăl n-măjrăd-net.»
5 Ijrăẓ ăddăbara-wen-dăɣ i-ălžămaɣăt iket-net, innəfrăn-dd Stifan,† a-
wen ăhaləs n-immun imdan, iḍnay Unfas Šăddijăn d-Fəlibb d-Brukurus d-
Nikanur d-Timun d-Bărmenas d-Nikola wa n-teje ta n-Intyuš s-kăla ilkam
i-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
6 Meddən-win-dăɣ a dd-issəbdăd ălžămaɣăt dat-inəmmušal, əttărăn-
asăn s-Măssinăɣ təzzar, ăswărăn-tăn ifassăn-năsăn, jăn dăɣ-săn ălbăraka.
7 Ad-xaṭṭăbăn əntăneḍ măjrăd n-Măssinăɣ, tijatăn-dd fălla-săn hak
ašăl imumənăn ăynaynen dăɣ-Yărussălam. Omănăn făw kăl-tikutawen
ăjjootnen, ad-tamašalăn əntăneḍ-dăɣ, a-wa innă măjrăd n-Măssinăɣ.

Ajəyh wa ija Stifan dat-tamətte

8 Stifan, ămoos ăhaləs s-tidət-dăɣ, făll-ăssinsa Măssinăɣ ănnuɣmăt-net
d-tărna-net, itamašal hărătăn ăqqannen eɣăf d-ijităn n-Măssinăɣ dat-
tamətte iket-net.
9 Ɜggădăn-dd meddən ila ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud s-itawănna
«Idărfan», əntăneḍ d-iyyăḍ dd-falnen Qərwan d-Iskăndərya d-tajiwen ti
n-Silisi d-ti n-Azya, ad-tamăzaɣăn d-Stifan,
10 măšan indăr-asăn ad-t-siḍəwən dăɣ-măjrăd făl tihusay n-sărho wa
t-ikfa Unfas Šăddijăn.
11 Ɜglăn, əžžənšăn imawăn n-ăddinăt iyyăḍ i-ad-t-səḍləmăn, ənnăn,
əslan-asăn har ăskafar, innă daɣ a lăbasăn făll-ănnăbi Mosa d-Măssinăɣ.
12 Ɜntăjăn-dd s-a-wen-dăɣ tamətte d-imizărăn-net d-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt. Wăla a hin-ijrăh Stifan a-s fălla-s oḍăn ăddinăt, əwwăyăn-t
s-kăl-Sinhidrin wi n-imizărăn n-kăl-Ălyăhud ɣattăsnen ăššăreɣa.
13 Ăwwăyăn-dd daɣ tijuhawen n-bahu ənnănen: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr kăla
okăy ašăl d-wăr-innă a lăbasăn făl ehăn n-Măssinăɣ wa šăddijăn d-alămăr
wa n-Mosa.»
14 Təhhaḍăn, jannen: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s nəsl’-as har innă a-s ilkam,
ad-ărẓ Ɣisa wa n-Năṣirăt ehăn n-ămudd wa măqqărăn, isəmməskəl
ălɣadatăn wi hanăɣ-dd-oyya ănnăbi Mosa.»
15 Iqqăl-dd ălžămaɣăt iket-net ăsibălalăɣ dăɣ-Stifan, iqqăl-dd săr-săn a-s
ănjălos a dăɣ-əkyadăn făl tihusay-i-dăɣ dd-ija idəm-net.

7

Ălxuṭbăt wa ija Stifan i-kăl-Ălyăhud i-ad-tăn-dd-isəktəw a-wa innă Măssinăɣ

1 Issəstăn ămănokal n-kăl-tikutawen wa măqqărăn Stifan† ḍarăt-a-wen,
inn’-as: «Kăyy, a-wa ătwănnăn fălla-k, ak tidət meɣ bahu?»

† **6:5 6:5** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣtafa. † **7:1 7:1** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣtafa.

2 Inn’-asăn Stifan:
«Ayətma, abbatăn, săjdăt-ahi: Măssinăɣ-i ilăn ălxurmăt iket-net, ənta a dd-ănfalălăn i-abba-nănăɣ Ibrahim hărwa izzaɣ ăkall wa n Mizəbbuṭamya, hărwa wăr dd-iddek ăkall wa n-Haran.
3 A-s has-dd-ănfalăl Măssinăɣ, inn’-as:
‹Ǝfəl ăkall-năk d-imărawăn-năk,
tăhanəd s-ăkall wa kăy-mad-săknăɣ.›
4 Ăhona ya Ibrahim, ifăl ăkall wa n-Kăldăyăn, iddăk wa n-Haran.
5 Ăba abba-net dihen ɣas, inn’-as Măssinăɣ, ad-ăhan s-ăkall-wa-dăɣ,
təzzaɣăm ašăl-i-dăɣ. Ăkall-en, wăr dăɣ-s ikfa Măssinăɣ Ibrahim tăkasit n-wăla edăgg dăɣ-ăssinsa aḍăr-net măšan, ijjăš-as ărkăwăl n-ad-t-ăkf ăkall-en-dăɣ ənta d-ihăyawăn-net. A-s has-ijănna Măssinăɣ a-wen-dăɣ, wăr-ila Ibrahim ara.
6 Inn’-as Măssinăɣ ăzzăman-en:
‹Ihăyawăn-năk ad-umasăn imăjarăn dăɣ-ăkall wăr len,
ad-ăkkălen, ənhəyăn aɣăna har əkkoẓăt timaḍ n-awătay
7 măšan, ad-hasăn-əkkəsăɣ tekăriḍt,
əšrăɣăɣ ăkall-en tăn-ăskălen,
zəzjărăɣ-asăn-t-dd, ăɣbədăn dăɣ-edăgg wa-dăɣ tăn-əkfeɣ.›
8 Ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl n-tassaɣt i-Ibrahim, ărkăwăl-en, amili a-s tamătart-net. A-wen-dăɣ a făl ikrăš Ibrahim Isxaqq, ăsmalăy-t ašăl wa s-əttam; a-wen-dăɣ daɣ a ija Isxaqq i-rure-s Yaqub, ij’-e daɣ Yaqub i-məddana-s wi n-măraw d-əssin i n-imɣarăn n-imăzzaɣăn n-tiwsaten-nănăɣ ti n-mărawăt d-sănatăt.
9 Osămăn ḍarăt-a-wen məddana-s n-Yăqub wi n-imɣarăn n-imăzzaɣăn făll-Yusəf-i n-ăŋŋa-săn, əžžənšăn-t-in i-ad-ăkkălăt dăɣ-Miṣra măšan, issăn Măssinăɣ dăɣ-Yusəf dăɣ-ăkall-wen-dăɣ.
10 Wăr t-illa erk əmmək dăɣ-wăr t-dd-ikkes Măssinăɣ, issənsă făllas ănnuɣmăt-net d-sărho i-ad-ikrəš idəm dat-Firɣăwna-i n-ămănokal n-Miṣra-i has-ijăn tafləst-ta-dăɣ făl t-ăsmănakăl dawa-s făll-ăkall d-a-wa ihăn eɣewən-net iket-net.
11 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dd-oḍa laẓ lăbasăn făll-Miṣra d-Xăna, ămɣatărăn ăddinăt hullan har ăbas əṭṭafăn imărawăn-nănăɣ a əkšăn.
12 Isla Yaqub a-s ih’ əttăɣam Miṣra ɣas, ăšmašăl săr-s məddana-s wi hanăɣ-ăshăyăwnen.
13 Osăn-dd, əqqălăn, šămad dd-jan asikəl wa s-əssin a tăn-ăzozăy Yusəf iman-net, ilmăd daɣ Firɣăwna s-a-wen-dăɣ, tumast n-Yusəf.
14 Ăssotăr Yusəf ti-s d-imărawăn-net iket-năsăn, ămoos a-wen-dăɣ əssayăt timərwen n-ăwadəm d-səmmos.
15 Iddăk-dd ya Yaqub Miṣra, ăba-t daɣ dihen-dăɣ ənta d-imărawăn-nănăɣ wi hanăɣ-ăshăyăwnen.
16 Ǝmməḍkălnăt tifəkwen-năsăn ḍarăt tamăttant-năsăn s-aɣrəm wa n-Sišăm i-ad-ənbəlăn dihen dăɣ-təfărre ta ižžənša Ibrahim făll-məddana-s n-Hămmăr dăɣ-Sišăm.
17 A-s dd-tăwwăḍ tăqqăn n-ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-Ibrahim, təkna taməttе-nănăɣ əjut dăɣ-Miṣra.
18 Inăy-dd ăzzăman-en Firɣăwna ăynayăn wărăn izzey Yusəf.
19 Ijjăš săr-năɣ erk ălxal, issəknă tumast-nănăɣ aɣăna, ijă a wărăn ijreẓ i-imărawăn-nănăɣ, ăsmăḍrăy-tăn hullan s-ălxidmăt wa dăɣ-tăn-ijă, iglă dăɣ-tăllăbăst-net har hasăn-innă ad-hin-ənḍəwăn aratăn-năsăn wi n-eyyan i-ad-ămmătăn.

20 Ăzzăman-en-dăɣ ad-iwa Mosa-i ikrăšăn idəm dat-Măssinăɣ; kăraḍ
orăn ɣas a jăn imărawăn-net əṭṭafăn-t, təzzar, ăšhăššăl-tăn a-wa inna
Firɣăwna tăbəḍḍawt dăr-s.
21 Jărăn-t-in ɣas, təkkəmăt-t-dd elle-s n-Firɣăwna, təj’-e-hi-dd s-iman-
net, təj’-as asədwal wa mad-tăj i-ara n-tăsa-net.
22 Ămoos Mosa ere iɣran dăɣ-təlɣuləma d-musnăt wa n-kăl-Miṣra, ikf’-e
Măssinăɣ ăṣṣahăt dăɣ-măjrăd hakd dăɣ-timašalen.
23 Ikrăš əkkoẓăt timərwen n-awătay ɣas, ijjăs-t-dd ənniyăt n-ad-ăkk
ayətma-s wi n-Iṣrayil, idhəl-tăn, əntăneḍ-i n-tumast-net.
24 Ašăl iyyăn, inhăy iyyăn dăɣ-săn isalmaḍ u-Miṣra t-irnan ɣas, ohăɣ-as
tinahăɣen, ijă iman n-wa n-u-Miṣra.
25 Ăɣel afăl ija a-wen, ad-əjrăhăn ayətma-s a-s Măssinăɣ a t-dd-
ăšmašălăn săr-săn i-ad-tăn-ikkəs dăɣ-əkkəlu wa hăn măšan, wăr əjrehăn
a-wen.
26 Ašăl wa ilkamăn i-wen, inhăy əssin meddən n-kăl-Ălyăhud əknasnen,
ittăr ad-ăkk jere-săn, ibḍəw-tăn, əjən ălxer. Inn’-asăn: ‹Imidiwăn,
kăwăneḍ wădden ayətmatăn a tămoosăm, mafăl tinməjjim a lăbasăn jer-
iman-năwăn.›
27 Iggăd-dd săr-s wa irnăn, imhăl-t-in, inn’-as: ‹Kăyy, mi kăy-ijăn ămizăr
d-ălqaḷḷi-hanăɣ,
28 əyya, a tărhed ad-hi-tănɣəd šund a wa jed i-u-Miṣra wa s-jed iman-net
ənḍəšel.›
29 Islă Mosa i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, irmăɣ, ăjewăḍ ălwăqq-wen-dăɣ s-
ăkall wa n-Mădyan, izzăɣ, ădobăn ya dihen-dăɣ, ikrăš əssin ilyaḍăn.
30 Šămad okaynăt əkkoẓăt timərwen n-awătay ad-has-dd-ănfalăl ănjălos
n-Măssinăɣ dăɣ-tenere făll-aḍaɣ wa n-Săynay dăɣ-tabsăɣt ta tăhijăljălăt
wăr răqq.
31 Tăqqăn tănăfalilt-ta-dăɣ ihannăy eɣăf-net, iknă-dd ihəẓ n-tabsăɣt i-
ad-ikən asənnəfli dăɣ-a-wa ihannăy măšan, izjăr-tăt-dd emăsli n-Emăli
has-innăn:
32 ‹Năkk a-s Măssinăɣ n-imɣarăn wi kăy-ăshăyăwnen,
năkk a-s Măssinăɣ wa n-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub.›
Ihă-dd ɣas Mosa ăšikăḍkăḍ a-wa-dăɣ has-ja tarəmmeɣt har ăbas ihăl wăla-
dăɣ ad-iḍkəl idəm-net, ikyəd.
33 Inn’-as Emăli daɣ:
‹Ǝkkəs tifădelen-năk făl-a-s
edăgg wa dăɣ-təbdadăd, edăgg šăddiijăn,
34 ənhăyăɣ tisnant ta tărmăsăt tamətte-nin dăɣ-Miṣra,
əsleɣ i-tihnəffa-năsăn,
a-wen-dăɣ a făl dd-ăzzubbeɣ i-ad-tăn-səddărfeɣ.
Ămăra, əgləw, kăyy a he-šəmməsəlăɣ s-ăkall wa n-Miṣra.›
35 Wădden hannăyăm a-s Mosa-wa-dăɣ ăkkuddălăn a-s has-ənnăn: ‹Mi
kăy-ijăn ămizăr d-ălqaḷḷi-hanăɣ?› Ǝnta-en-dăɣ a dd-ăšmašăl Măssinăɣ i-
ad-izar i-kăl-Iṣrayil, isəddărf’-en-dd s-tărna n-ănjălos wa has-dd-ănfalălăn
dăɣ-tabsăɣt ta tăhijăljălăt wăr răqq.
36 Ǝnta-en-dăɣ a tăn-dd-izzəzjărăn Miṣra itajj s-tărna n-Măssinăɣ
hărătăn ăqqannen eɣăf d-ijităn n-Măssinăɣ har əjlăyăn ejărew wa
səmmăn šăggăɣăn, əjăn ḍarăt-a-wen əkkoẓăt timərwen n-awătay ăhonăn
dăɣ-tenere.
37 Mosa, ənta a-s kăla innă i-kăl-Iṣrayil:
‹Ilkam ad-săr-wăn dd-išəmmišəl Măssinăɣ
ănnăbi dăr-i olăhăn,

ănnăbi dăr-wăn oharăn temiḍt.›
38 Ǝnta-en-dăɣ daɣ a ibdădăn dăɣ-tenere ta n-Săynay jer-ănjălos wa has-
ămmiijrădăn făll-afălla n-aḍaɣ wa n-Săynay d-tamətte, ikf'-e Măssinăɣ
măjrăd wa ihakkăn tămudre i-ad-hanăɣ-t-dd isəssiwăḍ
39 măšan, unjăyăn abbatăn-nănăɣ s-asjəd-has, ăsɣărăn-as ulhawăn-
năsăn, ənnăḍăn făllа-s, ad-sadărhanăn uɣəl n-Miṣra-i dd-əzjărăn.
40 Dăɣ-a-wen-dăɣ, a dd-təggăd tamətte s-Harun, tənn'-as:
‹Ăj'-anăɣ imălan ăynaynen ărjăšnen data-năɣ făl-a-s
Mosa wa hi-hanăɣ-dd-izzəzjărăn Miṣra, ăbas nəssan a ija.›
41 Əṣṣəwwărăn-dd ḍarăt-a-wen i-iman-năsăn ehădăl n-orăɣ, ad-tajjăn
tikutawen i-ăṣṣănăm wa jăn s-ifassăn-năsăn, ad-t-ɣabbădăn, tiimələn-t,
sănkarăn iẓəjraẓ d-isudal dat-a-wa dd-əknăn ifassăn-năsăn.
42 Əssəksănăn iman-năsăn Măssinăɣ s-a-wen-dăɣ tăn-išlăn, oyy'-
en ənta-dăɣ s-ăṣṣănăm-năsăn d-ălɣibadăt wa tăjjăn i-ajhanăn wi n-
išənnawăn: tăfukt, ewăr d-etran; ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă
ănnăbi Ɣămmosa† a-s inna dăɣ-əlkəttab-net, innă Măssinăɣ:
‹Ya kăl-Iṣrayil!
Əkkoẓăt timərwen n-awătay a jăm dăɣ-tenere,
ɣarrăsăm i-taɣsiwen, təkkatăm-tănăt,
ak ăssistănăɣ-kăwăn, ajăn năkk a-s tănăt-kătăm?
43 Wădden ehăket n-ăṣṣănăm wa s-isəm-net Molax
d-atăr wa s-isəm-net Rufan-i jăm emăli-năwăn,
tahanem dăr-s siha d-siha, a-s tănăt-kătăm,
tăqqălăm-dd ɣabbădăm-tăn.
Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ tămešălăm
a făl mad-ărẓən kăl-Băbilun ăkall-năwăn,
tăkkălem dăɣ-ikallăn wi hasăn-in-əllanen.›
44 A-s hăn imɣarăn-nănăɣ tenere, əṭṭafăn ehăket wa n-tămuqqest n-
Măssinăɣ ămoosăn tajuhe i-ărkăwăl n-tassaɣt wa ijjăš Măssinăɣ i-Mosa
a-s, has-innă, ad-ikrəs ehăket-en s-əmmək wa s-has-omăr s-a-wen.
45 Ehăket-en, togăẓ-t-dd əzzurəyăt ta hasăn-təlkămăt har ăzzăman wa d-
hasăn-ăzzar Yešwa, əjjăšăn d-ehăket ăkall wa tăn-ikfa Măssinăɣ, ohăɣăn
dăɣ-əddəwəlăn wi iyyăḍnen; əṭṭafăn ehăket-en dăɣ-ăkall-en-dăɣ har
ăzzăman wa n-Dawəd-i
46 ijrăwăn idəm d-ănnuɣmăt dat-Măssinăɣ. Ənta-en-dăɣ a ittărăn dăɣ-
Măssinăɣ turhajăt n-ad-isəkrəs ehăn i-Măssi-s n-Yaqub
47 măšan, turhajăt-ten-dăɣ, Sulăyman-i n-rure-s n-Dawəd a tăt-ijrăwăn.
48 Ikrăs ehăn-en măšan, issəlmăd-t Măssinăɣ s-hărăt iyyăn,
49 inn'-as Emăli:
‹Išənnawăn a-s tasăqqaymut-in,
ăkall a-s isəkkukal n-iḍarăn-in.
Ma ămoos ehăn wa s-tăddobem
a hi-t-tədəyəm i-ad-hi-awəy, sunfăɣ dăɣ-s?
50 Ajăn wădden ăfuss-in a dd-ixlăkăn hărăt iket-net.› »
51 Olăs daɣ inn'-asăn Stifan: «Ya meddən-i-dăɣ n-iɣăfawăn ăqqurnen n-
ulhawăn wăren ătub s-ăṭṭubbătnăt timəẓẓujen-năsăn, tunjayăm s-Unfas
Šăddijăn šund a-wa jăn abbatăn-năwăn,
52 ijmaḍ-t ăššăk a-s a-wa əjăn abbatăn-năwăn ɣas a kăwăn-išlăn
kăwăneḍ-dăɣ, wăr t-illa ănnăbi s-wădden ăqquzzăben-t, jăn iman n-wi
hasăn-ălolăynen n-a-s ilkam a dd-ass wa n-iyyăn n-Ămaɣdal ăsnăfrăn

† **7:42 7:42** A-wa ănnăbi ălolăyăn dăɣ-isălan n-Ɣisa, a okăyăn səmmosăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

Măssinăɣ, təttəlălăm-tăn kăwăneḍ-dăɣ ed təssăɣdărăm-t ənta-dăɣ təzzar, tănɣăm-t kərəf,
53 ăzzăbbăt-dd Măssinăɣ fălla-wăn alămărăn-net, əmməjrădăn-awăn săr-săn ănjălosăn măšan, tunjăyăm s-asjəd-hasăn.»

Tamăttant n-Stifan

54 Islă ămănokal n-ălžămaɣăt wa iɣattăsăn ăššăreɣa i-a-wen-dăɣ ɣas, ad-isamădad ənta d-ăddinăt-net, ẓimkărkəweẓăn isenăn, făll-ălhăm-i-dăɣ măqqărăn tăn-ijjăšăn făll-Stifan.

55 Ǝnta ălwăqq-wen-dăɣ, iḍnăy-t Unfas Šăddijăn, iḍkăl asăwaḍ-net s-išənnawăn, inhăy ălxurmăt n-Măssinăɣ d-Ɣisa ibdad daw-aɣil n-Măssinăɣ.
56 Iḍkăl emăsli-net ălwăqq-wen, innă i-ălžămaɣăt: «Săjdăt, ənhəywăt išənnawăn, ămerăn, ibdad Ăgg-ăgg-adəm daw-aɣil n-Măssinăɣ.»
57 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ăsɣăyyăn dăɣ-išənnawăn, hărăn timəẓẓujen-năsăn, ošălăn-dd šund iyyăn n-ăwadəm săr-s iket-dăɣ-năsăn, oḍăn fălla-s,
58 ăšrăwrăwăn-t har dăr-s əzjărăn aɣrəm, ad-t-hakkăn sămmăjori n-tihun har t-ănɣăn kərəf. Ăddinăt wi jănen a-wen-dăɣ, ămawaḍ s-isəm-net Sawəl a əssăɣlăfăn isəlsa-năsăn təzzar ăšewăjăn s-Stifan.
59 Hakkăn-t sămmăjori n-tihun wăr dd-išrey, itəddal ənta Măssinăɣ, ijanna: «Emăli Ɣisa, ăssiɣlăfăɣ-kăy iman-in.»
60 Irkăɣ ḍarăt-a-wen, iḍkăl emăsli-net s-afălla, innă: «Emăli, wăr tăn-tăswărăd abăkkaḍ-wa-dăɣ.» Innă a-wen-dăɣ ɣas, əjmăḍăn-t iman.

8

Ălɣizabăt d-amšănḍu n-imumənăn ăzzăman-wen-dăɣ

1 A-wa ijăn ašăl-wen-dăɣ iket-net issan-as Sawəl hărăt, iqqăs i-tamăttant ta ija Stifan.† Ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ad-intă ălɣizabăt səmmăn făll-ălkănisăt ta təhăt Yărussălam, əmmăhăšăn imumənăn dăɣ-tajiwen ti n-Ălyăhudəyăt d-Sămari, inəmmušal ɣas a dd-ăqqimănen dăɣ-Yărussălam.
2 Osăn-dd meddən ăddinnen, əṣtărăn-in Stifan, əṭṭăfăn iba-net dăɣ-tisnant.
3 Iggăd-dd Sawəl dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-itammăɣ i-əmmək s-hin-olăm ălkănisăt edăgg t-təlla-dăɣ, wăr t-illa ehăn wăr-ijješ, isatărmas ăddinăt wi omănnen s-Ɣisa jer-ămoosăn meddən wăla tiḍeḍen, itəjjar-tăn-in dăɣ-tikărmuten.

Ălxuṭbăt wa ija Fəlibb dăɣ-Sămari

4 Imumənăn wi dd-əzjărnen Yărussălam, əmmăhăšăn ɣas, ăllilăn ăkall iket-net, xaṭṭăbăn Ălənžil i-ăddinăt.
5 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-ikkă Fəlibb aɣrəm iyyăn ihan teje ta n-Sămari ad-dăɣ-s ixaṭṭăb i-tamətte isălan n-Ălmasex.
6 Sajadăn-as ăddinăt ăjjootnen s-ijraẓ măjrăd wa ităjj d-ijităn n-Măssinăɣ wi itamašal data-săn,
7 itakkăs alšinăn naḍḍăwnen iɣăran dăɣ-ăddinăt, izizuy daɣ inaɣyabăn d-inəbdan ăjjootnen.
8 Ja tedăwit măqqoorăt dăɣ-aɣrəm-wen-dăɣ.
9 Izzaɣ dihen ăhaləs n-emăssăxăr s-isəm-net Simon, ămoos a-wa ităjj awnaf i-kăl-Sămari, ăssimɣăr iman-net hullan,

† 8:1 8:1 Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣtafa.

10 əltaɣăn-t wi mădroynen hakd wi wăššarnen, jannen fălla-s: «Wa
ăhaləs, tărna ta tojărăt n-Măssinăɣ a iṭṭaf.»
11 Əltăɣăn-t ya ăddinăt ăjjootnen dăɣ-təssəba n-əssăxăr wa ităjj, itaqqăn
iɣăfawăn-năsăn.
12 Inhăy Simon a-s omănăn ăddinăt s-Ălənžil wa hasăn-ixaṭṭăb Fəlibb făl
Təmmənəya n-Măssinăɣ d-Ɣisa Ălmasex ɣas, ad-titwəsəlmiɣăn meddən
hakd tiḍeḍen dăɣ-aman,
13 omăn ənta-dăɣ, ătwăsălmăɣ dăɣ-aman. Iltăɣ ya Fəlibb ḍarăt-a-
wen făl təssəba n-ijităn n-Măssinăɣ d-tikunen ti s-t-ihannăy itajj'-enăt,
ăqqănnen eɣăf-net ənta-dăɣ.

Ajăraw wa jăn kăl-Sămari i-Unfas Šăddijăn

14 Əslăn inəmmušal wi hănen Yărussălam a-s kăl-Sămari-dăɣ omănăn
s-măjrăd n-Măssinăɣ ɣas, ăšmašălăn-dd săr-săn Bəṭrus d-Exya.
15 Əwwăḍăn-in ɣas, dălăn Măssinăɣ i-ad-dd-izəzzubbət Unfas Šăddijăn
făll-ăddinăt wi ătubnen dihen
16 ed, dat-a-wen-dăɣ, wăr tăn-iha-i făll-dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn,
atwəsəlmaɣ ɣas a ătwăjjăn dăɣ-aman s-isəm n-Emăli Ɣisa.
17 Ăswăr-tăn Bəṭrus d-Exya ifassăn-năsăn, ăzzubbăt-dd fălla-săn Unfas
Šăddijăn.
18 Inhăy Simon a-s šămad tăn-ăsiwărăn inəmmušal ifassăn-năsăn, ad-
fălla-săn dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn ɣas, ittăr ad-tăn-ăkf aẓrəf, ijann'-
asăn:
19 «Ăkfăt-ahi năkk-dăɣ tădabit-ta-dăɣ i-ad-umas a-s ere ăswărăɣ ifassăn-
in năkk-dăɣ, ad-fălla-s dd-izzubbət Unfas Šăddijăn.»
20 Inn'-as Bəṭrus: «Təkšăfăd, kăyy hakd aẓrəf-năk ed torded a-s a-wa
ikfa Măssinăɣ bănnan, tăddoobed ažənš-net.
21 Šămad kăyy ənniyăt-năk da-dăɣ, əlməd a-s a-wa ijăn, ăbas t-iha folăt-
năk ed ifraɣ ulh-năk dat-Măssinăɣ.
22 A-wen-dăɣ a făl utab dăɣ-amsud-năk iket-di, tədəlăd Emăli kunta
ămmukkăn a-wen, ad-hak-ănš erk ənniyăt wa innăhăḍăn dăɣ-ulh-năk
23 ed, hannăyăɣ a-s ulh-năk, wăr-iḍney a săl tăllăbăst d-iba n-iqqud.»
24 Ăwwežăb Simon, inn'-asăn: «Əttărăt-ahi-in kăwăneḍ-di-dăɣ dăɣ-
Emăli i-ad-wăr hi-irəmməs a-wa s-tənnăm.»
25 Ăjjəyhăn inəmmušal, ăxṭăbăn măjrăd n-Emăli i-ăddinăt ăjjootnen
təzzar, əqqălăn Yărussălam. Dăɣ-asikəl-năsăn, tajjăn isălan n-Ălənžil dăɣ-
tidbi ăjjootnen n-Sămari.

Mənistăr n-Ityobya wa omănăn s-Ɣisa Ălmasex

26 Imməjrăd ḍarăt-a-wen ănjălos n-Emăli i-Fəlibb, inn'-as: «Fəlibb,
tărur, təjəd tabarăt ta fălăt Yărussălam təkka Gaza ed wăr dăɣ-s əjjətăn
iməssukal ămăra-dăɣ.»
27 Iglă, wăr-ăhoja a-s ăhaləs iyyăn n-ămudăš n-minəstăr-da-dăɣ, ənta
a ănnihăḍăn dăɣ-a-wa la Kăndas ta n-tămănokalt n-ăkall wa n-Ityobya.
Ăhhujjăjj-dd ənta-dăɣ s-Yărussălam i-ad-dăɣ-s iɣbəd Măssinăɣ.
28 Issəmda ăhujjəj ɣas, iqqăl ăkall-net dăɣ-turăft-net əlwayăn ibəjwan.
Ăssookal minəstăr-di iɣarr əlkəttab wa n-ănnăbi Saya† a-s dăr-s
ămmuqqăs Fəlibb.
29 Innă Unfas Šăddijăn i-Fəlibb ad-hin-ahəẓ turăft-net.

---
† **8:28** **8:28** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay
dat-tiwit-net.

30 Ošăl Fəlibb har dăr-s ămsadăɣ, isl’-as iɣarr əlkəttab wa n-ănnăbi Saya
ɣas, inn’-as: «Ăhaləs, ak a-wa ɣarrăd, təjrahăd ălmăɣna-net meɣ?»
31 Inn’-as ăhaləs: «Ǝndek a-wa he-ăjăɣ əjrăhăɣ-t a-s wăr t-illa ere hi-t-
iffəsṣărăn.»
32 Ăsnăy-t-dd ăhaləs edes-has ad-has-iɣarr edăgg wa dăɣ-iktăb a-s:
«Olăh ɣas d-tiɣse tăttilwăyăt s-asăɣrəs,
olăh d-takəndəmt s-təllasăn ăddinăt,
wăr t-illa emăsli dd-izjarăn emm-net,
33 imməḍrăy bănnan,
wăr has-ătwăjja ăššăreɣa wa dăr-ăniihăjja.
Mi s-ilkam ad-dd-iḍkal isălan-net i-ihăyawăn-net
ed tărẓa taɣrəst-net dăɣ-ăddunya?»
34 Issəstăn ăhaləs wa n-ămudăš n-Ityobya Fəlibb, inn’-as: «Lăɣăt-ahi, mi
s-iha ănnăbi ti-net dăɣ-edăgg-wa-dăɣ? Ak iman-net a dăɣ-ămmijrăd meɣ
isălan n-ere s-ilkam ad-dd-ass a-s iha ti-net?»
35 Irmăs-as-dd Fəlibb tifer-ti-dăɣ, ad-has-itafăssar a-wa inna Ălənžil n-
Ɣisa.
36 Ǝglan har dd-əkkăn edes i-edăgg han aman ɣas, inn’-as ăhaləs wa
n-ămudăš: «Aman da, ma igdalăn ad-ətwəsəlmăɣăɣ?» [
37 Inn’-as Fəlibb: «Amən ɣas s-ulh imdan.»] Inn’-as ăhaləs wa n-ămudăš:
«Omanăɣ a-s Ɣisa Ălmasex a-s Rure-s n-Măssinăɣ.»
38 Omăr ălwăqq-wen-dăɣ i-ad-təbdəd turăft, ijjăš dăr-s Fəlibb aman,
issəlmăɣ-t.
39 Diha-dăɣ dd-əzjărăn aman ad-iḍkăl Unfas n-Emăli Fəlibb, wăr t-oles
ămudăš-ənnin-dăɣ ahănay, iglă ənta dăɣ-zăbo-net, ikna tedăwit.
40 A-s hin-ijrăh Fəlibb iman-net ḍarăt-a-wen, iha ăkall wa n-Ašdud, ifăl
dihen, ikk’ aɣrəm wa n-Qăyṣăra. Tadăbayt immăr-dăɣ, ad-dăɣ-s ăj isălan
n-Ălənžil.

9

Tătubt n-Sawəl
(Ijităn 22:6-16; 26:12-18)

1 Ăzzăman-en-dăɣ, a dd-iggăd Sawəl, isamădad, isamăhaḍ, wăr t-illa
anəzjum ila săl wa n-iji n-iman n-inəṭṭulab n-Ɣisa. Dăɣ-isălan n-a-wen-
dăɣ a dăɣ-ikka ămănokal n-kăl-tikutawen
2 i-ad-t-ăkf tikarḍiwen issəknă dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud
hănen Dămašăq i-ad-ijrəw s-asəttărməs n-e d t-illăm ere ăllilăn tabarăt-
ten-dăɣ n-Emăli, jer-ăhaləs wăla tamăḍt, i-ad-t-dd-awəy dăɣ-tišəm s-
Yărussălam.
3 Ăssookal Sawəl dăɣ-a-wen a-s hin-ohăẓ aɣrəm wa n-Dămašăq. A
ənḍărrăn, ămlăwlăw ănnur-i-dăɣ ăṣṣoohen dd-ifalăn išənnawăn;
4 ihă-dd oḍa, isl’ ălwăqq-wen-dăɣ i-emăsli has-innăn: «Sawəl, Sawəl,
ma kăy-orămăn săr-i tiɣəzzəbud-ahi?»
5 Inn’-as Sawəl: «Mi tămoosăd Emăli?» Inn’-as Emăli: «A-wa năkk Ɣisa
wa tiɣəzzəbud, ad-hak-indăr amẓəẓẓaj dăr-i hărkuk.
6 Ămăra, əbdəd, əjjəš aɣrəm wa n-Dămašăq, ad hak-itwənn dihen a-wa
s-led s-ad-t-təjəd.»
7 Ǝqqălăn-dd ɣas meddən wi ăddewnen d-Sawəl oran imawăn, ăbas
əssanăn a he-ənnən ed əslan i-emăsli-wənnin-dăɣ măšan, wăr t-illa ere
hannăyăn.

8 Ibdăd Sawəl ḍarăt-a-wen făll-iman-net, ittăr ad-arr tiṭṭawen-net
măšan, wăr t-illa a ihannăy. Ǝlwăyăn-t imidiwăn-net har dăr-s əjjăšăn
aɣrəm wa əkkăn.
9 Ija kăraḍ išilan ḍarăt-a-wen dărɣal, wăr-ikša, wăr-iswa.
10 Aɣrəm wa n-Dămašăq, ih'-e ănăṭṭalib n-Ɣisa s-isəm-net Ănanyas,
ănfalăl-as-dd Măssinăɣ, inn'-as: «Ănanyas!» Inn'-as Ănanyas: «Năkk da
Emăli.»
11 Inn'-as Emăli: «Ăkk tăšarrit ta s-itawănna ‹ta toɣădăt›, təjjəšăd ehăn
wa n-Yăhudəs, səstənăd d-ăhaləs n-taɣrəmt ta n-Tarša s-isəm-net Sawəl.»
A-s ităjj a-wen-dăɣ, itəddal Sawəl Măssinăɣ,
12 ănfalăl-as-dd dăɣ-a-wen-dăɣ a-s ikk'-e-hi-dd ăhaləs s-isəm-net
Ănanyas-i t-madăn-isəwăr ifassăn-net i-ad-t-dd-iqqəl ahănay-net.
13 Innă Ănanyas: «Emăli, əsleɣ a ăjjeen făll-ăhaləs-i-dăɣ, əllăɣen-
ahi ăddinăt ăjjootnen erk əmmək wa issəkna iməššeddəjăn wi hănen
Yărussălam,
14 wăla Dămašăq-i dd-ikka, ikk'-et-dd ăwway tikarḍiwen t-dd-əkfan
imănokalăn n-kăl-tikutawen has-əjrawnen ad-isəttărməs e d t-illăm ere
iɣarrăn isəm-năk.»
15 Inn'-as Emăli: «Ǝgləw, ăhaləs-di, năkk a t-ăsnăfrănăn i-ad-awəy
isəm-in, isəlməd tiwsaten ti n-inəẓẓulam† d-imănokalăn d-kăl-Iṣrayil a-wa
ămoosăɣ,
16 ad-t-săknăɣ aɣăna wa mad-inhəy dăɣ-təssəba-nin.»
17 Igl' Ănanyas, ikk' ehăn wa s-has-ătwănna ih'-e Sawəl, os'-in, ăswăr-t
ifassăn-net, inn'-as: «Ăŋŋa-ɣ Sawəl, Emăli Ɣisa-i hak-dd-ănfalălăn dăɣ-
tabarăt ta dd-jed, ənta a hi-dd-ăšmašălăn săr-k i-ad-kăy-dd-iqqəl ahănay-
năk, iḍnəy-kăy Unfas Šăddijăn.»
18 Tamăzăyyat-ten-dăɣ a dăɣ-dd-ătrăkkăt a olăhăn d-tifrənkawen dăɣ-
tiṭṭawen n-Sawəl təzzar iqqăl-t-dd ahănay-net,
19 ibdăd ḍarăt-a-wen, ătwăsălmaɣ dăɣ-aman, immənsăw, iqqăl-t-dd
ăṣṣahăt-net, izzăɣ Sawəl ɣur-inəṭṭulab wi n-aɣrəm-en-dăɣ har ɣur-săn
ăssakăy a lăn išilan.

Ămoos Sawəl ămăra tajuhe n-Ɣisa Ălmasex

20 Wăr-ăhoja a-s issəntă axăṭab n-isălan n-Ɣisa dăɣ-ihănan n-ăddin wi
n-kăl-Ălyăhud, isatbat dat-tamətte iket-net a-s, Ɣisa a-s, Rure-s n-Măssinăɣ.
21 Ăkunăn ăddinăt wi has-sallănen, əqqălăn-dd ɣas, jannen: «A-
wa, wădden Sawəl wa izzănăn s-wi ɣarrănen isəm wa n-Ɣisa hănen
Yărussălam? Ajăn wădden ass-net i-aɣrəm-wa-dăɣ, i n-təssəba n-ad-tăn-
isəttărməs, ăj'-en dăɣ-ifassăn n-ămănokal n-kăl-tikutawen?»
22 Sawəl ənta, itiiṣuhut immun-net s-Măssinăɣ hak ašăl, isimxəlxil kăl-
Ălyăhud wi əzzăɣnen Dămašăq, isikus-tăn ăššăk a-s Ɣisa a-s Ălmasex.
23 Okăy ăzzăman ɣas, ănmănnakăn kăl-Ălyăhud făll-əmmək wa s-t-mad-
săɣdărăn, ănɣən-t kərəf. Ǝssəbdădăn ḍarăt-a-wen meddən dăɣ-imawăn
n-aɣrəm iket-net i-ad-ăqqaymən has-ăɣtafăn i-ad-əjrəwăn əmmək s-t-
ănɣăn
24 măšan, əjjăšăn-t isălan n-taɣdărt ta s-ăbokăn ad-has-tăt-əjən.

† **9:15 9:15** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

25 Ǝnkărăn inəṭṭulab s-ehăḍ, jăn Sawəl dăɣ-deke hərəwăn, ăstărarăn-t s-
ašrut n-ăɣalla wa iyyăḍăn iɣlăyăn aɣrəm, əssəjmăḍăn-t, ikkă Yărussălam.
26 Iwwăḍ-in ɣas, ikkă inəṭṭulab wi iyyăḍnen i-ad-dăr-săn irtəy măšan,
ăksuḍăn-t iket-năsăn ed wăr-əflesăn hărwa a-s iyyăn dăɣ-săn a ămoos.
27 Irmăs-t-dd Bărnăbbas s-iman-net, ilwăy-t s-inəmmušal, illăɣăt-asăn
əmmək wa s-inhăy Sawəl Emăli Ɣisa dăɣ-tabarăt ta n-Dămašăq d-
əmmək wa s-has-imməjrăd Măssinăɣ d-turhajăt ta t-ikfa n-ad-ămmăjrăd
s-ənniyăt ozjan dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud i-ad-ăjjăyh a-s Ɣisa
a-s Ălmasex.
28 Ăsbărrăkăn-t ălwăqq-wen-dăɣ, irtăy dăr-săn; edăgg əkkăn dăɣ-
Yărussălam-dăɣ, ăddeew dăr-săn, itajăyha s-ənniyăt ozjan ənta-dăɣ făll-
isəm n-Emăli,
29 itidwənnit, itamăzaɣ d-kăl-Ălyăhud wi sawalnen Tălyunanit măšan,
əggădăn-dd săr-s, ad-tammăɣăn əntăneḍ-dăɣ i-tašləlt s-əjăn iman-net.
30 Əslăn ayətma-s dăɣ-ăddin i-a-wen ɣas, əssəjmăḍăn-t s-aɣrəm wa n-
Qăyṣăra təzzar, ikkă ḍarăt-a-wen wa n-Tarša.

Ikkă Bəṭrus ălkănisăt ta n-teje ta n-Ălyăhudəyăt

31 Ăzzăman-en, təjraw ălkănisăt ălɣafyăt dăɣ-tajiwen ti n-Ălyăhudəyăt
d-Galila d-Sămari, tiṣuhun inəṭṭulab dăɣ-immun-năsăn, tinməkfin tayətte,
tamašalăn hărăt iket-net dăɣ-tuksəḍa n-Emăli, idhal-tăn Unfas Šăddijăn,
isawaḍ-dd făll-săn hak ašăl ăddinăt wi iɣlăs Măssinăɣ.
32 Ălliil Bəṭrus ənta ăkall iket-net har dd-osa iməššeddəjăn wi əzzăɣnen
tadăbayt ta n-Ludd.
33 Ill’-e dihen ăhaləs s-isəm-net Inyas s-a ilan əttam iwətyan ibdan, wăr
kăla ifăl asəftăɣ-net.
34 Os’-e-hi-dd Bəṭrus, inn’-as: «Inyas, ăzozăy-kăy Ɣisa Ălmasex, əbdəd,
aḍh asəftăɣ-năk.» Ibdăd Inyas ăssaɣăt-wen-dăɣ.
35 Ǝnhăyăn kăl-Ludd əntăneḍ d-ăddinăt wi əzzăɣnen telămse ta n-Sarun
a-wen ɣas, omănăn s-Emăli iket-dăɣ-năsăn.
36 A-s ităjj a-wen-dăɣ, təzzaɣ tănăṭṭalibt s-isəm-net Tăbita aɣrəm wa n-
Žafa, tawăɣra daɣ s-isəm wa n-Dorkas, a-wen ălmăɣna-net: «Tašənkăḍt.»
Tămoos tamăḍt n-wălăt-ălxer, tajj imărkedăn ăjjootnen, təkkat.
37 Išilan-en-dăɣ ad-tărhin, ăba-tăt, əknăn ăddinăt tafəkka-net,
əssənsăn-tăt dăɣ-ehăn n-soro.
38 Əslăn inəṭṭulab wi hănen taɣrəmt-en wărăt tănmăjjaj d-Ludd a-s dd-
ijjaš Bəṭrus ăkall ɣas, ăšmašălăn săr-s əssin meddən i-ad-dăr-săn dd-idaw
šik.
39 Ăddew dăr-săn Bəṭrus, əwwăḍăn-dd ɣas, əlwăyăn-t s-soro wa
dăɣ-tənsa tafəkka n-tamăḍt, əlkăḍnăt-as-dd tinuḍăfen əṭṭafnăt iba-net,
hallănăt, saknenăt isəlsa wi hasnăt-təẓẓəẓmăy Dorkas dăɣ-a-wa təkkăs
təll’-e jere-snăt.
40 Izzəzjăr-tănăt əntănăteḍ d-tamətte iket-net, irkăɣ ḍarăt-a-wen jənnəj-
s, idăl Măssinăɣ. Issəmdă tittar ɣas, innăḍ-dd săr-s, inn’-as: «Tăbita,
ənkăr-dd!» Toră-dd tiṭṭawen-net ălwăqq-wen-dăɣ, tənhăy Bəṭrus,
tăqqimă-dd.
41 Ăshătăl-as-dd s-ăfuss-net, issəbdăd-tăt, iɣră-dd iməššeddəjăn d-
tinuḍăfen ḍarăt-a-wen, issəkn’-asăn-tăt, təddar.
42 Šik-dăɣ a-s dd-əssăɣlăyăn isălan n-a-wen-dăɣ aɣrəm wa n-Žafa iket-
net, omănăn ăddinăt ăjjootnen s-Emăli.

43 Ija Bəṭrus ăzzăman dăɣ-Žafa izzaɣ dăɣ-ehăn n-Simyon wa isafalăn
ilămawăn.

10

Ikka Bəṭrus ehăn wa n-Kărnəlyus

1 Aɣrəm wa n-Qăyṣăra, izzaɣ-t kăbtăn n-kăl-Roma s-isəm-net Kărnəlyus,
ănnihăḍ dăɣ-ejhăn n-əssărdusa wi hănen taggayt ta s-itawănna: Iṭali.
2 Ăhaləs ăddiinăn a ămoos ənta hakd kăl-eɣewən-net, itəkkat, infa
tamətte s-a ăjjeen, hărkuk daɣ itəddal Măssinăɣ.
3 Ašăl iyyăn, ebre n-tezzar, ɣur ăssaɣăt wa s-kăraḍ, ănfalăl-as-dd ănjălos
n-Măssinăɣ dăɣ-ehăn-net s-ălmăɣna ăsisăjrăhăn, inn'-as: «Kărnəlyus!»
4 Issəjrăh Kărnəlyus dăɣ-ănjălos dăɣ-a-s irmaɣ, inn'-as: «Emăli,
năkk-da, ma tənned?» Inn'-as ănjălos: «Tittar-năk, d-tikutawen-năk,
əwwăḍnăt Măssinăɣ, wăr kăy-in-ittəwa,
5 šəmmišəl ămăra meddən s-Žafa i-ad-hak-dd aɣrən Simyon wa s-
itawănna Bəṭrus,
6 ăzzubbăt ɣur-Simyon wa isafalăn ilămawăn s-t-illa ehăn-net dăɣ-
asălim n-ejărew wa səmmăn.»
7 Ifăl-t ănjălos wa hasăn-imməjrădăn ɣas, issăɣră-dd Kărnəlyus əssin
dăɣ-inaxdimăn-net, ăsdăw-tăn d-əssărdasi ăddinăn dăɣ-wi ăɣlăfnen
ehăn-net, ikna tafləst.
8 Ijă dăɣ-săn isălan n-a-wa ijăn iket-net təzzar, ăšmašăl-tăn s-Žafa.
9 Hărwa han tabarăt ašăl wa iyyăḍăn, ad-iwwăn Bəṭrus afălla n-ehăn
s-tarăhut, ad-itəddal Măssinăɣ.
10 Itəddal Măssinăɣ dihen-dăɣ a-s ălluẓ, ăsdărhăn a ikša. Samăjnen-as
ăddinăt imənsiwăn dihen-dăɣ a-s t-irmăs hărăt,
11 ojja išənnawăn a-s dd-ămerăn, ifăl-tăn-dd ăssărer măqqoorăn
ătiwăṭṭăfăn s-əkkoẓ išrutăn-net, insă-dd data-s.
12 Ăssărer-en, iskar fălla-s a-wa t-illăn dăɣ-irəzzejăn d-iẓlulam d-igḍaḍ.
13 Inn'-as emăsli iyyăn ălwăqq-wen: «Bəṭrus, ăɣrəs, ăkš.»
14 Inn'-as Bəṭrus: «Făw Emăli! Năkk, wăr kăla əkšeɣ a xăramăn wăla
a ămmiḍăsăn.»
15 Inn'-as emăsli daɣ: «Wăr kăy-iwer asăxrəm n-a-wa issăxlăl
Măssinăɣ.»
16 Itajj ănjălos măjrăd-wənnin-dăɣ i-Bəṭrus har kăraḍ ihăndăggan
təzzar, imməḍkăl data-s ăssărer s-išənnawăn.
17 Iqqăn a-wen-dăɣ eɣăf-net, ad-isiməktəw, itassăn ad-ijrăh ălmăɣna n-
a-wa has-dd-ănfalălăn. Tamăzăyyat-ten-dăɣ a dăɣ-dd-əbdădăn meddən
dăr-s sastannen dat-emm n-ehăn wa n-Simyon-i ɣur-ăzzubbăt,
18 əssəstănăn s-afălla kunta ehăn-wen-dăɣ a dăɣ-izzaɣ Simyon wa s-
itawănna Bəṭrus.
19 Isiməktəw Bəṭrus dăɣ-isălan n-tănăfalilt-ta-dăɣ a-s has-innă Unfas
Šăddijăn: «Sastanăn dăr-k kăraḍ meddən,
20 wăr tăsmăsăndădăd tidawt dăr-săn ed năkk a tăn-dd-ăšmašălăn săr-
k.»
21 Ăzzubbăt-dd săr-săn Bəṭrus, ăzozăy-tăn iman-net, issəstăn-tăn d-
ăddălil wa făl dăr-s sastanăn.
22 Ǝnnăn-as: «Kărnəlyus wa n-kăbtăn n-Roma a hanăɣ-dd-ăšmašălăn
săr-k, ăhaləs n-ămaɣdal n-ămaksaḍ n-Măssinăɣ, ăssiimɣărăn kăl-Ălyăhud
iket-năsăn a ămoos. A ilan išilan d-has-dd-ănfalăl ănjălos n-eməššeddəj

n-Măssinăɣ t-ăsmătărăn d-ad-kăy-dd-isəssăɣăr, isəjəd i-a-wa has-mad-tənnəd afăl t-dd-tosed.»
23 Ăsbărrăkăt Bəṭrus meddən wi dd-ăšmašăl Kărnəlyus, ăsmăjarăt-tăn.
Ăffăw ɣas, ărkăbăn, ăddewăn dăr-săn hărăt dăɣ-ayətma-săn dăɣ-ăddin
əzzaɣnen Žafa.

Ajəyh wa ija Bəṭrus dat-ăddinăt wăren ămoos dăgg-Ălyăhud

24 Ǝwwăḍăn-in ašăl wa iyyăḍăn Qăyṣăra. A-s hin-osăn, iqqal-asăn
Kărnəlyus ənta d-kăl-eɣewən-net d-inaflisăn-net.
25 Irăs-dd Bəṭrus ehăn ɣas, ilkăḍ-as-dd Kărnəlyus, oḍa daw-iḍarăn-net,
irkăɣ data-s
26 măšan, issəbdăd-t-dd Bəṭrus, inn'-as: «Ahaa, wăr jed a-di, năkk-dăɣ
ăgg-adəm ɣas a ămoosăɣ.»
27 Ădiiwănnen har-əjjăšăn făll-ălžămaɣăt wa ăqqiimăn dăɣ-ammas n-
ehăn.
28 Iḍkăl Bəṭrus măjrăd, inn'-asăn: «Təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-
s ăssixrăm alămăr wa n-kăl-Ălyăhud i-iyyăn dăɣ-săn ujəš n-ehăn, wăla
təmmidəwa d-ere d-wăr-oher ăddin măšan, năkk-i-hi, inn'-ahi Măssinăɣ
a-s wăr leɣ s-ad-səjrăhăɣ ăwadəm wăl' iyyăn i-ad-t-ăjăɣ a xăramăn wăla
a ămmiḍăsăn.
29 Təssəba n-a-wen-dăɣ afăl wăr jeɣ ăsaru wăl' iyyăn i-ad-wăr kăwăn-
dd-əkkeɣ, lăɣătăt-ahi ămăra, ăddălil wa făl hi-dd-təssăɣrăm.»
30 Inn'-as Kărnəlyus: «A ilan kăraḍ išilan, s-ăssaɣăt šund-wa-dăɣ,
təddalăɣ Măssinăɣ s-tezzar dăɣ-ehăn-in, har šik-dăɣ, ibdăd-dd ăhaləs
ilsan imălsan ăsimăɣmăɣnen dat-i,
31 inn'-ahi: ‹Kărnəlyus, tittar-năk d-tikutawen-năk, əwwăḍnăt
Măssinăɣ, wăr kăy-in-ittəwa,
32 šəmmišəl ămăra meddən s-aɣrəm wa n-Žafa i-ad-dd-idawăn d-ăhaləs
s-isəm-net Simyon wa s-itawănna Bəṭrus, ăzzubbăt dăɣ-ehăn n-Simyon wa
isafalăn ilămawăn, ehăn-net, ih' asălim n-ejărew wa səmmăn.›
33 Ăšmašălăɣ-in săr-k ălwăqq-wen-dăɣ meddən-in, irăš-ak Măssinăɣ
ass wa hi-dd-jed. Ămăra, iket-dăɣ-nănăɣ da-dăɣ, Măssinăɣ a dăɣ-
nəjar ăṭṭăma, năsijăd daɣ iket-nănăɣ i-a-wa s-hak-inna Emăli ad-hanăɣ-
t-səlmədăd.»
34 Iḍkăl Bəṭrus măjrăd, innă: «Tidət-dăɣ a-s, iket əjrăhăɣ a-s, Măssinăɣ,
wăr-iẓley ăddinăt,
35 ănn-ak, e d t-illăm ere t-ăksuḍăn, itamašal erhet-net s-iqqud, tawset
t-təlăt-dăɣ, ijraẓ-as.
36 Măssinăɣ, ăssawăy-dd s-tizarăt măjrăd-net i-kăl-Iṣrayil i-ad-tăn-
isəlməd s-ălxer wa tăn-mad-ăkf ƔisaĂlmasex-i n-Emăli n-e d t-illăm ăgg-
adəm.
37 Təssanăm a-wa ijăn dăɣ-Galila d-Ălyăhudəyăt ḍarăt asəlmaɣ wa ij'
Exya i-ăddinăt dăɣ-aman.
38 Ɣisa wa n-Năṣirăt, ăsnăfrăn-t Măssinăɣ, ikf'-e Unfas, issăɣlăy-dd ăkall
iket-net, itajj ălxer, izizuy ăddinăt iket-năsăn wi ăssirmăɣ Iblis.
39 Năjjəyh i-a-wa ija iket-net dăɣ-teje ta n-Ălyăhudəyăt d-aɣrəm wa n-
Yărussălam hundăɣ har ašăl wa d-t-ărmăsăn kăl-Ălyăhud, əṣlăbăn-t făll-
tajəttewt
40 măšan, issənkăr-t-dd Măssinăɣ s-tărna-net jer-inəmmuttan ašăl wa s
kăraḍ i-ad-t-ənhəyăn ăddinăt, iddar,

41 wădden ăddinăt iket-năsăn a t-ənhăynen, wăr t-inhey ar wi ăsnăfrăn
ənta iman-net i-a-wen. Ăddinăt-en, nəh'-en năkkăneḍ-i ohărnen išəkša
d-isəswa d-Ɣisa ḍarăt a-s t-dd-ăssinkăr Măssinăɣ jer-inəmmuttan.
42 Ǝnta-en-dăɣ a hanăɣ-ăsnăfrănăn, omăr-anăɣ s-axăṭṭab n-isălan-net i-
ăddinăt, nəsəlməd-tăn a-s Ɣisa a ăsnăfrăn Măssinăɣ i-ad-išrăɣ e d t-illăm
ăgg-adəm, wi ăba hakd wi əddărnen.
43 Dăɣ-isălan-net ənta-en-dăɣ a dăɣ-ăjjəyhăn, ənnăn ănnăbităn iket-dăɣ-
năsăn a-s, ere săr-s omănăn-dăɣ, ad-ijrəw tenăšše n-ibăkkaḍăn-net s-tărna
n-isəm-net.»

Ajăraw wa jăn inəẓẓulam i-Unfas Šăddijăn

44 Ijanna Bəṭrus a-wen-dăɣ a-s dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn făll-
ălžămaɣăt-en iket-net.
45 Iqqăn a-wen eɣăf n-imumənăn wi n-kăl-Ălyăhud ămelăynen
ăddewnen d-Bəṭrus ed ənhăyăn Unfas Šăddijăn har dd-ăzzubbăt făll-
ăddinăt s-alăṣăl-năsăn, inəẓẓulam a ămoosăn.
46 Sallăn-asăn daɣ ămmiijrădăn awalăn ăynaynen, samɣarăn Măssinăɣ.
47 Inn'-asăn Bəṭrus ḍarăt-a-wen: «Ak, ma igdalăn i-ăddinăt făll-
dd-ăzzubbăt Unfas Šăddijăn s-əmmək wa s-făla-năɣ dd-ăzzubbăt ad-
ətwəsəlmăɣăn dăɣ-aman?»
48 Omăr ălwăqq-wen-dăɣ s-ad-ətwəsəmăɣăn dăɣ-aman s-isəm n-Ɣisa
Ălmasex.
Ittăr Kărnəlyus d-ălžălmaɣăt-net dăɣ-Bəṭrus ad-ɣur-săn isəssikəy a lăn
išilan.

11

Isălan wi ija Bəṭrus dat-imumənăn wi n-Yărussălam

1 Ǝslăn inəmmušal d-ayətma wi iyyăḍnen hănen teje ta n-Ălyăhudəyăt
a-s iyyăḍ dăɣ-inəẓẓulam† omănăn s-măjrăd n-Măssinăɣ.
2 Ălwăqq wa dd-iqqăl Bəṭrus Yărussălam, ămẓăyẓăyăn-t imumənăn wi
n-dăgg-Ălyăhud jănen amili hărăt, ənnăn-as:
3 «Kăyy, ma kăy-ăsihălăn ujəš n-ehăn n-ăddinăt wăren ămelăy tihərəd
dăr-săn imənsiwăn?»
4 Issənt'-asăn Bəṭrus afəssăr n-isălan s-iyyăn-iyyăn ɣur-alăṣăl-năsăn har
ašăl-i-dăɣ, inn'-asăn:
5 «Heɣ aɣrəm wa n-Žafa, təddalăɣ Măssinăɣ a-s dd-heɣ oḍeɣ, irmăs-ahi
hărăt, ănfalăl-ahi-dd ăssărer dd-ifalăn išənnawăn
6 făll-ənsanăt taɣsiwen d-tawăqqast d-iẓlulam d-igḍaḍ. Zajăzzeɣ a-wa
insăn făll-ăssărer-en-dăɣ
7 a-s əsleɣ i-emăsli hi-innăn: ‹Bəṭrus, ăɣrəs, ăkš›
8 măšan, ənneɣ-as: ‹Făw Emăli! Năkk, wăr kăla əkšeɣ a xăramăn wăla
a ămmiḍăsăn.›
9 Inn'-ahi emăsli-ənnin daɣ: ‹Wăr kăy-iwer asăxrəm n-a-wa issăxlăl
Măssinăɣ.›
10 Itajj a-wen har kăraḍ ihăndăggan təzzar, imməḍkăl dat-i ăssărer s-
išənnawăn.
11 Iqqan a-wa ijăn eɣăf-in dihen-dăɣ a-s dd-əbdădăn kăraḍ meddən dd-
falnen Qăyṣăra dat-emm n-ehăn wa ɣur-ăzzubbeɣ,

---

† **11:1 11:1** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

12 inn’-ahi Unfas Šăddijăn ad-dăr-săn idawăɣ šik. Ăddewăɣ dăr-săn,
ăddeewăɣ daɣ d-săḍis ayətma wi t-əllănen data-wăn ămăra-dăɣ s-ehăn
n-Kărnəlyus-i hi-dd-issăɣrăn.
13 Năwwăḍ-in ɣas, ija dăɣ-năɣ Kărnəlyus isălan n-əmmək wa s-has-dd-
ănfalăl ănjălos wa has-innăn: ‹Səmmišəl ămăra ăwadəm s-aɣrəm wa n-
Žafa i-ad-dd-idaw d-ăhaləs s-isəm-net Simyon wa s-itawănna Bəṭrus.
14 Afăl dd-osa, ad-hak-ăllăɣăt əmmək wa s-mad-tăɣləsăd kăyy d-eɣewən-
năk.›
15 Ămmiijrădăɣ-asăn dihen-dăɣ, a-s fălla-săn dd-ăzzubbăt Unfas
Šăddijăn iket-năsăn s-əmmək wa s-fălla-năɣ dd-ăzzubbăt năkkăneḍ ašăl
ăzzarăn.
16 Ǝkteɣ-dd ălwăqq-wen măjrăd n-Emăli Ɣisa a-s inna: ‹Exya, issəlmăɣ
dăɣ-aman măšan, kăwăneḍ, ad-tətwəsəlmăɣăm dăɣ-Unfas Šăddijăn.›
17 Ɣas šămad ij’-asăn Măssinăɣ ihuk šund wi hanăɣ-ija a-s nomăn s-
Emăli ƔisaĂlmasex, mi ămoosăɣ timsəgəggiyăɣ d-Măssinăɣ?»
18 Isl’ ălžămaɣăt i-isălan-win-dăɣ ɣas, sămmeḍ ənniyăt-net ad-tiiməlan
Măssinăɣ, jannen: «Itbat a-s inəẓẓulam-dăɣ, ikf’-en Măssinăɣ turhajăt n-
ad-utabăn, amənăn săr-s, əjrəwăn əntăneḍ-dăɣ tămudre ta n-tidət.»

Ătwăjjăn isălan n-ălxer dăɣ-taɣrəmt ta n-Intyuš

19 Imumənăn wi əmmăhăšnen ḍarăt tissust ta təlkămăt i-tamăttant n-
Stifan,† əkkăn dăɣ-săn iyyăḍ ăkall wa n-Finisya, əkkăn iyyăḍ awtəl wa n-
Qəbrus, əkkăn iyyăḍ aɣrəm wa n-Intyuš, măšan wăr xəṭṭəb təššəm-năsăn
ar i-kăl-Ălyăhud.
20 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dăɣ-săn əkkăn iyyăḍ əwanen dăɣ-ăkall wa n-Qəbrus
d-wa n-Libya aɣrəm wa n-Intyuš, ad-xaṭṭăbăn dihen isălan n-ălxer n-Emăli
Ɣisa i-kăl-Ălyunan.
21 Idhal-tăn Emăli dăɣ-a-wa tăjjăn. Omănăn ăddinăt ăjjootnen dăɣ-a-
wen-dăɣ, əkfăn iman-năsăn i-Emăli.
22 Təsl’ ălkănisăt ta hăt Yărussălam i-a-wen ɣas, tăšmašăl-dd Bărnăbbas
s-aɣrəm wa n-Intyuš.
23 Osa-hin, inhăy tihusay n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ ɣas, ăsdăwăt-t a-wen,
ad-isamătar imumənăn d-ad-əknən uḍəf n-Emăli s-ulhawăn əjlaynen.
24 Ămoos ənta iman-net ăhaləs n-emăssărho, iḍnay Unfas Šăddijăn,
ăṣṣoohăt daɣ dăɣ-immun-net. Išilan-en-dăɣ, omănăn ăddinăt ăjjootnen
s-Emăli.
25 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-ikka Bărnăbbas taɣrəmt ta n-Tarša itammăɣ i-
Sawəl, ijrăw-t ɣas, ilwăy-t-dd s-Intyuš.
26 Jăn dihen awătay imdan ănniixdămăn d-ălkănisăt n-aɣrəm-en, saɣr’-
en tamətte tăjjet. Aɣrəm-wen-dăɣ n-Intyuš a dăɣ-ătwăɣrăn inəṭṭulab n-
Ɣisa s-isəm wa n-ălmăssexităn s-tizarăt.
27 Ăzzăman-en-dăɣ ad-dd-fălăn ănnăbităn iha Ăggăbbas aɣrəm wa n-
Yărussălam, əkkăn-dd Intyuš.
28 Ǝnta-en-dăɣ a ibdădăn, ăloläy s-tărna n-Unfas Šăddijăn n-a-s ilkam
ad-ăj laẓ lăbasăn făll-ărori n-ăkall iket-net. Ija daɣ a-wen s-əmmək-wen-
dăɣ s-tăn-innă dăɣ-ăzzăman wa d-ămoos Kəlod ămănokal n-ăkall.
29 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ănmănnakăn imumənăn wi hănen Intyuš
i-ad-arəj hak iyyăn dăɣ-săn s-a-wa iṭṭăf d-a-wa s-ăddoobăt i-ayətma-săn
dăɣ-ăddin wi hănen Ălyăhudəyăt.

† **11:19 11:19** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣṭafa.

30 Əjăn a-wen s-əmmək-en-dăɣ təzzar, jăn tasəssiwit-ten-dăɣ jer-ifassăn n-Bărnăbbas d-Sawəl i-ad-tăt-in-səssiwəḍăn inušămăn n-ălkănisăt ta hăt Ălyăhudəyăt.

12

Iɣlăs-dd Măssinăɣ Bəṭrus dăɣ-tamăttant

1 Ăzzăman-wen-dăɣ, ad-izzăn ămănokal Harudəs Ăgribba s-iyyăḍ dăɣ-ăddinăt n-ălkănisăt ta hăt Yărussălam, ad-tăn-itiɣəzzəbut.

2 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-inɣa s-tăkoba Yaqub wa n-ăŋŋa-s n-Exya.

3 Inhăy a-s a-wa ija, ijraẓ i-kăl-Ălyăhud ɣas, ăstărmăs Bəṭrus ašăl n-ămudd wa n-Faṣka-i-dăɣ tattăn ăddinăt tijəlwen ti wăr ha tăẓẓa,

4 ij'-e dăɣ-takărmut təzzar, issəbdăd əkkoẓăt taggayen n-əkkoẓ-əkkoẓ əssărdusa i-ad-t-ăɣləfăn ed irha ad-t-dd-isəbdəd dat-kăl-ăššăreɣa afăl okăy ašăl wa n-Faṣka.

5 Iha Bəṭrus takărmut-en-dăɣ măšan, a-s ija a-wen-dăɣ, ălkănisăt ənta, tăžžiimăɣ, tajăynan dat-Măssinăɣ, tattăr dăɣ-s ad-t-dd-ăswăyyăn.

6 Dăɣ-ehăḍ wa n-dat-wa d-ila Harudəs ad-t-išrăɣ, insa Bəṭrus dăɣ-takărmut jer-əssin əssărdusa dăɣ-s janen sănatăt tišəm, əbdadăn daɣ əssărdusa iyyăḍ dat-emm n-takărmut.

7 Har šik-dăɣ, osă-dd ănjălos n-Emăli edăgg-en, ămlăwlăw səllul wa iha, ăkrăttăt ănjălos tasăja n-Bəṭrus, issənkăr-t, inn'-as: «Tărmaḍ, əbdəd šik!» Sărnăt fălla-s tišəm ăssaɣăt-wen-dăɣ, oḍănăt.

8 Inn'-as ănjălos daɣ: «Tărmaḍ, əjbəs tamantəka-năk, əsəl tifădelen-năk, uhən, ăj anăkăbba-năk, əlkəm-ahi.» Ija Bəṭrus a-wa has-innă ănjălos iket-net.

9 Izjăr-dd Bəṭrus takărmut, ilkăm i-ănjălos măšan har ămăra-dăɣ, ija ɣur-s a-s tăharjit ɣas a-wa-dăɣ iket-net.

10 Əkkăn-dd edes i-əssărdusa wi ăzzarnen, əkkăn-dd daɣ edes i-taggayt ta s-sănatăt har dd-ohăẓăn tashărt ta n-tăẓoli təkfăt emm-net aɣrəm, tămera d-iman-net data-săn, əzjărăn, əjjăšăn ammas n-tăšarrit ɣas, ifăl ănjălos Bəṭrus.

11 Ălwăqq-wen-dăɣ, ad-t-dd-iqqăl ənniyăt-net, ikkăs ăššăk a-s Măssinăɣ a săr-s dd-ăšmašălăn ănjălos-net i-ad-t-dd-ikkəs jer-ifassăn n-Harudəs, d-a-wa lăbasăn s-ărhăn kăl-Ălyăhud ad-has-t-əjən.

12 Ijrăh taɣărha-net ămăra ɣas, ikkă ehăn n-Măryăma ta n-ma-s n-Exya wa s-itawănna Marqəs, ăžžiimmăɣăn ɣur-s imumənăn ăjjootnen təddalnen Măssinăɣ.

13 Ikkəwkăw emm n-ehăn, tošăl-dd săr-s tămawaḍt n-tănaxdimt s-isəm-net Roda, təssəstăn-t d-ere wa ămoos,

14 təzzăy temăslăɣt-net măšan, təja tedăwit-ta-dăɣ făl hin-təttəwa wăla-dăɣ ad-has-tarr emm n-ehăn, tošăl, tăqqăl ammas n-ehăn, təja isălan dăɣ-ălžămaɣăt n-a-s Bəṭrus a itakăwkawăn emm n-ehăn.

15 Əslăn i-a-wa jănna ɣas, əjăn-tăt tenəbbeddəlt, ənnăn-as: «A-di ănjălos-net ɣas a-s təsled.» Măšan, tənn'-asăn: «Tidət-in, əjlayăɣ a-s ənta.»

16 Jannen a-wen-dăɣ, itakăwkaw-asăn Bəṭrus emm n-ehăn. Əglăn, orăn-as-t, əqqălăn-dd ɣas, tof'-en tăkunt n-a-s tidət-dăɣ a-s ənta a-wa.

17 Ăswăr-asăn assəkăḍ emm-net, ăstafăy-asăn d-ad-susəmăn, ad-hasăn-itajj ḍarăt-a-wen isălan n-əmmək wa s-t-dd-ikkăs Emăli dăɣ-takărmut. Inn'-asăn daɣ: «Ăglăt, ăjăt ămăra isălan dăɣ-Yaqub d-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin wi iyyăḍnen.» Ifăl-tăn ḍarăt-a-wen, ikk' edăgg iyyăn.

18 Ăffăw ɣas təjă tămdărwăy măqqoorăt dăɣ-əssărdusa, hak iyyăn
isastan amidi-net d-a-wa ija Bəṭrus.
19 Ăssomăɣ-asăn-t Harudəs măšan, ăba-hasăn-t-dd. Issăɣră-dd
əssărdusa wi s-kăla t-ăɣlăfăn, omăr s-ad-ətwəsəstənăn təzzar, ămmătăn.
Ifăl Harudəs ḍarăt-a-wen teje ta n-Ălyăhudəyăt, ikk' aɣrəm wa n-Qăyṣăra
i-ad-dăɣ-s isəssikəy a lăn išilan.

Tamăttant n-ămănokal Harudəs

20 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ih' aḍkăr n-iɣărman wi n-Tir d-Săyda ămănokal
Harudəs. Təssəba n-ad-ăj ălxer dăr-săn a făl dd-ăšmašălăn iɣărman-
en ălžămaɣăt n-ălɣafyăt. Ănmănnakăn d-Blastas-i ănnihăḍăn dăɣ-ehăn
n-ămănokal Harudəs d-a-wa t-dd-iqqălăn iket-net. Ǝnta-en-dăɣ a dăɣ-
əttărăn ad-ilɣəd ămănokal i-ad-ăj ălxer ed isudar-năsăn teje-ten-dăɣ făll-
ixkăm Harudəs a dd-təffalăn.
21 Ašăl wa d-əlăn s-ad-sətbətən ălxer jere-săn, ăssahăɣ-dd Harudəs
ašăl dăɣ-isəlsa-net wi n-təmmənukəla, ăqqima făll-tasăqqaymut-net ta
n-təmmənukəla, imməjrăd i-tamətte.
22 Təsla tamətte i-măjrăd-net ɣas, tăsɣăyya dăɣ-išənnawăn, ad-janna:
«Ašăl-i, Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-ămmijrădăn, wădden ăgg-adəm.»
23 Diha-dăɣ d-tənna tamətte a-wen-dăɣ, ad-has-ăẓẓuggăt ănjălos n-
Măssinăɣ ed unjăy ikfa Măssinăɣ semɣar wa dăr-ănihăjja. A-s t-in-əjrăhăn
ăddinăt, əfradnăt dăɣ-s tiwəkkawen har ămmut.
24 Intăj măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-idăggan ăjjootnen, omănăn ăddinăt
dăɣ-išilan-win-dăɣ.
25 Ăssawăḍ-in Bărnăbbas d-Sawəl ămašal-năsăn i-kăl-Yărussălam ɣas,
əqqălăn siha s-dd-hăn, ăddeewăn ămăra d-Exya wa s-itawănna Marqəs.

13

Asikəl wa ăzzarăn ija Sawəl ăddew d-Bărnăbbas

1 Ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Intyuš, ănnăbităn-net d-imăsăɣran-net
da: Bărnăbbas, Simyon wa s-itawănna «Ekăwel», Lisyus wa n-ăkall wa
n-Qərwan, Mănahin wa s-ənta d-Harudəs Intibbas a ədwălnen dăɣ-iyyăn
n-ehăn d-Sawəl.
2 Ašăl wa n-ălɣibadăt n-Emăli, ăẓuumăn imumənăn, ăžžiimmăɣăn dăɣ-
iyyăn n-edăgg, ɣabbădăn Emăli a-s hasăn-innă Unfas Šăddijăn. «Ăjăt-ahi
Bărnăbbas d-Sawəl s-edes i-ămašal wa s-tăn-dd-ăɣreɣ.»
3 Ăẓumăn, dălăn Măssinăɣ təzzar, ăswărăn ifassăn-năsăn Bărnăbbas d-
Sawəl, oyyăn-tăn, əglăn.
4 Oɣăd-tăn Unfas Šăddijăn, ăzzubben s-aɣrəm wa n-Slukya təzzar
əjjăšăn turăft n-aman, jăn tamdujt ta n-Qəbrus;
5 əwwăḍăn-in taɣrəmt s-isəm-net Sălamin ɣas, jăn isălan n-măjrăd
n-Măssinăɣ dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ămoos-asăn Exya
Marqəs ămadhal.

Ɣəlimas wa n-emăssăxăr

6 Ǝjlăyăn awtəl wa n-Qərwan iket-net har Bafus, əjrăwăn dihen ăgg-
Ălyăhud n-emăssăxăr s-isəm-net Bărɣisa, ijanna s-bahu, ănnăbi a ămoos,
7 izzaɣ ɣur-Saržus Buləs-i n-ămănokal n-awtəl, ăhaləs, a-wen, iknan
terše n-tayətte. Isla ămănokal Bărnăbbas d-Sawəl ɣas, issăɣr'-en-dd dăɣ-
derhan n-ad-t-səslən măjrăd n-Măssinăɣ.

8 Iggăd-dd Ɣəlimas wa n-emăssăxăr, a-wen isəm-net dăɣ-Tălyunanit,
ăšmăšăkkăt-asăn măjrăd, ad-itattăr ad-hin-išəšləl ămănokal făll-isălan n-
immun.
9 Ibdăd-dd săr-s Sawəl-i s-itawănna daɣ Buləs, iḍkar-t Unfas Šăddijăn,
ikna asəns n-akăyad-net făll-Ɣəlimas,
10 inn'-as: «Ǝyya isəm n-ăgg-Iblis, kăyy wăr təḍneyăd a săl amsud d-
təlmənufăɣa, ašănjo n-a-wa oɣădăn a tămoosăd, isəm n-eməkkerrəs, ɣas
ăba-hak a kăy-išilləwăn ar asəfraɣ n-tabarăt ta toɣădăt n-Emăli.
11 Ămăra, səjəd-ahi: ad-fălla-k isăns Emăli ăfuss-net, tăddărɣălăd,
tăhajəd wăr tənheyăd tăfukt s-tiṭṭawen-năk.» Wărnăt tihay d-tăhoẓt
tiṭṭawen-net ăssaɣăt-wen-dăɣ, ad-isikluluf siha d-siha, itammăɣ i-ere t-
ilwăyăn.
12 Inhăy ămănokal n-ăkall a-wa ijăn ɣas, omăn, təḍăs teɣăre ta s-islă
făll-Emăli ulh-net.

Ălxuṭbăt wa ija Buləs dăɣ-taɣrəmt ta n-Intyuš

13 Ijjăš Buləs d-imidiwăn-net turăft n-aman dăɣ-Bafus, əkkăn aɣrəm wa
n-Birga dăɣ-ăkall wa n-Bănfəli, dihen-dăɣ a dăr-săn ibḍa Marqəs, ăssof
ad-iqqəl Yărussălam.
14 Fălăn Birga, əkkăn Intyuš ta n-teje ta n-Bəssidi. Ij'-en ašăl wa n-əssəbət
dihen ɣas, əkkăn ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
15 Ăqqimăn dihen-dăɣ, itawăɣra alămăr n-Măssinăɣ d-a-wa ənnăn
ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn ɣas, ənnăn-asăn imizărăn n-ehăn wa n-ăddin:
«Meddən, ayətma-năɣ, kunta lam isəmməterăn s-tărham ad-tăn-təjəm i-
ăddinăt, ăxṭəbăt-asăn.»
16 Ăstafăy Buləs i-ălžămaɣăt, ibdăd, inn'-asăn: «Kăl-Iṣrayil d-imaksaḍăn
n-Măssinăɣ, săjdăt-ahi.
17 Măssinăɣ n-tamətte-ta-dăɣ n-Iṣrayil, ənta a ăsnăfrănăn abbatăn-
nănăɣ, ăsset'-en hărwa han ăkall wa n-Miṣra təzzar, izzəzjăr-asăn-t-dd
s-tărna n-ăfuss-net,
18 wăr t-illa erk ălxal wăr has-əjješăn măšan, ăẓẓăydăr fălla-săn har jăn
əkkoẓăt timərwen n-awătay dăɣ-tenere.
19 Ḍarăt a-s tăn-ikfa tărna făll-əssa əddəwəlăn dăɣ-Xăna a tăn-ikfa
tăkasit ta hasăn-ămoos ăkall-wen-dăɣ.
20 Okăy ḍarăt-a-wen a ojărăn əkkoẓăt timaḍ n-awătay d-səmmosăt
timərwen təzzar, ikf'-en ălqaḷḷităn-i fălla-săn ămnakălnen hundăɣ har
ăzzăman wa n-ănnăbi Sumăyla.
21 Ǝnta-en-dăɣ a dăɣ-əttărăn kăl-Iṣrayil ere fălla-săn ămnakălăn, ij'-
asăn a-wa dăɣ-s əttărăn, ikf'-en Măssinăɣ Sayəl ăgg Kis wa n-tawset ta
n-Bănyamin. Ămnakăl fălla-săn əkkoẓăt timərwen n-awătay
22 măšan, innăḍ fălla-s Măssinăɣ, ijă-dd Dawəd ăgg Yasa-i s-ənta a făll
inna Măssinăɣ:
‹Ǝjrăwăɣ Dawəd ăgg Yasa,
ənta a-s ăhaləs-wa s-ulh-net ilkam i-wa-nin,
ad-ămašăl erhet-in iket-net.›
23 Ijəllan n-Dawəd-en-dăɣ a dăɣ-dd-ikkăs Măssinăɣ Ɣisa-i s-ənta a-s
Ămaɣlas wa s-ijjăš ărkăwăl-net i-kăl-Iṣrayil.
24 Ɣisa, a-s ija Exya isălan-net hărwa wăr-issənta ămašal-net ălwăqq wa
d-ixaṭṭăb asəlmaɣ dăɣ-aman i-ad-umas a-wen ašămol n-tătubt i-tamətte n-
Iṣrayil iket-net.
25 Ălwăqq wa dd-tohăẓ tamăttant n-Exya, innă i-tamətte: ‹Mi s-tordam
ămoosăɣ-t? Wăr teɣalăt năkk a-s ătwănna ilkam a dd-asăɣ; wa s-ătwănna

ilkam a dd-ass, imal-dd, ənta-en, wăr-ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-əkkəsăɣ
tifădelen dăɣ-iḍarăn-net.›
26 Ayətma-ɣ wi n-ihăyawăn n-Ibrahim, kăwăneḍ-i ăksuḍnen Măssinăɣ,
năkkăneḍ a-s dd-ăssawăy Emăli măjrăd wa n-əlɣəllas.
27 Ăddauttăt a-s Yărussălam d-imizărăn-net, əžžəžhălăn iman-năsăn i-
Ɣisa, wăr t-illa a əfhamăn dăɣ-a-wa ənnăn ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn wi
titwăɣrinen hak əssəbət n-ălɣibadăt dăɣ-ihănan n-ăddin, ăswărăn Ɣisa
uḍlem, ittărmăs,
28 a-s ija a-wen, wăr t-illa uḍlem fălla-s ăttijrăwăn, hakd a-wen-dăɣ,
əttărăn dăɣ-Bilatəs ad-ətwəjjən iman-net.
29 Ǝssətbătăn a-wa fălla-s ənnăn əlkəttabăn ɣas, əkkăsăn-t-dd făll-
tajəttewt, jăn-t dăɣ-aẓəkka
30 măšan, issənkăr-t-dd Măssinăɣ jer-inəmmuttan.
31 Ănfalăl-dd i-ăddinăt ăjjootnen dăɣ-wi dăr-s ăddewnen wa-dăɣ n-
Galila har Yărussălam, ija išilan ăjjootnen ill'-e jere-săn. Ămăra, ăddinăt-
win-dăɣ s-dd-ănfalăl a tajăyhanen i-isălan-win-dăɣ data-wăn.
32 Năkkăneḍ ămăra, nətajj'-awăn isălan-win-dăɣ n-ălxer s-ătwăjja
ărkăwăl-năsăn i-abbatăn-nănăɣ.
33 Ărkăwăl-en, năkkăneḍ-i ămoosnen ihăyawăn-năsăn a-s t-ijjăš
Măssinăɣ ənta-i dd-issənkărăn Ɣisa jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-iktăb
dăɣ-əlxəsəb-wa s-əssin n-əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur, innă Măssinăɣ dăɣ-
isălan n-Ɣisa:
‹Kăyy a-s Rure-ɣ, orăwăɣ-kăy ašăl-i-dăɣ.›
34 Ăywa, Ɣisa ya, Măssinăɣ iman-net a innăn, a t-dd-issənkărăn jer-
inəmmuttan hărwa wăr-inhey mărkăhaw wa n-aẓəkka. A-wen-dăɣ daɣ
a făl innă dăɣ-isălan-net:
‹Ad-kăwăn-ăkfăɣ ălbăraka wa šăddijăn itbătăn
s-jeɣ ărkăwăl n-ad-t-ăkfăɣ i-ănnăbi Dawəd.›
35 Iktab daɣ a-s:
‹Wăr-e təyyəd Eməššeddəj-năk irakkăh dăɣ-aẓəkka.›
36 Təssanăm a-s Dawəd ənta iman-net ămešăl a-wa fălla-s irha Măssinăɣ
dăɣ-ăzzăman-net təzzar, ămmut, inhăy mărkăhaw wa n-aẓəkka šund a-
wa jăn abbatăn-net wi has-dd ăzzarnen
37 măšan Ɣisa ənta, wăr-inhey mărkăhaw-wen-dăɣ ed, issənkăr-t-dd
Măssinăɣ jer-inəmmuttan.
38 Ayətma, əlmədăt a-s Ɣisa-i, ənta a ɣur-hawăn-t-təlla tenăšše n-
ibăkkaḍăn, ənta a-s sămdo n-a-wa hawăn-ihăn alămăr wa dd-ăzzăbbăt
Măssinăɣ făll-ănnăbi Mosa iket-net,
39 ənta a ɣur-ijarrăw e d t-illăm amumən idəm dat-Măssinăɣ,
40 a-wen-dăɣ a făl, agəẓăt iman-năwăn iket-di d-wăr fălla-wăn oḍa ăššar-
wa s-ənnăn ănnăbităn. Innă Măssinăɣ:
41 ‹Ǝnhəywăt, kăwăneḍ-i əḍnăynen kəssən,
tărməset-kăwăn tăqqăn n-eɣăf,
ibăhet-kăwăn făl-a-s
ad-əjən ijităn dăɣ-ăzzăman-năwăn s-kud-dăɣ
ij'-awăn ăwadəm isălan-năsăn, wăr mad-t-təfləsăm.› »
42 Izjăr-dd Buləs d-Bărnăbbas ehăn n-ăddin ɣas, əttărăn dăɣ-săn ăddinăt a
dd-aləsăn uɣəl əssəbət-wa ilkămăn i-ad-hasăn-aləsən iji n-isălan-wi-dăɣ.
43 Immăhăš ălžămaɣăt ɣas, əlkămăn-asăn kăl-Ălyăhud ăjjootnen d-iyyăḍ
əlkamnen i-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ădwănnen dăr-săn, sisibuyunăn-tăn,
sikusăn-tăn ăššăk n-ad-ăqqăymən əṭṭafăn ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.

Ija Buləs d-Bărnăbbas isălan n-ălxer i-ăddinăt wăren ămoos dăgg-Ălyăhud

44 Ijă ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat ɣas, ăddew-dd aɣrəm iket-dăɣ-net
i-ad-isəjəd i-măjrăd n-Emăli.
45 Ǝnhăyăn kăl-Ălyăhud əjut n-tamətte ɣas, osămăn, ad-šimšəkken
măjrăd i-Buləs, jannen isikufor.
46 Buləs d-Bărnăbbas ămoosăn meddən ozjanen s-itbat immun-năsăn,
ənnăn-asăn: «Kăwăneḍ a-s ăniihăjja ad-hawăn-itwăxṭəb măjrăd n-
Măssinăɣ s-tizarăt măšan, tunjăyăm săr-s ed, wăr tăsnăhăjjăm iman-
năwăn d-tămudre ta tăɣlălăt, a-wen-dăɣ a făl ămăra, əlmədăt a-s ad-
nənnăḍ s-inəẓẓulam.†
47 Ǝnta-den-dăɣ a-wa s-hanăɣ-omăr Emăli dăɣ-əlkəttab-net a-s innă:
‹Jeɣ kăy-ănnur i-tiwsaten
i-ad-hin-səssiwăḍəd
əlɣəllas ifăyyăn n-ăkall iket-net.› »
48 Ǝslăn inəẓẓulam i-a-wen ɣas, əddəwen, ad-timələn măjrăd n-Emăli,
omănăn wi s-ătiwatăs ad-əjrəwăn tămudre ta tăɣlălăt iket-năsăn.
49 Intăj măjrăd n-Emăli dăɣ-ăkall iket-net.
50 Jăn kăl-Ălyăhud erk iman dăɣ-tiḍeḍen ătiwăsămɣărnen d-imuzărăn
n-aɣrəm, oḍă-dd ălɣizabăt səmmăn făll-Buləs d-Bărnăbbas, ăsmăhăḍăn
dăɣ-săn ăddinăt i-ad-əzjărăn isăɣlay n-ăkall-năsăn.
51 Ǝbbəkbăkăn ăboqqal n-iḍarăn-năsăn făll-aɣrəm-en təzzar, əkkăn
aɣrəm wa n-Ikanyun.
52 Ăqqimăn-dd inəṭṭulab wi n-Intyuš ḍarăt tekle-năsăn, əknan dăɣ-
tedăwit, iḍnay-tăn daɣ Unfas Šăddijăn.

14

Ija Buləs d-Bărnăbbas isălan n-ălxer dăɣ-Ikanyun

1 Olăs Buləs d-Bărnăbbas dăɣ-Ikanyun iji n-a-wa s-əzzăyăn iji-net dăɣ-
ăzzăman-en-dăɣ, əjjăšăn ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, jăn dăɣ-s
măjrăd-wa-dăɣ făl omănăn kăl-Ălyăhud ăjjootnen d-tamətte tăjjeet dăɣ-ta
n-kăl-Ălyunan,†
2 măšan, əssənkărăn-dd kăl-Ălyăhud wi s-ăqqurăn ulhawăn-năsăn
inəẓẓulam,† jăn dăɣ-săn erk iman i-ad-əššunjen ăddinăt-wi omănnen s-
Ɣisa.
3 Ădwănnăt Buləs d-Bărnăbbas dăr-săn har jăn ăzzăman, tajjăn-asăn
măjrăd ădduutten, tajăyhen-asăn făll-Emăli. Ikf'-en daɣ Măssinăɣ
ănnuɣmăt s-tajjăn ijităn n-Măssinăɣ d-hărătăn ăssuksăḍnen, wăr t-illa a
tăn-ăssirmăɣăn, ed ăsiwăr-tăn Emăli tărna-net.
4 Təbḍa tamətte n-aɣrəm iket-net, əlkămăn iyyăḍ i-kăl-Ălyăhud,
əlkămăn wi iyyăḍnen i-inəmmušal.

† **13:46 13:46** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **14:1 14:1** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † **14:2 14:2** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

5 Ǝjjăšăn-dd erk iman inəẓẓulam d-kăl-Ălyăhud iyyăḍ d-imizărăn-
năsăn, ad-tattărăn əmmək s-ăsmăḍrăyăn Buləs d-Bărnăbbas, əkfən-tăn
sămmăjori n-tihun,
6 əlmădăn inəṭṭulab s-a-wen ɣas, ăjewăḍăn s-Likawni d-Listra d-Darba
d-attayăn n-tidbi-tin-dăɣ.

Ija Buləs d-Bărnăbbas isălan n-ălxer dăɣ-Listra

7 Jăn isălan n-Ălənžil dăɣ-iɣărman-win-dăɣ iket-năsăn.
8 Aɣrəm wa n-Listra, ih'-e ăhaləs n-anăbdon s-a dd-iwa-dăɣ, ibdan.
9 Islă i-Buləs ămmijrăd ɣas, ăsjăd-as. Inhăy Buləs dăɣ-tiṭṭawen-net a-s
ila immun t-ăzozăyăn, iɣləs ɣas,
10 inn'-as s-afălla: «Ǝbdəd făll-iman-năk.» Iggăd ăhaləs, irjăš.
11 Ǝnhăyăn ăddinăt a-wa ija Buləs ɣas, ăsɣăren, ənnăn dăɣ-tawalt ta n-
Likawni: «Ašăl-i, məssaw-năɣ dd-falnen išənnawăn dăɣ-taɣəssa n-dăgg-
adəm a dd-ăzzubbătnen fălla-năɣ.»
12 Jăn i-Bărnăbbas isəm Zuss, jăn i-Buləs isəm Armas† ed, ənta a
ămmijrădăn ăssaɣăt-wen-dăɣ.
13 Ošăl-dd u-tikutawen wa n-Zuss ila ehăn-n-ămudd wa ihăn emm n-
aɣrəm, ilwăy-dd iwdesăn d-tăboyt n-isəhhəska, ad-itattăr ənta d-tamətte
əmmək s-jăn hărătăn-win-dăɣ takute i-Buləs d-Bărnăbbas.
14 Ǝlmădăn inəmmušal s-a-wen ɣas, ăsɣărrawen inkubba-năsăn făll-
iman-năsăn, ošălăn s-tamətte ăseɣăren,
15 jannen: «Ya meddən! Wăr jem a-di, ma ămoos a-wa s-tăbokăm iji-
net? Năkkăneḍ dăgg-adəm ɣas a nămoos, wăr t-illa a dăr-wăn nəẓlay.
Isălan n-ălxer a hăwăn-năwway i-ad-təbḍəwăm d-mălayăɣna, tutabăm s-
Măssinăɣ-i n-Ămaɣlal dd-ixlăkăn išənnawăn d-ăkall d-ijərwan d-a-wa tăn-
ihăn iket-net.
16 Ibda, oyya əzzurəyyatăn-ti okăynen əlkamnăt i-erhet n-iman-năsnăt
17 măšan hakd a-wen-dăɣ, wăr hin-issəbdăd fălla-snăt ălxer-net. Ǝnta
a făll-wăn dd-ăzzăbben ijənnawăn, iɣmăr-kăwăn s-ăzzămanăn olaɣnen,
ikf'-iwăn isudar, ij' ălxer dăɣ-ulhawăn-năwăn.»
18 Jannen-asăn a-wen-dăɣ măšan, šărnaš d-əgdălăn tikutawen-ti s-ărhan
ăddinăt a tănăt-əjən dăɣ-təssəba-năsăn.
19 Osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-Ălyăhud dd-falnen Intyuš d-Ikanyun, əzzănăn
s-Buləs. Ǝkfăn-t sămmăjori n-tihun təzzar, ăšrăwrăwăn-t har t-əzzəzjărăn
aɣrəm ed, ăɣelăn ăba-t.
20 Ǝlkămăn-as-dd inəṭṭulab-net, ăɣlăyɣălăyăn-t ɣas, inkăr-dd, olăs ujəš
n-aɣrəm. Ăffăw ɣas, ăddew d-Bărnăbbas s-Darba.

Iqqăl-dd Buləs d-Bărnăbbas taɣrəmt ta n-Intyuš

21 Ăslănžen aɣrəm-wen-dăɣ, jăn dăɣ-s inəṭṭulab ăwwăḍnen hărăt təzzar,
əqqălăn Listra d-Ikanyun d-Intyuš.
22 Samătarăn inəṭṭulab dăɣ-idăggan-win-dăɣ d-ad-əṭṭəfăn immun s-
Măssinăɣ ed, itbat a-s ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddeew daɣ d-
ălɣizabăt ăjjeen.
23 Ălkănisăt əmmărăn-dăɣ, a dăɣ-s səbdədăn inušămăn, ədələn-asăn
Măssinăɣ, uẓamăn təzzar, săɣləfăn-tăn i-tărna n-Emăli-i s-omănăn i-ad-
dăɣ-săn ăj ălbăraka.
24 Ǝjlăyăn ḍarăt-a-wen teje ta n-Bəssidi, okăyăn s-ta n-Bănfəli,
25 ăxṭăbăn dăɣ-aɣrəm wa n-Birga təzzar ătrarăn s-Antalya.

---

† **14:12 14:12** A-wa ismawăn n-hărăt dăɣ-asmel n-imakrašăn wi jan kăl-Ălyunan i-iman-năsăn.

26 Ǝjjăšăn turăft n-aman dihen, jăn tamdujt ta n-Intyuš-i-dăɣ dd-ămešălăn ḍarăt a-s ăssiiɣlăfăn imumənăn i-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
27 Osăn-in ɣas, ăsdăwăn-dd ălkănisăt, ad-siɣulăn i-imumənăn isălan n-a-wa s-tăn-ikfa Măssinăɣ turhajăt n-iji-net, d-əmmək wa s-ora Măssinăɣ emm n-ehăn n-immun i-inəẓẓulam.
28 Ăhojăn ḍarăt-a-wen əzzaɣăn ɣur-inəṭṭulab wi n-dihen.

15

Măjrăd wa ikkăn jer-imumənăn dăɣ-isălan n-a-wa iɣallăsăn

1 Ăzzăman-en-dăɣ a dd-fălăn meddən iyyăḍ teje ta n-Ălyăhudəyăt, ad-
saɣren imumənăn n-a-s ere wărăn ămelăy s-ălɣadăt wa dd-oyya ănnăbi
Mosa, wăr-e iɣləs.
2 Ija dăr-săn Buləs d-Bărnăbbas tamɣənnant tăṣṣoohet təzzar,
ănmărḍăn imumənăn făl ad-sukən Buləs d-Bărnăbbas d-hărăt dăɣ-
meddən n-ălkănisăt-năsăn Yărussălam i-ad-əjən isălan n-tamɣənnant-ta-
dăɣ i-inəmmušal d-inušămăn wi t-əllănen dihen i-ad-hasăn-tăt-arən.
3 Ăssofăḍăn-tăn-in imumənăn n-ălkănisăt ta n-Intyuš-i tăn-tăšmašălăt
s-tizarăt, răsăn teje ta n-Finisya d-ta n-Sămari, siɣulăn isălan n-əmmək
wa s-ătubăn inəẓẓulam† i-Măssinăɣ. Ămoos umăr wa tăn-dd-jăn a iknan
asəddəwi n-ayətma-săn dăɣ-ăddin dăɣ-idăggan-win-dăɣ.
4 Ǝwwăḍăn-in Yărussălam, tăsbărrăk-tăn ălkănisăt d-inəmmušal d-
inušămăn, jăn dăɣ-săn isălan n-a-wa s-tăn-ikfa Măssinăɣ turhajăt n-iji-net
s-ifassăn-năsăn.
5 Ǝggădăn-dd meddən iyyăḍ hanen taggayt ta n-kăl-faris təglăt făll-tidət
n-iman-net, ənnăn əflasăn a-s ămoos amili d-alkum i-alămăr wa n-ănnăbi
Mosa a ifraḍăn făll-inəẓẓulam i-ad-əjjəšăn Təmmənəya n-Măssinăɣ.
6 Ǝžžəmmăɣăn inəmmušal d-inušămăn i-ad-əjrəwăn ăddăbara dăɣ-
isălan-wi-dăɣ.
7 Təja dăɣ-săn tamăzaɣt tăṣṣoohet. Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-dd-ibdăd Bəṭrus
jere-săn, inna: «Ayətma-ɣ, təssanăm a-s ăru d-hi-ăsnăfranăn Măssinăɣ
jere-wăn i-ad-săslăɣ inəẓẓulam isălan n-Ălənžil i-ad-amənăn s-Măssinăɣ.
8 Măssinăɣ i issănăn a-wa ihăn ulh n-ăgg-adəm a hasăn-imməjrădăn,
ikf’-en Unfas Šăddijăn s-əmmək wa s-hanăɣ-t-ikfa năkkăneḍ-i n-kăl-
Ălyăhud,
9 wăr t-illa a-s hanăɣ-aẓimăẓlăy dăr-săn ed, immun s-Măssinăɣ a
iššəšdăjăn ulhawăn-năsăn.
10 Šămad tidət a-wen, adiš mafăl tirəməm Măssinăɣ, tajjăm făll-errawăn
n-inəṭṭulab ăẓuk s-năkkăneḍ wăla abbatăn-nănăɣ, indăr-anăɣ ălănji-net?
11 Wădden ănnuɣmăt n-Emăli Ɣisa-i s-nomăn, iɣlăs-anăɣ, ənta daɣ a-s
omănăn əntăneḍ-dăɣ.»
12 Tăssosăm tamətte iket-net, ăsjădăn ăddinăt ḍarăt-a-wen i-Bărnăbbas
d-Buləs siɣulăn isălan n-ijităn n-Măssinăɣ wi jăn d-hărătăn wi
ăssuksăḍnen jăn jer-inəẓẓulam.
13 Ǝssəmdăn măjrăd ɣas, iḍkăl-t Yaqub, inna: «Ayətma-ɣ, săjdăt-ahi.
14 Ija dăɣ-năɣ Simyon Bəṭrus isălan n-əmmək wa s-dd-ăšbašăj Măssinăɣ
s-inəẓẓulam i-ad-dăɣ-săn isənnəfrən tamətte təlkamăt i-isəm-net ed,

† **15:3 15:3** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

15 ămoos a-wen a ănimănnakăn d-a-wa ənnăn ănnăbităn ed, iktab a-s,
innă Măssinăɣ:
16 ‹Ḍarăt-a-wen, ilkam a dd-ăqqəlăɣ
i-ad-aləsăɣ edey n-ehăn n-Dawəd-wa oḍăn,
səbdədăɣ-t-dd dăɣ-timšar-net, ădyăɣ-t.›
17 A-wen, dăɣ-təssəba n-ad-immăɣ a-wa t-illăn dăɣ-ăddinăt i-Emăli,
əmmăɣnăt-as daɣ tiwsaten-ti făll-itawăɣra isəm-in. A-wen, Emăli a tăn-innăn, erhet-net daɣ den-dăɣ ənta-i ilăn tărna n-iji n-hărătăn-win-dăɣ daɣ den-dăɣ,
18 wăr t-illa daɣ a has-idrajăn dăɣ-a-wen-dăɣ, ed issăn-t ɣur-alăṣăl-net.
19 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ a-s, wăr tăsmăɣatărăm
inəẓẓulam-wi maden-utab s-Măssinăɣ
20 măšan, nəktəbet-asăn tăkarḍe n-tamătert i-ad-əbḍəwăn d-hărăt iket-net ăddooben asəmmăḍəs-năsăn, əbḍəwnet d-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn d-əzzəna d-tetăte n-măɣsoy d-tesăse n-ašni.
21 Ădduuttăt a-s ila ănnăbi Mosa dăɣ-əzzurəyatăn-ti-dăɣ hakd-dăɣ ti-okăynen ăddinăt dăɣ-iɣărman iket-năsăn ɣarrănen əlkəttabăn-net hak əssəbət-i n-tăsonfat dăɣ-ihănan n-ăddin.»
22 Ănmănnakăn inəmmušal d-inušămăn d-ălkănisăt ḍarăt-a-wen
făll-ad-sənnəfrənăn hărăt dăɣ-meddən-năsăn maden-idaw d-Buləs d-Bărnăbbas s-Intyuš, ăsdăwăn dăr-săn daɣ Yahudəs wa itawăɣren s-isəm Bărsabas d-Sillas, əssin meddən a-wen ătiwăsămɣărnen jer-ayətma-săn dăɣ-ăddin.
23 Ǝkfăn-tăn tăkarḍe əktabăn s-ifassăn-năsăn. Ǝnnăn dăɣ-s:
A-wa năkkăneḍ inəmmušal d-inušămăn wi n-ayətma-wăn dăɣ-ăddin. Năhuul-in ayətma-năɣ wi s-kăla ămoosăn inəẓẓulam hănen Intyuš d-Surya d-Silisi.
24 Ijmaḍ-t ăššăk a-s nəššəwwăš a-s nəslă ass wa kăwăn-in-jăn meddən hanăɣ-in-falnen wăr hin-năšmašăl, nəssan a-s, ənxăsăn iman-năwăn.
25 A-wen-dăɣ a făl nohăr iyyăn n-ăddăbara iket dăɣ-nănăɣ i-ad-kăwăn-in-nəsuk meddən năsidaw d-Bărnăbbas d-Buləs-i nəkna tărha ed,
26 ămoosăn meddən jănen iman-năsăn dăɣ-miši făl təssəba n-isəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
27 Năšimašăl-in daɣ săr-wăn Yăhudəs d-Sillas i-ad-hawăn-aləsăn asuɣəl n-isălan-wi-dăɣ.
28 Issəlmăd-anăɣ Unfas Šăddijăn, nărḍa daɣ s-ad-wăr nətəjj făllа-wăn ăẓuk wăl’ iyyăn săl wa ămoosăn fărəḍ,
29 a-wen a t-ămoosăn, asăxrəm n-tetăte n-takute jat i-ăṣṣănămăn, asăxrəm n-tesăse n-ašni d-tetăte n-măɣsoy d-tăbəḍḍawt d-iji n-əzzəna. Afăl təṭṭăfăm iman-năwăn făll-hărătăn-win-dăɣ, ad-təjəm a ăhuusken ed, wăr mad-iɣšəd isəm-năwăn dat-ăddinăt.
Năhuul-kăwăn-in, wăssălam!
30 Ărkăbăn ḍarăt-a-wen, əqqălăn Intyuš, ăwwayăn tăkarḍe-tənnin-dăɣ.
Ǝwwăḍăn-in ɣas, ăsdăwăn-dd ălkănisăt, əkfăn ălžămaɣăt tăkarḍe,
31 tătwăɣra, ămoosăn isălan-wi tăt-hănen əssəbab n-tedăwit măqqoorăt.
32 Ăsmătăr-tăn daɣ Yăhudəs d-Sillas ed ănnăbităn a ămoosăn s-iməjridăn ăjjootnen, sasmaḍăn ulhawăn n-imumənăn, siṣuhun-tăn dăɣ-immun-năsăn.
33 Ăssakăyăn hărăt n-išilan dihen ɣas, fălăn-tăn imumənăn-wi dd-fălnen
Yărussălam dăɣ-ălxer, əqqălăn ălkănisăt ta tăn-dd-tăšmašălăt [

34 măšan, ăqqima Sillas ḍara-săn].
35 Izzăɣ Buləs d-Bărnăbbas dăɣ-Intyuš-en-dăɣ, saɣr'-en əntăneḍ d-iyyăḍ,
xaṭṭăbăn s-ălxalăn ăjjootnen isălan n-Emăli.

Tăbəḍḍawt n-Buləs d-Bărnăbbas

36 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, innă Buləs i-Bărnăbbas: «Năqqəlet
ayətma-năɣ dăɣ-ăddin wi hănen iɣărman wi dăɣ-nəja isălan n-măjrăd n-
Emăli, nəssən əndek əmmək-năsăn.»
37 Ittăr Bărnăbbas a-dăr-săn aləs Exya Marqəs tădiwt
38 măšan, wăr has-irḍa Buləs s-a-wen. Inn'-as, wăr-ănhăjja a-dăr-săn
idaw ed, ənta iman-net a hin-iɣtăsăn iman-net dăr-săn a-s ḍara-săn ibḍa
dăɣ-Bănfəli.
39 Tăkkus talɣa jere-săn har dd-orăw a-wen-dăɣ tăbəḍḍawt-năsăn s-
iyyăt. Ăddew Bărnăbbas d-Marqəs ḍarăt-a-wen, əjjăšăn turăft n-aman,
əkkăn Qəbrus.
40 Iɣră-dd Buləs Sillas s-iman-net, iglă ḍarăt a-s t-ăsseɣlăfăn ayətma-s
dăɣ-ăddin ănnuɣmăt n-Emăli.
41 Immăr Buləs ăkall wa n-Surya d-Silisi, isiṣuhut immun n-ălkănisăten
dăɣ-idăggan-win-dăɣ iket-năsăn.

16

U-Măsidunya wa ittărăn tinahăɣen dăɣ-Măssinăɣ

1 Immăr Buləs aɣrəm wa n-Darba d-wa n-Listra, ill'-e dihen-dăɣ a-s
ănăṭṭalib iyyăn da-dăɣ s-isəm-net Timoti, ma-s tamumənt lan kăl-Ălyăhud
măšan, ti-s, i n-kăl-Ălyunan,†
2 jannen fălla-s imumənăn wi n-Listra hakd-dăɣ wi n-Ikanyun a
ăhuusken.
3 Iɣr'-e-hi-dd Buləs s-iman-net i-ad-dăr-s idaw măšan, ăsmalăy-t təzzar
i-ad-wăr jărrəwăn kăl-Ălyăhud wi t-əllănen dihen a fălla-s ənnăn ed,
əssanăn iket-năsăn a-s abba-net, i n-kăl-Ălyunan.†
4 Aɣrəm əmmărăn-dăɣ ḍarăt-a-wen, ad-dăɣ-s səmmətărăn imumənăn
dăɣ-alkum d-uḍəf n-ăddăbaratăn-wi hasăn-ăɣtăsăn inəmmušal d-
inušămăn dăɣ-Yărussălam.
5 Samătarăn ălkănisăten i-ad-iṣṣuhət immun n-inəṭṭulab, isajat-dd
Măssinăɣ hak ašăl ăddinăt ăynaynen dăɣ-ălkănisăt əkfanen iman-năsăn
i-Emăli.
6 Ijlăy Buləs d-imidiwăn-net Frižya d-teje ta n-Gălasya măšan, wăr
hasăn-irḍa Unfas Šăddijăn jan isălan dăɣ-ăkall wa n-Azya,
7 əwwăḍăn-dd Masi, əttărăn ad-əkkən Bətni măšan, igdal-asăn daɣ
Unfas n-Ɣisa s-a-wen,
8 əjlăyăn Masi, ăzzubben dăɣ-Tărwas.
9 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s ăhhurjăt Buləs u-Masidunya iyyăn t-iɣarrăn,
ibdad, iddal Măssinăɣ, ijann'-as: «Ya Măssinăɣ! Šəmmišəl-dd săr-năɣ ere
hanăɣ-ohăɣăn tinahăɣen, năɣləs.»
10 Nəfhăm s-a-wen-dăɣ dd-ănfalălăn i-Buləs, a-s irha fălla-năɣ
Măssinăɣ ad-nəsəllənžət teje-ten-dăɣ, ad-nətammăɣ ya i-əmmək s-nəkka
Masidunya. Ɣur-dihen-dăɣ ad-tăn-dd-əjjăšăɣ, ohărăɣ d-Buləs asikəl năkk-
i iktăbăn isălan-wi-dăɣ.

---

† **16:1 16:1** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. † **16:3 16:3** Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

11 Nəjjăš turăft n-aman dăɣ-Tărwas, nəja s-iyyăt tamdujt ta n-Somătras,
ăffăw nəkka Năyyabolis;
12 nəfăl dihen, nəkka aɣrəm wa n-Fəlibb-i s-ənta a itammăr ere dd-
ijjăšăn Masidunya s-tizarăt, ămoos daɣ aɣrəm făll-ixkam Roma, năssakăy
hărăt n-išilan dihen.

Ija Buləs isălan n-ălxer dăɣ-taɣrəmt ta n-Fəlibb

13 Ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, nəzjăr aɣrəm, nəkka asălim n-ejărew
ed, norda s-ad-dăɣ-s nəjrəw edăgg iṣtarăn dăɣ-nədăl Măssinăɣ, nogăẓ-in
dihen tiḍeḍen ăžžiimmăɣnen, năqqima ad-hasnăt-nətajj isălan.
14 Tăsjăd-anăɣ tiyyăt dăɣ-snăt n-tămaksaḍt n-Măssinăɣ s-isəm-net
Lidya, tu-mamălat n-aɣrəm wa n-Təyatir hin-žănšet măṣăr wa n-nefran
n-ini šăggăɣăn. Oră Emăli ulh-net, tomăn s-a-wa has-ijănna Buləs,
15 tătwăsălmăɣ dăɣ-aman ənta d-kăl-ehăn-net. Tənnă i-Buləs d-
imidiwăn-net ḍarăt-a-wen: «Kunta təflasăm a-s tamumənt n-Emăli a
ămoosăɣ, məjurətăt-ahi». Laqqăd-anăɣ har hanăɣ-tăšhăššăl s-a-wen.
16 Nolăs daɣ nəkka edăgg n-tittar a-s hanăɣ-dd-təlkăḍ tănaxdimt tiyyăt
ih' alšin iknan tăllăbăst, tămoos i-məssaw-s əssəbab n-ărrəzăɣ ed, itiləɣut
alšin wa tăt-ihăn a-wa ilkămăn, təẓẓalăn-as ăddinăt.
17 Tənhăy-anăɣ ɣas, təltăɣ-anăɣ, e-s nəkka-dăɣ tăseɣărăt ḍara-năɣ,
janna: «Ya ăddinăt, əlmədăt a-s meddən-wi-dăɣ hannăyăm, eklan n-
Măssinăɣ wa iknăn aḍkul, isălan n-tabarăt ta n-əlɣəllas a-s dd-osăn i-ad-
tăn-əjən.»
18 Təj'-anăɣ alkum-wen-dăɣ har ja išilan, təglă făw har tăsɣăf Buləs;
ămlăllăy-dd săr-s, ăsmăhăḍ făll-alšin wa tăt-ihăn, inn'-as: «Omarăɣ-kăy
s-isəm n-Ɣisa Ălmasex, əsjăr-tăt!» Izjăr-tăt alšin ăssaɣăt-wen-dăɣ.
19 Ǝnhăyăn məssaw-s a-s taklit-năsăn ăbas-hasăn-dd-saɣsal ehăre ɣas,
ărmăsăn Buləs d-Sillas, əlwăyăn-tăn s-eɣărɣăr wa n-tamɣənnant s-
itawănna Larofaž dăɣ-itamăr ăššăreɣa, əssəbdădăn-tăn dat-ălqaḷḷităn,
20 əssəknăn-tăn ḍarăt-a-wen daɣ i-kăl-ăššăreɣa wi n-Roma, ənnăn-asăn:
«Meddən-i n-kăl-Ălyăhud hannăyăm, wăr dd-ăwweyăn a săl ăḍḍărora s-
aɣrəm-nănăɣ,
21 sasăɣren ăddinăt ălɣadatăn s-năkkăneḍ-i n-kăl-Roma wăr hanăɣ-t-illa
uḍəf-năsăn wăla alkum-hasăn.»
22 Təsla tamətte i-a-wen ɣas, təzzăn săr-săn. Ǝnnăn kăl-ăššăreɣa,
ətwəkkəsnet isəlsa dăɣ-Buləs d-Sillas, ăttăwătnet.
23 Ǝknăn-tăn asəsnan təzzar, jărăn-tăn-in dăɣ-takărmut dăɣ-a-s ənnan
i-əssărdusa ad-hasăn-əknən iji n-ənniyăt.
24 Ătwănnă a-wen i-emănnăhăḍ n-takărmut ɣas, ija dăɣ-săn tišəm, ij'-en
dăɣ-səllul.
25 Ebre n-ammas n-ehăḍ, irmăs Buləs d-Sillas ăsahăɣ n-təmmal i-
Măssinăɣ, ăsijădăn-asăn kăl-takărmut wi iyyăḍnen.
26 A ənḍărrăn-dăɣ ăškăḍkăḍ-dd ăkall daw-săn s-ăṣṣahăt hăr
ăsnăhăynăhăy issas n-takărmut, ămerăn isăɣfal n-takărmut iket-dăɣ-
năsăn ăssaɣăt-wen-dăɣ, ămerănăt daɣ tišəm-năsăn.
27 Inkăr-dd emănnăhăḍ n-takărmut dăɣ-eḍəs, inhăy tishar n-takărmut
ămerănăt ɣas, ilbăy-dd takoba-net i-ad-săr-s idəj iman-net ed, ăɣel kăl-
takărmut wi iɣlăf, əjmăḍăn.
28 Măšan, ăsɣărăt-as Buləs s-afălla, inn'-as: «Ahaa! Wăr jed a-di, nəll'-e
diha iket-nănăɣ.»
29 Irmăs-dd emănnăhăḍ n-takărmut emămmăl n-efew s-inhăy data-s,
ošăl-dd, irkăɣ dat-Buləs d-Sillas ăšikăḍkăḍ,

30 ikkăs-tăn-dd dăɣ-ammas n-takărmut təzzar, inn’-asăn: «Meddən, ma
s-leɣ s-ad-t-ăjjăɣ i-ad-ăɣləsăɣ?»
31 Ǝnnăn-as: «Amən kăyy d-ejădăš-năk s-Emăli Ɣisa, ad-tăɣləsăm.»
32 Ăxṭăbăn-as măjrăd n-Emăli ənta d-kăl-ehăn-net ălwăqq-wen-dăɣ.
33 Ilwăy-tăn dăɣ-tăkkăwălt n-ehăḍ-en-dăɣ s-ehăn-net, issəfăr ibuyəsăn-
năsăn, ătwăsălmaɣ dăɣ-aman ḍarăt-a-wen ənta hakd kăl-ehăn-net iket-
năsăn.
34 Ăsmăjarăt-tăn dăɣ-a-s ikna tedăwit ənta d-kăl-ehăn-net n-a-wa s-
omănăn iket-năsăn s-Măssinăɣ.
35 Ăffăw ɣas, ăšmašălăn-dd kăl-ăššăreɣa meddən s-emănnăhăḍ n-
takărmut i-ad-hin-isəwwəy Buləs d-Sillas.
36 Ija dăɣ-săn emănnăhăḍ isălan n-a-wa ənnăn kăl-ăššăreɣa măšan,
37 inn’-as Buləs: «Făw, šămad jăn dăɣ-năɣ tiwit dat-tamətte, a-s ija a-
wen, wăr nătwăšrăɣ, năkkăneḍ-i ăḍḍinnen făll-Roma, jărăn-anăɣ-in dăɣ-
takărmut s-əmmək-wa-dăɣ, ămăra ărhan ad-hin-nətwəyy dăɣ-ufăr, wăr
nărḍa s-a-wen, asənet-dd əntăneḍ iman-năsăn, səwwəyyən-anăɣ-in.»
38 Ǝqqălăn meddən-wi dd-ămešălnen, ăssoɣălăn isălan n-a-wa inna
Buləs i-imănnăhăḍăn. Ǝslăn i-isălan n-a-s Buləs d-Sillas ăḍḍinăn făll-Roma
ɣas, ărmăɣăn.
39 Osăn-tăn-dd ḍarăt-a-wen əntăneḍ iman-năsăn, əttărăn tenăšše dăɣ-
Buləs d-Sillas, əkkəsăn-tăn-dd dăɣ-takărmut dăɣ-a-s dăɣ-săn əttarăn ad-
əfələn aɣrəm-năsăn.
40 Ǝzjărăn-dd takărmut ɣas, əkkăn ehăn wa n-Lidya, ad-samătarăn dihen
ayətma-săn dăɣ-ăddin d-alkum i-Măssinăɣ təzzar, əglăn.

17

Buləs d-Sillas dăɣ-aɣrəm wa n-Tăslonika

1 Ǝjlăyăn Ănfibbolis d-Abuləbbis, osăn-dd Tăslonika ɣas, ijjăš Buləs ehăn
n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud
2 ed a-wen-dăɣ a-s izzay ad-t-ăj. Ija dihen kăraḍ əssəbətăn itidwənnit
d-kăl-Ălyăhud dăɣ-isălan n-a-wa ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ.
3 Itafăssar-asăn-tăn, isatbat-asăn a-s iktab dăɣ-săn a-s Ălmasex, ilzam-t
ad-inhəy tersəmmawen, ămmăt təzzar, inkăr-dd jer-inəmmuttan. Ijann’-
asăn daɣ a-s Ɣisa-wa hasăn-ixaṭṭăb a-s Ălmasex.
4 Ǝkkăsăn iyyăḍ dăɣ-săn ăššăk dăɣ-a-wa hasăn-ijanna, əlkămăn-asăn
daɣ kăl-Ălyunan† ăjjootnen ăddinnen d-tiḍeḍen ăjjootnen lanen isəm dăɣ-
aɣrəm.
5 Măšan, osămăn fălla-săn kăl-Ălyăhud, əglăn, ăsdăwăn-dd hărăt dăɣ-
erk ăddinăt, ăsmădărwăyăn aɣrəm təzzar, əkkăn ehăn wa n-Yazun,
əmmaɣăn i-Buləs d-Sillas i-ad-tăn-səbdədăn dat-tamətte, təšrăɣ-tăn.
6 Wăr tăn-in-ogeẓăn dihen ɣas, oḍăn făll-Yazun iman-net, ăšrăwrăwăn-t
ənta d-imumənăn iyyăḍ, əssəbdădăn-tăn dat-imănnăhăḍăn n-aɣrəm, ad-
tăn-sawarăn kăl-Ălyăhud uḍlem, jannen: «Ăddinăt-wi-dăɣ, ăkall iket-net
a ăsnăxănbălăn siha d-siha təzzar, əwwăḍăn-anăɣ-dd ămăra,
7 əntăneḍ-da-dăɣ ăsmăjarăt Yazun, ad-tajjăn hărătăn əšlaynen i-a-wa
innă ămănokal wa măqqărăn ed, jannen ill’-e ămănokal săl Qăyṣăr s-isəm-
net Ɣisa.»
8 Wăr-əjreẓăn isălan-wi-dăɣ i-tamətte wăla i-imănnăhăḍăn n-aɣrəm,

† **17:4 17:4** Itawann’-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

9 ăɣtăsăn i-Yazun d-imumənăn wi iyyăḍnen ăddăyyăt s-lan s-ad-t-əẓələn
i-əlxəkum təzzar, ətwəyyən-in.

Buləs d-Sillas dăɣ-aɣrəm wa n-Biri

10 Ǝnhăyăn imumənăn tukəse n-talɣa-ta-dăɣ ɣas, əssəjmăḍăn Buləs d-
Sillas ehăḍ-wen-dăɣ, ăssokăn-tăn aɣrəm wa n-Biri. Ǝwwăḍăn-in dihen
ɣas, əkkăn ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud.
11 Ǝssəknăn-tăn kăl-aɣrəm wa n-Biri tărha tojărăt ta n-kăl-Tăslonika,
ed əntăneḍ, əslăn i-măjrăd n-Măssinăɣ ɣas, omănăn săr-s šik, ad-ɣarrăn
hak ašăl əlkəttabăn, tassănăn a-wa hasăn-itawănnen tidət meɣ.
12 Omănăn dăɣ-săn ăddinăt ăjjootnen hanăt tiḍeḍen ăjjootnen n-
Tălyunaniten lanen isəm d-meddən daɣ ăjjootnen.
13 Ǝslăn kăl-Ălyăhud wi n-Tăslonika a-s itajj Buləs isălan n-măjrăd n-
Măssinăɣ dăɣ-Biri ɣas, əlkămăn-as-dd, ad-tattărăn daɣ asənkar n-tamətte
fălla-s ənta d-imidiwăn-net;
14 əssəglăn imumənăn Buləs ḍarăt-a-wen dăɣ-armuḍ, əssəjmăḍăn-t
aɣrəm s-ašrut wa n-ejărew măšan, ăqqimă-dd ɣur-săn Sillas d-Timoti.
15 Ăddewăn meddən wi hin-ăssofăḍnen Buləs har hin-əwwăḍăn aɣrəm
wa n-Atinya təzzar, ənnăḍăn-dd, ăssawăy-tăn Buləs ămašal i-ad-has-dd-
ilkəm Sillas d-Timoti dăɣ-armuḍ.

Buləs, dăɣ-aɣrəm wa n-Atinya

16 Isimăqqul-asăn Buləs dăɣ-Atinya dihen-dăɣ a-s inxăs a-wa ihannăy
iman-net făl əjut-i-dăɣ jăn ăṣṣănămăn dăɣ-aɣrəm-en-dăɣ.
17 Iglă, ădwănnăt d-kăl-Ălyăhud dăɣ-ehăn n-ăddin-năsăn, ad-itidwənnit
daɣ hak ašăl d-inaɣbadăn n-Măssinăɣ wi hănen eɣărɣăr wa n-tamɣənnant
s-itawănna Larofaž.
18 Ădwănnen dăr-s dihen kăl-fălṣăfa wi s-itawănna kăl-Ibbikur d-iyyăḍ
s-itawănna kăl-Stoyis. Jannen dăɣ-săn iyyăḍ: «Ak i n-iləs šəjren-wa, ma
ijanna?» Jannen wi iyyăḍnen: «A-wa məssaw-năɣ iyyăḍ făll-wăr nəssen
əzzaɣnen išənnawăn a-s hanăɣ-ixaṭṭăb isălan-năsăn.» Jannen a-wen făl-
a-s ij’-asăn Buləs isălan n-ălxer n-Ɣisa d-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan.
19 Ărmăsăn Buləs ḍarăt-a-wen, əlwăyăn-t s-Larofaž, ənnăn-as. «Săsəl-
anăɣ ya ămăra isălan n-teɣăre ta tăynayăt dăr-hanăɣ-dd-tosed
20 făl-a-s kăyy, tikunen ti s-hanăɣ-săsled, wăr kăla hasnăt-nəsla dăɣ-
ăddunya, făssăr-anăɣ ălmăɣna-năsnăt.»
21 Ăzzăman-en, kăl-Atinya hakd-dăɣ imăjarăn-năsăn, wăr t-illa ere s-
wădden issan a-s wăr-oren timəẓẓujen ar dăɣ-umaɣ n-isălan d-iji-năsăn.
22 Ibdăd-dd Buləs dăɣ-ămmas n-Larofaž, eɣărɣăr wa n-tamɣənnant,
innă: «Ya kăl-Atinya, dăɣ-a-wa hannăyăɣ, ijmaḍ-t ăššăk a-s təjlayăm
hullan dăɣ-ăddin wa hăm,
23 əssăɣlăyăɣ-dd dăɣ-aɣrəm-năwăn, əkneɣ azəjjəzz n-idăggan n-
ălɣibadăt-năwăn, əgleɣ făw har oḍeɣ făll-edăgg n-tikutawen-năwăn făll-
iktăb:

‹I-Ămakraš wa wăr nəzzey›.

Ǝlmədăt ašăl-i, a-s Wa ɣabbădăm wăr t-təzzeyăm a-wa hawăn-ija
ălžăhalăt, ənta a-s hawăn-tajjăɣ isălan-net.
24 Măssinăɣ-i dd-ixlăkăn ăddunya d-a-wa tăt-ihăn iket-net, ənta-i n-
Emăli n-išənnawăn d-ăkall, wăr-itəzzăɣ ehăn dayăn ifassăn-n-ăgg-adəm,
25 wăr-ămɣatăr s-tadhəlt n-ifassăn n-ăgg-adəm wăla s-hărăt wăl’ iyyăn
ed, ənta a ihakkăn e d t-illăm ăgg-adəm tămudre, ənta daɣ a ihakkăn
unfas d-tămudre i-hărăt iket-net.

26 Ǝnta a dd-ixlăkăn ăhaləs-wa dd-ăshăyăwăn e d t-illăm ăgg-adəm
iwarăn ărori n-ăkall, ənta a iɣtăsăn tăkost n-ikallăn wi tazzăɣăn, ənta
daɣ a hanăɣ-dd ijăn ăzzămanăn.
27 A-wen, ij'-e Măssinăɣ i-ad-has-əmmăɣăn ăddinăt kud-dăɣ s-ekălelaf
i-ad-t-əjrəwăn ed, ijmaḍ-t ăššăk a-s Măssinăɣ, wăr hanăɣ-iha i ujəj.
28 Ǝnta a hanăɣ-ikfăn tămudre d-emăremar d-tumast. Măjrăd-wen-dăɣ,
tăsdăttăt tăsawit-năwăn ta tənnăt:
‹Nolăh dăr-s ed nămoos aratăn-net.›
29 Ɣas, šămad nămoos aratăn-net, adiš təlăš făllа-năɣ torda n-a-s
Măssinăɣ ănifăqqa d-a ămoosăn orăɣ meɣ aẓrəf meɣ tăhunt meɣ
ăṭṭăṣwer dd-izjarăn tăhore wăla tayətte n-ăgg-adəm.
30 Ǝlmədăt a-s Măssinăɣ, iwətyan-wi ăssakăyăn ăddinăt dăɣ-ălžăhalăt,
wăr tăn-ixseb făll-errawăn-năsăn, a-wen-dăɣ a făl ămăra, omar i-e d t-
illăm ăgg-adəm dăɣ-e d-t-illăm edăgg s-ad-utab
31 făl-a-s ăssiibdăd ašăl dăɣ-mad-išrăɣ ăddunya-ta-dăɣ s-ăhaləs-wa
ăsnăfrăn tat-madăn-išrăɣ s-iqqud. A-wen, issətbăt-t Măssinăɣ i-tamətte
iket-net s-əmmək wa s-dd-issənkăr Ɣisa jer-inəmmuttan.»
32 Təslă tamətte i-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan ɣas, jăn-t iyyăḍ
tekăškăšt, ənnăn-as iyyăḍ: «Ǝgləw, tăqqəlăd-anăɣ-dd ašăl iyyăn săl wa
i-ad-naləs asjəd i-isălan-wi-dăɣ.»
33 Ifăl Buləs jere-săn ălwăqq-wen-dăɣ măšan, əlkămăn-as iyyăḍ
omănnen s-a-wa innă.
34 Ăddinăt-en, ih'-en Denis wa ijăn ənniyăt i-Larofaž d-tamăḍt tiyyăt
s-isəm-net Dămaris d-iyyăḍ daɣ săl-win-dăɣ.

18

Akilas d-Briska

1 Ifăl Buləs Atinya ḍarăt-a-wen, ikkă aɣrəm wa n-Kurənta.
2 Ămmoqqăs dihen d-ăgg-Ălyăhud n-ăkall wa n-Fon s-isəm-net Akilas.
Iket-dd ifăl Iṭali ənta d-hănne-s s-isəm-net Briska făl-a-s ăzziizjăr-dd
ămănokal n-ăkall Kəlod alămăr dăɣ-iktab a-s, əzjărnet kăl-Ălyăhud iket-
năsăn Roma.
3 Ămedăw Buləs d-Akilas ed oharăn ălxidmăt wa n-iji n-ihəktan.

Buləs d-Sillas, dăɣ-aɣrəm wa n-Kurənta

4 Hak əssəbət-i n-tăsonfat, isatbat Buləs isălan i-ăddinăt dăɣ-ehăn n-
ăddin i-kăl-Ălyăhud hakd-dăɣ kăl-Ălyunan.†
5 Iwwăḍ-dd Sillas d-Timoti Buləs, falăn-dd Masidunya ɣas, oyyă iji
n-ihəktan, ikfă iman-net axăṭab n-măjrăd n-Măssinăɣ, itajăyha i-kăl-
Ălyăhud a-s Ɣisa a-s Ălmasex.
6 Ăšmăšăkken a-wa hasăn-ijanna, ad-sikuforăn. Ibbəkbăk Buləs isəlsa-
net, inn'-asăn: «Ǝḍmanăn dăɣ-wăn iman-năwăn, ăbas dăɣ-i əḍmanăn,
ămăra, inəẓẓulam a-s e-ənnăḍăɣ, ăjăɣ-asăn isălan.»
7 Ifăl Buləs dihen, ikk' ehăn n-ăhaləs s-isəm-net Titus Istus, ănaɣbad n-
Măssinăɣ s-ănimăltaɣ ehăn-net d-wa n-ăddin.
8 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-omăn Krisbus wa n-ălfăqqi n-ehăn n-ăddin s-
Emăli ənta hakd d-ejădăš-net d-kăl-Kurənta ăjjootnen ăsijădnen i-Buləs;
omănăn, ad-titwəsəlmiɣăn dăɣ-aman.
9 Ehăḍ iyyăn, ănfalăl-dd Emăli i-Buləs, inn'-as: «Buləs, wăr kăy-
isărmaɣet hărăt, măjrăd, wăr tăssosămăd,

† **18:4 18:4** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa
itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

10 əlleɣ-t edes-hak, ədhalăɣ-kăy, wăr t-illa ere hak madăn-iɣšəd hărăt
făl-a-s leɣ tamətte tăjjeet s-ărheeɣ ad-tăt-ăɣləsăɣ dăɣ-aɣrəm-wa-dăɣ.»
11 Izzăɣ Buləs dihen har ija awătay d-săḍis orăn, isaɣra ăddinăt măjrăd
n-Măssinăɣ.
12 Ăzzăman wa d-ămoos Galyon gəfar n-Akaya, ănmănnakăn kăl-
Ălyăhud făll-Buləs, ăɣrăn-t s-ălqaḷḷităn i-ad-t-əšrăɣăn.
13 Ăswărăn-t uḍlem dat-gəfăr, ənnăn-as: «Ăhaləs-i, isaɣra ăddinăt
ălɣibadăt n-Măssinăɣ s-ălɣadăt ănimăšrayăn i-a-wa innă alămăr.»
14 Ittăr Buləs ad-arr emm-net i-ad-ămmăjrăd ɣas, innă Galyon i-kăl-
Ălyăhud: «Ǝnnăr anməšri i-ăššăreɣa meɣ erk ămašal a făl hi-dd-təkkăm
i-ad-hawăn-arăɣ ăššăreɣa-net, ăjăɣ-awăn-t
15 măšan, šămad a-wa tamădašt jat fall-tijəttewen n-teɣăre-năwăn d-
ismawăn wi əktăbnen dăɣ-alămăr-năwăn, wăr-ărheɣ ad-umasăɣ ălqaḷḷi-
năwăn dăɣ-isălan-win-dăɣ, əšrăɣăt-tăn kăwăneḍ iman-năwăn.»
16 Ăsfăl-tăn Galyon ehăn wa n-ăššăreɣa ḍarăt-a-wen.
17 Təzzăn tamətte iket-net s-Sustin wa n-ălfăqqi n-ehăn n-ăddin, ad-t-
təggatăn dat-ălqaḷḷităn măšan, wăr t-illa a hasăn-inna Galyon wa n-gəfăr.
18 Ăhoja Buləs dăɣ-Kurənta təzzar, ăssăllăm făll-imumənăn, əkfăn-t
turăft n-aman ijjăš s-ăkall wa n-Surya, igla, ăddew d-Briska d-Akilas.
Ǝwwăḍăn-in aɣrəm wa n-Sănkərya ɣas, ăstăbălbăl Buləs i-ad-umas a-wen
a ăssitbătăn ărkăwăl wa ijjăš.
19 Osăn-dd aɣrəm wa n-Ifăsus ɣas, ibḍa dăr-săn Buləs, ijjăš ehăn n-
ăddin, ad-itidwənnit d-kăl-Ălyăhud.
20 Ǝttărăn dăɣ-s ad-ɣur-săn ăhaj
21 măšan, wăr hasăn-irḍa s-a-wen ed, inn'-asăn: «Kunta otăs Măssinăɣ
a-wen, ilkam ad-kăwăn-dd-ăqqəlăɣ.» Ifăl-tăn, ijjăš turăft n-aman,
22 ăzzubbăt dăɣ-Qăyṣăra ḍarăt-a-wen. Ijjăš aɣrəm, ăssăllăm făll-
ălkănisăt təzzar, okăy s-Intyuš.
23 Ija hărăt n-išilan dihen ɣas, ijlăy s-teje ta n-Gălasya d-ta n-Frižya.
Edăgg immăr-dăɣ, ad-dăɣ-s isəmmətăr inəṭṭulab i-ad-isəṣṣuhət immun-
năsăn.

Isălan n-Ăbbăloš

24 A-s ităjj a-wen-dăɣ, aɣrəm wa n-Ifăsus, ih'-e ăhaləs n-ăgg-Ălyăhud
il' aɣrəm wa n-Iskăndərya s-isəm-net Ăbbăloš. Ălɣalim iknan musnăt n-
măjrăd a ămoos, ikna daɣ teɣăre n-a-wa ənnăn əlkəttabăn.
25 Han-t isălan n-tabarăt n-Emăli, ijlay hullan dăɣ-a-wa iha, itamăjrad,
isaɣra s-ălmăɣna oɣadăn isălan n-Ɣisa dăɣ-a-s wăr t-təha tijya ar ta n-
asəlmaɣ dăɣ-aman wa n-Exya.
26 Təsl'-as Briska d-Akilas a-s ixṭăb s-tihusay dăɣ-ehăn n-ăddin wa
n-Ifăsus ɣas, ăɣrăn-t-dd s-iman-năsăn, ad-t-sasaɣadăn, tafăssarăn-as
tabarăt n-Măssinăɣ.
27 Ăsdărhăn Ăbbăloš ḍarăt-a-wen tikawt n-ăkall wa n-Akaya, ədhălăn-
t imumənăn dăɣ-derhan-net wen-dăɣ, əkfăn-t tăkarḍe i-inəṭṭulab wi n-
ăkall-en i-ad-t-səbbărrəkăn afăl tăn-in-iwwăḍ. Iwwăḍ-in ɣas, ămoos
tadhəlt măqqoorăt i-ăddinăt-wi omănnen s-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
28 Isibəggut s-tayətte kăl-Ălyăhud dat-tamətte, isasăjrăh-tăn a-s Ɣisa a-s
Ălmasex.

19

Ijjăš Buləs aɣrəm wa n-Ifăsus

1 Ăzzăman-wen-dăɣ d-iha Ăbbăloš Kurənta, ad-ijlăy Buləs ejărew s-
afălla n-ăkall, ikka Ifăsus. Ijrăw dihen hărăt dăɣ-inəṭṭulab,
2 inn'-asăn: «Ak kăwăneḍ, a-s tomănăm, təjrăwăm Unfas Šăddijăn?»
Ǝnnăn-as: «Wăr kăla nəslă făw a-s t-illa a-s itawănna Unfas Šăddijăn.»
3 Inn'-asăn: «Adiš ma ămoos asəlmaɣ wa hawăn-ătwăjjăn?» Ǝnnan-as:
«Asəlmaɣ wa n-Exya.»
4 Inn'-asăn Buləs: «Exya, issəlmăɣ tamətte dăɣ-aman i-ad-umas a-
wen ašămol n-tătubt-năsăn măšan, illăɣăt i-ăddinăt a-s ilkam iyyăn wăr-
ămoos, a-wen a t-ămoosăn Ɣisa, ənta-en-dăɣ a-s lan ăddinăt ad-săr-s
amənăn.»
5 Ǝslăn meddən-en i-măjrăd-wen-dăɣ ɣas, əttărăn ad-ətwəsəlmăɣăn
dăɣ-aman s-isəm n-Emăli Ɣisa.
6 Ăswăr-tăn Buləs ḍarăt-a-wen ifassăn-net, ăzzubbăt-dd Unfas Šăddijăn
fălla-săn, ad-tamăjradăn tawalen ăynaynen, tamajradăn dăɣ-isălan n-
Măssinăɣ.
7 Meddən-en, măraw-essăn d-əssin.
8 Itakk Buləs ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ixaṭṭăb dăɣ-s tidət s-
ăṣṣahăt har ăssakăy dihen kăraḍ orăn, itidwənnit d-ăddinăt, isatbat-asăn
isălan wi n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
9 Măšan, ăsɣărăn iyyăḍ dăɣ-săn ulhawăn-năsăn, unjăyăn omănăn s-a-
wa ijanna, əglăn făw har jannen a lăbasăn făll-tabarăt-ta-dăɣ s-ităjj Buləs
isălan-net dat-tamətte. Ikkăs-dd Buləs iman-net dăɣ-săn, ad-isaɣra hak
ašăl inəṭṭulab dăɣ-lăkkol n-ăddin ora ăhaləs s-isəm-net Tiranus.
10 Išl'-e a-wen-dăɣ dihen har əssin iwətyan, əmmək-wen-dăɣ a-s əslăn
kăl-Azya iket-năsăn i-măjrăd n-Emăli jer-wi n-kăl-Ălyăhud-năsăn hakd-
dăɣ wi n-kăl-Ălyunan.†
11 Itajj Măssinăɣ s-ifassăn n-Buləs tikunen ăjjootnen, ăqqannen eɣăf,
12 tišələn-dd ăddinăt săr-s, tazăwen imălsan d-ikăršăyăn t-ḍasnen,
sănsen-tăn făll-imarhinăn, tazzăyăn, zajjărăn daɣ alšinăn iməlšan.
13 Ǝggădăn-dd imăssăxărăn n-kăl-Ălyăhud takkănen jer-ikallăn, ad-
ɣarrăn əntăneḍ-dăɣ făll-iməlšan isəm n-Emăli Ɣisa-wa ixaṭṭăb Buləs.
14 Meddən-wi išla a-wen-dăɣ, əssa-essăn, abba-năsăn u-tikutawen s-
isəm-net Žibba.
15 E-d əttărăn teɣăre n-isəm n-Ɣisa făll-iməlšan, ad-hasăn-ănn alšin:
«Năkk ya əzzaɣăɣ Ɣisa, əssanăɣ daɣ a-wa ămoos Buləs-i t-ixaṭṭăbăn
măšan kăwăneḍ, mi tămoosăm?»
16 Oḍa fălla-săn amălšon iyyăn, iknăs-tăn ed irn'-en ăṣṣahăt, ikn'-en
asəlmaḍ hundăɣ har a-s əzjărăn ehăn-en-dăɣ, əzzafăn, šarăn.
17 Ǝslăn kăl-Ălyăhud hakd kăl-Ălyunan-wi hănen Ifăsus i-isălan-en-dăɣ
ɣas, ărmăɣăn ad-samɣarăn isəm n-Emăli Ɣisa.
18 A dd-tisən ăddinăt ăjjootnen omannen s-Măssinăɣ, safăkkarăn-dd
terk timašalen-năsăn.
19 Ăwwăyăn-dd imăssăxărăn ăjjootnen əlkəttabăn-năsăn, ad-tăn-
sarɣen dat-tamətte iket-net, ăḍkăḍăn ălqim n-a-wen-dăɣ irɣăn, osăn-t,
iwwăḍ səmmosăt timərwen n-efăḍ n-ărriyal n-aẓrəf.
20 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s təntăm tărna n-Măssinăɣ d-ăṣṣahăt n-măjrăd n-
Emăli dăɣ-ulhawăn n-ăddinăt, ad-nattăjăn daɣ isălan-net.

† **19:10 19:10** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa
itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

21 Ijjăš-dd ḍarăt-a-wen ənniyăt n-Buləs tărha n-ad-ijləy Masidunya d-
Akaya, ăkk Yărussălam, ijanna dăɣ-iman-net a-s afăl-hin-iwwăḍ dihen, ad-
ittăr əmmək s-ikka Roma.
22 Ăšmašăl Timoti d-Errast wi n-imadhalăn-net s-Masidunya, ija ənta
ăzzăman dăɣ-Azya.

Aẓwi n-iji n-isălan dăɣ-Ifăsus

23 Ăzzăman-en-dăɣ ad-təja tamdərwayt măqqoorăt făl təssəba n-tabarăt
n-Emăli-ta isaɣra Buləs.
24 Iggăd-dd enhăḍ iyyăn s-isəm-net Dimitrus, ikanna ăṭṭăṣwerăn n-aẓrəf
făll-ăṣṣiwwwăr idəm n-temălit tiyyăt s-isəm-net Artamis, ămoos a-wen a
ih’ ălfăyda măqqoorăn i-inhăḍăn ed, itiirəw-dd săr-săn ehăre n-tikunen.
25 Ăsdăw-dd inhăḍăn-wi dăr-ohăr ălxidmăt, inn’-asăn: «Meddən,
nəhlăk, təssanăm a-s ălxidmăt-nănăɣ, a-s terše-nănăɣ, wădden
hannăyăm, sallăm daɣ dăɣ-Ifăsus hakd-dăɣ dăɣ-Azya iket-net a-s Buləs-
wa-hi,
26 ăsmăttăy tamətte tăjjeet ed edăgg osa-dăɣ, ad-dăɣ-s ănn a-s:
‹Imakrašăn wi nəkann s-ifassăn-nănăɣ, mălayăɣna ɣas.›
27 Ămoos-anăɣ a-wa t-išlăn săbxas, ămoos-t daɣ i-ehăn n-ămudd wa
n-Artamis făl-a-s išwar ăba s-tăt-ăssimɣărăn ăddinăt wi tăt-ɣabbădnen
dăɣ-Ifăsus d-ikallăn n-ăddunya wi iyyăḍnen.»
28 Ǝslăn i-a-wen ɣas, ijjăš-tăn aḍkăr, ad-saɣăren dăɣ-išənnawăn, jannen:
«Artamis ta n kăl-Ifăsus, ənta a-s măssa-năɣ ta tojărăt dăɣ-išənnawăn d-
ăkall.»
29 Ămdărwăy aɣrəm iket-net, ad-dd-tidaw tamətte s-ehăn wa n-ăddăl d-
iẓəjraẓ. Təzzăn tamətte s-Gayəs d-Aristarăq wi n-Masidunya n-imidiwăn
n-Buləs dăr-ohăr asikəl, əlwăyăn-tăn.
30 Ittăr Buləs ənta-dăɣ ad-ăkk ehăn wa n-ăddăl d-iẓəjraẓ măšan, əgdalăn-
as inəṭṭulab s-a-wen,
31 ăsmătărăn-t daɣ imizărăn n-Azya n-imidiwăn-net t-əllanen dihen-dăɣ
d-ad-wăr-ikka ehăn-en.
32 A-s ităjj a-wen-dăɣ, tăseɣărăt tamətte dăɣ-išənnawăn, ămidărwăy a-
wen-dăɣ iket-net s-iɣăran, wăr t-illa-i s-olăhăn iɣăran-net d-wi n-amidi-
net, făl-a-s təššəm n-tamətte-ten-dăɣ, wăr təssen wăla-dăɣ ăddălil n-
tamdərwayt-ta-dăɣ təjăt.
33 Ǝmhălăn-dd kăl-Ălyăhud ăhaləs s-isəm-net Ălxaḍer i-ad-iməl dat-
tamətte, jăn-as isălan n-a-wa ijăn, ăstafăy-asăn i-ad-hasăn-ămmăjrăd
34 măšan, təlmăd tamətte a-s i n-kăl-Ălyăhud ɣas, ad-saɣăren, jannen:
«Artamis ta n-kăl-Ifăsus, ənta a-s măssa-năɣ ta tojărăt dăɣ-išənnawăn d-
ăkall.» Tăseɣăyya tamətte s-əmmək-wen-dăɣ hundăɣ har okăyăn əssin
ăssaɣătăn.
35 Iggăd-dd ălmer n-aɣrəm wa n-Ifăsus, ad-isasmaḍ tamətte, ijann’-as:
«Ya kăl-Ifăsus, mi wărăn issen dăɣ-ăddunya a-s năkkăneḍ-i-dăɣ n-Ifăsus
a iɣlafăn ehăn wa-dăɣ titwăɣbid Artamis ta tojărăt, ənta d-tele-net ta
tăṣṣiwwărăt dăɣ-tăhunt ta dd-tătrăkket dăɣ-išənnawăn?
36 Ɣas, šămad a-wen, wăr t-ih’ ăššăk, adiš, sănsăt ənniyăt-năwăn, wăr
tăjjăt a išlayăn,
37 meddən-wi dd-tăwwăyăm, wăr-ăskafărăn, wăr-ənnen daɣ a lăbasăn
făll-măssa-năɣ,
38 kunta ăɣšadăn a lăbasăn i-Dimitrus d-imidiwăn-net, adiš, əqqəlnet
i-išilan wi dăɣ-itaɣătăs ăššăreɣa ed, əllan-t ălqaḷḷităn i-a-wen, əškəwnet
săr-săn;

39 kunta daɣ tăsiwărăm-tăn uḍlem săl wen-dăɣ, ad-itwăɣtəs ăššăreɣa-
net dăɣ-ălžămaɣăt wa ilăn s-a-wen.
40 Afăl wăr nəlkem i-ăddăbara-wen-dăɣ, ad-hanăɣ-isəwăr əlxəkum
uḍlem ed ažəmmăɣ-nănăɣ ămăra-dăɣ, wăr-ila ăddălil.»
41 Innă ălmer a-wen ɣas, innă i-tamətte, ad-tămmăhăš.

20

Asikəl n-Buləs s-Masidunya d-Ălyuna

1 Tokăy tamdərwayt, sămmiḍ tanfust ɣas, issăɣră-dd Buləs inəṭṭulab,
ad-tăn-isamătar, isasmaḍ ulhawăn-năsăn, issəllăm fălla-săn ḍarăt-a-wen,
ikkă teje ta n-Masidunya.
2 Issăɣlăy-dd dăɣ-s iket-net, isamătar imumənăn. Ifăl dihen, ikk' ăkall
wa n-Ălyuna,†
3 ăssakăy dihen, kăraḍ orăn; ălwăqq wa d-itəffal ăkall-en, ăkk wa n-
Surya, əjjăšăn-t isălan n-taɣdărt ta s-ărhăn kăl-Ălyăhud ad-has-tăt-əjən
ɣas, olăs uɣəl n-teje ta n-Masidunya,
4 ăddeew d-Subatir ăgg Birus wa n-aɣrəm wa n-Biri, d-Aristarăq d-
Skăndus wa n-Tăslonika d-Gayəs wa n-Darba d-Timoti, d-Tušik d-Tirfim
wa n-teje ta n-Azya.
5 Ăzzarăn-as meddən-win-dăɣ, əqqălăn-asăn dăɣ-aɣrəm wa n-Tărwas,
6 okăy-anăɣ ămudd wa dăɣ-tattăn ăddinăt tijəlwen ti wăr ha tăẓẓa ɣas,
nəjjăš turăft n-aman dăɣ-aɣrəm wa n-Fəlibb, năssakăy səmmos išilan făll-
ejărew təzzar, năwwăḍ-tăn-in dăɣ-Tărwas-i-dăɣ năssakăy əssəboɣ imdan.
7 Ij'-anăɣ ašăl wa n-ălxad-i n-ašăl wa ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ dihen ɣas,
năžžiimăɣ iket-nănăɣ, nətatt amənsi wa n-tasăktot šăddijăn. Issan Buləs,
a-s ašăl wa ilkămăn i-wen, iglă. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăssakăy
ehăḍ-wen-dăɣ, ădiwănnăt d-imadhalăn-net d-ăddinăt.
8 Năžžiimmăɣ iket-nănăɣ făll-afălla n-ehăn n-soro ăsimălăwlăwnăt tiftəl
ăjjootnen,
9 ădiwănnăt Buləs i-ălžămaɣăt dihen-dăɣ, a-s ija a-wen-dăɣ, ăsihătăl
ămawaḍ s-isəm-net Itikus făll-fənetăr ămerăn. Ămmiijrăd Buləs ehăḍ-
en-dăɣ a-s hin-ilɣăd eḍəs Itikus, ătrăkkăt-dd făll-afălla n-soro wa s-kăraḍ.
A-s săr-s dd-ăzzubben imumənăn, əjmaḍăn-t iman.
10 Ăzzubbăt-dd săr-s Buləs ənta-dăɣ, ibdăd jənnəj-s, irmăs-t-dd s-ăfuss
təzzar, innă i-ăddinăt: «Ănset ənniyăt-năwăn, iddar.»
11 Iqqăl ḍarăt-a-wen afălla n-ehăn, ăẓun amənsi wa n-tasăktot šăddijăn,
olăs-asăn edăwănne har tănfărarăw tifawt.
12 Iqqăl ămawaḍ ənta ehăn-net, iddar-iɣlas. Ămoos a-wen əssəbab n-
tedăwit ăssismăḍăn ulhawăn n-tamətte iket-net.

Ifăl Buləs Tărwas, ikkă Milati

13 Năzzar năkkăneḍ i-Buləs, nəjjăš turăft n-aman, nəkka Asus-i dăr-s
nohăr ed, ăssof ənta ad-ăj asikəl-en făll-iḍarăn-net.
14 Iwwăḍ-anăɣ-dd dăɣ-Asus ɣas, nămohăr dăr-s asikəl har năsjăn dăɣ-
Mittilăn,
15 nokăy ašăl wa iyyăḍăn s-Šayo, təzzar, nokăy s-Samos d-Milati.
16 Ăssof Buləs ad-wăr-immer aɣrəm wa n-Ifăsus i-ad-wăr t-ăwweɣăn
dăɣ-s ăddinăt wi n-teje ta n-Azya ed, ărorăd Yărussălam i-ad-dăɣ-s
isəssikəy ămudd wa n-Fantăkawt.

† **20:2 20:2** Gəris (Grèce) dăɣ-Təfrănsit.

Isəmmətərăn wi ija Buləs i-inušămăn n-ălkănisăt ta n-Ifăsus

17 Ălwăqq wa d-năsjăn dăɣ-Milati, ăssoka Buləs inušămăn n-ălkănisăt
ta n-Ifăsus.
18 Osăn-t-dd ɣas, inn’-asăn: «Təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn tămudre
ta əṭṭăfăɣ ɣur-wăn dăɣ-a-wa əkkăsăɣ əlleɣ jere-wăn ašăl wa d-kăwăn-dd-
oseɣ dăɣ-teje ta n-Azya,
19 təssanăm əmmək wa s-ăsrăsăɣ iman-in data-wăn dăɣ-ălxidmăt wa
heɣ i-Emăli. A-wen, jeɣ-t s-imeṭṭawăn d-ahănay n-talɣiwen sămumnen
săr-i dd-orawăn kăl-Ălyăhud.
20 Təssanăm daɣ a-s wăr t-illa a hawăn-əffarăɣ, ăxṭăbăɣ-awăn, əssăɣrăɣ-
kăwăn dăɣ-ihănan-năwăn hakd tifărrawen a-wa hawăn-iha ălfăyda iket-
net,
21 wăr kăla hi-okăy ašăl d-wăr-ăsmătărăɣ kăl-Ălyăhud hakd inəẓẓulam†
d-ad-utabăn i-Măssinăɣ, əjən immun-năsăn dăɣ-Emăli Ɣisa.
22 Ămăra năkk da-hi, izzəlzăm Unfas Šăddijăn tikawt n-Yărussălam,
wăr-əssenăɣ a hi-iqqălăn dăɣ-s
23 măšan, ikkas-ahi Unfas Šăddijăn dăɣ-taɣdărt n-a-s taɣrəmt oseɣ-dăɣ,
ăjăɣet făll-ujəš n-tišəm d-ahănay n-aɣăna.
24 Diha t-əlleɣ, wăr-əjeɣ tămudre-nin hărăt, wăr fălla-s ărmeɣăɣ ed, wăr
hənnəyăɣ a săl ittus wa s-ošalăɣ i-ad-hin-səssiwəḍăɣ amăšal wa hi-issăɣlăf
Emăli Ɣisa, ăxṭəbăɣ isălan n-Ălənžil-i hăn isălan n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
25 Ămăra, kăwăneḍ-i jer-ăxṭăbăɣ isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ,
əssanăɣ a-s ăbas ilkam ad-tənhayăm idəm-in,
26 əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt iket-dăɣ-năwăn, ăbas dăɣ-i əḍmanăn
iman-năwăn ed, a-wa ămoosăn ălmăɣna n-əlɣəllas n-Măssinăɣ wa hawăn-
irha,
27 əssăɣrăɣ-kăwăn tayətte-net iket-net, wăr dăɣ-s-in-oyyeɣ hărăt.
28 Ămăra, ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, tagəẓăm daɣ ălžămaɣăt n-
imumənăn wa kăwăn-issăɣlăf Unfas Šăddijăn, umasăt šund imăḍanăn
ăɣdalnen, agəẓăt ălkănisăt n-Măssinăɣ ta ikfă iman-net s-ašni-net wa
inɣălăn.
29 Ǝssanăɣ a-s afăl kăwăn-əfălăɣ, ad-jere-wăn dd-əlmuməsnăt tiɣəs
wăren-e-aḍən tăhanint i-tahrut ta n-imumənăn.
30 Ad-kăwăn-dd-əzjărăn meddən n-inəsbuha maden-əttăr ere ăslălăn
ḍara-săn,
31 a-wen-dăɣ a făl, ăjăt ənniyăt, əktəwăt-dd a-s kăraḍ iwətyan-wi
əkkăsăɣ jere-wăn, ehăḍ d-ašăl, samătarăɣ-kăwăn s-iyyăn-iyyăn, dehiyyăn
făw, imeṭṭawăn a-s jeɣ a-wen.
32 Ămăra, ayətma, ăssiiɣlăfăɣ-kăwăn i-Măssinăɣ d-ănnuɣmăt n-măjrăd-
net, Măssinăɣ a ilan tărna n-ad-kăwăn-isədwəl dăɣ-immun-năwăn,
isətbət tăkasit ta itwăr i-iməššeddəjăn iket-dăɣ-năsăn.
33 A-s t-əlleɣ jere-wăn, wăr-ăsdărhănăɣ aẓrəf wăla orăɣ wăla isəlsa n-
wăl’ iyyăn dăɣ-wăn,
34 səjrăhăt ifassăn-in, təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s ifassăn-in a-s
ăxdămăɣ i-a-wa s-ămiɣatărăɣ, năkk d-meddən-wi dăr-i ăddewnen,
35 əssəknăɣ-kăwăn hak ašăl a-s a-wen-dăɣ a-s təlam s-ad-t-təjəm i-ad-
tədhəlăm tilăqqiwen. Ǝktəwăt-dd a-wa innă Emăli Ɣisa a-s innă:

† **20:21 20:21** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

‹Ojăr ălxer ihăn isuf uhən ajăraw.› »
36 Issəmdă Buləs d-timtăr-tin-dăɣ ɣas, ărkăɣăn iket-dăɣ-năsăn, ad-
hasăn-itəddal Măssinăɣ.
37 Hallăn iket-dăɣ-năsăn, tikrirəyăn dăɣ-s, tisəsăn-t dăɣ-idmarăn-năsăn,
38 ăsniinăn iman-năsăn făll-a-wa s-hasăn-innă, ăbas ilkam ad-t-
ənhayăn. Ăssofăḍăn-t-in ḍarăt-a-wen hundăɣ har ijjăš turăft n-aman
təzzar, əqqălăn.

21

Tikawt n-Buləs d-imidiwăn-net i-Yărussălam

1 Nəbḍa dăr-săn ɣas, nəjjăš turăft n-aman, nărmăs tamdujt n-awtəl wa
n-Kus, ăffăw-anăɣ, nokăy s-Rudus təzzar, nəkkă Batara.
2 Nəjrăw dihen turăft n-aman tiyyăt təkkat teje ta n-Finisya, nəjjăš-tăt,
3 nohăẓ-in awtəl wa n-Qəbrus, noyy'-e făll-tăšalje-nănăɣ, nokăy s-Surya,
năzzubbăt dăɣ-aɣrəm wa n-Tir-i dăɣ-la turăft s-ad-zəzzubbət ilalăn wi tăt-
əhănen.
4 Nəjrăw hărăt dăɣ-inəṭṭulab, năssakăy ɣur-săn əssa išilan. Nəll'-e ɣur-
săn dihen-dăɣ a-s tăn-dd-imhăl Unfas Šăddijăn s-Buləs, ad-t-salɣadăn d-
ad-wăr-ikka Yărussălam.
5 Okăyăn-anăɣ išilan-en-dăɣ dihen ɣas, ăssofăḍăn-anăɣ-in imumənăn-
win-dăɣ, meddən, tiḍeḍen d-aratăn har nəzjăr aɣrəm, nărkăɣ dăɣ-asălim
n-ejărew, ad-nətəddal Măssinăɣ.
6 Nəssəmdă tittar d-isənnăɣlaf dăr-săn ɣas, nəjjăš turăft n-aman,
əqqălăn əntăneḍ ihănan-năsăn.
7 Nəfăl năkkăneḍ Tir, nəkkă Bătlomis. Năsjăn dăɣ-s ɣas, nəkkă ayətma-
năɣ dăɣ-ăddin wi t-əllănen dihen, năssăllăm fălla-săn təzzar, năssakăy
ašăl ɣur-săn.
8 Ăffăw-anăɣ ɣas, nəkk' ehăn wa n-Filəbb wa n-amăllănžal,† izzaɣ
aɣrəm wa n-Qăyṣăra, ənta a-s iyyăn dăɣ-meddən wi n-əssa ənnəfrănnen
dăɣ-Yărussălam, năzzubbăt ɣur-s.
9 Ila əkkoẓăt tilyaḍen wăren əzzey meddən, jarrăwnăt măjrăd ɣur-
Măssinăɣ i-ad-t-in-səssiwəḍnăt ăddinăt.
10 Năssakăy hărăt n-išilan dihen-dăɣ a-s hanăɣ-dd-osa ănnăbi dd-ifalăn
Ălyăhudəyăt s-isəm-net Ăggăbbas.
11 Os'-anăɣ-dd ɣas, iḍkăl tamăntəka n-Buləs, osăɣ săr-s ifassăn-net
d-iḍarăn-net, inna: «Ǝnta da a-wa innă Unfas Šăddijăn: măssi-s n-
tamăntəka-ta-dăɣ, ilkam ad-t-əkrədăn kăl-Ălyăhud s-əmmək-wa-dăɣ dăɣ-
Yărussălam, əjən-t jer-ifassăn n-inəẓẓulam.†»
12 Nəslă i-isălan-win-dăɣ ɣas, ad-nəlaqqăd năkkăneḍ hakd imumənăn
wi əzzăɣnen Qăyṣăra Buləs i-ad-wăr ikkă Yărussălam
13 măšan, inn'-anăɣ: «Ma ămoos a-wa kăwăn-išlăn, naxxăsăm ulh-in
s-imeṭṭawăn-năwăn? Năkk, diha t-əlleɣ, ăsidăwăɣ i-tišəm hakd-dăɣ i-
tamăttant dăɣ-Yărussălam făl təssəba n-isəm n-Emăli Ɣisa.»
14 Issəndăr-anăɣ ɣas, nəkf'-e ălɣafyăt, nənn-as: «Ija Măssinăɣ erhet-
net.»
15 Năssakăy ăzzăman dăɣ-Qăyṣăra təzzar, năsdăw, năjoẓăy s-
Yărussălam.

---

† **21:8 21:8** — Isəm n-ăwadəm wa ikkəlăf Măssinăɣ dăɣ-ălkănisăt d-ălxuṭbăt n-Ălənžil. — Afăl əjjətăn a hasăn-itawănnen: Imăllănžalăn. † **21:11 21:11** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

16 Ăssofăḍăn-anăɣ-in hărăt dăɣ-inəṭṭulab n-aɣrəm-en, ăwwăyăn-anăɣ
s-ehăn n-amumən s-isəm-net Mănasun ila awtəl wa n-Qəbrus, năzzubbăt
ɣur-s.

Amuqqəs n-Buləs d-Yaqub

17 Năwwăḍ-in Yărussălam ɣas, ăsbărrăkăn-anăɣ dăɣ-s ayətma-năɣ dăɣ-
ăddin̦ s-tedăwit.
18 Ăffăw, năddew d-Buləs s-ehăn wa n-Yaqub-i ɣur-ăžžimmăɣăn in-
ušămăn n-ălkănisăt iket-năsăn.
19 Nănmăjja dăr-săn isofan təzzar, illăɣăt-asăn Buləs isălan s-iyyăn-
iyyăn n-a-wa ija Măssinăɣ iket-net jer-inəẓẓulam s-ălxidmăt wa ija jere-
săn.
20 Ǝslăn i-isălan-en-dăɣ ɣas, ad-tiiməlan Măssinăɣ. Ǝnnăn-as ḍarăt-
a-wen: «Ăŋŋa-năɣ Buləs, ənhəy ɣas afḍăn făll-afḍăn n-kăl-Ălyăhud wi
omănnen s-Măssinăɣ, əṭṭafăn iket-dăɣ-năsăn alkum i-alămăr wa n-Mosa
dăɣ-isălan n-asəmmili n-aratăn d-ălɣadatăn wi-iyyăḍnen;
21 nəssan a-s ămăra d-əslăn a-s dd-tosed, ilkam dăɣ-săn tənna n-hărăt
ed əslăn a-s kăyy, tănimăšrayăd i-alămăr wa n-Mosa.
22 Nărha fălla-k ămăra ad-tăn-təkkəsăd dăɣ-tăqqăn n-eɣăf-ten-dăɣ.
23 Ămăra, ăddăbara-nănăɣ hak da: hann-anăɣ əkkoẓ meddən əjjašnen
ărkăwăl,
24 idawnet dăr-k s-edăgg wa dăɣ-šašdajăn ăddinăt iman-năsăn, šəšdəjăd
iman-năk dăr-săn, təkkəsăd-asăn ehăre wa n-asəttəbəlbəl-năsăn, dihen,
ad-əlmədăn ăddinăt a-s a-wa fălla-k itawănnen, wădden a ijan ed, a-wa
mad-təjəd, ăsijăyha a-s wăr tănmăšrăyăd i-alămăr wa n-Mosa.
25 Dăɣ-isălan n-inəẓẓulam wi s-ămăra, omanăn s-Ălmasex, nəktab-asăn
tăkarḍe n-tamătert dăɣ-hasăn-nənnă, wăr tăttănet isan ămoosnen takute
i-ăṣṣănăm, wăr săssănet ašni, wăr tăttănet măɣsoy, əbḍəwnet d-e d t-illăm
a isamăḍasăn taɣəssa.»
26 Ăffăw, ăddew Buləs d-meddən wi n-əkkoẓ, ijjăš dăr-săn edăgg wa n-
təšədje, illăɣăt i-ăddinăt tăqqăn ta mad-səssikəyən təzzar išdajăn, təzzar
ăkt hak iyyăn dăɣ-săn făll-iman-net.

Atărməs n-Buləs

27 Išwar imda əssəboɣ wa n-təšədje-năsăn, ənhăyăn hărăt dăɣ-kăl-
Ălyăhud n-ăkall wa n-Azya Buləs dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ɣas
jăn-dd erk iman dăɣ-tamətte, toḍa fălla-s,
28 saɣăren ăddinăt, jannen: «Ya kăl-Iṣrayil, əyyăwăt! Ǝnhəywăt
ăwadəm-wa s-edăgg osa-dăɣ, išinməšrəy tamətte-nănăɣ s-a-wa ixaṭṭăb
făll-alămăr wa n-Mosa d-a-wa ijăn făll-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
ənhəywăt-ak, igla făw har dd-ăššojăš dăgg-Ălyunan† iyyăḍ ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, ăsmăḍăs-t.»
29 Ǝnnăn a-wen făl-a-s innin, ənhayăn Tirfim wa n-Ifăsus ăddeew
d-Buləs dăɣ-ammas n-aɣrəm, ăɣelăn, ăššojăs-t-dd ehăn n-ămudd wa
măqqărăn.
30 Iwăs aɣrəm-ənnin-dăɣ iket-net, tošăl-dd tamətte, ărmăsăn ăddinăt
Buləs, ăšrăwrăwăn-t har t-əzzəzjărăn ehăn n-ămudd təzzar, ăɣfălăn
tishar-net ḍara-săn.
31 Tattărăn iji n-iman-net dihen-dăɣ a-s osăn isălan n-tamdərwayt ta jat
dăɣ-aɣrəm kumănda wa ănnihăḍăn dăɣ-əssărdusa wi n-kăl-Roma hănen
Yărussălam.

---

† **21:28 21:28** Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

32 Issăɣră-dd ălwăqq-wen-dăɣ kăbtănăn d-əssărdusa, ăddew dăr-săn
šik s-tamətte. Tənhăy-t tamətte imal-dd ənta d-əssărdusa-net ɣas, əbḍăn
d-Buləs.
33 Ikkă-dd kumănda Buləs, omăr s-ad-dăɣ-s ətwəjjənăt sănatăt tišəm
təzzar, issəstăn-t d-ere wa ămoos d-a-wa iɣšăd.
34 Tăsiɣărăt tamətte iket-net, hak ašrut-dăɣ wăr-oher d-amidi-net
iɣăran, indăr i-kumănda ad-isəl i-a-wa has-ijanna Buləs. Omăr ḍarăt-a-
wen s-ad-ăttălwăy Buləs s-ehăn wa n-əlɣəskăr.
35 Ălwăqq wa d-itiwən Buləs asəggaggən wa išijušăn ăwadəm ehăn wa
n-əlɣəskăr, amsiwi a t-əjăn əssărdusa făl təssəba n-ašunəj-i-dăɣ săr-s təja
tamətte i-ad-t-tănɣ. Issəntă Buləs ujəš n-ehăn, təzzăn săr-s tamətte har
dd-əqqălăn əssărdusa jan-as afăraj.
36 Tăsiɣărăt tamətte iket-dăɣ-net, janna: «Ămmătet, ămmătet.»

Ămewăy Buləs s-ehăn wa n-əlɣəskăr

37 Ălwăqq wa d-ăbok Buləs ujəš n-ammas n-ehăn wa n-əlɣəskăr, innă
i-kumănda: «Ak ăddobeɣ ad-hak-ănnăɣ hărăt meɣ?» Inn’-as kumănda:
«Kăhh! Ɣas kăyy təssanăd Tălyunanit?
38 Adiš kăyy, wădden u-Miṣra-wa s-a ăynayăn d-ăsfăllăg əkkoẓ afḍăn
n-ăwadəm wi has-əlkămnen s-ṭenere?»
39 Inn’-as Buləs: «Năkk, ăgg-Ălyăhud, əweɣ dăɣ-taɣrəmt ta n-Tarša dăɣ-
teje ta n-Silisi, a-wen taɣrəmt təlat isəm. Ămăra, ărheeɣ dăɣ-k, ad-hi-
təkfəd turhajăt n-ad-ăjăɣ hărăt n-măjrăd i-tamətte-ta-dăɣ.»
40 Ikf’-e kumănda măjrăd ɣas, ibdăd Buləs, ikkă-dd tamətte, ibdăd făll-
isəgguggan n-ehăn, illăf i-tamətte i-ad-susəm, tăssosăm. Imməjrăd-asăn
ălwăqq-wen dăɣ-Ɣăbranəyya, tawalt ta-dăɣ ənkăsăn. Inn’-asăn:

22

Măjrăd wa ija Buləs i-ad săr-s iɣləs iman-net
(Ijităn 9:1-9; 26:12-18)

1 «Ayətma-ɣ, abba-tăn-in, săjdăt ămăra i-măjrăd wa s-ărheɣ ad-hawăn-
t-ăjăɣ i-ad-săr-s əkkəsăɣ uḍlem făll-iman-in.»
2 Ǝslăn a-s Ɣăbranəyya-ta-dăɣ əttăḍăn a dăɣ-hasăn-ăssewăl, əṭṭăfăn
ṭăbb, ăsjădăn-as. Inn’-asăn:
3 «Năkk, ăgg-Ălyăhud, əweɣ dăɣ-taɣrəmt ta n-Tarša təhăt Silisi măšan,
aɣrəm wa n-Yărussălam a dăɣ-ədwălăɣ. A-wa əlmădăɣ iket-net, əlmădăɣ-
t daw-təlɣuləma n-Gamălyăl. Ǝnta a hi-issăɣrăn alkum i-a-wa innă alămăr
n-abbatăn-nănăɣ iket-net. Ǝjjəluyăt-in dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ a hi-
iwwăyăn s-əššənju n-tabarăt ta-dăɣ n-Ɣisa s-əmmək wa s-tăt-tăššunjem
ašăl-i-dăɣ.
4 Ǝgleɣ dăɣ-əššənju wa has-jeɣ har tajjăɣ iman n-ăddinăt wi əlkămnen
i-zăbo-wen-dăɣ, tajjăɣ tišəm dăɣ-iyyăḍ, təjjarăɣ-tăn dăɣ-takărmut, wăr-
əẓleyăɣ meddən d-tiḍeḍen.
5 A-wen, ăjjəyh’-as ămănokal n-kăl-tikutawen, ăjjəyhăn-as daɣ in-
ušămăn wi ɣattăsnen ăššăreɣa ed əntăneḍ iman-năsăn a hi-əkfănen
tikarḍiwen əkkanen kăl-Ălyăhud wi n-aɣrəm wa n-Dămašăq i-ad-əjrəwăɣ
tabarăt n-asəttărməs n-ăddinăt-wi əlkămnen i-tabarăt-ta-dăɣ, ăjăɣ dăɣ-
săn tišəm təzzar, əlwəyăɣ-tăn-dd s-Yărussălam.
(Ijităn 9:1-19; 26:12-18)

6 Ăssokalăɣ dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ har hin-ohăẓăɣ Dămašăq. Diha-dăɣ
tăt-in-ohăẓăɣ s-tarăhut, wăla a hin-əjrăhăɣ, a-s făll-i dd-ăzzubbăt ănnur,
dd-ifalăn išənnawăn, ijan amləwləw n-tikunen,
7 əheɣ-dd oḍeɣ, əsleɣ i-emăsli hi-innăn: ‹Sawəl, Sawəl! Ma kăy-orămăn
săr-i, tiɣəzzubud-ahi?›
8 Ǝnneɣ: ‹Emăli, mi tămoosăd?› Inn’-ahi: ‹Năkk a-wa Ɣisa wa n-Năṣirăt
tiɣəzzəbud.›
9 Ǝnhăyăn meddən wi dăr-ăddewăy ănnur wa dd-ămlăwlăwăn măšan,
wăr-əslen i-emăsli wa hi-ămmijrădăn.
10 Ǝnneɣ-as: ‹Emăli! Ma s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ?› Inn’-ahi Emăli: ‹Ǝbdəd, ăkk
aɣrəm wa n-Dămašăq, ad-hak-itwənn dihen a-wa s-led s-ad-t-təjəd.›
11 A-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr t-illa a hannăyăɣ ed, ăsdărɣăl-ahi ănnur wa
făll-i dd-ăzzubben. Ǝlwăyăn-ahi imidiwăn-in s-ăfuss har nəjjăš Dămašăq.
12 Ill’-e dihen ăhaləs ăddiinăn dăɣ-a-wa innă alămăr wa n-Mosa,
ăssiimɣărăn kăl-Ălyăhud s-isəm-net Ănanyas,
13 ənta-en-dăɣ a hi-dd-osăn, ăzozăy-ahi iman-net, inn’-ahi: ‹Ăŋŋa-ɣ
Sawəl, arr tiṭṭawen-năk›. Ămerănăt-dd tiṭṭawen-in, ənhăyăɣ-t.
14 Inn’-ahi daɣ: ‹Măssinăɣ-i s-əlkămăn abbatăn-nănăɣ a-s ăru d-kăy-
ăsnăfrăn i-ad-kăy-isəlməd erhet-net, tənhəyăd wa s-itawănna Ămaɣdal,
təsləd i-a-wa făllа-k irha s-emm-net,
15 tumasăd tajuhe-net dat-dăgg-adəm, tăllăɣed-asăn a-wa tənhăyăd d-a-
wa s-təsled iket-net.
16 Ămăra, ma kăy-iwwaɣăn? Ǝbdəd, tətwəsəlmăɣăd dăɣ-aman, săɣləfăd
iman-năk Măssinăɣ i-ad-kăy-išəšdəj dăɣ-ibăkkaḍăn-năk.›
17 Ălwăqq wa d-ăqqălăɣ Yărussălam ḍarăt-a-wen, təddalăɣ Măssinăɣ
dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ašăl iyyăn a-s hi-tăssoḍa tănăfalilt dd-
falăt Măssinăɣ.
18 Ǝnhăyăɣ Emăli, inn’-ahi: ‹Tărmaḍ, əzjăr Yărussălam šik făl-a-s wăr
mad-ărḍən imuzăɣăn-net s-tajuhe ta făll-i mad-təjəd.›
19 Ǝnneɣ-as: ‹Emăli, wădden, əssanăn imumənăn əmmək wa s-əkkeɣ
jer-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, naqqăɣ iyyăḍ dăɣ-săn, tajjăɣ tiwit
s-ebărtăk dăɣ-iyyăḍ, təjjarăɣ-in wi iyyăḍnen dăɣ-takărmut.
20 Ašăl wa d-inɣăl ašni n-Stifan†-i n-tajuhe-năk, əbdadăɣ, taqqăsăɣ i-wi
t-naqqănen, năkk făw a əssăɣlăfăn isəlsa-năsăn.›
21 Inn’-ahi Emăli ălwăqq-wen: ‹Ǝgləw, ad-kăy-sukăɣ tiwsaten n-
inəẓẓulam† ti hănen ikallăn wi ujəjnen.,› »

Ujəš n-Buləs i-takărmut

22 Ăsijădăn-as ăddinăt hundăɣ har ten-dăɣ ɣas, ăsɣăren dăɣ-išənnawăn,
ad-jannen: «Ǝlhəsăt făllа-năɣ ăwadəm-wa-dăɣ, wăr-ilă s-ad-ăqqayəm
iddar.»
23 Naḍḍăwăn iɣăran, tăkkăsăn isəlsa-năsăn făll-iman-năsăn, nabbăsăn-
as ăkall.
24 Omăr kumănda ălwăqq-wen i-ad-t-šujəšăn əssărdusa ammas n-ehăn
wa n-əlɣəskăr, əjən dăɣ-s tiwit i-ad-t-šəhhəššəlăn tənna n-ăddălil-wa făl
făllа-s saɣărat tamətte.

† **22:20 22:20** Jannen-as iyyăḍ: Ălmuṣtafa. † **22:21 22:21** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

25 Karrădăn-t əssărdusa dihen-dăɣ i-ad-dăɣ-s əjən tiwit a-s innă Buləs
i-kăbtăn wa t-illăn dihen: «Ajăn, ijraw-awăn ălqanun ad-təjəm tiwit dăɣ-
u-Roma wăr-ăswăr ăššăreɣa uḍlem.»
26 Isla kăbtăn-en i-a-wen ɣas, ošăl s-kumănda, inn'-as: «Hekăyy! Ăj
ənniyăt i-a-wa s-tărhed iji-net, ăhaləs-i, i n-Roma.»
27 Ikkă-dd kumănda Buləs, inn'-as: «Ɣas, tidət kăyy u-Roma?» Inn'-as
Buləs: «Ǝyya.»
28 Inn'-as kumănda: «Năkk, aẓrəf ăjjeen a ẓălăɣ i-ad-əjrəwăɣ tumast-
ten-dăɣ.» Inn'-as Buləs: «Năkk, a əweɣ-dăɣ, ămoosăɣ-t.»
29 Ǝššənkăšăn făla-s əssărdusa wi s-ihənnin ărhan ad-t-əkrədăn, əjən
dăɣ-s tiwit. Irmăɣ kumănda ed, ija tišəm dăɣ-ere la Roma iket-di d-
ititwəšreɣ.

Ătwăɣră-dd Buləs s-imizărăn n-kăl-Iṣrayil

30 Ăffăw ɣas, ad-itammăɣ kumănda i-ăddălil n-ăḍḍărora wa t-ăswărăn
kăl-Ălyăhud, ikkăs Buləs dăɣ-tišəm, issăɣră-dd ḍarăt-a-wen imănokalăn
n-kăl-tikutawen d-inušămăn-wi ɣattăsnen ăššăreɣa təzzar, issăɣră-dd
Buləs, ij'-e jere-săn.

23

1 Ikna Buləs akăyad n-inušămăn wi n-Sinhidrin† ɣattăsnen ăššăreɣa
təzzar, inn'-asăn: «Ayətma-ɣ, wăr t-illa a dăɣ-əššakăɣ iman-in, a-wa s-
ila ăgg-adəm s-iji-net dăɣ-isălan n-ta n-jere-s d-Măssinăɣ, wăr kăla has-
ănmăšrăyăɣ har năkk-da-dăɣ.»
2 Iggăd-dd săr-s Ănanyas wa n-ămănokal n-kăl-tikutawen, omăr i-
əssărdusa wi t-əllanen edes i-Buləs s-ad-has-ənfăẓăn, isusəm s-iyyăt.
3 Ǝnfăẓăn əssărdusa i-Buləs ɣas, innă i-ămănokal n-kăl-tikutawen:
«Infăẓ-ak Măssinăɣ isəm n-erk ăwadəm; ənde d-ămmukkăn a-s kăyy-i s-
ăniihăjja d-ad-hi-təšrăɣăd s-iqqud s-a-wa innă alămăr, kăyy-da-dăɣ ămăra
has-itinməšriyăn, sasănɣed-ahi.»
4 Ǝnnăn-as ăddinăt: «Kăyy, ma kăy-ăsihălăn tigəggar n-ămănokal n-kăl-
tikutawen n-Măssinăɣ?»
5 Inn'-asăn Buləs: «Ayətma, ănšăt-ahi-dd, wăr-əssenăɣ a-s ənta-i-dăɣ a-s
ămănokal n-kăl-tikutawen ed əssanăɣ a-s iktab a-s:
‹Wăr tənned a lăbasăn făll-ămănokal-năk.› »
6 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-ilmăd Buləs a-s ašrut n-tamətte iyyăn, i n-taggayt
ta n-kăl-sadus, wa iyyăḍăn, i n-ta n-kăl-faris. Iḍkăl emăsli-net dat-kăl-
Sinhidrin,† innă: «Ayətma-ɣ, năkk u-faris n-ăgg-u-faris a ămoosăɣ, kunta
ill'-e uḍlem hi-iwarăn ašăl-i-dăɣ, wăr t-illa a ămoos kunta wădden wa n-
ăṭṭăma-i jărăɣ n-a-s təlkam tanăkra jer-inəmmuttan.»
7 Innă a-wen ɣas, tənkăr tamɣənnant jer-kăl-faris d-kăl-sadus, tăẓun
taməṭte.
8 Ămoos ašrut iyyăn wa n-kăl-sadus-i jannănen wăr təlkem tanăkra n-
inəmmuttan, wăr t-əllen ănjălosăn wăla alšinăn; ămoos ašrut wa iyyăḍăn
wa n-kăl-faris-i ăssiitbătăn emel n-hărătăn-win-dăɣ iket-năsăn.
9 Təwăs taməṭte iket-net, ja tăkat. Ǝggădăn ălɣulam wi n-taggayt ta n-
kăl-faris, əwărăn s-ăṣṣahăt s-ašrut wa n-Buləs, ad-jannen: «Ăhaləs-i-dăɣ,

† **23:1 23:1** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ taməṭte d-əlxəkum d-ăddin. † **23:6 23:6** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ taməṭte d-əlxəkum d-ăddin.

wăr t-illa uḍlem fălla-s nəhannăy, ak mi issanăn făw kunta wădden a dd-ifalăn išənnawăn meɣ ănjălos iyyăn a has-imməjrădăn?»
10 Inhăy kumănda tukəse n-talɣa ta dd-təšrăyăt ɣas, irmăɣ făll-ad-t-təmẓəyẓəy taməte, tənkăḍnəkăḍ-t. Omăr i-əssărdusa s-ad-t-əlwəyăn s-ehăn wa n-əlɣəskăr i-ad-t-səssijəjăn taməte.
11 Ehăḍ wa ilkămăn i-wen, ănfalăl-dd Emăli i-Buləs, inn'-as: «Buləs, kuyəd, wăr kăy-išăšlalet hărăt făll-ămašăl wa kăy-əssăɣlăfăɣ, əmmək wa s-hi-tămoosăd tajuhe dăɣ-Yărussălam, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-hi-tumasăd tajuhe dăɣ-Roma.»

Taɣdărt ta s-əttărăn kăl-Ălyăhud ad-tăt-əjən i-Buləs

12 Ăffăw ɣas, hăḍăn kăl-Ălyăhud n-a-s wăr t-illa a mad-əkšən wăla a mad-əswən a əkkăn wăr-əssăɣdărăn Buləs, əjən iman-net.
13 Ǝkkoẓăt timərwen n-ăhaləs a jănen tahuḍe-ten-dăɣ.
14 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-əkkăn ămănokal n-kăl-tikutawen d-imănnăhăḍăn n-taməte, ənnăn-asăn: «Nəj'-awăn tahuḍe, ilɣăn-anăɣ daɣ Măssinăɣ kunta ill'-e a he-năkš wăla a he-nəsəw a nəkkăs wăr nəja iman n-Buləs.
15 Nărha dăɣ-wăn ămăra, ad-təttărăm dăɣ-kumănda d-kăl-Sinhidrin, ad-dd-səbdədăn Buləs data-wăn dăɣ-ăsaru n-a-s tărham asəstan-net, afăl təjăm a-wen, ad-năj năkkăneḍ əmmək făll-has-in-nəssəmdă.»
16 Təsla tejăše n-Buləs i-taɣdărt-năsăn ɣas, ikka ehăn n-əssărdusa wa iha Buləs, ija dăɣ-s isălan.
17 Iɣră-dd Buləs iyyăn dăɣ-kăbtănăn, inn'-as: «Ǝlwəy alyaḍ-i-dăɣ s-kumănda făl-a-s ila a-s irha ad-has-tăn-ănn.»
18 Ăddew dăr-s kăbtăn-en s-kumănda, innă i-kumănda: «Buləs wa n-u-takărmut a hi-innăn ad-săr-k dd-əlwəyăɣ ămawaḍ-i-dăɣ făl-a-s ăwway isălan s-irha ad-dăɣ-k tăn-ăj.»
19 Ikkăs-dd kumănda alyaḍ s-takše təzzar, issəstăn-t d-isălan wi ăwwăy.
20 Inn'-as alyaḍ: «Ănmănnakăn kăl-Ălyăhud făll-ad-dăɣ-k əttărăn ašəkka ad-dd-təyyəd Buləs săr-săn i-ad-t-səbdədăn dat-kăl-Sinhidrin ălmăt ărhan ad-t-əknən asəstan d-a-wa iɣšăd,
21 wăr kăy-săswadnet făl-a-s, a iwwăḍăn əkkoẓăt timərwen n-ăhaləs a ihăḍăn n-a-s wăr mad-əkšən, wăr mad-əswən a əkkăn wăr jen iman-net, wăr-ăqqelăn ămăra ɣas ar i-ad-săr-săn t-dd-təyyəd.»
22 Ălwăqq wa d-isigləw kumănda ămawaḍ-ənnin-dăɣ, ăsmătăr-t d-ad-wăr ija isălan-wi-dăɣ i-ăwadəm wăl' iyyăn.

Ujəš n-Buləs i-takărmut dăɣ-aɣrəm wa n-Qăyṣăra

23 Issăɣră-dd ḍarăt-a-wen əssin kăbtănăn, inn'-asăn: «Sădwăt-dd sănatăt-timaḍ n-əssărdusa, əssayăt timərwen n-əssărdasi dăɣ-wi năynen ibəjwan d-sănatăt timaḍ dăɣ-wi ărjašnen, ăwwayăn allaɣăn, sədəwəm afăl okăynăt tisuḍəsen i-tikawt n-Qăyṣăra,
24 əstəjăt i-tisnay, səssiwəḍăm-in Buləs iddar-iɣlas Filiks wa n-gəfăr.»
25 Iktăb kumănda tăkarḍe ḍarăt-a-wen-dăɣ innă:
26 A-wa năkk Kəlod Lisyas hin-ăhuulăn gəfăr Filiks-i əkneɣ semɣar.
27 Ăhaləs-i-dăɣ săr-k-in-ăssiiglăɣ, ărmăsăn-t kăl-Ălyăhud, əttărăn ad-əjən iman-net. Ǝlmădăɣ a-s ăḍḍiin făll-Roma ɣas, ăssokăsăɣ-t-dd jer-ifassăn-năsăn s-ejhăn n-əssărdusa.
28 Dăɣ-derhan-in n-almud n-a-wa făl ărhăn tenăɣe-net, əssəbdădăɣ-t-dd dat-inušămăn-wi ɣattăsnen ăššăreɣa i-ad-əlmədăɣ ăddălil n-uḍlem wa t-ăsiwărăn,

29 əlmădăɣ a-s a ihalăn ebre n-tijəttewen n-alămăr-năsăn ɣas, wădden
a ănihăjjăn d-tamăttant wăla takărmut.
30 Iket hi-əjjăšăn isălan n-a-s ărhan kăl-Ălyăhud asăɣdăr-net i-ad-əjən
iman-net. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl t-in-əssărmăḍăɣ săr-k, səlmədăɣ
daɣ wi has-dd-əškănen a-s kăyy a ănnihăḍăn dăɣ-isălan-net.
Wăssălam!
31 Ǝjăn əssărdusa ălwăqq-wen-dăɣ a-wa hasăn-innă kumănda, əglăn d-
Buləs ehăḍ-en-dăɣ har t-in-ăssawăḍăn taɣrəmt ta n-Antibatris.
32 Ăffăw ɣas, əqqălăn əssărdusa wi ărjăšnen Yărussălam, ăssofăḍăn-in
wi năynen ibəjwan Buləs s-Qăyṣăra.
33 Ǝwwăḍăn-in ɣas, jăn tăkarḍe-tənnin-dăɣ ifassăn n-gəfăr, əssəbdădăn-
dd daɣ Buləs data-s.
34 Iɣra gəfăr tăkarḍe təzzar, issəstăn d-teje ta lăt Buləs. Ilmăd a-s Silisi
a t-lăt ɣas, inn’-as:
35 «Ad-kăy-dd-săɣrăɣ afăl dd-əwwăḍăn ăddinăt wi hak-dd-əškănen.»
Omăr ḍarăt-a-wen i-əssărdusa i-ad-t-əjən dăɣ-ehăn s-ătiwăjja ənniyăt,
dăɣ-ehăn n-təmmənukəla wa ăsdăy ămănokal Harudəs.

24

Tebădde n-Buləs dat-ămănokal Filiks

1 Səmmos išilan ḍarăt-a-wen, osă-dd Ănanyas wa n-ămănokal n-kăl-
tikutawen ifal-dd Yărussălam, ăddeew d-hărăt dăɣ-inušămăn d-ănabdid
s-isəm-net Tartăloš. Osăn-dd ɣas, əškăn i-Buləs s-gəfăr.
2 Ătwăɣră-dd Buləs. Diha-dăɣ dd-osa, ad-săr-s ăšonăj Tărtăloš, ad-t-
isawar uḍlem, ijanna:
3 «Ămănokal-nănăɣ Filiks, nămmoy-ak ălxal wa ăhusken d-ălɣafyăt wa
s-tăzozăɣăd ăkall-nănăɣ, a-wen, wăr t-illa ăwadəm s-wădden issan săr-s.
4 Ămăra, wăr nărha asɣəf-năk s-măjrăd ăjjen, ărheeɣ dăɣ-k dăɣ-
milɣaw-năk, ad-hanăɣ-təkfəd ăssaɣăt ənḍărrăn n-măjrăd.
5 Ăhaləs-i-dăɣ n-ăgg-ăḍḍărora, edăgg osa-dăɣ, ad-dăɣ-s isəffəlləg kăl-
Ălyăhud, ittăr ašənnəməšri-năsăn, ămoos iyyăn dăɣ-imizărăn n-taggayt
ta təglăt făll-tidət n-iman-net s-itawănna ta n-kăl-Năṣirăt.
6 Dăɣ-təmɣăre n-anməšri-i-dăɣ ija, ittăr făw ad-isəmmăḍəs ehăn n-
ămudd wa măqqărăn. Năstărmăs-t s-a-wa innă alămăr-nănăɣ [
7 măšan, ohăɣ-t dăɣ-năɣ Kumănda Lisyas s-ăṣṣahăt.
8 Tăddobed kăyy iman-năk ad-t-səstənnăd d-uḍlem wa t-năswăr ed ənta
iman-net, ill’-e diha].»
9 Ohărăn kăl-Ălyăhud wi iyyăḍnen iket-năsăn iyyăn n-emm, ad-jannen
isălan-den-dăɣ.
10 Ăstafăy gəfăr ḍarăt-a-wen i-Buləs, inn’-as ad-ămmăjrăd. Iḍkăl Buləs
măjrăd, innă: «Ǝssanăɣ ămănokal-in a-s kăyy ăru tămoosăd ăgg-ăššăreɣa
i-kăl-ăkall-i-dăɣ, a-wen-dăɣ daɣ a făl əflasăɣ a-s ad-hi-təkkəsăd tekăriḍt.
11 A ilan măraw išilan d-əssin dd-əjjăšăɣ Yărussălam i-ad-dăɣ-s ăɣbədăɣ
Măssinăɣ, tăddoobed kăyy iman-năk ad-səbbuyənăd isălan-win-dăɣ,
12 wăr t-illa ere hi-inhayăn əntajăɣ tamətte, wăla ămiiɣănnanăɣ d-
ăwadəm dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, wăla dăɣ-ihănan n-ăddin wi
n-kăl-Ălyăhud, wăla dăɣ-aɣrəm,
13 wăr t-illa daɣ dăɣ-ăddinăt wi-hi-sawarnen uḍlem data-k-i ăddooben
asətbat n-a-wen ed, wăr len tijuhawen.

14 Hakd a-wen-dăɣ, hărăt iyyăn, ădduuttăt, janneɣ-t daɣ data-k: năkk,
Măssinăɣ wa n-abbatăn-nănăɣ a-s əlkamăɣ s-əmmək wa s-tăn-innă
alămăr d-əlkəttabăn n-ănnăbităn. A-wen-dăɣ a-s jannen əntăneḍ taggayt
təglat făll-tidət n-iman-net.
15 Măssinăɣ a dăɣ-jarăɣ ăṭṭăma, jarăn-t dăɣ-s əntăneḍ-dăɣ n-a-s təlkam
tanăkra n-inəmmuttan, jer-wi olăɣnen, wăla wi lăbasnen.
16 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl tattărăɣ, ad-wăr-itəmmil a dăɣ-əššakăɣ
iman-in, dat-Măssinăɣ wăla dat-dăgg-adəm.
17 A ilan iwətyan d-əzjărăɣ ăkall-i-dăɣ, a-s t-dd-ăqqălăɣ, ăwwayăɣ takute
n-aẓrəf tămoosăt tadhəlt i-imumənăn n-ăkall-in, ăwwayăɣ daɣ năkk a-wa
s-ărheɣ ad t-əkətăɣ i-Măssinăɣ.
18 Ašăl wa d-əssəmdăɣ a-wa iktăbăn dăɣ-alămăr dăɣ-isălan n-təšədje-
nin, əbdadăɣ dăɣ-ammas n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, wăr ɣur-i t-təlla
tamətte wăla tamdərwayt wăl'-iyyăt. Ǝbdadăɣ dihen-dăɣ a-s făll-i toḍa
tamətte.
19 A-wa wăr-ih' ăššăk ənta da: kăl-Ălyăhud wi dd-fălnen Azya a făll-i
oḍănen, a-wen-dăɣ a făl ăniihăjja daɣ a-s kunta ill'-e uḍlem hi-iwarăn,
əntăneḍ-en-dăɣ a lanen s-ad-hi-səwrən uḍlem data-k i-ad-səddəttun a-wa
făll-i itawănnen.
20 Kunta a-wen, wăr-ija, adiš, lăɣătnet meddən-wi əbdădnen diha uḍlem
wa hi-iwarăn a-s dd-əbdădăɣ dat-kăl-Sinhidrin-wi† ɣattăsnen ăššăreɣa.
21 Wăr t-illa uḍlem hi-iwarăn săl wa n-a-s ənneɣ: təlkam tanăkra jer-
inəmmuttan, tənna daɣ n-a-wen-dăɣ a făl əbdadăɣ data-k ašăl-i-dăɣ.»
22 Ăsfăl Filiks ăddinăt iman-net ḍarăt-a-wen ed issan a ăjjeen făll-
taggayt-ta-dăɣ təglăt făll-tidət n-iman-net, inn'-asăn: «Afăl dd-osa Lisyas
wa n-ămănokal n-əssărdusa, ad-kăwăn-dd-săɣrăɣ.»
23 Omăr ḍarăt-a-wen i-kăbtăn iyyăn i-ad-ăj ənniyăt i-Buləs măšan, ăkfet-
t turhajăt n-ad-t-dd-tisən ăddinăt-net, tassănăn dăɣ-s.
24 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen, iqqăl-dd Filiks ăddeew d-Dərusil ta n-
hănne-s lăn kăl-Ălyăhud. Issăɣră-dd Buləs, ăsjăd i-isălan-wi ităjj făll-
immun s-ƔisaĂlmasex.
25 Itajj'-as Buləs isălan har dd-iwwăḍ edăgg-wa dăɣ-has-ijanna əmmək
wa s-ila ăgg-adəm ad-săr-s iddăr dat-Măssinăɣ, ijrəw ălɣafyăt, isədəw
i-ăššăreɣa wa dd-imalăn, ănnăhăḍ dăɣ-iman-net ɣas, irmăɣ Filiks, innă
i-Buləs: «Ǝgləw ămăra, afăl săr-k əjrăwăɣ, ad-kăy-dd-aləsăɣ asăɣăr.»
26 E-d ăhoj a dd-isăɣăr Buləs, isəddəwənnət-t, dăɣ-a-s, ijar ăṭṭăma n-ad-
t-ăkf Buləs a ila aẓrəf.
27 Ija a-wen-dăɣ har okăyăn əssin iwətyan, izjăr Filiks Təmmənəya, ijjăš
Bursəs Fistus edăgg-net. Ăssof ənta, ad-iṭṭəf Buləs dăɣ-takărmut i-ad-
iẓəjrəẓ iman-net i-kăl-Ălyăhud.

25

Iɣra Buləs Qăyṣăr i-ad-has-ikkəs tekăriḍt

1 Kăraḍ išilan ḍarăt a-s iḍkal Fistus tanăya, ifăl-dd Qăyṣăra, teje ta făll-
ixkăm, ikkă Yărussălam.
2 Ǝškăn-dd săr-s imănokalăn n-kăl-tikutawen d-imizărăn n-Ălyăhud
dăɣ-isălan n-Buləs,

† **24:20 24:20** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

3 laqqădăn-t d-ad-hasăn-dd-isəwwəyy Buləs i-ad-t-əšrăɣăn dăɣ-Yărussălam, jannen a-wen, a-s ija a-wen, ăru d-əjăn ăddăbara n-ad-t-săɣdărăn dăɣ-tabarăt, ănɣən-t kərəf.
4 Inn'-asăn Fistus: «Buləs iha takărmut dăɣ-Qăyṣăra, ḍarăt-a-wen daɣ, năkk iman-in, əkkeɣ Yărussălam dăɣ-išilan-i-dăɣ,
5 idawnet dăr-i iyyăḍ dăɣ-wăn təflasăm i-ad-əbdədăn fălla-wăn, umasăn tijuhawen-năwăn dăɣ-isălan n-ăhaləs-wa-dăɣ sawarăn uḍlem.»
6 Ikkă Fistus Yărussălam, ija dăɣ-s a t-illan jer-əttam təkkəd măraw išilan təzzar, iqqăl-dd Qăyṣăra. Ašăl wa ilkămăn i-wa n-uɣəl-net, issăɣră-dd Buləs s-edăgg wa dăɣ-iɣattăs ăššăreɣa.
7 Ijjăš-dd Buləs ehăn-en ɣas, ăɣlăyɣălăyăn-t-dd kăl-Ălyăhud wi-dd fălnen Yărussălam, ad-t-sawarăn bahutăn d-uḍlemăn s-wăr t-illa ere ăddoben asəddəttu-năsăn.
8 Iḍkăl Buləs măjrăd i-ad-ihəl iman-net, isəbbuggət a-wa fălla-s itawănnen, inna: «Wăr t-illa uḍlem hi-iwarăn, wăr t-illa a lăbasăn ăɣšadăɣ wăla ənneɣ făll-alămăr n-kăl-Ălyăhud, wăla făll-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, wăla făll-Qăyṣăr-i n-ămănokal wa măqqărăn.»
9 Innă Fistus ălwăqq-wen i-Buləs i-ad-ijrăẓ i-kăl-Ălyăhud: «Ak tărḍed s-ad-təkkəd Yărussălam i-ad-kăy dăɣ-s əšrăɣăɣ meɣ?»
10 Inn'-as Buləs: «Năkk, ămăra, Qăyṣăr-i n-ămănokal wa măqqărăn ihăn Roma, ənta a-s ărheɣ tebădde data-s i-ad-hi-išrăɣ. Kăl-Ălyăhud-i săr-k dd-əškănen, wăr t-illa a hasăn-ăɣšadăɣ, a-wen, kăyy iman-năk, hannăyăd-t.
11 Kunta ill'-e a ăɣšadăɣ wăla a jeɣ lăbasăn, ărḍeeɣ s-tamăttant măšan, kunta a wa făll-i itawănnen bahu, adiš, wăr-əleɣ s-ad-ətwəjjăɣ jer-ifassăn-năsăn. Ămăra, šămad tanfust-da-dăɣ, ăɣreɣ Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn.»
12 Ănmănhăy Fistus d-inušămăn wi ɣattăsnen ăššăreɣa təzzar, innă i-Buləs: «Šămad kăyy iman-năk a iɣrăn ămănokal wa măqqărăn, adiš, ad-hak-sukăɣ.»

Tebădde n-Buləs dat-Fistus d-Ăgribba

13 Hărăt n-išilan ḍarăt-a-wen-dăɣ, osă-dd ămănokal iyyăn s-isəm-net Ăgribba ăddeew d-wălătma-s s-isəm-net Berenis, jan-dd tăbošăjt s-Fistus dăɣ-Qăyṣăra.
14 Jăn išilan dihen ɣas, iḍkăl-asăn-dd Fistus isălan n-Buləs, inn'-asăn: «Ill'-e diha ăhaləs dd-oyya Filiks dăɣ-takărmut,
15 əškăn-dd săr-i fălla-s imănokalăn n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-kăl-Ălyăhud, əttărăn dăɣ-i ad-t-siḍəwăɣ dăɣ-ăššăreɣa
16 măšan, əllăɣeɣ-asăn a-s ălqanun-nănăɣ năkkăneḍ-i n-kăl-Roma, wăr hanăɣ-ijrew ad-nəsiḍəw ăwadəm dăɣ-ăššăreɣa ar s-ad-t-dd-năssibdăd dat-ăššăreɣa təzzar, nəlməd kunta a-wa fălla-s itawănnen tidət meɣ.
17 Osăn-ahi-dd dăɣ-Qăyṣăra ɣas, əssăɣrăɣ-asăn-dd năkk iman-in ăhaləs wa s-săr-i dd-əškăn.
18 Ăɣelăɣ dăɣ-a-wa fălla-s jannen, iɣšad a măqqoorăn măšan, oseɣ-t wăr-ija a-wen
19 ed, isălan n-ăddin-năsăn d-isălan əkkanen ăhaləs iyyăn ămmun s-isəm-net Ɣisa, s-orda ənta a-s inkăr-dd jer-inəmmuttan, ənta-den-dăɣ a-wa ikkăn jere-săn,
20 wăr-əssenăɣ a has-e-ăjăɣ, əttărăɣ dăɣ-s ad-ăkk Yărussălam i-ad-dăɣ-s itwəšrăɣ ed, năkk iman-in, wăr hənnəyăɣ uḍlem t-ăswărăɣ

21 măšan, ăssof teɣăre n-Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn ed, ijraw-as
ălqanun-nănăɣ a-wen.»
22 Iggăd-dd Ăgribba ălwăqq-wen, inna i-Fistus: «Ăhaləs-wa-dăɣ, săsl'-
ahi-has năkk-dăɣ.» Inn'-as Fistus: «Ašəkka, ad-t-dd-səbdədăɣ data-k,
təsləd-as.»
23 Ăffăw ɣas, ăssahăɣ-dd Ăgribba ašăl s-ălxal wa n-imănokalăn ənta d-
Berenis ta n-wălătma-s, əjjăšăn ehăn wa n-ăššăreɣa ăddewăn d-kumănda
d-inušămăn n-aɣrəm. Issăɣră-dd Fistus Buləs, ittəlwăy-dd.
24 Imməjrăd Fistus, innă: «Ămănokal Ăgribba, kăwăneḍ-i dd-
əžžəmmăɣnen diha-dăɣ ašăl-i, ăhaləs-i-dăɣ hannăyăm, wăr t-illa dăɣ-
Yărussălam hakd diha-dăɣ, ere s-wădden innă, ăbas ănihăjja d-tămudre.
25 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, wăr t-illa uḍlem fălla-s əjrawăɣ t-
ăsinăhăjjăn d-tamăttant măšan, šămad ənta iman-net a ăsnăfrănăn ad-
t-išrăɣ ămănokal wa măqqărăn, adiš ad-has-t-sukaɣ i-ad-t-išrăɣ.
26 Hakd a-wen-dăɣ, wăr-ărheɣ, ad-has-t-sukaɣ ar s-ad-t-ăsidăwăɣ d-
tăkarḍe dăɣ-iktab uḍlem wa t-iwarăn. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăssofăɣ
ad-t-dd-səbdədăɣ data-k i-ad-hi-təkfəd tayətte n-a-wa mad-əktəbăɣ dăɣ-
tăkarḍe i-ămănokal wa măqqărăn ḍarăt isəstanăn wi t-mad-ăjăɣ
27 ed, wăr-il' əmmək n-ad-sukaɣ ămănokal u-takărmut s-wăr-ătwăssăn
a-wa iɣšăd.»

26

Edăwănne wa ija Buləs i-ad-ikkəs uḍlem făll-iman-net
(Ijităn 22:6-16; 26:12-18)

1 Iḍkăl Ăgribba măjrăd, inna i-Buləs: «Măjrăd! Ǝkkəs uḍlem făll-iman-
năk.» Iḍkăl Buləs ăfuss-net i-ad-has-səjəd tamətte, innă:
2 «Ămănokal Ăgribba, ămoos-ahi a măqqorăn turhajăt n-măjrăd wa hi-
təkfed ašăl-i-dăɣ i-ad-əkkəsăɣ făll-i uḍlem wa hi-ăswărăn kăl-Ălyăhud wi
hi-dd-əškănen săr-wăn.
3 Ǝssanăɣ a-s wăr t-illa a hak-idrajăn dăɣ-ălɣadatăn-năsăn, wăla dăɣ-
tijəttewen n-ăddin-năsăn, a-wen-dăɣ a făl əttarăɣ dăɣ-k taẓidert n-ad-hi-
səjədəd.
4 Năkk, wăr t-illa ăgg-ăkall-i-dăɣ wărăn issen a-s təmmăḍrit-in iket-net,
jeɣ-tăt jer-kăl-tumast-in dăɣ-Yărussălam-i-dăɣ ədwăläɣ.
5 Ăru əzzayăn-ahi, əssanăn daɣ a-wa ămoosăɣ kunta ăbokăn i-a-wen,
tămudre-nin iket-net, əjeɣ-tăt dăɣ-alkum i-a-wa saɣra taggayt ta n-kăl-
faris, wăr t-təlla taggayt tăt-tojărăt isəm, wăla ălɣădalăt dăɣ-ăddin-nănăɣ.
6 Ašăl-i, əbdadăɣ dat-ăššăreɣa făl təssəba n-ăṭṭăma wa jărăɣ dăɣ-
ărkăwăl-wa ijjăš Măssinăɣ i-abbatăn-nănăɣ wi n-ibda,
7 ăṭṭăma-en-dăɣ, a-s ăqqalnăt tiwsaten-nănăɣ ti n-mărawăt d-sănatăt
n-Iṣrayil ed, a-wen-dăɣ a săr-snăt dd-orăwăn ălɣibadăt n-Măssinăɣ ehăḍ
d-ašăl. Ămănokal-in, wăr t-illa uḍlem hi-ăsiwărăn kăl-Ălyăhud wi hi-dd-
əškănen săl wen-dăɣ.
8 Ak ajăn ămoos-awăn tăkunt a-wa s-ilkam ad-dd-isənkăr Măssinăɣ
inəmmuttan?
9 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, wăr t-illa a-wa-dăɣ wăr-əjeɣ i-ad-hin-
aləmăɣ s-iyyăt isəm wa n-Ɣisa wa n-Năṣirăt.
10 A-wen, jeɣ-t dăɣ-aɣrəm wa n-Yărussălam-i dăɣ-hi-əjrăwăn
imănokalăn n-kăl-tikutawen asəttărməs n-e d t-illăm ere ilkamăn i-
Ɣisa Ălmasex, ăjăɣ-t dăɣ-takărmut. Afăl ənhăyăɣ i dăɣ-săn ăniihăjjăn
d-tamăttant, ifassăn-in a-s tajjăɣ iman-net.

11 Ǝkkeɣ jer-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud i-ad-tăn-săknăɣ dăɣ-săn
aɣăna, šahăššalăɣ-tăn s-asəkkufăr, dăɣ-təmɣăre n-aḍkăr-năsăn wa hi-
ihăn, ăhoreɣ-tăn har ikallăn wi iyyăḍnen dăɣ-əzzaɣăn.

(Ijităn 9:1-19; 22:6-16)

12 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a făl əkkeɣ Dămašăq, ăwwayăɣ tikarḍiwen
hi-əkfăn imănokalăn n-kăl-tikutawen, hi-əjrawnen tădabit n-a-wa s-ărheɣ
iji-net.
13 Ămănokal-in, əgleɣ dăɣ-a-wen-dăɣ a-s hin-ohăẓăɣ Dămašăq s-ammas
n-tarăhut, wăla a hin-əjrăhăɣ năkk d-imidiwăn-in a-s ənhăyăɣ ănnur dd-
ifalăn išənnawăn ojărăn tăfukt amləwləw.
14 Nəhă-dd noḍa iket-dăɣ-nănăɣ, əsleɣ dihen i-emăsli hi-innăn dăɣ-
Ɣăbranəyya: ‹Sawəl, Sawəl! Ma kăy-orămăn săr-i, tiɣəzzəbud-ahi? Ad-
hak-indăr amẓəẓẓaj dăr-i hărkuk.›
15 Ǝnneɣ-as: ‹Emăli, mi tămoosăd?› Inn'-ahi Emăli: ‹Năkk a-wa Ɣisa
wa tiɣəzzəbud.
16 Ămăra, əbdəd făll-iman-năk, ănfalălăɣ-ak-dd i-ad-tumasăd
ănămmašul-in, tumasăd daɣ tajuhe-nin dăɣ-a-wa tənhăyăd ašăl-i-dăɣ
d-a-wa hak dd-madăn-infiləl ḍarăt a-wa,
17 ad-kăy-dd-ăɣləsăɣ dăɣ-kăl-Ălyăhud d-inəẓẓulam† šəmmišəlăɣ-kăy
săr-săn,
18 i-ad-tarəd tiṭṭawen-năsăn, əzjărăn-dd tihay s-ănnur, əzjărăn-dd tărna
n-Iblis s-Măssinăɣ, amənăn săr-i i-ad-tăn-ăkfăɣ tenăšše n-ibăkkaḍăn i-ad-
ahərən tăkasit d-iməššeddəjăn wi iyyăḍnen.›
19 Ămănokal-in Ăgribba, wăr-ətterăɣ anməšri i-a-wa hi-dd-ănfalălăn dd-
ifălăn išənnawăn ed, Măssinăɣ ad-dd-ifal.
20 Ǝmməjrădăɣ s-tizarăt i-kăl-Dămašăq d-kăl-Yărussălam təzzar, okăyăɣ
s-Ălyăhudəyăt d-iɣărman wi iyyăḍnen hăn inəẓẓulam, xaṭṭăbăɣ-asăn
iket-dăɣ-năsăn isălan n-a-s lan s-ad-utabăn, əjən tămudre tăddewăt d-
imărkedăn olaɣnen ăssiitbătnen tiynəya ta dd-təšrăyăt fălla-săn.
21 Təssəba n-a-wen dăɣ, a făl făll-i oḍăn kăl-Ălyăhud dăɣ-ammas n-ehăn
n-ămudd wa măqqărăn, əttărăn tenăɣe-nin
22 măšan, idhăl-ahi Măssinăɣ, ikkăs-ahi-dd dăɣ-ifassăn-năsăn i-ad-
udabeɣ tebădde, ăjjayhăɣ făll-isălan-net har ašăl-i-dăɣ i-wi lănen isəm
hakd wi t-wăren əla. A-wa jănneɣ daɣ ašăl-i-dăɣ, wăr-ămoos a ăynayăn,
ăru dăɣ-s ăssewălăn ănnăbităn d-Mosa-i əssətbătnen a-s əlkamăn isălan-
wi-dăɣ hawăn-tajjăɣ.
23 A-wen a t-ămoosăn, a-s ilkam ad-inhəy Ɣisa Ălmasex tersəmmawen
təzzar, umas teɣăfădde n-ăddinăt wi dd-maden-ənkăr jer-inəmmuttan i-
ad-ətwəjjən isălan n-ănnur n-əlɣəllas i-kăl-Ălyăhud hakd inəẓẓulam.»

Ălwižab n-Ăgribba i-Buləs

24 Ămmiijrăd Buləs itakkăs uḍlem făll-iman-net dihen-dăɣ a-s iḍkăl
Fistus emăsli-net, innă: «Kăyy Buləs, ăbas təssanăd a jănned, təkkas dăɣ-
k təmɣăre n-təlɣuləma tayətte.»
25 Inn'-as Buləs: «Ămănokal-in Fistus, năkk ɣas ozja ənniyăt-in, əjrahăɣ
a-wa heɣ; a-wa jănneɣ iket-net, wăr-ămoos ɣas ar tidət lat ujreh.

† **26:17 26:17** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

26 Kăyy daɣ ămănokal-in Ăgribba, wăr hak-ədrejăn isălan-win-dăɣ, a-
wen-dăɣ daɣ a făl wăr-ăksuḍăɣ măjrăd data-k, ed wăr t-illa dăɣ-isălan-wi-
dăɣ a-s wădden təssanăd săr-s e-d, əkkasăɣ ăššăk a-s isălan-wi-dăɣ, wăr
jen dăɣ-ufăr.
27 Ămănokal-in Ăgribba, tomanăd s-a-wa ənnăn ănnăbităn, wădden?»
28 Iggăd-dd Ăgribba ălwăqq-wen s-Buləs, inn'-as: «Kăyy, hannăyăɣ-kăy,
a ənḍărrăn ɣas teɣalăd ămoosăɣ ălmăssexi.»
29 Inn'-as Buləs: «Jer-a ənḍărrăn wăla a hin-illan i-ad-tumasăd a-wen,
dalăɣ-ak Măssinăɣ kăyy hakd ălžămaɣăt wa hi-ăsijădăn, ad-dăr-i taləhəm
hărăt iket-net, a săl tišəm-ti-dăɣ hi-hănen.»
30 Issəmdă Buləs măjrăd-wen-dăɣ ɣas, ibdăd ămănokal Fistus hakd
Ăgribba d-Berenis, təlkăm-asăn daɣ tamətte,
31 zajjărăn ăddinăt, tinmənnin: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr t-illa a iɣšad t-
ăsinăhăjjăn d-tamăttant wăla tišəm.»
32 Inna Ăgribba i-Fistus ălwăqq-wen: «Ǝnnăr wădden teɣăre-i ija
ăhaləs-i-dăɣ i-Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn, itwəyy'-in.»

27

Asikəl n-Buləs s-Roma

1 Tăwwăḍ-dd tăqqăn ta n-tikawt n-ăkall wa n-Iṭali ɣas, jăn kăl-əlxəkum
Buləs d-kăl-takărmut wi iyyăḍnen dăɣ-ifassăn n-kăbtăn s-isəm-net Yulyus,
ənta a ănnihăḍăn făll-ejhăn n-əlɣəskăr wa s-isəm-net: «Wa tăn-ojărăn».
2 Nəjjăš turăft n-aman jat isəm Adăramit, nəkkă ăkall wa n-Azya,
năddeew dăɣ-asikəl-nănăɣ d-Aristarăq wa n-Tăslonika.
3 Ašăl wa ilkămăn i-wen, năsjăn dăɣ-teje ta n-Sidon. Ămoos kăbtăn
Yulyus ăwadəm s-ikna Buləs əjjăruẓăt, iglă făw har t-ikfă turhajăt n-ad-
ăkk imuzăyăn-net wi hănen aɣrəm-en i-ad-has-arəjăn dăɣ-asikəl.
4 Nəfăl dihen, năllil asălim n-aman, nămsadăɣ i-awtəl wa n-Qəbrus i-ad-
nəmjušət d-aḍu d-tinăzzămăren-ti dd-bahhălnen i-turăft.
5 Nəjlăy ḍarăt-a-wen ejărew wa səmmăn ošălăn dăɣ-ăkall wa n-Silisi
d-Banfəli, năsjăn dăɣ-taɣrəmt ta n-Mira təhăt ăkall wa n-Lisya.
6 Ijrăw kăbtăn-nănăɣ dihen turăft n-aman təkkat Iṭali, ij'-anăɣ dăɣ-s.
7 Nəjă išilan năsilalăm sollan făll-aman har šărnaš d-nănmawăḍ d-
aɣrəm wa n-Kănida, igdăl-anăɣ əṣṣuhu n-aḍu ad-nakəy ɣas, nărmăs
tamdujt ta n-ajus n-ăkall wa n-Kritus, nəkka dawa-s har nămsadăɣ d-
Sălmuni.
8 Šărnaš d-năllil asălim n-ejărew har dd-năwwăḍ edăgg ijan isəm:
tasjənt ta n-tihusay, a-wen edăgg, ănimahăẓăn d-taɣrəmt ta n-Lazaya.

Anməntaš n-ejărew făll-turăft n-aman ta iha Buləs

9 Nəja išilan s-əmmək-en-dăɣ a-s fălla-năɣ ănmăntaš ejărew, nəjjăš miši,
okăy fălla-năɣ daɣ ăẓum wa n-tajrəst.
10 Dihen-dăɣ, ad-ăsmătăr Buləs iməssukal wi iyyăḍnen hănen turăft n-
aman, inn'-asăn: «Meddən, hannăyaɣ a-s asikəl-nănăɣ wăr-mad-ăj wăla
šăɣšad d-miši; năkkăneḍ hakd a-wa ihăn turăft, nəha miši d-šăɣšad-wen-
dăɣ.»
11 Măšan ojăr tafləst ija kăbtăn a-wa has-innă u-taɣăya-net a-wa innă
Buləs.
12 Ǝnhăyăn a-s edăgg-wa-dăɣ ăsjănăn wădden edăgg dăɣ-isasakay
ăwadəm tajrəst ɣas, ăssoɣălăn tisdas n-turăft, ărmăsăn tamdujt n-aɣrəm
wa n-Fənikus daw-awtəl wa n-Kritus i-ad-dăɣ-s səssikəyăn tajrəst.

13 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s dd-isrăj aḍu dd-ifalăn ajus, orăn-dd turăft,
ărkăbăn dăɣ-a-s ăllilăn tasăja n-ejărew ed, ăɣelăn ăɣlăsăn dăɣ-ăššar-net.
14 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen-dăɣ, toḍă-dd fălla-săn tăšikwalt tăṣṣoohet
s-itawănna dăɣ-Tălyunanit: Erakilun.
15 Izzəwăt ăṣṣahăt-net turăft, iglă dăr-s emănăn, ăbas t-illa ere dăɣ-s
ănnihăḍăn.
16 Ija a-wen-dăɣ har nokăy afălla n-awtəl wa n-Kluda, ij'-anăɣ aɣrəm-en
eff ɣas, nəttăr ăddăbara s-nănmawăḍ d-isăɣlas wi hănen turăft.
17 Ǝjrăwăn meddən aḍkul n-asăɣləs wa n-ənḍărrăn ihăn turăft,
ăstărăkken-t dăɣ-aman, əkrăsăn-t dăɣ-turăft s-iɣunan, nəḍkăl tisdas i-
ad-tănăt-isəkəf aḍu i-ad-ăbas hanăɣ-ăzziwăt aḍu. Năšinanăj s-əmmək-
wen-dăɣ har nănmawăḍ d-Libya, noyya iman-nănăɣ s-ašrut wa dăɣ-wăr
šəjrətăn aman.
18 Okăy fălla-năɣ ašăl imdan năbbillăn d-aḍu s-əmmək-wen-dăɣ, har
hanăɣ-ilzăm ašăl wa iyyăḍăn, ad-hin-nəjăr ilalăn wi hănen turăft i-ad-
tifsas.
19 Ašăl wa s-kăraḍ, jărăn-in inaxdimăn a-wa ăẓẓayăn ihăn turăft iket-net.
20 Nəjă ăzzăman wăr nənhey tăfukt wăla etran, a ija a-wen-dăɣ,
itiwwaḍ-dd fălla-năɣ ăṣṣahăt n-aḍu har ăbas hanăɣ-iha ere ijarăn ăṭṭăma
n-tămudre.
21 Išilan-win-dăɣ, nəssakăy-tăn wăr t-illa a nəkša, dăɣ-a-wen-dăɣ ad-dd-
ibdăd Buləs, innă i-ăddinăt: «Imidiwăn-in, ənnăr hi-tăsijădăm ihənnin a-
s hawăn-əmməjrădăɣ dăɣ-awtəl wa n-Kritus, wăr nətəjjəš miši d-šăɣšad
ogdăhăn d-a-wa-dăɣ.
22 Ărheeɣ fălla-wăn ămăra, ad-hi-səjdəm: sănsăt ənniyăt-năwăn,
əḍmanăɣ-awăn a-s wăr t-illa i dăɣ-năɣ mad-iba măšan, turăft ənta,
əkkəsăt ăṭṭăma-net.
23 Ănfalăl-ahi-dd ănjălos n-Măssinăɣ ənḍăhaḍ,
24 inn'-ahi: Buləs, wăr tărmeɣăd ed, wăr t-illa ad-wăr təbdedăd dat-
Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn. Ad kăy-iɣləs Măssinăɣ kăyy d-
iməssukal wi dăr-tăddewăd.
25 Ɣas, imidiwăn-in, kuyədăt, wăr təkkesăm ăṭṭăma, əflasăɣ a-s
Măssinăɣ a-wa hi-innă, ad-ăj,
26 ilkam dăɣ-năɣ ad-nəsəjən făll-awtəl iyyăn.»
27 Nəja ehăḍ-nănăɣ wa s-măraw d-əkkoẓ măšan, ăzziwăt-anăɣ aḍu
hărwa făll-ejărew wa səmmăn s-itawănna Adərya, a-wen, dăɣ-ejărew wa
səmmăn măqqărăn n-Miditerani. Ebre n-ammas n-ehăḍ, ofrăyăn kăl-
taɣăya n-turăft a-s ohaẓăn edăgg dăɣ-wăr əknen aman əjut.
28 Jărăn aɣan dăɣ-aman i-ad-săr-s əkətən təššəjrət n-aman, osăn aman
jan təššəjrət n-kăraḍăt timərwen n-metăr d-əssa. Ǝglăn har dihen, olăsăn
daɣ ejer n-aɣan-ənnin dăɣ-aman, imăl-asăn ider n-aman ămăra, dăɣ-
sănaṭăt timərwen n-metăr d-əttam.
29 Ăksuḍăn kăl-taɣăya ad-tiḍəw turăft-năsăn, tənkəf i-tihun, ɣas, jărăn
əkkoẓăt tiẓolyawen dăɣ-aman i-ad-əhəlnăt turăft, əqqălăn ḍarăt-a-wen
i-tebădde n-ašăl.
30 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-tattărăn kăl-taɣăya əmmək s-əjmăḍăn, ăsrăsăn
dăɣ-aman asăɣləs ənḍărrăn, jăn ăsaru n-a-s ărhan ad-hin-šəššənkəšăn
tiẓolyawen ti jăn dăɣ-aman i-ad-əknənăt antum, əṭṭəfnăt turăft.
31 Ilmăd Buləs făll-amsud-năsăn ɣas, innă i-kăbtăn d-əssărdusa: «Ănn i-
meddən-năk, afăl wăr-ăqqimăn meddən-wi-dăɣ dăɣ-turăft, adiš, əkkəsnet
ăṭṭăma n-tămudre.»

32 Ăɣtăsăn əssărdusa ḍarăt-a-wen iɣunan n-asăɣləs wa ənḍărrăn,
oyyăn-t iglă, ăwwăyăn-t aman.
33 A ənḍărrăn dat-ăbaqqu n-tifawt, ăsmătăr Buləs imidiwăn-net i-ad-
əkšən hărăt făl-a-s lan a iwwăḍăn măraw išilan d-əkkoẓ wăr t-illa a ikkan
imawăn-năsăn.
34 Inn'-asăn Buləs: «Ənfəwăt iman-năwăn s-hărăt iyyăn, əfləsăt a-s wăr
t-illa dăɣ-wăn-i s-mad-hin-iba wăla-dăɣ emẓăd iyyăn ɣas dăɣ-eɣăf-net.»
35 Inn'-asăn Buləs a-wen-dăɣ ɣas, iḍkăl-dd tijəlwen, ămmoy i-Măssinăɣ
dat-ăddinăt wi hanen turăft, ăẓun-tănăt ḍarăt-a-wen, ad-itatt.
36 Tokăy-tăn tarəmmeɣt, ad-tattăn əntăneḍ-dăɣ.
37 Dăɣ-turăft-en-dăɣ, năwwăḍ sănatăt timaḍ n-ăhaləs d-əssayăt
timərwen d-săḍis.
38 Ălwăqq wa d-əyyəwănăn ăddinăt, əssănɣălăn-in ălkăma dăɣ-ejărew
i-ad-səfsəsăn turăft.
39 Ja tifawt, əšlămăn dăɣ-ijəj taɣmărt dăɣ-ijjət ăkall măšan wăr-əssenăn
ma ămoos ăkall-wen-dăɣ. Ənnăn ad-săr-s ənnăḍăn turăft, səjnən-tăt
dihen-dăɣ kunta ămmukkăn a-wen.
40 Əkkăsăn isăssărăn wi iṭṭăfnen turăft, oyyăn-tăn-in s-aman, orăn
iɣunan wi n-taɣăya sasaɣadnen turăft, jăn tisdas i-aḍu s-data n-turăft i-
ad-tăn-in-imhəl aḍu s-edăgg wa ăqqurăn əšlămăn.
41 Diha-dăɣ d-əkkăn s-data a ənḍărrăn ad-oḍăn făll-hărăt n-tejeft,
təntăm-asăn turăft dăɣ-ăkall. Ittəytăy ăkumkum-net dăɣ-ăkall hundăɣ
har ăbas timtəkwəy, irẓă-dd daɣ ajilal-net făll-ăṣṣahăt wa ija anməntaš
n-ejărew wa səmmăn.
42 Ənhăyăn əssărdusa a-wen ɣas, ănmănnakăn i-ad-əjən iman n-kăl-
takărmut i-udaɣ ad-ijmăḍ wăl' iyyăn dăɣ-eššaf,
43 măšan unjăy-asăn kăbtăn s-a-wen făl tărha-i ija i-Buləs. Dihen-dăɣ ad-
innă kăbtăn i-ăddinăt wi əssănnen eššaf, ad-əyyən iman-năsăn s-tizarăt
s-aman, əšyəfăn s-asălim.
44 Innă i-wi iyyăḍnen, ad-əjən ăddăbara făl năyăn iferəsăn n-tisəjwen
n-turăft wi dd-irẓa aḍu. Əmmək-wen-dăɣ a-s hin-əwwăḍăn iket-dăɣ-năsăn
asălim n-aman, əddarăn-ăɣlasăn.

28

Tăsjăn turăft n-aman ta iha Buləs dăɣ-awtəl wa n-Malta

1 Năɣlăs-dd dăɣ-a-wen-dăɣ iket-dăɣ-nănăɣ, nəzjăr-dd aman ɣas, nəslă
a-s awtəl wa dăɣ-năsjăn, isəm-net Malta.
2 Ăsmăjaren-anăɣ kăl-awtəl-en, əssărɣăn-anăɣ efew, nəzzăh săr-s iket-
nănăɣ ed, iwat ajənna, ija esămeḍ.
3 Ikkəmăt-dd Buləs isuksukăn s-ăshăjăljăl efew măšan, tăkwăttăt-t
taššălt dd-təstaɣ tukəse n-efew, tărmăm dăɣ-ăfuss-net.
4 Ənhăyăn kăl-awtəl a-wen ɣas, ad-tinmənnin: «Ăhaləs-i-dăɣ, wăr t-
ih' ăššăk a-s emăjj n-iman, ənta da-dăɣ s-iket dd-iɣlăs dăɣ-aman măšan,
ilkăm-as-dd əlɣədăr n-a-wa iɣšăd i-Măssinăɣ.»
5 Irsăy-in Buləs taššălt ḍarăt-a-wen făll-iman-net, ănnunnăẓăt-tăt dăɣ-
efew, wăr t-illa a has-tăɣšad.
6 Ija a-wen ɣas, ăsbălalăɣăn kăl-awtəl dăɣ-Buləs, ija ɣur-săn a-s a
ənḍărrăn ɣas a has-in-ăqqimăn ihḍəḍi, meɣ ămmut ălwăqq-wen-dăɣ.
Ăhojăn wăr t-illa a ijan dăɣ torda-năsăn ɣas, əqqălăn s-a-wa ənnăn, ad-
jannen ămăra: «A-wa, hărăt dăɣ-imălan wi n-išənnawăn.»

7 Edăgg-en, ohaẓăn-t išəkraš n-ămănokal n-awtəl s-isəm-net Bubləs. Isl'-
anăɣ ɣas, ăsmăjarăt-anăɣ s-ehăn-net, năssakăy ɣur-s kăraḍ išilan.
8 Nəll'-e dihen-dăɣ a-s tărmăs tenăde tăddewăt d-tanănăɣat abba n-
ămănokal. Os'-e Buləs, ăswăr-t ifassăn-net, ittăr-as dăɣ-Măssinăɣ, izzăy.
9 Ăwwăyăn-dd kăl-ăkall ḍarăt-a-wen imarhinăn-năsăn, ăzozăy-tăn
Buləs əntăneḍ-dăɣ.
10 Ǝssəmɣărăn-anăɣ kăl-awtəl en-dăɣ făl təssəba n-a-wen-dăɣ.
Năssawăḍ tekle ɣas, jăn-anăɣ ăzzad igdăhăn i-a-wa hanăɣ-in-ăqqimăn
dăɣ-asikəl.

Ujəš n-Buləs i-aɣrəm wa n-Roma

11 Šămad fălla-năɣ okayăn kăraḍ orăn n-asikəl, ad-nəjrăw turăft n-aman
tăṣṣiwwărăt idmawăn d-ismawăn n-imălan n-eknewăn wi s-itawănna:
Kăstur d-Bolăkəs dd-falăt Iskăndərya, nəjjăš-tăt, tăssakăy dăr-năɣ tajrəst
dăɣ-awtəl-wen-dăɣ.
12 Nəfăl dihen, năsjăn kăraḍ išilan dăɣ-Sirakuz,
13 təzzar năllil asălim n-aman har Rajyo. Ašăl wa ilkămăn i-wen, inkăr-
dd făllа-năɣ aḍu dd-ifalăn ajus, izzəwăt-anăɣ emănăn har năsjăn dăɣ-
Băzula.
14 Nəjrăw dihen hărăt dăɣ-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin, ăsmăjaren-anăɣ;
năssakăy ɣur-săn əssəboɣ imdan. Ɣur-săn en-dăɣ, ad-nărmăs tamdujt ta
n-Roma.
15 Ǝslăn-anăɣ hărăt dăɣ-ălmăssexităn n-Roma ɣas, əlkăḍăn-anăɣ-dd s-
ăssuk n-aɣrəm wa n-Abyud, əssəlkăḍăn-anăɣ-dd daɣ iyyăḍ s-ăssuk wa
n-aɣrəm wa n-kăraḍăt tihənzubba. Inhăy-tăn Buləs ɣas, irăš i-Măssinăɣ,
ikf'-e a-wen-dăɣ ăṭṭăma d-ăṣṣahăt ăynayăn.
16 Năwwăḍ-in Roma ɣas, irḍa əlxəkum i-Buləs s-ad-ifăr ehăn n-iman-net,
izzăɣ dăɣ-s ənta d-əssărdasi wa has-ijăn ənniyăt.

Ajəyh wa ija Buləs dăɣ-aɣrəm wa n-Roma

17 Kăraḍ išilan ḍarăt-a-wen, issăɣră-dd Buləs inušămăn n-kăl-Ălyăhud
wi əzzăɣnen Roma. Ǝžžəmmăɣăn-dd săr-s ɣas, inn'-asăn: «Ayətma-ɣ, wăr
t-illa a ăɣšadăɣ s-ănimăšrăyăɣ i-tumast-nănăɣ, wăla i-ălɣadatăn-nănăɣ.
Aɣrəm wa n-Yărussălam a dăɣ-dd-əttărmăsăɣ, əjjăšăɣ dăɣ-s takărmut,
ătwăjjăɣ jer-ifassăn n-kăl-Roma,
18 əttărăn əntăneḍ almud n-a-wa ăɣšădăɣ ḍarăt a-s hi-ăsimăjrădăn
măšan, wăr t-illa ăḍḍărora făll-i əjrawăn hi-ăsinăhăjjăn d-tamăttant,
əttărăn făw ad-hin-səwwəyyən măšan,
19 ənkărăn-dd kăl-Ălyăhud dihen făll-i, unjăyăn ărḍăn a-wa hi-ăɣtăsăn
kăl-Roma. Ǝnhăyăɣ a-s wăr t-illa a ărhan săl tamăttant-in ɣas, tămoos-ahi
teɣăre n-Qăyṣăr wa n-ămănokal măqqărăn ihăn Roma tăhaššilt. Măšan,
hakd a-wen-dăɣ, wăr-iha ənniyăt-in n-ad-săwrăɣ tumast-in uḍlem wăl'
iyyăn.
20 A-wa-dăɣ a făl ăsdărhănăɣ ahănay-năwăn, səfhəmăɣ-kăwăn a-s
tišəm-ti-heɣ, wăr tănăt-dd-orew săr-i a săl ăṭṭăma wa ohărăɣ d-kăl-Iṣrayil
iket-năsăn.»
21 Inn'-as ălžămaɣăt wa săr-s dd-ăddewăn: «Dăɣ-a-wa hanăɣ-dd-iqqălăn
năkkăneḍ, wăr t-təlla tăkarḍe hanăɣ-dd-tosat dd-falăt Ălyăhudəyăt hanăɣ-
təjat isălan-năk, wăr t-illa daɣ ere nənhay dăɣ-ayətma-năɣ dd-ifalăn dihen
hanăɣ-kăy-omalăn wăla i hanăɣ-kăy-oẓamăn.
22 Ămăra, năssof, ad-hak-nəsəll năkkăneḍ iman-nănăɣ ed taggayt ta hed
təglăt făll-tidət n-iman-net, nəssan a-s wăr t-illa edăgg s-wădden ăššunjen-
tăt dăɣ-s ăddinăt.»

23 Ohărăn dăr-s ḍarăt-a-wen ašăl dăɣ-t-dd-mad-ăqqəlăn ăddewăn d-
ăddinăt ojărnen wi dd-osănen ăsihe-wa. Osăn-dd ašăl-en, imməjrăd-
asăn wa-dăɣ n-tifawt har toḍa tăfukt, itafăssar-asăn tijəttewen n-a-wa
isaɣra, ixaṭṭăb-asăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ d-a-wa innă alămăr
wa n-Mosa d-ănnăbităn wi iyyăḍnen, isafham-tăn daɣ a-wa ənnăn făll-
ƔisaĂlmasex.
24 Issətbăt ašrut iyyăn dăɣ-săn tənna-net, ăsɣăr-as ašrut wa iyyăḍăn
ulh-net, unjăyăn omănăn s-măjrăd n-Măssinăɣ.
25 A-s t-fălăn ăddinăt, ăẓunăn dăɣ-a-wa ordăn făll-Ɣisa Ălmasex. Inhăy
Buləs tăẓune ta jăn ɣas, inn'-asăn: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s tidət a-wa innă Unfas
Šăddijăn i-imărawăn-nănăɣ s-emm n-ănnăbi Saya† a-s t-ăšmašăl Măssinăɣ.
Ăzzăman-en, inn'-as:
26 ‹Ǝgləw, ăkk ăddinăt-i-dăɣ, tənnəd-asăn:
ad-sallăm s-timəẓẓujen-năwăn măšan,
wăr t-illa a mad-təfhəmăm,
ad-təswaḍăm s-tiṭṭawen-năwăn măšan,
wăr t-illa a mad-tənhəyăm
27 făl-a-s tamətte-i, tăsɣăr-ahi ulh-net,
tăɣfăl-ahi timəẓẓujen-net,
tăhăr-ahi tiṭṭawen-net i-ad-wăr hənnəy,
wăr səll,
i-ad-wăr t-illa a isalmaḍăn ulh-net,
i-ad-săr-i dd-tənnăḍ, zuzəɣăɣ-tăt.› »
28 Inn'-asăn Buləs ḍarăt-a-wen: «Ǝlmədăt, ɣur-ašăl-i-dăɣ a-s, əlɣəllas wa
kăwăn-ikfa Măssinăɣ, ikf'-e daɣ i-inəẓẓulam† -i has-e-səjədnen.» [
29 Issəmda Buləs tənna n-a-wen ɣas, fălăn-t kăl-Ălyăhud ămiiɣănnăn jer-
iman-năsăn.]
30 Izzăɣ Buləs dăɣ-ehăn-wen-dăɣ ifăr har dăɣ-s ăssakăy əssin iwətyan
əmdanen. Ijraw iman-net, ehăn-en-dăɣ, a dăɣ-t-dd-tisən ăddinăt iket-
năsăn wi ărhănen ahănay-net,
31 ixaṭṭăb-asăn isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, isaɣr'-en, wăr t-illa
daɣ ere has-igdalăn tənna n-a-wa s-irha, ad-tăn-ănn făll-Emăli Ɣisa
Ălmasex.

---

† **28:25 28:25** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **28:28 28:28** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Tăkarḍe-ta iktăb Buləs i-kăl-Roma

Ăšajəš

1 A-wa năkk Buləs wa n-akli n-ƔisaĂlmasex dd-iɣra s-iman-net i-ad-umasăɣ ănămmašul ixaṭṭăbăn Ălənžil n-Măssinăɣ i-dăgg-adəm.
2 Ălənžil, isălan-net, ăru d-ăsjăr Măssinăɣ ăṭṭăma-năsăn dăɣ-əlkəttabăn wi šăddijnen əktăbăn ănnăbităn
3 i-ad-əjən dăɣ-săn isălan n-Ɣisa Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ.
4 Ɣisa, s-eɣăs-net, ahăya n-ămănokal Dawəd a ămoos măšan, tumast-net i-Rure-s n-Măssinăɣ, ăsdăttăt-tăt Măssinăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn-i t-dd-issənkărăn jer-inəmmuttan.
5 Təssəba n-Ɣisa Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ-en-dăɣ, ad-fălla-năɣ dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ ănnuɣmăt-net, ij'-anăɣ inəmmušal-net i-ad-amənnăt tiwsaten ti n-inəẓẓulam,† ămašălnăt erhet-net, səmɣărnăt isəm-net.
6 Inəẓẓulam, kăla tăn-ham kăwăneḍ-dăɣ, măšan, ašăl-i-dăɣ, iɣr'-iwăn-dd Ɣisa Ălmasex s-iman-net.
7 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl hawăn-in-kattăbăɣ tăkarḍe-ta-dăɣ, kăwăneḍ-i n-iməššeddəjăn ikna Măssinăɣ tărha əzzaɣnen aɣrəm wa n-Roma. Ăhuulăɣ-kăwăn-in, ikf'-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt d-ălxer.

Tenere n-kăl-Roma ta tărmăsăt Buləs

8 Dăɣ-eɣăf n-a-wa s-ărheɣ ad-hawăn-tăn-ănnăɣ, ărheɣ ad-umayăɣ i-Măssinăɣ dăɣ-idəm n-ƔisaĂlmasex făl-a-s, wăr t-ill' ăwadəm dăɣ-ăddunya s-wădden isl' isălan n-iqqud n-immun-năwăn.
9 A-wa heɣ dăɣ-asəssiwăḍ n-isălan n-Ălənžil n-Rure-s n-Măssinăɣ, heɣ-t s-ulh imdan. Măssinăɣ-i ɣabbădăɣ s-ulh imdan a-s tajuhe-nin, wăr kăla okăy ašăl s-wădden kittəwăɣ-kăwăn, təddalăɣ-awăn-t
10 hak ašăl n-a-s kunta erhet-net a-wen, isărɣəset-ahi əmmək făl kăwăn-in-əkkeɣ.
11 Ijmaḍ-t ăššăk a-s ăsidărhănăɣ hullan ahănay-năwăn, əzzəyăɣ-kăwăn, ăkfăɣ-kăwăn hărăt dăɣ-isuf wi hi-ija Unfas Šăddijăn i-ad-iṣṣuhət immun-năwăn,
12 tənfum-ahi, ənfəwăɣ-kăwăn năkk-dăɣ dăɣ-immun wa hanăɣ-osaɣăn.
13 Ayətma-ɣ, ărheeɣ ad-təssanăm a-s ăru d-ăsdărhănăɣ ad-kăwăn-in-ăkkăɣ măšan, har ašăl-i-dăɣ, wăr-otes Măssinăɣ a-wen. Ăsidărhănăɣ hullan ad-ikrəš ălxidmăt wa heɣ fălla-wăn ălfăyda s-əmmək wa s-t-ikrăš jer-tiwsaten ti iyyăḍnen n-inəẓẓulam
14 făl-a-s dăɣ-isălan wi n-Ălənžil, wăr t-illa ere s-wădden ila făll-i ălɣar jer-kăl-iɣărman wăla kăl-ejef, jer-ălɣulam wăla ălžuhal.
15 Iba n-aẓəmmăẓli n-ăddinăt-en-dăɣ a săr-i dd-orăwăn derhan n-ad-kăwăn-in-ăkkăɣ kăwăneḍ-dăɣ i əzzăɣnen Roma, ăjăɣ-awăn isălan n-Ălənžil.

---

† **1:5 1:5** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Immun a ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ

16 Wăr-ăkrakăḍăɣ Ălənžil ed ənta a-s tărna ta s-iɣallăs Măssinăɣ ere
săr-s omănăn-dăɣ, kăl-Ălyăhud təzzar əlkămăn-asăl inəẓẓulam.
17 Ălənžil-en-dăɣ a hanăɣ-isalmadăn mi ilan idəm dat-Măssinăɣ s-
əmmək wa s-tăn-ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ a-s ənnăn:
«Ɣur-sănto har sămdo,
immun a ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Măssinăɣ
i-ad-ăj tămudre ta fălla-s irha Măssinăɣ.»

A-wa tamašalăn inəẓẓulam

18 Tidət, Măssinăɣ, izazăbbat-dd aḍkăr-net făll-dăgg-adəm dăɣ-təssəba
n-iba n-tuksəḍa ta t-wăr jen d-iba n-iqqud dăɣ-a-wa tamašalăn, əgdalăn
i-iman-năsăn tidət, ənkaẓăn-tăt daɣ i-ăddinăt wi iyyăḍnen s-a-wa lăbasăn
tamašalăn.
19 A-wa s-ămiɣatăr ăgg-adəm i-ad-săr-s izzəy Măssinăɣ, inbaj tiṭṭawen
ed ăsnăfalăl-t-dd.
20 A-wa dăr-olăh Măssinăɣ, wăr t-illa ere t-inhayăn s-tiṭṭawen-net
măšan, tărna-net ta tăɣlălăt, tumast-net i-Măssinăɣ, a-wen-dăɣ iket-net,
afăl dăɣ-s ăznăzjamăt ăgg-adəm, ad-t-inhəy dăɣ-a-wa dd-ibna a-s dd-ixlăk
ăddunya.
21 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăbas t-illa asăru wăl' iyyăn i-iba n-tuksəḍa-
net ed, dăgg-adəm, əssanăn a-s Măssinăɣ ill'-e măšan, unjăyăn s-ad-
t-səmɣărăn wăla s-ad-has-umayăn. Əzzəwen-tăn erk inəzjam-năsăn s-
mălayăɣna, orăw-dd săr-săn a-wen-dăɣ tekle dăɣ-tihay d-tăɣart n-ulh.
22 Jan iman-năsăn ăddinăt ăzizăbbătnen musnăt, a-s ija a-wen, irmas-
tăn iba n-tayətte.
23 Ənnăr lan tayətte, wăr həkkən iroriyawăn-năsăn Măssinăɣ-i iɣlălăn
n-Măssi-s n-ănnur, samăskalăn-t ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn ăṣṣiwwărnen
dăgg-adəm-i s-a ijăn-dăɣ, ad-tăn-iba, ad-ɣabbădăn taliwen d-igḍaḍ d-
irəzzejăn d-iẓlulam.
24 Inhăy Măssinăɣ erk əẓẓənəf wa əjjăšăn ɣas, ăsrăs-tăn, oyy'-en,
iwway-tăn aḍu, ošăl dăr-săn ḍarăt erk derhanăn n-ulhawăn-năsăn, ad-
samăḍasăn iman-năsăn, šilləwnăt-tăn tikrukaḍ.
25 Ăsmăttăyăn tidət ta n-Măssinăɣ, jăn-tăt bahu; əqqălăn-dd ɣabbădăn
amătăwăxlak, oyyăn Ămaxlak-i ănihăjjăn d-təmmal hărkuk. Amin!
26 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl fălla-săn innăḍ Măssinăɣ, oyy'-en, oḍăn
dăɣ-tikrukaḍ-tin-dăɣ. A-wa issăxrăm Măssinăɣ, ăssiixlălăn-t əntăneḍ;
əbḍănăt tiḍeḍen-năsăn d-meddən-năsnăt, oyyănăt a-wa ilăn əmmək,
ăqqălnăt-dd tinməkkinăt jer-iman-năsnăt.
27 A-wen-dăɣ daɣ a jăn meddən-năsnăt, jărăn-in a-wa dd-ăzzăbbăt
Măssinăɣ ašăl ăzzarăn, ad-tăn-išilləw a ăsikărakăḍăn. Oyyăn meddən
tiḍeḍen-năsăn, izzəwăt-tăn iblis-năsăn ad-itakk ăhaləs-ăhaləs, ămoos a-
wen-dăɣ tăn-išlăn ălxaqq wa dăr-ănihăjjăn imojjan-năsăn d-təmɣăre n-
tanməšrayt-năsăn.
28 Šămad, unjăyăn s-ad-uksaḍăn Măssinăɣ, išlăy-asăn ənta-dăɣ dăɣ-
xorəzzəma wa əkfăn iman-năsăn, immăr hărăt tiyətwen-năsăn, ad-tăn-
išilləw a ăsikărakăḍăn wărăn itətwəjj.
29 Ăsisakăyăn ulhawăn-năsăn dăɣ-iba n-iqqud d-tăllăbăst d-erk derhan,
d-tismiten d-iji n-iman d-ikənnasăn d-əkkăẓẓu d-erk inəzjam d-ukšaf.
30 Ămoosăn imawayăn n-ănnămima, ăššunjen Măssinăɣ, əkfărăn,
hălăn, əḍnayăn əttəkəbru d-ibărajăn, ăsisakăyăn dăɣ-musnăt n-iji n-a-wa
lăbasăn, inəbbudar iket-dăɣ-năsăn,

31 irmas-tăn iba n-tayətte, imărẓan n-ărkăwăl, ăqqurăn, kăwalăn
ulhawăn-năsăn, wăr tăn-ha tăhanint.
32 Išl'-en a-wen-dăɣ kud-dăɣ əssanăn a-s ilkam dăɣ-săn ăššăreɣa n-
Măssinăɣ ed iktab dăɣ-măjrăd-net a-s ăddinăt wi šillun hărătăn-win-dăɣ,
əlhəllak ɣas a dăɣ-săn ilkamăn. Ăssetăn dăɣ-a-wa ăssuksăḍăn tăn-išlăn
har eqqas făw a tajjăn i-ăddinăt wi tamašalnen a-wen-dăɣ tăn-išlăn wărăn
il' əmmək.

2

Hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net

1 Ăywa, kăyy-i isawarăn ăddinăt wi iyyăḍnen uḍlem, ere tămoosăd-dăɣ,
ăbas hak t-illa ăsaru; dədi-dăɣ făw d-sawarăd ăddinăt wi iyyăḍnen uḍlem,
ad-satbatăd a-s kăyy iman-năk, iwar-kăy uḍlem ed a-wa-dăɣ tăn-sawarăd
a xaddămăd kăyy iman-năk.
2 Wăr t-ih' ăššăk, nəssan iket-dăɣ-nănăɣ, a-s ăddinăt wi tamašalnen
hărătăn-win-dăɣ lăbasnen, ad-tăn-išrăɣ Măssinăɣ s-ăššăreɣa wăr-iha
bahu.
3 Uhən kăyy, ma ɣur-k ijan? Kăyy-i s-a-wa tăjjăd, i lăbasăn, sawarăd
uḍlem ăddinăt, torded a-s ad-tăɣləsăd dăɣ-ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa
ilkămăn?
4 Meɣ kăyy šăɣnet, wăr təssəfrărăd təmɣăre n-milɣaw wa ija Măssinăɣ
d-taẓidert-net d-marušăt-net? Ăniihăjja s-orăw-dd săr-k a-wen-dăɣ
tămujriẓt, tutabăd.
5 Măšan, kăyy wa hannăyăɣ, ăqqur ulh-năk, wăr tărhed ad-tutabăd.
Ăššar ɣas n-Măssinăɣ a-s ilkam ad-t-dd-izəzzəbbət fălla-k ašăl wa n-aḍkăr-
net d-ăššăreɣa-net wa oɣădăn.
6 Ašăl-en, hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net.
7 Ăddinăt-wi ăkoyădnen dăɣ-amišəl n-a-wa olăɣăn d-təmmal n-
Măssinăɣ d-semɣar-net d-umăɣ i-tămudre ta n-tidət, ad-tăn-ăkf Măssinăɣ
tămudre ta tăɣlălăt
8 măšan, wi has-ăffullăgnen, ăssofnen iba n-iqqud uhən tidət, ad-tăn-
isəlməd a-s wăr has-ijreẓ ălxal-năsăn, izəzzubbət-dd aḍkăr-net fălla-săn.
9 Ad-tărməs tissust d-tiẓẓurt e d t-illăm ăgg-adəm itamašalăn a lăbasăn,
isănt a-wen s-kăl-Ălyăhud, akəy s-tiwsaten ti iyyăḍnen n-inəẓẓulam.†
10 Măšan, ăddinăt-wi tamašalnen a-wa olăɣăn, ad-əjrəwăn semɣar d-
təmmal d-ălxer ɣur-Măssinăɣ, isănt a-wen s-kăl-Ălyăhud, akəy s-tiwsaten
ti iyyăḍnen
11 făl-a-s Măssinăɣ, wăr-ăẓmăẓlăy ăddinăt.
12 Ăddinăt wi ofănen abăkkaḍ a-s ija a-wen əžhalăn i-a-wa innă alămăr
n-Măssinăɣ wa dd-ăzzăbbăt făll-ănnăbi Mosa, ad-dd-ətwăɣrən s-ăššăreɣa
əntăneḍ-dăɣ măšan, wăr mad-ətwəšrăɣăn s-tijəttewen ti n-alămăr-wen-
dăɣ. Kăl-Ălyăhud-i ha tijya n-a-wa innă alămăr, wăr t-illa a hasăn-idrajăn
dăɣ-s, tijəttewen n-alămăr-en-dăɣ a-s tăn-e-išrăɣ Măssinăɣ.
13 Wădden ăddinăt-wi sajadnen i-a-wa innă alămăr s-timəẓẓujen-năsăn
a he-əkrəšnen idəm ɣur-Măssinăɣ, ănn-ak, wi has-sajadnen s-ulhawăn-
năsăn, tamašalăn a-wa dăɣ-s iktăbăn, a data-s-e-əkrəšnen idəm.
14 Kunta tiwsaten ti n-inəẓẓulam, wăr-əssennăt s-alămăr wa dd-
ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-ănnăbi Mosa, măšan tamašalnăt d-iman-năsnăt

† **2:9** **2:9** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

dăɣ-ălžăhalăt a-wa dăɣ-s ătwănnăn, ăssiilmăd-anăɣ a-wen-dăɣ a-s, əssannăt a-wa olăɣăn d-iman-năsnăt, ămešălnăt-t.
15 Ǝnta-den-dăɣ a-wa hanăɣ-isalmadăn a-s a-wa innă alămăr n-Măssinăɣ, iktab-t dăɣ-ulhawăn-năsnăt i-ad-t-ămašălnăt, ăssiilmăd-tănăt daɣ ənniyăt-năsnăt săr-s, măqqăr daɣ iššaki wa jănăt dăɣ-iman-năsnăt, tănăt-isalmadăn s-išk wa jănăt kud-dăɣ dehiyyăn unjaynăt s-a-wen.
16 Wăr t-illa a-s wădden ilkam ad-itbət, infiləl-dd iket-dăɣ-net ašăl wa ilkămăn d-e-išrăɣ Măssinăɣ ăddinăt s-ƔisaĂlmasex, isənnəfiləl-dd a-wa iffărăn dăɣ-ulhawăn n-dăgg-adəm s-əmmək wa s-tăn-innă Ălənžil-i xaṭṭăbăɣ.

Uḍlem wa iwărăn kăl-Ălyăhud

17 Kăyy-i ijănnen ăgg-Ălyăhud a tămoosăd, tabărajăd n-a-s il’-ik Măssinăɣ, tăsifăllăd făll-a-wa s-tamašalăd a-wa innă alămăr wa n-Mosa,
18 ija ɣur-k a-s təssanăd a-wa fălla-k irha Măssinăɣ, issəlmăd-kăy alămăr jer-a-wa olăɣăn d-a-wa lăbasăn,
19 təkkasăd ăššăk a-s ăddinăt wi iyyăḍnen, iməddorɣal, kăyy a-s ămalway-năsăn, kăyy a-s ănnur i-wi əzzăɣnen dăɣ-tihay;
20 tărhed tumast n-ălɣalim i-ălžuhal, emăssăɣăr n-aratăn, təflasăd iman-năk s-tidət ta kăy-issăɣra alămăr wa n-Mosa.
21 Uhən kăyy-i s-hărkuk təmmaɣăd i-ere təssăɣrăd, ma s-hak-indar ad-săɣrəd iman-năk? Xaṭṭăbăd i-ăddinăt iba n-tikra, a-s ija a-wen, tikərəd;
22 xaṭṭăbăd-asăn tăxărme n-əzzəna, a-s ija a-wen, zinnud; janned-asăn, udaɣ ad-ɣabbădăn ăṣṣănămăn, a-s ija a-wen, tikərəd a-wa ihăn ihănan wi dăɣ-əzzăɣăn ăṣṣănămăn-win-dăɣ, ad-t-in-žanšed.
23 Tabărajăd n-a-s təssanăd alămăr wa n-Mosa, a-s ija a-wen, tănimăšrăyăd-as; ənta-den-dăɣ iba n-tuksəḍa-năk i-Măssinăɣ.
24 A-wen-dăɣ a făl inna əlkəttab n-Măssinăɣ dăɣ-isălan n-kăl-Ălyăhud:
«Təssəba-năwăn kăwăneḍ-di-dăɣ
a făl wăr-ătwăsămɣăr isəm n-Măssinăɣ jer-inəẓẓulam.»

Wăr t-illa a ihan amili wăla iba-net

25 Tidət, amili infa hărăt afăl itamašăl ăwadəm a-wa fălla-s ifraḍ alămăr măšan, ere iraẓẓăn a-wa innă alămăr, wăr-iẓley amili-net d-iba-net
26 făl-a-s, kunta ere wa wărăn ămelăy, ilkam i-a-wa ifrăḍ alămăr făll-ăgg-adəm, ajăn wădden dat-Măssinăɣ, ad-ăbas iẓlay d-wa ămelăyăn.
27 Kăwăneḍ, təssanăm a-wa fălla-wăn ifrăḍ alămăr, samalayăm iman-năwăn, a-s ija a-wen, wăr kăwăn-išla ar terăẓẓe n-a-wa fălla-wăn ifrăḍ alămăr, kunta inəẓẓulam əntăneḍ, wăr səmiləyăn iman-năsăn măšan, tamašalăn a-wa fălla-săn ifrăḍ alămăr, əntăneḍ-en-dăɣ a-s ilkam ad-kăwăn-səḍləmăn dat-Măssinăɣ, səkkərukəḍăn-kăwăn.
28 Săjdăt ămăra, tidət, ənta da: ăgg-Ălyăhud wa n-tidət, wădden ere iwar ešwăl ilan mănhoy wăla amili, ănn-ak,
29 ămoos-t ere wa s-ăsmalăy Măssinăɣ ulh-net, wădden ere wa ɣur-ija a-s itamašal a-wa innă alămăr dăɣ-tăkarḍe-net. Ǝnta-den-dăɣ, ăgg-Ălyăhud wa n-tidət. Ḍarăt-a-wen daɣ, amili wa n-tidət, a t-ămoosăn a-wa ija Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ dăɣ-ulh n-ăgg-adəm wădden hărăt n-taknəsset jat dăɣ-taɣəssa. Amili wa dd-orăw Unfas Šăddijăn s-ăgg-adəm, kud irha wăr-ikreš idəm dat-dăgg-adəm, ad-t-ikrəš dat-Măssinăɣ.

3

Wăr t-illa ere s-wădden iwar-t uḍlem

1 Adiš, əndek abăraj wa ihăn tumast n-ăgg-Ălyăhud? Meɣ daɣ: amili-i-
dăɣ, ma infa?
2 Ila tănfo măqqărăt ed kăl-Ălyăhud əntăneḍ a făll-dd-ăzzăbbăt
Măssinăɣ măjrăd-net.
3 Nəssan a-s wăr has-ăsjădăn, ed, wăr-ămešălăn a-wa hasăn-innă măšan
hakd a-wen-dăɣ, ajăn a-wen a hin-ăsibăṭṭălăn ălɣădalăt n-Măssinăɣ-
hasăn? Ăbo, wăr-ămmukkăn a-wen ed,
4 kunta dăgg-adəm raẓẓăn dăɣ-tənna-năsăn, Măssinăɣ, tidət ɣas a t-dd-
təffalăt s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Măssinăɣ, a innă-dăɣ, oɣad.
Ere has-iškăn daɣ,
ad-făll-a-s ikrəš tidət.»
5 Măšan, kunta iba n-iqqud-nănăɣ ənta, a iẓaẓharăn iqqud wa n-Măssinăɣ,
ma nənnă dăɣ-a-wen? Ămăra, edăwănne wa ităjj ăgg-adəm dăɣ-
isəstanăn-net a hawăn-tajjăɣ năkk-dăɣ. Ak ajăn Măssinăɣ-i-dăɣ, wăr-oɣed
făl-a-s innin itakkăs dăɣ-năɣ ălxaqq?
6 Aa făw ed ənnăr ha wăla-dăɣ tafrăɣt tiyyăt ɣas Măssinăɣ, əndek əmmək
wa s-mad-išrăɣ ăddunya?
7 Ămmukkăn a-s dăɣ-a-wa jănneɣ, əllan-t ăddinăt jannănen a-s: kunta
bahu wa janneɣ, isinfiləl-dd tidət i-ad-iwwaḍ semɣar făll-isəm n-Măssinăɣ,
adiš mafăl hi-itəggar uḍlem, tumasăɣ anăsbăkkaḍ bănnan?
8 Adiš šămad isălan əntăneḍ-den-dăɣ, nilbaset ɣas i-ad-dd-tarəw tăllăbăst-
nănăɣ-en-dăɣ imărkedăn. Tordam a-s bahu šund-wen-dăɣ, hăläɣ ad-
t-səssăɣrăɣ. Ăddinăt wi tiwəynen ănnămimatăn šund-win-dăɣ, iskar
ăššăreɣa wa dăr-ănihăjjăn ɣur-Măssinăɣ.

A-wa s-olăhăn dăgg-adəm

9 Adiš, əndek tidət dăɣ-a-wa-dăɣ? Ak, ajăn năkkăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud,
nufa ăddinăt wi iyyăḍnen? Ma n-əmmək? Ǝssəjrăhăɣ-kăwăn-in a-s kăl-
Ălyăhud hakd inəẓẓulam,† wăr-əẓleyăn, ănnihăḍ dăɣ-săn abăkkaḍ iket-
dăɣ-năsăn.
10 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-hanăɣ-ăssewăl əlkəttab n-Măssinăɣ a-s
innă:
«Wăr t-illa ăgg-adəm oɣadăn,
wăla-dăɣ iyyăn ɣas,
11 wăr t-illa-i ijrahăn hărăt,
wăla-i itattărăn ad-uksaḍ Măssinăɣ.
12 Oškan iket-dăɣ-năsăn, wăr-ăɣnen hărăt,
wăr tăn-iha wăla-dăɣ iyyăn ɣas itamašalăn a-wa olăɣăn.
13 A-wa dd-izajjărăn imawăn-năsăn,
ija mărkăhaw wa ija aẓəkka ămerăn;
ilsawăn-năsăn a-s saswadăn ăddinăt;
a-wa jănnen s-iḍlay-năsăn,
irn' ihărăynănăn n-emăjăl.
14 Laqqănăn ăddinăt, sasmamăn fălla-săn
s-a-wa dd-ijammăḍăn imawăn-năsăn,

---

† **3:9** **3:9** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

15 ărorădăn iji n-iman,
16 edăgg əmmărăn-dăɣ,
wăr dăɣ-s dd-tiyyən a săl ahălak d-ălmăṣṣibăt.
17 A-wa s-itawănna tabarăt n-ălxer, wăr hen zăbo-net,
18 wăr ha tuksəḍa n-Măssinăɣ tiṭṭawen-năsăn.»
19 Nəssan ya a-s a-wa innă alămăr wa n-Mosa iket-net, inn'-en i-ăddinăt
əssannen s-alămăr-en, hakd a-wen-dăɣ, han-tăn-i ăsisăndărnen. A-wen,
ădduuttăt i-ad-wăr-itəmmil ăwadəm itabărajăn dat-Măssinăɣ ed ăddunya
iket-dăɣ-net, a iwar uḍlem dat-Măssinăɣ.
20 A-wen ălmăɣna-net a-s wădden amišəl n-a-wa innă alămăr a hanăɣ-
ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ ed wăr t-ih' ăššăk a-s a-wa innă alămăr,
indăr i-dăgg-adəm ad-t-ămašălăn. Ǝnta-den-dăɣ a-wa ăssiitbătăn a-s ăgg-
adəm-i-dăɣ, tidət-dăɣ a-s anăsbăkkaḍ a ămoos.

Immun a ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Ălmasex

21 Ămăra, a-wa hanăɣ-ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ, ăsnăfalăl-anăɣ-t-dd.
Iktab dăɣ-alămăr d-a-wa ənnăn əlkəttabăn wi n-ănnăbităn,
22 ăsdătten iket-dăɣ-năsăn a-s immun s-ƔisaĂlmasex a ihakkăn
imumənăn idəm dat-Măssinăɣ, a-wen, wăr săr-s iẓley dăgg-adəm.
23 Dăgg-adəm iket-dăɣ-năsăn a ofăn abăkkaḍ, ibḍ'-en a-wen d-ănnur
n-Măssinăɣ
24 măšan, hakd a-wen-dăɣ, iɣtăs Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net n-a-s ere
omănăn s-Ɣisa Ălmasex-dăɣ, ad-ikrəš idəm dat-Măssinăɣ ed ămoos-as
Ɣisa Ălmasex, Ămaɣlas wa has-in-inaššăn ibăkkaḍăn-net bănnan.
25 Măssinăɣ dăɣ-tărha-net i-iqqud, ija Ɣisa tasəbḍărt i-ad-isəlməd s-
iqqud, inɣăl ašni-net făll-tajəttewt, ămmut dăɣ-idăggan-nănăɣ i-ad-iẓəl
ibăkkaḍăn-nănăɣ. Ibda, Măssinăɣ dăɣ-taẓidert-net, wăr-išreɣ ibăkkaḍăn
wi ămešălăn ăddinăt
26 măšan ămăra, takute n-tăfaṣke-ta-dăɣ ijă a hanăɣ-salmadăt s-iqqud
n-a-wa ija, a-wen-dăɣ a hanăɣ-isalmadăn a-s ila tărna n-ad-ăkf idəm dat-
Măssinăɣ i-ere wa omănăn s-Ɣisa.
27 Ǝndek ɣas a-wa dăɣ-mad-ăbbărăj ăgg-adəm? Wăr t-illa ed ămăra,
immun s-ƔisaĂlmasex a iɣallăsăn wădden amišəl n-a-wa ifrăḍ alămăr.
28 Ǝnta-den-dăɣ a-wa hanăɣ-isawănnen a-s: immun a ihakkăn ăgg-
adəm idəm dat-Măssinăɣ wădden amišəl n-a-wa fălla-s ifrăḍ alămăr.
29 Meɣ daɣ a tordam a-s Măssinăɣ-i-dăɣ, i n-kăl-Ălyăhud wădden in-
inəẓẓulam?
30 I năsăn lab iket-dăɣ-năsăn ed Măssinăɣ, iyyăn ɣas, ənta a ihakkăn ere
wa săr-s omănăn idəm, tawset t-lăt-dăɣ, jer-ti n-kăl-Ălyăhud-i jănen amili
hărăt wăla ti n-inəẓẓulam-i wăren əja amili hărăt.
31 Ajăn a-wen-š ălmăɣna-net a hin-ikkasăn alămăr wa n-ănnăbi Mosa făl-
a-s innin nənna a-s immun a ih' ălfăyda? Ăbo, wăr nənnă a-wen, alămăr,
ih' edăgg-net.

4

Ălmital wa hanăɣ-ămoos Ibrahim

1 Ămăra, ănnăbi Ibrahim-i hanăɣ-ăshăyăwăn, ma dăɣ-s-e-nănn, ma t-
ikfăn idəm dat-Măssinăɣ?
2 Ǝnnăr timašalen-net a t-əkfănen idəm dat-Măssinăɣ, umas-as a-wen
abăraj, măšan, wăr-ăddobăt a-wen dat-Măssinăɣ
3 ed, əlkəttab n-Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-innăn a-s:

«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ, ikrăš data-s idəm.»
4 Ăgg-adəm ya, afăl ixdăm hărăt, timẓal-net dihen, wădden bănnan,
ăniihăjja d-ălxaqq n-tide-net
5 măšan ăgg-adəm, immun-net s-Măssinăɣ a t-ihakkăn data-s idəm,
wădden ălxidmăt ija s-ăṣṣahăt-net. Ǝnta-den-dăɣ əmmək wa s-ihakk
Măssinăɣ idəm i-wi wăren ăddin.

Təttəlal ta hanăɣ-ămoos Dawəd

6 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ ijarrăw ăwadəm ikrašăn idəm ɣur-Măssinăɣ
wăla imărkedăn a făl innă ămănokal Dawəd:
7 «Tənḍəḍ i-wi s-hin-inša Măssinăɣ erk imojjan-năsăn,
omăs-in ibăkkaḍăn-năsăn,
8 tənḍəḍ i-wa s-hin-inša Emăli ibăkkaḍăn-net,
wăr tăn-dd-iḍkel dăɣ-meḍan.»

Amili, wăr-ihəkk idəm dat-Măssinăɣ

9 Ălxer-wen-dăɣ, ajăn wădden, ill'-e făll-wi ămelăynen hakd wi wăren
ămelăy? Wădden, ătwănn'-anăɣ a-s:
«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ, ikrăš data-s idəm.»
10 Ǝmme d-ikrăš Ibrahim idəm-wen-dăɣ dat-Măssinăɣ? Ak ajăn a-s t-
ikrăš, ăzizăbbăt-dd Măssinăɣ amili meɣ? Ăbo, a-s ikrăš Ibrahim idəm
dat-Măssinăɣ, wăr fălla-s ins' absăr.
11 Šămad oman s-Măssinăɣ, ikraš ɣur-s idəm, ad-ămelăy i-ad-umas a-wen
tamătart tăssitbătăt idəm wa ikrăš. Otăs Măssinăɣ s-a-wen-dăɣ ad-umas
Ibrahim abba n-e d t-illăm amumən dăɣ-təssəba n-ad-ɣur-s əkrəšăn wi
ămelăynen hakd-dăɣ wi wăren ămelăy idəm
12 s-əmmək wa s-t-ɣur-s ikrăš Ibrahim-i s-ənta a-s abba n-ăddinăt-wi wăren
ăsfălla făll-amili, ănn-ak wăr-omenăn ar s-Măssinăɣ s-əmmək wa s-săr-
s omăn Ibrahim-i n-abba-nănăɣ-i ɣur-s ikrăšăn idəm hărwa wăr t-immer
absăr.

Immun a ihakkăn ăgg-adəm ărkăwălăn wi ijjăš Măssinăɣ

13 Ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl i-Ibrahim, inn'-as, ad-ikus ăddunya ənta d-
ihăyawăn-net măšan, tăkasit-en, wădden alkum i-a-wa innă alămăr a has-
tăt-e-ikfən, immun s-Măssinăɣ d-idəm wa ɣur-s ikrăš a has-ijrăwăn a-wen.
14 A-wen-dăɣ afăl kunta tăkasit-ten-dăɣ, alkum i-alămăr a-s əssəbab-net,
adiš ma infa immun s-ƔisaĂlmasex ed, ărkăwăl-wa t-ăssitbătăn, ibbəṭṭăl-
in?
15 Măšan, alămăr, wăr dd-itirəw săr-năɣ ar aḍkăr n-Măssinăɣ ed, ənnăr
wăr dd-ixlek, wăr-itəmməl musnăt n-a-wa ămoos abăkkaḍ, wăr-itəmmil
dihen ere iwar uḍlem.
16 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ere wa omănăn s-Măssinăɣ ɣas a-
s tətwar tăkasit-ten-dăɣ i-ad-tumas isuf ătiwăjjănen dăɣ-ănnuɣmăt-net.
Ɣas, a-wen-dăɣ a dd-orăwăn a-s ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-Ibrahim,
oharăn-t dăr-s ihăyawăn-net iket-dăɣ-năsăn jer-wi əṭṭăfnen alămăr hakd
wi omănnen s-Măssinăɣ s-əmmək wa s-săr-s omăn Ibrahim-i n-abba-
nănăɣ iket-dăɣ-nănăɣ.
17 Isălan n-a-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ibrahim, jeɣ-kăy abba n-abrək n-tiwsaten.»
Ɣas, Ibrahim-en-dăɣ dat-Măssinăɣ-i dd-isankarăn inəmmuttan, ixallăk-dd
a wărăn t-illa, a-s abba-nănăɣ dăɣ-təssəba n-immun wa ija s-Măssinăɣ.
18 Ibda, wăr t-illa ăṭṭăma ijar Ibrahim măšan, omăn s-Măssinăɣ ɣas, ikrăš-
t. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl t-ija Măssinăɣ:

«Abba n-tiwsaten ăjjootnen»,
inn’-as:
«Ad-ətəyăn ihăyawăn-năk, agdăhăn d-etran.»
19 A-s ijă Măssinăɣ măjrăd-wen-dăɣ, ikn’ Ibrahim tušăre, lămmeḍ
hullan dăɣ-taɣəssa-net ed ila temeḍe n-awătay măšan, wăr-ifneẓ immun-
net. Sarăta daɣ i n-hănne-s, wăr tănmăjjaj d-a-wen, ăbas təjar ăṭṭăma
n-ad-təkrəš ara.
20 Hakd a-wen-dăɣ, wăr-ifneẓ immun n-Ibrahim, wăr ij’ ăššăk dăɣ-
ărkăwăl wa has-ijjăš Măssinăɣ, ikf’-e immun-net ăṣṣahăt n-ad-ifləs
Măssinăɣ, ad-t-itəmmal,
21 ikkas ăššăk n-a-s ărkăwăl wa has-ijjăš Măssinăɣ, ad-t-ăj.
22 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ikrăš idəm ɣur-s, ăḍḍin jer-imaɣdalăn
23 măšan, tifer-tin-dăɣ n-a-s ikrăš idəm dat-Măssinăɣ, wădden ənta ɣas
a-s ătwănnănăt,
24 ătwănnănăt-anăɣ năkkăneḍ dăɣ-i ăsseḍăn Măssinăɣ dăɣ-imaɣdalăn
dăɣ-təssəba n-immun wa săr-s nəja ənta-i dd-issənkărăn Emăli-nănăɣ Ɣisa
jer-inəmmuttan.
25 Ǝnta-en-dăɣ a ămmun dăɣ-təssəba n-timəntal n-ibăkkaḍăn-nănăɣ
təzzar, issənkăr-t-dd Măssinăɣ jer-inəmmuttan i-ad-nəkrəš idəm data-s.

5

Ušreyăn n-immun, ălxer d-Măssinăɣ

1 Ămăra d-hanăɣ-ikfă immun-nănăɣ idəm dat-Măssinăɣ, imăl-t ălxer
jere-năɣ dăr-s dăɣ-ăddimmăt n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex,
2 ənta-en-dăɣ a hanăɣ-ijrăwăn tabarăt s-Măssinăɣ i-ad-nəjrəw
ănnuɣmăt-net, intəm immun-nănăɣ. Ǝnta-en-dăɣ ămăra a-s ăṭṭăma
wa făll-năsifălla ed, nəjar ăṭṭăma n-a-s ilkam ašăl wa d-fălla-năɣ dd-mad-
izəzzəbbət Măssinăɣ ălxurmăt-net, a-wen-dăɣ a hanăɣ-ăsihălăylăyăn.
3 Ălɣizabăt nənhăy-dăɣ, ad-săr-năɣ-dd-arəw akuyəd dăɣ-alkum-has,
4 arəw-dd săr-năɣ akuyəd, immun išmărăn, arəw săr-năɣ a-wen, ăṭṭăma
ădduutten
5 wăr henăt tikărras, itbat ed, Măssinăɣ iman-net a ijăn tărha-net dăɣ-
ulhawăn-nănăɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn-i hanăɣ-ikfa.

Tărha n-Măssinăɣ i-dăgg-adəm, Ălmasex a tăt-dd-ăsnăfalăn

6 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, Ălmasex, hărwa wăr t-illa ălfăyda hanăɣ-ihan a-wa-
dăɣ hanăɣ-ija abăkkaḍ, tosă-dd tăqqăn ta issəbdăd Măssinăɣ ɣas, ămmut
dăɣ-ăddimmăt n-inăsbăkkaḍăn.
7 Iẓẓəwăt ere madăn-ăj iman-net dăɣ-miši dăɣ-təssəba n-iyyăn kud-irha
făw umas a-s ənta a ojărăn ălɣădalăt dăɣ-ăddunya, šărnaš d-e-isəmməskəl
ăwadəm iman-net iman n-iyyăn, a ija dăɣ-milɣaw-dăɣ.
8 Măšan Măssinăɣ, ij’-anăɣ tărha-ta-dăɣ s-hărwa-dăɣ nămoos ăddinăt
warăn ibăkkaḍăn-năsăn, ămmut Ălmasex dăɣ-təssəba-nănăɣ.
9 Ɣas, kunta nəkrăš idəm ogdăhăn d-a-wen-dăɣ ɣur-Măssinăɣ dăɣ-
təssəba n-ašni n-Ɣisa Ălmasex wa inɣălăn, ăb’ ăṭṭăma n-əddətu wa ija
igguẓ wa hanăɣ-e-ăj dăɣ-ăššar wa ilkămăn.
10 Ɣas, kunta hărwa nămoos išənja n-Măssinăɣ, ăẓnămăẓăl-anăɣ
Măssinăɣ d-iman-net s-tamăttant ta ija Rure-s, ăb’ ăṭṭăma n-əddətu wa
ija anməẓəl-nănăɣ dăr-s dăɣ-təssəba n-tanăkra ta dd-ija Ɣisa-i hanăɣ-
iɣallăsăn jer-inəmmuttan.

11 A-wen-dăɣ a făl ămăra, năddiiwăt, năsifălla făll-Măssinăɣ dăɣ-idəm
n-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex-i hanăɣ dăr-s ăẓnămăẓălăn.

Adəm, ăssoḍa dăgg-adəm; Ălmasex, issəbdăd-tăn-dd

12 Adəm a dd-orăwăn abăkkaḍ s-ăddunya iket-net, abăkkaḍ-wen-dăɣ
ofa, a dd-orăwăn tamăttant s-ăddunya. Ǝmmək-wen-dăɣ a-s toḍa
tamăttant făll-dăgg-adəm iket-dăɣ-năsăn ed wăr t-illa făw ere s-wădden
itra-dd abăkkaḍ-wen-dăɣ.
13 Abăkkaḍ, ămoos a ihan ăddunya hărwa wăr dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ
alămăr făll-ănnăbi Mosa măšan, ibăkkaḍăn wi ămešălăn ăddinăt dat-
ăzabbu n-alămăr-wen-dăɣ, wăr tăn-ixseb Măssinăɣ făll-dăgg-adəm
14 măšan, hakd a-wen-dăɣ, a-wen, wăr hin-ikkes a-s a dd-tăxlăk
ăddunya-dăɣ, ɣur-Adəm hundăɣ har ănnăbi Mosa, tamătten ăddinăt
wăren ămešăl abăkkaḍ olăhăn d-wa ămešăl Adəm-i ămoosăn tele n-wa
s-ătwănna ilkam ad-dd-ass.
15 Ănnuɣmăt wa ihăkk Măssinăɣ bănnan d-abăkkaḍ wa ămešăl Adəm,
wădden a oharăn hărăt. Təssəba n-abăkkaḍ wa ofa iyyăn n-ăhaləs, Adəm,
a făll-dd-toḍa tamăttant făll-e d t-illăm ăgg-adəm, măšan ănnuɣmăt
wa ihăkk Măssinăɣ d-ănnuɣmăt wa săr-năɣ dd-orăw iyyăn n-ăhaləs,
ƔisaĂlmasex, ih’-e ălfăyda măqqoorăn.
16 A-wen wădden făw a-s ăddobăt ăwadəm ad-t-isənnəfăqq ed, dăɣ-
təssəba n-anməšri n-iyyăn n-ăhaləs ɣas a făl dd-oḍa ăššăreɣa n-Măssinăɣ-
wa ăswărăn uḍlem e d t-illăm ăgg-adəm măšan, ănnuɣmăt wa dd-
ăzzăbbăt Măssinăɣ, ikf’-anăɣ idəm ɣur-Măssinăɣ, ăsdărfăt-anăɣ.
17 Ɣas, kunta šăɣšad n-iyyăn n-ăhaləs a săr-năɣ dd-orăwăn tărna ta fălla-
năɣ təkrăš tamăttant, ăb’ ăṭṭăma n-ărrəzăɣ wa măqqărăn săr-năɣ dd-
mad-arəw ănnuɣmăt n-Măssinăɣ wa hanăɣ-ikfăn tămudre d-Təmmənəya
dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex-i n-iyyăn.
18 A-wen-dăɣ a făl kunta šăɣšad n-iyyăn n-ăhaləs a dd-orăwăn uḍlem
făll-e d t-illăm ăgg-adəm, orăw-dd săr-năɣ daɣ iqqud n-iyyăn n-ăhaləs,
Ɣisa Ălmasex, ajăraw n-idəm ɣur-Măssinăɣ d-tămudre tăɣlalăt.
19 Ǝmmək-wa-dăɣ s-anməšri n-iyyăn n-ăhaləs a ijăn e d t-illăm ăgg-
adəm anăsbăkkaḍ dat-Măssinăɣ, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s iqqud n-iyyăn
n-ăhaləs, a ijrăwăn idəm ɣur-Măssinăɣ i-e d t-illăm ăgg-adəm.
20 Alămăr, ăzzăbbăt-t-dd Măssinăɣ făll-Mosa i-ad-isəlməd dăgg-adəm
a-s inăsbăkkaḍăn a ămoosăn măšan, əjut dd-ija abăkkaḍ-dăɣ, ăsjăt-dd
fălla-s Măssinăɣ ănnuɣmăt
21 dăɣ-ittus n-a-s əmmək-wa-dăɣ s-kăla fălla-năɣ ixkăm abăkkaḍ-i
săr-năɣ dd-orăwăn tamăttant, ad-fălla-năɣ ixkəm ămăra ănnuɣmăt n-
Măssinăɣ wa ihăkkăn idəm ɣur-s i-ad-nəjrəw tămudre ta tăɣlălăt s-ămoos
Ɣisa Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ əssəbab-net i-e d t-illăm ăgg-adəm.

6

Tassaɣt d-Ălmasex a ihakkăn ašăl făll-abăkkaḍ

1 Măjrăd-wa-dăɣ, ma ămoos ălmăɣna-net? Adiš năkfet ɣas ămăra iman-
nănăɣ i-abăkkaḍ i-ad-itwənhəy əjut n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.
2 Xăša! Năkkăneḍ-i ămmutnen dăɣ-isălan n-abăkkaḍ, əndek əmmək wa
s-has-e nəddar, nəhakk’-e iman-nănăɣ daɣ? Wăr-ămmukkăn a-wen.
3 Ajăn wăr təssenăm a-s năkkăneḍ-i ătwăsălmăɣnen dăɣ-aman s-isəm
n-ƔisaĂlmasex i-ad-dăr-s nasăɣ, atwəsəlmaɣ-nănăɣ-en, ălmăɣna-net a-s
nohăr dăr-s tamăttant ta ija,

4 ămoos a-wen šund ɣas a-s ašăl wa d-ijjăš Ălmasex aẓəkka, nohăr-t dăr-s, nohăr dăr-s daɣ tanăkra ta dd-ija jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-dd-inkăr jere-săn s-tărna n-ălxurmăt n-Abba Măssinăɣ i-ad-nəkrəš ašăl, nărjəš dăɣ-tămudre ta tăynayăt ihăkk.
5 Ădduuttăt daɣ a-s kunta nohăr dăr-s aẓəkka, ad-dăr-s nahăr daɣ tămudre ed, inkăr-dd jer-inəmmuttan
6 făl-a-s nəlmədet a-s ăgg-adəm n-anăsbăkkaḍ wa s-kăla t-nămoos, ătwăṣlăb d-Ɣisa făll-tajəttewt i-ad-hin-tămmăt tasna ta tărəwăt i-ad-ăba s-năkkilăt i-abăkkaḍ
7 ed, ere wa ămmun ya, ibḍa s-iyyăt d-a-wa s-itawănna abăkkaḍ.
8 Ɣas, šămad ădduuttăt a-s nohăr d-Ălmasex tamăttant, adiš, ădduuttăt a-s ad-dăr-s nahăr daɣ tămudre ed,
9 nəssan daɣ a-s Ălmasex-i dd-inkărăn jer-inəmmuttan, ăbas ilkam ad-olas tamăttant tiyyăt făl-a-s ăbas fălla-s təla tamăttant tărna.
10 Ija tiyyăt tamăttant i-ad-ăbas ila abăkkaḍ ăššar; ămăra dd-iddăr, iddar i-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ.
11 A-wen-dăɣ a făl kăwăneḍ, ăjăt iman-năwăn ăddinăt ămmutnen dăɣ-isălan n-a-wa ămoosăn abăkkaḍ dăɣ-a-s tămoosăm ămăra ăddinăt əddarnen i-Măssinăɣ dăɣ-tassaɣt-năwăn d-Ɣisa Ălmasex.
12 Wăr toyyem abăkkaḍ ănnihăḍ dăɣ-taɣəssa-năwăn-i făll-la tamăttant tărna i-ad-tăttălălăm erk derhanăn-net.
13 Wăr toyyem ašrut n-taɣəssa-năwăn wăl’ iyyăn ănniihăḍ dăɣ-s Iblis, isawăjj’-et a wărăn oɣed, ănn-ak, ăkfăt iman-năwăn i-Măssinăɣ, taləhəm d-ăddinăt ăynaynen, təkfəm-t daɣ tiɣəswen-năwăn, tămašălăm iqqud.
14 Afăl jăm a-wen, wăr dăɣ-wăn-e-ănnăhăḍ abăkkaḍ ed, ăbas t-təllam daw-ălxikmăt n-alămăr, ănn-ak, mălăm ămăra daw-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ.

Amumən, Măssinăɣ a-s ăkkilăt wădden abăkkaḍ

15 Ma ămoos daɣ ălmăɣna n-măjrăd-wa-dăɣ s-iket t-jeɣ n-a-s ăbas-t-nəlla daw-alămăr wa n-Mosa, nəmăl-t ămăra daw-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ? Ak ajăn a-wen ălmăɣna-net, niḍəwet ɣas dăɣ-abăkkaḍ? Xăša!
16 Ajăn wăr təssenăm a-s ere təkfăm tanhaḍt făll-iman-năwăn dăɣ, ad-has-tăkkălem, ad-tamašalăm erhet-net, umas măssi-wăn. Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl toyyăm abăkkaḍ ănnihăḍ dăɣ-wăn, ad-has-tăkkălem, arəw-dd săr-wăn a-wen-dăɣ tamăttant. Umasăt eklan n-Măssinăɣ i-ad-săr-wăn dd-arəw a-wen tămudre toɣadăt.
17 Naməlet Măssinăɣ ed kunta ibda tăkkilem i-abăkkaḍ, ašăl-i, tamašalăm s-taɣărha təjlayăt tijəttewen n-ăddin ti təlmădăm.
18 Təntăšăm-dd iman-năwăn dăɣ-tanhaḍt n-abăkkaḍ i-ad-dăɣ-wăn ănnăhăḍ ămăra amišəl n-a-wa oɣădăn.
19 Măjrăd šund wa tajjăn dăgg-adəm a hawăn-in-jeɣ i-ad-tudabem ujreh n-isălan-wi-dăɣ. Ɣas, kunta ibda, tăsnăhăḍăm abăkkaḍ dăɣ-tiɣəswen-năwăn s-iba n-təšədje d-azzal ḍarăt a-wa ăsikărakăḍăn, adiš ămăra, sənnəhăḍăt iman-năwăn dăɣ-amišəl n-a-wa oɣădăn dăɣ-ittus n-ad-təzzăɣăm tămudre šăddijăt.
20 Ibda, a-s dăɣ-wăn ănnihăḍ abăkkaḍ, wădden wăr tăkkulăm dăɣ-iji n-a-wa oɣădăn măšan,
21 əndek a-wa săr-wăn dd-iššəšrăy a-wen? Ajăn wădden, wăr săr-wăn dd-iššəšrăy a-wen ar tăkrakiḍt n-a-wa tamašalăm ed tamăttant dat-Măssinăɣ ɣas a săr-wăn dd-orăw a-wen.

22 Măšan ămăra d-kăwăn-ăsdărfăt Măssinăɣ dăɣ-isălan n-abăkkaḍ, ənta
a-s tămoosăm eklan-net i-ad-tamašalăm a-wa šăddijăn săr-wăn dd-madăn-
isăɣsəl tămudre ta tăɣlălăt ed,
23 ălxaqq n-abăkkaḍ, tamăttant, măšan, ănnuɣmăt n-Măssinăɣ wa
ihăkk bănnan a t-ămoosăn, tămudre ta tăɣlălăt dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ
ƔisaĂlmasex.

7

Ălmital dd-izjarăn adubən

1 Ayətma-ɣ! Ǝssanăɣ a-s a-wa s-əkkeɣ tənna-net dăɣ-isălan n-a-wa innă
alămăr, wăr has-təžhelăm. A ikkăs ăwadəm iddar-dăɣ, ifraḍ fălla-s amišəl
n-alămăr.
2 Ălmital da ăssiifhămăn a-wen: tamăḍt tădobănăt, a ikka ăhaləs-net
iddar, wăr has-t-illa dăɣ-a-wa innă alămăr a dăɣ-s tărkəb eɣăf-net măšan
afăl ašăl wa d-ăba ăhaləs-net, təjrăw ya iman-net, ad-ăbas fălla-s ifraḍ
a-wa innă alămăr.
3 Afăl tărkăb eɣăf-net dăɣ-ăhaləs-net, təglă, təjă adubən iyyăn ăynayăn,
a-di təzna măšan, afăl ijmaḍ ăhaləs-net ăddunya, təjrăw ya iman-net dăɣ-
a-wa iɣtăs alămăr dăɣ-isălan-win-dăɣ. Afăl tolăs adubən ḍarăt iba n-
ăhaləs-net, wăr mad-has-umas a-wen əzzəna.
4 Ămăra, ayətma-ɣ, šund a-wen-dăɣ a jam kăwăneḍ-dăɣ: dăɣ-təssəba n-
tassaɣt ta jăm d-taɣəssa n-Ălmasex, tămoosăm i-a-wa innă alămăr ăddinăt
s-ăbas əddarăn. Ămoos a-s ənta a kăwăn-ikrăšăn, ənta-i dd-inkărăn jer-
inəmmuttan i-ad-tamašalăm erhet n-Măssinăɣ.
5 Ibda a-s nəlkăm i-erk derhanăn n-tiɣəswen-nănăɣ d-mălayăɣnatăn wi
iyyăḍnen, ăllil-anăɣ alămăr s-a-wen ed, wăr săr-năɣ dd-orew a-wen a săl
tamăttant măšan,
6 ămăra d-nămmut dăɣ-isălan n-a-wa fălla-năɣ ifrăḍ alămăr-i hanăɣ-
ikrădăn dăɣ-tišəm n-tansit n-tiɣəswen-nănăɣ, năddoobăt amišəl n-erhet
n-Măssinăɣ s-tasna tăynayăt dăɣ-ixkam Unfas Šăddijăn. Ǝnta-en-dăɣ a-s
tărna ta ihăkk, təẓlay d-tărna ta ila alămăr-i s-ălkaḍ ɣas a făll-təktab.

Isălan n-alămăr d-abăkkaḍ

7 Ma ămoos ălmăɣna n-măjrăd-wen-dăɣ? Adiš alămăr wa n-Mosa,
ənta a hanăɣ-isiḍəwăn dăɣ-abăkkaḍ? Xăša! Ănn-ak alămăr-en-dăɣ a hi-
issəlmădăn s-abăkkaḍ ed, ənnăr wăr hi-innă alămăr: «Wăr tăsdărhănăd
a ila ăwadəm wăr led», wăr ləmmədăɣ s-a-wen.
8 A-wen-dăɣ a făl aɣătal-wen-dăɣ hi-ija alămăr a ijrăwăn i-abăkkaḍ
tašləlt ta săr-i-dd-torăwăt e d t-illăm erk derhan. Ǝnnăr wăr dd-ixlek
alămăr, wăr hi-təjjəš tijya n-a-wa s-itawănna abăkkaḍ.
9 Ibda, əddarăɣ wăla alămăr măšan, ăzzubbăt-dd a-wa ifrăḍ alămăr ɣas,
innăhăḍ dăɣ-i abăkkaḍ, ămoos šund a-s ăbas əddarăɣ.
10 Fărəḍ n-alămăr wa s-ănihăjja a-s tămudre a săr-i dd-orăw, tamăttant
ɣas a săr-i dd-iwwăy
11 ed, ămoos-dd fărəḍ-wen-dăɣ ăsaru wa s-hi-ăsjăḍlăt abăkkaḍ dăɣ-
tamăttant.
12 Hakd a-wen-dăɣ, alămăr, wăr t-illa a t-ijrawăn, Măssinăɣ ad-dd-ifal,
a-wen-dăɣ a-s: šăddiij, oɣad, ifran.
13 Adiš, ma n-əmmək n-a-s a-wa olăɣăn, orăw-dd săr-i tamăttant? A-
wen ya, wăr il' əmmək. Tidət ənta da: alămăr-en-dăɣ šăddijăn, a săr-i
dd-orăwăn ăsaru wa dd-ăwwăyăn asənnəfiləl wa dd-ija abăkkaḍ iman-
net dăɣ-i.

Tumast n-ăgg-adəm

14 Nəssan, ădduuttăt daɣ a-wen, a-s alămăr, Unfas n-Măssinăɣ a-s
əssəbab-net măšan ălwăxla a-s năkk-i-dăɣ n-ăgg-adəm, a wăr-iha ălfăyda
s-ămešălăɣ a-wa ifrăḍ ed, ăkkileɣ i-abăkkaḍ šund ažənš a hi-ijă.
15 A-wa tamašalăɣ, iqqan eɣăf-in, indăr-ahi ad-t-əjrăhăɣ ed a-wa s-ărheɣ
amišəl-net, wăr t-təmišilăɣ; a-wa-dăɣ dăr-okăḍăɣ ɣas a tamašalăɣ.
16 Ɣas, šămad a-wa dăr-okăḍăɣ ɣas a tamašalăɣ, ənta-den-dăɣ a-wa
ămoosăn tajuhe ɣur-i n-a-s alămăr-i-dăɣ, wăr t-illa ălɣib t-iwarăn.
17 Tidət-dăɣ a-s abăkkaḍ wa dăɣ-i ănnihăḍăn a itamašalăn hărătăn-win-
dăɣ, wădden năkk
18 ed, əssanăɣ a-s a-wa olăɣăn, năkk-i n-ăgg-adəm, wăr iha taɣəssa-nin.
A-wa olăɣăn, ărheeɣ iji-net măšan, indar-ahi. Ijmaḍ-t ăššăk a-s əkfărăɣ
dăɣ-amišəl n-a-wen-dăɣ,
19 wăr təmišilăɣ a-wa olăɣăn, wăr təmišilăɣ ɣas ar a-wa lăbasăn dăr-
əkneɣ mikḍaw.
20 Šămad ăbas tamašalăɣ ar a-wa dăr-okăḍăɣ, adiš, ăbas năkk a
itamašalăn tăllăbăst-ten-dăɣ, ănn-ak abăkkaḍ wa ḍăɣ-i ănnihăḍăn a t-
itamašalăn.
21 Issəjrăh-ah’-in a-wen-dăɣ hărăt iyyăn: ăsidărhănăɣ iji n-a olaɣăn
măšan a-wa lăbasăn a făll-i ikarrăšăn ašăl.
22 Dăɣ-ammas n-ulh-in, ijraẓ-ahi alămăr n-Măssinăɣ
23 măšan, taɣəssa-nin ənta, ih’-et alămăr iyyăn săl wa ărheɣ. Alămăr-
wen-dăɣ a hi-iknasăn hak ašăl, iṭṭaf-ahi dăɣ-tišəm n-alămăr n-abăkkaḍ wa
dăɣ-i ănnihăḍăn.
24 Amăskoy năkk-i s-wăr t-illa ălfăyda hi-ihan! Mi hi-e-aḍənăn tăhanint,
ikkəs-ahi-dd dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ hi-tăhobet s-tamăttant?
25 Təmmal i-Măssinăɣ dăɣ-ăddimmăt n-ƔisaĂlmasex-i n-Emăli-nănăɣ
hanăɣ-ijrăwăn ad-dd-nəkkəs errawăn-nănăɣ dăɣ-a-wen-dăɣ. Ămăra,
ənniyăt-in, alămăr wa n-Măssinăɣ a-s ăkkiilăt, a-s ija a-wen, taɣəssa-nin
ənta, alămăr wa n-abăkkaḍ a-s tăkkilăt.

8

Tămudre ta n-tidət ihăkk Unfas Šăddijăn

1 Ămăra, ḍarăt-a-wen-dăɣ ătwănnăn, ăddinăt wi osăɣnen d-Ɣisa
Ălmasex, ăbas t-illa făw-făw uḍlem tăn-iwarăn dat-Măssinăɣ ed ənniyăt-
năsăn wădden tiɣəswen-năsăn a dăɣ-săn ănnihăḍăn.
2 Unfas Šăddijăn-i ihakkăn alămăr wa n-tămudre ta n-tidət dd-tirəw
tassaɣt d-Ɣisa Ălmasex, tărna-net a hi-tăsdărfet, təbḍ’-ahi d-alămăr wa
n-abăkkaḍ d-tamăttant.
3 A-wa s-kăla ămoos isəssəndar i-alămăr wa n-Mosa-i ănnihăḍăn dăɣ-e
d t-illăm ăgg-adəm dăɣ-təssəba n-abror wa təja taɣəssa-net, issărɣăs-t-dd
Măssinăɣ ed, ăšmašăl-dd Rure-s, ămoos-dd ăgg-adəm i-ad-umas tasəbḍărt
ta jarrăwăt i-ăgg-adəm tenăšše n-ibăkkaḍăn ɣur-Măssinăɣ.
4 A-wa fălla-năɣ ifrăḍ alămăr, ămešăl-t ed, ămăra, wădden a-wa tărha
taɣəssa-nănăɣ ɣas a dăɣ-năɣ ixkamăn, Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ a dăɣ-
năɣ ănnihăḍăn.
5 Ădduuttăt a-s ere ăttilălăn erhet n-taɣəssa-net, wăr mad-ămašăl daɣ
ɣas ar a-wa fălla-s tărha taɣəssa-net măšan, wa s-Unfas n-Măssinăɣ a
ăttilăl, wăr-e ămašăl ɣas ar erhet n-Unfas Šăddijăn.

6 Ijmaḍ-t ăššăk a-s a-wa tărha taɣəssa n-ăgg-adəm, tamăttant ɣas a săr-s
dd-itirəw, a-s ija a-wen, Unfas ənta, tămudre ta n-tidət d-ălxer a dd-itiirəw
s-ăgg-adəm.
7 Ăwadəm wa wărăn izənnəzjumət ar dăɣ-a-wa fălla-s tărha taɣəssa-net,
ašănjo n-Măssinăɣ, wăr-ăddobăt asrəs n-iman-net dat-alămăr n-Măssinăɣ,
wăr t-ăddobăt kud t-irha-dăɣ.
8 A-wen-dăɣ a făl ăddinăt wi ăttilălnen erhet n-tiɣəswen-năsăn, wăr t-
illa əmmək s-əjrăẓăn i-Măssinăɣ.
9 Kăwăneḍ, ăbas təglam făll-derhan wa n-tiɣəswen-năwăn, ănn-ak, jăm
iman-năwăn daw-tărna n-Unfas wa ija Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn. Ere
daɣ wa s-wăr-iha Unfas Šăddijăn n-Ălmasex ulh-net, wăr t-ila Ălmasex.
10 Kunta daɣ iha Ălmasex ulhawăn-năwăn, kud-dăɣ tamăttant a mad-
təjəm dăɣ-abăkkaḍ, ill'-awăn-t əlɣəllas ed ij'-iwăn Măssinăɣ dăɣ-təssəba
n-tassaɣt ta jăm d-Unfas Šăddijăn n-Ălmasex ăddinăt ɣur-s lanen idəm.
11 A-wen-dăɣ a făl kunta iha Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ-i dd-issənkărăn
Ɣisa jer-inəmmuttan ulhawăn-năwăn, adiš, ad-kăwăn-ăkf daɣ ənta-i dd-
issənkărăn Ălmasex jer-inəmmuttan tămudre ta dd-e-sənkărăt tiɣəswen-
năwăn jer-inəmmuttan s-tărna n-Unfas wa izzăɣăn ulhawăn-năwăn.
12 Ayətma-ɣ, kunta ill'-e fărəḍ hanăɣ-iwarăn, əlmədăt a-s wădden wa
n-alkum i-erk derhanăn n-tiɣəswen-nănăɣ.
13 Ere ăttilălăn erhet n-taɣəssa-net, tamăttant ɣas a dd-e-arəw s-iman-
net măšan, ere wa hin-ijărăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn erhet n-taɣəssa-net,
tămudre ta n-tidət a dăɣ-s təlkamăt.

Măssinăɣ d-aratăn wi dd-ija s-iman-net

14 Ere wa s-Unfas n-Măssinăɣ a t-oɣadăn, ara n-Măssinăɣ a ămoos.
15 Unfas daɣ wa kăwăn-ikfă Măssinăɣ, wădden Unfas kăwăn-ijan eklan
s-hărkuk han tarəmmeɣt, ănn-ak, ikf'-iwăn Măssinăɣ Unfas-net i-ad-
talăhăm d-ăddinăt dd-ija s-iman-net. A-wen-dăɣ a hanăɣ-ikfăn turhajăt
n-ad-nəɣarr Măssinăɣ s-isəm: «Abba».
16 Tărna n-Unfas Šăddijăn-en-dăɣ hanăɣ-ikfa Măssinăɣ a hanăɣ-
ămoosăn tajuhe ta hanăɣ-satbatăt n-a-s tidət-dăɣ a-s aratăn n-Măssinăɣ
a nămoos.
17 Ɣas, šămad ădduuttăt a-s aratăn n-Măssinăɣ a nămoos, adiš, nămoos
iməkkusa, ad-hanăɣ-ăkf Măssinăɣ a-wa s-hanăɣ-ijjăš ărkăwăl-net, nahăr
daɣ d-Ălmasex terše-net. Kunta nărḍa s-ad-dăr-s nahăr aɣăna wa inhăy,
adiš, ad-dăr-s nahăr ălxurmăt-net.

Ălxurmăt wa ilkămăn

18 Ija ɣur-i a-s tersəmmawen ti nəhannăy ămăra-dăɣ, wădden wăla a
ənḍărrăn edes i-ălxurmăt wa s-ilkam ad-hanăɣ-dd-infiləl.
19 Ălxurmăt wa s-ăqqalăn aratăn n-Măssinăɣ, wădden əntăneḍ ɣas a
irmas iba n-taẓidert n-ad-ăj; a-wa iwărăn ărori n-ăkall iket-net a ărorădăn
ad-dd-ass.
20 Ămoos a-wa iwărăn ărori n-ăkall a wărăn issen e-s ihăl, wădden ad-
t-dd-ikkasăn a-wen, Măssinăɣ a has-iɣtăsăn a-wen. Măšan, a-wen, wăr
hin-ikkes ăṭṭăma wa ăsjăr Măssinăɣ taxləkt iket-net.
21 Imal-dd ašăl d-mad-isəttăɣləl Măssinăɣ taxləkt-net iket-net dăɣ-
əlhəllak wa s-tăšewăj, əjrəwăn aratăn n-Măssinăɣ ălxurmăt wa s-hasăn-
innă.
22 Nəssan a-s ašăl-i-dăɣ, taxləkt iket-net a tăššoršăt, təkna tiẓẓurt tolăhăt
d-ta rammăsăt tamăḍt jarrăwăt eɣăf-net.

23 Wădden daɣ ənta ɣas a irmas a-wen-dăɣ, irmas-anăɣ năkkăneḍ dăɣ-i
ija Măssinăɣ tiɣăffaddiwen n-Unfas-net. Năkkăneḍ daɣ, nətihnəffit dăɣ-
iman-nănăɣ, năqqal i-ašăl wa d-e-numas s-tidət-dăɣ aratăn n-Măssinăɣ,
ikkəs-anăɣ dăɣ-tissust ta dăɣ-hanăɣ-jănăt tiɣəswen-ti-dăɣ.
24 Ed năkkăneḍ, tidət-dăɣ a-s əlɣəllas-nănăɣ itbat măšan har ămăra-
dăɣ, ămoos a dăɣ-nəjar ăṭṭăma. Ăywa, ăṭṭăma wa ihannăy ăwadəm, ad-
ăbas ămoos ăṭṭăma; əndek ăṭṭăma wa ilkămăn dăɣ-a-wa-s išwăr, inhăy-t
ăwadəm? Wăr t-illa.
25 Măšan afăl ăṭṭăma-nănăɣ, ămoos a wăr nəhənnəy, dihen, ad-has-
nəqqəl s-taẓidert d-ulh ijlayăn.
26 A-wen-dăɣ făw a făl hanăɣ-itilal Unfas Šăddijăn dăɣ-tələmḍe-nănăɣ
ed a-wa s-ăniihăjja ad-t-nəttăr dăɣ-Măssinăɣ, wăr t-nəssen. Ǝnta-en-dăɣ
a hanăɣ-itəddalăn Măssinăɣ s-tihnəffa wăren la afəssăr.
27 Tidət a-wen, Măssinăɣ-i issanăn a-wa ihăn ulhawăn, issan daɣ a-wa
ihăn ənniyăt n-Unfas. A-wen-dăɣ a făl ənta, erhet n-Măssinăɣ a itattăr
i-iməššeddəjăn.

Tihusay d-təmɣăre n-tărha ta hanăɣ-ija Ɣisa Ălmasex

28 Ḍarăt-a-wen daɣ, nəssan a-s ăddinăt wi ărhănen Măssinăɣ d-ăddinăt
wi dd-iɣră s-iman-net dăɣ-erhet-net, a tăn-irmăsăn-dăɣ, a ămoos-dăɣ,
Măssinăɣ iman-net a itajjăn a-s tišrayăten n-tanfust-ten-dăɣ tăn-tărmăsăt,
i n-tănfo-năsăn.
29 Măssinăɣ ăddinăt wi ăsnăfrăn dat-axălak i-ad-umasăn aratăn-
net, iɣtăs-asăn milhaw d-Rure-s i-ad-umas Rure-s teɣăfădde n-ăŋŋatăn
ăjjootnen.
30 Măssinăɣ, ăddinăt wi s-dd-iɣtăs a-wen, iɣr’-en-dd s-iman-net; wi
dd-iɣra s-iman-net, ikf’-en idəm data-s, wi ikfa idəm data-s, ikf’-en daɣ
ălxurmăt-net.

Tărha n-Măssinăɣ ta hanăɣ dd-ăsnăfalăl dăɣ-Ălmasex

31 Šămad isălan-den-dăɣ, ma s-năddoobăt tənna-net daɣ? Kunta
Măssinăɣ-i-dăɣ, tidət-dăɣ a-s ašrut wa-nănăɣ a iha, mi fălla-năɣ ilan
tărna?
32 Zənnəzjumətăt ɣas: kunta Măssinăɣ, Rure-s iman-net wa n-iyyăn
ila, wăr t-iɣles dăɣ-tamăttant, ănn-ak, oyy’-e ămmut dăɣ-təssəba-nănăɣ,
əndek ɣas ḍarăt-a-wen-dăɣ a-wa hanăɣ mad-unjəy? Wăr t-illa.
33 Ăddinăt wi ăsnăfrăn Măssinăɣ, mi tăn-e-isəwărăn uḍlem? Wăr t-illa
ed Măssinăɣ iman-net a tăn-ikfăn idəm data-s.
34 Mi ăddoben ad-tăn-isəwăr uḍlem? Ajăn wădden Ălmasex ămmut
măšan, isălan, wăr-əmden dihen ɣas, a ojărăn a-wen, inkăr-dd jer-
inəmmuttan, ikk’ išənnawăn, ăqqima dihen daw-aɣil n-Măssinăɣ, itattăr-
anăɣ s-Măssinăɣ.
35 Ǝndek ɣas a-wa-dăɣ hanăɣ-e-ibḍəwăn d-tărha ta hanăɣ-ija Ălmasex?
Ak tirəmmaɣ meɣ erk əmmək, ak ălɣizabăt meɣ laẓ meɣ ɣəlləl, ak miši
meɣ tăkoba? Wăr t-illa făw a hanăɣ-dăr-s-e-ibḍəwăn, a ămoos-dăɣ.
36 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-hanăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Təssəba-năk, Măssinăɣ a făl nətamăttat hak ašăl,
jăn-anăɣ ăddinăt ɣas šund taɣsiwen
dăɣ-wăr-ilkem a săl aɣăras.»
37 Măšan, hakd a-wen-dăɣ, dăɣ-a-wen-dăɣ iket-net, nămoos imărnan,
nokăy făw tumast n-imărnan, nəkrăš ašăl imdan făll-išənja-nănăɣ s-
turhajăt n-Wa hanăɣ-irhăn.

38 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s wăr t-illa făw a hanăɣ-e-ibḍəwăn d-tărha ta hanăɣ-ija
Măssinăɣ: ak tamăttant wăla tămudre wăla ănjălosăn wăla išənnawăn
wăla kăl-tărna, a-wa t-illăn d-a-wa ilkămăn,
39 kăl-ăṣṣahăt wi n-išənnawăn d-a-wa iwărăn ărori n-ăkall, wăr t-illa făw a
dd-ătiwăxlăkăn ăddooben ad-hanăɣ-ibḍəw d-tărha n-Măssinăɣ ta hanăɣ-
dd-ăsnăfalăl dăɣ-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex.

9

Tisnant n-iman ta ija Buləs dăɣ-təssəba n-kăl-Iṣrayil-i ăsɣărnen ul-hawăn-năsăn i-Măssinăɣ

1 Năkk-i s-ašăl-i-dăɣ osaɣăɣ d-ƔisaĂlmasex, tidət a hawăn-janneɣ
wădden bahu, Unfas Šăddijăn iman-net a hi-oɣadăn dăɣ-ənniyăt-in dăɣ-
a-wa s-ărheɣ ad-hawăn-tăn-ănnăɣ.
2 Ărɣan iman-in, ărɣan; jan tisnant wărăt kəttəl.
3 Ăsniinăn daɣ hullan dăɣ-isălan n-a-wa dd-iqqălăn ayətma wi n-kăl-
Iṣrayil. Diha t-əlleɣ, kud irha făw təwăr-ahi tilɣant, ənməjjəjăɣet făw
d-Ălmasex i-ad-dăr-s ənmihəẓăn əntăneḍ, əjrəwăn əlɣəllas.
4 Kăl-Iṣrayil, Măssinăɣ a tăn-dd-ijăn s-iman-net, ăswăr-tăn ănnur-net,
ănmăjjaš dăr-săn ărkăwălăn n-tassaɣt, ăzzăbbăt fălla-săn alămăr wa n-
Mosa, issəlmăd-tăn ălɣibadăt n-Măssinăɣ wa n-tidət, ijjăš-asăn ărkăwălăn
ăjjootnen.
5 Ǝntăneḍ a lănen imărawăn-nănăɣ wi n-ibda dd-izjăr Ălmasex s-eɣăs-
net ənta-i n-Măssinăɣ-i t-illan jənnəj-hărăt iket-net. Naməlet-t, amin!

Măssinăɣ, a-wa s-ijjăš ărkăwăl-net, ad-t-ăj

6 A-wa hawăn-jănneɣ, wădden i n-a-s innin ărkăwăl wa hasăn-ijjăš
Măssinăɣ, ăbboṭṭăl-in. Ăbo, ănn-ak, wădden ăddinăt iket-năsăn wi-dd-
əzjărnen Iṣrayil a ămoosnen dăgg-Iṣrayil wi n-tidət.
7 Wădden daɣ ăddinăt iket-năsăn wi dd-əzjărnen Ibrahim a-s ihăyawăn-
net wi n-tidət, əktəwăt-dd a-s Măssinăɣ iman-net a innăn i-Ibrahim:
«Isxaqq a hak dd-e-əzjărăn ihăyawăn.»
8 A-wen ălmăɣna-net a-s wădden aratăn wi s-dd-issəbăb ăgg-adəm, a-s wi
n-Măssinăɣ, ănn-ak, aratăn-net a tăn-ămoosăn, wi s-dd-issəbăb ărkăwăl
wa ijjăš i-Ibrahim.
9 Ărkăwăl-en, ənta da a-wa dăɣ-s innă Măssinăɣ i-Ibrahim:
«Ad-kăy-dd-ăqqəlăɣ dăɣ-ăzzăman šund wa-dăɣ,
a-s kăy-dd-e-ăqqəlăɣ s-ăzzăman-en,
təkraš-ak Sarăta alyaḍ.»
10 A-wa has-innă Măssinăɣ, wădden Sarăta ɣas a ɣur-dd-imdă, inn'-en
daɣ i-Răbka ta n-hănne-s n-Isxaqq-i n-abba-nănăɣ iket-nănăɣ ed təkrăš-
as eknewăn s-əmmək-wen-dăɣ.
11 Hărwa wăr-əwen eknewăn-en-dăɣ, hărwa wăr-ămešălăn a olăɣăn wăla
a lăbasăn a-s imməjrăd Măssinăɣ i-Răbka, issəlmăd-tăt s-wa ăsnăfrăn
jere-săn; ămoos a-wen erhet n-Măssinăɣ wădden făl təssəba n-emărked
jan i-ad-dd-iɣăr s-iman-net wa s-irha.
12 A-s ităjj a-wen, innă Măssinăɣ i-Răbka:
«Ad-ăkkălăt wa n-amăqqar i-wa n-amăḍray.»
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa ijăn ed innă Măssinăɣ iman-net:
«Ăssofăɣ Yaqub uhən Iso.»

Măssinăɣ, enəsdebbăr n-iman-net

14 Ak ajăn a-wa ija Măssinăɣ, ajăn ad-hanăɣ-isəwwənn a-s Măssinăɣ,
wăr-oɣed? Aa făw, wădden a ijan a-wen
15 ed Măssinăɣ iman-net a innăn i-Mosa:
«Sanseɣ ărrăxmăt-in făll-ere wa s-ărheɣ,
naqq’-ahi tăhanint n-ere wa s-ărheɣ.»
16 A-wen wădden a dd-izjarăn erhet n-ăgg-adəm wăla ășșahăt-net,
tăhanint n-Măssinăɣ a dd-ifal.
17 Iktab dăɣ-əlkəttab a-s innă Măssinăɣ i-Firɣăwna:
«Jeɣ-kăy əssəbab i-ad-səlmədăɣ s-tărna-nin
i-ad-itwăxṭəb isəm-in făll-ărori n-ăkall iket-net.»
18 A-wen-dăɣ a făl ere wa s-oḍăn Măssinăɣ tăhanint, oḍăn-as-tăt, wa
s-ăsɣăr ulh-net daɣ, ad-iɣar.

Măssinăɣ a-s ămaxlak d-ămănokal

19 Ămmukkăn a-s afăl əslăn iyyăḍ dăɣ-wăn i-măjrăd-wen-dăɣ, ad-dd-
əggədăn, ənnən: Măssinăɣ adiš, ma s-isawar dăgg-adəm uḍlem? Ajăn
mi ăddooben aẓəẓẓəwi n-iman-net data-s? Wădden a-wa s-irha ɣas a itajj.
20 Uhən kăyy-i n-ăgg-adəm dd-tajjăšăn inəzjam šund-win-dăɣ, mi
tămoosăd făw tamăzaɣăd d-Măssinăɣ? Kăla tənhăyăd aɣăsis isastan ere
wa t-iknăn d-ăddălil wa făl t-dd-ikna.
21 Wădden ere wa ikannăn iɣsas, a-wa s-irha ɣas a itajj, tălaɣt a iḍarrăẓ
təzzar ikən săr-s jer-aɣăsis ilan ălqim d-i t-wărăn ila. Tălaɣt-en-dăɣ a-s
ikann a-wen-dăɣ iket-net.

Derhan n-Măssinăɣ i-kăl-Ișrayil

22 Măssinăɣ daɣ, isakna aḍkăr-net i-ad-isəlməd s-tărna-net. Ăhoja
ăẓiẓăydăr i-wi ăniihăjjănen d-aḍkăr-net wăren ănhăjja ar d-əlhəllak
23 măšan wi s-oḍăn tăhanint s-irha ad-t-səmɣărăn, irha daɣ ad-tăn-
isənnəfləy dăɣ-ălxurmăt-net.
24 Teɣăre ta hanăɣ-dd-ija Măssinăɣ s-iman-net năkkăneḍ-i n-kăl-
Ălyăhud, ənta daɣ a dd-ija i-tiwsaten ti iyyăḍnen n-inəẓẓulam†
25 s-əmmək wa s-tăn-innă ănnăbi Ozi dăɣ-əlkəttab-net a-s innă, innă
Măssinăɣ:
«Tamətte ta s-ibda wăr tămoos ta-nin,
ənta ămăra a he-ăjăɣ tamətte-nin.
Tamətte ta s-ibda tătiwăksăn,
ənta a he-tumasăt ta əkneɣ tărha.»
26 Edăgg daɣ wa-dăɣ hasăn-ătwănnă:
«Wăr tămoosăm tamətte n-Măssinăɣ»,
edăgg-wen-dăɣ iman-net a dăɣ-e-ətwăɣrən s-isəm:
«Aratăn n-Măssinăɣ wa iddarăn.»
27 Ănnăbi Saya† ənta, innă:
«kăl-Ălyăhud, kud-ărhan əjən əjut
wa wăr jenăt timətwen n-ăkall
dăɣ-asălim n-ejărew wa səmmăn
tasəkkemt dăɣ-săn ɣas a he-ijrəwăn əlɣəllas»
28 Emăli daɣ a-wa s-innă, ad-t-ăj, ăššăreɣa wa s-innă ilkam ad-t-dd-
izəzzubbət făll-ăddunya, ad-t-ăj šik šik.

---

† **9:24 9:24** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alășăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **9:27 9:27** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

29 Olăs daɣ ănnăbi Saya innă:
«Ǝnnăr wăr hanăɣ-dd-oyya
Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ajhanăn
hărăt dăɣ-əzzurəyăt-nănăɣ,
ašăl-i-dăɣ, noolăh ɣas
d-iɣărman wi n-Sodoma d-Gomora-i ihlăk.»

Ăddălil wa făll-innăḍ Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil

30 Ma săl a-wen? Inəẓẓulam-i wăren təmmăɣ i-iqqud dat-Măssinăɣ, ij’-
en immun-năsăn s-Măssinăɣ imaɣdalăn data-s lanen idəm. Immun-năsăn
s-Măssinăɣ a săr-săn dd-orăwăn a-wen.
31 A-s ija a-wen kăl-Iṣrayil əntăneḍ, amišəl n-a-wa innă alămăr a-s
tattărăn ad-tăn-ăkf idəm dat-Măssinăɣ măšan, indăr-asăn ad-dd-săɣsəlăn
a-wen.
32 A-wen-š ma t-ijăn? Adiš əttărăn ad-əjrəwăn iqqud išlayăn i-wa ihakk
immun s-Măssinăɣ. Ǝttărăn ajăraw n-a-wen s-a-wa tamašalăn, ămoosăn
ɣas šund ăddinăt s-tărsal tăhunt har išwar oḍan.
33 Ija a-wen s-əmmək-wa-dăɣ s-ătwănnă, innă Măssinăɣ dăɣ-isălan n-
Ɣisa:
«Ǝnhəywăt! Sanseɣ tăhunt rassălăt i-ăddinăt
dăɣ-aɣrəm wa n-Sayon.
Ad-tumas əssəbab n-ejăḍăl i-iyyăḍ măšan,
ere făllа-s ăshătălăn-dăɣ,
wăr-ilkem ad-ămmujrăẓ.»

10

1 Ayətma-ɣ, derhan n-ulh-in d-a-wa tattărăɣ hak ašăl dăɣ-Măssinăɣ da:
ăɣləsnet kăl-Iṣrayil.
2 Ăddoobeɣ tajuhe n-a-s kăl-Iṣrayil, ədgaẓăn hullan dăɣ-isălan wi n-
Măssinăɣ măšan, wăr jen a-wen s-ənniyăt ijrahăn hărăt.
3 Ǝžhalăn hărwa dăɣ-isălan n-a-s Măssinăɣ a isaɣdalăn ăgg-adəm i-ad-
ɣur-s ikrəš idəm wădden imărkedăn-net, a-wen, unjăyăn săr-s.
4 Ălmasex, a ɣur-dd-imdă a-wa innă alămăr, ere săr-s omănăn-dăɣ, ad-
ikrəš idəm dat-Măssinăɣ.

Ere omănăn s-Ɣisa Ălmasex, ad-iɣləs

5 Dăɣ-isălan n-a-wa ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Măssinăɣ, innă Mosa:
«Ere ămešălăn fărəḍăn
wi əktăbnen dăɣ-alămăr,
ad-has-umas a-wen-dăɣ
əssəbab n-əlɣəllas.»
6 Măšan ašăl-i, immun-nănăɣ s-Măssinăɣ, issəlmăd-anăɣ a-wa hanăɣ-
ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ, inn’-anăɣ:
«Wăr tənned dăɣ-iman-năk:
mi he-ikkən išənnawăn?»
A-wen, azəzzəbbu n-Ălmasex dăɣ-săn;
7 wăr tənned daɣ:
«Mi he-ikkən ider n-ăkall?»
Ajăn wădden Ălmasex, ăru dd-inkăr jer-inəmmuttan.
8 Isălan n-a-wen-dăɣ, a dăɣ-hanăɣ-innă măjrăd n-Măssinăɣ:
«Ašăl-i, măjrăd n-Măssinăɣ,
ohaẓ-kăy, ih’-emm-năk, ih’-ulh-năk.»

Isălan-win-dăɣ a hin-nəsasawaḍ dăgg-adəm i-ad-amənăn s-Ɣisa.
9 Ere iṭṭăfăn dăɣ-tămudre-net tənna n-a-s Ɣisa, Emăli, iflăs dăɣ-ulh-net a-s issənkăr-t-dd Măssinăɣ jer-inəmmuttan, ad-iɣləs
10 făl-a-s immun wa dd-ifălăn ulh n-ăwadəm a t-ihakkăn idəm ɣur-Măssinăɣ, wa iṭṭăfăn tənna n-a-wen s-emm-net, ad-t-iɣləs Măssinăɣ.
11 Ǝnta-den-dăɣ a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Ere omănăn s-Emăli-dăɣ,
wăr-ilkem ad-ămmujrăẓ.»
12 A-wen ămăra, wăr săr-s iẓley ăgg-Ălyăhud wăla wa t-wărăn ămoos ed iket-năsăn, iyyăn n-Emăli ihakkăn a olaɣăn s-əjut a oharăn, ere t-iɣrăn-dăɣ, ad-has-ăkawən.
13 Iktab a-s:
«Ere iɣrăn isəm n-Emăli,
omăn săr-s dăɣ, ad-iɣləs.»

Tăɣart n-ulhawăn n-kăl-Ălyăhud

14 Măšan, ăddinăt ya, əndek əmmək wa s-mad-əɣrən isəm n-Emăli a-s wăr săr-s omenăn? Ǝndek daɣ əmmək wa s-mad-săr-s amənăn a-s wăr kăla əslăn i-isălan-net? Ǝndek əmmək wa s-mad-əslən i-isălan-net a-s wăr t-illa ere hasăn-tăn-ixṭăbăn?
15 Ǝndek əmmək wa s-mad-hasăn-ətwăxṭəbăn a-s wăr t-illa ere săr-săn ămešălăn? Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Tihusay ija ass n-imawayăn n-isălan n-Ălənžil,
edăgg ăkokălăn iḍarăn-năsăn dăɣ,
ălxer a săr-s dd-tirəwăn.»
16 Ălwăxla a-s a ăjjeen dăɣ-ăddinăt, unjay s-Ălənžil. A-wen-dăɣ a ăswănnăn ănnăbi Saya:†
«Emăli, a ija a-wa-dăɣ năssewăl,
mi omănăn s-a-wa nəxattăb?»
17 Immun wa iɣallăsăn, a-wa s-isăl ăwadəm ihăn Ălənžil-wa-dăɣ nəxaṭṭăb dd-ifălăn Ălmasex, a iha.
18 Ak ajăn a-wen ălmăɣna-net a-s har ămăra-dăɣ, wăr-əslen kăl-Ălyăhud i-isălan-win-dăɣ? Ǝslan-asăn lab ed a-wen-dăɣ făw a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ăssewălăn imawayăn n-isălan făll-ărori n-ăkall iket-net,
wăr t-təlla tamdujt dăɣ-ăddunya s-wădden təsl’-asăn.»
19 Ad-kăwăn-səstənăɣ:
«Tordam a-s isălan-wi-dăɣ,
wăr tăn-əjrehăn kăl-Iṣrayil?»
Ǝjrahăn-tăn lab. Ǝntăneḍ-en-dăɣ făw a-s innă ănnăbi Mosa s-tizarăt, innă Măssinăɣ:
«Ad-dăɣ-wăn ăjăɣ tismiten
făll-tamətte wărăt tămoos ta-nin,
ẓəẓẓəkənẓărăɣ-kăwăn făll-tawset jam tawset n-ălžuhal.»
20 Olăs daɣ ănnăbi Saya, iglă har innă:
«Ăddinăt wi s-ibda, əkfan-ahi iroriyawăn-năsăn,
əqqălăn-ahi-dd;
wi s-ihənnin, wăr dăɣ-i ăkkulăn,
ăsnăfalălăɣ-asăn-dd iman-in.»
21 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn kăl-Iṣrayil, ənta da a-wa dăɣ-săn innă Măssinăɣ:

† **10:16 10:16** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

«Ǝẓẓalăɣ ăfuss-in har ăqqur
i-tawset hi-tənkarăt,
oseɣ-tăt a-wa tawset hi-tăsiɣărăt ulh-net,
tawset săr-i tunjayăt.»

11

Măssinăɣ, wăr hin-inḍew kăl-Iṣrayil

1 Ăssistănăɣ-kăwăn ămăra, ak ajăn Măssinăɣ ijăr-in tamətte ta n-kăl-
Iṣrayil ăsnăfrăn? Ăbo! Năkk-i hawăn-ăssewălăn, ăgg-Iṣrayil n-ahăya n-
Ibrahim la tawset ta n-Bănyamin a ămoosăɣ.
2 Măssinăɣ, tawset ta ăsnăfrăn i-iman-net hărwa wăr dd-tăxlek
ăddunya, wăr tăt-in-ijer. Ǝktəwăt-dd ɣas a-wa innă ănnăbi Ɣəli dăɣ-isălan
n-kăl-Iṣrayil a-s hasăn-iškă s-Măssinăɣ, inn'-as:
3 «Emăli, tamətte-ta-hi, tănɣă ănnăbităn-năk,
tărẓă idăggan wi dăɣ-tajjănăt tikutawen-năk.
Năkk daɣ-i dd-ăqqimăn, təzzan săr-i,
tărha ad-tăj iman-in.»
4 Innă a-wen ɣas, inn'-as Măssinăɣ:
«Ɣəli, ănset ənniyăt-năk,
leɣ əssa afḍăn n-ăhaləs wăr-iha wăl' iyyăn
s-kăla irkăɣ dat-Baal-i n-ămănokal n-ăṣṣănămăn.»
5 A-wa ijăn dăɣ-ăzzăman-wen-dăɣ, ənta daɣ a ijan dăɣ-ăzzăman-wa-dăɣ,
iɣlaf Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net tamətte wărăt təjjət dd-ăsinăfrăn jer-
kăl-Iṣrayil.
6 Šămad ănnuɣmăt n-Măssinăɣ a ăsnăfrănăn tamətte-ten-dăɣ i-ad-tăt-
iɣləs, adiš, wădden imărkedăn-năsăn a tăn-e-iɣləsăn ed, afăl ija a-wen,
ad-ăbas ămoos ănnuɣmăt, ănnuɣmăt wa n-tidət.
7 A-wen-š, ma ămoos ălmăɣna-net? Ajăn a-wa s-əmmăɣăn kăl-Iṣrayil, wăr
t-əjrewăn? Ǝjrăwăn-t dăɣ-săn lab wi dăɣ-săn ăsnăfrăn Măssinăɣ. Wi
iyyăḍnen wăren əjrew a-wen, asɣăr a has-jăn ulhawăn-năsăn.
8 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Iššəšlăl-tăn-in Măssinăɣ
i-ad-wăr hənnəyăn, wăr səllən.
Ǝnta-den-dăɣ a-wa ijrăwăn kăl-Iṣrayil har ašăl-i-dăɣ.»
9 Olăs daɣ ḍarăt-a-wen, innă ănnăbi Dawəd:
«Umasnet imjora-năsăn
a hasăn-iha sunsəj,
ăttărmăsnet dăɣ-tănḍărbaten;
iḍəwet-dd fălla-săn ălmăṣṣibăt tăn-in-immărăn.
10 Təwăret təməlle tiṭṭawen-năsăn i-ad-ăbas hannăyăn,
ăjənet aləḍḍeš wa-dăɣ făll-hak iyyăn dăɣ-săn,
umaset ɣas, šund ăẓuk a ăllinjăt.»

Ejăḍăl d-tebădde n-kăl-Iṣrayil

11 Ak ejăḍăl wa jăn kăl-Iṣrayil, i n-hărkuk meɣ? Ăbo! Ănn-ak šăɣšad-
năsăn əntăneḍ-en-dăɣ a dd-orăwăn tašləlt i-əlɣəllas i-tiwsaten ti iyyăḍnen
i-ad-asəmən kăl-Iṣrayil.
12 Ɣas kunta wăla šăɣšad-năsăn dăɣ, ălfăyda a dd-orăw s-ăddunya, ăb'
ăṭṭăma n-təmɣăre ta he-ăj ălfăyda wa săr-s dd-e-arəwăn afăl dd-əqqălăn
Măssinăɣ i-ad-utabăn. Ijmaḍ-t ăššăk a-s ad-umas a-wen ălxer măqqoorăn.

Ălənžil a iha əlɣəllas i-inəẓẓulam

13 Ămăra kăwăneḍ-i n-inəẓẓulam a-s ămmijrădăɣ: Năkk-i-hi, Măssinăɣ
a hi-ijăn ănămmašul-hawăn, išl'-ahi daɣ ămašal hi-ijraẓăn.
14 Ija ɣur-i a-s ămašal wa hi-issăɣlăf Măssinăɣ ija təmɣăre-ta-dăɣ s-afăl
t-in-ăssawăḍăɣ, ad-dd-arəw a-wen tismiten n-kăl-tumast-in, utabăn, iɣləs
Măssinăɣ iyyăḍ dăɣ-săn
15 făl-a-s, kunta ămăra, ij'-en Măssinăɣ s-edes i-ad-dd-arəw a-wen
tanməẓalt n-ăddunya d-Măssinăɣ, ma he-ăj afăl ătubăn kăl-Iṣrayil?
Ad-umas a-wen tăkunt tolăhăt d-ăddinăt ăba, olăsăn-dd tanăkra jer-
inəmmuttan.
16 Kunta afărs n-tajəlla wa n-eɣăf a ikăt ăwadəm i-Măssinăɣ, adiš tajəlla
daɣ, iket-net ti-net ed šăddiij. A-wen-dăɣ a ijăn a-s kunta ikewăn n-ahəšk,
i n-Măssinăɣ, adiš, iləktan-net daɣ, iket-năsăn, i-net ed šăddiij.
17 Tamətte ta n-Iṣrayil, tolăh d-ahəšk n-əzzăytun s-hin-inkăḍ Măssinăɣ
hărăt dăɣ-iləktan-net təzzar issărmăm-kăy-dd kăyy-i wărăn ămoos ăgg-
Ălyăhud i-ad-kăy-infəw kăyy-dăɣ a-wa dd-itəffalăn ikewăn, isidorăn ahəšk
iket-net.
18 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, kăyy-i n-ănăẓẓalim, he kăyy! Wăr təlkehăd
iləktan wi hin-əttənkăḍnen. Ma dăɣ-tabărajăd? Wădden kăyy a iṭṭafăn
tămudre i-ikewăn, ănn-ak, ikewăn a hak-tăt-əṭṭafnen.
19 Ămmukkăn a-s ad-hi-tənnəd a-s: ajăn wădden iləktan, əttənkăḍăn-in
i-ad-dd-ətwəsărmămăɣ dăɣ-edăgg-năsăn?
20 Tidət lab a-wen măšan, əlməd a-s iba n-immun-năsăn a făl hin-
əttənkăḍăn, tătwăsărmămăd-dd dăɣ-edăgg-năsăn ed tomănăd. Ɣas, wăr
sakaf iman-năk, uksaḍ Măssinăɣ!
21 Făl-a-s Măssinăɣ wăr-oyya iləktan-wi s-alăṣăl-dăɣ, ărmamăn d-ahəšk
ăb' ăṭṭăma n-kăyy-i s-a ăynayăn dd-təjjăšăd a-wa-dăɣ iket-net.
22 Ǝnhəywăt ɣas əmmək wa s-isalmad Măssinăɣ milɣaw-net wa
ăddewăn d-aḍkăr-net: wi t-wăren ăksuḍ, ad-ənmənhəyăn d-ălmăṣṣibăt-
net, wi t-ăksuḍnen, ad-ăɣləsăn dăɣ-ăššar-net. Ɣas, ăj ăṭṭăma-năk dăɣ-
milɣaw n-Măssinăɣ ed afăl wăr jed a-wen, ad-hin-tăttănkăḍăd šund
elăkăt.
23 Afăl dd-əzjărăn kăl-Ălyăhud tăɣart n-ulh ta tăn-tărmăsăt, ad-
ətwəsărməmăn dăɣ-edăgg-năsăn ed Măssinăɣ ila tărna s-tăn-dd-ăssoɣăl
idăggan-năsăn.
24 Kăyy ibda, wăr təẓleyăd d-elăkăt irmamăn dăɣ-ahəšk n-tăkoyt,
tătwănkăḍăd-dd fălla-s, tătwăsărmămăd dăɣ-ahəšk n-əzzăytun olaɣăn
kud-dăɣ a-wen, əssin ihəškan wăren oleh iyyăn n-əẓẓənəf. Kăl-Iṣrayil-
i s-alăṣăl-dăɣ ărmamăn d-ahəšk-en, răqqiis i-Măssinăɣ, ad-tăn-dd-isuɣəl
edăgg-năsăn.

Ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, ăddinăt iket-năsăn a-s t-irha

25 Ayətma, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt dăɣ-isălan n-əddăraj wa s-kăla
ăttunkăl dd-ănfalălăn i-ad-wăr tordem iman-năwăn tayətte. Ǝlmədăt a-
s tăɣart n-ulh ta tărmăsăt təššəm n-kăl-Iṣrayil ămăra-dăɣ, ti n-ad-dd-
əjjəšnăt tiwsaten ti iyyăḍnen iket-dăɣ-năsnăt, amənnăt s Măssinăɣ, iɣləs-
tănăt.
26 Ǝnta-den-dăɣ əmmək wa s-mad-əɣləsăn kăl-Iṣrayil iket-dăɣ-năsăn s-
əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Taḍaɣt ta n-Sayon ad-dd-e-ifəl ămukăs n-tekăriḍt
wa hin-e-ikkəsăn iba n-ăddin făll-ihăyawăn n-Yaqub.
27 Dihen, ad-dăr-săn ahărăɣ ărkăwăl n-tassaɣt,
aməsăɣ-in ibăkkaḍăn-năsăn iket-dăɣ-năsăn.»

28 Afăl tăqqăl tanfust s-isălan n-anmәšri wa jăn i-Ălәnžil, ij’-en a-wen-dăɣ
išәnja n-Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn, măšan ămoos-awăn a-wen kăwăneḍ,
tănfo măšan, afăl tăqqăl tanfust s-ebre n-nefran wa n-Măssinăɣ, iṭṭaf-asăn
ărkăwăl dăɣ-idәm n-imărawăn-năsăn
29 ed Măssinăɣ, wăr-ităqqәl s-a-wa ikfă, wăr-ităqqәl s-ămašal-net.
30 Ibda, tăḍḍinăm dăɣ-inămăšrayăn măšan ašăl-i, tәlmădăm s-tăhanint n-
Măssinăɣ ed ănmăšrăyăn kăl-Ălyăhud.
31 Anmәšri-năsăn ad-dd-orăwăn tăhanint-ten-dăɣ dăɣ-a-s irha Măssinăɣ
ad-ămarәnăt tiṭṭawen-năsăn i-ad-әlmәdăn әntăneḍ-dăɣ ămăra s-
tăhanint-net.
32 Măssinăɣ a oyyăn dăgg-adәm oḍan dăɣ-tanmәšrayt i-ad-isәlmәd hak
iyyăn dăɣ-săn s-tăhanint-net.

Tәmɣăre n-tărna n-Măssinăɣ

33 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-ăssewăl әlkәttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Tәmɣăre n-tihusay ij’-enăt ărrәzăɣ wa n-Măssinăɣ
Mi ăddoben ad-dd-isăɣlәy sărho-net wăla tayәtte-net
A-wa ităjj, ojăr tayәtte n-ăgg-adәm,
wăr t-illa ere dd-e-isăɣlәyăn zăbotăn-net.
34 Mi issanăn a-wa ihăn әnniyăt n-Emăli?
35 Mi s-kăla t-ikfa hărăt ăb’ ăṭṭăma
n-ad-ijăr ăṭṭăma n-timẓal n-ălxer-net?»
36 Wăr t-illa ed әnta a dd-ibnăn a-wa-dăɣ iket-net, tărna-net a-s t-illa a-wa
t-illăn, wăr t-illa a-s wădden i-net. Ǝnta ɣas a ăniihăjjăn d-semɣar hărkuk.
Amin!

12

Ihuk n-iman d-taɣәssa i-Măssinăɣ

1 Ayәtma-ɣ! Jarăɣ-kăwăn s-idәm n-tәmɣăre n-tăhanint ta hanăɣ-oḍăn
Măssinăɣ, ăkfăt-t iman-nawăn dăɣ-tiɣәswen-năwăn iket-di tәddarăm
s-ălxal šaddijăn, әnta-den-dăɣ takute ta has-tәjrăẓăt, әnta-den-dăɣ
ălɣibadăt wa n-tidәt.
2 Wăr tәlkemăm i-a-wa făll-tәgl’ ăddunya-ta-dăɣ, ănn-ak ăyyăt
Măssinăɣ ad-isәynәy әnniyătăn-năwăn i-ad-tudabem aẓәmmăẓli dăɣ-a-wa
ămoosăn erhet-net, wa olăɣăn, a-wa has-ijrăẓăn d-a-wa ifrănăn.

Ašәmmišәl n-isuf wi hanăɣ-ija Unfas Šăddijăn

3 Ǝttarăɣ dăɣ-hak iyyăn dăɣ-wăn dăɣ-idәm n-ănnuɣmăt wa făll-i issәnsă
Măssinăɣ d-ad-wăr-ija wăl’ iyyăn dăɣ-wăn iman-net jәnnәj-a-wa t-ija
Măssinăɣ. Isărәset hak iyyăn iman-net dat-amidi-net s-a-wa ilăn әmmәk.
A-wa s-kăwăn-ikfă Măssinăɣ turhajăt n-iji-net, ăjăt-t s-a-wa dăr-ogdăh
immun-năwăn.
4 Wădden taɣәssa n-ăgg-adәm tiyyăt ɣas măšan, әjjәtnăt tiẓunawen-
net, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-tәlla tăẓunt tolăhăt d-tamidit-net ălxidmăt,
hak iyyăt d-a-wa tәnfa.
5 Ǝmmәk-wen-dăɣ a-s năkkăneḍ-i omănnen s-Măssinăɣ, nәjjәt, măšan
dăɣ-tәssәba n-tassaɣt-nănăɣ d-Ălmasex, nămoos šund tiyyăt taɣәssa s-hak
iyyăn dăɣ-năɣ-dăɣ ănimăṭṭaf d-amidi-net.
6 Măssinăɣ, dăɣ-ănnuɣmăt-net, ij’-anăɣ isuf s-hak iyyăn-dăɣ iẓlay d-wa
n-amidi-net. A-wen-dăɣ a făl wa ijrăwăn ɣur-Măssinăɣ măjrăd s-ila s-ad-
t-isuɣәl i-ăddinăt, ixṭәbet s-ălxal wa ihălăn ebre n-immun.

7 Wa ijrawăn ɣur-Măssinăɣ turhajăt n-ad-idhəl ăddinăt wi iyyăḍnen,
ijləyet dăɣ-a-wen; wa isăɣren, isăɣret s-sărho.
8 Wa ijrăwăn turhajăt n-a-s e-d imməjrăd, isəsmăḍ ulhawăn n-imidiwăn-
net, išləwet-t a-wen; wa ijrăwăn turhajăt n-ihuk, wăr-itəməjruẓet a-wa
ikfa; wa ikfă Măssinăɣ turhajăt n-ad-izar i-ăddinăt, ijləyet dăɣ-a-wen. Wa
n-ămadhal n-tilăqqiwen, idhəlet-tănăt s-ulh ăsriiwăn.

Akuyəd dăɣ-təlməssexəya

9 Tărha ta n-tidət, wăr ɣəddăr, akəḍăt d-a-wa lăbasăn, əjləyăt hullan
dăɣ-amišəl n-a-wa olăɣăn.
10 Nəmărhăt hullan jer-iman-năwăn šund ăŋŋatăn, nəsəmɣărăt, zăzrăt
ăddinăt wi iyyăḍnen iman-năwăn.
11 Ǝdgəẓăt dăɣ-a-wa hăm, ăyyăt fălla-wăn sendad, ukasăt dăɣ-ălxidmăt
n-Emăli s-ənniyăt imdan.
12 Isəddəwətet-kăwăn ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ, ijjəšet-kăwăn
ăṣṣăbarăt afăl kăwăn-tărmăs tissust, əjləyăt dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ.
13 Iməššeddəjăn wi tărmas tămăɣatert, ədhəlăt-tăn, səmməjurətăt wi
kăwăn-dd-tisənen.
14 Ǝdəlăt Măssinăɣ i-ăddinăt-wi kăwăn-ɣazzăbnen, ărhăt-asăn ălxer,
wăr hasăn-jem terk tettert.
15 Ahrăt tedăwit d-wi ăddiwătnen, tahərəm imeṭṭawăn d-wi hallănen.
16 Nəmənnəkăt jer-iman-năwăn s-ălxal, wăr tətterăm a-wa dăr-wăr
togdehăm wăla a-wa wăr tămoosăm, sărəsăt iman-năwăn, wăr jem iman-
năwăn ăddinăt s-wăr t-illa a-s wădden əssanăn-t.
17 Wăr ẓelăm tăllăbăst s-tăllăbăst i-ăwadəm, mašălăt a-wa olăɣăn i-
ăddinăt iket-năsăn.
18 A təkkăs talɣa, tăqqal-kăwăn-dd, iməlet ălxer jere-wăn d-ăddinăt iket-
năsăn.
19 Ayətma-i əkneɣ tărha, wăr təkkesăm eɣa i-iman-năwăn, săɣləfăt
talɣa-năwăn i-Măssinăɣ ed Emăli iman-net innă dăɣ-əlkəttab-net:
«Năkk a hawăn-e-ikkəsăn eɣa,
năkk a hawăn-e-ikkəsăn ălxăr.»
20 Olăs daɣ, inn’-anăɣ măjrăd n-Măssinăɣ:
«Ašănjo-năk wa inăqq laẓ, šăkš’-e;
kunta ăffud, săsw’-e ed afăl has-jed a-wen,
ad-t-tănɣ tăkrakiḍt wărăt təẓley
d-a-s tahəst a jed făll-eɣăf-net.»
21 Wăr toyyed tăllăbăst təkraš fălla-k ašăl, ănn-ak, mišəl a-wa olăɣăn i-ad-
təkrəšăd ašăl făll-tăllăbăst.

13

Asjəd i-a-wa innă əlxəkum

1 Ilzam hak ăwadəm ad-ămašăl a-wa s-omăr əlxəkum ed wăr t-
təlla təmmənəya warăt ărori n-ăkall-i-dăɣ s-wădden a-wa la dăɣ-tărna
Măssinăɣ a dd-ifal; ənta daɣ a tăt-ăssiibdădăn.
2 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ere issəkfărăn iman-net i-əlxəkum n-
əddəwəl, ilmədet a-s wăr-iẓley d-a-s tənna n-Măssinăɣ a-s ănmăšrăy. Ere
daɣ wa ănmăšrăyăn i-a-wa innă Măssinăɣ, ijmaḍ-t ăššăk a-s, tăborit n-
ăššăreɣa n-Măssinăɣ a-s irha ad-tiḍəw fălla-s.
3 Ăwadəm wa itamašalăn a lăbasăn, a ăssirmăɣăn ălqaḷḷităn, măšan
wa itamašalăn a olaɣăn, wăr t-e-sărmăɣăn. Kunta tărhed ad-wăr kăy-
issărmăɣ əlxəkum, adiš mašăl a-wa fălla-k irha, dihen, ad-ɣur-s təkrəšăd
tisenen.

4 Ǝlxəkum, tănfo-năk a făl t-dd-ixlăk Măssinăɣ, măšan afăl wăr kăy-
išla ar a-wa lăbasăn, adiš uksaḍ-t ed wădden bănnan a făl iṭṭaf tăborit
ta n-ăššăreɣa. A-wen ălmăɣna-net, a-s, ilkam ad-dd-isənnəfiləl Măssinăɣ
aḍkăr-net făll-wi tamašalnen a-wa lăbasăn.
5 Uf'-awăn ad-tamašalăm a-wa fălla-wăn irha əlxəkum wădden ɣas făl
tuksəḍa n-ad-fălla-wăn isiḍəw Măssinăɣ aḍkăr-net, ănn-ak daɣ, i-ad-wăr
t-illa făw a dăɣ-təššakăm iman-năwăn.

Anmărh jer-iman-nănăɣ

6 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ɣaymăt təẓẓalăm tiwse ed kăl-tiwse-i dăɣ-
wăn tăt-tattărnen, wăr-iẓley d-a-s Măssinăɣ a-s ăxdamăn.
7 Hak ăwadəm, ăkfăt-t a-wa fălla-wăn ila jer-tiwse wăla ăddăyyăt wăla
tuksəḍa wăla semɣar.
8 Ayətma-ɣ, wăr kăwăn-irăwwăset ăwadəm wăl' iyyăn a săl tărha. Ere
wa s-ha tărha n-ăddinăt ulh-net, ăzizăbbăt ămišəl n-a-wa fălla-s ifrăḍ
alămăr iket-net.
9 Wădden ătwănnă:
«Wăr jed əzzəna,
wăr jed iman,
wăr tokerăd,
wăr tăsdărhănăd a ila ăwadəm wăr led»,
d-a-wa săl a-wen.
Alămărăn-win-dăɣ, ăsdăw-tăn-dd iket-dăɣ-năsăn wa innăn:
«Ăj i-ănhăraj-năk
tărha-ta-dăɣ jed i-iman-năk.»
10 Tărha, ere wa s-ha ulh-net, wăr mad-iɣšəd hărăt i-ănhăraj-net. Ăwadəm
daɣ wa s-ha tărha n-ăddinăt wi iyyăḍnen ulh-net, šund ɣas ăzizăbbăt a-wa
innă Măssinăɣ dăɣ-alămăr.

Ašăl wa dd-imiddəw əlɣəllas, ohăẓ-dd

11 Măjrăd-wa-dăɣ, ăjăt-as ənniyăt ed təh'-iwăn tijya n-ăzzăman a nəha,
ăbas ija ăssaɣăt n-eḍəs, ənkărăt-dd. Ašăl wa n-əlɣəllas, ăbas ujəj, ojăr
ihəẓ wa dd-ija ašăl-i-dăɣ uhən ašăl wa d-tomănăm.
12 Ehăḍ iglă, tifawt, tăsmăqqăt-dd, nəkkəset-in făll-iman-nănăɣ a-wa
osăɣăn hărăt d-tihay, nasăɣet d-a-wa ohărăn hărăt d-ănnur.
13 Nărjəšet šund tarăhut a făll-anăɣ ijan, tumaset tămudre-nănăɣ,
tămudre šăddiijăt s-wăr t-illa a nətajj dăɣ-ufăr, najəjet iba n-asəgdah dăɣ-
hărăt d-tesăse n-asməd d-asri wa n-kəššəf d-asəmmăḍəs n-iman-nănăɣ
d-hărăt n-kənis-kənisăn iyyăḍ wăren ənfa hărăt d-tismiten.
14 Tumaset-awăn tămudre ta iṭṭăf Emăli ƔisaĂlmasex šund asălso
ăynayăn, ălsăt-t. Wăr tăsbălălăm erk derhanăn n-tiɣəswen-nănăɣ,
tiyyəm-tăn ănnihăḍăn dăɣ-wăn.

14

Nəməšmărăt jer-iman-năwăn

1 Ayətma-ɣ, ăwadəm wa s-rəkkəm immun-net, arăt-as ifassăn-năwăn,
wăr has-jem erk măjrăd.
2 Ǝllan-t ăddinăt ordanen a-s wăr t-illa amənsi s-wădden ăddooben
tetăte-net, əllan-t daɣ iyyăḍ s-rəkkəm immun-năsăn wăren tətt ar isudar
wi n-išəkraš.
3 Ămăra, wăr-isămăḍrayet wa s-a ijrăw-dăɣ, ad-t-ăkš, wa iyyăḍăn
igdălăn i-iman-net tetăte n-imənsiwăn iyyăḍ; wăr-isăwaret daɣ wa wărăn

itətt hărăt iyyăn uḍlem ere wa s-a ijrăw-dăɣ, ad-t-ăkš ed ij'-as Măssinăɣ edăgg ənta-dăɣ.
4 Ak kăyy făw-i isawarăn akli n-iyyăn uḍlem, mi tămoosăd? Ajăn wădden jer-ibdad wăla oḍa, măssi-s a iqqal a-wen, ma tăkkuulăd? Ǝlməd a-s ad-ibdəd făll-iman-net ed Emăli-i t-illăn ila tărna n-ehel-net.
5 Iyyăḍ ăddinăt, ija ɣur-săn a-s ill'-e ašăl ufăn iyyăn, ija ɣur-iyyăḍ a-s, a-di, wăr-əẓleyăn hărăt; ăyyăt hak ăwadəm d-a-wa orda, igdăh ɣas ad-ikna ukəs n-ăššăk dăɣ-a-wa iha.
6 Wa ăẓinămăẓlăyăn išilan, iṭṭaf ălxal-wa dăɣ-ašăl-wa, iẓənnəməẓləyet-tăn i-ad-isəmɣăr Emăli s-a-wen; ere daɣ wa s-a ijrăw, ad-t-ăkš, isəmɣăret Măssinăɣ ed a ijrăw-dăɣ, ad-irəš i-Măssinăɣ isuf-win-dăɣ t-ija. Ere daɣ wa s-ill'-e a wăr-itətt, isamɣar Emăli dăɣ-a-wen-dăɣ ed ənta dăɣ, itumay i-Măssinăɣ a-wa has-ija.
7 Wăr t-illa dăɣ-năɣ ere wărăn idder ar i-iman wi-net ɣas, wăr t-illa daɣ ere madăn-ămmăt i-iman wi-net ɣas.
8 Ɣas kunta nəddar, Emăli a-s nəddar, kunta daɣ nămmut, ənta a-s nămmut. A-wen-dăɣ a făl jer-nəddar wăla nămmut, Emăli a hanăɣ-ilăn.
9 Wăr t-iha ăššăk a-s Ălmasex ămmut, inkăr-dd jer-inəmmuttan i-ad-ixkəm făll-inəmmuttan hakd-dăɣ d-ăddinăt wi əddărnen.
10 Adiš, kăyy, ma s-ḍallămăd ăŋŋa-k, samăḍrayăt-t? Iket-dăɣ-nănăɣ, ilkam ad-dd-nəbdəd dat-Măssinăɣ i-ad-hanăɣ-išrăɣ?
11 A-wen-dăɣ a dăɣ-hanăɣ-ăssewăl əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Innă Emăli:
Năkk əddarăɣ,
wăr t-illa ăgg-adəm s-wădden ilkam ad-dat-i irkăɣ,
ilkam ad-hi-amələn iket-dăɣ-năsăn.»
12 Ašăl-en n-tebădde dat-Măssinăɣ, hak ăgg-adəm d-a-wa has-jăn imojjan-net.

Nəbḍəwet d-amsəwăr n-uḍlem jer-iman-nănăɣ

13 Năyyet anməšraɣ jer-iman-nănăɣ, əṭṭəfăt ənniyăt n-ad-wăr jem dat-ăŋŋa-wăn a t-isijărtăqqilăn wăla a t-e-isiḍəwən dăɣ-immun-net.
14 Dăɣ-a-wa ordeɣ, a-wen daɣ torda săr-i dd-falăt Emăli Ɣisa, əkkasăɣ daɣ ăššăk dăɣ-a-wen, wăr t-illa făw a itamăkšen xăramăn, măšan afăl issăxrăm ăwadəm hărăt i-iman-net, adiš, xăram-as.
15 Kunta kăyy, təssəba n-a itakkăn emm-năk a făl mad-šənnəmšrəyăd ăŋŋa-k, adiš, əndek tărha dăɣ-a-wen? Wăr tăšnămăšrăyăd ăŋŋa-k dăɣ-təssəba n-a itakkăn emm ed ənta-dăɣ, təssəba-net a dăɣ-ămmut Ălmasex.
16 Wăr hawăn-itumaset hărăt tărham əssəbab făl kăwăn-tiẓəmən ăddinăt, əbḍəwăt dăr-s
17 ed, isălan wi n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, wădden isălan n-tetăte d-tesăse ɣas, isălan n-iqqud d-ălxer d-tedăwit s-tărna n-Unfas Šăddijăn.
18 Ere wa itamašalăn erhet n-Ălmasex s-a-wen-dăɣ, ad-ijrəẓ ălxal-net i-Măssinăɣ, əqqəsăn-as dăgg-adəm.
19 Ayətma-ɣ, nədgəẓet dăɣ-umăɣ n-ălxer d-anmədhal jer-iman-nănăɣ i-ad-nəṣṣuhət dăɣ-immun-nănăɣ.
20 Wăr-itumaset a itakkăn emm əssəbab inaxxăsăn a-wa ija Măssinăɣ dăɣ-ulh n-ăŋŋa-k. Ădduuttăt a-s wăr t-illa hărăt s-wădden šăddij măšan hakd a-wen-dăɣ uf'-ak, ad-tajələd hărăt uhən, ad-siḍəwăd ăŋŋa-k dăɣ-abăkkaḍ.
21 Uf'-ak ad-təyyəd făl la-k isan hakd-dăɣ asməd d-a-wa săl a-wen iket-net ăddooben ad-išənməšrəy ăŋŋa-k.

22 A-wa dăɣ-təkkasăd ăššăk, əṭṭəf-t jere-k d-Măssinăɣ, igdăh dihen-dăɣ.
Tənḍəḍ i-ere wa wărăn iššek iman-net dăɣ-ijităn-net.
23 Ere wa ăssokăn hărăt emm-net uhən-dăɣ iššak iman-net, ăwadəm-en,
asiḍəw ɣas a itajj iman-net dăɣ-ăššăreɣa n-Măssinăɣ. A ij' ăwadəm-dăɣ,
dăɣ-iššak iman-net, abăkkaḍ.

15

Ẓăydărăt făll-wi s-făsus immun-năsăn

1 Năkkăneḍ-i ăṣṣohătnen dăɣ-immun-nănăɣ s-Măssinăɣ, nəšmăret i-wi
s-rəkkəm wa-năsăn. Wăr nətumaset ăddinăt wăren zənəzjumut ar dăɣ-
iman wi-năsăn ɣas,
2 ănn-ak, nədgəẓet dăɣ-a-wa infăn ăddinăt wi iyyăḍnen i-ad-əṣṣuhun
dăɣ-immun
3 făl-a-s Ălmasex ya, wădden iman wi-net ɣas a dăɣ-ăznăzjamăt. Isălan-
net ənta-en-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab:
«Innă Măssinăɣ:
Ăddinăt wi kăy-gaggărnen,
năkk, a gaggărăn.»
4 Əlkəttabăn wi ărəwnen, a-wa dăɣ-săn iktăbăn iket-net, iktab i-ad-
hanăɣ-umas isəkta hanăɣ-samătarnen i-ad-nəšmăr dăɣ-alkum i-Măssinăɣ,
ismaḍăn ulhawăn-nănăɣ, nəkrəš ăṭṭăma itbatăn.
5 Măssinăɣ-i ihakkăn əššəmurăt dăɣ-alkum-has, isasmaḍ ulhawăn,
ăddoobăt ad-săr-năɣ dd-arəw tanmənnak jer-iman-nănăɣ, nalăh d-Ɣisa
Ălmasex.
6 Afăl ija a-wen, ad-nəṭṭəf iyyăn n-ənniyăt, năqqayəm nətəmmal
Măssinăɣ-i n-Abba-i dd-izjăr Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex.

Ɣisa, tamətte iket-net a-s dd-osa

7 Nəmăqbəlăt jer-iman-năwăn s-əmmək wa s-kăwăn-iqbăl Ălmasex i-
ad-itwəsəmɣăr isəm n-Măssinăɣ.
8 Təssanăm a-s Ălmasex, Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn s-kăl-Ălyăhud i-ad-
tăn-isəlməd a-s ărkăwălăn wi ijjăš ibda i-imɣarăn-năsăn ənta a ɣur-dd-
əmdăn, ənta a-s tasətbat-năsăn, Măssinăɣ daɣ, wăr-irăẓẓ dăɣ-tənna-net.
9 S-tizarăt, kăl-Ălyăhud a-s dd-osa, təzzar, əlkămăn-asăn ăddinăt-wi
iyyăḍnen wăren ămoos dăgg-Ălyăhud. A-wen, ij'-e Măssinăɣ i-ad-t-
aməlăn inəẓẓulam dăɣ-təssəba n-tăhanint-net s-əmmək wa s-tăn-innă
əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Ad-kăy-aməlăɣ jer-tiwsaten,
itwəsəmɣăr isəm-năk.»
10 Iktab daɣ a-s:
«Ya tiwsaten!
Ahărmăt tedăwit d-tamətte ta n-Emăli.»
11 Iktab daɣ a-s:
«Ya tiwsaten! Aməlmăt Emăli iket-dăɣ-năkmăt,
əẓẓəjmăt imăslan-năkmăt, taməlmăt-t.»
12 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă ănnăbi Saya:†
«Ilkam ad-ikrəš Yasa ahăya,
ad-imnukəl făll-tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt,
ad-umas ăṭṭăma-năsnăt.»

† **15:12 15:12** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

13 Ikf'-iwăn Măssinăɣ-i s-ənta ɣas a isajarăn ăṭṭăma, isanăflay dăɣ-tedăwit
d-ălxer dăɣ-ăddimmăt n-immun-năwăn i-ad-imɣar ăṭṭăma-năwăn săr-s s-
tărna n-Unfas Šăddijăn.

Ăddălil n-tăkarḍe n-Buləs

14 Ayətma-ɣ, əkkasăɣ ăššăk a-s təjlayăm dăɣ-a-wa hăm, wăr t-illa
musnăt hin-toḍanăm, tăddoobem daɣ ad-tənməkfəm ăddăbaratăn jer-
iman-năwăn dăɣ-isălan n-immun.
15 Măšan hakd a-wen-dăɣ, ijjăš-ahi-dd derhan n-ad-kăwăn-dd-səktoɣ
hărătăn iyyăḍ s-hi-ikfa Măssinăɣ turhajăt-năsăn d-iba n-tasăja n-ad-
hawăn-tăn-in-səssiwəḍăɣ.
16 Ǝnta a hi-ăsnăfrănăn dăɣ-ănnuɣmăt-net i-ad-umasăɣ akli n-
ƔisaĂlmasex ixdamăn jer-ăddinăt-wi wăren ămoos dăgg-Ălyăhud i-ad-
tăn-săslăɣ Ălənžil n-Măssinăɣ əntăneḍ-dăɣ, umasăn šund takute ăššišdăj
Unfas Šăddijăn, takute has-təjraẓăt.
17 Abăraj-in, tassaɣt d-Ɣisa Ălmasex ed Măssinăɣ a hi-ijăn dăɣ-ămašal-
wa-dăɣ.
18 Kunta hannăyăm a-s hălăɣ măjrăd, ărheeɣ ad-təlmədăm a-s a-wa
jănneɣ iket-net, jănneɣ-t dăɣ-isălan n-a-wa ija Ălmasex s-iman wi-nin jer-
inəẓẓulam† i-ad-ămašălăn erhet n-Măssinăɣ.
19 A-wen ij'-e Măssinăɣ s-a-wa xaṭṭăbăɣ d-a-wa tajjăɣ. Ăssewăḍ făll-a-
wen a-s ikf'-ahi turhajăt s-tărna n-Unfas-net amišəl n-ijităn n-Măssinăɣ d-
hărătăn ăssuksăḍnen ăqqannen eɣăf. A dd-fălăɣ Yărussălăm har ăkall wa
n-Ilirya, wăr t-illa edăgg s-wădden jeɣ dăɣ-s isălan n-Ălənžil n-Ălmasex.
20 Dăɣ-iji n-isălan-en, jeɣ ittus i-iman-in n-a-s wăr səllənžeɣ ar idăggan
wi s-kăla wăr əslen i-isəm n-Ălmasex ed, wăr-ărheɣ ad-ădyăɣ făll-ăssas
ăssinta ăwadəm dat-i.
21 Jeɣ a-wen dăɣ-ənniyăt n-ad-ămašălăɣ a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ
a-s innă:
«Wi s-wăr kăla əslăn i-isəm-net,
ad-t-ənhəyăn;
wi s-wăr kăla əslăn i-isălan-net,
ad-t-əjrăhăn.»
22 Ǝnta-den-dăɣ a ija a-wa-dăɣ, a-wa hi-ikkăsăn ad-kăwăn-in-asăɣ.

Derhan wa ija Buləs n-ad-ăkk Roma

23 Ămăra, hannăyăɣ a-s ăbas hi-iṭṭaf hărăt dăɣ-idăggan-win-dăɣ, wăr-
ărheɣ ɣas ămăra ar ad-kăwăn-in-ăkkăɣ ed a ilan iwətyan ăsidărhănăɣ
a-wen,
24 ənhəyăɣ-kăwăn afăl əkkeɣ ăkall wa n-Isbanya. Dihen, afăl əkkăsăɣ
tenere-năwăn, ad-hi-təjəm ăddăbara s-hin-ăwwăḍăɣ siha s-əkkeɣ.
25 Iket-di d-ităjj a-wen-dăɣ, əkkeɣ Yărussălam, ăwwayăɣ tirjit i-
iməššeddəjăn wi t-əllănen dihen, tărmăs tămăɣatert.
26 Ǝssăɣlăfăn-ahi iməššeddəjăn wi hănen ălkănisăten ti hănen tajiwen
ti n-Masidunya d-Akaya tasəssiwit jan i-ălmăssexităn wi n-kăl-Ălyăhud
tărmăs tămăɣatert dăɣ-Yărussălăm.
27 A-wa jăn, wădden ăwadəm a hasăn-t-ăšhăššălăn, a tăn-dd-ikkasăn,
ănihăjja daɣ a-wa jăn ed kunta imumənăn wi n-kăl-Ălyăhud, əntăneḍ

† **15:18 15:18** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

a ăzozăynen Măssinăɣ i-inəẓẓulam, ăniihăjja s-ămăra-dăɣ d-tăn-tărmăs tămăɣatert, kăwăneḍ a hasăn-tăt-itakkăsăn s-a-wa təṭṭăfăm.
28 Afăl hin-ăssawăḍăɣ isălan-win-dăɣ har jeɣ tasəssiwit-ten-dăɣ jer-ifassăn n-kăl-Yărussălam, ad-kăwăn-in-əmmărăɣ təzzar akəyăɣ s-Isbanya.
29 Ǝssanăɣ a-s a-s kăwăn-in-e-asăɣ, ad-hi-umas a-wen imraš ăjjootnen săr-i dd-oraw Ălmasex.
30 Ayətma-ɣ, jeɣ-awăn idəm Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex d-tărha ta ija Unfas Šăddijăn dăɣ-ulhawăn-nănăɣ, d-ad-tăqqaymәm hin-təddalăm Măssinăɣ, tahərəm dăr-i anmănɣ wa heɣ
31 i-ad-dd-əzjărăɣ ifassăn n-inămăšrayăn wi hănen Ălyăhudəyăt, tumas tadhəlt ta ăwwăyăɣ i-iməššeddəjăn wi hănen Yărussălam əssəbab n-tedăwit.
32 Afăl otăs Măssinăɣ a-wen, a-s kăwăn-in-mad-asăɣ, əjraẓăn-ahi iman-in, əjrəwăɣ ya s-ad-ăjăɣ išilan n-tăsonfat ɣur-wăn.
33 Oyyeɣ-kăwăn d-ălxer n-Măssinăɣ. Amin!

16

Timtăr d-tihulawen

1 Ăssiɣlăfăɣ-kăwăn Fibya ta n-wălătma-năɣ dăɣ-ăddin, tədhăl s-a ăjjeen ălkănisăt ta n-aɣrəm wa n-Sinkərya.
2 Afăl ašăl wa d-kăwăn-in-tosa, səbbărrəkăt-tăt s-asəbbărrək wa dăr-ăniihăjjăn iməššeddəjăn ilă Emăli, a-s tămɣatăr-dăɣ, ăkfăt-as-t. Sărho-net, ijmaḍ-t ăššăk a-s ănnuflăyăn dăɣ-s ăddinăt ăjjootnen heɣ năkk iman-in.
3 Tăhuulăm-ah'-in Briska d-Akilas-i n-imadhalăn-in dăɣ-ălxidmăt wa nəha i-ƔisaĂlmasex.
4 Irăš-asăn Măssinăɣ; jăn iman-năsăn dăɣ-miši i-ad-hi-ədhəlăn. A-wen, wădden năkk ɣas a t-ijannen, jannen-t daɣ imumənăn wi hănen ălkănisăten ti n-tiwsaten ti iyyăḍnen.
5 Tăhuulăm-ah'-in ălkănisăt ta tăžžămmaɣăt dăɣ-ehăn-năsăn.
Tăhuulăm-ah'-in Ibăntus-i əkneɣ tărha, ənta-en-dăɣ a ăzzarăn s-immun s-Ălmasex dăɣ-teje ta n-Azya.
6 Tăhuulăm-ah'-in Măryăma, tədgăẓ hullan dăɣ-ălxidmăt wa ha fălla-wăn.
7 Tăhuulăm-ah'-in Idrinikus d-Yunya-i n-kăl-ăkall-in, kăla dăr-săn ohărăɣ takărmut. Meddən, a-wa ătiwăsămɣărnen jer-inəmmušal, ăzzarăn-ahi immun s-Ălmasex.
8 Tăhuulăm-ah'-in Ănbliyatus-i əkneɣ tărha dăɣ-Emăli.
9 Tăhuulăm-ah'-in Urban wa n-ămadhal-in dăɣ-a-wa heɣ i-Ălmasex, ăhuulăɣ-in Stakis-i əkneɣ tărha.
10 Tăhuulăm-ah'-in Ăbbelis, ănhăynăhăy dăɣ-immun-net, măšan, itbat.
Tăhuulăm-ah'-in ehăn wa n-Aristubul.
11 Tăhuulăm-ah'-in Haruddin-i n-ašăqqaɣ-in.
Tăhuulăm-ah'-in imumənăn wi ila Emăli əzzăɣnen ehăn wa n-Narsisus.
12 Tăhuulăm-ah'-in Trifina d-Trifusa, ədgăẓnăt hullan dăɣ-a-wa hănăt i-Emăli.
Tăhuulăm-ah'-in Bărsidya ta n-wălătma-năɣ dăɣ-ăddin-i əkneɣ tărha dăɣ-Emăli, tədgăẓ ənta-dăɣ hullan dăɣ-a-wa ha i-Emăli.
13 Tăhuulăm-ah'-in Rufus, ăhaləs n-nefran n-Emăli a ămoos.
[Tăhuulăm-ah'-in daɣ ma-s-i wărăt təẓley d-ta-nin.]

14 Tăhuulăm-ah'-in Asinkiritus d-Fălɣun d-Armis d-Băṭrubbas d-Irmas d-ayətma-wi əzzăɣnen ɣur-săn.
15 Tăhuulăm-ah'-in Făylalug d-Yulya.
Tăhuulăm-ah'-in Nere d-wălătma-s ənta d-Olinbas d-iməššeddəjăn iket-năsăn wi t-əllănen ɣur-săn.
16 Nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan n-tărha təmdat, ăhuulnăt-kăwăn-in ălkănisăten n-Ălmasex iket-dăɣ-năsnăt.

Timtăr

17 Ayətma, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-tagəẓăm iman-năwăn dăɣ-ăddinăt-
wi dd-tirəwnen tăbəḍḍawt jere-wăn, tattărăn ere ăšnămăšrăyăn. Ăddinăt-
en, wăr-əlkemăn i-a-wa kăwăn-nəssăɣra, sənnəməjjəjăt iman-năwăn dăr-
săn s-iyyăt.
18 Wădden Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ a-s ăxdamăn, a ăstărăjjen dăɣ-
tisatten-năsăn ɣas a-s əmmaɣăn. Ǝkkan jer-ăddinăt wi s-wăr ikna immun-
năsăn tenăŋŋe, takărrasăn-tăn s-tăẓude n-iləs d-tilăqqad.
19 Kăwăneḍ, ăjjəyhăn ăddinăt iket-dăɣ-năsăn a-s təssanăm a-wa
hăm, sajadăm i-măjrăd n-Măssinăɣ. Ăddiweɣ hullan dăɣ-isălan-năwăn,
siwəḍăt hărwa făll-a-wen, tumasăm iməssorha tamašalnen a-wa olăɣăn,
wăr toseɣăm făw hărăt d-a-wa lăbasăn.
20 Ǝlmədăt a-s Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ălxer, šik dăɣ a-s-e-ilkăẓ Iblis daw-
iḍarăn-năwăn, ikf'-iwăn Emăli-nănăɣ Ɣisa ănnuɣmăt-net.
21 Ăhuul-kăwăn-in Timoti-i n-ămadhal-in, ăhuul-kăwăn-in Lisyus d-
Yasun d-Sosibăṭrus; dăgg-ăkall-in əntăneḍ-dăɣ.
22 Năkk Tărtəyas-i isaktab Buləs tăkarḍe-ta-dăɣ, ăhuulăɣ-kăwăn-in dăɣ-
idəm n-tassaɣt ta nəja d-Emăli.
23 Ăhuul-kăwăn-in Gayəs-i ɣur-tizəbbuɣ, ənta daɣ a ɣur-tažămmaɣ
ălkănisăt. Ăhuul-kăwăn-in Irastus wa n-ănaẓraf n-aɣrəm, ăhuul-kăwăn-
in ăŋŋa-năɣ Kartus. [
24 Ikf'-iwăn Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex ănnuɣmăt-net. Amin!]

Təmmal i-Măssinăɣ

25 Təmmal i-Măssinăɣ-i ilăn tărna n-ad-kăwăn-isəṣṣuhət dăɣ-immun-
năwăn s-əmmək wa s-t-xaṭṭăbăɣ dăɣ-Ălənžil-i ămoosăn măjrăd n-Ɣisa
Ălmasex. Ălənžil, isălan-net, kăla ămoosăn əddăraj măšan, ăsnăfalăl-
tăn-dd Măssinăɣ.
26 Ašăl-i, isălan-en, əlmădăn săr-săn ăddinăt, əktăbăn-tăn daɣ
ănnăbităn s-a-wa s-hasăn-omăr Măssinăɣ-i n-Amăɣlol. A-wa s-kăla
iffăr dd-ănfalălăn, ăsnăfalăl-t-dd Măssinăɣ i-ad-isəlməd tiwsaten ti n-
inəẓẓulam† s-Ălənžil, amənnăt s-Ɣisa, ămašălnăt erhet n-Măssinăɣ.
27 Măssinăɣ ɣas a-s Ămusăn. Naməlet isəm-net hărkuk dăɣ-ăddimmăt
n-ƔisaĂlmasex. Amin!

† **16:26 16:26** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb Buləs i-kăl-Kurənta

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa dd-iɣra Măssinăɣ dăɣ-erhet-net, i-ad-umasăɣ
ănămmašul n-ƔisaĂlmasex, hawăn-in-iktabăn năkk d-Sustin-i n-ăŋŋa-ɣ
dăɣ-ăddin.
2 Nəktab-awăn-in kăwăneḍ-i n-iməššeddəjăn hănen ălkănisăt ta n-
aɣrəm wa n-Kurənta, nəktab-in daɣ i-iməššeddəjăn wi iyyăḍnen ɣarrănen
isəm n-Emăli Ɣisa Ălmasex, edăgg hăn-dăɣ, Emăli-năsăn a-s wa-nănăɣ.
3 Năhuul-kăwăn-in, nəttar s-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli-nănăɣ
Ɣisa Ălmasex a kăwăn-ikfăn ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit n-Buləs i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-kăl-Kurənta

4 Ămmoyăɣ i-Măssinăɣ, timəlăɣ-t hak ašăl dăɣ-təssəba n-ănnuɣmăt wa
săr-wăn-dd-torăw tassaɣt ta jăm d-ƔisaĂlmasex,
5 wăr t-illa făw a-s wădden ikf’-awăn-t; ikf’-iwăn musnăt n-măjrăd, ikf’-
iwăn daɣ musnăt n-erhet-net.
6 Hannăyăɣ a-s isălan n-Ălmasex wi făl hawăn-năjjəyh, təslăm-asăn,
təjrăhăm-tăn, əntămăn dăɣ-ulhawăn-năwăn.
7 Dăɣ-isălan n-isuf wi ităjj Unfas Šăddijăn i-dăgg-adəm, wăr t-illa dăɣ-
săn-i hin-toḍanăm, təjrawăm-tăn iket-dăɣ-năsăn; diha t-təllăm ašăl-i-dăɣ,
wăr tăqqelăm ɣas ar i-uɣəl n-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex-i
8 ăddooben ad-kăwăn-isəntəm dăɣ-immun-năwăn, iṭṭəf-kăwăn i-ašăl wa
n-tebădde dd-mad-iqqəl Ɣisa Ălmasex, wăr t-illa uḍlem kăwăn-iwarăn.
9 Măssinăɣ-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net i-ad-tărtəyăm d-Rure-s Ɣisa
Ălmasex-i n-Emăli-nănăɣ, ămaɣdal a ămoos.

Băḍḍo-băḍḍo wa ijăn dăɣ-ălkănisăt ta n-Kurənta

10 Ayətma! Əttarăɣ dăɣ-wăn dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex d-
ad-tahərəm iyyăn n-emm, wăr itəmmalet băḍḍo-băḍḍo wăl’ iyyăn jere-
wăn, ăjăt hărăt iket-net s-iyyăt tayətte d-iyyăn n-ənniyăt.
11 A-wen janneɣ-awăn-t, ayətma-ɣ, făl-a-s, jan dăɣ-i ăddinăt n-ehăn
wa n-Kəluwi isălan ădduuttătnen n-a-s, əllan-t ikənnasăn dd-orawnen
tibəḍḍawen jere-wăn.
12 Əgleɣ har əsleɣ făw a-s ɣur-wăn dihen, əllan-t iyyăḍ jannănen:
«Năkkăneḍ, a-wa făll-igla Buləs a făll-nəgla.» Iyyăḍ jannen: «Năkkăneḍ,
Ăbbăloš a năssof», jannen daɣ iyyăḍ: «Aa, năkkăneḍ ɣas, Bəṭrus a-s
nəlkam», jannen daɣ wi iyyăḍnen: «Făw, năkkăneḍ, Ɣisa a-s nəlkam.»
13 Uhən kăwăneḍ, ma kăwăn-ijrăwăn? Ajăn Ălmasex, ibḍa meɣ ăẓun?
Ajăn Buləs a ătwăṣlăbăn dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn-năwăn? Ajăn, isəm
wa-nin Buləs a-s tătwăsălmăɣăm dăɣ-aman?
14 Ămmoyăɣ i-Măssinăɣ a-s, wăr t-illa ere dăɣ-wăn ăssilmăɣăɣ, kunta
wădden, Krisbus d-Gayəs
15 i-ad-wăr ijənn ăwadəm wăl’ iyyăn a-s isəm wa-nin a-s ătwăsălmaɣ
dăɣ-aman.

16 Ănšăt-ahi-dd, əkteɣ-dd a-s năkk a issəlmăɣăn kăl-ehăn wa n-Stifanas.
Ḍarăt ăddinăt-win-dăɣ, wăr-əssenăɣ făl ere ăssilmăɣăɣ dăɣ-aman ɣur-
wăn ed, năkk,
17 wădden asəlmaɣ n-ăddinăt dăɣ-aman a făl hi-dd-ăšmašăl Ălmasex,
ănn-ak, ăšmašăl-ahi-dd i-ad-səllənžeɣ ăddinăt, wădden s-a iglan s-tayətte
ta săɣren dăgg-adəm i-ad-wăr fənnəẓăɣ hărăt dăɣ-tărna ta hăt tamăttant
ta ija Ălmasex făll-tajəttewt.

Tărna n-Măssinăɣ ta təhăt tajəttewt ta făll-ămmut Ɣisa

18 Tidət, ălxuṭbăt wa ihălăn ebre n-isălan n-tamăttant ta ija Ɣisa făll-
tajəttewt, ămoos i-wi hallăknen mălayăɣna măšan, năkkăneḍ-i dd-iɣlăs
Măssinăɣ, ămoos-anăɣ tărna ta t-dd-fălăt.
19 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ad-ăɣšədăɣ iɣăfawăn n-iməssorha,
səbboṭṭəlăɣ musnăt n-kăl-musnăt.»
20 Šămad isălan-den-dăɣ, ma s-ăddooben iməssorha tənna-net? Ma s-
ăddooben kăl-musnăt iji-net? Ma s-ăddooben inəsdebbărăn n-ăddunya-
ta-dăɣ tənna-net? Măssinăɣ iman-net a issətbătăn a-s sărho n-ăddunya-
ta-dăɣ, mălayăɣna ɣas
21 făl-a-s, šămad ăddunya-ta-dăɣ, ənta hakd sărho-net, indăr-as ad-təzzəy
Măssinăɣ-i s-a-wa ija iket-net, sărho a-s t-ija, ijrăẓ-as ad-iɣləs imumənăn
s-immun săr-s, a-wen, jan-t wi săr-s wăren omen, mălayăɣna.
22 Ǝnhəywăt ɣas, kăl-Ălyăhud, wăr-ošelăn ɣas ar ḍarăt ahănay n-ijităn
n-Măssinăɣ, kăl-Ălyunan[†] əntăneḍ, sărho wa n-fălṣăfa a ḍarăt ošalăn,
23 măšan, năkkăneḍ, Ălmasex wa ătwăṣlăbăn făll-tajəttewt a nəxaṭṭăb,
ămoos a-wen i-kăl-Ălyăhud a-s wăr-ərhen măsăllăt-net, ămoos i-
inəẓẓulam[†] mălayăɣna.
24 Hakd a-wen-dăɣ, ămoos i-ăddinăt-wi dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net i-
ad-tăn-iɣləs, jer-i n-kăl-Ălyăhud wăla i n-kăl-Ălyunan, tărna d-sărho wa
tăn-isalmadăn s-Măssinăɣ.
25 A-wa dd-ifălăn Măssinăɣ wăr jen ăddinăt hărăt, ojăr sărho wa t-ihăn,
uhən wa ihăn dăgg-adəm iket-dăɣ-năsăn, a-wa dd-ifălăn Măssinăɣ wăr
jen dăgg-adəm hărăt, ojăr ăṣṣahăt wa t-ihăn, wa ihăn dăgg-adəm iket-
dăɣ-năsăn.
26 Səjrăhăt ɣas, ayətma, əmmək wa s-kăwăn-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-
net. A-s kăwăn-dd-iɣra, wăr dăɣ-wăn əjjətăn iməssorha s-a-wa əḍkăḍăn
dăgg-adəm s-sărho, wăr kăwăn-hen daɣ iməṣṣuha wăla ilăllan s-əjut,
27 măšan a-wa-dăɣ ămoosăn dat-tiṭṭawen n-ăddunya-ta-dăɣ mălayăɣna,
ənta a ăsnăfrăn Măssinăɣ i-ad-iqqən iɣăfawăn n-iməssorha, a-wa-dăɣ wăr
jen kăl-ăddunya hărăt, a ăsnăfrăn i-ad-tăn-isəmmăxəlxəl săr-s.
28 Hărătăn-win-dăɣ, wăr-əssəfrărăn, əlkăhăn, wăren əla idəm data-săn,
a ăsnăfrăn Măssinăɣ i-ad-tăn-isəmmăḍrəy săr-săn.
29 A-wen, ij'-e Măssinăɣ i-ad-wăr-isəkif ăwadəm wăl' iyyăn iman-net
data-s.

[†] **1:22 1:22** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit. [†] **1:23 1:23** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

30 Ǝnta-en-dăɣ a kăwăn-osăɣăn d-ƔisaĂlmasex-i hawăn-dd-ămoosăn
sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ d-iqqud; idəm-net a dăɣ-kăwăn-iššəšdăj
Măssinăɣ, ăsdărfăt-kăwăn-dd dăɣ-ibăkkaḍăn-năwăn
31 s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab a-s innă:
«Ere s-ăsriwăn iman-net-dăɣ,
israwnet dăɣ-təssəba n-a-wa has-ija Măssinăɣ.»

2

A-wa ibḍăn fălṣăfa ta n-dăgg-adəm d-tănăfalilt ta n-Măssinăɣ

1 Ayətma, ašăl wa d-kăwăn-in-oseɣ i-ad-hawăn-ăjăɣ isălan n-əddăraj
wa dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ, wăr hawăn-jeɣ iman-in ere ojărăn ăddinăt wi
iyyăḍnen musnăt n-măjrăd, wăla ere tăn-ojărăn sărho.
2 A-wa əkkăsăɣ əlleɣ jere-wăn, wăr t-illa anəzjum hi-dd-ijjašăn kunta
wădden wa n-ad-hawăn-ăjăɣ isălan n-isəm n-ƔisaĂlmasex d-tamăttant ta
ija făll-tajəttewt; a-wa săl a-wen-dăɣ, wăr hawăn-əjješăɣ isălan-net.
3 Ăsrăkkămăɣ-awăn iman-in, jeɣ tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl aškəḍkəḍ a
tajjăɣ,
4 a-wa ənneɣ d-a-wa ăxṭăbăɣ, wăr-insa făll-musnăt n-măjrăd wăla
făll-tihusay-net s-əmmək wa s-tăjjăn dăgg-adəm a-wen i-ad-ăkkărrăsăn
imidiwăn-năsăn, ănn-ak, a-wa hawăn-ənneɣ, tărna ta ihăkk Unfas
Šăddijăn a făll insa
5 i-ad-ăns immun-năwăn făll-tărna ta n-Măssinăɣ wădden făll-sărho n-
tayətte wa n-dăgg-adəm.
6 Ădduuttăt a-s ăddinăt wi ərhanen afăham d-tikawt n-s-data dăɣ-
immun, ămoos-asăn a-wa hawăn-nəxaṭṭăb sărho măšan sărho-wen-dăɣ,
wăr-oher hărăt d-sărho wa făll-təgl' ăddunya wăla wa făll-əglăn iməṣṣuha
n-ăddunya-ta-dăɣ-i s-a ijăn-dăɣ, ilkam ad-tăt-iba.
7 Năkkăneḍ, sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ a-s nəxaṭṭăb, a-wen, əddăraj
a-s kăla t-ămoos s-ašăl-i-dăɣ, ăsnăfalăl-dd Măssinăɣ ălmăɣna-net; ənta-
den-dăɣ a-wa hanăɣ-dd-ăsmăjnăt Măssinăɣ hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya
i-ad-nəkrəš idəm ɣur-s.
8 Wăr t-illa dăɣ-iməṣṣuha n-ăddunya-ta-dăɣ-i ijrawăn sărho-wen-dăɣ ed
ənnăr săr-s əssanăn, wăr təyyən Emăli-i n-măssi-s n-ănnur ătiwăṣlăb făll-
tajəttewt.
9 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«A-wa s-wăr kăla t-tənhăy tiṭṭ,
wăr kăla has-təslă taməẓẓujt,
wăr kăla dd-ijjăš ulh n-ăgg-adəm
făl təmɣăre n-tihusay-i-dăɣ ija,
ənta-den-dăɣ a-wa dd-ăsmăjnăt Măssinăɣ
i-imărhan-net.»
10 A-wen, ăsnăfalăl-anăɣ-t-dd Măssinăɣ s-tărna n-Unfas-net, ənta-i s-wăr
t-illa a-s wădden isafăyk'-e-hi-dd, isafăyk-dd wăla a-wa ikittəw Măssinăɣ.
11 Ǝndek ɣas dăɣ-dăgg-adəm-i issanăn inəzjam n-amidi-net? Wăr t-illa ere
tăn-issanăn kunta wădden ənta iman-net, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s, wăr
t-illa ere issanăn a-wa ihăn inəzjam n-Măssinăɣ, kunta wădden Unfas n-
Măssinăɣ iman-net.
12 Năkkăneḍ, wădden unfas wa n-ăddunya a nəjraw, Măssinăɣ a hanăɣ-
ikfăn Unfas-net i-ad-nəlməd s-isuf wi ăhuuskătnen hanăɣ-ija.
13 A-wen-dăɣ a făl a-wa nəxaṭṭăb, wădden sărho iglan făll-tayətte ta n-
dăgg-adəm, sărho hanăɣ-ihakk Unfas Šăddijăn a-s nətamăjrad, nəsaɣra

ăddinăt a-wa ămoos Unfas Šăddijăn s-əmmək wa s-irha Unfas Šăddijăn iman-net ad-nəsiwəl dăɣ-isălan-net.
14 Ăwadəm wa iglăn făll-iman-net, wăr-iha Unfas Šăddijăn ulh-net, wăr-
ăddoobăt ad-ijrăh a-wa innă Unfas n-Măssinăɣ ed wăr t-ija hărăt, wăr-
ăddoobăt ad-ijrăh isălan-en ed hărătăn wi n-Unfas n-Măssinăɣ, tărna n-
Unfas Šăddijăn a-s tăn-ijarrăh ăwadəm.
15 Ăwadəm wa s-iha Unfas Šăddijăn ulh-net, ijraw musnăt n-hărăt iket-net,
issan ebăḍḍi n-hărătăn, wăr t-illa ere t-madăn-išənnəməšrəy.
16 Ǝnta-den-dăɣ a-wa ăsdăttăt Măssinăɣ a-s innă:
«Mi issanăn a-wa ihăn inəzjam n-Măssinăɣ
băršeɣ ad-has-umas enəsdebbăr?»
Năkkăneḍ-i omănnen, ikf'-anăɣ Ălmasex ənniyăt wa t-ihăn.

3

Băḍḍo-băḍḍo, i lăbasăn

1 Ayətma-ɣ, a-wa hawăn-janneɣ, wăr hawăn-t-jənneɣ s-əmmək wa s-t-
mad-ănnăɣ i-ăddinăt dăɣ-ănniihăḍ Unfas Šăddijăn, ănn-ak, jeɣ-awăn-in
măjrăd wa mad-ăjăɣ i-ăddinăt əglanen făll-derhan n-iman-năsăn, ed ija
ɣur-i a-s dăɣ-isălan-wi-dăɣ n-immun, tămoosăm aratăn hărwa.
2 A-wen-dăɣ a făl măjrăd wa hawăn-in-tajjăɣ, ămoos săr-i a-s šund axx,
wădden imənsiwăn ăẓẓaynen, ed wăr tăddobem alămaẓ-net, ălwăxla a-s
hannăyăɣ a-s har ašăl-i-dăɣ, wăr has-tăddobem hărăt, ed wădden Unfas
Šăddijăn a dăɣ-wăn ănnihăḍăn.
3 Kăwăneḍ daɣ har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a kăwăn-iẓlayăn d-inəẓẓulam†
ed hak iyyăn dăɣ-wăn, osam făll-amidi-net, kannăsăm jer-iman-năwăn.
Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi kăwăn-əšlanen ăsidăttătnen a-s wăr
təẓleyăm d-ăddinăt əglanen făll-derhan n-iman-năsăn.
4 Wădden, afăl dd-iggăd iyyăn dăɣ-wăn ad-ijanna: «Năkk Buləs a-s
əlkamăɣ», ijann'-as wa iyyăḍăn: «Aa făw, năkk Ăbbăloš a-s əlkamăɣ»,
ajăn wădden ənta-den-dăɣ a wa ăsidătten a-s təṭṭafăm ălxal n-ăddinăt
əglanen făll-derhan n-iman-năsăn.
5 Uhən Ăbbăloš-i-dăɣ făw, mi ămoos? Năkk daɣ Buləs, mi ămoosăɣ?
Ǝnhəywăt! Năkkăneḍ, wăr nămoos ɣas ar inaxdimăn n-Măssinăɣ
hawăn-dd-ija əssəbab i-ad-kăwăn-in-nəsəssiɣəd isălan n-immun săr-s,
wăr hanăɣ-iha daɣ ere s-wădden a-wa itamašal iket-net, Emăli a t-ikfăn
turhajăt n-amišəl-net.
6 A-wa ămešălăɣ, olăh ɣas d-ahəšk s-năkk a t-ăddomen, ăddomeɣ-t
măšan, Ăbbăloš, a t-issəswăn, issədwăl-t-dd Măssinăɣ.
7 A-wen-dăɣ a făl wa ăddomen hakd wa issəswăn, wăr-ămoosăn wăla,
ănn-ak Măssinăɣ-i dd-issədwălăn a-s hărăt.
8 Wa ăddomen hakd wa issəswăn, wăr t-illa a-s ănimajărăn ed hak iyyăn
dăɣ-săn, ad-t-ăkf Măssinăɣ ălxaqq n-tide-net.
9 Iket-nănăɣ, Măssinăɣ a dăr-nănniixdăm, kăwăneḍ a-s ašəkrəš-net wa
dăɣ-ixdăm, kăwăneḍ daɣ a-s ehăn-net wa itədday.

A-wa iwărăn imăsăɣran

† **3:3** **3:3** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alășăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

10 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, ikf'-ahi Măssinăɣ ănnuɣmăt n-ad-
alăhăɣ d-ălbănna n-emăssărho issanăn ălxidmăt-net, əkneɣ asəns n-ăssas
n-ehăn, osă-dd ḍar'-i ălbănna iyyăn, ikrăs fălla-s. Hakd a-wen-dăɣ, ənta
da a-wa dăr-kăwăn-ăsimătărăɣ: hak ăwadəm-dăɣ, ăjet ənniyăt i-əmmək
wa s-itədday făll-ehăn-en
11 ed wăr t-illa ere ăddoben asəns n-ăssas săl wa s-išwăr insă, a-wen a
t-ămoosăn Ɣisa wa n-Ălmasex.
12 A-wen-dăɣ a făl ăssas-en, jer-ikras fălla-s ăwadəm s-orăɣ wăla s-aẓrəf
wăla s-timăɣwanen ti n-tilăllaten lănen ălqim, wăla s-isăɣerăn wăla s-
aləmmoẓ wăla s-ajăbăl,
13 hak ăwadəm-dăɣ, ilkam ad-dd-infiləl a-wa ămešăl ed, ad-t-dd-
isəffukkăr ašăl wa ilkămăn făl-a-s ašăl-en, ăhijăljăl efew wa išăšdajăn
hărăt iket-net i-ad-dd-infiləl a-wa ămešăl hak ăwadəm.
14 Wa s-dd-ăqqimăn ijităn-net, wăr tăn-ikša efew, ad-ijrəw ălhăk-net,
15 wa s-ikša efew ijităn-net, ad-ifut. Tidət, ad-iɣləs măšan, ad-alăh
əlɣəllas-net d-i n-ere făll-intăs efew, iɣlăs-dd dăɣ-s.
16 Ajăn, wăr təssenăm a-s kăwăneḍ a-s ehăn n-ămudd wa šăddijăn n-
Măssinăɣ? Izzaɣ Unfas Šăddijăn dăɣ-ulhawăn-năwăn.
17 Ɛlmədăt a-s ere ăsmăḍăsăn meɣ ere iɣšădăn ehăn n-ămudd-en-
dăɣ, ad-t-ihlək Măssinăɣ făl-a-s ehăn n-Măssinăɣ, šăddiij. Ehăn-en daɣ,
kăwăneḍ a t-ămoosăn.
18 Wăr dăɣ-wăn ităkărraset wăl' iyyăn iman-net, i dăɣ-wăn ordăn iman-
net tayətte s-timtăr ti făll-təgl' ăddunya, ăsimătărăɣ-t d-ad-ăj iman-net
enəbbeddəl i-ad-t-ăkf Măssinăɣ tayətte ta n-tidət
19 făl-a-s, musnăt wa tăttilăl ăddunya, əbbuddəl dat-Măssinăɣ. A-wen-
dăɣ a făl iktab dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ,
tikărras-năsăn a-s tăn-irammăs Măssinăɣ.»
20 Iktab daɣ a-s:
«Issan Emăli a-wa ihăn inəzjam
n-imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ,
musnăt-năsăn, wăr săr-s iẓley d-ăho ăhohăn.»
21 Ayətma, wăr tăjjăt fella-năwăn dăɣ-ăwadəm wăl' iyyăn băršeɣ ad-
jannem: əlkamăɣ i-măndam wa wăla wa, ed wăr t-illa făw a-s wădden,
ikf'-awăn-t Măssinăɣ,
22 jer-năkk Buləs, wăla Ăbbăloš, wăla Bəṭrus wăla ăddunya wăla
tămudre, wăla tamăttant, a-wa t-illăn ămăra-dăɣ hakd a-wa ilkămăn. A-
wen-dăɣ iket-net, i-năwăn,
23 măšan, kăwăneḍ, il'-iwăn Ălmasex, Ɣisa Ălmasex ənta, i n-Măssinăɣ.

4

A-wa iwărăn inəmmušal dat-Măssinăɣ

1 Ayətma-ɣ, năkkăneḍ-i n-inəmmušal, eklan n-Ălmasex a nămoos,
ikf'-anăɣ Măssinăɣ turhajăt n-ad-năwwăkkăl əddăraj wa s-dd-ăsnăfalăl
ălmăɣna-net.
2 Ămăra, ăddinăt ăwwikkălnen hărăt, wăr t-illa a dăɣ-săn ătiwărhăn a
săl iqqud dăɣ-a-wa ăɣlăfăn.
3 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn, wăr-ăkkulăɣ dăɣ-a-wa dăɣ-i jannem kăwăneḍ,
wăla dăɣ-a-wa dăɣ-i jănnen ăddinăt wi iyyăḍnen, wăr-ədgeẓăɣ dăɣ-almud
n-ak, a-wa făll-i itawănnen i olaɣăn meɣ i lăbasăn.

4 Wăr t-illa a dăɣ-əššakăɣ iman-in, hakd a-wen-dăɣ, wădden a făll-i ikkasăn uḍlem, Emăli a-s eməššerrăɣ-in.
5 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ, wăr tăswărăm ăwadəm wăl' iyyăn
uḍlem a ikkăs ăzzăman n-a-wen wăr dd-iwweḍ. Ăyyăt a-wen i-ašăl wa dd-mad-ass Emăli-i he-ijən ănnur-net făll-a-wa tăjjăn ăddinăt dăɣ-tihay, isənnəfiləl-dd a-wa ihăn ulhawăn n-ăddinăt. Ašăl-en, hak ăwadəm, ad-ijrəw ɣur-Măssinăɣ təmmal ta dăr-ănihăjja.
6 Ayətma-ɣ, əḍkălăɣ-awăn-dd isălan-in năkk d-Ăbbăloš i-ad-umas a-wen ălmital wa s-kăwăn-safhamăɣ a-s: «Wăr ităkket ăwadəm wăl' iyyăn jənnəj a-wa ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ.» A-wen-dăɣ a făl wăr-ităbărajet wăl' iyyăn dăɣ-wăn dăɣ-tənna n-a-s ăssof iyyăn dăɣ-năɣ amidi-net.
7 Kăyy daɣ-i itabărajăn s-a-wen, ma led wăr len ăddinăt wi iyyăḍnen?
Ma led făw s-wădden Măssinăɣ a hak-t-ikfăn? Šămad daɣ a-wa led iket-net, Măssinăɣ a hak-t-ikfăn, adiš ma dăɣ-tabărajăd šund a-s wădden Măssinăɣ a kăy-ikfăn.
8 Ayətma, kăwăneḍ ya, ăru d-təyyəwănăm, tărzăɣăm, təssəntăm făw təmmənukəla, ăbas săr-năɣ tămiɣatărăm. Kunta tidət-dăɣ a-s tămnakălăm, tanəmmirt, adiš, nahret dăr-wăn təmmənukəla-ten-dăɣ.
9 Năkkăneḍ-i n-inəmmušal, s-tənnəd, ij'-anăɣ Măssinăɣ adday n-ăddinăt, nolăh d-ăddinăt s-ăru d-tăɣtăs tamăttant-năsăn, nămoos i-ăddinăt hakd ănjălosăn taliwen dăɣ-sabăryaḍăn.
10 Nămoos ăddinăt wăren əjreh hărăt dăɣ-təssəba n-isəm n-Ălmasex, măšan kud-dăɣ wăr nəjreh hărăt, kăwăneḍ ya təmdam, tăssorhem dăɣ-tassaɣt ta jăm d-Ălmasex; nəbrar, nătiwălkăh măšan, kăwăneḍ tămoosăm iməṣṣuha, ăssimɣărăn-kăwăn ăddinăt.
11 Har ămăra-dăɣ, isimnənniḍ-anăɣ laẓ d-fad, irmas-anăɣ ɣəlləl, nəjarrăw tiwit, nămitănjăr siha d-siha,
12 hak ašăl təffay tide-nănăɣ făl əṣṣuhu n-ălxidmăt wa nəha s-ifassăn-nănăɣ i-ad-nəkkəs aɣăna făll-iman-nănăɣ. Wi hanăɣ-gaggărnen, nəlaqqăn-asăn iman-nănăɣ, wi hanăɣ-ɣazzăbnen, nəšammăr-asăn,
13 wi ɣaššădnen ismawăn-nănăɣ, nəẓaẓad-asăn măjrăd; nămoos ɣas dat-ăddinăt šund ănnikal hin-ifarrăḍ ăwadəm, har ămăra-dăɣ, wăr t-illa ere hanăɣ-ăssifrărăn.

Isəmmăqq d-ăddăbaratăn n-abba i-aratăn-net

14 Ayətma, wăr hawăn-in-əktebăɣ isălan-wi-dăɣ i-ad-kăwăn-səkmoɣ iman, wăla i-ad-kăwăn-səkkurəkəḍăɣ, ănn-ak, ăddăbaratăn šund wi ităjj abba isamătarăn məddana-s a hawăn-in-tajjăɣ, ed tidət-dăɣ a-s, aratăn əkneɣ tărha a tămoosăm.
15 Ămăra, kud-dăɣ lam măraw afḍăn n-imăsăɣran kăwăn-saɣranen isălan n-Ălmasex, iyyăn n-abba a lam, năkk a t-ămoosăn ed năkk a kăwăn-in-ăssawăḍăn isălan n-Ălənžil-i kăwăn-osaɣăn d-Ălmasex.
16 A-wen-dăɣ a făl, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-hi-tăttălălăm.
17 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a făl săr-wăn-in-ăšmašălăɣ Timoti-i n-rure-ɣ əkneɣ tărha, iɣdal hullan dăɣ-alkum-net i-Emăli, afăl kăwăn-in-osa, ad-kăwăn-dd-isəktəw tašniwen ti s-əlkamăɣ i-Ɣisa Ălmasex d-əmmək wa s-tănăt-salmadăɣ i-ălkănisăten iket-dăɣ-năsnăt.
18 Iyyăḍ dăɣ-wăn ordan a-s wăr-ilkem ad-kăwăn-in-ăqqalăɣ, itajj dăɣ-săn a-wen-dăɣ aḍu,

19 ănset ənniyăt-năwăn, kunta irḍa Măssinăɣ s-a-wen, ad-kăwăn-in-
ăkkăɣ šik, dihen ăddinăt wi ɣur-ija a-s wăr-ilkem ad-kăwăn-in-ăqqalăɣ,
ad-ənhəyăɣ a-wa ăddoben
20 făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, Măssinăɣ a tăt-isatbatăn dăɣ-
imojjan-năwăn wădden tăẓude n-măjrăd d-milɣaw n-iləs.
21 Ma tărham daɣ ămăra? Ak ma tăssofăm ad-kăwăn-in-ăkkăɣ ăwwayăɣ
tăborit meɣ ad-kăwăn-in-ăkkăɣ d-ənniyăt ăẓedăn?

5

Asəmmăḍəs n-iman okăyăn ămaku

1 Ayətma! Ma ămoos erk ălxal wa fălla-wăn nəsall? Ătiwăsla a-s ih'-
iwăn ăwadəm iṭṭafăn erk ălxal, erk ălxal s-kăla wăr-ătwăsla wăla jer-
inəẓẓulam,† ed itawănna a-s ih'-iwăn ăhaləs itihrən asəftăɣ d-hănne-s n-
ti-s.
2 Ɣas kăwăneḍ, ija ɣur-wăn xorəzzəma ogdăhăn d-a-wen-dăɣ, uhən-dăɣ,
hălăm ad-tabărajăm, ăniihăjja a-s iba a təṭṭăfăm, isnanăn iman-năwăn,
təkkəsəm-in ăwadəm wa ămešălăn tăkunt togdăhăt d-a-wen-dăɣ jere-
wăn.
3 Tidət, wăr t-əlleɣ ɣur-wăn măšan, a-wen wăr hin-ikkes a-s ham
inəzjam-in, ăwadəm wa ămešălăn tăkunt-ten-dăɣ, ăru t-əssəḍlămăɣ šund
ɣas əlleɣ jere-wăn.
4 Ămăra, žămmăɣăt s-isəm n-Emăli-nănăɣ Ɣisa, təjəm ɣas šund a-s năkk
iman-in a t-illan jere-wăn, ad-fălla-wăn dd-izəzzubbət Emăli-nănăɣ tărna-
net,
5 təjəm dihen ăwadəm wa ămešălăn tăkunt-ten-dăɣ dăɣ-ifassăn n-Iblis
i-ad-umas a-s kud-dăɣ, təhlăk taɣəssa-net, ašăl wa ilkămăn dd-mad-ass
Emăli, ad-ijjəš ălžănnăt.
6 Təluše n-ibărajăn han-kăwăn! Ajăn wăr təssenăm a-s takməttet n-
tăẓẓa ənḍărrăt a sakafăt ejel ăjjeen.
7 Abăkkaḍ-wen-dăɣ, olăh d-tăẓẓa ta tărəwăt, əkkəsăt-t-in jere-wăn i-ad-
tišdajăm šund a-wa ija ejel ăynayăn. Ălmasex a-s Faska-nănăɣ, ənta a
hanăɣ-dd-ija Măssinăɣ Ašăɣol wa n-tenăšše n-ibăkkaḍăn.
8 A-wen-dăɣ a făl, ažəmmăɣ-nănăɣ, wăr-ija făll-tăẓẓa tărəwăt,
nəbḍəwet d-a-wa ărəwăn lăbasăn hanăɣ-išlăn d-amsud, umaset
ažəmmăɣ-nănăɣ a ijan făll-tijəlwen ti wăr ha tăẓẓa, a-wen ălmăɣna-
net a-s, nənmənnet tidət jer-iman-nănăɣ s-ənniyăt šăddijăn.
9 Dăɣ-tăkarḍe-nin ta săl ta-dăɣ, əktabăɣ-awăn-in a-s əbḍəwăt iman-
năwăn d-ere isamăḍasăn iman-net.
10 A-s hawăn-in-əktăbăɣ a-wen, wăr-otesăɣ ɣas ăddinăt wi samăḍasnen
iman-năsăn, wăla wi n-imărhan n-aẓrəf, wăla wi tamašalnen taxărbənit,
wăla wi n-imăkrăḍăn, wăla wi n-imăṣṣănămăn dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ed
dihen, ad-hawăn-iqqəl ăššil, ad-təzjărăm ăddunya-ta-dăɣ.
11 A hawăn-ənneɣ, əbḍəwăt iman-năwăn, wăr sărtayăt hărăt d-ăwadəm
ijannen ămoos ăŋŋa-wăn dăɣ-ăddin, a-s ija a-wen, isamăḍas iman-net,
meɣ təšl'-e taxărbənit, meɣ ămoos emăṣṣănăm, meɣ ăgg-ănnămima, meɣ
emăsăw n-asməd, meɣ itihăɣ; ăwadəm itamašalăn hărătăn-win-dăɣ, wăr
dăr-s toherăm wăla ăkoss.

† **5:1 5:1** – Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

12 Wădden năkk a iwar asəḍlam n-ăddinăt wi n-ajăma wăren əzzey
Măssinăɣ, Măssinăɣ a-s ilkam ad-tăn-išrăɣ măšan, ălmăssexităn wi hănen
ammas n-ălkănisăt, kăwăneḍ a iwar ad-tăn-tăɣtəlăm, səssiɣədăm-tăn.
13 Ăddinăt wi n-ajăma wăren ămoos ălmăssexităn, Măssinăɣ a-s ilkam
ad-tăn-išrăɣ, isəḍləm-tăn, măšan, kăwăneḍ, innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ǝkkəsăt enăllăbăs jere-wăn.»

6

Amumən, wăr-isərrəwrəw i-amidi-net s-əlxəkum

1 Ǝnd'-e-d-il' ălmăɣna n-a-s e-d iɣšăd iyyăn dăɣ-wăn hărăt i-ăŋŋa-
s, ad-ăyy-wen ălžămaɣăt wa n-iməššeddəjăn-i s-ăniihăjja ad-dăɣ-săn ăj
isălan, ašəl, isərrəwrəw-as s-ăššăreɣa wa n-inəẓẓulam† i-ad-has-əkkəsăn
tekăriḍt.
2 Meɣ kăwăneḍ, wăr təssenăm a-s iməššeddəjăn a he-əšrăɣnen kăl-
ăddunya-ta-dăɣ? Kunta daɣ dăɣ-təssəba-nănăɣ năkkăneḍ-i-dăɣ a-s ilkam,
ad-išrăɣ Măssinăɣ ăddinăt, mafăl hawăn-indar ad-təjrəwăm ăddăbara
jer-iman-năwăn i-hărăt wărăn făror.
3 Ajăn wăr təssenăm a-s wăla ănjălosăn, ilkam ad-tăn-nəšrăɣ ăb' ăṭṭăma
n-ad-hanăɣ-indăr ad-nəjrəw ăddăbara i-talɣa wărăt făror jat făll-ărori n-
ăkall-wa-dăɣ.
4 Kunta ill'-e a ikkan jere-wăn, kăwăneḍ-i n-imumənăn, ma tattărăn
isălan n-a-wen s-kăl-ăššăreɣa wăren oher hărăt d-ălkănisăt?
5 Ăsikărakăḍ a-wa jăm, ɣas kăwăneḍ, ălžămaɣăt-năwăn imda, ăbă-dd
dăɣ-s enəsdebbăr iwar sărho ikkăn jer-əssin ăŋŋatăn jer-ikka hărăt.
6 Wăr kăwăn-əjrehăɣ! Ma n-əmmək n-ad-itišk iyyăn dăɣ-wăn i-amidi-net
s-inəẓẓulam, iɣaššăd isəm-net.
7 Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s uɣšad-wen-dăɣ toyyăm ikka jere-
wăn, ənta a ăssiitbătăn iba n-iqqud-năwăn. Uhən kăwăneḍ, ma ja
taẓidert-năwăn? Kunta iḍlăm-kăwăn ăwadəm, ma hawăn-ikkasăn ad-
fălla-s təṣbărăm?
8 Ɣas, kăwăneḍ, tokăyăm-dd a-wen har ămăra-dăɣ, wăr t-illa ere s-
wădden, issan s-iba n-iqqud-năwăn, kăwăneḍ-di-dăɣ a iwar uḍlem ed
tihăɣăm ayətma-wăn.
9 Ajăn wăr təssenăm a-s ăddinăt wi wăren oɣed, xăram-asăn ujəš n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ? Wăr săswadăt iman-năwăn: inămmăḍăsăn,
imăṣṣănămăn,† iməzzəna, meddən wi sasalahnen iman-năsăn d-tiḍeḍen,
meddən wi tinməkkənen jer-iman-năsăn,
10 imăkrăḍăn, kăl-taxărbənit, imăswan n-asməd, kăl-tinawen d-wi
tihăɣnen, xăram-asăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
11 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi s-tăkkilem ibda, tamašalăn-tăn iyyăḍ
dăɣ-wăn măšan, ašăl-i-dăɣ, tărridăm-dd dăɣ-a-wen, iššəšdăj-kăwăn
Măssinăɣ, ikf'-iwăn idəm s-isəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex s-tărna n-
Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ-i hanăɣ-ilăn.

Tuksəḍa n-Măssinăɣ, wăr tidaw d-tămudre dăɣ-ănnihăḍ abăkkaḍ

† **6:1** **6:1** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **6:9** **6:9** Imăṣṣănămăn (emăṣṣănăm): Ăddinăt wi ɣabbădnen ăṣṣănămăn.

12 Əjrawăɣ s-hărăt iket-net, măšan wădden hărăt iket-net a infan hărăt,
wăr t-illa a-s wădden əjrawăɣ săr-s măšan, wăr-e ăyyăɣ hărăt wăl’ iyyăn
ănnihăḍ dăɣ-i.
13 Iyyăḍ dăɣ-wăn, jannen: imənsiwăn, tăsa a takkăn, tăsa daɣ,
imənsiwăn a-s dd-tăxlăk, tidət a-wen, măšan, əlmədăt a-s tăsa hakd
imənsiwăn, ilkam ad-tăn-iba. Taɣəssa, wăr tănhăjja d-ad-tăt-isamăḍas
ăwadəm ed taɣəssa, ti n-Emăli, Emăli daɣ, i n-taɣəssa, ənta a ilan s-ad-
dăɣ-s ănnăhăḍ.
14 Măssinăɣ daɣ-i dd-issənkărăn Emăli Ɣisa jer-inəmmuttan, ənta daɣ
a-s ilkam ad-hanăɣ-dd-isənkăr jere-săn s-tărna-net.
15 Ajăn wăr təssenăm a-s taɣəssa-năwăn, ašrut n-ta n-Ălmasex a
tămoos? Ɣas ənd’-e-d-il’ əmmək ad-iḍkəl ăwadəm ašrut la taɣəssa n-
Ălmasex, asăɣ-t d-taɣəssa n-tălkăxbat? Xăša!
16 Meɣ, ajăn, wăr təssenăm a-s ere ohărăn isəftaɣ d-tălkăxbat, ămoos
dăr-s tiyyăt taɣəssa ed iktab a-s:
«Ăhaləs, afăl osăɣ d-tamăḍt, ămoosăn tiyyăt taɣəssa.»
17 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ere ikfăn iman-net i-Emăli, ad-dăr-s ahăr iyyăn
n-ənniyăt.
18 Ayətma, jawăḍăt i-asəmmăḍəs n-iman-năwăn. Abăkkaḍ ămešăl
ăwadəm-dăɣ, wăr-oher hărăt d-taɣəssa-net, măšan, ere isamăḍasăn iman-
net, han-t iman-net.
19 Meɣ ajăn, wăr təssenăm a-s taɣəssa-năwăn ămăra, ənta a-s ehăn n-
ămudd wa măqqărăn dăɣ-izzaɣ Unfas Šăddijăn wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ,
ikrăš-kăwăn, ăbas lam iman-năwăn.
20 Ăsdărfăt-kăwăn Măssinăɣ s-ălqim măqqărăn, a-wen-dăɣ a făl,
səmɣărăt-t dăɣ-ənniyăt-năwăn hakd-dăɣ tiɣəswen-năwăn. [Dăɣ-isălan n-
a-wen-dăɣ a făl iktab a-s:
Taɣəssa hakd ənniyăt, i n-Măssinăɣ.]

7

Isălan n-adubən d-iba-net d-aməzzi

1 Ămăra, ad-hawăn-dd-ăqqəlăɣ isəstanăn wi hi-jăm dăɣ-tăkarḍe ta hi-
dd-təktăbăm. Dăɣ-a-wa ordeɣ, ufa ad-ăqqayəm ăhaləs wăr-ădobăn
2 măšan, i-ad-wăr-itiḍəw ăwadəm dăɣ-asəmmăḍəs n-iman-net, hak
ăhaləs, ikrəšet hănne-s, təkrəšet daɣ hak tamăḍt ăhaləs-net.
3 Ăkfet ăhaləs hănne-s ălxaqq wa fălla-s la, tăkfet daɣ tamăḍt ălxaqq
wa fălla-s ila ăhaləs-net.
4 A-wen-dăɣ a ănihăjjăn făl-a-s, wădden tamăḍt a tănnihăḍăt dăɣ-
taɣəssa-net, ăhaləs-net a dăɣ-s ănnihăḍăn; wădden daɣ ăhaləs a
ănnihăḍăn dăɣ-taɣəssa-net, hănne-s a dăɣ-s tănnihăḍăt.
5 Wăr-igăddălet wăl’ iyyăn iman-net i-wa iyyăḍăn kunta wădden
ad-tănimărḍăm s-a-wen i-hărăt n-ăzzăman i-ad-təkfəm iman-năwăn i-
tamădilt n-Măssinăɣ. A-wa săl a-wen, udaɣ făw, ad-igdəl iyyăn iman-net i-
amidi-net i-ad-wăr kăwăn-jămmăḍ tanămagiẓt, ijrəw săr-wăn Iblis tašləlt
s-kăwăn-ăžžurrăb, isiḍəw-kăwăn dăɣ-abăkkaḍ.
6 Măjrăd wa hawăn-in-jeɣ ămăra-dăɣ, əssəyasa wădden alămăr.
7 Ənnăr săr-i tăqqal năkk ɣas, iket-di, ănnăɣ i-e d t-illăm ăhaləs ad-dăr-i
alăh iba n-adubən măšan, hak ăwadəm, wăr-e ăj ar a-wa dăr-t-ăskăllăf
Măssinăɣ: ăwadəm iyyăn, ijraw a-wa, a-s ija a-wen, iyyăn daɣ ijraw hărăt
iyyăn săl wa ijrăw amidi-net.

8 Ămăra, ăddinăt wi wăren ădobăn, əntăneḍ d-tinuḍăfen, ənneɣ-asăn:
kunta ăddoben ad-əjən a-wa jeɣ, adiš, ăqqaymənet wăr-ădobănăn, ikna
9 măšan, kunta hannăyăn a-s, wăr-ăddoben ad-ănnăhăḍăn dăɣ-iblis-
năsăn, adiš dubənnet, ed ufa, ad-idubən ăwadəm, uhən ad-t-ăj derhan-net
dăɣ-a t-e-išəkšən temse.
10 Ăddinăt wi ădobănnen, omarăɣ-tăn, ănn-ak, Emăli a tăn-omarăn s-a-
wen, wădden năkk, wăr băḍḍəwet tamăḍt d-ăhaləs-net,
11 kunta daɣ făl-t, adiš wăr tiləset adubən, təttăret əmmək s-tăt-dd-
ăssoɣăl ăhaləs-net; ăhaləs daɣ ənta, wăr hin-itəyyet hănne-s.
12 Ăddinăt wi iyyăḍnen, ənneɣ-asăn, năkk daɣ a hasăn-ijannen, wădden
Emăli: afăl ădobăn amumən tamăḍt wărăt tămoos tamumənt, wăr tăt-in-
itəyyet a təkkăs tărḍa s-taɣimit ɣur-s,
13 kunta daɣ ădobăn ăhaləs wărăn ămoos amumən tamumənt, wăr
tăttăret tamumənt-en efel-net a ikkăs ăhaləs-en irḍ’-as s-taɣimit ɣur-s,
14 făl-a-s, tamăḍt-en, tăddoobăt ad-tumas əssəbab wa t-madăn-ăj dăɣ-
tabarăt n-Măssinăɣ, išdaj. Ăhaləs daɣ wa n-amumən s-wăr tămoos
hănne-s tamumənt, ăddoobăt ad-umas əssəbab wa madăn-ăj hănne-s dăɣ-
tabarăt n-Măssinăɣ. Afăl wăr jem a-wen, har təbḍăm, wăr mad-ărməsăn
aratăn-năwăn zăbo olaɣăn.
15 Jer-ăhaləs wa wărăn omen wăla tamăḍt ta wărăt tomen, afăl ăbas irha
iyyăn dăɣ-săn taɣimit ɣur-amidi-net, adiš, ijrəwet-as tekle, dihen, wăr t-illa
uḍlem iwarăn amumən wăla tamumənt ed Măssinăɣ-i hanăɣ-dd-iɣrăn s-
iman-net, ălxer jer-iman-nănăɣ a-s hanăɣ-dd-iɣra.
16 Kămm-i n-tamăḍt, ma təssanăd kunta wădden kămm a madăt-tumas
i-ăhaləs-năm əssəbab wa s-t-mad-iɣləs Măssinăɣ? Kăyy daɣ-i n-ăhaləs,
ma təssanăd kunta wădden kăyy a madăn-umas əssəbab wa s-mad-iɣləs
Măssinăɣ hănne-k?

Hak ăwadəm, ăqqaymet dăɣ-taɣărha-net

17 Ḍarăt-a-wen daɣ, hak ăwadəm-dăɣ, iṭṭəfet tămudre ta t-ikfa Emăli,
hak ăwadəm, iṭṭəfet tămudre ta iha a-s t-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net;
ənta-den-dăɣ a-wa săɣreɣ dăɣ-ălkănisăten iket-dăɣ-năsnăt.
18 Kunta iyyăn dăɣ-wăn a-s dd-ătwăɣra, wăr-ămelăy, wăr-ităttăret ad-
isəmmiləy iman-net; kunta daɣ kăyy a-s kăy-dd-iɣra Măssinăɣ tămelăyăd,
adiš, wăr hak itumaset a-wen asăkor.
19 Jer-amili wăla iba-net, wădden a-wen a infan hărăt, hărăt a t-infan,
amišəl n-alămărăn n-Măssinăɣ.
20 Hak iyyăn dăɣ-wăn, iṭṭəfet əmmək wa s-t-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-
net.
21 Kunta a-s kăy-dd-iɣră Măssinăɣ, akli a tămoosăd, wăr tămmujrăẓăd
tumast-năk; măšan kunta ill’-e əmmək s-təjrăwăd iman-năk, ăj’-e.
22 Akli daɣ wa dd-iɣră Emăli s-iman-net, ămoos elăll-net; wa n-elăll daɣ
dd-iɣră Emăli s-iman-net, ămoos ămăra, akli n-Ălmasex.
23 Wăr toyyem ăddinăt ăsikălen-kăwăn ed Emăli-i kăwăn-dd-iɣrăn s-
iman-net i-ad-kăwăn-isəddărfət, a ilan ălqim a-s kăwăn-ăslăllăt.
24 Ayətma, hak iyyăn dăɣ-wăn-dăɣ, ăqqaymet dăɣ-əmmək wa s-t-dd-iɣră
Măssinăɣ s-iman-net, ɣaymăt təlkamăm i-Măssinăɣ.

Edăwănne i-timawaḍen d-ăddinăt wi s-kăla wăr-ădobănăn

25 Dăɣ-isălan n-timawaḍen ti wăren əzzey meddən d-ti s-kăla wăr-
ădobănnăt, wăr ɣur-i t-illa alămăr hi-ikfa Emăli hasnăt, măšan, ad-kăwăn-
sənnəmhəlăɣ dăɣ-isălan-năsnăt, ăjăɣ-awăn daɣ asənnəmhəl n-ăhaləs
ijrawăn ɣur-Măssinăɣ s-a-wa ijănna tidət, ed Măssinăɣ a dd-ifal a-wen.

26 Ǝnta da a-wa hawăn-janneɣ: ordeɣ a-s dăɣ-təssəba n-tirəmmaɣ ti t-
əllănen ămăra-dăɣ, ufa i-hak ăwadəm-dăɣ, ad-ăqqayəm dăɣ-taɣărha-ta-
dăɣ-t-dd-iɣră Emăli.
27 Ak kăyy, osaɣ-kăy hărăt d-tamăḍt? Wăr tətterăd aməzzi. Ak kăyy, wăr
kăy-oseɣ hărăt d-iyyăt? Adiš, wăr tətterăd adubən
28 măšan, hakd a-wen-dăɣ, kud tădobănăd-dăɣ, wăr tofed abăkkaḍ;
tămawaḍt daɣ ta wărăt təzzey meddən tăssofăt ad-tədubən, afăl ja a-wen,
wăr tof' abăkkaḍ. A ărheɣ ad-təssanăm a-s təlkam tissust s-ăssofăɣ ad-
kăwăn-əkkəsăɣ dăɣ-taɣdărt-net i-ad-has-tăsidăwăm iket-di dd-tiḍəw fălla-
wăn.
29 Ayətma, ajilal n-ăddunya a nəha, a-wen-dăɣ a făl ɣur-ašăl-i-dăɣ, wa
ădobănăn, idgəẓet hullan dăɣ-ălxidmăt n-Emăli wa iha šund wăr-ădobăn,
30 wa s-ăsninăn iman-net, idgəẓet hullan dăɣ-ălxidmăt n-Emăli wa iha
šund ɣas wăr t-illa a t-ijrawăn; wa ăsriwăn, idgəẓet hullan dăɣ-ălxidmăt
n-Emăli wa iha šund ɣas a-s wăr-iddəwət; wa ižănšen, idgəẓet hullan dăɣ-
ălxidmăt n-Emăli wa iha šund ɣas wăr t-illa a ižănša;
31 wi rabbăxnen dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, əjənet iman-năsăn šund a-s wăr
t-illa a dăɣ-s əjrawăn ed ăddunya-ta-dăɣ d-a-wa tăt-ihăn, ilkam ad-t-iba.
32 Wăr kăwăn-isărmaɣet hărăt. Idgəẓet wa wărăn ădobăn dăɣ-hărătăn
wi n-Emăli, wen ənta, a ităjj-dăɣ, ad-t-ăj i-ad-iẓəjrəẓ iman-net i-Emăli
33 măšan, wa ădobănăn, hărătăn n-ăddunya-ta-dăɣ a dăɣ-idgaẓ, a ităjj-
dăɣ, ad-t-ăj dăɣ-umaɣ n-ad-iẓəjrəẓ iman-net i-hănne-s,
34 ad-ănimăntaš ənniyăt-net ebre n-hănne-s d-ebre n-Măssinăɣ.
Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s tamăḍt wărăt tădobăn meɣ tămawaḍt wărăt
təzzey meddən, tiɣəswen-năsnăt d-ənniyătăn-năsnăt, ebre n-ălxidmăt i-
Emăli ɣas a-s orakăn măšan, tamăḍt tădobănăt, wăr zənnəzjumət ɣas ar
dăɣ-ăddunya-i-dăɣ d-əmmək s-təẓẓəjrăẓ iman-net i-ăhaləs-net.
35 A-wa hawăn-ənneɣ, tănfo-năwăn a dăɣ-hawăn-t-ənneɣ, wăr hawăn-
əgdeläɣ adubən, ănn-ak, a ărheɣ, ad-təlkəmăm i-Emăli s-ulh imdan,
təjəm tămudre wăr ih' anməntaš, tămudre, tăssiitbătăt tuksəḍa-năwăn
i-Măssinăɣ.
36 Kunta inhăy abba n-talyaḍt elle-s har tokăy adubən har has-ămoos
a-wen a ăsikărakăḍăn, kunta ijrăw ăddăbara s-təja elle-s ehăn, ăjet-as-t,
wăr-ofa abăkkaḍ.
37 Ăwadəm wa irhăn adubən, idubənet măšan daɣ, afăl dd-inkăr abba
innă, wăr t-ăšhăššăl ăwadəm s-a-wen, a-s tăqqaymet elle-s wăla adubən,
ăjet-as a-wa t-dd-ijjăšăn, ikna.
38 Abba, wa irḍăn s-ad-tăj elle-s wărăt təzzey meddən ehăn, ija a iknan,
wa ăqqimăn daɣ wăr-ăsdobăn elle-s, ija a ufăn a-wa ija-wənnin.
39 Tamăḍt a ikkăs ăhaləs-net iddar, wăr has-t-illa adubən iyyăn săl-wen-
dăɣ ha, măšan, afăl t-ăba, idubənet-tăt ere wa s-tărha, tăjet ɣas a-wen
s-ălmăɣna ilkamăn i-Emăli.
40 Hakd a-wen-dăɣ, tənḍəḍ i-tamăḍt ta tăqqimăt wăr toles adubən. Ǝnta-
den-dăɣ măjrăd wa s-ărheɣ ad-hawăn-t-in-səssiwəḍăɣ dăɣ-isălan-wi-dăɣ,
ordeɣ daɣ a-s a-wa ənneɣ, iha erhet n-Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ iket-net.

8

Isălan n-isan wi itəkkat ăwadəm i-ăṣṣănămăn

1 Ayətma! Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn isălan n-isan wi itəkkat ăwadəm i-
ăṣṣănămăn, ənta da a-wa hawăn-janneɣ dăɣ-săn: musnăt, iket-nănăɣ
nəla dăɣ-s hărăt măšan, musnăt, isabăraj, a-s ija a-wen, tărha, sartay;

2 ere ordăn iman-net musnăt, ilmədet a-s wăr-ăzzăbbăt almud hărwa
3 măšan, ăwadəm wa irhăn Măssinăɣ s-ulh imdan, wen ənta, izzay-t
Măssinăɣ.
4 Dăɣ-isălan n-isan wi ămoosnen takute i-ăṣṣănămăn, ăṣṣănămăn,
wădden wăla a ənḍărrăn, Măssinăɣ, ənta ɣas, wăr-ila amidi.
5 Tidət, han hărătăn ăjjootnen išənnawăn d-ăkall jan ăddinăt imălan
făll-iman-năsăn, ordan daɣ ăddinăt a-s a-wen-dăɣ tidət
6 măšan, ɣur-năɣ năkkăneḍ, wăr t-illa a săl Măssinăɣ, ənta a-s Abba-
nănăɣ, ənta a dd-ixlăkăn a-wa t-illăn iket-net, ənta a hanăɣ-ilăn; wăr t-illa
ar iyyăn n-Emăli, Ɣisa Ălmasex, idəm-net a dăɣ-dd-ixlăk hărăt iket-net,
ənta daɣ a hanăɣ-iṭṭafăn tămudre.

Iššaki n-iman

7 Măšan, kud-dăɣ nəssan a-s ăṣṣănămăn wădden hărăt-dăɣ, ăddinăt,
wăr-ogdehăn musnăt. Iyyăḍ, ăynayăn s-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn, a-wen-
dăɣ a făl ed əkšăn isan ikat ăwadəm i-ăṣṣănămăn, ad-əššəkăn iman-năsăn
a-s jan a ămmiḍăsăn.
8 Ḍarăt-a-wen daɣ, wădden amənsi a hanăɣ-e-iẓənnəmihəẓăn d-
Măssinăɣ; isan-win-dăɣ, jer-təkšed-tăn wăla, wăr kăy-ifneẓ, wăr kăy-
ăssewăḍ a-wen s-wăla a ənḍărrăn.
9 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn, wăr t-illa a-s wădden xălal-awăn măšan,
a tăttăm-dăɣ, wăr-itumaset a ăddoben ad-isiḍəw ere wărăn ikna əṣṣuhu
dăɣ-immun-net dăɣ-abăkkaḍ.
10 Kunta kăyy-i ijrăhăn hărăt, inhay-kăy ere wărăn ikna ujreh n-hărăt
tăqqiimăd tattăd dăɣ-ehăn n-ăṣṣănămăn, wădden ad-kăy-iššək, arəw-dd
săr-s a-wen-dăɣ ad-ăkš ənta-dăɣ isan-win-dăɣ ikăt ăwadəm i-ăṣṣănămăn?
11 Dihen, ad-umas ujreh-năk i-hărăt əssəbab n-tanməšrayt i-ăŋŋa-k wa
wărăn ikna ujreh n-hărăt s-ənta dăɣ-ămmut-as Ălmasex s-əmmək wa s-
hak-ămmut kăyy-dăɣ.
12 Ere ăssoḍăn ăŋŋa-s dăɣ-tanməšrayt šund-ten-dăɣ, ad-dăɣ-s əḍmənăn
iman-net ed a-wa ija abăkkaḍ, toyyăm-t daɣ kăwăneḍ, ij'-e. Ere daɣ wa
ijăn a-wen, Ălmasex a-s itajj tihăyyen, itirəm-t.
13 A-wen-dăɣ a făl kunta amənsi a madăn-umas əssəbab n-tanməšrayt
i-ăŋŋa-k, adiš săxrəm-t i-ad-wăr-itumas a-wen, tanməšrayt i-ăŋŋa-k dăɣ-
ăddin.

9

Ălfăyda d-ălxidmăt wa ihăn tumast n-ănămmašul

1 Ayətma, năkk-i-dăɣ, wădden əjrawăɣ iman-in. Ajăn wădden,
ănămmašul a ămoosăɣ? Ajăn wădden ənhayăɣ Emăli-nănăɣ Ɣisa s-
tiṭṭawen-in? Ajăn wădden kăwăneḍ iman-năwăn a-s tasətbat n-a-wa
ăxdămăɣ i-Emăli.
2 Kud-dăɣ ija ɣur-iyyăḍ a-s wădden ănămmašul a ămoosăɣ, ăniihăjja
a-s wădden kăwăneḍ ed kăwăneḍ-di-dăɣ a-s tasətbat n-tənnəmušəla-nin
dat-Emăli.
3 Ăddinăt daɣ wi hi-tiẓəmnen, sawarăn-ahi bahu, ălwižab-in hasăn da:
4 wădden năkkăneḍ nəjraw s-ad-năkš, nəsəw s-əmmək wa s-t-tăjjăn
ăddinăt wi iyyăḍnen?
5 Meɣ əndek diha d-ătiwănna a-s wăr năddobăt ad-nədubən hărăt
dăɣ-šătma-năɣ ti n-tălmăssexiten, nidaw dăr-snăt dăɣ-isikilăn-nănăɣ s-
əmmək wa s-t-jăn inəmmušal wi iyyăḍnen d-ayətma-s n-Ɣisa d-Bəṭrus?

6 Meɣ năkk d-Bărnăbbas ɣas a iwar ălxidmăt s-ifassăn-nănăɣ i-ad-nəṭṭəf tămudre n-iman-nănăɣ?
7 Mi s-kăla inhăy əssărdasi ihan əlɣəskăr wăla timẓal, meɣ mi s-kăla ăddomăt ašəkrəš ăqqayəm wăr dăɣ-s ikša? Mi s-kăla iḍăn ehăre, ăqqayəm wăr-ăẓoẓăj, isəw?
8 A-wa hawăn-janneɣ, wădden ălɣadăt dd-əkkasăn dăgg-adəm dăɣ-iɣăfawăn-năsăn, ănn-ak, alămăr wa n-Mosa a tăn-innăn.
9 Iktab dăɣ-Ăṭṭăwrăt a-s:
«E-d jed awdes dăɣ-tijenen n-ălkăma
i-ad-dăɣ-snăt išəbbăɣtəš i-ad-hak-ibḍəw tiblalen d-ahošăr,
wăr has-jed ăkinbăb.»
Ak tordam a-s Măssinăɣ-i-dăɣ, iwdesăn a dăɣ-idgaẓ s-əmmək-wen-dăɣ?
10 Năkkăneḍ-i-dăɣ n-inəmmušal a-s iha isălan-nănăɣ. Tidət-dăɣ a-s dăɣ-təssəba-nănăɣ a făl dd-ăzzăbbăt alămăr-wen-dăɣ ed ăwadəm ăddomen ašəkrəš-net, ăhhuuššăl-t ɣas ad-ijar ăṭṭăma n-ad-has-t-dd-izjăr hărăt.
11 Năkkăneḍ, năxṭăb-awăn măjrăd n-Măssinăɣ, ămoos a-wen šund ašəkrəš năddoomăt, ajăn afăl dd-izjăr hărăt ifassăn-năwăn săr-năɣ, ajăn a-wen a iqqanăn eɣăf ḍarăt ălxer n-Măssinăɣ wa nəja dăɣ-ulhawăn-năwăn?
12 Kunta ill'-e ere s-kăwăn-iwar ălxaqq-net, ajăn wăr t-nojer săr-wăn? Măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr kăwăn-iha i năzzilzăm d-hărăt, ănn-ak, năqbăl hărăt iket-net i-ad-wăr nəja tăsahaɣt wăl' iyyăt i-Ălənžil n-Ălmasex.
13 Ajăn, wăr təssenăm a-s ăddinăt wi ăxdamnen dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ehăn-en-dăɣ a hasăn-iṭṭafăn tămudre? Meɣ, ajăn wăr təssenăm a-s ăddinăt wi ɣarrăsnen i-tikutawen făll-tasəskărt ta n-tikutawen, a-s ăɣrăsăn-dăɣ, lan dăɣ-s ejădăr?
14 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a făl omăr Emăli a-s ăddinăt wi xaṭṭăbnen Ălənžil, əddărnet s-Ălənžil.
15 Năkk, wăr t-illa ăẓuk făll a-wăn jeɣ. Akătab daɣ wa hawăn-in-tajjăɣ ămăra-dăɣ, wăr hawăn-t-in-təjjăɣ făl-a-s innin ărheɣ dăɣ-wăn hărăt, wăr t-illa a dăɣ-wăn ărheɣ, ănn-ak, ăsidăwăt-ahi hullan a-wa s-hawăn-ăxṭăbăɣ Ălənžil wăr t-illa a dăɣ-wăn əttarăɣ, ăssofăɣ făw tamăttant uhən ad-dăɣ-i ikkəs ăwadəm tedăwit-ten-dăɣ n-a-s wăr t-illa a dăɣ-wăn əttarăɣ a-s hawăn ăxṭăbăɣ Ălənžil.
16 Asəllənži wa tăjjăɣ i-ăddinăt, wăr təttărăɣ ad-hi-umas abăraj, ănn-ak, fărəḍ a hi-ămoos, amăskoy năkk afăl ăqqimăɣ wăr-ăxṭebăɣ Ălənžil.
17 Ənnăr ălxuṭbăt wa tăjjăɣ, ămoos a tajjăɣ dăɣ-iẓəjraẓ n-iman-in, adiš, ăniihăjja d-ad-əjrəwăɣ ălxaqq n-tide-nin măšan, wădden a-wen a ijăn, Măssinăɣ a hi-ijăn dăɣ-a-wen, ənta a hi-issăɣlăfăn ămašal-wen-dăɣ.
18 Ma săr-i dd-issăɣsăl a-wen-dăɣ? Adiš, emărked-in ɣur-Măssinăɣ a t-ămoosăn ad-salănžeɣ ăddinăt dăɣ-a-s, wăr t-illa a dăɣ-săn rammăsăɣ i-ad-umasăn isălan-en, a əjrawăn bănnan.

Ăssagdăh Buləs iman-net d-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn

19 Năkk, wăr t-illa ere s-ămoosăɣ akli-net măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere s-wădden ăsrăsăɣ iman-in data-s i-ad-umas a-wen, əssəbab n-əlɣəllas n-təššəm n-ăddinăt.
20 Kăl-Ălyăhud, jeɣ-asăn iman-in ăgg-Ălyăhud i-ad-səjədən i-a-wa hasăn-janneɣ, utabăn, iɣləs-tăn Măssinăɣ; wi əglănen s-a-wa tənnă Ăṭṭăwrăt, jeɣ-asăn iman-in ere iglan făll-a-wa tənna Ăṭṭăwrăt kud-dăɣ

ădduuttăt a-s wădden ənta a tănniihăḍăt dăɣ-a-wa făll-əgleɣ; a-wen, jeɣ-t i-ad-səjədən i-a-wa hasăn-xaṭṭăbăɣ, utabăn, iɣləs-tăn Măssinăɣ.
21 Ăddinăt wi wăren əssen făll-Măssinăɣ, ăssalăhăɣ iman-in dăr-săn,
a-s ija a-wen, năkk, ijmaḍ-t ăššăk a-s əssanăɣ s-Măssinăɣ ed ălqanun wa n-Ălmasex a făll-əgleɣ. A-wen, jeɣ-t i-ad-səjədən i-a-wa xaṭṭăbăɣ, utabăn, iɣləs-tăn Măssinăɣ.
22 Ăddinăt wi rəkkəmnen, jeɣ-asăn iman-in iyyăn dăɣ-săn i-ad-ăɣləsăn
əntăneḍ-dăɣ, ălxal hi-ijjăš ăgg-adəm-dăɣ, ad-has-səssilăhăɣ iman-in dăr-s i-ad-umas a-s emăremar jeɣ-dăɣ, ad-iɣləs Măssinăɣ iyyăḍ dăɣ-săn.
23 Jeɣ a-wen-dăɣ iket-net dăɣ-təssəba n-Ălənžil i-ad-əjrəwăɣ năkk-dăɣ
ejădăr-in.

Tabillănt a ijarrăwăn tărna

24 Ajăn, wăr təssenăm a-s ăddinăt wi timšəšijnen dăɣ-eɣărɣăr, ošalăn
iket-dăɣ-năsăn măšan, iyyăn dăɣ-săn ɣas a madăn-ijrəw ălhăk wa făll-igla azzal. Dăɣ-isălan wi n-immun, ašəlăt kăwăneḍ-dăɣ i-ad-təjrəwăm ălhăk-wen-dăɣ.
25 Təssanăm a-s kăl-azzal, wăr t-illa arăkan d-asəmănənnăḍ s-wădden
tajjăn-t i-tiɣəswen-năsăn i-ad-ănnehăḍăn dăɣ-snăt. Ǝntăneḍ-i išla a-wen-dăɣ, ălhăk wărăn-e ăhaj a dăɣ-săn ilkamăn, a-s ija a-wen năkkăneḍ, ălhăk wa mad-nəjrəw, afăl nəjlăy dăɣ-azzal wa n-immun-nănăɣ, iɣlal.
26 A-wen-dăɣ a făl năkk, ošalăɣ măšan, wădden azzal n-derhan n-iman-
in ɣas a jeɣ s-tənnəd ăwadəm ănikăfnăkăfăn siha d-siha, wăr-issen a iha, năkk, wăr šəšləyăɣ,
27 ănnihăḍăɣ dăɣ-iman-in hullan, wăr-əlkemăɣ ɣas i-a-wa făll-i tărha
taɣəssa-nin, ănn-ak, Măssinăɣ a oyyeɣ a dăɣ-i ănnăhăḍ i-ad-ămašălăɣ erhet-net dăɣ-a-s ăksuḍăɣ ad-ăbas heɣ azzal-wen-dăɣ ḍarăt ălxuṭbăt wa jeɣ i-ăddinăt.

10

Ălmital dd-izjarăn ăzzăman wa əkkăsăn kăl-Iṣrayil dăɣ-tenere

1 Ayətma, wăr ărheɣ ad-təžhalăm dăɣ-isălan n-a-wa irmăsăn imɣarăn-
nănăɣ ibda dăɣ-tenere. Ăzzăman-en, təllay jənnəj-săn tejărăkt, sasaɣad-tăn, ijrăw-asăn Măssinăɣ ad-əjləyăn ejărew wa səmmăn,
2 olăh a-wen d-a-s ătiwăsălmăɣăn dăɣ-tejărăkt-en d-ejărew wa səmmăn
dăɣ-idəm n-tassaɣt ta jăn d-ănnăbi Mosa,
3 ăzzăbbăt-dd Măssinăɣ fălla-săn amənsi n-taləmmiẓt dd-ifalăn
išənnawăn, əkšăn,
4 əswăn dăɣ-aman wi fălla-săn dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ. Aman-en, taḍaɣt
dd-falăt išənnawăn a dd-əzjarăn, tărjăš ḍăra-săn e-s əkkăn dăɣ; taḍaɣt-en, tamătart n-Ălmasex a tămoos.
5 Hakd a-wen-dăɣ, tunjăy təššəm-năsăn amišəl n-erhet n-Măssinăɣ,
ăbjănjănăn fălla-s, hăn-dd-i ăjjootnen dăɣ-săn ămmuun dăɣ-tenere-en-dăɣ.
6 Hărătăn-win-dăɣ, ălmitalăn a hanăɣ-ămoosăn i-ad-wăr nəjješ ălxal wa
əjjăšăn, i-ad-wăr nəsədărhən a-wa lăbasăn ăsdărhănăn.
7 Ǝbḍəwăt d-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn, wăr jem a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn ed
ătwănn’-anăɣ:
«Tăqqima tamətte, təkšă, təswă,
təbdad ad-dallăl dat-ăṣṣănămăn-net.»

8 Wăr nəsămăḍaset iman-nănăɣ šund a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn; win-hi
əntăneḍ, ihlăk dăɣ-săn Măssinăɣ sănatăt timərwen d-kăraḍ n-efăḍ n-
ăhaləs dăɣ-iyyăn n-ašăl.
9 Wăr nətirmet Ălmasex šund a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn, ed wi jănen a-wen,
əkšănăt-tăn taššălen.
10 Wăr tăbjănjănăm šund a-wa jăn iyyăḍ dăɣ-săn ed, təssanăm a-s, os'-en-
dd ănjălos wa iṭṭăfăn tamăttant, ilhăs-tăn iket-dăɣ-năsăn.
11 A-wa tăn-irmăsăn, ifăqqăn n-a-wa ăddoben ad-hanăɣ-irməs a
ămoos i-ad-năj ənniyăt i-iman-nănăɣ. Isălan-wi-dăɣ, əktăbăn i-ad-hanăɣ-
səfhəmăn hărăt năkkăneḍ-i hănen ajilal n-ăddunya.
12 A-wen-dăɣ a făl ere ordăn iman-net tebădde, ăjet ənniyăt i-ad-wăr-
oḍa.
13 A-s kăwăn-ăžžurrăb Iblis-dăɣ, ənta a-s itižărrub dăgg-adəm iket-
năsăn, Măssinăɣ Ămaɣdal a ămoos, wăr kăwăn-e-ăyy ăžžurrăb-kăwăn
Iblis s-a t-illăn jənnəj-tădabit-năwăn, ănn-ak, e-d kăwăn-ăžžurrăb-dăɣ, ad-
kăwăn-ăkf daɣ tădabit n-ăṣṣăbarăt s-dd-təntăšăm iman-năwăn dăɣ-a-wen.

Imumənăn, wăr ɣəbbədăn ăṣṣănămăn

14 Ayətma wi əkneɣ tărha, jawăḍăt i-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn,
15 meddən əjrahnen hărăt a-s ăssewălăɣ, a-wen-dăɣ a făl zənnəzjumətăt
hullan dăɣ-a-wa hawăn-janneɣ.
16 Afăl ălwăqq wa d-nətihăr amənsi wa šăddijăn n-Emăli, afăl ălwăqq
wa d-nəsass dăɣ-alkas wa šăddijăn i-ad-numay i-Măssinăɣ, ajăn wădden
ənta-den-dăɣ a-wa isidəttun tartit-nănăɣ d-Ălmasex s-tărna n-ašni-net.
Ajăn wădden tajəlla ta nətuẓan jer-iman-nănăɣ i-ad-hanăɣ-dd-səktəw
tamăttant ta ija Ɣisa dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn, tamăttant-ten-dăɣ inhăy
dăɣ-taɣəssa-net, a hanăɣ-təssărtăyăt dăr-s.
17 Šămad wăr t-illa ar tajəlla tiyyăt, a-wen a t-ămoosăn taɣəssa n-
Ălmasex, a-wen-dăɣ daɣ a-s năkkăneḍ, kud nəjjət-dăɣ, nămoos tiyyăt
taɣəssa dăɣ-təssəba n-tassaɣt-nănăɣ dăr-s.
18 Əkyədăt ɣas dăɣ-kăl-Iṣrayil, ɣur-săn wi tattănen isan n-tikutawen ti
jănen i-Măssinăɣ, osaɣăn daɣ dăɣ-təssəba n-takute-ten-dăɣ d-Măssinăɣ ed
asăɣrəs wa făll-ɣarrăs takute, i n-Măssinăɣ.
19 Ma tordam, ma əkkeɣ dăɣ-a-wen? Tordam a-s isan ikat ăwadəm i-
ăṣṣănămăn, ămoosăn hărăt? Meɣ ăṣṣănămăn iman-năsăn făw, ak hărăt?
Wăr-ămoosăn wăla a ənḍărrăn,
20 ănn-ak, a ărheɣ, ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s a ikăt ăwadəm i-ăṣṣănămăn-
dăɣ, wădden Măssinăɣ a-s t-ikăt, alšinăn a-s t-ikăt. Ăywa! Năkk, wăr-
ărheɣ ad-tasɣəm hărăt d-alšinăn.
21 Wăr tăddobem ad-sassăm dăɣ-alkas wa kăwăn-dd-isakten tanăɣla
ta ija ašni n-Emăli Ɣisa dăɣ-təssəba n-ad-təjrəwăm tenăšše n-ibăkkaḍăn-
năwăn, taləsăm daɣ ḍarăt-a-wen, tesăse dăɣ-alkas wa dăɣ-sassăn
inaɣbadăn n-alšinăn ăssaɣăt wa d-tăn-ɣabbădăn. Wăr tăddobem ad-
təkšəm tajəlla ta kăwăn-dd-saktet taɣəssa n-Ɣisa-i ămmun i-ad-təjrəwăm
tenăšše n-ibăkkaḍăn-năwăn, taləsăm daɣ ḍarăt-a-wen tetăte n-tajəlla ta
tăttăn inaɣbadăn n-alšinăn ăssaɣăt wa d-tăn-ɣabbădăn.
22 Meɣ, kăwăneḍ, a tărham ad-asəm Emăli fălla-wăn? Tordam a-s
tăddobem ad-tăɣləsăm dăɣ-ăššar-net afăl t-ijjăš aḍkăr fălla-wăn?

Atsəmɣar n-Măssinăɣ dăɣ-hărăt iket-net

23 Wăr t-illa a-s wădden nəjraw săr-s măšan, wădden hărăt iket-net a
infan hărăt.

24 Wăr dăɣ-wăn itămmăɣet wăl’ iyyăn i-tənfa ta n-iman-net ənta ɣas,
ănn-ak, izəzăret tənfa ta n-imidiwăn-net ta n-iman-net.
25 Isan təjrăwăm nazzăn dăɣ-ăssuk-dăɣ, a ămoosăn-dăɣ, ăkšăt dăɣ-săn
kunta wăr tăn-əkrehăn ulhawăn-năwăn
26 ed əlkəttab n-Măssinăɣ, innă:

«Ăkall d-a-wa t-ihăn iket-net, i n-Emăli.»

27 Afăl kăwăn-dd-ăsmăjarăt ere wărăn ămoos amumən, afăl t-təkkăm,
amənsi hawăn-dd-issəskăr-dăɣ, ăkšăt dăɣ-s, wăr t-kărrăhnet ulhawăn-
năwăn
28 măšan, afăl kăwăn-iɣtăl ăwadəm, inn’-awăn: «Hewăt, isan-di, i n-
teɣse ikat ăwadəm i-ăṣṣănăm, wăr tăn-təkšem dăɣ-təssəba n-ăwadəm wa
hawăn-illăɣen i-ad-wăr tăɣšedăm iman-net.»
29 Wăr hawăn-ənneɣ a-wen dăɣ-təssəba n-aɣăšad n-iman wi-năwăn,
ănn-ak, ənneɣ-awăn-t dăɣ-təssəba n-ad-wăr tăɣšedăm iman n-ăwadəm
wa kăwăn-ikkăsăn dăɣ-taɣdărt d-ad-wăr təššekăm iman-năwăn ḍarăt a-
wa.

Ǝssanăɣ a-s ad-hi-ənnən iyyăḍ dăɣ-wăn: «Ajăn năkk, mafăl təyyăɣ
ăwadəm ikmam-ahi dăɣ-tărha n-iman-in, dăɣ-təssəba n-a-s ikrah a-wa
tajjăɣ?
30 Năkk a-wa dăɣ-ămmoyăɣ i-Măssinăɣ ălwăqq wa d-tattăɣ, əndek a-wa
ijrăwăn i-ăwadəm ad-ijjəš ti-nin făll-amənsi s-iswăr ămmoyăɣ i-Măssinăɣ
dăɣ-təssəba-net?»
31 Ămăra, ənneɣ-awăn: jer-tattăm wăla sassăm, a tăjjăm-dăɣ, ăjăt-t dăɣ-
derhan n-ad-səmɣărăm Emăli.
32 Wăr tumasăt i-ăwadəm wăl’ iyyăn əssəbab n-tanməšrayt jer-ămoos
ăgg-Ălyăhud wăla ăgg-Ălyunan† wăla amumən.
33 Tălălăt-ahi, wăr təjjăɣ făw a dăɣ-hi-əššakăn ăddinăt, wădden tənfa
n-iman-in ɣas a ḍarăt ošalăɣ, ănn-ak, dăɣ-a-wa tăjjăɣ iket-net, ăzizărăɣ
tənfa n-ăddinăt wi iyyăḍnen ta-nin i-ad-tăn-iɣləs Măssinăɣ.

11

A-wa ătwănnăn i-tiḍeḍen dăɣ-isălan n-aswăr

1 Tălălăt-ahi s-əmmək wa s-ăttilălăɣ Ălmasex.
2 Ayətma, ămmoyăɣ-awăn əmmək wa s-hi-kittəwăm hak ašăl, hannăyăɣ
daɣ a-s a-wa kăwăn-əssăɣrăɣ d-a-wa dăr-kăwăn-ăsmătărăɣ, tamašălăm-t
iket-net.
3 Ămăra, ărheɣ ad-kăwăn-in-səjrăhăɣ hărăt iyyăn: Ɣisa a ixkamăn dăɣ-
hak ăhaləs, ăhaləs a ixkamăn dăɣ hănne-s, Ɣisa daɣ Măssinăɣ a dăɣ-s
ixkamăn.
4 A-wen-dăɣ a făl e-d itəddal ăhaləs Măssinăɣ, meɣ ijraw ɣur-
Măssinăɣ măjrăd s-ila s-ad-t-ăffăssăr i-ăddinăt, wăr-ităjjet a-wen injaḍ ed
asəmmăḍri a itajj Ɣisa-i n-ămănokal-net.
5 Tamăḍt daɣ, e-d təddal Măssinăɣ, meɣ e-d təjrăw ɣur-Măssinăɣ
măjrăd s-la s-ad-t-tăffăssăr i-ăddinăt, wăr la s-ad-tăj a-wen wăr tăswăr
ed tamăḍt wărăt tăswăr, asəmmăḍri a tajj ăhaləs-net ed wăr təẓley d-ere
ăsităbălbălăn; asəttəbəlbəl ya, ăsikărakăḍ făll-tamăḍt.
6 A-wen-dăɣ a făl tamăḍt ta wărăt tărha aswăr, adiš šəjwəšet
daɣ, măšan, kunta ija ɣur-wăn a-s ăsikărakăḍ ad-šəjwəš tamăḍt meɣ
tăstăbălbăl, adiš, uf’-as ad-səwăr.

---

† **10:32 10:32** Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

7 Ăhaləs ənta, wăr-ămɣatăr s-ad-injaḍ e-d itəddal Măssinăɣ ed Măssinăɣ,
ixlăk-anăɣ dăɣ-milhaw wa-net i-ad-t-nəsəmɣăr, a-s ija a-wen, semɣar wa
ila ăhaləs, hănne-s a dd-ifal,
8 ed ašăl wa dd-ixlăk Măssinăɣ ăddunya, wădden ăhaləs, a dd-iknăn
dăɣ-tamăḍt, ănn-ak tamăḍt a dd-təknăt dăɣ-ăhaləs.
9 Wădden ăhaləs a dd-iknăn dăɣ-təssəba n-tamăḍt, ănn-ak, tamăḍt a
dd-təknăt dăɣ-təssəba n-ăhaləs.
10 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ d-dăɣ-təssəba n-ănjălosăn wi ăsijădnen hak
ăssaɣăt, a făl iwar tamăḍt ad-tăsiwăr eɣăf-net i-ad-tăssikna s-a-wen-dăɣ
a-s tăqbal a-s ill'-e jənnəj-s ăhaləs-net.
11 Măšan, hakd a-wen-dăɣ dăɣ, năkkăneḍ-i s-ašăl-i-dăɣ, nosăɣ d-Emăli
s-immun wa săr-s nəja, ăhaləs, wăr t-illa ar s-tamăḍt, tamăḍt daɣ, wăr
t-təlla ar s-ăhaləs
12 făl-a-s, ašăl wa dd-ixlăk Măssinăɣ ăddunya, ăhaləs a dăɣ-dd-ikkăs
tamăḍt măšan, ašăl-i-dăɣ, wăr t-illa ăhaləs s-wădden tamăḍt a t-torăwăt.
A-wen iket-net, Măssinăɣ ad-dd-ifal.
13 Ǝjrăhăt-in ɣas kăwăneḍ iman-năwăn: ak, ăhuuskăt ad-dd-təjjəš
tamăḍt wărăt tăswăr ălžămaɣăt n-imumənăn təddalnen Măssinăɣ, ad-
t-təddal ənta-dăɣ?
14 Ajăn wădden, a-wa hanăɣ-iɣlăyăn iket-net, isakn'-anăɣ a-s wăr dd-
osenăt tišəkkaḍ făll-ăhaləs? Ilăš fălla-s a-wen
15 măšan, tamăḍt ənta, a-wa hanăɣ-iɣlăyăn iket-net, ăssiikn'-anăɣ a-
s tišəkkaḍ, tamăḍt a făll-ăhusknăt ed Măssinăɣ a has-tănăt-ikfăn i-ad-
tudabăt ad-təṣtăr iman-net.
16 Ăywa, kunta han-kăwăn ăddinăt ha tamădašt dăɣ-isălan-wi-dăɣ,
əlmədnet a-s wăr t-illa agna nəzzay săl wa-dăɣ, wăr t-illa daɣ agna
əzzaynăt ălkănisăten n-Măssinăɣ ti iyyăḍnen săl wa-dăɣ.

Isălan n-amənsi wa šăddijăn

17 Ămăra, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s wăr ɣur-i lem tisenen ed, əsleɣ a-s
kăwăneḍ, e-d tažămmaɣăm, wăr tinɣəymim i-ad-təhələm s-data, ănn-ak,
a-wa kăwăn-isahalăn s-ider ɣas a făl tažămmaɣăm.
18 S-tizarăt, əsleɣ a-s e-d tažămmaɣăm i-ălɣibadăt, tiẓunawen a tajjăm,
əflasăɣ a-s a-wen, ija dăɣ-s hărăt,
19 ed băḍḍo-băḍḍo, ăhhuuššăl ɣas i-ad-itwənhəy wi s-itbăt a-s tidət a-s
əlkamăn.
20 Ǝsleɣ a-s tažămmaɣăm măšan, ažəmmăɣ-năwăn i-ad-tahərəm amənsi
wa n-tasăktot šăddijăn n-Emăli, wăr-itəjj s-ălmăɣna
21 făl-a-s, e-d iwwăḍ ălwăqq wa n-tetăte n-amənsi-en, hak iyyăn dăɣ-
wăn, ad-iḍəw dăɣ-a-wa dd-iwwăy ad-t-itatt, umas a-s aɣil-năwăn iyyăn,
ălluẓ, a-s ija a-wen, aɣil wa iyyăḍăn, ăyyiwăn har dăɣ-s ikkăs făw asməd
ənniyăt.
22 Ma jăn ihănan-năwăn təkšəm-dd, təswəm-dd dăɣ-săn təzzar təkkəm-
dd ălkănisăt n-Măssinăɣ? Meɣ kăwăneḍ, wăr təssəmɣărăm ălkănisăt ta
n-Măssinăɣ? Meɣ a tărham ad-səmmăḍrəyăm ăddinăt wi kăwăn-hănen
wăren la hărăt? Ak əndek ɣas a-wa s-tărhăm ad-hawăn-tăn-ănnăɣ dăɣ-a-
wen? Ak a tărham ad-hawăn-ăqqəsăɣ? Xăram-awăn!

Tasăktot ta šăddijăt
(Mătti 26:26-29; Marqəs 14:22-25; Luqa 22:14-20)

23 Ămăra, a-wa hi-issăɣra Emăli a-s ărheɣ ad-hawăn-t-in-səssiwəḍăɣ:
Ehăḍ wa dăɣ-ila Emăli Ɣisa s-ad-ăttărmăs, iḍkăl tajəlla,

24 ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ăẓun-tăt jer-inəṭṭulab-net, inn'-asăn:
tajəlla-ta-dăɣ a-s taɣəssa-nin ta mad-ăkfăɣ dăɣ-idăggan-năwăn. Ɣăymăt
tažămmaɣăm, tuẓanăm-tăt jer-iman-năwăn i-ad-hi-dd-kittəwăm.
25 Ǝssəmdăn tetăte ɣas, ijă a ənnin-dăɣ daɣ i-kara wa n-tesăse, iḍkăl-
t, innă: «A-wa ihăn kara-wa-dăɣ a-s tasăktot n-ărkăwăl n-tassaɣt wa
ăynayăn madăn-iməl jer-i dăr-wăn afăl inɣăl ašni-nin dăɣ-təssəba-năwăn.
E-d t-təswăm-dăɣ, ɣaymăt hi-dd-kittəwăm,
26 e-d təžəmmăɣăm-dăɣ har tohărăm tajəlla d-kara-wa-dăɣ, isălan n-
tamăttant n-Emăli a tajjăm har ašăl wa dd-mad-iqqəl.»

A-wa wărăn il' əmmək

27 A-wen-dăɣ a făl ere ikšăn tajəlla-ta-dăɣ dd-siktəwăt taɣəssa n-Emăli,
meɣ ere iswăn kara-wa-dăɣ dd-isiktəwăn ašni-net, dăɣ-a-s, wăr-ikfa a-wen
semɣar, asəffăṭṭi ɣas a itajj dăɣ-taɣəssa d-ašni n-Emăli-i ikfa i-əlɣəllas n-
dăgg-adəm.
28 A-wen-dăɣ a făl hak ăwadəm-dăɣ, izəjjəzzet iman-net, ikkəset
abăkkaḍ dăɣ-tămudre-net təzzar, ijrəw s-ad-ăkš tajəlla n-Emăli, isəw daɣ
kara-net
29 făl-a-s, ere ikšăn tajəlla n-Emăli meɣ iswă kara-net dăɣ-a-s wăr-omen
a-s a-wa taɣəssa n-Emăli d-ašni-net, ăwadəm-en, ilmədet a-s əḍmanăn
dăɣ-s iman-net.
30 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ făw a făl kăwăn-han ăddinăt ăssilmăḍnăt
turhənnawen d-inəbdan, iyyăḍ făw, ămmun.
31 Afăl nădoɣ i-iman-nănăɣ, wăr hanăɣ mad-iwăr uḍlem dat-Măssinăɣ.
32 Măšan, kud hanăɣ-iwăr uḍlem dăɣ-ăššăreɣa n-Emăli-dăɣ, ija a-wen
dăɣ-ittus n-ad-naɣəd, dihen, wăr mad-nahăr d-ăddunya ujəš n-temse.
33 Ayətma, e-d təžžəmmăɣăm i-ad-təkšəm tajəlla ta dd-siktut taɣəssa n-
Emăli, ẓəẓẓidărăt, nəmăqqəlăt jer-iman-năwăn,
34 kunta ih'-iwăn ere ălluẓăn, ăkšet-dd ɣur-ehăn-net təzzar, i-ad-wăr-
itumas ažəmmăɣ-năwăn a fălla-wăn dd-isiḍəwăn ăššăreɣa n-Măssinăɣ.
Harătăn wi iyyăḍnen hin-oyyeɣ wăr tăn-ənneɣ, ad-hawăn fălla-săn
ədwənneɣ afăl kăwăn-in-oseɣ.

12

Isuf wi ităjj Unfas Šăddijăn i-dăgg-adəm

1 Ayətma, ămăra, dăɣ-isălan n-isuf wi ităjj Măssinăɣ s-tărna n-
Unfas Šăddijăn i-ăddinăt wi omănnen s-Ălmasex, wăr-ărheɣ ad-dăɣ-săn
təžhalăm.
2 Təssanăm a-s ibda a-s tănimăšrăyăm i-Măssinăɣ, ăṣṣănămăn ɣas a
ḍarăt tošalăm siha d-siha, a-s ija a-wen, wăr t-təlla tăfert tăddobet ad-
dd-təzjăr imawăn-năsăn.
3 A-wen-dăɣ a făl ărheɣ, ad-hawăn-ăllăɣeɣ a-s, wăr t-illa ere s-iha Unfas
Šăddijăn ulh-net dd-e-iggədăn, ad-ijanna: «Ilɣăn Măssinăɣ Ɣisa», wăr t-illa
daɣ ăgg-adəm ăddooben tənna n-a-s: «Ɣisa a-s Emăli» ar s-ad-t-dd-intaj
Unfas Šăddijăn s-tənna n-a-wen.
4 Isuf n-Măssinăɣ wi ităjj i-dăgg-adəm s-tărna n-Unfas Šăddijăn, əjjətăn
ănnuɣăn-năsăn măšan, Unfas ənta iyyăn ɣas;
5 imašalăn wi issăɣlăf Măssinăɣ i-dăgg-adəm s-tărna n-Unfas-net,
əjjətăn, əẓlayăn măšan, a-wen, wăr hin-ikkes a-s Emăli iyyăn a ihakkăn
a-wen;

[6] tădabit daɣ ta ihăkk Măssinăɣ i-asəssiwəḍ n-imašalăn-win-dăɣ, təbḍa s-ăwadəm-ăwadəm măšan, Măssinăɣ iyyăn a isarɣasăn a-wen-dăɣ iket-net i-ăddinăt iket-năsăn.
[7] Hak amumən-dăɣ, ijraw ɣur-Unfas Šăddijăn tădabit tiyyăt s-ixdăm a infan imumənăn wi iyyăḍnen.
[8] Ăwadəm iyyăn, ijraw ɣur-Unfas Šăddijăn tădabit n-tənna n-măjrăd ilan ujreh, iyyăn ijraw ɣur-Unfas Šăddijăn təlɣuləma, a-wen iket-net, Unfas-en-dăɣ n-iyyăn a t-ihakkăn.
[9] Ăwadəm iyyăn, ihakk'-e Unfas immun, ăkf iyyăn tădabit n-ad-izizuy imarhinăn,
[10] ăkf iyyăḍ tădabit n-tijawt n-tikunen, ăkf iyyăḍ tădabit n-asəssiwəḍ i-ăddinăt isălan fălla-s dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ, ăkf iyyăn musnăt jer-ăddinăt, iyyăḍ tădabit n-asiwəl n-awalăn wăren ătwăssan, ăkf daɣ iyyăḍ tădabit n-ăttăfăssir n-awalăn-en-dăɣ.
[11] Unfas Šăddijăn-en-dăɣ a itajjăn hărătăn-win-dăɣ iket-dăɣ-năsăn. Hak ăwadəm-dăɣ d-tădabit ta s-irha ad-has-tăt-ăkf, hak ăwadəm-dăɣ, wăr-ăssalăh a-wa t-ikfă d-a-wa ikfă amidi-net.

Imumənăn əjjətăn măšan, ămoosăn tiyyăt taɣəssa

[12] Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-ăkfăɣ ălmital s-kăwăn-əssəfhəmăɣ edăgg wa-dăɣ: wădden taɣəssa n-ăwadəm-i-dăɣ, tiyyăt ɣas măšan, tămmuzjăl, tartit n-izəmmuzjal-en-dăɣ iket-năsăn a-s taɣəssa. Ǝnta-den-dăɣ daɣ a-wa nəja dăɣ-tassaɣt-nănăɣ d-Ălmasex,
[13] iket-nănăɣ, iyyăn n-Unfas a dăɣ-nătwăsălmăɣ i-ad-nasăɣ, numas tiyyăt taɣəssa. A-wen, wăr săr-s əẓleyăn kăl-Ălyăhud wăla kăl-Ălyunan†
wăla eklan wăla ilăllan ed iket-dăɣ-năsăn, Unfas-wen-dăɣ n-iyyăn a əjrăwăn.
[14] Taɣəssa ya, wăr tămoos azămmăzjul iyyăn ɣas, əjjətăn izəmmuzjal-net.
[15] Afăl dd-iggăd aḍăr, inna: «Năkk, wăr hi-təla taɣəssa ed wăr-ămoosăɣ ăfuss», ajăn ikkăs-t a-wen dăɣ-tumast n-azămmazjul n-taɣəssa?
[16] Kud dd-təggăd daɣ taməẓẓujt, tənnă: «Năkk, wăr hi-la taɣəssa ed, wăr-ămoosăɣ tiṭṭ», ajăn a-wen ikkas-tăt dăɣ-tumast n-hărăt dăɣ-taɣəssa?
[17] Ǝnnăr tămoos tăɣəssa iket-net tiṭṭ, ma s-mad-isəl ăgg-adəm hărăt? Ǝnnăr tămoos taɣəssa iket-net taməẓẓujt, ma s-mad-isunsəj ăwadəm hărăt?
[18] Wădden əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s dd-ixlăk Măssinăɣ taɣəssa, ănn-ak a-s tăt-dd-ixlăk, hak azămmazjul n-taɣəssa-dăɣ d-edăgg wa s-has-irha dăɣ-taɣəssa.
[19] Ǝnnăr azămmazjul iyyăn ɣas a t-illan, iket-di, wăr t-təmmil taɣəssa.
[20] Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, taɣəssa, əjjətăn izəmmuzjal-net măšan, taɣəssa ənta, tiyyăt ɣas.
[21] A-wen-dăɣ a făl wăr tăddobăt, ad-dd-təggəd tiṭṭ, tănn i-ăfuss: «Năkk, wăr dăɣ-k leɣ əššăɣəl», wăr-ăddobăt daɣ eɣăf, ad-dd-iggəd, ănn i-iḍarăn: «Wăr săr-wăn ămɣatărăɣ.»

Hak azămmazjul n-taɣəssa-dăɣ, iṭṭaf amidi-net

[22] Wădden, hannăyăm a-s izəmmuzjal n-taɣəssa-nănăɣ wi wăr nəkna asəfrar, əntăneḍ-en-dăɣ a hanăɣ-ənfanen s-hărăt,

---

† **12:13 12:13** Itawann'-asăn: Gəriktăn. (Les Grecs dăɣ-Təfrănsit). Ǝzzaɣăn Erobba dăɣ-ăkall wa itawănna: Gəris (La Grèce dăɣ-Təfrănsit). Tawalt-năsăn: Tălyunanit.

23 ija ɣur-năɣ a-s izəmmuzjal n-taɣəssa-nănăɣ wi nəkna məlkăhaw,
əntăneḍ, a nəkna asəbbələl, wi s-hanăɣ-ăsikărakăḍ wăla ad-năɣăr
ismawăn-năsăn, əntăneḍ-en-dăɣ a nəkkan aṣătar.
24 Wi iwăr sărho, wăr nămɣatăr s-aṣătar-năsăn făl-a-s Măssinăɣ iman-
net-i dd-iknăn taɣəssa, ij'-asăn ăddăbara făl iwăr sărho išrutăn wi ifăl.
25 A-wen ij'-e Măssinăɣ i-ad-wăr kənnəs taɣəssa d-iman-net, dihen, hak
azămmazjul-dăɣ, ăkkuul dăɣ-amidi-net.
26 A-wen-dăɣ a făl e-d ăsnin edăgg iyyăn dăɣ-taɣəssa, taɣəssa iket-net
daɣ a tăsniinăt, e-d irxăm daɣ edăgg iyyăn dăɣ-taɣəssa, taɣəssa iket-net a
madăt-tisraw.
27 Kăwăneḍ, a-s taɣəssa n-Ălmasex, hak iyyăn dăɣ-wăn-dăɣ, ămoos
azămmazjul-net iyyăn.
28 A-wen-dăɣ a făl dd-ăšmašăl Măssinăɣ inəmmušal s-tizarăt dăɣ-
ălxidmăt-net wa n-ălkănisăt, issəlkăm-asăn-dd ănnăbităn, əlkămăn-asăn
ălɣulam, əlkămăn-asăn ăddinăt wi lănen tădabit n-iji n-tikunen, əlkămăn-
asăn wi lănen tădabit n-azuzi n-imarhinăn, əlkămăn-asăn wi ha tărha
n-ad-ədhəlăn imidiwăn-năsăn d-wi lănen tădabit n-asəssiɣəd-năsăn d-wi
lănen tădabit n-măjrăd n-awalăn wăren ătwăssan.
29 Ənhəywăt, wădden ăddinăt iket-dăɣ-năsăn a-s inəmmušal, wădden
iket-dăɣ-năsăn a-s ănnăbităn, wăr ămoosăn iket-năsăn ălɣulam, wădden
iket-năsăn a əjrawnen tădabit n-tijawt n-tikunen
30 wăla azuzi n-imarhinăn wăla măjrăd n-awalăn wăren ătwăssan wăla
tădabit n-ăttăfăssir-năsăn.
31 Šămad isălan-den-dăɣ, adiš, ărheɣ dăɣ-wăn ad-səddărhənăm isuf
n-Unfas Šăddijăn wi ufănen, win-dăɣ a-s lam s-ad-tədgəẓăm dăɣ-umăɣ-
hasăn. Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-səlmədăɣ a-wa ufăn dăɣ-a-wen-dăɣ iket-net.

13

Tărha ta n-tidət

1 Kud-irha siwəlăɣ awalăn wi n-dăgg-adəm hakd-dăɣ wi n-ănjălosăn,
kunta ămmuukkăn a-wen, afăl wăr-ăsdăwăɣ a-wen d-tărha n-ulh təmdat,
wăr iẓley măjrăd-in d-emăsli n-tăẓoli tăssewălăt bannăn meɣ tefelt n-
daroɣ təẓyakăt.
2 Kud-irha făw umas a-s wăr t-illa măjrăd n-Măssinăɣ s-wădden
ăzizăbbăt-t-dd făll-i i-ad-t-in-səssiwəḍăɣ ăddinăt, kud-irha făw, wăr t-
illa əddăraj s-wădden əssanăɣ-t, kud-irha ăzizăbbeɣ musnăt, kud-irha
leɣ immun wa isahanen iḍaɣăn, afăl wăr-ăsdăwăɣ a-wen d-tărha n-ulh
təmdat, wăr-ămoosăɣ wăla a ənḍărrăn.
3 Kud-irha, ărməsăɣ ehăre-nin iket-net, ăjăɣ-t takute i-tilăqqiwen, kud-
irha făw ăjăɣ i-Emăli alkum-wa-dăɣ s-wăr-ăkkulăɣ a-s ărɣeɣ dăɣ-efew dăɣ-
təssəba-net, afăl wăr-ăsdăwăɣ a-wen d-tărha n-ulh təmdat, wădden wăla
a ənḍărrăn.
4 Ăwadəm wa s-ha tărha təmdat ulh-net, he taẓidert, oolaɣ, wăr-itisəm
făl a ikfa Măssinăɣ wăr t-ikfa, wăr-itəbărij, wăr-ăssakăy,
5 wăr itəjj a ilăšăn, wăr-igla făl derhan n-iman-net, išmăr, ilammăẓ-in a
ăjjeen,
6 wăr-ităqqəs i-a wărăn oɣed, tidət a t-isadăwen,
7 inašš, iflas, ijar ăṭṭăma, iṣbăr.
8 Tărha, wăr-ilkem ad-tăt-ăba, təlluləya dăɣ-isălan n-Măssinăɣ, ad-
təmdəw; awalăn wi wăren ătwăssan, ad-tăn-iba, musnăt ad-imdəw
9 ed musnăt, hakd-dăɣ təlluləya dăɣ-isălan n-Măssinăɣ, hak iyyăn dăɣ-
năɣ ila dăɣ-s hărăt

10 măšan, afăl dd-osa a-wa imdăn, ad-imdəw a-wa dărrusăn, ijjəš a-wa
imdăn edăgg-net.
11 A-s nămoos aratăn, măjrăd n-aratăn a nətajj, inəzjam n-aratăn a
nəṭṭaf, tayətte n-ara a-s nărjaš măšan, nămoos meddən ɣas, noyy'-in fălla-
năɣ a-wa lăn aratăn.
12 Tidət-dăɣ a-s ămăra-dăɣ, wăr nănnuflăy dăɣ-ahănay n-hărătăn wi n-
Măssinăɣ ed ahănay-nănăɣ, olăh d-ahănay wa ităjj ăwadəm i-iman-net
dăɣ-tiset wăššărăt, wăr-ăddobăt s-iyyăt ad-dăɣ-s inhəy iman-net iket-net
măšan, ašăl wa n-tebădde, ad-nənhəy Măssinăɣ s-tiṭṭawen-nănăɣ, nəzzəy-
t s-əmmək wa s-hanăɣ-izzăy ašăl-i-dăɣ.
13 Iket-di d-ităjj a-wen, əllan-t kăraḍ hărătăn ăɣlalnen: immun, ăṭṭăma
d-tărha măšan, toojăr-tăn tărha iket-dăɣ-năsăn.

14

Isuf wi ităjj Unfas i-ăddinăt

1 Ayətma! Təjjəšet tărha təmdat ulhawăn-năwăn, ărhăt isuf wi ităjj
Unfas Šăddijăn i-dăgg-adəm hullan wi n-asəssiwəḍ n-măjrăd dd-ăzizăbbăt
Măssinăɣ fălla-wăn i-ăddinăt.
2 Ăwadəm wa ăddooben ad-isiwəl awalăn wăren ătwăssan, Măssinăɣ
a-s itamăjrad wădden dăgg-adəm, wăr t-illa ere t-ifhamăn ed, Unfas a
t-dd-intăjăn i-ad-isiwəl əddărajăn-wi dăɣ-ăssewăl.
3 Ăwadəm wa făll-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ măjrăd hin-ăssawăḍ
dăgg-adəm, dăgg-adəm a-s itamăjrad i-ad-tăn-isəṣṣuhət dăɣ-immun,
isəmmətăr-tăn, isəsmăḍ ulhawăn-năsăn.
4 Wa isawalăn awalăn wăren ătwăssan, iman-net ɣas a iniffəw, isiṣuhut-
tăn s-a-wa ijănna măšan, wa făll-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ măjrăd hin-
ăssawăḍ dăgg-adəm, ălkănisăt iket-net a iniffəw, isiṣuhut-tăt.
5 Ayətma, derhan-in a-s ad-siwəlăm iket-năwăn awalăn wăren ătwăssan
măšan, ăssofăɣ ad-təjrəwăm tădabit n-ad-hin-sasawăḍăm ăddinăt măjrăd
fălla-wăn dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ ed wa ijrăwăn turhajăt-ten-dăɣ, ojăr wa
isawalăn awalăn wăren atwăssan hullan afăl wăr-ăddobăt wa isawalăn
awalăn-en, ad-ăffăssăr a-wa ijănna i-ad-isəṣṣuhət săr-s ălkănisăt.
6 Ayətma, kud kăwăn-in-əkkeɣ ămăra, ad-hawăn-sawalăɣ awalăn
wăren ătwăssan, ma s-mad-infəw a-wen? Wădden ufa ad-kăwăn-
səfhəmăɣ a hi-dd-ăsinăfalăl Măssinăɣ meɣ ad-hawăn-siwəḍăɣ musnăt
meɣ ad-kăwăn-in-səssiwəḍăɣ măjrăd făll-i dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ meɣ
ad-hawăn-t-săɣrăɣ?
7 Əḍkəlăɣet-dd ɣas ălmital făl hărăt wăr iha unfas šund taɣănibt meɣ
tehărdănt, afăl emăsli wa takkăsăn, wăr ija ewet olaɣăn, əndek a-wa he-ăj
ăwadəm ibḍəw emăsli wa n-taɣănibt d-wa n-tehărdănt?
8 Tăsinsăɣt daɣ ta dd-ɣarrăt əlɣəskăr s-tebădde, afăl wăr tăt-ăshăḍ
ăwadəm s-əmmək-net, ma ămoos əssărdasi wa dd-e-ibdədăn i-amjăr?
9 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s, măjrăd wa tăjjăm, afăl wăr-issəfhăm, mi
madăn-ijrăh a-wa jănnem? Ad-talăhăm ɣas d-ere ăssewălăn dăɣ-aḍu.
10 Awalăn, əjjətăn dăɣ-ăddunya măšan wăr t-illa-i s-wădden il' ălmăɣna,
11 afăl wăr-əssenăɣ ălmăɣna n-iyyăn dăɣ-săn, ad-umasăɣ ălžahil i-wa
t-ămmijrădăn, umas-ahi năkk-dăɣ wa t-ămmijrădăn, ălžahil.
12 Ɣas, šămad kăwăneḍ təknam tărha n-ajăraw n-isuf wi ihakk Măssinăɣ
i-dăgg-adəm s-tărna n-Unfas Šăddijăn, adiš, əmmăɣăt dăɣ-săn i-wi ufănen
siṣuhutnen ălkănisăten.

13 A-wen-dăɣ a făl, ăwadəm wa ijrăwăn dăɣ-Măssinăɣ turhajăt n-ad-
ămmăjrăd awalăn wăren ătwăssan, ittăret daɣ dăɣ-Măssinăɣ ad-t-ăkf
turhajăt n-ăttăfăssir-năsăn
14 făl-a-s, e-d təddalăɣ Măssinăɣ dăɣ-awal wăr-əssenăɣ, Măssinăɣ a
ɣabbădăɣ s-ənniyăt-in măšan a-wa jănneɣ, năkk iman-in, wăr săr-i ila
ujreh.
15 Adiš, ma ănihăjjăn? Ăddoobeɣ ad-ədəlăɣ Măssinăɣ dăɣ-măjrăd
wărăn ătwăssan s-tărna n-Unfas Šăddijăn măšan, a-wen, wăr hin-ikkes
a-s ăddoobeɣ ad-t-ădəlăɣ s-tayətte-nin dăɣ-măjrăd əfhamăn ăddinăt,
ăddoobeɣ ad-aməlăɣ Măssinăɣ dăɣ-awal wărăn ătwăssan măšan a-wen
wăr hin-ikkes a-s ăddoobeɣ ad-t-aməlăɣ s-tayətte-nin s-ălmăɣna əjrahăn
ăddinăt.
16 Afăl wăr jeɣ a-wen har ɣabbădăɣ Măssinăɣ dăɣ-măjrăd wărăn
ătwăssan, əndek əmmək wa s-mad-ăkawənăn ăddinăt wi hănen
ălžămaɣăt n-imumənăn hi-ăsijădnen, ənnən-ak: «Amin!» a-s wăr t-illa
a əfhamăn dăɣ a-wa ənneɣ?
17 Kud-dăɣ tittar n-tămayit i-Măssinăɣ a tăjjăɣ s-a-wen, wăr-idhel a-
wen amumən wa hi-ăsijădăn i-ad-iṣṣuhət dăɣ-immun-net ed wăr-issen a
jănneɣ.
18 Năkk, ămmoyăɣ i-Măssinăɣ, ojărăɣ-kăwăn iket-năwăn măjrăd dăɣ-
awalăn wăren ătwăssan
19 măšan, e-d heɣ ălkănisăt, ăssofăɣ ad-ănnăɣ səmmosăt tifer saɣranen
hărăt dăɣ-erhet n-Măssinăɣ uhən ad-ănnăɣ măraw afḍăn n-tifer dăɣ-
iməjridăn wăren ătwăssan s-wăr t-illa ere tăn-ifhamăn.
20 Ayətma-ɣ, iwšarăt, təyyəm tumast n-aratăn; tidət, dăɣ-isălan wi
hălnen ebre n-tăllăbăst, umasăt šund aratăn măšan, dăɣ-isălan n-a-wa
ihălăn ebre n-tayətte ta n-almud n-erhet n-Măssinăɣ, umašăt meddən
əmdanen.
21 Iktab dăɣ-alămăr n-Măssinăɣ a-s, innă Măssinăɣ:
«Tamətte-ta-dăɣ,
ad-săr-s dd-šəmmišəlăɣ ăddinăt ămmijrădnen
awal săl wa tamăjrad,
ad-has-ămmăjrădăɣ s-iḍlay n-imăjarăn
măšan hakd a-wen-dăɣ iket-net, wăr hi-mad-səjəd.»
22 A-wen, ăssiilmăd-anăɣ a-s awalăn wi wăren ătwăssan, iji n-Măssinăɣ
dd-ăsisawăy i-ad-umas ašămol wădden i-imumənăn, ănn-ak i-wi wăren
omen, a-s ija a-wen, asiwəl dăɣ-măjrăd dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ făll-
ăwadəm, imumənăn a-s ămoos ašămol wădden ăddinăt wi wăren omen.
23 Ǝssənăt ɣas afăl tăžžimmăɣ ălkănisăt iket-net, ad-tamăjradăn ăddinăt
wi tăt-hănen iket-năsăn s-awalăn wăren ătwăssan, ăddinăt wi s-a
ăynayăn d-omănăn, ma he-ənnən dăɣ-a-wen? Meɣ daɣ ma dăɣ-wăn-e-
ənnən wi wăren omen? Wădden ad-hasăn-talăhăm ɣas d-inəbbuddal iket-
dăɣ-năwăn?
24 Măšan, afăl măjrăd fălla-wăn dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ a hin-
sasawaḍăm ăddinăt, kud fălla-wăn dd-ijjăš ăwadəm wărăn omen wăla-i
s-a ăynayăn d-omăn, ămzăyyen-dd d-măjrăd n-Măssinăɣ wa siɣulăm, ad-
əlmədăn a-s tidət a dăɣ-tăssewălăm, əššəkăn iman-năsăn, əlmədăn daɣ
s-ibăkkaḍăn-năsăn
25 ed, ad-dd-isəffukkăr măjrăd wa jăm a-wa iffărăn dăɣ-ulhawăn-năsăn.
Dihen, ăwadəm-en, ad-irkăɣ dat-Măssinăɣ, iɣbəd-t, ăjjayh daɣ a-s tidət-
dăɣ a-s ill'-e Măssinăɣ jere-wăn.

Hak hărăt-dăɣ, ăjet s-ălxal

26 Ayətma-ɣ, əndek ăddăbara? Ărheɣ dăɣ-wăn a-s e-d təžəmmăɣăm,
kunta, ih'-iwăn ere irhan iji n-təmmal i-Măssinăɣ dd-təjmaḍăt a-wa iɣra
dăɣ-Ăẓẓăbur, meɣ ere irhan ad-isăɣăr ăddinăt, meɣ-i s-dd-ăsinăfalăl
Măssinăɣ hărăt, meɣ-i ijrawăn ɣur-Măssinăɣ turhajăt n-ad-ămmăjrăd
awal wărăn ătwăssan, meɣ-i ɣur-s ijrawăn turhajăt n-ad-ăllăɣăt ălmăɣna
n-măjrăd wărăn ătwăssan, ăjăt hărătăn-win-dăɣ iket-năsăn dăɣ-ənniyăt
n-ad-səṣṣuhum ălkănisăt.
27 Wi tamăjradnen awalăn wăren ătwăssan, əgdăhăn əssin meɣ kăraḍ,
əmzizărnet s-măjrăd, ămlet-t ere itafăssarăn a-wa jănnen,
28 afăl wăr t-illa ere iffəssărăn a-wa jănnen, adiš susəmnet dăɣ-
ălkănisăt, ămmăjrădet hak iyyăn dăɣ-săn i-Măssinăɣ dăɣ-iman-net.
29 Ăddinăt wi făll-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ măjrăd hin-ăssawăḍăn
ăddinăt, măjrădnet dăɣ-săn əssin meɣ kăraḍ s-emăzezar, səjədnet-asăn
ăddinăt wi iyyăḍnen, zəjjəznet-tăn hullan i-ad-əbḍəwăn a-wa olăɣăn dd-
ifălăn Măssinăɣ d-a-wa dd-əkkăsăn ăddinăt-en dăɣ-iɣăfawăn-năsăn.
30 Afăl dăɣ-wăn-in-isasawaḍ iyyăn i-tamətte măjrăd făllа-s dd-ăzizăbbăt
Măssinăɣ har dd-inkăr iyyăn s-dd-ăsinăfalăl Măssinăɣ hărăt s-irha tənna-
net, isusəmet wa ăzzarăn i-ad-ămmăjrăd wa dd-išrăyăn.
31 Tăddobem s-emăzezar, ad-hin-səssiwəḍăm tamətte măjrăd făllа-wăn
dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ i-ad-săɣrəm imumənăn iket-năsăn, səmmətărăm-
tăn
32 făl-a-s ănnăbităn, ănihăjja ad-t-illa ənniyăt-năsăn daw-wa n-
ănnăbităn wi iyyăḍnen.
33 Hak hărăt-dăɣ, ăjet s-ălxal ed Măssinăɣ, ălxer wădden tămšăršăr.
Dăɣ-isălan n-tiḍeḍen ămăra, ărheɣ dăɣ-wăn, ad-təjəm a-wa jănăt
ălkănisăten n-iməššeddəjăn,
34 susəmnet dăɣ-ălkănisăt, ed wăr hasnăt t-illa măjrăd dăɣ-s, ănn-ak
sərəsnet iman-năsnăt, səjədnăt ed a-wen-dăɣ a innă alămăr n-Măssinăɣ.
35 Ti dăɣ-snăt lăt asəstan, tăqqəlet ehăn-net təzzar səstənet ăhaləs-net
făl-a-s ilăš făll-tamăḍt, ad-tămmăjrăd dăɣ-ălkănisăt.
36 Ajăn kăwăneḍ, ija ɣur-wăn a-s măjrăd n-Măssinăɣ, kăwăneḍ ad-dd-
ifăl? Meɣ ija ɣur-wăn a-s kăwăneḍ ɣas a făll-t-dd-ăzzăbbăt?
37 Kunta ih'-iwăn ere ordan a-s ənta ănnăbi a ămoos, meɣ orda s-ijraw
ɣur-Unfas Šăddijăn, a wăr-əjrewăn ăddinăt wi iyyăḍnen, adiš, ilmədet
daɣ a-s a-wa-dăɣ hawăn-in-əktăbăɣ, alămăr dd-ifalăn Emăli a ămoos.
38 Ere dd-iggădăn innă a-wen bahu, wăr t-in-təjrehăm, Măssinăɣ a făl
wăr-issen.
39 Ayətma-ɣ, ədgəẓăt dăɣ-asəssiwəḍ n-ăddinăt i-măjrăd fălla-wăn dd-
ăzizăbbăt Măssinăɣ, wăr təgdelăm i-ăddinăt wi iyyăḍnen măjrăd dăɣ-
awalăn wăren ătwăssan
40 măšan, ăjăt a-wen iket-net s-ăneḍam d-ălxal.

15

Isălan n-tanăkra n-Ɣisa Ălmasex jer-inəmmuttan

1 Ayətma-ɣ, ărheeɣ ămăra ad-kăwăn-dd-səktoɣ a-s Ălənžil wa s-hawăn-
jeɣ isălan-net, tomănăm săr-s, təṭṭăfăm-t, iṭṭaf daɣ tămudre-năwăn hak
ašăl,
2 Ălənžil-en, ənta a-s əssəbab n-əlɣəllas-năwăn afăl has-jăm uḍəf s-
əmmək-wa-dăɣ s-hawăn-t-in-ăssawăḍăɣ, afăl wăr has-jem a-wen, ad-umas
immun-năwăn, i n-bănnan.

3 Ayətma-ɣ, a-wa ăɣreɣ a kăwăn-əssăɣrăɣ năkk-dăɣ. A-wa kăwăn-əssăɣrăɣ daɣ, eɣăf-net da:

Inn'-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s Ălmasex, ămmut dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn-nănăɣ;
4 inn'-anăɣ daɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s ijjăš aẓəkka măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net, inkăr-dd jer-inəmmuttan,
5 issəknă iman-net i-Bəṭrus, ḍara-s inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin,
6 ḍara-săn əntăneḍ, issəknă iman-net i-imumənăn okăynen səmmosăt timaḍ n-ăwadəm s-təššəm-năsăn, təddar kud-dăɣ aɣil-năsăn iyyăn, ăba-t,
7 ḍara-săn, issəknă iman-net i-Yaqub, təzzar ənhăyăn-t daɣ inəmmušal iket-năsăn.
8 Ḍăra-săn iket-dăɣ-năsăn, ănfalăl-ahi-dd năkk-dăɣ Buləs, năkk-i n-aɣri
9 ed, năkk a-s wa ənḍărrăn n-ajijal dăɣ-inəmmušal, wăr-ănhăjjăɣ făw d-ad-itwənn năkk ănămmašul făl təmɣăre n-ălɣizabăt-i-dăɣ əssəknăɣ ălkănisăt n-Măssinăɣ.
10 Măšan, a-wen, wăr hin-ikkes a-s, Măssinăɣ a hi-ijăn dăɣ-ănnuɣmăt-net a-wa ămoosăɣ ašăl-i-dăɣ, ănnuɣmăt daɣ wa făll-i ija, wăr hin-inɣel bănnan, ed, ašăl-i-dăɣ, ăddoobeɣ ad-ănnăɣ a-s ojărăɣ inəmmušal iket-năsăn ălxidmăt măšan, ălxidmăt-en, wădden năkk a t-ijăn, ănnuɣmăt n-Măssinăɣ-i dăɣ-i ixdămăn a t-ijăn.
11 Jer-năk wăla inəmmušal wi iyyăḍnen, hărăt iyyăn a hawăn-năxṭăb, ənta-den-dăɣ daɣ a-wa s-tomănăm.

Isălan n-tanăkra n-imumənăn jer-inəmmuttan

12 Kunta năkkăneḍ nənn'-awăn a-s Ălmasex, inkăr-dd jer-inəmmuttan, adiš ma isawănnen iyyăḍ dăɣ-wăn a-s wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan?
13 Kunta tidət-dăɣ a-s wăr t-təlla tanăkra jer-inəmmuttan ašăl ilkămăn, adiš Ălmasex-dăɣ, wăr dd-inker jere-săn.
14 Kunta daɣ Ălmasex wăr dd-inker jer-inəmmuttan, adiš ălxuṭbat-nănăɣ, taxxalen ɣas, wăr t-illa a infa, adiš, immun-năwăn daɣ săr-s, wăr t-illa a infa.
15 Kunta inəmmuttan wăr-ilkem ad-dd-ənkarăn, adiš, terk tijuhawen a nămoos, nənnă bahu ed nənnă issənkăr-dd Măssinăɣ Ălmasex jer-inəmmuttan, a-s ija a-wen, wăr t-dd-issənkăr jere-săn.
16 Afăl ɣas inəmmuttan, wăr dd-nəkkărăn dăɣ-tamăttant, adiš, Ălmasex daɣ, wăr dd-inker jere-săn.
17 Kunta daɣ Ɣisa Ălmasex, wăr dd-inker jer-inəmmuttan, adiš immun-năwăn săr-s, wăr infa hărăt ed tənsam hărwa daw-ăẓuk n-ibăkkaḍăn-năwăn.
18 Kunta daɣ a-wa tordăm tidət, adiš, wi s-a-s tăn-ăba-dăɣ omanăn s-Ălmasex, adiš ăba-tăn bănnan, wăr hasăn t-illa ăṭṭăma wăl' iyyăn.
19 Kunta daɣ ăṭṭăma-nănăɣ wa nəjăr dăɣ-Ălmasex, imdă-dd dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ ɣas, adiš, iməskay năkkăneḍ dăɣ-dăgg-adəm, wăr t-illa ere hanăɣ-ojărăn təla n-tăhanint.
20 Ayətma-ɣ, Ălmasex, tidət-dăɣ a-s inkăr-dd jer-inəmmuttan, ənta a dd-issənkăr Măssinăɣ s-tizarăt i-ad-hanăɣ-isəfləs a-s inəmmuttan wi iyyăḍnen, ilkam əntăneḍ-dăɣ ad-dd-ənkărăn.
21 Ǝmmək-wa-dăɣ s-ăhaləs iyyăn ad-dd-orăwăn tamăttant s-dăgg-adəm iket-năsăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ, a-s ăhaləs iyyăn-dăɣ ɣas ad-dd-orăwăn a-s təlkam tanăkra n-ăddinăt iket-năsăn jer-inəmmuttan.

22 Dăgg-adəm, təlkam dăɣ-săn tamăttant iket-năsăn ed Adəm ad-dd-
əzjarăn iket-dăɣ-năsăn; əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-əjrəwăn ăddinăt
iket-năsăn wi ărtăynen d-Ălmasex tămudre tăynayăt tăɣlalăt.
23 Ămăra, tanăkra n-inəmmuttan, ad-tăj s-emăzezar: Ălmasex a dd-
inkărăn s-tizarăt jer-inəmmuttan i-ad-umas ăḍḍimmana i-ăddinăt wi
has-əlkămnen, ḍara-s, ad-dd-ənkărăn ăddinăt wi săr-s omănnen, win,
tanăkra-năsăn, ad-tăj ašăl wa dd-mad-iqqəl Ɣisa.
24 Ɣur-a-wen-dăɣ, ad-mad-təmdəw ăddunya. Ălwăqq-wen-dăɣ ad-mad-
isuk Ɣisa Iblis ăkall ənta d-a-wa ila dăɣ-alšinăn d-tărna d-ăṣṣahăt, ăkf
dihen Təmmənəya iket-net Abba Măssinăɣ.
25 Ɣisa, ăhhuuššăl ad-iṭṭaf Təmmənəya hundăɣ har ăj Măssinăɣ išənja-
net daw-iḍarăn-net, ikrəš făllа-săn ašăl.
26 Ašănjo-net wa s-mad-išrəy, tamăttant
27 făl-a-s, iktab dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Ikf’-e Măssinăɣ ašăl făll-hărăt iket-net.»
Tidət, Măssinăɣ ija hărăt iket-net daw-iḍarăn n-Ălmasex, măšan, kunta
ija Măssinăɣ hărăt iket-net daw-iḍarăn n-Ɣisa, Măssinăɣ ənta iman-net,
wăr-iha hărătăn wi mălnen daw-iḍarăn n-Ɣisa.
28 Afăl ija Măssinăɣ e d t-illăm hărăt daw-iḍarăn n-Ălmasex, dihen,
Ɣisa iman-net a madăn-ăj iman-net daw-tanhaḍt n-Măssinăɣ i-ad-titbat
təmmənukəla n-Măssinăɣ făll-e d t-illăm hărăt d-e d t-illăm ăgg-adəm.
29 Zənnəzjumətăt ɣas dăɣ-măjrăd-wa-dăɣ: kunta wăr təlkem tanăkra
dăɣ-inəmmuttan, adiš ăddinăt wi titwəsəlmiɣnen dăɣ-təssəba n-tasăktot
n-ayətma-săn wi ăba, ma s-tăn-išilləw a-wen a-s əssănăn a-s wăr təlkem
tanăkra jer-inəmmuttan? Ma tordam, mafăl šalḍašăn iman-năsăn?
30 Uhən kunta inəmmuttan-i-dăɣ, wăr dăɣ-săn təlkem tanăkra, adiš,
năkkăneḍ-i-dăɣ, ma dăɣ-nədgaẓ, nətajjăš hak ašăl miši bănnan-bănnan?
31 Hak ašăl, əkkeɣ edes i-tamăttant. Ayətma-ɣ, a-wa hawăn-jănneɣ
ija əddəttu-wa-dăɣ făl kăwăneḍ a-s mad-ăbbărăjăɣ dat-Ɣisa Ălmasex-i n-
Emăli-nănăɣ.
32 Kunta năkk erhet n-dăgg-adəm ɣas a-s əlkamăɣ, wăr hi-t-illa ăṭṭăma
n-a-s təlkam tanăkra jer-inəmmuttan, adiš ma s-hi-infa akənnas wa jeɣ
d-iwăɣsan dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus? Šămad wăr təlkem tanăkra jer-
inəmmuttan, adiš, «Năkšet, năswet ed ašəkka, wăr dăɣ-năɣ ilkem ar
tamăttant.»
33 He kăwăneḍ, wăr təssəswădăm iman-năwăn!
«Erk amidi jed,
ad t-tumasăd.»
34 Iqqəlet-kăwăn-dd ənniyăt, əbḍəwăt d-abăkkaḍ ed a-wen-dăɣ a
ăniihăjjăn făll-ăddinăt ăksuḍnen Măssinăɣ. Tidət-dăɣ a-s han-kăwăn
ăddinăt wăren əzzey Măssinăɣ, a-wen janneɣ-awăn-t i-ad-dăɣ-wăn ăjăɣ
tasăja.

Taɣəssa ta tăynayăt mad-əkrəšən imumənăn

35 Ǝssanăɣ a-s măjrăd-wa-dăɣ, afăl has-əslăn iyyăḍ, ad hi-ənnən:
«Ǝndek əmmək wa s-mad-dd-ənkărăn inəmmuttan? Ma dăr-mad-talăh
taɣəssa ta dar-mad-dd-ənkărăn?»
36 Iba n-tayətte yaden! Ajăn wăr təssenăd a-s afăl tăddomed tablalt
ămăra-dăɣ, wăr-ilkem ad-hak-dd-tăssidwăl ar s-ad-tămmăt təzzar.
37 A-wa mad-təddumud, wădden ənta a dd-madăn-idwəl, jer-tablalt n-
ălkăma wăla tiyyăt n-allonăn wi iyyăḍnen, tablalt-net ɣas a tăddomed
wădden ahəšk-net iket-net a tăddomed.

38 Hakd a-wen-dăɣ, tablalt-ten-dăɣ tăddomed, ad-tăt-ăkf Măssinăɣ
turhajăt n-ad-dd-sədwəl a-wa s-irha s-ad-t-dd-sədwəl, hak ădomm-dăɣ,
ikf'-e əẓẓənəf-net.
39 A-wa iwărăn ărori n-ăkall, wăr-oleh tiɣəswen iket-net, taɣəssa ta
n-dăgg-adəm, təẓlay d-ta n-irəzzejăn, təẓlay d-ta n-igḍaḍ, təẓlay d-ta n-
imănan.
40 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s t-əllanăt tiɣəswen n-hărătăn wi əllăynen
dăɣ-išənnawăn d-tiɣəswen n-hărătăn wi wărnen ărori n-ăkall; təssanăm
a-s hărătăn wi əllăynen dăɣ-išənnawăn, wăr olehăn d-wi rajjăšnen făll-
ărori n-ăkall.
41 Asmăqqi wa n-tăfukt, iẓlay d-təməlle n-ewăr, tăfukt d-ewăr daɣ,
asmăɣmăɣ-năsăn, iẓlay d-wa n-etran; etran iman-năsăn, əllan-t iyyăḍ
ojărnen imidiwăn-năsăn asmăɣmăɣ.
42 A-wen-dăɣ a dăr-tolăh tanăkra jer-inəmmuttan. A-s tajjăšăn ăddinăt
aẓəkka, olăhăn d-tablalt ăddomăt ăwadəm, ad-tənbəl, tămmăt təzzar. Afăl
dd-tăsfăqqăt, tədwăl, ăbas dăɣ-s ilkam mărkăhaw, inəmmuttan daɣ a-s
dd-mad-ənkărăn, wăr fălla-săn təla tamăttant tărna.
43 A-s tajjăš tablalt ider n-ăkall, wăr făror, wăr t-illa ere fălla-s issanăn;
inəmmuttan daɣ a-s tajjăšăn aẓəkka, wăr t-illa ăṣṣahăt tăn-ihan măšan, a-s
dd-mad-ənkărăn, əḍnayăn ăṣṣahăt šund tablalt-ten-dăɣ s-ad-dd-tifăqqut,
la mănhoy.
44 Enəmmettən, a-s itajjăš aẓəkka, ămoos tafəkka wăr-iha unfas măšan,
a-s dd-mad-inkăr, ih'-e unfas. Ǝmmək-wa-dăɣ s-əllanăt tiɣəswen iha unfas
wa tănăt-ăssodărăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-əməlnăt tiɣəswen
ăssodăr Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ.
45 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ făw a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Adəm a-s ăhaləs wa dd-ixlăk Măssinăɣ s-tizarăt,
ixlăk-t-dd ɣas,
ija dăɣ-s Măssinăɣ unfas,
ămoos ăwadəm han iman»
măšan, Ɣisa-i n-Adəm wa dd-išrăyăn, Unfas Šăddijăn-i ihakkăn tămudre
a t-ikfăn tămudre.
46 Wădden taɣəssa ta tăynayăt ihăkk Unfas Šăddijăn a dd-tăzzarăt, ănn-
ak taɣəssa ɣas ta ikarrăš ăgg-adəm a dd-tăzzarăt, təlkăm-as ḍarăt a-wa
taɣəssa ta tăynayăt ihăkk Unfas Šăddijăn.
47 Adəm-i dd-ăzzarăn făll-ărori n-ăkall, ăẓarəẓ n-ăkall a dăɣ-dd-ikna; ij'-
e a-wen ere ila ărori n-ăkall-i-dăɣ măšan, Ɣisa-i n-ăhaləs wa iyyăḍăn,
išənnawăn a dd-ifăl.
48 Ăddinăt wi wărnen ărori n-ăkall, olăhăn d-ere wa tăn-dd-ăshăyăwăn
dd-iknăn dăɣ-ăẓarəẓ n-ăkall măšan, ăhaləs wa dd-ifălăn išənnawăn,
ăddinăt wi ila əkkănen ălžănnăt, ăhhuuššăl ad-dăr-s alăhăn ənta-en-dăɣ
dd-ifălăn išənnawăn.
49 Ǝmmək daɣ wa-dăɣ a-s ămăra-dăɣ, nolăh d-ere wa hanăɣ-ăshăyăwăn
dd-iknăn dăɣ-ăẓarəẓ n-ăkall, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ilkam dăɣ-năɣ ad-
nalăh năkkăneḍ d-ere wa dd-ifălăn išənnawăn.
50 Ayətma, əlmədăt a-wa ihălăn ebre n-taɣəssa d-ašni, wăr-e ikus
Təmmənəya n-Măssinăɣ ed taɣəssa-ta-dăɣ, təlkam dăɣ-s tamăttant, ăywa,
a dăɣ-təlkam tamăttant, wăr mad-ijjəš tămudre ta tăɣlălăt dd-malăt.
51 Ǝnta da əddăraj wa s-kăwăn-salmadăɣ: wădden iket-dăɣ-nănăɣ a
maden-ənhəy eḍəs wa n-tamăttant, ănn-ak, ad-əmmuttəynăt tiɣəswen-
nănaɣ iket-dăɣ-nănăɣ.

52 A-wen, ad-ăj dăɣ-tamăzăyyat n-ewet n-tăsinsăɣt, făl ešăfălli n-
tiṭṭ, afăl ija a-wen, ad-dd-ənkărăn inəmmuttan dăɣ-tiẓəska d-tiɣəswen
ăynaynen făll-wăr təla tamăttant tărna. Tanăkra n-inəmmuttan-ten-dăɣ,
ad-təmzəyyət d-amutti n-tiɣəswen-nănăɣ năkkăneḍ-i əddărnen i-ad-ăbas
fălla-snăt la tamăttant tărna
53 făl-a-s, ăhhuuššăl a-s taɣəssa-nănăɣ ta-dăɣ făll-la tamăttant tărna,
wăr t-illa ar ad-ăbas fălla-s la tamăttant tărna, ăhhuuššăl daɣ a-s taɣəssa-
nănăɣ ta-dăɣ tamăttet, wăr t-illa ar ad-tiynəy, tumas taɣəssa s-ăbas fălla-s
la tamăttant tărna.
54 Afăl tămmuttăy taɣəssa-nănăɣ ta n-ămăra-dăɣ, tămoos taɣəssa
tăynayăt, ilsa a-wa wărăn irəkkăh a-wa irakkăhăn, ilsa a-wa făll-wăr la
tamăttant tărna, dihen, ad-itbət a-wa innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Tamăttant, təttəlmăẓ-in, tamăttant tămmut!»
55 Ătwănnă daɣ:
«Onin tamăttant, ya tamăttant, əndek tărna-năm?
Ma ja tistant ta s-təddajăd ăddinăt a ija a-wa-dăɣ,
naqqăd-tăn săr-s?»
56 Abăkkaḍ a ikfăn tamăttant tistant-ten-dăɣ s-hanăɣ-năqq. Alămăr wa n-
ănnăbi Mosa s-hanăɣ-indăr ad-nămašăl a-wa innă a ikfăn abăkkaḍ tărna
ta s-hanăɣ-isikəw ăkall.
57 Tidət ənta-den-dăɣ măšan, ənhəywăt, năkfet Măssinăɣ-i hanăɣ-ikfăn
tărna făll-abăkkaḍ semɣar dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
58 A-wen-dăɣ a făl, ayətma-i əkneɣ tărha, əbdədăt făll-iman-năwăn,
təntəmăm dăɣ-immun-năwăn, ədgəẓăt hak ašăl i-ad-ihəl ălxidmăt wa
hăm i-Emăli s-data dăɣ-a-s təssanăm a-s tiluyyaɣ-năwăn, wăr-e umasnăt
bănnan dat-Emăli.

16

Tirjit n-kăl-Kurənta i-imumənăn wi əzzăɣnen Yărussălam

1 Ayətma! Dăɣ-isălan n-a-wa s-tărhăm ad-t-sədwəm i-ad-săr-s tədhəlăm
iməššeddəjăn wi hănen Yărussălam, ăjăt ɣas a-wa dăɣ-s ənneɣ i-
ălkănisăten ti n-teje ta n-Gălasya.
2 Hak ălxad-i n-ašăl ăzzarăn dăɣ-əssəboɣ, ăjet hak ăwadəm a-wa s-irha
s-edes s-a-wa dăr-ogdăh ajăraw-net, dihen, wăr hi-mad-tăqqəlăm har hin-
asăɣ təzzar ad-tattărăm asdu n-hărăt siha d-siha.
3 Afăl kăwăn-in-oseɣ, ad-sənnəfrənăm jer-iman-năwăn meddən wi s-
tărhăm, dihen, ad-tăn-ăkfăɣ tikarḍiwen tan-əḍmannen təzzar, sukăɣ-tăn-
in Yărussălam d-tirjit-năwăn.
4 Kunta daɣ ənhăyăɣ a-s wăr hi-t-illa ar ad-dăr-săn idawăɣ, adiš, ad-hi-
ilzəm a-wen.

A-wa inna Buləs i-kăl-Kurənta dăɣ asikəl wa ikittəw

5 Ilkam dăɣ-i ad-kăwăn-in-ăkkăɣ măšan, ad-əmmărăɣ teje ta n-
Masidunya təzzar.
6 Dăɣ-a-wa kittəwăɣ, ărheɣ ad-ăjăɣ ăzzăman ɣur-wăn, səssikəyăɣ iha
miši tajrəst ɣur-wăn, tədhəlăm-ahi dăɣ-asikəl-in s-idăggan wi iyyăḍnen.
7 Wăr-ărheɣ ad-kăwăn-in-əmmărăɣ ɣas akəyăɣ, ănn-ak, ărheɣ ad-
ăhajăɣ ɣur-wăn kunta irḍa Emăli s-a-wen.
8 Iket-di, ad-ăqqaymăɣ dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus har dăɣ-s səssikəyăɣ
ămudd wa n-Fantăkawt,

9 hannăyăɣ a-s amer-ahi dăɣ-s emm hərəwăn s-hin-ăssawăḍăn isălan
n-Ălənžil, ărhan ăddinăt ăjjootnen măsăllăt n-isălan-en kud-dăɣ wăr-ăba
išənja s-wăr-ijreẓ a-wen.
10 Afăl kăwăn-in-osa Timoti, ăjăt ənniyăt i-ad-wăr t-issărmăɣ hărăt jere-
wăn, iyyăn n-əššăɣəl i-Emăli a nəha năkk d-ənta ɣur-wăn,
11 wăr t-ilăkkăhet ăwadəm wăl' iyyăn dăɣ-wăn, ănn-ak, sărɣəsăt-as
asikəl-net i-ad-hi-dd-iqqəl šik dăɣ-ălxer ed, năkk hakd ayətma-năɣ dăɣ-
ăddin wi iyyăḍnen, năqqal-as.
12 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn isălan n-ăŋŋa-năɣ, Ăbbăloš, əttărăɣ dăɣ-s hullan
ad-hin-nidaw săr-wăn năkkăneḍ d-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin, măšan, s-
tənnəd ɣas, wăr ija făll-a-wen ămăra-dăɣ, afăl ijraw s-a-wen, ad-kăwăn-
in-ăkk ənta-dăɣ.

Isəmmətərăn d-ajilal n-măjrăd

13 Ayətma-ɣ, ăhlăt iman-năwăn dăɣ-immun, umasăt meddən əmdanen,
ṣuhətăt.
14 Zăzrăt tărha dăɣ-hărăt iket-net.
15 Ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-təssanăm hărăt i-Stifanas d-eɣewən-net,
əntăneḍ a ăzzarnen s-immun s-Ɣisa dăɣ-teje ta n-Akaya, ixdăm hullan
i-ad-idhəl iməššeddəjăn. Ayətma, ărheɣ dăɣ-wăn
16 ad-sajadăm i-ăddinăt šund-win-dăɣ, əntăneḍ hakd d-ăddinăt wi
iyyăḍnen ədgăẓnen dăɣ-ălxidmăt n-Măssinăɣ.
17 Təjraẓ-ahi tăbošăjt ta săr-i dd-ija Stifanas d-Furtinatus d-Akăyyăkos,
ənhăyăɣ-tăn ɣas, olăh-ahi d-a-s kăwăneḍ a hannăyăɣ,
18 əssənsăn ənniyăt-in s-əmmək wa s-əssənsăn wa-năwăn. Ǝjrăẓnet-
awăn meddən šund-win-dăɣ, səmɣărăt-tăn.
19 Ăhuulăn-kăwăn-in imumənăn wi hănen ălkănisăten ti n-Azya. Ăhuul-
kăwăn-in Akilas d-Briska d-ălkănisăt ta tažămmaɣăt dăɣ-ehăn-năsăn.
Ăhuulăn-kăwăn-in hullan hullan dăɣ-idəm n-tassaɣt ta nəja d-Emăli
Ălmasex.
20 Ăhuulăn-kăwăn-in ayətma-wăn dăɣ-ăddin wi t-əllănen diha-dăɣ iket-
năsăn. Afăl tăɣrăm tăkarḍe-ta-dăɣ, nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan janen
s-tărha təmdat.
21 Năkk daɣ Buləs, ăhuulăɣ-kăwăn-in. Hannăyăm-t edăgg wa-dăɣ dăɣ-
tăkarḍe, năkk iman-in a t-iktăbăn.
22 Ilɣăn Măssinăɣ ere wărăn irha ƔisaĂlmasex. «MARANATA», a-wen
ălmăɣna-net: Emăli, əqqəl-dd šik.
23 Ikf'-iwăn Emăli Ɣisa ălxer-net.
24 Oyyeɣ ɣur-wăn iket-dăɣ-năwăn tărha-nin dăɣ-idəm n-tassaɣt ta nəja
d-ƔisaĂlmasex. Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb Buləs i-kăl-Kurənta

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa ija ƔisaĂlmasex ănămmašul dăɣ-erhet n-
Măssinăɣ hin-iktabăn năkk d-Timoti wa n-ăŋŋa-năɣ dăɣ-ăddin i-ălkănisăt
n-Măssinăɣ ta hăt aɣrəm wa n-Kurənta.
Năhuul-kăwăn-in, năhuul-in daɣ iməššeddəjăn wi əzzăɣnen ăkall wa
n-Akaya,
2 ikf’-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt
d-ălxer.

Tămayit i-Măssinăɣ

3 Năkfet Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex semɣar,
naməlet-t ənta-i n-măssi-s n-tăhanint, isasmaḍăn ulhawăn-nănăɣ dăɣ-
tersəmmawen ti hanăɣ-rammăsnen,
4 i-ad-nudabăt năkkăneḍ-dăɣ, asəsmaḍ n-ulhawăn n-ăddinăt wi tărmas
tisnant, arəw-dd săr-săn a-wen-dăɣ, tălawit n-ulh tolăhăt d-ta hanăɣ-ikfa
Măssinăɣ.
5 Ǝmmək-wa-dăɣ s-a ăjjeen dăɣ-a-wa hanăɣ-irammăsăn, irammăs-anăɣ
dăɣ-təssəba n-a-wa s-hanăɣ-ila Ălmasex, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ikann
Măssinăɣ asəsmaḍ n-ulhawăn-nănăɣ dăɣ-təssəba n-tassaɣt ta nəja d-
Ălmasex.
6 A-wen-dăɣ a făl a-wa hanăɣ-irammăsăn năkkăneḍ dăɣ-tisnant, wăr-
ămoos ɣas ar a săr-wăn dd-oraw Măssinăɣ i-ad-ismaḍăn ulhawăn-năwăn,
tăɣləsăm. Ăṣṣahăt daɣ wa hanăɣ-ihakk Măssinăɣ, i n-ad-kăwăn-nədhəl
kăwăneḍ-dăɣ i-ad-tudabem ăṣṣăbarăt dăɣ-a-wa hanăɣ-irmăsăn s-ašăl-i-
dăɣ, irmas-kăwăn kăwăneḍ-dăɣ.
7 Nəkkas ăššăk dăɣ-isălan-năwăn ed, nəflas a-s a-wa hanăɣ-irmăsăn
dăɣ-tisnant šund ɣas kăwăneḍ a irmăs, a-wa nəjrăw daɣ năkkăneḍ dăɣ-
tălawit, nohar-t dăr-wăn.
8 Ayətma! Ǝlmədăt a-s ăkall wa n-Azya, nənhay dăɣ-s ălɣizabăt
ăssuksăḍăn, iẓbăb-anăɣ dăɣ-s a hanăɣ-irnan hăr năɣel făw a-s sămdo-
nănăɣ, osă-dd.
9 Nəkkăs ăṭṭăma dăɣ-iman-nănăɣ šund ɣas a-s tamăttant a hanăɣ-
tătiwăɣtăsăt măšan, a-wen, otăs-t Măssinăɣ i-ad-umas a-s fella-nănăɣ
ənta, wădden iman-nănăɣ, ed Măssinăɣ, ila tărna n-ad-dd-isənkăr
inəmmuttan;
10 ənta a hanăɣ-dd-intăšăn dăɣ-tamăttant-ten-dăɣ tăssuksăḍăt, ənnăr
wădden a-wen, ăru d-nəssəmda. Nəflas daɣ a-s ənta ɣas a hanăɣ-e-agəẓăn
dăɣ-e d t-illăm ăššar.
11 Nəssan a-s tədhalăm-anăɣ s-tittar-năwăn, ədhalăn-anăɣ daɣ ăddinăt
ăjjootnen hanăɣ-təddalnen Măssinăɣ, tittar-năwăn iket-dăɣ-năwăn, a săr-
năɣ-dd-orăwnen ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, ămoos a-wen-dăɣ əssəbab wa
făl tiimələn ăddinăt ăjjootnen tihusay n-Măssinăɣ, dăɣ-təssəba n-a-wa
hanăɣ-ija.

Ăddălil n-isikilăn n-Buləs

12 Kunta ill’-e a-s năddoobăt ad-săr-s năbbărăj, wăr t-illa a ămoos kunta
wădden a-s wăr t-illa a dăɣ-nəššak iman-nănăɣ, tajuhe-ten-dăɣ a hanăɣ-
salmadăt a-s a-wa nəjă dăɣ-ăddunya hakd a-wa nəjă jere-wăn iket-net,
oɣad. A-wen wădden a dd-ifalăn sărho-nănăɣ, Măssinăɣ a t-ijăn dăɣ-
ănnuɣmăt-net, ənta-i hanăɣ-ikfăn turhajăt n-iji n-a-wen s-ălxal răqqiisăn
dăɣ-iman šăddijnen d-tidət.
13 Nărha ad-təssanăm a-s dăɣ-tikarḍiwen-nănăɣ, a-wa ilăn ujreh s-ənta a
ɣarrăm ɣas a dăɣ-hawăn-năssewăl, wăr hawăn-năssewăl dăɣ-a săl a-wen-
dăɣ, əflasăɣ daɣ a-s, ad-iwwaḍ hărăt făll-ujreh-năwăn dăɣ-isălan-win-dăɣ.
14 Ămăra, wădden hărăt iket-net a săr-wăn ilan ujreh; a-wen-dăɣ a făl
ašăl-i-dăɣ, nămoos abăraj-năwăn, mašăn afăl dd-osa ašăl wa issəbdăd
Emăli-nănăɣ Ɣisa, ašăl-wen, kăwăneḍ a he-umasnen abăraj-nănăɣ.

Ăddălil wa făl wăr-oles Buləs uɣəl n-Kurənta

15 Təssəba n-tafləst-ten-dăɣ hawăn-jeɣ a făl hi-dd-ijjăš s-tizarăt derhan
n-ad-kăwăn-in ăkkăɣ i-ad-tumas tedăwit-năwăn, tedăwit təmdat,
16 ed dăɣ-derhan-in, ăɣelăɣ ad-kăwăn-in-əmmărăɣ təzzar, akəyăɣ s-
teje ta n-Masidunya, aləsăɣ-kăwăn-dd daɣ umăr afăl tăt-dd-fălăɣ i-ad-hi-
tarəjăm dăɣ-asikəl-in s-teje ta n-Ălyăhudəyăt.
17 Kunta a-wa ăsdărhănăɣ, wăr-ija, ajăn, ija ɣur-wăn a-s, wăr-əjleyăɣ
dăɣ-a-wa hawăn-ənneɣ? Meɣ ajăn tordam a-s derhan-in, a dd-əkkasăɣ
ɣas dăɣ-eɣăf-in šund a-wa tăjjăn dăgg-adəm s-ad-hak-ănn iyyăn: Ǝyya,
igləw, iqqəl-kăy-dd a ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, ănn-ak: Ăbo?
18 Măssinăɣ a hi-ăjjəyhăn dăɣ-a-wa hawăn-nəjanna, wăr kăla hawăn-
nəssărtăy tidət d-bahu.
19 A-wen, janneɣ-awăn-t făl-a-s ƔisaĂlmasex-i n-Rure-s n-Măssinăɣ-i s-
hawăn-nətajj isălan-net năkk d-Sillas d-Timoti, wăr ămtălla əyya-net d-
ăbo-net, tidət ɣas a ijanna.
20 Ǝnta-en-dăɣ, a dăɣ-ăsdăttăt Măssinăɣ a-wa s-ija ărkăwăl-net, a-wen-
dăɣ a făl, a nəttăr dăɣ-Măssinăɣ-dăɣ, isəm-net a dăɣ-nəjanna: «A|scMIN|
d», i-ad-itwəsəmɣăr Măssinăɣ dăɣ-təssəba-net.
21 Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-osăɣăn s-ăṣṣahăt dăr-wăn d-Ălmasex-i
hanăɣ-ijăn inəmmušal-net ašăl wa d-hanăɣ-ăsnăfrăn.
22 Ǝnta daɣ a hanăɣ-iššəšwălăn s-ešwăl šund wa ităjj ăwadəm i-təla-
net, ija daɣ Unfas-net dăɣ-ulhawăn-nănăɣ i-ad-itbat a-s ənta a hanăɣ-ilăn,
nəkkəs ăššăk dăɣ-marušăt wa hanăɣ-itwăr s-ilkam ad-hanăɣ-t-ăkf.
23 Măssinăɣ a hi-ăjjəyhăn wădden ăgg-adəm, inɣ’-ahi daɣ kunta bahu a
hawăn-janneɣ, wăr t-illa a hi-ikkasăn ad-kăwăn-in-ăkkăɣ dăɣ-Kurənta ar
iba n-tărha n-ad-ănxəsăɣ iman-năwăn,
24 făl-a-s, dăɣ-isălan wi n-immun, wăr-iha ənniyăt-nănăɣ ad-fălla-wăn
nəfrăḍ a-wa wăla a-wa, ed nəkkas ăššăk a-s immun-năwăn, itbat, ănn-ak,
a-wa hanăɣ-išlăn, išl’-anăɣ făl-a-s innin, nărh’-awăn ălxer.

2

Inəzjam wi iṭṭăf Buləs i-kăl-Kurənta

1 Ărheɣ dăɣ-iman-in, ad-wăr kăwăn-in-tiləsăɣ uɣəl i-ad-ăɣšədăɣ iman-
năwăn
2 ed kunta năkk-i-dăɣ a dd-iqqălăn ɣaššădăɣ-awăn iman, mi hi-e-
isəddəwen? Kunta kăwăneḍ-i n-əssəbab n-tedăwit-in, ăɣšădăɣ iman-
năwăn, əndek əmmək wa s-hi-e-səddəwem?

3 A-wen-dăɣ făw a dd-orăwăn a-s ăssofăɣ ad-hawăn-in-əktəbăɣ, uhən
ad-kăwăn-in-ăkkăɣ năkk iman-in, ed əssanăɣ a-s afăl kăwăn-in-əkkeɣ
s-əmmək-wa-dăɣ, ad-ăɣšədăn iman-in fălla-wăn ed əkkasăɣ ăššăk a-s
tedăwit-in, a-s tedăwit-năwăn.
4 Tăkarḍe-ta-dăɣ, kattăbăɣ-awăn-tăt-in măšan, ărmăsnăt-ahi tirəmmaɣ,
osas ulh-in, jeɣ tisnant ta n-imeṭṭawăn dăɣ-təssəba-năwăn măšan hakd
a-wen-dăɣ, akătab wa hawăn-jeɣ, wădden i n-ad-ăɣšədăɣ iman-năwăn,
ănn-ak, i-ad-təlmədăm făll-tărha-i-dăɣ măqqărăt hawăn-jeɣ.

Ănšăt i-ăwadəm wa ămmujrăẓăn a-wa lăbasăn ămešăl

5 Ămăra, ăwadəm wa săr-wăn dd-ăwwăyăn uɣšad n-iman-wen-dăɣ,
wădden năkk ɣas a-s iɣšăd hărăt, iɣšăd-awăn-t daɣ kăwăneḍ, ănn-ak,
ănnăɣet: iɣšăd iman n-təššəm-năwăn, măšan, wăr-ărheɣ ad-šəššəjreɣ
măjrăd dăɣ-isălan n-a-wa iɣšăd.
6 Ăwadəm-en-hi, igdăh-as ămăra uḍlem-wen-dăɣ t-tăswăr təššəm-
năwăn, ed tăsmăqqăm fălla-s.
7 Ămăra d-ămmujrăẓ a-wa ija, ătub, adiš, ăjăt-t-dd s-iman-năwăn,
tənšəm-as, səsməḍăm ulh-net i-ad-wăr t-năqq tămujriẓt tojărăt ta t-
tărmăsăt s-tizarăt.
8 Ǝttarăɣ dăɣ-wăn, ad-t-səknəm tărha t-tăssiilmădăt a-s tăkkulăm dăɣ-s.
9 Tăkarḍe ta hawăn-in-əktăbăɣ, ti s-kăwăn-tirəmăɣ i-ad-əlmədăɣ ak făw
tamašalăm a-wa hawăn-janneɣ meɣ.
10 Ǝlmədăt a-s ere s-tənšăm-dăɣ, ənšeɣ-as. Ere daɣ wa s-ənšeeɣ, kunta
ill’-e ere hi-iɣšadăn hărăt, ămiiɣatărăn s-ad-has-ănšăɣ, ilmədet a-s ənšeɣ-
as-in dăɣ-təssəba-năwăn, ənšeɣ-as daɣ dăɣ-təssəba n-Ălmasex.
11 Afăl nətajj a-wen, wăr săr-năɣ dd-mad-ijrəw Iblis tašləlt s-hanăɣ-
ikkărrăs ed tiddas-net, wăr hanăɣ-ədrejnăt.

Ăzzăman wa ija Buləs dăɣ-aɣrəm wa n-Tărwas

12 Ăzzăman wa d-əjjăšăɣ aɣrəm wa n-Tărwas i-ad-dăɣ-s ăxṭəbăɣ Ălənžil
n-Ălmasex, oră-hi dăɣ-s Emăli emm hərəwăn, issărɣăs-ahi iji n-isălan dăɣ-
idăggan ăjjootnen
13 măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr-insa ənniyăt-in, făl-a-s wăr dăɣ-s in-
ogeẓăɣ Titus-i n-ăŋŋa-năɣ dăɣ-ăddin, a-wen-dăɣ a făl fălăɣ ayətma dăɣ-
ăddin wi t-əllănen dihen, okăyăɣ s-teje ta n-Masidunya.

Ɣisa Ălmasex ihakk ašăl făll-Iblis

14 Təmmal i-Măssinăɣ-i ihakkăn ašăl făll-Iblis, dăɣ-ăddimmăt n-
Ălmasex-i dăr-nosaɣ, ənta daɣ a hanăɣ-ikfăn turhajăt n-ad-nətajj isălan
n-Ălənžil i-ăddinăt dăɣ-edăgg iket-net, isălan a-wen s-ašăl-i-dăɣ, jăn
abɣănɣəl wa tăjjăn aḍutăn ăẓednen.
15 A-wen-dăɣ a făl năkkăneḍ-i ila Ălmasex, nămoos i-Măssinăɣ šund
aḍutăn-win-dăɣ ăẓednen ikna tărha, a-wen-dăɣ daɣ a nămoos i-ăddinăt
wi hănen tabarăt ta n-əlɣəllas hakd wi hănen tabarăt ta n-əlhəllak
16 măšan ăddinăt wi hănen tabarăt ta n-əlhəllak, aḍu wa hasăn-
nămoos, erk aḍu dd-itiirəwăn săr-săn tamăttant, a-s ija a-wen, ăddinăt
wi iyyăḍnen, nămoos-asăn, aḍu ăẓedăn dd-itiirəwăn săr-săn tămudre
tăɣlalăt.

Ăssiistănăɣ-kăwăn: mi s-əgdăhăn iman-net dăɣ-ălxidmăt ogdăhăn d-a-wen-dăɣ?

17 Năkkăneḍ, wăr noleh d-ăddinăt wi iyyăḍnen jănen măjrăd n-Măssinăɣ mamăla s-əbbăɣărăn; Măssinăɣ a hanăɣ-ijăn dăɣ-a-wa hanăɣ-išlăn iket-net, a-wa hanăɣ-issăɣlăf daɣ, nətajj'-e s-ənniyăt šăddiijăn dat-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-tassaɣt ta nəja d-Ălmasex.

3

Tihusay n-ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn

1 Edăwănne-wa s-iket hawăn-t-jeɣ, ajăn idəm ăynayăn a nətattăr ɣur-
wăn? Ăbo! Meɣ ajăn năkkăneḍ, nămiiɣatăr s-tăkarḍe əktabăn dăgg-
adəm tăssiilmădăt a-s inəmmušal s-tidət a nămoos? Ɜllan-t ăddinăt
ămiɣatărnen s-a-wen i-ad-səlmədăn a-wa ămoosăn măšan, năkkăneḍ,
wăr dăɣ-wăn nărha a-wen.
2 Tăkarḍe-nănăɣ, kăwăneḍ-di-dăɣ. Tăkarḍe a-wa, təktabăt dăɣ-
ulhawăn-nănăɣ, əssanăn săr-s dăgg-adəm, ɣarrăn-tăt daɣ iket-dăɣ-năsăn.
3 Ălmasex a iktăbăn tăkarḍe-ten-dăɣ dăɣ-ulhawăn-nănăɣ, ij'-anăɣ
năkkăneḍ imawayăn-net i-ad-tăt-năj dăɣ-ifassăn-năwăn măšan, tăkarḍe-
en, wădden adăloš a-s təktab, ănn-ak, Unfas n-Măssinăɣ-i n-Amăɣlol a tăt-
iktăbăn, wădden isəllam n-tihun a făll-tăt-iktăb, ulhawăn n-dăgg-adəm a
dăɣ-tăt-iktăb.
4 Nəkkas ăššăk dăɣ-tărna n-Măssinăɣ ta hanăɣ-ikfa dăɣ-ăddimmăt n-
Ălmasex.
5 Wăr nəhel wăla-dăɣ ad-nănn a-s, a-wa-dăɣ hanăɣ-išlăn, išl'-anăɣ
s-tărna dd-nəkkas dăɣ-iman-nănăɣ, ănn-ak, Măssinăɣ a hanăɣ-ikfăn
turhajăt n-tădabit n-iji-net,
6 ənta a hanăɣ-ikfăn turhajăt n-ad-numas inaxdimăn n-ărkăwăl n-tassaɣt
ăynayăn wărăn ăshătăl făll-alămăr wa n-Mosa ănn-ak făll-tărna n-Unfas
Šăddijăn:
Alămăr, tamăttant
Unfas, tămudre.

Ălənžil a isidorăn wădden alămăr

7 Alămăr wa s-janneɣ dd-itiirəwăn tamăttant s-ăgg-adəm, ăzzăbbăt-
t-dd Măssinăɣ făll-ănnăbi Mosa, iktab făll-isəllam n-tihun. Ija dăɣ-s
Măssinăɣ ălxurmăt ijan tihusay s-indăr wăla-dăɣ i-kăl-Iṣrayil ad-dăɣ-s
əjən wăla-dăɣ hărăt n-ăssaɣăt ənḍărrăn n-akăyad făl təssəba n-ănnur-
i ăsmăɣmăɣăn făll-idəm n-ănnăbi Mosa, uhən-dăɣ ănnur-en, wăr-ăhoja
ăsimăɣmăɣ fălla-s.
8 Kunta ălxurmăt n-ăssaɣăt-wen-dăɣ ənḍărrăn, ija tihusay ogdăhnen d-
a-wen-dăɣ, ăb' ăṭṭăma n-təmɣăre n-tihusay ti ija ămašal wa dd-ăssawăḍ
Unfas n-Măssinăɣ-i s-ənta ad-ăhaj.
9 Ɣas, kunta, alămăr-wen-dăɣ, wărăn săr-năɣ dd-itiirəw ar tamăttant,
ila ălxurmăt ogdăhăn d-a-wen-dăɣ, ăb' ăṭṭăma n-təmɣăre n-ălxurmăt wa
mad-ăj alămăr-i hanăɣ-itajjăn ăddinăt lanen idəm dat-Măssinăɣ.
10 A-wen-dăɣ făw a făl ălxurmăt-wen-dăɣ dd-ăzzarăn, ăba-hin
ălxurmăt-net ed osă-dd-i t-iknan mijraw,
11 făl-a-s, kunta a-wa t-illăn s-ilkam ad-t-iba, ila ălxurmăt ogdăhăn d-a-
wen-dăɣ, ăb' ăṭṭăma n-ălxurmăt wa mad-ikrəš a-wa s-ənta a iɣlalăn.
12 Ăṭṭăma ogdăhăn d-wen-dăɣ a făll-năsifălla, a-wen-dăɣ a făl ozja
ənniyăt-nănăɣ,
13 wăr noleh d-ănnăbi Mosa-i s-ălwăqq wa d-fălla-s dd-ăsmăɣmăɣ ănnur
n-Măssinăɣ, ăškănbăš-as i-ad-wăr hənnəyăn kăl-Iṣrayil a-s asmăɣmăɣ wa
ija idəm-net, ifannăẓ-in s-a ənḍărrăn a ənḍărrăn.

14 Ăsɣărăn kăl-Iṣrayil ulhawăn-năsăn, a-wen-dăɣ a făl har ašăl-i-dăɣ, ed
ɣarrăn əlkəttab wa n-ărkăwăl n-tassaɣt wa ărəwăn, indar-asăn afăham-
net ed olăh-asăn əlkəttab-en d-a hasăn-ilsa hărăt, s-əmmək-wa-dăɣ s-
ăškănbăš ănnăbi Mosa idəm-net i-ad-wăr t-hənnəyăn ăddinăt. Ămăra,
a-wa ilsăn tiṭṭawen n-ăddinăt hasăn-igdălăn ujreh, wăr t-illa ujreh-net ar
s-tartit d-Ălmasex.
15 Ijmaḍ-t ăššăk a-s har ašăl-i-dăɣ, kud-ăɣrăn əlkəttabăn wi iktăb ănnăbi
Mosa-dăɣ, ad-tăn-asən, wăr hasăn-len ujreh ed, ilsa hărăt tiṭṭawen n-
ulhawăn-năsăn,
16 măšan ăddinăt wi əkfănen iman-năsăn i-Emăli, ăbas ăšikănbăš hărăt
i-idmawăn-năsăn.
17 Emăli, Unfas a ămoos, ere s-iha Unfas n-Emăli ulh-net, a-di, ijraw
iman-net.
18 Năkkăneḍ daɣ-i s-ămăra-dăɣ, ăbas ăšikănbăš hărăt i-idmawăn-
nănăɣ, ere dăɣ-năɣ ikyădăn dăɣ, ad-inhəy šund dăɣ-tiset ălxurmăt n-
Emăli măšan, ilkam ad-təmmuttəy talɣa-nănăɣ, ăkf’-anăɣ Unfas n-Emăli
ălxurmăt ojărăn wa-dăɣ nəjrăw ămăra-dăɣ.

4

Ălxidmăt wa iha Buləs ənta d-imidiwăn-net

1 Šămad Măssinăɣ, oḍăn-anăɣ tăhanint-ta-dăɣ făl ija ămašal ogdăhăn
d-a-wa-dăɣ dăɣ-ifassăn-nănăɣ, adiš, kuyədăt-anăɣ,
2 nəbḍəwet d-a-wa ăsikărakăḍăn tamašalăn ăddinăt dăɣ-ufăr, wăr
nətəttăret tikărras n-ăwadəm, wăr nəsəməskil măjrăd n-Măssinăɣ, tidət
ɣas a nəjanna i-ăddinăt dat-Măssinăɣ i-ad-əlmədăn a-s a-wa hasăn-
nəjanna iket-net tidət.
3 Kunta daɣ Ălənžil, əllan-t ăddinăt s-iffar ălmăɣna-net, a-di wi əkfănen
iman-năsăn i-əlhəllak a-s ăttunkăl,
4 ănimăšrăyăn i-Măssinăɣ, ăsdărɣăl-tăn Iblis-i ăminakălăn făll-
ăddunya-ta-dăɣ, igdăl-asăn ahănay n-ănnur wa măqqărăn ăsmăɣmăɣăn
ihăn isălan n-Ălənžil-i hanăɣ-isalmadăn s-ălxurmăt n-ănnur wa ihăn
Ălmasex-i s-ăwadəm wa t-inhăyăn, inhăy Măssinăɣ.
5 Wădden isălan n-iman-nănăɣ a nəxaṭṭăb i-ad-hanăɣ-in-əjrăhăn
ăddinăt, isălan n-Ălmasex a nəxaṭṭăb. Dăɣ-təssəba-net ənta-en-dăɣ a făl
nəja iman-nănăɣ eklan-năwăn,
6 ed Măssinăɣ-i innăn ašăl ăzzarăn:
«Ăməlet ănnur i-ad-iba tihay»,
ənta-en-dăɣ, a dd-ijăn ănnur wa s-ămăra-dăɣ, ăsimăɣmăɣ dăɣ-ulhawăn-
nănăɣ i-ad-nudabăt ahănay n-tihusay n-ănnur wa ăsimăɣmăɣăn făll-idəm
n-Ălmasex.

Ălɣizabăt wa inhăy Buləs ənta d-imidiwăn-net

7 Hărăt-wen-dăɣ, ij’-anăɣ-t Măssinăɣ, măšan hakd a-wen-dăɣ ufa ad-
nəssan nəkittəw a-s wăr t-illa a nămoos. Wăr nămoos ɣas ar šund hărăt
ilan ălqim itwarăn dăɣ-iləkkan s-răqqiis terăẓẓe-năsăn i-ad-itbət a-s tărna
ta n-Măssinăɣ, wădden ta n-iman-nănăɣ a-s năxdam i-Măssinăɣ.
8 Ǝẓbăbăn-anăɣ ăddinăt siha d-siha măšan, wăr nălfăẓẓăṭ, nəššəwwăš
măšan, wăr nəkkes ăṭṭăma;
9 ăstăɣăynăn-anăɣ ăddinăt măšan, wăr ḍara-năɣ iqqel Măssinăɣ, indăr-
asăn ad-hanăɣ-ărməsăn; təggatăn-anăɣ s-ăkall măšan, indăr-asăn ad-
hanăɣ-in-səmdun, issəbdăd-anăɣ-dd Măssinăɣ.

10 Hak ăssaɣăt-dăɣ, ărhan-anăɣ ăddinăt təsəmme n-tamăttant šund ta ija Ɣisa măšan, intăš-anăɣ-dd Măssinăɣ dăɣ-săn i-ad-əlmədăn a-s tămudre-ta-dăɣ ija Ɣisa, a nəja năkkăneḍ-dăɣ, šămad iddar, adiš, nəddar năkkăneḍ-dăɣ dăɣ-təssəba-net.
11 Ăšerăkken ɣas dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ tamăttant-nănăɣ dăɣ-təssəba n-alkum-nănăɣ i-Ɣisa. Tidət, təbrar taɣəssa-nănăɣ, măšan, nəddar; ămoos a-wen a ăssiitbătăn i-ăddinăt tămudre ta ija Ɣisa dăɣ-ulhawăn-nănăɣ.
12 Ărhan tamăttant-nănăɣ dăɣ-təssəba n-ălxuṭbăt wa nətăjj măšan, hakd a-wen-dăɣ, orăw-dd săr-wăn a-wen-dăɣ hanăɣ-tăjjăn, tămudre tăynayăt.
13 Nəṭṭaf ɣas ənniyăt wa s-innă ănnăbi iyyăn dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Omanăɣ s-Măssinăɣ, a-wen-dăɣ a făl
ămmijrădăɣ dăɣ-isălan-net.»
Ămăra, immun šund-wen-dăɣ a nəṭṭaf năkkăneḍ-dăɣ, nomăn ɣas, ad-nəxaṭṭăb isălan-net.
14 Nəkkas ăššăk a-s Măssinăɣ-i dd-issənkărăn Emăli Ɣisa jer-inəmmuttan, ilkam ad-hanăɣ-dd-isənkăr jere-săn, isəbdəd-anăɣ năkkăneḍ hakd kăwăneḍ edes-has dat-Măssinăɣ.
15 A-wa hanăɣ-išlăn iket-net, kăwăneḍ a he-infəw i-ad-imɣar ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, iwwaḍăn-dd făllа-wăn ăddinăt ăjjootnen, ijatăn wi tiiməlnen Măssinăɣ.

A-wa t-illăn ad-t-iba, išrəy-t-dd a-wa iɣlălăn

16 A-wen-dăɣ a făl, kuyədăt-anăɣ ed nəssan a-s kud-dăɣ ašăl-i-dăɣ, tikməmmeḍ taɣəssa-nănăɣ s-a ənḍărrăn a ənḍărrăn, hak ašăl-dăɣ iti-wwaḍ-dd, a ăynayăn făll-tiynəya n-ulhawăn-nănăɣ.
17 Hărăt n-aɣăna wa nəhannăy ămăra-dăɣ, taẓidert, ilkam ad-t-iba, išrəy-t-dd ălxurmăt iɣlalăn, ăsinăflăyăn wărăn il' asuɣəl.
18 Wăr-inăbbăjet a-wa inabbăjăn tiṭṭawen n-dăgg-adəm tiṭṭawen-nănăɣ, ănn-ak, năknet akăyad dăɣ-a-wa wărăn ila mănhoy t-illăn ɣur-Măssinăɣ făl-a-s, a-wa ilăn mănhoy, ad-t-iba, a-s ija a-wen, a-wa t-wărăn ila t-illan ɣur-Măssinăɣ, iɣlal hărkuk.

5

Isălan n-tămudre ta tăynayăt d-taɣəssa ta tăynayăt təlkămăt

1 Ămăra, nəssan a-s taɣəssa-ta-dăɣ nəha tolăhăt ɣas d-ehăket, ilkam ad-tumas šund ebăršăj măšan, nəssan a-s ašăl wa n-sămdo n-hărăt iket-net, a-s e-ăj, ăsimăjnăt-anăɣ-dd Măssinăɣ ehăket ăynayăn dăɣ-išənnawăn. Wen ənta, wădden a əknan ifassăn n-ăgg-adəm, Măssinăɣ iman-net a t-dd-iknăn, iɣlal daɣ.
2 Ămăra, noẓar dăɣ-ehăket-wa-dăɣ, năsidărhăn ad-nəddək ɣur-Măssinăɣ i-ad-nəjjəš ehăket wa n-tiɣəswen ti ăynaynen,
3 s-afăl ašăl wa tănăt-nəjjăš, ad-ăbas nəzzaf.
4 A nəkka nəzzaɣ dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ, ad-noẓar, năsnin hak ašăl măšan, wădden arurəd a nəja ad-hanăɣ-ikkəs Măssinăɣ dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ănn-ak a nărha, ad-făllа-năɣ-in-ikkəs taɣəssa ta tărəwăt s-hak ašăl tamăttat, ăj ta tăɣlălăt dăɣ-edăgg-net.
5 Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-dd-ixlăkăn i-a-wen, ənta-i hanăɣ-ikfăn Unfas-net i-ad-umas tasətbat d-ăḍḍimmana n-ărkăwăl wa hanăɣ-ijjăš.
6 Ăsikayăd-anăɣ a-wen-dăɣ hak ašăl ed, nəssan a-s a nəkka nəha taɣəssa-ta-dăɣ, ad-nujəj Emăli.

7 Tidət, wăr t-nəhənnəy s-tiṭṭawen-nănăɣ ămăra-dăɣ măšan, năkkăneḍ immun wădden a-wa hannăynăt tiṭṭawen-nănăɣ a făl năsifălla.
8 Nəflas hullan a-wa s-nomăn măšan, năssoof ad-năhan, nəzjăr taɣəssa-ta-dăɣ, nəddək edes i-Emăli.
9 A-wen-dăɣ a făl jer-năqqima dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ wăla nəzjar-tăt, nəjrəẓet i-Emăli dăɣ-hărăt iket-net,
10 făl-a-s ăhhuuššăl, ad-dd-nəbdəd iket dăɣ-nănăɣ dăɣ-edăgg n-ăššăreɣa wa n-Ălmasex i-ad-hanăɣ-išrăɣ. Dihen, hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net. Wa ămešălăn a-wa olăɣăn, ad-ijrəw marušăt-net, wa s-a-wa lăbasăn daɣ ɣas a ămešăl, ad-ijrəw ălhăk-net.

Ălmasex a-s əssəbab n-tanməẓalt jer-Măssinăɣ d-dăgg-adəm

11 Šămad nəssan a-wa s-itawănna tuksəḍa n-Emăli, nətattăr daɣ ad-təjjəš tuksəḍa-ten-dăɣ ulhawăn n-dăgg-adəm, Măssinăɣ, wăr has-tədrej talɣa-nănăɣ, norda daɣ a-s kăwăneḍ, dăɣ-ulhawăn-năwăn, təssanăm fălla-năɣ.
12 A-wa hawăn-nəjanna, wăr hawăn-t-nəjənn făl-a-s innin nărha ad-hanăɣ-in-təjrăhăm, ănn-ak, nəjann'-awăn-t i-ad-tudabem abăraj dăɣ-təssəba n-a-wa năxdăm jere-wăn, dihen, ad-təlmədăm a-wa mad-tənnəm i-wi tabărajnen dat-ăddinăt, a-s ija a-wen, wăr šăddijăn ulhawăn-năsăn.
13 Kunta iyyăḍ ija ɣur-săn a-s iba n-tayətte a hanăɣ-irmasăn, wăr-iɣšed hărăt a-wen ed ălxidmăt n-Măssinăɣ wa nəha, a hasăn-ijrăwăn tənna n-a-wen; kunta daɣ, jăn-anăɣ ăddinăt əssannen a-wa hăn, a-wen, tănfo-năwăn.
14 Ălxidmăt wa nəha, təntaj-anăɣ săr-s tărha ta măqqărăt hanăɣ-ija Ălmasex, a-wen-dăɣ a făl nədgaẓ. Nəkkas ăššăk a-s ənta-i n-iyyăn, ămmut dăɣ-təssəba-năwăn, ămoos a-wen-dăɣ a-s šund iket-dăɣ-nănăɣ a ămmutnen dăɣ-a-wa ămoosăn amišəl n-erk hărătăn wi nətamašal ibda.
15 Dăɣ-təssəba-nănăɣ iket-nănăɣ a făl ămmut i-ad-umas a-s ăddinăt wi ikfa tămudre ta tăynayăt, ad-ăbas ărjašăn dăɣ-derhan n-iman-năsăn, ănn-ak, ărjašăn s-a-wa fălla-săn irha Ălmasex-i ămmun, inkăr-dd jer-inəmmuttan.

Tămudre ta tăynayăt ihăkk Ălmasex

16 Ašăl-i, ăbas nəḍkaḍ ăwadəm wăl' iyyăn s-a-wa s-t-əḍkăḍăn dăgg-adəm. Ibda a-wen-dăɣ a-s nəḍkaḍ Ălmasex iman-net măšan ămăra, wădden tayətte-ten-dăɣ a-s nəgla.
17 E-d osăɣ ăwadəm d-Ălmasex-dăɣ, ămoos ăwadəm ăynayăn, a-wa n-ibda ibbədăy; ənhəywăt-t, hărăt iket-net, ăynay-dd săr-s.
18 A-wen, Măssinăɣ-i hanăɣ-ăẓmăẓălăn d-iman-net s-Ălmasex a t-ijăn, ijă daɣ ašăl-i-dăɣ ămašal-wen-dăɣ n-aẓəmmăẓəl n-dăgg-adəm d-Măssinăɣ dăɣ-ifassăn-nănăɣ.
19 Dăɣ-təssəba n-tărna n-Ălmasex-en-dăɣ, ad-ija Măssinăɣ tanməẓalt dăr-s d-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn, ənta a ijjăšăn ărkăwăl wa n-ad-ăbas hasăn-e-iṭṭaf uḍlem-năsăn, ij'-anăɣ năkkăneḍ-dăɣ inəmmejrədăn ăwwikkălnen tanməẓalt-net.

Ămašal wa n-aẓəmmăẓəl n-dăgg-adəm d-Măssinăɣ

20 Ămăra, năkkăneḍ a-s ălžămaɣăt n-imawayăn n-isălan n-ălxer n-Ălmasex šund ɣas a-s Măssinăɣ iman-net a itamăjradăn i-dăgg-adəm dăɣ-təssəba-nănăɣ; a-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn nətattăr, nəj'-awăn isəm wa n-Ălmasex, ehăff, măẓălăt d-Măssinăɣ iket-di.

21 Ɣisa-i s-wăr kăla ofa abăkkaḍ, ij’-e Măssinăɣ dăɣ-edăgg n-
inăsbăkkaḍăn i-ad-nasăɣ dăr-s, nəkrəš idəm dat-Măssinăɣ.

6

Ašăl-i-dăɣ a-s ašăl wa n-tătubt

1 Năkkăneḍ, Măssinăɣ a dăr-nănnixdăm, a-wen-dăɣ a făl kăwăn-
năsimătăr d-ad-wăr hin-tăsbăṭṭălăm ănnuɣmăt n-Măssinăɣ-wa kăwăn-
ikfa
2 ed Măssinăɣ iman-net innă:
«Ǝsleɣ i-tittar-năwăn,
ašăl wa əssəbdădăɣ i-ad-kăwăn-ăɣləsăɣ osă-dd ɣas,
ogăẓăɣ-kăwăn.»
Ămăra, ašăl-en n-əlɣəllas issəbdăd Măssinăɣ, osă-dd, ənta-da-dăɣ nəha
ašăl-i-dăɣ.
3 Năkkăneḍ, wăr t-illa a nətajj i-ad-nəkkəs ăwadəm dăɣ-tuksəḍa n-
Măssinăɣ, i-ad-wăr-ijărrəw ăwadəm a lăbasăn innă dăɣ-ămašal wa nəha.
4 A-wa nətăjj iket-net, nətajj’-e i-ad-itbət dat-ăddinăt, a-s inaxdimăn
dd-ăšimašăl Măssinăɣ a nămoos. A ijăn-dăɣ, nəbdad făll-iman-nănăɣ,
wăr t-illa aɣăna s-wădden nəhannăy-t jer-ălɣizabăt, wăla tissust, wăla
tirəmmaɣ măšan, nəṣbar dăɣ-a-wen-dăɣ iket-net.
5 Ǝjjăšnăt-anăɣ tiwit, nəjjăš tikărmuten, oẓăyăn-anăɣ ăddinăt, ehăḍ d-
ašăl nălluyyăɣ ed nəšɣal, dehiyyăn făw wăr nəjărrəw s-eḍəs, nətajj išilan
wăr t-illa a nəkša.
6 Măšan, šăddiij tămudre-nănăɣ, tămudre n-ăddinăt əzzaynen
Măssinăɣ. Hanăɣ-taẓidert, noolaɣ, idhal-anăɣ Unfas Šăddijăn, nărha
ăddinăt s-ulh imdan.
7 Nəxaṭṭăb măjrăd n-Măssinăɣ s-tidət-net d-tărna-net, iqqud a-s hărăt
dăɣ-imutaj wi s-nəkannăs d-išənja-nănăɣ, ənta a nəja tăkoba hakd aɣărh.
8 Dăɣ-a-wa nəha, ăssiimɣărăn-anăɣ iyyăḍ, əlkăhăn-anăɣ iyyăḍ;
təmmalăn-anăɣ iyyăḍ, gaggărăn-anăɣ iyyăḍ; jan-anăɣ iyyăḍ inəsbuha, a-s
ija a-wen, wăr t-illa a dd-izajjărăn imawăn-nănăɣ săl tidət;
9 jan-anăɣ iyyăḍ ăddinăt wăren ătwăssăn, a-s ija a-wen, nəkna atwəzzi;
ija ɣur-iyyăḍ a-s năssijja-hin făw măšan, wăr nămmut hărwa, ăɣtasăn-
anăɣ tamăttant măšan, nəddar hărwa.
10 Jan-anăɣ iyyăḍ iməskay măšan, hărkuk năddiwăt; jan-anăɣ iyyăḍ
tilăqqiwen măšan, nətirəw-dd ărrəzăɣ s-ăddinăt ăjjootnen; jan-anăɣ
iyyăḍ ăddinăt s-wăr t-illa a lan uhən-dăɣ, wăr t-illa a hin-noḍan.

Ulhawăn olwanen

11 Ayətma-ɣ wi n-kăl-Kurənta, wăr t-ih’ ăššăk a-s nor’-awăn imawăn-
nănăɣ i-tidət, nor’-awăn daɣ ulhawăn-nănăɣ, wăr t-illa făw a hawăn-
nəffar;
12 ănn-ak, ulhawăn-wi-di-dăɣ-năwăn a hanăɣ-wăren-olwa, ənnăr
wădden a-wen, olwan-awăn wi-nănăɣ hullan hullan.
13 Šămad ilyaḍăn-in a tămoosăm, ăyyăt-ahi ad-hawăn-ăjăɣ măjrăd wa
he-ăj abba i-aratăn-net: ăjăt-anăɣ a-wa hawăn-nəja, arăt-anăɣ ulhawăn-
năwăn s-əmmək wa s-hawăn-nora wi-nănăɣ.

Ănnur d-tihay ya, wăr t-illa a osaɣăn

14 Wăr toseɣăm iman-năwăn d-ăddinăt wi wăren oher hărăt d-Emăli.
Ma ohar a-wa olăɣăn d-a-wa lăbasăn, meɣ ma ohar ănnur d-tihay?

15 Ma tămoos tassaɣt ta t-təllăt jer-Ălmasex d-Iblis meɣ jer-amumən d-ănăẓẓalim?
16 Ma ohar ehăn wa šăddijăn n-Măssinăɣ d-ăṣṣănămăn. Ǝlmədăt a-s
năkkăneḍ a-s ehăn n-ămudd wa šăddijăn n-Măssinăɣ. Măssinăɣ-i iddărăn
innă:
«Ad-əzzăɣăɣ jere-săn,
ədhəlăɣ-tăn e-s əkkăn-dăɣ,
umasăɣ-asăn Măssinăɣ, umasăn əntăneḍ tamətte-nin.»
17 A-wen-dăɣ a făl innă Emăli:
«Ǝzjărăt-dd jer-inəẓẓulam,
əbḍəwăt iman-năwăn dăr-săn,
wăr ḍesăm a ămmiḍăsăn.
Afăl jăm a-wa făla-wăn ărheɣ,
ad-kăwăn-dd-ăjăɣ s-iman-in,
səbbələlăɣ-kăwăn,
18 umasăɣ-awăn Abba,
tumasăm məddana-ɣ d-ešše-ɣ.
Năkk-i n-Emăli-i ilăn tărna a innăn a-wen.»

7

1 Ǝnhəywăt ɣas ayətma-ɣ wi əkneɣ tărha, šămad năkkăneḍ a-s ija
Măssinăɣ ărkăwălăn-win-dăɣ, adiš, nəbḍəwet d-asəmmăḍəs n-tiɣəswen-
nănăɣ d-ənniyătăn-nănăɣ, nišdajet, tănnăhăḍet dăɣ-năɣ tuksəḍa n-
Măssinăɣ.

A-wa dd-orăwăn tedăwit ta ija Buləs

2 Ayətma, arăt-anăɣ ulhawăn-năwăn, ăjăt-anăɣ edăgg. Wăr t-illa ere
năddiɣwăt, wăl' ere năssok' ăkall, wăl' ere năkkirrăs i-ad-năkš ehăre-
net.
3 A-wa hawăn-janneɣ, wăr teɣalăt janneɣ-awăn-t i-ad-kăwăn-səḍləmăɣ,
ham ulhawăn-nănăɣ, nəj'-awăn tărha-ta-dăɣ s-wăr hanăɣ-e-ibḍəw a săl
tamăttant.
4 Ǝjrawăɣ s-măjrăd dăɣ-isălan-năwăn, ămoos-ahi daɣ abăraj ad-făla-
wăn ăbbărăjăɣ, əssənsăn isălan wi făla-wăn əsleɣ ənniyăt-in har jeɣ
tedăwit-ta-dăɣ hin-tăstăwăt wăla dăɣ-tersəmmawen ti nənhăy.
5 A hin-năwwăḍ teje ta n-Masidunya-dăɣ har ašăl-i-dăɣ, wăr kăla
nəja hărăt n-ăssaɣăt n-tăsonfat. Iwwăɣwăɣ-anăɣ ălɣizabăt siha d-siha,
əknăsăn-anăɣ ăddinăt, nărmăɣ făll-iman-nănăɣ hakd-dăɣ făll-tiɣəswen-
nănăɣ,
6 măšan issəsmăḍ Măssinăɣ-i n-enəssesmăḍ n-talɣiwen ulhawăn-nănăɣ,
ed nəha a-wen-dăɣ, a-s hanăɣ-dd-osa Titus.
7 Ăsdăwăt-anăɣ ass-net, ăsdăwen-anăɣ daɣ isălan-năwăn wi dăɣ-năɣ ija.
Illăɣăt əmmək wa s-t-tăsbălălăm, ija dăɣ-năɣ isălan n-awnaf wa hanăɣ-
jăm, illăɣăt-anăɣ daɣ tisnant ta jăm dăɣ isălan n-a-wa ijăn; iglă har hanăɣ-
innă a-s ašrut wa-nin a tărmăsăm dăɣ-isălan-win-dăɣ har ămăra, năkk
a făll-təknasăm d-išənja-nin. Ǝsleɣ i-isălan-en-dăɣ ɣas, ăssakăyăɣ dăɣ-
tedăwit.
8 Ǝssanăɣ a-s ikm'-iwăn a-wa s-kăla hawăn-t-in-əktăbăɣ măšan, wăr
t-ămmujrăẓăɣ, kud-dăɣ ămmujrăẓăɣ-t, hannăyăɣ a-s wăr tăhoja tisnant-
năwăn.
9 Ămăra, ăddiweɣ dăɣ-isălan-năwăn măšan, wădden tisnant ta kăwăn-
tărmasăt a hi-tăsidăwet, ănn-ak, tătubt ta jăm s-Măssinăɣ săr-wăn-dd-
orăw măjrăd wa hawăn-in-jeɣ a hi-ăsidăwen.

10 Tisnant ta s-Măssinăɣ a tăt-dd-orăwăn săr-năɣ, wăr la imujraẓ ed
tiirəw-dd săr-năɣ tăbəḍḍawt d-a-wa lăbasăn nətamašal, năɣləs, a-s ija
a-wen, tisnant ta s-ăddunya a săr-năɣ-tăt-dd-orăwăn, ten, ušreyăn-net,
əlhəllak ɣas.
11 Tidət, ikm’-iwăn a-wa hawăn-ənneɣ măšan, ămoos a-wa săr-wăn
dd-orăw a ihan erhet n-Măssinăɣ. Ənhəywăt kăwăneḍ iman-năwăn
ălxal wa ăhusken tărmăsăm ămăra, təššăkăm iman-năwăn, tăkrakăḍăm,
tărmăɣăm, tăsdărhănăm ad-hi-taləsăm ahănay, tărḍăm iket-năwăn dăɣ-
armuḍ a-s ăwadəm wa ămešălăn təluše-ten-dăɣ jere-wăn, inmənhəyet d-
imojjan-net; ənta-den-dăɣ a-wa issətbătăn a-s ənta a iwar uḍlem, wădden
kăwăneḍ.
12 Ărheeɣ ad-təssanăm a-s tăkarḍe ta iyyăḍăt hawăn-in-əktăbăɣ,
wăr tăt-in-əktebăɣ dăɣ-təssəba n-ăwadəm wa ănmăšrăyăn wăla wa
ittəḍlămăn, ănn-ak, əktăbăɣ-awăn-tăt-in dăɣ-təssəba n-əddəguẓăt wa jăm
făll-a-năɣ s-Măssinăɣ a-s əssəbab-net.
13 Ămăra-dăɣ, issəsmăḍ a-wa jăm ulhawăn-nănăɣ, tăssewăḍ daɣ tedăwit
ta ija Titus făll-ta-nănăɣ, ikkăs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf dăɣ-isălan-năwăn,
14 əbbărăjăɣ data-s dăɣ-isălan-năwăn, ənhăyăɣ a-s a-wa ăhusken has-
ənneɣ făll-a-wăn, wăr t-ămmujrăẓăɣ ed wăr-ăbbuggăt. Tidət d-tărha ɣas a
kăwăn-nəssəkna, nosa daɣ a-s a-wa nənna i-Titus dăɣ-isălan-năwăn, tidət.
15 Ašăl-i, e-d dd-iktă asəbbələl wa t-jăm a-s kăwăn-in-osa d-əjjəluyăt
d-semɣar wa jăm dăɣ-amišəl n-a-wa hawăn-nəjanna, ad-kăwăn-itiməl s-
tărha.
16 Tedăwit-ten-dăɣ ija, a jeɣ năkk-dăɣ, ed əssanăɣ a-s ăddoobeɣ ad-făll-a-
wăn səffəllăɣ, əfləsăɣ-kăwăn dăɣ-hărăt iket-net.

8

Isălan n-tirjit i-imumənăn wi n-teje ta n-Masidunya

1 Ayətma-ɣ, nărha ad-hawăn-năj isălan n-ănnuɣmăt wa ikfa Măssinăɣ
ălkănisăten ti hănen teje ta n-Masidunya.
2 Wăr t-illa ălɣizabăt s-wădden ənhăyăn-t măšan, wăr-ifneẓ a-wen
təmɣăre n-tedăwit-năsăn, lăqqəwăn măšan wăr-ăsɣărăn ifassăn-năsăn i-
imumənăn wi wăren əṭṭef hărăt.
3 Ăjjəyhăɣ a-s jăn a-wa ăddooben, ănn-ak, jăn făw a okăyăn a-
wa ăddooben, ămoos a-wen a tăn-dd-ifalăn, wădden a-s tăn-ăšihăššăl
ăwadəm.
4 Əntăneḍ iman-năsăn a dd-ifăl ənniyăt-wen-dăɣ, tilăqqad făw a hanăɣ-
jăn făll-tărha-i-dăɣ jăn n-ad-ədhəlăn iməššeddəjăn-wi hănen Yărussălam.
5 Tanəmmirt-năsăn, jăn a okăyăn a-wa tăn-norda. Emăli a əkfăn iman-
năsăn, əkfăn-anăɣ daɣ iman-năsăn dăɣ-erhet n-Măssinăɣ.
6 Isălan n-a-wen-dăɣ jăm a făl năsmătăr Titus i-ad-kăwăn-in-iqqəl,
isəmdəw a-wa issənta jere-wăn, awəy-dd tirjit ta s-tăbokăm i-imumənăn.
7 Tidət-dăɣ a-s wăr t-illa a-s wădden ăsnăflăy-kăwăn Măssinăɣ dăɣ-s, jer-
immun wăla musnăt wa n-tayətte wăla musnăt n-măjrăd, wăla ăddăgaẓăt
dăɣ-iji n-isălan-net wăla tărha təmdat. A-wen-dăɣ a făl isălan-wi-dăɣ n-
tirjit i-imumənăn, əjləyăt dăɣ-săn hullan.
8 A-wa dăr-kăwăn-ăsimătărăɣ, wăr-ărheɣ ad-hawăn-umas tăhaššilt.
Isălan ɣas n-armuḍ wa s-əkfănăt ălkănisăten ti iyyăḍnen a dăɣ-wăn
tajjăɣ i-ad-təjləyăm kăwăneḍ-dăɣ, sətbətăm tărha ta jăm i-ayətma-wăn wi
iyyăḍnen.

Ălmital wa hanăɣ-dd-oyyă Ălmasex

9 Təssanăm iman-năwăn təmɣăre n-ănnuɣmăt wa kăwăn-ikfă Emăli-
nănăɣ Ɣisa Ălmasex dăɣ-təssəba-năwăn, ənta-i n-amărrəzăɣ, ăslăqqăw
iman-net i-ad-tărzăɣăm kăwăneḍ, dăɣ-əllăqqu-net.
10 Ăddăbara-nin hawăn da: səmdəwăt-in a-wa ăhusken təssəntăm;
ənhaḍ, kăwăneḍ a ăzzarnen s-ajăraw n-ənniyăt-wa-dăɣ, kăwăneḍ daɣ a
ăzzarnen s-iji-net.
11 A-wen-dăɣ a făl ărheɣ a-s a-wa dăɣ-təssəntăm ăddăgaẓăt, sămdăt-t-in
s-tădabit-năwăn.
12 Ere ikfăn hărăt i-Măssinăɣ s-ulh imdan, ikf'-e s-ənniyăt n-a-wa ila
wădden a wăr-ila, ad-ijrăẓ ălxal-net i-Măssinăɣ, Măssinăɣ daɣ, wăr dăɣ-
năɣ-e ittăr a wăr nəla, wăla a wăr năddobăt.
13 Wăr hawăn-jənneɣ, kăykăyăt-dd a-wa təṭṭăfăm i-ad-səyyəwənăm
ăddinăt iyyăḍ, făw, ănn-ak, a tattărăɣ ad-tagdăhăm iket-dăɣ-năwăn dăɣ-
a-wa lăm.
14 Tidət, ašăl-i, kăwăneḍ, ăsnăflăy-kăwăn Măssinăɣ, a-wen-dăɣ a făl
dăɣ-wăn tattărăɣ ad-tədhəlăm ayətma-wăn wi tărmăs tămăɣatert ed
ăddobăt a-s ašəkka, ad-təbrəjwəl talɣa, umas a-s win-dăɣ tədhălăm ašăl-
i-dăɣ, a he-isənnəfləy Măssinăɣ, a-s ija a-wen, kăwăneḍ, tărmas-kăwăn
tămăɣatert. Dihen, əntăneḍ a iwar ad-kăwăn-ədhəlăn.
15 Ǝnta-den-dăɣ migdăhaw wa s-hawăn-jănneɣ dăɣ-hanăɣ-ăssewăl
əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:
«Wa dd-ăjlaben a ăjjen, wăr-ăssakăy,
wa s-a-ənḍărrăn daɣ a dd-ăjlabăt,
wăr făllа-s in-ăba hărăt.»

Asikəl n-Titus d-imidiwăn-net s-aɣrəm wa n-Kurənta

16 Nămmoy i-Măssinăɣ ed issəjlăy Titus dăɣ-isălan-năwăn s-əmmək wa
s-dăɣ-săn-əjlayăɣ năkk iman-in.
17 Titus iman-net a irḍăn s-ad-kăwăn-in-ăkk, nəttăr dăɣ-s daɣ ad-kăwăn-
in-ăkk šik, ija daɣ făll-a-wen.
18 Dăɣ-isălan n-asikəl wa săr-wăn-in-ija, năsidăw-t-in d-ăŋŋa-năɣ iyyăn
dăɣ-ăddin s-wăr t-illa ălkănisăt s-wădden tajăyha făll-tihusay n-ălxidmăt-
wa t-išlăn dăɣ-efes n-Ălənžil.
19 Wădden dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ ɣas a făl săr-wăn-t-in-năsidăw d-
Titus, ənta-en-dăɣ daɣ a ăsnăfrănnăt ălkănisăten i-ad-isărtəy tirjiten iket-
di d-tuẓannăt. Ălxidmăt-wen-dăɣ, nəh'-e i-ad-itwəsəmɣăr isəm n-Emăli,
nəsətbət tărha n-tadhəlt ta s-nărha ad-tăt-năj i-ayətma-năɣ.
20 Dăɣ-isălan n-tasəssiwit-ta-dăɣ, aẓrəf ăjjeen a-wa, a-wen-dăɣ a făl wăr
nărha ad-hanăɣ-iššək ăwadəm dăɣ-isălan n-əmmək wa s-t-nəṭṭăf hundăɣ
har ašăl wa d-e-ijjəš ifassăn n-məssaw-s
21 ed, nărha amišəl n-a-wa olăɣăn dat-Emăli hakd-dăɣ dăgg-adəm.
22 Meddən-wi hin-năšmašăl săr-wăn, năsidăw-tăn-in daɣ d-ăŋŋa-năɣ
iyyăn nəkna azəjjəzz, nənhăy a-s ăwadəm irhan tadhəlt n-ăddinăt wi
iyyăḍnen, a-wen-dăɣ a făl t-noyya, ikk'-iwăn-in. Ijlăy hullan dăɣ-derhan
n-ad-kăwăn-in-ăkk, ikn'-iwăn daɣ tafləst, ijlay hullan dăɣ-derhan n-amišəl
n-erhet n-Măssinăɣ.
23 Ămăra, taɣălift-năwăn Titus wa n-amidi-nin dăr-oharăɣ ălxidmăt,
taɣălift-năwăn meddən wi iyyăḍnen dăr-nănniixdăm dăr-s ăddewnen.
Iket-nănăɣ kăwăneḍ-di-dăɣ a-s năxdam. Meddən wi n-əssin dăr-ăddew
Titus, ălkănisăt a tăn-in-tăšimašălăt i-ad-ăxdəmăn jere-wăn, səmɣărăn
isəm n-Ălmasex.

24 Săknăt-tăn tărha təmdat i-ad-umas a-wen tajuhe i-ălkănisăten-ti tăn-
dd-ăšmašălnen, əlmədnăt a-s wăr-ăbbuggăt abăraj wa fălla-wăn nətajj.

9

Tadhəlt n-imumənăn wi n-Ălyăhudəyăt

1 Dăɣ-isălan n-tadhəlt ta təkkăt iməššeddəjăn wi hănen teje ta n-
Ălyăhudəyăt, əjrăhăɣ-in a-s wăr-ămɣatărăɣ ad-hawăn-siwəlăɣ dăɣ-isălan-
net,
2 ed diha t-təllăm, təjlayăm hullan dăɣ-a-wen. Iwwăy-dd săr-i făw a-
wen ad-kăwăn-aməlăɣ dat-imumənăn wi əzzăɣnen teje ta n-Masidunya;
ənneɣ-asăn a-s: imumənăn-wi hănen teje ta n-Akaya, wa-dăɣ n-ənhaḍ jan
əmmək i-ad-ədhəlăn imumənăn wi əzzăɣnen Ălyăhudəyăt. Hannăyăm
ămăra a-s əjjəluyăt-năwăn, orăw-dd derhan s-ăddinăt ăjjootnen n-ad-
arəjăn əntăneḍ-dăɣ.
3 A-wen, wăr hin-ikkes a-s ămăra, ăšimašălăɣ-in săr-wăn hărăt dăɣ-
ayətma-năɣ iyyăḍ dăɣ-ăddin i-ad-wăr-itəbəggut a-wa fălla-wăn ənneɣ. A-
s kăwăn-in-tisən, əjrəwnet-kăwăn təknam dăɣ-asdu i-ad-titbat təmmal ta
kăwăn-jeɣ dăɣ-isălan n-aẓrəf-wa-dăɣ.
4 Ăksuuḍăɣ a-s afăl kăwăn-in-əkkeɣ, năkk d-hărăt dăɣ-imumənăn
wi n-Masidunya, har kăwăn-in-nosa wăr tăsdăwăm, ad-hi-umas a-wen
tăkrakiḍt, umas-awăn-tăt kăwăneḍ-dăɣ ḍarăt təmmal ta kăwăn-jeɣ
hasăn.
5 Təssəba n-ad-wăr ija a-wen-dăɣ a făl hi-dd-ijjăš ənniyăt n-ad-əttărăɣ
dăɣ-ayətma-win-dăɣ n-kăraḍ, ad-hi săr-wăn-in-izarăn, sədəwən tirjit ta
s-jăm ărkăwăl-net i-ad-təmdəw talɣa-ten-dăɣ iket-di d-kăwăn-in-tisăɣ. A-
wen a madăn-isətbət a-s a-wa jăm, wădden ăwadəm a kăwăn-ăšhăššălăn
săr-s, ănn-ak, ămoos a jam d-iman-năwăn dăɣ-tedăwit.

Ăfuss wa ihakkăn, wăr has-e-iba a ikfă

6 Ǝlmədăt a-s ăwadəm wa ăddomen a ənḍărrăn, wăr-e aləy a ăjjeen,
măšan, wa ăddomen a ăjjen, ad-aləy a ăjjeen.
7 Hak ăwadəm, ăkfet a-wa issəbdăd dăɣ-ulh-net, wăr-itumaset a-wa
ihăkk a dăɣ-ăẓikănẓăr, wăla a t-ăhhuuššălăn ed Măssinăɣ, ăwadəm ɣas
wa ihakkăn s-ulh ăsriiwăn a has-ijraẓăn.
8 Măssinăɣ a ăddoben ad-kăwăn-ăkf a ojărăn a-wa s-tămiɣatărăm,
isənnəfləy-kăwăn i-ad-tudabem kăwăneḍ-dăɣ ad-tədhəlăm ăddinăt wi
iyyăḍnen, təjrəwăm imărkedăn,
9 s-əmmək wa s-tăn-innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s innă:

«Ăfuss n-emăssărho wa izzăyăn ihuk,
wăr kăla has-ăba a ikfa, imărkedăn-net ăɣlalăn.»

10 Măssinăɣ a ihakkăn idommăn i-anăsdamu, isajat făllа-s isudar, ənta daɣ
a he-isənnăḍfəsăn ajăraw-năwăn i-ad-tudabem amišəl n-imărkedăn.
11 Măssinăɣ a ăddoben asəbbələl-năwăn dăɣ-a-wa iṭṭăf ăhusken i-ad-
ămerăn ifassăn-năwăn i-ăddinăt. Dăɣ-a-wen-dăɣ a-s afăl hin-năssawăḍ
aẓrəf-wa-dăɣ n-tadhəlt məssaw-s, ad-aməlăn ăddinăt ăjjootnen Măssinăɣ
dăɣ-təssəba n-tadhəlt ta kăwăn-dd-fălăt.
12 Ijmaḍ-t ăššăk a-s aẓrəf n-tadhəlt wa mad-təkfəm, ad-ikkəs iməššeddəjăn
ăjjootnen dăɣ-timɣutar-năsăn, arəw-dd a-wen-dăɣ daɣ s-ad-aməlăn
ăddinăt ăjjootnen Măssinăɣ.

13 Tihusay n-a-wen-dăɣ jăm a he-isətbətăn tărəḍḍawt ta jăm s-Ălənžil n-
Ălmasex d-amišəl wa tăjjăm i-erhet n-Măssinăɣ. Afăl jăm a-wen har t-
ənhăyăn ăddinăt, ad-amələn Măssinăɣ, umayăn-as dăɣ-təssəba n-tadhəlt
ta jăm i-imumənăn d-ăddinăt wi iyyăḍnen ed wăr hasăn-tăsɣărăm ifassăn-
năwăn.
14 Ǝntăneḍ daɣ ămăra, dăɣ-təssəba n-təmɣăre n-ănnuɣmăt wa kăwăn-
issəknă Măssinăɣ, təddalăn-awăn Măssinăɣ i-ad-kăwăn-səlmədăn s-tărha
ta kăwăn-jăn.
15 Ămăra ayətma, naməlet Măssinăɣ făl tihusay n-isuf wi hanăɣ-ija
wăren la milhaw.

10

Măjrăd wa ija Buləs i-ad-isəddəttət tənnəmušəla-net

1 Ayətma-ɣ, năkk Buləs, ənnăn dăɣ-wăn iyyăḍ e-d t-əlleɣ ɣur-wăn, ad-
sərəsăɣ iman-in; e-d kăwăn-ujəjăɣ, ad-əhhuləsăɣ. Ămăra, hărăt iyyăn a
dăɣ-wăn ărheɣ dăɣ-idəm n-tăẓude d-milɣaw-i ija Ălmasex:
2 wăr hi-tăšhăššălăm ad-kăwăn-in-ăkkăɣ səlmədăɣ-kăwăn a-s hălăɣ.
Ăddinăt wi ordanen a-s a-wa hanăɣ-išlăn, a dd-nəkkas ɣas dăɣ-iɣăfawăn-
nănăɣ, əlmədnet a-s afăl-tăn-in-oseɣ, wăr tăn-e-ăyyăɣ s-ăkall, ad-tăn-
səlmədăɣ a-wa ămoosăɣ.
3 Tidət a-s dăgg-adəm ɣas a nămoos măšan, itbat a-s anmănɣ wa nəha,
wăr t-nəha s-imutaj dd-təkna tayətte n-ăgg-adəm,
4 ed tăẓoli ta s-nəknăs, wădden a dd-ikna ăgg-adəm, Măssinăɣ a hanăɣ-
tăt-dd-iknăn i-ad-nəknəs s-ăṣṣahăt wa-net, nudabăt terăẓẓe n-iɣallan wi
ăṣṣohătnen idăy Iblis,
5 nəsibəggut əttəkəbru wa sabdadăn dăgg-adəm i-ad-əgdəlăn i-ăddinăt
muzəyăt n-Măssinăɣ. Nətattăr ad-ănnăhăḍ Măssinăɣ dăɣ-ənniyăt n-hak
ăgg-adəm i-ad-ămašăl erhet n-Ălmasex.
6 Afăl itbăt a-s kăwăneḍ, təmdam-dd dăɣ-amišəl n-a-wen-dăɣ, ijmaḍ-t
ăššăk a-s ăddinăt wi wăren təmišil a-wen, ad-ənmənhəyăn d-iman-năsăn.
7 Səjrăhăt dăɣ-tidət, wăr təḍkelăm ăwadəm wăl' iyyăn s-a-wa făllа-s
hannăyăm, kunta ih'-iwăn ere iflasăn s-təla ta t-ija Ălmasex, adiš, ilmədet
ɣur-iman-net a-s, əmmək wa s-t-ila Ălmasex, a-s hanăɣ-ila năkkăneḍ-dăɣ
8 ed ălxikmăt wa hanăɣ-ikfă Emăli, ikf'-anăɣ-t i-ad-nəṣṣuhət, wădden i-
ad-nəhəl ider, a-wen-dăɣ a făl a-wa făl tabărajăɣ, wăr hi-ămoos tăkrakiḍt
ed Emăli, a dd-ifal.
9 Wăr teɣalăt a-s dăɣ-tikarḍiwen-in, wăr təttărăɣ ɣas ar asărmaɣ-năwăn;
10 əsleɣ a-s ənnăn iyyăḍ dăɣ-wăn: wa Buləs, tikarḍiwen-net ɣas a dăɣ-
ihăl, isimăqqəw făllа-năɣ măšan, e-d t-illa jere-năɣ, ad-t-izjăr aḍu, iqqəl
ăkall.
11 Ăddinăt wi jănnănen a-wen, əlmədnet a-s afăl tăn-in-nosa, ad-tăn-
nəsəlməd a-s a-wa-dăɣ nəkattăb dăɣ-tikarḍiwen-nănăɣ e-d t-nəlla ɣur-
wăn, ənta daɣ a nətamašal jere-wăn.
12 Ăddinăt-en jănen iman-năsăn hărăt, ijmaḍ-t ăššăk a-s wăr nətəttăr
ad-nəḍkəl wăla ad-nəsənnəfăqq iman-nănăɣ dăr-săn, ămoosăn ăddinăt
wăr-išla ar utăr n-asəgdah n-iman-năsăn jer-iman-năsăn, irmas-tăn iba
n-tayətte.
13 Năkkăneḍ, wăr nəḍəkkəl iman-nănăɣ s-əmmək-wen-dăɣ, wăr nətəjj a
săl a-wa s-hanăɣ-ikfa Măssinăɣ turhajăt n-iji-net, ənta daɣ a hanăɣ-ijrăwăn
s-ad-kăwăn-in-năkk.

14 Ašăl daɣ wa d-kăwăn-in-nosa năwway-awăn Ălənžil, wăr nəja jere-
wăn a-s wădden Măssinăɣ a hanăɣ-ikfăn turhajăt-net. Təssanăm daɣ
a-s năkkăneḍ a săr-wăn-in-ăzzarăn i-ad-hawăn-năj isălan n-Ălənžil n-
Ălmasex.
15 Ămăra, wăr nətəbărij s-a wărăn ămmukkăn ija ăwadəm iyyăn data-
năɣ. Dăɣ-a-wa nəkkăs năxdam jere-wăn, wăr năxdem făll-a ăssinta ăgg-
adəm. Ḍarăt-a-wen daɣ, nəjar ăṭṭăma n-a-s afăl măqqăr immun-năwăn
s-Măssinăɣ, ad-timɣar daɣ tăkost ta nəla jere-wăn dăɣ-a-s nogaẓ tăkost ta
hanăɣ-issăɣlăf Măssinăɣ.
16 Dihen, ad-nudabăt axăṭab n-Ălənžil dăɣ-tajiwen ti hawăn-in-əllanen,
wăr nărha făw, ad-nəḍəs edăgg iḍas ăwadəm data-năɣ i-ad-wăr nəbbărăj
făll-a ija ăwadəm iyyăn data-năɣ.
17 Ere itabărajăn dăɣ, ăbbărăjet dăɣ-a-wa ija Emăli.
18 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:

«Abăraj wa ijă ăwadəm i-iman-net,
uf'-e wa has-ijă Măssinăɣ.»

11

Tumast n-ănămmašul wa n-tidət

1 Ayətma, əṣbărăt ămăra hărăt n-iba n-tayətte hi-dd-ifalăn, əyya, əṣbărăt
făll-i a ənḍărrăn
2 făl-a-s, jeɣ-awăn tărha ta n-tismiten, tismiten daɣ s-Măssinăɣ a dd-
falnăt. Ija ɣur-i a-s Ălmasex a dăr-kăwăn-ăsdobănăɣ i-ad-tumasăm šund
tămutărt šăddijăt wărăt təzzey meddən s-wăr t-illa făw ălɣib tăt-iwarăn,
ărheeɣ daɣ ad-tăqqaymăm dăɣ-təšədje-ten-dăɣ.
3 Măšan, ăssirmăɣ-ahi a-s, tassaɣt ta n-tidət jăm d-Ălmasex, ăbas dăɣ-s
təjlayăm. Hannăyăɣ a-s tărham, ad-təšləyăm i-tabarăt s-əmmək wa s-has-
təšlăy Xəwwa-i təkkărrăs taššălt, tăšnămăšrăy-tăt.
4 Ǝjrăhăɣ-in a-s afăl kăwăn-in-osa ere hawăn-ixaṭṭăbăn isălan n-Ɣisa
wărăn oher hărăt d-a-wa hawăn-năxṭăb, meɣ ere hawăn-ijăn isălan
n-unfas wărăn oher hărăt d-Unfas wa ihăn ulhawăn-năwăn, meɣ ere
hawăn-ijăn isălan n-Ălənžil săl wi hawăn-nəja, šik-dăɣ a-s hasăn-tirəm
timəẓẓujen-năwăn, təyyəm-t s-măjrăd.
5 Ǝyya, ija ɣur-wăn a-s ăddinăt wi jăm inəmmušal măqqornen, ojărăn-
ahi tumast n-ănămmašul. Taẓidert! Wăr t-illa a-s hi-ojărăn.
6 Tidət, ămmukkăn a-s ojărăn-ahi ăllifaẓ n-măjrăd măšan, dăɣ-isălan
wi n-musnăt, əssanăɣ a-wa heɣ, nəssəkn'-awăn-t s-ălxalăn ăjjootnen,
năsdăttăt-t data-wăn s-a-wa nənnă d-a-wa nəjă.
7 Təssanăm a-s ašăl wa ăzzarăn d-hawăn-năxṭăb isălan n-Ălənžil n-
Măssinăɣ, bănnan a-s hawăn-t-năxṭăb meɣ ămmukkăn a-s a-wa jeɣ a-s
hawăn-ăsrăsăɣ iman-in i-ad-timɣarăm kăwăneḍ, i lăbasăn; ak ajăn ălxer
wa hawăn-jeɣ, iqqăl emănkăs?
8 Ǝgleɣ făw har ălkănisăten tiyyăḍ a hi-ədhălnen dăɣ-ălxidmăt wa jeɣ
jere-wăn, əfnăẓăɣ-tănăt i-ad-kăwăn-siwəḍăɣ kăwăneḍ.
9 A-wa əkkăsăɣ əlleɣ jere-wăn, tidət-dăɣ a-s ămɣatărăɣ măšan, wăr t-illa
ere s-kăla has-ămoosăɣ ăẓuk, wăr-ărheɣ daɣ ad-t-umasăɣ i-ăwadəm wăl'
iyyăn ašăl-i-dăɣ wăla ašəkka. Təssanăm a-s ayətma dăɣ-ăddin dd-falnen
Masidunya a hi-ədhălnen ăzzăman-wen-dăɣ.

10 Ašăl-i, ənta-den-dăɣ abăraj-in, wăr t-illa ere s-əkšeɣ ehăre-net. A-wen
ăddoobeɣ ad-dăɣ-s ăbbărăjăɣ dăɣ-ăkall wa n-Akaya iket-dăɣ-net. A-wen,
tăsiidăttăt-t tidət ta n-Ălmasex hi-hăt.
11 Ma hi-ăswănnăn a-wen-dăɣ? Ak iba n-tărha-năwăn? Ăbo, Măssinăɣ
a issanăn a-s ărheeɣ-kăwăn.
12 A-wa jeɣ jere-wăn, ad-t-aləsăɣ iji. Dihen, ăddinăt wi tabărajnen a-s
wăr dăr-săn nəẓley, ad-ənmənhəyăn d-iman-năsăn ed, wăr mad-əjrəwăn
fălla-năɣ ălɣib s-hanăɣ-ăkkulmen.
13 Ăddinăt-win-dăɣ, inəmmušal n-bahu a ămoosăn, erk inaxdimăn
ăssiijbărnen tumast n-inəmmušal n-Ălmasex s-bahu ɣas.
14 A-wen, wăr-iqqen eɣăf ed Iblis iman-net dehiyyăn itajj-dd iman-net
dat-ăddinăt ălmăt ănjălos n-ănnur ăwwayăn tidət,
15 wăr-iqqen adiš eɣăf kunta inaxdimăn-net, sajbarăn tumast n-
inaxdimăn oɣadnen dat-Măssinăɣ; ajilal-năsăn, imojjan-năsăn.

A-wa ibḍăn Buləs d-inəmmušal wi n-bahu

16 Ǝnneɣ-awăn hărwa a-s wăr-iteɣalet ăwadəm, irmas-ahi iba n-tayətte
măšan, kud-dăɣ ija ɣur-wăn a-s a-wen-dăɣ a ijan, săjdăt-ahi, təyyəm-ahi
ad-ăbbărăjăɣ a n-bănnan.
17 Măjrăd wa hawăn-in-tajjăɣ ămăra-dăɣ, wădden măjrăd ija Emăli dăɣ-
emm-in, ănn-ak, măjrăd šund wa he-ăj ere irmas iba n-tayətte a hawăn-
in-tajjăɣ.
18 Ǝllan-t ăddinăt ăjjootnen tabărajnen s-a-wăr ih' ălfăyda, ăyyăt-ahi
năkk-dăɣ, ad-ăbbărăjăɣ a n-bănnan.
19 Təjraw-ahi tăkunt-năwăn! Kăwăneḍ-i ənnănen lam tayətte, šik-dăɣ
a-s riḍḍum s-a-wa hawăn-jannen ăddinăt wi irmăs iba n-tayətte kăwăn-
in-tisənen.
20 Tănnuflăyăm dăɣ-əkkəlu-hasăn, əntăneḍ-i kăwăn-tihăɣnen,
samăḍrayăn-kăwăn, əlkăhăn-kăwăn, sattăɣăn-awăn dat-ăddinăt.

Tinfusen ti ărmăsnen Buləs

21 Jan-awăn tanhaḍt, ed năkkăneḍ, nəkkas-awăn ăṣṣahăt dăɣ-iman-
nănăɣ, wăr nəhel ad-hawăn-năj šund a-wen. Măjrăd n-ere irmas iba
n-tayətte a hawăn-tajjăɣ i-ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s ăddoobeɣ năkk-dăɣ
əhhuləs-wen-dăɣ.
22 Kunta ăddinăt wi kăwăn-takărrasnen ənnăn əntăneḍ Ɣăbranităn a
ămoosăn, ămoosăɣ-t năkk-dăɣ, kunta dăgg-Iṣrayil a ămoosăn, ămoosăɣ-t
năkk-dăɣ, kunta ihăyawăn n-Ibrahim a ămoosăn, ămoosăɣ-t năkk-dăɣ.
23 Kunta inəmmušal n-Ălmasex a ămoosăn, ămoosăɣ-t, ojărăɣ-tăn daɣ
tumast-net. Ăyyăt-ahi ămăra ed edăwănne n-ere s-ăba eɣăf-net a hawăn-
tajjăɣ. Ăddinăt wi tordăm hărăt, kunta tiluyyaɣ, ojărăɣ-asăn-tănăt; kunta
tikărmuten, ojărăɣ-tăn ahănay-năsnăt; wăr tăn-iha-i inhayăn tiwit ti
ənhăyăɣ, wăr tăn-iha-i ijjašăn miši wa əjjăšăɣ. Dăɣ-idăggan ăjjootnen,
əjjăšăɣ miši-wa-dăɣ făl dăroɣ hin-ăssijjăɣ.
24 Səmmos ihăndăggan, salalăn-ahi kăl-Ălyăhud tiwit ti n-kăraḍăt
timərwen d-təẓẓa wăr dd-išărrəy ăwadəm.
25 Har kăraḍ ihăndăggan, hakkăn-ahi kăl-Roma tiwit s-ebărtăk wa
səmmăn, kăla hi-əkfăn ăddinăt sămmăjori n-tihun, har kăraḍ ihăndăggan
ɣaššăd turăft n-aman ta heɣ făll-ejărew wa səmmăn, okăy făll-i ehăḍ d-
ašăl heɣ ammas n-aman.
26 Ăssekălăɣ făll-iḍarăn s-iɣărman ăjjootnen, dehiyyăn a ənḍărrăn ɣas
a hin-ăqqiimăn, əkšən-ahi aman, dehiyyăn inaɣtafăn a făll-i oḍănen,

dehiyyăn ăddinăt-wi-dăɣ n-tumast-in, dehiyyăn inəẓẓulam† a făll-i oḍănen
i-ad-hi-ănɣən. Wăr t-illa aɣăna wăr-ənheyăɣ dăɣ-iɣărman wăla dăɣ-
tinariwen wăla făll-ijərwan, hakd-dăɣ miši wa săr-i dd-tirəwăn wi
jannănen s-bahu a-s ălmăssexităn a ămoosăn.
27 Wăr t-illa aləḍḍeš wăr-ənheyăɣ, ənhăyăɣ aɣăna, jăn-ahi ihăḍan n-iba
n-eḍəs, jeɣ išilan n-laẓ d-fad, itikəy făll-i ăzzăman d-wăr jərrəwăɣ a əkšeɣ,
ăskăbăybăy-ahi esămeḍ, ɣăluläɣ.
28 Ill’-e a ăjjeen s-ăddobeɣ tənna-net măšan, ufa ad-susəmăɣ kud-dăɣ
a-wen-dăɣ iket-net, irn’-e săr-i a-wa s-hak ašăl-dăɣ, əjrawăn-ahi inəzjam
n-ălkănisăten.
29 Amumən irmăs hărăt-dăɣ, ad-ăjăɣ adăgaẓ-wa-dăɣ s-šund năkk a
irmăs a-wa t-irmăsăn, afăl əsleɣ-i dăɣ-săn oḍan dăɣ-tanməšrayt, ad-ărɣ
ulh-in dăɣ-təssəba-net.
30 Năkk, kunta ill’-e a tajjăɣ abăraj, wăr t-illa a ămoos kunta wădden
iba n-ăṣṣahăt-in.
31 Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli Ɣisa-i ănihăjjăn d-təmmal hărkuk a
ăjjəyhăn a-s tidət a janneɣ.
32 Ašăl iyyăn d-heɣ aɣrəm wa n-Dămašăq, issəbdăd gəfăr, wa ăsmănakăl
Aritas-i n-ămănokal n-ăkall, ejhăn n-ălgomităn dăɣ-imawăn n-aɣrəm iket-
net i-ad-hi-ăɣtəfăn, səttărməsăn-ahi
33 măšan, jăn-ahi imumənăn wi t-əllănen dihen dăɣ-deke hərəwăn,
ăstărarăn-ahi s-fənetăr ihan aɣălla wa făll-idăy aɣrəm, əmmək-wen-dăɣ
a dăɣ-əzjărăɣ aɣrəm, ăɣlăsăɣ dăɣ-ăššar n-gəfăr.

12

Tănăfalilt d-asrəs n-iman wa ija Buləs i-iman-net

1 Ayətma, əttəkəbru, ma t-ihan? Wăr t-illa! Ăyyăt-ahi ămăra ad-hawăn-
ăjăɣ hărăt dăɣ-isălan n-a-wa ənhăyăɣ d-a-wa hi-dd-ăsnăfalăl Emăli.
2 Ǝzzayăɣ ăhaləs n-ălmăssexi imməḍkălăn s-ašənna wa s-kăraḍ a ilan
măraw iwətyan d-əkkoẓ. Ăhaləs-en, wăr-əssenăɣ kunta ənta iman-net a
osăn edăgg-en, meɣ anfiləl a has-dd-ija a-wa inhăy, a-wen, Măssinăɣ a
t-issanăn,
3 əssanăɣ ɣas a-s ăhaləs-en-dăɣ, osa ašənna wa s-kăraḍ, iqqăl-dd. Kunta
ənta iman-net a t-osăn, meɣ Măssinăɣ a has-dd-ăsnăfalălăn a-wa inhăy,
wăr t-əssenăɣ, Măssinăɣ a t-issanăn.
4 Ăhaləs-en-dăɣ, ălwăqq wa d-osa ălžănnăt, ašənna wa s-kăraḍ, islă i-
isălan-i-dăɣ ăhuuskătnen s-wăr t-illa ăgg-adəm ijrawăn s-asuɣəl-năsăn
făl tihusay-i-dăɣ jăn.
5 Ăhaləs šund wa-dăɣ, ăddoobeɣ ad-ăbbărăjăɣ dăɣ-isălan-net măšan,
a-s təkkăsăm a-wen-dăɣ, wăr t-illa a dăɣ-e-ăbbărăjăɣ kunta wădden iba
n-ăṣṣahăt-in.
6 A-wen-dăɣ a făl kud-ărheɣ ad-əḍkəlăɣ iman-in dăɣ, wăr hi-ija a-
wen ere wărăn ijreh hărăt, wăr-ămoosăɣ enəbbeddəl ed a-wa he-ănnăɣ
iket-net, a-s mad-t-tasəm, tidət. Wăr təbərijăɣ ed wăr-ărheɣ ad-hi-iḍkəḍ
ăwadəm ar s-a-wa jănneɣ d-a-wa tăjjăɣ. A-wa săl a-wen, mălayăɣna.

A-wa ăswăr Măssinăɣ Buləs

† **11:26 11:26** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

7 Tinfilal-ti-dăɣ ăhuuskătnen s-hi-ikfa Emăli turhajăt n-ahănay-năsnăt,
ăddoobătnăt ad-hi-səssəffənnəynăt măšan, i-ad-wăr təjjăɣ a-wen, ija dăɣ-
i Măssinăɣ ălɣib hi-olăhăn d-asənnan ihan aḍăr n-ăwadəm, ălɣib olăhăn
d-tewete n-ănjălos n-Iblis i-ad-wăr səffənnəyăɣ.
8 Har kăraḍ ihăndăggan, təddalăɣ Emăli i-ad-hi-ibḍəw d-ălɣib-wen-dăɣ,
9 măšan, inn'-ahi: «Buləs, igdăh-ak ănnuɣmăt-in ed ɣur-i, dədi-dăɣ d-
lămmeḍ ăwadəm, ad-t-ikann ăṣṣahăt-in uḍəf.» A-wen-dăɣ a făl ăssoofăɣ,
əbbărăjăɣ dăɣ-iba n-ăṣṣahăt-in i-ad-făll-i ikən Ălmasex asəns n-tărna-net.
10 A-wen-dăɣ a făl iba n-ăṣṣahăt hi-irmăsăn-dăɣ, jer-wa n-tirəbbaḍ,
wăla tissusen wăla wa n-ălɣizabăt wăla tirəmmaɣ, a hi-irmăsăn-dăɣ dăɣ-
təssəba n-Ălmasex, ăsidăwăt-ahi ed dihen-dăɣ iman-net d-əbrarăɣ, ad-
tumasăɣ emăṣṣehi.

A-wa ămoosăn abăraj i-Buləs

11 Ǝnhəywăt! Kăwăneḍ a hi-ăšhăššălnen d-ad-hawăn-in-ăjăɣ măjrăd wa
ităjj ere irmas iba n-tayətte; kăwăneḍ a-s ăniihăjja a-s timəlăm-ahi dat-
ăddinăt wi s-tordam a-s ojărăn-ahi tumast n-inəmmušal. Ǝssanăɣ a-s wăr
t-illa a ămoosăɣ măšan, wăr t-illa a-s hi-ufăn ăddinăt wi jăm inəmmušal
tăskakăm dăɣ-išənnawăn.
12 Ămăra, ijităn wi satbatnen tumast n-ănămmašul, jăn jere-wăn:
əššumorăt, ijităn n-Măssinăɣ, hărătăn ăssuksăḍnen, tikunen, ămešălăɣ
a-wen-dăɣ iket-net jere-wăn.
13 Lăɣătăt-ahi ɣas a jeɣ dăɣ-ălkănisăten ti iyyăḍnen wăr jeɣ ɣur-wăn săl
wa n-a-s unjăyăɣ ad-hawăn-umasăɣ ăẓuk; kunta a-wen, ikm'-iwăn, adiš,
ănšăt-ahi-dd.
14 Ămăra, năkk da ăbokăn ad-săr-wăn-in-ăjăɣ asikəl-in wa s-kăraḍ,
măšan əlmədăt a-s wăr kăwăn-in-əkkeɣ i-ad-hi-təkfəm hărăt ănn-ak,
əkkeɣ-kăwăn-in ed tojărăm săr-i ehăre, a ămoos-dăɣ. Ajăn wădden ab-
batăn a-s ăniihăjja ad-əṭṭəfăn tămudre i-aratăn-năsăn a əkkăn măḍrəyăn
wădden aratăn a iwar a-wen.
15 S-iman wi-nin năkk, wăr t-illa a leɣ hawăn-ənkaẓăɣ ed diha t-əlleɣ,
ăsidăwăɣ i-ad-kăwăn-ăkfăɣ wăla-dăɣ tămudre-nin. Ak, ajăn kăwăneḍ
tărha ta măqqărăt hawăn-jeɣ, wăr săr-wăn dd-torew ar iba n-tărha-nin?
16 Təssanăm a-s wăr kăwăn-iha făw ere ăddoben ad-ăjjăyh a-s kăla has-
ămoosăɣ ăẓuk. Adiš, ma ăsihălăn iyyăḍ jannen: wa Buləs, imsăd, amsud
daɣ ɣas a-s ikša ehăre-nănăɣ.
17 Lăɣătăt-ahi ɣas dăɣ-meddən wi săr-wăn-in-ăšmašălăɣ i kăwăn-ikkan
s-tăkkărzăzzăl i-ad-ăkš ehăre-năwăn?
18 Năkk a ăsmătărăn Titus d-ad-kăwăn-in-akk ənta d-ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin
wa s-hawăn-jeɣ isălan-net. Ak, ajăn a-s kăwăn-in-osăn, əkšăn ehăre-
năwăn? Năkk hakd Titus, iyyăn n-ənniyăt a nəṭṭăf jere-wăn, iyyăn n-emm
a nohăr dăɣ-a-wa nămešăl iket-net.

Inəzjam n-Buləs

19 Tăkarḍe-ta-dăɣ, wăr hawăn-tăt-in-nəkteb făl-a-s innin nărha ad-năkf
iman-nănăɣ tidət. A-wa nənnă iket-net, Măssinăɣ a dat-tăn-nənnă dăɣ-
təssəba n-tassaɣt ta nəja d-Ălmasex. Ayətma-ɣ, ittus n-măjrăd wa hawăn-
in-jeɣ, i n-ad-təṣṣuhum dăɣ-immun-năwăn.
20 Ăssiirmăɣ-ahi a-s afăl kăwăn-in-oseɣ, ad-kăwăn-in-asăɣ wăr hem
ălxal wa dăr-kăwăn-əzzăyăɣ, əkrukəḍăɣ; a-wen, ălmăɣna-net a-s
ăssirmăɣ-ahi ad-kăwăn-in-asăɣ, əllan-t ikənnasăn d-tismiten d-akfor d-
tărha n-anmijar d-mawmaw d-əhhuləs d-asənnăxəmbəl n-ăddinăt jere-
wăn.

21 Ăssiirmăɣ-ahi a-s afăl kăwăn-in-oseɣ, ad-hi-isărəs Măssinăɣ, isăkn'-
ahi a-s han-kăwăn ăddinăt ăjjootnen s-har ămăra-dăɣ, wăr-ămmujrăẓăn
a-wa jăn, utabăn; ad-hi-umas a-s šund iba a əṭṭafăɣ dăɣ-təssəba n-iyyăḍ
dăɣ-wăn s-har ămăra-dăɣ, əkfan iman-năsăn iba n-təšədje d-erk ălxal, d-
asəmmăḍəs n-iman-năsăn.

13

A-wa ikittəw Buləs afăl ikka Kurənta

1 Năkk-da-hi ăbokăn ămăra ad-săr-wăn-in-ăjăɣ asikəl-in wa s-kăraḍ.
Ere itəggar uḍlem-dăɣ, ad-t-iwăr s-a-wa ənnănăt sănatăt meɣ kăraḍăt
tijuhawen ed a-wen-dăɣ a iɣtăs əlkəttab n-Măssinăɣ.
2 A-s săr-wăn-in-jeɣ asikəl-in wa s-əssin, əllăɣeɣ-awăn a-s ăddinăt wi
ămešălnen abăkkaḍ hakd wi iyyăḍnen, əlmədnet a-s kud-dăɣ ujəjăɣ-tăn
ămăra-dăɣ, afăl hin-oseɣ, wăr hasăn-e-səlmăḍăɣ iman-in
3 ed, wădden tənnăm tărham ad-səbbuyənăm kunta Ălmasex a-s
ămoosăɣ enəmmejrəd-net meɣ. Sollanăt, išwar təkkasăm ăššăk dăɣ-a-
wen. A-wa əkkăsăɣ ăxdamăɣ jere-wăn, ijmaḍ-t ăššăk a-s wădden Ălmasex
ibrarăn a tənhăyăm, səjrăhăt ɣas dăɣ-ăṣṣahăt wa s-ihă ulhawăn-năwăn i-
ad-təkkəsăm ăššăk a-s tidət-dăɣ a-s ăṣṣohăt.
4 Tidət a-s ibrar ašăl wa d-ătwăṣlăb făll-tajəttewt măšan, təssənkăr-t-
dd tărna n-Măssinăɣ jer-inəmmuttan. Năkkăneḍ-i dăr-s osăɣnen, nəbrar
măšan, nohăr dăr-s tămudre ta tăṣṣohet ija s-tărna n-Măssinăɣ ta dd-e-
tənfilələt jere-wăn.
5 Zəjjəzzăt ɣas iman-năwăn: ak ma dăr-ogdăh immun-năwăn? Ăqqəlăt-
in iman-năwăn, zəjjəzzəm-tăn. Ak ajăn wăr hənnəyăm a-s ƔisaĂlmasex,
izzaɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn. Wăr-ăɣelăɣ han-kăwăn ăddinăt wăren ăddin,
6 ija ɣur-i năkk a-s təssanăm a-s inəmmušal n-tidət a nămoos, tənhayăm-
t a-wen,
7 nəttar dăɣ-Măssinăɣ ad-təbḍəwăm d-e d t-illăm a lăbasăn. Issan
Măssinăɣ a-s wăr nărha făw, ad-kăwăn-nəšəhhəššəl s-tărəḍḍawt n-a-wa
nămoos, wăr nărha ɣas ar ad-kăwăn-išləw a-wa olăɣăn, kud-dăɣ wăr
hanăɣ-təkfem tidət.
8 A-wa ămoosăn tidət, wăr t-dd-nəkka d-hărăt, wăr năddobăt ɣas ar
tənna-net.
9 Ăsidăwăt-anăɣ abror wa nəja, igdăh ɣas a-s kăwăneḍ, tăṣṣohem, tittar-
nănăɣ dăɣ-Măssinăɣ, ad-tumasăm meddən əmdanen, šăddijnen.
10 Ǝnta-den-dăɣ ăddălil wa făl hawăn-in-əssəktăbăɣ tăkarḍe-ta-dăɣ
ašăl-i-dăɣ; derhan-in a-s, afăl kăwăn-in-oseɣ, udaɣ ad-kăwăn-săknăɣ
eẓăwe wa ăddobeɣ ed, tădabit ta hi-ikfa Emăli, ti n-ad-kăwăn-səbdədăɣ,
təṣṣuhum, wădden ti n-ad-kăwăn-siḍəwăɣ.

Isəmmətərăn d-tihulawen

11 Ḍarăt-a-wen daɣ, ayətma-ɣ, dăwătăt, umasăt meddən əmdanen,
išdajăt, nəmsəkkuyədăt jer-iman-năwăn, əṭṭəfăt iyyăn n-ənniyăt,
nəmhirəjăt dăɣ-ălxer i-ad-kăwăn-idhəl Măssinăɣ-i dd-ijăn tărha d-ălxer.
12 Nəməjjăt jer-iman-năwăn tărha təmdat. Ăhuulăn-kăwăn-in
iməššeddəjăn wi t-əllănen diha-dăɣ.
13 Issənsă fălla-wăn Emăli ƔisaĂlmasex ănnuɣmăt, ikf'-iwăn Abba
tărha-net, osăɣ-kăwăn Unfas Šăddijăn iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Gălasya

Ăšajəš

1 A-wa năkk Buləs wa s-tumast-net i-ănămmašul wăr dd-təfel tărha n-
ăgg-adəm, wăr has-dd-issəbăb daɣ ăgg-adəm wăl' iyyăn, Măssinăɣ-i n-
Abba dd-issənkărăn ƔisaĂlmasex jer-inəmmuttan d-Ɣisa Ălmasex iman-
net a hi-ăsnăfrănăn i-ămašal-wen-dăɣ.
2 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, năkk d-ayətma-ɣ wi ɣur-i-t-əllănen dăr-oharăɣ
immun s-Emăli Ɣisa Ălmasex a hawăn-in-əktabnen kăwăneḍ-i hănen
ălkănisăten ti n-Gălasya.
3 Ǝttarăɣ s-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex a
kăwăn-ikfăn ănnuɣmăt d-ălxer.
4 Ɣisa Ălmasex, iman-net a ikfa i-ad-nəjrəw tenăšše n-ibăkkaḍăn-nănăɣ,
ištăf-anăɣ dăɣ-a-wa lăbasăn făll-təglă ăddunya, ăẓẓehăẓ-anăɣ-dd d-iman-
net, ənta-den-dăɣ a-wa ihan erhet n-Abba-nănăɣ Măssinăɣ-i
5 ănihăjjăn hărkuk d-təmmal. Amin!

Tăqqăn n-eɣăf n-Buləs dăɣ-isălan n-kăl-Gălasya

6 Kăwăneḍ ya təjraw-ahi tăkunt n-armuḍ wa dăr-tăqqălăm ḍarăt wa
kăwăn-dd-iɣrăn s-ănnuɣmăt-net i-ad-təlkəmăm i-Ălənžil iyyăn săl wa-net.
7 Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-səlmədăɣ a-s wăr t-illa ar iyyăn n-Ălənžil, a
t-ămoosăn wa n-Ălmasex. He kăwăneḍ, wăr toyyem erk ăddinăt
wi tattărnen tikărras-năwăn, samăskalăn-awăn Ălənžil wa n-iyyăn iha
əlɣəllas.
8 Ǝnneɣ-awăn: ere kăwăn-dd-osăn, kud-irha umas iyyăn dăɣ-năɣ wăla
ănjălos dd-ifalăn išənnawăn, ad-hawăn-ixaṭṭăb Ălənžil săl wa hawăn-
năxṭăb, inẓăy-t Măssinăɣ.
9 A-wen, ăru d-hawăn-tăn-nənnă, nəjann'-awăn-t daɣ ămăra, ere
hawăn-ixṭăbăn Ălənžil săl wa n-iyyăn hawăn-năxṭăb, tăqbălăm, inẓăy-t
Măssinăɣ.
10 Ămăra, ajăn dăgg-adəm a-s tattărăɣ ad-əkrəšăɣ idəm data-săn meɣ
Măssinăɣ? Făw! Meɣ tordam a-s tattărăɣ ad-ẓəjrəẓăɣ iman-in i-dăgg-
adəm? Făw! Ǝnnăr tattărăɣ ad-ẓəjrəẓăɣ iman-in i-dăgg-adəm, wăr
tumasăɣ akli ixdamăn i-Ălmasex.

Ǝmmək wa s-ikfă Măssinăɣ tənnəmušəla Buləs

11 Ayətma, əlmədăt a-s Ălənžil wa hawăn-ăxṭăbăɣ, wădden a dd-ikkas
ăgg-adəm dăɣ-eɣăf-net,
12 wădden ăwadəm a hi-t-issăqbălăn, wăla ăwadəm a hi-t-issăɣrăn,
ƔisaĂlmasex iman-net a hi-t-dd-ăsnăfalălăn i-ad-t-əfhəmăɣ.
13 Ḍarăt-a-wen daɣ, han-kăwăn isălan n-a-wa s- kăla t-heɣ ibda a-s
əlkamăɣ i-ăddin wa n-kăl- Ălyăhud. Ăqquzzăbeɣ ălkănisăt n-Măssinăɣ
s-a-wa ăddobeɣ iket-net, wăr t-illa a ăsidărhănăɣ ar ad- tăt-in-aləmăɣ făll-
ărori n-ăkall.
14 Ăzzăman-en, ojărăɣ imigdăhăn-in dăɣ-tumast-in uḍəf n-ăddin wa
n-kăl-Ălyăhud, ojărăɣ-tăn s-a ăjjeen dăɣ-tărha n-igguẓ n-ălɣadatăn wi
hanăɣ-dd-oyyăn imărawăn-nănăɣ.

15 Măšan, Măssinăɣ, dăɣ-tărha ta hi-ija, ăsnăfrăn-ahi hărwa wăr-əweɣ,
osă-dd ašăl wa issəbdăd i-a-wen ɣas, iɣr'-ahi-dd s-iman-net dăɣ-ănnuɣmăt-
net i-ad-umasăɣ akli-net,
16 ăsmăqqăs-ahi d-Rure-s wa dd-ifălăn išənnawăn i-ad-ăjăɣ isălan-net
i-inəẓẓulam.† Ija a-wen ɣas, əgleɣ, wăr t-illa ere dăɣ-əttarăɣ ăddăbara
n-a-wa wăla a-wa.
17 Wăr-əkkeɣ wăla Yărussălam i-ad-dăɣ-s ənməzzəyăɣ d-meddən wi
hi-ăzzarnen s-tumast n-inəmmušal, əkkeɣ ăkall wa n-arabăn, təzzar,
ăqqălăɣ-dd aɣrəm wa n-Dămašăq.
18 Šămad okayăn kăraḍ iwətyan ḍarăt-a-wen-dăɣ, ad-əkkeɣ
Yărussălam, ănmăzzayăɣ d-Bəṭrus-i ɣur-ăzzubbeɣ har jeɣ măraw išilan
d-səmmos.
19 A-wa săl ənta-en-dăɣ, wăr-ənheyăɣ dăɣ-inəmmušal ar Yaqub wa n-
ăŋŋa-s n-Ɣisa.
20 Isălan-wi-dăɣ hawăn-in-kattăbăɣ, Măssinăɣ a-s tajuhe-nin, tidət
wădden bahu.
21 Fălăɣ dihen ɣas, əkkeɣ tajiwen ti n-Surya d-Silisi.
22 A-s ităjj a-wen-dăɣ, wăr kăla ənhăyăn ălmăssexităn wi əzzăɣnen teje
ta n-Ălyăhudəyăt idəm-in,
23 măsăllăt ɣas a jăn n-a-s ăhaləs wa s-kăla itiɣəzzəbut ălkănisăt, ənta-
da-dăɣ ămăra s-ənta iman-net a ixaṭṭăbăn immun wa s-kăla itattăr ad-t-
in-aləm făll-ărori n-ăkall.
24 Ad-timələn Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-a-wa hi-ija.

2

Ămašal n-Buləs s-aɣrəm wa n-Yărussălam

1 Măraw iwətyan d-əkkoẓ ḍarăt-a-wen-dăɣ ad-olăsăɣ ajoẓi s-Yărussălam
ăddeewăɣ ăsihe-wa d-Bărnăbbas d-Titus.
2 Ajoẓi-nin daɣ s-Yărussălam, Măssinăɣ a hi-t-dd-ăsnăfalălăn, jeɣ-t.
Ɜžžəmmăɣăɣ dihen d-inušămăn n-ălkănisăt ta t-təllăt dihen, ăssoɣălăɣ-
asăn isălan n-Ălənžil wa xaṭṭăbăɣ i-inəẓẓulam,† əffəsărăɣ-asăn s-iyyăn-
iyyăn isălan n-a-wa jeɣ d-a-wa hi-išlăn iket-net i-ad-wăr-itumas ălxidmăt
wa s-išwăr jeɣ-t, a jeɣ bănnan.
3 Jeɣ-dăr-săn anəfham-wa-dăɣ făl wăr-ăšhăššălăn wăla dăɣ-Titus-i dăr-i
ăddewăn asəmmili n-iman-net ed əssanăn a-s ăgg-Ălyunan† a ămoos.
4 Wăr t-illa făw ere dd-iḍkalăn isălan n-amili wăla iba-net har jere-
năɣ dd-ălmamăsăn kăl-Ălyăhud iyyăḍ jannănen s-bahu a-s ălmăssexităn
a ămoosăn, ad-tattărăn asəmmili-net măšan, nəlmăd šik a-s a-wa
inaramăn hanăɣ-dd-əjjašnen i-ad-zəjjəzzən ajăraw n-iman wa hanăɣ-ikfa
ƔisaĂlmasex a-s nomăn săr-s. Nəlmăd a-s wăr təttărăn ɣas ar ad-năj ăššăk
dăɣ-əlləllu wa nəjrăw, aləsăn-anăɣ asəkkəlu i-alămăr wa n-ănnăbi Mosa.
5 Ăddinăt-en-dăɣ, wăr hasăn-noyya iman-nănăɣ s-ăkall, nəssəkfăr-asăn
iman-nănăɣ, nunjăy s-a-wa săɣren i-ad-tăqqaymən kăwăneḍ təṭṭafăm
Ălənžil-i ămoosăn tidət ta s-tărḍăm.

---

† **1:16 1:16** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **2:2 2:2** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ). † **2:3 2:3** Gərik (Grec) dăɣ-Təfrănsit.

6 Dăɣ-taɣimit-nănăɣ-ten-dăɣ, ad-ənnăn meddən wi n-inušămăn n-
imizărăn, kud-dăɣ, s-iman wi-nin, wăr-ăkkulăɣ d-a-wa ămoosăn ed
Măssinăɣ, wăr-iḍəkkəl ăddinăt s-əḍḍəkuḍ wa dăɣ-tăn-jăn imidiwăn-
năsăn, hakd a-wen-dăɣ, wăr t-illa ăššăk jan dăɣ-a-wa săɣreɣ,
7 ănn-ak, ărḍăn iket-dăɣ-năsăn a-s năkk, ikkəllăf-ahi Măssinăɣ axăṭab n-
Ălənžil i-inəẓẓulam-i wăren əja amili hărăt s-əmmək wa s-ikkəllăf Bəṭrus
d-a-wen i-kăl-Ălyăhud-i ɣur-ămoos amili hărăt.
8 Ǝfhămăn iket-năsăn a-s tărna n-Măssinăɣ ta hi-jăt dăɣ-tənnəmušəla
n-Ălənžil i-inəẓẓulam, ənta daɣ a jăt Bəṭrus dăɣ-tənnəmušəla-net i-kăl-
Ălyăhud.
9 Dăɣ-edăwănne-nin d-inušămăn, irḍa Yaqub d-Bəṭrus d-Exya-i
ămoosnen imizărăn wi əššămnen n-ălkănisăt a-s năkk-dăɣ, ikf’-ahi
Măssinăɣ turhajăt n-ad-ăjăɣ isălan n-Ălənžil-net i-inəẓẓulam. Ɣur dihen-
dăɣ ad-dăr-năɣ jăn năkk d-Bărnăbbas ifassăn n-ălxer, nănmărḍa dăr-săn
i-ad-năkk năkkăneḍ inəẓẓulam, əkkən əntăneḍ kăl-Ălyăhud.
10 Hărăt iyyăn a dăr-hanăɣ-ăsmătărăn, ənnăn-anăɣ: «Wăr hin-
təttəwăm tilăqqiwen n-ălkănisăt ta hăt Yărussălam». Ămoos a-wen-dăɣ
dăɣ-năɣ əttărăn a dăɣ-əkneɣ əjjəluyăt ḍarăt-a-wen.

Ăsmăqqa Buləs făll-Bəṭrus

11 Təglă tanfust hundăɣ har ašăl wa dd-osa Bəṭrus aɣrəm wa n-Intyuš.
Indăr-ahi dihen anəfham dăr-s ed iwar-t uḍlem dăɣ-a-wa ija
12 făl-a-s iket-di dd-tisən meddən dd-ăšimašăl Yaqub, itihăr imənsiwăn
d-ălmăssexităn wi wăren ămoos dăgg-Ălyăhud măšan, osăn-dd
inămmašalăn n-Yaqub ɣas, imăl ənta s-edes šund kăla wăr-inhey
ălmăssexităn-win-dăɣ, ăbas dăr-săn itihăr wăla imənsiwăn a-wa-dăɣ
has-təja tuksəḍa n-a-wa he-ənnən kăl-Ălyăhud wi jănnănen ifraḍ amili
făll-ăddinăt iket-năsăn.
13 Ǝnhăyăn kăl-Ălyăhud wi iyyăḍnen n-ălmăssexităn a-wa ija Bəṭrus
ɣas, əlkămăn-as əntăneḍ-dăɣ har dd-iha ilkam-asăn Bărnăbbas iman-net
dăɣ-təlmənufăɣa ta ijjăš Bəṭrus.
14 Ǝnhăyăɣ a-s ifraɣ Bəṭrus i-tidət n-a-wa inna Ălənžil ɣas, ăɣtălăɣ-t
dat-ăddinăt iket-năsăn, ənneɣ-as: kunta kăyy-i n-ăgg-Ălyăhud təlkamăd i-
agna wa s-əlkamăn inəẓẓulam, ənd’-e-d-il’ əmmək ămăra-dăɣ, ad-təttărăd
dăɣ-inəẓẓulam ad-ilalăn agna wa n-kăl-Ălyăhud?

Immun s-Ɣisa Ălmasex ɣas a iɣallăsăn ăgg-adəm

15 Tidət, s-alăṣăl-dăɣ, dăgg-Ălyăhud a nămoos, wăr hanăɣ-iha ašni n-
tiwsaten ti n-inəẓẓulam wăren əssen s-alămăr n-Măssinăɣ
16 măšan, hakd a-wen-dăɣ, nəssan a-s ăwadəm, immun s-ƔisaĂlmasex
ɣas a t-ihakkăn idəm dat-Măssinăɣ wădden amišəl n-a-wa innă alămăr wa
n-ănnăbi Mosa kud-irha iṭṭaf-t iket-dăɣ-net. A-wen-dăɣ, a făl năkkăneḍ-
dăɣ, nomăn s-Ɣisa Ălmasex i-ad-hanăɣ-ăkf immun-nănăɣ săr-s idəm dat-
Măssinăɣ wădden imărkedăn-nănăɣ ed wăr t-illa ăwadəm madăn-ijrəw
idəm ɣur-Măssinăɣ făl-a-s innin ămešăl a-wa innă alămăr wa n-ănnăbi
Mosa.
17 Năkkăneḍ, Ălmasex a-s nətattăr ad-hanăɣ-ijrəw idəm ɣur-Măssinăɣ
măšan, kunta hakd a-wen-dăɣ iket-net, ăffukkăr-dd a-s nămoos
inăsbăkkaḍăn, ajăn a-wen ălmăɣna-net a-s Ălmasex a hanăɣ-ăssoḍăn dăɣ-
ibăkkaḍăn-win-dăɣ? Xăša!

18 Ădduuttăt a-s afăl dd-ăqqălăɣ alămăr wa n-ănnăbi Mosa wa
ăbboṭălăɣ, ad-janneɣ i-iman-in, ăddoobeɣ amišəl-net, a-di, uḍlem ɣas a
sawarăɣ iman-in ed a-wen wăr-ămmukkăn.
19 Alămăr, iman-net a hi-madăn-ănɣ i-ad-ăbas əddarăɣ i-alămăr, ănn-ak,
Măssinăɣ a-s əddarăɣ.
20 Năkk, ohărăɣ d-Ălmasex atwəṣləb wa ătwăjja făll-tajəttewt, kunta
ămăra əddarăɣ, ăbas năkk a iddarăn, Ălmasex a iddarăn dăɣ-taɣəssa-
nin. Tămudre-nin dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, jeɣ-tăt dăɣ-təssəba n-immun wa
jeɣ s-Rure-s n-Măssinăɣ-i hi-ijăn tărha-ta-dăɣ făl ămmut dăɣ-təssəba-nin
i-ad-ăɣləsăɣ.
21 A-wen-dăɣ a făl wăr-ărḍeɣ sibəṭṭulăɣ ănnuɣmăt wa hi-ikfa Măssinăɣ
ed ădduuttăt a-s ənnăr ihakk amišəl n-alămăr wa n-Mosa idəm ɣur-
Măssinăɣ, adiš Ălmasex-i-dăɣ, ămmut bănnan.

3

Ălɣădalăt wa ilăn ălfăyda ɣur-Măssinăɣ

1 Ya kăl-Gălasya! Ajăn kăwăneḍ iba n-tayətte a kăwăn-irmăsăn? Mi
kăwăn-ăkrakăwăn i-ad-tăqqəlăm ḍarăt Ɣisa-i s-hawăn-nəffəssăr ăddălil
wa făl ătwăṣlăb făll-tajəttewt?
2 Sastanăɣ-kăwăn ămăra: amišəl n-a-wa innă alămăr meɣ immun s-
Ălənžil-i s-tăsjădăm a kăwăn-ikfăn Unfas Šăddijăn?
3 Ajăn kăwăneḍ irmas-kăwăn iba n-tayətte ogdăhăn d-a-wen-dăɣ! Ǝnd'-
e-d-il' əmmək a-s a-wa təssəntăm s-tărna n-Unfas Šăddijăn, tăsbăṭṭălăm-
t-in har dd-tăqqălăm ămăra, tăsifăllăm făll-iman-năwăn?
4 Ɣas kăwăneḍ a-wa-dăɣ dd-tokăyăm iket-net dăɣ-immun-năwăn, wăr
t-illa a kăwăn-ikfa dăɣ-tayətte? Wăr il' əmmək a-wen!
5 Ak Unfas Šăddijăn wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ d-tikunen ti ija jere-wăn,
ma tordam, mafăl ija a-wen-dăɣ iket-net jere-wăn? Ak ajăn tordam a-s
amišəl-năwăn i-alămăr n-ănnăbi Mosa a făl hawăn-ija a-wen meɣ a-wa
s-innin tomănăm s-Ălənžil-i s-tăsjădăm?
6 Ǝktəwăt-dd măjrăd wa innă Măssinăɣ făll-ănnăbi Ibrahim a-s innă:
«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ,
ikrăš data-s idəm.»
7 Ălmăɣna n-a-wen a-s ăddinăt wi omănnen s-Măssinăɣ a-s aratăn n-
Ibrahim wi n-tidət.
8 Ăru d-ătwăktăb dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ n-a-s ilkam ad-amənăn
inəẓẓulam† s-Măssinăɣ, ăkf'-en immun-năsăn-en-dăɣ idəm dat-Măssinăɣ.
Ăru d-ija Măssinăɣ i-Ibrahim isălan n-ălxer-wi-dăɣ a-s has-innă:
«Ad-ăjăɣ ălbăraka dăɣ-tiwsaten
iket-dăɣ-năsnăt dăɣ-ăddimmăt-năk.»
9 A-wen-dăɣ a făl ere omănăn s-Ɣisa-dăɣ, ad-dăɣ-s ăj Măssinăɣ ălbăraka
wa ija dăɣ-Ibrahim.
10 Dăɣ-isălan n-ăddinăt wi jărnen ăṭṭăma n-a-s amišəl-năsăn i-alămăr
wa n-ănnăbi Mosa a tăn-madăn-iɣləs, əlmədnet a-s iwar-tăn uḍlem dat-
Măssinăɣ, ed iktab dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Ilɣăn Măssinăɣ ăwadəm wărăn
itəmišil hak ăssaɣăt a-wa ənnăn

† **3:8 3:8** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

fărəḍăn wi hănen alămăr wa n-ănnăbi Mosa.»
11 Wăr t-illa ăwadəm mad-ăj alămăr ămaɣdal dat-Măssinăɣ ed iktab a-s:
«Immun a ihakkăn ăgg-adəm idəm dat-Măssinăɣ
i-ad-ăj tămudre ta fălla-s irha Măssinăɣ.»
12 Nəssan a-s immun, wăr-oseɣ hărăt d-alămăr ed iktab daɣ dăɣ-
əlkəttabăn a-s ere ămešălăn s-iqqud fărəḍăn n-alămăr wa n-Mosa iket-net,
ad-iddăr săr-săn.
13 Iwar-anăɣ uḍlem dat-Măssinăɣ ed indăr-anăɣ ad-nămašăl a-wa innă
alămăr măšan, osă-dd Ălmasex ɣas, ăsdărfăt-anăɣ dăɣ-tilɣant ta hanăɣ-
ăswăr, iḍkăl-tăt făll-iman-net, ămmut i-ad-năɣləs ed iktab a-s:
«Ilɣăn Măssinăɣ ăwadəm
ătiwăṣlăbăn făll-tajəttewt.»
14 Tamăttant ta ija Ɣisa făll-tajəttewt, ij'-et i-ad-ənmiwəḍăn inəẓẓulam
dăɣ-idəm-net d-ălbăraka wa s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net i-Ibrahim,
nəjrəw daɣ năkkăneḍ-i săr-s omănnen Unfas Šăddijăn dăɣ-təssəba n-Ɣisa
Ălmasex.

Ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-Ibrahim

15 Ărheeɣ ayətma ămăra, ad-hawăn-ăffăssărăɣ isălan-wi-dăɣ s-ălmital
iglan făll-agnatăn wi dăɣ-nănăɣ: təssanăm a-s ed iktăb ăhaləs tăkarḍe
dăɣ-ija isălan n-əmmək wa s-mad-tuẓan tăkasit ta dd-mad-ăyy, afăl
issəmda akătab-net, iɣfăl-tăt, ad-ăbas t-illa ere ăddooben asiwəḍ wăla
afănaẓ n-a-wa s-išwăr iktăb-t.
16 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ijjăš Măssinăɣ ărkăwălăn-net i-Ibrahim d-
ahăya-net. Ǝjrăhăt-in a-s wăr-innă əlkəttab:
«Ad-dăr-k əjjəšăɣ ărkăwăl kăyy d-ihăyawăn-năk.»
A innă: «Kăyy d-ahăya-năk», i-ad-əlmədăn ăddinăt a-s ăwadəm iyyăn ɣas
a-s iha Măssinăɣ ti-net, a t-ămoosăn Ălmasex.
17 Ămăra, ălmăɣna n-a-wen, ənta da: Măssinăɣ, ijjăš d-Ibrahim ărkăwăl
n-tassaɣt, šămad okaynăt əkkoẓăt timaḍ d-kăraḍăt timərwen n-awătay
ad-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ alămăr wa n-ănnăbi Mosa făll-kăl-Ălyăhud,
ămăra, alămăr-wen, wăr-ăddobăt ad-hin-ikkəs ărkăwăl wa s-išwăr ijjăš-t
Măssinăɣ s-tizarăt.
18 Ǝnnăr ija a-wen, adiš, ma ija ărkăwăl wa s-išwăr ijjăš-t Măssinăɣ i-
Ibrahim? Nəssan a-s Ibrahim, issətbăt Măssinăɣ ărkăwăl wa has-ijjăš,
wădden s-alămăr măšan s-tənna-net ed Măssinăɣ iman-net a has-innăn:
«Ad-kăy-ăkfăɣ ănnuɣmăt-in.»

Ăddălil wa făl dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ alămăr

19 Alămăr, adiš, ma infa? Alămăr, temăhiḍt hanăɣ-salmadăt a-s
năkkăneḍ-i-dăɣ, inăsbăkkaḍăn a nămoos ămiiɣatărnen s-tenăšše hundăɣ
har ašăl wa dd-mad-ass ahăya n-Ibrahim wa s-ătwănna ed ənta-en-dăɣ
a-s ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-wen-dăɣ. Alămăr-en, təssanăm a-s ănjălosăn
a t-dd-ăwwăynen s-ănnăbi Mosa-i t-dd-ăwwăyăn s-tamətte ta jer-imăl d-
Măssinăɣ.
20 Dăɣ-ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ d-Ibrahim, wăr t-illa ere imalăn jere-
s d-Ibrahim ed Măssinăɣ, ənta ɣas a ijjăšăn ărkăwăl-wen-dăɣ i-Ibrahim
wăla əssəbab wăl' iyyăn.
21 A-wen ak ălmăɣna-net a-s alămăr wa n-ănnăbi Mosa, ill'-e a-s
ănimăšrăy i-ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ? Ăbo, wăr-ămmukkăn a-wen ed
ənnăr t-illa alămăr ăddooben ihuk n-ălžănnăt, əjrəwăn-t ăddinăt, ăj'-en
alămăr-en-dăɣ ăddinăt əjrawnen idəm dat-Măssinăɣ

22 măšan, illăɣăt-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ a-s ăddunya iket-net a t-təllat
daw-tărna n-abăkkaḍ, ămoos a-wen a itbatăn dăɣ-təssəba n-ad-əjrəwăn
ăddinăt wi omănnen s-Ɣisa Ălmasex a-wa s-hasăn-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-
net.
23 Ămăra, dat-ăzzăman wa dd-issărɣăs Măssinăɣ immun s-
ɣisaĂlmasex, alămăr wa n-ănnăbi Mosa a dăɣ-năɣ ănniihăḍăn, nămoos-
as šund kăl-takărmut ikna uḍəf dăɣ-tišəm-net, ănniihăḍ dăɣ-năɣ hundăɣ
har ašăl wa dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ immun s-Ălmasex.
24 A-wen, isalmad-anăɣ a-s alămăr wa n-ănnăbi Mosa, taɣălift a hanăɣ-
ija; iɣlaf-anăɣ i-ăzzăman wa dd-mad-ass Ălmasex i-ad-hanăɣ-ăkf immun-
nănăɣ idəm ɣur-Măssinăɣ.

Ušreyăn n-immun s-Măssinăɣ

25 Ămăra-dăɣ d-nəjjăš ăzzăman wa n-immun, ăbas fălla-năɣ ila ănaɣlaf-
en tărna
26 ed ɣur-ašăl-wa-dăɣ d-tomănăm, tămoosăm aratăn n-Măssinăɣ dăɣ-
təssəba n-Ɣisa Ălmasex,
27 ənta-i s-isəm-net a dăɣ-tătwăsălmăɣăm dăɣ-aman, ămoos a-wen a
ăssiitbătăn tassaɣt-năwăn dăr-s, tărmăsăm daɣ ălxal wa irmas Ălmasex.
28 Ămăra-hi, ăbas iẓlay wa n-ăgg-Ălyăhud d-wa n-Ălyunan, ăbas iẓlay
wa n-elăll d-wa n-akli, ăbas iẓlay ăhaləs d-tamăḍt ed tămoosăm iket-dăɣ-
năwăn iyyăn n-ăwadəm dăɣ-təssəba n-tassaɣt-năwăn d-Ɣisa Ălmasex.
29 Ɣas, šămad Ɣisa Ălmasex a kăwăn-ilan, adiš tămoosăm ihăyawăn
n-Ibrahim, ad-təjrəwăm tăkasit ta s-hawăn-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net.

4

Azăjor n-əkkəlu s-ajăraw n-iman

1 Ărheeɣ daɣ dăɣ-edăgg-wa-dăɣ, ad-kăwăn-ăknăɣ asəssəjrah n-a-wa s-
ărheɣ tənna-net: wădden ara s-ilkam ad-ikus ti-s, a ikka wăr-ikreš tayətte,
wăr-iẓley d-akli n-măssi-s kud-dăɣ wăr t-ih’ ăššăk a-s a-wa ila abba-net
dăɣ-ehăre iket-net, i-net.
2 A ikka ămoos ara ənḍărrăn, ad-ila imănnăhăḍăn d-ălwăkilăn has-janen
ənniyăt ənta hakd a-wa ila iket-net. Ad-ija a-wen-dăɣ hundăɣ har ašăl wa
d-ikkăs abba-net ăššăk a-s rure-s, ămoos ăhaləs ilan tanhaḍt ămăra.
3 Šund a-wen-dăɣ a fălla-năɣ ijan năkkăneḍ-dăɣ, nolăh d-aratăn s-kăla
ăkkilen i-tărna ta făll-təgl’ ăddunya
4 măšan, tăwwăḍ-dd tăqqăn ta issəbdăd Măssinăɣ ɣas, ăšmašăl-dd săr-
năɣ Rure-s toraw tamăḍt i-ad-izzăɣ jere-năɣ, ămašăl ənta-dăɣ a-wa innă
alămăr wa n-kăl-Ălyăhud,
5 a-wen, ij’-e Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-ad-isəddărfət ăddinăt wi əzzăɣnen
daw-alămăr-wen-dăɣ, ăkf’-anăɣ daɣ năkkăneḍ turhajăt ta n-tumast n-
aratăn-net.
6 Tidət-dăɣ a-s aratăn-net a tămoosăm ed tasətbat n-a-wen, a tăt-
ămoosăn, Unfas Šăddijăn n-Rure-s n-Măssinăɣ wa ija dăɣ-ulhawăn-nănăɣ.
Unfas-net-en-dăɣ a hanăɣ-ijrăwăn s-ad-nəɣarr Măssinăɣ s-isəm: Abba.
7 A-wen-dăɣ a făl, ăbas tămoosăm eklan, ănn-ak aratăn n-Măssinăɣ a
tămoosăm. Ɣas šămad aratăn n-Măssinăɣ a tămoosăm, adiš, tămoosăm
iməkkusa wi s-irh’ ălxer iket-net.

Isəmmətərăn wi ija Buləs i-kăl-Gălasya

8 Ibda, a-s wăr təzzeyăm Măssinăɣ, ăṣṣănămăn-i n-mălayăɣna ɣas a-s
tăkkilem, ɣabbădăm-tăn
9 măšan, ašăl-i d-təzzeyăm Măssinăɣ, ănn-ak, ănnăɣet, ašăl-i d-kăwăn-
izzăy Măssinăɣ, ənd'-e-d-il' əmmək n-ad-taləsăm ihuk n-iman-năwăn i-
mălayăɣnatăn wi făll-təgl' ăddunya s-wăr t-illa făw a ənfan wăla a tăn-
ihan, adiš kăwăneḍ a tărham ad-tăqqəlăm əkkəlu-wa-dăɣ dd-təzjărăm?
10 Ǝjrahăɣ-in a-s təknam asəmɣar n-uḍəf n-išilan iyyăḍ d-orăn iyyăḍ d-
ăzzămanăn iyyăḍ d-iwətyan iyyăḍ,
11 ăssiirmăɣ-ahi hullan a-wa kăwăn-išlăn har ămmukkăn făw a-s ija ɣur-
i a-s ălxidmăt wa jeɣ jere-wăn, ăbboṭṭăl-in bănnan.
12 Ayətma! Asəlɣad a kăwăn-tajjăɣ ămăra, tălălăt-ahi ed ăzzăman wa
əkkăsăɣ əlleɣ-t jere-wăn, jeɣ iman-in iyyăn dăɣ-wăn, wăr-ənheyăɣ daɣ a
hi-tăɣšadăm.
13 Təssanăm făw a-s ašăl wa ăzzarăn d-kăwăn-in-oseɣ i-ad-hawăn-ăjăɣ
isălan n-Ălənžil, a-s kăwăn-in-oseɣ, ărhiinăɣ,
14 ja taɣəssa-nin tələmḍe-ta-dăɣ făl tăsijălălhăy măšan, hakd a-wen-
dăɣ, wăr hi-təkrehăm, wăr hi-tăjlălhăyăm, ănn-ak, tăsbărrăkăm-ahi šund
ɣas ănjălos n-Măssinăɣ a kăwăn-dd-osăn, šund ɣas a-s năkk iman-in a-s
ƔisaĂlmasex.
15 Ma ija ălxer wa hi-təssəknăm ăzzăman-wen-dăɣ? Ma kăwăn-
ijrăwăn? Ajăn təttəwăm-in a-s ăzzăman-en-dăɣ d-kăwăn-in-oseɣ,
ărhiinăɣ, təssəknăm-ahi tărha-ta-dăɣ făl ənnăr ămmukkăn a-wen-dăɣ,
təkkukkərem-dd tiṭṭawen-năwăn i-ad-hi-tănăt-təkfəm.
16 Ajăn tidət ta hawăn-jănneɣ, təj'-ahi ašănjo-năwăn?
17 Ăddinăt wi ədgăẓnen dăɣ-asəmməskəl n-isălan wi hawăn-nəja, wăr
teɣalăt ăkkulăn dăɣ-wăn, ănn-ak tărha ɣas n-ad-kăwăn-sənnəməjjəjăn
dăr-i i-ad-hasăn-təlkəmăm a dăɣ-ošalăn.
18 Tidət, idgəẓet ăwadəm măšan, idgəẓet dăɣ-amišəl n-a-wa olăɣăn.
Năkk, ăssofăɣ ad-tamašalăm a-wa olăɣăn s-ălwăqq iket-net jer-əlleɣ ɣur-
wăn wăla wăr ɣur-wăn t-əlleɣ.
19 Ilyaḍăn-in, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s oẓarăɣ dăɣ-təssəba-năwăn, ijmaḍ-
t ăššăk daɣ a-s jeɣ tiẓẓurt ta tăjj tamăḍt jarrăwăt eɣăf-net, tiẓẓurt daɣ ta
jeɣ, ad-tăt-əṭṭafăɣ hundăɣ har ašăl wa d-mad-ikən Ălmasex ăntum dăɣ-
ulhawăn-năwăn.
20 Ăsiidărhănăɣ ad-t-əlleɣ ɣur-wăn ăssaɣăt-wa-dăɣ i-ad-hawăn-ăjăɣ
măjrăd săl wa-dăɣ făl-a-s iqqan eɣăf-in făll-təmɣăre n-asəmmăxəlxəl-i-
dăɣ hi-ija a-wa kăwăn-išlăn.

Ălmital dd-ătiwăḍkălăn făll-tanfust ta n-Sarăta d-ta n-Xăžrăta

21 Ăyyăt-ahi ad-kăwăn-səstənăɣ kăwăneḍ-i ədgăẓnen s-əmmək-wa-dăɣ
dăɣ-utăr n-amišəl n-a-wa innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa. Ak ajăn təknam
făw teɣăre n-a-wa innă?
22 Wădden, iktab dăɣ-s a-s ikrăš Ibrahim əssin ilyaḍăn, iyyăn, ohar-t
d-Xăžrăta ta n-taklit, wa iyyăḍăn, ohar-t d-Sarăta ta n-telăllit-i issăxlăl.
23 Ara wa ohăr d-taklit, ohăr-t dăr-s s-əmmək-wa-dăɣ s-itihăr ăhaləs d-
tamăḍt ara măšan, ara wa ohăr d-telăllit, ămoos ara n-ărkăwăl wa ijjăš
Măssinăɣ i-Ibrahim.
24 Tanfust-ta-dăɣ jăt făll-tiḍeḍen-ti-dăɣ n-sănatăt, la ălmăɣna šəjreen,
ălmăɣna-net da: tiḍeḍen-ti-dăɣ n-sănatăt, ănifăqqănăt d-ărkăwălăn wi n-
əssin: Ărkăwălăn-en, wa ăzzarăn, tamătart-net, Xăžrăta; a-wen ărkăwăl

wa ijjăš Măssinăɣ d-ănnăbi Mosa făll-aḍaɣ wa n-Săynay, wen ărkăwăl,
a-wa t-dd-ijmăḍăn dăɣ-aratăn iket-net eklan ed Xăžrăta-i n-ma-săn, taklit.
25 Xăžrăta-en-dăɣ a-s šund aḍaɣ wa n-Săynay ihăn ăkall wa n-arabăn,
toolăh daɣ d-aɣrəm wa n-Yărussălam-i s-ašăl-i-dăɣ, məssaw-s iket-dăɣ-
năsăn, ăkkiilen hărwa i-alămăr-en-dăɣ.
26 Măšan, Yărussălam ta n-tidət t-təllăt ɣur-Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn,
ənta a-s tamăḍt ta n-telăllit n-anna-nănăɣ.
27 A-wen-dăɣ făw a făl iktab dăɣ-isălan n-tamăḍt ta n-telăllit a-s:
«Tamăḍt, kămm-i n-temənjjejrut, dăwăt,
săqqəlelət daɣ kămm-i s-kăla
wăr kăm-tărmes tiẓẓurt ta n-ajăraw n-eɣăf
ed ădduuttăt a-s tamăḍt ta tătwăksănăt,
făl-a-s innin wăr tətəy,
ad-tajăr ta dăr-ohăr ăhaləs-net aratăn.»
28 Ayətma, əlmədăt a-s kăwăneḍ aratăn dd-oraw ărkăwăl n-Măssinăɣ a
tămoosăm šund əmmək wa s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl i-Ibrahim ɣas, ikrăš
Isxaqq.
29 S-əmmək-wa-dăɣ s-ibda iwă-dd alyaḍ wa təkrăš Xăžrăta, idwăl ɣas, ad-
isakna wa n-Sarăta aɣăna; əmmək-wen-dăɣ daɣ a ijan jer-ăddinăt har
ašăl-i-dăɣ.
30 Ămăra, ilyaḍăn-win-dăɣ n-əssin, ma hanăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ
dăɣ-isălan-năsăn? Wădden iktab a-s innă Măssinăɣ i-Ibrahim:
«Səfəl iman-năk taklit d-rure-s ed
wăr t-illa əmmək s-ohăr alyaḍ
wa n-taklit tăkasit d-alyaḍ wa n-telăllit.»
31 Ayətma, năkkăneḍ, anna-nănăɣ telăllit wădden taklit.

5

Ălmăssexităn, əjrăwăn iman-năsăn dăɣ-təssəba n-Ălmasex

1 Ălmasex a hanăɣ-ijrăwăn iman-nănăɣ, nəjrăw-tăn daɣ s-ălxal imdan.
A-wen-dăɣ a făl, əhəlăt iman-năwăn, wăr jem iman-năwăn tolăs daw-ăẓuk
wa n-Iblis i-ad-has-tăkkălem.
2 Năkk Buləs, ənneɣ-awăn: afăl tăsmalăyăm iman-năwăn s-əmmək wa
s-t-ifrăḍ alămăr, adiš, wăr kăwăn-e-infəw Ălmasex s-wăla a ənḍărrăn.
3 Ărheɣ daɣ ad-əkkəsăɣ ăwadəm iket-net irhan ad-isəmmiləy iman-
net dăɣ-taɣdărt, afăl ăsmalăy iman-net, ămoos-as fărəḍ ad-ămašăl daɣ
fărəḍăn wi iyyăḍnen əktăbnen dăɣ-alămăr.
4 Kăwăneḍ-i tattărnen ad-kăwăn-ăj amišəl n-fărəḍăn n-alămăr wa n-
ănnăbi Mosa ăddinăt lanen idəm dat-Măssinăɣ, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-
s ibḍ'-iwăn a-wen d-Ɣisa Ălmasex, ăsiinămăjjăj-kăwăn d-ănnuɣmăt n-
Măssinăɣ.
5 Năkkăneḍ-i omănnen s-ƔisaĂlmasex, Măssinăɣ a ih' ăṭṭăma-nănăɣ i-
ad-hanăɣ-ăj imaɣdalăn. Ăṭṭăma-en, năqqal-as s-taẓidert ta ihakk Unfas
Šăddijăn-i s-ənta a ăssixdămăn immun-nănăɣ.
6 Ăwadəm, afăl išwăr irtăy d-Ɣisa Ălmasex, wădden amili wăla iba-
net a infan hărăt, a-wa infăn hărăt, immun d-asətbat-net s-tărha-nănăɣ
i-ăddinăt.
7 Ănna săbxas yaden, uhən kăwăneḍ-i s-a ija a-wa-dăɣ tosasăm dăɣ-
azzal wa n-immun s-əmmək-wa-dăɣ, ma kăwăn-dd-iwwăɣăn, igdăl-awăn
amišəl n-tidət?

8 Erk ənniyăt-wen-dăɣ, wădden Măssinăɣ-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net
a dd-ifal,
9 ajăn təttəwăm-in a-s tăẓẓa ənḍărrăt a sakafăt ejel n-ălkăma ăjjeen.
10 Năkk, ikf'-ahi Emăli dăɣ-isălan-năwăn tafləst n-a-s wăr-e təjəm ɣas ar
inəzjam šund wi jeɣ măšan, ărheeɣ ad-təssanăm a-s ăwadəm wa itattărăn
uɣən n-iɣăfawăn-năwăn, ilmədet a-s ad-t-irməs Măssinăɣ ed anməšri
šund-wen-dăɣ, wăr săr-s iẓley Măssinăɣ ăddinăt.
11 Ayətma, dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, ənnăr isălan wi tăjjăɣ, əfraḍăɣ
făll-ăddinăt amili, adiš mafăl hi-tiɣəzzuben kăl-Ălyăhud bănnan? Ənnăr
a-wen-dăɣ a xaṭṭăbăɣ, iket-di, wăr tumas tajəttewt ta făll-ămmut Ălmasex
ălmuxal i-ăwadəm wăl' iyyăn.
12 Ărheeɣ dăɣ-ăddinăt wi kăwăn-šaškanen ad-kăwăn-əkfən ălɣafyăt
kud-ărhan ḍarăt-a-wen, səmməkəḍməkəḍăn iman-năsăn.

A-wa ibḍan ere iddarăn i-taɣəssa d-ere iddarăn s-Unfas Šăddijăn

13 Ayətma, ajăraw n-iman-năwăn a-s kăwăn-dd-iɣra Ălmasex s-iman-
net, wăr tăjjăt a-wen ăsaru făll-hakkăm iman-năwăn abăkkaḍ, ănn-ak,
kunta ill'-e a dăɣ-wăn itanăhaḍăn, umaset tanmədhalt jer-iman-năwăn
dăɣ-tărha
14 făl-a-s alămăr wa n-ănnăbi Mosa iket-net, ăkilăwkălăw-t-dd măjrăd
wa innăn:
«Ăj i-ănhăraj-năk tărha-ta-dăɣ jed i-iman-năk.»
15 Măšan, afăl dd-tăqqălăm tănifăqqăm d-iwăɣsan, tinmədidăm,
tinməkšim jer-iman-năwăn, dihen, ăjăt ənniyăt i-ad-wăr tənməlhisăm
jer-iman-năwăn.
16 Ăyyăt Unfas Šăddijăn ad-ănnăhăḍ dăɣ-wăn, dihen, ad-ăbas təlkamăm
i-erk derhanăn n-tiɣəswen-năwăn.
17 A-wa lăbasăn isadărhan ăgg-adəm, iknas Unfas Šăddijăn; Unfas
Šăddijăn daɣ iknas a-wa lăbasăn isadărhan ăgg-adəm. Wăr kăla imda
akənnas wa n-jere-săn, a-wen-dăɣ a dd-orăwăn a-s, wădden a dd-ijjăšăn
eɣăf n-ăwadəm-dăɣ, ad-t-ăj.
18 Afăl Unfas Šăddijăn a dăɣ-wăn ănniihăḍăn, wăr dăɣ-wăn-e-ănnăhăḍ
alămăr wa n-ănnăbi Mosa.
19 Erk imojjan wi lăbasnen itamašal ăgg-adəm, wăr-əfferăn,
ătiwăssanăn, əntăneḍ da: əlkăxbu, iba n-təšədje, asəmmăḍəs n-iman,
20 ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn, əkkəriku, amšənji, akənnas, tismiten, asjət
n-aḍkăr, tărha n-mijraw, băḍḍo-băḍḍo, ejhăn-ejhăn,
21 munkăẓi, tesăse n-asməd, tăruft d-a ăjjeen wărăn iẓley d-a-wen-dăɣ.
Əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt s-əmmək wa s-kăla hawăn-t jeɣ, ənneɣ-awăn:
ăddinăt wi tamašalnen hărătăn-win-dăɣ, xăram-asăn ujəš n-Təmmənəya
n-Măssinăɣ.
22 A-wa olăɣăn dd-itirəw Unfas Šăddijăn s-ulh n-ăgg-adəm ənta da:
tărha, tedăwit, ălxer, taẓidert, tăhanint, milɣaw, immun,
23 tăẓude, tanhaḍt dăɣ iman. Hărătăn-win-dăɣ, wăr tăn-iha-i iknas
alămăr.
24 Ăddinăt wi əkfănen iman-năsăn Ɣisa Ălmasex, əṣlăbăn făll-tajəttewt
ta făll-ătwăṣlăb Ɣisa derhanăn-năsăn wi lăbasnen tăn-əlwaynen.
25 Šămad Unfas Šăddijăn a dăɣ-năɣ ănnihăḍăn, adiš, năyyet-t daɣ ad-
ănnăhăḍ dăɣ-tămudre-nănăɣ s-a-wa olăɣăn.
26 Wăr nətumaset ăddinăt tabărajnen wăla tinməkənẓernen jer-iman-
nănăɣ, wăr-itisəmet wăl' iyyăn făll-a ila amidi-net wăr ila.

6

Isəmmətərăn wi n-ajilal

1 Ayətma, ărheeɣ dăɣ-wăn, kăwăneḍ-i dăɣ-ănniihăḍ Unfas Šăddijăn n-
Măssinăɣ a-s, e-d tărmăsăm ăwadəm iɣšadăn hărăt, səssiɣədăt s-ənniyăt
ăẓedăn, wăr t-tăxwelăm. Kăyy daɣ-i t-isasaɣadăn, ăj ənniyăt i-iman-năk
i-ad-wăr toḍed dăɣ-abăkkaḍ šund wa dăɣ-oḍa.
2 Iḍkəlet hak iyyăn dăɣ-wăn ăẓuk wa ăllinjăt amidi-net, dihen, ad-
tămašălăm alămăr wa n-Ălmasex.
3 Ere ordăn iman-net hărăt-dăɣ, a-s ija a-wen, wăr-ămoos wăla a
ənḍărrăn, ilmədet a-s iman-net ɣas a isaswad,
4 iššəket ăwadəm imojjan-net təzzar iššək wi n-ăwadəm iyyăn, dihen
kunta ihannăy făll-iman-net a ăniihăjjăn d-təmmal, adiš aməlet iman-
net s-a-wen-dăɣ, măšan, wăr-ităjjet făw əmmək s-ăsnăfăqqa iman-net d-
ăddinăt wi iyyăḍnen,
5 făl-a-s, hak ăwadəm ad-itwəsəstən d-ăẓuk n-a-wa ămešăl.
6 Wi kăwăn-saɣranen măjrăd n-Măssinăɣ, ifraḍ făll̆a-wăn ad-dăr-săn
tahərəm a-wa s-kăwăn-irxăm Măssinăɣ iket-net.
7 Wăr tăkărrasăt iman-năwăn, Măssinăɣ, wăr t-itəjj ăwadəm tekăškăšt,
wăr-e aləy ăwadəm ar a-wa ăddomăt:
8 wa s-taɣəssa-net ɣas a-s ixdam derhan-net, ad-săr-s dd-arəw a-wa
itamašal əlhəllak măšan, wa s-Unfas Šăddijăn a-s itamašal derhan-net, ad-
săr-s dd-arəw a-wen tămudre tăɣlalăt.
9 Wăr hanăɣ-ităjjăšet sendad n-amišəl n-a-wa olăɣăn ed, afăl dd-tosa
tăqqăn ta issəbdăd Măssinăɣ, kunta wăr sămmeḍ făll̆a-năɣ iji n-a-wa
olăɣăn, ad-nəjrəw ălxer n-a-wa nəjă.
10 A-wen-dăɣ a făl ămăra, iket-di nəjraw s-a-wen, ihəlet milɣaw-nănăɣ
ebre n-e d t-illăm ăwadəm hullan ebre n-wi dăr-nohăr immun.

Ajilal n-măjrăd wa ija Buləs

11 Ǝnhəywăt təššuhărt n-akătab dăɣ-edăgg-wa-dăɣ i-ad-təlmədăm a-s
năkk iman-in a hawăn-in-iktăbăn tăkarḍe-ta-dăɣ.
12 Ăddinăt wi tattărnen ad-hawăn-əjən amili fărəḍ, əjrăhăt-ah’-in ɣas a
wa tăn-išlan, wăr-ərhen ahănay n-aɣăna, a-wen-dăɣ a făl, wăr helăn ad-
ənnən i-ăddinăt a-s əlɣəllas wăr-iha ar tajəttewt ta făll-ămmut Ălmasex.
13 Təzzar daɣ ăddinăt-en əṭṭăfnen amili, əjrăhăt-in ɣas a-s əntăneḍ
iman-năsăn, wăr təmišilăn fărəḍăn n-alămăr iket-net, jan dăɣ-săn nefran,
wăr făll̆a-wăn əfreḍăn amili ɣas ar dăɣ-tărha n-ad-ăbbărăjăn n-a-s
əntăneḍ a ămoosnen əssəbab n-amili-năwăn.
14 Năkk, wăr t-illa a jeɣ abăraj kunta wădden tidət ta n-a-s Emăli-
nănăɣ Ɣisa Ălmasex, ămmut făll-tajəttewt. Tamăttant daɣ ten-dăɣ ija
a tămoosăt əssəbab wa făl săr-i olăh a-wa-dăɣ ihăn ăddunya-ta-dăɣ šund
a ămmun, olăhăɣ-as daɣ năkk d-ere ămmun.
15 Wădden amili wăla iba-net a-s hărăt, tumast n-ăwadəm ăssiynăy
Măssinăɣ a-s hărăt.
16 Ǝttarăɣ s-Măssinăɣ, ad-ăkf ălxer-net d-tăhanint-net i-e d t-illăm ere
ilkamăn i-a-wa ənneɣ, ijrăw daɣ a-wen i-e d t-illăm ere ihan Iṣrayil wa
n-Măssinăɣ.
17 Ǝttarăɣ dăɣ-wăn, kăwăneḍ ašăl-i-dăɣ, ad-wăr dăɣ-wăn itiləs ăwadəm
asəsnan n-iman-in, əgdăhăn-ahi ibuyəsăn-wi-dăɣ ăššišwălnen taɣəssa-nin
s-əntăneḍ a-s tajuhe n-a-s năkk, il’-ahi Ɣisa.

18 Ayətma-ɣ dăɣ-ăddin, ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ daɣ dăɣ-Emăli-nănăɣ
Ɣisa Ălmasex, ad-ăj ănnuɣmăt-net dăɣ-ənniyăt-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Ifăsus

Ăsajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa ija erhet n-Măssinăɣ ănămmašul n-ƔisaĂlmasex
hin-iktabăn i-iməššeddəjăn wi ăɣdălnen s-Ɣisa Ălmasex əzzăɣnen aɣrəm
wa ṇ-Ifăsus.
2 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, ikf'-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa
Ălmasex ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit i-Măssinăɣ i-əlɣəllas wa ikfă dăɣ-idəm n-Ɣisa Ălmasex

3 Təmmal i-Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex-i făllа-năɣ
dd-ăzzăbben s-tărna n-Unfas-net e d ṭ-illăm ărrăxmăt ihan išənnawăn
itatăjrawăn ɣur-Măssinăɣ dăɣ-idəm n-Ălmasex.
4 Măssinăɣ a hanăɣ-ăsnăfrănăn hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya i-ad-
numas data-s dăɣ-təssəba n-Ălmasex iməššeddəjăn, wăr-iwer uḍlem wăl'
iyyăn.
5 Dăɣ-təssəba n-tărha ta hanăɣ-ija a făl iɣtăs dăɣ-tihusay n-erhet-net s-
ad-numas aratăn-net dd-ija s-iman-net dăɣ-idəm n-Ɣisa Ălmasex.
6 Ămăra, naməlet-t dăɣ-təssəba n-təmɣăre n-ănnuɣmăt-net-wa hanăɣ-
ikfa bănnan dăɣ-ăddimmăt n-Wa ikna tărha.
7 Tădarfit ta hăt ašni n-Rure-s, wa inɣălăn a hanăɣ-ijrăwăn tenăšše n-
ibăkkaḍăn, ăzzăbbăt-dd făllа-năɣ ărrəzăɣ n-ănnuɣmăt-net ed,
8 ăsnăflăy-anăɣ dăɣ-a-wen s-sărho d-tayətte ta hanăɣ-ikfă i-ad-nəjrăh
erhet-net.
9 Iffəssăr-anăɣ-dd əddăraj n-erhet wa s-dd-ăsnăfalăl ălmăɣna-net ašăl-i-
dăɣ: a-wen, a t-ămoosăn ăddăbara ăhuusken s-ăru d-t-issəbdăd Măssinăɣ,
10 innă afăl dd-ăddewăn ăzzămanăn har dd-osa wa n-Ălmasex, ad-dd-
isədəw a-wa ihăn išənnawăn d-ăkall, imnukəl făllа-s.
11 Dăɣ-təssəba-net ənta-en-dăɣ d-a-wa hanăɣ-ikittəw a făl ăru, hărwa
wăr t-illa făw a dd-ixlakăn, ad-iɣtăs Măssinăɣ s-ad-hanăɣ-isənnəfrən dăɣ-
erhet-net wa issəbdăd.
12 Adiš, naməlet ălxurmăt n-a-wa hanăɣ-ija Măssinăɣ, năkkăneḍ-i
jărnen ăṭṭăma-nănăɣ s-tizarăt dăɣ-Ălmasex.
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa jăm kăwăneḍ-dăɣ, ed təslăm i-tidət ta ămoos
Ălənžil-i iɣallăsăn, tomănăm săr-s, jăm a-wen ɣas, iššəšwăl-kăwăn s-Unfas
Šăddijăn-i s-hawăn-ijjăš ărkăwăl-net.
14 Unfas Šăddijăn a-s ăḍḍimmana n-tăkasit ta hanăɣ-itwăr Măssinăɣ.
Ijjăš-anăɣ ărkăwăl n-a-s ašăl wa dd-e-isəmdəw săr-năɣ tădarfit-net, ad-
ăj jer-ifassăn-nănăɣ imraš wi ăhuuskătnen hanăɣ-itwăr, a-wen-dăɣ a făl,
naməlet ălxurmăt n-Măssinăɣ.

Tittar ti ijă Buləs i-kăl-Ifăsus

15 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ, a făl năkk-dăɣ, əjjăšăn-ahi isălan n-immun-
năwăn s-Emăli Ɣisa d-tărha ta săknem iməššeddəjăn,
16 ad-t-təddalăɣ hak ašăl, tumayăɣ-as dăɣ-təssəba-năwăn.
17 Təddalăɣ Abba n-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex, ənta-i t-illăn jənnəj-
hărăt iket-net i-ad-kăwăn-ăkf sărho, isənnəfiləl-dd-hawăn iman-net i-ad-t-
təknəm muzəyăt,

18 isəmmələwləw ulhawăn-năwăn s-ănnur-net i-ad-təkkəsăm ăššăk dăɣ-
ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr a-s kăwăn-dd-iɣră s-iman-net, təlmədăm daɣ făll-
təmɣăre n-tăkasit ta s-irha ad-hawăn-tăt-uẓan kăwăneḍ d-iməššeddəjăn,
19 d-təmɣăre n-tărna ta s-wăr t-illa a dăr-togdăh ihăkk imumənăn s-a-wa
dăr-ogdăh ăṣṣahăt-net, tădabit-net d-tărna-net.

Tărna n-Măssinăɣ ta dd-tăsnăfalăl tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan

20 Tărna-ten-dăɣ, ăšmašăl-tăt-dd s-ăṣṣahăt ašăl wa dd-issənkăr Ălmasex
jer-inəmmuttan təzzar, ăsɣăym'-e daw-aɣil-net dăɣ-išənnawăn,
21 jənnəj-e d t-illăm ănjălos, d-e d t-illăm ămănokal, d-e d t-illăm hărăt
ilan tărna dăɣ-išənnawăn, d-e d t-illăm amănay; ăssajăr isəm-net e d t-
illăm isəm itawăɣren dăɣ-ăddunya hakd-dăɣ e d t-illăm isəm s-ilkam ad-
dăɣ-s ătiwăɣra.
22 Ija hărăt iket-net daw-iḍarăn-net, ij'-e eɣăf n-ălkănisăt iket-net-i
23 tămoosăt taɣəssa ta dăɣ-izzăɣ ənta-i dd-ăsnăfalălăn Măssinăɣ-i ilsăn
ăkall s-ălmăɣna imdan.

2

Ănnuɣmăt n-Măssinăɣ a iɣallăsăn

1 Kăwăneḍ ibda, tămmum dat-Măssinăɣ, a-wa-dăɣ hawăn-jăn ălɣibăn-
năwăn d-ibăkkaḍăn-năwăn.
2 Tăttilălăm ăzzăman-en a-wa făll-təgl' ăddunya, tamašalăm a-wa fălla-
wăn irha Iblis-i ăminakălăn făll-alšinăn-i əllăynen, ămiinakăl daɣ făll-
inămašrayăn wi n-iməffelləgăn.
3 Ăddinăt-win-dăɣ, kăla dăɣ-săn năḍḍin năkkăneḍ-dăɣ, nəlkam ɣas i-
derhanăn wi lăbasnen n-tiɣəswen-nănăɣ d-erk inəzjam-nănăɣ; ăssiitbăt
a-wen tumast-nănăɣ n-kăl-ăddunya wăren əẓley d-imidiwăn-năsăn. Wăr
hin-ăqqima ɣas ar ad-făllа-năɣ dd-izəzzubbət Măssinăɣ aḍkăr-net s-
əmmək wa s-t-dd-mad-izəzzubət făll-ăddinăt wi iyyăḍnen t-wăren ăksuḍ.
4 Măšan Măssinăɣ, măqqăr tăhanint-net, ij'-anăɣ tărha-i-dăɣ măqqărăt,
5 s-hărwa nămmut dat-Măssinăɣ, a-wa-dăɣ hanăɣ-jăn uḍlemăn-nănăɣ,
ăssodăr-anăɣ năkkăneḍ hakd Ălmasex ed ănnuɣmăt-net a kăwăn-
iɣallăsăn.
6 Dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex-en-dăɣ a făl hanăɣ-dd-issənkăr Măssinăɣ
năkkăneḍ hakd ənta jer-inəmmuttan, ăsnăɣăym'-anăɣ dăr-s dăɣ-
išənnawăn.
7 A-wen, ij'-e dăɣ-milɣaw-net i-ad-əlmədăn ăddinăt făll-təmɣăre, d-əjut
n-ănnuɣmăt wa ihăn Ɣisa Ălmasex s-wăr-ilkem ad-istak.
8 Ănnuɣmăt n-Măssinăɣ ăddewăn d-immun săr-s a iɣallăsăn; a-wen,
wădden ăgg-adəm a dd-ifal, ihuk n-Măssinăɣ a ămoos.
9 Wăr t-jărrəwăn imărkedăn ămešăl ăwadəm i-ad-wăr-itəbărij wăl'
iyyăn.
10 Măssinăɣ a dd-ifăl a-wen, ənta a hanăɣ-dd-ixlăkăn s-tihusay s-tărna
n-Ɣisa Ălmasex i-ad-nudabăt amišəl n-imărkedăn wi s-ăru d-tăn-dd-
ăsmăjnăt Măssinăɣ i-ad-tăn-nămašăl.

Tassaɣt ta tăynayăt t-təllăt jer-imumənăn dăɣ-ălkănisăt

11 A-wen-dăɣ a făl ămăra, wăr hin-təttəwăm a-s kăla tămoosăm
inəẓẓulam,† jannen-awăn kăl-Ălyăhud-i ɣur-ămoos amili hărăt: «Ǝd-
kărămelăy», kud-dăɣ, amili-en, wăr-ămoos ar hărăt n-tamənkiḍt dd-
inakkăḍ ăwadəm s-ăfuss-net dăɣ-taɣəssa.
12 Ăzzăman-en-hi, wăr t-illa a toharăm d-Ălmasex, wăr t-illa a
tăssirtăyăm d-tamətte ta n-kăl-Iṣrayil, wăr toherăm dăr-săn ărkăwăl wăla
ărkăwălăn n-tassaɣt wi hasăn-ătwăjjăn, wăla ăṭṭăma n-Măssinăɣ dăɣ-
ăddunya wăla dăɣ-ălaxărăt.
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa dăɣ-wăn ijan măšan, ašăl-i-dăɣ, kăwăneḍ-i s-
kăla tujəjăm, ăẓẓehăẓ-kăwăn-dd Măssinăɣ iman-net s-ašni wa n-Ălmasex
inɣălăn, tosăɣăm d-Ɣisa Ălmasex.
14 Ǝnta-en-dăɣ a-s ălxer-nănăɣ, ənta-i issărtăyăn kăl-Ălyăhud d-
inəẓẓulam, ămoosnen ihənnin, sănatăt tiwsaten, ij'-en iyyăn n-ăwadəm,
ikkăs-in jere-săn ajăzzar wa ikkăn jere-săn ed ikfa taɣəssa-net ašăl wa d-
ămmut i-ad-hin-ănd ăɣalla wa tăn-ibḍăn.
15 Tamăttant-ten-dăɣ ija a-s hin-issəmdă a-wa hin-ăba dăɣ-a-wa innă
alămăr wa n-ănnăbi Mosa dăɣ-isălan n-a-wa xălalăn d-a-wa xăramăn.
Issărtăy ămăra kăl-Ălyăhud d-inəẓẓulam, imăl-t ălxer jere-săn i-ad-
umasăn făll-əssin-essăn tiyyăt tawset dăr-s tosaɣăt,
16 ăẓmăẓăl ăddinăt d-Măssinăɣ d-jer-iman-năsăn s-tamăttant ta ija făll-
tajəttewt, ij'-en tiyyăt taɣəssa i-ad-ăbas t-illa anməkšar jere-săn.
17 ƔisaĂlmasex, ašăl wa dd-osa, osă-dd i-ad-ixṭəb isălan n-Ălənžil-i
hawăn-ih' ălxer kăwăneḍ-i n-inəẓẓulam-i ănimăjjăjnen d-Măssinăɣ hakd-
dăɣ kăl-Ălyăhud-i săr-s dd-əllanen;
18 ənta-en-dăɣ a ikfăn Unfas iyyăn Šăddijăn i-kăl-Ălyăhud hakd
inəẓẓulam i-ad-əjrəwăn tabarăt s-Abba.
19 Ămăra, ăbas tămoosăm imăjarăn wăla ăddinăt əzzaɣnen ăkall
wăr len, tohărăm ăkall d-iməššeddəjăn, tămoosăm d-ăgg-ehăn wa n-
Măssinăɣ,
20 tolăhăm d-ibəlɣan n-tihun wi s-ikrăs ehăn dăɣ-a-s ăssas n-ehăn-en, a-
wa ăxṭăbăn inəmmušal d-ănnăbităn a t-ămoosăn; ƔisaĂlmasex iman-net
a-s tăhunt n-ehăn ta n-aɣmăr făll-idăy ehăn iket-net.
21 Ɣisa-en-dăɣ a făl ănimăṭṭăfnăt tihun ti s-ikrăs ehăn i-ad-wăr t-isiḍəw
hărăt, ogdăh iket-net, itimɣar i-ad-umas ehăn-en, ehăn šăddijăn dăɣ-izzaɣ
Emăli.
22 Kăwăneḍ daɣ-i n-imumənăn, tănimăṭṭăfăm dăr-s, i-ad-tumasăm ehăn
dăɣ-izzaɣ Măssinăɣ s-Unfas-net.

3

Buləs a-s ănămmašul n-Măssinăɣ s-inəẓẓulam

1 A-wen-dăɣ a făl, năkk Buləs, ašăl-i-dăɣ, ămoosăɣ u-takărmut
dăɣ-təssəba n-ƔisaĂlmasex-i hi-ijăn ănămmašul hawăn kăwăneḍ-i n-
inəẓẓulam,
2 ăšmašăl-ahi-dd săr-wăn Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net i-ad-kăwăn-in-
səssiwəḍăɣ isălan-net,
3 ənta-i hi-dd-ăsnăflălăn əddăraj wa s-hawăn-odăšăɣ isălan-net a
ənḍărrăn dăɣ-armuḍ,

† 2:11 2:11 — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

4 măšan afăl tăɣrăm tăkarḍe-ta-dăɣ, ad-təjrăhăm a-wa-dăɣ s-hawăn-
ăssewălăɣ ed năkk, Ălmasex a hi-issəfhămăn ălmăɣna n-əddăraj-wen-
dăɣ.
5 Isălan-wi-dăɣ, əzzurəyatăn ti hin-okăynen, wăr tănăt-dd-izjer ăgg-
adəm s-dd-ăsinăfalăl Măssinăɣ ălmăɣna-năsăn-has măšan, ašăl-i-dăɣ,
issəlmăd ălmăɣna-năsăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn i-inəmmušal-net wi n-
iməššeddəjăn d-ănnăbităn.
6 Ǝddăraj-en-hi, ălmăɣna-net a-s inəẓẓulam hakd kăl-Ălyăhud, iyyăn n-
ajăraw a jăn ɣur-Măssinăɣ, ămoosăn tiyyăt tawset, ohărăn iket-dăɣ-năsăn
d-Ɣisa Ălmasex ărkăwăl wa s-ătwăjjăn isălan-net dăɣ-Ălənžil.
7 Năkk-i, ij'-ahi Măssinăɣ s-tărna n-ănnuɣmăt-net akli-net, wa ixaṭṭăbăn
isălan n-Ălənžil,
8 năkk-i n-adday jer-iməššeddəjăn, ikf'-ahi Măssinăɣ ănnuɣmăt-net i-
ad-ăjăɣ i-inəẓẓulam isălan n-təmɣăre n-ărrəzăɣ wa ihăn Ălmasex,
9 ăffăsărăɣ-asăn iket-dăɣ-năsăn isălan n-əddăraj wa s-kăla ăttunkăl iket-
di dd-ixallăk Măssinăɣ ăddunya, s-ašăl-i-dăɣ, ănfalăl-dd ălmăɣna-net.
10 Isălan-en, ăsnăfalăl-tăn-dd Măssinăɣ i-ad-tumas ălkănisăt əssəbab
wa s-lammădăn imănokalăn d-kăl-ăṣṣahăt wi əzzăɣnen išənnawăn s-
tihusay d-əjut wa ija sărho n-Măssinăɣ.
11 A-wa s-ăru t-issəbdăd Măssinăɣ dăɣ-isălan-win-dăɣ, ămešăl-t Emăli-
nănăɣ Ɣisa Ălmasex-i
12 hanăɣ-ijrăwăn dăɣ-təssəba n-immun wa săr-s nəja, anmihaẓ d-
Măssinăɣ s-ənniyăt t-iflasăn.
13 A-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn ărheeɣ, ad-wăr hawăn-igəddəl aɣăna
wa hannăyăɣ akuyəd, ănn-ak, umaset-awăn a-wen əssəbab n-aḍkul n-
iɣăfawăn-năwăn.

Təmɣăre n-tărha ta ija Ɣisa Ălmasex i-tamətte-net

14 A-wen-dăɣ a făl rakkăɣăɣ dat-Abba i-ad-t-ădəlăɣ,
15 ənta-i s-wăr t-illa ejădăš iwarăn išənnawăn wăla ăkall s-wădden iɣarr
isəm-net,
16 təddalăɣ-t ənta-i s-irzăɣ ănnuɣmăt-net, wăr t-illa a-s wădden ill'-e
jənnəj-s i-ad-kăwăn-isəṣṣuhət dăɣ-iman-năwăn s-tărna n-Unfas-net,
17 ikən immun s-Ălmasex antum dăɣ-ulhawăn-năwăn, təknəm daɣ
anmărh jer-iman-năwăn,
18 tudabem kăwăneḍ d-iməššeddəjăn iket-năsăn ujreh n-tărha-net-i-dăɣ
măqqărăt: tărha daɣ jat tăhhərut d-təššəjrət d-aḍkul d-atrəjji-i-dăɣ s-wăr
t-illa făw a tăt-madăn-iktəl.
19 Təddalăɣ Măssinăɣ i-ad-təknəm ujreh n-tărha n-Ălmasex-i-dăɣ
măqqărăt tojărăt a-wa s-ăddoobăt eɣăf n-ăgg-adəm ad-t-dd-isăɣləy, iḍney
Măssinăɣ ulhawăn-năwăn s-a-wa iḍnăy wa-net.
20 Măssinăɣ-i ăddoben ad-ăj a ojărăn a-wa s-ăddooben iɣăfawăn-nănăɣ
utăr-net d-azənnəzjəmi dăɣ-s, ənta-i ăddooben ad-hanăɣ-idhəl s-tărna-
net ta simrumirăt ulhawăn-nănăɣ,
21 tumaset təmmal ti-net dăɣ-ălkănisăt, d-dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex
hărkuk. Amin!

4

Tassaɣt dăɣ-alkum i-Ɣisa Ălmasex

1 Ayətma! Ăsimătărăɣ-kăwăn năkk-i n-u-takărmut dăɣ-təssəba n-Emăli
d-ad-təjəm tămudre tănihăjjăt d-teɣăre ta kăwăn-dd-ija Măssinăɣ s-iman-
net.
2 Sărəsăt iman-năwăn dăɣ-hărăt iket-net, iẓadăt, ẓăydărăt,
tənməšmărăm jer-iman-năwăn dăɣ-tărha.
3 Ăjăt a-wa tăddobem iket-net i-ad-təṭṭəfăm tassaɣt ta n-iyyăt dăɣ-
kăwăn-ija Unfas Šăddijăn, ămlet ălxer jere-wăn.
4 Tiyyăt taɣəssa a tămoosăm,
Unfas daɣ iyyăn ɣas,
iyyăn n-ăṭṭăma
a kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ a-s
kăwăn-dd-iɣră s-iman-net;
5 Emăli iyyăn,
immun iyyăn,
atwəsəlmaɣ dăɣ-aman daɣ iyyăn.
6 Măssinăɣ, iyyăn ɣas,
ənta a-s Abba n-e d t-illăm ăgg-adəm,
ill'-e jənnəj-hărăt iket-net,
ăssodăr hărăt iket-net,
ih' ulhawăn iket-năsăn.
7 Dăɣ-ănnuɣmăt-net, hak ăwadəm-dăɣ, ij'-as isuf wi ităjj Ălmasex i-
ăddinăt i-ad-hin-səssiwəḍăn ămašal-net.
8 A-wen-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa:
«A-s ikk' išənnawăn,
irna imiksănăn-net,
ăšrăwrăw-tăn ḍara-s
təzzar ija isuf wi s-irha i-dăgg-adəm.»
9 Ma ămoos ălmăɣna n-tăfert ta tənnăt: «Ikk' išənnawăn»? Ălmăɣna-
net a-s Ɣisa-i ijjăšăn ider n-ăkall, ənta daɣ a ikkăn išənnawăn.
10 Ənta-en-dăɣ s-hawăn-heɣ ti-net, ənta-i ijjăšăn ider n-ăkall, ənta daɣ a
ikkăn ašənna wa hin-illan dăɣ-išənnawăn, ămnakăl făll-hărăt iket-net.
11 Ămăra, dăɣ-isălan n-isuf wi ijă, ənta iman-net a ijăn iyyăḍ
inəmmušal, iyyăḍ ănnăbităn, iyyăḍ imăllănžalăn,† iyyăḍ ărrabexăn wi
n-imănnăhăḍăn d-imăsăɣran n-ălkănisăt.
12 Isuf-win-dăɣ, ij'-asăn-tăn i-ad-sărɣəsăn i-iməššeddəjăn tadăwla,
əkfən-tăn imutaj wi s-ămiɣatărăn i-ad-təhəl ălkănisăt-i tămoosăt taɣəssa
n-Ălmasex s-data.
13 Dihen, ad-năj issuɣ imdan dăɣ-immun wa nohăr, nəkən təməzzuyt n-
Rure-s n-Măssinăɣ, numas ăddinăt ăɣradnen s-tolăh tămudre-năsăn d-ta
n-Ălmasex-i wăr-iwer ălɣib wăl' iyyăn.
14 Ad-ăbas nămoos aratăn s-tăšikwălt n-teɣăre tăn-dd-təmmărăt-dăɣ,
ad-tăn-tăzzawăt; năɣləs dăɣ-a-wa sălmadăn dăgg-adəm wi wăren təttăr
ar ere ăšnămăšrăyăn s-tikărras-năsăn.
15 Numaset ăddinăt tinmənninen tidət tăddeewăt d-tărha i-ad-nədwəl,
nalăh d-Ălmasex-i n-ămizăr-nănăɣ.
16 Ənta-en-dăɣ a-s əssəbab wa dd-isadawăn ăddinăt i-ad-asəɣən s-
əmmək wa s-osăɣăn izəmmuz taɣəssa n-ăgg-adəm. Taɣəssa, afăl hak
taslăḍt-net dăɣ, išl'-eet a-wa tăt-iwărăn, ad-daggăl iket-net, togdăh, tosaɣ.
A-wen-dăɣ a făl, nənmărhet i-ad-nəhəl s-data.

A-wa s-kăla t-nămoos d-a-wa nămoos ašăl-i-dăɣ

† **4:11 4:11** Isəm n-ăddinăt wi s-ămašal-năsăn, iji n-isălan n-Ălənžil.

17 Ămăra, a-wa, ənneɣ-t, tiləsăɣ daɣ tənna-net dăɣ-təssəba n-Emăli: wăr
tolehăm d-inəẓẓulam† -i wăren əgla ar făll-mălayăɣna n-ălxal,
18 tihay a dăɣ-ărjašăn, əžhalăn, ăqqurăn ulhawăn-năsăn, tədraj-asăn
tămudre ta ihăkk Măssinăɣ.
19 Ăssetăn dăɣ-təẓẓuləma d-iba n-tăkrakiḍt d-asəmmăḍəs n-iman-năsăn
d-tărha n-ajăraw okăyăn ămaku.
20 Măšan, kăwăneḍ, wădden erk ălxal-wen-dăɣ a kăwăn-issăɣra
Ălmasex
21 kunta ənta a făl təlmădăm, təlkămăm i-tidət ta kăwăn-issăɣra Ɣisa.
22 Ăyyăt fălla-wăn erk ălxal wa s-kăla t-tăttilălăm, təbḍəwăm d-
derhanăn n-tiɣəswen-năwăn ed a-wen wăr dd-itiirəw ar əlhəllak s-ăgg-
adəm.
23 Ăyyăt Măssinăɣ ad-isəynəy inəzjam-năwăn, ăj’-iwăn ăddinăt
ărjašnen s-tayətte tăynayăt,
24 əkrəšăt ălxal wa ikarrăš ăwadəm ăssiynăy Măssinăɣ, ăɣədăt, išdajăt,
tənnəm tidət dăɣ-hărăt iket-net.
25 A-wen-dăɣ a făl, əbḍəwăt d-bahu, ănnet hak iyyăn dăɣ-wăn tidət i-
amidi-net ed ămăra-dăɣ, hak iyyăn dăɣ-năɣ, ămoos ašrut n-iyyăn.
26 Afăl kăy-ijjăš aḍkăr, wăr təyy aḍkăr-năk ăssoḍ’-ik dăɣ-a išlayăn, wăr
toyyed tăfukt toḍa ha təsəmme n-a-wen ulh-năk,
27 wăr jem i-Iblis tašləlt s-kăwăn-orăm.
28 Wa itikrən, wăr-itiləset tikra, ănn-ak, ixdəmet s-ifassăn-net i-ad-ijrəw
s-ălxaqq n-tide-net, idhəl ənta-dăɣ wa tărmăs tămăɣatert.
29 Wăr dd-izăjjăret măjrăd səmmăn, a ămoos-dăɣ, imawăn-năwăn, ănn-
ak, i dăɣ-wăn orăn emm-net i-măjrăd-dăɣ, izjăret-t-dd a infan hărăt,
iknan, wărăn inxes iman n-ăddinăt wi has-ăsijădnen.
30 Wăr zăẓẓăkănẓărăt Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ-i s-kăwăn-iššəšwăl i-
ašăl wa dd-e-isəmdəw săr-wăn tădarfit ta s-innă.
31 Wăr toyyem təsəmme wăla ăšo wăla aḍkăr wăla terk tettert wăla
tigəggar, wăr toyyem wăla dăɣ-hărătăn-win-dăɣ ikraš ekew dăɣ-ulhawăn-
năwăn. Ǝbḍəwăt d-tăllăbăst a tămoos-dăɣ.
32 Iẓadăt jer-iman-năwăn, nəmiḍənăt tăhanint, ɣaymăt tinmənšim
jer-iman-năwăn s-əmmək wa s-hawăn-in-inša Măssinăɣ dăɣ-idəm n-
Ălmasex.

5

Ăttăbeɣa n-ăddinăt hanen ănnur

1 Ayətma! Šămad aratăn n-Măssinăɣ ikna tărha a tămoosăm, adiš,
tălălăt-t.
2 Tănnăhăḍet tărha dăɣ-a-wa tăjjăm iket-net s-əmmək wa s-hawăn-tăt-
issəkna Ălmasex-i ikfăn iman-net, ămmut i-ad-umas takute lat ălqim, s-
ijraẓ aḍu-net i-Măssinăɣ.
3 A-wen-dăɣ a făl wăr jere-wăn dd-tătwăḍkalnet isălan n-ăwadəm ikfan
iman-net iba n-tăkrakiḍt wăla asəmmăḍəs n-iman-net wăla utăr n-terše
tokăyăt ămaku. A-wa hărătăn s-wăr-ănhăjja făw ad-dd-titwăɣrin jer-
iməššeddəjăn.

---

† **4:17 4:17** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

4 Wăr safălɣaɣăt, wăr tăjjăt măjrăd wărăn ila ălmăɣna, wăla tekăškăšt wărăt la ăddălil, ănn-ak, a tăjjăm-dăɣ, ɣaymăt tumayăm i-Măssinăɣ ijităn-net.
5 Ǝlmədăt a-s ăddinăt wi əkfănen iman-năsăn iba n-tăkrakiḍt d-wi samăḍasnen iman-năsăn d-wi ha tărha n-hărăt-i wărăt təẓley d-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn; ăddinăt-en, xăram-asăn ahănay n-Təmmənəya ta n-Ălmasex d-Măssinăɣ.
6 Wăr kăwăn-isăswadet ăwadəm s-tăẓude n-iləs wărăn infa hărăt ed anməšri šund-wen-dăɣ ad-dd-itirəwăn aḍkăr n-Măssinăɣ făll-ăddinăt wi unjăynen s-ămišəl n-tənna-net.
7 Ăddinăt wi tamašalnen hărătăn-win-dăɣ, wăr tăn-tăsmadăwăm.
8 Kăla hăm kăwăneḍ-dăɣ tihay măšan, ašăl-i-dăɣ, tosăɣăm d-Emăli, adiš, əṭṭəfăt ălxal wa n-dăgg-ănnur;
9 ănnur daɣ, wăr t-dd-izəjjăr ar milɣaw, iqqud d-tidət.
10 Šămad dăgg-ănnur a tămoosăm, əlmədăt a-wa ijrăẓăn i-Emăli, tămašălăm-t.
11 Wăr tihrăt hărăt d-mălayăɣnatăn wi tamašalăn kăl-tihay, ănn-ak, səffukkărăt a-wa tamašalăn
12 ed a-wa tăn-išillun dăɣ-ufăr, ăsikărakăḍ wăla edăwănne dăɣ-s.
13 Wăr tăkărrasnet iman-năsăn, ilkam ad-dd-isəffukkăr ănnur a-wa tăn-išlăn iket-net,
14 ed ănnur, wăr t-dd-izəjjăr ar ănnur. A-wen-dăɣ a făl ătwănnă:
«Jăy! Kăyy-i iṭṭăsăn, ənkăr-dd dăɣ-eḍəs
Ǝnkăr-dd jer-inəmmuttan wi jer-tənsed
i-ad-fălla-k isəmmələwləw Ălmasex ănnur-net.»
15 Ăjăt ənniyăt i-tămudre-năwăn, udaɣ ad-tumasăm ăddinăt wăren la tayətte, umasăt iməssorha.
16 Ăjăt ărramăt dăɣ-taɣrəst-năwăn, ăyyăt fălla-wăn a-wa wăr-iha ălfăyda ed, išilan lăbasnen a fălla-năɣ janen.
17 Wăr tămoosăm ăddinăt irmas iba n-tayətte, əjrăhăt erhet n-Emăli.
18 Wăr săssăt asməd har dăɣ-wăn itakkăs ənniyăt ed iba n-ălxal a-wen, ănn-ak, ăyyăt Unfas Šăddijăn a dăɣ-wăn ănnăhăḍ.
19 Nəmăṭṭəfăt jer-iman-năwăn s-təmmalen dd-əzjarnen Ăẓẓăbur, d-təmmalen kăwăn-samătarnen d-isuhaɣ săr-wăn dd-oraw Unfas Šăddijăn. Aməlăt Emăli s-ulh imdan.
20 Umayăt hărkuk i-Măssinăɣ-i n-Abba a-wa hawăn-ija iket-net dăɣ-isəm n-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex.
21 Isărəset hak iyyăn dăɣ-wăn iman-net i-amidi-net dăɣ-təssəba n-tuksəḍa ta jăm i-Ălmasex.

Ehăn n-ălmăssexităn

22 Tiḍeḍen! Sărəsmăt iman-năkmăt dat-meddən-năkmăt šund a-s Emăli a dat-tăsrăsmăt iman-năkmăt,
23 ăniihăjja a-wen făl-a-s, ăhaləs a-s ămizăr n-hănne-s s-əmmək wa s-ămoos Ălmasex eɣăf n-ălkănisăt-i tămoosăt taɣəssa-net ta dd-iɣlăs.
24 Ǝmmək-wa-dăɣ s-tăsirăs ălkănisăt iman-net dat-Ălmasex, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s lanăt tiḍeḍen ad-sărəsnăt iman-năsnăt dat-meddən-năsnăt dăɣ-hărăt iket-net.
25 Meddən! Ărhet hak iyyăn hănne-s s-əmmək wa s-irha Ălmasexălkănisăt-net-i s-ija tărha ta făll tăt-ikfă iman-net,
26 i-ad-tăt-dd-isəbdəd dat-Măssinăɣ, wăr tăt-iwer ălɣib wăl’ iyyăn ed, ənta iman-net a tăt-iššəšdăjăn, ăssirăd-tăt s-măjrăd-net-i išašdajăn,

27 i-ad-dd-təbdəd data-s təkna tihusay, tăsisahăɣ ašăl, wăla ălɣib wăla
ešer wăla ankəmmi wăl’ iyyăn.
28 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s lan meddən s-ad-əṭṭafăn tiḍeḍen-năsăn,
əjən-asnăt tărha d-ənniyăt wa jăn i-tiɣəswen-năsăn. Tărha ta jed i-iman-
năk, ăjet i-hănne-k
29 ed wăr t-illa ere iksanăn iman-net, ănn-ak, hak ăwadəm ija ənniyăt
i-taɣəssa-net, išakš’-et, isals’-et. Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a ija Ălmasex i-
ălkănisăt
30 ed năkkăneḍ-i săr-s omănnen, nămoos tislaḍ n-taɣəssa-net.
31 A-wen-dăɣ a făl innă măjrăd n-Măssinăɣ:
«Ad-ifəl ăhaləs ti-s d-ma-s, asăɣ d-hănne-s,
umasăn făll-əssin-essăn tiyyăt taɣəssa d-iyyăn n-ăwadəm.»
32 Măjrăd-wa-dăɣ hawăn-jeɣ dăɣ-isălan n-əddăraj wa tămoos tassaɣt ta
ija Ălmasex d-ălkănisăt-net, əssanăɣ a-s wăr răqqis ujreh-net
33 măšan, ifraḍ făll-hak ăhaləs-dăɣ, ad-ărh hănne-s s-əmmək-wa-dăɣ s-
irha iman-net; səmɣăret daɣ hak tamăḍt, ăhaləs-net.

6

Isălan n-a-wa dd-iqqălăn imărawăn d-aratăn-năsăn

1 Aratăn! Sajadăt i-imărawăn-năwăn, ənta-den-dăɣ a-wa oɣădăn fălla-
wăn irha Emăli.
2 Innă iyyăn dăɣ-alămărăn n-Măssinăɣ:
«Səmɣăr ti-k d-ma-k»;
alămăr-wa-dăɣ, ənta a-s wa ăzzarăn ăsdăw Măssinăɣ d-ărkăwăl, innă:
3 «Afăl təssəmɣărăd ti-k d-ma-k,
ad-təjrəwăd ălxer, təkrəšăd taɣrəst.»
4 Kăwăneḍ-i daɣ n-imărawăn, wăr tăẓẓăkănẓărăm aratăn-năwăn ănn-
ak, ăjăt-asăn asədwal dăɣ-tăn saɣrem, tadăbbarăm-asăn s-a-wa innă
Emăli dăɣ-măjrăd-net.

Isălan dd-ăqqalnen eklan d-məssaw-săn

5 Eklan! Săjdăt i-imălan-năwăn, uksaḍăt-tăn, səmɣărăm-tăn s-ulhawăn
šăddijnen šund ɣas a-s Ălmasex iman-net a-s jăm a-wen.
6 Udaɣ ad-tajjăm a-wa făllа-wăn ărhăn dihad kăwăn-hannăyăn ɣas šund
a-s tărham ad-kăwăn-in-əjrăhăn ăddinăt, ănn-ak, ăjăt a-wa făllа-wăn
ărhăn s-ulh irḍan, ed a-wen-dăɣ a făllа-wăn irha Măssinăɣ.
7 Ăjăt a-wa kăwăn-iwărăn s-ulh imdan šund a-s Emăli a-s t-tajjăm
wădden dăgg-adəm.
8 Təssanăm a-s hak ăwadəm, jer-akli wăla elăll, hak ăwadəm-dăɣ, ad-t-
ăkf Emăli a-wa has-jăn imojjan-net.
9 Kăwăneḍ daɣ-i n-məssaw-s n-eklan, tajjăt a olaɣăn i-eklan-năwăn, udaɣ
ɣas ad-făllа-săn samahaḍăm ed təssanăm a-s kăwăneḍ hakd eklan-năwăn,
Emăli-năwăn wa n-tidət ih’ išənnawăn, wăr təẓleyăm data-s.

Imutaj n-akənnas wi ikfa Măssinăɣ i-imumənăn

10 Ḍarăt-a-wen daɣ, əṭṭəfăt tărna n-Emăli i-ad-kăwăn-isəṣṣuhət.
11 Ǝjbəsăt, təḍkəlăm əẓẓənəfăn n-imutaj n-amjăr wi kăwăn-ikfa
Măssinăɣ i-ad-tudabem ehel n-iman-năwăn dat-Iblis d-tidămaten-net.
12 Ămăra, anmănɣ wa nəha, təssanăm a-s wădden dăgg-adəm a dăr-t
nəja, ănn-ak, nəj’-e d-kăl-tărna d-kăl-əlxəkum d-kăl-tădabit wi n-ăddunya
ărjăšnen dăɣ-tihay, nəj’-e d-a-wa-dăɣ iglăn făll-tăllăbăst d-alšinăn wi
əllăynen dăɣ-ălhăwa.

13 Šămad isălan-den-dăɣ, adiš, əjbəsăt s-əẓẓənəfăn n-imutaj n-akənnas
wi kăwăn-ikfă Măssinăɣ i-ad-tudabem ehel n-iman-năwăn, afăl fălla-wăn
dd-oḍa erk ašăl, tudabem akənnas s-a-wa təṭṭăfăm, wăr tăjewăḍăm.
14 Ǝhəlăt iman-năwăn: tumaset-awăn tidət, taməntəka; umaset-awăn
iqqud, əltăɣ-idmar wa wăr nəbbəjnət tidij,
15 əmmək-wa-dăɣ s-tăssirmăḍăm esel n-tifădelen-năwăn, əmmək-wen-
dăɣ daɣ a-s hărkuk, ɣaymăt tăsidăwăm i-iji n-isălan n-Ălənžil-i săr-wăn-
dd-ăwwăyăn ălxer.
16 A tăjjăm-dăɣ, umaset immun s-Măssinăɣ aɣărh wa hin-itiwăɣăn fălla-
wăn ăssămăn wi ăhijăljălnen s-kăwăn-itəjjar Iblis.
17 Umaset-awăn əlɣəllas wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ takənbut ta hin-
tiwăɣăt fălla-wăn tisăwaten, əšləjăt tăkoba ta ămoos măjrăd n-Măssinăɣ-i
kăwăn-ikfă Unfas Šăddijăn.
18 Təddalăt Măssinăɣ hărkuk s-tărna n-Unfas Šăddijăn, əjləyăt hul-
lan dăɣ-a-wen-dăɣ, wăr toyyem sendad n-a-wen irmas-kăwăn, təddalăt
Măssinăɣ i-iməššeddəjăn iket-dăɣ-năsăn.
19 Ădəlăt-ah'-in Măssinăɣ năkk-dăɣ a hi-issărɣăsăn măjrăd, udabeɣ
asuɣəl n-isălan n-əddăraj wa ămoos Ălənžil s-ənniyăt ozjan.
20 Ălənžil-en-dăɣ a-s ămoosăɣ ălwakil, kud-dăɣ ašăl-i-dăɣ, dăɣ-təssəba
n-iji n-isălan-net a făl heɣ takărmut. Ǝttărăt-ah'-in ad-əjrəwăɣ iman-in
i-ad-udabeɣ iji n-isălan-en s-a-wa ilăn əmmək d-esăwe.

Tihulawen ti n-tišrayăt

21 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn taɣărha-nin hakd-dăɣ a-wa hi-išlăn, ad-dăɣ-wăn
ăj, Tušik-i emărh-in n-ăŋŋa-ɣ n-ămaɣdal dăɣ-ămašal-wa-dăɣ hanăɣ-ija
Emăli, isălan-in;
22 ăšimašălăɣ-t-in săr-wăn i-ad-hawăn-ăj isălan-nănăɣ, isəsmăḍ ul-
hawăn-năwăn.
23 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ daɣ s-Măssinăɣ-i n-Abba d-Emăli
ƔisaĂlmasex a kăwăn-ikfăn ălxer kăwăneḍ hakd imumənăn iket-dăɣ-
năsăn, tənmărhəm jer-iman-năwăn, iwwaḍ immun-năwăn.
24 Ikfă Măssinăɣ ănnuɣmăt-net i-ăddinăt wi jănen tărha təmdat i-Emăli-
nănăɣ Ɣisa Ălmasex. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Fəlibb

Ăšajəš

1 A-wa Buləs d-Timoti, eklan n-ƔisaĂlmasex, hin-əktabnen i-e d t-illăm
emə̆ššeddəj n-Ɣisa Ălmasex izzaɣăn aɣrəm wa n-Filəbb, nəktab-in daɣ
i-ărrabexăn wi n-imănnăhăḍăn n-ălkănisăt d-imadhalăn-năsăn.
2 Năhuul-kăwăn-in, ikf'-iwăn Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa
Ălmasex ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit d-tedăwit n-Buləs dăɣ-isălan n-kăl-Fəlibb

3 E-d kăwăn-dd-əkteɣ-dăɣ, ad-dd-ăqqəlăɣ ɣas tumayăɣ i-Măssinăɣ dăɣ-
təssəba-năwăn,
4 e-d t-dălăɣ-dăɣ, ad-has-ăjăɣ tamădilt-hawăn tăddewăt d-tedăwit
5 făl-a-s ɣur-ašăl-i-dăɣ d-kăwăn-in-ăssawăḍăɣ isălan n-Ălənžil har năkk-
da-dăɣ, kăwăneḍ a-s imadhalăn-in wi n-tidət.
6 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s Măssinăɣ-i kăwăn-dd-intăjăn s-a-wa-dăɣ olăɣăn,
ənta a kăwăn-e-idhəlăn s-amišəl-net s-sărho hundăɣ har ašăl-wa dd-e-
iqqəl ƔisaĂlmasex.
7 Inəzjam-in hawăn-den-dăɣ, ənta-den-dăɣ daɣ a-wa ăniihăjjăn ed wăr
kăla okăy ašăl s-wădden təjraw-ahi tenere-năwăn ed, ămašal-wa hi-
issăɣlăf Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net, oharăɣ-t dăr-wăn hărwa wăr heɣ
takărmut ăzzăman wa d-xaṭṭăbăɣ Ălənžil, əknasăɣ fălla-s băršeɣ ašăl-i-
dăɣ d-heɣ tišəm.
8 Măssinăɣ a ăjjəyhăn i-tărha ta măqqărăt hawăn-jeɣ, tărha-nin daɣ
hawăn, toolăh d-ta hawăn-ija Ɣisa Ălmasex.
9 Tattărăɣ s-Măssinăɣ, ad-timɣar tărha-năwăn, təhələm s-data,
təjrəwăm musnăt wa n-tidət, ăddewăn d-sărho
10 i-ad-tudabem tăbəḍḍawt jer-a-wa olăɣăn d-a-wa lăbasăn, i-ad-
tišdajăm, tumasăm ăddinăt wăr-iwer ălɣib, ăqqalnen i-ašăl wa dd-e-iqqəl
Ălmasex.
11 Ɣisa Ălmasex-en-dăɣ a kăwăn-e-idhəlăn i-ad-tumas tămudre-năwăn,
tămudre dd-tirəwăt iqqud ed a-wen-dăɣ a ămoosăn ălxurmăt d-təmmal
i-Măssinăɣ.

Ušreyăn n-a-wa s-iha Buləs takărmut

12 Ayətma-ɣ, ărheɣ ad-təlmədăm a-s a-wa səmmăn hi-irmăsăn, ehel n-s-
data n-Ălənžil a dd-orăw dăɣ-ulhawăn n-ăddinăt ăjjootnen
13 făl-a-s, ašăl-i-dăɣ, jer-dăɣ-ehăn n-ămănokal wa măqqărăn wăla dăɣ-
idăggan wi iyyăḍnen diha-dăɣ, wăr t-illa ere s-wădden issan a-s tišəm ti
heɣ, təssəba n-isəm wa n-Ălmasex a făl tănăt-heɣ.
14 Təššəm n-ayətma dăɣ-ăddin, təkkăs ăššăk dăɣ-alkum i-Ɣisa ed
hannăyăn tišəm ti-heɣ, ikf'-en a-wen-dăɣ hi-irmăsăn taholăt tăynayăt d-
iba n-tasăja dăɣ-iji n-isălan n-Măssinăɣ.
15 Tidət, ăddinăt iyyăḍ, erk ənniyăt d-utăr n-asəgdah n-iman dăr-i a tăn-
ijăn dăɣ-iji n-isălan n-Ălmasex măšan, a-wen, wăr hin-ikkes a-s ăddinăt
iyyăḍ, ənniyăt olaɣăn a-s xaṭṭăbăn Ălənžil.

16 Wi əntăneḍ, ărhan a-wa hăn, əjlayăn dăɣ-s ed əssanăn a-s Măssinăɣ
a hi-ăsnăfrănăn i-ad-sətbətăɣ i-ăddinăt tidət ta ămoos Ălənžil.
17 Wi tattărnen asəgdah n-iman-năsăn dăr-i dăɣ-iji n-isălan n-Ălmasex,
erk ənniyăt wa n-əjrăhăt-ah'-in a ăwwayăn, ordan a-s a-wen-dăɣ a făll-i
dd-e-isiwəḍăn təsəmme d-erk əmmək wa heɣ dăɣ-tišəm-in.
18 Ămăra, ma iɣšad a-wen? Jer-s-isoran wăla s-tidət, Ălmasex, ad-
titwəjjin isălan-net i-ăddinăt. Ǝnta-den-dăɣ a-wa hi-ăsidăwen, hak ašăl
daɣ timɣar-dd tedăwit-in
19 ed əflasăɣ a-s a-wa hannăyăɣ dăɣ-ălɣizabăt iket-net, i n-tănfo-nin.
Ǝssanăɣ a-s, ad-dd-əzjărăɣ a-wen-dăɣ iket-net ed, təddalăm-ahi Măssinăɣ,
idhal-ahi daɣ Unfas n-Ɣisa Ălmasex.
20 Ǝkneɣ asəddărhən n-ad-ăj a-wen-dăɣ ed, wăr-əkkesăɣ ăṭṭăma-net,
a-wen-dăɣ a făl, wăr hi-ăskărakăḍ iji n-isălan-net. A-wa ărheɣ dăɣ-
Măssinăɣ a-s jer-ašăl-i-dăɣ wăla ašəkka, umaset derhan-in asəmɣar n-
isəm n-Ɣisa Ălmasex dăɣ-taɣəssa-nin jer-əddarăɣ wăla ămmuɣ
21 făl-a-s ɣur-i, Ălmasex a-s tămudre-nin, tămoos-ahi tamăttant
tăsonḍaḍt.

Ma ufăn i-amumən jer-tamăttant d-tămudre?

22 A hi-ikfa Măssinăɣ dăɣ-taɣrəst-dăɣ, ad-əšɣalăɣ a ih' ălfăyda i-Ɣisa
Ălmasex, a-wen-dăɣ a făl wăr-əssenăɣ əndek a-wa he-sənnəfrənăɣ jer-
tamăttant d-tămudre;
23 ănimăntăšăɣ jer-hărătăn-win-dăɣ n-əssin: itajjăš-ahi-dd derhan n-a-s
uf'-ahi, ad-əjmăḍăɣ ăddunya, ăkkăɣ diha t-illa Ălmasex, ənta-den-dăɣ daɣ
a-wa ufăn s-a ăjjeen,
24 măšan daɣ hannăyăɣ a-s, dăɣ-təssəba-năwăn, iššăm-ah'-in, ăqqiimăɣ
əddarăɣ edes-hawăn.
25 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s ad-əkkəsăɣ hărwa ăzzăman jere-wăn i-ad-təhələm
s-data, timɣar daɣ tedăwit n-immun-năwăn.
26 Dihen, ašăl wa d-kăwăn-in mad-ăqqəlăɣ, ad-hawăn-umas ašăl n-
tedăwit s-dd-tăssibăb tassaɣt-nănăɣ d-Ɣisa Ălmasex făl təssəba n-a-wa hi-
ija.

Tămudre tămmittălăt Ălənžil

27 Təssəba n-a-wen a făl, əṭṭəfăt dat-ăddinăt tămudre tăssitbătăt alkum-
năwăn i-Ălənžil wa n-Ălmasex; jer-ăqqalăɣ-kăwăn-in wăla, umaset a-s
sallăɣ a-s təṭṭafăm Ălənžil s-ăṣṣahăt, təṭṭafăm iyyăn n-ənniyăt d-iyyăn n-
ulh, jam iyyăn n-akənnas dăɣ-isălan n-immun s-Ălənžil.
28 A ijăn-dăɣ, wăr kăwăn-sărmaɣnet išənja-năwăn s-wăla a ənḍărrăn.
A-wa tamašalăn a-s tasətbat n-əlhəllak-năsăn, a-s ija a-wen kăwăneḍ,
tămudre-năwăn a salmadăt s-əlɣəllas wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ, a-wen,
Măssinăɣ a t-ijăn.
29 A-wen, janneɣ-awăn-t, i-ad-təssanăm a-s teɣăre ta hanăɣ-dd-ija
Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net s-Ălmasex, ij'-anăɣ-tăt-dd i-ad-săr-s namən,
nənhəy daɣ aɣăna dăɣ-təssəba n-isəm-net,
30 tahərəm dăr-i daɣ kăwăneḍ, anmănɣ wa s-hi-tənhăyăm heɣ-t, heɣ-t
daɣ har ašăl-i-dăɣ.

2

Tassaɣt d-asrəs n-iman jer-imumənăn

1 Ămăra, šămad tinmədhilăm jer-iman-năwăn dăɣ-təssəba n-tassaɣt
ta jăm d-Ălmasex, šămad tănimăṭṭăfăm jer-iman-năwăn dăɣ-tărha i-ad-
tăṭṭəfăm iyyăn n-emm s-tărna n-Unfas, adiš, nəmărhăt jer-iman-năwăn,
tənməḍinăm tăhanint.
2 Ămăra d-jăm tartit jat s-iyyăn n-ulh, kunta tărham ad-hi-ijrəẓ a-
wa hăm, adiš, nəməṭṭəfăt jer-iman-năwăn, tənmărhəm jer-iman-năwăn,
tumasăm šund iyyăn n-ăwadəm, talăhăm d-ăddinăt oharnen iyyăn n-ittus.
3 Wăr tăjjăt a dăɣ-wăr kəttəwăm ar iman wi-năwăn, wăr săjarăt iman-
năwăn ăddinăt, ănn-ak, sărəsăt iman-năwăn, təjəm făw ăddinăt wi
iyyăḍnen jənnəj-wăn.
4 Wăr tošelăm ɣas ḍarăt tənfa n-iman-năwăn, ănn-ak, immăɣet hak
iyyăn dăɣ-wăn i-a-wa he infun tamətte iket-net.

Ălmital n-asrəs n-iman wa dd-oyya Ălmasex

5 Tălălăt ənniyăt wa făll-igla Ɣisa Ălmasex, təgləm fălla-s kăwăneḍ-dăɣ.
6 Ǝnta, a-wa ămoos Măssinăɣ, ămoos-t iket-net
măšan, wăr-itter ad-has-tumas tumast n-Măssinăɣ măltaɣ
dăɣ-ăkkermămmăy i-ad-isigdăh iman-net
d-Măssinăɣ s-ăššil,
7 ănn-ak, oyyă a-wen-dăɣ iket-net,
ijă-dd iman-net akli,
olăh-dd d-dăgg-adəm i-ad-dăr-săn alăh hărăt iket-net.
8 Ăsrăs iman-net i-ad-ămašăl erhet n-Măssinăɣ,
irḍa s-tamăttant, tamăttant ta səmmăt n-tajəttewt.
9 Təssəba n-a-wen-dăɣ ămešăl,
a făl t-iḍkăl Măssinăɣ jənnəj-hărăt iket-net,
ikf’-e isəm t-illan jənnəj-ismawăn iket-năsăn.
10 A-wen, ij’-e Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-a-s
ed ătwăɣra isəm wa n-Ɣisa,
ad-data-s irkăɣ a-wa ihăn išənnawăn
d-a-wa ihăn ăkall d-a-wa t-illăn daw-ăkall,
iɣbəd-t;
11 ăjjayhən ăddinăt iket-dăɣ-năsăn,
a-s Ɣisa Ălmasex, a-s Emăli;
itwəsəmɣăr s-a-wen-dăɣ isəm wa n-Abba Măssinăɣ.

Akuyəd d-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ

12 Ayətma, kăwăneḍ-i əkneɣ tărha, mašălăt măjrăd n-Măssinăɣ,
săxdəmăm əlɣəllas wa kăwăn-ikfa Măssinăɣ dăɣ-tuksəḍa-net d-asəmɣar-
net. A-wen ăjăt-t jer-əlleɣ-t jere-wăn bāršeɣ ašăl-i-dăɣ d-wăr ɣur-wăn t-
əlleɣ, əjləyăt daɣ hullan dăɣ-a-wen-dăɣ ed
13 Măssinăɣ iman-net i săr-wăn dd-orăwăn tărha d-tădabit n-iji n-a-wen
a kăwăn-e-idhəlăn i-ad-tudabem amišəl n-erhet-net.
14 A tăjjăm-dăɣ, ăjăt-t wăla abjənjən, wăla tekenẓart.
15 Wăr kăwăn-itəggaret uḍlem wăl’ iyyăn, išdajăt, umasăt aratăn n-
Măssinăɣ wăr-iwer ălɣib wăl’ iyyăn kud-dăɣ təzzaɣăm jer-əzzurəyăt
təfraɣăt, tănimăšrăyăt i-Măssinăɣ. Umasăt i-ăddinăt šund ănnur
ămilăwlăwăn dăɣ-tihay s-əmmək-wa-dăɣ s-ăsimăɣmăɣăn etran dăɣ-
išənnawăn.
16 Ăjăt-asăn isălan n-Ălənžil-i təṭṭăfăm ihăkkăn tămudre, dihen,
afăl ašăl-wa dd-iqqăl Ălmasex, ad-hi-umas alkum-năwăn-has tăsonḍaḍt
tăssiitbătăt a-s wăr-ăxdemăɣ, wăr-ənheyăɣ aɣăna bănnan.

17 Təssəba n-a-wen a făl wăr hi-issărmăɣ făw ad-inɣəl ašni-nin,
ămmătăɣ făw, umasăɣ šund takute tăwweḍăt făll-immun-năwăn s-
Măssinăɣ. Ăddiweɣ, oharăɣ dăr-wăn daɣ tedăwit-ten-dăɣ.
18 A-wen-dăɣ a făl dăwătăt i-ad-dăr-wăn ahărăɣ năkk-dăɣ tedăwit ta
jăm.

Imadhalăn n-Buləs: Timoti d-Ibbafărodit

19 Kunta otăs Emăli Ɣisa s-a-wen, diha-dăɣ s-a ənḍărrăn, jarăɣ ăṭṭăma
n-ad-săr-wăn-in-šəmmišəlăɣ Timoti i-ad-hanăɣ-dd-ăj isălan-năwăn, ismaḍ
ulh-in.
20 Ǝnta-en-dăɣ ɣas a dăr-i oharăn ăddăgaẓăt wa jeɣ fălla-wăn, wăr ɣur-i
t-illa daɣ ere săl ənta.
21 A-wa iyyăḍăn dăɣ-ăddinăt, əššăɣəlăn n-iman-năsăn ɣas a dăɣ-ošalăn
wădden dăɣ-wi n-Ɣisa Ălmasex.
22 Dăɣ-a-wa dd-iqqălăn Timoti, təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s
ănaxdim s-tidət a ămoos; ikf' iman-net hullan i-iji n-isălan n-Ălənžil,
nămoos năkk d-ənta šund abba d-rure-s.
23 Ǝnta-en-dăɣ a-s jarăɣ ăṭṭăma n-ad-t-in-šəmmišəlăɣ săr-wăn, afăl
əlmădăɣ a-wa dăɣ-i-dd-e-išrəyăn.
24 Ǝkkasăɣ ăššăk a-s kunta otas Emăli a-wen-dăɣ, wăr-e ăhajăɣ wăr
kăwăn-in-oseɣ năkk iman-in.
25 Măšan, iket-di d-ităjj a-wen, ăšimašălăɣ-in săr-wăn Ibbafărodit wa n-
ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin dăr-oharăɣ ălxidmăt i-Ɣisa. Wăr t-illa anmănɣ əjjašăɣ
dăɣ-iji n-isălan n-Ălənžil s-wădden ănmăjjaš-t dăr-i, ənta-en-dăɣ a săr-i
dd-tăšmašălăm, ăwway-ahi tirjət-năwăn.
26 Naqq'-e tenere-năwăn. Ikm'-e măsăllăt wa jăm n-a-s ărhin hullan.
27 Tidət-dăɣ a-s ărhin har ăbas t-norda tămudre măšan, oḍăn-as
Măssinăɣ tăhanint, oḍăn-ahi-tăt năkk-dăɣ i-ad-wăr făll-i dd-tiwwaḍ
tisnant tojărăt ta hi-tărmasăt ămăra-dăɣ.
28 A-wen-dăɣ a făl t-in-ăsrarădăɣ săr-wăn i-ad-t-taləsăm ahănay,
tăddăwem, təfnəẓ făll-i tisnant năkk-dăɣ.
29 Səbbărrəkăt-t afăl kăwăn-in-iqqăl, təjəm-as daɣ asəbbărrək wa dăr-
ănihăjja ere ila Emăli ed ăddinăt šund-win-dăɣ a ănihăjjănen d-ad-tăn-
səmɣărăm.
30 Ǝnta-en-dăɣ a dăɣ-hawăn-ăssewălăɣ, ənneɣ-awăn, dăroɣ hin-ăssijjă
a-wa-dăɣ has-ija ălxidmăt i-Ălmasex. Iglă har ijă iman-net dăɣ-miši, ij'-ahi
dăɣ-idăggan-năwăn a-wa s-ănihăjja a-s kăwăneḍ a hi-t-ijăn ənnăr t-təllam
edes-hahi.

3

Iqqud wa s-ăniihăjja iṭṭăf-t ăwadəm ilkamăn i-Ălmasex

1 Ḍarăt-a-wen, ayətma-ɣ, səddəwətet-kăwăn tassaɣt ta jăm d-Emăli. Wăr
hi-ikma ad-hawăn-sənniləsăɣ măjrăd wa s-ăru d-hawăn-in-əktăbăɣ dăɣ-
isălan-net. Tănfo-năwăn a ihan a-wen i-ad-taɣədăm.
2 Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-erk inaxdimăn, olăhăn ɣas d-iyyăḍan
ənsaynen, agəẓăt iman-năwăn dăɣ-săn; agəẓăt iman-năwăn dăɣ-erk
ăddinăt-win-dăɣ ɣur-ija s-bahu a-s amili a itajjăn ăwadəm dăɣ-tamətte
n-Măssinăɣ.
3 Ǝnhəywăt! Năkkăneḍ-i-dăɣ a-s ăddinăt wi jănen amili wa n-tidət s-
ənta Măssinăɣ a-s əssəbab-net, nəɣabbăd-t s-tărna n-Unfas, abăraj-nănăɣ
ƔisaĂlmasex wădden fărəḍăn wăla ălɣadatăn ăssiibdădăn dăgg-adəm.

4 Ɜnnăr t-illa ere ăddooben ad-isəffullət iman-net făll-fărəḍăn wăla
ălɣadatăn ăssiibdădăn dăgg-adəm, adiš năkk a he-izarăn s-əlɣəllas.
Lăɣătăt-ahi ɣas ere hi-ojărăn dăɣ-isălan-win-dăɣ?
5 Năkk, ămelăyăɣ ašăl wa s-əttam ḍarăt tiwit-in, ăgg-Iṣrayil wa n-
tidət a ămoosăɣ, la-hi tawset ta n-Bănyamin, ămoosăɣ Ɣăbrani orawăn
Ɣăbranităn. Dăɣ-a-wa ămoosăn alămăr wa n-ănnăbi Mosa, kăla heɣ
taggayt ta n-kăl-faris;
6 wăr t-illa ere hi-ojărăn əjjəluyăt wăla akfor, ăqquzzăbeɣ ălkănisăt;
dăɣ-isălan n-a-wa ifrăḍ alămăr făll-ăgg-adəm d-iqqud-has, wăr t-illa
uḍlem hi-iwarăn.

Ɣisa a ha tănfo

7 Ămăra, hărătăn-win-dăɣ jeɣ ibda abăraj, ăbas dat-i əẓlayăn d-a wărăn
infa hărăt dăɣ-təssəba n-Ălmasex,
8 əgleɣ făw har ašăl-i-dăɣ, ija ɣur-i a-s wăr t-illa a hi-infan s-hărăt făl
təssəba n-azəzăr-i jeɣ i-muzəyăt wa jeɣ i-Ɣisa Ălmasex-i n-Emăli-nin, uf'-
ahi muzəyăt-net hărăt iket-net. Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ăsserădăɣ
ifassăn-in dăɣ-a-wa-dăɣ s-kăla hi-ămoos abăraj iket-net, ăbas săr-i iẓlay
d-ănnikal ed wăr t-illa a ărheɣ ar ad-təntəm tămudre ta n-Ălmasex dăɣ-
ta-nin,
9 ăqqaymăɣ daɣ osaɣăɣ dăr-s hak ašăl, ăttăjrăwăɣet ăsifăllăɣ iqqud-
in făll-alkum-has ənta uhən iqqud i-alkum i-a-wa innă alămăr ed ɣur-
Măssinăɣ, wăr t-illa iqqud ilan idəm data-s săl wa ihăkk immun s-
Ălmasex.
10 Wăr t-illa a ăsidărhănăɣ a săl muzəyăt-net ənta, ăknăɣ daɣ muzəyăt
n-tărna ta t-dd-təssənkărăt jer-inəmmuttan, ăhərăɣ dăr-s tersəmmawen ti
inhăy, alăhăɣ dăr-s tamăttant ta ija
11 ed a ijăn-dăɣ, jarăɣ ăṭṭăma n-ad-dd-aləsăɣ năkk-dăɣ tanăkra jer-
inəmmuttan, əjrəwăɣ tămudre ta tăynayăt.

Alkum i-Ɣisa har təmdəw ăddunya

12 A-wen janneɣ-awăn-t wădden i n-a-s innin əssəmdăɣ azzal wa heɣ,
meɣ daɣ i n-a-s innin ăsisăgdăhăɣ dăɣ-hărăt iket-net; ăbo! Ănn-ak, diha
t-əlleɣ, osasăɣ hullan dăɣ-azzal-wen-dăɣ i-ad-əjrəwăɣ marušăt wa hi-itwăr
Măssinăɣ ed năkk, ijrăw-ahi ƔisaĂlmasex.
13 Ayətma-ɣ, wăr-ordeɣ hărwa a-s năkk-i-dăɣ, hărătăn-win-dăɣ,
ăzizăbbeɣ-tăn măšan, hărăt iyyăn ɣas a iwwayăn inəzjam-in: əkfeɣ ărori-
nin i-a-wa s-kăla hi-išla ibda iket-net, wăr t-illa a dăɣ-ədgaẓăɣ ar a-wa t-
illăn dat-i.
14 A-wen-dăɣ a făl əjlayăɣ hullan dăɣ-a-wa hi-išlăn i-ad-əjrəwăɣ marušăt
wa hanăɣ-itwăr Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn s-hanăɣ-ija Măssinăɣ ărkăwăl-
net dăɣ-idəm n-Ɣisa Ălmasex.
15 Ămăra, năkkăneḍ-i ămoosnen meddən əmdanen dăɣ-isălan wi n-
immun s-Măssinăɣ, nəṭṭəfet ălxal-wen-dăɣ hak ašăl, kunta daɣ təll'-e talɣa
tămiišăkkem, ədəlăt Măssinăɣ i-ad-arr tiṭṭawen-năwăn dăɣ-isălan-win-
dăɣ.
16 Hakd a-wen-dăɣ, a ijăn-dăɣ, šămad nărmăs tabarăt-ten-dăɣ toɣădăt,
adiš nəjləyet dăɣ-s, nəmsidăɣet dăɣ-tekle-nănăɣ.

Ălmital wa dd-oyya Buləs

17 Ayətma-ɣ, tălălăt tămudre ta əṭṭăfăɣ, səjrăhăm daɣ tămudre n-
meddən-wi əlkămnen i-ălmital wa tăn-nəkfă, tălălăm-tăn əntăneḍ-dăɣ.

Išənja n-Ălmasex

18 Ǝllan-t ăddinăt ăjjootnen wăren əja tamăttant ta ija Ălmasex făll-
tajəttewt hărăt. Ăddinăt-en, ăru d-kăwăn-ăsmătărăɣ i-ad-hasăn-təjəm
ənniyăt, ărheeɣ daɣ ămăra ad-kăwăn-aləsăɣ aɣătal fălla-săn. Ăsninăn
iman-in a-s hawăn-janneɣ a-wa-dăɣ.
19 Ilkam dăɣ-săn erk ajilal, əšlăyăn i-Măssinăɣ, ənnăhăḍnăt dăɣ-săn
tisatten-năsăn. A-wa s-kăla inăqq, ăbas tăn-ăsikărakăḍ, jăn-t abăraj; wăr-
əlkemăn inəzjam-năsăn ar i-a-wa făll-təgl' ăddunya.

Ăkall-nănăɣ wa ăynayăn

20 Win-ăddinăt, wăr dăr-săn noleh ed năkkăneḍ, ăkall-nănăɣ wa
ăynayăn, išənnawăn a iha. Išənnawăn-en-dăɣ a-s ilkam ad-hanăɣ-tăn-dd
ifəl Emăli ƔisaĂlmasex-i n-Ămaɣlas-nănăɣ.
21 Ǝnta a iha ăṭṭăma-nănăɣ ed afăl dd-iqqăl, ad-fălla-năɣ-in-ikkəs
taɣəssa-ta-dăɣ tărna tamăttant, ăkf'-anăɣ tiyyăt tăynayăt lat ălxurmăt
šund ta-net ed ila tărna s-innăhăḍ dăɣ-hărăt iket-net.

4

Isəmmətərăn wi ija Buləs i-kăl-Fəlibb

1 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, naqq'-ahi tenere-năwăn ed tedăwit-in d-
abăraj-in a tămoosăm; ayətma-i əkneɣ tărha, ăknăt uḍəf n-Emăli.
2 Iwədya d-Sintəkya-i n-šătma-năɣ, əttarăɣ dăɣ-snăt ad-əjənăt ălxer jer-
iman-năsnăt, əṭṭəfnet iyyăn n-ənniyăt dăɣ-alkum-năsnăt i-Emăli.
3 Kăyy daɣ-i n-ămaɣdal wa n-tidət dăɣ-ălxidmăt-wa nohăr, səlɣən-tănăt
Iblis, tilalăd-asnăt i-ad-ənməẓəlnăt. A-wa tiḍeḍen hi-ədhălnen hullan
hullan dăɣ-iji n-isălan n-Ălənžil, əntănăteḍ d-Klima d-ăyətma wi iyyăḍnen
dăr-ănniixdămăɣ, itbat a-s əktabăn ismawăn-năsăn dăɣ-əlkənnaš wa-dăɣ
əktăbăn ismawăn n-ăddinăt wi əkkănen ălžănnăt.
4 Ayətma-ɣ, dăwătăt hărkuk dăɣ-Emăli; a-wen, olăsăɣ-t tənna, ənneɣ-
awăn: dăwătăt hărkuk.
5 Ǝlmədnet ăddinăt iket-dăɣ-năsăn s-tăẓude-năwăn ed Emăli ya, os'-
iwăn făw.
6 Wăr kăwăn-ităšăwwašet hărăt wăl' iyyăn, a-s tămɣatărăm-dăɣ,
tăllăɣem-t i-Măssinăɣ s-tamădilt d-tittar əjlaynen ăddewnen d-tămayit;
7 afăl jăm a-wen, ad-ăj Măssinăɣ ălxer dăɣ-ulhawăn-năwăn, ăj'-asăn
igguẓ ojărăn a-wa s-ăddobăt ənniyăt n-ăgg-adəm ad-t-dd-awəy, asăɣ
ulhawăn-năwăn d-ənniyăt-năwăn d-ƔisaĂlmasex.
8 Ḍarăt-a-wen daɣ, ayətma-ɣ, a-wa ădduutten, a-wa ilăn təmmal, a-
wa oɣădăn, a-wa šăddijăn, a-wa ămoosăn isəssărha d-iẓəjraẓ d-a-wa ilăn
tənna d-a-wa ilăn ălxal olaɣăn d-təmmal, əntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi s-
ăniihăjja a-s jam-asăn edăgg dăɣ-ulhawăn-năwăn.
9 Mašălăt a-wa kăwăn-əssăɣrăɣ d-a-wa tənhăyăm făll-i d-a-wa s-hi-
təslăm har t-ənneɣ d-a-wa jeɣ iket-net. Afăl jăm a-wen, ad-kăwăn-idhəl
Măssinăɣ, ăkf'-iwăn ălxer.

Tămayit ta ija Buləs i-kăl-Fəlibb

10 Wăr t-ih' ăššăk a-wen, ăddiwen iman-in hullan dăɣ-Emăli dăɣ-
təssəba n-əmmək wa s-hi-dd-təktăm, təssəlmădăm-ahi a-s wăr hin-jerăm.
Ǝssanăɣ a-s ăru d-tăsdărhănăm iji n-a-wen, ănn-ak, ăddăbara-net ɣas a
wăr təjrewăm.
11 A-wen janneɣ-awăn-t wădden i n-a-s innin ămiɣatărăɣ s-hărăt, diha t-
əlleɣ, əzzayăɣ ad-ăjăɣ ărramăt dăɣ-a-wa leɣ dăɣ-talɣiwen iket-dăɣ-năsnăt.

12 Wăr t-illa a-s wădden onanăɣ-as, jer-əllăqqu wăla terše n-ehăre. Wăr
t-təlla talɣa s-wădden ənhayăɣ-tăt, jer-tewwant wăla laẓ, wăr săr-i təẓley
terše d-iba-net.
13 Wăr t-təlla tanfust s-wădden, əštăfăɣ-dd dăɣ-s iman-in dăɣ-təssəba
n-tărna ta hi-ikfa Ălmasex.
14 Măšan, hakd a-wen-dăɣ, a-wen, wăr hin-ikkes a-s irăš-awăn Măssinăɣ
tadhəlt ta hi-jăm făll-i təfnăẓăt timɣutar.
15 Ya ayətma-ɣ wi əzzăɣnen aɣrəm wa n-Fəlibb, təssanăm kăwăneḍ
iman-năwăn a-s, a-s əssəntăɣ iji n-isălan n-Ălənžil, ăzzăman wa dd-fălăɣ
teje ta n-Masidunya, a-wa-dăɣ săl ălkănisăt ta-năwăn, wăr t-təlla ălkănisăt
dăr-wăn tolăhăt anufli dăɣ-a-wa săɣreɣ, wăr t-təlla daɣ ti hi-tədhalăt s-
əmmək wa s-hi-tədhălăm kăwăneḍ.
16 A-wen, kăwăneḍ ɣas a t-ijăn ed hărwa heɣ aɣrəm wa n-Tăslonika, har
əssin ihăndăggan tirəjəm-ahi a-s əkkăsăɣ timɣutar-in.
17 Wădden ihuk-năwăn a ḍarăt ošalăɣ, ănn-ak, derhan a tattărăɣ
n-ad-ijatăn imărkedăn-năwăn ed ilkam, ad-təjrəwăm imraš-năsăn ɣur-
Măssinăɣ.
18 Ǝlmədăt a-s a-wa hi-dd-tăssawăyăm, əjrăwăɣ-t iket-dăɣ-net. A ija
Ibbafărodit a-wa hi-dd-tăssawăyăm dăɣ-ifassăn-in-dăɣ, wăr t-illa făw a
făll-in ăba wăla a hin-oḍanăɣ. Ămoos dat-i a-wa jăm a olăhăn d-aḍutăn
n-nefran isihəwhəw ăwadəm. Tirjit-năwăn-hahi, toolăh d-takute lat idəm
dat-Măssinăɣ, irḍa săr-s, təjraẓ-as.
19 Măssi-ɣ, Măssinăɣ, wăr t-illa a-s wădden iṭṭaf-t, ənta-en-dăɣ a kăwăn-
e-ikkəsăn dăɣ-e d t-təllăm tămăɣatert s-a-wa dăr-togdăh terše-net i-ad-
itwəsəmɣăr isəm-net dăɣ-təssəba n-ƔisaĂlmasex.
20 Imɣaret isəm n-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ hărkuk. Amin!

Tihulawen

21 Tăhuulăm-in iməššeddəjăn n-ƔisaĂlmasex iket-dăɣ-năsăn, ăhuulăn-
kăwăn-in daɣ ayətma wi ɣur-i t-əllanen diha-dăɣ.
22 Ăhuulăn-kăwăn-in daɣ iməššeddəjăn iket-năsăn, hullan wi
ăxdămnen dăɣ-ehăn wa n-Qăyṣăr-i n-ămănokal n-ăkall wa măqqărăn.
23 Ija Emăli Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt-net dăɣ-ənniyăt-năwăn iket-dăɣ-
năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-kăl-Kuləs

Ăšajəš
1 A-wa năkk, Buləs, wa ija erhet n-Măssinăɣ ănămmašul n-ƔisaĂlmasex.
Ăhuulăɣ-in năkk d-ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin wa s-isəm-net Timoti
2 ayətma-năɣ wi n-iməššeddəjăn n-imaɣdalăn dăɣ-tassaɣt d-Ălmasex
əzzăɣnen aɣrəm wa n-Kuləs. Ikf'-iwăn Abba-nănăɣ Măssinăɣ d-Emăli Ɣisa
Ălmasex ănnuɣmăt-net d-ălxer-net.

Tămayit d-tittar n-Buləs
3 Wăr kăla hanăɣ-okăy ašăl d-wăr nămmoy i-Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-
nănăɣ ƔisaĂlmasex dăɣ-tittar ti has-nətăjj dăɣ-təssəba-năwăn.
4 Nətumay-as hak ašăl făl-a-s, osăn-anăɣ-dd isălan n-immun wa jăm s-
Ɣisa Ălmasex d-tărha ta n-tidət jăm i-iməššeddəjăn.
5 A-wen, jăm-t ed təssanăm făl ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ-i ihăn
išənnawăn. Ăṭṭăma-en, măjrăd wa n-tidət ămoos Ălənžil a hawăn-t-
issəslăn, tomănăm săr-s.
6 Ălənžil daɣ wa s-kăwăn-in-əwwăḍăn isălan-net, əmmək-wa-dăɣ s-has-
təslăm a-s titwəjjin isălan-net dăɣ-ăddunya iket-net, jarrăwăn ăddinăt
tămudre ta tăɣlălăt dăɣ-təssəba-net. Əmmək-wen-dăɣ daɣ s-takkăn isălan-
en s-data ɣur-wăn, ɣur-ašăl wa d-hasăn-təslăm, təjrăhăm əddəttu wa
ija ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s təhhalăn s-data dăɣ-
ifăyyăn n-ăkall.
7 Ălənžil wa s-təslăm, issăɣr'-awăn-t Ibbafras wa n-emărh-nănăɣ dăr-
nohăr əššăɣəl, ənta-i n-ămaɣdal ixdămăn i-Ălmasex dăɣ-idăggan-nănăɣ-
hawăn.
8 Ənta-en-dăɣ a hanăɣ-ijăn isălan n-tărha ta dd-iššənšăr Unfas Šăddijăn
dăɣ-ulhawăn-năwăn.
9 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl năkkăneḍ-dăɣ, ɣur-ašăl-i-dăɣ d-hanăɣ-
əjjăšăn isălan-năwăn-dăɣ, wăr kăla năssunfa dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ-
hawăn, nətattăr dăɣ-s ad-kăwăn-ăkf musnăt imdan n-erhet-net, ăkf'-iwăn
daɣ s-tărna n-Unfas Šăddijăn sărho d-ujreh iket-net
10 i-ad-təlmədăm əmmək wa s-ăniihăjja ad-săr-s təlkəmăm i-Emăli,
təjrəẓăm-as dăɣ-hărăt iket-net. Dihen, ad-təkrəšăm ănnuɣ n-imărkedăn
iket-năsăn, təhələm daɣ s-data dăɣ-təməzzuyt n-Măssinăɣ,
11 təṣṣuhum s-tărna n-ălxurmăt-net, tudabem tebădde dăɣ-hărăt iket-
net s-taẓidert tăddeewăt d-tedăwit.
12 Dăwătăt, tumayăm i-Abba-i kăwăn-ikfăn turhajăt n-ad-təjjəšăm
ănnur-net, tahərəm d-iməššeddəjăn tăkasit ta hasăn-itwăr dăɣ-
Təmmənəya-net.
13 Măssinăɣ, ohăɣ-anăɣ-dd dăɣ-tărna n-tihay n-Iblis, iwwăy-anăɣ s-
Təmmənəya n-Rure-s wa ikna tărha.
14 Idəm n-Rure-s-en-dăɣ a dăɣ-dd-nəjrăw əlləllu dăɣ-tišəm n-Iblis d-
tenăšše n-ibăkkaḍăn.

Wăr t-illa a-s wădden uf'-e Ɣisa Ălmasex
15 Măssinăɣ, wăr-itətwənhiy, a-wa ămoos iket-net, itawănhay dăɣ-
ƔisaĂlmasex-i n-Rure-s-i t-illăn hărwa wăr t-illa a t-illan.

16 Təssəba n-tărna-net ənta-en-dăɣ a dăɣ-dd-ixlăk Măssinăɣ hărăt iket-
net, jer-a-wa ihăn išənnawăn wăla a-wa iwărăn ăkall, a-wa ilăn mănhoy
hakd a-wa t-wărăn ila; imănokalăn, imănnăhăḍăn, iməṣṣuha, imărnan,
wăr t-illa a-s wădden ənta a t-dd-ixlăkăn, ənta daɣ a-s dd-ixlăk.
17 Ənta a dd-ăzzarăn i-hărăt iket-net, ənta daɣ a iṭṭafăn tămudre n-hărăt
iket-net.
18 Ənta a-s eɣăf n-taɣəssa ta tămoos ălkănisăt, ənta a issənsăn itabbăn
n-ăddunya, ənta a dd-ăzzarăn tanăkra jer-inəmmuttan i-ad-wăr-itiləs
tamăttant, umas ămizăr dăɣ-hărăt iket-net.
19 Făl-a-s, ijrăẓ i-Măssinăɣ, ad-izzăɣ s-a-wa ămoos iket-net dăɣ-Rure-s
Ɣisa.
20 Ənta a dd-ija Măssinăɣ əssəbab i-ad-iẓəmməẓəl d-iman-net a-wa t-illăn
iket-net, jer-a-wa izzăɣăn išənnawăn wăla a-wa izzăɣăn ăkall; ašni n-Ɣisa
wa inɣălăn a-s ătwăṣlăb făll-tajəttewt a-s əssəbab n-ălxer jer-Măssinăɣ
d-dăgg-adəm-i dd-ixlăk.
21 Kăwăneḍ daɣ i s-ibda, jan-kăwăn erk inəzjam-năwăn d-erk imojjan-
năwăn, imăjarăn d-išənja n-Măssinăɣ,
22 ăẓmăẓăl-kăwăn Măssinăɣ ămăra-dăɣ d-iman-net s-tamăttant ta ija
Rure-s a-s dd-ămoos ăgg-adəm făll-ărori n-ăkall. A-wen, ij'-e dăɣ-təssəba
n-ad-tudabem tebădde data-s šăddijăm, wăr kăwăn-iwer ălɣib wăl' iyyăn,
wăr t-illa daɣ uḍlem kăwăn-iwarăn.
23 A-wen, ad-itbət afăl wăr dd-tărẓem dăɣ-immun-năwăn, təknəm
antum dăɣ-s i-ad-wăr kăwăn-ăsnămăjjăj hărăt wăl' iyyăn d-ăṭṭăma wa
kăwăn-ăsjărăn isălan n-Ălənžil wi s-təslăm; isălan-en-hi, wăr t-illa ere
s-wădden, isl'-asăn. Năkk daɣ, Buləs, ij'-ahi Măssinăɣ ămaway n-isălan
n-Ălənžil.

Ălɣizabăt wa ihannăy Buləs d-tăbbillănt ta ija i-ad-tăkk ălkănisăt s-data

24 Ayətma-ɣ, ămăra-dăɣ, ăsidăwăt-ahi a-wa hannăyăɣ dăɣ-
tersəmmawen fălla-wăn ed olăh săr-i d-a-s năkk -i-dăɣ a hin-isimdun
ălɣizabăt wa hin-oḍăn Ălmasex; ărḍeɣ s-ahănay n-ăɣana-wen-dăɣ dăɣ-
təssəba n-ălkănisăt-i tămoosăt taɣəssa n-Ălmasex.
25 Ălkănisăt-en-dăɣ a-s ămoosăɣ ănaxdim ed, ikkəllăf-ahi Măssinăɣ dăɣ-
turhajăt-net d-ad-kăwăn-săɣrăɣ s-ujreh măjrăd-net iket-net,
26 səlmədăɣ-kăwăn s-əddăraj wa s-kăla ăttunkăl iwətyan făll-iwətyan
i-ăddunya iket-dăɣ-net măšan, ašăl-i-dăɣ, ăsnăfalăl-t-dd Măssinăɣ i-
iməššeddəjăn-net
27 wi ăsnăfrăn i-ad-tăn-isəlməd s-təmɣăre n-ărrəzăɣ, d-ălxurmăt n-a-wa
s-kăla t-iffăr i-tiwsaten iket-dăɣ-năsnăt. Əddăraj-en-hi s-ašăl-i-dăɣ ănfalăl-
dd, ălmăɣna-net da: Ălmasex dăɣ-ulhawăn-năwăn, a-di, təjjăšăm təmɣăre
n-ănnur n-Măssinăɣ.
28 Ălmasex-en-dăɣ a-s nəxaṭṭăb isălan-net, nətakkăs hak ăgg-adəm dăɣ-
taɣdărt, nəsaɣra hak ăgg-adəm s-sărho ilan ujreh i-ad-dd-nəsəbdəd hak
ăgg-adəm iɣrad, imda dăɣ-tassaɣt-net d-Ălmasex.
29 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ədgaẓăɣ dăɣ-ălxidmăt wa heɣ, ăbbiillănăɣ
s-tărna ta hi-ikfa Ălmasex ed tărna-net a făl ăsifăllăɣ dăɣ-a-wa heɣ iket-
net.

2

1 Ayətma-ɣ, ărheeɣ ad-təssanăm făll-eẓăwe wa ija amjăr wa heɣ fălla-
wăn, kăwăneḍ d-kăl-Lăwdisa, d-ăddinăt wi iyyăḍnen s-wăr kăla ənhăyăn
idəm-in.

2 A-wa heɣ, heɣ-t fălla-săn əntăneḍ-dăɣ i-ad-ismaḍăn ulhawăn-
năsăn, tasăɣăm dăɣ-tărha s-iyyăn n-ənniyăt, ənnufləyăn dăɣ-ărrəzăɣ n-
ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, ăkf'-en musnăt imdan i-ad-udaben ujreh n-əddăraj
n-Măssinăɣ wa s-kăla ăttunkăl s-ašăl-i-dăɣ ănfalăl-dd ălmăɣna-net; a-wen
a t-ămoosăn Ălmasex.
3 Ǝnta-en-dăɣ a ɣur-dd-imdă ărrəzăɣ wa n-sărho hakd-dăɣ tayətte.

Hewăt fălṣăfa ta n-bahu

4 A-wa, janneɣ-awăn-t i-ad-wăr kăwăn-isəswid ăwadəm wăl' iyyăn s-
tăẓude n-iləs
5 făl-a-s, kud-kăwăn-ujəjăɣ dăɣ-taɣəssa-nin-dăɣ, ărtayăɣ dăr-wăn s-
ənniyăt-in ed tartit ta tăhuusket jăm jer-iman-năwăn d-antum wa ija
immun-năwăn dăɣ-tassaɣt d-Ălmasex, ij'-ahi asəddəwi wa făl săr-i, šund
ɣas, əlleɣ-t ɣur-wăn, hannăyăɣ-kăwăn.

Tihusay n-tămudre ta ikarrăš ăwadəm irtayăn d-Ɣisa Ălmasex

6 Ămăra, ayətma-ɣ, šămad tidət-dăɣ a-s tărḍam s-Emăli ƔisaĂlmasex,
adiš, ăjăt-as alkum itbatăn.
7 Ăjet alkum-năwăn-has antum wa tăjjăn ikewăn n-ahəšk dăɣ-ăkall,
umaset asəɣăr wa təjrăwăm a ăsiṣahen immun-năwăn dăɣ-a-s tăsidăwăm
a-wen hărkuk d-tămayit.
8 Agəẓăt iman-năwăn, wăr kăwăn-isăswadet ăwadəm wăl' iyyăn s-
tiddas n-fălṣăfa dd-ikkas dăɣ-eɣăf-net wăla s-bahutăn ăsihătălnen făll-
agna dd-əknan dăgg-adəm i-iman-năsăn, wăla s-a-wa făll-təgl' ăddunya,
a-s ija a-wen, wăr t-illa a osaɣ a-wen d-Ălmasex.
9 Wăr hasăn-tăsjădăm. Măssinăɣ, a-wa ămoos, ăsbayăn-anăɣ-t-dd iket-
net dăɣ-Ɣisa Ălmasex.
10 A-wen-dăɣ a făl, a hin-toḍănăm-dăɣ, ill'-awăn-t ɣur-Ălmasex-i
ăminakălăn făll-iməṣṣuha d-imărnan iket-dăɣ-năsăn.
11 Ǝnta-en-dăɣ a ɣur-təjrăwăm amili ăynayăn wărăn oleh d-wa tăjjăn
ifassăn n-dăgg-adəm, ed amili wa s-Ălmasex iman-net a t-itajjăn i-
inəṭṭulab-net, ălmăɣna-net a-s, ad-təjrəwăm tărna făll-abăkkaḍ, təkrəšăm
ašăl făll-erk imojjan-năwăn.
12 Kăwăneḍ daɣ i omănnen s-tărna n-Măssinăɣ ta dd-təssənkărăt
Ɣisa jer-inəmmuttan, əlmədăt a-s atwəsəlmaɣ wa tătwăjjăm dăɣ-aman,
ălmăɣna-net a-s tohărăm dăr-s tamăttant. Aẓənjăẓ daɣ wa dd-jăm ḍarăt
alămaɣ-năwăn dăɣ-aman, ălmăɣna-net a-s tohărăm d-Ălmasex tanăkra ta
dd-ija jer-inəmmuttan i-ad-dăr-s tărtəyăm.
13 Kăwăned-i s-ibda jan-kăwăn erk ijităn-năwăn šund inəmmuttan dat-
Măssinăɣ, ăsisalăhăn-kăwăn d-inəẓẓulam† wăren ămelăy; ašăl-i-dăɣ, dăɣ-
idəm n-Ălmasex, issənkăr-kăwăn-dd Măssinăɣ dăɣ-tamăttant, ikf'-iwăn
tămudre tăynayăt; inš'-anăɣ năkkăneḍ hakd kăwăneḍ ibăkkaḍăn-nănăɣ.
14 Ălkaḍ wa itwărăn s-ənta a făl əktabăn uḍlemăn-nănăɣ dăɣ-isălan n-
anməšri-nănăɣ i-fărəḍăn d-alămăr n-Măssinăɣ, omăs-t-in Ɣisa, ikkăs-t-in
s-iyyăt s-tărna n-atwəṣləb wa ătwăjja făll-tajəttewt.
15 Ăzzăman wa d-ămmut Ɣisa făll-tajəttewt, ikrăš tărna făll-iməṣṣuha
d-imărnan, ikšăf-tăn dat-tiṭṭawen n-ăddunya iket-net, ija iɣunan dăɣ-
errawăn-năsăn, iwăt-tăn data-s.

† **2:13 2:13** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Tăbəḍḍawt d-a-wa făll-təgl' ăddunya

16 A-wen-dăɣ a făl wăr kăwăn-isăwaret ăwadəm wăl' iyyăn uḍlem dăɣ-
isălan n-a-wa tăttăm wăla a-wa săssăm; dăɣ-isălan n-ašăl n-ămudd s-wăr
təlkemăm, wăla dăɣ-iba n-uḍəf n-tebădde n-orăn; wăla dăɣ-isălan n-ašăl
n-əssəbət-i n-tăsonfat s-wăr təlkemăm.
17 Hărătan-win-dăɣ iket-dăɣ-năsăn, taliwen n-a dd-imalăn a ămoosăn.
Ămăra tidət ənta tosă-dd, a tăt-ămoosăn, Ălmasex.
18 Wăr toyyem ăwadəm wăl' iyyăn isiləbbuḍăn taɣəssa-net, ălmăt
əmmək-wen-dăɣ a-s isaras iman-net dat-Măssinăɣ, wăla i iɣabbădăn
ănjălosăn, ija dăɣ-wăn tasăja făl-a-s innin itajj a wăr təjjəm. Ăddinăt
wi išilləw a-wen, sakafăn iman-năsăn, jannen s-bahu a-s a-wa tăn-išlăn,
Măssinăɣ a hasăn-t-dd-ăsnăfalălăn dăɣ-tăharjit, wăr hasăn-tăsjădăm făl-
a-s inəzjam-năsăn, wăr-əglen ar făll-a-wa făll-təgl' ăddunya.
19 Ăddinăt-en, wăr-ănmăṭṭafăn d-Ălmasex-i ămoosăn eɣăf-wa ihakkăn
taɣəssa a-wa s-tămiɣatăr, ənta-en-dăɣ a-s əssəbab n-tassaɣt ta t-təllăt jer-
izəmmuz d-aẓarăn, isadwal-tăt Măssinăɣ s-əmmək wa s-irha.
20 Šămad ămăra, toharăm d-Ălmasex tamăttant dăɣ-isălan n-a-wa făll-
təgl' ăddunya, mafăl təyyəm dăgg-adəm sawarăn-kăwăn fărəḍăn wi
təggarnen ăddinăt əglanen făll-a-wa făll-təgl' ăddunya?
21 Jannen-awăn: «He kăwăneḍ, wăr təḍkelăm hărăt wa, i lăbasăn; wăr
tăkrăbbem hărăt-wədi, ixăramăn; wăr ḍesăm hărăt-wen, wăr-oleɣ»,
22 jannen a-wen-dăɣ a-s ija a-wen hărătăn-win-dăɣ iket-dăɣ-năsăn,
wădden wăla a ənḍărrăn ed wăr t-illa a ənfan afăl išwăr ikš'-en ăwadəm.
Ḍarăt-a-wen daɣ, fărəḍăn-win-dăɣ, wăr-ămoosăn ɣas ar a saɣren dăgg-
adəm, wădden Măssinăɣ a dd-falăn.
23 Ădduuttăt a-s fărəḍăn-ənnin-dăɣ, ănifăqqăn d-a isawaḍăn sărho făll-
ăgg-adəm, ăssiiktăn-dd ălɣibadăt dd-ifalăn ulh d-asiinən n-taɣəssa d-
tanhaḍt dăɣ-s măšan, wăr t-illa a-s ənfan ăgg-adəm irhan ad-ikrəš tărna
făll-erk derhanăn wi ănnihăḍnen dăɣ-taɣəssa-net.

3

Tămudre ta tăynayăt tatăjrawăt dăɣ-Ɣisa Ălmasex

1 Šămad tidət-dăɣ a-s toharăm d-Ălmasex tanăkra ta dd-ija jer-
inəmmuttan, adiš, əmmăɣăt i-a-wa hawăn-itwăr Măssinăɣ dăɣ-
išənnawăn-i dăɣ-ăqqiima Ălmasex, ămiinakăl daw-aɣil n-Măssinăɣ,
2 ăɣləbnet-kăwăn hărătăn-win-dăɣ hănen išənnawăn, təyyəm făll a-wăn
azənnuzjəm dăɣ-wi n-ăddunya.
3 Kăwăneḍ, ɣur-ašăl wa d-tomănăm s-Ɣisa Ălmasex, tămoosăm šund
ăddinăt ămmuutnen dăɣ-isălan n-a-wa făll-təgl' ăddunya, tămudre ta
tăynayăt təjrăwăm, toohar d-ta n-Ălmasex atunkəl ɣur-Măssinăɣ.
4 A-wen-dăɣ a făl ašăl wa dd-mad-infiləl Ălmasex-i ămoosăn tămudre-
năwăn, ad-dăr-s dd-təmzəyyim anfiləl dăɣ-ălxurmăt-net.
5 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn ărheɣ ad-təbḍəwăm d-erk imojjan-
năwăn iket-dăɣ-năsăn, əbḍəwăt d-a-wa isamăḍasăn tiɣəswen-năwăn d-
iba n-təšədje d-derhan dărɣalăn d-derhan ăsisakăyăn, tărha n-hărăt-i
wărăt təẓley d-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn.
6 Təssəba n-hărătăn-win-dăɣ a făl dd-izizəbbut Măssinăɣ ăššar-net [făll-
ăddinăt wi has-ănimăšrăynen].
7 Hărătăn-win-dăɣ a-s kăla tăn-tamašalăm kăwăneḍ-dăɣ a-s təṭṭafăm
tămudre-ten-dăɣ

8 măšan, ămăra, əbḍəwăt dăr-săn iket-dăɣ-năsăn, wăr tăn-tolesăm
amišəl. Ăyyăt fălla-wăn aḍkăr d-tukəse n-ulh d-tăllăbăst d-tiẓmiten, wăr
săfălɣaɣăt,
9 wăr tinmənnit bahu jer-iman-năwăn kăwăneḍ-i əbḍănen d-tasna-
năwăn ta-dăɣ ănniihăḍ abăkkaḍ d-timašalen-net,
10 ed ămăra, təlsăm tasna ta tăynayăt-i s-Măssinăɣ-i n-Ămaxlak-nănăɣ
a hawăn-tăt-ikfăn, isaynay-tăt daɣ hărkuk dăɣ-təssəba n-ad-t-təknəm
muzəyăt, taləhəm dăr-s.
11 Dăɣ-tasna ta-hi tăynayăt, wăr-iẓley wa n-Ălyunan d-wa n-ăgg-
Ălyăhud; wăr-iẓley wa ămelăyăn d-wa wărăn ămelăy; wăr-iẓley wa n-
ănăẓẓalim d-wa n-ălžahil; wăr-iẓley elăll d-akli, ăbas t-illa ar Ălmasex,
ənta a-s hărăt dăɣ-hărăt iket-net.

Ɣaymăt tinmədhilăm jer-iman-năwăn

12 Šămad ăddinăt ăsinăfrăn Măssinăɣ a tămoosăm, ij’-iwăn
iməššeddəjăn s-tətbat tărha ta hawăn-ija, adiš, nəməḍḍənăt
tăhanint kăwăneḍ-dăɣ jer-iman-năwăn, tənmədhəlăm jer-iman-năwăn,
isărəset hak iyyăn iman-net dat-amidi-net, iẓadăt jer-iman-năwăn,
tənməẓəẓẓəydărăm,
13 tənməšmărăm, tənmənšəm jer-iman-năwăn; ere s-iɣšăd ăŋŋa-s
hărăt-dăɣ, ănšet-as-in s-əmmək wa s-hawăn-inša Emăli.
14 Ăjăt jənnəj-a-wen-dăɣ iket-net anmărh imdan jere-wăn ed ənta a dd-
itiirəwən tartit təmdat.
15 Ăyyăt ălɣafyăt wa ihăkk Ălmasex ad-ănnăhăḍ dăɣ-ulhawăn-năwăn ed
ənta a kăwăn-dd-iɣrăn s-ălɣafyăt-wen-dăɣ, issărtăy-kăwăn i-ad-tumasăm
tiyyăt taɣəssa, tumayăt i-Măssinăɣ.
16 Ijatet măjrăd wa n-Ălmasex jere-wăn s-sărho, tənməkfəm tayətte,
tənməkkəsăm dăɣ-taɣdărt s-sărho imdan, tamələm Măssinăɣ s-ulhawăn
əmdanen, tumayăm-as s-təmmalen dd-əzjarnen əlkəttab wa n-Ăẓẓăbur d-
təmmalen janen făll-tuksəḍa n-Măssinăɣ d-isuhaɣ dd-oraw săr-wăn Unfas
Šăddijăn i-ad-săr-săn tamələm Măssinăɣ.
17 A jănnem d-a tajjăm-dăɣ, ăjăt-t dăɣ-derhan n-ad-səmɣărăm isəm n-
Emăli Ɣisa dăɣ-a-s tumayăm i-Abba Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-isəm wa n-
Ɣisa.

Ejădăš wa n-ălmăssexităn

18 Tiḍeḍen! Sărəsmăt iman-năkmăt dat-meddən-năkmăt s-a-wa
ănihăjjăn ed a-wen-dăɣ a ijraẓăn i-Emăli.
19 Meddən! Ărhet hak iyyăn dăɣ-wăn hănne-s, wăr təssəsmămăm fălla-
snăt.
20 Aratăn! Săjdăt i-imărawăn-năwăn dăɣ-hărăt iket-net ed a-wen-dăɣ a
ijraẓăn i-Emăli.
21 Abbatăn! Wăr tăẓẓăkănẓărăm aratăn-năwăn i-ad-wăr fălla-wăn wăr-
ănxesăn iman-năsăn.
22 Eklan! Săjdăt i-wi kăwăn-lănen dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ dăɣ-hărăt iket-
net, wădden dihad kăwăn-hannăyăn ɣas dăɣ-ittus n-ad-kăwăn-aməlăn,
ănn-ak, jer-hannăyăn-kăwăn wăla, ăknăt əššăɣəl-năwăn s-ulh ijlayăn dăɣ-
tuksəḍa n-Emăli.
23 Ǝššăɣəl hăm-dăɣ, ăjăt-t s-ənniyăt imdan šund Emăli a-s tăxdamăm
wădden dăgg-adəm,
24 ălhăk wa s-ilkam ad-t-təjrəwăm, itwar-awăn-t Emăli dăɣ-išənnawăn.
Ălmasex a-s Emăli, umasăt eklan-net

25 făl-a-s, ere iɣdărăn dăɣ-a-wa iha, ilkam dăɣ-s ad-ijrəw ălxaqq n-taɣdărt-net ed Măssinăɣ ya, wăr-iẓley ăddinăt.

4

1 Məssaw-s n-eklan! Ăjăt i-eklan-năwăn a-wa olăɣăn d-a-wa oɣădăn
dăɣ-a-s təssanăm a-s kăwăneḍ-dăɣ, lam Măssi-wăn, iha ălžănnăt, dăɣ-išənnawăn.

Infəšet Ălənžil făll-ărori n-ăkall

2 Təddalăt Măssinăɣ hărkuk, əjləyăt hullan dăɣ-a-wen, ăkfăt Măssinăɣ semɣar, tumayăm-as.
3 Təddalăt-anăɣ-in năkkăneḍ-dăɣ i-ad-hanăɣ-ijrəw Măssinăɣ tašləlt s-năxṭăb i-ăddinăt isălan n-Ălənžil, nəsəfhəm-tăn əddăraj n-Ălmasex wa hasăn-ăttunkălăn s-ašăl-i-dăɣ, ănfalăl-dd ălmăɣna-net ed dăɣ-təssəba n-iji n-isălan-en-dăɣ a făl heɣ tišəm.
4 Təddalăt-ah'-in Măssinăɣ i-ad-xaṭṭăbăɣ isălan-en-dăɣ s-əmmək iknan asəjrah ed a-wen-dăɣ a hi-iwarăn.
5 Iwăret-kăwăn sărho jer-ăddinăt wi n-ajăma wăren əzzey ƔisaĂlmasex, tašləlt təjrăwăm-dăɣ, ăjăt-asăn isălan-net; təyyəm făllawăn a-wa wăr-iha ălfăyda.
6 E-d tažăwwabăm i-ăddinăt dăɣ-isălan n-Ɣisa Ălmasex, ăjăt-asăn
măjrăd ăẓedăn, ilan temḍe, təlmədăm daɣ a-wa jănnem i-hăk ăwadəm.

Tihulawen d-ajilal n-măjrăd

7 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, isălan-nin, ad-dăɣ-wăn tăn-ăj ăŋŋa-ɣ wa
əkneɣ tărha Tušik. Nohar năkk hakd ənta ălxidmăt wa hanăɣ-issăɣlăf Emăli, ăjjəyhăɣ a-s iɣdal dăɣ-a-wa ităjj iket-net.
8 Năkk iman-in a hawăn-t-in-ăssokăn i-ad-hawăn-ăj isălan-nănăɣ, isəsmăḍ ulhawăn-năwăn.
9 Ăsiidăwăɣ-t-in d-Unažəm wa n-ălkănisăt-năwăn, ăŋŋa-ɣ n-ămaɣdal
əkneɣ tărha a ămoos ənta-dăɣ. A dăɣ-wăn əjən isălan n-a-wa ijăn diha-dăɣ iket-net.
10 Ăhuul-kăwăn-in amidi-nin Aristarăq-i dăr-oharăɣ takărmut, ăhuul-kăwăn-in daɣ Marqəs wa n-ara n-meddən n-Bărnăbbas. Ǝnta-en-dăɣ
a-s ăru d-kăwăn-ăsmătărăɣ dăr-s, a-s hawăn-ənneɣ, afăl kăwăn-in-osa, səbbələlăt-t.
11 Ăhuul-kăwăn-in Ɣisa wa itawăɣren s-isəm Istus. Meddən-wi-dăɣ n-kăraḍ ɣas dăɣ-dăgg-Ălyăhud wi n-ălmăssexităn, a hi-ədhălnen a ija a-wa-dăɣ dăɣ-ălxidmăt wa heɣ i-ad-tətbət Təmmənəya n-Măssinăɣ; ijmaḍ-t ăššăk a-s əknăn asəsmaḍ n-ulh-in.
12 Ăhuul-kăwăn-in Ibbafras wa n-ănaxdim n-Ălmasex, ənta-dăɣ, i n-ălkănisăt tədi-dăɣ-năwăn. Itajăynan hărkuk dat-Măssinăɣ i-ad-təbdadăm dăɣ-immun, wăr t-illa ălɣib kăwăn-iwarăn i-ad-təlmədăm erhet n-Măssinăɣ iket-net.
13 Ăjjəyhăɣ i-əddəgoẓăt wa ija dăɣ-təssəba-năwăn kăwăneḍ d-kăl-Lăwdisa d-kăl-Irabolis.
14 Ăhuul-kăwăn-in Luqa wa n-lăxtur nəkna tărha, ăhuul-kăwăn-in daɣ Dimas.
15 Tăhuulăm-anăɣ-in ayətma-năɣ wi hănen aɣrəm wa n-Lăwdisa, tăhuulăm-in daɣ Ninfa d-ălkănisăt ta tažămmaɣăt dăɣ-ehăn-net.

16 Afăl ɣur-wăn tătwăɣra tăkarḍe-ta-dăɣ, ăjăt əmmək făl tătwăɣra daɣ
dăɣ-ălkănisăt ta n-kăl-Lăwdisa, tăɣrəm daɣ ta tăn-dd-madăt-təfəl săr-
wăn.
17 Ănnăt-ahi i-Aršibb, ənneɣ-as: «Hekăyy! Ăj ənniyăt i-ămašal wa kăy-
issăɣlăf Emăli, aɣəd dăɣ-s.»
18 Edăgg-wa-dăɣ dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, năkk iman-in Buləs a t-iktăbăn
s-ăfuss-in: «Năkk, Buləs, ăhuulăɣ-kăwăn-in.» Kittəwăt-dd a-s năkk ya,
takărmut a heɣ.

Issənsă fălla-wăn Măssinăɣ ănnuɣmăt-net. Amin!

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb Buləs i-kăl-Tăslonika

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, hin-iktabăn năkk d-Silwan d-Timoti i-ălkănisăt n-
Măssinăɣ-i n-Abba, osăɣ d-Emăli ƔisaĂlmasex hăt aɣrəm wa n-Tăslonika.
Năhuul-kăwăn-in, nəttar dăɣ-Măssinăɣ ad-kăwăn-ăkf ănnuɣmăt d-ălxer.
2 Hak ašăl-dăɣ nămmoy i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-năwăn, e-d t-nədăl-dăɣ,
ad-hawăn-t-nədəl kăwăneḍ-dăɣ.

Tihusay n-immun n-kăl-Tăslonika

3 E-d nədăl Abba-nănăɣ Măssinăɣ-dăɣ, ad-dd-nəktəw əmmək wa s-
tăssixdămăm immun-năwăn d-anmărh wa n-tidət jăm jer-iman-năwăn d-
akuyəd wa jăm dăɣ-ăṭṭăma wa kăwăn-ăsjăr Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
4 Ayətma-năɣ! Nəssan a-s, Măssinăɣ, irh'-iwăn, ăsnăfrăn-kăwăn i-ad-
tumasăm tamətte-net.
5 Isălan n-Ălənžil wi kăwăn-in-năssawăḍ, tărna n-Unfas Šăddijăn a-
s hawăn-tăn-in-năssawăḍ wădden s-măjrăd ɣas, a-wen, tənhayăm-t
kăwăneḍ iman-năwăn, nămešăl-t data-wăn i-ad-kăwăn-infəw s-hărăt.
6 Təttəlălăm-anăɣ, təttəlălăm daɣ Emăli, wăr hawăn-təgdel tiẓẓurt
ta tənhăyăm ad-tăqbəlăm măjrăd n-Măssinăɣ s-tedăwit ta ihăkk Unfas
Šăddijăn.
7 A-wen-dăɣ făw, a dd-orăwăn ašăl-i-dăɣ derhan s-ălmăssexităn wi
əzzăɣnen teje ta Masidunya hakd wi əzzăɣnen teje ta n-Akaya n-ad-
ăttălălăn əntăneḍ-dăɣ, ălxal-năwăn.
8 Ălxidmăt wa ija măjrăd n-Emăli ɣur-wăn, ikrăš mawmaw-wa-dăɣ
făl t-əslăn wăla ăddinăt wi hănen teje ta n-Masidunya d-ta n-Akaya.
Ǝssăɣlăyăn-dd isălan n-immun-năwăn s-Măssinăɣ ăkall iket-net har ăbas
nămiɣatăr făw ašăl-i-dăɣ s-asuɣəl-năsăn.
9 Wăr t-illa ere s-wădden isiɣul isălan n-asəbbărrək wa hanăɣ-jăm d-
əmmək wa s-tomănăm s-Măssinăɣ a-s tăqqălăm ḍarăt ăṣṣănămăn i-ad-
tamašalăm erhet n-Măssinăɣ-i iddărăn ăddutten,
10 tăqqalăm s-ăṣṣahăt ămăra i-uɣəl n-Ɣisa-i n-Rure-s n-Măssinăɣ dd-
issənkăr jer-inəmmuttan dd-e-ifələn išənnawăn i-ad-hanăɣ-iɣləs dăɣ-
aḍkăr n-Măssinăɣ wa ilkămăn.

2

Ămašal d-ălxidmăt n-Buləs dăɣ-Tăslonika

1 Ayətma-ɣ, təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s asəbbărrək wa hanăɣ-
jăm a-s kăwăn-in-nosa, wăr-ămoos bănnan.
2 Təssanăm a-s dat-ass-nănăɣ-hawăn, nənhay aɣăna d-əmmăḍri dăɣ-
aɣrəm wa n-Fəlibb măšan, Măssinăɣ ɣas a dăɣ-nəjăr ăṭṭăma, ikf'-anăɣ
turhajăt s-hawăn-năxṭăb Ălənžil kud-dăɣ wăr t-illa əmmək s-wădden
əttărăn ăddinăt ad-hanăɣ-əgdəlăn s-a-wen.
3 A-wa dăr-kăwăn-năsmătăr wădden i n-ad-nəšənnəməšrəy ăwadəm,
wăr t-nəja d-erk ənniyăt wăla s-tikărras n-ăddinăt,

4 ănn-ak, Măssinăɣ a hanăɣ-ăzjăzzăn təzzar, issăɣlăf-anăɣ ămašal wa n-
Ălənžil-net-i s-dăɣ ălxuṭbăt wa has-nətăjj, Măssinăɣ-i izajăzzen ulhawăn-
nănăɣ a-s nărha ad-has-nəjrăẓ, wădden dăgg-adəm.
5 Măssinăɣ a hanăɣ-ăjjəyhăn, wădden măjrăd n-tikărras wăla-i n-utăr
n-tetăte n-ehăre n-iyyăn dăɣ-wăn s-milɣaw n-iləs a hawăn-nəja, a-wen
təssanăm săr-s.
6 Wăr nətter təmmal n-dăgg-adəm jer-kăwăneḍ wăl' iyyăḍ săl kăwăneḍ.
7 Ǝnnăr nărha a-wen, năddoobăt ad-kăwăn-nəsəlməd a-s inəmmušal
n-Ălmasex a nămoos, măšan, wăr hanăɣ-dd-ijješ ənniyăt-wen-dăɣ, ănn-
ak, ăzzăman wa nəkkas jere-wăn tărha šund ta tăjj anna i-aratăn-net d-
asəbbələl wa hasăn-tăjj a kăwăn-nəssəkna.
8 Nəj'-awăn tărha-ta-dăɣ făl năsdărhăn ad-kăwăn-in-nəsəssiwəḍ Ălənžil
n-Măssinăɣ, nămmăt daɣ dăɣ-idăggan-năwăn, kunta a-wen-dăɣ a ihan
erhet n-Măssinăɣ făl təssəba n-təmɣăre n-tărha-i-dăɣ hawăn-nəja.
9 Ayətma, əktəwăt-dd əṣṣuhu n-ălxidmăt d-tiluyyaɣ ti nənhăy jere-wăn
a-s hawăn-nəxaṭṭăb Ălənžil n-Măssinăɣ, ehăḍ d-ašăl năxdam s-ifassăn-
nănăɣ i-ad-wăr nətumas ăẓuk i-wăl' iyyăn dăɣ-wăn.
10 A-wen, tăjjəyhăm-as, ăjjəyh'-as daɣ Măssinăɣ. A-s t-nəlla ɣur-wăn,
nəṭṭăf jere-wăn tămudre ta tăjjăn imumənăn šăddijnen, tămudre toɣadăt,
wăr t-illa ălɣib făw hanăɣ-iwarăn.
11 Təssanăm a-s hak iyyăn dăɣ-wăn-dăɣ, nəj'-as šund a-wa mad-ăj abba
i-məddana-s.
12 Hak ašăl, nəsamătar-kăwăn i-ad-təkuyədăm, təṭṭəfăm tămudre
tăniihăjjăt d-teɣăre ta kăwăn-dd-ija Emăli s-iman-net i-ad-dăr-s tărtəyăm
dăɣ-Təmmənəya-net d-ălxurmăt-net.

Ălənžil, tidət-dăɣ a-s măjrăd n-Măssinăɣ

13 Nămmoy i-Măssinăɣ, nămmoy-as daɣ hak ašăl ed ɣur-ašăl-i-dăɣ
kăwăn-in-năssawăḍ măjrăd-net, tăqbălăm-t, wăr t-jem măjrăd dd-ifalăn
dăgg-adəm, ănn-ak, jăm-t măjrăd n-Măssinăɣ iman-net, a-wen-dăɣ daɣ a
ămoos ed ixdam s-ăṣṣahăt dăɣ-ulhawăn-năwăn kăwăneḍ-i săr-s omănnen
ašăl-i-dăɣ.

Isălan n-ălɣizabăt

14 Ayətma, a-wa irmăsăn ălkănisăten n-Măssinăɣ ti hănen teje ta
n-Ălyăhudəyăt osăɣnen d-ƔisaĂlmasex a kăwăn-irmăsăn kăwăneḍ-dăɣ
ed kăwăneḍ-dăɣ, ăqquzzăben-kăwăn kăl-ăkall-năwăn s-əmmək wa s-
əntăneḍ-dăɣ, ăqquzzăben-tăn kăl-Ălyăhud.
15 Kăl-Ălyăhud, əntăneḍ a ănɣănen ănnăbităn s-tizarăt, ănɣăn daɣ
Emăli Ɣisa, ašăl-i, năkkăneḍ a tiɣəzzəbun, ănimăšrăyăn i-Măssinăɣ, wăr
t-illa daɣ ere s-wădden ăššunjen-t,
16 gaddălăn-anăɣ ad-năj i-inəẓẓulam† isălan i-ad-tăn-iɣləs Măssinăɣ,
okăyăn ibăkkaḍăn-năsăn ămaku. Ilkam ad-dd-izəzzəbbət Măssinăɣ
aḍkăr-net fălla-săn.

Ăẓuy Buləs i-kăl-Tăslonika

17 Ayətma, tidət, ibḍ'-anăɣ ăssaɣăt, tujəjăm tiṭṭawen-nănăɣ măšan, ham
ulhawăn-nănăɣ. Wăr t-illa a-wa-dăɣ wăr nəja i-ad-kăwăn-naləs ahănay ed
naqq'-anăɣ tenere-năwăn.

---

† **2:16 2:16** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

18 Nəttăr a-wa-dăɣ he-năj năkk’-iwăn-in; năkk Buləs, har əssin
ihăndăggan, tattărăɣ ad-kăwăn-in-ăkkăɣ măšan, igdăl-anăɣ Iblis s-a-wen.
19 Šămad isălan-den-dăɣ, əndek ăṭṭăma-nănăɣ? Ǝndek əssəbab n-
tedăwit-nănăɣ? Ǝndek abăraj-nănăɣ? Kăwăneḍ a hanăɣ-ămoosăn a-wen-
dăɣ iket-net ašăl wa dd-mad-iqqəl Emăli-nănăɣ Ɣisa.
20 Tidət-dăɣ a-s kăwăneḍ a-s abăraj-nănăɣ, kăwăneḍ a-s əssəbab n-
tedăwit-nănăɣ.

3

Ašəmmišəl wa ija Buləs Timoti s-Tăslonika

1 Ayətma, təndăr-anăɣ taɣimit wăla isălan-năwăn, a-wen-dăɣ a făl
năssof ad-năqqayəm năkkăneḍ dăɣ-aɣrəm wa n-Atinya,
2 nəšəmmišəl-in săr-wăn ăŋŋa-năɣ Timoti-i dăr-nohăr ălxidmăt-nănăɣ
i-Măssinăɣ dăɣ-isălan n-asəssiwəḍ n-Ălənžil n-Ălmasex i-ad-kăwăn-
isəṣṣuhət dăɣ-immun-năwăn, isəsməḍ ulhawăn-năwăn.
3 Wăr-ităggădet ălɣizabăt wa hannăyăm ašăl-i-dăɣ d-ənniyăt n-wăl’
iyyăn dăɣ-wăn, isinhəynəhəy immun-năwăn, təssanăm a-s ălɣizabăt iha
a-wa s-hanăɣ-dd-iɣra Măssinăɣ s-iman-net, năjet fălla-s.
4 Ăzzăman wa nəkkăs ɣur-wăn, nəkkăs-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-a-s ad-
năqquzzəbăt s-išəkkelăn n-tersəmmawen ăjjootnen. Măjrăd-wen-dăɣ
hawăn-nəja, itbăt, ənta-da-dăɣ hannăyăm ija ašăl-i-dăɣ.
5 Indăr-ahi ad-ăhajăɣ əṣbarăɣ iba n-isălan-năwăn ɣas, ăšmašălăɣ-in
săr-wăn Timoti i-ad-hi-dd-ilməd isălan n-immun-năwăn ed, ăssiirmăɣ-
ahi hullan a-s ămmukkăn, ăžžurrăb-kăwăn Iblis dăɣ-utăr n-asəbbuṭṭəl n-
ălxidmăt wa ăṣṣohen nəja ɣur-wăn.

Ăsdăwen isălan n-kăl-Tăslonika Buləs

6 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Timoti iket hi-dd-osa, ifal-kăwăn-dd, ija dăɣ-
năɣ isălan n-ălxer n-a-wa dăr-ogdăh immun d-anmărh wa jăm jer-iman-
năwăn. Illăɣăt-anăɣ daɣ a-s wăr hanăɣ-təkyeḍăm ed tenere-năwăn ta
hanăɣ-tărmăsăt, tărmas-kăwăn kăwăneḍ-dăɣ.
7 Ărheeɣ ayətma-ɣ, ad-hawăn-ăllăɣeɣ a-s isălan-năwăn-win-dăɣ s-
nəslă, ăsdătten-anăɣ immun-năwăn, ămoos-anăɣ a-wen a ăssismăḍăn
tirəmmaɣ d-tersəmmawen ti hanăɣ-ărmăsnen.
8 Ămăra-dăɣ, wăr-iẓley d-a-s nofray i-iman-nănăɣ, nakkărăn-dd dăɣ-
tamăttant ed nəslă, a-s hălăm iman-năwăn dăɣ-alkum-năwăn i-Emăli.
9 Ǝndek ɣas təmɣăre n-tămayit ta s-năddobăt ad-tăt-năj i-Măssinăɣ i-
ad-tagdăh d-tedăwit-i-dăɣ nəja a-s nəsla isălan-n-immun-năwăn?
10 A-wen-dăɣ a făl, ehăḍ d-ašăl, nətajăynan dat-Măssinăɣ i-ad-hanăɣ-ăkf
turhajăt n-ad-kăwăn-naləs ahănay i-ad-săr-wăn-in nəsəmdəw a-wa hin-
osăr immun-năwăn.

Derhan n-Buləs i-kăl-Tăslonika

11 Dalăɣ Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ, dalăɣ-t ənta d-Emăli-nănăɣ Ɣisa dăɣ-
ad-hanăɣ-isəfrăr tabarăt s-kăwăn-in-nəkka,
12 dalăɣ-t i-ad-isiwăḍ tărha jer-iman-năwăn, isənnəfləy ulhawăn-năwăn
dăɣ-tărha n-e d t-illăm ăgg-adəm, tagdăh tărha-năwăn d-ta hawăn-nəja,
13 iṣṣuhət immun-năwăn, išdajăn ulhawăn-năwăn, ifəl-kăwăn e d t-illăm
uḍlem dat-Abba-nănăɣ Măssinăɣ ašăl wa dd-mad-iqqəl Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex, ăddeew d-iməššeddəjăn-net iket-dăɣ-năsăn. [Amin.]

4

Uḍəf n-tămudre dăɣ-tănnihăḍ təšədje

1 Ḍarăt-a-wen daɣ, ayətma, nəttar dăɣ-wăn, năsimătăr-kăwăn dăɣ-
idəm n-Emăli Ɣisa d-ad-təṭṭəfăm tămudre təjraẓăt i-Măssinăɣ, nəssəlmăd-
kăwăn taɣărha n-tămudre-ten-dăɣ, nəjrah-in a-s tamašalăm a-wa kăwăn-
nəssăɣra măšan, nărha dăɣ-wăn, ad-siwəḍăm hărwa dăɣ-a-wen.
2 Isəmməterăn wi săr-năɣ dd-fălnen Emăli Ɣisa Ălmasex kăwăn-in-
năssawăḍ, təssanăm-tăn.
3 Erhet n-Măssinăɣ a t-ămoosăn, ad-təhələm s-data dăɣ-təšədje,
təbḍəwăm d-e d t-illăm a kăwăn-isamăḍasăn.
4 Hak ăwadəm-dăɣ, təgdăhet-as hănne-s, təṭṭəfăm tămudre təjraẓăt,
tăssimɣărăt Măssinăɣ.
5 Wăr toyyem erk derhanăn əlwayăn-kăwăn, šinməšrəyăn-kăwăn šund
a-wa tăjjăn inəẓẓulam†-i wăren əzzey Măssinăɣ,
6 wăr-ităkărraset wăl' iyyăn dăɣ-wăn amidi-net, wăr-iḍăllămet wăl'
iyyăn dăɣ-wăn ăŋŋa-s dăɣ-isălan əkkanen hănne-s wăla əkkanen adubən-
net. Ăru d-hawăn-nənnă, nolăs-t, a-s ere itajjăn a-wen, ilmədet a-s ilkam
ad-dăɣ-s dd-ikkəs Emăli ălxaqq-net.
7 Măssinăɣ, wăr hanăɣ-dd-iɣra s-iman-net i-ad-nəsamăḍas tiɣəswen-
nănăɣ, ănn-ak, i-ad-nəṭṭəf tămudre dăɣ-tănnihăḍ təšədje.
8 A-wen-dăɣ a făl ere unjăyăn s-asjəd i-isəmməterăn-wi-dăɣ, wădden
ăgg-adəm a-s unjăy s-asjəd-has, Măssinăɣ-i kăwăn-ihakkăn Unfas
Šăddijăn-net daɣ a-s unjăy s-asjəd-has.
9 Ămăra ayətma-ɣ, dăɣ-isălan wi n-anmărh jer-iman-năwăn, wăr
tămɣatărăm s-ere hawăn-in-iktăbăn i-ad-kăwăn-isəmmətăr d-a-wen ed,
Măssinăɣ iman-net a kăwăn-isəlmădăn anmărh jer-iman-năwăn.
10 Ădduuttăt daɣ a-s tărha-ten-dăɣ təṭṭăfăm, təssəknăm-tăt i-e d t-illăm
ălmăssexi izzaɣăn teje ta n-Masidunya măšan, hakd a-wen-dăɣ, nəttar
dăɣ-wăn ad-siwəḍăm fălla-s hărwa.
11 Ǝjləyăt dăɣ-tărha n-tăməzzuɣt dăɣ-ălxer, əjjəšăt əššăɣəl-năwăn,
ăxdəmăt s-ifassăn-năwăn, ăyyăt fălla-wăn sendad, ənta-den-dăɣ a-wa dăr-
kăwăn-năsimătăr
12 i-ad-təṭṭəfăm ălxal ăssimɣărăn ăddinăt wi n-ajăma wăren ămoos
ălmăssexităn i-ad-ăbas tămoosăm ăẓuk i-ăwadəm wăl' iyyăn.

Isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan

13 Ayətma! Wăr nărha ad-təžhalăm dăɣ-isălan n-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin
wi s-ašăl-i-dăɣ, han eḍəs wa n-iba, wăr ɣăššădnet iman-năwăn šund a-wa
jăn wi n-ăddinăt wi iyyăḍnen s-wăr dd-ixlek ăṭṭăma dăɣ-Măssinăɣ.
14 Kunta nəflas a-s Ɣisa, ăba-t măšan, inkăr-dd jer-inəmmuttan, adiš,
nəfləset daɣ a-s ilkam ad-dd-isənkăr Măssinăɣ jer-inəmmuttan imumənăn
wi ăba i-ad-əmələn edes-has.
15 Ămăra, dăɣ-isălan-win-dăɣ, edăwănne wa hanăɣ-ija Emăli, ənta a
hawăn-nəsiɣul: ătwănn'-anăɣ a-s năkkăneḍ-i dd-mad-agəẓ uɣəl n-Emăli
nəddar, wăr mad-nəšwăr ăddinăt wi hănen eḍəs wa n-iba ahănay-net,
16 ănn-ak, ašăl-en, ad-isiwəl Emăli s-afălla təzzar, ilkəm-as emăsli n-
ămănokal n-ănjălosăn, təwət ḍara-s tăsinsăɣt ta n-Măssinăɣ, ifəl-dd Emăli

† **4:5 4:5** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Ɣisa iman-net ălwăqq-wen išənnawăn, ənkărăn-dd ya ăddinăt wi s-a-s
tăn-ăba-dăɣ omanăn s-Ălmasex,
17 ḍarăt-a-wen, năkkăneḍ-i dd-ogăẓ ălwăqq-wen-dăɣ nəddar, ad-dăr-
săn nahăr amədḳəl făll-tijărăken s-išənnawăn, nəlkəḍ i-Emăli iket-nănăɣ,
nărtəy dăr-s dihen hărkuk.
18 Isəsməḍet hak iyyăn dăɣ-wăn ulh n-amidi-net s-isălan-wi-dăɣ.

5

Isălan n-uɣəl n-Emăli Ɣisa

1 Ayətma, ămăra, dăɣ-isălan n-ăzzăman wăla ălwăqq wa d-mad-ăj a-
wen, wăr tămɣatărăm s-ad-hawăn-in-iktəb ăwadəm dăɣ-isălan-win-dăɣ;
2 təssanăm kăwăneḍ iman-năwăn a-s ašăl wa dd-itaqqăl Emăli, ad-
dd-iḍəw făll-ăddinăt s-əmmək wa s-dd-itiḍəw emăkrăḍ făll-ăwadəm s-
tišrayăt n-ehăḍ.
3 Ad-ăqqiimăn ăddinăt jannen: «Ălɣafyăt ija, xayy, tăẓude n-tămudre,
wăr fălla-năɣ ija hărăt», har fălla-săn dd-iḍəw ălmăṣṣibăt ijan armuḍ
ăssuksăḍăn, olăhăn d-ejăḍăl wa dd-tăjj tiẓẓurt făll-tamăḍt lat ənniyăt, wăr
dăɣ-săn dd-e-iɣləs ăwadəm.
4 Ayətma, kăwăneḍ, wăr kăwăn-iha ere ihan tihay har fălla-wăn dd-iḍəw
ašăl-en šund emăkrăḍ,
5 dăgg-ănnur wădden dăgg-ehăḍ wăla dăgg-tihay a tămoosăm, wăr t-
illa a iffarăn dăɣ-a-wa tăjjăm.
6 A-wen-dăɣ a făl wăr hanăɣ-irămmăset eḍəs šund ăddinăt wi iyyăḍnen,
năjet ənniyăt, nəṭṭəfet ălxal dăɣ-hărăt iket-net.
7 Ăddinăt wi taṭṭăsnen, s-ehăḍ a-s taṭṭăsăn, wi sassănen asməd, itakkăs
dăɣ-săn ənniyăt, ehăḍ a-s tajjăn a-wen,
8 năkkăneḍ, dăgg-ănnur a nămoos, nəṭṭəfet ălxal dăɣ-hărăt iket-net,
umaset-anăɣ immun d-tărha šund aɣărh ilsan taɣəssa-nănăɣ, umaset-
anăɣ əlɣəllas wa s-nəjăr ăṭṭăma-net šund takənbut n-tăẓoli tigəẓăt eɣăf
n-ăwadəm dăɣ-tisăwaten
9 făl-a-s Măssinăɣ, wăr hanăɣ-ăsnăfrăn i-temse, ănn-ak, ăsnăfrăn-anăɣ,
i-ad-hanăɣ-ijrəw əlɣəllas dăɣ-idəm n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
10 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ămmut Ɣisa Ălmasex dăɣ-idăggan-
nănăɣ i-ad-dăr-s nahăr tămudre jer-nămmut wăla nəddar.
11 Ɣas, hak iyyăn dăɣ-wăn dăɣ, isəsməḍet ulh n-amidi-net,
tənmədhəlăm jer-iman-năwăn s-əmmək-wədi-dăɣ s-kăwăn-išla a-wen
ămăra-dăɣ.

Isəmmətərăn d-ajilal n-măjrăd

12 Ḍarăt-a-wen, ayətma, imizărăn wi kăwăn-ikfa Emăli, tiləyyoɣnen
dăɣ-asənnəmhəl-năwăn dăɣ-tabarăt-net, əssənăt dăɣ-săn,
13 ăkfăt-tăn semɣar d-tărha dăɣ-təssəba n-a-wa ăxdămăn jere-wăn;
iməlet ălxer jere-wăn.
14 Ayətma, năsmătăr-kăwăn d-ad-tăɣtəlăm ăddinăt wi ămišăršărnen
wăren ərha ălxidmăt s-ăṣṣahăt-năsăn, səkkuyədăt wi ha tasăja, ədhəlăt
wi lămmeḍnen, ẓəẓẓidărăt făll-ăddinăt iket-năsăn.
15 Ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn; wăr ẓelăm tăllăbăst s-tăllăbăst, ănn-ak,
asəsăt hărkuk dăɣ-amišəl n-a-wa olăɣăn jer-jere-wăn kăwăneḍ wăla jere-
wăn d-ăddinăt wi iyyăḍnen.
16 Dăwătăt hărkuk,
17 ădəlăt Măssinăɣ hărkuk,

18 umayăt i-Măssinăɣ dăɣ-hărăt iket-net, ənta-den-dăɣ a-wa fălla-wăn
irha Măssinăɣ dăɣ-tassaɣt-năwăn d-ƔisaĂlmasex.
19 Wăr təktelăm ălxidmăt n-Unfas Šăddijăn dăɣ-ulhawăn-năwăn,
20 wăr tăsfăṭṭem daɣ a-wa hawăn-jannen ăddinăt wi ikfa Măssinăɣ
măjrăd-net i-ad-hawăn-t-in-səssiwəḍăn,
21 ăknăt azəjjəzz n-a-wa hawăn-jănnen iket-net, təṭṭəfăm dăɣ-s a-wa
olăɣăn, təšləyăm i-bahu,
22 udaɣăt i-a-wa lăbasăn, a ămoos-dăɣ.

Tihulawen n-Buləs

23 Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ălxer iman-net a dalăɣ i-ad-kăwăn-išəšdəj
təmdam, əttarăɣ dăɣ-s ad-agəẓ ənniyăt-năwăn d-iman-năwăn d-tiɣəswen-
năwăn i-ad-wăr kăwăn-itəwwer uḍlem wăl’ iyyăn har ašăl wa dd-mad-
iqqəl Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
24 Măssinăɣ-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net, oɣad, ənta daɣ a kăwăn-e-
agəẓăn dăɣ-e d t-illăm ăššar.
25 Ayətma, ădəlăt-anăɣ-in Măssinăɣ năkkăneḍ-dăɣ.
26 Nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan janen s-tărha təmdat.
27 Əttarăɣ dăɣ-wăn dăɣ-idəm n-Emăli, ad-tăɣrəm tăkarḍe-ta-dăɣ i-
ayətma dăɣ-ăddin iket-dăɣ-năsăn.
28 Ikf’-iwăn Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex ănnuɣmăt-net. Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb Buləs i-kăl-Tăslonika

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, hin-iktabăn năkk d-Silwan d-Timoti i-ălkănisăt
n-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli ƔisaĂlmasex ta hăt aɣrəm wa n-
Tăslonika.
2 Năhuul-kăwăn-in, nəttar dăɣ-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli Ɣisa
Ălmasex ad-kăwăn-ăkf ănnuɣmăt d-ălxer.

Ăššăreɣa wa ilkămăn afăl dd-iqqăl Ălmasex

3 Ayətma, hak ašăl nămmoy i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-năwăn, ăniihăjja
a-wen ed itəhhal immun-năwăn s-data, tiwwaḍ daɣ tărha ta tănimăjjăm
jer-iman-năwăn.
4 A-wen-dăɣ a dd-orăwăn a-s wăr t-təlla ălkănisăt n-Măssinăɣ s-wădden
nətabăraj-as dăɣ-isălan-năwăn, ed kud-dăɣ, wăr t-illa ălɣizabăt wăla talɣa
wăr tənheyăm, təṣbărăm, wăr-ifneẓ a-wen wăla a ənḍărrăn dăɣ-akuyəd-
năwăn wăla immun-năwăn.
5 Hakd a-wen-dăɣ, ayətma-ɣ, a-wa kăwăn-irmăsăn a ămoos-dăɣ,
asəddəttu ɣas a ămoos n-a-s ilkam ašăl dăɣ-mad-išrăɣ Măssinăɣ s-iqqud.
Ălɣizabăt kăwăn-irmăsăn-dăɣ, wăr-ămoos ɣas, ar a kăwăn-isinhəjjin d-
ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ ed Təmmənəya-net a făl hannăyăm a-wa
hannăyăm.
6 Itbat a-s Măssinăɣ-i oɣadăn, wăr-e ăyy ere kăwăn-itaɣăzzăben
ăssunfa, ăssilkăm dăɣ-s.
7 Ilkam ad-kăwăn-ăkf tăsonfat, kăwăneḍ-i hannăynen ălɣizabăt ašăl-
i-dăɣ, ăkf'-anăɣ-tăt năkkăneḍ-dăɣ ašăl wa dd-e-infiləl Emăli Ɣisa ifal-dd
išənnawăn, ăddeew d-ănjălosăn wi n-iməṣṣuha.
8 Ad-dd-iqqəl dăɣ-ammas n-efew ăhijăljălăn, išəj eɣa dăɣ-ăddinăt wi has-
ăsɣărnen ulhawăn-năsăn, unjăynen ămišəl n-a-wa innă Ălənžil n-Emăli-
nănăɣ Ɣisa.
9 Ăddinăt-en, təlkam dăɣ-săn tisnant səmmăt d-terăẓẓe tăɣlalăt jat
dăɣ-anməjjaj d-Emăli d-tărna n-ălxurmăt-net. Wăr dăɣ-săn ilkem ad-t-
ənhayăn.
10 Ašăl-en dd-mad-ass Emăli, ad-səmɣărăn iməššeddəjăn wi săr-s
omănnen ălxurmăt-net ed ăsidăwăt-tăn ass-net. Kăwăneḍ, ăddinăt-en,
ham-tăn ed tomănăm s-isălan wi hawăn-năxṭăb.
11 Ayətma, a-wen-dăɣ daɣ a făl hawăn-nətattăr s-Măssinăɣ hak ašăl,
nətattăr dăɣ-s ad-tăqqaymərn təṭṭafăm tabarăt ta dăɣ-kăwăn-ija, tənhəjj
tămudre-năwăn d-teɣăre ta kăwăn-dd-ija Măssinăɣ s-iman-net, idhəl-
kăwăn s-tărna-net i-ad-tamašalăm a-wa olăɣăn iket-dăɣ-net, umas immun-
năwăn, immun ih' ălfăyda.
12 Ǝmmək-wen-dăɣ a dăɣ-mad-itwəsəmɣăr Emăli-nănăɣ Ɣisa dăɣ-
tămudre-năwăn, təkrəšăm idəm data-s dăɣ-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ d-
Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.

2

Isălan n-uɣəl n-Ɣisa Ălmasex

1 Ayətma, hakd a-wen-dăɣ ămăra, dăɣ-isălan n-uɣəl n-Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex d-ažəmmăɣ wa s-ilkam ad-t-nənməjj dăr-s, nənn'-awăn:
2 taẓidert, wăr-ităggădet ăwadəm wăl' iyyăn d-ənniyăt-năwăn, wăr
sărɣasăt i-ăwadəm wăl' iyyăn aɣăšad n-iman-năwăn s-a has-dd-ănifalălăn
wăla s-a nənna wăla s-tăkarḍe hawăn-in-nəktab dăɣ-nənna a-s ašăl n-uɣəl
n-Emăli ăru dd-osa.
3 Wăr kăwăn-isăswadet ăwadəm s-wăla a ənḍărrăn făl-a-s ašăl wa n-
uɣəl n-Emăli, iket-di d-ităjj, ad-irməs iba n-ăddin ăssuksăḍăn ăddinăt
ăjjootnen təzzar ass-dd u-tanməšrayt wa s-itawănna Ăddăžžal† he-ihlək
Măssinăɣ.
4 Ǝnta-en-dăɣ a-s ămakšar n-e d t-illăm a ititwăɣbidăn. Dăɣ-tanməšrayt-
net, ad-igləw har ăqqayəm dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, isigdăh
iman-net d-Măssinăɣ.
5 Ajăn təttəwăm-in a-wa hawăn-ənneɣ a-s t-əlleɣ ɣur-wăn.
6 Təssanăm a-wa t-in-iṭṭafăn, a ikkăs daɣ wăr dd-ăwweḍ ašăl-net, wăr
dd-e-ass.
7 Təmɣăre n-əddăraj n-iba n-ăddin-net ixdam dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, afăl
has-dd-təssəlwăs tărna ta t-in-təṭṭafăt fălla-năɣ, ad-dd-infiləl a-wa t-išlăn,
os'-iwăn făw.
8 Afăl dd-osa anămăšray-wen-dăɣ, ad-has-dd-ilkəm Emăli Ɣisa-i t-in-e-
isăhəḍăn s-tărna-net, ikkəs dăɣ-s ălfăyda iket-net s-tiyyăt tashăḍt n-emm-
net.
9 Ăhaləs wa t-illăn ḍarăt-a-wen-dăɣ, ad-t-ăkf Iblis tărna s-mad-itajj ijităn
ăssuksăḍnen, tikunen d-tišušab s-issəswăd tamətte,
10 wăr t-təlla tăllăbăst d-iba n-iqqud s-wădden ad-t-ăj i-ad-isəswəd
ăddinăt wi hănen tabarăt n-tanməšrayt s-əlhəllak ɣas a hasăn-iqqalăn,
ăsɣărăn ulhawăn-năsăn i-tidət ta lăt s-ad-tăn-tăɣləs.
11 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ, a făl hasăn-išlăy Măssinăɣ, oyy'-en oḍăn
dăɣ-a-wa tăn-itakărrasăn, išinməšrəy-tăn.
12 Ilkam ad-ənmənhəyăn d-ăššăreɣa ed ăssofăn bahu tidət, ăssofăn
fărrăɣ, iqqud.

Tămayit d-tittar

13 Ayətma-ɣ, iwar-anăɣ hak ašăl ad-numay i-Măssinăɣ dăɣ-təssəba-
năwăn. Emăli iman-net a kăwăn-issəlmădăn s-tărha-net, ăsnăfrăn-kăwăn
Măssinăɣ, iɣlăs-kăwăn s-tărna n-Unfas Šăddijăn, iššəšdăj-kăwăn i-ad-
tumasăm tamətte-net ed tomănăm s-tidət.
14 Iɣr'-iwăn-dd s-iman-net i-ad-təsləm i-Ălənžil wa hawăn-năxṭăb,
təjrəwăm ejădăr-năwăn dăɣ-ălxurmăt n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.
15 Ayətma! A-wen-dăɣ a făl əkfărăt i-Iblis, ăknăt uḍəf n-ălɣadatăn
wi kăwăn-nəssăɣra s-imawăn-nănăɣ hakd-dăɣ s-tikarḍiwen ti hawăn-in-
nəktăb.
16 Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex hakd-dăɣ Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ,
tətbat tărha-năsăn hanăɣ, əntăneḍ a hanăɣ-əkfănen dăɣ-ănnuɣmăt-năsăn
turhajăt n-ad-năkk s-data, nəhləyləy hărkuk dăɣ-ăṭṭăma ădduutten.
17 Nəttar dăɣ-Măssinăɣ ad-iḍnəy ulhawăn-năwăn tărha n-tikawt n-s-
data, ija dăɣ-wăn ălbăraka n-ad-tamašalăm a-wa olăɣăn dăɣ-ijităn-năwăn
hakd-dăɣ dăɣ-măjrăd-năwăn.

3

Derhanăn n-Buləs i-kăl-Tăslonika

† 2:3 2:3 Ămakšar, ašănjo d-eməkkennəs n-Ălmasex.

1 Ayətma, tasămdot n-măjrăd-nănăɣ da: təddalăt-anăɣ-in Măssinăɣ i-ad-
ihəl măjrăd n-Emăli s-data šik dăɣ-idăggan iket-năsăn, səmɣărăn ăddinăt
măjrăd-en s-əmmək wa s-t-tăssimɣărăm kăwăneḍ.
2 Ădəlăt-anăɣ-in Măssinăɣ i-ad-hanăɣ-iɣləs dăɣ-erk imojjan n-erk
ăddinăt d-inăllăbăsăn ed wădden ăddinăt iket-năsăn a əṭṭafnen immun.
3 Emăli, oɣad, ənta-en-dăɣ a kăwăn-e-isəṣṣuhun dăɣ-immun-năwăn,
agəẓ-kăwăn dăɣ-Iblis-i n-Anămsod.
4 Emăli a ih' ăṭṭăma-nănăɣ dăɣ-isălan-năwăn, nəkkas ăššăk a-s a-wa
dăr-kăwăn-năsmătăr, təṭṭafăm-t, ad-t-təknəm daɣ uḍəf.
5 Ij'-iwăn Emăli dăɣ-tabarăt, ăssewăḍ Măssinăɣ tărha-net dăɣ-ulhawăn-
năwăn, ija dăɣ-wăn akuyəd dăɣ-taẓidert šund ta hăt Ălmasex.

Ăxdəmăt, ăyyăt făllа-wăn sendad

6 Ayətma, năsimătăr-kăwăn hullan dăɣ-isəm n-Emăli-nănăɣ
ƔisaĂlmasex i-ad-sənnəməjjəjăm iman-năwăn d-ere ijannen ənta ăŋŋa-
wăn dăɣ-ăddin, a-s ija a-wen, unjay s-ad-iṭṭəf ălɣadatăn wi kăwăn-
nəssăɣra, unjay s-ălxidmăt s-ifassăn-net, tămišăršăr tămudre-net.
7 Tămudre ta tăttilălăt a-wa kăwăn-nəssăɣra, təssanăm-tăt; təssanăm
a-s, a-s t-nəlla jere-wăn, wăr hanăɣ-təzzeyăm d-a-wărăn oɣed.
8 Wăr t-illa ere s-nəkša ăsink-net bănnan, ehăḍ d-ašăl năxdam s-ăṣṣahăt-
nănăɣ, tidət, nălluyyăɣ măšan, wăr t-illa făw ere s-nămoos ăẓuk.
9 A-wen, nəj'-e, wădden i n-a-s innin wăr-ănhăjja d-ad-năkš isinkawăn-
năwăn măšan, năssof ad-wăr nəja a-wen, i-ad-hanăɣ-tăttălălăm kăwăneḍ-
dăɣ, təlmədăm a-s ălxidmăt, a iwarăn hak ăgg-adəm.
10 Ăzzăman wa nəkkăs jere-wăn, nəkna aẓəẓẓəwi făllа-wăn tənna n-a-s:
«Ăwadəm wa wărăn irha ad-ixdəm, adiš, wăr-ităttet.»
11 Kăwăneḍ, nəsla a-s han-kăwăn ăddinăt ămišăršărnen wăren ərha ad-
ăxdəmăn, tajjăšăn isălan wăren tăn-dd-ăqqel.
12 Ăddinăt-en, nărha ad-nəsəmmăqq făllа-săn, nəsəmmətăr-tăn: nəj'-
asăn isəm n-Emăli ƔisaĂlmasex idəm n-ad-ăxdəmăn s-ăṣṣahăt-năsăn,
əyyənet sendad i-ad-udaben uḍəf n-tămudre n-iman-năsăn.
13 Kăwăneḍ-i n-ayətma-ɣ, wăr kăwăn-išălḍašet amišəl n-a-wa olăɣăn.
14 Isəmmətərăn wi hawăn-nətăjj dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, ere săr-săn un-
jayăn, əzzəyăt-t, širəšăm făllа-s i-ad-ikrukăḍ,
15 wăr t-jem ašănjo-năwăn, səmmăqqăt făllа-s šund ăŋŋa-wăn.

Tittar d-tihulawen

16 Ikf'-iwăn Emăli-i n-Măssi-s n-ălxer, ălxer s-əjut hak ăssaɣăt, idhăl-
kăwăn Emăli iket-dăɣ-năwăn.
17 Tihulawen-ti-dăɣ, năkk iman-in, Buləs a hawăn-tănăt-in-iktăbăn s-
ăfuss-in; ešwăl-in daɣ, dăɣ-tikarḍiwen-in iket-dăɣ-năsnăt da-dăɣ.
18 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ dăɣ-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex ad-kăwăn-
ăkf ănnuɣmăt iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb Buləs i-Timoti

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa s-omăr Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ d-
ɣisaĂlmasex-i iha ăṭṭăma-nănăɣ, tumast n-anămmašul-net.
2 Ăhuulăɣ-kăy-in Timoti kăyy-i n-rure-ɣ wa n-tidət dăɣ-immun.
Ikf'-ik Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex
ănnuɣmăt, tărha d-ălxer.

Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-inămăšrayăn

3 Timoti, a-s kăy-fălăɣ, əkkeɣ teje ta n-Masidunya, ăsmătărăɣ-kăy d-ad-
tăqqaymad dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus, səmmăqqəd făll-ăddinăt wi t-hănen
saɣranen tijəttewen ănimăšrăynen i-tidət ta tădduttet,
4 i-ad əyyən făll a-săn tinfusen ti n-ibda wăren ənfa hărăt d-tamădašt
dăɣ-ăṭṭarexăn n-imɣarăn wăren dd-itirəw ar təšəjrət n-măjrăd. Wăr t-
illa a dd-isaɣsal a-wen-dăɣ dăɣ-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ wăla dăɣ-ehel
n-s-data dăɣ-immun.
5 Dăɣ-a-wa s-kăy-omărăɣ, ənneɣ-ak, əṭṭəfnet ăddinăt jer-iman-năsăn
tărha təmdat d-ad-wăr t-illa a dăɣ-əššakăn iman-năsăn d-immun wăr ha
təlmənufăɣa.
6 Hărătăn-win-dăɣ, əšlăyăn-asăn ăddinăt ăjjootnen, əššəškăn iman-
năsăn s-taxxalen.
7 Ăddinăt-en, ərhan tumast n-ălɣulam n-alămăr wa n-ănnăbi Mosa, a-
s ija a-wen, a-wa jănnen s-ɣur-săn ija a-s wăr t-illa ere hasăn-t-ojărăn
musnăt, hakd-dăɣ a-wa săɣren ăddinăt, wăr t-illa a dăɣ-s əjrahăn əntăneḍ
iman-năsăn.
8 Alămăr wa n-Mosa, wăr t-ijrew hărăt, olaɣ iket-net afăl t-itamašal
ăwadəm s-ălmăɣna.
9 Nəssan a-s alămăr, a ămoos-dăɣ, wăr dd-ăzzubbăt i-ăddinăt oɣadnen,
ănn-ak, osă-dd i-inăllăbăsăn d-iməffelləgăn d-ăddinăt wi wăren ăddiin
d-inăsbăkkaḍăn d-inămăšrayăn d-ikufar d-imăjjan n-iman n-imărawăn-
năsăn d-imăjjan n-iman n-ăddinăt
10 d-wi samăḍasnen tiɣəswen-năsăn d-meddən wi tajjănen meddən
tiḍeḍen, d-wi hin-žanšanen ăddinăt d-inəsbuha d-imărẓan n-ărkăwăl d-e
d t-illăm ăgg-adəm ănimăšrăyăn i-tijəttewen n-teɣăre ta n-tidət tădduttet
təjrăwăm, əntăneḍ-den-dăɣ ăddinăt wi s-dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ alămăr-
net.
11 Teɣăre-en-hi, isălan n-Ălənžil-wi hi-issăɣlăf Măssinăɣ a ha. Ǝnta-en-
dăɣ daɣ a hanăɣ-itajjăn isălan n-ălxer d-tănoflayt ta hanăɣ-t-təllăt ɣur-
Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ălxurmăt.

Tămayit n-Buləs i-Măssinăɣ

12 Ămmoyăɣ i-Emăli-nănăɣ ɣisaĂlmasex ənta-i hi-ikfăn ăṣṣahăt wa s-
ămɣatărăɣ, iflăs-ahi i-ad-hin-səssiwəḍăɣ ămašal wa dăr-hi-ăsnăhăjja,
13 wăr hi-iṭṭef eɣa n-a-wa s-kăla ămoosăɣ ăkafăr d-ălmuɣăzzăb n-
enăllăbăs s-ăkkus ašni-net măšan, tătwaḍăn-ahi tăhanint ed a-wa
ămešălăɣ, ălžăhalăt d-tăɣart n-ulh a dăɣ-t-ămešălăɣ.

14 A-wen iket-net, ojăr-t săr-i ănnuɣmăt wa măqqărăn făll-i issənsă
Emăli-nănăɣ, ăsnăflăy-ahi dăɣ-immun d-tărha ta dd-tirəw tassaɣt d-Ɣisa
Ălmasex.
15 A-wa măjrăd itbatăn s-ănihăjja ad-săr-s iqbəl e d t-illăm ăgg-adəm:
ƔisaĂlmasex, ijjăš-dd ăddunya i-ad-iɣləs inăsbăkkaḍăn s-năkk Buləs a-s
wa ăzzarăn, dăɣ-săn ojărăn iket-dăɣ-năsăn.
16 A-wen-dăɣ a făl hi-oḍăn Măssinăɣ tăhanint i-ad-umasăɣ ălmital i-
ăddinăt wi iyyăḍnen n-a-s Ɣisa Ălmasex, h'-e taẓidert n-a-s ere săr-s
omănăn, ad-ijrəw tămudre tăɣlalăt. A-wen hi-ija, ăddoobăt daɣ ad-t-ăj
i-e d t-illăm ăgg-adəm.
17 A-wen-dăɣ a făl năkfet hărkuk Măssinăɣ semɣar d-ălxurmăt, ənta a-s
Ămănokal wa n-Ămaɣlal, wăr fălla-s la tamăttant tărna, wăr-itətwənhəy,
ənta a-s Măssinăɣ wa n-iyyăn. Amin!

Ǝhəl iman-năk dăɣ-immun

18 Alyaḍ-in Timoti, a-wa s-ărheɣ ad-kăy-səmmətărăɣ dăr-s, wăr-iẓley d-
măjrăd wa s-kăla t-innă Măssinăɣ i-ăddinăt i-ad-hak-t-ənnən, ənnăn-ak-
tăn daɣ. Umaset măjrăd-wen-dăɣ hak-ătwănnăn a kăy-ăsinămănɣăn dăɣ-
ălxidmăt wa ăhuusken hed i-ad-ăkk s-data.
19 Ǝṭṭəf immun, wăr-itəmmalet a dăɣ-təššakăd iman-năk, əhlăkăn
ăddinăt ăjjootnen wăren ja a-wen, ănmăšrăyăn i-immun;
20 ăddinăt en-dăɣ, ih'-en Himni d-Ălxaḍer-i jeɣ dăɣ-ifassăn n-Iblis,
ănmănhăyăn d-iman-năsăn i-ad-əlmədăn a-wa ihăn asəkkufăr.

2

Tajjăt ălhimmăt

1 Dat-hărăt iket-net, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-tədələm Măssinăɣ, təjəm
ălhimmăt, tăjjăynănăm-t, tumayăm-as i-ad-aḍən tăhanint i-e d t-illăm
ăgg-adəm.
2 Ădəlăt Măssinăɣ i-imănokalăn d-kăl-əlxəkum i-ad-ozja ăkall, ija dăɣ-s
ălxer, nəṭṭəf tămudre tăddiinăt, tăssiimɣărăt Măssinăɣ.
3 Tittar-tin-dăɣ ăhuskătnen a əjraẓnen i-Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ-i
4 irhan əlɣəllas n-e d t-illăm ăgg-adəm, əzzəyăn tidət iket-dăɣ-năsăn.
5 Măssinăɣ, iyyăn ɣas, wăr dd-ija daɣ ar iyyăn n-əssəbab s-ăẓmăẓăl
iman-net d-dăgg-adəm, a t-ămoosăn ƔisaĂlmasex-i dd-ămoosăn ăgg-
adəm.
6 Ikfă iman-net i-ad-isəddărfət e d t-illăm ăgg-adəm dăɣ-ibăkkaḍăn-
net, ənta-den-dăɣ əmmək wa s-ăjjəyha ălwăqq wa dd-tăwwăḍ, tăqqăn
ta issəbdăd Măssinăɣ n-a-s irha əlɣəllas n-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn.
7 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl hi-ija Măssinăɣ ămaway n-isălan-net
d-anămmašul; tidət a janneɣ wădden bahu, Măssinăɣ a hi-dd-ăšmašălăn
i-ad-săɣrăɣ inəẓẓulam† immun d-tidət ta-net.
8 A-wen-dăɣ a făl dăɣ-wăn ărheɣ kăwăneḍ-i n-meddən, ad-təddalăm
Măssinăɣ dăɣ-edăgg iket-net, tajjăm ălhimmăt dăɣ-ḍakkălăm ifassăn
šăddiijnen, wăla aḍkăr wăla abjənjən.

A-wa ătiwăttărăn dăɣ-tiḍeḍen

† **2:7 2:7** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

9 Tiḍeḍen daɣ, ărheɣ dăɣ-snăt, ad-əjənăt a-wen-dăɣ. Ărheeɣ
dăɣ-snăt ad-tajjănăt isəlsa tănăt-wăren-əkšef, isəlsa tănăt-əṣtarnen;
udaɣ ad-sasahaɣnăt ašăl i-ad-tănăt-in-əjrăhăn ăddinăt, wăr tăjjănet i-
iɣăfawăn-năsnăt asəssəkən s-iẓẓəwăt ălqim-net, wăr tăjjănet orăɣ wăla
timăɣwanen okăynen ămaku wăla isəlsa s-ikna ălqim-năsăn eẓăwe,
10 ănn-ak, zəzjărnet-dd tihusay n-imărkedăn wi ănihăjjănen d-tiḍeḍen
jannănen ăksuḍnăt Măssinăɣ.
11 Ălwăqq wa n-ălxuṭbăt n-măjrăd n-Măssinăɣ dăɣ-ălkănisăt, susəmnet
dăɣ-a-s ăsidăwnăt a-wen d-asjəd d-asrəs n-iman;
12 əgdalăɣ-asnăt ad-xaṭṭăbnăt meɣ ad-tanăhaḍnăt dăɣ-meddən d-a-wa
s-lăn s-ad-t-əjən dăɣ-ălkănisăt, susəmnet.
13 Măssinăɣ, Adəm a dd-ixlăk s-tizarăt təzzar, issəlkăm-as-dd Xəwwa.
14 Wădden Adəm a ikkărrăs Iblis s-tizarăt i-ad-inməšrəy, ănn-ak, tamăḍt
a ăšnămăšrăy; tănmăšrăy s-a-wen-dăɣ ja i-măjrăd n-Măssinăɣ.
15 Hakd a-wen-dăɣ, a-wen wăr hin-ikkes a-s ad-tumas anna, təkrəš
aratăn, iɣləs-tăt Măssinăɣ. Sădəwet immun-net d-tărha təmdat d-tămudre
šăddiijăt, təṣtarăt.

3

Tumas n-emănnăhăḍ n-ălkănisăt

1 A-wa măjrăd ănihăjjăn: ere irhăn tumast n-ărrabex-i n-emănnăhăḍ
n-ălkănisăt, ilmədet a-s ăsidărhăn ămašal ăllullen.
2 A-wen-dăɣ a făl, emănnăhăḍ n-ălkănisăt, ilzam ad-:
Wăr t-iwer uḍlem,
umaset ăhaləs n-iyyăt tamăḍt,
ere ilan ălxal d-esăwe,
inhəjjet d-semɣar,
ijjəšet-t amăjaru,
umaset ere ăddoben asəɣər n-ăddinăt,
3 wăr-itumaset emăsăw n-asməd
wăla ere ih' ăjaḍ;
umaset ere ăẓedăn, ăgg-ălxer,
wăr-itumaset emărh n-aẓrəf.
4 Umaset ere ănnihăḍăn hullan dăɣ-ehăn-net
d-ere s-ăsijădăn aratăn-net,
ăssiimɣărăn-t dăɣ-hărăt iket-net
5 făl-a-s ere s-indar ad-ănnăhăḍ dăɣ-ejădăš-net,
əndek əmmək wa s-mad-udabăt tăzert
i-ălkănisăt n-Măssinăɣ?
6 Wăr-itumaset ere s-iket omăn i-ad-wăr t-irəmməs əttəkəbru,
isəddărɣəl-t, iḍəw dăɣ-uḍlem
wa dăɣ-oḍa Iblis iman-net.
7 Umaset ere ilan tajuhe tăhusket
dat-ăddinăt wi n-ajăma wăren ămoos ălmăssexităn,
dihen, wăr mad-itwəlkăh,
wăr mad-iḍəw dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis.

Imadhalăn n-ărrabexăn

8 Imadhalăn n-ărrabexăn-i n-imănnăhăḍăn n-ălkănisăt, ilzam-tăn ad-:
Tăn-iwar sărho,
wăr tumasnet ăddinăt n-əssin ilsawăn,
əkrəšnet tənna tətbatăt,
wăr săsakaynet tesăse n-asməd,

wăr tămmăɣnet i-terše n-aẓrəf s-taxărbənit,
ăsikărakăḍ a-wen.
9 Ǝddăraj n-immun wa tăn-issəlmăd Măssinăɣ dăɣ-măjrăd-net,
əṭṭəfnet-t dăɣ-a-s wăr t-illa
a dăɣ-əššakăn iman-năsăn.
10 Zəjjəzzənet-tăn ăddinăt,
itwəlməd a-s wăr t-illa uḍlem tăn-iwarăn təzzar,
əjjəšăn ămašal-wen-dăɣ.
11 Tiḍeḍen daɣ, iwaret-tănăt sărho, wăr tănăt-ităjjăšet ănnămima,
əkrəšnet ălxal ăhuusken, ăɣdəlnet dăɣ-hărăt iket-net.
12 Imadhalăn n-emănnăhăḍ n-ălkănisăt, hak iyyăn, iyyăt tamăḍt,
năhăḍnet dăɣ-aratăn-năsăn d-ijədšan-năsăn.
13 Ăddinăt-win-dăɣ, wi išla ămašal-năsăn s-iqqud, ad-ətwəsəmɣărăn,
ad-ăbas tăn-ha tasăja dăɣ-təssəba n-immun-năsăn d-tassaɣt ta jăn d-
ƔisaĂlmasex.

Ǝddăraj wa dd-ănfalălăn

14 Timoti, tăkarḍe-ta-dăɣ, kattăbăɣ-ak-tăt-in dăɣ-a-s jarăɣ ăṭṭăma n-ad-
kăy-in-asăɣ šik
15 măšan, kunta wăr-otes Măssinăɣ a-wen har hin-ăhojăɣ fălla-k, ărheɣ
ad-hak-tilal tăkarḍe-ta-dăɣ i-ad-təlmədăd ălxal wa s-led s-ad-t-təṭṭəfăd,
səssiɣədăd săr-s tamətte ta n-imumənăn n-Măssinăɣ, a-wen a t-ămoosăn
ălkănisăt n-Măssinăɣ-i iddărăn, ənta a-s tămankayt ta təbnăt făll tidət,
wăr t-illa daɣ a dăɣ-s tăt-madăn-ikkəs.
16 Tidət n-Măssinăɣ ta s-ărḍăn ăddinăt dăɣ-isălan n-əddăraj wa n-
immun, ti-măqqărăt, a-wen a t-ămoosăn a-s:
Ɣisa Ălmasex,
ănfalăl-dd dăɣ-ăddunya, ămoos-dd ăgg-adəm,
ənhăyăn-t daɣ dăgg-adəm,
illăɣăt Unfas Šăddijăn s-idəm wa ikrăš dat-Măssinăɣ,
ăjjunfăn dăɣ-s ănjălosăn,
ătwăjjăn isălan-net i-inəẓẓulam,†
omănăn săr-s ăddinăt iyyăḍ,
imməḍkăl s-išənnawăn s-edăgg wa n-ălxurmăt.

4

Ălɣulam wi saɣranen bahu

1 Ămăra, dăɣ-isălan-wi-dăɣ n-ajilal n-ăddunya, Unfas Šăddijăn iman-net
a innăn, ad-əkfən ăddinăt iyyăḍ iman-năsăn iba n-ăddin, əltăɣăn iyyăḍ
tăn-saswadnen. Ăddinăt-en, a-wa săɣren, a săr-săn dd-orawăn alšinăn,
2 imăsăɣran n-inəsbuha n-ălmunafeɣăn s-ăssiikwăl əjut-i-dăɣ jăn
ibăkkaḍăn-năsăn ulhawăn-năsăn,
3 ad-əzzənăn s-imumənăn əssannen a-wa ămoosăn tidət, săxrəmăn-
asăn adubən, əgdələn-asăn tetăte n-imənsiwăn iyyăḍ, a-s ija a-wen,
hărătăn-win-dăɣ, Măssinăɣ a tăn-dd-ixlăkăn i-tănoflayt n-imumənăn i-ad-
tăn-əkšən dăɣ-tămayit-has.
4 A-wa dd-ixlăk Măssinăɣ, olaɣ iket-net, wăr t-iha făw a xăramăn,
umayet ɣas ăwadəm i-Măssinăɣ təzzar ăkšet a-wa s-irha tetăte-net

---

† **3:16 3:16** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

[5] făl-a-s, wăr t-illa amənsi s-wădden, ăššiišdăj-t măjrăd n-Măssinăɣ d-tittar.

Ănaxdim wa ufăn dat-Ɣisa Ălmasex

[6] Timoti, făssăr i-ayətma-k dăɣ-ăddin hărătăn-wi-dăɣ, afăl jed a-wen,
ad-tumasăd ănaxdim n-ƔisaĂlmasex ifranăn, sətbətăd kăyy-dăɣ a-s a-wa
innă măjrăd wa ihakkăn immun a-s təddarăd, təssanăd daɣ a-wa ənnănăt
tijəttewen ti n-teɣăre n-tidət ta tădduttet.
[7] A-wen-dăɣ a făl hak-janneɣ, wăr săjad i-tinfusen ti n-kăl-ăddunya d-
ti n-kăl-ibda siɣulnăt timɣaren, mălayăɣna ɣas a-wen wărăn oher hărăt
d-Măssinăɣ.
[8] Kăyy, şəmmišəl ăṣṣahăt-năk dăɣ-isălan wi n-ăddin ašəšrah n-taɣəssa,
wăr-infa s-a ăjjen, a-s ija a-wen, asəṣṣuhu n-iman dăɣ-ăddin, infa s-
a ăjjeen ed ere ăddiinăn, ijraw ɣur-Măssinăɣ ărkăwăl n-tămudre dăɣ-
ăddunya hakd-dăɣ ălaxărăt.
[9] A-wa hak-janneɣ, măjrăd ănihăjjăn d-ad-itwăqbəl iket-dăɣ-net.
[10] Tidət, nosas dăɣ-ălxidmăt, nəha amjăr ăṣṣohen ed ăṭṭăma-nănăɣ,
Măssinăɣ-i iddărăn a iha, ənta a-s Ămaɣlas n-e d t-illăm ăgg-adəm hullan
imumənăn.
[11] Ǝntăneḍ-den-dăɣ isălan wi s-led s-ad-tăn-saɣred, səmmətărăd
ăddinăt dăr-săn i-ad-tăn-əknən ujreh.
[12] Wăr kăy-ilăkkăhet ăwadəm făl-a-s innin măḍrəyăd, ănn-ak, əṭṭəf dat-
imumənăn təttəlal dăɣ-măjrăd d-ălxal d-tărha d-immun d-təšədje n-ulh.
[13] Iket-di d-kăy-in-tisăɣ, ɣarr əlkəttabăn n-Măssinăɣ dat-ăddinăt, xaṭṭăb-
asăn-tăn, tafăssarăd-asăn-tăn.
[14] Wăr toyyed isuf wi hak-ija Unfas Šăddijăn i-ad-tudabed s-ălxidmăt-
năk, isuf-en, Măssinăɣ a hak-tăn-ikfăn, əllăɣen-ak săr-săn daɣ ăddinăt
s-inna Măssinăɣ a-wen, ăswăr-kăy daɣ ălžămaɣăt wa n-inušămăn ifassăn-
năsăn i-ad-dăɣ-k ăj Măssinăɣ ălbăraka.
[15] Hărătăn-win-dăɣ s-hak-ənneɣ, ărḍəl-tăn, ədgəẓ dăɣ-săn i-ad-dd-
ibbuyən ehel-năk s-data dat-ăddinăt iket-năsăn.
[16] Hekăyy! Ăj ənniyăt i-iman-năk, təjəd-t daɣ i-a-wa săɣred ăddinăt,
kuyəd dăɣ-taẓidert dăɣ-a-wen. Afăl jed a-wen, ad-tăɣləsăd iman-năk,
tăɣləsăd daɣ iman n-ăddinăt wi hak-ăsijădnen.

5

A-wa iwărăn Timoti dăɣ-isălan n-tăzert i-imumənăn

[1] Timoti! Wăr tăsnărɣămăd făll-ere wăššărăn, ănn-ak, ăj'-as măjrăd
šund wa mad-təjəd i-abba-năk. Imawaḍăn əntăneḍ, ăj'-asăn măjrăd wa
mad-təjəd i-ayətma-k,
[2] təjəd i-timɣaren măjrăd wa mad-təjəd i-matte-k, təjəd daɣ dăɣ-təšədje
i-timawaḍen asəmmətăr wa mad-təjəd i-šătma-k.

Isălan əkkanen tadhəlt ta dăr-ăniihăjjănăt tinuḍăfen

[3] Ɣayəm təssanăd dăɣ-tinuḍăfen, hullan ti n-tilăqqiwen s-wăr t-illa ere
lanăt tănăt-idhălăn.
[4] Afăl la tănuḍăft aratăn meɣ ihăyawăn, əlmədnet dat-hărăt iket-net a-s
dat-Măssinăɣ, əntăneḍ-en-dăɣ a iwar ălxaqq n-imărawăn-năsăn. Ǝmmək-
wen-dăɣ a-s mad-əẓələn i-imărawăn-năsăn d-imărawăn n-imărawăn-
năsăn asədwal wa tăn-jăn. Ǝnta-den-dăɣ daɣ a-wa ijrăẓăn i-Măssinăɣ.

5 Tănuḍăft ta wărăt təla ere dăr-s, tăqqimă-dd ənta ɣas, təzzaɣ d-iman-
net, tăjet ăṭṭăma-net dăɣ-Măssinăɣ, tăqqaymet tattăr dăɣ-Măssinăɣ ehăḍ
d-ašăl i-ad-tăt-ikkəs dăɣ-tămăɣatert.
6 Măšan, tănuḍăft ta wărăt təttăr ar iẓəjraẓ n-iman-net, əlməd a-s wăr
təẓley d-ere ăba kud-dăɣ təddar.
7 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi s-led s-ad tăn-dd-suktəwăd ăddinăt i-ad-
əṭṭəfnăt tinuḍăfen tămudre-ten-dăɣ i-ad-wăr tănăt-itiẓəm ăwadəm wăl'
iyyăn.
8 Ămăra, ere hin-ijjărăn imărawăn-net hullan wi t-orăwnen, ilmədet a-s
ăkkuddăl immun, iššam-as-in ămăra wăla-dăɣ ănăẓẓalim.
9 Ămăra, tănuḍăft ta tărhăt ad-təjjəš tiḍeḍen ti tədhăl ălkănisăt, wăr
has-t-illa a-wen ar s-ad-təla săḍisăt timərwen n-awătay d-ad-wăr kăla təja
ar iyyăn n-adubən ɣas.
10 La daɣ s-ad-tătiwăzzăy s-imărkedăn wi tamašal d-asədwal olaɣăn i-
aratăn-net d-ad-tăt-ih' amăjaru d-ad-tăt-iha ălxidmăt i-iməššeddəjăn d-
ad-kann hărăt i-tilăqqiwen, d-ad-tamašal a-wa olăɣăn iket-net.
11 Wăr tăqbelăd s-tadhəlt n-tinuḍăfen ti măḍroynen făl-a-s afăl tănăt-
dd-iqqăl iblis-năsnăt, ad-əšləynăt i-tabarăt ta n-Ălmasex, umas a-s wăr
t-illa a ihan ənniyăt-năsnăt kunta wădden adubən ăynayăn.
12 Ǝnta-den-dăɣ əmmək wa s-sawarnăt uḍlem iman-năsnăt ed ărkăwăl
wa jănăt i-Ălmasex n-a-s ənta ɣas a-s mad-əddărnăt, ăxdəmnăt-as,
ăqqălnăt săr-s.
13 Afăl jănăt a-wen, wăr t-illa a tănăt-išillun kunta wădden tikawt jer-
ihănan, d-sendad, a-wen daɣ, ojăr-t a-wa s-wăr tănăt-išla ar aggay n-
tinawen, wăr t-illa a-s wădden hanăt-t kud-dăɣ wăr tănăt-iqqel a-wen,
wăr tănăt-ăskărakăḍ asəffəlɣăɣ.
14 Dăɣ-tuksəḍa n-a-wen-dăɣ a făl tănuḍăft ənḍărrăt, ăssofăɣ-as ad-taləs
adubən, təkrəš aratăn, tănnăhăḍ dăɣ-ejădăš-net s-sărho i-ad-wăr fălla-năɣ
jărrəwăn făw išənja-nănăɣ tašləlt s-hanăɣ-əssəḍlămăn.
15 A-wa jănneɣ, janneɣ-t făl-a-s a ăjjeen dăɣ-tinuḍăfen-tin-dăɣ
măḍroynen, ăru d-ănmăšrăynăt i-tabarăt n-Măssinăɣ, əlkămnăt i-Iblis.
16 Afăl t-təlla tamăḍt hat n-ălkănisăt təla tinuḍăfen dăɣ-ehăn-net,
tədbəlet-tănăt ənta iman-net, wăr tumasnet ăẓuk i-ălkănisăt i-ad-tudabăt
ălkănisăt dihen ad-kann hărăt i-ti wăren dăɣ-snăt ila ere hasnăt-iknăn
hărăt.

Semɣar wa dăr-ănihăjjăn imizărăn n-ălkănisăt

17 Imizărăn n-ălkănisăt wi əknănen issus dăɣ-ălxidmăt-năsăn s-sărho,
sənnəḍfəsăt-asăn semɣar hullan wi s-əntăneḍ a ănnuṭṭăfnen d-ălxidmăt
wa iẓẓəwen ămoos ălxuṭbăt d-asəssăɣăr n-imumənăn.
18 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ făw a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«E-d šišbăɣtišăd awdes dăɣ-əttăɣam
i-ad-t-iddəš, wăr has-jed ăkinbăb.»
Innă əlkəttab daɣ a-s:
«Hak ănaxdim, ăniihăjja d-ălxaqq n-tide-net.»
19 Wăr tăqbelăd a ătiwănnăn făll-ănušăm n-ălkănisăt ar s-ad-ila sănatăt
meɣ kăraḍăt tijuhawen.
20 Inušămăn wi ănmăšrăynen, ăɣtəl-tăn dat-ălkănisăt iket-net, tăllăɣed
a-wa dăɣ-ănmăšrăyăn i-ad-ăj a-wen tuksəḍa dăɣ-ăddinăt wi iyyăḍnen,
uksaḍăn əntăneḍ-dăɣ amišəl n-abăkkaḍ šund-wen-dăɣ.

21 Ǝttarăɣ dăɣ-k făll-Măssinăɣ d-ƔisaĂlmasex d-ănjălosăn wi
ənnəfrănnen d-ad-tamašalăd hărătăn-wi-dăɣ s-iqqud, wăr tăn-
tăsnămajărăd, wăr săr-săn tăẓmăẓlăyăd daɣ ăddinăt.

Isəmməterăn n-Buləs

22 Wăr tăsrarădăd aswăr n-ifassăn-năk eɣăf n-ăwadəm wăl' iyyăn i-ad-
has-təjəd ălhimmăt, ijjəš ălxidmăt wa n-ălkănisăt; hekăyy, wăr tihăr d-
ăddinăt ibăkkaḍăn-năsăn, ɣayəm təṭṭafăd iman-năk hărkuk dăɣ-təšədje.
23 Wăr səss aman ɣas, sass daɣ dehiyyăn a ənḍărrăn dăɣ-aman n-lăɣnăb
ăxxiimărnen i-ad-kăy-infəw a-wen dăɣ-tanănnăɣat ta kăy-rammăsăt d-
turhənnawen ti iyyăḍnen kăy-jarrăwnen.
24 Ăddinăt iyyăḍ, ibăkkaḍăn-năsăn, ănifalălăn harwa wăr dd-
əmməḍkălăn isălan-năsăn măšan, iyyăḍ, tahajen wi-năsăn əṣtarăn
hundăɣ har ašăl wa dd-e-əbboqqen dat-ăddinăt iket-năsăn.
25 A-wen-dăɣ daɣ a jan imărkedăn wi tamašalăn ăddinăt, wăr təhijin
wăr-ătwănhăyăn, kunta daɣ wăr-ătwănhăyăn šik, wăr mad-ăhajən
əṣtarăn.

6

Səmɣărnet eklan məssaw-săn

1 Ălmăssexităn wi ăkkilătnen i-ăwadəm, iwar-tăn s-ad-əknan asəmɣar
n-məssaw-săn. Afăl jăn a-wen, wăr mad-isəkkufăr ăwadəm isəm n-
Măssinăɣ, wăr mad-aẓəmăn daɣ ăddinăt a-wa kăwăn-nəsaɣra.
2 Wi s-măssi-săn ălmăssexităn a ămoosăn, udaɣ ad-unjəyăn s-
asəmɣar-năsăn făl-a-s innin oharăn dăr-săn ămăra temiḍt ta n-tassaɣt
d-ƔisaĂlmasex, iwar-tăn s-ad-tajjăn s-ənniyăt ălxidmăt wa dăɣ-tăn-
jăn məssaw-săn ed wi tăn-ăssiixdămnen, imumənăn irha Măssinăɣ a
ămoosăn.

Isălan n-ălɣulam wi n-bahu d-imărhan n-ehăre

3 Ǝnta-den-dăɣ a-wa s-leed s-ad-t-saɣred ăddinăt, samătarăd-tăn dăr-
s. Ǝllan-t ăddinăt saɣranen bahu wărăn oher hărăt d-tidət n-măjrăd
n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex, wăr əlkemăn daɣ i-asəɣăr wa ăddewăn d-
ăddin-nănăɣ,
4 ăddinăt-en, ăsidărɣălăn-tăn ibărajăn. Ălžuhal tăssiirhăn tărha n-
tamădašt d-amšəkki n-măjrăd a ămoosăn. Ǝnta-den-dăɣ a-wa dd-
itiirəwăn tismiten d-imšəwəllităn d-təkkufăra d-tordawen lăbasnen,
5 d-tamădašt wărăt məddəw jer-ăddinăt s-təfraɣ tayətte-năsăn. Wăr-
əssenăn tidət, jan ăddin ăsaru s-əbbăɣărăn.

Tărha n-aẓrəf tokăyăt ămaku, sajraw hărăt

6 Tidət lab a-s uḍəf n-ăddin itirəw-dd s-ăwadəm ărrəzăɣ măqqoorăn afăl
wăr-ăẓoẓ a-wa t-ikfă Măssinăɣ;
7 wăr t-illa a dd-năwway a-s dd-nəjjăš ăddunya-ta-dăɣ, wăr t-illa daɣ a-s
năddobăt aggay-net ašăl wa d-tăt-nəjammăḍ.
8 A-wen-dăɣ a făl, kunta nəla a nəkša d-a nəlsa, igdăh-anăɣ a-wen-dăɣ.
9 Ăddinăt wi wăren ərha ar ad-ăbbăɣărăn, ad-ətwirəmăn s-a ăjjeen,
irməs-tăn Iblis s-tănḍărbat n-derhanăn ăjjootnen lăbasnen dăɣ-wăr-
itiḍəw ar emeskel. Wăr t-illa a săr-săn dd-išašray a-wen-dăɣ kunta
wădden săbxas d-əlhəllak.
10 Tărha n-aẓrəf tokăyăt ămaku, sajraw hărăt ed, ənta a-s ekew n-e d
t-illăm ălmăṣṣibăt, oḍăn dăɣ-s ăddinăt ăjjootnen, ănmăšrăyăn i-immun,
orăwăn-dd s-iman-năsăn tidij n-tersəmmawen ăjjootnen.

Isəmməterăn wi ija Buləs i-Timoti iman-net

11 Ămăra, Timoti, kăyy-i n-u-Măssinăɣ a-s ămmijrădăɣ: jawăḍ i-hărătăn-
win-dăɣ, əmmăɣ i-uḍəf n-ăddin d-immun d-taẓidert, udaɣ i-a-wa kăy-
əssăɣrăɣ iket-net, əbḍəw iman-năk d-a-wa lăbasăn. Ǝttăr iqqud d-
ălɣădalăt dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ, əṭṭəf immun d-tărha d-tumast n-
ăwadəm ăẓedăn.
12 Ǝknəs amjăr wa ufăn dăɣ-imjărăn ihălăn ebre n-ăddin i-ad-təjrəwăd
tămudre ta tăɣlălăt s-kăy-dd-iɣră Măssinăɣ. Ăj isălan-win-dăɣ kăyy-dăɣ
i-ad-sətbətăd immun dat-tijuhawen ăjjootnen.
13 Ămăra, əfraḍăɣ făllа-k dat-Măssinăɣ-i ihakkăn tămudre i-hărăt iket-
net d-ƔisaĂlmasex-i ăjjəyhăn dăɣ-isălan n-tihusay n-a-wa ămoos dat-
gəfăr, Bunəs Bilatəs.
14 Agəẓ iman-năk dăɣ-ălɣib iket-net d-a xăramăn iket-net, əṭṭəf iman-năk
dăɣ-təšədje hărkuk i-ad-togaẓăd a-wa făllа-k ifrăḍ Măssinăɣ har ašăl wa
dăɣ-dd-mad-infiləl Ămănokal-nănăɣ Ɣisa Ălmasex.
15 Ašăl-en, ad-hanăɣ-t dd-isuɣəl Măssinăɣ-i t-illăn jənnəj hărăt iket-net,
ənta-i ɣur-t-təlla tănoflayt ta n-tidət, ənta-i n-Emăli n-imănokalăn, ənta-i
n-Emăli n-imălan,
16 ənta ɣas a iɣlalăn, wăr făllа-s la tamăttant tărna, izzaɣ dăɣ-ănnur s-
wăr hanăɣ-t-illa ăggaḍ-net făl təmɣăre d-tihusay-net, wăr t-illa ere s-kăla
t-inhăy, wăr-ilkem daɣ ere ăddoben ahănay-net; umaset semɣar d-tărna,
i n-Măssinăɣ hărkuk. Amin!

A-wa iwarăn imărrəzăɣăn

17 Ămăra, ănn i-imărrəzăɣăn n-ăddunya-ta-dăɣ, ad-əjən ənniyăt, wăr
ḍăkkălnet iman-năsăn, wăr tăjjănet fella-năsăn dăɣ-ărrəzăɣ-năsăn ed a
ijăn-dăɣ, ilkam ad-imdəw, ănn-ak, əjənet ăṭṭăma-năsăn dăɣ-Măssinăɣ-i
hanăɣ-ihakkăn hărăt iket-net s-tănoflayt i-tănoflayt-nănăɣ.
18 Ănn'-asăn, ad-əjən imărkedăn i-ad-ărzăɣăn dăɣ-imărkedăn, uẓannet
d-ăddinăt wi iyyăḍnen təla-năsăn, əjənet isuf janen s-ulh irḍan s-a-wen.
19 Afăl jăn a-wen, ad-ətwărăn i-iman-năsăn dăɣ-ăddunya ta dd-malăt
ărrəzăɣ n-imărkedăn, əjrəwăn daɣ tămudre ta n-tidət tăɣlălăt.

Ajilal n-măjrăd

20 Ya Timoti, əkən uḍəf n-a-wa kăy-issăɣlăf Măssinăɣ, əšləy i-iməjridăn
wi əglănen făll-iba n-ăddin, əbḍəw d-anməntaš n-măjrăd d-ăddinăt wi
s-ălmăt əssanăn, a-s ija a-wen, wăr t-illa a əssanăn.
21 Ăddinăt iyyăḍ, ija ɣur-săn a-s ăzizăbben musnăt, ere tənhăyăd ija
a-wen, a-di, ăbas ohar hărăt d-immun.
Ăhuulăɣ-kăwăn-in, oyyeɣ-kăwăn d-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ. Amin!

Tăkarḍe ta sănatăt iktăb Buləs i-Timoti

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa n-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex dăɣ-erhet n-
Măssinăɣ. Ǝnta a hi-ăswărăn iji n-isălan n-tămudre ta s-ijjăš ărkăwăl n-
ad-tăt-ăkf i-dăgg-adəm dăɣ-idəm n-Ɣisa Ălmasex.
2 Ăhuulăɣ-kăy-in Timoti kăyy-i n-rure-ɣ dăɣ-ăddin əkneɣ tărha. Ikf'-ik
Abba Măssinăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex ănnuɣmăt, tăhanint d-ălxer.

Isəmmətərăn wi ijă Buləs i-Timoti

3 E-d dălăɣ Măssinăɣ-dăɣ jer-ehăḍ wăla ašăl, ad-kăy-dd-əktoɣ, umayăɣ-
as dăɣ-təssəba-năk, ăɣbədăɣ-t s-ulh măllăn šund a-wa jăn imărawăn-in
ibda.
4 E-d dd-əkteɣ imeṭṭawăn-năk-dăɣ, ad-hi-tănɣ tenere-năk, səddărhənăɣ
ahănay-năk i-ad-ăknăɣ tedăwit.
5 Kittəwăɣ daɣ tidət n-immun-năk, immun təṭṭaf s-tizarăt ma-s n-ma-
k Lăwwisa hakd-dăɣ ma-k Anisa, əkkasăɣ daɣ ăššăk a-s təṭṭafăd-t kăyy
dăɣ-ašăl-i-dăɣ.
6 A-wen-dăɣ a făl dăɣ-k ărheɣ, ad-dd-sudərəd isuf n-Măssinăɣ wi hak-ija
dăɣ-ănnuɣmăt-net, ašăl wa d-kăy-ăswărăɣ ifassăn-in, dălăɣ-ak Măssinăɣ
7 făl-a-s, Unfas Šăddijăn wa hanăɣ-ikfă Măssinăɣ, wăr hanăɣ-itəjj
iməjjejəḍăn, ănn-ak, ikf'-anăɣ-t i-ad-hanăɣ-ăkf tărna, d-tărha d-tanhaḍt
dăɣ-iman-nănăɣ.
8 Wăr tăkrakăḍăd tumast n-tajuhe n-Emăli-nănăɣ, wăr tăkrakăḍăd daɣ
a-wa s-ămoosăɣ u-takărmut ihan tišəm dăɣ-təssəba-net, ănn-ak, nahret
s-tărna n-Măssinăɣ aɣăna wa hannăyăɣ dăɣ-təssəba n-Ălənžil.
9 Măssinăɣ a hanăɣ-iɣlăsăn, iɣr'-anăɣ s-tihusay s-iman-net wădden
dăɣ-təssəba n-imărkedăn nămešăl, ănn-ak, dăɣ-təssəba n-a-wa issəbdăd
dăɣ-erhet-net d-dăɣ-təssəba n-ănnuɣmăt wa hănăɣ-ikfă dăɣ-idəm n-
ƔisaĂlmasex hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya.
10 Ănnuɣmăt-wen-dăɣ, ăsnăfalăl-t-dd ămăra ass n-Ămaɣlas-nănăɣ
Ɣisa Ălmasex-i iddăšăn tărna n-tamăttant, ăssăssămăɣmăɣ-dd făla-năɣ
tămudre ta tăɣlălăt šăddijăt s-ităjj Ălənžil isălan-net.
11 Dăɣ-təssəba n-Ălənžil-en-dăɣ a făl hi-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net, ij'-
ahi ămaway n-isălan-net d-ănămmašul d-ălɣalim
12 dăɣ-təssəba-net a făl hannăyăɣ tersəmmawen-ti-dăɣ, măšan, hakd a-
wen-dăɣ, wăr hi-ăskărakăḍ a-wen ed əssanăɣ ere wa s-omănăɣ, əkkasăɣ
daɣ ăššăk a-s ila tărna s-ogăẓ a-wa hi-issăɣlăf iket-net hundăɣ har ašăl wa
n-tebădde.
13 Ǝkən uḍəf n-tifer ti n-tidət kăy-əssăɣrăɣ, umaset a-s əntănăteḍ a
ănniihăḍnen dăɣ-tămudre-năk, mašăl-tănăt dăɣ-a-s tănăt-tăsidăwăd d-
immun d-tărha-i dd-tirəw tassaɣt d-ƔisaĂlmasex s-ăwadəm.
14 Taɣălift-năk a-wa ăhuusken kăy-issăɣlăf Măssinăɣ, agəẓ-t s-tărna n-
Unfas Šăddijăn wa dăɣ-năɣ izzăɣăn.
15 Təssanăd a-s ăddinăt wi n-teje ta n-Azya, jărăn-ah'-in iket-dăɣ-năsăn
hullan Fižilus d-Hirminus.

16 Dalăɣ Emăli d-ad-aḍən tăhanint i-ehăn wa n-Unizifur, issəsmăḍ ulh-
in dăɣ-ălwăqqăn ăjjootnen, wăr has-ămoos daɣ a-wa s-əheɣ tišəm dăɣ-
takărmut tăkrakiḍt.
17 A-s dd-oseɣ aɣrəm wa n-Roma, immăɣ-t iket-net, wăr-ăssunfa har hi-
ijrăw.
18 Ǝttarăɣ dăɣ-Emăli ad-has-aḍən tăhanint ašăl wa n-tebădde, təssanăd
kăyy iman-năk a-s inf'-ahi s-a ăjjeen dăɣ-aɣrəm wa n-Ifăsus.

2

Tumast n-ănaxdim iɣradăn

1 Ɣas, kăyy-i n-rure-ɣ dăɣ-ăddin, səṣṣuhət iman-năk hărkuk dăɣ-
ănnuɣmăt wa ihăn ƔisaĂlmasex.
2 A-wa kăy-əssăɣrăɣ dat-tijuhawen ăjjootnen, săɣr'-e kăyy-dăɣ i-
imumənăn n-imaɣdalăn ăddoobătnen əntăneḍ-dăɣ, ad-t-săɣrən i-iyyăḍ.
3 Alăh d-əssărdasi ifranăn n-Ɣisa Ălmasex, əḍkəl kăyy-dăɣ šund a-wa
jeɣ folăt-năk dăɣ-tersəmmawen ti inhăy.
4 Ǝssărdasi ya, e-d irha ad-ijrəẓ i-əlxəkum wa t-ijăn dăɣ-əlɣəskăr, ad-
ăbas izinəzjumət dăɣ-tămudre ta wărăt tămoos ta n-əlɣəskăr afăl išwăr
ijjăš ejhăn ikkan edăgg n-akənnas.
5 U-ašəšrah, wăr mad-inžăx ar s-ad-ilkam i-fărəḍăn wi făll-igla ašəšrah
iket-dăɣ-năsăn.
6 Ănăsdamu wa osăsăn dăɣ-ălxidmăt ɣas a madăn-aləy ašəkrəš-net s-
tizarăt.
7 Zənnəzjumət hullan hullan dăɣ-hărătăn-win-dăɣ hak-ənneɣ ed, ad-
kăy-ăkf Emăli turhajăt n-afăham-năsăn iket-dăɣ-năsăn.
8 Ɣayəm kittəwăd ƔisaĂlmasex wa n-ahăya n-ănnăbi Dawəd dd-
issənkăr Măssinăɣ jer-inəmmuttan s-əmmək wa s-tăn-innă Ălənžil-i
xaṭṭăbăɣ.
9 Dăɣ-təssəba n-Ălənžil-en-dăɣ a făl hannăyăɣ ălɣizabăt har dd-ăqqălăɣ
heɣ ămăra-dăɣ tišəm šund ănăsjafa măšan, hakd a-wen-dăɣ-dăɣ, măjrăd
n-Măssinăɣ ənta, wăr-iha tišəm.
10 A-wen-dăɣ a făl əṣbarăɣ hărăt iket-net dăɣ-təssəba n-ăddinăt wi
ăsnăfrăn Măssinăɣ dăɣ-ittus n-ad-ənmiwăḍăn əntăneḍ-dăɣ d-əlɣəllas wa
ihăkk Ɣisa Ălmasex d-ălxurmăt wa iɣlălăn dăr-ăddew.
11 A-wa măjrăd ănihăjjăn:
«Ɣisa Ălmasex, afăl tamăttant ta ija,
nohăr-tăt dăr-s, adiš, ad-dăr-s nahăr daɣ
tanăkra ta dd-ija jer-inəmmuttan.
12 Afăl nəṣbăr dăɣ-a-wa hanăɣ-irammăsăn,
ad-dăr-s nahăr təmmənukəla măšan,
afăl t-năkkuddăl, ad-hanăɣ-ikkuddəl ənta-dăɣ.
13 Afăl wăr năɣdel năkkăneḍ, ənta iɣdal hărkuk ed
wăr-ăddobăt ad-iqqəl ḍarăt tənna-net.»

Isəmmăqqq dăɣ-isălan n-akuddəl n-immun

14 Hărătăn-wi-dăɣ a-s led s-ad tăn-dd-siktəwăd i-ăddinăt hărkuk, əttăr
dăɣ-săn dăɣ-idəm n-Măssinăɣ ad-əbḍəwăn d-anməntaš n-tifer ed wăr t-illa
ad-dd-išašray a-wen kunta wădden əlhəllak n-ăddinăt wi has-sajadnen.
15 Kăyy, ăj a-wa tăddobed iket-net i-ad-dd-təbdədăd dat-Măssinăɣ
tămoosăd ăhaləs has-ijraẓăn dd-ăssimdăn ămašal-wa dăɣ-t-ija, umas

ănaxdim wăr-ăskărakăḍ ălxidmăt wa iha, ănaxdim hin-isasawăḍăn s-
iqqud, măjrăd wa ămoosăn tidət.
16 Jiwəḍ i-idăwănnităn wi əšlăynen i-ăddin dd-wăren šəšrəy hărăt, wi
wăr-əšlenăt ar taxxalen-tin-dăɣ, iba n-ăddin ɣas a dd-e-itiḍəwăn fălla-săn.
17 Iməjridăn-năsăn olăhăn ɣas d-abuyəs ijjašăn, itihraw. Ălžămaɣăt n-
ăddinăt-win-dăɣ, ih'-e, Himnayus d-Filitus,
18 jăn anməjjaj d-tidət wa-dăɣ făl, jannen tanăkra jer-inəmmuttan, ăru
d-təja; əmmək-wen-dăɣ a-s takkăsăn ăddinăt iyyăḍ dăɣ-immun
19 măšan, ăssas wa s-išwăr issəns'-e Măssinăɣ, intam dăɣ-edăgg-net.
Ǝntăneḍ da išəkkelăn n-akătab wi t-wărnen:
«Emăli, izzay ăddinăt-net»,
iktab fălla-s daɣ a-s:
«Ere innăn a-s il'-e Emăli, adiš,
isənnəməjjajet iman-net d-iba n-iqqud.»
20 Ehăn ăhuusken măqqorăn, wădden han-t ikassăn n-orăɣ d-i n-aẓrəf,
han-t daɣ iyyăḍ əknanen s-ahəšk d-i əknanen dăɣ-tălaɣt. Ikassăn wi n-
orăɣ d-wi n-aẓrəf, i n-išilan wi n-imjora, wi n-ahəšk d-tălaɣt, i n-imənsiwăn
wi n-hak ašăl.
21 Afăl iṭṭăf ăwadəm isălan-wi-dăɣ s-iket tăn-jeɣ, iššəšdăj iman-net, ad-
umas šund ăkoss ilan ălqim, ăkoss šăddijăn, itwar măssi-s i-ašăl wa n-
imjora. Ăkoss-en, infa măssi-s ed ăddoobăt ad-săr-s ixdəm a-wa olăɣăn
iket-net.
22 Jiwəḍ i-derhanăn wi tisəsnen ere ənḍărrăn, əmmăɣ i-iqqud d-
immun d-tărha d-ălɣafyăt d-ăddinăt iket-năsăn wi ɣabbădnen Emăli s-ulh
šăddijăn,
23 sənnəməjjəj iman-năk d-mătlofăt d-taxxalen wăren dd-itirəw a săl
ikənnasăn jer-ăddinăt.
24 Akli n-Emăli, umaset emărh, wădden eməkkennəs, umaset ere
ăddooben ăsəɣər n-ăddinăt, ere išmărăn inăllăbăsăn;
25 iwar-t s-ad-itajj i-ăddinăt wi t-ăḍḍukrătnen ălwižabăn ăhuuskătnen
ed iha miši s-ad-tăn-ăkf Măssinăɣ turhajăt n-ad-səmməskəlăn erk əẓẓənəf
wa hăn, utabăn, əzzəyăn tidət,
26 dihen, ad-tăn-dd-əqqəlăn iman-năsăn, ad-ăbas ăllilăn erhet n-Iblis,
isiḍəw-tăn dăɣ-tănḍărbaten-net.

3

Išmal n-ajilal n-ăddunya

1 Timoti, əlməd a-s dăɣ-išilan-wi-dăɣ n-ajilal n-ăddunya, əlkamăn
ăzzămanăn sămumnen,
2 ad-ănnăhăḍ munkăẓi dăɣ-ăddinăt, əjən aẓrəf amidi, səffənnəyăn, ijjəš-
tăn əttəkəbru, səkkufărăn, umasăn inəbbudar; ad-ăbas tăn-ha tămayit,
ad-ăbas ăssimɣărăn a-wa ila Măssinăɣ,
3 ad-ăbas tăn-ha tărha wăla tăhanint, ad-ijatnăt tiẓmiten dăɣ-săn, ad-
əmšăršărăn, ikwalăn ulhawăn-năsăn, əksənăn a-wa olăɣăn,
4 ad-umasăn imaɣdarăn d-imənhaj ăzziwăt əttəkəbru wa tăn-
ăsidărɣălăn, səmmidəwăn iẓəjraẓ n-iman-năsăn uhən Măssinăɣ,
5 ad-saknen ăddinăt ălmăt a-s əṭṭafăn ăddin măšan, hakd a-wen-dăɣ,
unjayăn s-a-wa ihakkăn ăddin ăṣṣahăt-net. Sallăd-ahi, ăddinăt-win-dăɣ,
ajəj-tăn.
6 Iyyăḍ dăɣ-săn, wăr tăn-išla ar tikawt jer-ihănan i-ad-səswədən s-
tăẓude n-iləs tiḍeḍen wăren əla tayətte s-wăr-intem immun-năsnăt,
tənẓay daɣ tămudre-năsnăt, wăr t-illa erk derhan ḍarăt wăr-ošelnăt,

7 ărhanăt hărkuk almud măšan, indar-asnăt făw, ad-əlmədnăt wăla ad-
ənnufləynăt dăɣ-musnăt n-tidət.
8 Ǝmmək-wa-dăɣ s-ămɣănnan Yanis d-Yinbris tidət i-ănnăbi Mosa,
əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s tattărăn meddən-en-dăɣ asəbbəggu n-tidət.
Meddən-en, tayətte-năsăn, təfraɣ, wăr-ibded immun-năsăn făll-hărăt
9 măšan, wăr mad-əkkən ijəj ed ad-ənhəyăn ăddinăt iket-năsăn
əbbuddəl wa dăɣ-oḍăn, oškăn s-əmmək wa s-ənhăyăn ăddinăt iket-năsăn
ibda išk wa ijă Yanis d-Yinbris.

Antum wa iwărăn Timoti dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ

10 Kăyy, tărḍalăd a-wa kăy-əssăɣrăɣ, wăr has-təšleyăd siha wăla siha,
təttəlălăd tămudre-nin, təssanăd hărătăn wi s-ănnuyăɣ iji-năsăn d-
immun-in d-taẓidert-in d-tărha-nin d-akuyəd dăɣ-taẓidert,
11 tăjjəyhăd i-ălɣizabăt d-tersəmmawen ti hi-ărmăsnen dăɣ-aɣrəm wa
n-Intyuš, d-wa n-Ikanyun, d-wa n-Listra. Təssanăd a-s hak iyyăn dăɣ-
idăggan-win-dăɣ, ənhăyăɣ dăɣ-s ălɣizabăt măšan, ikkăs-ahi-dd dăɣ-săn
Emăli iket-dăɣ-năsăn.
12 Ǝlmədnet ăddinăt wi ărhănen uḍəf n-ăddin i-ad-sətbətăn tassaɣt-
năsăn d-Ɣisa Ălmasex a-s ad-ənhəyăn ălɣizabăt
13 măšan, ăddinăt wi n-inăllăbăsăn n-inəsbuha, ad-ăssetăn hărkuk
dăɣ-tăllăbăst d-ahălak, saswadăn, tinməsəswidăn daɣ əntăneḍ jer-iman-
năsăn.
14 Kăyy, agəẓ iman-năk, əkən uḍəf n-a-wa tăɣred, təfləsăd a-s ădduuttăt
ed təssanăd ere wa hak-t-issăɣrăn.
15 Ǝlkəttabăn wi šăddijnen tăɣred hărwa măḍriyăd, əntăneḍ a
ăddobătnen ad-kăy-səwrən sărho wa ihakkăn əlɣəllas s-immun s-
ƔisaĂlmasex.
16 Ǝlkəttabăn, iket-dăɣ-năsăn, Măssinăɣ a tăn-dd-ăzzăbben s-tărna n-
Unfas-net i-ad-tăn-ha tənfa, tolăs, dăɣ-isălan n-teɣăre d-asəbbəggu d-
asəmmăqq d-asəssiɣəd i-ad-əlmədăn ăddinăt iqqud dat-Măssinăɣ,
17 udabăt u-Măssinăɣ amišəl n-e d t-illăm emărked ijraẓăn i-Măssinăɣ.

4

Iji n-isălan n-măjrăd n-Măssinăɣ

1 Ǝttărăɣ dăɣ-k dăɣ-idəm n-Măssinăɣ d-idəm n-ƔisaĂlmasex-i s-ənta a
madăn-išrăɣ ăddinăt wi əddărnen hakd wi ămmutnen d-dăɣ-idəm n-ašăl
wa n-uɣəl-net d-idəm n-Təmmənəya-net:
2 xaṭṭăb măjrăd n-Măssinăɣ, ăj a-wen s-ălwăqq iket-net jer-təjrawăd săr-
s wăla; səssiɣəd, ăɣtəl, səmmətăr ăddinăt. Sədəw a-wa săɣred d-taẓidert
təmdat.
3 Wăr t-ih' ăššăk a-s ilkam ăzzăman d-ăbas əšmărăn ăddinăt i-asjəd
i-tijəttewen n-teɣăre ta n-tidət tădduttet, ănn-ak, ad-ilalăn iẓəjraẓ n-
iman-năsăn, əkfən iman-năsăn ălɣulam s-takărkarăn timəẓẓujen-năsăn,
jannen-asăn a hasăn-ijrăẓăn,
4 ad-əṭṭubbun timəẓẓujen-năsăn, usafăn tinfusen tidət
5 măšan, kăyy, əkrəš ălxal dăɣ-hărăt iket-net, əšmăr i-ălɣizabăt, ăj
ămašal wa n-amăllănžal,† səllənžət ăddinăt, ăj a-wa kăy-iwărăn s-sărho.

Ajilal n-măjrăd

† **4:5 4:5** — Isəm n-ăwadəm wa ikkəlăf Măssinăɣ dăɣ-ălkănisăt d-ălxuṭbăt n-Ălənžil. — Afăl əjjətăn
a hasăn-itawănnen: Imăllănžalăn.

6 Dăɣ-a-wa hi-dd-iqqălăn năkk, ăssaɣăt n-tekle-nin, ohăẓ-dd, ălwăqq wa
d-leɣ s-ad-ăkfăɣ tămudre-nin i-ad-tumas takute i-Măssinăɣ, iwwăḍ-dd.
7 Ănmănɣăɣ dăɣ-amjăr wa ufăn dăɣ-imjărăn, əssəmdăɣ temăšejt ta heɣ,
əṭṭăfăɣ immun;
8 ămăra, iqqăl-ahi ălhăk n-tărənnawt ta jeɣ, ălhăk-en, a t-ămoosăn,
korona, a-wen, takənbut n-əlɣəllas ta n-orăɣ hi-mad-ăkf Emăli wa n-
eməššerrăɣ oɣădăn ašăl wa n-tebădde, wădden daɣ năkk ɣas a-s tăt-mad-
ăkf, ad-tăt-ăkf i-e d t-illăm ere iknan tărha n-ašăl-wen-dăɣ dd-e-infiləl Ɣisa.
9 Ass-ahi-dd šik
10 făl-a-s Dimas, ijăr-ah'-in făl tărha n-wălăt-ăddunya, ikk' aɣrəm wa n-
Tăslonika. Kribus ənta, ikkă teje ta n-Gălasya, Titus ikkă ta n-Dălmasya.
11 Wăr dd-ăqqima ɣur-i a săl Luqa. Idaw-dd d-Marqəs afăl dd-gilləwăd
făl-a-s ămiiɣatărăɣ săr-s hullan i-ad-hi-ilal dăɣ-ămašal wa heɣ.
12 Ăšmašălăɣ Tušik s-aɣrəm wa n-Ifăsus,
13 afăl dd-gilləwăd, əmmăr-ahi-dd abărnuš wa oyyeɣ ɣur-Qarfăs dăɣ-
aɣrəm wa n-Tărwas, əmmăr-ahi-dd dăɣ-əlkəttabăn-in, hullan wi n-
ilămawăn.
14 Ălxaḍer wa n-enhăḍ, wăr hi-oyya hărăt, ijrăw-as Emăli ălhăk n-a-wa
ămešăl.
15 Hekăyy! Ăj'-as ənniyăt kăyy-dăɣ ed ikna eket hullan dăɣ-akənnas
n-a-wa nəsaɣra.
16 Dăɣ-tebădde-nin ta tăzzarăt dat-ăššăreɣa, wăr t-illa făw ere hi-
idhalăn, hălăɣ iman-in, jărăn-ah'-in ăddinăt iket-dăɣ-năsăn. Ǝttarăɣ dăɣ-
Măssinăɣ, ad-wăr hasăn-iṭṭef a-wen.
17 Kud-dăɣ jărăn-ah'-in ăddinăt, idhăl-ahi Emăli, ikf'-ahi ăṣṣahăt,
ăsdabăt-ahi ad-ăxṭəbăɣ isălan-net i-inəẓẓulam,† ikkăs-ahi-dd dăɣ-emm n-
ahăr.
18 Ǝnta daɣ a hi-e-agəẓăn dăɣ-e d t-illăm ăššar, iɣləs-ahi i-ad-əjjəšăɣ
Təmmənəya-net dăɣ-išənnawăn, wăr hi-ăkrănkarăt ešš. Ăqqamet-as
ălxurmăt hărkuk. Amin!

Tihulawen

19 Tăhuulăd-ah'-in Briska d-Akilas d-ehăn wa n-Unizifur.
20 Irăštăn, ăqqiim-in dăɣ-aɣrəm wa n-Kurənta, oyyeɣ-in Trufim ărhiin
dăɣ-aɣrəm wa n-Milati,
21 ass-ahi-dd šik. Ăhuul-kăy-in Ibbulu d-Badi d-Linus d-Klodya d-ayətma-
k dăɣ-ăddin iket-dăɣ-năsăn.
22 Ăqqima Emăli d-ənniyăt-năk, ikf'-iwăn ănnuɣmăt-net. Amin!

† **4:17** **4:17** — Ɣur kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. —Ašl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-Titus

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs wa n-akli n-Măssinăɣ, d-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex.
Măssinăɣ a hi-dd-iɣrăn s-iman-net i-ad-əlmədăn wi ăsnăfrăn immun săr-s,
əzzəyăn tidət-net, əṭṭəfăn tămudre tăddiinăt,
2 əjrən ăṭṭăma n-tămudre ta tăɣlălăt s-ijjăš Măssinăɣ-i wărăn irəẓẓ dăɣ-
tənna-net ărkăwăl-net, hărwa wăr dd-tăxlek ăddunya.
3 Tosă-dd tăqqăn ta issəbdăd i-a-wen ɣas, ăšmašăl-ahi i-ad-ăxṭəbăɣ a-wa
s-ăru săr-s omăr Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ dăɣ-măjrăd-net.
4 A-wen-dăɣ a săr-i dd-orăwăn, ad-hak-in-əktəbăɣ kăyy Titus-i n-alyaḍ-
in itbătăn dăɣ-immun wa nohăr. Ăhuulăɣ-kăy-in, əttarăɣ s-Măssinăɣ-i
n-Abba-nănăɣ d-Ɣisa Ălmasex-i n-Ămaɣlas-nănăɣ a kăy-ikfăn ănnuɣmăt
d-ălxer.

A-wa dăr-ăsmătăr Buləs Titus

5 Ăzzăman wa d-kăy-in-oyyeɣ dăɣ-ăkall wa n-Kritus, ăsmătărăɣ-
kăy d-ad-hin-səmdəwăd a-wa hin-ăqqiimăn dăɣ-əššăɣəlăn n-ălkănisăt,
sənnəfrənăd jer-imumənăn dăɣ-hak aɣrəm, inušămăn jănen ənniyăt i-
ălkănisăt s-əmmək wa s-kăy-omărăɣ s-a-wen.
6 Ǝnneɣ-ak, ănušăm, umaset ere wăr-iwer uḍlem wăl' iyyăn, ăhaləs n-
iyyăt tamăḍt, umasnet aratăn-net imumənăn wăren ămoos inəbbudar.
7 Ănušăm ijan ənniyăt i-ălkănisăt, wăr-ufa ad-t-iwar uḍlem ed ənta
a issăɣlăf Măssinăɣ tamətte-net. Wăr-itumaset anăkfor, eməkkenẓăr,
emăsăw n-asməd, eməkkennəs, wăr-isădărhanet terše n-ehăre s-
taxărbənit,
8 umaset ere ih' amăjaru, isəmmidəwet amišəl n-a-wa olăɣăn, umaset
emăssărho, ere oɣadăn, iṭṭəfet tămudre šăddijăt, ănnăhăḍet dăɣ-iman-
net.
9 Intəmet hullan dăɣ-uḍəf n-măjrăd n-Măssinăɣ-i wăr-ih' ăššăk s-
əmmək wa s-ătwăsăɣra ašăl ăzzarăn i-ad-udabăt ənta-dăɣ asəmmətăr n-
ăddinăt dăɣ-isălan n-tijəttewen ti n-teɣăre ta n-tidət tădduttet, isəbbuggət
inămăšrayăn.

Imăsăɣran n-bahu

10 Inămăšrayăn ya, hekăyy! Ǝllan-t s-əjut jer-ălmăssexităn wi n-kăl-
Ălyăhud, wăr səjədăn i-a-wa hasăn-itawănnen, ăsijătăn măjrăd wărăn
infa hărăt d-tikărras n-ăddinăt.
11 Səssuḍəf-tăn imawăn-năsăn făl-a-s, šinməšrəyăn tihusay n-timəzzaɣ
n-ihănan əmdanen, saɣren a wărăn il' əmmək i-ad-ăbbăɣărăn s-
taxărbənit.
12 Təgla tanfust dăɣ-isălan-năsăn har innă făw iyyăn dăɣ-wi jăn
ănnăbităn-năsăn:
«Onin kăl-Kritus-i wăren ošel ar dăɣ-bahu,
iket n-iwăɣsan,
wăr kəttəwăm ar a jăm dăɣ tisatten-năwăn
uhən-dăɣ wăr kăla tăɣnăm.»
13 Ijmaḍ-t ăššăk a-s a-wa fălla-săn ătwănnăn, tidət. Dăɣ-təssəba n-a-
wen-dăɣ a făl ărheɣ fălla-k a-s i dăɣ-săn tənhăyăd ifraɣ, ăɣtəl-t i-ad-itbət
immun-net.

14 Wăr lăkkămnet i-tinfusen n-kăl-Ălyăhud ti n-ibda wăla alkum i-
ălɣadatăn n-ăddinăt wi ənkărnen tidət, ăssofăn bahu tidət.
15 Ăwadəm wa s-šăddij ulh-net, šăddij-as daɣ hărăt iket-net; măšan
ăddinăt wi n-inămăšrayăn s-ămmiḍăsăn ulhawăn-năsăn, wăr t-illa a
data-săn šăddiijăn ed ənniyăt-năsăn hakd-dăɣ ammas n-ulhawăn-năsăn,
ămmiḍăs.
16 Jannen s-imawăn-năsăn, əzzayăn Măssinăɣ a-s ija a-wen, tikəddulăn-t
s-imojjan-năsăn, ăsikărakăḍăn, iməffelləgăn n-imănkarăn wăr t-illa făw
a olaɣăn s-ăddoben amišəl-net.

2

Tămudre ta tănihăjjăt d-tuksəḍa n-Măssinăɣ

1 Dăɣ-a-wa kăy-dd-iqqălăn kăyy Titus, wăr săɣra ăddinăt ar tidət n-
tijəttewen n-teɣăre ta n-tidət tădduttet.
2 Ănn i-imɣarăn, ad-ănnăhăḍăn dăɣ-iman-năsăn, nəhəjjənet d-semɣar,
jarrăhăn, šăddij immun-năsăn, ărhan ăddinăt, əṣbarăn.
3 Ănn i-timɣaren, ad-əjənăt šund a-wen-dăɣ, wăr tănăt-ităjjăšet
ănnămima, wăr săsakaynet dăɣ-tesăse n-asməd, umasnet tinəsdebbăren
n-a-wa olăɣăn;
4 səmmətărnet tiḍeḍen ti măḍroynen s-iket ădobănnăt d-tărha n-
meddən-năsnăt d-aratăn-năsnăt,
5 səlmədnet-tănăt taɣimit təṣtarăt dăɣ-ihănan-năsnăt, d-iba n-tikra i-
meddən-năsnăt, d-uḍəf n-ihănan-năsnăt s-sărho, d-milɣaw d-asrəs n-
iman dat-meddən-năsnăt i-udaɣ ad-ijrəw ăwadəm ăsaru, s-oẓăm măjrăd
n-Măssinăɣ dăɣ-isălan n-adubən.
6 Ănn šund a-wen-dăɣ i-imawaḍăn, səmmətăr-tăn d-ad-tăn-iwar sărho
dăɣ-hărăt iket-net.
7 Kăyy daɣ-i n-ămizăr-năsăn, umas-asăn dăɣ-a-wa tăjjăd ere hasăn-təha
təttəlal, saɣră ăddinăt tijəttewen ti n-teɣăre ta n-tidət tădduttet s-ulh
šăddiijăn, nəhəjj d-semɣar,
8 tajj măjrăd oɣadăn wăr ha tamɣənnant i-ad-əkrukəḍăn imiksănăn, iba-
hasăn tašləlt s-hanăɣ-oẓămăn.
9 Eklan, ănn'-asăn: sajadăt hărkuk i-məssaw-wăn, tajjăt-asăn a-wa fălla-
wăn ărhăn, wăr hasăn-tăšmăšăkkem măjrăd,
10 wăr dăɣ-săn tikərăt hărăt, əfləsnet-kăwăn hărkuk i-ad-səmɣărăn
ăddinăt a-wa innă Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ.

Tădarfit ta dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ

11 Ănnuɣmăt wa iɣallăsăn, ăsnăfalăl-t-dd Măssinăɣ i-e d t-illăm ăgg-
adəm.
12 Ănnuɣmăt-net en-dăɣ a hanăɣ-isălmadăn a-s, iwar-anăɣ ad-nəbḍəw
d-iba n-ăddin d-azzal ḍarăt wălăt ăddunya, nəṭṭəfet dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ,
tămudre tăddiinăt, toɣadăt dăɣ-sărho.
13 A-wen-dăɣ a hanăɣ-iwarăn iket-di dd-itis ălxer wa măqqărăn s-
nəjăr ăṭṭăma-net, a t-ămoosăn: uɣəl n-ƔisaĂlmasex-i n-Măssinăɣ wa
măqqărăn ilăn ălxurmăt, ənta a-s Ămaɣlas-nănăɣ.
14 Ǝnta-en-dăɣ a ikfăn iman-net, inɣăl ašni-net, ămmut dăɣ-idăggan-
nănăɣ i-ad-hanăɣ-dd-ikkəs dăɣ-e d t-illăm iba n-iqqud, iššəšdăj-anăɣ, ij'-
anăɣ tamətte-net tədgaẓăt hak ašăl dăɣ-iji n-imărkedăn.

15 Isălan-wi-dăɣ, səmmətăr săr-săn ăddinăt, săɣər-asăn-tăn, tăɣtəlăd-
tăn săr-săn s-əmmək wa s-t-e-ăj ere ăzzarăn i-ăddinăt, wăr kăy-ilăkkăhet
ăwadəm.

3

Asjəd i-kăl-əlxəkum

1 Səktəw-dd imumənăn a-s iwar-tăn ad-sajadăn i-imizărăn n-ăkall d-
kăl-əlxəkum-net, mašălnet a-wa fălla-săn ătiwărhăn, əjənet hak ašăl făl
amišəl n-a-wa olăɣăn.
2 Wăr tiẓəmnet ăwadəm wăl' iyyăn, wăr kănnăsnet, umasnet dăgg-
ălɣafyăt s-ăẓedăn ulhawăn-năsăn i-ăddinăt iket-năsăn.
3 Wăr hin-təttəwăm a-s ibda, năkkăneḍ-dăɣ kăla nămoos ălžuhal s-wăr
t-illa a ăssimɣărăn, nănimăšrăy i-Măssinăɣ, noška, wăr t-illa erk derhan
d-Iblis s-wădden ănnihăḍ dăɣ-năɣ, wăr hanăɣ-išla ar tăllăbăst jer-iman-
nănăɣ d-derhan n-a ila ăwadəm wăr nəla.
4 Măšan, ašăl wa dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ-i n-Ămaɣlas-nănăɣ milɣaw-net
d-tărha-net i-dăgg-adəm, iɣlăs-anăɣ dăɣ-ăššarăn-win-dăɣ.
5 Iɣlăs-anăɣ, wădden a-s innin ill'-e a oɣadăn nămesăl, ănn-ak, iɣlăs-
anăɣ dăɣ-təssəba n-təmɣăre n-tăhanint-net, iššəšdăj-anăɣ s-tărna n-Unfas
Šăddijăn i-ad-numas ăddinăt ăynaynen; ikf'-anăɣ tămudre tăynayăt.
6 Măssinăɣ a fălla-năɣ-dd-ăzzăbben Unfas Šăddijăn s-tănoflayt dăɣ-
idəm n-Ămaɣlas-nănăɣ, ƔisaĂlmasex.
7 A-wen, ij'-e dăɣ-ănnuɣmăt-net i-ad-numas s-tărna-net ăddinăt data-s
lanen idəm, numas iməkkusa-net wi ăsjăr ăṭṭăma n-tămudre ta tăɣlălăt-i
s-nəjăr ăṭṭăma-net.
8 A-wa măjrăd ănihăjjăn, ărheeɣ daɣ ad-t-sənniləsăd hullan i-ăddinăt
i-ad-săr-s əssanăn, ədgəẓăn wi n-imumənăn dăɣ-iji n-imărkedăn, ənta-
den-dăɣ a-wa ăhusken infăn dăgg-adəm iket-năsăn s-hărăt.
9 Hekăyy! Wăr tănmăntăšăd măjrăd d-ăwadəm wăl' iyyăn ed wăr t-illa
a infa a-wen. Ăyy fălla-k abăraj dăɣ-ăṭṭarexăn d-hărăt n-iməjridăn wăren
əẓley d-taxxalen, wăr tăsjătăd măjrăd d-amsiwi-net wărăn oher hărăt dăɣ-
isălan n-alămăr wa n-ănnăbi Mosa, wăr t-illa a-s infa a-wen-dăɣ, əšləy-as,
mălayăɣna ɣas.
10 E-d tənhăyăd ere ănimăšrăyăn, itattărăn băḍḍo-băḍḍo jer-ăddinăt,
ăj'-as aɣătal wa ăzzarăn, təjəd-as daɣ wa s-əssin. Afăl unjăy s-asjəd-hak,
səssijəj-t iman-năk
11 ed təssanăd a-s ăwadəm šund-wen, ăbas təha tuksəḍa n-Măssinăɣ
ulh-net, imməntăl i-iman-net, orăw-dd săr-săn əlhəllak.

Ajilal n-măjrăd

12 Afăl săr-k-in ăšmašălăɣ Artimas meɣ Tušik, wăr tăjj a făl wăr hi-dd-
tosed, ăqqalăɣ-ak dăɣ-aɣrəm wa n-Nikabolis ed dihen-dăɣ ad-kittəwăɣ ad-
səssikəyăɣ tajrəst.
13 Ǝdhəl Zenas wa n-ănabdid ənta d-Ăbbăloš, udaɣ faw ad-əmɣutărăn
s-hărăt dăɣ-asikəl-năsăn.
14 Wăr-ănhăjja ad-ămoosăn imumənăn, ăddinăt s-ăqqurăn ifassăn-
năsăn, əlmədnet iji n-a-wa olăɣăn i-ad-ijjəš ărramăt tămudre-năsăn dat-
Măssinăɣ.
15 Ăhuulăn-kăy-in ăddinăt wi ɣur-i t-əllănen iket-dăɣ-năsăn, tăhuulăd-
in daɣ imărhan-nănăɣ wi dăr-nohăr ăddin iket-năsăn.
Issənsa Măssinăɣ fălla-wăn ănnuɣmăt iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb Buləs i-Fălyamon

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Buləs, wa ihăn takărmut dăɣ-təssəba n-ƔisaĂlmasex d-
ăŋŋa Timoti i-Fălyamon wa n-eməššerək-nănăɣ nəkna tărha.
2 Nəktab-ak-in kăyy d-ălkănisăt ta tăžžămmaɣăt dăɣ-ehăn-năk, năhuul-
in Afya ta n-wălătma-năɣ dăɣ-ăddin d-Aršib wa n-amidi-nănăɣ dăɣ-amjăr
wa nəha.
3 Ăhuulăɣ-kăwăn-in iket-năwăn, əttarăɣ daɣ s-Măssinăɣ-i n-Abba-nănăɣ
d-Emăli ƔisaĂlmasex a kăwăn-ikfăn ănnuɣmăt d-ălxer.

Tămayit n-Buləs dăɣ-isălan n-Fălyamon

4 E-d dălăɣ Măssinăɣ-dăɣ, ad-kăy-dd-əktoɣ, ad-has-tumayăɣ dăɣ-
təssəba-năk.
5 Ǝjjăšăn-ahi isălan n-tărha ta jed i-iməššeddəjăn iket-dăɣ-năsăn d-
immun-năk s-ƔisaĂlmasex.
6 Tattărăɣ s-Măssinăɣ ad-umas immun wa hanăɣ-ăssiirtăyăn năkk d-
kăyy a ih’ ălfăyda, ihakkăn musnăt n-a-wa s-năddoobăt ad-t-năxdəm i-
Ălmasex.
7 Ǝkneeɣ tedăwit, ăŋŋa-ɣ dăɣ-ăddin, olwan iman-in dăɣ-təssəba n-tărha
ta kăy-hăt s-ənta a-s təssəsmăḍăd ulhawăn n-iməššeddəjăn.

A-wa irha Buləs dăɣ-Fălyamon

8 Ămăra, kud-dăɣ dăɣ-təssəba n-a-wa hanăɣ-osaɣăn, əjrawăɣ turhajăt
ɣur-Ălmasex n-ad-fălla-k əfrăḍăɣ a-wa mad-təjəd,
9 ăssoofăɣ ad-ɣur-k əttarăɣ idəm dăɣ-təssəba n-tărha ta n-jere-năɣ, năkk
Buləs-i n-amɣar s-ašăl-i-dăɣ, heɣ takărmut dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex.
10 Ăsimătărăɣ-kăy d-alyaḍ, Unažəm† wa dd-ăwwăyăɣ s-immun s-
ƔisaĂlmasex dăɣ-takărmut-ta-dăɣ heɣ.
11 Tidət, ibda, wăr hak-t-iha hărăt măšan ašăl-i-dăɣ, ih’-ahi-t hărăt năkk
hakd kăyy.
12 Năkk a săr-k-t-in-ăssiglăn, wăr t-əẓleyăɣ d-iman-in,
13 ăsdărhănăɣ ad-ɣur-i ăqqayəm i-ad-hi-idhəl dăɣ-edăgg-năk năkk-i
ihăn takărmut dăɣ-təssəba n-Ălənžil,
14 măšan, wăr-ărheɣ ad-ăjăɣ a-s wăr tărḍed, wăr-ărheɣ ad-umas ălxer-
năk a kăy-ăhhuuššălăn, ăssoofăɣ, ad-dd-ifal ulh-năk.
15 Iha miši s-ajmuḍ wa kăy-dd-ija har ija hărăt n-ăzzăman, i n-atwitas
n-ad-kăy-in-iqqəl hărkuk,
16 wădden šund akli, imăl jənnəj-a-wen, ămoos ămăra, ăŋŋa-năɣ nəkna
tărha dăɣ-ăddin. Tidət-dăɣ a-s jeeɣ-as tărha təmdat măšan, kăyy a iwar
ad-has-təjəd tărha toojărăt ta has-jeɣ ed ămăra-dăɣ, ămoos akli-năk,
ămoos daɣ ălmăssexi.
17 Ɣas kunta təṭṭafăd-ahi dăɣ-edăgg n-ăŋŋa-k dăɣ-ăddin har əjud-i,
səbbărrək-t s-əmmək wa s-hi mad-səbbărrəkăd.
18 Kunta ill’-e-t a hak-iɣšad, wăla ill’-e a t-tărwasăd, năkk a t-iḍmanăn.

---

† **1:10 1:10** Unažəm dăɣ-Tălyunanit, ălmăɣna-net: Wăr infa hărăt.

19 Zəjjəzz hullan edăgg-wa-dăɣ dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, năkk iman-in Buləs
a t-iktăbăn s-ăfuss-in. Ǝḍmanăɣ-ak daɣ a-s năkk a hak-madăn-iẓəl fălla-s,
wăr-ămɣatărăɣ daɣ s-ad-kăy-dd-səktoɣ a-s kăyy iman-năk, leeɣ-kăy, iwar-
kăy ălxaqq-in ed năkk-i-dăɣ a ija Măssinăɣ əssəbab wa kăy-dd-ăwwăyăn
s-təməzzuyt n-ƔisaĂlmasex.
20 Ɣas, ăŋŋa-ɣ, əttarăɣ dăɣ-k ad-hi-təjəd idəm dăɣ-təssəba n-Emăli. Afăl-
hi jed a-wen ad-səsməḍăd ulh-in dăɣ-təssəba n-Ălmasex.
21 Ǝflasăɣ a-s ad-hi-səjədəd, a-wen-dăɣ a făl hak-in-əktăbăɣ, əkkasăɣ daɣ
ăššăk a-s ad-hi-təjəd a ojărăn a-wa dăɣ-k tattărăɣ.
22 Ḍarăt-a-wen, səmmujnət-ah'-in edăgg dăɣ-ăzzubbeɣ afăl kăwăn-in-
oseɣ ed jarăɣ ăṭṭăma n-ad-hin-ətwəyyăɣ dăɣ-təssəba n-tittar-năwăn.

Tihulawen

23 Ăhuul-kăy-in Ibbafras wa n-amidi-nin dăr-oharăɣ takărmut dăɣ-
təssəba n-ƔisaĂlmasex.
24 Ăhuulăn-kăy-in daɣ imidiwăn-in Marqəs d-Aristarăq d-Dimas d-Luqa.
25 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ dăɣ-Emăli ƔisaĂlmasex ad-ăj ănnuɣmăt-
net dăɣ-ənniyăt-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta n-Ɣăbranităn

Ɣisa a ija Măssinăɣ enəmmejrəd-net

1 Măssinăɣ ibda, wăr t-illa ăzzăman d-ălmăɣna s-wădden immə̆jrăd dăɣ-
s i-imărawăn-nănăɣ s-imawăn n-ănnăbităn
2 măšan, dăɣ-ăzzămanăn-wi-dăɣ n-ajilal n-ăddunya, Rure-s a-s
immə̆jrăd. Rure-s en-dăɣ a ija amăkkasu n-hărăt iket-net, s-tărna-net
ənta-en-dăɣ a-s dd-ixlăk ăddunya.
3 Ənta a-s ănnur n-ălxurmăt n-Măssinăɣ, ănifăqqa d-Măssinăɣ dăɣ-
hărăt iket-net. Tărna n-măjrăd-net a-s iṭṭaf, ihal a-wa ihăn ăddunya
iket-net. Ənta a ijrăwăn i-dăgg-adəm əmmək s-šăddijăn dăɣ-tilušawen
n-abăkkaḍ, təzzar ikk' išənnawăn, ăqqima dihen daw-aɣil n-Măssinăɣ-i
n-ămănokal ilăn tărna iket-net.

Ɣisa, ojăr ănjălosăn

4 Rure-s n-Măssinăɣ, ojăr ănjălosăn; təmɣăre n-tifut-i tăn-ija a făl ijrăw
isəm ojărăn wa-năsăn.
5 Əndek ɣas dăɣ-ănjălosăn-i s-kăla has-ătwănnă?
«Kăyy a-s Rure-ɣ,
ɣur-ašăl-i-dăɣ, năkk a-s Abba-năk.» Wăr t-illa!
Əndek daɣ-i s-kăla has-ătwănnă?
«Ad-hak-umasăɣ Abba,
tumasăd Rure-ɣ.» Wăr t-illa!
6 Măšan, Rure-s n-Măssinăɣ-i n-teɣăfădde, ašăl wa t-dd-ăšmašăl s-
ăddunya, innă:
«Ărkăɣnet data-s ănjălosăn n-Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn.»
7 Ămăra, dăɣ a-wa dd-iqqălăn ănjălosăn, ənta da a-wa fălla-săn innă
Măssinăɣ:
«Ănjălosăn, inəmmušal-in, eklan-nin;
jan armuḍ wa ja tăšikwălt,
olăhăn d-efew ăhijăljălăn.»
8 Măšan, Rure-s n-Măssinăɣ ənta, inn'-as:
«Kăyy a-s Măssinăɣ,
təmmənukəla-năk, tăɣlal;
wi hănen Təmmənəya-năk,
tăxkamăd fălla-săn s-iqqud;
9 ijraẓ-ak a-wa oɣădăn,
wăr səggəḍăd dăɣ-a-wa lăbasăn.
A-wen-dăɣ a făl kăy-ăsnăfrăn Măssinăɣ-i n-Măssi-k,
ikn'-ik asəddəwi,
ăssof kăyy imidiwăn-năk.»
10 Olăs daɣ innă Măssinăɣ dăɣ-isălan n-Rure-s:
«Emăli, s-alăṣăl dat-hărăt iket-net,
kăyy ad-dd-ibnăn ăkall,
ifassăn-năk a-s dd-tăxlăkăd išənnawăn.
11 Išənnawăn d-ăkall,
ilkam ad-tăn-iba,
iyyən-kăy-dd hed edăgg-năk;
ilkam ad-əjən amənd wa n-ebărḍăy
12 taḍhəd-tăn-in šund abărnuš,

səmməskəlăd-tăn-dd šund temăslit
isamăskal ăwadəm,
măšan, kăyy, wăr təmiskilăd,
hed edăgg-năk,
tăɣlal taɣrəst-năk.»
13 Ǝndek ɣas dăɣ-ănjălos-i s-kăla has-innă Măssinăɣ a olăhăn d-a-wa innă
i-Rure-s a-s has-innă:
«Ǝyyăw, ɣayəm daw-aɣil-in
hundăɣ har kăy-ăkfăɣ tărna făll-išənja-năk,
ăjăɣ-tăn isəkkukal dawa-k.»
14 Ak, ănjălosăn-i-dăɣ făw ma ăqqalăn? Ajăn wădden unfasăn ija
Măssinăɣ inəmmušal has-ăxdamnen išamašal i-ad-ahăɣăn tinahăɣen i-
ăddinăt wi s-irha Măssinăɣ ad-tăn-iɣləs dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn?

2

Təmɣăre d-tihusay n-əlɣəllas wa ikfă Măssinăɣ dăgg-adəm

1 A-wen-dăɣ a făl əlɣəllas wa hanăɣ-ikfa Măssinăɣ, nəjləyet dăɣ-s i-
ad-wăr hanăɣ-itəzəwit emănăn wa n-tanməšrayt săr-năɣ dd-e-arəwăn
əlhəllak.
2 Dăɣ-ăzzăman hin-okayăn, măjrăd wa jăn ănjălosăn i-imărawăn-nănăɣ,
itbăt, wi dăɣ-săn ănmăšrăynen, hakd wi unjăynen s-asjəd i-măjrăd-wen-
dăɣ, ănmănhăyăn d-iman-năsăn s-a-wa dăr-ogdăh a-wa ăɣšădăn.
3 Ǝlɣəllas wa hanăɣ-ikfa Măssinăɣ, Emăli iman-net a săr-năɣ dd-
ăzzarăn, ij’-anăɣ isălan n-təmɣăre-net. Ḍara-s, ăsdătten-anăɣ-t
inəmmušal wi ăjjihănen i-a-wa innă. Ak əlɣəllas ogdăhăn d-a-wen-
dăɣ, afăl has-in-năšbăššăḍ, ma t-illan daɣ hanăɣ-e-iɣləsăn dăɣ-ăššar wa
ilkămăn?
4 Ăddinăt wi hanăɣ-ăjjihănen s-əlɣəllas-wen-dăɣ, ăsdăttăt Măssinăɣ
a-wa ənnăn s-ijităn n-Măssinăɣ d-ănnuɣăn n-hărătăn ăssuksăḍnen wi
ămešălăn, ij’-asăn daɣ Unfas Šăddijăn isuf wi ităjj i-ăddinăt dăɣ-erhet-net.
5 Ǝnhəywăt! Ăddunya ta dd-malăt s-hawăn-nəha isălan-net, dăgg-
adəm a dăɣ-s-e-izarăn wădden ănjălosăn.
6 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab n-Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn:
«Măssinăɣ! Ak ăgg-adəm-i-dăɣ, ma ămoos, kittəwăd-t-dd?
Ak ma iqqal rure-s n-Adəm, ḍanăd-t?
7 Tidət-dăɣ a-s jed-t daw-ănjălosăn
i-hărăt n-ăzzăman dăruusăn,
təkfed-t ălxurmăt d-semɣar,
8 jed-t jənnəj-hărăt iket-net.»
Dăɣ-tărna ta ikfa Măssinăɣ i-ăgg-adəm făll-hărăt iket-net, wăr t-illa a hin-
oyya s-wădden ij’-e jənnəj-s măšan, hakd a-wen-dăɣ, nəhannăy a-s ămăra-
dăɣ, wădden hărăt iket-net a făll-ila tărna, hărăt ilkamăn a-wen.
9 Ɣisa, ămăra-dăɣ, ij’-e Măssinăɣ i-hărăt n-ăzzăman dăruusăn daw-
ănjălosăn i-ad-ămmăt dăɣ-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-
ibăkkaḍăn n-ăddinăt iket-dăɣ-năsăn. A-wen-dăɣ a făl ašăl-i-dăɣ, ij’-as
Măssinăɣ ălxurmăt d-semɣar ălhăk.
10 Wăr t-illa a t-illan s-wădden Măssinăɣ a t-iṭṭafăn s-emel. Ǝnta a irhăn
ad-inhəy Ɣisa tersəmmawen, imdəw-dd săr-s semɣar iket-net, umasăn
ăddinăt ăjjootnen aratăn n-Măssinăɣ, əjrəwăn ălxurmăt ed tăɣlăs-tăn
tărna n-Ɣisa-i

11 iššəšdăjăn dăgg-adəm dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn, ohăr dăr-săn Abba.
A-wen-dăɣ a făl wăr tăn-ăssajăr iman-net, iglă har tăn-iɣarr s-isəm:
«Ayətma-ɣ.»
12 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl innă Ɣisa i-Măssinăɣ, iktab a-wen dăɣ-
əlkəttab, innă:
«Măssinăɣ! Ad-ăjăɣ isălan-năk i-ayətma-ɣ,
Amələ̆ɣ-kăy dăɣ-ammas n-idăggan wi dăɣ-tažămmaɣăn.»
13 Olăs daɣ innă:
«Ăsifăllăɣ făll-Măssinăɣ»,
təzzar ăssewăḍ făll-a-wen:
«Măssinăɣ, tamətte ta hi-təkfed,
năkk d-ənta da, năžžimmăɣ data-k.»
14 Ɣisa, əlɣəllas n-dăgg-adəm a-s dd-osa, a-wen-dăɣ a făl ənta-dăɣ, ămoos-
dd ăgg-adəm. Osă-dd, ămmut; tamăttant-net-en-dăɣ a t-təkfăt ašăl făll-
Iblis-i ănnihăḍăn dăɣ-tamăttant,
15 ikkăs-dd ăddinăt iket-năsăn dăɣ-əkkəlu wa dăɣ-tăn-ja tuksəḍa n-
tamăttant.
16 Ɣisa, wădden ănjălosăn a-s dd-osa i-ad-hasăn-ahăɣ tinahăɣen,
ihăyawăn n-ănnăbi Ibrahim a-s dd-osa.
17 A-wen-dăɣ a făl ămoos-as tăhaššilt, ad-dd-umas ere olăhăn d-ayətma-s
dăɣ-hărăt iket-net, umas U-tikutawen wa măqqărăn s-ha tăhanint ulh-net,
ămašăl a-wa făllа-s irha Măssinăɣ i-ad-əjrəwăn ɣur-Măssinăɣ tenăšše n-
ibăkkaḍăn-năsăn.
18 Ɣisa, ittăr Iblis a-wa dăɣ he-ăj ižžurrəb-t, idgăẓ-t hullan măšan, indăr-
as ad t-isiḍəw. A-wen-dăɣ a-s ašăl-i-dăɣ, ăddoobăt ad-ahăɣ tinahăɣen i-wi
itižărrub Iblis.

3

Ɣisa, ojăr ănnăbi Mosa

1 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ayətma-ɣ, kăwăneḍ-i dd-iɣră Măssinăɣ s-
iman-net, ij'-iwăn iməššeddəjăn, zəjjəzzăt tămudre ta iṭṭăf Ɣisa, ɣaymăt t-
dd-kittəwăm, ənta-i n-ănămmašul d-U-tikutawen măqqărăn hanăɣ-itajjăn
isălan n-tijəttewen ti făll-igla immun-nănăɣ.
2 Ăsnăfrăn-t Măssinăɣ, iɣdăl dăɣ-ălxidmăt wa t-issăɣlăf s-əmmək wa s-
ibda, iɣdal ănnăbi Mosa dăɣ-ehăn-net.
3 Măšan, semɣar wa dăr-ăniihăjja Ɣisa, ojărnăt tisenen-net wa n-Mosa
s-a ăjjeen ed ere wa idăyăn ehăn, ojărnăt tisenen-net ehăn wa idăy.
4 A-wen ălmăɣna-net a-s, ehăn, a ămoos-dăɣ, ăgg-adəm n-ălbănna ɣas
a t-idăyăn măšan, Măssinăɣ ənta, wăr t-illa a t-illan s-wădden ənta a t-
idăyăn.
5 Ănnăbi Mosa, akli n-Măssinăɣ, ənta a ăsnăfrăn i-ad-izar i-tamətte dăɣ-
ălxidmăt wa ija dăɣ-ehăn n-Măssinăɣ; a innă Măssinăɣ-dăɣ, ənta a iwar
ad-t-in-isəssiwăḍ tamətte.
6 Măšan Ălmasex ənta, ăzzăr-t Măssinăɣ dăɣ-ehăn-net, ij'-e jənnəj-hărăt
iket-net ed ənta a-s Rure-s. Ašăl-i-dăɣ, năkkăneḍ a-s ehăn n-Măssinăɣ-wen-
dăɣ a nəkkăs wăr nəja ăššăk dăɣ-immun-nănăɣ, ăsihăläylăy-anăɣ ăṭṭăma
wa hanăɣ-ăsjăr.
7 Isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-imməjrăd Unfas Šăddijăn a-s innă:
«Ašăl-i-dăɣ, afăl təslăm i-măjrăd dd-ifalăn Măssinăɣ,
8 wăr has-tăsɣărăm ulhawăn-năwăn
šund a-wa jăn imărawăn-năwăn-i

hi-jănen təmmaẓ n-tihăyyen dăɣ-tanəẓruft.
9 Ăzzăman-en orămăn-ahi imărawăn-năwăn,
kud-dăɣ wăr t-illa iji n-Măssinăɣ
s-wădden jeɣ-t data-săn har əkkoẓăt timərwen n-awătay.
10 Ijjăš-ahi fălla-săn aḍkăr, ənneɣ-asăn:
‹Ǝfraɣăn ulhawăn-năwăn hahi,
tabarăt ta s-ăɣelăɣ, ad-tăt-tărməsăm, tunjăyăm săr-s.›
11 A-wen-dăɣ a făl, a-wa dăɣ hi-ija aḍkăr-năsăn,
hăḍăɣ-asăn kud ilkam
ad-əjjašăn ăkall wa dăɣ-hasăn-kittəwăɣ i-tăsonfat.»

Ǝjləyăt dăɣ-immun-năwăn

12 Ayətma-ɣ, ăjăt ənniyăt i-iman-năwăn; wăr-itătăjrawet wăl' iyyăn dăɣ-
wăn s-lăbas wăla-i s-ăqqur ulh-net, igdal-as a-wen-dăɣ asjəd i-tənna n-
Măssinăɣ-i iddărăn.
13 Măssinăɣ a innă: «Ašăl-i-dăɣ», a-wen-dăɣ a făl hak iyyăn dăɣ-wăn,
ăqqaymet hak ašăl isamatăr amidi-net i-ad-wăr-ăsɣăr wăl' iyyăn dăɣ-wăn
ulh-net, itiḍəw dăɣ-abăkkaḍ.
14 Ădduuttăt ămăra a-s nămeedăw d-Ălmasex a nəkkăs nəjlay dăɣ-
alkum-has s-əmmək wa s-săr-s nomăn ašăl ăzzarăn.
15 Inn'-anăɣ əlkəttab n-Măssinăɣ:
« ‹Ašăl-i-dăɣ›,
afăl təslăm i-măjrad dd-ifalăn Măssinăɣ,
wăr has-tăsɣărăm ulhawăn-năwăn
šund a-wa jăn imărawăn-năwăn ibda
a-s has-ănmăšrăyăn.»
16 Ămăra, ma ămoosăn ăddinăt-win-dăɣ əslănen i-măjrăd n-Emăli măšan
ănmăšrăyăn-as? Wăr t-illa a ămoosăn ar tamətte-tədi-dăɣ dd-izzəzjăr
ănnăbi Mosa ăkall wa n-Miṣra.
17 Mi făll t-ijjăš aḍkăr har ijă əkkoẓăt timərwen n-awătay? Ăddinăt wi
di-dăɣ ofănen abăkkaḍ s-ašăl-i-dăɣ, ăba-tăn, ənsănăt tifəkwen-năsăn dăɣ-
tanəẓruft.
18 Mi s-iha Măssinăɣ ti-net a-s ihăḍ innă: «Wăr-ilkem ad-əjjašăn ăkall wa
dăɣ-hasăn-kittəwăɣ i-tăsonfat?» Ăddinăt-wi-dăɣ fălla-s ăffulăgnen, a-s
iha ti-năsăn.
19 A-wa isalmad-anăɣ a-s ăddinăt-en, tăɣart n-ulhawăn-năsăn a hasăn-
igdălăn ad-əjjəšăn ăkall wa n-tăsonfat.

4

Tăsonfat ta ihakk Măssinăɣ

1 Măssinăɣ iman-net a hanăɣ-ijjăšăn ărkăwăl n-a-s ilkam ad-ɣur-s
nəjrəw tăsonfat, adiš năjet ənniyăt i-iman-nănăɣ; wăr kăwăn-ităjjăšet
wăl' iyyăn inkaẓăn i-iman-net ujəš n-ăkall-wen-dăɣ n-tăsonfat.
2 Ălənžil-wa-dăɣ s-nəsla a-s əslăn imărawăn-nănăɣ măšan, wăr tăn-infa
s-hărăt, ăsjădăn-asăn măšan wăr săr-s omenăn i-ad-tăn-infəw s-hărăt.
3 Nəẓlay dăr-săn năkkăneḍ-i omănnen s-Ɣisa ed nəjjăš tăsonfat ta
hanăɣ-ikittəw Măssinăɣ a-s innă i-imărawăn-nănăɣ ibda: «Ijjăš-ahi fălla-
săn aḍkăr, hăḍăɣ-asăn a-s wăr-ilkem ad-əjjašăn ăkall wa dăɣ-hasăn-
kittəwăɣ i-tăsonfat.» Wen-măjrăd, a-s t-ija Măssinăɣ, ixlak-dd a-wa t-illăn
iket-net.
4 Ill'-e edăgg dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ innăn făll-ašăl-wen-dăɣ n-əssa:
«Ašăl wa s-əssa,

ăssunfa Măssinăɣ dăɣ-a-wa t-išlăn iket-net.»
5 Ătwănnă daɣ a-s:

«Ăkall wa s-hasăn-əjjăšăɣ ărkăwăl-net,
wăr dăɣ-săn ilkem ad-t-əjjašăn i-tăsonfat.»

6 Ăddinăt wi ăzzarnen s-măsăllăt n-Ălənžil, wăr əjješăn tăsonfat-net
ed unjăyăn s-asjəd-has. Măšan, wăr hin-ikkes a-wen a-s əllan-t iyyăḍ he-
ijjəšnen tăsonfat-ten-dăɣ.
7 A-wen-dăɣ a făl issəbdăd Măssinăɣ ašăl iyyăn daɣ s-ijă isəm: «Ašăl-
i-dăɣ.» Okăy ăzzăman-wen-dăɣ s-a ăjjeen, olăs daɣ măjrăd-wen-dăɣ
atwənn s-emm n-ănnăbi Dawəd, ătwănn'-anăɣ, innă Măssinăɣ:

«Afăl təslăm i-măjrăd dd-ifalăn Măssinăɣ ašăl-i-dăɣ,
wăr has-tăsɣărăm ulhawăn-năwăn.»

8 Ăkall wa s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-net i-kăl-ibda, ənnar ijraw Yešwa
i-tamətte-net ujəš-net i-ad-dăɣ-s sunf, wăr-itəmɣutor Măssinăɣ s-ad-ăj
isălan n-ašăl n-tăsonfat ilkamăn.
9 Tăsonfat šund-ten-dăɣ a təlkamăt dăɣ-tamətte ta n-Măssinăɣ.
10 Ăwadəm wa ijjăšăn tăsonfat ta dd-ijă Măssinăɣ, ad-ijrəw tăsonfat
dăɣ-a-wa t-išlăn iket-net šund əmmək wa s-ăssunfa Măssinăɣ dăɣ-a-wa
t-išlăn ənta iman-net.
11 A-wen-dăɣ a făl, rurədăt-anăɣ ujəš n-tăsonfat-ten-dăɣ, wăr hanăɣ-
ităjjăšet ăwadəm wăl' iyyăn hin-oḍan făl-a-s innin unjăy s-asjəd i-a-wa
innă Măssinăɣ šund a-wa jăn imărawăn-nănăɣ ibda.
12 Măjrăd n-Măssinăɣ, ihakk tămudre, ila tărna, ojăr tăkoba n-əssin
imawăn əmsădnen amsud, ibiḍḍəw iman d-unfas, itakk jer-izəmmuz d-
axărăbba; wăr t-illa derhan wăla anəzjum ihan ăgg-adəm s-wădden
ihannăy-t, issan săr-s.
13 Wăr t-illa făw a ihan ăddunya idrajăn i-Măssinăɣ. Wăr t-illa a dd-
ixlakăn s-wădden izzaf data-s, ənta-en-dăɣ daɣ a-s ilkam a data-s dd-
nəbdəd iket-dăɣ-nănăɣ, iffukkăr-dd a-wa nămešăl iket-net.

Ɣisa a-s U-tikutawen wa măqqărăn

14 Šămad, wăr t-ih' ăššăk a-s nəla U-tikutawen ijan təmɣăre-ten-dăɣ, irăs
išənnawăn, ikkă wa dăɣ-săn-in-illan, ămoos-anăɣ ănabdid ɣur-Măssinăɣ,
a-wen a t-ămoosăn Ɣisa-i n-Rure-s n-Măssinăɣ, adiš, năknet uḍəf n-
tijəttewen n-immun-nănăɣ.
15 U-tikutawen wa măqqărăn nəla, wădden-i s-wăr ha tăhanint ulh-
net wăla-i wărăn ăddobăt ad-hanăɣ-idhəl dăɣ-iba n-ăṣṣahăt-nănăɣ.
Ăžžurrăb-t Iblis s-əmmək wa s-hanăɣ-itižărrub dăɣ-hărăt iket-net măšan,
wăr t-illa abăkkaḍ ămešăl.
16 Wăr hanăɣ-isărmaɣet hărăt, nahəẓet-in tasăqqaymut n-Măssinăɣ
ta n-ănnuɣmăt s-ənniyăt ozjan i-ad-hanăɣ-aḍən tăhanint, ăkf'-anăɣ
ănnuɣmăt, ilal-anăɣ ălwăqq wa d-nămɣatăr s-tidət-dăɣ s-a-wen.

5

1 U-tikutawen wa măqqărăn, jer-tamətte ta n-kăl-Iṣrayil a dăɣ-dd-
itanăfran, isăxdəm-t Măssinăɣ, umas ănabdid n-dăgg-adəm jere-săn d-
Măssinăɣ. A-wa ihakk ăgg-adəm i-Măssinăɣ, hakd tikutawen ti ităjj
i-Măssinăɣ, u-tikutawen a iwar ad-ikət a-wen i-Măssinăɣ i-tenăšše n-
ibăkkaḍăn.
2 U-tikutawen wa măqqărăn, ăddobăt ad-aḍən tăhanint i-wi əžhălnen i-
a-wa innă alămăr d-wi has-tinməšriynen ed ənta iman-net ăgg-adəm šund
əntăneḍ.

3 A-wen-dăɣ a făl t-iwar ənta iman-net ad-ikkəs takute făll-iman-net i-
ibăkkaḍăn s-tizarăt s-əmmək wa s-itəkkat făll-ăddinăt wi iyyăḍnen i-ad-
əjrəwăn tenăšše.
4 Wăr t-illa ăwadəm ăddooben ad-dd-iggəd ɣas, ăj iman-net u-tikutawen
wa măqqărăn, ed Măssinăɣ a dd-iɣarrăn ăwadəm s-a-wen, s-əmmək wa
s-dd-iɣra ibda Harun s-iman-net.
5 Ălmasex daɣ, wăr dd-igged ɣas, ijă iman-net ămănokal n-kăl-
tikutawen, Măssinăɣ a t-ikfăn turhajăt-ten-dăɣ ed iɣr'-e-hi-dd, inn'-as:
«Kăyy a-s Rure-ɣ,
ɣur ašăl-i-dăɣ,
năkk a-s Abba-năk.»
6 Olăs daɣ innă Măssinăɣ dăɣ-edăgg iyyăn dăɣ-əlkəttab:
«Tumast-năk n-u-tikutawen wa măqqărăn,
tăɣlal ed təlkam i-ta n-Mălkăssăddiq.»
7 Ăzzăman wa ikkăs Ɣisa făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ikkas ăššăk n-a-s
Măssinăɣ ila tărna s-t-iɣlăs-dd dăɣ-tamăttant; a-wen-dăɣ a făl ijjəynăn
Măssinăɣ, ittăr dăɣ-s ălhimmăt s-ăṣṣahăt, iɣlăs-t Măssinăɣ, iqbăl tittar-
net ed ăsrăs iman-net data-s.
8 Ɣisa, tidət, Rure-s n-Măssinăɣ a ămoos măšan a-wen wăr fălla-s in-
iwweɣ ahănay n-aɣăna.
9 Šămad ămešăl a-wa fălla-s irha Măssinăɣ iket-net ad-ijrăw turhajăt
n-ad-umas i-ăddinăt wi has-sajadnen Ămaɣlas wa tăn-ihakkăn əlɣəllas
iɣlalăn.
10 Măssinăɣ a t-ijăn U-tikutawen wa măqqărăn ilkamăn i-tumast ta n-
Mălkăssăddiq.

Ehel n-s-data dăɣ-immun

11 Ayətma! Ill'-e a ăjjeen s-nărha ad-hawăn-tăn-nănn dăɣ-isălan-wi-dăɣ
măšan wăr hanăɣ-lămmiḍ asəssəjrah-năwăn ed wăr-irmeḍ ujreh-năwăn.
12 Kăwăneḍ-i s-ašăl-i-dăɣ, ănihăjja s-aru d-tămoosăm imusănăn
saɣranen, nəhannăy a-s hărwa-dăɣ tămiɣatărăm s-ere kăwăn-issăɣrăn
tijəttewen ti ăzzarnen n-măjrăd n-Măssinăɣ. Tolăhăm hărwa d-aratăn
tattăḍnen, wăr tăddobem tetăte n-imənsiwăn ăẓẓaynen.
13 Ăwadəm ya itattăḍăn, amărkəs a ămoos; amărkəs daɣ, təssanăm a-s
wăr t-illa a ijrah dăɣ-tămudre băršeɣ ad-ilməd a-wa oɣădăn.
14 Imənsiwăn wi ăẓẓaynen, ăddinăt ăɣradnen lanen tayətte s-əbḍăn a-
wa olăɣăn d-a-wa lăbasăn a tăn-tattănen.

6

1 A-wen-dăɣ a făl tijəttewen ti ăzzarnen, răqqisnen făll-nătt teɣăre dăɣ-
isălan n-Ălmasex, nakəyet-tănăt s-a-wa hanăɣ-itajjăn meddən ăɣradnen.
Tijəttewen-en-hi, a tănăt-ămoosăn: tătubt dăɣ-timašalen ti wăren ənfa
hărăt, immun s-Măssinăɣ,
2 itwəsəlmiɣăn dăɣ-aman, isălan n-asəwăr n-ifassăn iɣăfawăn n-ăddinăt
i-ad-dăɣ-săn ijăn ălbăraka, tanăkra jer-inəmmuttan d-isălan n-ašăl wa n-
tebădde.
3 Ămăra, năhəlet data-năɣ; a-wen-dăɣ daɣ a he-năj kunta irḍă Măssinăɣ.

Udaɣăt i-anməšri

4 Ămăra, ăddinăt wi s-ora ănnur n-măjrăd n-Măssinăɣ tiṭṭawen-năsăn,
ăkrăbben tiẓudawen ti ihăkk Măssinăɣ, osăɣăn d-Unfas Šăddijăn,

5 ăžžorrăben tăẓude ta ija măjrăd n-Măssinăɣ, əlmădăn s-təmɣăre n-äddunya ta dd-malăt,
6 măšan hakd a-wen-dăɣ iket-net, əqqălăn ḍara-s, oḍăn dăɣ-erk imojjan-năsăn wi n-ibda, a-di, ăbas hasăn-t-təlla tămujriẓt tăn-dd-siɣulăt Ălmasex ed a-wa jăn, wăr-iẓley d-a-s atwəṣləb ăynayăn a tajjăn i-Rure-s n-Măssinăɣ, tajjăn-t isəḍsa dat-äddunya iket-net.
7 Ăkall, wădden, e-d t-iwăt ajənna har dăɣ-s ăddomăt ăwadəm hărăt, ad-dd-isədwəl teyəšše tənfat ăddinăt wi t-əjyăknen măšan, Măssinăɣ ad-dd-izizəbben ărrăxmăt-net făll-ăkall-en.
8 Afăl wăr dd-isədwəl ăkall-en ar isənnanăn d-tabəŋŋənt, adiš, wăr-infa hărăt, wăr has-in-ăqqima ar ad-t-ilɣən Măssinăɣ, isəntəs terk teyəšše ta dd-issədwăl.
9 Ayətma-i nəkna tărha, a hawăn-ija măjrăd wa hawăn-nətăjj dăɣ-tăkmo-dăɣ, insa ənniyăt-nănăɣ dăɣ-isălan-năwăn, wăr nəkkes ăṭṭăma, ed nəssan a-s ašrut wa olăɣăn a warăm, ənta-den-dăɣ daɣ ašrut wa ih’ əlɣəllas.
10 Măssinăɣ, oɣad dăɣ-a-wa ităjj iket-net, wăr hin-ittəwa a-wa kăwăn-išlăn d-tărha ta jăm i-iməššeddəjăn; a-wen jăm-t, ənta-den-dăɣ daɣ a-wa kăwăn-išlăn har ašăl-i-dăɣ.
11 Derhan-nănăɣ hawăn da: Ǝdgəẓăt dăɣ-a-wa hăm hărkuk i-ad-kăwăn-ăkf Măssinăɣ a-wa ih’ ăṭṭăma-năwăn imda.
12 Ăyyăt fălla-wăn sendad, tălălăt immun d-akuyəd wa jăn ăddinăt wi omănnen s-Măssinăɣ s-ijjăš ărkăwăl n-ad-tăn-ăkf a-wa s-hasăn-innă.

Ărkăwăl wa ijjăš Măssinăɣ i-imumənăn a iha ăṭṭăma wa n-tidət

13 Ăzzăman wa d-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl i-ănnăbi Ibrahim, inhăy a-s wăr t-illa ere t-illan jənnəj-s s-has-ihăḍ ɣas, ihăḍ-as s-iman wi-net, inn’-as:
14 «Ibrahim, haḍăɣ-ak a-s ad-dăɣ-k ăjăɣ ălbărăka, tətəy əzzurəyăt-năk.»
15 A-wa innă Măssinăɣ i-Ibrahim, ăẓẓăydăr-as, iqqăl-as, ijrăw-t daɣ.
16 Dăgg-adəm ăzzăman-en, e-d itəhhaḍ ăwadəm i-iyyăn, ad-əjən tahuḍe s-ere tăn-ojărăn; tahuḍe daɣ ten-dăɣ a he-tumasăt ăḍḍimmana n-ărkăwăl wa ănmăjjăšăn.
17 A-wen-dăɣ a făl Măssinăɣ iman-net, irha ad-isəkən iməkkusa wi təkka tənfa n-ărkăwăl wa hasăn-ijjăš, issəlmăd a-s wăr-ilkem ad-irẓa dăɣ-tənna-net, a-wa innă, ad-ăj.
18 Ǝllan-t əssin ijităn s-wăr-ilkem ad-săr-săn iqqal Măssinăɣ wăla ad-ăbbuggăt a-wa innă: ărkăwăl wa ijjăš d-tăhuḍe ta ăssewăḍ făll-a-wen i-ad-isədduttət ărkăwăl-en.
A-wen-dăɣ a făl năkkăneḍ-i əjrăwnen tinahăɣen ɣur-Măssinăɣ, măjrăd-wa-dăɣ, ăsikoyăd-anăɣ s-ăṣṣahăt i-ad-nəjrəw ăṭṭăma wa hanăɣ-ăsjăr Măssinăɣ.
19 Ăṭṭăma daɣ wa-hi, olăh d-asəmdi wa ăṣṣohen n-ti n-ăho, intam dăɣ-ulhawăn-nănăɣ, wăr-ijənn bahu. A-wen-dăɣ a făl ărido wa ibḍăn edăgg wa šăddijăn d-wa iknăn təšədje dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, ămer’-anăɣ ămăra i-ad-nəjjəš har ammas-net.
20 Edăgg-en-hi, ăzzar-anăɣ săr-s Ɣisa, ămoos U-tikutawen wa măqqărăn iɣlălăn, ilkamăn i-tumast ta n-Mălkăssăddiq.

7

Tumast ta n-Ɣisa, tănifăqqa d-ta n-Mălkăssăddiq

1 Mălkăssăddiq, ənta a-s kăla ămoos ămănokal n-aɣrəm wa n-Saləm,
ənta a-s u-tikutawen n-Măssinăɣ-i iknăn aḍkul. Dăɣ-ăzzăman-net ad-
ijăḍ Ibrahim imănokalăn n-ikallăn iyyăḍ, irẓ’-en-dd. Ălwăqq wa dd-iqqăl
Ibrahim ifal-dd akənnas, ilkăḍ-as Mălkăssăddiq, ittăr-as dăɣ-Măssinăɣ a
dăɣ-s ijăn ălbărăka.
2 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-t-ikfa Ibrahim tămukăst n-a-wa ila dăɣ-ehăre.
Mălkăssăddiq, ălmăɣna n-isəm-net: «Ămănokal n-iqqud»; aɣrəm daɣ wa
n-Saləm-i făll-ăminakal, ălmăɣna-net: «Ămănokal n-ălxer.»
3 Mălkăssăddiq, wăr hanăɣ-jen əlkəttabăn isălan n-abba-net wăla anna-
net wăla ăṭṭarex-net; wăr-ătwăssăn əmmək wa s-iwa wăla əmmək wa s-
ijmăḍ ăddunya, ătiwăssăn ɣas a-s olăh d-Rure-s n-Măssinăɣ ed tumast-net
i-u-tikutawen, tăɣlal.
4 Ăhaləs-i-dăɣ, tidət-dăɣ a-s i măqqărăn. Təmɣăre-net a dd-torăwăt a-
s wăla Ibrahim-i n-amɣar n-amăzzaɣ, ikkăs-as tămukăst n-a-wa dd-ohăɣ
dăɣ-akənnas iket-net.
5 Dăgg-Lewi-i n-kăl-tikutawen, innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa, əntăneḍ
a he-rammăsnen timukăsen n-tamətte ta n-kăl-Iṣrayil-i n-temiḍt-năsăn
kud-dăɣ iket-dăɣ-năsăn ijəllan n-Ibrahim a dd-əzjarăn.
6 Mălkăssăddiq ənta, kud-dăɣ, wăr-ih’ ăṭṭarex wa dd-itrăn tumast n-u-
tikutawen, irmăs dăɣ-Ibrahim-i s-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl, tămukăst, olăs
daɣ ḍarăt-a-wen, ittăr dăɣ-Măssinăɣ a ijăn ălbăraka dăɣ-Ibrahim.
7 Wăr t-ih’ ăššăk a-wen a-s ăwadəm wa ojărăn, a itajjăn ălbăraka dăɣ-wa
ojăr.
8 Dăgg-Lewi i-n-kăl-tikutawen, tidət, əntăneḍ a rammăsnen timukăsen
măšan dăgg-adəm ɣas a ămoosăn făll-la tamăttant tărna, a-s ija a-wen,
Mălkăssăddiq-i irmăsăn tămukăst făll-Ibrahim, ənnăn-anăɣ əlkəttabăn
a-s iddar hărkuk.
9 Năddoobăt făw ămăra-dăɣ ad-nănn a-s dăgg-Lewi-i rammăsnen
tămukăst, əntăneḍ iman-năsăn, əkkasăn-tăt i-Mălkăssăddiq ed ikkăs-as-
tăt Ibrahim-i tăn-dd-ăshăyăwăn.
10 A-wen, ma t-ijăn? Ij’-e a-wa s-a-s ităjj a-wen-dăɣ, iha Lewi tiktukar
n-ti-s Ibrahim ăzzăman wa d-ămmoqqăs d-Mălkăssăddiq.

Ɣisa, ojăr Lewi wa n-U-tikutawen

11 Alămăr wa ikfă Măssinăɣ tamətte ta n-kăl-Iṣrayil, tikutawen ti tăjjăn
kăl-Lewi-i n-kăl-tikutawen, a făl igla. Ǝnnăr əjrawnăt tikutawen-tin-
dăɣ tenăšše n-ibăkkaḍăn, iket-di, wăr-itəmɣutor Măssinăɣ s-asəssiwi n-u-
tikutawen iyyăn dăr-săn iẓlayăn ijan alădăb wa n-Mălkăssăddiq, ănn-ak,
ad-ăqqayəm-wen-dăɣ ilkămăn i-Lewi-i dd-ijmăḍăn alădăb wa n-Harun.
12 Ămăra, šămad imməskăl ălxal wa n-kăl-tikutawen, adiš, ăhhuušsăl
daɣ ad-ămmăskăl alămăr wa tăn-dd-iqqălăn.
13 Emăli-i s-hawăn-nəha ti-net, isălan-net hakd-dăɣ tawset ta dd-izjăr,
wăr tăt-iha ere s-kăla iqqăl u-tikutawen; wăr t-illa ere ihan temiḍt-net
s-kăla ăshaha aḍutăn wi n-tikutawen dăɣ-edăgg wa dăɣ-raqqănăt.
14 Ădduuttăt a-s Emăli-nănăɣ, tawset ta n-Yăhuda ad-dd-izjăr. Ăzzăman
daɣ wa d-imməjrăd ănnăbi Mosa dăɣ-isălan n-kăl-tikutawen, wăr dd-iḍkel
isălan n-tawset ta n-Yăhuda.

Ɣisa, u-tikutawen wa măqqărăn iɣlalăn

15 Tumast n-Ɣisa i-u-tikutawen, tămoos a iglan făll-tumast ta n-
Mălkăssăddiq; ăssiitbăt a-wen a-s ənta d-Lewi, wăr-olehăn.
16 Tumast-net i-u-tikutawen, wădden erhet n-ăgg-adəm a tăt-dd-
orăwăn; ijrăw-tăt s-ăṣṣahăt n-tămudre-net ta tăɣlălăt.

17 Ăjjəyha Măssinăɣ dăɣ-isălan-net dăɣ-əlkəttab a-s innă:
«Ad-kăy-ăjăɣ u-tikutawen iɣlalăn
iglan făll-tumast ta n-Mălkăssăddiq.»
18 Alămăr wa dd-ăzzarăn, izjăr-in ed wăr-ila tărna s-iɣlăs ăddinăt dăɣ-
ibăkkaḍăn-năsăn, wăr t-illa ălfăyda t-ihan.
19 Alămăr wa n-ănnăbi Mosa, indăr-as ad-săr-năɣ dd-isəmdəw təšədje,
a-wen-dăɣ a făl ămăra, nəkrăš ăṭṭăma ufăn wa hanăɣ-ăsjăr alămăr. Ǝnta-
den-dăɣ a-wa hanăɣ-ikfăn turhajăt d-ad-nənmihăẓ d-Măssinăɣ.
20 Ḍarăt-a-wen daɣ, Măssinăɣ iman-net a ihăḍăn n-a-s ad-umas Ɣisa u-
tikutawen wa măqqărăn. Tahuḍe šund ten-dăɣ, wăr t-illa u-tikutawen
s-kăla has-tăt-ija.
21 A-wen-dăɣ a făl ašăl wa d-ămoos Ɣisa u-tikutawen, ihăḍ-as Măssinăɣ,
inn'-as: «Năkk Emăli a ihăḍăn, a-wa ənneɣ daɣ wăr-ilkem ad-săr-s
ăqqalăɣ: ad-tumasăd u-tikutawen iɣlalăn.»
22 Ămăra, Ɣisa a-s tasətbat n-tassaɣt ta nəja d-Măssinăɣ, ənta a hanăɣ
iḍmănăn ărkăwăl n-tassaɣt ufăn wa n-ibda.
23 Kăl-tikutawen, əjjətăn, nəssan a-s wăr tăn-iha-i ăhojăn dăɣ-tumast
n-u-tikutawen, ed təgdal-asăn tamăttant a-wen.
24 Ɣisa ənta, iddar hărkuk. A-wen-dăɣ a făl tumast-net i-u-tikutawen,
wăr-ilkem ad-t-təjmaḍ tăɣlal.
25 A-wen-dăɣ a făl ăddinăt wi jănen Ɣisa əssəbab n-tassaɣt-năsăn d-
Măssinăɣ, ila tărna s-tăn-dd-iɣlăs dăɣ-e d t-illăm abăkkaḍ ed hărkuk iddar,
itəddal-asăn daɣ Măssinăɣ.
26 Ijmaḍ-t ăššăk a-s ămănokal n-kăl-tikutawen šund-wen-dăɣ a-s
nămiɣatăr itəmmalăn jere-năɣ d-Măssinăɣ. Ɣisa, ăddoobăt a-wen ed
šăddiij, wăr t-illa iššaki t-iwarăn, wăr-il' ălɣib, ibḍ'-e Măssinăɣ d-
inăsbăkkaḍăn, iḍkăl-t s-diha dd-əmdăn išənnawăn.
27 Wăr-ămɣatăr daɣ šund a-wa jăn kăl-tikutawen wi iyyăḍnen-i s-ămoos
fărəḍ ad-təkkatăn făll-ibăkkaḍăn-năsăn hak ašăl təzzar, əkətăn făll-wi n-
tamətte. Ɣisa ənta, ikf'-iman-net s-iyyăt, takute ta ija təgdăh hărkuk, ăbas
təlkam daɣ tiyyăt săl ten-dăɣ.
28 Ăddinăt wi ija Ăṭṭăwrăt wa n-ănnăbi Mosa kăl-tikutawen wi
măqqornen, han-tăn ăddinăt rəkkəmnen măšan, măjrăd wa ija Măssinăɣ
a-s ihăḍ ḍarăt a-s dd-ăzzăbbăt alămăr, măjrăd-wen-dăɣ a-s əssəbab wa dd-
orăwăn a-s ămoos Rure-s n-Măssinăɣ u-tikutawen wa măqqărăn iɣlalăn
s-wăr t-illa ălɣib t-iwarăn.

8

Isălan n-Ɣisa, U-tikutawen wa măqqărăn d-ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn

1 Ămăra, edăgg-wa-dăɣ, ăknăt-t ujreh, ila tənfa: «U-tikutawen wa
măqqărăn nəla, wăr t-illa a dăr-ănifăqqa; ăqqiima dăɣ-išənnawăn daw-
aɣil n-Măssinăɣ i-ilăn tărna.»
2 Ămašal wa t-iwarăn, itajj'-e dăɣ-edăgg wa šăddijăn ihăn ehăn n-ămudd
wa măqqărăn n-tidət, wen ənta, Emăli a t-idăyăn, wădden dăgg-adəm.
3 Kăl-tikutawen wi măqqornen, ăsmănakăl-tăn Măssinăɣ i-ad-hakkăn,
təkkatăn făll-iman wi-năsăn; a-wen-dăɣ daɣ a făl u-tikutawen wa
măqqărăn nəla, ăhhuuššăl-as ənta-dăɣ ad-ikət hărăt i-Măssinăɣ.
4 Ǝnnăr iwar Ɣisa ărori n-ăkall, iket-di, wăr-itumas u-tikutawen ed făll-
ărori n-ăkall-i, əllan-t ăddinăt wi tajjănen a-wen s-əmmək wa s-t-ifrăḍ
alămăr

5 măšan ăddinăt-en, a-wa tăn-išlăn, taliwen n-a-wa dăr-olăhăn
išənnawăn a ămoos făl-a-s ănnăbi Mosa iman-net, a-s has-innă Măssinăɣ
ad-idəy ehăket wa šăddijăn n-tămoqqest, inn'-as:
«Ǝqqən ehăket olăhăn d-wa kăy-əssəknăɣ făll-taḍaɣt.»
6 Ămašal wa ufăn iẓlăyăn d-wen-dăɣ, ijrăw-t Ɣisa, făl-a-s, ămoos ămăra,
ănabdid n-ărkăwăl n-tassaɣt ufăn wa ăzzarăn.
7 Ǝnnăr wăr-ih' ălɣib ărkăwăl n-tassaɣt wa ăzzarăn, wăr-itəməskil ijjəš-
dd iyyăn ăynayăn edăgg-net.
8 Ăsmăqqa Măssinăɣ făll-tamətte-net, inn'-as:
«Ǝlkamăn išilan dăɣ-e-ăjăɣ d-ehăn wa n-kăl-Iṣrayil
d-ehăn wa n-kăl-Yăhuda ărkăwăl n-tassaɣt ăynayăn.
9 Ărkăwăl iẓlayăn d-wa jeɣ d-tăy-săn
ašăl wa tăn-dd-ărmăsăɣ s-ăfuss,
əzzəzjărăɣ-tăn-dd Miṣra.
Jeɣ dăr-săn ărkăwăl-wen-dăɣ măšan, ărfăḍăn-t;
jăn a-wen ɣas, əšlăyăɣ-asăn.
10 Afăl okăyăn ăzzăman,
ad-ahărăɣ ărkăwăl d-ehăn wa n-Iṣrayil;
ărkăwăl-en, ənta da a-wa făll-ibdăd:
ad-ăjăɣ tijəttewen n-alămărăn-in dăɣ tiyətwen-năsăn,
əktəbăɣ-tănăt făll-ulhawăn-năsăn,
umasăɣ Măssinăɣ-i n-Măssi-săn, umasăn tamətte-nin.»
11 Ad-ăbas-tăn-iha wăl' iyyăn ămiɣatărăn s-ad-isăɣăr ăgg-ăkall-net, wăla
i-he-innən i-ăŋŋa-s: «Uksaḍ Emăli» făl-a-s ad-hi-əzzəyăn iket-dăɣ-năsăn,
ɣur-wa ənḍărrăn har tawəḍăd wa wăššărăn;
12 ad-hasăn-in-ănšăɣ ălɣibăn-năsăn iket-dăɣ-năsăn, itawăɣ-in daɣ
ibăkkaḍan-năsăn iket-dăɣ-năsăn.
13 A-wen-dăɣ ija Măssinăɣ a ăssiilmădăn a-s ărkăwăl n-tassaɣt wa
ăynayăn ufa wa ărəwăn ed wăššar. Hărăt-i-dăɣ daɣ, e-d wăššar, išwar
t-in-ăba.

9

Tassaɣt ta tăynayăt t-təllăt jer-imumənăn d-Măssinăɣ

1 Ărkăwăl wa ăzzarăn, ila alămărăn-net tiɣədnen tamətte dăɣ-isălan n-
ălɣibadăt d-edăgg wa s-irha Măssinăɣ ad-t-tăɣbəd tamətte dăɣ-s.
2 Edăgg n-ălɣibadăt ăzzăman-en, a has-itawănnen: ehăket wa n-
tămuqqest. Ehăket-en, ija sănatăt tiẓunawen: tăẓune ta s-itizar ăwadəm,
isəm-net: edăgg wa šăddijăn. Ǝnsanăt dăɣ-s tisəskar n-imămmălăn
əẓwaynen d-tasəskărt tiyyăt făll-ənsanăt tijəlwen n-tikutawen i-Măssinăɣ.
3 Illa-hin i-edăgg-en, ill'-e ărido wa s-əssin ḍarăt t-illa edăgg wa s-
itawănna: Wa iknăn təšədje.
4 Insa ăkoss n-orăɣ wa dăɣ-răqq matălxer ta n-ălɣibadăt. Dăɣ-ammas
n-edăgg wa iknăn təšədje, tənsa takbat ta n-ărkăwălăn n-tassaɣt s-ilsa
orăɣ ifăyyăn-net. Takbat-en n-ărkăwăl, ənta a iha ăkoss n-orăɣ wa iha
mana,† talimmiẓt n-Măssinăɣ ta dd-ăzzăbbăt făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa
d-əzzăɣăn tanəẓruft. Tənsa dăɣ-s tăborit ta dd-tənšărăt s-kăla tăt-iṭṭăf
Harun d-isəllumăn n-tihun wi făll-iktab a-wa innă Măssinăɣ.
5 Jənnəj-takbat-en, ăṣṣiiwărăn əssin ănjălosăn n-ălxurmăt janen tele s-
afrewăn-năsăn i-ashăr n-takbat ta n-ărkăwăl. A-wen a isalmadăn tamətte

† **9:4** **9:4** A-wa isəm n-aměnsi wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa d-hăn tanəẓruft. Itawănn'-as dăɣ-Tălyunanit: Mana; itawănn'-as dăɣ-Tămašăɣt: Taləmmiẓt n-Măssinăɣ.

s-ălxurmăt n-Măssinăɣ d-emel-net. Ashăr n-takbat n-ărkăwăl en-dăɣ a
făll inaqqăl ašni n-tikutawen i-tenăšše n-ibăkkaḍăn-năsăn. Măšan, wăr
hawăn-e-əjjəšăɣ asiḍən n-hărătăn wi hănen edăgg-en ămăra.

6 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s ənsan hărătăn dăɣ-ehăket wa n-tămuqqest.
Edăgg wa ăzzarăn, tajjăšăn-t kăl-tikutawen hak ašăl i-ad-əjən ălxidmăt-
năsăn
7 măšan edăgg wa iknăn təšədje, u-tikutawen wa măqqărăn ɣas a ilan
s-ujəš-net iyyăn n-ašăl dăɣ-awătay, wăr has-t-illa daɣ ujəš n-edăgg-en ar
s-ad-ăssinɣăl ašni dăɣ-təssəba n-ibăkkaḍăn wi-net hakd-dăɣ dăɣ-təssəba
n-inməšriyăn wi s-wăr totes tamətte amišəl-năsăn.

8 Ǝnta den-dăɣ daɣ əmmək wa s-hanăɣ-isalmad Unfas Šăddijăn a-s
dăɣ-ăzzăman-en a ikkăs ehăket n-tămuqqest-wen-dăɣ ill'-e, wăr tămera
tabarăt s-edăgg wa iknăn təšədje.
9 Ămoos a-wen tele dd-tăssiktăt ăzzăman-wa-dăɣ nəha, isalmad-anăɣ a-
wen a-s ăddinăt wi sănɣalnen ašni wăla wi tajjănen tikutawen ti iyyăḍnen,
wăr hasăn-ijrew a-wen iba n-iššaki n-iman-năsăn wăla təšədje n-ulhawăn.
10 Ălɣibadăt-năsăn, insa făll-ălɣadatăn n-dăgg-adəm har ašăl wa d-
isimtəttəy Măssinăɣ hărăt iket-net. Ălɣadatăn-en, ənsan făll-ălwăḷḷatăn
d-isălan n-a-wa s-ila ăwadəm s-ad-t-ăkš d-a-wa s-ila s-ad-t-isəw.

Ašəšdaj wa ităjj ašni n-Ɣisa i-ăgg-adəm

11 Igla a-wen-dăɣ s-əmmək-en-dăɣ har dd-osa ăzzăman wa d-ăsmăttăy
Măssinăɣ talɣa, išrăy-dd a ăynayăn. Osă-dd Ălmasex, ənta a-s ămănokal
n-kăl-tikutawen wa hanăɣ-ijrăwăn a-wa s-hanăɣ-ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl-
net, ənta a ijjăšăn ehăn n-ămudd wa ojărăn ufăn wa ăzzarăn ikrăs ăgg-
adəm; wen-hi, wăr t-la daɣ ăddunya-ta-dăɣ dd-tătwăxlăkăt.
12 Ehăn-en-hi, iyyăn n-ujəš a has-ija Ălmasex, wăr t-ijješ s-ašni n-išulaɣ
wăla iwdesăn, ašni-net ənta iman-net a inɣălăn i-ad-hanăɣ-išəšdəj, nəjrəw
tenăšše n-ibăkkaḍăn təmdat.
13 Ăddinăt wi ănmăšrăynen, təšədje ta făll-a-săn ifrăḍ alămăr, ašni n-
išulaɣ d-iwdesăn d-iməkkărora n-iwan a făll-a-săn inaqqălăn i-ad-išdajăn
dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn,
14 ăb' ăṭṭăma n-ămăra-i s-ašni n-Ălmasex-i ojărăn a-wen a hanăɣ-
iššəšdăjăn dăɣ-ibăkkaḍăn-nănăɣ. Tărna n-Unfas Šăddijăn-i iɣlălăn a t-
ikfăn tădabit ta s-ikf' iman-net, ămoos takute wăr iwer ălɣib. Ašni-net
ənta-en-dăɣ a ăddooben ad-hanăɣ-ikkəs dăɣ-iššaki n-iman-nănăɣ d-erk
imojjan wi wăr hanăɣ-iha a săl tamăttant, nudabăt ălxidmăt i-Măssinăɣ-i
iddărăn.
15 A-wen-dăɣ a făl ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn, Ɣisa a ămmun i-ad-
umas ănabdid-nănăɣ dat-Măssinăɣ i-ad-iɣləs dăgg-adəm dăɣ-ibăkkaḍăn
wi ămešălăn dăɣ-ărkăwăl wa ăzzarăn, əmmək-wen-dăɣ a-s ikfa Măssinăɣ
ăddinăt wi dd-iɣră d-wi s-ijjăš ărkăwăl turhajăt n-ad-əjrəwăn ɣur-
Măssinăɣ tăkasit tăɣlalăt.
16 Ămăra, isălan n-tăkasit a nəha. Tăkasit ya, nəssan a-s wăr t-illa
əmmək s-tăẓun ar s-ad-iba ăwadəm wa itətwəkusun təzzar dihen, ad-e-
tuẓan s-a-wa innă.
17 Ălmăɣna n-a-wen a-s a ikk' ăwadəm iddar, wăr dd-iḍəkkəl iyyăn isălan
n-əlkənnaš wa n-tăkasit, har t-iba təzzar.
18 A-wen-dăɣ a făl ărkăwăl n-tassaɣt wa ăzzarăn, wăr t-illa a infa dăɣ-
ăzzamăn-net ar s-ašni wa sănɣalăn ăddinăt.

19 Ăzzăman wa n-ănnăbi Mosa, iffəssăr i-tamətte tijəttewen n-alămăr
n-Măssinăɣ təzzar iḍkăl ašni n-iwdesăn d-išulaɣ d-ălxărer wa šăggăɣăn,
issărtăy a-wen-dăɣ iket-net d-aman, təzzar ănfăsnăfăs săr-s s-tisiḍseḍen
əlkəttab wa n-alămăr hakd tamətte iket-net.
20 Innă i-tamətte ḍarăt-a-wen: «Ǝnta da ašni n-ărkăwăl n-tassaɣt ta dăr-
wăn ija Măssinăɣ i-ad-tumasăm tamətte-nin.»
21 Ănfăsnăfăs daɣ Mosa ḍarăt-a-wen ehăket wa n-tămuqqest d-ikassăn
wi n-ălɣibadăt iket-năsăn s-ašni.
22 Ašni, iẓẓəwăt a t-illan wăr-išəšdəj, a ikka daɣ ašni wăr-inɣel, wăr t-
təlla tenăšše n-ibăkkaḍăn.

Takute ta ija Ɣisa, wăr t-illa a dăr-tănifăqqa

23 Hărătăn-wi-dăɣ dd-nokăy iket-dăɣ-năsăn, taliwen a ămoosăn
ănifăqqănen d-hărătăn wi hănen išənnawăn, a-wa ihăn ehăn wa n-
tămuqqest, ašni a t-išašdajăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s hărătăn wi hănen
išənnawăn, ămiɣatărăn əntăneḍ-dăɣ s-ad-tăn-šəšdəj takute tojărăt ta jăt
făll-ărori n-ăkall.
24 Ălmasex, wădden ehăn n-ămudd dayăn ifassăn n-dăgg-adəm
ănifăqqăn d-wa ihăn išənnawăn a ijjăš, ănn-ak, ehăn n-ămudd wa n-tidət
ihăn išənnawăn a ijjăš i-ad-umas ănabdid-nănăɣ dat-Măssinăɣ.
25 Ɣur-kăl-Ălyăhud, U-tikutawen wa măqqărăn, wăr has-t-illa ar iyyăn
n-ujəš dăɣ-awătay i-edăgg wa iknăn təšədje-i s-a-s t-itajjăš daɣ, ăwway
ašni măšan, Ălmasex, wăr-ămɣatăr s-ad-itajjăš dihen hak awătay; iyyăn
n-ujəš a has-ija, iknă-dd əššăɣəl.
26 Ǝnnar wăr ija a-wen, adiš, ad-dd-tənta ăddunya har ašăl-i-dăɣ, wăr
has-təgdeh tiyyăt tamăttant; adiš, ăhhuuššăl-as ad-wăr t-itəffil aɣăna
măšan Ălmasex, dăɣ-ajilal n-ăddunya-i-dăɣ, iyyăn n-ass ɣas a dd-ijă, ikfă
iman-net, ămoos takute ta jarrăwăt tenăšše n-ibăkkaḍăn.
27 Dăgg-adəm, tiyyăt tamăttant a hasăn-tăqqalăt, ḍara-s tebădde dat-
Măssinăɣ.
28 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a făl, Ălmasex, ikf' iman-net s-iyyăt i-ad-dd-
ikkəs dăgg-adəm ăjjootnen dăɣ-ibăkkaḍăn, wăr dăɣ-s təlkem tiyyăt săl-
ten-dăɣ. Ilkam dăɣ-s ad-dd-ăj ass wa s-əssin măšan ăsihe-wa, wădden
dăɣ-isălan n-tenăšše n-ibăkkaḍăn, ăddinăt wi has-ăqqălnen a-s dd-e-ass
i-ad-tăn-iɣləs.

10

Ašni n-Ɣisa, ojăr wa n-irəzzejăn

1 Ămăra, hărătăn-wi hanăɣ-issəkna Măssinăɣ dăɣ-alămăr-net, taliwen
ănifăqqănen d-tidət a ămoosăn. Wăr hanăɣ-sənnəfliyăn dăɣ-ujreh n-a-
wa dăr-olăhăn. A-wen-dăɣ a făl ăddinăt wi jărnen ăṭṭăma-năsăn dăɣ-a-
wa innă alămăr, indăr-as ad-tăn-ăj ăddinăt ăɣradnen ed hak awătay-dăɣ,
sanalasăn tikutawen-tin-dăɣ.
2 Tikutawen-tin-dăɣ əšlănen ăddinăt, ənnar jarrăwnăt tenăšše n-
ibăkkaḍăn i-ăddinăt s-iyyăt, iket-di, iba-tănăt-in; ad-ăbas tănăt-
sanalasăn; ad-ăbas əššakăn ăddinăt iman-năsăn abăkkaḍ.
3 Măšan tikutawen-en-hi, hak awătay-dăɣ, siktunăt-dd tamətte
ibăkkaḍăn-net
4 făl-a-s, wăr t-illa əmmək făw s-hin-omăs ašni, jer-wa n-iwdesăn wăla
wa n-išulaɣ, ibăkkaḍăn n-ăddinăt.
5 A-wen-dăɣ a făl Ălmasex, a-s dd-ijjăš ăddunya, innă i-Măssinăɣ:

«Wăr hak-təjrəẓ takute ta jăt s-ašni wăla ta wărăt ja săr-s,
măšan təkfed-ahi taɣəssa s-ăddoobeɣ ad-tăt-ăktăɣ.
6 Wăr hak-əjreẓnăt tikutawen ti răqqănen
har tănăt-akš efew,
wăla ti jarrăwnen tenăšše n-abăkkaḍ.»
7 Ǝnhăyăɣ a-wen ɣas ənneɣ:
«Măssinăɣ, năkk da!
Oseɣ-dd i-ad-ăjăɣ erhet-năk.»
8 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen:
«Wăr hak-təjrəẓ takute ta jăt s-ašni wăla ta wărăt ja săr-s,
wăr hak-əjreẓnăt tikutawen ti răqqănen
har tănăt-akš efew,
wăla ti jarrăwnen tenăšše n-abăkkaḍ.»
Ǝnta-den-dăɣ a-wa innă Ɣisa kud-dăɣ ill’-e a-wa ifrăḍ Măssinăɣ dăɣ-isălan n-tikutawen.
9 Olăs daɣ Ɣisa innă:
«Măssinăɣ, năkk da!
Oseɣ-dd i-ad-ăjăɣ erhet-năk.»
Ikkăs-in Ɣisa s-a-wen-dăɣ ălɣibadăt wa ăzzarăn, iššəšrăy t-dd i ăynayăn.
10 Dăɣ-erhet n-Măssinăɣ a dăɣ-hanăɣ-iššəšdăj Ălmasex s-iyyăt, išəšdăj-anăɣ s-iman-net wi ija takute.
11 Kăl-tikutawen iket-năsăn, iqqal-asăn ăššil hak ašăl ad-əbdadăn ɣarrăsăn i-tikutawen ti s-kăla tănăt-jăn olăsăn wăren šəšdij dăɣ-ibăkkaḍăn.
12 Măšan Ɣisa ənta, ikfa taɣəssa-net s-iyyăt, ămoos takute ta takkăsăt ibăkkaḍăn, ăqqima ḍarăt-a-wen hărkuk daw-aɣil n-Măssinăɣ,
13 iqqal dihen i-ad-ətwəjjən išənja-net iket-năsăn daw-iḍarăn-net.
14 Ikfa tiyyăt takute, təgdăh harkuk i-ăddinăt wi išăšdaj.
15 A-wen-dăɣ a hanăɣ-ăsdăttăt Unfas Šăddijăn făl-a-s innă Emăli s-tizarăt:
16 «Ǝnta da arkăwăl-in n-tassaɣt wa dăr-săn mad-ahărăɣ ḍarăt išilan-win-dăɣ:
‹Afăl tăn-əkfeɣ fărəḍăn-in,
ad-tăn-əktəbăɣ făll-ulhawăn-năsăn
d-ənniyătăn-năsăn.› »
17 Inna daɣ ḍarăt-a-wen:
«Ad-ăbas dd-ḍakkălăɣ
isălan n-ibăkkaḍăn-năsăn,
itawăɣ-in s-iyyăt tinməšriyen-năsăn.»
18 Tenăšše ya, e-d ja, ad-ăbas təlkam takute n-ašni tiyyăt dăɣ-təssəba n-abăkkaḍ.

Isəmmăqq d-isəmməterăn

19 Ayətma-ɣ, ămoos-anăɣ ašni n-Ɣisa takute tətbatăt s-ənta a hanăɣ-torăt emm n-ehăn wa n-Măssinăɣ wa iknăn təšədje,
20 or’-anăɣ tabarăt tăynayăt ha tămudre t-təllat ḍarăt ărido, a-wen a t-ămoosăn taɣəssa-net.
21 Ămăra, nəla U-tikutawen ifranăn ixkămăn făll-ehăn n-Măssinăɣ.
22 Ɣas nahəẓet-t-dd s-ulhawăn ădduuttănen d-immun imdan, dăɣ-a-s ărridăn ulhawăn-năwăn dăɣ-inəzjam wi lăbasnen, ărridnăt tiɣəswen-năwăn dăɣ-aman šăddijnen, wăr t-illa făw a dăɣ-nəššak iman-nănăɣ.

23 Wăr nətăqqălet s-ḍarăt, wăr nəsisumet dăɣ-isălan n-ăṭṭăma-nănăɣ ed
ere wa hanăɣ-ijjăšăn ărkăwăl-wen-dăɣ, emărkăwăl, wăr-irăẓẓ dăɣ-tənna-
net.
24 Nənməjjet ənniyăt jer-iman-nănăɣ, nənməsəmmətăret tărha jer-
iman-nănăɣ d-imărkedăn.
25 Wăr nəzăjjăret ălžămaɣăt wa nəha s-ălɣibadăt n-Măssinăɣ šund a-wa
tăjjăn iyyăḍ, ănn-ak, nəmsəkkuyədet jer-iman-nănăɣ, hullan ămăra-dăɣ
d-nəhannăy a-s dd-ohăẓ ašăl wa n-uɣəl n-Emăli.
26 Afăl nofa abăkkaḍ dăɣ-erhet n-iman-nănăɣ ḍarăt a-s nəlmad tidət iket-
net, ăbas t-təlla takute tăddoobet ad-hin-taməs abăkkaḍ-nănăɣ,
27 ad-ăbas-hanăɣ-in-ăqqim ɣas ar asəmmoqqəl i-ăššăreɣa wa dd-imalăn
d-efew wa ăhjăljălăn he-ikšən inămăšrayăn.
28 Təssanăm a-s e-d ănmăšrăy ăwadəm i-Ăṭṭawrăt ta n-Mosa, wăr has-
t-təlla tăhanint, igdăh ɣas ad-dd əzjărnăt sănatăt tijuhawen meɣ kăraḍăt
i-ad-ămmăt ălwaqq-wen-dăɣ.
29 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s, ăwadəm wa ăfkălfăkălăn Rure-s n-
Măssinăɣ, ăsmăḍrăy-t meɣ ăsbănnăn ašni-net wa hanăɣ-iššəšdăjăn, săr-
năɣ dd-orăwăn ărkăwăl n-tassaɣt d-Măssinăɣ, meɣ daɣ, wăr-issəfrăr
Unfas wa n-ănnuɣmăt, ajăn wădden ăwadəm-wen-dăɣ, ănihăjja d-tisnant
tojărăt, ta dăr-ănihăjja wa ănmăšrăyăn i-a-wa innă alămăr wa n-ănnăbi
Mosa.
30 Năkkăneḍ, nəzzay wa innăn:
«Eɣa, i-nin, ukəs n-ălxăr, ɣur-i.»
Inna daɣ:
«Emăli a-s ilkam ad-išrăɣ tamətte-net.»
31 Asuksăḍ ija ejăḍăl dăɣ-ifassăn n-Măssinăɣ-i iddărăn.

Akuyəd dăɣ-immun

32 Ǝktəwăt-dd a-s ibda, kăla təzzăɣăm tihay, təbbəlănăm dăɣ-a-wa
ămoosăn immun-năwăn, tənhăyăm aɣăna,
33 əkwărăn-kăwăn ăddinăt, ăqquzzăben-kăwăn, jăn-kăwăn isəḍsa dat-
tamətte; ăddinăt wi tənhăyăm hannăyăn aɣăna-wen-dăɣ, tăwwăɣăm-
asăn timudda.
34 Wi hănen tikărmuten dăɣ-təssəba n-Ɣisa, tănɣ'-iwăn tăhanint-năsăn,
ohăɣăn dăɣ-wăn išənja a-wa təṭṭăfăm, măšan, wăr-ifneẓ a-wen tisrawt-
năwăn s-Măssinăɣ ed təkkasăm ăššăk a-s a-wa ihăn ifassăn-năwăn, ufa
a-wen-dăɣ iket-net ed iɣlal.
35 A-wa făl tăsifăllăm, ăknăt-t uḍəf ed əjjətăn imraš-net.
36 Hărwa-dăɣ, əšmărăt dăɣ-amišəl n-erhet n-Măssinăɣ, afăl jăm a-wen,
ad-săr-wăn dd-isăɣsəl Măssinăɣ ărkăwăl wa hawăn-ijjăš.
37 Innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«A ənḍărrăn, a ənḍărrăn ɣas a hin-ăqqimăn ass-dd
wa s-ătwănnă ilkam ad-dd-ass, os'-iwăn făw!
38 Ăddinăt wi oɣădnen dăɣ-zăbo-nin,
ad-hasăn-ijrəw immun-năsăn tămudre ta n-tidət
măšan wi əšlăynen i-zăbo-en,
wăr-ilkem ad-hi-ijraẓ ălxal-năsăn.»
39 Năkkăneḍ, wăr nəha ăddinăt wi šallăynen, hakkănen iman-năsăn
i-əlhəllak, ănn-ak, nəha wi taṭṭăfnen immun i-ad-tăn-iɣləs Măssinăɣ.

11

Isălan n-immun d-imumənăn wi n-ibda

1 Immun, ălmăɣna-net a-s a-wa dăɣ-ijăr ăwadəm ăṭṭăma, ad-has-umas
šund a-s insa data-s; meɣ daɣ, a-wa-dăɣ wăr-ihənnəy s-tiṭṭawen-net, ad-
has-umas šund ăsiḍălalăk dăɣ-s.
2 Immun-wen-dăɣ a ikfăn imɣarăn-nănăɣ idəm ɣur-Măssinăɣ.
3 Immun a hanăɣ-issəflăsăn a-s ăddunya-ta-dăɣ, măjrăd n-Măssinăɣ a
has-dd-issəbăbăn. A-wen-dăɣ a făl a-wa nəhannăy dăɣ-ăddunya, wăr dd-
izjer a ilan mănhoy.
4 Immun a ijrăwăn i-Xăbălla ad-ăj i-Măssinăɣ takute tufăt ta n-ăŋŋa-s,
Kayin. Təssəba n-immun-net-en-dăɣ a făl t-ăssiḍăn Măssinăɣ dăɣ-ăddinăt
wi oɣădnen, iqbăl takute-net. Tidət, Xăbălla, ăru t-ăba măšan, har ašăl-i-
dăɣ, ixaṭṭăb-anăɣ s-immun-net.
5 Immun a-s əssəbab wa făl imməḍkăl Inuk s-išənnawăn har əjud-i
iddar. Wăr t-oles ăwadəm ahănay ed, iḍkăl-t Măssinăɣ. Dat-aməḍkəl-net,
Măssinăɣ iman-net a innăn, ijraẓ-as Inuk.
6 Immun, wăr t-illa iba-net ed ere t-wărăn ila, wăr t-ill' əmmək făw s-ijrăẓ
i-Măssinăɣ. A-wen-dăɣ a făl ere wa irhăn anmihaẓ d-Măssinăɣ, ămoos-as
immun fărəḍ, ifləs a-s Măssinăɣ ill'-e, ənta daɣ a ɣur-t-əllan imraš i-wi
has-tammăɣnen.
7 Immun a ikfăn Nox tafləst s-Măssinăɣ a-s has-ijă isălan n-a-wa dd-
imalăn wăr ihənnəy. Tuksəḍa-net i-Măssinăɣ a săr-s dd-orăwăn ad-ikən
turăft n-aman ta măqqărăt dăɣ-e-iɣləs ənta d-ejădăš-net. Immun-net ad-
dd-ăsfăkkărăn terk timašalen n-tamətte, ăḍḍin dăɣ-ăddinăt wi oɣădnen,
ămoos ya ălqaḷḷi n-ăddunya, ăssoḍ'-et dăɣ-ăššareɣa wa n-Măssinăɣ.
8 Immun a dd-orăwăn akiwən wa ija Ibrahim i-Măssinăɣ a-s t-iɣră,
ibdăd, ikk' ăkall wa s-has-innă ad-t-ikus iket-di d-ilămmăd ma tămoos
tamdujt ta ih' ăkall-wen-dăɣ.
9 Immun a t-ăzozăɣăn dăɣ-ihəktan šund amăjar dăɣ-ăkall wa s-has-ijjăš
Măssinăɣ ărkăwăl-net. Taməzzuɣt-ten-dăɣ ijă, a ijă Isxaqq d-Yaqub-i dăr-s
ohărnen tăkasit n-ărkăwăl wa has-ijjăš Măssinăɣ.
10 A-wen, ma t-ijăn? Ij'-e a-wa s-ij' Ibrahim ənniyăt-net dăɣ-aɣrəm wa
n-tidət s-intăm ăssas-net, s-Măssinăɣ iman-net a t-dd-iknăn dăɣ-anəzjum-
net, ibn'-e-dd ənta iman-net.
11 Immun daɣ a ijrăwăn i-Sarăta kud-dăɣ wăššar, tămoos teməjjejrut
ad-təkrəš ənniyăt, təkrəš ihăyawăn ed tomăn a-s Măssinăɣ-i has-ijjăšăn
ărkăwăl, wăr-irăẓẓ dăɣ-tənna-net.
12 Immun a ijrăwăn i-Ibrahim šămad wăššar, wăr has-in-ăqqima ar
tamăttant, ad-ikrəš ihăyawăn janen əjut wa jăn etran d-tiblalen n-ăkall
dăɣ-asălim n-ejărew wa səmmăn, wăr t-illa ere ăddooben asiḍən-năsăn.
13 Ăddinăt-wi-dăɣ, ăba-tăn əṭṭafăn immun iket-dăɣ-năsăn hărwa wăr-
əjrewăn ărkăwăl wa hasăn-ijjăš Măssinăɣ măšan, wăr săr-săn iẓley d-a-s
t-ənhayăn, əllăfăn-as dăɣ-ijəj, əddəwen, əlmădăn a-s əntăneḍ imăjarăn
n-iməssukal a ămoosăn făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ.
14 Ǝntăneḍ-i ăddoobătnen tənna n-a-wen-dăɣ, salmadăn-anăɣ a-s ăkall
ăynayăn a-s əmmaɣăn ed,
15 ənnar jan tărha n-hărăt dăɣ-ăkall wa dd-fălăn, iket-di, əqqəlăn-t ɣas
16 măšan, wăr jen a-wen ed ăkall ufăn wa dd-fălăn a-s əmmaɣăn; a-wen
a t-ămoosăn, ăkall ihan išənnawăn. Ǝnniyăt-wen-dăɣ əṭṭăfăn a făl hasăn-
irḍa Măssinăɣ, wăr t-ăskărakăḍ a-wa s-t-jăn-t Măssi-săn ed, əntăneḍ a-s
idăy aɣrəm wa hasăn-itwăr.
17 Immun a ijrăwăn i-Ibrahim ašăl wa t-oyăs Măssinăɣ i-ad-has-ikət
Isxaqq, rure-s wa n-iyyăn t-ikfă. Măssinăɣ a t-omărăn s-ad-ăj a-wen, a-
s ija a-wen, dat-a-wen, ijjăš-as ărkăwăl, inn'-as:

18 «Isxaqq a he-isətəyən əzzurəyăt ta he-iwăr isəm-năk s-hak-əjjăšăɣ
ărkăwăl-net.»
19 Ijă Ibrahim a-wa has-innă Măssinăɣ ed ikkas ăššăk a-s kud-dăɣ ăba
Isxaqq, ila Măssinăɣ tărna s-t-dd-issənkăr jer-inəmmuttan. Ǝnta-den-
dăɣ a-wa ămoosăn əssəbab wa făl t-dd-ăssoɣăl Măssinăɣ rure-s iket-di
d-t-itəkkat Ibrahim ed inhăy Măssinăɣ a-s wăr unjăy s-a-wa s-has-innă.
Ămoos a-wen, tangalt n-a ilkamăn.
20 Immun a ijrăwăn i-Isxaqq ad-ittăr dăɣ-Măssinăɣ a ijăn ălbărăka dăɣ-
məddana-s, Yaqub d-Iso, dăɣ-iwətyan wi əlkămnen.
21 Immun a ijrăwăn i-Yaqub ăssaɣăt wa d-ijammăḍ ăddunya ad-dd-
isəhhətəl s-tăborit-net, irkăɣ, təzzar ittăr dăɣ-Măssinăɣ a ijăn ălbăraka
dăɣ-hak iyyăn dăɣ-məddana-s n-Yusəf-i n-rure-s.
22 Immun a ijrăwăn i-Yusəf a-s dd-tohăẓ tamăttant-net ad-ăllăɣăt i-kăl-
Iṣrayil s-ilkam ad-əzjărăn ăkall wa n-Miṣra, omăr-tăn s-ad-hin-əmmărăn
iɣăsan n-tafəkka-net s-ăkall wa əkkăn afăl t-ăba.
23 Immun a ijrăwăn i-imărawăn n-Mosa ad-t-əffărăn har kăraḍ orăn
ḍarăt tiwit-net ed ənhăyăn tihusay ti ija rure-săn, wăr tăn-issărmăɣ ălhăm
n-Firɣăwna-i dd-izzəzjărăn alămăr dăɣ-isălan n-tamăttant n-aratăn wi n-
eyyan n-kăl-Iṣrayil.
24 Immun a ijrăwăn i-Mosa šămad ămoos ăhaləs ad-unjəy s-ad-itawăɣră
s-isəm: rure-s n-elle-s n-Firɣăwna,
25 ăssof ad-ahăr aɣăna d-tamətte n-Măssinăɣ, uhən tămudre jer-
inămăšrayăn dăɣ-tănoflayt wărăt la ušreyăn.
26 Inhăy a-s ufa aɣăna wa ohar ăwadəm d-Ălmasex uhən ărrăxmăt n-
Miṣra făl-a-s, ənniyăt-net, ij'-e dăɣ-imraš wi dd-malənen wădden dăɣ-a-
wa t-illăn data-s.
27 Immun-net a has-ijrăwăn ad-wăr has-təgdel tuksəḍa n-ămănokal
efel n-Miṣra, ikna tebădde făll-iman-net dăɣ-a-wa iha, ikyad ɣas dăɣ-
Măssinăɣ-i wărăn itətwənhəy.
28 Immun a has-ijrăwăn ad-ikət Faṣka ta dd-saktet azăjor n-kăl-Iṣrayil i-
əkkəlu, omăr-tăn s-ad-səwərən ašni n-išɣal imawăn n-ihănan-năsăn i-ad-
wăr-iɣəššəd ănjălos wa iṭṭăfăn tamăttant hărăt i-tiɣăffaddiwen-năsăn.
29 Immun a ijrăwăn i-kăl-Iṣrayil ad-ărəsăn ejărew wa səmmăn
šăggăɣăn, əjlăyăn-t šund ăkall ăqqurăn a făll-ărjašăn; a-s əttărăn kăl-
Miṣra ad-əjləyăn ejărew ḍarăt-a-wen, ămlămmalăt-dd fălla-săn, əkšăn-
tăn aman.
30 Immun a ijrăwăn i-kăl-Iṣrayil asiḍəw n-ăɣalla wa ifrăjăn aɣrəm wa
n-Žărriko šămad jan əssa išilan tiɣləyɣələyăn-t.
31 Immun a ijrăwăn i-Rahab ta n-tălkăxbat ad-wăr toher tamăttant d-
inămăšrayăn wi n-ăkall-net, ənta a tăsmăjaret inaramăn wi dd-ăzzarnen
i-ad-zəjjəzzən aɣrəm wa təzzăɣ.
32 Ma săl a-wen? Iket iyyăn dăɣ s-ăddoobeɣ ad-hawăn-dd-əḍkəlăɣ
isălan-net, măšan hannăyăɣ a-s osăs-ahi-dd ălwăqq. Ǝnnăr wădden a-
wen, siwəlăɣ-awăn dăɣ Žădyon d-Bărăyka d-Samsun d-Yăfti d-Dawəd d-
Sumăyla d-ănnăbităn wi iyyăḍnen.
33 Immun-năsăn a tăn-ikfăn ašăl făll-əddəwəlăn əmdanen, ărẓăn-tăn;
əkfăn iman-năsăn iqqud, ənhăyăn tisətbat n-ărkăwălăn wi hasăn-ijjăš
Măssinăɣ, ătwăjărăn-in iyyăḍ dăɣ-săn i-ehran măšan, ăɣlăsăn-dd dăɣ-săn;
34 ănnunnăẓen iyyăḍ dăɣ-săn dăɣ-efew măšan, wăr tăn-issărɣa; iyyăḍ,
ăɣlăsăn-dd dăɣ-imawăn n-tikobawen; ijmăḍ ăṣṣahăt iyyăḍ dăɣ-săn

măšan, iqqăl-tăn-dd. Iyyăḍ əbbărăḍăn dăɣ-amjăr har data-săn ošălăn ajhanăn wi dd-jăḍnen ăkall-năsăn.
35 Tiḍeḍen tiyyăḍ, issənkăr-asnăt-dd Măssinăɣ ăddinăt-năsnăt ăba, ăsɣărrawen iyyăḍ dăɣ-săn măšan, wăr-ətterăn ad-ăɣləsăn iman-năsăn dăɣ-a-wen, ăssofăn tamăttant i-ad-dd-aləsăn tanăkra ɣur-Măssinăɣ.
36 Jăn ăddinăt iyyăḍ dăɣ-săn tekăškăšt, ăslălăn iyyăḍ dăɣ-săn tiwit s-ebărtăk, jăn tišəm dăɣ-iyyăḍ, jărăn-in iyyăḍ dăɣ-takărmut.
37 Iyyăḍ, ănɣăn-tăn s-sămmăjori n-tihun, iyyăḍ kăškăši a-s tăn-əblăjăn, jăn iman n-iyyăḍ s-tăkoba; tămudre-năsăn iket-net, jăn-tăt dăɣ-amtənjăr, wăr-əlsen a săl ilămawăn n-tihatten d-ulli; ənhăyăn iyyăḍ əllăqqu lăbasăn, ăqquzzăben-tăn ăddinăt, ăsmăḍrăyăn-tăn.
38 Han a-wen-dăɣ iket-net, a-s ija a-wen, wăr tănhăjja ăddunya-ta-dăɣ făw d-ad-tənhəy ăddinăt janen milɣaw-wa-dăɣ; iyyăḍ dăɣ-săn, ăwwăyăn tinariwen, əzzăɣăn iḍaɣăn d-isəlwan d-unan.
39 Ăddinăt-wi-dăɣ, ijrăw-asăn immun-năsăn idəm dat-Măssinăɣ kud-dăɣ, ărkăwăl wa hasăn-ijjăš, wăr săr-săn dd-ixsel.
40 A-wen, ma t-ijăn? Adiš făl-a-s innin itwar’-anăɣ Măssinăɣ iket-nănăɣ a ufăn a-wen, irha ad-dăr-săn nəmzəyyət ujəš n-ărkăwăl-wen-dăɣ hasăn-ijjăš.

12

Ɣisa Ălmasex a-s ălmital i-imumənăn

1 Ămăra, năkkăneḍ-i-hi, šămad ăzzar-anăɣ ălžămaɣăt n-imumənăn ijan əjut-wen-dăɣ, adiš, nəbḍəwet d-e d t-illăm a ăddoben ad-hanăɣ-umas ăẓuk dăɣ-akuyəd dăɣ-immun, nărsiyet-in fălla-năɣ e d t-illăm abăkkaḍ hanăɣ-iltaɣăn, nərurədet ămašal wa hanăɣ-issăɣlăf Măssinăɣ, nəšmăret dăɣ-a-wa nəhannăy.
2 Năjet asăwaḍ-nănăɣ iket-net dăɣ-Ɣisa-i s-ənta a-s ekew n-immun-nănăɣ, ənta a has-iṭṭafăn tămudre har ašăl wa dd-e-iqqəl. Ɣisa, oyy’-in tedăwit ta ila, ătwăṣlăb făll-tajəttewt, iqbăl ad-ăj tamăttant tăsikărakăḍăt. A-wen-dăɣ a făl ašăl-i-dăɣ, ăqqiima daw-aɣil n-Măssinăɣ.
3 Zənəzjumətăt ɣas dăɣ-Ɣisa, təktum-dd əmmək wa s-t-ənkărăn inăsbăkkaḍăn d-aɣăna wa inhăy măšan, išmăr i-a-wen-dăɣ iket-net, dihen wăr făllа-wăn-e-tămmăt taɣəssa-năwăn, wăr-e ismaḍ ašni-năwăn.

Ere kăy-irhan a kăy-isasaɣadăn

4 Akənnas wa hăm d-abăkkaḍ, wăr săr-wăn dd-iwwey hărwa tamăttant,
5 təttəwăm-in a-s Emăli, asəmmətăr wa ităjj abba i-ara-net a hawăn-ija, ənta a innăn:
«Alyaḍ-in, wăr kăy-isăɣafet asənnəmənhəy
wa kăy-ităjj Emăli d-iman-năk,
wăr kăy-iẓăẓẓăkănẓaret asənnəmhəl wa hak-ităjj,
6 ed Emăli, isasaɣad ere irha,
ara wa dd-ija s-iman-net a isinmənhəy d-iman-net.»
7 Ǝšmărăt dăɣ-tisnant ta s-Măssinăɣ a tăt-dd-orăwăn săr-wăn ed ənta asənnəmənhəy kăwăn-ija d-iman-năwăn dăɣ, iṭṭaf-kăwăn šund amăraw d-aratăn-net, i n-ad-taɣədăm. Ḍarăt-a-wen daɣ, əndek ɣas ara wa wăr-inăqq ti-s?
8 Afăl wăr kăwăn-isənnəmənhəy Măssinăɣ d-iman-năwăn s-əmmək wa s-isinmənhəy aratăn-net iket-năsăn d-iman-năsăn, adiš wădden aratăn-net a tămoosăm, ikẓewăn a tămoosăm.

9 Əktəwăt-dd abbatăn-nănăɣ-i hanăɣ-tadăbbarnen, wădden naqqăn-
anăɣ măšan ajăn a-wen a hin-ikkasăn semɣar wa hasăn-nəja? Ăniihăjja
a-s ojăr semɣar wa nəja Abba-nănăɣ-i ihăn išənnawăn wa tăn-nəja ed ənta
tămudre ta tăɣlălăt a hanăɣ-ihakk.
10 Abbatăn-nănăɣ, tajjăn dăɣ-năɣ tiwit wăren təhijj s-əmmək wa s-ărhăn
a-wen măšan, Măssinăɣ ənta, asənnəmənhəy hanăɣ-ija d-iman-nănăɣ
dăɣ, i n-tənfa-nănăɣ i-ad-nišdaj s-əmmək wa s-šăddij ənta iman-net.
11 Ădduuttăt a-s tiwit, a ămoosnăt-dăɣ, wăr-ămoosnăt əssəbab n-
tedăwit i-ere wa itămătten, ănn-ak tekenẓart a săr-năɣ dd-tirəwnăt măšan
afăl ijrăh ăwadəm ăddălil wa făll-itamăttat, ušreyăn-net, ălxer d-tămudre
toɣadăt.
12 A-wen-dăɣ a făl, ăjăt ăṣṣahăt dăɣ-ifassăn-năwăn, təkkəsăm tisas dăɣ-
ifaddăn-năwăn, təhələm s-data,
13 ărjəšăt dăɣ-zăbo wa oɣădăn i-ad-əṣṣuhun iḍarăn n-wi jănen aḍăr dăɣ-
immun-năsăn.

Wăr tăsboṭṭălăm ănnuɣmăt n-Măssinăɣ

14 Ămlet-t ălxer jere-wăn d-ăddinăt, tišdajăm ed ere wărăn šăddij, wăr-
ilkem ad-inhay Emăli.
15 Nəməssənăt hărăt jer-iman-năwăn i-ad-wăr dd-inəttəš wăl' iyyăn dăɣ-
wăn iman-net dăɣ-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ, wăr toyyem təsəmme naššăr-
dd dăɣ-ulhawăn-năwăn, tumas-awăn əssəbab n-ikənnasăn d-tagăršăt jer-
ăddinăt,
16 wăr kăwăn-ităjjăšet enămmăḍăs wăla ăkafăr šund a-wa ija Iso-i
ăsmălkăwăn tumast-net n-amăqqar telleɣt,
17 təssanăm a-s ḍarăt-a-wen, ihall, itattăr dăɣ-ti-s ad-has-ittăr, ăj dăɣ-s
ălbăraka i-ad-t-ikus măšan, unjăy-as s-a-wen, ămmujrăẓ a-wa ija kud-dăɣ
wăr t-illa a săr-s dd-ăssiɣsăl a-wen.

Ărkăwăl n-tassaɣt wa ărəwăn d-wa ăynayăn

18 Kăl-Iṣrayil ăzzăman-wen-dăɣ d-əzzăɣăn tanəẓruft, ărheeɣ ad-kăwăn-
səssəjrăhăɣ a-s tassaɣt ta jăm d-Emăli ƔisaĂlmasex, wăr toleh d-ta s-
kăla tăt-jăn əntăneḍ dăɣ-tanəẓruft. Dăɣ-ăzzăman-năsăn, əzzaɣăn edes
i-taḍaɣt s-ere irhăn eḍes-net dăɣ-ad-tăt-iḍəs, taḍaɣt-en, iraqq dăɣ-s efew,
ăɣlaynăt-tăt tijăr ăken kăwalnen d-tihay d-aḍu ăṣṣoohen. A-wen iket-net,
wăr fălla-wăn ija kăwăneḍ,
19 wăr təslem i-tăsinsăɣt ta n-emăsli ăṣṣoohen d-emăsli wa ăssuksăḍăn
s-əslăn hasăn-ijăn asărmaɣ wa dăɣ făl hărăn timəẓẓujen-năsăn i-ad-ăbas
has-sallăn.
20 Issărmăɣ-tăn hullan a-wa s-ătwănna: «Ere iḍăsăn taḍaɣt-dăɣ, jer-
ămudăr wăl' ăgg-adəm, ămmătet s-sămmăjori n-tihun.»
21 A-wa ənhăyăn, ij'-asăn asărmaɣ-wa-dăɣ făl ănnăbi Mosa-i hasăn-
ăzzarăn, ija tarəmmeɣt ta-dăɣ făl dd-iha ɣas ăšikăḍkăḍ.
22 Kăwăneḍ, wăr făll a-wăn ija a-wa tăn-irmăsăn ed taḍaɣt ta n-
Sayon s-dd-mălăm edes-has, aɣrəm wa n-Măssinăɣ, a-wen a t-ămoosăn,
Yărussălam ta n-išənnawăn dăɣ-əzzăɣăn afḍăn făll-afḍăn n-ănjălosăn
əzhanen,
23 təjjăšăm ălžămaɣăt n-tiɣăffaddiwen s-əktabăn ismawăn-năsnăt dăɣ-
išənnawăn; ašăl-i, tohăẓăm-dd Măssinăɣ i-išarrăɣăn ăddinăt iket-
dăɣ-năsăn, tărtăyăm dăɣ-iyyăn n-edăgg d-iman n-imumənăn wi hin-
ăwwăḍnen dihad izzaɣ Măssinăɣ. Əntăneḍ-en-hi, ašăl-i-dăɣ, wăr t-illa
ălɣib tăn-iwarăn.

24 Tărtăyăm d-Ɣisa-i ămoosăn ănabdid n-ărkăwăl n-tassaɣt wa ăynayăn,
imăl jere-năɣ d-Măssinăɣ, infăs-kăwăn s-ašni-net wa iknăn mijraw n-wa
n-Xăbălla.
25 Ăjăt ənniyăt, wăr tăẓmăẓẓăjăm iman-năwăn i-ere wa hawăn-
ămmijrădăn. Kăl-Iṣrayil wi unjăynen s-asjəd-has, ăssoḍă-dd fălla-săn
ălmăṣṣibăt, ɣas, šămad ənta-den-dăɣ a-wa tăn-ijrăwăn, əndek əmmək wa
s-e-năɣləs năkkăneḍ afăl nunjăy s-asjəd i-Măssinăɣ-i hanăɣ-ămmijrădăn
dăɣ-išənnawăn.
26 Ăzzăman-en, ij' emăsli n-Măssinăɣ əṣṣuhu wa dăɣ făl ăššăkăḍkăḍ
ăkall, măšan ămăra, ijjăš Măssinăɣ ărkăwăl dăɣ-innă: «Ăsihe wa dd-
imalăn, wădden ăkall ɣas a he-iškăḍkəḍăn, išənnawăn iman-năsăn ad-
əškəḍkəḍăn.»
27 Ma ămoos ălmăɣna n-«ăsihe wa dd-imalăn»? A-wen a hanăɣ-
ikkasăn dăɣ-taɣdărt n-a-s ăddunya-ta-dăɣ d-a-wa tăt-ihăn iket-net, ilkam
ad-iškəḍkəḍ, iba-t i-ad-wăr dd-ităɣiməy ar a-wa iknăn antum, wărăn
itənhəynəhəy.
28 Šămad Təmmənəya ta dăɣ-năɣ təlkamăt, ja antum ogdahăn d-a-wen-
dăɣ, adiš numayet i-Măssinăɣ, naməlet-t s-a-wa has-ijrăẓăn dăɣ-semɣar
d-tuksəḍa-net.
29 He kăwăneḍ! Măssinăɣ-i hanăɣ-ilăn, olăh d-efew itattăn.

13

Isəmmətерăn i-imumənăn

1 Nəmărhăt jer-iman-năwăn šund ăŋŋatăn.
2 Ijjəšet-kăwăn amăjaru, wăr hin-təšlelăm făl a-wen; wi ijjăš amăjaru,
dăɣ-ăzzăman hin-okayăn, ăsmăjaren ănjălosăn dăɣ-a wăr-əssenăn.
3 Ɣaymăt kittəwăm ăddinăt wi hănen tikarmuten šund ɣas a-s toharăm
dăr-săn takărmut-ten-dăɣ. Ɣaymăt daɣ kittəwăm wi irammăs ălɣizabăt
šund a-s tiɣəswen-năwăn a irmas ălɣizabăt-wen-dăɣ.
4 Səmɣărăt adubən, tənhirəjəm dăɣ-təšədje. Wăr itikăret ăhaləs i-
hănne-s, wăr tikăret daɣ tamăḍt i-ăhaləs-net ed asəmmăḍəs n-iman-
năsăn a-wen. Hewăt! Măssinăɣ, ăssiilkăm dăɣ-iməzzəna d-iməkkərukaḍ.
5 Wăr tăggădet tărha n-aẓrəf d-ənniyătăn-năwăn, wăr tăẓoẓăm a-wa
lăm ed Măssinăɣ, innă:
«Wăr kăy-e-əžɣəlăɣ,
wăr kăy-e-ăyyăɣ d-iman-năk.»
6 A-wen-dăɣ a făl wăr nəkkes ăṭṭăma, năkoyăd, năddobăt făw ad-nănn
dăɣ-hărăt iket-net:
«Emăli a-s ămadhal-in, ma ăksuḍăɣ?
Ma s-ăddobăt ad-hi-t-iɣšəd ăgg-adəm?»

Asjəd i-imizărăn

7 Ǝktəwăt-dd imizărăn-năwăn wi n-ibda kăwăn-in-ăssawăḍnen măjrăd
n-Măssinăɣ, əṭṭəfăt a-wa dd-oyyăn, tăttălălăm immun-năsăn.
8 ƔisaĂlmasex, a-wa ămoos ənḍəšel, ămoos-t ašăl-i-dăɣ, ămoos-t daɣ
hărkuk.
9 Săjdăt, wăr toyyem ăddinăt šiškin-kăwăn s-ălmăt teɣăre tăynayăt
wărăt toher hărăt d-măjrăd n-Măssinăɣ. Səṣṣuhətăt ulhawăn-năwăn dăɣ-
ănnuɣmăt n-Măssinăɣ. A-wen, uf'-awăn asəṣṣuhu n-iman-năwăn dăɣ-
uḍəf n-iba n-tetăte n-imənsiwăn s-ăddinăt wi əṭṭăfnen iba n-tetăte-năsăn,
wăr t-illa ad-dd-ăššišrăy a-wen săr-săn.

10 Ɣur-năɣ năkkăneḍ-i n-kăl-Ălyăhud, kăl-tikutawen wi ɣarrăsnen i-
tikutawen dăɣ-ehăket n-tămoqqest, wăr hasăn-t-təlla tetăte n-a-wa s-
ăɣrăsăn.
11 Taɣsiwen ti s-itiwəy U-tikutawen wa măqqărăn ašni-năsnăt s-edăgg
wa iknăn təšədje i-ad-ətwənšən ibăkkaḍăn n-tamətte, asărɣ a titwəjjin
isan-năsnăt dăɣ-edăgg hin-ăššinkăšăn făll-amăzzaɣ.
12 A-wen-dăɣ a făl Ɣisa, inɣăl ašni-net illa-hin i-aɣrəm sihen i-ad-išəšdəj
tamətte dăɣ-ibăkkaḍăn.
13 Ămăra, năkkăneḍ-dăɣ, nəlkəmet-as s-edăgg-en-dăɣ, nahăret dăr-s
əmmăḍri wa inhăy.
14 Ăddunya-ta-dăɣ, wăr dăɣ-s nəla aɣrəm iɣlalăn, ănn-ak, aɣrəm wa
ilkămăn, ufăn a ḍarăt nošal.
15 Năkfet s-isəm wa n-Ɣisa i-Măssinăɣ hak ašăl təmmalen ăɣbadnen
isəm-net. Takute-nănăɣ has-den-dăɣ.
16 Wăr hin-təttəwăm tanmədhalt d-anməkkas n-tămăɣatert jer-iman-
năwăn ed əntănăteḍ-den-dăɣ tikutawen ti əjrăẓnen i-Măssinăɣ.

Ălxer wa ihăn amišəl n-a-wa innă Măssinăɣ

17 Săjdăt i-a-wa hawăn-jannen imizărăn-năwăn, ɣaymăt-hasăn
bălluhăm ed əntăneḍ a dăɣ-ăssiḍmăn Măssinăɣ iman-năwăn, ilkam
daɣ ad-tăn-isəstən d-isălan n-iman-năwăn. Afăl hasăn-sajadăm, ad-
hawăn-əjən ənniyăt s-iman ăsriwnen, wăr-e ẓəkkənẓărăn. Afăl wăr jem
a-wen, kăwăneḍ a ikma.
18 Ǝttărăt-anăɣ-in dăɣ-Măssinăɣ. Dăɣ-a-wa hanăɣ-dd-iqqălăn, wăr t-illa
a dăɣ-nəššak iman-nănăɣ. Wăr t-illa a năsidărhăn ar tekle dăɣ-iqqud dăɣ-
hărăt iket-net.
19 Ǝttărăt-ah'-in hullan dăɣ-Măssinăɣ i-ad-hin-ətwəyyăɣ, ăqqəlăɣ-
kăwăn-in šik.

Ajilal n-măjrăd

20 Dalăɣ Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ălxer, dalăɣ-t ənta-i dd-issənkărăn jer-
inəmmuttan Amăḍan-nănăɣ wa măqqărăn Emăli Ɣisa-i s-hanăɣ-ikfă ašni-
net ărkăwăl n-tassaɣt tăynayăt d-Măssinăɣ.
21 Idhăl-kăwăn Măssinăɣ iket-dăɣ-năwăn i-ad-tudabem amišəl n-a-wa
olăɣăn iket-net, tamašalăm erhet-net, təjəm hărkuk a has-ijraẓăn dăɣ-isəm
n-Ɣisa Ălmasex-i ăniihăjjăn d-semɣar hărkuk. Amin!
22 Ayətma! Wăr-ətterăɣ ad-hawăn-šəššəjreɣ măjrăd dăɣ-isəmməterăn-
wi-dăɣ hawăn-in-əktăbăɣ i-ad-wăr kăwăn-kəmmun iman.
23 Ǝlmədăt a-s ăŋŋa-năɣ dăɣ-ăddin Timoti, ătwăyy-dd; os'-ahi-dd ɣas,
năddew-in săr-wăn.
24 Tăhuulăm-anăɣ-in imizărăn-năwăn d-iməššeddəjăn iket-dăɣ-năsăn.
Ăhuulăn-kăwăn-in ayətma-wăn wi n-imumənăn əzzăɣnen Iṭali.
25 Issənsa Măssinăɣ ănnuɣmăt-net fălla-wăn iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta iktăb
Yaqub

Ăšajəš

1 A-wa năkk Yaqub wa n-akli n-Măssinăɣ d-Emăli ƔisaĂlmasex hin-
ăhuulăn mărawăt tiwsaten d-sănatăt ti əmmăhăšnen jer-ikallăn.

Utăr n-immun d-sărho dăɣ-Măssinăɣ

2 Ayətma-ɣ, ărheeɣ dăɣ-wăn a-s talɣa kăwăn-tărmăsăt-dăɣ, a tămoos-
dăɣ, tumaset-awăn əssəbab n-tedăwit
3 ed ădduuttăt a-s tissust tənhăyăm dăɣ-təssəba n-immun-năwăn dăɣ,
ad-săr-wăn dd-arəw a-wen əššəmurăt,
4 măšan, wăr-e ăj a-wen ar s-ad-təṣbarăm hullan i-ad-tumasăm meddən
əmdanen s-wăr t-illa a dăɣ-šaɣšadăn.
5 Wa dăɣ-wăn wăr-iwer sărho, ittăret-t dăɣ-Măssinăɣ-i ihakkăn ăddinăt
iket-năsăn bănnan wăla imoqqan, ad-t-ijrəw;
6 măšan ittăret s-immun dăɣ-wăr ij' ăššăk wăl' iyyăn făl-a-s ere ijan
ăššăk dăɣ-a-wa ittăr dăɣ-Măssinăɣ, wăr-iẓley d-tinăzzămăren n-ejărew wa
səmmăn ăzziiwăt aḍu, itaggăd dăr-snăt siha d-siha.
7 Wa ijăn a-wen, wăr-itəjjaret ăṭṭăma n-ad-ijrəw hărăt ɣur-Emăli
8 ed ăwadəm šund-wen, ănimăntăš, ija əssin ulhawăn, wăr t-illa a dăɣ-
itbat.

Ărrəzăɣ wa ilăn idəm dat-Măssinăɣ

9 Ere dăɣ-wăn lăqqəwăn-dăɣ ijrăẓet-as a-wen ed dat-Măssinăɣ, irzaɣ
10 măšan wa dăɣ-wăn irzăɣăn, ijrăẓet-as əllăqqu-net dat-Măssinăɣ ed
ənta hakd ehăre-net togdăh taɣrəst-năsăn d-ta n-tăboyt-i
11 s-e-d tădwăylăl tăfukt, tăkkus, ad-sărɣ teyəšše, tətrəkkət-in tăboyt-
net, iba-hin asmăɣmăɣ n-tihusay-net. Aləsu šund-wen-dăɣ a hin-mad-ăj
ere ăsifăllăn făll-ehăre-net ənta hakd a-wa itamašal.

Isəswidăn n-ăddunya i-ăgg-adəm

12 Tənḍəḍ i-ăwadəm wa išmărăn dăɣ-talɣa fălla-s dd-tăzzubbet-dăɣ ed
afăl tăt-dd-izjăr, ad-t-ăkf Emăli, korona, a-wen, takənbut n-təmmənukəla
ta s-ijjăš ărkăwăl-net i-wi t-ărhanen, a-wen, a t-ămoosăn tămudre ta
tăɣlălăt.
13 I dăɣ-wăn ătwarămăn, wăr-ijănnet Măssinăɣ a hi-orămăn făl-a-s
Măssinăɣ wăr-itətwirəm s-a lăbasăn, wăr săr-s itirəm daɣ ăwadəm wăl'
iyyăn,
14 ănn-ak, hak ăwadəm-dăɣ erk derhan-net a has-itumasăn sărmas wa
t-inattăšăn, isiḍəw-t dăɣ-erk əmmək,
15 ḍarăt-a-wen, e-d ăssakăy erk derhan dăɣ-ăwadəm, ad-săr-s dd-arəw
abăkkaḍ; abăkkaḍ daɣ ənta, e-d dd-imda s-ăwadəm, ad-săr-s dd-arəw
tamăttant dat-Măssinăɣ.
16 Ayətma-ɣ wi əkneɣ tărha, wăr săswadăt iman-năwăn.
17 Wăr t-əllen isuf olaɣnen wăla-i əfrannen s-wădden išənnawăn a dd-
falăn ɣur-Măssinăɣ-i n-Abba dd-ixlăkăn e d-t-illăm ănnur, ənta-i wărăn
itəməskil, wăr-oleh d-tele-i timtəttiyăt.
18 Ǝnta a hanăɣ-dd-ixlăkăn dăɣ-erhet-net s-tărna n-măjrăd-net-i
ădduutten i-ad-numas tiɣăffaddiwen n-a-wa dd-ixlăk.

Asjəd i-Măjrăd n-Măssinăɣ d-amišəl n-a-wa olăɣăn

19 Ayətma-i əkneɣ tărha, săjdăt: əttarăɣ dăɣ-hak iyyăn dăɣ-wăn, ad-
ăsijăt asjəd, wăr-ărorăd măjrăd, wăr-issărmăḍ aḍkăr
20 făl-a-s ere s-irmăḍ aḍkăr-net, wăr-itəmišəl iqqud wa n-erhet n-
Măssinăɣ.
21 A-wen-dăɣ a făl əbḍəwăt iman-năwăn d-a-wa kăwăn-isamăḍasăn
d-ălxalăn wi kăwăn-salbasnen, tăqbəlăm s-ənniyăt ăẓedăn măjrăd n-
Măssinăɣ wa issəntăm dăɣ-ulhawăn-năwăn ăddooben ad-kăwăn-iɣləs
dăɣ-temse.
22 Umasăt ăddinăt tamašalnen măjrăd n-Măssinăɣ wădden ăddinăt has-
sajadnen, ɣas saswadăm iman-năwăn s-erk inəzjam
23 făl-a-s ere isajadăn i-măjrăd wăr t-itəmišəl, olăh ɣas d-ere ikyădăn
iman-net dăɣ-tiset,
24 ifăl-tăt ɣas ittəw'-in ălwăqq-wen-dăɣ a-wa dăr-olăh, ăqqima wăr-
ăsmăttăy talɣa făll-iman-net;
25 măšan ăwadəm wa ăjjunfăn dăɣ-alămăr wa ifrănăn n-Măssinăɣ,
alămăr wa isadărfen, iṭṭăf a-wa s-t-omăr, tənḍəḍ-as.
26 Ere ordăn a-s ăddiin, a-s ija a-wen, wăr-innăhăḍ dăɣ-iləs-net, iman-net
ɣas a itakărras; ăddin-net, wăr t-illa
27 făl-a-s dat-Abba Măssinăɣ, ăddin wa n-tidət wăr-iwer ălɣib, a t-
ămoosăn: uḍəf n-ijuhelăn, tadhəlt n-tinuḍăfen dăɣ-timɣutar-năsnăt d-ad-
wăr kăy-ăsmăḍăs a-wa făll-təgl' ăddunya.

2

Iba n-aẓəmmăẓli jer-ăddinăt

1 Kăwăneḍ-i n-ayətma-ɣ omănnen s-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex-i ilăn
ălxurmăt, wăr tăẓmăẓlăyăm ăddinăt.
2 Năjet ălmital n-a-s kunta ijjăš-dd ăhaləs ilan ehăre, əmdan issəkaḍ-net
s-tiḍhoten n-orăɣ, ăẓẓiẓmăy, ălžămaɣăt-năwăn, a-s ija a-wen daɣ, ijjăš-t-
dd iyyăn n-talăqqe;
3 kunta dăɣ-a-wen, təjrăhăm-in wa iknăn aẓəẓmi, təggădăm-dd săr-s,
tənnăm-as: «Măndam, ărhuj-ak, ɣayəm diha, nufləy»; a-s ija a-wen, wa n-
talăqqe ənta, tənnăm-as: «Jăy, kăyy əbdəd-in sidi-dăɣ meɣ əyyăw ɣayəm
daw-iḍarăn-nănăɣ»,
4 afăl jăm a-wen, wădden ənta-den-dăɣ a-wa isălmadăn s-aẓəmmăẓli wa
tinməjjim jer-iman-năwăn, tinməšreɣăm jer-iman-năwăn s-erk inəzjam.
5 Ayətma-i əkneɣ tărha, săjdăt-ahi: ăddinăt wi s-ɣur-ăddunya
lăqqəwăn, əntăneḍ a-s irzăɣ Măssinăɣ immun-năsăn, ij'-en iməkkusa n-
Təmmənəya ta s-ijjăš ărkăwăl-net i-wi t-ărhanen.
6 Ɣas mafăl lakkăhăm tilăqqiwen? Ajăn wădden kăl-ehăre-i-dăɣ
tăssimɣărăm a kăwăn-ăšihănšarăḍnen, šikkun-awăn s-ăššăreɣa?
7 Ajăn wădden əntăneḍ a jănen isəm wa ăhusken kawăn-ikfa Măssinăɣ
tekăškăšt.
8 Innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
«Ăj i-ănhăraj-năk tărha ta-dăɣ jed i-iman-năk»,
ənta-den-dăɣ alămăr wa n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, ere t-ămešălăn,
ămešăl tihusay.
9 Ǝlmədăt a-s afăl tăẓmăẓlăyăm ăddinăt, ad-tifum abăkkaḍ, abăkkaḍ daɣ
ere t-ofăn, ad-t-isəwăr alămăr uḍlem, iḍḍan dăɣ-inămăšrayăn.
10 Ădduuttăt a-s ere ămešălăn a-wa innă alămăr iket-net har ănmăšrăy
i-tajəttewt-net tiyyăt, a-di alămăr iket-net a-s ănmăšrăy.

11 Făl-a-s Măssinăɣ-i innăn:
«Wăr jed əzzəna»,
ənta daɣ a innăn:
«Wăr jed iman»,
ɣas kunta kăyy tăqqimăd wăr jed əzzəna uhən-dăɣ, jed iman, a-di hărăt iyyăn, tănimăšrăyăd hărwa i-alămăr.
12 Ɣas tajjăt iməjridăn d-timašalen n-ăddinăt əssannen s-alămăr wa isadărfen a-s ilkam ad-tăn-išrăɣ;
13 ăššăreɣa daɣ wen, ašăl wa d-e-ăj, wăr dăɣ-s-e-tətwiḍən tăhanint i-ere wa s-kăla wăr tăt-oḍen i-ăddinăt ed ere wa s-oḍăn Măssinăɣ tăhanint, wăr t-issărmăɣ ăššăreɣa-net.

A-wa dd-itirəw immun wa n-tidət s-ăgg-adəm

14 Ayətma-ɣ, ak ma s-infa ăgg-adəm, ad-itabăraj s-oman s-Măssinăɣ, a-s
ija a-wen, wăr ila imărkedăn ăsidăttătnen a-wen? Ak ajăn orda s-ad-t-iɣləs
immun-wen-dăɣ?
15 Kunta lam wălătma-wăn meɣ ăŋŋa-wăn ɣălulăn, ălluẓ,
16 ma s-infa a dd-iggəd ɣas iyyăn dăɣ-wăn, ănn'-asăn: «Iɣlăs-kăwăn
Măssinăɣ dăɣ-esămeḍ d-laẓ, təglăm dăɣ-ălxer»? A-s ija a-wen, tənsam
făll-ehăre, măšan, wăr t-illa a-s tăn-tədhalăd dăɣ-a-wa s-ămiɣatărnăt
tiɣəswen-năsăn.
17 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s immun s-Măssinăɣ wărăn dd-itirəw s-
ăwadəm imărkedăn, ămmut.
18 Iha miši a-s ămăra, ad-hi-ănn iyyăn dăɣ-wăn: «Kăyy led immun măšan
wăr-ăddew d-imărkedăn, a-s ija a-wen, năkk, leeɣ-tăn.» Wa dăɣ-wăn
ordăn a-wen, ənneɣ-as: «Səkən-ahi a-wa ăssitbătăn immun wărăn ăddew
d-imărkedăn, ad-hak-sətbətăɣ năkk immun-in s-imărkedăn-in.
19 Ak tăsităɣrăfăd a-s Măssinăɣ iyyăn? Ikna, măšan, əlməd a-s alšinăn
dăɣ-omanăn s-a-wen, ăšišăkăḍkăḍ-tăn.
20 Əyyaa, kăyy-i n-ălžahil wăr ih' ălfăyda, ăyy-ahi ad-kăy-səfhəmăɣ, a-s
immun warăn ăddew d-imărkedăn, wăr t-illa a infa.»
21 Ajăn wădden amɣar-nănăɣ Ibrahim, ašăl wa d-iqbăl ad-ikət i-
Măssinăɣ rure-s Isxaqq, tămašalt-ten-dăɣ ija, a t-ikfăn idəm data-s?
22 Wădden hannăyăd a-s immun ăddeew hărkuk d-imărkedăn wi t-
satbatnen!
23 Ənta-den-dăɣ a-wa isatbatăn a-wa innă əlkəttab a-s innă:
«Omăn Ibrahim s-Măssinăɣ,
a-wen-dăɣ a t-ikfan idəm ɣur-s,
iwăr-t isəm: Amidi n-Măssinăɣ.»
24 Wădden, hannăyăm a-s ăgg-adəm, imărkedăn ad-t-hakkănen idəm dat-
Măssinăɣ wădden immun ăstikăn.
25 Əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s təkrăš Rahab ta n-tălkăxbat idəm dat-
Măssinăɣ; təja tămašalt tăhuusket ašăl wa d-təffăr inaramăn wi n-
kăl-Iṣrayil dd-oyăsnen ăkall-net, təffăr-tăn, təj'-asăn daɣ ăddăbara tăn-
issəjmăḍăn ăkall hărwa wăr tăn-irmes əlxəkum n-ăkall-en.
26 Săjdăt: əmmək-wa-dăɣ s-taɣəssa wăr hen iman, tămmut, əmmək-
wen-dăɣ daɣ a-s immun wărăn ila imărkedăn, ămmut.

3

Nănnăhăḍet dăɣ-ilsawăn-nănăɣ

1 Ayətma, wăr kăwăn-tăjjăšnet ălɣulam ăjjootnen făl-a-s năkkăneḍ-
i n-ălɣulam, ilkam dăɣ-năɣ ăššăreɣa ojărăn wa n-ăddinăt wi iyyăḍnen
təsəmme.
2 Wăr hanăɣ-iha ere s-wădden išaɣšad dăɣ-măjrăd măšan, wa ăddooben
dăɣ-năɣ, ad-ăqqayəm wăr-išăɣšid dăɣ-măjrăd, ăhaləs imdan ănnihăḍăn
dăɣ-iman-net a ămoos.
3 Tənhayăm a-s afăl ija ăwadəm aɣăba dăɣ-emm n-ebăje, ad-t-oɣad,
ănnihăḍ dăɣ-taɣəssa-net iket-net,
4 zənnəzjumətăt dăɣ-əd-tin-ăho, a dăr-togdăh tiyyăt təmɣăre d-a dăr-
ogdăh aḍu wa tăt-imahhălăn, hărăt n-taɣăya ənḍărrăt a-s tăt-oɣad wa
tăt-ăššešălăn, itannăḍ-tăt siha s-irha.
5 A-wen-dăɣ daɣ a dăr-olăh iləs, mətki măšan, itabăraj s-a ăjjeen,
temăntăst ənḍărrăt măšan, ənta-da-dăɣ he-səntəsăt ăroj imdan.
6 Iləs daɣ, olăh d-efew, wăr t-illa əẓẓənəf n-tăllăbăst t-dd-wărăt təffil, iha
tislaḍ-nănăɣ, isamălsa făll-taɣəssa-nănăɣ iket-net, ăssintăs fălla-năɣ efew
wa n-žohănnăma, ăssintăs daɣ tămudre-nănăɣ.
7 Wăr t-illa əẓẓənəf n-tawăqqast wăla n-igḍaḍ wăla n-iẓlulam wăla n-
imudărăn wi n-aman s-wădden itinən, ăssenăn-t daɣ ăgg-adəm
8 măšan, iləs, wăr t-illa ere ăddoben ad-t-isinən, tagăršăt a ămoos,
ihărăynăn-net, ăssăm dd-wăr-išărrəy ăwadəm, hărkuk ɣas ămiɣălɣăl.
9 Iləs a-s nətiməl Abba-nănăɣ Emăli, ənta daɣ a-s nəsawar tilɣant dăgg-
adəm-i dd-ixlăk Măssinăɣ dăɣ-milhaw-net.
10 Emm iyyăn, zajjărnăt-dd tittar ti olăɣnen hakd ti lăbasnen. Ayətma,
wăr-ităjjet dăɣ-wăn a-wen.
11 Ak kăla tənhăyăm terəst s-dd-zazjar tiṭṭ-net aman ăẓednen d-i
ăkosămnen?
12 Ayətma-ɣ, ajăn ahəšk n-ašar, təggarăn-t aratăn n-əzzăytun meɣ ahəšk
n-lăɣnăb, təggarăn-t aratăn n-ašar? Terəst daɣ tăkosămăt, wăr tăt-dd-e-
əzjărăn aman ăẓednen.

Sărho wa n-tidət

13 Ǝndek dăɣ-wăn wa n-emăssărho, ilăn tayətte? Adiš, isăknet a-wen
s-ălxal-net d-imărkedăn dăɣ-wăr-itter aḍkul n-iman-net ed a-wen-dăɣ a-s
ašămol wa n-sărho.
14 Măšan, kunta kăwăneḍ ăssiismămnăt tismiten ulhawăn-năwăn,
tăsidăwăm a-wen d-asəgdah n-iman-năwăn d-ăddinăt, wăr jem a-wen
abăraj, wăr jem bahu tidət
15 făl-a-s, sărho-wen, wădden Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn a dd-ifal, i
n-ăddunya-i-dăɣ, i n-ere ilkamăn i-derhan n-iman-net d-Iblis
16 făl-a-s edăgg meɣ ulh ăssiismămnăt tismiten d-asəgdah n-iman,
ănimahăẓ d-amšənḍaw d-e d t-illăm erk ămašal.
17 Sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ, ăzizăr təšədje, iqqal ăgg-ălxer, olaɣ,
išmăr, təh'-e tăhanint, ăsijăt imărkedăn wăr henăt timudda wăla
təlmənufăɣa.
18 Ăddinăt wi ədgaẓnen dăɣ-umăɣ n-ălɣafyăt, saɣsalăn-dd s-iman-năsăn
dăɣ-ălɣafyăt, timašalen hasăn-əjrawnen idəm ɣur-Măssinăɣ.

4

Tiyyăt-i-dăɣ Măssinăɣ meɣ Iblis

1 Ǝndek siha s-dd-han imjărăn d-ikənnasăn wi kăwăn-hănen? Ajăn
wădden erk derhanăn wi təggasnen dăɣ-ulhawăn-năwăn?
2 Sadărhanăm a ăjjeen wăr jărrəwăm, wăr t-jărrəwăm ed tămoosăm
išənja n-imăjjan n-iman s-iha munkăẓi ulhawăn-năsăn, tăsidăwăm a-wen

d-amjăr d-akənnas. Wăr jărrəwăm a-wa tattărăm dăɣ-Măssinăɣ ed tajjăm-
as erk utăr
3 meɣ daɣ a-wa tattărăm wăr t-jărrəwăm ed a-s t-tattărăm, tattărăm-t
s-erk ənniyăt dăɣ-wăr kəttəwăm ɣas ar tănoflayt n-iman-năwăn.
4 Iməzzəna yaden! Ajăn wăr təssenăm a-s tărha n-a-wa făll-təgl'
ăddunya, isakaḍ d-Măssinăɣ? Ere daɣ wa ijăn ăddunya tamidit, ij'-iman-
net, ašănjo n-Măssinăɣ.
5 Ajăn tăɣelăm a-wa innă əlkəttab, bănnan a făl tăn-innă:
«Osamăɣ făll-unfas wa jeɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn,
wăr-ăqbelăɣ făw oharăɣ-tăn d-iyyăn.»
Măjrăd-wen-dăɣ, Măssinăɣ a t-ijăn.
6 Măšan a-wen iket-net, ojăr-t ănnuɣmăt wa hanăɣ-ihakk. Inn'-anăɣ
əlkəttab:
«Măssinăɣ, ikfăr i-wi ăkkubrătnen,
ihakk ănnuɣmăt i-wi data-s sarasnen iman-năsăn.»
7 Sărəsăt iman-năwăn dat-Măssinăɣ, əkfărăt i-Iblis ad-kăwăn-ajəj.
8 Ẓihəẓăt-dd iman-năwăn Măssinăɣ, ad-kăwăn-dd-ahəẓ. Ya
inăsbăkkaḍăn, šəšdəjăt ifassăn-năwăn, šəšdəjăt ulhawăn-năwăn
kăwăneḍ-i jănen ăššăk dăɣ-a-wa hăm.
9 Səllăqqəwăt iman-năwăn, isnanăt, təṭṭəfăm iba, šuršəm; tumaset
taḍăẓẓa-năwăn uḍəf n-iba, təjəm tedăwit-năwăn, tisnant.
10 Sărəsăt iman-năwăn dat-Emăli i-ad-kăwăn-iḍkəl.

Ăyyăt fălla-wăn anmiẓəm jer-iman-năwăn

11 Ayətma-ɣ, wăr tănmaẓămăm jer-iman-năwăn. Ere itiẓəmən ăŋŋa-
s, isawar-t uḍlem, alămăr a itiẓəm, isawar-t uḍlem; alămăr ya, wăr-
täddobed ad-fălla-k ila tărha n-ămašal, sawarăd-t daɣ uḍlem.
12 Măssinăɣ ɣas a-s ălwakil d-ălqaḷḷi, inaqq, isidur. Kăyy-š, ma tăqqalăd,
sawarăd uḍlem ănhăraj-năk?

Sărəsăt iman-năwăn dat-Măssinăɣ

13 Ḍarăt-a-wen daɣ, kăwăneḍ-i jănnanen: ašăl-i meɣ ašəkka, ad-
năssakăl s-aɣrəm măndam, năj'-in dăɣ-s awătay n-mamăla dăɣ-nărbăx.
14 Xăxx-dăɣ, iməskay, ajăn təssanăm a-wa hawăn-itwăr ašəkka? Ajăn
kăwăneḍ făw, ma tăqqal tămudre-năwăn? Ajăn wădden, wăr tămoosăm
ar tahălayhălayt ăwway aḍu s-e-d dd-təzjăr, šik-dăɣ a-s hin-layyăm.
15 A ăniihăjjăn, ad-tənnəm: kunta irḍa Emăli s-a-wen, kunta nəddar
năɣlas, ad-năj a-wa d-a-wa.
16 Măšan ămăra-dăɣ, wăr t-illa a kawăn-išlan săl ibărajăn săr-wăn dd-
orawăn erk inəzjam-năwăn, əlmədăt a-s abăraj šund-wen-dăɣ, wăr-oleɣ.
17 Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt a-s ere issanăn a-wa ihă emărked,
ăqqima-dăɣ, wăr t-ija, ofa abăkkaḍ.

5

Kăl-ehăre, wăr tăsfăllăm făll-ehăre-năwăn

1 Ăywa, kăwăneḍ-i n-kăl-ehăre, ălhăt, šuršəm dăɣ-təssəba n-
ălmăṣṣibatăn wi fălla-wăn dd-madăn-iḍəw.
2 Ehăre-năwăn wa irkăhăn, tattănăt-t tiwəkkawen, isəlsa-năwăn, tatt'-
en temedhe;
3 təkša tenekt ta s-ilkam ad-fălla-wăn tăjjăyh, sărɣ tiɣəswen-năwăn šund
temse, orăɣ-năwăn d-aẓrəf-năwăn ed tăsbăkănăm i-iman-năwăn ehăre n-
tikunen dăɣ-išilan-wi-dăɣ s-əntăneḍ a-s wi n-ajilal n-ăddunya.

4 Ǝnhəywăt inaxdimăn wi dd-omădnen išəkraš-năwăn, əntăneḍ-da-
dăɣ s-təkšam ălxaqq n-tide-năsăn, ăsikălălăn ămăra hundăɣ har tăwwăḍ
tekălelt-năsăn timəẓẓujen n-Emăli n-ajhanăn wi n-išənnawăn.
5 Făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, tăsnăflăyăm iman-năwăn dăɣ-iẓəjraẓ d-
tiẓudawen ti n-ulh d-tiṭṭawen, təknăm tewwant, təttəwăm-in ašăl wa
ilkămăn,
6 tăswărăm imaɣdalăn uḍlem, jăm iman-năsăn, wăr t-illa a hawăn-
ăɣšadăn.

Taẓidert

7 Ayətma-ɣ, a ikkă Emăli-dăɣ wăr dd-iqqel, təjjəšet-kăwăn taẓidert.
Zəjjəzzăt ɣas ănasdamu, ăẓiẓăydăr, iqqal i-ašăl wa d-mad-ăŋŋ ašəkrəš-
net. Taẓidert ta t-təhăt ašăl wa d-wătăn ijənnawăn wi ăzzarnen, ənta
daɣ a t-hat a-s mad-əwətən wi əšrăynen.
8 Ǝṭṭəfăt kăwăneḍ-dăɣ taẓidert-ten-dăɣ, səṣṣuhum ulhawăn-năwăn,
təjbəsăm ed Emăli išwar dd-iqqal.
9 Ărheɣ dăɣ-wăn ayətma-ɣ, ad-wăr ijənn wăl' iyyăn-dăɣ a lăbasăn făll-
amidi-net făl-a-s ălqaḷḷi wa ojărăn išwar dd-osa, os'-iwăn făw.
10 Tălălăt ayətma taẓidert ta kăwăn-sahalăt s-data dăɣ-tisnant šund a-wa
jăn ănnăbităn-i hawăn-jănen isălan n-Emăli.
11 A-wen-dăɣ a făl nəjanna: tənḍəḍ i-wi dăɣ-wăn hălnen iman-năsăn.
Wădden təslam ăṣṣăbarăt wa ija Ăyyuba dăɣ-tisnant ta t-tărmăsăt,
təssanăm daɣ s-ušreyăn wi t-ikfa Emăli ed Emăli, milɣaw-net d-tăhanint-
net, wăr len eket.
12 Ărheɣ dăɣ-wăn ayətma-ɣ, dat-hărăt iket-net, ad-wăr tăhhiḍăm s-
išənnawăn wăla ăkall wăla s-hărăt wăl' iyyăn. Umaset əyya-năwăn, əyya
i-a wa ămoosăn tidət, umaset daɣ ăbo-năwăn, ăbo i-a-wa ămoosăn bahu
i-ad-dd-wăr-isiḍəw Măssinăɣ ăššăreɣa-net fălla-wăn.

Tănfo ta hăt tamădilt n-Măssinăɣ

13 Ak oẓar iyyăn dăɣ-wăn? Adiš idəlet Măssinăɣ. Ak ăsriiw iyyăn dăɣ-
wăn? Adiš, awəyet təmmal i-Măssinăɣ.
14 Ak ikna iyyăn dăɣ-wăn turhənna? Adiš, ăɣret-dd inušămăn n-
ălkănisăt, ədəlnet-as Măssinăɣ, əšwəynet-as s-əzzăyt s-isəm n-Emăli.
15 Afăl has-dălăn Măssinăɣ s-ulhawăn săr-s omannen, ad-iɣləs ăwadəm-
en, ijrəw ălafu. Kunta ămarhin, turhənna-net, abăkkaḍ a săr-s tăt-dd-
orawăn, ad-has-t-in-ănš Măssinăɣ.
16 Nəmənšăt a-wa ikkăn jere-wăn, tăqqimăm hak iyyăn itəddal
Măssinăɣ i-amidi-net i-ad-t-izuzəy făl-a-s tamădilt n-ere ilan idəm dat-
Măssinăɣ, la tădabit, təkna təla n-tənfa.
17 Wădden, təslam isălan n-ănnăbi Ɣəli,† wăr dăr-s nəẓley, ăgg-adəm
dăr-năɣ olăhăn a ămoos, măšan ija i-Măssinăɣ tamădilt dăɣ-ijlay i-ad-wăr
iwet ajənna, ij' ajənna kăraḍ iwətyan d-săḍis oran, wăr-iwet;
18 tokăy tăqqăn-ten ɣas, idăl Măssinăɣ i-ad-iwət ajənna, iks' ăkall.
19 Ayətma-ɣ, afăl dăɣ-wăn ănmăšrăy iyyăn i-tidət har t-dd-ăssoɣăl dăɣ-s
iyyăn,
20 əlmədăt a-s ere dd-ăssoɣălăn anămăšray tabarăt ta oyya, ad-t-iɣləs
Măssinăɣ dăɣ-tamăttant, ănš-as-in əjut n-ibăkkaḍăn-net.

† **5:17** **5:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay
dat-tiwit-net.

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb
Bəṭrus

Ăšajəš

1 A-wa năkk Bəṭrus wa n-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex hin-iktabăn i-
imumənăn-wi ăsnăfrăn Măssinăɣ əmmăhăšnen jer-ikallăn wi n-Bəntu,
Gălasya, Kafadusya, Azya d-Bitinya.
2 Abba Măssinăɣ iman-net, dăɣ-təlluləya-net, a-s ăru d-kăwăn-ăsnăfrăn,
ikrăš-kăwăn s-tărna n-Unfas-net, iẓlăy-kăwăn-dd jer-timəttawen i-ad-
tamašalăm erhet n-ƔisaĂlmasex-i kăwăn-iššəšdăjăn s-ašni-net.
Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ s-Măssinăɣ, ad-kăwăn-isənnəfləy dăɣ-
ănnuɣmăt d-ălxer.

Ăṭṭăma wa măqqărăn ăynayăn ăsjăr Măssinăɣ imumənăn

3 Naməlet Măssinăɣ-i n-Abba n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex. Təmɣăre n-
tăhanint-net a dăɣ-dd-issənkăr Ɣisa Ălmasex jer-inəmmuttan, ikf’-anăɣ
dăɣ-təssəba-net tămudre tăynayăt, ăsdăttăt daɣ ăṭṭăma wa hanăɣ-ăsjăr
4 i-ad-nəjrəw tăkasit ta hăt išənnawăn itwăr Măssinăɣ i-tamətte-net.
Tăkasit-en, hawăn-itwăr dăɣ-ălžănnăt, wăr ɣəššəd, wăr tăt-isəmăḍis
hărăt, wăr-inăxxəs ănnur-net.
5 Măssinăɣ iman-net, dăɣ-təssəba n-immun wa săr-s jăm a kăwăn-e-
agəẓăn s-tărna-net i-ad-təjrəwăm əlɣəllas wa hawăn-itwăr dd-e-infilələn
ašăl wa d-e-təmdəw ăddunya-ta-dăɣ.
6 Ǝnta-den-dăɣ əssəbab n-tedăwit ta jăm kud-dăɣ irammăs-kăwăn,
ămăra-dăɣ, ălɣizabăt ăjjeen kăwăn-ăssikmăn iman măšan, a-wa səmmăn
kăwăn-irmăsăn, wăr-e ăhaj irmas-kăwăn.
7 Ălɣizabăt-en, ăddălil-net, i n-ad-itbat ekew n-immun-năwăn-i ilăn
ălqin ufăn wăla orăɣ. Orăɣ iman-net, wăr-iɣlel, efew a dăɣ-t-itajj ăwadəm
i-ad-išdaj. Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s kăwăneḍ, afăl wădden ad-inšəš
immun-năwăn s-ălɣizabăt i-ad-ăttălmăd a-wa dăr-ogdăh immun-năwăn.
Afăl tidət-dăɣ a-s itbat immun-năwăn, ašăl wa dd-e-iqqəl ƔisaĂlmasex, a
data-s təkrəšăm təmmal d-ălxurmăt d-semɣar.
8 Ɣisa, tărham-t kud-dăɣ wăr kăla t-tənhăyăm s-tiṭṭawen-năwăn,
tomanăm săr-s daɣ kud-dăɣ har ămăra-dăɣ, wăr t-tənheyăm. A-wen-
dăɣ a făl əssəbab n-tedăwit-năwăn, ija dăɣ-təmɣăre s-wăr t-illa măjrăd
t-ăssiifhămăn.
9 Dăwătăt ed əlɣəllas a-s marušăt wa kăwăn-e-ăkf Ɣisa ed tomănăm
săr-s.
10 Ǝlɣəllas wa kăwăn-ikfă Măssinăɣ, ăru d-ăssewălăn ănnăbităn dăɣ-
isălan-net, əmmăɣăn hullan i-ad-əjrăhăn tisăɣlay-net, wăr t-illa əlkəttab
wăr-ăsfăykăn i-a-wen,
11 wăr t-illa a-s wădden jăn-t i-ad-əlmədăn ăzzăman d-hărătăn wi
maden-ăj dăɣ-a-wa hasăn-dd-ăsnăfalăl Unfas n-Ălmasex-i izzăɣăn dăɣ-
ulhawăn-năsăn. Ǝnta-en-dăɣ a tăn-issəlmădăn a-s Ălmasex, ad-inhəy
tersəmmawen, təzzar ijjəš ălxurmăt.
12 Ănnăbităn-en, issəlmăd-tăn Măssinăɣ a-s əlɣəllas wa s-xaṭṭăbăn
isălan-net, wădden ăzzăman wa hăn a dăɣ-dd-e-infiləl, ănn-ak, inn’-
asăn, i năwăn kăwăneḍ-i s-ăxṭăbăn inəmmušal isălan n-Ălənžil s-tărna

n-Unfas Šăddijăn-wa dd-ifălăn išənnawăn. Ălənžil-i-hi, wăla ănjălosăn
ăsidărhănăn ajunf dăɣ-s măšan, wăr-əjrewăn turhajăt n-a-wen.

Tămudre tăksuuḍăt Măssinăɣ

13 Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, ăsimătărăɣ-kăwăn d-ad-tăqqaymən
təjbasăm, ɣaymăt jam ənniyăt, ăjăt ăṭṭăma-năwăn iket-net dăɣ-a-wa
kăwăn-e-ăkf ƔisaĂlmasex ašăl wa dd-e-infiləl.
14 Mašălăt a-wa fălla-wăn irha Măssinăɣ, wăr təlkemăm i-erk derhanăn
wi n-ibda tamašalăm dăɣ-ălžăhalăt,
15 ănn-ak, təlkəmet təšədje n-tămudre-năwăn i-ta n-Măssinăɣ ed ənta-i
kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net, šăddiij.
16 Măssinăɣ iman-net a innăn dăɣ-măjrăd-net:
«Išdajăt ed năkk šăddiijăɣ.»
17 Šămad dăɣ-tittar-năwăn, ɣarrăm Măssinăɣ s-isəm «Abba», adiš
təjjəšet tuksəḍa-net ulhawăn-năwăn, a təkkam təddarăm tămoosăm
imăjarăn făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ. Ǝnta, wăr-ăẓnămăẓlăy ăddinăt, ilkam,
ad-išrăɣ hak ăwadəm s-a-wa has-jăn imojjan-net.
18 Təssanăm a-s wădden hărătăn wăren ənfa hărăt šund aẓrəf meɣ orăɣ
a-s kăwăn-dd-ikkăs Măssinăɣ dăɣ-terk tămudre ta dd-tətrăm,
19 ănn-ak ašni ilan ălqim, ašni n-Ălmasex-i ămmun šund Ašăɣol šăddijăn
s-wăr t-illa ălɣib t-iwarăn a-s kăwăn-iɣlăs.
20 Ăru, iket-di făw dd-xallăk ăddunya, ăsnăfrăn-t Măssinăɣ i-a-wen-dăɣ.
Ašăl-i-hi, a-wen s-ăru t-iktăb Măssinăɣ, ăsnăfalăl-t-dd dăɣ-təssəba-năwăn
dăɣ-išilan-wi-dăɣ n-ajilal.
21 Ǝnta-en-dăɣ a dd-orăwăn immun-năwăn s-Măssinăɣ ed issənkăr-t-
dd dăɣ-tamăttant, ikf'-e ălxurmăt dăɣ-ittus n-ad-ăns immun-năwăn d-
ăṭṭăma-năwăn făll-Măssinăɣ.
22 Ašăl-i, šămad, tămešălăm tidət, adiš, šăddiijăm. Orăw-dd săr-wăn a-
wen tărha jer-iman-năwăn wăr təha təlmənufăɣa. Nəmărhăt hărwa jer-
iman-năwăn s-ulh imdan
23 ed tămudre ta tăynayăt kăwăn-ikfa Măssinăɣ, wădden abbatăn-
năwăn wi n-ăddunya-ta-dăɣ s-a ijăn dăɣ-ilkam ad-tăn-iba a hawăn-tăt-
ikfăn; măjrăd wa iɣlălăn n-Măssinăɣ-i ihakkăn tămudre a-s əssəbab-net
24 făl-a-s innă əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Amăskoy ăgg-adəm, wăr-iẓley d-teyəšše,
taɣrəst-net, wăr təẓley d-ta n-tăboyt.
Teyəšše tiɣar, tăboyt ad-tiḍəw, tiɣar-in ənta-dăɣ
25 măšan, măjrăd n-Emăli ənta, iɣlal.»
Ăywa, măjrăd-wen-dăɣ a hawăn-ătwăjjăn a-s təslăm i-isălan n-Ălənžil.

2

Tamətte ta ila Măssinăɣ: tamətte təddarăt, šăddiij

1 Ǝnhəywăt, əbḍəwăt d-tăllăbăst a tămoos-dăɣ, əbḍəwăt d-amsud d-
təlmənufăɣa d-əmmunšăɣ d-tiẓmit jer-iman-năwăn.
2 Alăhăt d-imărkăsăn s-hărkuk ărhan taḍəḍt, ənsəyăt kăwăneḍ-dăɣ
axx wa wăr-inxes hărăt ămoos măjrăd n-Măssinăɣ i-ad-kăwăn-isəṣṣuhət,
tədwəlăm dăɣ-immun, tăɣləsăm ed innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
3 «Kăwăneḍ, tăkrăbbem tăẓude ta ija alkum i-Emăli.»
4 Ẓəẓẓihəẓăt-dd iman-năwăn Emăli ed iddar. Ǝnta a-s tăhunt ta n-
aɣmăr lăt ălqim hakkăt ăṣṣahăt i-ehăn, unjăyăn săr-s dăgg-adəm măšan,
ăsnăfrăn-tăt Măssinăɣ ed inhăy a-s ənta a tufăt.

5 Ămăra, kăwăneḍ-dăɣ, tămoosăm šund tihun əddarnen warnen tăhunt-
ten-dăɣ, umasăt šund ehăn wa šăddijăn izzăɣ Măssinăɣ, tămoosăm šund
kăl-tikutawen-net ăššiišdăj t-əkfanen iman-năsăn i-ad-tamašalăm erhet-
net, ɣabbădăm-t dăɣ-idəm n-a-wa hawăn-ămoos Ɣisa Ălmasex. Ǝnta-den-
dăɣ takute ta kăwăn-warăt i-ad-təkrəšăm idəm dat-Măssinăɣ.
6 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-innă əlkəttab, innă Măssinăɣ:

«Ăsnăfrănăɣ tăhunt n-aɣmăr
ta təfrănăt lăt ălqim
dăɣ-aɣrəm wa n-Sayon.
Ǝnta a he-sănsăɣ s-tizarăt i-ad-tumas ăssas.
Ere fălla-s issəntămăn immun-net-dăɣ,
wăr-iha miši n-ad-ilkam ad-ămmujrăẓ.»
7 Kăwăneḍ-i săr-s omănnen, ad-tətwăsəmɣărăm măšan ăddinăt wi has-
ăsɣărnen ulhawăn-năsăn, iktab a-s:
«Tăhunt-ta hin-jărăn ălbănnatăn,
a-s dd-təšrăy tanfust,
ənta a tăqqălăt ta n-aɣmăr n-ăssas n-ehăn iket-net.»
8 Ătwănn’-anăɣ daɣ a-s:
«Tăhunt, a hasăn-irassălăn, tiḍəwăn.»
Rassăl-asăn ed unjăyăn omănăn s-măjrăd n-Măssinăɣ, ənta-den-dăɣ
tetewărt-năsăn, a-wen-dăɣ a dăr-ăniihăjjăn.
9 Măšan kăwăneḍ-i n-imumənăn, ij’-iwăn Măssinăɣ tamətte ăsinăfrăn
i-iman-net, tămoosăm ejhăn n-kăl-tikutawen făll-ăminakăl, əddəwəl
šăddijăn, tamətte ăsidărfăt; ikkăs-kăwăn-dd Măssinăɣ iman-net dăɣ-
tihay, ij’-iwăn dăɣ-ănnur-net wa ăhusken i-ad-tiiməlăm dat-ăddinăt
təmɣăre d-tihusay n-ijităn-net.
10 Ibda, wăr hem taməttе-net măšan, ašăl-i, tămoosăm tamətte n-
Măssinăɣ; ibda, wăr hem wi s-oḍăn tăhanint măšan ašăl-i, oḍăn-awăn-tăt.

Ăyyăt fălla-wăn a-wa lăbasăn

11 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, imăjarăn d-iməhhujjaj a tămoosăm făll-ărori
n-ăkall-wa-dăɣ; a-wen-dăɣ a făl, əttarăɣ dăɣ-wăn ad-təyyəm erk derhanăn
wi n-ibda kăwăn-saknasnen d-tumast-năwăn ta tăynayăt.
12 Ǝṭṭəfăt ălxal olaɣăn jer-inəẓẓulam† i-ad-səbbuggətnăt tihusay n-
tămudre-năwăn a-wa-dăɣ kăwăn-sawarăn uḍlem n-a-s erk ăddinăt a
tămoosăm, afăl tamašalăm a-wa olăɣăn data-săn, ad-hasăn-umas a-wen
ănnur i-ad-səmɣărăn Măssinăɣ ašăl wa hasăn-dd-e-infiləl.

Asjəd i-a-wa omăr əlxəkum

13 Təssəba n-a-wen-dăɣ hawăn-iqqăl Emăli a făl mašălăt a-wa fălla-wăn
irha əlxəkum iket-net, sărəsăt iman-năwăn dat-ămănokal n-ăkall ed ənta
a ixkamăn făll-hărăt iket-net,
14 sărəsăt iman-năwăn dat-gəfăr wa ija ămănokal n-ăkall jənnəj-wăn ed
ənta a t-ikfăn tărna ta s-iɣattăs ăššăreɣa, isawar uḍlem iməsdăɣwa, itiməl
wi tamašalnen a-wa olăɣăn.
15 Erhet n-Măssinăɣ, itbat: mašălăt a-wa olăɣăn i-ad-səssusəmăm erk
ăddinăt wi əžhălnen wăren əla tayətte.

† **2:12 2:12** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

[16] Tidət-dăɣ a-s lam iman-năwăn măšan, wăr tăjjăt a-wen ăsaru i-ad-
tamašalăm tăllăbăst, ănn-ak, a tăjjăm-dăɣ, ăjăt-t dăɣ-a-s kittəwăm a-s
eklan n-Măssinăɣ a tămoosăm.
[17] Səmɣărăt ădдinăt iket-năsăn, ărhăt ayətma-wăn dăɣ-ăddin, uksaḍăt
Măssinăɣ, səmɣărăt ămănokal n-ăkall.

Isəmmətərăn i-ad-nəṭṭəf tămudre ta iṭṭăf Ălmasex

[18] Eklan! Sărəsăt iman-năwăn dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ daw-məssaw-
wăn, uksaḍăt, səmɣărăm wi dăɣ-săn olăɣnen, ăẓednen, hakd-dăɣ wi s-
iẓẓəwăt ălxal-năsăn.
[19] Irhuj-awăn afăl ălɣizabăt wa hannăyăm amišəl n-erhet n-Măssinăɣ a
t-dd-orăwăn săr-wăn wădden ăḍḍărora.
[20] Ǝndek isəm wa-ihăn əbbărəḍ dd-oraw ăḍḍărora? Wăr t-illa. Măšan,
kunta ălɣizabăt-wa hannăyăm, tuksəḍa n-Măssinăɣ a săr-wăn-t-dd-
orăwăn, adiš, irhuj-awăn ed a-wen-dăɣ a he-isiwəḍăn idəm-năwăn dat-
Măssinăɣ.
[21] Ălɣizabăt šund-wen-dăɣ a-s kăwăn-dd-iɣră Măssinăɣ ed Ălmasex
ənta-dăɣ, inhăy ălɣizabăt, oyy’-awăn-dd s-a-wen-dăɣ ălmital i-ad-t-
tăttălălăm.
[22] «Ălmasex, wăr kăla ofa abăkkaḍ,
wăr kăla innă bahu»,
[23] ătwărbăḍ măšan, wăr-irbeḍ;
inhăy tersəmmawen măšan
wăr kăla dd-təzjăr terk tettert emm-net,
ănn-ak, ăssoɣăl talɣa-net Măssinăɣ-i išarrăɣăn s-iqqud.
[24] Ălmasex iman-net
a irḍăn s-ad-inhəy aɣăna dăɣ-taɣəssa-net,
ătwăṣlăb făll-tajəttewt, ămmut
i-ad-iḍkəl făll-iman-net ibăkkaḍăn-nănăɣ,
i-ad-numas šund inəmmuttan
dăɣ-isălan wi n-ibăkkaḍăn,
nəjrəw tămudre tăynayăt,
nəṭṭəf tămudre toɣadăt dat-Măssinăɣ.
Ăllubbăḍ hullan dăɣ-taɣəssa-net
i-ad-təzzəyăm dăɣ-turhənna-năwăn
[25] făl-a-s ibda, kăla tămoosăm šund tihatten
ăssujjălnen măšan ămăra,
tăqqălăm-dd Amăḍan wa iḍmănăn iman-năwăn.

3

Timtăr i-tiḍeḍen d-meddən

[1] Tiḍeḍen! Sărəset hak iyyăt dăɣ-kmăt iman-net dat-ăhaləs-net, wăr
hasăn-tăsjătmăt măjrăd, dihen, kunta ih’-ikmăt ti s-wăr-irḍa ăhaləs-net
s-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-t-dd-awəynăt săr-s tihusay n-ălxal-năkmăt.
[2] Afăl jămăt a-wen, ad-ənhəyăn d-iman-năsăn təšədje n-tămudre-
năkmăt d-semɣar wa hasăn-jămăt dăɣ-tuksəḍa n-Măssinăɣ.
[3] Wăr tošelmăt ḍarăt tihusay-ti lănen mănhoy d-isəhhəska d-isəssəkna
wi jănen s-iẓăban d-iẓărkan n-aẓrəf d-orăɣ d-isəlsa wi lănen ălqim,
[4] ănn-ak, səhhəskətmăt ammas n-ulhawăn-năkmăt, tihusay-tin-dăɣ a
lanen ălqim iɣlalăn dat-Măssinăɣ, tin-dăɣ a dd-tirəwnen tăẓude d-ənniyăt
ozjan.

5 Tihusay-tin-dăɣ a-s kăla hasnăt-tammăɣnăt timəššeddəjen ti n-ibda
jărnen ăṭṭăma-năsnăt dăɣ-Măssinăɣ, ăsijădnăt i-meddən-năsnăt.
6 A-wen-dăɣ a-s kăla t-ja Sarăta-i s-făl təmɣăre n-semɣar-i-dăɣ təja i-
Ibrahim, təglă făw har t-ɣarr s-isəm: măssi-ɣ. Ăywa, ašăl-i-hi, kămăteḍ,
Sarăta-en-dăɣ a-s tămoosmăt ešše-s afăl tamašalmăt a-wa olăɣăn dăɣ-a-s,
wăr toyyemăt hărăt wăl' iyyăn iggad d-ənniyăt-năkmăt.
7 Meddən! Ǝssənăt hullan dăɣ-tiḍeḍen-năwăn, wăr hin-təttəwăm
a-s tiḍeḍen ya, rəkkəmnăt fălla-wăn, səbbəlălăt-tănăt ed timəkkusa
a ămoosnăt dăr-wăn ogdăhnen dăɣ-tăẓunt ta hawăn-ija Măssinăɣ
ănnuɣmăt-net, ăjăt a-wen i-ad-wăr-itəmmil făw hărăt inẓayăn tittar-
năwăn dat-Măssinăɣ.

Tăhanint ta s-ănihăjja a-s ha ulhawăn n-ălmăssexităn

8 Ḍarăt-a-wen daɣ, ahărăt iyyăn n-ənniyăt dăɣ-hărăt iket-net, aret
hak iyyăn dăɣ-wăn ulh-net i-amidi-net jer-iman-năwăn šund a-wa tăjjăn
ayətma, nəmiḍənăt tăhanint, isărəset hak iyyăn dăɣ-wăn iman-net dat-
amidi-net,
9 wăr ẓelăm tăllăbăst s-tăllăbăst, wăr ẓelăm tarəbbeḍt s-tarəbbeḍt. E-d
hawăn-iɣšăd ăwadəm hărăt, ănnăt-as: «Irăš-ak Măssinăɣ.» A-wen-dăɣ
a-s kăwăn-dd-iɣră Măssinăɣ s-iman-net i-ad-təkusəm marušăt wa hawăn-
itwăr.
10 Iktab dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ a-s:
«Ăwadəm wa irhăn tămudre iwar sărho d-taɣrəst,
agəẓet iləs-net dăɣ-tənna n-a lăbasăn,
agəẓet iḍlay-net dăɣ-tənna n-bahu.»
11 Jawăḍăt i-tăllăbăst, mašălăt a-wa olăɣăn,
ămməlet ălxer d-uḍəf-net hărkuk jere-wăn d-ăddinăt,
12 făl-a-s tiṭṭawen n-Emăli ənsanăt făll-wi data-s lanen idəm,
isajad i-tittar-năsăn măšan,
inăllăbăsăn əntăneḍ, ikfăr-asăn.

Ahănay n-ălɣizabăt făl a-wa olăɣăn wădden a-wa lăbasăn

13 Mi hawăn-e-iɣšədăn hărăt afăl amišəl n-a-wa olăɣăn a dăɣ-tədgaẓăm?
14 Tənḍəḍ-awăn afăl erk əmmək wa hannăyăm, amišəl n-a olaɣăn a
săr-wăn-t-dd orăwăn. Wăr kăwăn-sărmaɣnet dăgg-adəm, wăr tăggădnet
d-ənniyătăn-năwăn.
15 Ixkəmet Ălmasex dăɣ-ulhawăn-năwăn, ənta a-s Emăli. Ăṭṭăma wa
kăwăn-ăsjăr Măssinăɣ, ɣaymăt hărkuk tăsidăwăm i-ad-t-səsləm s-taẓidert
i-ere kăwăn-ăssistănăn dăɣ-isălan-net.
16 A-wen, ăjăt-t s-tăẓude tăddeewăt d-uksaḍ, wăr-immalet a dăɣ-
təššakăm iman-năwăn, dihen, ad-səbbəggum ăddinăt wi făllа-wăn
jannănen bahu făl-a-s innin il'-iwăn Ălmasex. Ǝṭṭəfăt ălxal olaɣăn dăɣ-
hărăt iket-net i-ad-əkrukăḍăn imiksănăn-năwăn.
17 Kunta Măssinăɣ a dd-ifal a-wen, ufa erk əmmək irmăsăn ăwadəm
dăɣ-a-s t-išla a olaɣăn uhən-i t-irmăsăn dăɣ-a-s t-išla a lăbasăn.
18 Ǝnhəywăt, Ălmasex, inhăy aɣăna, ămmut s-iyyăt i-ibăkkaḍăn n-
dăgg-adəm; wăr t-illa uḍlem t-iwarăn măšan, ămmut dăɣ-təssəba n-
inăsbăkkaḍăn i-ad-tăn-iẓənnəmăẓəl d-Măssinăɣ. Tidət-dăɣ a-s ămmut
dăɣ-taɣəssa-net, măšan, ăssoɣăl-t-dd Unfas Šăddijăn unfas-net s-tărna-
net, issənkăr-t-dd jer-inəmmuttan.
19 S-tărna n-Unfas-en-dăɣ a-s ixṭăb isălan n-Ălənžil i-ăddinăt-wi s-ašăl-i-
dăɣ han ălaxărăt;

20 ăddinăt-en, iẓẓəydăr Măssinăɣ fălla-săn a ikka ănnăbi Nox ikarrăs
turăft n-aman ta măqqărăt măšan hakd a-wen-dăɣ, ăsɣărăn-as ulhawăn-
năsăn har fălla-săn dd-oḍăn aman wi n-ḍuf, əkšăn-tăn iket-dăɣ-năsăn,
wăr dăɣ-săn dd-iɣles a săl əttam ăddinăt.
21 Sallăm, aman-win-dăɣ fălla-săn-dd əffăynen, ămoosăn tele n-
atwəsəlmaɣ-năwăn dăɣ-aman. A-wen-dăɣ a-s ašăl-i-dăɣ, wa irḍăn s-
atwəsəlmaɣ, asətbat a itajj n-a-s tidət-dăɣ a-s iɣlăs-t Măssinăɣ. Ǝlɣəllas-
en, wădden ašəšdaj n-taɣəssa s-aman a săr-wăn t-dd-orăwăn, ănn-ak,
əjjəluyăt dăɣ-alkum i-Măssinăɣ s-iman šăddijnen, wăr-ih' ăššăk. A-wen
əssəbab-net ƔisaĂlmasex-i dd-inkărăn jer-inəmmuttan
22 təzzar, ikkă išənnawăn, ixkăm dăɣ-săn daw-aɣil n-Măssinăɣ. Ašăl-i,
Ălmasex a daw-t-əllan ănjălosăn d-imănokalăn d-iməṣṣuha wi əzzăɣnen
išənnawăn.

4

Ǝlɣənăt abăkkaḍ dăɣ-tămudre ta tăynayăt təjrăwăm

1 Ɣas šămad Ălmasex iman-net inhăy aɣăna dăɣ-taɣəssa-net măšan
hakd a-wen-dăɣ, iẓẓəydăr, adiš, ăjăt kăwăneḍ-dăɣ făll-a-wen ed ăwadəm
wa ihannăyăn ălɣizabăt făll-təssəba n-Ălmasex, asəlmad a itajj a-wen, a-s
ənta-i-dăɣ, tidət-dăɣ a-s ibḍa d-abăkkaḍ.
2 A təkkăm təddarăm dăɣ-taɣəssa-ta-dăɣ, wăr tăttălălăt erk derhanăn-wi
făll-təgl' ăddunya, ănn-ak, mašălăt erhet n-Măssinăɣ.
3 Igdăh-awăn a-wa-dăɣ təkkăsăm dăɣ-iba n-tuksəḍa n-Măssinăɣ a-
s tămoosăm inəẓẓulam.† Ăzzăman-en, wăr təmišilăm ar asəmmăḍəs
n-iman-năwăn, erk derhanăn, tesăse n-asməd, tansit, iba n-asəgdah,
ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn d-a-wa olăhăn d-a-wen.
4 Ašăl-i, tămudre-năwăn, tămoos tăqqăn n-eɣăf i-ăddinăt wi s-kăla dăr-
wăn ohărăn tămudre-ten-dăɣ ed təbḍăm d-a-wa ḍarăt ošalăn əntăneḍ
hărwa, a t-ămoosăn: asəmmăḍəs n-iman, asəssiki, təkkufăra.
5 Ilkam ad-tăn-išrăɣ Măssinăɣ, ənta-en-dăɣ a-s ilkam, ad-išrăɣ ăddinăt
iket-dăɣ-năsăn jer-wi ăba hakd-dăɣ wi əddărnen.
6 A-wen-dăɣ a făl wi ăba s-ătwăjjăn isălan n-ălxer, ătwăšrăɣăn dăɣ-
isălan n-a-wa ămešălăn făll-ărori n-ăkall ed a-wen-dăɣ a iqqalăn i-dăgg-
adəm iket-dăɣ-năsăn. Ašăl-i, əddarăn iket-dăɣ-năsăn dat-Măssinăɣ s-
tărna n-Unfas Šăddijăn.

Tădabit ta ikfa Măssinăɣ imumənăn

7 Ayətma, sămdo n-hărăt iket-net, ohăẓ-dd. Iwăret-kăwăn sărho, ăjăt
ənniyăt i-iman-năwăn, agəẓăt iman-năwăn. Wăr kăwăn-in-išăšlalet hărăt
wăl' iyyăn i-ad-tudabem tamădilt n-Măssinăɣ.
8 Zăzrăt tărha təmdat jer-iman-năwăn i-hărăt iket-net făl-a-s, tărha,
timəs-in ibăkkaḍăn ăjjootnen.
9 Ijjəšet-kăwăn amăjaru wărăn ija s-ažəžžănɣəl n-tiṭṭawen wăla
abjənjən.
10 Tădabit ta kăwăn-ikfa Măssinăɣ dăɣ-ănnuɣmăt-net, wăr tăt-
inăkkăẓet wăl' iyyăn dăɣ-wăn i-amidi-net, mašălăt a-wen i-ad-tumasăm
imăḍanăn əfrannen n-a-wa kăwăn-issăɣlăf Măssinăɣ.

† **4:3 4:3** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

11 Wa ikfă Măssinăɣ musnăt n-măjrăd, ămmăjrădet s-a-wa innă
Măssinăɣ, wa ijrăwăn s-ad-ixdəm i-imidiwăn-net, ixdəmet s-ăṣṣahăt wa
t-ikfă Măssinăɣ. Səmɣărăt Măssinăɣ dăɣ-idəm n-ƔisaĂlmasex dăɣ-hărăt
iket-net, ənta a ănihăjjăn d-ălxurmăt iɣlalăn d-tanhaḍt tăɣlalăt. Amin!

Tămudre tăddiinăt tăddeew daɣ d-ălɣizabăt

12 Ayətma wi əkneɣ tărha, wăr tăqqănnet irrumăn wi hannăyăm
olăhnen d-tukəse n-tahəst iɣăfawăn-năwăn, wăr teɣalăt irmas-kăwăn a-
wărăn ănhăjja,
13 ănn-ak, umaset-awăn a-wen əssəbab n-tedăwit ed a-wa kăwăn-
irmasăn, kăla irmăs Ălmasex. Dăwătăt ămăra-dăɣ dăr-s tohărăm
tersəmmawen-tin-dăɣ i-ad-timɣar tedăwit-năwăn ašăl wa dd-e-infiləl
Ălmasex dăɣ-ălxurmăt-net.
14 Tənḍəḍ-awăn afăl kăwăn-rabbăḍăn ăddinăt dăɣ-təssəba n-a-s il’-
iwăn Ălmasex, tənḍəḍ-awăn ed dihen, a kăwăn-irmăsăn-dăɣ, ad-fălla-
wăn isăns Măssinăɣ Unfas-net wa ilăn ălxurmăt.
15 Wăr kăwăn-ităjjăšet ere ihannăyăn aɣăna făl-a-s innin ija iman n-
ăwadəm, wăla okar, wăla ija erk hărăt, wăla ijjaš isălan t-dd-wăren iqqel.
16 Kunta ih’-iwăn ere ititwəɣəzzəben făl-a-s innin ălmăssexi a ămoos,
wăr has-itumaset a-wen asăkor, ănn-ak umaset-as a-wen əssəbab n-
tămayit i-Măssinăɣ n-a-s t-iwar isəm-wen-dăɣ n-ălmăssexi.
17 Ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa ilkămăn, issəntă; tamətte-net daɣ a-s issəntă.
Adiš šămad năkkăneḍ-i-dăɣ a-s issəntă Măssinăɣ, əndek isălan n-wi
unjăynen omanăn s-Ălənžil n-Măssinăɣ? Ma dăɣ-săn ilkamăn?
18 Iktab a-s:
«Kunta wăla wa n-ămaɣdal, šărnaš d-e-iɣləs,
adiš, ma innă wa n-enăllăbăs d-wa n-anăsbăkkaḍ?»
19 A-wa-dăɣ a făl ere dăɣ-wăn ihannăyăn aɣăna-dăɣ dăɣ-təssəba n-amišəl
n-erhet n-Măssinăɣ, isăɣləfet iman-net Ămaxlak-i n-Ămaɣdal, wărăn irăẓẓ
dăɣ-tənna-net. Wăr kăwăn-išălḍašet iji n-a-wa olăɣăn.

5

A-wa iwărăn inušămăn n-ălkănisăt

1 Inušămăn, năkk-i n-ănušăm ăjjəyhăn i-tersəmmawen ti inhăy
Ălmasex, kăwăneḍ a-s ăssewălăɣ ămăra. A ənḍărrăn ɣas a hin-ăqqimăn
iqqəl-dd ənta iman-net, itwənhəy ălxurmăt-net, ahărăɣ-t dăr-s.
2 Ǝnta da a-wa dăr-kăwăn-ăsimătărăɣ: taɣălift-năwăn tahrut n-
imumənăn ta kăwăn-issăɣlăf Măssinăɣ, ăjăt-as tamăḍint ta mad-ăj
amăḍan i-tahrut-net, wăr has-jem tamăḍint kăwăn-tăhhuuššălăt, ănn-ak,
umaset-awăn a-wen a jam d-iman-năwăn dăɣ-erhet n-Măssinăɣ. Wăr jem
a-wen əssəbab n-akăraš n-ehăre wărăn xălal, ănn-ak, ədgəẓăt dăɣ-a-wen
s-ulhawăn əmdanen s-iqqud.
3 Wăr təttherăm tanăya n-errawăn n-imumənăn wi kăwăn-issăɣlăf
Măssinăɣ, ănn-ak, umasăt-asăn ere hasăn-ha təttəlal.
4 Dihen, afăl ašăl wa dd-ănfalăl Ămănokal n-imăḍanăn wa măqqărăn,
ad-kăwăn-ăkf, korona, a-wen, takənbut n-təmmənukəla ta s-wăr t-illa a
inaxxăsăn ini-net. Ǝnta-den-dăɣ marušăt-năwăn.
5 Kăwăneḍ daɣ-i n-imawaḍăn, səmɣărăt inušămăn-năwăn, sărəsăt
iman-năwăn jer-iman-năwăn ed iktab a-s:
«Măssinăɣ ikfăr i-ăddinăt wi iha əttəkəbru mašăn,
wi data-s sarasnen iman-năsăn,
ihakk’-en ănnuɣmăt.»

Isəmmətərăn i-imumənăn

6 Sărəsăt iman-năwăn daw-tărna n-ăfuss n-Măssinăɣ i-ad-kăwăn-iḍkəl
dăɣ-ašăl wa issəbdăd i-a-wen,
7 sănsăt făIla-s inəzjam-năwăn iket-dăɣ-năsăn ed ənta a kăwăn-
iḍmanăn.
8 Ăjăt ənniyăt, ɣaymăt tokayăm. He kăwăneḍ! Wăr toyyem Iblis-i n-
ămakšar-năwăn ăššišlăl-kăwăn-in, olăh ɣas d-ahăr inijjəwăn, or' emm,
ăɣilăyɣăIăy, itammăɣ i-ere făll-oḍa, ilməẓ-t-in.
9 Ǝkfărăt-as, səṣṣuhətăt immun-năwăn s-Măssinăɣ ed təssanăm a-s
tersəmmawen ti kăwăn-rammăsnen ămăra-dăɣ, ărmasnăt daɣ ayətma-
wăn dăɣ-ăddin săl kăwăneḍ făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ.
10 Ălɣizabăt wa kăwăn-irmasăn, wăr-e-ăhaj irmas-kăwăn ed Măssinăɣ-
i n-Măssi-s n-ănnuɣmăt-i kăwăn-dd-iɣrăn s-iman-net, iɣr'-iwăn-dd i-ad-
dăr-s tărtəyăm dăɣ-ălxurmăt-net wa iɣlălăn dăɣ-idəm n-ƔisaĂlmasex.
Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl ənta iman-net a kăwăn-e-išəšdəjăn, isəbdəd
immun-năwăn făll-ăssas intămăn.
11 Tumaset tărna hărkuk ti-net. Amin!

Ajilal n-măjrăd

12 Silwan wa n-ăŋŋa-ɣ n-ămaɣdal a əssəktăbăɣ tifer-ti-dăɣ i-ad-kăwăn-
səmmətărăɣ, təkuyədăm dăɣ-a-wa hăm, təlmədăm a-s ănnuɣmăt n-
Măssinăɣ wa dăr-kăwăn-osăɣ d-iman-net, tidət.
13 Tăhuul-kăwăn-in ălkănisăt-ta ăsnăfrăn Măssinăɣ hăt ăkall wa n-
Babilun, ăhuul-kăwăn-in daɣ Marqəs-i n-rure-ɣ dăɣ-ăddin.
14 Nəməjjăt jer-iman-năwăn isofan n-tărha təmdat. Kăwăneḍ-i ila
Ălmasex, ikf'-iwăn Măssinăɣ ălxer-net iket-dăɣ-năwăn. Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb
Bəṭrus

Ăšajəš

1 A-wa năkk Simyon Bəṭrus wa n-akli d-ănămmašul n-ƔisaĂlmasex hin-
iktabăn i-imumənăn wi ikfa Ɣisa Ălmasex-i n-Măssinăɣ d-Ămaɣlas-nănăɣ
immun ilan ălqim, omănăn săr-s, noman săr-s năkkăneḍ-dăɣ.
2 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, ăsnăḍfăs fălla-wăn Măssinăɣ d-Emăli-nănăɣ Ɣisa
Ălmasex ănnuɣmăt d-ălxer dăɣ-təssəba n-muzəyăt wa n-tidət t-jăm.

Tirhujen ti lăn ălmăssexităn

3 Măssinăɣ, dăɣ-tărna-net, wăr t-illa a-wa-dăɣ hanăɣ-ihakkăn tămudre
ta n-tidət tăddiinăt dăɣ-tuksəḍa-net s-wădden, ikf'-anăɣ-t. Issəlmăd-anăɣ
s-Emăli-i hanăɣ-dd-iɣrăn s-iman-net i-ad-hanăɣ-ăkf dăɣ-ănnur-net d-ălxal-
net.
4 Təssəba n-ănnur d-ălxal-wen-dăɣ a făl hanăɣ-ăssahăr d-iman-net,
ijjăš-anăɣ ărkăwălăn n-nefran ăjjootnen lanen ălqim i-ad-nəbḍəw d-erk
derhanăn wi făll-təgl' ăddunya săr-s dd-tirəwnen əlhəllak, nəṭṭəf ălxal
wa-net.
5 A-wen-dăɣ a făl kăwăn-ăsimătărăɣ d-ad-təjəm tădabit-năwăn iket-
net i-ad-siwəḍăm făll-immun-năwăn amišəl n-a-wa olăɣăn, siwəḍăm făll-
amišəl n-a-wa olăɣăn muzəyăt n-Măssinăɣ; siwəḍăm făll-muzəyăt n-
Măssinăɣ, tanhaḍt dăɣ-iman-năwăn,
6 siwəḍăm făll-tanhaḍt dăɣ-iman-năwăn, ehel n-iman-năwăn dăɣ-
ălɣizabăt; siwəḍăm făll-ehel n-iman-năwăn dăɣ-ălɣizabăt tămudre
tăddiinăt,
7 siwəḍăm făll-tămudre tăddiinăt, anmărh jer-iman-năwăn šund
ăŋŋatăn, siwəḍăm făll-anmărh jer-iman-năwăn šund ăŋŋatăn, tărha
təmdat.
8 Afăl tamašalăm tihusay-tin-dăɣ s-əjut, wăr-e tumasăm ăddinăt wăren
dd-săɣsəl hărăt, ănn-ak, ad-ijjəš ălbăraka tassaɣt-năwăn d-Emăli-nănăɣ
ƔisaĂlmasex, təknəm-t muzəyăt.
9 Wa wărăn itəmmišil tihusay-tin-dăɣ, ilmədet a-s wăr-iẓley d-adărɣal d-
asăffănăwnaw, ittəw'-in ašəšdaj wa t-ija Măssinăɣ dăɣ-ibăkkaḍăn-net wi
n-ibda.
10 Ayətma-ɣ, šămad Măssinăɣ iman-net a kăwăn-ăsnăfrănăn, əjləyăt
hullan dăɣ-alkum-has i-ad-itbat nəfran d-teɣăre ta kăwăn-dd-ija s-iman-
net. Afăl tămudre-ten-dăɣ a təṭṭafăm, wăr-e tăjjărtăqqălăm.
11 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a dăɣ-hawăn-e-ikən Măssinăɣ arr n-imawăn
n-Təmmənəya ta tăɣlălăt dăɣ-ixkăm Emăli-nănăɣ d-Ămaɣlas-nănăɣ
ƔisaĂlmasex.

A-wa innă Bəṭrus dăɣ-tamăttant-net

12 Hărătăn-wi-dăɣ, siktoɣ-awăn-tăn-dd dăɣ-a-s, əssanăɣ a-s tăn-
təssanăm, təṭṭafăm daɣ tidət măšan hakd a-wen-dăɣ, indăr-ahi făw ad-
wăr hawăn-tăn-dd-əssəktăɣ.
13 Ija ɣur-i a-s a əkkăsăɣ əddarăɣ, iwar-ahi, ad-hawăn-tăn-dd siktoɣ i-
ad-jam ənniyăt
14 ed əssanăɣ a-s ašăl-in, ohăẓ-dd. Išwar əzjarăɣ ăddunya-ta-dăɣ, ăj
a-wen s-əmmək wa s-ăru hi-t-dd-ăsnăfalăl Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex.

15 A-wen-dăɣ a făl ărheɣ iket-di d-ităjj a-wen, ad-kăwăn-dd-siktoɣ
hărătăn-win-dăɣ i-ad-fălla-săn jam wăla ḍarăt tamăttant-in.

Tajuhe ta ija Bəṭrus d-ănnăbităn wi iyyăḍnen

16 Isălan wi hawăn-in-nəja făll-ass n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex,
wădden a insan făll-tinfusen dd-năsinăxănbăl wăla dd-năsihăskăt dăɣ-
iɣăfawăn-nănăɣ. Aa făw! Tihusay n-a-wa hawăn-nəjanna, a nənhay s-
tiṭṭawen-nănăɣ,
17 năjjəyh i-semɣar d-ălxurmăt wa t-ikfa Abba Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-
tihusay d-ălxurmăt, nəbdad a-s dd-ijmăḍ emăsli n-Măssinăɣ išənnawăn
innă:
«A-wa Rure-ɣ wa n-iyyăn əkneɣ tărha,
ənta ɣas a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»
18 Emăsli-en s-nəsla dd-ifălăn išənnawăn, nəsl'-as ašăl d-năddew d-Ɣisa
făll-taḍaɣt ta šăddijăt.
19 A-wen-dăɣ a făl, a-wa ənnăn ănnăbităn, nəflas-t, əfləsăt-t kăwăneḍ-
dăɣ i-ad-kăwăn-infəw s-a ăjjeen ed ad-hin-ikkəs tihay făll-ulhawăn-
năwăn s-əmmək wa s-hin-takkăs tefătelt tărmasăt tihay, imləwləw edăgg,
išəšdəj ănnur wa n-Ălmasex ulhawăn-năwăn šund tatrit ta n-tifawt dd-
tăsimăqqet.
20 Ǝlmədăt dat-hărăt iket-net a-s măjrăd wa jăn ănnăbităn, wăr t-illa
dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ ere ăddooben ad-t-ăffăssăr s-a-wa dd-ikkăs dăɣ-
eɣăf-net ɣas
21 făl-a-s, wăr t-illa ănnăbi n-Măssinăɣ dd-iggadăn ɣas ittăr tənna n-a-
wăr-innă Măssinăɣ, ed măjrăd wa jăn ănnăbităn dăɣ-isălan n-Măssinăɣ,
tărna n-Unfas Šăddijăn a tăn-dd-intăjăn s-tənna-net iket-net.

2

He kăwăneḍ imăsăɣran wi n-bahu!
(Hudd 4-13)

1 Dăɣ-ăzzăman hin-okayăn, kăla hăn ănnăbităn n-bahu iyyăḍ tamətte ta
n-kăl-Iṣrayil s-əmmək wa s-ašăl-i-dăɣ, han-kăwăn imăsăɣran n-bahu iyyăḍ
tikəddulnen Măssinăɣ-i n-ămănokal wa măqqărăn tăn-iɣlăsăn. Ǝkkăẓẓu
a-s dd-silmumusăn iman-năsăn jere-wăn, tilăqqad a-s saswadăn ăddinăt
i-ad-tăn-šənnəməšrəyăn. Imojjan-năsăn a tăn-e-awəynen šik s-əlhəllak.
2 Ad-hasăn-əlkəmăn ăddinăt ăjjootnen dăɣ-asəmmăḍəs wa tăjjăn i-
iman-năsăn, səssəkkufărăn-tăn i-ad-əšləyăn i-tabarăt n-Măssinăɣ ta n-
tidət.
3 Iməkkorras-win-dăɣ, ad-əttărăn asəswad-năwăn s-tinfusen əglanen s-
aẓrəf, dd-əkkasăn dăɣ-iɣăfawăn-năsăn i-ad-suməmăn a-wa lăm. Ăru d-
issəbdăd Măssinăɣ əlhəllak-năsăn, wăr-e ăhaj daɣ wăr-ija a-wen.
4 Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt: Măssinăɣ, wăr-inɣa tiṭṭawen-net făll-
ănjălosăn wi ănmăšrăynen, ănn-ak, ija dăɣ-săn tišəm təzzar ijăr-tăn-in s-
iyyăt dăɣ-tihay ti n-žohănnăma i-ad-əqqəlăn dihen i-ăššăreɣa wa ilkămăn.
5 Ăddinăt daɣ wi n-ibda ănmăšrăynen i-Măssinăɣ dăɣ-ăzzăman wa n-
Nox, wăr tăn-oyya Măssinăɣ s-əmmək-wen-dăɣ. Ăsmăqqăs-dd fălla-săn
aman wi n-ḍuf dd-fălnen išənnawăn d-ăkall, əkšăn-tăn. Wăr dăɣ-săn dd-
iɣles ar Nox d-ăddinăt n-kăl-ehăn əssa. Inhăy Măssinăɣ a-s ăzzăman-wen-
dăɣ, Nox-en-dăɣ ɣas a oɣadăn data-s, ixaṭṭăb iqqud s-Măssinăɣ.
6 Olăs daɣ Măssinăɣ, alăhas n-iɣărman wi n-Sodoma d-Gomora,
issəntăs-tăn, ij'-en eẓəd făl təmɣăre n-anməšri-i-dăɣ jăn i-ad-umas a-wen
ălmital i-inămăšrayăn iket-dăɣ-năsăn.

7-8 Ilhăs-tăn Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn, wăr dd-oyya ar Lut-i n-ămaɣdal.
Jăn kăl-iɣărman-en-dăɣ asəssiki okăyăn ămaku. Ihannăy Lut, isall hak
ašăl i-xorəzzəma wa tăn-išlăn, ăsniinăn iman-net făl təmɣăre n-tăllăbăst-
i-dăɣ jăn kăl-iɣărman-en-dăɣ.

9 Isălan-win-dăɣ, salmadăn-anăɣ a-s ăddinăt wi ăddiinnen, a jăn dăɣ-
ălɣizabăt-dăɣ, ad-tăn-dd-iɣləs Emăli dăɣ-s, măšan, inămăšrayăn əntăneḍ,
ašăl wa ilkămăn, itwar-asăn ăššăreɣa ăssuuksăḍăn.
10 Təlkam tisnant n-ăššăreɣa n-Măssinăɣ hullan dăɣ-ăddinăt wi wăren
əlkem ar i-derhan n-iman-năsăn wa tăn-isamăḍasăn.

Imăsăɣran n-bahu-win-dăɣ, wăr-ərhen ad-fălla-săn ixkəm Emăli,
əflasăn iman-năsăn, hălăn, wăr tăn-issărmăɣ asəkkufăr n-a-wa ăssimɣăr
Măssinăɣ dăɣ-išənnawăn
11 s-wăla ănjălosăn iman-năsăn-i ojărnen imăsăɣran n-bahu-win-dăɣ
tărna hakd-dăɣ ăṣṣahăt, wăr helăn ad-ənnən a lăbasăn wărăn il' əmmək
dat-Emăli.
12 Ăddinăt-wi-dăɣ, wăr-əẓleyăn d-taɣsiwen wăren la tayətte, wăren əgla
ar făll a-wa hannăynăt, irməs-tănăt-dd ăwadəm, iɣrəs-asnăt. Sikuforăn
i-a-wa s-wăr-əssenăn hărăt, erk imojjan-năsăn a-s ilkam ad-tăn-əjən dăɣ-
hărăt.
13 Ǝlkamnăt timẓal n-iba n-iqqud-năsăn. A-wa ăskărakăḍăn tamašalăn,
tarăhut a-s t-tajjăn, samăḍasăn, samăḍrayăn iman-năsăn. Išl'-en a-wen-
dăɣ, uhən-dăɣ, tažămmaɣăn dăɣ-imjora-năwăn, dăɣ-utăr n-ad-kăwăn-
səkkərukəḍăn.
14 Wăr t-təlla tamăḍt s-wădden lan-as ənniyăt, ənsayăn amišəl n-
abăkkaḍ, taqqănăn tănḍărbaten i-ăddinăt wi wăren əssen a han,
šinməšriyăn-tăn; ošalăn hărkuk dăɣ-umăɣ i-aẓrəf s-tăkkărzăzzăl, a-di,
iməlɣan dat-Măssinăɣ.
15 Ǝzjărăn tabarăt ta toɣădăt, əššəškăn iman-năsăn. Ăssofăn alkum i-
adăriš n-Balam ăgg Baɣor-i ijăn a wărăn itətwəjj a-wa-dăɣ has-ija utăr
n-aẓrəf wărăn xălal.
16 Iɣtăl-t Măssinăɣ dăɣ-anməšri wa ija. Igla făw har has-imməjrăd
s-tešeḍt. Tešeḍt ya, wăr təməjrid măšan ašăl-en, s-tărna n-Măssinăɣ,
tăssewăl-as šund ăgg-adəm i-ad-wăr-itəjj ănnăbi Balam əbbuddəl wa s-
ikittəw iji-net.

17 Imăsăɣran n-bahu-win-dăɣ dăɣ-hawăn-ăssewălăɣ, wăr t-illa a ənfan.
Olăhăn ɣas d-terəst s-ăqqurăn aman-net, olăhăn d-tijărăken ăzziwăt aḍu,
šik-dăɣ a-s jammăḍnăt mănhoy. Təlkam dăɣ-săn tisnant səmmăt dăɣ-tihay
ti n-ălaxărăt.
18 Ăẓiẓădăn ilsawăn-năsăn kud-dăɣ taxxalen ɣas a jannen, šinməšriyăn
ăddinăt wi s-iket dd-əzjărăn ifassăn n-ăddinăt s-ihənnin-dăɣ bahu a-s
əlkamăn, tattărăn ad-tăn-səswədăn.
19 Tajjăn-asăn ărkăwăl n-ad-tăn-səddărfen s-bahu, a-s ija a-wen, əntăneḍ
iman-năsăn ăkkilen i-derhanăn-năsăn wi tăn-ăzziwătnen s-əlhəllak.
Ăywa, hak ăgg-adəm, ăkkilăt i-a-wa fălla-s ilăn tărna.

Iba n-uɣəl s-ḍara

20 Ăddinăt wi omănnen s-Emăli-nănăɣ d-Ămaɣlas-nănăɣ ƔisaĂlmasex,
ăɣlăsăn, a-wen, wăr t-ih' ăššăk. Təssəba n-a-wen-dăɣ ămăra, a făl ăbas
samăḍasăn iman-năsăn s-a-wa făll-təgla ăddunya. Măšan ere wa oyyăn
iman-net ḍarăt-a-wen təkraš fălla-s ăddunya ašăl, ad-umas a-s talɣa-net
ta təšrăyăt, təššăm-as ta tăzzarăt.

[21] Ere wa ilmădăn a-wa ămoosăn tabarăt ta n-iqqud təzzar oyy'-et i-ad-
inməšrəy i-alămăr wa šăddijăn issəbdăd Măssinăɣ, ăwadəm-en, iššăm-as-
in ad-wăr-issen făll-tabarăt-ten-dăɣ hărwa dăɣ-tizarăten
[22] ed ija ɣas a-wa innă oẓẓ, wa innăn:
«Iqqăl edi ebsan-net»,
meɣ wa innăn:
«Ărrid-dd əlxənžăr, iqqăl tărbăbbăẓ-net.»

3

Išmal n-uɣəl n-Ɣisa Ălmasex

[1] Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, tăkarḍe-nin ta s-sănatăt hawăn-in-əktăbăɣ
a-wa. A-wa hawăn-in-əktăbăɣ dăɣ-snăt iket-net, i n-ad-kăwăn-săɣrăɣ,
səmmətărăɣ-kăwăn i-ad-təkrəšəm tayətte ta ihăkk Măssinăɣ.
[2] Wăr hin-təttəwăm a-wa hawăn-ənnăn ănnăbităn wi n-iməššeddəjăn d-
fărəḍăn wi kăwăn-ikfa Emăli d-Ămaɣlas s-hawăn-jăn inəmmušal-năwăn
isălan-năsăn.
[3] Hărăt wa ăzzarăn s-ărheɣ ad-săr-s təssanăm, ənta da: dăɣ-ajilal n-
ăddunya-ta-dăɣ, ad-tăt-dd-əjjəšăn ăddinăt kăwăn-janen isəḍsa, wăr tăn-
išla ar alkum i-tărha n-iman-năsăn.
[4] Ad kăwăn-dd-asən, ənnən-awăn: «Ǝyyaa, wădden a ija a-wa-dăɣ,
jannem-anăɣ a-s ikf'-iwăn Ɣisa ărkăwăl n-a-s imal-dd. Ǝndek-t ya ămăra!»
Jannen-awăn: «Ɣur-imărawăn-nănăɣ wi n-ibda, har ašăl-i-dăɣ, ălxal wa
s-dd-tăxlăk ăddunya, ənta a ha har ămăra-dăɣ, wăr t-illa a dăɣ-s ifalăn
edăgg-net.»
[5] Jannen a-wen-dăɣ măšan, otasăn tetăwit n-a-s tărna n-măjrăd n-
Măssinăɣ a-s dd-ixlăk išənnawăn d-ăkall, ibḍa ăkall d-aman, ibnă-dd ăkall
s-aman-en-dăɣ,
[6] əmmək-wen-dăɣ a-s hin-omăs Măssinăɣ a-wa iwărăn ărori n-ăkall iket-
net dăɣ-ăzzăman wa n-anji wa n-ḍuf.
[7] Ašăl-i daɣ, s-tărna n-măjrăd-net en-dăɣ a-s iṭṭaf išənnawăn d-ăkall
i-efew wa hasăn-iqqalăn ašăl wa ilkămăn. Ašăl-en-hi, a-s ašăl wa n-
ăššăreɣa wa n-tidət d-tinmənhiyăn inămăšrayăn d-iman-năsăn.
[8] Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, wăr-ărheɣ ad-təžhalăm făll-hărăt iyyăn: dat-
Emăli, ašăl iyyăn, wăr-iẓley d-efăḍ n-awătay, efăḍ n-awătay daɣ data-s,
wăr-iẓley d-iyyăn n-ašăl.
[9] Ma ăsihălăn wi dăɣ-wăn jănnanen a-s Emăli, irẓa dăɣ-tənna-net, ăhoj'-
in fălla-năɣ? A-wen wădden a ijan. Emăli, aẓəẓẓidăr fălla-năɣ ɣas a ija,
wăr-irha ad-ihlək wăl' iyyăn dăɣ-năɣ, ănn-ak a irha, ad-utabăn ăddinăt
iket-dăɣ-năsăn.
[10] Ašăl wa n-Emăli, ad-dd-ăj ejăḍăl wa ităjj emăkrăḍ făll-ăwadəm. Ašăl-
en, išənnawăn d-a-wa tăn-ihăn, ad-əjən anbărăqqəs ăssuuksăḍăn, ihjəljəl
efew făll-ărori n-ăkall iket-net, ilyəm-in s-iyyăt, ad-ăbas t-illa a t-illan.

Sădəwăt i-ass n-Ălmasex

[11] Šămad hărătăn-win-dăɣ, ilkam ad-tăn-in-iba s-əmmək-wen-dăɣ, adiš,
əṭṭəfăt tămudre šăddiijăt tăddiinăt,
[12] tăqqəlăm i-ašăl wa n-Măssinăɣ, sărməḍăm-t făw ed išwar-dd-osa.
Ašăl-en, a-wa ihăn išənnawăn, ad-intəs iket-net, ilyəm-in a-wa iwărăn
ărori n-ăkall.
[13] Măssinăɣ, ijjăš-anăɣ ărkăwăl n-ad-dd-izəzzubbət išənnawăn
ăynaynen d-ăkall ăynayăn-hanăɣ, ənta-den-dăɣ a-wa iha ăṭṭăma-nănăɣ,
năqqal-as ed dihen, wăr t-illa a săl iqqud.

Kuyədăt dăɣ-alkum i-Ălmasex

14 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, iket-di d-tajjăn hărătăn-win-dăɣ, ăjăt a-wa
tăddobem iket-net i-ad-kăwăn-dd-agəẓ Ɣisa, šăddiijăm, wăr t-illa ălɣib
kăwăn-iwarăn, imal-t daɣ ălxer jere-wăn d-Măssinăɣ.
15 Ǝlmədăt a-s ăṣṣăbarăt wa kăwăn-ija Emăli, i n-ad-tăɣləsăm. A-wen,
ăru d-hawăn-t-in-iktăb Buləs-i n-ăŋŋa-năɣ nəkna tărha, s-sărho wa t-ikfa
Măssinăɣ.
16 A-wen-dăɣ daɣ a itajj dăɣ-tikarḍiwen-net iket-năsnăt ti-dăɣ ăssewăl
dăɣ-isălan-win-dăɣ. Tidət daɣ a-s, a-wa ikattăb, han-t idăggan s-wăr
răqqis ujreh-năsăn. A-wen-dăɣ a făl măjrăd-en ităjj, e-d t-ărmăsăn erk
ăddinăt əžhalnen wăren əssen a hăn, ad-safraɣăn ălmăɣna-net ed a-wen-
dăɣ a tajjăn i-a-wa ătwănnăn dăɣ-əlkəttabăn wi iyyăḍnen. Ǝnta-den-dăɣ
əmmək wa s-dd-tirəwăn əlhəllak făll-iman-năsăn.
17 Ayətma-ɣ-i əkneɣ tărha, năkk ya ɣas, əkkăsăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt:
agəẓăt iman-năwăn, wăr toyyem erk ăddinăt-win-dăɣ, ăšinămăšrăyăn-
kăwăn dăɣ-erk ălxal wa hăn, takkăsăn-kăwăn dăɣ-edăgg-wa dăɣ-kăwăn-
issəntăm Măssinăɣ.
18 Ǝdwəlăt, təhələm s-data dăɣ-ănnuɣmăt d-muzəyăt n-Ămaɣlas-nănăɣ
ƔisaĂlmasex. Ǝnta a ăniihăjjăn d-ălxurmăt ašăl-i-dăɣ har amăɣlol! Amin!

Tăkarḍe ta tăzzarăt iktăb
Exya

Ɣisa a-s Măjrăd wa isidurăn

1 Wa t-illăn a-s wăr t-illa a t-illan ihakkăn tămudre ta tăɣlălăt, nəsl'-
as s-timəẓẓujen-nănăɣ, nənhay-t s-tiṭṭawen-nănăɣ, năzjăzz'-e, nəḍăs-t s-
ifassăn-nănăɣ.
2 Tămudre-ten-dăɣ, tănfalăl-anăɣ-dd, nənhăy-tăt, nămoos tijuhawen-
net i-ad-hawăn-năj isălan-net, təlmədăm a-s tămudre ta tăɣlălăt s-kăla
t-təlla ɣur-Abba, ăsnăfalăl-anăɣ-tăt-dd.
3 A-wa nənhăy d-a-wa s-nəslă, nəsiɣul'-awăn-t i-ad-tahərəm dăr-năɣ
kăwăneḍ-dăɣ tassaɣt ta nohăr d-Abba d-Rure-sƔisaĂlmasex.
4 A-wen-dăɣ a săr-năɣ dd-orăwăn derhan n-ad-hawăn-in-nəktəb
tăkarḍe-ta-dăɣ i-ad-tumas tedăwit-nănăɣ, tedăwit təmdat.

Măssinăɣ ănnur a ămoos.

5 Ǝntăneḍ da isălan wi s-nəslă ɣur-Ɣisa Ălmasex hawăn-nəsiɣul:
Măssinăɣ, ănnur, wăr t-illa a osaɣ d-tihay.
6 Afăl nənna nosaɣ dăr-s uhən-dăɣ năllil tihay, inəsbuha wăren oher
hărăt d-tidət a nămoos.
7 Măšan, afăl nărjaš dăɣ-ănnur s-əmmək wa s-dăɣ-s izzăɣ ənta iman-
net, dihen ad-tətbət tassaɣt ta n-jere-năɣ năkkăneḍ-i n-imumənăn, išəšdəj-
anăɣ daɣ ašni n-Rure-s, Ɣisa, dăɣ-e d t-illăm abăkkaḍ.
8 Afăl nənna wăr hanăɣ-werăn ibăkkaḍăn, iman-nănăɣ ɣas a nəsaswad,
wăr nənna tidət.
9 Măssinăɣ, iɣdal, oɣad: afăl săr-s dd-năsfăkkăr ibăkkaḍăn-nănăɣ, ad-
hanăɣ-tăn-in-ănš, išəšdəj-anăɣ dăɣ-e d t-illăm iba n-iqqud.
10 Afăl nənna wăr kăla-nămešăl abăkkaḍ, ad-năj Măssinăɣ ănăsbahu ed
wăla a-wa innă dăɣ-măjrăd-net, năsibăggăt-t.

2

Ɣisa Ălmasex a-s ănabdid-nănăɣ

1 Ilyaḍăn-in, isălan-wi-dăɣ, kattăbăɣ-awăn-tăn-in i-ad-wăr həkkəm
iman-năwăn abăkkaḍ. Kunta daɣ oḍa iyyăn dăɣ-wăn dăɣ-abăkkaḍ, nəla
ănabdid ɣur-Abba, a t-ămoosăn ƔisaĂlmasex-i oɣădăn wăr-iwer abăkkaḍ.
2 Ǝnta a ikfăn iman-net i-ad-hanăɣ-umas takute ta hanăɣ-jarrăwăt
tenăšše n-ibăkkaḍăn-nănăɣ; a-wen wădden năkkăneḍ ɣas a-s t-ija, ij'-e
i-kăl-ăddunya təmda.

Amišəl n-a-wa innă Măssinăɣ

3 Ašămol n-təməzzuyt-nănăɣ i-Măssinăɣ, a t-ămoosăn amišəl-nănăɣ i-
fărəḍăn-net.
4 Ere innăn izzay Măssinăɣ uhən-dăɣ wăr iṭṭef alămărăn-net, anăsbahu
wărăn oher hărăt d-tidət a ămoos,
5 măšan, ăwadəm wa itamašalăn tənna n-Măssinăɣ, təmdă-dd tărha n-
Măssinăɣ s-ulh-net, ənta-den-dăɣ a-wa isalmadăn a-s nosaɣ d-Măssinăɣ.
6 Ere innăn osaɣ d-Măssinăɣ hărăt, adiš, iṭṭəfet amišəl n-erhet n-
Măssinăɣ s-əmmək wa s-t-ămešăl Ɣisa.

7 Imărhan-in, wădden isălan n-alămăr ăynayăn a făl hawăn-in-kattăbăɣ, ănn-ak, alămăr s-ăru-dăɣ, ɣur-eɣăf n-hărăt iket-net, ill'-e; alămăr-en, a t-ămoosăn, măjrăd n-Măssinăɣ wa s-ăru d-has-təslăm.
8 Hakd a-wen-dăɣ, a-wen, wăr hin-ikkes a-s alămăr wa hawăn-in-kattăbăɣ, alămăr ăynayăn a ămoos. Alămăr, s-tidət-net, ăsnăfalăl-tăt-dd Ɣisa, tăsnăfalălăm-tăt-dd daɣ kăwăneḍ făl-a-s tihay, tiləmnăt-in, ad-dd-itimləwləw ănnur wa n-tidət dăɣ-edăgg-năsnăt.
9 Ere innăn ənta izzaɣ dăɣ-ănnur wa n-Măssinăɣ, a-s ija a-wen, okăḍ d-ăŋŋa-s dăɣ-ăddin, ăwadəm-en, iha tihay hărwa.
10 Ere wa irhăn ăŋŋa-s dăɣ-ăddin, ih' ănnur, wăr t-dd-e-ifəl a-s ăšnămăšrăy ăŋŋa-s, isiḍəw-t dăɣ-abăkkaḍ
11 măšan, ere okăḍăn d-ăŋŋa-s dăɣ-ăddin, iha tihay, irjaš dăɣ-tihay, wăr-issen e-s ikka ed, ărmasnăt-t tihay.
12 Ilyaḍăn-in, isălan-wi-dăɣ,
kattăbăɣ-awăn-tăn-in ed ibăkkaḍăn-năwăn,
inš'-awăn-tăn-in Măssinăɣ dăɣ-idəm n-isəm n-Ɣisa.
13 Kăwăneḍ-i n-abbatăn dăɣ-ăddin,
kattăbăɣ-awăn-in ed təzzayăm
Wa t-illăn hărwa wăr t-illa a t-illan,
kattăbăɣ-awăn kăwăneḍ-i n-imawaḍăn ed,
təkrăšăm ašăl fall-Iblis-i n-Anămsod.
14 Kattăbăɣ-awăn-in kăwăneḍ-i n-aratăn-in dăɣ-ăddin ed,
təzzayăm Abba.
Əktabăɣ-awăn kăwăneḍ-i n-abbatăn ed
təzzayăm Wa t-illăn hărwa wăr t-illa a t-illan,
əktabăɣ-awăn-in kăwăneḍ-i n-imawaḍăn ed,
iməṣṣuha əṭṭafnen s-sărho măjrăd n-Măssinăɣ
dăɣ-ulhawăn-năsăn a tămoosăm,
təkrašăm ašăl făll-Iblis-i n-Anămsod.

Tuksəḍa n-Măssinăɣ, wăr tidaw d-tărha n-wălăt-ăddunya

15 Wăr tărhem ăddunya wăla a-wa la ăddunya. Ere irhan ăddunya, wăr ha tărha n-Abba ulh-net
16 făl-a-s, a-wa la ăddunya iket-net, jer-əttəkəbru wa n-derhanăn wi lăbasnen n-taɣəssa wăla əttəkəbru wa n-derhanăn wi n-tiṭṭawen d-aḍkul n-iman dăɣ-əttəkəbru wa dd-tirəw terše n-wălăt ăddunya, wădden Abba a dd-ifal, ăddunya a dd-ifal.
17 Tidət ənta da: ăddunya, ilkam iba-net ənta d-iẓəjraẓ-net măšan, ăwadəm wa itamašalăn erhet n-Măssinăɣ, iɣlal.

Imiksănăn n-Ălmasex

18 Ilyaḍăn-in, ajilal n-ăddunya a nəha. Wădden təslam a-s ilkam Ăddăžžal† wa n-ămiksăn n-Ălmasex? Ărheeɣ ad-kăwăn-səlmədăɣ hărwa ămăra-dăɣ, a-s osăn-dd ăddăžžalăn n-imiksănăn n-Ălmasex ăjjootnen. Ənta-den-dăɣ ašămol wa hanăɣ-isalmadăn a-s ajilal n-ăddunya a nəha.
19 Ăddăžžalăn n-imiksănăn n-Ălmasex-en, a-s t-əllan jere-năɣ wăr t-illa a-s hanăɣ-han ed, ənnăr ămoosăn hărăt dăɣ-năɣ, wăr hanăɣ-həkkən iroriyawăn-năsăn. Ašăl-i, fălăn-anăɣ i-ad-dd-infiləl a-s iket-năsăn, wăr-ămoosăn hărăt dăɣ-năɣ.
20 Kăwăneḍ iket-năwăn, təssanăm a-wa ămoosăn tidət ed ikf'-iwăn Wa n-Eməššeddəj, Unfas Šăddijăn.

---

† **2:18 2:18** Ămakšar, ašănjo d-eməkkennəs n-Ălmasex.

21 Ɣas, akătab wa hawăn-in-jeɣ, wăr hawăn-t-in-jeɣ dăɣ-təssəba n-a-
s innin wăr təssenăm tidət, təssanăm-tăt, təssanăm daɣ a-s wăr t-illa
əmmək s-dd-izjăr bahu tidət.
22 Ak ăddăžžal-wa-dăɣ n-ămiksăn n-Ălmasex-i-dăɣ făw, mi t-ămoosăn?
Adiš ămoos-t ere wa innăn a-s Ɣisa wădden ənta a-s Ălmasex, ənta-den-
dăɣ ăddăžzal n-Ălmasex wa wărăn irḍa s-Abba wăla Rure-s.
23 Ere wa wărăn irḍa a-s Ɣisa, Rure-s n-Măssinăɣ, wăr-irḍa daɣ s-Abba;
ere wa iqbălăn Rure-s n-Măssinăɣ, iqbal daɣ Abba.
24 Kăwăneḍ, a-wa s-təslăm ašăl ăzzarăn d-tomănăm s-ƔisaĂlmasex dăɣ-
ulhawăn-năwăn, əṭṭəfăt-t. Afăl təṭṭăfăm dăɣ-ulhawăn-năwăn a-wa s-
təslăm ašăl ăzzarăn d-tomănăm s-Ɣisa, ad-tətbət tassaɣt-năwăn d-Rure-s
n-Măssinăɣ hakd Abba.
25 Ǝnta da ărkăwăl wa hanăɣ-ijjăš Ălmasex, inn'-anăɣ: «Năkk, hakkăɣ-
kăwăn tămudre ta tăɣlălăt.»
26 Ɣas, akătab wa hawăn-in-jeɣ, i n-ad-kăwăn-səmmətărăɣ d-ad-təjəm
ənniyăt i-ăddinăt-wi tattărnen ašəšk-năwăn,
27 səktəwăɣ-kăwăn-dd daɣ a-s, Ălmasex, issănɣăl Unfas-net fălla-wăn.
Ɣas, šămad iha Unfas-net ulhawăn-năwăn, adiš wăr tămɣatărăm s-ad-
kăwăn-isăɣăr ăwadəm wăl' iyyăn, ănn-ak Unfas-en-dăɣ a kăwăn-madăn-
isăɣăr hărăt iket-net. A-wa isaɣra daɣ ənta, ădduuttăt a-s wăr t-iha
bahu, ɣas, mašălăt a-wa kăwăn-issăɣra Unfas dăɣ-isălan n-tartit-năwăn
d-Ălmasex.
28 Ămăra-hi ilyaḍăn-in, ɣaymăt tosaɣăm d-Ălmasex i-ad nudabăt
tebădde data-s ašăl wa dd-mad-infiləl ed ad-hanăɣ-ijrəw nəṭṭaf immun,
dihen, wăr mad-nəmmujrăẓ, wăr mad-nəkrukăḍ.
29 Šămad təssanăm a-s Ălmasex oɣad, adiš, əlmədăt daɣ a-s ere
itamašalăn a oɣădăn iket-net, ara n-Măssinăɣ a ămoos.

3

A-wa dăr-olăh ălxal n-ăddinăt əzzăynen Măssinăɣ

1 Ǝnhəywăt ɣas təmɣăre n-tărha ta hanăɣ-ija Abba, tărha ta t-tăwwăyăt
har hanăɣ-ija isəm: «Aratăn-nin,» ənta-den-dăɣ daɣ a-wa nămoos. A-wen-
dăɣ a făl wăr hanăɣ-fəhhəmăn kăl-ăddunya ed wăr-əzzeyăn Măssinăɣ.
2 Imărhan-in, tidət-dăɣ a-s aratăn n-Măssinăɣ a nămoos ămăra-dăɣ,
măšan, a-wa s-ilkam ad-t-numas, wăr dd-ănfalăl hărwa; nəssan ɣas a-s
ašăl wa dd-mad-iqqəl Ɣisa, ad-dăr-s nalăh ed ad-t-nənhəy ənta iman-net
s-ălxal wa iha ămăra-dăɣ.
3 Ere ijărăn ăṭṭăma n-a-wen-dăɣ-dăɣ, adiš, išəšdəjet iman-net s-əmmək
wa s-Ɣisa iman-net, šăddiij.

Iba n-ihuk n-iman-net i-abăkkaḍ, fărəḍ

4 Ere itamašalăn abăkkaḍ, ilmədet a-s ănimăšrăy i-alămăr n-Măssinăɣ
ed abăkkaḍ, tanməšrayt i-alămăr n-Măssinăɣ.
5 Təssanăm daɣ a-s ƔisaĂlmasex, osă-dd i-ad-ikkəs ibăkkaḍăn făll-
ăddinăt, ənta, wăr t-illa abăkkaḍ t-iwarăn.
6 A-wen-dăɣ a făl ere osaɣăn d-Ɣisa hărăt-dăɣ, adiš, ibḍəwet d-abăkkaḍ
făl-a-s ere wărăn izzey Ɣisa, wăr t-illa a ijrah dăɣ-isălan-net, a ihakkăn
iman-net abăkkaḍ.
7 Ilyaḍăn-in, wăr kăwăn-išinməšrəyet ăwadəm wăl' iyyăn. Ere ita-
mašalăn iqqud, oɣad ed Ălmasex-i s-ilkăm, oɣad,

8 măšan, ăwadəm ikfan iman-net abăkkaḍ, Iblis a t-ilăn, Iblis daɣ, ənta a
ăzzarăn s-abăkkaḍ. Rure-s n-Măssinăɣ, Ɣisa, osă-dd i-ad-išăɣšəd făll-Iblis
a-wa itamašal.
9 Ăwadəm, e-d ămoos ara n-Măssinăɣ, ad-ăbas olwa dăɣ-abăkkaḍ ed
ikf'-e Măssinăɣ tărna-net, ad-ăbas ikfa iman-net abăkkaḍ ed ara n-
Măssinăɣ a ămoos.
10 Ǝnta-den-dăɣ a-wa ibḍăn aratăn wi n-Măssinăɣ d-wi n-Iblis. Ere
wărăn itəjj a oɣadăn meɣ ere wărăn irha ăŋŋa-s dăɣ-ăddin iket-net, a-di,
wăr-ămoos ara n-Măssinăɣ.
11 Isălan wi fălla-năɣ dd-ăzzubbătnen hărwa s-tizarăt, ătwănn'-anăɣ
dăɣ-săn: «Nəmărhăt jer-iman-năwăn.»
12 Wăr nətilăhet d-Kayin-i dăɣ-innăhăḍ Iblis har ij'-iman n-ăŋŋa-s. Mafăl
ij'-iman-net? Ij'-iman-net făl-a-s ənta Kayin, imojjan-net ilăbasnen, a-s ija
a-wen wi n-ăŋŋa-s, i oɣadnen.

Tărha ta tănihăjjăt jer-ăŋŋatăn

13 Ayətma-ɣ, mikḍaw wa dăr-wăn jăn kăl-ăddunya, wăr-ităqqănet
iɣăfawăn-năwăn.
14 Năkkăneḍ, nəssan a-s nənkăr-dd dăɣ-tamăttant, nəjjăš tămudre.
Tămudre-en, ašămol-net, tărha-ta nəja i-ayətma-năɣ dăɣ-ăddin. Ere
wărăn irha ayətma-s dăɣ-ăddin, enəmmettən hărwa a ămoos.
15 Ere okăḍăn d-ăŋŋa-s dăɣ-ăddin iket-net, emăjj n-iman a ămoos,
təssanăm a-s wăr t-illa emăjj n-iman ijrawăn tămudre ta tăɣlălăt.
16 ƔisaĂlmasex, ikfă tămudre-net dăɣ-təssəba-nănăɣ. A-wen dăɣ a
făl, năkkăneḍ-dăɣ, iwar-anăɣ ad-năkf tămudre-nănăɣ i-ayətma-năɣ dăɣ-
ăddin.
17 Afăl inhăy ăhaləs n-amărrəzăɣ ăŋŋa-s dăɣ-ăddin ămiɣatărăn, wăr
has-oḍen tăhanint, əndek əmmək wa s-mad-ănn ha tărha n-Măssinăɣ ulh-
net.
18 Ilyaḍăn-in, wăr băddădet tărha-nănăɣ ɣur-măjrăd d-tăẓude n-iləs ɣas,
tumaset tărha-nănăɣ, tărha n-tidət ăssiitbătăn imojjan-nănăɣ.
19 Ǝmmək-wen-dăɣ a-s mad-nəlməd a-s təl'-anăɣ tidət, əmmək-wen-dăɣ
daɣ a-s mad-ismaḍăn ulhawăn-nănăɣ dat-Măssinăɣ
20 făl-a-s, kunta sawărăn-anăɣ ulhawăn-nănăɣ uḍlem, Măssinăɣ ojăr
ulhawăn-nănăɣ, wăr t-illa daɣ a has-idrajăn.
21 Imărhan-in, kunta wăr hanăɣ-ăswărăn ulhawăn-nănăɣ uḍlem, adiš,
wăr t-illa a hanăɣ-madăn-isărmăɣ dat-Măssinăɣ,
22 dihen ad-dăɣ-s nəttăr-dăɣ, ad-hanăɣ-t-ăkf ed nəṭṭaf alămărăn-net,
nətamašal a-wa irha.
23 Măssinăɣ, ənta da a-wa fălla-năɣ ifrăḍ: namənet s-Rure-
sƔisaĂlmasex, nənmărhet jer-iman-nănăɣ s-əmmək wa s-fălla-năɣ-t ifrăḍ
Ălmasex.
24 Ere wa itamašalăn alămărăn n-Măssinăɣ, osaɣ d-Măssinăɣ, osaɣ dăr-s
daɣ Măssinăɣ; Unfas Šăddijăn wa hanăɣ-ikfa a hanăɣ-isalmadăn a-s nosaɣ
d-Măssinăɣ.

4

Bahu, wăr-ităqqəl tidət

1 Imărhan-in, he kăwăneḍ! Wădden ere dd-iggădăn inn'-awăn
Măssinăɣ ad-t-dd-ăšimašălăn, təfləsăm-t. Arəmăt-tăn iket-dăɣ-năsăn
təzzar, təssənăm tayətte-năsăn Măssinăɣ a dd-təfal meɣ a dd-əkkasăn ɣas

dăɣ-iɣăfawăn-năsăn. A-wen, janneɣ-awăn-t i-ad-təlmədăm a-s ăddunya-
ta-dăɣ, əbsayăn dăɣ-s ănnăbităn n-bahu ăjjootnen.
2 Ǝnta da tamătart ta kăwăn-madăt-səlməd a-s ăddinăt-en, Unfas
Šăddijăn n-Măssinăɣ a tăn-ihan meɣ: e d t-illăm ăwadəm ăjjəyhăn a-s
ƔisaĂlmasex osă-dd ăddunya dăɣ-taɣəssa n-ăgg-adəm, Unfas n-Măssinăɣ
a t-ihan,
3 măšan, ăwadəm iket-net ăkkuddălăn ass n-Ɣisa Ălmasex i-ăddunya
iqqal ăgg-adəm, wăr t-iha Unfas n-Măssinăɣ, Unfas wa n-ăddăžžal a t-
ihan. Ăddăžžal n-Ălmasex-en, təslăm a-s imal-dd, ăssiilmădăɣ-kăwăn
ămăra a-s ijjăš-dd ăddunya.
4 Kăwăneḍ-i n-ilyaḍăn-in, Măssinăɣ a kăwăn-ilăn, təkrăšăm daɣ tărna
făll-ănnăbităn wi n-bahu făl-a-s Unfas wa kăwăn-ihăn irna Unfas wa ihăn
kăl-ăddunya.
5 Ănnăbităn-en n-bahu, măjrăd wa n-ăddunya a tajjăn, tăsijăd-asăn daɣ
ăddunya ed, terše a tăn-təja
6 măšan, năkkăneḍ Măssinăɣ a hanăɣ-ilăn. Ere wa ăksuḍăn Măssinăɣ,
ad-hanăɣ-isəjəd, ere wa wărăn ăksuḍ Măssinăɣ, wăr hanăɣ-mad-isəjəd.
A-wen-dăɣ a hanăɣ-isalmadăn Unfas wa ilkamăn i-tidət d-Unfas wa
išənməšrəyăn ăddinăt.

Măssinăɣ, emărh

7 Imărhan-in, nənmărhet jer-iman-nănăɣ ed tărha Măssinăɣ a dd-təfăl,
ere wa s-təha tărha ulh-net, ara n-Măssinăɣ t-izzayăn a ămoos,
8 ere wa s-wăr ha tărha ulh-net, wăr izzey Măssinăɣ ed Măssinăɣ emărh.
9 Ǝnta da əmmək wa s-hanăɣ-dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ tărha ta hanăɣ-
ija: ăšmašăl-dd Rure-s wa n-iyyăn s-ăddunya i-ad-hanăɣ-umas əssəbab
n-tămudre.
10 Ǝnta da a-wa ăsidătten tărha ta hanăɣ-ija Măssinăɣ: wădden
năkkăneḍ a t-ărhănen s-tizarăt, ənta a hanăɣ-irhăn s-tizarăt ed ăšmašăl-
dd săr-năɣ Rure-s i-ad-umas takute hanăɣ-madăt-təjrəw tenăšše n-
ibăkkaḍăn-nănăɣ.
11 Imărhan-in, šămad Măssinăɣ, ij’-anăɣ tărha togdăhăt d-a-wen-dăɣ,
adiš, năkkăneḍ-dăɣ, iwar-anăɣ ad-nənmărh jer-iman-nănăɣ.
12 Wăr t-illa ere s-kăla inhăy Măssinăɣ măšan, afăl nănmărha jer-iman-
nănăɣ, ad-dd-iddək ulhawăn-nănăɣ, isənnəfiləl daɣ tărha-net dăɣ-năɣ s-
əmmək itbaṭăn.
13 Unfas Šăddijăn wa hanăɣ-ikfa Măssinăɣ, ənta a hanăɣ-isalmadăn a-s
nosaɣ d-Măssinăɣ, osaɣ daɣ dăr-năɣ.
14 Măssinăɣ, ăšmašăl-dd Rure-s i-ad-umas Ămaɣlas n-ăddunya. Ămoos
a-wen a nənhay s-tiṭṭawen-nănăɣ, nətilɣut daɣ săr-s.
15 Ere ăjjəyhăn a-s Ɣisa Rure-s n-Măssinăɣ, osaɣ d-Măssinăɣ, osaɣ dăr-s
daɣ Măssinăɣ.
16 Năkkăneḍ, nəflas tărha ta hanăɣ-ija Măssinăɣ ed, Măssinăɣ emărh.
Ere ămoosăn emărh iket-net, osaɣ d-Măssinăɣ, osaɣ dăr-s daɣ Măssinăɣ.
17 Afăl tətbăt tărha-nănăɣ i-Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn-nănăɣ, wăr-mad-
nărmăɣ ašăl wa ilkămăn făl-a-s, ad-năj dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ tămudre
tolăhăt d-ta dăɣ-s ija Ɣisa.
18 Tărha d-tuksəḍa, wăr tidawnăt ed, tărha, wăr təyy edăgg i-tuksəḍa.
Ɣas, ere s-wăr ha ar tuksəḍa ulh-net, a-di tărha a wărăt ha ulh-net ed,
tuksəḍa wăr təjj ar dăɣ-təssəba n-tisnant təlkamăt.
19 Năkkăneḍ, ha tărha ulhawăn-nănăɣ ed, Măssinăɣ a hanăɣ-irhăn s-
tizarăt.

20 Ere innăn: ărheɣ Măssinăɣ, a-s ija a-wen ăššunjăt ăŋŋa-s dăɣ-ăddin,
a-di anăsbahu a ămoos făl-a-s kăyy, kunta ăŋŋa-k wa t-illăn dat-tiṭṭawen-
năk, hannăyăd-t, wăr t-tărhed, ma isalmadăn s-tărha-năk i-Măssinăɣ-i
wăr hənnəyăd?
21 Alămăr wa hanăɣ-dd-oyyă ƔisaĂlmasex, ənta da: «Ere innăn irha
Măssinăɣ, adiš ărhet daɣ ăŋŋa-s dăɣ-ăddin.»

5

Isălan n-immun wa wăr-iha ăššăk

1 Ere omănăn a-s Ɣisa a-s Ălmasex, ara n-Măssinăɣ a ămoos, ere irhăn
amăraw adiš ad-ărh daɣ aratăn-net.
2 Ənta da a-wa hanăɣ-isalmadăn a-s nărha aratăn n-Măssinăɣ: tărha ta
n-Măssinăɣ d-amišəl n-alămărăn-net.
3 Ere innăn irha Măssinăɣ, adiš, ămašălet daɣ alămărăn-net; alămărăn-
net daɣ, wăr săr-năɣ jen eẓăwe-wen-dăɣ.
4 E d t-illăm ara n-Măssinăɣ, ăssiynăy, ăddoobăt ad-ikrəš ašăl făll-
ăddunya. Immun-nănăɣ a hanăɣ-ikfăn tărna-ten-dăɣ făll-ăddunya.
5 Ăddunya-ta-dăɣ, mi fălla-s madăn-ikrəš ašăl kunta wădden ere wa
omănăn s-Ɣisa wa n-Rure-s n-Măssinăɣ?
6 Ɣisa, ənta a dd-ăšmašăl Măssinăɣ s-ăddunya i-ad-itwəsəlmăɣ dăɣ-
aman, inɣăl ašni-net, ămoos takute. Wăr dd-ijješ ăddunya i-ad-itwəsəlmăɣ
ɣas, ijjăš-tăt-dd i-ad-itwəsəlmăɣ dăɣ-aman, inɣəl ašni-net i-ad-umas
takute. A-wen, tajuhe hanăɣ-ija Unfas Šăddijăn-i wărăn ijənn a săl tidət.
7 Ămăra, kăraḍăt tijuhawen a ăssitbătnen a-wa ămoos Ɣisa:
8 Unfas n-Măssinăɣ, aman-wi-dăɣ ătwăsălmăɣ d-ašni-net wa inɣălăn a-s
ămmut. Tijuhawen-tin-dăɣ, tikkărăḍen, iyyăn n-emm a oharnăt dăɣ-a-wa
ămoos Ɣisa.
9 Ənta-den-dăɣ tajuhe ta ija Măssinăɣ făll-Rure-s. Tajuhe ta n-Măssinăɣ,
tojăr ta n-dăgg-adəm-i s-hanăɣ-răqqis ad-tăn-nəfləs.
10 Ere omănăn s-Rure-s n-Măssinăɣ dăɣ, ad-isătbət tajuhe-ten-dăɣ măšan
ere wa wărăn omen s-tajuhe n-Măssinăɣ, ija Măssinăɣ anăsbahu ed, wăr-
omen s-tajuhe-ta ija Măssinăɣ făll-Rure-s Ɣisa.
11 Tajuhe-en, ătwănn'-anăɣ dăɣ-s a-s: Măssinăɣ, ikf'-anăɣ tămudre ta
tăɣlălăt. Tămudre-en, ikf'-anăɣ-tăt dăɣ-idəm n-Rure-s,
12 ere omănăn s-Rure-s n-Măssinăɣ, ijraw tămudre-ten-dăɣ, ere wărăn
săr-s omen wăr tăt-mad-ijrəw.

Ăṭṭăma wa hanăɣ-ăsjăr Ɣisa Ălmasex

13 Isălan-wi-dăɣ hawăn-in-əktăbăɣ dăɣ-tăkarḍe-ta-dăɣ, əktăbăɣ-awăn-
tăn-in i-ad-kăwăn-səlmədăɣ kăwăneḍ-i omănnen s-Rure-s n-Măssinăɣ
Ɣisa a-s təjrawăm tămudre ta tăɣlălăt.
14 Fella-nănăɣ ɣur-Măssinăɣ, ənta da: Nəssan a-s Măssinăɣ, ăsijăd-anăɣ,
afăl a-wa dăɣ-s nətattăr, wăr-ănmăšrăy i-erhet-net.
15 Šămad nəflas a-s ăsijăd-anăɣ, e-d t-nədăl-dăɣ, adiš, nəflas a-s a dăɣ-s
nəttăr-dăɣ, ad-hanăɣ-t-ăj.
16 Ere dăɣ-wăn inhăyăn ăŋŋa-s dăɣ-ăddin har ămešăl abăkkaḍ wărăn
išəkš temse, ittăret-as dăɣ-Măssinăɣ i-ad-has-ănš, ad-has-ănš. A-wen,
ənneɣ-tăn făll-ibăkkaḍăn wi wăren šəkš temse făl-a-s, ill'-e abăkkaḍ
išaksen temse; wen, wăr hawăn-jənneɣ ad-tədələm Măssinăɣ dăɣ-
təssəba-net.
17 Iba n-iqqud, abăkkaḍ măšan, əllan-t ibăkkaḍăn wăren šəkš temse.

18 Nəssan a-s ara n-Măssinăɣ, wăr ihəkk iman-net abăkkaḍ ed, ogaẓ-t
Rure-s n-Măssinăɣ i-ad-fălla-s wăr-ikreš Iblis-i n-Anămsod ašăl.
19 Năkkăneḍ, nəssan a-s Măssinăɣ a hanăɣ-ilăn, nəssan daɣ a-s
ăddunya-ta-dăɣ iket-net, ănnihăḍ dăɣ-s Iblis.
20 Nəssan a-s Rure-s n-Măssinăɣ, osă-dd ăddunya, ikf'-anăɣ tayətte-ta
hanăɣ-madăt-suksəḍ Măssinăɣ wa s-ənta ɣas d-Rure-s ƔisaĂlmasex a-
s əssəbab n-tassaɣt ta dăr-s nəja. Ǝnta a-s Măssinăɣ, ənta a ihakkăn
tămudre ta tăɣlălăt.
21 Ilyaḍăn-in, agəẓăt iman-năwăn dăɣ-ălɣibadăt n-ăṣṣănămăn a
ămoosăn-dăɣ. Amin!

Tăkarḍe ta s-sănatăt iktăb
Exya

Ăšajəš

1 A-wa năkk wa n-ănušăm hin-iktabăn i-Kərya ta ăsnăfrăn Măssinăɣ
ənta d-aratăn-net wi s-tărha ta n-tidət a hasăn-jeɣ, wădden daɣ năkk ɣas
a hasăn-ijan tărha-ten-dăɣ, irh'-en daɣ e d t-illăm ere issanăn făll-tidət ta
dd-fălăt Măssinăɣ.
2 Tărha a-wen jat făll-tidət ta hăt ulhawăn-nănăɣ, wăr-ilkem daɣ ad-tăn-
təzjar.
3 Ăhuulăɣ-kăwăn-in, əttarăɣ dăɣ-Abba Măssinăɣ d-Rure-s, ƔisaĂlmasex,
a kăwăn-ikfăn ănnuɣmăt, tăhanint d-ălxer i-ad-năqqayəm nəṭṭaf tidət-net
d-tărha-net.

Tămudre tăsidăwăt tidət d-tărha

4 Ăsidăwăt-ahi hullan ahănay wa jeɣ n-a-s hărăt dăɣ-aratăn-năm,
əlkamăn i-tidət s-əmmək wa s-hanăɣ-ăsmătăr Abba d-a-wen.
5 Ămăra temărhit-in Kərya, ənta da a-wa dăɣ-m ărheɣ: wăr ham-in-
kəttəbăɣ alămăr ăynayăn, alămăr wa ham-in-kattăbăɣ, ăru d-făl̆la-năɣ t-
dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ, inn'-anăɣ: «Nəmărhăt jer-iman-năwăn.»
6 Tărha, amišəl n-a-wa innă Măssinăɣ, alămăr daɣ wen-dăɣ, ăru d-has-
təslăm, ăddălil-net daɣ, i n-ad-tənmărhəm jer-iman-năwăn.

Iməkkerrəsăn wi hănen ăddunya

7 Ăddunya-ta-dăɣ, əjjăšăn-tăt-dd iməkkorras ăjjootnen wăren əqbel a-
s ƔisaĂlmasex, ijjăš-dd ăddunya dăɣ-taɣəssa n-ăgg-adəm. Ere s-təsled
ijanna a-wen-dăɣ, təlmədăd a-s eməkkerrəs d-ăddăžžal n-Ălmasex a
ămoos.
8 He kăwăneḍ! Wăr-ităbăytalet ălxidmăt wa nəja jere-wăn, ănn-ak,
əhəlăt s-data dăɣ-a-wa s-tomănăm i-ad-təjrəwăm marušăt-net.
9 Ere ănmăšrăyăn i-tənna n-Ălmasex, unjăy iṭṭăf teɣăre-net, əlmədăt a-s
ănimăšrăy i-Măssinăɣ măšan, ere wa itămašalăn tənna-net, iṭṭaf teɣăre-
net, osaɣ d-Abba, osaɣ daɣ d-Rure-s.
10 Ere kăwăn-in-osăn s-wădden teɣăre-ten-dăɣ n-Ɣisa a iwway, wăr has-
torem ehăn-năwăn băršeɣ ad-dăr-s tahərəm isofan i-ad-tăqqəsăm i-a-wa
ijănna.
11 Ere has-orăn ehăn-net, ad-dăr-s itinməjj isofan, ad-dăr-s ahăr
ibăkkaḍăn-net.
12 Ill'-e a ăjjeen s-ărheɣ ad-hawăn-t-in-əktəbăɣ măšan, wăr-ăddobeɣ
ad-hawăn-t-in-səssiwəḍăɣ s-ălkaḍ d-tăddăwăt. Jarăɣ ăṭṭăma n-ad-kăwăn-
in-asăɣ, ămmăjrădăɣ-awăn năkk iman-in, umas-anăɣ a-wen-dăɣ iket-net
əssəbab n-tedăwit təmdat.
13 Ăhuulăn-kăm-in məddana-s n-wălătma-m dăɣ-ăddin ta n-diha-dăɣ
ăsnăfrăn Măssinăɣ. Amin!

Tăkarḍe ta s-kăraḍăt iktăb
Exya

Ăsajəš

1 A-wa năkk wa n-ănušăm hin-iktabăn i-Gayəs wa s-tărha ta n-tidət a has-jeɣ.
2 Emărh-in, əttarăɣ dăɣ-Măssinăɣ ad-dăɣ-k wăr-ija hărăt, alăh ăssexăt-
năk d-ăṣṣahăt wa s-itəhhal immun-năk s-data.
3 Ăsdăwăt-ahi hullan ass wa hi-dd-jăn ayətma-ɣ dăɣ-ăddin kăy-dd-
falnen, omălăn-ahi iket-dăɣ-năsăn iqqud wa jed dăɣ-tidət d-alkum wa jed i-tidət.
4 Ăywa, năkk, wăr t-illa a săr-i irnan tedăwit n-ad-sallăɣ a-s aratăn-in
dăɣ-ăddin, əjlayăn s-iqqud dăɣ-alkum i-tidət.

Tihusay n-tămudre n-Gayəs

5 Emărh-in, ijraẓ-ahi hullan a-wa ăhusken tăjjăd i-imumənăn iket-dăɣ-
năsăn har tawəḍăd wi n-imăjarăn kăy-in-tammărnen,
6 ăjjəyhăn iket-năsăn dat-ălkănisăt-ta-dăɣ-nănăɣ a-s ăwadəm irhan
ăddinăt a tămoosăd. Ărheeɣ dăɣ-k ad-hasăn-tilalăd hărkuk i-ad-udaben
asikəl ăssimɣărăn isəm n-Măssinăɣ
7 făl-a-s, asikəl wa hăn, isəm wa n-Ălmasex a dăɣ-t-han, unjăyăn făw
s-ad-ărməsăn tadhəlt dd-falăt inəẓẓulam.†
8 Iwar-anăɣ năkkăneḍ-i n-imumənăn ad-nədhəl meddən šund-win-dăɣ
i-ad-dăr-săn nohar ălxidmăt năkkăneḍ-dăɣ i-ad-tənfəš tidət n-Măssinăɣ făll-ărori n-ăkall.

Iba n-sărho n-Dəyutrif

9 Kăla hin-əktăbăɣ tăkarḍe jăzzuulăt i-ălkănisăt-năwăn măšan, igdăl
Dutrif-i irhăn tăzert dăɣ-hărăt iket-net asjəd i-a-wa jănneɣ,
10 ăssiilmădăɣ-kăy a-s afăl hin-oseɣ, ad-ăllăɣeɣ i-ăddinăt iket-dăɣ-
năsăn tăllăbăst ta itamašal d-tiẓmit ta hanăɣ-ităjj d-bahutăn-wi hanăɣ-isawăr. Təzzar daɣ, wăr təmda tăllăbăst-net dihen ɣas, ăssewăḍ făll-a-wen iba n-asəbbărrək n-imumənăn-wi hin-tammărnen dihen, igdal daɣ i-imumənăn-wi ăboknen i-a-wen ad-tăn-səbbărrəkăn, dăɣ-a-s dăɣ-săn isamăhaḍ, ijann'-asăn: «Ere tăn-ăsbărrăkăn, ad-t-əkkəsăɣ dăɣ-ălkănisăt.»
11 Emărh-in, tălăl a-wa olăɣăn wădden a-wa lăbasăn. Ere itamašalăn
a olăɣăn iket-net, u-Măssinăɣ a ămoos măšan, ere itămašalăn a lăbasăn, wăr-issen s-Măssinăɣ.

Sărho wa iwărăn Dimitrus

12 Dăɣ-isălan n-Dimitrus, ăjjəyhăn ăddinăt iket-năsăn făll-milɣaw-net, ilkam i-tidət, ăsidăttătnăt timašalen-net iqqud-net i-tidət ta n-Măssinăɣ. Năkkăneḍ daɣ, năjjəyha a-s oɣad, təssanăd daɣ kăyy a-s tajuhe-nănăɣ, tidət.

Ajilal n-măjrăd

---

† **1:7 1:7** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

13 Ărheeɣ ad-hak-ănnăɣ hărătăn ăjjootnen măšan, wăr-ărheɣ ad-hak-
tăn-ăjăɣ s-tăddăwat d-aɣănib
14 făl-a-s, jarăɣ ăṭṭăma n-ad-kăy-in-asăɣ šik, ədwənneɣ dăr-k năkk
iman-in.
15 Tăqqimă-dd dăɣ-ălxer. Ăhuulăn-kăy-in imidiwăn-năk, tăhuulăd-in
daɣ imidiwăn-nănăɣ s-iyyăn iyyăn.

Tăkarḍe ta iktăb
Hudd

Ăšajəš

1 A-wa năkk, Hudd, wa n-akli n-ƔisaĂlmasex n-ăŋŋa-s n-Yăqub hin-
iktabăn i-ăddinăt wi dd-iɣră Măssinăɣ-i n-Abba s-iman-net, irh’-en, ogaẓ-
tăn dăɣ-təssəba n-Ɣisa Ălmasex.
2 Ăsnăḍfăs fălla-wăn Măssinăɣ tăhanint d-tenăšše d-ălxer d-tărha-net.

Inəsbuha

3 Imărhan-in, ăsdărhănăɣ hullan ad-hawăn-in-əktəbăɣ dăɣ-isălan n-
immun wa nohăr, a-wen-dăɣ a făl hi-iqqăl ăššil ad-hawăn-in-əktəbăɣ
tăkarḍe-ta-dăɣ i-ad-kăwăn-səmmətărăɣ i-ad-tənmănɣəm dăɣ-təssəba n-
immun wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ s-iyyăt făll-iməššeddəjăn.
(2 Bəṭrus 2:1-17)
4 Ǝktăbăɣ-awăn-in făl-a-s, əjjăšăn-kăwăn-dd meddən n-ilămamasăn n-
inăllăbăsăn făll-wăr təssenăm s-ăru d-ăssewălăn əlkəttabăn dăɣ-ăššăreɣa
wa dăɣ-săn ilkamăn, safraɣăn ălmăɣna n-ănnuɣmăt n-Măssinăɣ i-ad-
hasăn-ijrəw a-wen ăsaru făl ăsmăḍăsăn iman-năsăn, əmmək-wen-dăɣ a-s
ăkkuddălăn ƔisaĂlmasex-i n-Emăli n-Ămakraš-nănăɣ.
5 Kud-dăɣ əssanăɣ a-s a-wa-dăɣ hawăn-ăssewălăɣ, təknam-t musnăt,
ărheeɣ ad-kăwăn-dd-səktoɣ əmmək wa s-dd-iɣlăs Emăli tamətte ta n-kăl-
Iṣrayil dăɣ-ăkall wa n-Miṣra, wi unjăynen omănăn săr-s, ḍarăt-a-wen,
inɣ’-en kərəf.
6 Ǝktəwăt-dd daɣ ănjălosăn wi dd-əzjărnen idăggan-năsăn, ad-
tattărăn tărna tojărăt ta əjrăwăn, ogaẓ-tăn Măssinăɣ dăɣ-tihay ti n-ider
ăssuksăḍnen, han tišəm ăɣlalnen, ăqqalăn i-ašăl wa ilkămăn măqqărăn.
7 Ǝktəwăt-dd daɣ aɣrəm wa n-Sodoma d-wa n-Gomora d-iɣărman wi n-
edes-hasăn, əkfăn imuzăɣăn-năsăn iman-năsăn i-əlkăxbu, jan tanməšrayt
togdăhăt d-ten-dăɣ jăn ănjălosăn-win-dăɣ, ad-tajjăn idubnawăn d-a-wărăn
il’ əmmək, ăzzăbbăt-dd Măssinăɣ fălla-săn tisnant n-efew iɣlalăn. A-wa
tăn-ijrăwăn, ălmital a ămoos s-hanăɣ-ikkas Măssinăɣ dăɣ-taɣdărt.
8 Ilămamasăn-winnin-dăɣ s-hawăn-janneɣ, əntăneḍ-dăɣ a-wen-dăɣ a
tamašalăn; iməhhurja əlwayăn derhanăn-năsăn, samăḍasăn iman-năsăn,
sifəṭṭun dăɣ-tărna n-Emăli d-ănjălosăn wi ikfa ălxurmăt.
9 Wen-hărăt wăla Mikaylu-i n-ănjălos măqqărăn wăr t-ija ed ašăl wa d-
iknăs d-Iblis d-tinməšəkkin tafəkka n-ănnăbi Mosa, wăr t-ikwer Mikaylu,
inn’-as ɣas: «Oyyeɣ-kăy s-Măssinăɣ.»
10 Măšan, ilămamasăn wi s-hawăn-janneɣ, wăr tăn-išla ar tigəggar n-
a-wa s-əžhalăn, sikuforăn. A-wa əssănăn, wăr t-əssenăn ar s-ulhawăn-
năsăn šund taɣsiwen, a-wen-dăɣ daɣ a săr-săn dd-orăwăn əlhəllak.
11 Iməskay, jăn tabarăt ta ija Kayin, tăšnămăšrăy-tăn tărha n-aẓrəf
šund a-wa ija Balam, oḍă-dd fălla-săn ălmăṣṣibăt dăɣ-təssəba n-a wa s-
ăffullăgăn šund a-wa ija Ăkori.
12 Tămoos tăhaḍra-năsăn dăɣ-imjora-năwăn a ăsikărakăḍăn făl-a-s ed
tăn-əjjăšăn wăr t-illa a ăherăkken hasăn-igdalăn tăzăhhawt dăɣ-wăr
kəttəwăn ar iman-năsăn. Olăhăn d-tijărăken wăr hen aman ăwway aḍu,

olăhăn d-ihəškan wăren tiirəw kud-dăɣ s-ăzzăman n-a-wen, olăhăn ɣas d-ihəškan ămmutnen ihənnin-dăɣ s-afăl hin-əttəlbăyăn, ad-əjən tamăttant ta s-sănatăt.
13 Ănifăqqăn d-tinăzzămăren n-ejărew ăṣṣohătnen, wăr tăn-išla ar ejer data-săn n-tăkuffe n-ijităn-năsăn wi ăsikărakăḍnen. Olăhăn d-etran n-iməššoraj, itwar-asăn Măssinăɣ edăgg hărkuk dăɣ-ehăḍ wa ojărăn tăkkăwălt dăɣ-ihăḍan.
14 Ăru fălla-săn ăloläy Inuk wa n-ahăya n-Adəm wa s-əssa a-s innă:
«Ǝnhəywăt Emăli,
imal-dd ənta d-timərwen n-afḍăn
n-ănjălosăn-net wi šăddijnen»
15 i-ad-išrăɣ dăgg-adəm iket-năsăn, ănɣ s-ăššăreɣa-net e d t-illăm anăsbăkkaḍ dăɣ-təssəba n-e d t-illăm erk iji jan dăɣ-əffulləg wa jăn făll-Măssinăɣ d-e d t-illăm măjrăd lăbasăn jan ăddinăt-ənnin-dăɣ s-wăr t-illa a dăɣ-ăssimɣărăn Măssinăɣ.
16 Meddən-win-dăɣ, hărkuk əkmăn-tăn iman-năsăn, salăqqawăn iman-năsăn i-ad-hasăn-aḍənăn ăddinăt tăhanint, wăr-əlkemăn ar i-derhanăn n-iman-năsăn, wăr tăn-išla ar abərəj dat-ăddinăt d-təmmal n-ăddinăt i-ad-dăɣ-săn dd-əkkəsăn hărăt.

Ăssas n-immun

17 Imărhan-in, kăwăneḍ, wăr jem a-wen, ɣaymăt kittəwăm a-wa s-ăru d-hawăn-t-ənnăn inəmmušal n-Emăli-nănăɣ ƔisaĂlmasex a-s hawăn-jannen:
18 «Dăɣ-ajilal n-ăddunya ad-dd-asən ăddinăt wăren əlkem ar i-derhanăn n-iman-năsăn kăwăn-jănen isəḍsa.»
19 Tăbəḍḍawt ɣas a dd-tirəwăn jer-ăddinăt, wăr-əlkemăn ɣas ar i-a-wa hannăyăn, wăr t-illa a oharăn d-Unfas n-Măssinăɣ.
20 Kăwăneḍ-i n-imărhan-in, ɣaymăt binnəwăm kăwăneḍ iman-năwăn tămudre-năwăn făll-ăddin-năwăn wa šăddijăn, tajjăm ălhimmăt s-tărna ta n-Unfas Šăddijăn.
21 Səntəmăt iman-năwăn dăɣ-tărha n-Măssinăɣ dăɣ-a-s tăqqalăm i-ad-kăwăn-ăkf Emăli-nănăɣ Ɣisa Ălmasex dăɣ-tăhanint-net tămudre ta tăɣlălăt.
22 Aḍənăt tăhanint i-ăddinăt wi jănen ulhawăn əssin,
23 iyyăḍ dăɣ-săn, tăddoobem ad-tăn-dd-təntəšəm dăɣ-temse, tăɣləsăm-tăn; wi iyyăḍnen, aḍənăt-asăn tăhanint, tăhanint tărtayăt d-tuksəḍa. Udaɣăt făw i-anməḍas dăr-săn kud-dăɣ anməḍas d-isəlsa-năsăn wi ăsmăḍăsăn s-erk imojjan-năsăn.

Təmmal i-Măssinăɣ

24 I-Wa ăddooben ad-kăwăn-agəẓ dăɣ-e d t-illăm iba n-iqqud, isəbdəd-dd-kăwăn dăɣ-ălxurmăt n-idəm-net wăr kăwăn-iwer ălɣib, təknam tedăwit,
25 i-Măssinăɣ-i s-ənta ɣas a t-illan, ənta-i n-Ămaɣlas-nănăɣ dăɣ-idəm n-ƔisaĂlmasex wa n-Emăli-nănăɣ, ălxurmăt d-təmɣăre d-tărna d-ălxikmăt hărkuk dăɣ-ăzzămanăn iket-năsăn jer-wi okăynen wi n-ămăra-dăɣ hakd wi dd-malənen. Amin!

Tănăfalilt

Ăšajəš

1 A-wa tănăfalilt ta dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ i-ƔisaĂlmasex i-ad-isəlməd
eklan-net isălan n-hărătăn wi s-išwar jan. Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a
făl săr-i dd-ăšmasăl Ălmasex ănjălos-net, năkk Exya-i n-akli-net, i-ad-hi-
isəlməd s-isălan-win-dăɣ năkk-dăɣ.
2 A-wa s-ăjjəyhăɣ iket-net, ənhăyăɣ-t, ămoosăn măjrăd n-Măssinăɣ d-
tidət ta hi-dd-ăsnăfalăl Ɣisa Ălmasex a hawăn-siɣulăɣ diha-dăɣ.
3 Ere iɣrăn əlkəttab-i-dăɣ dăɣ-iktăb a-wa t-illăn d-a-wa ilkămăn, ăsjăd
i-a-wa dăɣ-ăssewăl, ad-itamašal a-wa innă, tənḍəḍ-as ed a ənḍărrăn ɣas
a hin-ăqqimăn i-ad-itbət a-wa innă.

Derhan n-Exya i-imumənăn

4 A-wa năkk Exya, hin-iktabăn i-ălkănisăten ti n-əssayăt hănen teje ta
n-Azya. Ăhuulăɣ-kăwăn-in, ikf'-iwăn Măssinăɣ-i dd-ăzzarăn, ill'-e, ilkam,
ănnuɣmăt d-ălxer. Dalăɣ unfasăn wi n-əssa t-əllănen dat-tasăqqaymut
n-Măssinăɣ ta n-təmmənukəla dăɣ-ad-kăwăn-ăkf ănnuɣmăt d-ălxer.
5 Ikf'-iwăn daɣ ƔisaĂlmasex-i n-ămaɣdal n-emăjjăyh n-tidət dd-ăzzarăn
tanăkra dăɣ-tamăttant, ənta-i n-Ămănokal n-a-wa t-illăn dăɣ-imănokalăn
iwarăn ărori n-ăkall, ănnuɣmăt d-ălxer.
Ǝnta a hanăɣ-irhan, ăsdărfăt-anăɣ dăɣ-ibăkkaḍăn-nănăɣ s-ašni-net wa
inɣălăn a-s ămmut dăɣ-təssəba-nănăɣ.
6 Ǝnta a hanăɣ-ijăn tawset n-kăl-tikutawen, ij'-anăɣ dăɣ-Təmmənəya-
net i-ad-năxdəm i-Măssinăɣ-i n-Abba-net. Umaset ălxurmăt d-tărna, i-net
hărkuk! Amin!
7 Ǝnheywăt-ak, imal-dd, ăddeew d-tijărăken!
Ad-t-tənhəy e d t-təllăm tiṭṭ,
wăla ăddinăt wi dăjnen tajəẓẓelt-net s-ajor.
Ad-šoršənăt tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt,
əlhənăt dăɣ-təssəba-net.
A-wen, ad-ăj, wăr t-iha ăššăk. Amin!
8 Innă Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net: « ‹Năkk a-s Tizarăt, năkk a-s
Tilkamăt›,† ənta a dd-ăzzarăn, ill'-e, ilkam.»

A-wa dd-ăsnăfalăl Măssinăɣ i-Exya

9 A-wa năkk, Exya wa n-ăŋŋa-wăn dăɣ-ăddin dăr-wăn oharăn tiẓẓurt
d-Təmmənəya ta n-Măssinăɣ d-tebădde dăɣ-ălɣizabăt dăɣ-təssəba n-Ɣisa.
Ăzzăman wa d-əttărmăsăɣ, ămewăyăɣ, əjjăšăɣ takărmut dăɣ-awtəl wa n-
Batmus dăɣ-təssəba n-iqqud wa jeɣ dăɣ-iji n-isălan n-măjrăd n-Măssinăɣ
d-tajuhe ta tăjjăɣ făll-Ɣisa.
10 Ašăl iyyăn n-ălxad-i n-ašăl wa n-Emăli, irmăs-ahi Unfas Šăddijăn,
əsleɣ i-emăsli-i-dăɣ ăṣṣoohen hi-olăhăn d-i n-tăsinsăɣt ḍar'-i
11 hi-innăn: «Ǝktəb a-wa hănnăyăd dăɣ-əlkəttab, səssiwəḍăd-t-in
ălkănisăten ti n-əssayăt n-teje ta n-Azya hănen iɣărman wi n-Ifăsus d-
Smirna d-Birɣamus d-Təyatir d-Sardas d-Filadăfya d-Lăwdisa.»
12 Ăšnăšlămăɣ ḍar'-i i-ad-ənhəyăɣ ere wa hi-ăssewălăn. Ǝkyădăɣ,
ənhăyăɣ əssayăt tiftəl n-orăɣ

† **1:8 1:8** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega.

[13] jer-ibdad ere olăhăn d-ăgg-adəm. Ilsă emăls has-t-illan ɣur-iḍarăn,
ijbas s-taməntəka n-orăɣ.
[14] Jan amẓadăn-net təməlle n-tikunen, olăhăn ɣas d-tăḍuft wăr-inxes
hărăt, izajjăr-dd ănnur olăhăn d-imămmălăn n-efew tiṭṭawen-net.
[15] Jan iḍarăn-net asmăɣmăɣ wa ităjj daroɣ tăššiišdăj tahəst təzzar
izzəzzəwăt-t ăwadəm; olăh emăsli-net d-i n-aman n-anji ošalnen s-
ăṣṣahăt.
[16] Iṭṭaf əssa etran dăɣ-ăfuss-net wa n-aɣil, təzjar-dd tăkoba s-əmsădăn
imawăn-net issənăn emm-net, ija idəm-net asmăɣmăɣ wa tăjj tăfukt n-
tarăhut.
[17] Ǝnhăyăɣ-t ɣas, heɣ-dd oḍeɣ daw-iḍarăn-net šund ămmuɣ măšan,
ăswăr-ahi ăfuss-net wa n-aɣil, inn'-ahi: «Wăr tărmeɣăd, năkk a-s Tizarăt,
năkk a-s Tilkamăt,†
[18] năkk a-s wa iddarăn. Tidət, ənhăyăɣ tamăttant măšan, năkk-da
ămăra, əddarăɣ amăɣlol. Năkk a iṭṭafăn asăyar wa n-tamăttant hakd-dăɣ
wa n-ălaxărăt.
[19] A tənhăyăd-dăɣ, jer-a-wa ijăn d-a-wa itajjăn d-a-wa ilkămăn, əktəb-t
iket-dăɣ-net.
[20] Etran wi n-əssa hannăyăd dăɣ-ăfuss-in wa n-aɣil d-əssayăt tiftəl n-
orăɣ ti hannăyăd, əddăraj măšan ălmăɣna-n-a-wen da: etran, əntăneḍ
a-s ănjălosăn n-ălkănisăten ti n-əssayăt; tiftəl ti n-əssayăt, əntănăteḍ a-s
ălkănisăten ti n-əssayăt.»

2

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Ifăsus

[1] Inn'-ahi Ɣisa:
«Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Ifăsus, ănn'-as:
‹Inn'-ak wa iṭṭăfăn əssa etran dăɣ-ăfuss-net wa n-aɣil, irjăšăn jer-
əssayăt tiftəl ti n-orăɣ:
[2] Wăr hi-ədrejnăt timašalen-năk wăla tiluyyaɣ-năk wăla tebădde-năk
hărkuk dăɣ-a-wa hed. Ǝssanăɣ a-s wăr təṣberăd erk ăddinăt; ăddinăt-
wi jannănen s-bahu a-s əntăneḍ inəmmušal-in a ămoosăn uhən-dăɣ wăr
ămoosăn a-wen, torămăd-tăn, tăsfăkkărăd-dd a-s inəsbuha a ămoosăn
iket-dăɣ-năsăn.
[3] Ǝssanăɣ a-s təbdadăd hărkuk dăɣ-a-wa hed, tənhăyăd aɣăna dăɣ-
təssəba n-isəm-in măšan, təṣbărăd, wăr kăy-ikkes a-wen dăɣ-a-wa hed.
[4] Hakd a-wen-dăɣ, ikm'-ahi fălla-k hărăt iyyăn: tărha tədi-hi tăzzarăt
s-kăla hi-tăt-jed, ăbas-hi-tăt-jed, tăqqălăd săr-s.
[5] A-wen-dăɣ a făl, əktəw-dd adwəyləl wa s-kăla t-jed dăɣ-dd-toḍed,
tutabăd, tăqqəlăd-in timašalen-năk ti n-ibda. Afăl wăr jed a-wen, he-kăyy!
Malăɣ-kăy-in; afăl kăy-in-ogăẓăɣ wăr tătubăd, ad-əkkəsăɣ tefătelt-năk
dăɣ-edăgg-net.
[6] A-wen, wăr hin-ikkes a-s, ijraẓ-ahi fălla-k mikḍaw wa jed d-timašalen
n-kăl-Nikula-i dăr-jed mikḍaw wa dăr-săn jeɣ.
[7] Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas
Šăddijăn i-ălkănisăten.
Wa ikrăšăn tărna făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-šăkšăɣ aratăn n-
ahəšk wa n-tămudre ihăn ălžănnăt n-Măssinăɣ.› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Smirna

[8] Ătwănn'-ahi ḍarăt-a-wen:

---

† **1:17 1:17** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega.

«Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Smirna, ănn'-as:
‹Inn'-ak wa n-Tizarăt d-Tilkamăt,† wa ămmun, iddăr-dd,
9 əssanăɣ əmmək wa s-tătwarămăd d-əllăqqu-năk măšan hakd a-
wen-dăɣ, kăyy a-s ăgg-ehăre wa n-tidət. Ǝssanăɣ făll-tăllăbăsen-ti kăy-
sawarăn ăddinăt wi jannănen s-bahu a-s dăgg-Iṣrayil a ămoosăn, a-s ija
a-wen, wăr ămoosăn ɣas ar ehăn n-ăddin n-inaɣbadăn n-Iblis.
10 Wăr kăy-isărmaɣet ălɣizabăt wa kăy-mad-səknən. Ad-ăj Iblis i
ăjjootnen dăɣ-wăn dăɣ-takărmut i-ad-tăn-iẓẓurrəb s-a-wen-dăɣ, təjəm
măraw išilan titwəẓẓurribăm dăɣ-təssəba n-ăddin-năwăn. Kăyy, əṭṭəf
immun kud-dăɣ hak-t tamăttant a-wen. Afăl dd-təzjărăd a-wen, ad-hak-
ăjăɣ ălhăk, takənbut ta n-tămudre tăɣlălăt.
11 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas
Šăddijăn n-Măssinăɣ i-ălkanisatăn.
Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, wăr-iha miši n-ad-inhəy
tamăttant ta s-sănatăt.› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Birɣamus

12 Ătwănn'-ahi daɣ:
«Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Birɣamus, ănn'-as:
‹Inn'-ak Wa iṭṭăfăn tăkoba ta s-əmsădăn imawăn-net issənăn:
13 Ǝssanăɣ diha d-təzzăɣăd, dihen-dăɣ ad-təkkăs təmmənukəla n-Iblis
ifəklan-net. Intibbas wa n-ămaksaḍ-in n-ămaɣdal-in, ɣur-wăn di-dăɣ d-
izzăɣ Iblis ad-t-ăba. Hakd a-wen-dăɣ, tăqqimăd-dd kăyy, tosaɣăd dăr-i,
wăr tăkkuddălăd immun-năk.
14 Măšan, ill'-e a ənḍărrăn hi-ikman fălla-k: əllan-t ɣur-k ăddinăt
əṭṭafnen tayətte ta n-Balam-i ittărăn ad-ăj ăddăbara i-Balak i-ad-əkšən
kăl-Iṣrayil isan n-taɣsiwen ămoosnen takute i-ăṣṣănămăn, əkfăn iman-
năsăn i-iba n-tăkrakiḍt, ad-zinnun ḍarăt-a-wen.
15 Ǝllan-t daɣ ɣur-k ăddinăt s-əjraẓnăt timašalen ti n-inəṭṭulab wi n-
Nikula.
16 A-wen-dăɣ a făl, utab iket-di d-kăy-in-tisăɣ əknəsăɣ erk ăddinăt wi
kăwăn-hănen s-tăkoba ta hăt emm-in.
17 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas
Šăddijăn i-ălkănisăten.
Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-ăkfăɣ mana,† a-wen,
amənsi n-taləmmiẓt wărăn ătwăzzăy, ăkfăɣ-t taẓẓədt măllăt făll-iktăb
isəm ăynayăn s-wăr t-illa ere t-issanăn săl ere wa ijrăwăn taẓẓədt-ten-dăɣ.›
»

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Təyatir

18 «Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta hăt aɣrəm wa n-Təyatir, ănn'-as:
‹Inn'-ak Wa s-itawănna Rure-s n-Măssinăɣ s-olăhnăt tiṭṭawen-net d-
efew ăhijăljălăn s-ăsimăɣmăɣăn iḍarăn-net šund daroɣ ăzziizzăwen:
19 Ǝssanăɣ făll-timašalen-năk d-tărha ta jed i-ăddinăt d-iqqud wa jed
dăɣ-immun săr-i d-əmmək wa s-tədhălăd tilăqqiwen d-tebădde n-hărkuk
ta jed dăɣ-a-wa hed. Ǝssanăɣ a-s timašalen-năk ti n-ašăl-i-dăɣ, ojărnăt ti
n-ibda
20 măšan, ikm'-ahi fălla-k a-wa-s tăqbălăd i-tamăḍt ta-s isəm-net
Yizabil jănnet s-bahu tănnăbit n-Măssinăɣ tajjăt isălan-net a tămoos,

† **2:8 2:8** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega. † **2:17 2:17** A-wa amənsi wa dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ făll-kăl-Iṣrayil ăzzăman wa d-hăn tanəẓruft. Itawănn'-as dăɣ Tălyunanit: Mana; itawănn'-as dăɣ-Tămašăɣt: Taləmmiẓt n-Măssinăɣ.

taqqăl i-inaxdimăn-in əssəbab n-tanməšrayt ed jarrăw-asăn s-bahu dăɣ-asəssăɣăr-net, tetăte n-isan n-taɣsiwen ămoosnen takute i-ăṣṣănămăn, ad-zinnun ḍarăt-a-wen.
21 Ǝkfeɣ-tăt ăzzăman dăɣ-tătub măšan tunjăy təbḍa d-əlkăxbu-net.
22 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl tăt-mad-ăjrăɣ făll-isəftaɣ s-tisnant.
Afăl daɣ wăr-ătubăn imidiwăn-net wi dăr-tărtăy dăɣ-əlkăxbu, afăl wăr-oyyen amišəl n-a-wa hasăn-janna, ad-tăn-săknăɣ aɣăna ăssuuksăḍăn iket-dăɣ-năsăn.
23 Siwəḍăɣ făll-a-wen-dăɣ iket-net tenăɣe n-aratăn-net kərəf. Afăl ija
a-wen, ad-əlmədnăt ălkănisăten iket-năsnăt a-s năkk, năkk a issanăn a-wa dăɣ-zinəzjumun dăgg-adəm d-a-wa sadărhanăn. Hak ăwadəm, ad-has-ăjăɣ ălhăk wa dăr-ăniihăjjăn ijităn-net.
24 Ǝnneɣ i-ăddinăt wi iyyăḍnen hănen ălkănisăt ta n-aɣrəm wa n-Təyatir, wăren əlkem i-a-wa jănn tamăḍt ənnin-dăɣ, wăr-əlmedăn a-wa-s itawănna hărătăn wi n-Iblis ăttunkălnen, wăr kăwăn-ăswărăɣ uḍlem wăl' iyyăn.
25 Ăknăt asəmməgəggi dăɣ-immun wa təṭṭăfăm har kăwăn-in-asăɣ.
26 Wi n-imărnan ăllilnen erhet-in har ašăl wa ilkămăn, ad-tăn-səmmənukəlăɣ făll-tiwsaten,
27-28 ăkfăɣ-tăn təmmənukəla ta hi-ikfa Abba-nin, səmmənukəlăɣ-tăn
făll-tiwsaten,

əḍnən-tănăt s-ăṣṣahăt,
əjən-asnăt atăɣtăɣ wa ităjj ăwadəm i-aɣăsis iraẓẓ.

Wa irnăn, ad-t-ăkfăɣ tatrit ta n-emăɣăr.

29 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-isla, isăjdet i-a-wa ijănna Unfas Šăddijăn i-ălkănisăten!› »

3

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Sardas

1 «Ǝktəb tăkarḍe i-ănjălos n-ălkănisăt ta n-Sardas, tənnəd-as:

‹Inn'-ak Wa ilăn əssa unfasăn wi n-Măssinăɣ d-əssa etran: Ǝssanăɣ făll-timašalen-năk, tăseɣălăd ăddinăt a-s təddarăd a-s ija a-wen, tămmuud.
2 Ăj ənniyăt, sudăr-dd a-wa dăɣ-k dd-ăqqimăn iket-di d-hin-itamăttat
ənta-dăɣ făl-a-s, əjrăhăɣ-in a-s imojjan-năk, wăr tăn-iha-i ilan idəm dat-Măssinăɣ.
3 Ǝktəw-dd a-wa tătwăsăɣrăd d-əmmək wa s-has-təsled, tămašălăd a-
wa hak-ătwănnăn, tutabăd. Afăl wăr jed ənniyăt, ad-kăy-in-ăɣdărăɣ šund emăkrăḍ s-ălwăqq d-wăr-iha miši n-ad-jed făll-a-wen.
4 Măšan han-kăwăn iyyăḍ dăɣ-Sardas di-dăɣ wăren ăsmăḍăs imălsan-năsăn. Win-hi, ad-əjən isəlsa măllolnen, idawăn dăr-i ed ănihăjjăn d-a-wen.
5 Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-sălsăɣ ənta-dăɣ isəlsa măllolnen, wăr hin-e-aməsăɣ isəm-net dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre, ăjjayhăɣ daɣ dat-Abba-nin d-ănjălosăn-net a-s ăwadəm-en, i-nin.
6 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn i-ălkănisăten!› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Filadălfya

7 «Ǝktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta n-Filadăfya, ănn'-as:

‹Inn'-ak Wa šăddijăn, ădduutten, iṭṭafăn ăsăyar n-Təmmənəya ta n-ămănokal Dawəd, ənneɣ: Ăwadəm wa s-oreɣ ashăr, wăr t-illa ere

ăddoben aɣăfal-net-has, wa s-t-ăɣfălăɣ daɣ, wăr t-illa ere s-ilkam ad-has-t-ora.
8 Ǝssanăɣ făll-timašalen-năk, əssanăɣ a-s wăr təkned əṣṣuhu măšan hakd a-wen-dăɣ, təṭṭafăd măjrăd-in, wăr tăkkuddălăd isəm-in. A-wen-dăɣ a făl data-k oreɣ ashăr s-wăr t-illa ere ăddoben ad-t-iɣfəl.
9 Ǝnhəy, ad-kăy-ăkfăɣ ašăl făll-ehăn n-ăddin wa n-Iblis ijănnen s-bahu a-s ənta a han dăgg-Ălyăhud wi n-tidət. Ăddinăt-en-hi, ad-hak-tăn-in-sukăɣ, ărkăɣăn data-k, səmɣărăn-kăy, isəlməd-tăn a-wen s-tărha ta hak-jeɣ.
10 Kăyy, təṭṭăfăd măjrăd-in, təbdadăd hărkuk dăɣ a-wa hed, a-wen-dăɣ a făl ad-kăy-agəẓăɣ năkk-dăɣ dăɣ-ăssaɣăt wa n-tisnant ilkămăn dăɣ-ăddunya iket-net i-ad-ətwəžžurrəbăn dăgg-adəm iket-năsăn.
11 Malăɣ-in šik, əhəl iman-năk dăɣ-immun wa təṭṭăfăd i-ad-wăr dăɣ-k itihăɣ ăwadəm wăl’ iyyăn takənbut ta n-təmmənukəla.
12 Wa ikrăšăn ašăl făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-ăjăɣ tămankayt dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn n-Măssi-ɣ, Măssinăɣ, wăr-ilkem ad-t-izjar. Ăwadəm-en-hi, ad-fălla-s əktəbăɣ isəm n-Măssi-ɣ, Măssinăɣ, d-isəm n-aɣrəm-net wa măqqărăn, a-wen, Yărussălam ta tăynayăt dd-e-təflət išənnawăn. Ăwadəm-wen-dăɣ, ad-fălla-s əktəbăɣ isəm-in wa ăynayăn.
13 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šăddijăn i-ălkănisăten!› »

Tăkarḍe ta təkkăt ălkănisăt ta n-Lăwdisa

14 «Ămăra, əktəb i-ănjălos n-ălkănisăt ta n-Lăwdisa, ănn’-as:
‹A-wa năkk wa s-itawănna: Amin. Năkk a-s emăjjăyh n-Măssinăɣ wa n-ămaɣdal, năkk a dd-ăzzarăn i-hărăt iket-net.
15 Ǝnneɣ: əssanăɣ făll-timašalen-năk, əssanăɣ a-s wăr sămmeḍăd, wăr tăkkusăd; tiyyăt-i-dăɣ, ismaḍ meɣ daɣ ukas, ad-hak-in-iššəm a-wen
16 măšan šămad, tăllimẓayed, wăr tăkkusăd, wăr sămmeḍăd, ad-kăy-in-ăbsăɣ.
17 Janned: Năkk-i-dăɣ, ăbbiɣărăɣ, wăr t-illa făw a hin-oḍanăɣ. Janned a-wen-dăɣ a-s ija a-wen, wăr təssenăm a-s aɣăna a hed. Amăskoy kăyy, lăqqəwăd, dărɣalăd, ɣălulăd.
18 Ăyy-ahi ad-kăy-sənnəmhəlăɣ: žănš făll-i orăɣ ăššišdăj efew i-ad-tətbət terše-năk i-ehăre; žănš făll-i isəlsa măllolnen i-ad-təṣtărăd; žănš făll-i tiḍrəbba n-asăfar wa n-tiṭṭawen, səssəfărăd i-ad-təknəd ahănay.
19 Ǝlməd a-s năkk, ere ărheɣ a sasaɣadăɣ, ɣattălăɣ-t i-ad-ilməd s-a-wen. A-wen-dăɣ a făl utab, tukasăd dăɣ-alkum-hahi.
20 Səjəd! Năkk da ibdădăn dat-emm n-ehăn, takăwkawăɣ-t: ere hi-islăn, or’-ahi, ad-fălla-s əjjəšăɣ, ahărăɣ dăr-s, ahăr dăr-i.
21 Wa ikrăšăn tărna făll-Iblis d-tănḍărbaten-net, ad-t-ăkfăɣ turhajăt n-ad-dăr-s ənɣəymăɣ făll-tasăqqaymut-in ta n-təmmənukəla, s-əmmək-wa-dăɣ s-năkk iman-in, əkrăšăɣ fălla-s tărna ɣas, ănɣaymăɣ d-Abba-nin făll-tasăqqaymut-net ta n-təmmənukəla.
22 Ere ilăn timəẓẓujen-dăɣ s-islă, isăjdet i-măjrăd wa ităjj Unfas Šaddijăn i-ălkănisăten!› »

4

A-wa dd-ănfalălăn dăɣ-išənnawăn

1 Ḍarăt hărătăn-wi-dăɣ, əkyădăɣ, ənhăyăɣ dăɣ-išənnawăn ashăr
ămerăn. Inn’-ahi emăsli-wənnin s-əsleɣ hi-olăhăn d-tăsinsăɣt: «Awən-dd,
ad-kăy-săknăɣ ămăra hărătăn wi əlkamnen.»
2 Iḍkăl-ahi Unfas Šăddijăn ălwăqq-wen-dăɣ s-išənnawăn, ənhăyăɣ
dihen tasăqqaymut n-təmmənukəla făll-ăqqiim ăwadəm.
3 Ăwadəm-en, ij’ asmăɣmăɣ wa tajjănăt tihun n-tilăllaten ti s-itawănna
žasəb d-sarədwan. Tasăqqaymut-net ta n-təmmənukəla, ăɣilăyɣăläy-
tăt aẓănnăẓẓal ijan tihusay olăhnen d-ti n-tekădăyt ta n-tasămăɣmaɣt s-
itawănna ẓimrud.
4 Ənhăyăɣ daɣ a-s tasăqqaymut-ənnin, ăɣilăyɣălăynăt-tăt sănatăt
timərwen n-tasăqqaymut n-təmmənukəla d-əkkoẓăt făll-ăqqimăn sănatăt
timərwen n-amɣar d-əkkoẓ ăssimlălnen, jan iket-dăɣ-năsăn, koronatăn,
a-wen, tikənbuten n-orăɣ.
5 Tasăqqaymut tənnin tăzzarăt, zajjărăn-tăt-dd essamăn d-imăslan d-
ejjajăn, ărɣanăt data-s əssayăt tiftəl ti ăṣṣiwwărnen əssa unfasăn wi n-
Măssinăɣ.
6 Tasăqqaymut-ənnin-dăɣ daɣ, ill’-e data-s a olăhăn d-ejărew wa
səmmăn s-dd-ăssikta ălmăɣna-net təšədje ta n-tăšoka. Tasăqqaymut, han-
tăt əkkoẓ hărătăn əddarnen ănimăɣlăynen ammas-net. Hărătăn-en-hi,
ămoos data-săn hakd-dăɣ ḍara-săn, tiḍrurəjen.
7 Hărătăn-win-dăɣ əddărnen, wa ăzzarăn dăɣ-săn, han-t ifăqqăn n-
ahăr; wa s-əssin, han-t ifăqqăn n-esej; wa s-kăraḍ, olăh idəm-net d-i n-
ăwadəm; wa s-əkkoẓ, olăh d-ejăft illayăn.
8 Hărătăn ənnin n-əkkoẓ əddărnen, hak iyyăn dăɣ-săn ila săḍis afrewăn
əlsanăt tiṭṭawen dăɣ-ammas hakd-dăɣ dăɣ-afălla. Ehăḍ d-ašăl, əṭṭafăn
ăsahăɣ jannen:
«Emăli Măssinăɣ,
kăyy-i ilăn tărna iket-net,
kăyy-i t-illăn, təlled-t, təlkamăd:
Šăddiijăd, šăddiijăd, šăddiijăd!»
9 E-d jăn əkkoẓ hărătăn-win-dăɣ əddărnen ăsahăɣ-ənnin-dăɣ-dăɣ, timələn
ălxurmăt, samɣarăn, tumayăn i-ere wa s-ənta a iɣlalăn ăqqimăn făll-
tasăqqaymut ta n-təmmənukəla,
10 ad-ărkăɣăn imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ dat-wa ăqqimăn
dăɣ-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla s-ənta a iɣlalăn, amələn-t, əkkəsăn
tikənbuten-năsăn ti n-təmmənukəla, ăjrən-tănăt dat-tasăqqaymut,
ənnən:
11 «Emăli-nănăɣ, Măssinăɣ!
Tăniihăjjăd d-ălxurmăt
d-semɣar d-tărna
ed kăyy a dd-ixlăkăn hărăt iket-net;
ijjăš-dd a-wen ənniyăt-năk ɣas, jed-t.»

5

Ašăɣol n-Măssinăɣ

1 Ənhăyăɣ ḍarăt-a-wen dăɣ-ăfuss wa n-aɣil n-ere wa ăqqimăn făll-
tasăqqaymut ta n-təmmənukəla əlkəttab warăn ikătabăn făll-idmawăn-
net issənăn, warăn-t daɣ əssa iẓəẓla has-əgdalnen amer.
2 Olăsăɣ daɣ ahănay n-ănjălos dăɣ-wi n-imărnan, ibdad, ijanna s-afălla:
«Mi ăddoben, ănihăjja d-ad-ărẓ iẓəẓla-wi-dăɣ n-əssa, arr əlkəttab-wa-
dăɣ?»

3 Ăbă-dd ăwadəm dăɣ-išənnawăn d-ăkall d-ider n-ăkall ăddooben arr-
net, ăba-dd wăla ere ăddooben asəjrah dăɣ-ammas-net.
4 Ǝnhăyăɣ a-s ăbă-dd ăwadəm orăn əlkəttab-ənnin-dăɣ, wăla i
issəjrăhăn dăɣ-s, ɣas ad-sakălalăɣ.
5 Ălwăqq-wen-dăɣ ad-hi-innă iyyăn dăɣ-imɣarăn: «Susəm, wăr təlhed!
Ǝnhəy-t-ak ăgg-Yăhuda wa n-ahăr n-ahăya n-ănnăbi Dawəd, ikrăš tărna,
ăddoobăt terăẓẓe n-iẓəẓla wi n-əssa, arr əlkəttab.»
6 Ǝnhăyăɣ ălwăqq-wen Ašăɣol ibdadăn dăɣ-tasăqqaymut ta n-
təmmənukəla ănimăɣlăyăn hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen d-imɣarăn wi
n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ. Ašăɣol-i-hi, s-tənnəd iɣras, ila əssa iskawăn
d-əssayăt tiṭṭawen. Tiṭṭawen-tin-dăɣ a-s əssa unfasăn wi dd-ăšmašăl
Măssinăɣ făll-ărori n-ăkall iket-net.
7 Irjăš-dd Ašăɣol har dd-osa ere wa ăqqimăn făll-tasăqqaymut ta n-
təmmənukəla, irmăs fălla-s əlkəttab wa iṭṭăf s-ăfuss-net wa n-aɣil.

Ătwamăl Ašăɣol n-Măssinăɣ

8 Irmăs əlkəttab-ənnin-dăɣ ɣas, ărkăɣăn hărătăn wi n-əkkoẓ d-imɣarăn
wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ dat-Ašăɣol, ad-t-timəlăn, ɣabbădăn-t. Hak
iyyăn dăɣ-săn iṭṭaf tehărdănt d-alkas n-orăɣ iḍkarăn əlɣənfărăn. Alkasăn-
ənnin n-orăɣ d-isəkkurora wi əḍnăyăn, ămmittălăn tittar n-ălɣibadăt n-
iməššeddəjăn n-Măssinăɣ.
9 Ăwwayăn ăsahăɣ ăynayăn dăɣ-jannen:
«Ărhuj-ak ad-tărməsăd əlkəttab,
tărẓəd iẓəẓla wi n-əssa t-hărnen
ed tămmud, jed iman-năk takute,
tăsdărfed s-ašni-năk tamətte s-ămăra, ikrăš-tăt Măssinăɣ.
Tamətte daɣ, han ăddinăt
n-e d t-təllăm tawset,
d-e d t-illăm awal,
d-e d t-təllăm tumast
d-e d t-illăm əddəwəl iwarăn ărori n-ăkall.
10 Jed-tăn ălžămaɣăt n-kăl-tikutawen ixdamăn i-Măssinăɣ,
jed-tăn dăɣ-Təmmənəya-năk
i-ad-ăxkəmăn făll-ăkall.»
11 Olăsăɣ daɣ akăyad, əsleɣ i-emăsli n-ănjălosăn əknanen əjut, afḍăn
făll-timərwen n-afḍăn. Ăɣilăyɣălăyăn tasăqqaymut ta n-təmmənukəla d-
hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen d-imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ.
12 Ǝḍkălăn imăslan-năsăn, ad-jannen s-afălla:
«Ašăɣol wa iɣrăsăn i-ad-umas takute,
tărhuj-as tărna d-ărrəzăɣ d-sărho d-ăṣṣahăt
d-semɣar d-ălxurmăt d-təmmal.»
13 Ǝsleɣ daɣ i-a-wa dd-ixlăkăn iket-dăɣ-net jer-a-wa ihăn išənnawăn d-
a-wa iwărăn ărori n-ăkall d-a-wa t-illăn daw-ăkall d-a-wa ihăn ejărew wa
səmmăn, a-wa dd-ătwăxlăkăn iket-net, išənnawăn d-ăkall, a-wen-dăɣ iket-
net, irmas ăsahăɣ, ijanna:
«Tărhuj təmmal d-semɣar
d-ălxurmăt d-tărna tăɣlalăt
i-ere wa ăqqimăn făll-tasăqqaymut
ta n-təmmənukəla d-Ašăɣol.»
14 Təmdă taswəlt-ten-dăɣ ɣas, əssəgdălăn hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen,
ənnăn: «Amin!» Ărkăɣăn imɣarăn əntăneḍ-dăɣ ăssaɣăt-wen, ad-
ɣabbădăn.

6

Ămer n-iẓəẓla wi n-sădis

1 Olăsăɣ, əkyădăɣ; ənhăyăɣ Ašăɣol a-s irẓa aẓăẓlo wa ăzzarăn dăɣ-wi
n-əssa hărnen əlkəttab. Ǝsleɣ i-iyyăn dăɣ-hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen
a-s iḍkăl emăsli-net šund ejjaj, innă: «Ǝyyăw!»
2 Innă a-wen ɣas, əkyădăɣ: ənhăyăɣ ebăje măllăn inay ăwadəm iṭṭafăn
ăssăm, tătwăkf'-e korona, a-wen, takənbut n-təmmənukəla. Ăwadəm-en,
emărn, iglă daɣ i-ad-ărn.
3 Irẓa Ašăɣol aẓăẓlo wa s-əssin ihărăn əlkəttab ɣas, əsleɣ i-wa s-əssin
dăɣ-hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen a-s innă: «Ǝyyăw!»
4 Ǝnhăyăɣ ămăra ebăje šăggăɣăn dd-imalăn, ijrăw ăhaləs wa t-inăyăn
tădabit n-ad-ikkəs ălɣafyăt făll-ărori n-ăkall i-ad-ənməlhəsăn ăddinăt jer-
iman-năsăn; ənta-i-hi, ijrăw tăkoba šəjreet.
5 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa n-kăraḍ ɣas, əsleɣ i-wa s-kăraḍ dăɣ-hărătăn wi
n-əkkoẓ əddărnen a-s innă: «Ǝyyăw!» Ǝkyădăɣ, ənhăyăɣ ebăje kăwălăn
inay ăwadəm iṭṭafăn ălmizan dăɣ-ăfuss-net.
6 Ǝsleɣ i-emăsli dd-ifalăn jer-hărătăn wi n-əkkoẓ har innă: «Kelu n-
ălkăma-i, ălqim-net ašăl n-ălxidmăt n-ăwadəm meɣ kăraḍ kelutăn n-
tărruza măšan, wăr təfneẓăd hărăt dăɣ-əzzăyt wăla dăɣ-asməd wa n-
lăɣnăb.»
7 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa n-əkkoẓ iɣfălăn əlkəttab ɣas, əsleɣ i-hărăt wa
s-əkkoẓ iddărăn a-s innă: «Ǝyyăw!»
8 Ǝkyădăɣ, ənhăyăɣ ebăje dalen inay ere iwar isəm: «Tamăttant», ăsilăl
ălaxărăt d-a-wa t-ihăn dăɣ-ăddinăt iket-net. Ǝjrăwăn tărna făll-tăẓune n-
ăkall ta n-əkkoẓăt i-ad-ănɣən imuzăɣăn-net s-tăkoba d-laẓ d-turhənnawen
ti lăbasnen tamălsanen d-tiwăɣsen.
9 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa n-səmmos ɣas, ənhăyăɣ dăɣ-išənnawăn, daw-
tasəskărt ta făll-ɣarrăsnăt taɣsiwen ti n-tikutawen dăɣ-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, iman n-ăddinăt wi ăba dăɣ-təssəba n-măjrăd n-Măssinăɣ d-
ajəyh dăɣ-s i-ăddinăt.
10 Ǝḍkălăn iman-en-hi imăslan-năsăn s-afălla, ənnăn: «Emăli-nănăɣ
wa šăddijăn, ăddutten, ma s-tăqqalăd, tarəd ăššăreɣa wa n-jere-năɣ d-
imuzăɣăn n-ăkall? Ma s-tăqqalăd təšəjəd dăɣ-săn eɣa n-asănɣal wa jăn
i-ašni-nănăɣ?»
11 Ijrăw hak iyyăn dăɣ-săn emăls măllăn, ătwănn'-asăn ad-sunfən
ăzzăman ənḍărrăn əṣbărăn har dd-əmdəwăn ayətma-săn d-imidiwăn-
năsăn wi dăr-oharăn ălxidmăt lănen s-ad-dăr-săn alăhăn əssəbab n-
tamăttant.
12 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen Ašăɣol a-s irẓă aẓăẓlo wa n-săḍis iɣfălăn
əlkəttab ɣas, ijă-dd ăkall ăškăḍkăḍ-i-dăɣ ăssuksăḍăn, kăwal tăfukt šund
alăššo, šăggaɣ ewăr iket-net šund ašni,
13 jăn-dd etran făll-ăkall aftəktək wa dd-tăjjăn aratăn n-ašar dihad tăn-
iwwəšwăš aḍu ăṣṣoohen.
14 Olămăn-in išənnawăn šund əlkəttab itiḍh ăwadəm, ăhonăn iḍaɣăn
d-iwtəlăn.
15 Ǝnkărăn imuzăɣăn n-ăkall iket-năsăn, jer-wi n-imănokalăn, hakd
wi n-kăl-eket d-wi n-imănokalăn n-əlɣəskăr d-wi n-imărrəzăɣăn d-kăl-
ăṣṣahăt, wăr-əẓleyăn wi n-eklan d-wi n-ilăllan, əffărăn iket-dăɣ-năsăn
dăɣ-iɣăyan d-ităqqăn n-iḍaɣăn.
16 Saɣăren, jannen i-iḍaɣăn d-isəwlan: «Aḍəwăt-dd fălla-năɣ i-ad-
wăr hanăɣ-ihənnəy ămănokal wa ăqqimăn făll-tasăqqaymut ta n-
təmmənukəla, ənjărăt-anăɣ iket-di d-fălla-năɣ isiḍəw aḍkăr n-Ašăɣol

[17] ed ašăl wa măqqărăn d-itakkăs ălxăr, osă-dd. Mi dăɣ-s-e-iɣləsăn?»

7

Kăl-Iṣrayil wi n-temeḍe d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ iwăr ešwăl

[1] Ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ əkkoẓ ănjălosăn s-hak iyyăn dăɣ-săn dăɣ, ibdad
dăɣ-iyyăt dăɣ-tisdas n-ăkall ti n-əkkoẓăt. Hak iyyăn ănnihăḍ dăɣ-iyyăn
dăɣ-aḍutăn wi n-əkkoẓ i-ad-wăr-ăsrarăj wăl’ iyyăn dăɣ-săn făll-ăkall wăla
făll-ejărew wăla fall-ihəškan.
[2] Ənhăyăɣ daɣ ănjălos iyyăn har dd-ifăl emăynăj iṭṭaf aẓăẓlo n-Măssinăɣ-
i iddărăn. Ăssewăl s-afălla i-əkkoẓ ănjălosăn wi əjrăwnen turhajăt n-ad-
əbxəsăn ăkall d-ejărew wa səmmăn, inn’-asăn:
[3] «Taẓidert, wăr jem săbxas dăɣ-ăkall wăla dăɣ-ijərwan wăla dăɣ-
ihəškan har năj ešwăl făll-timme n-eklan n-Măssinăɣ iket-dăɣ-năsăn.»
[4] Əsleɣ ălwăqq-wen i-a-wa dăr-ogdăhăn ăddinăt wi iwăr aẓăẓlo n-
Măssinăɣ: temeḍe d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ† n-ăwadəm dd-
əzjarnen tiwsaten n-Iṣrayil iket-dăɣ-năsnăt:
[5] Măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm,† əzjarăn-dd tawset ta n-Yăhuda;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Rubin;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Gad;
[6] măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Azir;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Naftali;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Mănasa;
[7] măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Simyon;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Lewi;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta-n-Isakar;
[8] măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Ẓabilon;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Yusəf;
măraw d-əssin n-efăḍ n-ăwadəm, əzjarăn-dd tawset ta n-Bănyamin.

Tănăfalilt n-iməššeddəjăn wi hănen ălžănnăt

[9] Ənhăyăɣ daɣ ḍarăt-a-wen, tamətte n-ăddinăt-i-dăɣ tăjjet s-wăr t-illa
ere ăddooben asiḍən-net. Tamətte-ənnin-dăɣ, han-tăt ăddinăt n-e d t-illăm
əddəwəl d-e d t-təllăm tawset d-e d t-təllăm tamətte d-e d t-illăm awal.
Əbdadăn dat-tasăqqaymut ta n-Təmmənəya d-dat-Ašăɣol, ăssiimlălăn,
əṭṭafăn iləktan n-tišday.
[10] Əẓẓajăn imăslan-năsăn s-afălla, jannen:
«Əlɣəllas-nănăɣ, Măssinăɣ-i ăqqiimăn
făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla d-Ašăɣol a ɣur-t-illa.»
[11] Əbdădăn ănjălosăn iket-năsăn wi ănimăɣlăynen tasăqqaymut ta n-
təmmənukəla d-imɣarăn d-hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen, ărkăɣăn dat-
tasăqqaymut ta n-təmmənukəla, əssənsăn timmawen-năsăn făll-ăkall, ad-
ɣabbădăn Măssinăɣ,
[12] jannen:
«Tidət-dăɣ a-s təmmal
d-ălxurmăt d-sărho d-tămayit
d-semɣar d-tărna d-ăṣṣahăt,
i n-Măssinăɣ hărkuk! Amin.»
[13] Issəstăn-ahi iyyăn dăɣ-imɣarăn ḍarăt-a-wen, inn’-ahi: «Ma ămoosăn
ăddinăt-wi-dăɣ ăssimlălnen? Ənde s-dd-hăn?»

---
† 7:4 7:4 144.000. † 7:5 7:5 12.000.

14 Ǝnneɣ-as: «Măssi-ɣ, a-wen, kăyy a t-issanăn.» Inn’-ahi ălwăqq-wen: «A-
wa ăddinăt wi dd-toyyă tăɣazzabit ta măqqărăt, ăsserădăn isəlsa-năsăn,
issəmlăl-tăn ašni wa n-Ašăɣol.
15 A-wen-dăɣ a făl əbdadăn dat-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla n-
Măssinăɣ. Ehăḍ d-ašăl, ɣabbădăn-t dăɣ-ehăn n-ămudd-net wa măqqărăn.
Ere wa ăqqiimăn făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla dăɣ-ehăn-net, a
tăn-ogaẓăn.
16 Wăr-ilkem ad-ălloẓăn, wăla ad-ăffudăn, wăla ad-tăn-tăssirɣa tăfukt
wăla a ăkkusăn a ămoos-dăɣ
17 făl-as Ašăɣol wa ihăn ammas n-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla, iman-
net a tăn-e-iḍənăn, aɣəd-tăn s-ersan wi n-aman əddărnen, irsəy-in
Măssinăɣ e d t-illăm ămiṭṭ dăɣ-tiṭṭawen-năsăn.»

8

Emăsli n-tisinsăɣen ti n-əssayăt

1 Irẓă Ašăɣol aẓăẓlo wa s-əssa ɣas, ăssosăm a-wa ihăn išənnawăn iket-
dăɣ-net har făllа-s tokăy tăẓune n-ăssaɣăt.
2 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen əssa ănjălosăn wi əbdădnen dat-Măssinăɣ, ijrăw
hak iyyăn dăɣ-săn tăsinsăɣt tiyyăt.
3 Osă-dd ănjălos iyyăn, ibdăd edes i-tasəskărt ta făll-tajjănăt
tikutawen, iṭṭaf ăkoss wa hăn iməkkărora iknăn dăɣ-orăɣ. Ijrăw
isəkkurora ăjjootnen i-ad-tăn-isədəw d-tittar n-tamətte ta n-iməššeddəjăn
n-Măssinăɣ, isărɣ a-wen-dăɣ iket-net făll-tasəskărt ta n-tikutawen n-orăɣ
t-təllăt dat-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla, ăssewăḍ-in daɣ făll-a-wen
tittar n-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ.
4 Ăhohăn iməkkurora, əlkămnăt-asăn tittar n-iməššeddəjăn n-
Măssinăɣ.
5 Iḍkăl ănjălos ḍarăt-a-wen ăkoss wa dăɣ-raqqăn əlɣənfărăn, iḍkăr-t
dăɣ-efew wa iwărăn tasəskărt ta n-tikutawen təzzar, ibsăl-t-dd făll-ăkall,
jăn ejjajăn ălwăqq-wen-dăɣ d-imăslan d-essamăn, ăškăḍkăḍ ăkall.

Ăshăḍăn ănjălosăn wi n-əkkoẓ tisinsăɣen-năsăn

6 Ăsdăwăn ya ănjălosăn wi n-əssa əṭṭăfnen tisinsăɣen ti n-əssayăt i-
ashăḍ-năsnăt.
7 Ăshăḍ wa ăzzarăn tăsinsăɣt-net, oḍăn-dd ijidrăšăn ăddewnen d-efew
irtayăn d-ašni făll-ăkall, intăs əttələt n-ăkall d-əttələt n-ihəškan d-a-wa
t-illăn dăɣ-teyəšše iket-net.
8 Ăshăḍ ănjălos wa s-əssin tăsinsăɣt-net, ifăl-dd a olăhăn d-aḍaɣ
ăhijăljălăn išənnawăn, oḍă-dd dăɣ-ejărew. Iqqăl əttələt n-ejărew wa
səmmăn ašni ălwăqq-wen-dăɣ.
9 Ăba əttələt n-e d t-illăm ămudăr ihan ejărew wa səmmăn, ittăɣtăɣ
əttələt n-a-wa ila ejărew dăɣ-turfen.
10 Ăshăḍ ḍarăt-a-wen ănjălos wa s-kăraḍ tăsinsăɣt-net, ifăl-dd atăr
măqqărăn ăhijăljălăn šund emămmăl išənnawăn, oḍă-dd făll-əttələt n-
ijərwan d-ersan.
11 Atăr-en, isəm-net: «Təsəmme.» Oḍă-dd ɣas, issəsmăm əttələt n-aman
har tămmut təššəm n-ăddinăt iket-năsăn wi tăn-əswănen.
12 Ăshăḍ ănjălos wa s-əkkoẓ tăsinsăɣt-net, təjjăš tewete əttələt n-tăfukt
d-əttələt n-ewăr d-əttələt n-etran, ijmăḍ-tăn əttələt n-ănnur-năsăn har
ăbas itimləwləw əttələt n-ehăḍ d-əttələt n-ašăl.

Iməskay ăddinăt iyyăḍ

13 Ǝkyădăɣ daɣ, əsleɣ i-ejăft illayăn dăɣ-ijəj dăɣ-ălhăwa, iḍkal emăsli-
net, ijanna: «Iməskay, Xăxx-dăɣ, iməskay imuzăɣăn n-ăkall ălwăqq wa
d-e-săhəḍăn ănjălosăn wi n-kăraḍ hin-ăqqimnen tisinsăɣen-năsăn!»

9

Ăshăḍ ănjălos wa s-səmmos tăsinsăɣt-net

1 Ăshăḍ ănjălos wa s-səmmos tăsinsăɣt-net, ənhăyăɣ atăr dd-ifalăn
išənnawăn har dd-oḍă făll-ăkall, ătwăkf'-e asăyar n-anu wa wărăn ila ider
ihăn ălaxărăt.
2 Or' atăr-ənnin anu-en, izjăr-t-dd a olăhăn d-tahəst-i-dăɣ tăssuksăḍăt,
issəkwăl ăho wa dd-izjărăn anu tăfukt d-ălhăwa.
3 Ăho-ənnin-dăɣ, təzjăr-t-dd tašwalt təlsăt ărori n-ăkall, tašwalt-en,
təjraw ăssăm olăhăn d-wa ihăn iẓurdam.
4 Təjrăw tašwalt-ənnin-dăɣ alămăr n-ad-wăr ḍes teyəšše wăla ihəškan
wăla idommăn, ătwănn'-as ɣas ad-ăkk ăššar-net dăgg-adəm wi s-wăr-
iwer ešwăl wa n-Măssinăɣ timmawen-năsăn.
5 Ăddinăt-en, wăr təjrew tašwalt turhajăt n-tenăɣe-năsăn, wăr təjrew
a săl turhajăt n-aɣəzzəbu-năsăn har făll a-săn takəy tăqqăn n-səmmos
orăn. Təsəmme n-tisnant n-ălɣizabăt-net tolăh d-a-wa s-itifrəy ăwadəm
ăkiwăttăt eẓerdəm.
6 Tăqqăn-ten-dăɣ n-səmmos orăn, ad-takəy tammăɣăn dăgg-adəm i-
tamăttant măšan, wăr tăt-jărrəwăn, sadărhanăn-tăt măšan, tifăqqut-
asăn.
7 Tašwalt-ənnin, tolăh d-ibəjwan ăsidăwnen i-tikawt n-amjăr, iɣăfawăn-
năsăn, iwar-tăn a olăhăn d-koronatăn, a-wen, tikənbuten n-orăɣ, olăhăn
idmawăn-năsăn d-wi n-dăgg-adəm,
8 lan amẓadăn olăhnen d-tišəkkaḍ n-tiḍeḍen, lan daɣ isenăn olăhnen
d-wi n-ehran.
9 Ijərjar-năsăn, s-tənnəd, tăẓoli a tăn-ilsan, emăsli n-afrewăn-năsăn,
olăh d-turfen ti n-amjăr tihubun ibəjwan əkkanen edăgg n-amjăr.
10 Lan tilănkăwen lanen teskărt šund ta n-iẓurdam, tilănkăwen-năsăn
en-dăɣ a ih' ăssăm wa s-tikwəttin dăgg-adəm har ăkəyən səmmos orăn.
11 Lan ămănokal wa ănnihăḍăn dăɣ-anu wa wărăn ila ider ihăn ălaxărăt
s-ənta a-s ănjălos wa n-ălaxărăt, isəm-net dăɣ-Ɣăbranəyya: Abbădon;
isəm-net dăɣ-Tălyunanit: Abbolyon. Almăɣna n-isəm-net: Ămahlak.
12 Ălmăṣṣibăt wa ăzzarăn okăy măšan, əlkamăn-as-dd əssin hărwa.

Ăshăḍ ănjălos wa s-săḍis tăsinsăɣt-net

13 Ăshăḍ ănjălos wa s-săḍis tăsinsăɣt-net, əsleɣ i-emăsli dd-ifalăn
tisəttuytay ti n-əkkoẓăt n-tasəskărt n-orăɣ ta n-tikutawen t-təllăt dat-
Măssinăɣ.
14 Inn' emăsli-en i-ănjălos wa s-săḍis iṭṭăfăn tăsinsăɣt: «Arr-in ănjălosăn
wi n-əkkoẓ əkrădnen edes i-ejărew wa măqqărăn s-isəm-net Ifrăyti.»
15 Ămerăn-dd ănjălosăn-win-dăɣ n-əkkoẓ ăssaɣăt-wen-dăɣ n-ašăl-wen-
dăɣ n-ewăr-wen-dăɣ n-awătay-wen-dăɣ i-ad-ănɣən əttələt n-dăgg-adəm
ed a-wen-dăɣ a-s ətwarăn a ijă a-wa-dăɣ.
16 Ătwănn'-ahi a-wa dăr-ogdăh əlɣəskăr wa inăyăn ibəjwan, oseɣ-t
iwwăḍ sănatăt timaḍ n-ajjim n-ăwadəm.
17 Ibəjwan-ənnin d-ăddinăt wi tăn-năynen, ənta da əmmək wa s-hi-dd-
ănfalălăn: imălsan-năsăn, i n-tăẓoli šăggăɣăt šund efew, i dalatnen šund
tekădăyt ta n-telăllit lăt ălqim s-itawănna: Safir; ja tăroɣe ta ităjj əlkăbrit.

Iɣăfawăn n-ibəjwan, olăhăn d-iɣăfawăn n-ehran, izajjăr-dd efew d-ihohan d-əlkăbrit imawăn-năsăn.
18 Ălmăṣṣibatăn-winnin-dăɣ n-kăraḍ dd-zajjărnen imawăn n-ibəjwan, efew d-ăho d-əlkăbrit, əlhăsăn əttələt n-dăgg-adəm
19 ed ibəjwan ənnin-dăɣ, ăššar-năsăn, imawăn-năsăn d-tilănkăwen-năsăn a iha făl-a-s olăhnăt tilănkăwen-năsăn d-taššălen, lan iɣăfawăn s-tiḍărrun dăgg-adəm.
20 Unjăy a-wa dd-ăqqimăn dăɣ-dăgg-adəm wăr-ănɣen ălmăṣṣibatăn-ənnin-dăɣ s-ad-ibḍəw d-ăṣṣănămăn wi əknăn s-ifassăn-năsăn, unjăyăn s-ad-əbḍəwăn d-ălɣibadăt n-alšinăn d-ăṣṣănămăn wi əknăn i-iman-năsăn s-orăɣ d-aẓrəf d-daroɣ d-tihun d-isăɣerăn wăren ăddobăt ahănay wăla măsăllăt wăla răjjoš.
21 Unjăyăn daɣ s-ad-əbḍəwăn d-iji n-iman d-əkkəriku d-asəmmăḍəs n-iman d-tikra.

10

Tănăfalilt n-ănjălos wa iṭṭăfăn əlkəttab wa n-aɣătas n-ăssăreɣa

1 Olasăɣ daɣ ahănay n-ănjălos n-emăṣṣehi a-s dd-ifăl išənnawăn təls'-e tejărăkt, iqqal-as aẓănnăẓẓal takənbut, olăh idəm-net d-tăfukt, olăhăn iḍarăn-net d-timănkayen n-efew,
2 iṭṭaf dăɣ-ăfuss-net əlkəttab əntəkkăn ămerăn. Ibdăd s-aḍăr-net wa n-aɣil făll-ejărew wa səmmăn, ibdăd s-wa n-tăšalje făll-ăkall.
3 Inḍăw teɣărit tolăhăt d-emăsli n-ahăr inijjəwăn. Ăsɣărăt ɣas, ăkewănăn-as imăslan n-ejjajăn wi n-əssa.
4 Əttărăɣ ad-əktəbăɣ a-wa ənnăn ɣas, əsleɣ i-emăsli dd-ifalăn išənnawăn a-s hi-innă: «Əṣtăr a-wa ənnăn ejjajăn wi n-əssa, wăr t-təktebăd.»
5 Iḍkăl ḍarăt-a-wen ănjălos-wənnin ənhăyăɣ ăsixătărtăr făll-ejărew d-ăkall ăfuss-net wa n-aɣil s-ebre n-išənnawăn,
6 ihăḍ s-Măssinăɣ-i iddărăn dd-ixlăkăn išənnawăn d-ăkall d-ijərwan d-a-wa tăn-ihăn iket-net, innă: «Tăqqăn, təmdă-dd.»
7 Afăl issəntă ănjălos wa s-əssa ewet n-tăsinsăɣt-net, ad-dd-imdəw əddăraj n-Măssinăɣ wa s-a ija a-wa-dăɣ iffar, dihen, ad-itbət a-wa ənnăn ănnăbităn-i n-eklan-net.
8 Ăssewăl-ahi daɣ emăsli wa s-əsleɣ ifal-dd išənnawăn, inn'-ahi: «Əgləw, ărməs əlkəttab wa əntəkkăn ămerăn ihăn ăfuss n-ănjălos wa ăsixătărtărăn făll-ăkall d-ejărew.»
9 Ohăẓăɣ-dd ănjălos i-ad-hi-ăkf əlkəttab wa əntəkkăn, inn'-ahi: «Ărməs əlkəttab, təkšəd-t, ad-ismam dăɣ-tăsa-năk măšan dăɣ-emm-năk, ad-alăh d-torawăt tăẓude.»
10 Ărmăsăɣ-dd əlkəttab dăɣ-ăfuss n-ănjălos, əkšeɣ-t ɣas, ija dăɣ-emm-in tăẓude ta n-torawăt măšan, osa tăsa-nin ɣas, sămum dăɣ-s.
11 Ătwănn'-ahi ălwăqq-wen: «Səlməd hărwa timəttawen d-tiwsaten d-awalăn d-imănokalăn a-wa hasăn-itwăr Măssinăɣ.»

11

Tijuhawen n-Măssinăɣ ti n-sănatăt

1 Ḍarăt-a-wen, tătwăkf'-ahi teẓewt tolăhăt d-hărăt n-telăwăɣt ta n-eket, ătwănn'-ahi: «Əgləw, əkət ehăn n-ămudd wa măqqărăn n-Măssinăɣ d-tasəskărt ta n-tikutawen, siḍənăd-dd a-wa dăr-ogdăhăn ăddinăt-wi dăɣ-s ɣabbădnen Măssinăɣ

2 măšan, ăyy ăɣalla-net, wăr t-ketăd ed əjrawăn fălla-s inəẓẓulam† tărna,
ad-əjən əkkoẓăt timərwen n-ewăr d-əssin tikukulăn aɣrəm wa šăddijăn.
3 Ad-hin-šəmmišəlăɣ tijuhawen-nin ti n-sănatăt əlsănen isəlsa wi ilass
ere iṭṭafăn iba, ad-əjən efăḍ n-ašăl d-sănatăt timaḍ d-săḍisăt timərwen
siɣulăn isălan wi hasăn-dd-ăssawăy Măssinăɣ.
4 Tijuhawen-en n-sănatăt, əntănăteḍ a-s əzzăytunităn wi n-əssin d-tiftəl
ti n-sănatăt əbdădnen dat-Emăli n-ăkall.
5 E-d ittăr ăwadəm ad-hasăn-iɣšəd hărăt, ad-dd-izjăr efew imawăn-
năsăn ihlăkăn išənja-năsăn, əmmək-wen-dăɣ a-s mad-ămmăt ăwadəm a
ămoos itattărăn ad-hasăn-iɣšəd hărăt.
6 Əjrăwăn turhajăt n-ad-ăɣfəlăn išənnawăn, əgdəlăn i-ajənna ad-iwət a
əkkăn tajjăn isălan wi dd-ăwwăyăn ɣur-Măssinăɣ. Əjrăwăn daɣ turhajăt
n-ad-əjən aman ašni, zəzzubbun-dd făll-ăkall ănnuɣ n-ălmăṣṣibăt iket-net,
ălwăqq d-ăsdărhănăn a-wen iket-net.
7 Afăl əssəmdăn d-asəssiwăḍ n-isălan wi dd-ăwwăyăn, ad-fălla-săn iḍəw
awăɣs wa dd-madăn-izjăr anu wa wărăn ila ider ihăn ălaxărăt, ărn’-en,
ănɣ’-en;
8 ăqqaymənăt-dd tifəkwen-năsăn dăɣ-təfărre n-aɣrəm wa dăɣ-
tažămmaɣăn iməssorha-net, dăɣ-edăgg wa dăɣ-ătwăṣlăb Emăli-năsăn
făll-tajəttewt. Aɣrəm-en, ătiwăjj’-as isəm n-ămadaɣ, itawănn’-as, Sodoma;
itawănn’-as daɣ: Miṣra.
9 Ad-əkrəšăn ăddinăt n-timəttawen iket-dăɣ-năsnăt d-tiwsaten-năsnăt
d-awalăn-năsnăt, d-əddəwəlăn-năsnăt iket-năsăn, kăraḍ išilan d-tăẓune
əkyadăn dăɣ-săn, əgdalăn-asăn ad-ănbəlăn.
10 Ad-ăddăwen imuzăɣăn n-ăkall hullan dăɣ-təssəba n-a-wa s-tăn-ăba,
ăd-əjən ăzzăhotăn, ənməkfən ălhăkăn jer-iman-năsăn, făl-a-s ănnăbităn-
ənnin-dăɣ n-əssin, əssəknăn imuzăɣăn n-ăkall aɣăna hullan
11 măšan, afăl okăyăn kăraḍ išilan d-tăẓune winnin-dăɣ, ad-dd-ifəl unfas
n-tămudre n-Măssinăɣ ijjəš ănnăbităn-ənnin n-əssin, ənkărăn-dd dăɣ-
tamăttant, tărməs tarəmmeɣt ăddinăt wi tăn-hannăynen iket-năsăn.»
12 Əslăn ănnăbităn wi n-əssin i-emăsli ăṣṣohen hasăn-innăn dăɣ-
išənnawăn: «Awənăt-dd diha.» Təḍkăl-tăn tejărăkt, əkkăn išənnawăn,
əkyadăn dăɣ-săn išənja-năsăn.
13 Ăškăḍkăḍ ăkall s-ăṣṣahăt ălwăqq-wen-dăɣ, tărẓa tăẓune n-aɣrəm
ta s-mărawăt, ămmun əssa afḍăn n-ăwadəm dăɣ-aškəḍkăḍ-wənnin-dăɣ;
ărmăɣăn ăddinăt wi iyyăḍnen, ad-samɣarăn Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn.
14 Okăy ălmăṣṣibăt wa s-əssin măšan, hewăt! Os’-iwăn făw wa s-kăraḍ.

Ăshăḍ ănjălos tăsinsăɣt ta s-əssayăt

15 Ăshăḍ ălwăqq-wen ănjălos wa s-əssa tăsinsăɣt-net, jăn imăslan
ăṣṣoohătnen dăɣ-išənnawăn jannănen:
«Ămăra-dăɣ, təmmənukəla făll-ăddunya,
ti n-Emăli-nănăɣ Măssinăɣ d-Ălmasex-net
i-ad-imnukəl hărkuk.»
16 Ənkărăn imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ făll-tisăqqima-năsăn
ti t-əllănen dat-Măssinăɣ, oḍăn data-s, ărkăɣăn data-s, ăsḍăsăn timmawen-
năsăn ăkall, ad-t-ɣabbădăn,
17 jannen:
«Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna,

---

† **11:2 11:2** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

kăyy-i t-illăn, təlled-t, təlkamăd,
nomal-kăy ed təssətbătăd
təmmənukəla-năk s-tărna-năk.
18 Ibda, ăḍḍukren-kăy əddəwəlăn wi n-inəẓẓulam†
măšan, ašăl-i, aḍkăr wa-năk,
a dd-madăn-infiləl făllа-săn,
ašăl-năk wa dăɣ-šarrăɣăd inəmmuttan, osă-dd.
Iwwăḍ ălwăqq wa dăɣ-mad-təjəd ălhăk
i-eklan-năk-i n-ănnăbităn
d-ăddinăt wi led n-iməššeddəjăn-năk iket-dăɣ-năsăn,
ăssimɣărăn-kăy wi n-iməṣṣuha hakd wi n-tilăqqiwen,
ălwăqq wa n-ahălak n-imahlakăn n-ăkall, osă-dd.»
19 Ălwăqq-wen, ămeră-dd ehăn n-ămudd n-Măssinăɣ wa măqqărăn dăɣ-
išənnawăn, ătwănhăy dăɣ-s əssəndoqq wa iha əlkəttab n-ărkăwăl n-
tassaɣt wa n-jer-Măssinăɣ d-tamətte-net, jăn essamăn ḍarăt-a-wen d-
imăslan d-ejjajăn; ăškăḍkăḍ ăkall, ənfărăn-dd ijidrăšăn šuharnen.

12

Tănăfalilt ta n-tamăḍt d-alyaḍ wi iknăs ămudăr

1 Ḍarăt-a-wen, təzjăr-dd tăkunt tăssuksăḍăt išənnawăn. Ǝnhăyăɣ
tamăḍt tăɣnasăt tăfukt təbdad făll-ewăr, tăsiiwăr măraw etran d-əssin
eɣăf-net, măraw etran d-əssin əddasnen šund takənbut n-ămănokal eɣăf-
net.
2 Tamăḍt-ənnin, la ənniyăt, tărmas-tăt tiẓẓurt n-ajăraw n-eɣăf, tăsikălăl
a-wa dăɣ-has-ja tisnant.
3 Tănfalăl-dd tăkunt tiyyăt daɣ dăɣ-išənnawăn, ənhăyăɣ ămudăr
măqqorăn šăggăɣăn han ifăqqăn n-ăɣata ilan əssa iɣăfawăn d-măraw
iskawăn, hak eɣaf-net-dăɣ, təwar-t takənbut n-təmmənukəla.
4 Ifrăḍ-dd s-telănkăwt-net əttələt n-etran wi hănen išənnawăn, ijăr-tăn-
dd făll-akăll. Ibdăd-dd ḍarăt-a-wen dat-tamăḍt i-ad-hin-ilməẓ ara-net afăl
dd-iwă.
5 Təkrăš tamăḍt alyaḍ s-ənta a madăn-ixkəm s-tărna tolăhăt d-ta n-tăẓoli
făll-əddəwəlăn iket-năsăn, iwă-dd alyaḍ ɣas imməḍkăl ălwăqq-wen-dăɣ,
ămewăy s-Măssinăɣ d-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla-net.
6 Tamăḍt ənta, tăjewăḍ s-tanăẓruf-i-dăɣ has-itwăr Măssinăɣ edăgg
dăɣ-mad-has-iṭṭaf tenăfăkt har tăj efăḍ n-ašăl d-sănatăt timaḍ d-săḍisăt
timərwen.
7 Inkăr ḍarăt-a-wen amjăr măqqoorăn dăɣ-išənnawăn. Imăl-t amjăr
ăṣṣoohen jer-Mikaylu d-ănjălosăn wi has-əlkamnen d-ămudăr wa hăn
ifăqqăn n-ăɣata d-ănjălosăn wi has-əlkamnen.
8 Ătwărna ăɣata d-ănjălosăn wi has-əlkamnen, ăbas hasăn-t-təlla
taɣimit dăɣ-išənnawăn.
9 Ătwăjăr-dd ăɣata wa măqqărăn, ătwăstăɣ-dd, izjăr-dd išənnawăn.
Ǝnta a-s aššăl wa n-ibda s-itawănna Iblis meɣ Ăššăyṭan-i n-eməkkerrəs
n-ăddunya təmda, ătwăjăr-dd făll-ăkall ənta d-ănjălosăn-net.
10 Ǝsleɣ ḍarăt-a-wen i-emăsli ăṣṣoohen ijannen dăɣ-išənnawăn:
«Ămăra, ăssaɣăt wa n-əlɣəllas, iwwăḍ-dd.
Măssinăɣ, ăsnăfalăl-dd tărna-net d-Təmmənəya-net!
Ǝlxəkum, ijjăš ifassăn n-Ălmasex-net

† **11:18 11:18** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

făl-a-s ere wa s-kăla isaḍlam ayətma-năɣ,
isaḍlam-tăn ehăḍ d-ašăl ɣur-Măssinăɣ,
ătwăstăɣ-dd, ăbas ih' išənnawăn.
11 Əkrăšăn fălla-s ayətma-năɣ tărna
dăɣ-təssəba n-ašni wa n-Ašăɣol
d-măjrăd n-Măssinăɣ wa dăɣ-tajăyhen ăddinăt,
wăr jen tărha n-hărăt dăɣ-tămudre-năsăn,
əqbălăn tamăttant dăɣ-təssəba n-Ašăɣol
d-dăɣ-təssəba n-măjrăd n-Măssinăɣ.
12 A-wen-dăɣ a făl išənnawăn
d-imuzăɣăn-năsăn, nufləyăt!
Măšan iməskay imuzăɣăn n-ăkall d-ejărew wa səmmăn
făl-a-s Iblis, ăzzubbăt-in săr-wăn,
ikn'-e aḍkăr ujəš ed issan
a-s a-wa has-in-aqqiimăn dăɣ-ălwăqq i jăzzulăn.»
13 Ilmăd ămudăr wa hăn ifăqqăn n-ăɣata a-s ătwăstăɣ-dd dăɣ-išənnawăn,
ătrăkkăt-dd făll-ăkall ɣas, ăstăɣăynăn tamăḍt ta torăwăt alyaḍ.
14 Măšan təjraw tamăḍt afrewăn əssin n-ejăft măqqoorăn, təggăd săr-
săn hăr tăwwăḍ edăgg wa has-itwărăn dăɣ-tanəẓruft i-ad-dăɣ-s təjrəw
tenăfăkt, tətwigăẓ dăɣ-aššăl har tăj dihen kăraḍ iwətyan d-tăẓune.
15 Inhăy aššăl a-s tăbok tamăḍt ad-t-təjmăḍ ɣas, ora emm-net, ijăr-tăt s-
ajəju n-aman ogdăhăn d-ejărew i-ad-tăt-əkšən.
16 Măšan, ohăɣ ăkall tinahăɣen i-tamăḍt, ămeră-dd, ilmăẓ-in aman wi-s
ijăr ăɣata tamăḍt.
17 Ikn' aḍkăr n-tamăḍt ujəš n-ăɣata, iglă i-ad-iknəs a-wa dd-ăqqimăn dăɣ-
aratăn-net, a tăn-ămoosăn ăddinăt iket-năsăn wi tamašalnen alămărăn
n-Măssinăɣ tajăyhen dăɣ-isălan n-Ɣisa.
18 Osă-dd ăɣata, ibdăd dăɣ-asălim n-ejărew wa səmmăn.

13

Tănăfalilt ta n-əssin imudărăn

1 Olăsăɣ, ənhăyăɣ ămudăr iyyăn ilan măraw iskawăn d-əssa iɣăfawăn a-
s dd-izjăr ejărew wa səmmăn. Hak eɣăf, təwar-t takənbut n-təmmənukəla
tiyyăt, hak idəm-dăɣ, iktab fălla-s isəm ăsikafărăn.
2 Ămudăr wa ənhăyăɣ, olăh d-wašil; tihiw-net, šuharnăt, emm-net,
olăh d-i n-ahăr. Ikf'-e ăɣata tărna-net, d-təmmənukəla-net d-tădabit
măqqoorăt.
3 Ămudăr-ənnin, iyyăn dăɣ-iɣăfawăn-net, ih'-e abuyəs dăɣ-edăgg n-
ăsənsaɣ wărăn itəzzəy măšan, izzăy. Iqqăl-a-wen tăkunt i-imuzăɣăn n-
ăkall iket-năsăn, əlkămăn i-ămudăr.
4 Ad-ɣabbăd ăddunya iket-net ăɣata ed ənta a ikfăn ămudăr tărna.
Tărkăɣ tamətte iket-net dat-ămudăr, ad-t-ɣabbăd, janna: «Mi ogdăhăn d-
ămudăr, mi ihălăn amjăr dăr-s?»
5 Ijrăw ămudăr turhajăt n-ad-isəffəlɣăɣ, isəkkufăr har ăj əkkoẓăt
timərwen n-ewăr d-əssin.
6 Ad-ijanna ămudăr hărătăn lăbasnen făll-Măssinăɣ, igaggăr isəm-net,
d-edăgg wa dăɣ-izzăɣ d-a-wa izzăɣăn išənnawăn iket-net.
7 Ijrăw turhajăt n-ad-iknəs iməššeddəjăn, ărn'-en; ijrăw tărna făll-e d t-
təllăm tawset d-e d t-təllăm tamətte d-e d t-illăm awal d-e d t-illăm əddəwəl.
8 Ad-ɣabbădăn imuzăɣăn n-ăkall iket-năsăn ămudăr-ənnin, iɣabbăd-
t e d t-illăm ăwadəm s-wăr-ikteb isəm-net ɣur-axălak n-ăddunya dăɣ-
əlkəttab n-tămudre n-Ašăɣol wa ătwăɣrăsăn.

9 Ere ilăn timəẓẓujen s-isla, isăjdet:
10 «Ere wa s-inna Măssinăɣ ad-ijjəš takărmut, ad-tăt-ijjəš, ere wa s-inna,
ad-t-tăkš tăkoba, ad-t-tăkš. A-wa ăssaɣăt s-hak eməššeddəj-dăɣ, ibdədet
făll-iman-net dăɣ-immun, ikuyədet.»
11 Ǝnhăyăɣ daɣ ămudăr iyyăn dd-izjarăn ăkall, il' iskawăn əssin olăhnen
d-i n-ekrăr măšan isawal šund ăɣata.
12 Itamašal tădabit ta itamašal ămudăr wa ăzzarăn iket-net dăɣ-a-
s ăjjəyh ămudăr wa ăzzarăn i-a-wen. Išahăššal ăkall d-imuzăɣăn-net
ad-ăɣbədăn ămudăr wa ăzzarăn ăboyăšăn dăɣ-edăgg n-ăsənsaɣ s-izzăy
ăbuyəs-net.
13 Ămudăr wa s-əssin, ija tikunen ăjjootnen măqqornen dat-ăddinăt,
izizəbbut-dd wăla efew wa n-išənnawăn făll-ăkall.
14 Išašk kăl-ăkall s-tikunen ti-s ăddobăt ad-tănăt-ăj dat-ămudăr wa
ăzzarăn ăboyăsăn s-izzăy abuyəs-net. Issărḍ'-en s-ad-əjən ăṣṣănăm
ăssimɣărăn ămudăr wa ăzzarăn t-ăsbayăsăn s-tăkoba măšan, izzăy.
15 Ijrăw ămudăr wa s-əssin tădabit n-ad-ăj iman dăɣ-ăṣṣănăm wa olăhăn
d-ămudăr wa ăzzarăn i-ad-itamăjrad ăṣṣănăm-ənnin, isasănɣa ăddinăt
iket-năsăn wi t-wăren əɣbed.
16 Ăšhăššăl ămudăr ăddinăt iket-năsăn: wi măḍroynen hakd-wi
əššămnen, wi ărzăɣnen hakd wi lăqqəwnen, wi n-ilăllan hakd wi n-eklan,
ad-tăn-iwăr ešwăl făll-ifassăn-năsăn wi n-aɣil d-timmawen-năsăn.
17 Ăbas t-illa ere ăddoben ad-ižănš wăla ad-ittužžăr afăl wăr t-iwer
ešwăl-wənnin-dăɣ, ešwăl-wənnin daɣ ənta a-s isəm n-ămudăr meɣ
ămaḍin wa ănimăhălăn d-isəm-en.
18 Edăgg-i, ămiɣatăr ăwadəm d-săṛho d-tayətte i-ad-t-ijrăh. Ere s-
lămmeḍ eɣăf-net iket-net, ăddoobăt ad-ijrəw ălmăɣna n-ămaḍin wa n-
ămudăr ed ămaḍin-en, iha edăgg n-isəm n-ăgg-adəm. Ămaḍin-en-hi,
ənta da: «Săḍisăt timaḍ d-săḍisăt timərwen d-săḍis.» Ǝnta-den-dăɣ ešwăl
n-ăgg-adəm ɣur-Măssinăɣ.

14

Ašăɣol d-əlɣəllas wa ihăkk imumənăn

1 Olăsăɣ daɣ akăyad ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ Ašăɣol ibdad făll-taḍaɣt ta
n-Sayon. Təbdad edes-has temeḍe d-əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ n-
ăwadəm wi s-iktăb isəm-net d-isəm n-Abba făll-timmawen-năsăn.
2 Ǝsleɣ i-emăsli dd-ifalăn išənnawăn; emăsli-en, olăh d-wa n-
tinăzzămăren n-ejărew wa səmmăn, olăh ɣas d-ejjaj ijjajăn. Emăsli wa
s-əsleɣ, olăh ɣas d-i n-tihărdănen watnen.
3 Tăwway tamətte-ten-dăɣ təmmal tăynayăt dat-tasăqqaymut ta n-
təmmənukəla d-hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen d-dat-imɣarăn. Təmmal-
en, wăr t-illa ere ăddoben almud-net a săl ăddinăt-win-dăɣ n-temeḍe d-
əkkoẓăt timərwen d-əkkoẓ n-efăḍ dd-ăsdărfăt Măssinăɣ dăɣ-ăddunya.
4 Ăddinăt-en-hi, wăr-ăsmăḍăsăn iman-năsăn s-tiḍeḍen, wăr-əzzeyăn
tiḍeḍen. Ǝlkamăn i-Ašăɣol e-s ikka-dăɣ, ăsdărfăt-tăn-dd jer-dăgg-adəm
i-ad-umasăn wi ikrăš Măssinăɣ d-Ašăɣol s-tizarăt.
5 Imawăn n-ăddinăt-en, wăr kăla tăn-dd-izjăr bahu, wăr t-illa ălɣib tăn-
iwarăn.

Tănăfalilt n-ănjălosăn wi n-kăraḍ

6 Olăsăɣ ḍarăt-a-wen ahănay n-ănjălos iyyăn daɣ illayăn dăɣ-ijəj n-
ălhăwa, ənta a iṭṭafăn Ălənžil wa iɣlălăn, isalănžat kăl-ăddunya iket-net,

e d t-illăm əddəwəl d-e d t-təllăm tawset d-e d t-illăm awal d-e d t-təllăm
tamətte.
7 Ănjălos-ənnin-hi, iḍkal emăsli-net, ijanna: «Uksaḍăt Măssinăɣ,
səmɣărăm-t făl-a-s ašăl wa n-tebădde, osă-dd; amələt-t ənta-i dd-ixlăkăn
išənnawăn d-ăkall d-ejărew wa səmmăn d-ersan.»
8 Ănjălos-ənnin, išrăy-t-dd iyyăn, ijannen: «Babilun ta măqqărăt, toḍa,
ya toḍa. Ənta-i təssəswăt asməd n-əlkăxbu-net wa okăyăn ămaku i-
əddəwəlăn iket-dăɣ-năsăn, toḍa ămăra.»
9 Išrăy-tăn-dd ănjălos wa s-kăraḍ, iḍkăl emăsli-net, innă: «Afăl irkăɣ
ăwadəm dat-ămudăr meɣ dat-ăṭṭăṣwer-net, meɣ iwăr-t ešwăl-net idəm-
net meɣ ăfuss-net,
10 ijmaḍ-t ăššăk a-s ad-t-isəsəw Măssinăɣ əlxəmăr n-aḍkăr-net wăr-
iqqer hărăt wa mad-isănɣəl dăɣ-alkas-net wa n-aḍkăr. Ăddinăt-en, ad-
əqquzzəben dăɣ-əlkăbrit wa ăhjăljălăn dat-ănjălosăn wi šăddijnen d-dat-
Ašăɣol.
11 Ăho n-efew wa tăn-itiɣəzzəben, hărkuk ɣas intas. Wăr mad-sunfən s-
ehăḍ wăla s-ašăl ăddinăt wi ărkăɣnen i-ămudăr meɣ ăṭṭăṣwer-net, d-ere
iwar ešwăl n-isəm-net iket-net.»
12 A-wa ăssaɣăt s-hak eməššeddəj-dăɣ, ibdədet făll-iman-net, ikuyədet
dăɣ-immun s-Ɣisa, ămašăl alămărăn n-Măssinăɣ.
13 Əsleɣ ḍarăt-a-wen dăɣ-išənnawăn i-emăsli innăn: «Əktəb: ɣur-
ašăl-i-dăɣ, tənḍəḍ i-wi ăba ăxdamăn i-Emăli! Tidət a-wen, innă Un-
fas Šăddijăn făl-a-s ad-sunfən dăɣ-ălxidmăt-năsăn ed, əlkamăn-asăn
imărkedăn-năsăn.»

Aḍkăr n-Măssinăɣ

14 Əkyadăɣ hărwa a-s ənhăyăɣ tejărăkt măllăt; tejărăkt-en, ăqqiima
fălla-s ere olăhăn d-ăwadəm ijan takənbut n-təmmənukəla n-orăɣ, iṭṭaf
ălgori imsădăn dăɣ-ăfuss-net.
15 Izjăr-dd ănjălos iyyăn daɣ ehăn n-ămudd wa măqqărăn, iḍkăl emăsli-
net s-afălla, innă i-wa ăqqimăn făll-tejărăkt: «Săxdəm ălgori-năk, aləy,
făl-a-s iwwăḍ-dd ălwăqq n-a-wen ed ăkall iŋŋa šund əttăɣam, ăbas irha
ar amili.»
16 Innă ănjălos a-wen ɣas, ijăr ăhaləs wa ăqqiimăn făll-tejărăkt ălgori-
net făll-ăkall, olăy săr-s ăkall iket-net šund ašəkrəš n-əttăɣam iŋŋan.
17 Olăs-dd daɣ ănjălos iyyăn azăjor n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn ihăn
išənnawăn, ənta daɣ, iṭṭaf ălgori imsădăn.
18 Izjăr-dd daɣ ănjălos iyyăn tasəskărt ta dăɣ-naŋŋănăt tikutawen,
ănjălos-en, ənta a-s wa n-efew; iḍkăl emăsli-net, innă i-ănjălos wa iṭṭafăn
ălgori wa imsădăn: «Săxdəm ălgori-năk wa imsădăn, aləy săr-s iləktan
n-lăɣnăb n-ăkall ed, aratăn-net əŋŋăn.»
19 Ijăr ănjălos ălgori-net făll-ăkall, inkăḍ săr-s lăɣnăb n-ăkall iket-net,
ijăr-t dăɣ-tebent-ta-dăɣ iẓimməw i-ad-umas ălmital n-aḍkăr wa măqqărăn
ihăn Măssinăɣ.
20 Tămewăy tebent, təzjăr aɣrəm, iẓmă-dd dăɣ-s lăɣnăb, əzjărăn-tăt-dd
injităn n-ašni; injităn-ənnin, timɣarăn har əwwăḍăn iɣăban n-ibəjwan,
əlsăn dăɣ-ăkall a iwwăḍăn kăraḍăt timaḍ n-kelumetăr.

15

Ălmăṣṣibatăn

1 Olăsăɣ daɣ ənhăyăɣ dăɣ-išənnawăn iji n-Măssinăɣ iyyăn ijan təmɣăre
d-tihusay n-tikunen. Ənhăyăɣ əssa ănjălosăn əṭṭafnen əssa ălmăṣṣibatăn;

ălmăṣṣibatăn-en, əntăneḍ a-s wi n-ajilal ed əntăneḍ a dd-maden-isəmdəw aḍkăr n-Măssinăɣ.
2 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen ejărew wa səmmăn, olăh-ahi d-tăšoka, ăhiijăljăl
s-efew. Ǝnhăyăɣ daɣ ăddinăt wi əkrăšnen tărna făll-ămudăr d-ăṭṭăṣwer-net d-ămaḍin n-isəm-net, əbdadăn făll-ejărew ənnin n-tăšoka, əṭṭafăn tihărdănen ti s-təmmalăn Măssinăɣ.
3 Ǝnẓarăn ăssaɣăt-wen-dăɣ təmmal ta n-Mosa wa n-akli n-Măssinăɣ d-
təmmal ta n-Ašăɣol, jannen:
«Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net,
wăr t-illa a ojărăn timašalen-năk təmɣăre wăla tihusay,
kăyy a-s ămănokal n-ăddunya təmda;
Ibaran-năk, oɣadăn, ămoosăn tidət iket-dăɣ-năsăn.
4 Mi ihălăn ad-ănn wăr kăy-ăksuḍ?
Ănn, wăr irh' asəmɣar-năk?
Kăyy a ɣur-dd-təmda təšədje.
Ǝddəwəlăn iket-năsăn ad-ărkăɣăn data-k
ed iqqud-năk, itbat.»
5 Olăsăɣ akăyad, ənhăyăɣ ehăn n-ămudd d-ehăket wa n-ărkăwăl n-
tassaɣt a-s dd-ămera dăɣ-išənnawăn.
6 Ǝzjărăn-t-dd əssa ănjălosăn wi əṭṭăfnen əssa ălmăṣṣibatăn, əlsan
ălxărir šăddijăn măllăn, ăsimăɣmăɣăn, əjbasăn s-timəntəkawen n-orăɣ.
7 Ikfa iyyăn dăɣ hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen ănjălosăn ənnin n-əssa,
əssa alkasăn n-orăɣ əḍkarnen aḍkăr n-Măssinăɣ-i s-hărkuk iddar.
8 Ija a-wen ɣas, iḍkăr ehăn n-ămudd wa măqqărăn ăho dăɣ-təssəba
n-ălxurmăt n-Măssinăɣ d-tărna-net, ăbas ăddoobăt ăwadəm wăl' iyyăn ujəš n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn har akəyən əssa ălmăṣṣibatăn wi dd-ăwwăyăn ănjălosăn wi n-əssa.

16

Ǝssa ălmăṣṣibatăn əlkamnen

1 Ḍarăt a-wen-dăɣ, olăsăɣ i-măsăllăt n-emăsli ăṣṣoohen dd-ifalăn ehăn
n-ămudd wa măqqărăn. Innă i-ănjălosăn wi n-əssa: «Ăglăt, sănɣəlăt făll-ăkall əssa alkasăn wi əḍkărnen aḍkăr n-Măssinăɣ.»
2 Igl' ănjălos wa ăzzarăn, issănɣăl alkas-net făll-ăkall. Ija a-wen ɣas,
əzjărnăt-dd tikussawen sămuumnen lăbasnen ăddinăt wi iwăr ešwăl n-ămudăr, ɣabbădnen tele-net.
3 Issănɣăl ănjălos wa s-əssin alkas-net dăɣ-ejărew wa səmmăn. Ija a-
wen ɣas, olăhăn aman n-ejărew d-ašni n-enəmmettən, ămmut a-wa-dăɣ ihăn ejărew wa səmmăn iket-dăɣ-net.
4 Igl' ănjălos wa s-kăraḍ, issănɣăl alkas-net dăɣ-ijərwan d-ersan wi n-
aman, əqqălăn aman-năsăn ašni.
5 Ǝsleɣ ălwăqq-wen i-ănjălos wa ănnihăḍăn făll-aman a-s innă:
«Kăyy a oɣadăn,
kăyy a t-illan, təlled-t,
kăyy a šăddijăn ed ăššăreɣa wa tăɣtăsăd, oɣad hărkuk,
6 făl-a-s dăgg-adəm, əssănɣălăn ašni n-iməššeddəjăn d-ănnăbităn.
Ămăra, təkfed-tăn ašni i-ad-t-əswən ed a-wen-dăɣ a dăr-ăniihăjjăn.»
7 Olăsăɣ măsăllăt n-emăsli dd-ifalăn tasəskărt ta n-tikutawen hăt ehăn
n-ămudd wa măqqărăn, innă: «Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net, ăššăreɣatăn-năk, tidət, oɣadăn iket-dăɣ-năsăn.»

8 Issănɣăl ḍarăt-a-wen ănjălos wa s-əkkoẓ alkas-net făll-tăfukt, təjrăw
tăfukt turhajăt n-ad-səkkənənnəwət e d t-illăm ăgg-adəm s-tukəse-net.
9 Ad-siknənnəwət tukəse-i-dăɣ măqqărăt dd-ja tăfukt dăgg-adəm. Hakd
a-wen-dăɣ, gaggărăn dăgg-adəm Măssinăɣ-i iṭṭafăn ălmăṣṣibatăn-en,
unjăyăn s-ad-utabăn i-ad-səmɣărăn Măssinăɣ.
10 Issănɣăl ănjălos wa s-səmmos alkas-net făll-tasăqqaymut n-
təmmənukəla ta n-ămudăr. Ija a-wen ɣas, jănăt tihay făll-lamu-net
iket-net. Tărmăs tisnant-i-dăɣ măqqărăt dăgg-adəm har dd-əqqălăn ɣas
təddadăn ilsawăn-năsăn,
11 gaggărăn Măssinăɣ-i ihăn išənnawăn dăɣ-təssəba n-tisnant-năsăn d-
tikussawen ti săr-săn dd-orăw măšan, hakd a-wen-dăɣ, wăr săr-săn dd-
orew a-wen tătubt dăɣ-erk imojjan-năsăn.
12 Issănɣăl ămăra ănjălos wa s-săḍis alkas-net făll-ejărew wa măqqărăn
s-itawănna Ifrăyti; ăqqur-in ejărew-en; əjrăwăn imănokalăn wi dd-fălnen
emăynăj zăbo, okăyăn.
13 Ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ kăraḍ unfasăn ămmiḍăsnen olăhnen d-ijăran
dd-əzjarnen emm n-ăɣata d-emm n-ămudăr d-emm n-ănnăbi wa n-
ănăsbahu.
14 A-wen, unfasăn n-alšinăn wi tajjănen ălmăt a olăhăn d-ijităn n-
Măssinăɣ; əkkăn imănokalăn n-ăkall iket-net i-ad-tăn dd-sədəwən i-ašăl
wa n-amjăr wa măqqărăn n-Măssinăɣ-i ilăn tărna.
15 Innă Emăli: «Ǝnhəywăt, ăqqalăɣ-kăwăn-in šund emăkrăḍ; tənḍəḍ i-
ere wa ogăẓăn iman-net dăɣ-uzəf, ad-irjəš wăr tătwănhăy tăkrakiḍt-net.»
16 Ăsdăwăn-dd unfasăn ənnin n-kăraḍ imănokalăn n-ăkall s-edăgg wa
s-itawănna dăɣ-Ɣăbranəyya: «Ărmagidun.»
17 Issănɣăl ălwăqq-wen ănjălos wa s-əssa alkas-net dăɣ-ălhăwa, ija a-
wen ɣas, izjăr-dd emăsli ăṣṣoohen tasăqqaymut ta n-təmmənukəla hăt
ehăn n-ămudd wa măqqărăn; innă emăsli-en: «A-wa ijăn, ijă, isălan
əmdăn.»
18 Jăn essamăn d-imăslan, d-ejjajăn, ijă ăkall aškəḍkəḍ ăssuksăḍăn s-a
dd-iwăr ăgg-adəm ărori n-ăkall-dăɣ, wăr kăla ija-i dăr-s olăhăn.
19 Ij’ aɣrəm wa măqqărăn kăraḍăt tirəẓẓ, oḍăn iɣărman n-e d t-
illăm əddəwəl; wăr hin-ittəwa Măssinăɣ aɣrəm wa măqqărăn s-itawănna
Băbilun; ăssoḍă-dd aḍkăr-net făll-imuzăɣăn-net šund a-s asməd a əswan
kăl-ăkall-en, ikkăs dăɣ-săn ənniyăt. Issəsw’-e ənta əlxəmăr wa ihăn alkas-
net, a-wen a t-ămoosăn, asməd n-aḍkăr-net wa ojărăn.
20 Ǝlsăn aman ikallăn wi hănen iwtəlăn, ăbas t-illa a dd-ăẓẓinjăẓăn;
21 oḍăn-dd ijidrăšăn šuharnen făll-dăgg-adəm, ad-sikuforăn dăɣ-
təssəba n-ălmăṣṣibăt wa n-ijidrăšăn făl-a-s ălmăṣṣibăt-en, ija təsəmme
n-tikunen.

17

Isălan n-tamăḍt ta n-tălkăxbat d-ămudăr

1 Ija a-wen-dăɣ ɣas, inn’-ahi iyyăn dăɣ-əssa ănjălosăn wi əṭṭăfnen əssa
alkasăn: «Ǝyyăw, ad-kăy-săknăɣ ăddăyyăt wa he-iḍəwăn făll-tălkăxbat
ta măqqărăt. Tălkăxbat-i-hi, ənta a-s aɣrəm wa măqqărăn idăyăn făll-
asălim n-ejărew wa səmmăn.
2 Tălkăxbat daɣ ta-dăɣ, ohărăn dăr-s imănokalăn n-ăkall əlkăxbu-net,
əswăn daɣ imuzăɣăn n-ăkall iket-năsăn dăɣ-asməd n-əlkăxbu-net, ikkăs
dăɣ-săn a-wen ənniyăt.»

[3] Irmăs-ahi Unfas Šăddijăn, izzəwăt-ahi s-tenere tiyyăt. Ǝnhăyăɣ dihen tamăḍt tăqqimăt făll-ămudăr šăggăɣăn făll-əktabăn ismawăn gaggărnen Măssinăɣ, ila daɣ əssa iɣăfawăn d-măraw iskawăn.

[4] Tamăḍt-ənnin ənta, təlsa isəlsa šăggaɣnen lanen ălqim, tăsisahăɣ ašăl s-uɣnawăn n-orăɣ d-tikădăyen ti n-tilăllaten lănen ălqim d-timăɣwanen. Təṭṭaf dăɣ-ăfuss-net alkas n-orăɣ iḍkarăn tilušawen d-a-wa xăramăn dd-orăw a-wa tămešăl dăɣ-əlkăxbu-net.

[5] Timme-net, iktab fălla-s isəm s-ăttunkăl ălmăɣna-net. Ǝnta da a-wa fălla-s iktăbăn:

«A-wa Babilun
ta măqqărăt n-ma-s n-tălkăxbaten
d-tilušawen n-ăddunya.»

[6] Ǝnhăyăɣ a-s tamăḍt-i-dăɣ, ikkăs dăɣ-s ašni n-iməššeddəjăn d-tijuhawen
n-Ɣisa wa təswa ənniyăt. Ǝnhăyăɣ tamăḍt ənnin ɣas, iqqăn eɣăf-in.
[7] Inn’-ahi ănjălos ălwăqq-wen: «Ma iqqanăn eɣăf-năk? Ad-hak-ăllăɣeɣ
ălmăɣna n-əddăraj n-tamăḍt d-ămudăr wa năy ilăn əssa iɣăfawăn d-
măraw iskawăn.
[8] Ămudăr wa hannăyăd, kăla iddăr măšan, ăbas iddar, ila s-ad-dd-izjăr
anu wa wărăn ila ider ihăn ălaxărăt, ijjəš edăgg wa n-eheḍ-net. Ăddinăt
wi s-wăr-əktebăn ismawăn-năsăn dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre ɣur-alăṣăl
n-ăddunya afăl ənhăyăn ămudăr-ənnin-dăɣ, ad-tăn-tărməs tăkunt făl-a-s
ămudăr-i-hi, kăla iddăr, ămmut măšan, ilkam ad-dd-iddăr daɣ.»

[9] Edăgg-wa-dăɣ, ăniihăjja d-təla n-tayətte d-sărho. Iɣăfawăn n-ămudăr wi n-əssa a-s əssayăt tiḍaɣen ti făll-tăqqima tamăḍt,

[10] əssa iɣăfawăn-winnin-hi, əssa imănokalăn; ămmun səmmos dăɣ-săn, iyyăn dăɣ-săn ixkam hărwa; wa s-əssa, wăr dd-osa hărwa măšan, afăl dd-osa, wăr-e ăj ar ăssaɣăt ənḍărrăn dăɣ-təmmənukəla.

[11] Ămudăr wa s-kăla t-illa, ăba, ənta a-s ămănokal wa s-əttam; ənta-i hi, eheḍ-net ɣas a-s oɣad.

[12] Măraw iskawăn wi tənhăyăd, əntăneḍ a-s măraw imănokalăn wăren əney hărwa măšan, hak iyyăn dăɣ-săn dăɣ, ad-ăj ăzzăman n-təmmənukəla ənḍărrăn ənta d-ămudăr

[13] făl-a-s măraw imănokalăn-i-hi, oharăn ittus, ărhan ad-săxdəmăn ăṣṣahăt-năsăn d-əlxəkum-năsăn i-ămudăr.

[14] Ad-əbdədăn iket-dăɣ-năsăn, əknəsăn Ašăɣol măšan, ad-tăn-ărn ed ənta a-s Emăli n-imălan d-Ămănokal n-imănokalăn; ad-tăn-ărn ənta d-wi dd-iɣra s-iman-net, ăsnăfrăn n-imaɣdalăn.

[15] Inn’-ahi ănjălos daɣ: «Aman wi tənhăyăd təbdad tălkăxbat edes-hasăn, aman-en-dăɣ a-s hărăt dăɣ-tumasen d-timəttawen tiyyăḍ d-əddəwəlăn iyyăḍ d-awalăn iyyăḍ.

[16] Ămăra, măraw iskawăn wi tənhăyăd, ilkam ad-aḍənăn aḍkăr i-tălkăxbat əntăneḍ d-ămudăr, ad-dăɣ-s ahəɣăn a-wa la iket-net, əzzəfăn-tăt, ăɣrəsăn-as, əkšən isan-net, sărɣən a-wa dd-ijlăšăn dăɣ-s

[17] făl-a-s ija Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn-năsăn erhet n-ad-ămašălăn ittus-net; ad-ănnăfhămăn făl ad-sărtəyăn tădabit ta tăn-təkfa təmmənukəla-năsăn, ăxdəmăn săr-s erhet n-ămudăr har itbət măjrăd n-Măssinăɣ iket-net.

[18] Ḍarăt-a-wen daɣ, tamăḍt ta tənhăyăd, ənta a-s aɣrəm wa măqqărăn ănnihăḍăn dăɣ-imănokalăn n-ăkall iket-net.»

18

Ejăḍăl n-Babilun ta măqqărăt

1 Ḍarăt hărătăn-win-dăɣ, ənhăyăɣ ănjălos iyyăn a-s dd-ăzzubbăt
išənnawăn. Ănjălos-en, emăṣṣehi n-tikunen a ămoos, ăsmălăwlăw s-
ănnur-net ăkall iket-net.
2 Iḍkăl emăsli-net s-afălla, innă:
«Toḍă, ya toḍă,
Babilun ta măqqărăt toḍă!
Ăbas tăqqal ămăra-dăɣ ar edăgg əzzaɣăn alšinăn,
tăhala n-inămmăḍăsăn,
tăhănzabbut n-igḍaḍ wi əmməḍăsnen
d-imudărăn wi ămmiḍăsnen ăsjălălhăynen.
3 Ǝddəwəlăn iket-dăɣ-năsăn a əswănen dăɣ-asməd n-əlkăxbu-net wa
wărăn ila eket. Imănokalăn n-ăkall iket-net ohărăn dăr-s əlkăxbu-net.
Ăttužžar n-ăkall iket-dăɣ-năsăn, ărzăɣăn dăɣ-ilalăn-net wi s-wăr t-illa a
dăr-olăhăn tihusay wăla nefran.»
4 Olăsăɣ daɣ măsăllăt n-emăsli dd-ifalăn išənnawăn innăn:
«Ăddinăt-in, əzjărăt-dd ammas n-aɣrəm-wa-dăɣ
i-ad-wăr dăr-s toherăm ibăkkaḍăn-net,
sărtəyăn-kăwăn dăr-s ălmăṣṣibatăn wi fălla-s e-iḍunen,
5 făl-a-s ibăkkaḍăn-net, timtulun har əwwăḍăn išənnawăn. Măssinăɣ
daɣ, wăr hin-ittəwa erk imojjan-net.
6 Ăjăt-as a-wa təja i-ăddinăt wi iyyăḍnen, ăɣšədăt-as anăḍfus n-a-wa
tăɣšăd; sənnəḍfəsăt-as ăṣṣahăt n-alkas-net n-asməd wa təssəswă tamətte.
7 Săknăt-tăt ălɣizabăt d-aɣăna ogdăhnen d-ălxurmăt d-tănoflayt ta təkfă
iman-net ənta-i jănnet dăɣ-iman-net: ‹Năkk, tămănokalt a ămoosăɣ, wăr
heɣ miši n-ad-iba ăhaləs-in, wăr-ilkem daɣ ad-ăqqalăɣ tănuḍăft.›
8 A-wen-dăɣ a făl ălmăṣṣibatăn wi has-ətwărnen, ad-fălla-s dd-əjən iyyăn
n-ejăḍăl dăɣ-iyyăn n-ašăl, tiḍəw-dd fălla-s tamăttant d-tahăla d-laẓ, ăkš-et
efew făl-a-s Emăli-i tăt-e-išrăɣăn, ila tărna.»
9 Ălwăqq-wen, ad-əlhən imănokalăn n-ăkall wi dăr-s ohărnen əlkăxbu-
net d-tănoflayt-net, ad-səkkələlăn fălla-s afăl ənhăyăn ăho n-efew wa tăt-
itattăn ikk’ išənnawăn,
10 ad-əbdədăn imămokalăn-ənnin-dăɣ ijəj făl tuksəḍa n-ad-tăn-irməs
ălmăṣṣibăt wa oḍăn făll-aɣrəm. Ǝbdədăn dihen, ad-jannen:
«Xăxx-dăɣ, unhh xăxx-dăɣ!
Aɣrəm-nănăɣ Babilun,
Babilun wa măqqărăn ăṣṣoohen,
a-wa šăɣnet, ăššăreɣa-net,
wăr dd-okey iyyăn n-ăssaɣăt.»
11 Ăttužžar n-ăkall, ad-əlhən əntăneḍ-dăɣ, əṭṭəfăn iba n-aɣrəm wa n-
Babilun ed ăbas t-illa ere ižžənšăn ilalăn-năsăn.
12 Orăɣ-năsăn d-aẓrəf d-tikădăyen ti n-tilăllaten d-timăɣwanen d-
ălxărerăn-năsăn d-tabduɣt ta šăggăɣăt tăsmăɣmăɣăt lăt ălqim, d-e d t-
illăm ănnuɣ ihan isăɣerăn wi s-wăr răqqis ajăraw-năsăn d-e d t-illăm
ănnuɣ n-tăhore jat s-isenăn n-elwan meɣ dăɣ-ihəškan n-aḍutăn meɣ dăɣ-
daroɣ meɣ dăɣ-tăẓoli meɣ dăɣ-ălhor
13 d-əlɣənfărăn d-iẓədraẓ wi iyyăḍnen d-aḍutăn d-telḍəḍt d-matălxer d-
asməd d-əzzăyt d-ejel n-ălkăma d-iwan d-tihatten d-ibəjwan d-turfen ti
n-amjăr d-eklan d-wăla iman n-ăddinăt.
14 Ad-ăj a-wen-dăɣ iket-net, ad-itawănna dăɣ-Babilun: «Xăxx, unhh,
xăxx-dăɣ! Hărătăn wi s-kăla tăn-təkned tărha iket-năsăn ăbă-tăn fălla-m,
ărrəzăɣ-năm d-tănoflayt iket-net, ad-t-iba fălla-m, wăr-ilkem daɣ ad-tăn-
tolasăd ajăraw.

15 Ăttužžar daɣ wi ărzăɣnen s-mamăla wa s-kăla t-əjăn dăɣ-aɣrəm, ad-
has-əbdadăn dăɣ-ijəj făl tuksəḍa n-ad-fălla-săn iḍəw ălmăṣṣibăt wa oḍăn
făll-aɣrəm, ad-hallăn, əṭṭafăn iba.
16 Jannen:
‹Xăxx-dăɣ,
unhh, xăxx-dăɣ,
aɣrəm-nănăɣ wa măqqărăn irẓa;
kăla ilsa imălsan n-ălxărir əknanen tələmḍe
d-măṣăr ijan təšuɣe ta tăsmăɣmăɣăt
iknan təla n-ălqim,
ija uɣnawăn n-orăɣ d-tikădăyen ti n-tilăllaten
d-timăɣwanen.›
17 Ɣas ehăre ogdăhăn d-wa-dăɣ iket-net, ăsbăt-t-in fălla-m iyyăn n-
ăssaɣăt. Ăddinăt daɣ iket-năsăn wi šašalnen turfen ti n-aman d-iməssukal
wi tiwəyən dăɣ-turfen-năsăn, d-wi xaddămnen dăɣ-turfen-năsăn d-wi
əddarnen s-a-wa dd-izajjărăn ejărew iket-net, əbdadăn iket-năsăn dăɣ-ijəj,
18 əkyadăn dăɣ-ăho n-aɣrəm wa dăɣ-irɣa efew, jannen: ‹Wăr kăla t-imăl
aɣrəm ogdăhăn d-wa-dăɣ təmɣăre.›
19 Ad-sawarăn ăkall iɣăfawăn-năsăn, hallăn, širšun, əṭṭafăn iba, jannen:
‹Xăxx,
unhh xăxx-dăɣ Babilun!
Aɣrəm wa măqqărăn,
ărrəzăɣ-net a dăɣ-razzăɣăn
ăddinăt iket-năsăn wi lănen turfen
ărjăšnen făll-ejărew măšan,
a-wen-dăɣ iket-net,
ăsbăt-in fălla-m iyyăn n-ăssaɣăt.›
20 Ya kăl-išənnawăn, dăwătăt dăɣ-təssəba n-a-wa s-Babilun, toḍă,
təhlăk. Tăddăwătet tamətte ta n-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ d-inəmmušal
d-ănnăbităn făl-a-s, iẓăl dăɣ-s Măssinăɣ terwidəma ta kăwăn-təssəkna.»
21 Irmăs ălwăqq-wen ănjălos ăṣṣoohen tăhunt ta măqqărăt tolăhăt d-ta
făll-itəẓẓad ălkăma, ijăr-tăt-in dăɣ-ejărew, innă:
«Ǝmmək-wa-dăɣ
a-s hin-e-itwəjăr aɣrəm
wa n-Babilun măqqărăn s-ăṣṣahăt,
iba-t-in s-iyyăt,
wăr-ilkem ad-ătiwănhăy.
22 Wăr-ilkem ad-dăɣ-s ija emăsli
n-imăwatăn n-tihărdănen d-imănẓarăn
d-imăwatăn n-tiɣnab d-tisinsăɣen.
Wăr-ilkem, ad-dd-ătiwăjrăw
dăɣ-ammas-năk, amăhhăraw wăl’ iyyăn,
wăr-ilkem ad-ɣur-k ătiwăsla
emăsli n-ere itəẓẓadăn ălkăma.
23 Wăr-ilkem ad-dăɣ-s tărɣa tefătelt,
wăla ad-dăɣ-s ənḍawăn imaẓlayăn eɣări.
Ăttužžar-năk, əntăneḍ a-s kăla
ojărăn ărrəzăɣ dăɣ-ăddunya,
təššəškăd timəttawen iket-năsnăt
s-išăɣăwăn-năk.»
24 Babilun ənta, a dăɣ-inɣăl ašni n-ănnăbităn
d-iməššeddəjăn d-ašni n-ăddinăt iket-năsăn

wi ătwăɣrăsnen făll-ărori n-ăkall.

19

Tărna ta ija Ašăɣol d-aẓli wa ilkămăn dăɣ-išənnawăn

1 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, əsleɣ i-emăsli ăṣṣoohen dăɣ-išənnawăn olăhăn d-i
n-tamətte təknat əjut, jannet:
«Aleluya!
Amələt Măssinăɣ,
əlɣəllas d-semɣar d-tărna,
i n-Măssinăɣ.
2 Ăššăreɣatăn-net, ădduutten, oɣadăn. Ăssoḍa ăššăreɣatăn-net făll-
tamăḍt ta n-tălkăxbat măqqărăt samaḍasăt ăddinăt; ăẓẓăl-tăt tamăttant
n-inaxdimăn-net.»
3 Tənnă tamətte-ənnin-dăɣ: «Aleluya! Amələt Emăli făl-a-s ăho n-aɣrəm
wa măqqărăn irɣăn ăhoha s-išənnawăn hărkuk, wăr-ilkem ad-ămmikăt.»
4 Imda a-wen ɣas, ărkăɣăn imɣarăn wi n-sănatăt timərwen d-əkkoẓ d-
hărătăn wi n-əkkoẓ əddărnen dat-Măssinăɣ-i ăqqiimăn făll-tasăqqaymut
ta n-təmmənukəla, ăɣbădăn-t, jannen:
«Amin!
Aleluya!»
5 Innă emăsli dd-ifalăn tasăqqaymut ta n-təmmənukəla ḍarăt-a-wen:
«Amələt Măssinăɣ iket-năwăn kăwăneḍ-i n-eklan-net; kăwăneḍ-i n-
imaksaḍăn-net, wi măḍroynen hakd wi əššămnen.»
6 Ǝsleɣ ḍarăt-a-wen i-emăsli iyyăn olăhăn d-i n-tamətte təknat əjut,
emăsli-net, olăh d-i n-anji iknan təmɣăre meɣ d-ejjajăn əknanen əṣṣuhu.
Ǝnta da a-wa ijănna emăsli-en:
«Aleluya!
Amələt Emăli
făl-a-s Măssinăɣ-i n-Emăli-nănăɣ,
ila tărna iket-net,
issətbăt Təmmənəya-net.
7 Dăwătăt-anăɣ, əjrăẓnet-anăɣ iman-nănăɣ, nəsəmɣăret-t făl-a-s,
ămăra-dăɣ, aẓli wa n-Ašăɣol a dd-iwwăḍăn, hănne-s daɣ tăsidăw-as.
8 Təjrăw asălso n-aẓli iẓmayăn dăɣ-măṣăr n-ălxărir iknan tələmḍe,
ăsiimăɣmăɣ, šăddiij; măṣăr-ənnin n-ălxărir, ənta a-s imărkedăn wi
ămešălăn iməššeddəjăn n-Măssinăɣ.»
9 Inn’-ahi ănjălos ămăra ad-əktəbăɣ: «Tənḍəḍ i-ăddinăt wi dd-e-
ətwăɣrənen s-amăjaru wa he-ijən ašăl wa n-aẓli n-Ašăɣol.» Olăs daɣ, inn’-
ahi: «Măjrăd-wa-dăɣ, Măssinăɣ iman-net a dd-ifal; wăr t-ih’ ăššăk a-wen.»
10 Ărkăɣăɣ dat-ănjălos dăɣ-ənniyăt n-ad-t-ăɣbədăɣ măšan, inn’-ahi:
«Ahaa, wăr jed a-di. Akli n-Măssinăɣ dăr-k olăhăn a ămoosăɣ năkk d-
ayətma-k wi ăɣdălnen i-tidət ta dd-ăsnăfalăl Ɣisa. Ăɣbəd Măssinăɣ, wăr
hi-tăɣbedăd.»
Tidət daɣ ta dd-ăsnăfalăl Ɣisa, ənta a dd-ăssawăḍăn ănnăbităn.

Tărna n-Ălmasex

11 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen išənnawăn ămerăn, izjăr-tăn-dd ebăje măllăn.
Inay-t ăhaləs s-isəm-net: «Ămaɣdal d-emăn n-tidət.» Wăr-iššărrăɣ ar s-
iqqud, wăr-ikənnəs ar s-iqqud.
12 Ăhijăljălnăt tiṭṭawen-net šund efew; eɣăf-net, warnăt tikənbuten ti
n-təmmənukəla, iktab făllа-s isəm s-ənta ɣas a t-issanăn.
13 Ilsa abărnuš ilmaɣăn dăɣ-ašni, isəm-net: «Măjrăd n-Măssinăɣ.»

14 Ǝlkamăn-as əlɣəskărăn wi n-išənnawăn nayăn ibəjwan măllolnen,
əlsan timălsaten n-ălxărir măllolnen, šăddijnen, əknanen tələmḍe.
15 Emm-net, təzjar-t-dd tăkoba təmsădăt s-ənta-en-dăɣ a-s mad-iwət
əddəwəlăn, ărn’-en. Ad-fălla-săn ixkəm s-ăṣṣahăt olăhăn d-wa n-
tăẓoli; ad-dăɣ-săn dd-ikkəs Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net aḍkăr-net wa
măqqărăn s-əmmək wa s-iẓimməw ăwadəm ara n-lăɣnăb i-ad-dăɣ-s dd-
ikkəs aman-net.
16 Abărnuš-net d-taɣma-net, iktab fălla-săn:

«ĂMĂNOKAL N-IMĂNOKALĂN,
EMĂLI N-IMĂLAN».

Ǝlhəllak n-išənja

17 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen ănjălos ibdadăn dăɣ-tăfukt, ăsɣărăt s-afălla i-
igḍaḍ iket-năsăn wi taggădnen dăɣ-ălhăwa wa ujəjăn, inn’-asăn: «Idawăt-
dd i-amăjaru wa măqqărăn n-Măssinăɣ.
18 Ǝyyăwăt, ăkšăt isan n-imănokalăn d-isan n-imizărăn n-əlɣəskăr d-isan
n-əlɣəskăr d-isan n-ibəjwan d-wi n-ăddinăt wi tăn-năynen, isan n-ăddinăt
a ămoosăn-dăɣ, wi n-ilăllan hakd wi n-eklan, isan n-wi măḍroynen hakd
wi əššămnen.»
19 Ǝnhăyăɣ ălwăqq-wen ămudăr wa ăzzarăn d-imănokalăn n-ăkall d-
əlɣəskărăn-năsăn, ăddewăn-dd i-ad-əknəsăn ăhaləs wa inăyăn ebăje d-
əlɣəskăr-net.
20 Ittărmăs ămudăr iman-net s-tizarăt, ittărmăs-dd ḍara-s ănnăbi wa
n-bahu ijan a olăhăn d-ijităn n-Măssinăɣ dat-ămudăr i-ad săr-săn išəšk
ăddinăt wi iwăr aẓăẓlo wa n-ămudăr ăɣbădnen ăṭṭăṣwer-net. Ătwăjăr-in
ămudăr d-ănnăbi wa n-bahu dăɣ-tebănɣăwt n-əlkăbrit ăhijăljălăn.
21 Tănɣa tăkoba ta dd-təzjărăt emm n-ăhaləs wa inăyăn ebăje əlɣəskăr-
năsăn iket-net, əyyəwănăn igḍaḍ ḍarăt-a-wen dăɣ-timăɣsa-năsăn.

20

Efăḍ n-awătay wa n-Təmmənəya

1 Ǝnhăyăɣ ḍarăt-a-wen ănjălos iyyăn dd-ifalăn išənnawăn iṭṭaf dăɣ-
ăfuss-net asăyar n-anu wa wărăn ila ider ihăn žohănnăma d-esăssăr
ăẓẓayăn.
2 Irmăs-dd ăɣata wa măqqărăn, a-wen aššăl wa n-ibda s-ənta a-s Iblis
d-Ăššăyṭan, ikrăd-t i-ad-ăj efăḍ n-awătay ikrad
3 təzzar, ijăr-t-in dăɣ-anu wa wărăn ila ider ihăn žohănnăma, ăṭṭubbăt-
t-in fălla-s i-ad-ăbas ilkam ad-ăššiška ăɣata əddəwəlăn har akəy efăḍ n-
awătay-ənnin-dăɣ təzzar, ămar-dd i-hărăt n-ăzzăman ənḍărrăn.
4 Ḍarăt-a-wen, ənhăyăɣ tisăqqima n-təmmənukəla, əjrăwăn ăddinăt
wi fălla-snăt ăqqimnen turhajăt n-ad-ăɣtəsăn ăššăreɣa. Ǝnhăyăɣ daɣ
iman n-ăddinăt wi s-hin-əttəfrăsăn iɣăfawăn-năsăn dăɣ-təssəba n-immun
wa jăn s-tidət ta dd-ăsnăfalăl Ɣisa d-tənna ta n-Măssinăɣ. Wăr-ăɣbedăn
ămudăr, wăla ăṣṣănăm-net, wăr-iwer daɣ aẓăẓlo-net timmawen-năsăn
wăla ifassăn-năsăn. Ǝnkărăn-dd daɣ inəmmuttan, ohărăn d-Ălmasex
Təmmənəya har okăy efăḍ n-awătay.
5 Wăr dd-ənkerăn inəmmuttan wi iyyăḍnen har okăy efăḍ n-awătay-
wənnin-dăɣ. Wi s-dd-ənkărăn iman-năsăn jer-inəmmuttan, jăn-dd s-a-
wen-dăɣ tanăkra ta s-itawănna ta tăzzarăt.
6 Tənḍəḍ i-ăddinăt wi hănen tanăkra-ten-dăɣ tăzzarăt. Iššəšdăj-tăn
Măssinăɣ, ikrăš-tăn, ad-ăbas fălla-săn la tamăttant ta s-sănatăt tărna;

ad-umasăn kăl-tikutawen i-Măssinăɣ d-Ălmasex, ahərən d-Ălmasex Təmmənəya dăɣ-efăḍ n-awătay-wen-dăɣ.

Əlhəllak n-Iblis d-ajhanăn-net

7 Afăl okăy efăḍ n-awătay-wen-dăɣ, ad-dd-ămar Iblis, izjăr-dd takărmut-net;
8 dihen, ad-igləw i-ad-ăkkărrăs əddəwəlăn wi wărnen tăkost n-ăkall. Əddəwəlăn-en-hi, isəm-năsăn: Žuž d-Măɣžuž. Ad-tăn-dd-isədəw iket-năsăn i-amjăr har əjən əjut-wa-dăɣ jănăt tiblalen n-ăkall ti ənsanen dăɣ-tarrayt n-ejărew wa səmmăn,
9 əlsăn ărori n-ăkall iket-net, wătăn-dd afăraj i-iməššeddəjăn n-Măssinăɣ d-aɣrəm wa ikna tărha. Han a-wen-dăɣ a-s dd-ifăl efew išənnawăn, ilhăs-tăn, issărɣa ajhanăn n-əddəwəlăn wi has-əlkămnen.
10 Ălwăqq-wen, ittărmăs Iblis-i išašken tamətte, ătwăjăr-in dăɣ-tebănɣăwt n-əlkăbrit tăhijăljălăt ta ih' ămudăr d-ănnăbi wa n-bahu; ad-tirkətrəkităn dihen ehăḍ d-ašăl.

Ašăl wa n-tebădde

11 Ənhăyăɣ ḍarăt-a-wen tasăqqaymut n-təmmənukəla măqqărăt măllăt d-ere wa fălla-s ăqqiimăn, ăffoqqen-as išənnawăn d-ăkall, wăr-olesăn atwənhəy.
12 Ənhăyăɣ daɣ inəmmuttan wi măḍroynen hakd wi əššămnen əbdadăn iket-dăɣ-năsăn dat-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla, ămerăn əlkəttabăn, ămera daɣ əlkəttab iyyăn s-edes, əlkəttab-en, ənta a-s əlkəttab wa n-tămudre. Ătwăšrăɣăn inəmmuttan s-iyyăn-iyyăn s-a-wa ămešălăn iktabăn dăɣ-əlkəttabăn.
13 Ibsă-dd ejărew wa səmmăn ăddinăt wi ikša, tăssoɣăl-dd tamăttant d-ălaxărăt a-wa hin-əlmăẓăn dăɣ-ăddinăt, ătwăšrăɣăn iket-năsăn s-iyyăn-iyyăn s-a-wa ămešălăn.
14 Təttărmăs-dd tamăttant d-ălaxărăt, ătwăjărăn-in dăɣ-ebănɣ wa n-efew. Tamăttant-ten-dăɣ tiwəyăt ăwadəm s-edăgg-wen-dăɣ a-s tamăttant ta s-sănatăt.
15 Ere s-wăr-ittəjrăw isəm-net dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre iket-net, ătwăjăr-in dăɣ-ebănɣ wa n-efew.

21

Išənnawăn ăynaynen, ăkall ăynayăn

1 Ənhăyăɣ ḍarăt-a-wen išənnawăn ăynaynen d-ăkall ăynayăn. Ăb' išənnawăn wi ărəwnen, ăba daɣ ăkall wa ărəwăn, ăb'-in daɣ ejărew wa səmmăn.
2 Ənhăyăɣ ḍarăt-a-wen aɣrəm wa ăynayăn šăddijăn n-Yărussălam dd-ăzizăbbăt Măssinăɣ, ifal-dd išənnawăn. Aɣrəm wa ənhăyăɣ, ăsisahăɣ ašăl šund tămaẓlayt dd-təẓlayăt s-ăhaləs-net.
3 Əsleɣ ălwăqq-wen i-emăsli ăṣṣoohen dd-ifalăn tasăqqaymut ta n-Təmmənəya, innă: «Edăgg wa n-Măssinăɣ šăddijăn a-wa; Măssinăɣ, izzăɣ-dd ămăra tamətte, măl-dd taməzzuyt n-Măssinăɣ jer-tamətte-net.
4 Ad-hin-irsəy imeṭṭawăn-năsăn, iba tamăttant, iba uḍəf n-iba; iba tahăla; iba tisnant făl-a-s, ădduuttăt a-s a-wa n-ibda ărəwăn, ibbədăy, ijjəwăy.»
5 Innă ălwăqq-wen wa ăqqiimăn făll-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla: «Ămăra, hărăt iket-net, ad-iynay.» Inn'-ahi ḍarăt-a-wen: «Əktəb a-wen ed măjrăd-wa-dăɣ, oɣad, ădduuttăt.»

6 Olăs daɣ, inn’-ahi: «Isălan, əmdăn! Năkk a-s Tizarăt, năkk a-s
Tilkamăt,† năkk a-s Sănto, năkk a-s Sămdo; ere ăffudăn-dăɣ, ad-t-săswăɣ
bănnan dăɣ-aman n-erəs wi hakkănen tămudre ta n-tidət.
7 Ere irnăn-dăɣ, ad-has-ăjăɣ ălhăk wa n-ad-has-umasăɣ Măssinăɣ, umas
rure-ɣ
8 măšan, dăɣ-isălan n-iməjjiwaḍ d-wi wăren la ălxal d-wi n-iməkkərukaḍ d-imăjjan n-iman d-inămašrayăn d-imăššăɣăwăn d-imăṣṣănămăn, əntăneḍ, edăgg-năsăn žohănnăma, a-wen tebănɣăwt ta n-əlkăbrit s-hărkuk ăhijăljăl; ənta-den-dăɣ a-wa ămoosăn: tamăttant ta s-sănatăt.»

Yărussălam ta tăynayăt

9 Inn’-ahi iyyăn dăɣ-ănjălosăn wi n-əssa s-kăla əṭṭăfăn əssa alkasăn
wi əḍkărnen əssa ălmăṣṣibatăn wi əšrăynen: «Ǝyyăw, ad-kăy-săknăɣ
tămaẓlayt ta n-hănne-s n-Ašăɣol.»
10 Irmăs-ahi Unfas Šăddijăn, izzəwăt-ahi ănjălos s-afălla n-aḍaɣ iknan
aḍkul, issəkn’-ahi Yărussălam ta tăynayăt, šăddijăt dd-ăzzăbbăt Măssinăɣ
təfal-dd išənnawăn,
11 ăsisămăɣmăɣ-tăt ănnur n-Măssinăɣ, ja asmăɣmăɣ wa tăjj tamăɣwant
dăɣ-ti n-tilăllaten, šund tekădăyt ta n-žasəb s-tăddobed ad-săr-s tənhəyăd
iman-năk šund tăšoka.
12 Ǝnhăyăɣ ăɣalla-net ikna təššəjrət, ila mărawăt tishar d-sănatăt, hak
emm-dăɣ, ogaẓ-t ănjălos iyyăn. Tishar-ənnin, əktabăn fălla-snăt ismawăn
n-mărawăt tiwsaten d-sănatăt ti n-Iṣrayil.
13 Hak tamdujt-dăɣ, ənnaḍnăt săr-s kăraḍăt tishar: kăraḍăt s-emăynăj,
kăraḍăt s-afălla, kăraḍăt s-ajus, kăraḍăt s-atăram.
14 Ăɣalla-i-hi, ăssas-net, iday s-mărawăt tihun d-sănatăt s-hak iyyăt-dăɣ,
iktab fălla-s isəm n-iyyăn dăɣ-inəmmušal wi n-măraw d-əssin n-Ašăɣol.
15 Iṭṭaf ănjălos wa hi-imməjrădăn taskət n-orăɣ s-itəkkat aɣrəm d-tishar-
net d-ăɣalla-net.
16 Ăɣrəm-ənnin, ărribăɣ, ogdăhăn išrutăn-net iket-dăɣ-năsăn. Ikăt
ănjălos aɣrəm s-tăborit-net, os’-e, išrutăn-net ikkəẓăn, ogdăhăn, hak
iyyăn dăɣ-săn ikat əssin afḍăn n-kelumetăr d-sănatăt timaḍ d-sănatăt
timərwen, a-wen-dăɣ daɣ a dăr-togdăh tebădde-net.
17 Ikăt daɣ ăɣalla, os’-e tebădde-net, temeḍe n-aɣil d-əkkoẓăt timərwen
d-əkkoẓ s-taskət ta s-itəkkat.
18 Ăɣalla, ikna s-tăhunt ta n-telăllit s-itawănna žasəb, aɣrəm iman-net
iday s-orăɣ šăddijăn, orăɣ-en daɣ, ăddoobăt ăwadəm ad-săr-s inhəy iman-
net šund tăšoka făl asmăɣmăɣ-i-dăɣ ija.
19 Tihun ti n-ăssas n-ăɣalla n-aɣrəm, ədlajnăt s-ănnuɣ n-tihun ti n-tilăllaten lănen ălqim iket-năsnăt: tăhunt ta tăzzarăt, təkna dăɣ-tăhunt ta n-telăllit s-itawănna žasəb; ta s-sănatăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna safir; ta s-kăraḍăt təkna dăɣ-ta s-itawănna zakkăt; ta s-əkkoẓăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna amărod;
20 ta s-səmmosăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna onikəs; ta s-săḍisăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna sarədwan; ta s-əssayăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna kărẓolit; ta s-əttamăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna beril; ta s-təẓẓayăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna tobaẓ; ta s-mărawăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna, kărizobăraẓ; ta s-mărawăt d-iyyăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna, tirkăwaẓ; ta s-mărawăt d-sănatăt, təkna dăɣ-ta s-itawănna, amatist.

---

† **21:6 21:6** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega.

21 Hak tashărt-dăɣ-tin-dăɣ n-mărawăt d-sănatăt, tamăɣwant; hak
tashărt-dăɣ, təddas s-ănnuɣ n-tamăɣwant iyyăn. Tišarriten n-aɣrəm-wa-
dăɣ, əknanăt s-orăɣ s-ăddoobăt ăwadəm ad-săr-s inhəy iman-net šund
tăšoka.
22 Aɣrəm-i-hi, wăr dăɣ-s ənheyăɣ ehăn n-ămudd wa măqqărăn făl-a-s
Emăli Măssinăɣ-i ilăn tărna iket-net d-Ašăɣol a-s ehăn n-ămudd-net.
23 Wăr-ămɣatăr aɣrəm s-tăfukt wăla s-ewăr i-ad-săr-săn inhəy ăwadəm
făl-a-s, ăsimălăwlăw-t ălxurmăt n-Măssinăɣ. Ašăɣol iman-net a-s, tefătelt-
net.
24 Ănnur-net a-s ărjašăn əddəwəlăn, Măssinăɣ a-s dd-tiwəyăn săr-s
imănokalăn tirəzzaɣ-năsăn d-semɣar-năsăn.
25 Tishar n-aɣrəm, ad-ămerănăt ašăl iket-net, wăr-ilkem făw ad-ăɣfalnăt
ed, wăr-ilkem ad-fălla-s ija ehăḍ.
26 Ad-săr-s dd-awəyăn əddəwəlăn a-wa lăn ăhusken d-tirəzzaɣ-năsăn
d-semɣar-năsăn
27 măšan, aɣrəm-i-dăɣ, wăr t-dd-e-ijjəš enămmăḍăs wăla ere əšlanăt
tilušawen wăla ănăsbahu; wăr t-dd-e-ijjəš ɣas ar ăddinăt wi s-əktăbăn
ismawăn-năsăn dăɣ-əlkəttab wa n-tămudre-i s-ənta a-s əlkəttab wa n-
Ašăɣol.

22

1 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, issəkn’-ahi daɣ ănjălos ejărew n-aman wi n-
tămudre, a-wen aman šăddiijnen, ăsimăɣmăɣăn šund tăšoka. Ejărew-wa-
dăɣ, iffay-dd dăɣ-tasăqqaymut ta n-təmmənukəla n-Măssinăɣ d-Ašăɣol.
2 Injay s-edăgg n-aɣrəm wa dăɣ-tažămmaɣăn ăddinăt. Hak asălim n-
ejărew-en, idwal fălla-s ahəšk wa n-tămudre itirəwăn măraw ihăndăggan
dăɣ-awătay d-əssin, hak ewăr-dăɣ, ija tirwe tăynayăt. Ifărketăn-net a
isasăfarăn i-ăddunya, təzzəy.
3 Aɣrəm-wa-dăɣ, wăr-ilkem ad-dăɣ-s ăttijrăw ere ăsibănnăn Măssinăɣ.
Tasăqqaymut n-təmmənukəla n-Măssinăɣ d-Ašăɣol a ihan aɣrəm-ənnin-
dăɣ; aɣrəm-en-dăɣ daɣ, a dăɣ-t-e-ɣabbădăn eklan-net,
4 ənhəyăn idəm-net ed iktab isəm-net făll-timmawen-năsăn.
5 Wăr-ilkem ad-dăɣ-s ij’ ehăḍ, wăr-ilkem ad-ămiɣatăr ăwadəm s-efew
n-tefătelt, wăla s-ănnur n-tăfukt făl-a-s, ad-fălla-săn isəssəmăɣmăɣ Emăli
Măssinăɣ ănnur-net, əṭṭəfăn Təmmənəya hărkuk.

Təmmənəya n-Ălmasex ta tăɣlălăt

6 Olăs daɣ ănjălos, inn’-ahi: «Isălan-wi-dăɣ, ădduutten, ăniihăjjăn d-
tafləst. Emăli Măssinăɣ-i isamăjradăn ănnăbităn, ənta a dd-ăšmašălăn
ănjălos-net i-ad-ăllăɣăt i-eklan-net a-wa s-išwar ija.»
7 Ɣisa, innă: «A ənḍărrăn ɣas, oseɣ-kăwăn. Tənḍəḍ i-ere wa ăqqimăn
ăsijăd i-hărătăn wi s-ənnăn ănnăbităn, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ.»
8 Ămăra-hi, năkk Exya, hărătăn-wi-dăɣ, əsleɣ-asăn, ənhăyăɣ-tăn. Ḍarăt
a-s tăn-ənhayăɣ, d-a-s hasăn-əsleeɣ, ărkăɣăɣ dat-ănjălos wa hi-tăn-
issəknăn i-ad-t-ăɣbədăɣ
9 măšan, inn’-ahi: «Ahaa! Wăr jed a-di, năkk akli šund kăyy a ămoosăɣ,
năkk d-ayətma-k wi n-ănnăbităn d-ere omanăn s-măjrăd n-əlkəttab-i-dăɣ
iket-net, Măssinăɣ ɣas a-s kăy-iwar ălɣibadăt-net.»
10 Inn’-ahi ḍarăt-a-wen: «Wăr təfferăd iməjridăn wi issəlmăd Măssinăɣ
inəmmušal-net, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ ed a-wa dăɣ-ăssewălăn,
išwar ija.

11 Wa wărăn itəjj a olaɣăn, ănn'-as ad-isiwəḍ dăɣ-tăllăbăst; wa
n-enămmăḍăs, ihəlet s-data dăɣ-asəmmăḍəs n-iman-net, wa oɣădăn,
isiwəḍet dăɣ-iqqud-net, wa šăddijăn, isiwəḍet dăɣ-təšədje-net.»
12 Inn'-ahi Ɣisa: « ‹A ənḍărrăn ɣas, oseɣ-kăwăn, ăwwayăɣ i-hak
ăwadəm ălhăk n-a-wa has-jăn imojjan-net.
13 Năkk a-s Tizarăt, năkk a-s Tišrayăt,† heɣ eɣăf, heɣ ajilal, năkk a-s
Sănto, năkk a-s Sămdo.›
14 Tənḍəḍ i-ăddinăt wi əššəšdăjnen isəlsa-năsăn, ikf'-en a-wen turhajăt
n-ad-əkšən ara n-ahəšk wa n-tămudre d-turhajăt n-ujəš s-imawăn n-
aɣrəm-wa-dăɣ
15 măšan, imăssăxărăn d-inəmmušal n-əlkăxbu d-imăjjan n-iman d-
imăṣṣănămăn† d-inəsbuha, xăram-asăn aɣrəm-en.
16 Năkk a-wa Ɣisa; năkk a hin-ăšmašălăn ănjălos-in săr-wăn i-ad-hawăn-
dd-isənnəfiləl hărătăn-wi-dăɣ dăɣ-ălkănisăten. Năkk a-wa Ɣisa wa n-
ahăya n-Dawəd s-ătwănna ilkam ad-ixkəm, năkk a-s tatrit ta n-tifawt
tismăɣmiɣăt.»
17 A-wen-dăɣ a făl, Unfas Šăddijăn hakd-dăɣ tămaẓlayt əṭṭafăn iyyăn n-
emm, jannen: «Ǝyyăw!» Ănnet daɣ wa isăllăn i-isălan-wi-dăɣ: «Ǝyyăw!»
Ere ăffudăn-dăɣ, aset-dd; ere irhăn aman əddărnen-dăɣ, ilkəwet, ăswet
dăɣ-săn bănnan.

Ajilal n-măjrăd

18 Năkk Exya, ălleɣeɣ i-ăddinăt iket-năsăn wi əslănen i-hărătăn wi s-innă
Măssinăɣ i-inəmmušal-net, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-i-dăɣ. Ǝkkasăɣ-
kăwăn dăɣ-taɣdărt: isălan-wi-dăɣ, ere făllа-săn ăssewăḍăn hărăt, ilmədet
a-s ad-isiwəḍ Măssinăɣ făll-a-wa has-ikittəw ălmăṣṣibatăn wi s-ătwăjjăn
isălan-năsăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ.
19 Afăl daɣ ikkăs ăwadəm hărăt dăɣ-iməjridăn-wi-dăɣ s-ătwănna i-
inəmmušal ad-tăn-əktəbăn, əktăbăn-tăn dăɣ-əlkəttab-wa-dăɣ, ad-iqqəl
Măssinăɣ s-ejădăr wa has-ija dăɣ-ahəšk wa n-tămudre d-aɣrəm wa
šăddijăn s-isiɣul əlkəttab-wa-dăɣ isălan-net.
20 Ere wa s-ənta a ɣur-t-təlla tidət n-hărătăn-wi-dăɣ iket-năsăn, ənta a
innăn: «A ənḍărrăn ɣas, oseɣ-kăwăn.» Amin! Emăli Ɣisa, əqqəl-dd.
21 Issənsă fălla-wăn Emăli Ɣisa ănnuɣmăt iket-dăɣ-năwăn. Amin!

† **22:13 22:13** Dăɣ-Tălyunanit, itawănna i-Tizarăt: Ălfa, itawănna i-Tilkamăt: Omega. † **22:15 22:15** Imăṣṣănămăn (emăṣṣănăm): Ăddinăt wi ɣabbădnen ăṣṣănămăn.